

GENT KINEMASTAD

Een multimethodisch onderzoek naar de ontwikkeling van de filmexploitatie,
filmprogrammering en filmbeleving in de stad Gent en randgemeenten (1896-2010)
als case binnen New Cinema History onderzoek

BIJLAGE III MONDELINGE GESCHIEDENIS

Proefschrift aangeboden door **LIES VAN DE VIJVER** tot het behalen van de graad van
Doctor in de Politieke en Sociale Wetenschappen: Communicatiewetenschappen

Promotor: **Prof. Dr. D. Biltereyst**

COVER De grote zaal in *Vooruit*

(Bron: AMSAB, Gent, s.d.)

GENT KINEMASTAD. Een multimethodisch onderzoek naar de ontwikkeling van de filmexploitatie, filmprogrammering en filmbeleving in de stad Gent en randgemeenten (1896-2010) als case binnen New Cinema History onderzoek

---

Proefschrift aangeboden door **LIES VAN DE VIJVER** tot het behalen van de graad van Doctor in de Politieke en Sociale Wetenschappen: Communicatiewetenschappen

Promotor: Prof. Dr. D. Biltreyst

Inhoud

DEEL I | RANDDOCUMENTEN

1. Oproep
2. Vragenlijst interviews

DEEL II | RESPONDENTEN

1. Respondenten ingedeeld volgens de periode van het interviews
2. Respondenten met burgerlijke stand en opleiding
3. Respondenten met hun beroep en familiale achtergrond
4. Respondenten met hun vrijetijdsbesteding
5. Respondenten met hun ideologische en geografische achtergrond op basis van het interview

DEEL III | TRANSCRIPTIES

1. Jaren dertig
2. Jaren veertig
3. Jaren vijftig
4. Jaren zestig
5. Jaren zeventig

DEEL I
RANDDOCUMENTEN

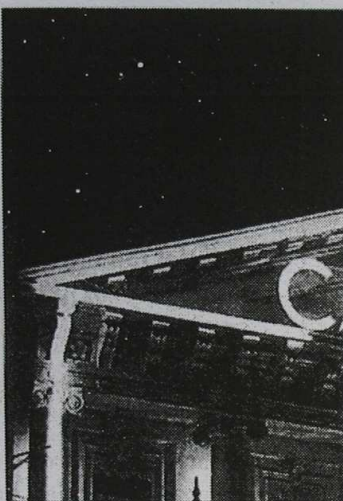

OPROEP

Op 7 februari 2006 verscheen in *De Streekkrant* het volgende bericht:

Oude bioscoopbezoekers gezocht

Gent heeft een rijk bioscoopverleden. Vandaag beschikt Gent nog slechts over enkele bioscopen, die elk meerdere zalen hebben. Maar vroeger was dat heel anders. Een cinema had vaak maar één zaal met een trouw publiek dat een specifiek genre van films apprecieerde. Hierdoor was er voldoende ruimte voor meerdere centrumzalen en talloze wijkbioscopen. In de topjaren kende Gent een twintigtal verschillende zalen. In het centrum kon men terecht in de mooi uitgedoste filmpaleizen zoals de Eldorado en de Majestic in de Veldstraat, en het Coliseum en de Capitole aan het Zuid.

Maar je kon ook naar het Leopolleke op het Sint-Pietersplein of de Royal in de Sleepstraat. Ook wijkbioscopen zoals de City in de Noordstraat, de Novy in de

toenmalige Peterseliestraat of de Ganda draaiden op volle toeren.

De Universiteit Gent verricht onderzoek naar deze rijke Gentse bioscoopgeschiedenis en is op zoek naar mensen die even tijd willen vrij maken om te vertellen over hun herinneringen aan de Gentse bioscopen, van de jaren 1930 tot de jaren 1970. Door uw verhaal kan duidelijker worden hoe het Gentse bioscoopbezoek verliep en wat die cinema's vroeger hebben betekend. Neem contact op met Liesbeth Van de Vijver, Korte Meer 7-9, 9000 Gent (09 264 67 15, Liesbeth.vandevijver@ugent.be)

VRAGENLIJST

De interviews werden afgenomen met de volgende vragenlijst:

WIE GING ER NAAR DE BIOSCOOP?

- Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?
- Rond welke leeftijd ging u het meest naar de bioscoop?
- Wat waren uw overige bezigheden / vormen van amusement toen?
  - dansen, lezen, muziek, theater, radio, televisie?
  - kerkelijke activiteiten?
  - politieke activiteiten?
  - sportactiviteiten?
  - jeugdclubs?
  - andere vormen van clubs?
- Wat was uw gezinssituatie wanneer u het meest naar de bioscoop ging?
- Wat zijn uw eerste herinneringen van bioscoopbezoek?
- Wat zijn uw beste herinneringen van bioscoopbezoek?
- Gaf u veel geld uit aan de bioscoop?

WAAR GING MEN NAAR DE BIOSCOOP?

- Waar woonde u op het moment dat u vaak naar de bioscoop ging?
- Ging u in dezelfde buurt naar de bioscoop?
- Trok u naar een bioscoop in een andere buurt, naar een ander dorp, naar een andere stad?
- Bezocht u kleine of grote bioscopen?
- Koos men een bioscoop of werd de keuze bepaald aan de hand van het filmprogramma?
- Wat was uw favoriete bioscoop? Waarom?

MET WIE GING MEN NAAR DE BIOSCOOP?

- Met wie ging u naar de bioscoop?
- Ging u met uw ouders / vrienden / echtgenoot / kinderen / ...?
- Was er een verschil in locatie naargelang met wie je naar de bioscoop ging?
- Was er een verschil in tijd (weekend, week) naargelang met wie je naar de bioscoop ging?

WANNEER GING MEN NAAR DE BIOSCOOP?

- Ging u vaak naar de bioscoop? Wekelijks, tweewekelijks, maandelijks?
- Ging u meer of minder naar de bioscoop tijdens uw jeugd jaren / nadat u trouwde / wanneer er kinderen waren?
- Ging u tijdens de week of tijdens het weekend?
- Was uw bioscoopbezoek seizoensgebonden (zomer/winter)?
- Ging u meer of minder naar de bioscoop tijdens de vakanties?

HOE GING MEN NAAR DE BIOSCOOP?

- Hoe ging men naar de film?
Taxi, auto, te voet, bus, fiets,...
- Ging men in dagelijkse kledij?

- Hoe verliep een bezoek eigenlijk?
- Hier proberen met de respondent door de cinema te “wandelen”:
  - wie kocht het ticket?
  - was er een rij?
  - kon men buiten het geluid van de film al horen?
  - waren er verschillende soorten tickets?
  - was daarop controle?
  - was er een portier, zaalpersoneel?
  - hoe zag de bioscoop er uit?
  - waren het losse of vaste stoelen of zetels?
  - was er een gordijn?
  - was er verwarming?
  - was er versiering?
  - was het er netjes?
  - zag u iets van de infrastructuur (projectiekabine)?
  - hoe verliep een programma?
    - reclamefilmpjes of dia’s?
    - doorlopende show of aparte vertoningen?
    - actualiteiten?
    - één of twee films per vertoning?

HOE ERVOER MEN DE BIOSCOOP?

- Wat was het imago van de bioscoop?
- Wat herinnert u zich van de prijs of alternatieven voor inkom van de bioscoop?
- Wat voor een publiek had de bioscoop?
- Hoe was de sfeer voor / tijdens / na de filmvoorstelling?
  - werd er commentaar gegeven?
  - at men?
  - rookte men?
  - waren er ruzies, rellen, ... ?
  - werd er op de film gelet?
  - was er een pauze?
- Wat betekende de bioscoop binnen de gemeenschap?

HOE ERVOER MEN DE BIOSCOOPERVARING?

- Wat betekende het om naar de bioscoop te gaan?
- Wat betekende de bioscoop in uw persoonlijke levensgang?
- Hoorde een bioscoopbezoek bij een speciale gelegenheid?
- Was bioscoopbezoek een act van rebellie?
- Was bioscoopbezoek een sociale activiteit?
- Was bioscoopbezoek voornamelijk een ontspanning?
- Was bioscoopbezoek een culturele uitstap?
- Associeerde u een bioscoopbezoek met iets anders (afspraak, café, dansen, ...)?
- Hoe ervaart u de veranderingen in het bioscooplandschap?

ERVOER MEN DE VERZUILING VAN DE BIOSCOPEN?

- Ervoer u de verzuiling van de bioscoop?
- Was er sprake van een socialistische of katholieke bioscoop?
- Herinnert u zich katholieke waarschuwingen tegen bioscoopbezoek in uw omgeving?
- Wat was de houding van autoriteiten? De school, de kerk?

- Had dit een invloed op uw bioscoopgedrag?

HOE ERVOER MEN DE FILMS?

- Wie bepaalde de filmkeuze?
- Wat bepaalde een filmkeuze?
  - succes van de film in andere landen?
  - de herkomst van de film?
  - de sterren van de film?
  - meningen van anderen?
  - genre?
  - reclame?
  - de bioscoop waar de film speelde?
- Wat herinnert u zich van de film?
- Herinnert u zich specifieke films?
- Ervoer u hinder van de filmcensuur?
- Bleef de filmervaring gebonden aan het bioscoopbezoek, of zocht u naast de vertoning nog verdere informatie op zoals recensies, interviews over de film, enz?
- Was u een filmfan?
- Bekijkt u nog steeds films?
  - televisie, video, DVD, bioscoop?

OPMERKINGEN

- Zijn er vragen niet gesteld?
- Overige informatie die u relevant acht?

DEEL II
OVERZICHT VAN DE RESPONDENTEN

Tabel 1 Respondenten ingedeeld volgens de periode van het interviews

°	ACHTERNAAM	VOORNAAM	min.	M/V	INDELING obv interviews	INDELING obv boomstructuur
1919	De Mulder	Achille	2:34:00	m	jaren 30	1925-1945 (80+)
1926	Joris	Fransiscus	1:21:34	m		1925-1945 (80+)
1919	Laute	Josefine	2:00:00	v	jaren 30	1925-1945 (80+)
1921	Moerman	Gaston	2:47:00	m	jaren 30	1925-1945 (80+)
1922	Puttevis	Guy	1:58:00	m	jaren 30	1925-1945 (80+)
1915	Van Bignoot	Charles	3:08:00	m	jaren 30	1925-1945 (80+)
1930	Alloncius	Germain	0:38:28	m	jaren 40	1946-1960 (65-79)
1944	Andries	Anita	0:46:00	v	jaren 40	1961-1985 (<65)
1932	Bové	Raymond	0:20:05	m	jaren 40	1946-1960 (65-79)
1930	Callewaert	Georges	0:26:47	m	jaren 40	1946-1960 (65-79)
1935	De Smet	Denise	0:52:00	v	jaren 40	1946-1960 (65-79)
1928	De Vleeschouwer	Agnes	1:31:00	v	jaren 40	1946-1960 (65-79)
1935	Deblaere	José	1:04:30	m	jaren 40	1946-1960 (65-79)
1932	Dekukulare	Jean	0:55:21	m	jaren 40	1925-1945 (80+)
1931	Dentandt	Hilde	0:54:31	v	jaren 40	1946-1960 (65-79)
1938	Deruelle	Julien	0:40:16	m	jaren 40	1946-1960 (65-79)
1929	Dietens	Marcel	0:36:56	m	jaren 40	1946-1960 (65-79)
1928	Hutse	Margueritte	1:19:10	v	jaren 40	1946-1960 (65-79)
1929	Lambillote	Willy	0:43:34	m	jaren 40	1946-1960 (65-79)
1917	Libert	Albert	1:19:34	m	jaren 40	1925-1945 (80+)
1917	Pede	Hélène	0:37:38	v	jaren 40	1925-1945 (80+)
1924	Schelstraete	Simonne	1:19:00	v	jaren 40	1925-1945 (80+)
1935	Tchekouteff	Marina	0:46:47	v	jaren 40	1946-1960 (65-79)
1936	Van Autreve	Denise	1:07:40	v	jaren 40	1946-1960 (65-79)
1930	Van Overbeke	Jenny	0:32:58	v	jaren 40	1946-1960 (65-79)
1936	Van Vlaenderen	Gilbert	0:50:11	m	jaren 40	1946-1960 (65-79)
1928	Vande Sande	Valentin	1:22:00	m	jaren 40	1946-1960 (65-79)
1933	Vandewinkele	Denise	0:27:05	v	jaren 40	1946-1960 (65-79)
1937	Vangele	Christiane	0:33:40	v	jaren 40	1946-1960 (65-79)
1930	Verlynde	Jean	1:33:34	m	jaren 40	1946-1960 (65-79)
1938	Wykaert	Charles	0:40:46	m	jaren 40	1946-1960 (65-79)
1947	Bertrand	Paul	0:59:39	m	jaren 50	1961-1985 (<65)
1938	Claeys	Hubert	1:59:03	m	jaren 50	1946-1960 (65-79)
1937	Clinckemillie	Marie-Lou	0:44:47	v	jaren 50	1946-1960 (65-79)
1946	De Beir	Mireille	0:38:06	v	jaren 50	1961-1985 (<65)
1943	De Clercq	Georges	1:26:37	m	jaren 50	1946-1960 (65-79)
1943	De Grootte	Veerle	0:37:33	v	jaren 50	1946-1960 (65-79)
1939	De Grote	Alfons	0:42:34	m	jaren 50	1946-1960 (65-79)
1949	De Paepe	Roland	1:22:55	m	jaren 50	1961-1985 (<65)
1947	Derrijcke	Aimée	1:28:03	m	jaren 50	1961-1985 (<65)
1946	Dick	Yolande	1:21:43	v	jaren 50	1961-1985 (<65)
1946	Dobbelare	Roger	1:27:06	m	jaren 50	1961-1985 (<65)
1941	Goossens	Hendrik	0:43:07	m	jaren 50	1946-1960 (65-79)
1942	Lefevre	Agnella	2:14:43	v	jaren 50	1946-1960 (65-79)
1945	Mele	Stefano	2:31:03	m	jaren 50	1961-1985 (<65)
1947	Nevejans	Nina	0:53:14	v	jaren 50	1961-1985 (<65)
1941	Sorée	Arlette	1:22:15	v	jaren 50	1946-1960 (65-79)
1942	Vandevelde	Viviane	1:19:14	v	jaren 50	1946-1960 (65-79)
1933	Verspeeten	Armand	0:47:25	m	jaren 50	1946-1960 (65-79)
1944	Wante	Erik	0:47:57	m	jaren 50	1961-1985 (<65)
1959	Cuypers	Marc	1:43:00	m	jaren 60	1961-1985 (<65)
1944	De Meyer	Jean	0:57:40	m	jaren 60	1961-1985 (<65)
1942	Dubrulle	Jacques	0:52:52	m		1946-1960 (65-79)
1933	Haukart	Cécile	1:18:57	v		1946-1960 (65-79)
1949	Heirbrant	Oscar	0:33:00	m	jaren 60	1961-1985 (<65)
1952	Kimpe	Hedwige	0:32:40	v	jaren 60	1961-1985 (<65)
1946	Vissers	Sabine	0:39:40	v	jaren 60	1961-1985 (<65)
1956	Bellemans	Rudi	1:00:51	m	jaren 70	1961-1985 (<65)
1943	Cuypers	Dany	0:47:42	v	jaren 70	1946-1960 (65-79)
1944	D'Hondt	Antoinette	0:35:06	v	jaren 70	1961-1985 (<65)
1950	Meerschaert	Helena	0:41:57	v	jaren 70	1961-1985 (<65)
1950	Vermeulen	Oscar	1:14:50	m	jaren 70	1961-1985 (<65)

Tabel 2 Respondenten met burgerlijke stand en opleiding

°	ACHTERNAAM	VOORNAAM	geboorteplaats	burgerlijke stand	opleiding
1919	De Mulder	Achille	Gent	gehuwd 1949	
1926	Joris	Fransiscus	Dranouter	gehuwd / weduwnaar	middelbaar
1919	Laute	Josefine	Gent	gehuwd 1942 / weduwe	naaister
1921	Moerman	Gaston	Gent	gehuwd 1950 / weduwnaar	
1922	Puttevis	Guy	Tienen	gehuwd 1945	handelsvertegenwoordiger
1915	Van Bignoot	Charles	Gent	gehuwd 1945	maritieme
1930	Alloncius	Germain	Gent	gehuwd 1958	
1944	Andries	Anita	Gent	gehuwd 1985	hoger onderwijs
1932	Bové	Raymond	Sint-Amandsberg	gehuwd 1958	hoger onderwijs
1930	Callewaert	Georges	Nice	ongehuwd	beroepsonderwijs
1935	De Smet	Denise	Gent	gehuwd / weduwe	
1928	De Vleeschouwer	Agnes	Ledeberg	gehuwd 1952	modiste
1935	Deblaere	José	Gent	gehuwd 1958	HSO
1932	Dekeukelare	Jean	Merelbeke	gehuwd 1955	banket
1931	Dentandt	Hilde	Gent	gescheiden	technische opleiding; hoediste
1938	Deruelle	Julien	Gent	gehuwd 1959	secundair onderwijs
1929	Dietens	Marcel	Gent	gehuwd 1952	hoogleraar architectuur
1928	Hutse	Margueritte	Erwetegem	gehuwd 1953 / weduwe	lager middelbaar
1929	Lambillote	Willy	Gent	gehuwd 1952	universitair
1917	Libert	Albert	Ename	gehuwd 1942	
1917	Pede	Hélène	Merelbeke	gehuwd 1945 / weduwe	handelswetenschappen
1924	Schelstraete	Simonne	Sijsele	gehuwd / weduwe	
1935	Tchekouteff	Marina	Oostende	ongehuwd	lager onderwijs
1936	Van Autreve	Denise	Gent	gehuwd 1961	maatschappelijk assistent
1930	Van Overbeke	Jenny	Gent	gehuwd 1951 / weduwe	verkoopster
1936	Van Vlaenderen	Gilbert	Gent	ongehuwd	Germanist - voordracht Toneel
1928	Vande Sande	Valentin	Gent	ongehuwd	
1933	Vandewinkele	Denise	Gent	gehuwd 1955 / weduwe	lager onderwijs
1937	Vangele	Christiane	Gent	gehuwd 1961 / weduwe	technische
1930	Verflynde	Jean	Mouscron	gehuwd 1952	schilder
1938	Wykaert	Charles	Gent	gehuwd 1961	electricien
1947	Bertrand	Paul	Gent	gehuwd 1990	lic. Rechten
1938	Claeys	Hubert	Ath	gehuwd 1963	hoger secundair
1937	Clinckemallie	Marie-Lou	Gent	gehuwd 1960	klinisch analyste
1946	De Beir	Mireille	Gent	gehuwd 1968 / weduwe	handel
1943	De Clercq	Georges	Gent	gehuwd 1967	A3 electriciteit
1943	De Grootte	Veerle	Gent	gehuwd 1971	plantkundige
1939	De Grote	Alfons	Gent	gehuwd 1983	lager onderwijs
1949	De Paepe	Roland	Gent	gehuwd 1977	lic. Germaanse filologie
1947	Derrijcke	Aimée	Gent	gehuwd 1972	handel en secretariaat
1946	Dick	Yolande	Gent	gehuwd 1967	onderwijzeres
1946	Dobbelare	Roger	Gent	gehuwd 1982	lager onderwijs
1941	Goossens	Hendrik	Auderghem	gescheiden	hoger technisch
1942	Lefevre	Agnella	Gent	gehuwd 1982 / gescheiden	regentes
1945	Mele	Stefano	Napels	gehuwd 1977	technische
1947	Nevejans	Nina	Gent	gehuwd 1968	middelbaar onderwijs
1941	Sorée	Arlette	Gent	gehuwd 1966	tekenen
1942	Vandevelde	Viviane	Gent	gehuwd 1963 / gescheiden	verpleegkunde - traditionele Chinese geneeskunde
1933	Verspeeten	Armand	Gent	gehuwd 1957	handel & secretariaat
1944	Wante	Erik	Gent	gehuwd 1968	schrijnwerker
1959	Cuypers	Marc	Gent	ongehuwd	filmopereur
1944	De Meyer	Jean	Gent	gescheiden	LMO
1942	Dubrulle	Jacques		gehuwd	
1933	Haukart	Cécile	Gent	ongehuwd	A1
1949	Heirbrant	Oscar	Gent	gehuwd 1969	technisch graduate
1952	Kimpe	Hedwige	Gent	gehuwd 1974 / gescheiden	LM
1946	Vissers	Sabine	Gent	gehuwd 1968 / alleenstaand	Romaanse Filologie
1956	Bellemans	Rudi	Beveren-Waas	gescheiden	HMO
1943	Cuypers	Dany	Gent	gescheiden	social assistent
1944	DHondt	Antoinette	Gent	gehuwd 1964 / weduwe	lager middelbaar
1950	Meerschaert	Helena	Gent	gehuwd 1970	A2
1950	Vermeulen	Oscar	Gent	gehuwd 1972	bestuurswetenschappen

Tabel 3 Respondenten met hun beroep en familiale achtergrond

	ACHTERNAAM	VOORNAAM	beroep	kinderen	beroep moeder	beroep vader	zussen / broers
1919	De Mulder	Achille	installateur verwarming	4			2
1926	Joris	Fransiscus	gepensioneerd	2			
1919	Laute	Josefine	huisvrouw	1	huisvrouw	café	2
1921	Moerman	Gaston	fabriekswerker	4			
1922	Puttevils	Guy	protocolchef Stad Gent	3	huisvrouw	handelsvertegenwoordigere Nolette	/
1915	Van Bignoot	Charles	Rijksloods Schelde-Gent-Terneuzen	1		goud- uurwerkmaker	4
1930	Alloncius	Germain	trambestuurder	2	huisvrouw	metaalbewerker	/
1944	Andries	Anita	kadermedewerker	2	kapster	garagist	2
1932	Bové	Raymond	inspecteur goederen	3	huisvrouw	controleur NMBS	2
1930	Callewaert	Georges	bode Stad Gent	nee	kleermaakster	kelner	
1935	De Smet	Denise	herbergierster	7		zeevaart	
1928	De Vleeschouwer	Agnes		3	naaister	technicus bioscoop	
1935	Deblaere	José	(zedenpolitie)	ja		technicus	/
1932	Dekeukelare	Jean	bakker-banket	2	huisvrouw	markten-bloemen	4
1931	Dentandt	Hilde	plaatsaanwijzer/kassierster cinema	nee	kleermaakster	kleermaker	/
1938	Deruelle	Julien		2	huisvrouw	electricien	4
1929	Dietens	Marcel	gepensioneerd	ja	huisvrouw	bediende / spoorweg	/
1928	Hutse	Margueritte	kleermaakster	2	handschoenenmaakster	NMBS	3
1929	Lambillote	Willy	gepensioneerd	ja	pianiste	officier	4
1917	Libert	Albert	meesterkleermaker	3	naaister	meesterkleermaker	5
1917	Pede	Hélène	bediende	5	strijkster	postbode	1
1924	Schelstraete	Simonne		2	huisvrouw		3
1935	Tchekouteff	Marina	plaatsaanwijzer Eldorado	ja	kassierster Eldorado en Select	burgerlijk ingenieur	2
1936	Van Autreve	Denise	gepensioneerd	ja	weefster	paswerker	1
1930	Van Overbeke	Jenny	verkoopster grootwarenhuis	nee	verkoopster	kleermaker	/
1936	Van Vlaenderen	Gilbert	leraar Engeks	nee	secretaresse	onderhoudschef LL Gantoise	/
1928	Vande Sande	Valentin	gepensioneerd	nee	huisvrouw	beroepsmilitair	1
1933	Vandewinkele	Denise	atelier fabriek	2	fabriek	fabriek	
1937	Vangele	Christiane	handelaar	3		verzekeraar	2
1930	Verlynde	Jean	brigadier - schilder - Stad Gent	2		postmeester	2
1938	Wykaert	Charles	openbare diensten	2	huisvrouw	meubelmaker	3
1947	Bertrand	Paul	advocaat	2	apotheek	arts	1
1938	Claeys	Hubert	studiemeester	nee	naaister	ingenieur	1
1937	Cinckemillie	Marie-Lou	laborante	ja	handelaar	militair	
1946	De Beir	Mireille		ja	huisvrouw	politiebrigadier	2
1943	De Clercq	Georges	postbode	2	huisvrouw	electricien	2
1943	De Grootte	Veerle	huismoeder	3		ambtenaar (belastingen)	1
1939	De Grote	Alfons	pensioen	6	huishoudster	metser	1
1949	De Paepe	Roland	leraar	ja	huishoudster	meesterdrukker	
1947	Derrijcke	Aimée	bediende de Post	1	huisvrouw	beroepsmuzikant	/
1946	Dick	Yolande	onderwijzeres / oeuvreuse Royal	1	bediende	bediende / belangstingscontroleur	/
1946	Dobbelare	Roger	metser	2	textiel	arbeider	3
1941	Goossens	Hendrik	gepensioneerd	ja	chef de bureau	avonturier	3
1942	Lefevre	Agnella	gepensioneerd leerkracht	nee	huishoudster	technisch ingenieur	1
1945	Mele	Stefano	electro-techniker	1	huisvrouw	arbeider	3
1947	Nevejans	Nina	bediende	ja	arbeidster	arbeider	1
1941	Sorée	Arlette	glasdecoratie	nee	tapijtweefster	landbouwer	/
1942	Vandevelde	Viviane	acupuncturisme	ja	secretariaat	handelsvertegenwoordiger	/
1933	Verspeeten	Armand	docent fotografie (KASK)	1	huisvrouw	bibliothecaris / politiek	/
1944	Wante	Erik	zelfstandige	1	zelfstandige	zelfstandige	1
1959	Cuypers	Marc	zelfstandige	nee			
1944	De Meyer	Jean	politieman	ja		brandweerman, gesneuveld in WOII	2
1942	Dubruille	Jacques	gedel. Bestuurder Filmfestival Gent	ja			
1933	Haukart	Cécile	meubelfabriek / openbare dienst	nee	secretaresse	letterzetter / stadsdiensten	2
1949	Heirbrant	Oscar	ondernijdsdirecteur	ja	geen	lasser	/
1952	Kimpe	Hedwige	gepensioneerd	ja	huisvrouw	meesterkleermaker	/
1946	Vissers	Sabine	lerares	ja	huisvrouw	voorzitter vennootschap	/
1956	Bellemans	Rudi	(invalide)	nee		onderofficier	3
1943	Cuypers	Dany	huismoeder	4			
1944	D'Hondt	Antoinette	geen	2	geen	kleermaker	1
1950	Meerschaeft	Helena	laborante	3	huisvrouw	beenhouwer	3
1950	Vermeulen	Oscar	ambtenaar	nee	naaister	arbeider	2

Tabel 4 Respondenten met hun vrijetijdsbesteding

°	ACHTERNAAM	VOORNAAM	vrijetijdsbesteding
1919	De Mulder	Achille	
1926	Joris	Fransiscus	
1919	Laute	Josefine	
1921	Moerman	Gaston	
1922	Puttevis	Guy	scouts / circusvereniging / jazzclub / voetbal AA Gent
1915	Van Bignoot	Charles	
1930	Alloncius	Germain	turnvereniging
1944	Andries	Anita	toneel/hondentraining
1932	Bové	Raymond	Heemkunde
1930	Callewaert	Georges	
1935	De Smet	Denise	jeugdbeweging
1928	De Vleeschouwer	Agnes	
1935	Deblaere	José	1994-(2006) Rederijkerskamer/1968-2000 Sportvereniging Gentse Politie
1932	Dekeukelare	Jean	2000-(2006) demo-banket
1931	Dentandt	Hilde	
1938	Deruelle	Julien	chiro/zang/tafeltennis
1929	Dietens	Marcel	culturele vereniging
1928	Hutse	Margueritte	
1929	Lambillote	Willy	1939-1942 scouts / 1945-1946 roeien
1917	Libert	Albert	1935-1942 middenstand kleermaker / 1935-(2006) God&Vaderland / Oudstrijder
1917	Pede	Hélène	1935-1945 VKS leiding / theater
1924	Schelstraete	Simonne	
1935	Tchekouteff	Marina	speelplein
1936	Van Autreve	Denise	Humanistisch Verbond
1930	Van Overbeke	Jenny	1946-1996 natuurvrienden
1936	Van Vlaenderen	Gilbert	1951-1991 toneelspeler & regisseur
1928	Vande Sande	Valentin	
1933	Vandewinkele	Denise	
1937	Vangele	Christiane	scouts
1930	Verlynde	Jean	
1938	Wykaert	Charles	KAA Gent atletiek
1947	Bertrand	Paul	oudstudentenvereniging
1938	Claeys	Hubert	
1937	Clinckemaiïlie	Marie-Lou	1970-1989 fietsclub
1946	De Beir	Mireille	
1943	De Clercq	Georges	scouts
1943	De Grootte	Veerle	volksdans
1939	De Grote	Alfons	wandelvereniging
1949	De Paepe	Roland	(2006) theater
1947	Derijcke	Aimée	1964-1990 filmclub cineast
1946	Dick	Yolande	
1946	Dobbelare	Roger	1956-1961 voetbal
1941	Goossens	Hendrik	1950-1958 ADTV
1942	Lefevre	Agnella	1955-(2006) theater / 2004-(2006) dans
1945	Mele	Stefano	
1947	Nevejans	Nina	1993-(2006) Rode Kruis vrijwilliger
1941	Sorée	Arlette	tennis
1942	Vandevelde	Viviane	cult. Vereniging Agapantus / fitness
1933	Verspeeten	Armand	
1944	Wante	Erik	1956-1960 scouts
1959	Cuypers	Marc	
1944	De Meyer	Jean	fitness
1942	Dubrulle	Jacques	
1933	Haukart	Cécile	jaren 1950 basket
1949	Heirbrant	Oscar	1955-1968 scouts / 1955-1975 zwemmen GZU
1952	Kimpe	Hedwige	1974-1976 scouts / 1980 -(2006) tennis
1946	Vissers	Sabine	
1956	Bellemans	Rudi	1974-1980 chiro/scouts/ 1989-1995 Broederlijk Delen/1975-1995 voetbalscheidsrechter
1943	Cuypers	Dany	
1944	D'Hondt	Antoinette	
1950	Meerschaert	Helena	1960-1966 zwemvereniging
1950	Vermeulen	Oscar	1962-1965 scouts

Tabel 5 Respondenten met hun ideologische en geografische achtergrond op basis van het interview

°	ACHTERNAAM	VOORNAAM	IDEOLOGISCHE achtergrond a.d.h.v. het interview	GEOGRAFISCHE achtergrond a.d.h.v. het interview
1919	De Mulder	Achille	socialist	wijk
1926	Joris	Fransiscus	99	centrum
1919	Laute	Josefine	katholiek	centrum
1921	Moerman	Gaston	99	centrum
1922	Puttevis	Guy	99	centrum
1915	Van Bignoot	Charles	katholiek	wijk
1930	Alloncius	Germain	99	randgemeente
1944	Andries	Anita	socialist	wijk
1932	Bové	Raymond	99	randgemeente
1930	Callewaert	Georges	katholiek	centrum
1935	De Smet	Denise	katholiek	centrum
1928	De Vleeschouwer	Agnes	katholiek	centrum
1935	Deblaere	José	katholiek	centrum
1932	Dekeukelare	Jean	katholiek	randgemeente
1931	Dentandt	Hilde	katholiek	wijk
1938	Deruelle	Julien	katholiek	wijk
1929	Dietens	Marcel	99	wijk
1928	Hutse	Margueritte	99	centrum
1929	Lambillote	Willy	99	wijk/centrum
1917	Libert	Albert	katholiek	randgemeente
1917	Pede	Hélène	99	randgemeente
1924	Schelstraete	Simonne	katholiek	wijk
1935	Tchekouteff	Marina	99	centrum
1936	Van Autreve	Denise	katholiek	wijk
1930	Van Overbeke	Jenny	99	wijk
1936	Van Vlaenderen	Gilbert	99	wijk
1928	Vande Sande	Valentin	katholiek	randgemeente
1933	Vandewinkele	Denise	99	wijk
1937	Vangele	Christiane	99	centrum
1930	Verlynde	Jean	katholiek	randgemeente
1938	Wykaart	Charles	99	wijk
1947	Bertrand	Paul	katholiek	randgemeente
1938	Claeys	Hubert	99	centrum
1937	Clinckemallie	Marie-Lou	vrijzinnig	wijk
1946	De Beir	Mireille	katholiek	wijk
1943	De Clercq	Georges	katholiek	randgemeente
1943	De Grootte	Veerle	katholiek	wijk
1939	De Grote	Alfons	99	wijk
1949	De Paepe	Roland	99	centrum
1947	Derrijcke	Aimée	99	centrum
1946	Dick	Yolande	socialist	randgemeente
1946	Dobbelare	Roger	vrijzinnig	centrum
1941	Goossens	Hendrik	99	centrum
1942	Lefevre	Agnella	socialist	wijk
1945	Mele	Stefano	katholiek	wijk
1947	Nevejans	Nina	99	wijk
1941	Sorée	Arllette	vrijzinnig	randgemeente
1942	Vandevelde	Viviane	99	centrum
1933	Verspeeten	Armand	socialist	wijk
1944	Wante	Erik	99	centrum
1959	Cuypers	Marc	katholiek	wijk
1944	De Meyer	Jean	vrijzinnig	randgemeente
1942	Dubrulle	Jacques	katholiek	centrum
1933	Haukart	Cécile	katholiek	centrum
1949	Heirbrant	Oscar	vrijzinnig	wijk
1952	Kimpe	Hedwige	katholiek	wijk
1946	Vissers	Sabine	katholiek	randgemeente
1956	Bellemans	Rudi	99	wijk
1943	Cuypers	Dany	katholiek	wijk
1944	D'Hondt	Antoinette	katholiek	randgemeente
1950	Meerschaert	Helena	katholiek	wijk
1950	Vermeulen	Oscar	99	wijk

DEEL III
TRANSCRIPTIES JAREN 1930

Naam INT: Fien Kestelyn
Naam RES: Achilles De Mulder (1919)
Titel: JAREN 1930

TRANSCRIPTIEFICHE

002 **Dus ik wou u gewoon een paar vragen stellen over de bioscopen in Gent. Dus, toen u voor het eerst naar de bioscoop ging, hoe oud was u dan.**

Kan ik niet juist zeggen, als ik het me kan herinneren, *awel* laat ons zeggen, de eerste herinneringen die ik heb, dat is dus aan 7 jaar geleden, 1926. Dat zijn de eerste herinneringen.

006 **En rond welke leeftijd ging u het meest naar de bioscoop? Als u iets ouder?**

Nee, *awel*, vanaf zeven jaar dat ik me herinner, gingen we dus euh ... regelmatig naar een bioscoop, in 't begin, iedere keer in de week. En dan een jaar of twee, drie nadien, twee keer in de week. Maar dat was dan naar de wijk hé, pas op! In de wijk, wij gingen niet naar de stad, want [...] stad, dat was dan wat duurder. Ja, dat was ook duurder, en als kleine jongen, moeder ging gauw voor ontspanning, mochten mee gaan.

014 **En ging u dan met het gezin naar de cinema?**

Met mijn moeder.

Met uw moeder.

Ja, dus mijn zuster was 20 jaar ouder, en die, ja maar die was nochtans, die is nooit getrouwd geweest. En die, 'k weet niet of de maandagavond een bijverdienste, dus ik was met moeder alleen thuis, als kleine mocht ik meegaan naar de cinema.

017 **En was dat het enigste van ontspanning dat jullie deden of van amusement? Of luisterden jullie naar de radio of was er nog geen radio?**

Goh, *der* was geen radio jong.

019 **En voor de rest, muziek of?**

't Is te zeggen, wij hadden dus toevallig ... euh, mijn zuster had een fono gekocht, een fonograaf, nog met zo'n een, nee, nog geen *bakske*, dat was nadien, maar zoiets met een hoorn, met een trompet op, en dan hadden we misschien 20 fonoplaten, die voornamelijk uit Amerika kwamen, die we

gekregen hadden van een familielid die in Amerika woonde, vraag me daar niet (...).

Maar dat heeft niets te zien met de film, met de cinema, maar pas op, nu spreken we nog van stomme films.

035 Met de piano?

Met de piano en drie of vier keer op een jaar werd er een liedje gezongen, dan kwam er iemand, een man of een vrouw, een zanger of zangeres en die met piano *wierd* gezongen gedurende korte periode. En dat was dan een muzikale film.

039 En toen, zat u toen in de jeugdbeweging of andere activiteiten?

Nee nooit, 'k heb dat niet gemogen van mijn moeder in de jeugdbeweging.

040 Dus voor de rest?

En vergeet niet dat in *den* buiten het onderwerp ... ik kom van een socialistische familie. Toe, pas op hé ... socialistische familie in *dienen* tijd! Dus, kring op school of commune of [...]: de kleine blijft thuis! Dus ik heb dat allemaal niet gekend, ik ging in het begin zelfs van naar kring of in een jeugdbeweging, nee nee. Wij mochten niet naar de kerk, want een oude socialist was antiklerikaal, dat is de dag van vandaag [...]. Maar ik spreek van toen die jaren, want uw vragen gaan over die jaren hé. Dus ik zat in geen enkele jeugdbeweging. Van muziek, dan heeft mijn broer in de jaren '30, '28-'30, hij was 16 jaar oud, dus een fono gekocht die zo openging, dat was al betere muziek. En daar waren daar onder andere, 'k weet het nog [...], Richard Tauber, dat was een Duitse zanger die operette in het Duits zong, en daar heb ik veel van meegekregen. Want ik mocht dan voor mijn de zondagochtend van mijn broer daar aan draaien aan die plaat, dat was een ontspanning voor mij. Dus ik ken al die muziek van toen, maar niet van de film.

055 En dus kerkelijke activiteiten niet?

Nee, nee, niets, totaal niets.

056 Dus uw eerste herinneringen over bioscoopbezoek dat is rond 7 jaar?

Goed 7 jaar, ja ja. Want wij hadden een cinemaatje in,

In de buurt.

Ik weet niet of dat je Gent goed kent, 't Rabot? Ken je de Wondelgemstraat?

Wondelgemstraat, ja.

Wondelgemstraat moet je kennen: parallel met de Wondelgemstraat loopt de Ijskelderstraat, dus ook van de De Smetstraat naar 't water. *Allee*, ik woonde op 't einde van die straat, dus dat was voorbij de kerk gaan en daar had je de

cinema Ideal die toen nog niet bestond. Wij hadden maar 1 cinema, dat was 't Vuilbakske, [...] maar dat was nooit gekend, dat was 't Vuilbakske, en dat was de enige zaal die we hadden.

In de buurt?

In de buurt. Wat er dan wel in de buurt kwam, en nu komen we terug op politiek, 't is *goe curieus*, ik ben geen socialist, maar 't is *goe curieus* dat de socialisten drie cinema's hadden: [...] dus en de grote cinema, de Vooruit, de Cameo, die die zaal ook van de socialisten is, voor zover dat ik weet, en een klein cinemaatje op de Zwijnaardsesteenweg, 't begin. Niet de hoek! En dat is mij maar, met gij erover te bellen dat ik zeg: 'Maar 't is geen, de socialisten alleen al hadden drie cinema's.' En er waren er toen geen 25. En dan dan was er een tweede cinema, maar die gaven nog meerdere programma's dan 't Vuilbakske, maar 't Vuilbakske was 't dichtste bij.

072

Dus jullie gingen altijd naar daar?

En daar gingen we naartoe, dat was *desgeval* goedkoop, dat was gezellig, iedereen kende elkaar. En dat was ah zo, ja, je kent dat misschien, de achterkant, dat was een driekant. Dus, toen langs voor en daar stond de piano. En dus de eerste grote helft was gelijkvloers, en dan was er een verhoog van twee trappen, en dat was plankenvloer, maar daaronder, dat *wier* nooit gekuist, daar zaten geregeld muizen of ratten. En op het verhoog, waren dat maar eenvoudig van die ijzeren *stoelikes*, want wat hadden de mensen toen? Die banken, dat bestond niet [...].

Gewoon stoeltjes?

[...] geplooid hé. En daar kon daar dan eens een stoel vliegen, als er een een muis gezien had! Ja, ja, dat was heel eenvoudig.

081

En uw beste herinneringen aan de bioscoop van die tijd?

Goh, veel te veel.

Veel te veel.

Ik heb het begin geweten van dus de stomme film, nog stomme film, daar heb ik geen vooruitgang in geweten, maar dan zijn ze begonnen met de geluidsfilm en daar heb ik, daar heb ik al goede herinneringen aan. En dan is natuurlijk, de *parol* gekomen, dus de sprekende film, en dan, maar dat is dan al veel later al die evoluties van *trois dimensions*, *three dimension* is dan gekomen. Breedscherm is dan gekomen, dan euh ... ja hoe noemt dat? Dat je met die briljetjes moest kijken?

Dat was 3D zeker? Was dat niet?

Nee, *trois dimension* dat was dat breed scherm, kon je op drie kanten kijken. Maar er is dan een korte tijd filmen geweest, en als *ge* binnen ging, *ge* kreeg

een *brilleke*. En als je buiten kwam, je moest dat terug af, en ik weet dat kom speciaal in die film om u te laten blijken: 'House of Wax' dat was zoiets.

'House of Wax' dat was een thriller.

Ja, en daar komt daar zo een ping pong *balleke* recht naar u toe, met *dien* bril zag ik dat. En dat was iets speciaal die beweging daarin.

Dat was al later dan.

Wat? En dan de *trois dimension*, dus de drie schermen dat was 'Paint Your Wagon', of [Howard Bornam, 'The Wondering Store'] en dat herinner ik mij dat is van die film, [...] een vallende [...], zijn *bewegenis* neer, *awel* dat zijn herinneringen door *dien* film, maar dat is al veel later.

097 En toen die tijd, was dat veel geld voor de cinema? Gaf u, gaven jullie veel geld daar aan uit?

Nee! Dat was, cinema heeft nooit veel geld geweest. De grootste prijs, en dat was dan juist in 1938, was 7 frank voor een mezzanine en dat was dé schoonste plaats. En ik weet dat de werklozen, '35-'36, mochten voor een frank naar de cinema.

In de stad?

In de stad, de Capitole.

En de wijkcinema, hoeveel koste dat dan?

Dat was nog goedkoper, maar vergeet niet, een programma, bijvoorbeeld een film die in Brussel uitkomt, dat duurde nog twee, drie, vier maanden voordat hij in Gent uitkwam, en dat was in de stad. En dan was dat een jaar nadien in de wijkcinema's.

Zoveel later ja?

Zovéél later.

106 En waar woonde u toen in de moment dat u naar de cinema begin te gaan?

In de Ijskelderstraat.

In de Ijskelderstraat, ja.

Dus dat was ... durf dat niet uitdrukken, hoelang zou de Wondelgemstraat zijn? ... een kilometer niet, 't zou toch niet veel schelen. 't Zou toch niet veel schelen, dus *allee* laat ons zeggen dat ik 500 meters van de cinema woonde. Dus en dat was, maar pas op, dat was een avondvullend programma hé toen. Avondvullend hé. *Der* was dus eerste een film, een kortere film, was 't pauze,

entracte, en dan kwam de hoofdfilm. En ik, dat is een persoonlijke mening, de hoofdfilm waren allemaal 5, 6 weken hé. Dat was allemaal vervolg hé, onder andere ‘Marcouf’, ‘Surcouf’, dat waren zo, maar een marinefilm ook, maar het meest indianen, veel met. Maar de indianen waren altijd de slechteriken, ah dat waren ook de slechten hé, dat waren ook verraders, weet het ik het, dat was veel met paarden. Als ook, maar dat waren de domme, negers. De negers waren dus wel gekleed gelijk een blanke met witte handschoenen, en waren dikwijls de stommeriken, die filmen hé.

121

Ging u altijd in de buurt naar de cinema of ging u ook naar de stad?

Die eerste periode kwam ik ...

Veel verschillende.

Veel verschillende, wij hadden geen euh ... wij hebben altijd [...] ik was twee jaar en mijn vader is gestorven vergiftigd. En wij hadden wij een prachtig inkomen, want mijn moeder, die was gewoon toen, en plotseling sterft de man, en niets meer. (...) En wij waren toen goede socialisten, toen! En ze zijn ze van de partij bij moeder gekomen en hebben gezegd ‘Viergeke’ Virginie hé, ‘Viergeke, ge moet op niet *nie* denken, wij zorgen voor u.’ Dat was woorden hé, dat was van de wijk of weet het ik, maar verder heeft dat niet geholpen. (...) Dus wij waren een arm gezin toen. (...) Tot ik beginnen werken ben, en dan heb ik en ook dan nog geluk gehad, [...] maar in mijn jeugd ben ik niet naar de stad geweest. ’t Enige contact met ernstige cinema, dat was met de Capitole, als de Capitole gebouwen is, door het feit, mijn broer die werkte [...] bij een loodgieter, die de sanitair gedaan heeft van de Capitole. Ah ja, en daarmee kwam ik daarbinnen als het nog aan het werken was. En [...] niemand die toen daar aan dacht, dat is dat er daar een mezzanine en een balkon is zonder ondersteuning, een *poutrelle* uit een stuk. En ik heb daarover van spreken in *der* tijd [...] hoe dat door de stad gekomen is, die *poutrelle*, dat is ’s nachts vervoerd. En dat je dus zegt inderdaad als je, ‘Denk ge niet, der staan hier geen *stellekes*, *enfin* steunen? Der staan hier geen steunen.’ Maar dat was goed voornaam in mijn kop. En dan gelukkig pas de veranderingen zijn gedaan van de oude cinema Savoy, euh ... ’t is een kameraad van mij die architect was die dan de grote scène voor die mensen gemaakt heeft in de Capitole, want dat is dan ook uitgebreid hé. En dan ... in *den* bouw is daarover gesproken, dat heeft *niks* te zien met film hé. En Capitole was den eerste film. En ik heb gisteravond nog een film gezien [...]. Maar de eerste filmen die dan geluidsfilmen waren, werden gespeeld met een zwarte band langs de kant hé. Daar stond den toon op, en dat is natuurlijk vervelend, dat die zwarte band bij hé, dat heeft niet lang geduurd.

162

Dus tot dat je ging werken heb je nooit?

Dus laat ons zeggen vanaf ’35, maar dan heb ik naar de cinema geweest, ja. Ik had het geluk, overal verminderingkaart, behalve ... al die zalen in de stad, dat waren dus meisjes die u naar uw plaats brachten hé. En dat waren, bijvoorbeeld als je goed nadenkt, in de Capitole, 4 waren er beneden, 4 op de mezzanine, en 4 op ’t balkon, dat waren 12 meisjes die daar werkten.

Voor de mensen naar de?

Voor de mensen naar de plaats te leiden, ze hadden zij zo een *lampke* hé, dus in al die zalen in de stad waren er zo meisjes, en mijn broer die heeft zo twee *lievekes* van die. Ik was nog te jong hé, een jongen van 14 jaar. Ik had wel wat vakantie, ik dacht daar niet aan, maar die *meiskes* die mij kende, bezorgde mij kaarten. En ik had overal vermindering斯卡arten. Toen ging ik veel naar de cinema, en moest ik, der zijn zondagen geweest ik ging 3 keer naar de cinema, 't was toch aan verminderde prijs, of bijna gratis maar er waren wel zalen bij dat ik niet binnen mocht zondag, die vermindering斯卡arten waren niet geldig. En dat was maar voor [...]. Maar wat er daar vroeger was, maar daar ben ik niet aan geraakt: die mensen moesten propaganda maken, vroeger voor [...], dat was dus alleen met affiches die dus in de wijken rondhingen overal en daar stond er een *bonneke* voor vermindering of een gratis ingang. Dat je dan ook soms, maar dat was maar in de week. En die zalen maakten ook propaganda bijvoorbeeld met een tombola, op ieder ingang stond er een nummer van de staat van de belastingen uit, taksen, en afgaande van die nummers werd er een taart verloot. En we hebben zelfs twee keer zo'n taart gewonnen. Ja maar ja.

187

Ging u altijd naar dezelfde cinema en nooit es naar een andere naargelang de film?

Awel luistert, wij gingen dus, dat was dan regelmatig de maandagavond, naar 't Vuilbakske en dan is de cinema Ideal, dat was dus in feite oorspronkelijk koffiebranderij. En die is uitgebrand, en die koffiebranderij, de achteruitgang in de Ijskelderstraat, daarmee heb ik dat nog gezien, *dien* brand in die zaal en al. En De Meyere heeft dat dus [...] daar moet je mij niks van vragen, dat ken ik niet. Maar hij heeft daar een cinema van gemaakt, en die heeft dus geconcurrerd met 't Vuilbakske, die dat, dat was een eenvoudige mens die zelf de kaartjes afscheurde, en was er een operateur, hij moest het al zelf doen, hij deed het al alleen. En die heeft dat niet kunnen bolwerken, ah ja, en de cinema Ideal heeft dus te veel cliënten weggenomen. En dan is de Ideal gebleven. En de Cameo, de socialistische cinema had daar minder invloed van, alhoewel De Meyere is dan begonnen met de cinema Forum op 't Van Beverenplein en die heeft ook veel cliënten weggenomen. Maar wij gingen soms, in 't begin, naar Cameo.

Dat is de Brugsepoort?

Nee, nee, dat ik op de Ryhovelaan geweest, de Jean Juarès heeft daar nog, van de socialisten, dus voor dat je aan de Forum komt, was links de Cameo, en daar gingen we ook soms, maar niet zoveel. 't Was *ietske* verder, we moesten over de brug. En daar gingen we ook, maar niet zo regelmatig.

207

't Is niet dat je een film wilde zien en dat je dan naar de cinema ging?

Nee, wij gingen naar de cinema uit gewoonte. Dus de film, mijn moeder was maar, en ik ging mee. En ik had geen wil in die tijd, want al dat je zag was nieuw.

212 En wat was uw favoriete bioscoop? Waar ging u het liefst?

We hadden niet, de Ideal, ik ging ik mee met mijn moeder. En dan zijn *der* natuurlijk, had ik geen voorkeur niet meer, 'k ging ik al de films zien. Dus van mijn 15, 16 jaar heb ik al de films gezien die in Gent waren.

Overall, ja?

Overall.

Dus niet 1 specifieke favoriete?

Nee, niet favoriet. En de oudste films die ik me herinner bijvoorbeeld, euh ... 'King of Kings' 'De Koning van', en dat was met Jeanette MacDonald, maar de man zijn naam dat [...] dat weet ik niet, maar *dien* film heb ik 2 of 3 keren gezien. En die is wel nadien heruitgekomen als geluidsfilm, met Maurice Chevalier, ook met Jeanette MacDonald. En ik vermoed dat dat 'Une Veuve Joyeuse' was, 'Een Triestig Wijveke'.

224 Dus Maurice Chevalier.

Ja, Maurice Chevalier die, ik heb dan al zijn liedjes, ik leerde dan ook Frans. En hij zong van [...].

De vorige meneer die ik interviewde vertelde dat die mama van Gent was.

Mijn moeder was van Gent. En dat weet ik zeker, want luistert, ze heeft me van haar verleden weinig of niks verteld.

230 En gingen uw zus of uw broer ook soms mee naar de cinema?

Nee. Ik weet dat mijn broer ... ik heb nooit iets geweten van hem. Want die is, ja maar pas op, ik was 6 jaar als hij getrouwd is. En dan is hij zijn eigen leven. (...) Maar wat dat 'k wel weet, van als ik 16 jaar was ongeveer dus (...) gingen we soms, niet regelmatig, maar naar Brussel naar de cinema.

Naar Brussel?

En dan, [...] de bijfilm was niet zo voornaam, 't was voor de hoofdfilm dat we gingen. [...] van 1927 hadden wij een auto, reden wij soms 's avonds om 7, 8 uren nog naar Brussel naar de cinema, toen.

241 En later, ging u dan ook met vrienden naar de cinema?

Nee.

Altijd dan alleen?

...

Ik ben een geweldige snoeper geweest en nooit naar vrouwen gekeken. En ik ging naar de cinema met een kilo *pralinen*. En 's avonds lag die doos onder mijn zetel. Ik had een kilo *pralinen* opgegeten in de cinema. Dus had ik geen centen om met een *meiske* te zien. 'k Ging alleen.

248 En meestal in de week?

Ah nee, nee, nee, nee, nee. Toen, pas, toen de cinema pas begon was dat alleen de maandagavond, en als we naar de Cameo was dat de donderdagavond. Omdat de donderdag de laatste dag, vrijdag was 't vernieuwing van 't programma. En dan waren er in al die bioscopen [...] 20 of 30 *beeldekjes*, allemaal scènes uit de film.

Voor de volgende?

Ah ja voor de volgende, maar dat is nadien gekomen, in 't begin niet. In 't begin was het maar de film die ze speelden, want ze wisten nooit hoelang dat ze die film gingen spelen. Als dat veel lang trok dan werd dat *verlongen*, dat was met verlengingen. En dan gingen we dikwijls naar den andere cinema omdat we dat al gezien hadden.

258 Dus iedere week ging u naar de cinema? Wekelijks?

Ja ja, ja ja.

Dus u bent meest in uw jeugd toen u begon te werken naar de cinema geweest?

Tijdens mijn werk ook,

Tijdens uw werk ook?

Ah ja, ik had dan al die verminderingskaarten hé.

262 En toen u al getrouwd was?

Dan gingen we, maar dat was, dat was wat anders. Ik ging graag naar de cinema, mijn vrouw ook, maar we hebben rap *kinders* gehad. En dan weet ik, we zijn dus euh ... de kinderen waren nog klein, dan ging ik de zondagnamiddag ermee gaan wandelen, dat ze moe zouden geweest zijn, dan sliepen ze en dan gingen wij de zondagavond nog naar, en dan woonden we rug aan rug met de Capitole, [...] Sint-Annastraat, een klein straatje, dus 't was niet ver. En dan, maar in de week, nee, wij werkten heel de week, en vergeet niet, dus d'eerste ... ja, dan kom ik weer over mijn beroep, dat ik weer wat anders. Ja, maar ik kan daar allemaal duidelijke uitleg over geven, waarom? Ik heb mijn vrouw leren kennen in de oorlog en dan gingen we nog een keer totdat de film ... niet meer plezant was voor naar de cinema te gaan. Ik ga u zeggen waarom: ik was dus gewoon, *ge wierd* door die meisjes naar uw plaats geleid tot dat je, maar op 't einde niet meer, die bleven staan en die verkochten een programma en ze lieten u niet meer binnen. En ik was zo, ik ging een

beetje vroeger met mijn vrouw, ik zag graag het einde van de film, om het dan toch nog eens te zien. Maar ze lieten u niet meer binnen dan hé, ge moest in de zaal wachten en ge voelt u daar niet meer aangenaam, 'k zijn daar niet meer geweest. En de tv is dan opgekomen, en dan is iedereen weg. En dan zijn de zalen evenveel verdwenen. Een voor een.

281 En hoe ging u naar de cinema? Vroeger te voet dan, want het was niet ver?

Ah ja! Te voet, en dan met de tram hé, want pas op, ik had nog geen auto hé. Maar dan met de tram, want ik weet nog goed dat er mij de [...] jong was hé, maar zo verdeeld dat de voorlaatste film was, ik heb zijn naam vergeten, op de Korenmarkt, hij besta nu nog hé,

Nu noemt dat de Sphinx, maar toen niet, Royal?

Nee, Royal was in de Sleepstraat.

... euhm?

Als ik hem hoor, dan weet ik hem, maar die zaal was ook nog een oude zaal, en die was nog met spiegels hé, en dan kom je binnen in de spiegel naar de film. Dat was zaal met, gelijk dat die zaal die dan Savoy geworden is, wat ook een andere naam is.

De Majestic?

Nee, ... aan de, *allee*, voor naar de Minard te gaan, schuin over de Minard daar?

...

Dat is nog Savoy, maar die had een andere naam, en daar hingen nog de, want dat was een oud gildenhuis, en daar hingen die vlaggen nog als ik kleine jongen was. En ik ging vroeger naar de cinema, nog iets dat interessant is, op school: de beste leerlingen, 1 of 2, kregen een kaart voor gratis naar de cinema te gaan de *zondagmorgen*, en dat was zo een *strookske* zo. En er waren er altijd 2 of 3 die een kaart kregen van de meester. En dat waren op de Korenmarkt die zaal, ofwel in de Majestic, Capitole heeft dat nooit gedaan. Een daar waren onder andere die film ... goh, dat heeft nog gespeeld nadien ze, ik weet niet of dat dat [...] gaat zijn, dat waren dus [...] tegen elkaar met handbal, en die ene verloren en dat was een professor en die stak overal [...] onder de zaal en daarmee sprongen ze zo hoog en *winden* ze de match. En dat was een film. En dat hebben we onder andere nog terug gezien in die films die [...].

De zondagmorgen?

Zondag, maar dat was toen ik nog naar school ging, dus dat was vroeger voor 4, '35 nog hé.

310 En als u dan naar de bioscoop ging, was u dan op uw best gekleed?

Oh ja, ja, ja, (overtuigd) handschoentjes!

Handschoentjes?

Dat was dwaas, maar met handschoentjes.

Maar ja, het was allemaal?

Ah ja, naar de cinema, en Frans spreken: ah ja hé (overtuigd) zeg dat was ... ik kon maar 'Merci', *et* 'Oui' *et* 'Non' maar 't was Frans, alhoewel! Ik heb nooit geen Frans geleerd in de cinema, uit de liedjes. Maar niet door de film. Nee, want ik vind dat nu nog, ik kan geen Engels, en had ik *moete* die film volgen, ik kon ik goed Engels gesproken.

Nu kunnen wij ook allemaal Engels omdat we alles op de tееvee zien.

We spreken wij geen Vlaams niet meer. (...)

323

Dus toen u binnen kwam, u kocht een ticket?

Ja.

Waren er verschillende tickets die je kon kopen, of was er maar een?

Ah nee, altijd verschil balkon: balkon was duurder in kleine cinemaatjes.

Ah ja, de kleine cinemaatjes.

't Balkon was duurder, maar bijvoorbeeld de Cameo nog geen balkon: dat was een prijs. Tuurlijk een keer dat je in stad ging, euh ... had je veel prijzen, de stal, van voor, dus vanachter, beneden, fauteuil, mezzanine en balkon, dus zaal, fauteuil. Dat was in de cinema geloof ik stallen. Maar daar waren *der* ook, maar dan moest je eerst kunnen, bijvoorbeeld de Rex ... aan de Sint-Pietersstatie, ja, die had een balkon en voor en achter, dat waren maar 3 prijzen, 't is maar Capitole alleen die balkon en mezzanine had hé. Dat was de enige cinema, die ik mij herinner.

336

En was er soms een rij voor te wachten?

Ah ja, ja 't is te zien hé: de wijkcinema's was maar 1 film, 1 voorstelling. Dus begon de ticketverkoop om 7 uur of om half 8 als de film begon. Maar in de stad was dat doorlopend hé, ze begonnen om 2 uur en *ge* kocht *gij* uw ticket, *der* was nooit geen file hé, geen rij, geen file. Nee.

342

Als u buiten stond te wachten, kon u al het geluid van de film horen?

Nee.

Niets.

Dan hoorde buiten niks, der is wel, nu dat je dat zegt, is er een moment geweest, dat er een *luidsprekerke* hing, dat je dus,

Kon meehoren.

Maar dat was niet meer zo duidelijk, nu, een luidspreker hoorde je geen verschil, maar toen hoorde je dat verschil.

347 Ja, dat dat een luidspreker was. Werd er veel gecontroleerd op de kaarten?

De tickets werden afgescheurd hé. En die meisjes die uw naar binnen verhuisden, die scheurden dan uw ticketje af.

351 En dan in de pauze, kreeg je dan een ticketje om buiten te gaan?

Ja, nee wacht dat heeft een naam ... ah, de *sortie*. Stond daarop *sortie* in 't Frans. En dan kreeg je dan een *sortie*, en als je binnen kwam, moest je hem terug afgeven. Er waren veel mensen die bleven zitten, maar dat was toch genoeg om een pot te gaan pakken, in de film. Maar *ikke* niet! Ik heb maar leren drinken door 't werken (...).

362 Dus er waren veel meisjes, en was er dan nog ander zaalpersoneel die in de zaal rond liep?

Ah nee, de wijkcinema's zeker niet, waren beperkt aan personeel. Maar in de stad, in 't begin de Capitole had twee portiers.
(...)
Daar waren twee portiers, maar die stonden aan de deur. [...]

368 En voor de rest de zaal? Hoe zag die zaal zelf eruit? Dus met balkon dan, en?

Awel, over 't algemeen die wijkcinema's armzalig. Werd er weinig of niets aan gedaan. Terwijl, ik weet, dat was dan ook in de opera, Capitole had dat, waar dat er zo een *kruske* van voor aan de balkon hang.

375 En zaten die stoelen vast of waren dat losse?

Die waren voor 't algemeen, verplaatste uw benen, kiepte dat omhoog voor te kunnen gaan, dus kwestie van een brand, zou er niet *uitgekunnen*, *der* was geen brand. *Toet*, *der* was dikwijls brand, maar in de cabine vanachter.

378 En zag je van die cabine, zag je iets daarvan?

Nee, *niks*. Alleen *dienen* straal, de cabine was in d' hoogte hé. *Dienen* straal van de film, en als er iemand recht stond, van voor zag je die silhouet., dat zag je. Hoe dikwijls gebeurde dat dat er iemand recht stond? Nee, dat.

382 In de wijkcinema's niet veel versiering alleszins?

Nee, nee want ik weet nog goed,

Gordijn?

Nee gordijn niet, nadien bij de andere cinema's hé.

385 En was er verwarming ook in de cinema's?

In de eerste, nee, in de eerste cinema's niet, want ik had kou, dus ik had mijn mantel aan.

388 En was het proper in de cinema's?

Er *wierd* geveegd hé. Maar [*ge* ga dat niet] zien tegen dat de film gedaan is, want die die een zakske frieten die zaten, [...]. Daar werd er niet naar gekeken. 't Toiletten waren ook niet verzorgd, vroeger hé, 't is veel veranderd met dan al die al cinema's bij te komen hé. En ze hadden dan 't voorbeeld van de Capitole, de Majestic, maar dat was ook een oude zaal hé. Majestic was oud, en dus die op de Korenmarkt was een oude, 't Oud Gent was ook een oude cinema. Dat waren de ouden in de stad hé, de ander waren, ik zeg het, de Cameo was een oude, en de Zwijnaardsesteenweg, dat waren *goe* ouden. En dan zeiden ze allemaal: 'Ja, 't is al', als er een zaal was, 't is gelijk voor wat ze diende, ik zeg het, bijvoorbeeld die met die spiegels, ik weet niet voor wat dat die spiegels daar hingen. Die vlagen, 't is dat ze niets deden van versiering. Maar dan is de Capitole gekomen, en dan der Rex heeft daar veel reclame rond gemaakt: *dien* blauwe hemel met die *sterrekes*. En dan had je daar een maantje, en dat was tijdens de pauze, zo een maantje die zo langzaam naar beneden ging. *Ge* zag de maan boven de sterrenhemel.

406 En was er ook, waren er reclame tijdens of voor de film?

Ja, Van Dam K.H.. Dat is *goe* vlug gekomen, dat kende al mijn studenten nog: Van Dam K.H.. Dat was dus een maatschappij die die de reclame verzorgde, die er voor zorgde in de zaal. En daar waren daar 2, 3 reclames, die ze maakte.

Over wat dan allemaal?

Dat moet ... weet ik niet, dat heb ik vergeten, want vergeet niet, [...] ja, 't moest al iets interessant zijn, wat plaatselijks, 't was allemaal gewone winkeltjes, die zelf reclame maakten. Dus reis? 'k Weet niet, Van Dam K.H., dat weet ik niet die reclame dat bestond, en ik geloof wel dat dat de opkomst was van de reisagentschappen. (...)

Dus over 't algemeen begon met de film, actualiteiten zijn er dan ook bijgekomen. Begin waren er geen actualiteiten.

423 En in de wijkcinema's waren er daar actualiteiten ook?

Ja, ja. Ja, want ik heb dan ook geleerd ... er is dan een spanning gekomen 7, '38 zeker? En euh ... wij waren dus Fransgericht, want pas op, ze zeiden al Anglofiel, maar onze mensen waren Fransgericht door de oorlog '14-'18.

Fransgericht! Niet Engels, nu is dat Amerikaans gericht: iedereen is OK! (...) maar Fransgericht. En door die spanningen ging België zagezegd neutraal blijven, en dan kregen we Duitse actualiteiten voor, en dan herinner ik mij bijvoorbeeld, dan we het [triol] gezien hebben, militair, van honden. Niet euh ... met schieten en al, maar soldaten, militairen die hondtraining volgden. En dan die met de *velo*'s stoten deden, want dat waren nog niet de regimenten met moto's. Daar zag je nog niks van. Voor de oorlog hé. Dus en omdat we neutraal bleven, zagen wij Duitse actualiteiten. En 't waren Franse actualiteiten, maar 't was veel niet vertaald nog. Pas op, in de oude films moest je de vertaling lezen, was de film ineens onderbroken, was 't lezen hé.

445 En in de stad waren er doorlopende vertoningen?

Dat heb ik altijd onmiddellijk geweten, in de stad doorlopende vertoningen.

En in de wijkcinema's op een vast?

Op een vast uur. Ik heb nooit de wijkcinema's geweten met euh,

Doorlopende vertoningen?

Doorlopend, der was teveel personeel nodig. Want nu, nu, hou je daar rekening mee, toen dacht je daar nooit over na; personeel. Mijn eerste cinemaaftje, 't Vuilbakske, *awel* dat was die vrouw die aan de kassa zat en die man knipte uw coupon, en als die 8 uur was, dan ging hij naar boven, film gaan draaien. Dan moest die vrouw nog een kwartje knippen, kwam niemand te laat nochtans.

456 En had dat een goed imago, de bioscoop, de cinema? Was dat geen zo'n goed imago? Ging iedereen daar naartoe of was er maar een bepaald?

Daar heb ik mij geen opinie over gevormd. Der waren daar, ik ken zo verschillende mensen die je nadien leert kennen, 'Ah ja, ik ken ge van de cinema.' Maar ik geloof niet, maar wat dat ik wel vermoed, maar niet zeker durf zeggen, dat ze in de verschillende kringen van de kerk uit soms een keer een film gaven. En dat waren dan nog een keer [...] want mijn twee ergste seksfilms die ik gezien heb in mijn jeugd dat was zo, een geluidsfilm. En daar hoorde je dan muziek en ze ontkleden zich ... een minuutje, en dan zag *ge* een gilet vallen, *ge* zag een blouse vallen, *ge* zag, maar *ge* zag die blouse vallen, tot dat ze allemaal lagen en dat was gelijk de was. En dan de film 'On A trouvé Une Femme Nue' en het enige wat je daarin zag dat was dus een zaal met al mensen die zaten te eten en ze gingen met een reuzeplateau vol bloemen met een meisje op die was zagezegd naakt was, en ze gingen ermee rond de zaal. En *ge* zag al die *bloemekes*, dat was al. Dat was al! Dat waren de twee ergste films van mijn jeugd. En toch nog ene: *ge* weet ze maakte al reclame in al die cinema's, wijkcinema's deden dat ook, een beschilderde affiche vooraan aan de voordeur, enfin op 't eerste verdiep. (...) en dat werd alle weken geschilderd met een hoofdfilm. En dan was daar een keer, dat was ook met al Indianen en zo [...] en dat meisje was getroffen door een pijl en ... dat was een vergiftigde pijl die bloedde, dat hadden we ook gezien, maar dien die dat erop

geschilderd had, dat dat die blouse *opengetrekt*, ge kunt denken van al, maar dan was die blouse toe voor dat gif uit te zuigen. Dat was het ergste.

493 Dus jullie gingen, der was veel verschillend volk in de cinema?

Ja, oh ja! En daar waren veel mensen bij, ik weet niet wat zaal, trouwens 't was daar een [...] maar veel mensen die, bijvoorbeeld die man waar ik mee werkte, hij ging met zijn klein *zusterke*, met zijn moeder en zijn vader de zondagavond en die hadden een vaste plaats, maar dat was ook omdat die moeder met dat *kindeke* zo vroeg ging en die plaatsten nam. Dat was gewoonte. Meer weet ik niet.

502 En was iedereen stil tijdens de film?

Ge leefde *ge* mee: 'Pas op hé!' Oh ja hé. 'Pas op, hij is daar hé! Hij heeft een [...]'. Ja ja!

Commentaar.

Iedereen leefde mee.

507 En at men tijdens de film? Iets eten van tevoren?

Snoep. Ik noem dat snoep, ge kunt niet zeggen eten.

Gewoon snoepen, voor de rest?

Want ik mocht niet, ik was te jong toen. En nadien ga je dan in 't stad iets gaan doen. Maar in de wijkcinema's waren er die daar koude friet*zakskes* op de grond. Maar vanwaar dat dat kwam, weet ik niet goed, waar dat dat frietkot stond. 't Zal wel ergens in de buurt geweest zijn. Maar *der wier* wel gesnoept, zeg, vergeet niet, dat je daar drie uren binnen zat. En waarschijnlijk al een uur aan de ingang voor aan rij voor een ticket te kopen.

Zolang?

Ah, voor 7 uur, als je dan niet *rap waard*, was je de eerste die, 't waren een hoop mensen zo binnen. (...) Dat was bij de film ook hé. *Ge* had altijd mensen die de eerste waren.

523 En mocht men roken tijdens de film?

Nee, 1 zaal mocht ge roken, dat was tijdens de oorlog. En dan, dan waren er al veel cinema's, maar ge mocht nergens roken. Maar dan was daar een zaal in de Cirk, in de Lammerstraat, [...] den oude cirk, maar dat is een Gentse naam hé, en daarmee noemden ze dat de nieuwe cirk. Dus euh ... dat heeft nooit goed gemarceerd, dus de Nieuwe Cirk, dus in de Lammerstraat, naast de Minard hé, en de ingang was dan, dat *stukske* noemt ook de Sint-Pietersnieuwstraat tot aan de Minard is Sint-Pietersnieuwstraat. (...) *Awel*, 't is daar dat *diene* cinema was. Maar in de ... in d'oorlogsjaren had dus de eigenaar van de Capitole, die

ook de eigenaar was van de Savoy, had die zaal gehuurd, *enfin*, dat complex. En ze hebben daar dan, 't was tamelijk groot, geprobeerd half cinema, half variété. En in de variété mocht ge roken hé. En dus ik heb daar nog in de loge gezeten dat wij mochten roken, en *ge kont gij* een koffietje bestellen, daar alleen hé. En ik weet nog goed dat, omdat ik daar dan ook binnen geweest ben, in de kelders tijdens de oorlogsjaren kweekten ze paddenstoelen.

Paddenstoelen?

Ja, dat waren, dat waren waar dat de wilde dieren gestaan hadden, dat waren dus grote volumes, leegstaande, onderhouden *properteit*, al die verschillende dieren, was altijd onderhouden, want 't schijnt dat dat goed proper moet zijn voor paddenstoelen. En dat waren dus [...] lokalen, en dat weet ik goed, dat ze paddenstoelen kweekten, zo in *heuvelkes*.

556

En dus was er pauze? Was er meestal pauze tijdens de film?

't Is te zeggen, in die doorlopende was die pauze veel *kleinder* hé. Dat was voor mensen die de film gezien hadden die naar buiten gingen, en een paar die binnen kwamen. Maar dat was bijna onmiddellijk, dan. 'k weet niet meer wat dat ze het eerst gaven, ik denk dat 't actualiteiten waar dat ze mee begonnen. Want in de zalen, de grote zalen, hebben dan geen twee filmen meer gegeven. Dat was een hoofdfilm, dus actualiteiten, reclame en een hoofdfilm. En wat ze niet deden, de kleine *zalekes*, dat was rondkomen met die ijscrème, die ... hoe noemden ze? ... al die *meiskes* zo hadden bijverdienste, die kwamen zo een,

Frisco?

Frisco! Hadden wij in *der* tijd, ik geloof dat dat een andere naam had een frisco ... maar dat was ook, dat waren Joden hé, die maatschappijen. Die hadden al de zalen, want in feite, 't is 't Jodendom die de bezitter is van al de films. Alle grote acteurs zijn Joden. Nu nog hé, nu nog hé.

578

Die hadden al de zalen dan?

Wablief?

Die hadden al de zalen dan?

Sommigen waren ... diegene die de filmen vertoonden, waren gebonden aan een maatschappij hé. Ze moesten een film, ergens [...] die hadden een maatschappij, want, hoe dat nu de laatste jaren ging, dat weet ik niet, maar vroeger, al de films dus, de donderdagavond *zagde gij* de vrijdagmorgen van al die verschillende zalen met hun films naar Brussel hé, dat waren zo zaken, met allemaal ronden. En die gingen dan een andere film gaan halen, of twee films. Dus, maar hoeveel maatschappijen er in Brussel waren, dat weet ik niet. Dat waren, we wisten wel van de zalen, wat *waar* die naam? Metro-Goldwyn-Mayer, met dienen leeuwenkop, dat was een maatschappij. Dan naar de ... hoe noemde die maatschappij? 't Waren zo drie of vier maatschappijen die nu wel nog terug, die ook van naam veranderde en zo meer.

En de bioscoop, was dat een speciale gelegenheid of was dat? Was dat voor u een speciale gelegenheid om te gaan naar de bioscoop, naar de cinema? Of was dat gewoon?

Bah, dat was in *dienen* zin speciaal, dat bestond anders niet, en de mensen van mijn, pas op, ik heb dat gekend als kleine jongen, maar de mensen voor mij, die wat ouder waren, hadden niets. Want voor dat die eerste cinema's gekomen zijn, waar moesten ze film halen? Waar is de film ontstaan? Wanneer hebben ze hem [...]? Want vergeet niet, een film maken, moest *ge* nog al die *doubluren* maken. En dat kwam, ja ... Ik weet nu niet rond, tegen Parijs bestond er dus euh ... die had een naam hé, waar dat ze film pakte? In Duitsland bestond dat ook.

Die studio,

Die studio's.

Ja, Pathé.

Pathé, was dat niet Frans?

Ja, dat was Frans. En Lumière.

Er bestond nog een andere ook. Wablief?

Lumière.

Ja, Lumière is voor mij eerst de uitvinder, dat is 't begin. 'k weet niet in hoeveel dat dat films gemaakt heeft.

Die hebben films gemaakt. Meliès? Meliès?

...

Dat ook niet?

Ken ik niet, maar Pathé, Lumière dat ken ik, en UFA.

Dat ken ik niet.

Heeft op 't moment een naam geweest, de Duitse film. En vergeet niet dat we dan vier jaar lang hoofdzakelijk Duitse films gekregen hebben. 't Waren daar wel véél ontspanningsfilms die zeer goed waren.

Dat was niet allemaal propaganda?

Luistert ... Wij hebben dus eerst, 't hetgeen dat ik zeg, Belgen gingen neutraal blijven. Maar dan werd, al dat Duits was afgekampt en beschimpt tot 7, '38 als we neutraal zouden blijven. En dan nog werd er veel beschimpt. Juist gelijk nu, nu nog (...). Maar die jaren hebben wij wel veel goede, bijvoorbeeld 'Drie van

't Pompstation', 'Au revoir à Mon Copain' en zo al, kijk, ik kende in 't Frans, maar dat zijn Duitsers hé. ... En dat was onder andere [...] Heinz Rühmann, want ook zijn beste film 'der Bruchpilot', *awel* kijk, dat gaat eigenlijk met *délisse*, met de, *allee* hoe zeggen ze ... van voor? *Délisse*, hetgeen dat zo traag, *awel*, 't is hetgeen dat hij goed in is bij 'der Bruchpilot' [...]. Dat weet ik nog al, zoiets. En dan Zarah Leander, alleen al voor de liedjes en euh, en 't was een schone vrouw ook hé, ja maar ja hé! [Liliana Ray/Lilian Gray] was ook een Duitse. Zo hé. Zo euh, die nu nog leeft, *den* honderdjarige ...

Leni Riefenstahl?

Wacht, dat was nog met den oorlog, hij heeft eerst *geweerke* gespeeld. Hij is verleden week, ik geloof dat hij 102 jaar geworden en hij komt nog op tv in Duitsland. En dat zegt genoeg!

668 Was dat alleen voor ontspanning dat je naar die cinema ging? Of was dat omdat het cultuur was of iets anders?

Goh cultuur.

Cultuur?

Nee, nee! Cultuur, daar werd daar niet over gesproken.

Gewoon ontspanning?

Nu is dat, ze noemen 't al cultuur hé. En zelfs de jonge mensen (...).

Dat was het meest voor ontspanning?

Dat was het meest voor ontspanning. En wat daar al, kijk, een documentaire dat bestond niet. Nee! *Allee*, mijn vrouw kijkt dat, en 't is interessant. Ik heb hier gisterenavond (...), wij hebben wij *niks* geleerd toen. En ik heb nochtans een goede leraar gehad, die ons wel in 't middelbaar onderwijs véél geleerd heeft, dus kwestie van geschiedenis en aardrijkskunde. 'k heb veel onthouden, maar euh, dat we nu nog leerden, documentaires dat bestond niet. Dat bestond niet.

689 En was dat ook voor sociale? Dat je mensen kon ontmoeten als u naar de cinema ging of niet?

Nee, daar *wierd* daar niet over, niet naar gekeken, niet over gesproken. Nee.

Maar je kende wel iedereen die in de cinema zat?

Nee, nee!

Niet veel contact?

Geen contact. 't Kon lukken dat je iemand kende, 2, 3 banken, en dan nog.

697 En u bent ook nooit met uw vrienden naar de cinema geweest?

Ah nee, want ik had maar 1 verminderingkaart (lacht). Kijk, *das* logisch hé. Als ik nu al die vr-, maar ik had maar ene.

Maar die ging niet mee dan?

Ah, ik ging ik alleen.

702 En de veranderingen? Wanneer is dat allemaal beginnen veranderen de cinema?

Awel, in mijn levensloop, dus eerst de stomme film, dat is wel mijn prilste jeugd hé. Ik was wel nog jong als die geluidsfilm, maar die geluidsfilm, ik weet niet of dat een jaar geduurd heeft. Ja maar in de periode dat die films bij ons kwamen, 'Dat moet ge zien hé' en dan de geluidsfilm, dan de film *parlant*, de sprekende film, *awel* ja, maar euh ... dan die euh... andere, die nieuwere film breed scherm *das* later, en *das* allemaal vlug gegaan hé.

Ja vanaf toen is het?

Want die kleinere zalen hebben zich dan niet aangepast hé. Ze konden wel aan die sprekende film, dat was het toestel vanachter, en op luidsprekers zetten, maar dat scherm, die zalen waren beperkt, ze konden zij met die zalen niks meer doen voor een breed scherm.

Dus voor de geluidsfilm?

Voor de geluidsfilm, ja, *das* tamelijk rap gegaan. En door 't feit dat je dan ... op mijn ouderdom in die periode valt, en door 't feit dat 'k werkte kon ik mij meer permitteren om *der* onmiddellijk te naar gaan kijken. Weet ik niet meer zo wat er in de wijkcinema's gebeurde.

U heeft dus in de stad dat u dan?

Dus van, laat ons zeggen, van mijn 16, 17 jaar ging ik altijd in de stad naar de cinema. En als *ge* dan een film gezien hebt, *ge* gaat naar geen wijkcinema niet meer, want daar kwam die film maar nadien.

735 En was er daar meer chic volk in de stad dan? Was er daar meer? Of was er daar hetzelfde publiek als?

Nee, nee, ik geloof het niet. Ik geloof wel dat er een verschillend publiek was.

In de stad.

In de stad.

...

Kijk, iemand met een vuil kostuum ging al met de tram niet rijden. Toen. Pas op, de tram had dan ook al twee klassen. Moet daar allemaal rekening mee

houden hé. Dus iemand die in eerste klasse reed, was zo gekleed, want die zaten op kussen. En als de tram dan aan 't einde van de rit kwam, moest dan die kussen dan aan de andere kant leggen, voor de betere mensen. En als ge recht stond vanachter, stond je recht van voor hé. Maar 't was ook meer. 't Was 10 of 15 *centiem* meer. Dus mensen zullen wel denken, die zich verplaatsten, een vrouw met een short, kwam al niet naar de cinema, en oudere vrouwen of oudere mannen kwamen ook niet, dat kon wel verminderd zijn met de werklozen toe te laten. Dat die minder zouden [...] van vuil maken. Dat kan zijn, maar ja, die zaten op balkon. Wij zaten op mezzanine. Dan voelden ze zich al iets beter.

763 En de wijkcinema's had je dat niet?

Nee, dat niet.

765 En was er spraken van een speciale katholieke cinema, een socialistische?

Nee, das alleen op persoonlijke mening: die 3 socialistische. 'k heb geen *ene* cinema geweten waar dat er een stempel op stond van kath-, en ik zeg ik, ik vermoed dat ze in de kringen, of op den buiten misschien, daar *den* buiten moet het nog anders geweest zijn, dat moet nog anders geweest zijn. Vroegen dat ze toeval 'k weet niet, een keer een film kregen. Maar euh,

Katholiek nooit?

Nee. Niet dat ik weet, niet dat ik weet.

En liberaal ook niet dan?

...

Kijk, bijvoorbeeld waar dat ik woonde, ...

Hier was er een liberale zaal, ... en hier was de cinema Ideal, en hier was mijn school, en hier was de katholieke kring. Weet ik niks van, maar bij de libera-, wij hadden wel in 't bestuurscomité van ons school twee liberalen. En dat was een officiële school.

En dat was dan een socialistische of een staatsschool?

... dat was van de stad, van de stad.

Dus nu gaan we

797 – 60' = einde opname kant A

798 Dan die *kinders*, mijn klasgenoten, allemaal naar de *leering* moesten gaan voor de communie, en dat stond vast die moesten daar zijn, dus zat ik ongeveer alleen in mijn klas. Met twee of drie jongens die niet mee konden in 't onderwijs. En dat was, kijk, we zijn nu over school bezig, (...). Die geen communie deed, dat was een uitzondering hé, nu nog in feite. Maar euh, uw communie niet doen? ... Iedereen deed zijn communie, ze trouwden nog voor de kerk en ze worden in de kerk begraven. Mijn moeder was kwaad,

[...] de oude, niet de zoon, omdat hij niet met een pluim begraven is, is met een kruis begraven. Op de lijkwagen stond van boven een kruis [...]. En ze is kwaad ze.

Dat kon niet zijn.

Dat kon niet zijn, dat was een pluim! Dus [...] een kruis op zijn, euh op doodswagen, daarvoor mijn moeder was kwaad, was *gene* goede socialist. Pas op hé, de jaren '30.

(...) *Allee*, een socialistische minister die ontvangen was door de paus, toen hé. Nu kennen ze die gedrag niet meer, dat bestaat niet meer.

818

Op school waren ze tegen de cinema?

Werd er niet over gesproken. Daar werd er, en zelfs niet in de klas tegen de *kinders bediscuteerden* we niet. Maar die zeiden: 'Ik heb *dienen* film gezien' of *der wier*, nee *der wier* niet, nu kunnen ze zo, ze hebben dat gezien, dat gebeurde niet. Ik heb nooit aan iemand verteld wat film dat ik gezien heb. 'k Vond dat niet no-, 'k zag er teveel. Want vergeet niet vroeger, die oude films, dat waren zeervers hé, met hun zwart *doekske*. Dat duurde 5, 6 weken. [...] 't Was altijd een kist met juwelen [...]. Wat er wel waar was, wij hadden dus Pat et Patachon, dat waren de oudste kluchten, voor

Charlie Chaplin?

Laurel en Hardy hé, die zijn nadien gekomen, hier was dat Pat en Patachon, zo een grote met grote voeten en een klein ventje. En dan, 't was Amerikaans ook, 5, 6 *kinders* die nu niet draaiden, waar dat dat negerke bij was, oude negerin, en zo *nen* hele dikke en zo een *meiske* met staartjes, en die deden al kwaad, kattenkwaad. Dat was, dat was den eerste film dan, de film nadien. Wie dan ook ...? Ah euh ... god, hoe *noemde ge* die? De eerste klucht, met een bril aan ... ? [...] Die onder andere een trein, en dan planken naast de trein en die de trein draaide, en hij liet hem vanachter vallen en dan *vielde* van voor *dienen* trein. Dat was ingebeeld hé. ... 'k heb zijn naam vergeten, dat was een van de oudste kluchten. En Charlie Chaplin. Veel, veel films van gezien, is ook niet [...].

841

En dus op school?

Nee, werd daar niet over gesproken. Film werd niet *bediscuteerd*. Ook niet in familie, heb ik er niet weten over spreken.

842

Dus uw familie, uw mama zei niet: 'Naar die mag je niet gaan kijken.'

Ah nee, want ik geloof niet dat er veel van mijn mensen naar de film gingen.

...

Pas op, ik ben een nakomeling hé, dus mijn familie was al allemaal getrouwd. Woonde niet op mijn wijk, dus of dat die naar de cinema gingen op *ulder* wijk weet ik niet, werd ook niet over gesproken.

847

Dus hoe bepaalde je dan welke film dat je ging zien? Was dat van genre, of van een land dat je altijd, dus altijd de Franse film?

Nee, wij gingen naar de film die ze vertoonden.

Gewoon?

Naar de wijkcinema.

En was dat dan 1 bepaald genre, of 1 bepaald?

Die moest gebonden geweest zijn, dat denk ik nu, aan een maatschappij. Dus die gaf die film aan die maatschappij, was daaraan gebonden. Dus die gaf, maar die maatschappij had een variëteit hé.

Dus actie, komedie, alles?

Dat was allemaal onder elkaar.

Dus niet 1 specifiek genre?

Nee, dat is maar nadien door naar al die verschillende zalen te gaan, dat ik ook een keuze maakt.

Ja vroeger dan zag je alles later? Dan maakte je geen keuze?

Ah nee, dan ik maar, omdat ik zeg, afhankelijk van die verminderingkaart. En de zondagavond, zondagnamiddag, Rex, want dan mocht je, ... maar Rex was dan moeilijk om te bereiken, andere zalen. Dat was te ver met de tram, om meer als 1 film te zien. Maar daar tegenover van de Korenmarkt naar de Zuid, aan de Zuid had je drie cinema's en de Majestic waren er ook twee hé. [...] Coliseum heeft nooit een film vertoond, dat stond in uw eerste brief, nooit is er geen enkele film. Kuiperskaai hé, daar is er nooit een cinema geweest. Nee, nooit, daar zijn daar, dat is zeer lang rolschaatsen geweest hé, en daar zijn daar veel [...] vertoningen geweest, omdat mijn broer (...). Maar dat was Coliseum, daarmee weet ik dat. Maar nooit filmvoorstellingen.

870

En waren er ook zo speciale films van, met een filmster dat je altijd ging bekijken? Dus speciale ster dat je altijd?

Nee.

Favoriet?

Er waren wel sterren bijvoorbeeld ... 't was een vrouwenverleider die nadien [...] geworden is ... maar daarvoor, Rudolph Valentino! ... maar dat waren die jonge *meiskes*, getrouwde vrouw kijkt daar niet naar. En die hadden niet zoveel te zeggen in die tijd. Nu Gent, Gent is de jeugd (...). Vroeger zag je geen jong *meiske* lopen, ze moesten het merendeel gaan werken aan 14 jaar. Thuis helpen met te gaan werken. Stel u voor hoeveel honderden *meiskes* dat er in de fabriek

werkten, hoeveel fabrieken dat ze niet hadden in Gent. Dus, en die [...] dus dat was niet, die hadden dus geen mening, die kwamen niet bijeen. Maar dienen [Herolf Lein] dus hé, en Rudolph Valentino weet ik goed, dus ik heb u dat al verteld dat de zalen reclame maakten met de tickets. En soms een keer, en dat herinner ik mij met Rudolph Valentino dat ze rondreden met een *karre*; zo, ja hoe kunt *ge* dat noemen, een praalwagentje met een *paardeke*, en dan zat daar een man die een *moustacheke* gemaakt, geschminkt, degene die zou film spelen, maar dat was al zeldzaam dat dat gebeurde. En de affiches, maar die bleven in *ulder* wijk. Ze gingen zij met geen affiche naar de Brugsepoort, misschien Brugsepoort omdat dat naast Rabot is, maar we gingen nooit naar de Muide gaan. En de Muide had ook een *zaleke* ginder ver op de Meulestedesteeuweg. En dat kan wel zijn dat de kringen op de Muide ook films gaven. Dat kan, dat weet ik niet zeker, maar daar was daar een *zaleke* op de Muide.

893 't Was niet speciaal films dat je altijd ging kijken?

Nee, nee, nee, nee, nee. En ook geen ... weet wel, enkele acteurs ... en nadien is dat de mode geworden in de Capitole, die onder andere de eerste met veel plaats was, Majestic had zoveel plaatsen niet, ze hebben dat wel veranderd nadien, die wachtzaal en die balkon, in 't begin was dat niet zo interessant. En daar werden een paar foto's van acteurs opgehangen. En dan leerde *ge den* acteur kennen.

Van tevoren wist je dat dan niet?

Van tevoren, nee. Ook nooit een foto hangen van een acteur, wel [...] in zijn film met zijn kostuum aan. Maar dus de *culte* van die acteurs dat bestond niet. Dat bestond niet.

902 Dat was niet zo belangrijk om een film te kiezen?

Nee. Nee, wel van als dan ... de sprekende film opgekomen is, een zangeres of een zanger die mee deed. Dan werd er, ah, voor die gingen we dan naar een film, gelijk voor Zarah Leander. Dat was dan al, of [Liliane Ray] als ze een film gaven. Maar dat was minder.

907 En heeft u specifieke films, dat lievelingsfilms dat je nog herinnert?

...

Dat je, favoriete films van vroeger dan?

...

Operettefilms hé, voor dat muziek ook hé.

Was dat toen al de geluidsfilm, ja?

Nee, dat, geluidsfilms is dat nu niet, die gaven wel, een geluidsfilm dat was bijvoorbeeld hetgeen dat u daar doet, dat *tikske* (klopt) iemand die zat (klopt)

dat was de geluidsfilm, dat paste, een gewerschot: 'Boenk'. Zoiets. Maar verder geeft dat ook al niet. Vliegtuigen waren nog niet bekend, 't geluid van een vliegtuig dat hoorde *ge* niet, was nog niet gekend.

Mensen wisten nog niet wat dat was.

Mensen wisten nog niet wat dat was. Ik heb bombardementen meegemaakt in '40 met Stuka's, daar kruipt ge van in de grond. Toen. (...)

930 Was er al censuur dan?

Onmiddellijk hé: 'Kinderen niet toegelaten'. Maar de wijkcinema ging geen film geven, ze hadden geen volk. *Kinders* mochten niet meekomen, de ouders kwamen niet hé.

Dus nooit?

Nee, nee, 'kinderen niet toege-' dat was in 't stad.

Dus in de stad, daar waren dan films van boven de 18 was dat dan?

Awel dan is, ik weet ik dat verschil niet wanneer dat die 16 gekomen is.

Ik denk dat dat maar.

16 en 18, véél later. 'Kinderen verboden' dat was een ... maar dat kon een stommiteit zijn, 'kinderen verboden'. 'k weet niet, 'k heb ze nadien, 'k zeg het documentatie was dat niet, maar wel iets over gehoord dat ze ... heel streng waren, en dat was dan meer voor vechtpartijen enzo. Dat was niet voor seks, ah nee, dat is te.

940 Was er daar veel controle naar? Bekeken ze wie er dan binnen ging in de cinema?

Ah, ik heb geweten ... dat was dan weer in de wijkcinema's, dat 's avonds de politie stond aan de uitgang.

Voor de kijken of?

En degene die er jong uitzag, vroegen ze dan een paspoort. Dat heb ik geweten, als het 'kinderen niet toegelaten' was.

945 En in de cinema waren er niet veel films die 'kinderen niet toegelaten' waren?

Ik geloof dat er veel in de stad.

's Avonds dan?

Dat was 'KNT' op 't *program* hé, 'kinderen niet toege-' stond op veel *programs*. Maar hoever dat dat ... weet ik niet euh.

...

Want ik was dan toch ook nog te jong. Als 16, 17 jaar.

...

Dat herinner ik mij, ik heb nooit *gene* last gehad, maar dat kan wel zijn dat er films waar dat ik niet bin-, ik weet dat niet. Maar dat stond op d'affiche.

Dat stond op d'affiche.

En 't is maar nadien dat dan in 't dagblad gekomen is. Vroeger, ah 't dagblad was niet interessant ook hé, wie *kost* er lezen? *Ge* moet eerlijk zijn: wie had er tijd en wie las er een dagblad? 1925. Zo zijn de affiches die [...] gaven.

957 En voor uw keuze, hoe wist u dan welke films dat er gespeeld werden?

Ah ja, dat was altijd, pas op, soms, soms gaven ze, hoe noemden ze dat weeral? Voorspel hé. [...], een paar uitreksels van de film hé. Dat 'binnenkort', dat was het meest. Of 'volgende week', 'volgende week' dan wisten we, ge moest zeker gaan hé. Dat was de *enigste* manier van [...].

963 Dus niet via de krant of?

Nee.

Jullie hadden geen krant.

Ik weet niet of dat dat bestond, de krant met uitreksels. Want ik heb lang van 't Dagblad Vooruit gewerkt, dus ik ken het dagblad van buiten. Ik weet hoe dat ze gesukkeld hebben voor een fotootje, *fotografure*, voor dat dat in de gazet kon komen. [...] zoveel naalden, dat bijtte alles kapot, alles. (vertelt over de drukprocessen) Dus die gingen zich nog niet bezig houden met programmaatjes te drukken.

980 Van films of recensies?

En ik weet dat, wij hebben dat nog zelf gedaan. De ... *mazout* voorverwarmen. (...)

987 Dus jullie wisten alleen door die uitreksels welke films dat je ging bekijken?

Welke films. En *ge* kon geen straat passeren of 't hangen er zoveel affiches.

Wisten van affiches.

Wisten van affiches hé.

Dus dat hangt overal rond?

En ik kwam van school door de straat van de cinema, dus ik wist [...] 'Ze gaan dat spelen.' 'k Gaan een keer kijken.' [...] hé, die *affichekes* hé, [...] dat waren altijd,

Van de film zelf.

Van de film zelf. Dus zozegd het meest interessant!

Wat je ging zien.

Wat dat we gingen zien.

994

Kijkt u nu nog films?

... Als het interessant is, ja.

Op teevee dan?

Ja.

Maar niet meer naar de cinema?

Nee, cinema heeft uitgediend, ik ben niet meer thuis in de cinema. Ik kan dat niet aannemen dat je dus 's avonds daar met 100 mensen staat duwen voor een kaartje en dan vechten voor de eerste plaats. Ah nee, *das gene* cinema dat kan niet. En die 3 zalen daar aan Sint-Anna,

Ja.

Ge moet op voorhand lopen voor een beetje van een plaats te hebben. 't Zijn maar ongelukkige plaatsen.

Ja, 't is een klein cinemaatje.

En vroeger ... ik had al door dat *meiske* de beste plaatsen, ik kende ze allemaal.

003

Uw connecties! Maar nu kijk je soms nog film op de teevee, maar niet meer zoveel, of wel?

Ik ga u zeggen, de Vlaamse posten hebben geen kansen voor een film. Zet maar een keer een Vlaamse zender op, die iets betekent. Hier, Vlaamse zender alstublieft. (...) De Arte, en ook zeer, ik ben,

014

Veel naar Franse zenders?

Awel, ik ben zo een stommerik ... als ik naar een Vlaamse film kijk, en 't is Vlaams, ga ik de Franse ondertitel lezen. Met alle films, dus is dat een Duits, ik lees de ondertitel, dat mocht een Vlaamse onderti-, ik luister naar Duits, en dat is een gewoonte. En bij de Arte kon je altijd kiezen tussen Duits en Frans, ofwel spraken ze Frans, ofwel spraken ze Duits.

Ofwel ondertitels in Frans?

Awel ja, maar toch naar de twee luisteren.
(...)

026

Ik heb al mijn vragen gesteld.

Heb je gedaan?

Ja.

027

Naam INT: Lies Van de Vijver
Naam RES: Fransiscus Joris (1926)
Titel:

TRANSCRIPTIEFICHE

(in de zetel in de huiskamer)

00:00:13 **Weet u nog wanneer u voor de eerste keer naar de bioscoop bent geweest?**

Jawel, dat weet ik nog heel goed. Dan was ik ongeveer, laat ons zeggen, 7 à 8 jaar. En dat waren nog stomme films. En dat waren zo van die houten klapstoeltjes. En daar hadden we alle plezier van de wereld mee. En ik woonde dan op den boeren buiten hé. En wij jonge gasten, we gingen allemaal naar de cinema, en natuurlijk, wij hadden er niet veel verstand van, we gingen allemaal van voor gaan zitten, met dien doek vlak voor onze neus. En als er dan een cowboyfilms was met Indianen dan maakten we mee lawaai dat de pianist – want dat was met een pianist nog toen, dat was stomme film – en we maakten zodanig veel lawaai dat we waarschijnlijk een keer buiten gevlogen zijn.

00:01:09 **Dus er was een controle in de zaal?**

Jajaja. Maar ja, *control*. [...] die kleine gasten die lawaai maakten

00:01:20 **En weet u nog waar dat was?**

Jaja, in Poperinge.

Ah, u bent van Poperinge. Wanneer bent u dan naar Gent verhuist?

En die hadden in den tijd twee cinema's. Later is er nog een bijgekomen. En die waren recht over elkaar in dezelfde straat. De ene was de Palace, en de andere – als ik me niet vergis – het Volkshuis, dat was een Katholieke cinema. Dat waren allemaal, *allee* daar mocht geen film getoond worden waar iemand een arm bloot liet zien – 't was allemaal zo. En later is er dan nog een bijgekomen – en die heette de Normandie, nee, Oud Vlaanderen. En de naam bestaat nog altijd, maar er is geen cinema meer., 't is nu een café-restaurant.

(uitleg over studententaak)

Ja, de Engelse soldaten waren daar vertrokken, in Poperinge [...] in de WOI, maar in rust gegaan.

(verdere uitleg en discussie over plaatsen)

00:02:46 **Wanneer bent u dan naar Gent gekomen?**

Na de bevrijding ben ik in het leger gegaan. Dan ben ik hier in Gent terecht gekomen als ik 18 was, in '45, dan was ik 19 jaar. Hier terechtgekomen in Gent in de Leopoldskazerne.

En hier dan gebleven?

En hier gebleven. 'k Zit hier nog altijd. En 't is er niet op verbeterd.

Hoe bedoelt u?

Veel te veel verkeer hé. En veel te veel, hoe zou ik zeggen, de rust is wel, het sociale leven bestaat niet meer.

Had u het gevoel dat de bioscoop ook een vorm van sociaal leven was?

Awel ja, dat bracht de mensen een beetje samen.

Ook hier in Gent.

Jajaja [...] vooral richting wijkcinemaatjes. Ik vond dat die wijkcinemaatjes..o.a. je had er bijvoorbeeld één – 't is te zeggen – in de Zwijnaardsesteenweg [...] één aan de blokwijzer voorbij het AZ en één hier op de hoek van de Ottergemsesteenweg en de Zwijnaardsesteenweg, de Metro. En ik vond dat dat de mensen samenbracht, want, je hoorde zo af en toe in de buurt: '*Hedde al* in de Metro geweest!?' Versta je? En zo, de mensen hadden meer contact, terwijl nu, [...] '*Allee* tot morgen' en ze zijn weg precies.

00:04:27

Ging u meer naar die buurtbioscopen dan naar de grotere zalen?

Nee, ik ging naar de bioscoop in 't centrum – o.a. de Select, de Century, die vroeger Oud Gent noemde, de Capitole, de Savoy, de Majestic, de Eldorado en hier aan 't station de Rex. Dat waren mijn cinema's. Allee, de cinema's waar ik het meest naartoe ging.

Ja, de grote zalen dan eigenlijk.

Dat waren ook de beste films, want in die wijkcinemaatjes dat waren maar films die al maanden in de omloop waren en dan daar gespeeld werden. Waarom? Omdat ze goedkoop waren om te huren.

U vond het wel belangrijk als een film uitkwam, om die meteen te zien?

Ik ben zelfs zo een keer in Frankrijk geweest, dat mijn reis een dag stopte omdat ik zag dat ze een film speelde die hier in België nog niet uit was. Dat was in Toulouse, 'The Bridge on the River Kwai'. Ik zeg, hé dat moet ik zien, want die is in België nog niet in de omloop. We waren juist een dag daar gestopt, en dan zijn we naar de cinema geweest.

En was dat in het Frans?

't Was Frans gesproken. Ik weet het niet meer of het Frans gesproken was, of Franse ondertitels. Waarschijnlijk Frans gesproken, want op dat gebied zijn de Fransen nogal chauvinistisch. Franse cowboys en Franse soldaten die Frans spreken *allee*. Want ik vind dat een beetje verkeerd die synchronisatie.

Ja, het klopt niet zo echt.

Ja, je ziet een Italiaanse film, je gaat in Italië naar de cinema en ik ga nu een beetje overdrijven, en je ziet daar een cowboyfilm. Cowboys die Italiaans spreken? Klopt niet, hé. Nee, daar ben ik een beetje tegen, tegen dat systeem.

Hier hebben we altijd gewoon de ondertitels gehad.

Hier hebben we de ondertitels gehad. Waarom? Omdat we tweetalig zijn.

Denkt u dat die in Gent altijd tweetalig zijn geweest?

Savoy, die gaf altijd eentalig Franse films.

En de ondertitels in Gent?

Door de man altijd in het Nederlands. Van de Savoy weet ik het niet zo goed niet meer.

Dat was gekend voor de Franse films.

Ja.

00:07:08 **Wanneer bent u het meest naar de bioscoop geweest? Vlak na de bevrijding toen u hier 17-18-19 jaar was?**

Laat ons zeggen dat ik hier naar de bioscopen geweest ben, *awél*, bijna altijd. Tot nu toe! Ik zag altijd graag films. Als ik een film heb die mij, 'k ga u zeggen in Engeland kan je dat hebben op tv dat ze oude films geven; maar dan ben ik bezig hé, opnemen hé, ik wil die oude films hebben hé. Ik vind het spijtig op tv, tegenwoordig geven ze maar twee soorten films, 't is ofwel van den dien ofwel is het seks. Van de oude film, want we spreken van het chauvinisme van de Fransen, maar een goede film met Fernandel, met Bourvil, dat zie je nooit niet op de Belgische tv. Een mooie film met David [Leegon], met Danny Kaye, die vroegere komieken speelden, dat zie je niet. 't Zijn allemaal films van schieten, schieten en nog een keer schieten. Kloppen en stuiten zeg ik daartegen. Ik zie dat niet graag. Ik zie liever zo een film waar je eens goed kan lachen! Kijk volgende week spelen ze op tv 'La Grande Vadrouille'. Ik heb hem al 10 keer gezien, en volgende week ga ik voor de 11ste keer zien.

00:08:38 **Dus eigenlijk bent u altijd naar de film geweest?**

Ik ben altijd film liefhebber geweest. [...] ik heb al filmpjes gemaakt voor haar (verdere uitleg over cassettes maken)

00:09:22 **En over al die jaren had u één bioscoop waarvan u zei, dit is mijn favoriete bioscoop?**

De Century.

Aan de Zuid.

Vroeger Oud Vlaanderen geloof ik.

Of Oud Gent?

Of Oud Gent, Oud Vlaanderen? Oud Gent, juist. En ernaast was de Select. Century omdat die nogal redelijk veel actiefilms speelde.

Meer cowboyfilms ook?

Ja, oorlogsfilms, cowboyfilm, en in die tijd van 45-46-47-48 waren het bijna allemaal cowboy- en oorlogsfilm; John Wayne, dat was – dat was dé cowboy! Goh, ik ken al die oude films met [...] Marlon Brando, noem maar op. En dat zie je niet meer. Tegenwoordig zijn er geen bekende artiesten meer. Je ziet dan een film van tv op het tv-blaadje, ‘met wie is dat? Ken ik niet’

00:10:30 **Ging u te voet naar de bioscoop?**

Te voet, ja ja ja.

En ging u alleen? Of ging u met vrienden?

Normaal ging ik alleen.

En in de zaal zelf, hoe was de sfeer daar?

Eigenlijk niet bijzonder *vre* op gelet, maar ik vond de sfeer wel, het meeste deel rustig.

Ook tijdens de cowboy- en de actiefilm?

Awel ja, in de tijd van de kinderen (maakt schiet geluiden) en we vlogen buiten! Ik ben het nog niet vergeten! Diegene waar ik naartoe ging, ik vond dat een heel gemakkelijke cinema [...] op 't Zuid, en goedkoop! Maar hoeveel we voor de cinema betaalden, dat weet ik niet meer, als je me zegt 5 frank, ik zou het geloven, ik weet het niet meer.

00:11:38 **En ging u veel? Wekelijks?**

Ik ging dan veel naar de cinema. Ik ben op dat gebied – ik ga zeggen op sociaal gebied – ben ik wel een beetje een eenzaat. En u vraagt me daarnet, ging u alleen of met gezelschap: door de band ging ik alleen. En ik ben veel alleen geweest, ik zal het zo zeggen. [...] veel vrienden, ik zal naar de stad gaan, en ik zal niet overdrijven, geen enkele bekende tegenkomen. Maar ga ik naar de stad

met haar of naar de kust of naar Brussel? Ze komt bekenden tegen. Sociaal is ze.

00:12:36 **Maar geen bioscoopliehebber?**

Goh nee. Nee. We hebben daar nog om moeten lachen. We hadden twee tickets voor de Decascoop – gratis. Hoe we die gekregen hebben, dat weet ik niet meer. En die hebben toch wel zeker bijna een jaar hier gelegen. Dat ik zeg, we moeten eens naar de cinema gaan. Wat ze wel zou durven doen, dat is – op dat gebied zijn we wel een beetje op elkaar afgestemd – als in de Sphinx of in de Skoop, daar spelen ze dikwijls van die oude films of films die in de gewone zalen niet gevraagd worden, daar gaat ze naartoe. Ik zeg daar altijd tweederangsfilm tegen.

Gaat u liever naar Decascoop dan naar Shpinx of Studio Skoop?

Ik ga liever naar Decascoop omdat dat meer recentere films zijn. Ik wil zeggen in de Sphinx of in de Skoop zijn het ofwel heel oude films ofwel tweederangsfilms, zeg ik daar tegen; films die niet in de grote zalen gevraagd worden. *Overlaatsst* hebben we naar een geweest die ook speelde in de Decascoop, ik weet niet meer wat het was, maar ze heeft ook gezegd wat ik gezegd heb: hoe ze niet beschaamd zijn om zo een film aan het publiek te tonen. Daar zat nu eens niets op. Ik weet niet meer wat het was, maar ze wilde dat zien. Ik zei, meisje dat gaat niets zijn, en het was niets. Ze hebben er zelfs in de krant over geschreven. En wat ik ook al ondervonden heb: als ze een Oscar winnen of een in Cannes...

De Gouden Palm.

Ja, dat je er maar best niet naartoe gaat. Ja, ik heb dat ondervonden. Als het films zijn met prijzen? Niks! Hoe ze daar punten aan geven, ik weet het niet dat systeem.

00:14:44 **Om een beetje terug te gaan naar die tijd toen. Ging u om bepaalde films naar een bioscoop? Of ging u naar een bioscoop en u zag wel wat er speelde?**

Ja ja, ik had wel in die tijd een voorkeur – misschien omdat ik militair was geweest – voor oorlogsfilms.

Dus u ging naar Century en zag wel wat er speelde?

Ja.

Waren er ook bioscopen waar u nooit was?

Naar liefdesfilmpjes dat zegde mij niet veel: ‘Gone With The Wind’ – prachtfilm. Niet gezien! Alhoewel – ‘I Dreamed of Africa’ – ik zeg vlakaf, het is een prachtige film.

Ook een waar gebeurd verhaal?

In die tijd. Hoe oud was ik dan? 18-19 jaar? Tot wanneer [...] ik concentreerde mij zuiver, nou niet zuiver, maar toch – op actiefilms. Maar niet het soort actiefilms die ze tegenwoordig geven. Een goede oorlogsfilm, een goede cowboyfilm. Kijk, James Bond interesseert mij niet.

Wat vindt u dan van de recente oorlogsfilms?

Ja, de recente oorlogsfilms, hoe zou ik het zeggen, soms zijn ze een beetje rauw en soms overdrijven ze, en soms zie je daar – ken je dat, dat je als militair zegt, allee hoe kunnen ze dat tonen?

Natuurlijk weet u er wel meer over.

Je ziet dan bijvoorbeeld een groep soldaten allemaal gegroepeerd dat je in het echt nooit zou doen. Nooit, je blijft altijd op een zekere afstand van elkaar. Want al er in dat groepje een granaat smijt, dan ben je er allemaal aan. Terwijl als je een beetje verspreid bent, dan zijn er één of twee aan. Nu je dat zegt: ik ging gaan kijken naar de film in de Century [Baska...] en ik kom terug in de kazerne. Ah chef, ben je naar de cinema geweest? Ja, ik ben naar Bastogne geweest! Ah, wij ook! Wij ook! En heb je het gezien: ze waren aan het schieten met een mitrailleur zonder *chargeur* op! Dat had ik niet gezien, dus ik de volgende dag weer naar de Century.

Om te gaan kijken!

En echt! Ze waren aan het schieten met een mitrailleur zonder *chargeur* op. Ik had er niet op gelet. Maar in die tijd, dat klopt, ik ging, ik ga zelf ook naar oorlogsfilm voor actie.

00:18:04 Waren er dan bioscopen waar u nooit naartoe ging?

In de Veldstraat, de Eldorado en de Majestic die speelden nogal redelijk veel soaps, *allee* romantische films. De Rex ook, maar de Rex die speelde af en toe ook wel een actiefilm. Dat was ook een gemakkelijke cinema in de tijd, de Rex. Dat was wel een smalle, maar je kon wel overal goed zien.

Dus als u zegt ‘gemakkelijk’ dan heeft dat te maken met dat u gemakkelijk kon zitten.

En de Vooruit, daar ben ik redelijk veel naartoe geweest. Waarom? Omdat je kon zitten waar je wilde.

Waren andere bioscopen streng over de plaatsen?

Nee, niet dat ik weet.

00:19:00 Was het meer een soort vaste gewoonte om naar de bioscoop te gaan? Elke zaterdag, of elke vrijdag?

Oh nee. Dat was willekeurig. Ik ga zeggen, ah vandaag heb ik mijn bezigheid en morgen? Ah ik ga een keer naar de cinema. Of ik ga morgen een keer naar ginder gaan. Nee ik had er zo geen vaste dagen voor of een vaste regeling. Ik ging wanneer het paste. Ik had geen voorkeur voor zondag of weekdays.

Was het dan soms voor een speciale gelegenheid?

Nee.

Omdat u zegt dat u toen zoveel ging? Bent u blijven veel gaan?

Dat is stilaan beginnen verminderen. Bijzonderlijk met de opkomst van de tv. Dan is dat verminderd, met de opkomst van de DVD-recorders, van DVD-spelers. Die videobanden, je kan videobanden kopen, je kan videobanden verhuren van alle soorten en alle maten en gewichten. Dan zijn die videorecorders en die videospelers opgekomen en dat is eigenlijk de dood geweest van de cinema. Als je dat voorstelt hoeveel cinema's er hier in Gent waren. We hebben ze zo een keer allemaal zitten tellen, die nog in onze gedachten kwamen en we hadden er al een hele bende hoor, ik weet niet meer hoeveel. Maar we liepen ze wijk per wijk af in onze gedachte, ah daar was er een, en daar was er een. En van sommigen weet ik zelf nog de naam, maar dat is allemaal veel veranderd hoor.

00:21:06 Maar u hebt ze bijna allemaal gedaan?

Nee ik heb ze niet allemaal gedaan, dat niet. Laat ons nu zeggen, een cinemazaaltje dat op het van Beverenpleintje bijvoorbeeld of op de Bevrijdingslaan dat was te ver uit mijn weg, dat heb ik niet gedaan. Maar laat ons zeggen het cinemazaaltje op 't Heirnispleintje, daar ben ik nog naartoe geweest. [...] 'Ah ik zou dat willen zien?' Hop er naartoe! Maar ik zeg het, met de komst van de tv.

Toen u het vaakst naar de bioscoop ging, ging u op een bepaald uur of wandelde u gewoon binnen?

Nee dat was gewoonlijk 's avonds. Tijdens de dienst kon ik moeilijk weg.

En hoe verliep zo een programma?

We kregen normaal gezien eerst het journaal. *Allee*, eerst een beetje reclame. Maar in die tijd was dat nog niet erg die reclame, we spreken dus van de jaren 40-50. Dat was nog niet erg. Maar je kreeg eerst een journaal. Dan kreeg je een paar van die annonces van Vandam K.H., ik weet niet of je dat? [...] Dus reclame voor het een of het andere product. Dan een voorfilmje van de volgende week, en dan de film zelf. Maar ik heb nog de periode meegemaakt dat altijd de film stopt, pauze van een kwartier, dan kon je naar buiten gaan, een sigaretje gaan roken. Hier in Gent heb ik dat niet geweten, maar bij mij thuis wel.

In Poperinge.

Dan was de film 'paf' gedaan, de pianist moet een pintje gaan drinken (lacht). Dat was een schone tijd! De eerste kleurenfilm die ik ginder gezien heb, dat was Sneeuwwitje.

Dat heeft u daar nog gezien.

Dat heb ik ginder nog gezien, dat was juist voor of tijdens de oorlog, ik weet niet meer. 't Zal wel voor de oorlog geweest zijn, want tijdens de oorlog waren het meestal van die Duitse films. En dat waren toch al wel in kleuren, Duitse films, wel prachtige films van variété, want die Duitsers waren er wel goed in die variétéfilms: Kristina Söderbaum, Marikka Rökk, Grethe Holmer, Zarah Leander. Goh jongens.

Het zijn namen die veel voorkomen.

00:23:55 Omdat u zei (...) u kende dus ook een beetje het publiek?

Wel het sociaal leven was meer, ik ga niet zeggen intens, maar toch levendiger dan dat het nu is. Nu is er geen sociaal leven meer. Zie jij 's avonds nog, in de stille buurten bijvoorbeeld, laat ons zeggen in de volksbuurten, zie jij 's avonds nog mensen buiten op straat een babbeltje slaan met de *gebuur*? Niet veel meer hé. Zie je 's avonds nog de kinderen op straat spelen? Dat zie je niet meer. We kijken allemaal naar die kast. Ik ben er ook verslaafd aan hoor, ik steek het niet weg [...].

Herinnert u nog dat er werd gegeten of gedronken in de zaal?

In de zaal? Ja, popcorn en apennootjes.

Apennootjes?

Dat deden we als kleine gasten. En dan passeerde er een en dan 'KRAK KRAK KRAK' (lacht)

Maar popcorn?

Ah ja dan kwamen er hier in Gent die dametjes met een zaklampje uw zitplaats aanwijzen en dan kwamen die dan later een keer met een *bakske* met frisco en chocolade en wat weet ik nog allemaal, nu wordt dat ook niet meer gedaan. In de Capitole deden ze dat veel. Ik kan niet meer zeggen van de andere cinema's waarschijnlijk ook, maar toch dat zei me niets, maar ik weet wel in de Capitole dan kwam die dametje met zo'n vierkant *bakske* rond haar nek, en kon je daar een friscootje of een chocolaatje of allee.

Het was ook de grootste van Gent.

Ja, dat is allemaal gedaan hé. Want eigenlijk nu naar de cinema ga ik niet veel meer. [...] Vroeger ging ik zoveel alleen, en nu zegt me dat niets meer alleen. En mijn dametje? Ik zeg het, we hebben hier een jaar gezeten met gratis tickets. Ja de sfeer [...] 'King Kong', ik zei ook ik zou die tweede film eens willen

zien. 'Allee ga dan, ga alleen.' Maar ik wil dat niet zien zo hé. Ik zeg, je moet die film niet bekijken als voor die 'King Kong', je moet die trucage bekijken. Daarvoor ga ik er naartoe. Want eerlijk gezegd, ik ben er dan naartoe geweest – alleen, ik heb hem van mijn schoonzoon gehad op DVD-bakske, ik moet eerlijk zijn, ik zag liever de oude. Natuurlijk de nieuwe is meer... de bewegingen, de dieren, zogezeegd komt het er beter uit. Terwijl in de oude, bijvoorbeeld die 'King Kong' is daar aan het vechten met zo'n reuzenslang, maar je ziet goed dat dat een plastieken is.

00:27:24 **Naast de films in de bioscopen zelf, was u ook nog bezig met film? Las u tijdschriften, of verzamelde u?**

Mijn zuster deed dat! En ik pikte de fotootjes, en ik gaf ze aan mijn vriendin (lacht). Mijn zuster die had al die foto's van Ginger Rogers en Jean Harlow en Clark Gable en wat weet ik allemaal nog [...] En ik had een vriendinnetje, ik vrijde ermee, maar ze wist het niet! Versta je wat ik wil zeggen? En ik pikte de foto's van mijn zuster en ik gaf ze aan dat vriendinnetje. Maar mijn zuster die kocht in de tijd een weekblad de 'Piccolo' en dat ging zuiver over films. Dat zul je niet geweten hebben, dat was van voor de oorlog.

In Poperinge?

Ja.

Dus u was niet bezig met artikels te lezen?

Nee, dat niet nee.

En hoe was u dan op de hoogte van nieuwe films?

Goh op de hoogte, we keken een keer naar de affiche en dat was al dat we daar... daarmee als we niet in de weekbladen lezen, dat was al wat we wisten: die film is dat en die film is dat. Nee, we wisten we dat niet. We wisten dat het een film was over, laat ons zeggen cowboys: ah! Dan gaan we naar die film. Zagen we dat het een film was over liefdesverdriet, oh dan gaan we niet! Dat was het enige nieuws dat we hadden als jonge gasten. Natuurlijk later met ouder te worden, je leest een beetje de krant, en je zag ze spelen die film en die film en dat gaat over dat en over dat. We konden wel een beetje een keuze maken. Maar ginder op de boerenbuiten was er niet veel keuze.

Als u zegt affiches, dat waren de affiches in het stad?

Jaja, we keken eens naar de affiches die er hangen voor je naar de cinema ging, in die tijd, 10, 15 *affichen*, ah dat ziet er goed uit, *allee* hop! En dan is het één van Tarzan, ja ja! En dan deden we Tarzan achter in de cinema hé, je kent dat (doet Tarzan na, lacht) Als ik daaraan denk, moet ik nog altijd lachen! Dat was een goede tijd.

00:30:13 **En toen u nog klein was, in Poperinge, wie betaalde de tickets?**

Met mijn drinkgeld. Goh, hoeveel kostte een cinema in die tijd? Ik weet het niet, misschien een halve frank, misschien een frank? Dat is al te lang geleden, dat weet ik niet meer, zo lang kan ik niet onthouden.

En waren er alternatieven voor de prijs?

Je betaalde minder voor het balkon. Dan betaalde je minder. Er waren wel een beetje verschil van prijzen in. Maar ja, dat had je hier ook. Hier had je dat toch ook geloof ik?

Maar waren er bonnetjes om bijvoorbeeld vermindering te krijgen?

Dat weet ik niet. Dat kan ik niet zeggen, ik heb nooit geen bonnetjes gehad.

00:31:13 Dus eigenlijk had u enkel de reclame op de bioscopen zelf?

[...] als ze zeiden binnen 14 dagen, ah, dat gaan we zien.

Heeft u ook al gehoord van de grote reclameborden die werden geschilderd?

Capitole had daar een monopolie van: de grote reclame die heel de gevel was.

00:32:05 [...] merkte u een groot verschil tussen de centrumzalen en de wijkzalen?

Goh, in die wijkzaaltjes had je gewone, houten klapstoeltjes. Dat was zo een rij stoeltjes aan elkaar gemonteerd van 5, 6, 7 stoeltjes, ik weet niet, ik heb ze nooit geteld. En dat waren gewoon klapstoeltjes. Maar dan had je natuurlijk de cinema's in het centrum, dat waren al wat betere zittingen.

En qua publiek bijvoorbeeld?

Qua publiek was dat volgens mij toch min of meer hetzelfde publiek: de mensen van de wijken die kwamen ook naar het centrum, maar die van het centrum die gingen niet naar de wijken. Versta je? Waarom? Om de reden hier in het centrum had je veel meer keuze dan degene die in de wijken woonden. Die in de wijken woonden hadden maar juist hun buurtcinemaatje. En degene die daar naartoe gaan, dan moest je al naar het stad om een andere film te zien. 't Was geen verkeer van weg en weer.

Werd er gerookt in de zalen?

Als ik klein was wel. Er werd gerookt dat sommigen mensen de doek niet meer zagen. In die tijd werd er gerookt en gepaft, het kan niet op, terwijl nu. Maar dat heb ik hier in Gent toch nooit geweten, geloof ik, dat er hier in de zalen gerookt werd. Maar ja, ik ben hier in Gent pas terecht gekomen in '45. In [...] bij ons? Roken? Oh la la la la! 't Is daarom dat ze geteld halfweg de film stopten, dat ze mensen dan een kwartier, de deuren gingen dan open, *allee* aan die kant, en dan kon je daar op de *court* een sigaretje roken. Hoe lang dat geduurd is, dat roken in die zaal, misschien zal dat wel begonnen zijn tijdens de

Duitse bezetting; dat denk ik wel. En wat me wel opgevallen is, als we naar de cinema gingen als snotaap tijdens de oorlog: ik geloof niet dat ik ooit een Duitse soldaat in de cinema gezien heb.

In de cinema zelf?

Ja, ik geloof niet dat ik daar ooit één gezien heb. Nietentegenstaande dat het meestal Duitse films waren. Misschien dat er dan daar een speciale avond was voor de soldaten, maar dat weet ik niet. Dat kan ik niet bevestigen. Maar ik moet zeggen ik heb nooit geen militairen gezien in de cinema tijdens de oorlog. Misschien dat ze niet mochten? Ik weet het niet.

U heeft dan eigenlijk niet veel hinder ondervonden?

Nee, nee. [...] Goh ja toch, je kon wel een keer last hebben als ze een razzia deden, op zoek naar mensen die ze zochten [...]. Dat heb ik toch een keer meegemaakt dat de film een keer stopte en dat er dan militairen kwamen, maar geen militairen van het Duitse leger; van de Vlaamse wacht, die personen kwamen zoeken die gezocht werden. Ik geloof niet dat ik er ooit één gezien heb die ze daar opgeleid hebben of zoiets. [...] maar wel twee keer juist als ik in die cinema was, want ik ging ook niet elke week. Want in die tijd?

00:36:20 Moet het dan niet een groot verschil zijn geweest van Poperinge naar Gent te komen?

Euh... Ja, maar triestig, want ik had Poperinge nog nooit niet verlaten. Ik was wel met mijn ouders een paar keer naar Antwerpen geweest – heel de familie komt van Antwerpen hé, en ik ben maar een buitenbeentje, een accident. En... Ik had nog nooit in Gent geweest, en ik, direct na de bevrijding ben ik met het Poolse leger meegegaan. Ik ben 3 weken weggeweest, ik ben in Tielt teruggetrokken geweest, dan ben ik naar huis gegaan, en een week later zat ik met de Canadezen. Dan ben ik naar Walcheren geweest, de landing meegemaakt in Westkapelle in Walcheren. En dan ben ik van Walcheren uit, overgegaan naar het Belgische leger, ben ik hier in Gent toegekomen de 5de februari '45. En dan ben ik hier gebleven.

Voor de rest van uw leven?

En dat was wel een groot verschil. Ik kwam meer in een grote stad terecht, en je had daar 100 meters van ons had je dan de cinema Vooruit, en nog 200 meters verder had je dan de Capitole, de Century en de Select. Ik trok natuurlijk zo'n ogen hé. Ja, dat heeft wel een verandering teweeg gebracht, dat ik zo van een klein, nog eens niet stadje, naar een grootstad toch bijna kwam. Zo in één keer zonder voorbereiding of iets, en een jonge snotaap, 18 jaar, 19 jaar, ik denk dat alles [...] Daarmee dat dat liedje van Jean Gabin, zo schoon is, Je Sais.

Heeft u ooit geweten dat ze in kazerne zelf iets hebben gespeeld?

Ik ben zelf operateur geweest. Ja, ik heb filmschool gevolgd in Brussel, als beroeps moest je van alles volgens hé [...]. En dan speelde ik hier films af voor de mannen, voor de soldaten. En ik ging wekelijks naar Brussel, achter... want dat waren nog van die grote rollen zo, achter films en dat speelde ik dan hier af in de Leopoldskazerne. Maar moest ik nu nog *projecteur* zijn, hoe moet ik dat doen, ik zou het niet meer weten, dat is te lang geleden.

't Is ook al serieus veranderd.

Ah ja, dat waren 16mm films dat wij speelden.

Hoelang heeft u dat gedaan?

Toch... wacht, ... 5 jaar. Ik deed dat maar enkel 's avonds hé. 's Avonds was er ontspanningsfilm, en tijdens de dag *onderrichting*films. Maar dat was niet heel de dag door hé, dat was van die uur tot die uur overdag een film. 's Avonds natuurlijk..., dat was ook niet iedere avond hé, want ik had 's avonds ook recht om een paar vrije uurtjes te hebben. Maar ik moest wel op voorhand in Brussel zeggen: die film voor volgende week, die film voor volgende week: is die gereserveerd? Ah ja, geef me dan die film in de plaats. Ik zou zelf niet meer weten waar ik naartoe ging.

't Waren verschillende plaatsen.

Ja, maar ik weet niet meer waar. Ik geloof dat ik in de Noord toekwam en dat ik dan te voet naar die verdeling ging, maar ik weet niet meer waar het was. Vijftig jaar geleden, mijn hersens [...] Ja ik heb dat ook nog zelf gedaan, moet zeggen, 't was 16 mm.

00:41:07

En wat voor films koos u dan?

Bah, ook zo een beetje voor die jonge gasten actiefilms. Je moest bij die jonge gasten niet afkomen met een filmpje van Fred Astaire bijvoorbeeld.

Zijn er films die u altijd zijn bijgebleven?

Mmm. Er zijn films die wel altijd zijn bijgebleven, nee, er zijn wel films die bij mij bijvoorbeeld beter aangekomen zijn, dan sommige andere. Maar ik ga niet zeggen dat die of die film bij mij... een indruk op mij gemaakt heeft, ik moet [...] nee dat niet. Ik kon ze wel allemaal onthouden, *allee* allemaal, ik kan nu wel veel films onthouden. Maar om te zeggen *allee*, dat is een film die indruk verwekt heeft? Nee. Ik spreek nu van 'I Dreamed of Africa', prachtige film, je moet hem gezien hebben, maar geen film om te zeggen, ik denk er binnen 20 jaar nog op, nee. Ik kan dat moeilijk voorstellen dat dat zo op een mens kan werken dat je er op 20 jaar nog op denkt.

Wat bepaalt voor u dan wel wat een goede of slechte films is?

Ja nu stel je me daar een vraag – daar kan ik moeilijk op antwoorden, ik kweet het zelf niet.

Omdat u net zei dat King Kong bijvoorbeeld, de *special effects*, ...

Ik let op de effecten, op de trucage, niet op bij zo een film gelijk King Kong, op de inhoud. De inhoud? Een [...] ik zal het zo maar zeggen. De liefde van die vrouw voor dat beest ja, dat kan je in je hond ook zien hé. Maar er verliefd op worden, dat zie ik niet gebeuren (lacht). *Allee* ja, je kunt de vriendschap wel hebben enzo, maar toch niet om te zeggen, nee, om mijn slaap te laten, nee. 't Is een film, je kunt het ook altijd aanzien als theater hé. Ik heb hier een *gebuur*, die leeft mee. Die leeft echt mee hé. Ik heb *overlaatst*, verleden jaar op Saint-Jacques zei ik kom jong, ik ga u een tv geven. Ik geef hem een tv... *allee*, ik zeg hoe is 't? Heb je al aangesloten? Nee, ik heb geen tijd, ik heb geen tijd. En dat hij dan een keer komt kijken naar de tv (bootst na) 'Ah! Oh! Wat gaat hij nu doen?! Hij gaat hem doodschieten zeker?!' En ik zeg: 'ja jong, 't is filmpje ze! 't Is niet echt ze'. Die kan er met meeleven die gast! Ja ja, als het voetbal is? (uitleg over voetbal) Gaat met zo een naar de cinema!

00:45:00 Toen u ... omdat u zei oorlogsfilms en westerns dat was het zowel?

Dat was mijn tikker in de tijd, maar nu kan ik ook wel zo films bekijken – als je de inhoud leest zoals die 'Out of Africa', 'I Dreamed of Africa', 'Out of Africa' is ook zoiets, dat is ook een goede film, dat wel, daar kan ik ook naar kijken, maar zo een film gelijk er dertien in een dozijn zijn, dat interesseert me niet.

En waren er toen wel sterren waarvan u zei, als John Wayne meedoet dan gaan we kijken? [...]

Ja, ik ging wel naar de naam van de artiesten kijken. 't Is daarmee dat ik ook zei, dat is een teeveeprogramma's met die artiest en die artiest, ah en die speelt niet slecht.

En toen? Was dat ook zo?

Nee, omdat die namen waren in die tijd, die keerden altijd terug. Terwijl nu, je gaat tien films zien, 't zijn tien verschillende artiesten die speelden, maar dan kwamen die namen altijd terug en op de lange duur kende je die allemaal van buiten. En je zag een film, ah die speelt... je kijkt nu naar films, 't zijn allemaal onbekenden.

Kan u zeggen dat bioscoopbezoek belangrijk is geweest voor u?

Belangrijk, op welke manier – dat ik een ontspanning had?

Ja, bijvoorbeeld.

Op dat gebied ja. Maar voor mij is het eigenlijk de enige ontspanning geweest.

U had geen nevenactiviteiten?

In de dag zat ik hier mijn dienst te doen en 's avonds was ik vrij en dan ging ik naar de cinema. Cafés dat waren ijzerwinkels voor mij. Ik ging nooit op café. Mijn ding was ofwel een goede wandeling gaan doen ofwel naar de cinema. Ik heb daarnet nog gezegd: ik ben een beetje een eenzaat, wel je hoort het me zeggen hé, een wandeling doen op mijn eentje. Weet u dat ik, toen de tv gekomen is en de cinema's verdwenen zijn, dat ik na mijn dienst naar de [...] vallei reed 's avonds en daar op mijn gemak nog een wandelingetje deed van een 10 of 12 kilometer? En dat ik dat nog altijd doe? Maar ik doe er meer nu. (meer uitleg over wandelen)

00:49:17 **Vindt u het spijtig dat ze allemaal weg zijn.**

Ja ik vind dat spijtig. Dat is de grote boosdoener, die tv, dat is de grote boosdoener. Natuurlijk, het is gemakkelijk hé, 's avonds, wat spelen ze? Ah, daar dat, daar dat... je hebt keuze, zonder dat je je moet verplaatsen. Je duwt op het knopje en je hebt een film. Maar je hebt niet... je kant dat best vergelijken met het volgende: een pintje bier? Dat zal op café beter smaken dan thuis. Versta je wat ik wil zeggen? Die film in de cinema zal schoner zijn dan wanneer je hem hier op tv ziet. Hoe dat komt, weet ik niet, want een film is een film, een pintje bier is een pintje bier. Ah ja? Maar toch! Ik vind het spijtig dat die cinema's verdwenen zijn, bijzonderlijk ik vind het spijtig, die cultfilm, die cultzaaltjes, die kleine gemoedelijke zaaltjes waar iedereen iedereen kent. Ik vind dat wel een goede zaak, *allee*, een triestige zaak geworden, dat die allemaal verdwenen zijn.

Gent was toen echt wel een cinemastad.

Er waren veel cinema's in Gent. Als je dat nu voorstelt, daar juist in de Kuip van Gent, één, twee... de Select, de Century, de Capitole, de Savoy, de dien op de Korenmarkt, hoe die vroeger noemde dat weet ik niet meer

Plaza.

Was dat Plaza?

Ja, er zijn 7 verschillende namen geweest.

't Is mogelijk hoor. Eldorado, Majestic, kijk ik heb er al 8!

Vindt u nog altijd dat Gent een soort cinemastad is?

Gent is volgens mij meer cinemastad dan bijvoorbeeld Antwerpen. (uitleg over Antwerpen en Brussel)

00:53:00 **(verzuiling uitleg) heeft u daar iets van ervaren?**

Ja de Vooruit, die heeft dat wel... maar ja, dat is zo, in de Vooruit, ga je naar die eerste mei viering, maar dat je dan daar beneden, in de restaurant, in de cafetaria, maar boven in de zaal heb ik daar eigenlijk ... mogelijks maar ik heb het nooit niet zelf meegemaakt. Wel beneden in de cafetaria was het wel eerste

mei feest en als er een of ander te doen was, was er in Vooruit wel een politieke inslag. Maar van die andere cinema's, ik denk dat niet.

En u heeft dat in Vooruit bijvoorbeeld ook niet gemerkt aan het soort films?

Nee, nee.

Er werd geen rekening mee gehouden.

Op dat gebied moet ik niet zeggen dat de Vooruit ooit in de cinemazaal zelf propaganda gemaakt heeft voor de partij, kan ik niet zeggen, ik heb het zelf nooit niet meegemaakt.

En heeft u herinneringen van reacties uit katholieke hoek? Bijvoorbeeld protesten, of waarschuwingen tegen?

Ja! Cinema Leopoldje op Sint-Pietersplein! (lacht) Die ben ik nog vergeten (lacht luid)! Ai ai ai, die ben ik nog vergeten! Ja daar is langs katholieke kant verschrikkelijk veel over geklapt, en in 't Volkske in de tijd stond er af en toe een artikel van 'een vulgair' en wat weet ik allemaal nog. Luister, het was een beetje vulgair ook.

Maar dat ging over Leopold, dat ging niet over ...?

Nee, dat Leopoldje was een [...].

En in uw kinderjaren in Poperinge?

Awel ja, de ene kant was van de katholieken en de andere kant was zogezeegd, ik geloof dat dat liberaal getint was. Maar eigenlijk hebben we er nooit een tweestrijd gezien. Want het was heel simpel; de ene speelde de laatste nieuwe films, de laatste nieuwe films voor de streek hé, terwijl de andere, het Volkshuis, ik geloof dat het volkshuis heette, meer zo filmpjes speelden, ook van bekende artiesten, maar zo, tja, films die al een beetje ouder waren.

Maar hier in Gent?

Ik heb daar nooit iets van ondervonden, niets van gezien. Misschien dat in die buitenwijken dat het wat meer zou geweest zijn dat ze dus oudere films speelden.

Maar niets ondervonden bijvoorbeeld van censuur?

Nee, ik heb niets ondervonden van censuur, dat ze stukken uitknipten of het een of het ander. Kan niet zeggen, misschien een film van Brigitte Bardot, ik weet het niet, maar in alle geval, ze knipten dan altijd de schoonste stukken uit hé (lacht) *Awel*, een van de laatste films die ik gezien heb is in Savoy was de Mazurka der Liefde, *awel* ik heb nog nooit van zijn leven meer bloot gezien als daar! Dat was van het begin tot einde, 't was wel een film om mee te lachen, 't

was om mee te lachen. En daarna heeft hij nog een paar keer gespeeld in de [...]

Vlak voor die zaal dan dicht ging?

Ja, maar dan spreek ik dus van, hoe lang zou dat geleden zijn? 25 jaar? 30 jaar? Zoiets?

Eind jaren '70, begin jaren '80 zijn ze allemaal beginnen verdwijnen.

[...] ze zijn allemaal op korte tijd verdwenen, en de grootste zalen nog het eerst. Want dat Metrootje hier, dat is nog een van de laatste zalen geweest die open bleef. Maar dan hebben we hier een moment gehad dat we hier in Gent geen enkele cinema meer hadden, op een paar kleine dingetjes en dan is Decascoop gekomen. En dan heeft die op de Korenmarkt zich opgewerkt; en dan de Skoop, maar de Skoop verdwijnt ook weer geloof ik hé?

Er wordt van alles over gezegd.

't Is lang geleden dat ik in de Skoop ben geweest, Sphinx ben ik onlangs nog geweest, ik weet niet meer wat ik gekeken heb, die film die ik u vertelde van 'zijn ze niet beschaamd om zoiets te tonen aan de mensen?' Maar ik weet niet meer welke film het was.

Waarover ging hij?

Ik weet het niet meer! Dus je kan denken... (vertelt over recente films, Decascoop Cinemagie)

00:59:16 Als u terugkijkt naar al die jaren dat u naar de bioscoop bent geweest – wat waren de reacties van uw omgeving? School? Familie? Of was het normaal, deed iedereen dat?

Normaal. Als ik klein manneke was zeiden ze ook thuis: 'ga maar naar de cinema!' Dat was niet in de week, de zondag. Bij mijn gasten ook: 'ga je niet mee naar de cinema?' 'Oh jongens ga maar alleen' Ze hadden me dan ook al horen vertellen dat ik buiten vloog uit de cinema. Op een zekere kwamen ze de woensdag ook buiten in de Metro en ze speelden... 'Love Story'. Want we luisteren naar degene achter ons (maakt sniffende geluiden) en ik begon te lachen en zij begonnen te lachen en we vlogen buiten! Ik zeg *allee*, je doet gelijk uw pa! Maar kijk, dat zijn zo van die films 'Love Story', sommige mensen kunnen daar met meeleven, ik kan daar ook met meeleven met een film.

Maar niet Love Story.

Niet met zo van die... alhoewel kijk, ik zit weer op 'Africa' daar hé, maar dat is een prachtige film. (vertelt verder over de film)

01:01:08 Uw bioscoopgedrag is een beetje veranderd in die jaren?

In die jaren is dat veranderd ja. Onder ons gezegd, je wil niet meer.

Ik bedoel ook in gezelschap. Eerst meer alleen, later met ...?

Vroeger ging ik altijd alleen, ik was dat gewoon, ik vroeg er niet achter, achter gezelschap. En nu ben ik zodanig gewoon (bespreking van zaken die hij samen doet) Met ouder te worden, verander je ook een beetje. [...] Maar het was toch een schone tijd, maar onze ouders zeiden dat ook vroeger.

(INT laat een aantal documenten zien, foto's, programmablaadjes,...)

Buster Keaton, *miljaar!!* (lacht luid) *Verdekke*, dat zijn mooie dingen. (uitleg over tentoonstelling in Huis van Alijn), bespreking van enkele documenten)

Fernandel nog!

Rita Hayworth en Fred Astaire. Rita Hayworth dat was de *pin-up girl* van de Amerikaanse soldaten tijdens de oorlog. Schone kop met haar!

Brigitte Bardot! 'Et Dieu créa la femme', daar zullen ze wel in geknipt hebben. En zo'n lelijke donder dat dat geworden is.

Louis de Funés...

'De Langste Dag', ja, met John Wayne en nog vele andere.

Daar heb ik ook eens een goede film van gezien: 'La Fille de l'Ami'.

Hier 'Bastogne'! De Majestic? Ik ben naar Oud Gent geweest om Bastogne te zien. Ben ik nu zo verkeerd? Kan zijn dat ik hem in Majestic gezien heb, maar ik dacht altijd in Oud Gent.

Jean-Paul Belmondo, maar dat is niet oud.

Awel, James Bond dat zag ik echt niet graag – beetje overdreven.

Steward Granger.

'Keetje Tippel', die Hollandse film, met... die blonde.

Danny Kaye!

De Ganda!

'Irma La Douce'.

Spencer Tracy!

Cinema Leopold.

01:12:48   **Heeft u daar veel van geweten, van brochures en programmablaadjes die uitgedeeld of verkocht werden?**

Nee. (leest verder, verdere commentaar op enkele zaaltjes)

Cameo, nooit niet geweest.

Sophia Loren, ik ben die eens tegengekomen aan het station in Firenze, samen met Primo Carnera, dat was een bokser. In '56 geloof ik, ik heb ze daar gezien, ik heb wel twee keer moeten kijken om te zien of het zij was, en weet je wat mijn reactie was? Is dat een lelijke donder! Echt, die was zodanig geschminkt dat ze echt lelijk was.

ABC, dat is niet lang mee geweest, dat waren alleen seksfilms.

(leest een aantal cinema's van een lijst die hij wel of niet kende) Coliseum, ik denk niet dat dat een cinema was. Oei, ik ben er meer vergeten dan dat ik er onthouden.

(uitleg over naamswijzigingen, meer bespreking over wel of niet kennen van zalen) Ik dacht dat ik veel wist van Gent, maar ik weet nog niet genoeg.

(uitleg over het project) Ik denk dat we rond zijn.

Ik hoop dat je iets hebt opgestoken.

(er komt iemand binnen, aan de telefoon).

01:21:34

Naam INT: Fien Kestelyn
Naam RES: Jozefien Marie Laute (1919)
Titel: JAREN 1930

TRANSCRIPTIEFICHE

003   Hoe oud was u toen u voor het eerst naar de bioscoop ging?

...
10 jaar! Nee nee, want mijn kleine broer was nog niet...
Pakt 10 jaar! Maar dat was naar een wijkcinema, waar er veel waren. De onze heette de Vier Winden, op de Heuvelpoort [...] Later is dat cinema Astrid geworden en later, 't is nu is dat een warenhuis. En op de Zwijnaardsesteenweg was er nog een wijkcinemaatje, dat was 't 'de kleine Vooruit'.

012   En rond welke leeftijd ging u het meest naar de bioscoop?

Goh, in die periode, dus die wijkcinemaatjes dat was geschikt voor de jeugd van de straat te houden. Er werd niet anders gespeeld dan de dikke en de dunne, Charlie Chaplin en indianenfilms. En dat was het zo.

Omdat het de jongeren ook aansprak waarschijnlijk?

Ja. Als je naar een serieuze cinema wilde gaan dan moest je naar Vooruit, de Majestic, enzovoort.

018   En uw eerste herinneringen van bioscoopbezoek?

Awel, dat was dat. En als ik 14 (denk na), 10? Nee, 14, gingen we naar Leopold op het Sint-Pietersplein, en daar had je serieuzere films, grotere films, met mijn ma de donderdagnamiddag. En dat was 1 frank. Je mocht daar zo lang blijven zitten als je wou.

024   En toen jullie jong waren, deden jullie nog iets anders, uw overige bezigheden? Bijvoorbeeld radio? TV?

Ja radio! Mijn pa had een radio en daar draaiden ze opera's. En dan zat ik naar te luisteren in de keuken omdat ik niet gestoord wilde worden. En daar heb ik veel opgestoken van muziek, zeer veel.

030   En anders nog van dans of theater?

Ja, met mijn mama. Mijn ma ging naar KNS en van 14 jaar mocht ik mee. En met mijn oudste broer, hij was 18 en ik was 14 als ik voor de eerste keer naar de opera mocht gaan.

034 En las u ook veel?

Ja, later toch nog meer. Ik wilde zo van alles weten.

035 En andere activiteiten? Bijvoorbeeld kerkelijke activiteiten?

[...] Ja, ik ben gedoopt. En als ik mijn plechtige communie gedaan had, heeft mijn vader gezegd: 'Moogde kiezen, wil je blijven voortgaan naar de kerk?' 'Ja' Ah ja, ik heb dat gedaan omdat er in die tijd was de kazerne op de Leopoldslaan en dat had een harmonie, en die speelde om 11u in de Sint-Pieterskerk, begeleidde die met Brahms en zo van alles. En als ik 18 was, was het mobilisatie, en er was geen muziek niet meer, en dan ik ook thuis gebleven.

044 En andere? Sport of zoiets?

Sport? Ik ben met de fiets beginnen rijden.

Of naar de jeugdbeweging?

Nee.

048 En wat was uw gezinssituatie toen?

Mijn ma, mijn pa en drie kinderen, twee broers en ik. (...)

054 Wat zijn uw beste herinneringen van bioscoopbezoek?

In '48 kwam de film 'Gejaagd door de wind' uit, dat was van 12 tot 4, van 4 tot 8 en van 8 tot middernacht. Drie keer. Dat was een vreselijke lange film, maar dat heeft me zeer getroffen. En soms gingen we ook naar de cinema Vooruit, en later als we terug in Gent waren, gingen we wel naar de Century en de Savoy en de Rex, dat wel.

063 En gaf u veel geld uit aan de bioscoop?

Eigenlijk niet, want we gingen niet alle weken.

064 Waar woonde u op het moment dat u vaak naar de bioscoop ging?

We woonden op de Voetweg, bij het Sint-Pietersplein. (...)

070 Ging u in dezelfde buurt naar de cinema?

Ja, het dichtste bij toch, de Vooruit of de Leopold, maar dan is de Leopold overgeschakeld naar de seksfilm, een sekscinema, en dat ging niet meer.

070 Ging u ook echt verder naar de cinema?

De Rex, we woonden op de Voskeslaan, en de Majestic ook, 't is te zien welke films het waren hé. De Majestic dat is de Veldstraat hé, en de Century, die nu Match heet (...)

078 En dat was allemaal niet zo ver, dat was allemaal in de omgeving?

Goh ja, maar vroeger gingen we echt te voet hé. Zeer ver te voet hé.

080 En waren dat kleine of grote bioscopen?

Dat waren grote bioscopen. De Vooruit dat was de eerste met zo'n verhoog, waarschijnlijk, die zaal bestaat nog zeker? En dan was er in de Kortedagsteeg de Savoy, en dat was smal en lang en dat was vroeger een kapel, een oude kapel, en nu is dat een winkel, maar dat was art deco, en als je goed daarbinnen kijkt [...]. Maar die hebben moeten sluiten omdat ze geen nooduitgang hadden. Maar ja, dat is ook al in de jaren *stillekes* hé. Misschien het jaar 1950?

092 En kozen jullie altijd dezelfde cinema? Of was dat: 'Ah daar is de film?'

Ja.

Dus naargelang de film?

Ja.

094 Met wie ging u naar de bioscoop?

Ik ging in de jaren '30 altijd met mijn kleine broer naar de Vier Winden, met mijn mama naar de Leopold. Dat was het verste waarschijnlijk?

En met uw broer dan 's middags?

Nee, met mijn mama was dat de dondernamiddag. Mijn mama moest in het café zijn 's avonds.

[...]

Juist met mijn man, maar 'Gejaagd door de Wind' heb ik ook alleen gezien, mijn man was rijkswacht en die was niet altijd vrij.

100 Gingen jullie in het weekend of in de week?

De week, ook door zijn werk, [...] dat hij niet van wacht is ofzo.

En in de jaren 1930? Ging u dan in de week naar de cinema? Of in het weekend?

Nee, dat was in de week.

105 En ging u iedere week naar de cinema?

Nee, nee.

Toen u klein was ook niet?

Misschien wel veel ja. Ja ja, naar de Leopold gingen we met mijn mama alle weken. [...] maar daarna dus, als ik getrouwd was, goh ja, hoe zou ik zeggen? Ik ben in '42 getrouwd, mijn man was krijgsgevangen daarvoor, en gemobiliseerd van jaren, mijn broer ook. Ja, we hebben veel afgezien. [...]

115 Toen u getrouwd was, ging u dan minder naar de cinema?

Waarschijnlijk wel, toch niet alle weken, ik ging niet alleen naar de cinema hé. Nu werken ze 8 uur en het is ook gedaan, maar in die tijd niet, er waren geen syndicaten, je kon niet vooruit. [...]

140 Gingen jullie in de zomer minder naar de cinema of bleef dat gelijk?

Nee. Dat was ook een soort uitgang van mijn moeder, want ze heeft 25 het café tegen haar goesting moeten houden, dat was geen mens voor... die kwam niet, die tapte bier en dat was al. Mijn vader moest de rest doen. En wij mochten niet in het café, oei oei. (...) Juist de zaterdagochtend, maar ik was dan al 14 jaar, helpen de stoelen kuisen. (...)

151 En in de vakantie?

Neen, de vakantie dat was 6 weken, en dat was 6 weken goed weer hé [...]. En er stond daar een school, ze staat er nog, nu heet dat het Kramersplein geloof ik, en tegen die muur van die school zaten wij, of speelden wij, en wij woonden hier te voet op de hoek, en daar was zo een klein pleintje, en daar speelden we op. En als dat vervelen was, dan pakte ik mijn kleine broer en gingen we naar de Vier Winden.

En uw ouders vonden dat?

Dat was normaal. Omdat we waren van de straat.

161 Dus jullie gingen altijd te voet naar de cinema?

Altijd te voet. Nee, zelfs naar de Veldstraat gingen we te voet.

En als jullie naar de cinema gingen, vanaf 14 jaar dan, naar de Majestic, was dat dan in gewone kledij? Of was dat in uw beste kledij?

Nee, voor de cinema nee, maar wel voor de schouwburg, dan werden we opgekleeft. Niet voor de cinema.[...] en ik was dan al 16, 17 jaar en mijn omgeving [...]

Er waren geen mensen die je niet kende?

Ja, en naar de Majestic bijvoorbeeld ging ik zelden omdat in de stad daar [...] Mijn man die werd daar zo *ambetant* van. (...)

191 Toen u binnen kwam in de cinema, wie kocht de tickets?

Dat was in de ingang, en we werden begeleid door een dame met een pil, als de film nog bezig was.

Was er een rij? Heeft u ooit moeten wachten voor een ticket?

In die jaren? Nee. Ik moet in de jaren '30 blijven hé? Nee.

En buiten, waren er luidsprekers? Dat je de film kon horen als je buiten stond?

Nee, dat waren zo juist maar glazen kastjes zo met foto's in van de film.

200 En waren er verschillende prijzen van tickets? Of was er maar 1 ticketje?

Dat was maar 1 ticket.

In de stad waren er waarschijnlijk meer.

Euh (denkt na)

...

Nee. Of we nu in de Capitole, dat was er nog niet in de 30, in de Vooruit, of je nu op de grond zat?

En was er veel controle op de kaartjes?

Ja dat wel. Dat was altijd met een pauze en als ze terugkwam dan werd er gekeken of je een ticket had.

En was dat dan door de dames of door iemand anders?

Ja, nee, ja, de dames.

En was er buiten die dames die uw plaatsen toonden nog ander zaalpersoneel?

Ah ja, dan gingen ze wel rond met snoep of zoiets tussen de pauze, en in de pauze. En die daar zaten in de cabine, daar zaten de mannen bij.

Een portier of zo? Of ander personeel? Nee?

214 Hoe zag de bioscoop eruit? Waren dat losse stoelen of?

In die wijkcinemaatjes dat weet ik nog goed, dat waren stoelen gewoon die op een rij stonden. Geen klapstoelen of niets hé. En dan in het begin was dat stomme film en dan was dat met onderschriften en dan was dat dus, later met

geluid, maar niet veel konden lezen, en er was een persoon, ook een toeschouwer, die las dan luidop en wat wel storend was voor die die wel konden lezen (lacht).

En piano?

Ja, maar dat was nog de zondag?

En orkestjes?

Nee, nee, zeker niet, zeker niet..

En waren er gordijnen?

Juist in de Vooruit. Dat was de grote cinema.

Was het er verwarmd?

(denkt na) in de jaren '30. Ik geloof dat niet, want als het koud was, zaten we goed in onze winterjas.

230 En ander soort versiering?

Euh ... maar nu weet ik niet wanneer de Capitole open gegaan is. Of dat nu voor de oorlog is of na de oorlog. En dat heeft me wel getroffen zo van de sjiek, *allee* rijkelijk. Dat was met balkon. En die muren, dat was reliëf zo.

237 En over het programma, hoe verliep dat? Was er reclame?

Ja. Reclame? Nee eigenlijk niet, maar we kregen een journaal dus van Belgavox met gebeurtenissen. En dat was wel later, DASKA films, *allee* Daskalides filmde ook hé. En daar kreeg je dus ook nieuws van, *overlaatst*, niet zo lang geleden, heeft AVS de DASKA films uitgezonden (...) In '66 zijn we teruggekeerd vanuit Leuven, in die periode ja.

252 Waren dat doorlopende vertoningen in de wijkzalen?

Nee.

Maar in de andere bioscopen dan?

Ook niet. Want bij sommigen vroegen ze toch om te blijven staan. Tot wanneer de film gedaan was. Want je wist op voorhand hoe laat de film begon. Dat was doorlopend mag ik niet zeggen, dat was bepaald.

259 En van wanneer is dat dan gekomen, de doorlopende voorstellingen?

(denk na)
Zeker, hoe noemt dat, die zaal?

Kinepolis? Decascoop?

Decascoop noemden wij dat.

262 En hebben jullie dat nog geweten dat er gewoon doorlopende voorstelling was, dat je kon blijven zitten?

Ah ja! Bij ons, *allee*, bijvoorbeeld in de Leopold, de tweede vertoning ook bekijken, ja ja.

266 En de vertoning, was dat dan 1 film of 2 films?

Een film, en wel een journaal, laat ons zeggen.

269 En de bioscoop, had dat een goede naam, of had dat niet zo'n goede naam als u naar de cinema ging?

Ja, de Leopold dat had een goede naam. 't Is maar later, die zijn dus seksfilms, de seksbioscoop die is zelfs moeten sluiten van de wet of zoiets.

277 Welk soort publiek was dat dan? Was dat verschillend? Van alle soorten?

Ja, ik woonde in een buurt, mijn deel dat was nog niet zo, maar verder dat was een *cité*.

Kleine huisjes?

Dat volk misschien niet.

Maar voor de rest?

Ja, veel soldaten, omdat er daar de kazerne, dat nu de Sint-Pietersabdij is.

Dat was een kazerne?

Dat was een kazerne. Dat was vroeger dus wel, *allee*, van 't klooster, van de abdij, maar dat is ... onder de tijd van Napoleon moeten weggaan. (...)

290 Hing het publiek af van cinema tot cinema?

Dat is me nooit opgevallen. De Vooruit? Laat ons zeggen, er was wel een verschil tussen de opera en de cinema. Dat wel.

296 En de sfeer tijdens de voorstelling, was dat stil in de zaal?

Tja, uitgenomen als er zo ene aan het voorlezen was (lacht). Maar dat zijn wijkcinema's, dat is niet zo erg. Ja dat was stil, wel als er iets voor te lachen was, was dat wel.

Commentaar op iets dat gebeurde?

Nee.

302 En werd er gegeten tijdens de film?

(denk na)

Die popcorns en al [...] nee, zelfs geen frisco, dat bestond allemaal niet.

306 [...]

Awel, misschien wel dat er ene een *caramelleke* opat, dat misschien wel. [...] Want eigenlijk, zoveel snoep hadden we ook niet.

309 Werd er gerookt in de cinema?

Nee, je moest wel buiten gaan want dat vertroebelde het zicht op het scherm.

311 Was er altijd pauze?

Ja ja, er was altijd pauze. En dus voor de tweede seance was er ook een beetje verschil.

315 En de cinema? Ging je daar graag naartoe?

(overtuigd) ja! Ge leerde bij, *allee* ik toch.

Was het eigenlijk – omdat je zegt dat u bijleerde, wat dat voor het culturele?

Ja. Ik toch.

Of was dat voor ontspanning ook?

Eigenlijk niet voor iets schoons te zien.

Voor uw mama was dat dan meer ontspanning zeker?

Eigenlijk ook niet hoor, want mijn vader en mijn moeder, *allee* mijn moeder minder, was zeer vooruitstrevend. Dus, we moesten leren zwemmen, dat was in de buurt dat we woonden, de mensen kunnen niet zwemmen. (uitleg over turnen van oudste broer, Praag)

365 Dus dat was niet echt een sociale gelegenheid, om naar de cinema te gaan?

(denkt na) In mijn familie niet.

368 Gingen jullie dan (onderbreking door secretariaat)

375 Gingen jullie dan direct naar huis?

Ja. Binnen '30 hé? Vanuit mijn huis kun je de Sint-Pietersnieuwstraat zien. Gingen we direct naar huis na de cinema? Nee, dat was, zelfs geen *toerke* om. Nee, naar huis!

381   **Wat vond u dan van de veranderingen die er gedurende de jaren zijn gekomen in de cinema?**

(denk na)
In de cinema...

U heeft nog de komst van het geluid geweten?

Ah ja, dat wel ja. Ik was wel kind, en ik zag den dikke en de dunne van alles doen, maar...

...geen woorden.

(lacht) en dan is dat veranderd, het geluid. (denk na) Ik weet het eigenlijk niet.

De komst van de televisie?

Dan blijven we niet in de '30 hé. Goh wat ik allemaal? Je hebt de komst van de vliegtuigen, van de auto's, dat is ook in de jaren '30.

(vertelt over ongeval van broer, eigen verhuis, verouderen)

510   **Wat een geluk dat ik in het stad geboren ben, ik had al die cinema's, die mensen hebben dat nooit gehad. (vertelt over overige bewoners, beleid Drogen, activiteiten, ...)**

649   **Van de bioscopen, was er een katholieke en een socialistische bioscoop en liberaal, of was dat onduidelijk?**

In Gent was dat niet zo duidelijk, er waren wel verboden. Later is dat geworden 'kinderen niet toegelaten'. Dat was wel hetzelfde van de boeken die op de index stonden.

660   **Er was niet echt een bioscoop waar jullie...?**

Awel, de Vooruit dat was wel socialistisch.

Maar voor de rest niet, liberaal?

Liberaal? Niet dat ik weet.

664   **En op school, keurden ze dat goed dat jullie naar de bioscoop gingen?**

Ik zat in de stadschool.

Daar zeiden ze niet van dat dat je niet mocht gaan?

Nee. Dat is natuurlijk het verschil van de katholieken en de stadschool hé. Als ik dat hoorde [...] een oude schoolmeester, een commissaris die van vroeger vertelde. (...) dat was veel meer ingestopt, dat is zo die katholieke opvoeding.

Echt erin gedramd.

Ja, en dat is het resultaat. (...)

738 Er was zo niemand van school of van de buurt die zei dat jullie niet naar de cinema mochten?

Nee.

Iedereen ging naar de cinema?

Goh ja, eigenlijk niet veel hé. Niet dat ik weet.

744 En van de kerk uit? Vonden ze dat, want u ging nog naar de kerk toen?

Ja tot mijn 18 jaar, tot wanneer ik dan verhuisd ben.

En daar zeiden ze ook niets van de cinema?

Nee. Ik ken, wacht... (wandelt in gedachten en vertelt van zusters die de communie komen aanvragen voor kinderen) Maar ze heeft zij nooit niet gezegd: 'je mag niet'. Nee, niets. Dat was...

... om de kinderen van de straat te krijgen.

Ja en dus, dat was een goed mensje hé. (...)

790 Er was geen invloed van?

Ik zeg nu niet in de [...]school zelf hé, of er geen invloed was op de kinderen, dat weet ik niet, de katholieke school hé.

797 En de films, koos u die zelf, of ging u mee met uw mama?

In de tijd was het met mijn mama, maar mijn mama koos ook zelf, mijn mama was preuts in die tijd. Van seks, dat woord kenden we zelfs niet.

803 En was er altijd een bepaald soort film dat jullie bekeken?

Nee.

Van een filmster, van een acteur?

Ja.

808 – 60' = einde opname, overige transcriptie van student

Ik hield van Franse films, ik had niet echt een favoriete filmster.

Wat herinnert u zich van de film?

‘Gejaagd door de wind’ vond ik een heel mooie film.

Ervoer u hinder van de filmcensuur?

Ik wou niet echt de films zien waar kinderen niet toegelaten waren.

Bekijkt u nog steeds films?

Als er op Canvas, op filmfan een goeie film is, kijk ik wel nog.

Naam INT: Fien Kestelyn
Naam RES: Gaston Moerman (1921)
Titel: JAREN 1930

TRANSCRIPTIEFICHE

000 [...] met geluidsbanden, die waren gesynchroniseerd, die zijn nu [...] verminderen, waarom? [...] want je ziet ze spreken, maar je hoort geen geluid. Muziek wel, muziek is er al lang. Maar de geluidsband die gesynchroniseerd [...] dat is een bandopnemer met een puls en die puls die heeft zijn eigen [...] ‘tik tik tik tik’ en elke keer dat hij dat tikje doet, is er een beeldje die passeert, dus dat loopt altijd gelijk. Hij gaat niet voorlopen, hij gaat niet achterlopen. [...] want zijn toerentel is niet gelijk met de beeldjes per seconde.
[...]

(invullen van de identificatiefiche en tekenen van contract)

060 **Hoe oud was u toen u, herinnert dat u voor het eerst naar de cinema was?**

Ten eerste, ik was 10 jaar.

Tien jaar. Dus begin jaren '30.

Ja. Ik ben van '21. Dus ik woonde toen bij mij meetje [...] en de cinema Royal, dat was onze wijkcinema. [...] dat ging allemaal naar de Royal. [Salvatorstraat] en daar gingen we naartoe, dat was in die tijd, waren dat allemaal stomme films, [...] en dat was van [‘La Vadière’], ‘de drie musketiers’

‘Les Misérables’

Alles. Ja, ‘Les misérables’. In die tijd was je verplicht als je de volledige film wilde zien, moest je drie weken of vier weken naartoe gaan en ze waren zo slim dat ze iedere keer op het einde van de vertoningen het spannendste was. En dan ‘volgende week volgt’ [...]

in die tijd moest je nog een week of drie à vier naar de cinema om de volledige film te hebben gezien. Films die ik daar heb gezien, waren de ‘drie musketiers’, ‘les Misérables’,... ze eindigden dan altijd met het spannendste zodat je zeker moest gaan kijken naar het vervolg. Toen ik al iets ouder was, ging ik zonder mijn meetje naar de cinema en toen ging ik naar de Muide, over de Muidebrug, daar was ook een wijkcinema. Vanaf ik bij mijn vader ben gaan wonen, ging ik naar de Rialto. Dat was een café met een gang, met een poort, en binnen in het café hingen er kasten met de foto's van de film voor de volgende weken. Dan moest je een ticketje kopen en dan keek je uit over het café. In die tijd was dat één frank. Er was daar wel maar één projector en als de spoel af was, moesten ze iedere keer het licht aansteken en dat duurde wel eventjes. Toen werd er wel

geroepen en zo. Dan hadden we tijd om een beetje snoep te gaan halen naar een winkel in de buurt, of een frisco te kopen in de zaal zelf. Toen heeft de operateur van de Rialto nog een lokaal van de Vooruit gehuurd en heeft daar ook een bioscoop van gemaakt, de Scaldis. Toen was dat nog een stomme film en na verloop van tijd zijn ze begonnen overschakelen op geluidsfilm. Ze hebben de zaal dan moeten aanpassen om de klank goed te laten overkomen. Het volk stroomde er toen naartoe. Iedereen wilde dat zien. Toen waren er ook cinema's met hopen.

Rond welke leeftijd ging u het meest naar de bioscoop?

De mensen stuurden allemaal hun kinderen naar de cinema, en wij vonden dat zelf ook tof, want na iedere film kregen we een lolly. Er waren veel films van de dikke en de dunne. Alleman moest dat zien.[...] Toen zijn we verschillende keren, toen we een jaar of 14, 15 waren, in de week bij mijn meetje, en toen hier op de Muide, juist over de Muidebrug tussen de [groeten] was er een cinemaatje. Ik spreek van vroege, stille films nog.[...] toen ben ik bij mijn vader gaan wonen op Meulestede en toen ging ik naar die cinema, en niet meer naar de Royal. En dat was het Rialtootje.

De Rialto?

Ja. Dat is die winkel geweest van [Soens] met die pijpjes. Dat was een café, met een gang, met een poort, en daar waar het café was, daarbinnen *hongen* er allemaal kasten met foto's van de volgende weken, toekomstige weken. En als je naar binnen ging, dan moest je een ticketje pakken, met een openingetjes, zodat ze in de café kunnen kijken. Dat was in die tijd een frank.

Voor de wijkcinema?

Voor de wijkcinema! Een [...] kost ook *nen* frank, maar dat waren allemaal stomme films en die waren er maar één *projecteur*, langs de café, en als die rol af was, moesten ze iedere keer het licht aansteken, en [...] beginnen roepen, en 'wat is da!' en iedere keer dat er spoel gedaan was, moest je een friscootje, een snoepke. Naast de ingang was er een bakkerswinkel. En daar kon je halve kilootjes krijgen, [...] dat was 15 centiemen, en we namen dat mee en aten dat daar op. Maar dat waren films die meer afschoten dan dat je zag, en de films [...] cowboyfilms [...] Rogers, die je nu op films ziet op zijn paard en op zijn gitaar. En andere films die ze gaven, zijn van gangsters[...] de dikke en de dunne. Ja, dat was een wijkcinemaatje, het mocht niet veel kosten, we gingen er graag naartoe. Toen nadien, [...] het lokaal van de Vooruit. En toen die cinema begon, en de operateur van de cinema Royal, hoe die mens juist heet? [...] heeft dat zaaltje gehuurd. En die heeft er een cinemazaal van gemaakt. En dat heette in de tijd de Scaldis.

De?

De Scaldis. En dan gaven ze in die tijd nog stomme films ook nog. En dan zijn ze begonnen overgaan op klankfilm. En dat was, dan hebben ze dat allemaal opnieuw moeten maken voor de klank niet op de muren, voor de klank erin te

zetten. Maar gelijk het nu, van de Royal, ben ik daarna naar de nieuwste speelfilm geweest, met klank en dat was met Sonny Boy, van [...] en dat was de eerste film die ze gaven daar van de klank, dat was nog 't een en 't ander, *nen* eerste keer een klankfilm en iemand zien spreken die zei: 'eh oh oh'. En dat hadden we nog niet meegemaakt. En dat stroomde er naartoe, dat volk stroomde er naartoe. Alleman wilde dat zien. En dan later zijn ze beginnen voortgaan naar de klankfilms.

116 En hoe oud was u toen u het meest naar de cinema ging? Was dat toen u klein was? Of was dat al werkte?

Nee, als ik tien was! Die moet ik bij mijn meetje, ik woonde nog thuis, die gingen, veel mensen die daar woonden, de *kinders* [...] daar gingen ze mee naar de cinema, dan moesten ze in die tijd naartoe [...] en de ouders waren blij dat de *kinders* naar de cinema, en ze gaven altijd een film, bij iedere film kregen we een lolly, en veel films van den dikke en den dunne, van Charlie, en dan gingen wij daar naartoe en we waren content, we kenden niet anders.

124 En voor de rest van ontspanning? Er was nog geen radio waarschijnlijk?

Ja, radio dat was er misschien wel, maar mijn [...] en mijn meetje waren er niet voor. De eerste radio die ik gekregen heb van mijn vader, dat was achter de oorlog. (...)

131 En van de jeugdbeweging? Ja, die Kajotters, daar zat je in dan?

Dat was erachter, dan was ik al [...] 16 jaar, 17 jaar. Daarbij ik ging daar niet veel naartoe, naar de Kajotters, dat was zo meer de Katholieke Vlaamse beweging, daar ga ik niet naartoe! En daarbij, ben ik begonnen naar de cinema's, om te helpen, en ik heb daar lang gezeten.

136 En toen die tijd, woonde u bij uw meme?

Als klein manneke, ja. Bij meetje in thuis.

Niet bij uw ouders?

Nee, maar daar achter ben ik overgekomen bij mijn vader, maar mijn vader was gescheiden en mijn moeder woonde in Antwerpen. (...)
Naar de Scaldis. Maar toen, 19 en 20 jaar, zijn we beginnen naar de cinema's gaan [...]

In 't stad?

Der Gent, naar 't Zuid. De Select, de Rex, de Savoy.

...

de Forum, de Cameo, de Ideal, in de buurt gingen we naar de City, van de City gingen we naar de Ganda, van de Ganda gingen we naar de Eldorado, van de Eldorado kon je naar de Luxor, dat was juist [...] als je dan begon voort te gaan, naar cinema Vooruit, cinema Leopold.

Dan was u al 19?

Ja dan begon zo al de oorlog te komen. Achter de oorlog zijn de cinema's beginnen

...

Want aan 't stadspark had je ook een cinema [...] op de Dampoort heb je Odeon, of de Metro aan 't pleintje, en de Normandie, en dat is nu die cinema waar ze die seksfilms draaien,...

In de Brabantdam?

Nee, juist aan Dampoort. Een sekscinema heb je daar, dat waren ook allemaal cinema's daar. Je had ook een op Oostakker, in de Bernadettestraat had je ook zo'n wijkcinemaatje voor de omgeving. Jong, cinema's met hopen. Cinema's met hopen. En ze zijn allemaal beginnen kapot gaan met de tv op te komen. Nu komen ze weer een beetje op, dat is door die grote cinema Decascoop en allemaal.

Kinepolis, dat noemt nu niet meer Decascoop.

Ja ja, dat, en op de Korenmarkt.

...

En in de Vlaanderenstraat, de Skoop Club? Sphinx,

Sphinx is op de Korenmarkt en Studio Skoop.

Dat zijn ook cinema's hé.

Ja kleintjes.

Ja, das ook een cinemaatje. [...] maar ik zeg het hé, dat waren allemaal cinema's waar,

...

Maar ik zeg het, we waren tip top voor daar naartoe. En nadien hebben ze gezegd, het volk dat allemaal komt, gaan we beginnen veranderen, die zijn de eerste weken [...] dus de zondag, de maandag en de woensdag gaven ze een ander programma. Dus dat wat een andere film die je kreeg en dat was ook een frank, een frank en half, en dat waren ook allemaal schone speelfilms. Want de mensen zegden, we gaan een keer afwisselen, want [soms, 's avonds] in cinema Leopold, die kon je voor halve prijs met een stempel voort. Want ze stempelden, en [...] je liet dat zien [...] dat ze wel zo slim waren, dat je niet zegt ik ga naar de cinema en ik ga naar buiten en er staat daar een andere dat je niet zegt: 'ga jij maar met mijn kaartje' Dat moesten ze een beetje mee zijn.

184

En je eerste herinnering aan de cinema? Of je beste herinnering dan? Als je klein was?

De beste herinnering, als ik dat allemaal zag, ik geloofde daarin. Naast cinema Royale was er een garage [...] en dan toen mijn meetje, als we buiten kwamen, dat waren zo van die gangsterfilms met Spencer, Mickey Rooney, dat waren

nogal gangsters! En we kwamen buiten en mijn meetje zei altijd: 'kijk' zei ze 'dat zijn die auto's die je in de cinema ziet, en die kapot gereden werden, dat wordt hier allemaal gemaakt.' Hoe dat zo'n klein kind? Ik geloofde dat. Ah ja, ik zag dat, en je kon daar niet voorbij als je de zaal, de cinema die bewegingen zagen. Je kon dat niet voorstellen! En iedere keer, dat was nog het mooiste van al, je moest goed kunnen lezen, [...] want iedere keer dat je wat zegden kwamen er letters. Dus als ze iets zeggen tegen elkaar: 'we gaan dat doen' hop, we gaan dat doen, hoe zag je dat? Aan de letters, je moest dat lezen. Ze gaven je zoveel tijd om te lezen. Kun je voorstellen als dat zo'n spoel is en je pakt alle letters ervan tussen? Dan heb je nog maar zo'n spoeltje! [...] en die films hadden alle kleuren hé: groen, geel, blauw. En iedere kleur gaf dan weer wat dat was! Dus als het geel was, was dat er licht brandde. Was het blauw, groen, dan was het 's avonds, in de bossen en allemaal, waar het dan nacht was. Want met die zware lampen voor de belichting en dat gaven ze verschillende kleuren.

De lichten dan?

Van de film. Dat waren verschillende kleuren dat je kreeg, buiten nu krijg je de kleuren van de film, is het een *lampe* rood. Maar daar gaven ze iedere kleur, gaven ze een voorbeeld dat ze aan tafel zaten, en dat was een geel *lampe*, dat je zegt, het licht brand in huis. En al het groen was, dan was het 's avonds, 's nachts. Of gelijk ze dan [...] en als het blauw was, dan was het gelijk een schone hemel dat ze buiten liepen, zaten. Dus ze gaven u, dat konden ze niet toeleggen ook niet.

220 Dus dat was u beste herinnering dan?

Dat waren al die oude films. Oei oei oei! Dat ik mijn meetje nog bestal uit haar portemonnee om naar de cinema te kunnen gaan!

223 En gaven jullie daar veel geld aan uit?

Pas op, ik ben daar 't een en 't ander gaan doen, om een keer iets te krijgen, commissies gaan doen of zoiets, dat was maar 25 centiemen of een half *cointje*, maar als ik dat bij de *diene* en bij de *dien* ging doen? 't Is nog geweest dat tijdens de week de kameraden die het thuis een beetje goed hadden, zeiden 'zeg gaan we naar de cinema? *Allee*, 't is een program, 't is een goede van de cowboys!' of van Wallace Beery 'Zo de vader zo de zoon' met die vliegers en [...]. Ik zeg 'ja maar jong, ik heb...' En dan naar meetje gekeken, ik zie die portemonnee daar, ja, een frank daaruit (klapt) naar de cinema. Als ik dan thuis kwam, ja, ze zag dat wel. Zegt ze tegen mij 'heb je in mijn portemonnee gezeten?' 'Nee' zeg ik. Een week niet buiten! Wat een mens niet allemaal voor cinema [...] Gewoon aan de cinema verslaafd, gelijk nu die gasten allemaal achter de computers zitten. [...] Bij ons, we kenden niet anders, naar de cinema's.

240 Dus als je klein was, ging je het meest naar de Royal?

Dat was onze wijkcinema.

En jullie woonden dan in de...?

Op 't tolhuis.

Op?

't Tolhuis.
(...)

Dat was het dichtste? Het dichtste was de Royal?

't Dichtste. Als we naar de cinema, daar verderop, maar dat was cinema de Noord. Dat was maar een vies klein cinemaatje. Dat was met een café en al en dit, daar gingen we zoveel niet. Dat was onze wijkinema, daar mochten we wat meer doen dan elders.

Dus u ging soms een keer naar Du Nord? En anders ging je naar een andere cinema in 't stad of zoiets?

Ja ja. Naar andere cinema's ging ik ook. Naar de Ganda, cinema Ganda [...] En twee straten verder links was er de cinema Eldorado. Dat gingen we naartoe naar die cinema's, dat we zegden 't is niet schoon hier' dan gaan we naar daar.

Samen met uw meetje? Met uw zuster ook?

Nee, mijn zuster was bij mijn ma, zij is daar gebleven, mijn vader heeft mij meegenomen naar hier. [...] Antwerpen heeft ook cinema's gekend hoor [...]

269

De cinema's waar je ging, waren dat kleine cinemaatjes of waren dat grote?

De Majestic was een grote cinema, want vroeger moesten wij, ik ging naar 't school, [...school], dan gingen we met de bus naar de cinema, naar de Capitole, 's morgens.

Met 't school?

Met school. En ik weet nog goed, met de bus, en de Capitole en daar gaven ze films over de Congo, die je dan een opstel van moest maken. Maar er werd daar regelmatig in 't school, [...] met deugnieten en al. De balkon, beneden, dat waren alle scholen, stadscholen in den tijd, dat zat stampvol. Maar wat er daar gebeurde in de cinemazaal, we zagen films van de Congo met [...] dansen enzo, maar iedere keer als ze opkwamen, die [meurinnen] die negerinnen, dan hielden ze er een papiertje voor, dan we hun borsten niet zagen, dat mochten we niet zien. Ja wij natuurlijk 'Awoe!' 'Is het daar gedaan? Je gaat buiten vliegen hé! Je moet een beetje braaf zijn hé' Maar ja dat kwam veel voor hé als ze dansten, in die hutten enzo. Die operateurs die moesten zo dat dingetje, waardoor ze schijnen, dat ze ertegen zaten, een keer dat dat weer gedaan was, dan deden ze dat weg, maar die operateurs die wisten in den tijd al wanneer, als ze liepen, achter wilde beesten en al, en die negerinnen mee [...]. Maar ze

konden ze niet altijd wegdoen [...] op den duur ging je naar een film gaan kijken en je had maar de helft gezien! [...] je kent dat dan van (roept) 'alleen jong, en mogen we dat dan niet zien? [...] ja, 13, 14 jaar! En dan de Majestic, dat is tijdens de oorlog een soldatencinema geweest.

Dat wist ik niet.

Ja.

Alleen voor de soldaten dan?

Nee, niet soldaten, maar [...] die die de cinema openhield, dat was een zwarte.

Een collaborateur.

En dat is een goeie vriend van me, Ober Leumerse. En die fabriek van Leumerse [...] en die kwam bij ons altijd. En dat waren Duitsgezinde, zijn nonkel en al dat waren Duitsgezinden. En de Duitsers gingen daar veel naartoe, ze gaven daar films die zo een beetje naar de Duitse kant waren. En dat waren films van de Duitse UFA. [...] achter de oorlog hebben ze [...] straf geweest. Maar dat is ene, Van Leumerse, die dat openhield, maar dat was de geschikte man niet, en de films die daar draaiden waren niet geschikt voor in de Capitole. En de meisjes die daar werkten, die werkten daar ook maar die zeiden 'dat was de geschikte man niet' Maar die cinema [...] van gangsterfilms, goh schone films.

314 Maar normaal, dat waren speciale cinema's dan voor speciaal soort films?

Voor die kortfilms?

316 Ik zeg maar iets, bijvoorbeeld dat in de Royal waren er meestal gangsterfilms? Wist je dat?

Als je [...] hangt dat uit.

Voor de volgende week.

Voor de volgende week. Je kreeg iedere week een voorspeeltje voor de komende week. Maar je keek altijd [...] maar in die tijd, nu niet meer, [...] maar je ziet het op de tv.

(...)

Dan kwam Tarzan uit, Tarzan 1, Tarzan 2, [...] vanalles. Welke films dan nog? Van de zanger, zangers, euh, [...] 'Love Boat' en al, Jean Kiepura, zo *bohemiënen* en al, dat waren prachtige films. Alle mensen gingen daar naartoe, die zangers en al, *surtout* op de scène en op den doek, 't was gelijk je erin zat hé.

333 En toen toe u al ouder was, ging u dan met iemand anders naar de cinema? Ging u met uw vrienden?

Toen ben ik met mijn verloofde gegaan.

Heb je ze daar leren kennen?

Nee, ik heb ze leren kennen op 't school.

(...)

En toen ging ik met haar naar de cinema naar de Forum, 't Van Beverenpleintje hé.

344 Dus u bent nooit met uw vrienden naar de cinema geweest?

Nooit nooit? Bah ja, in de week met mijn verloofde, met kameraden die ook elk hun verloofde hadden, we waren zo met 6, 7, met een groep gingen we naar de cinema naar [...] 't was al bezet van ons [...]

349 En dat was toen u een jaar of 20 was ofzo?

Ja een jaar of 20 zo.

En vroeger ging u nog altijd met uw meetje of met uw papa?

Awel, mijn meetje is gestorven, en toen bij mijn pa gebleven.

(...)

Ging die mee naar de cinema?

Euh, mijn pa?

Ja.

Ja. Ik kon die niet meenemen. Als het een lol was, die mens zat te lachen van in het begin dat de mensen zeiden 'sssssch!' Die leefde er ook met mee. [...] Buster Keaton, [...] ze hebben hem miljoenen gegeven voor een film om te lachen en hij nooit niet gelachen. Nooit niet lachen. Charlie ook, hij mocht hij niets zien doen, hij zat daar te lachen! En hebt zo'n mensen hé (lacht).

(...)

En dan zaten ze daar 'hé! Ssssch!' dat was zo hé, 'ssssch! Sssch' voor stilte hé. Met mijn vader ging ik naar de Forum hé, en naar de Cameo hé (...).

Niet verder dan dat.

Want tien jaar vroeger, voor de oorlog, een tijdje voor de oorlog heeft er ene geweest [...] en die doen zo maar zenuwachtig [...] je kon dat schoon toemaken, langs zij al en dan was daar een cinema, er was een *projecteur* gekocht van 35 mm, stoeltjes [...] en dat gaf hij cinema. En dat waren van die stoeltjes van in de café van wanneer het feest was, die zo openklapten, en dat stond er. En dan draaiden je daar films [...] en als je daar 10 minuutjes zat dan zag je niets meer

van 't scherm van de rook, ze zaten daar te roken man (lacht) goh goh! Die rook gaat daar naartoe hé. (...)

379 Dus met uw meetje ging je naar de Royal, en met u pa naar de Forum...

Naar de Forum, en de Cameo, en de Ideal.

En met uw vrienden dan meer naar de stad?

Meer naar de stad. Naar de cinema Savoy, de grote Vooruit, 't Oud Gend, de Select ernaast. [...] Naar de Rex aan 't Pietersstatie, we hebben er dus doorgelopen van de cinema's: 't Leopolleke, zo zijn we afgezakt naar de Muide weer, naar de Ideal, zo de ronde. Dat was zo [...] 't was zo dat we naar huis komen.

391 En ging je het meest als je klein was 's namiddags naar de film, of was dat ook 's avonds?

(denkt na) 's Middags gingen we van den tweeën tot de vijven. Van de vijven tot de achten was al grotere mensen. En dan van de achten tot den elven, ze gaven toen in de tijd drie vertoningen. En op den duur zijn ze daar mee begonnen, de kinderen, ze worden groter en krijgen meer [...] als er iets te doen was, toen zeiden ze zelf we gaan beginnen van de vijven tot den achten. En van den achten tot den elven.

400 Dus toen je klein was ging je 's middags het meest.

Ah 's middags was 't met mijn meetje. 't Was zo gedaan, dat als we 's *noens* gingen bij haar, naar de cinema, toen we de vijven thuis kwamen was het tijd om te eten. En dan zei ze 'kom ga nog maar een beetje spelen buiten.' En dan buiten gaan spelen.

406 En later ging u dan meestal 's avonds.

Toen ik begon te vrijen. Ja! Als ik in de tijd naar de voetbal ging, toen ging ik van de vijven tot den achten, en dat 's middags spelen. [...] Maar toen zijn we begonnen met [...] en dan zeiden we 'nu gaan we van de achten'. En als we 's avonds de cinema buiten kwamen, hadden we zo onze stamcafés waar ze een accordeon speelden, en dan konden we dansen en gingen we naar huis.

417 En ging je veel naar de bioscoop? Iedere week?

Ik ging 2 keer in de week. En in den tijd dat ik werkte, dat ik in de cinema's zat, was dat 's avonds.

En toen ging je nog een keer naar de cinema?

Ja. Ik werkte, de vijven begon ik te werken, met ploegen hé. En in de namiddag als ik thuis was en 's avonds ging ik dan helpen in de bioscoop. Maar ik bleef altijd een zekere periode, versta je? Van een keer dat die grote spoelen aan het

lopen waren, hadden ze mij niet meer nodig en [...] ging ik naar huis, want ik moest 's morgens ten vieren opstaan.

Dus u zag dan eigenlijk niet veel films?

Dan kon ik niet veel, dus doet ik de zaterdag en de zondag hé.

En toen ging u wel?

Toen ging ik wel, naar andere cinema's hé. De Eldorado, naar de *Dampoorte*, de Odeon, naar de Rialto daar ging ik dikwijls naartoe. Wat was dat? In die tijd alles wat we deden dat was met de *velo*. Op de *velo*, hé.

433 En toen u werkte ging u nog steeds naar de cinema?

Ja.

In 't weekend ja? 't Meest van al?

[...] dat kwam niet in de cinema's [...] ze kenden u hoor, van de cinema. Ik moest daar niet anders doen dan films afdraaien.

438 Dus als u klein was ging u dan in 't weekend naar de film?

Als ik klein was?

Of was dat in de week?

Dan was ik 13, 14 jaar dan ging ik naar de cinema hé. Dan gaven ze in de cinema een weekprogramma, en toen begonnen ze van den drieën. De eerste week hé, van den drieën. Ze deden dat omdat er veel jongens waren die werkten, en die ten tweeën of ten enen gedaan hadden, en dan nog eten, en dan hadden ze nog tijd.

Voor naar de cinema.

En dat waren dus allemaal films van [...] enzo.

447 En dat was tijdens de week?

Dat was in de week.

En in 't weekend?

[...] maar toen gingen we naar een andere cinema hé. [...] dan gingen we een keer naar de Vooruit, cinema Vooruit, cinema Leopold gingen we een keer naartoe, maar ja, je moest uw paspoort tonen, en je mocht veel buiten blijven staan dan dat je binnen was. Ah ja, seksfilms!

In de Vooruit?

Nee nee, cinema Leopold! Goh jongen, daar hadden ze nogal seksfilms. Ik ben zo naar dingen geweest vroeger [...] in de eerste week was er een been uit, dat in de lucht ging dat, dat je zegt 'ja, 't is een keer een kus en al [...] en al bejaarden die er zaten! Die naar die seksfilms kwamen, ik zeg 'ja jongens, 't is hier nu 't een en 't ander'. Allemaal zo gepensioneerden en zo, die daar naartoe gingen. Maar de jeugd, die ging het meest de zaterdag en de zondag, die binnen mochten hé, en *surtout* als er vuur was hé, dan stookt dat. (stelt drank voor)

471 En toen je klein was, in de zomer ging je ook naar de cinema? Of ging je het meest in de winter?

In de zomer ging ik niet veel naar de cinema, ik ging veel met mijn meetje naar Lourdes, naar die cafés met die paardenmolens en allemaal, een keer rond hé. Of we gingen een keer als het mogelijk was dat we meereden naar Ronse naar de Kluisberg of als het een keer goed was, dat het een keer naar de zee was. Ja in die tijd, de mensen zaten er allemaal niet zo goed voor hé. Want ze werkten ze allemaal in zo'n fabriekske, en op 't eind van de week (...).

484 En in de vakantie ging je meer dan?

Awel in de vakantie gingen we ook naar de cinema, maar [...] tijdens de zomer, dat was daar fris, maar in de vakantie had je goesting om ergens naartoe te gaan. Je kan dat nu ook zien 't verschil in de cinema, als het zomer is, aan de cinema die jonge gasten, ze hebben al hun auto, ze rijden naar de zee, ze rijden al naartoe, je ziet dat hé. (...)

496 En ging je altijd, hoe ging je naar de cinema? Ging je te voet, of met de bus?

Naar de Royal, daar gingen we altijd te voet. In die tijd pakte je geen tram, te voet. Of we pakten onze *velo*, en onze *velo* mogen we daar zetten aan de cinema. En dat stond daar vol mee, met *velos*. En je kwam een beetje vroeger naar buiten [...] en je moest al die *velos* beginnen vertrekken [...] je kent dat hé.

506 En was je dan op je best gekleed, of was dat dan gewoon?

(denkt na) Een broekske, een gewoon broekske, een hemdje met een truitje, en tijdens de zomer zo op de *velo*. [...]

Niet speciaal?

Want ik ga u zeggen, vroeger als we thuis kwamen, dan moest ik mijn *kloeffen* aandoen. *Kloeffen* hé! En ik had een paar schoentjes, dat was voor de zondag. En een paar weekshoenen om mee naar mijn werk te gaan.

En voor naar 't school te gaan?

Wablief?

Voor naar 't school te gaan had je ook schoenen?

(denkt na) *Kloeffen!* Op *kloeffen* naar school, ja jongens. [...] met korte broek, zo met de korte broek aan, alsjeblief zeg! Als ik dan zo met Bretellen, 't eerste wat ze zeggen, als we gaan eten in een restaurant, zeggen ze 'maar jongens alsjeblief!'. In mijn tijd, 't eerste wat ze zeggen, 'alsjeblief geen oude koeien uit de gracht trekken hé! We zijn toch niet van vroeger hé'

(...)

Tien jaar! Buiten nu! Ze kunnen niets mee, ze zouden naar de WC gaan met hun auto.

(...)

537 Dus je kwam aan de loket, er was een loket in de cinema?

Ja.

En daar kocht u ticketjes?

Ja.

539 Waren er verschillende soorten ticketjes?

Ja. De ticketjes waar er opstonden een frank, een frank en half. Dan is dat beginnen gaan naar drie frank, drie frank en half. Dan is dat beginnen gaan naar vijf frank, twaalf frank, vijftien frank, twintig frank. En dat begint op. Dat is ook de plaats van de cinema's.

Ja, 't was duurder als je?

Ja. Bijvoorbeeld meer luxe, je zat dan in de zetels, want in die andere cinema's, in de Royal, is dat nog geweest hé, als je daar in zat was dat nog zo'n stoel met zo'n klapding, je deed dat naar beneden en je zat erop met zo'n lening. Zat er daar ene met een kleine achter haar, en ze kreeg schoppen in haar rug want die kleine zat niet stil, want dat waren openingen hé. Toen is dat beginnen komen, met cinema's zeker die over de kop gingen zat je die zittingen kon kopen. Toen zijn ze begonnen met vaste zetels, zoals je nu in de cinema hebt.

557 En dat was dan duurder om in betere zetels te zitten?

Als je wil was het zoveel meer omdat je boven zat. En beneden was dat. 't Is dus een tijd geweest in de cinema's, de wijkcinema's, als je met de kinderen kwam, de ouders gingen voor niets, 't was niet veel mensen, de ouders gingen tussen de kinderen gaan zitten, 't was lawaai en al. *Awel*, we mochten helemaal vooraan zitten voor een halve frank,

Dicht tegen het scherm?

En tegen 't einde was het een frank. En tussen al was het ook een frank, maar dat keek naar de plaatsen. En 't is zo nog geweest, we kwamen binnen in de cinema, en we gaan ons hiertussen zetten; Hij kwam met zijn lampje rond: 'Awel jongens, wat zitten jullie hier [...], je moet hier niet zitten, je moet daar zitten.'

En ze kwamen kijken.

Ja, ze gingen rond.

686 Moest je soms wachten voor tickets, of was er geen lange rij?

In die tijd was dat een gewoonte hé, alleman, we kwamen daar toe als kinderen en al men was de eerste zijn [...] ‘Hey hey!’ versta je dat [...] dat was een hoop met kinderen die binnen gingen hé. Waar moesten we naartoe gaan? En ze kwamen van overal.

692 En waren er buiten luidsprekers dat je al de film kon horen?

Awel, ik moet zeggen, ik heb maar ene cinema geweten, dat je dat hoorde. En dat is de Scaldis, en als je dan toe, want in de Scaldis als je daar toekwam, van de tweeën tot de vijven, ’t was een [...] maar als je buitenkwam te vijven, moest je tussen ’t volk gaan om buiten te komen door de gang, en ze stonden aan beide kanten in de gang, en je moest ertussen. Dat verschil zag je niet.

704 En was er van zaalpersoneel, wat was er daar allemaal?

Dat was een die aan kassa zat, ene die aan de kassa stond, als er ’t een en ’t ander was, gelijk een jonge gast [...] toen was er aan de deuren, er waren twee deuren, er was een gang, daar stond er een vent die je kaartje afscheurde. En toen aan die andere deuren, als je verder was, versta je, uw plaats aanduiden, ‘Ja’ zegt ze ‘Daar is voor *ulder* hé’ ah ja, die jonge gasten moesten van voor hé. En toen boven was er ook een, een madame die daar stond, en die madam die daar stond dat was de die die in de pauze met friscootjes rondging. Zo’n friscootjes en al. Maar wat we ook hadden vroeger, dat we hebben overgehouden bij de cinema Royal, stond er in de *entracte*, aan de cinema, stonden ze met een mand, lookworst, [crakemans], [tartaars], euh, wat hadden ze er nog allemaal staan? Paardenlever, dat ze gaven in zo’n stuk papier, dat kon je allemaal daar kopen, en dat verkocht goed hoor. Maar wat ze niet graag hadden, dat je nootjes kocht.

Nootjes?

Nootjes hé. Je deed dat kapot hé en je smeed dat op de grond. Dat was er gene waar hoor! Ja, [...] in de doorgang en ze gingen erdoor hé, en de cinema speelde (maakt krakend geluid en roept) ‘Hey, met die noten!’

734 En de zaal zelf, hoe zag die eruit?

De zaal was schoon. ’t Was een [...] zaal, ze kwam goed voor.

737 Waren er gordijnen?

In het begin in de Scaldis hebben ze gordijnen moeten hangen. Daar waren gewone muren, en dat hebben ze allemaal moeten isoleren. De reden waarom? Voor de klank, dat weet je misschien nu, als je in de zaal zit, en het is een

feest, en ze staan te dansen, jong, dat is voor zot te worden hé. De reden waarom? Die klank ging van de ene muur naar de ander muur hé. Dat isoleert niet hé, en in de cinema moesten ze dat doen voor de klank. [...] en de klank zet hem daar in, en schoon geschilderd en al. Je moet denken, die cinema's van cafés van vroeger van de cinema's die hun muur met zo'n kader voor dat rechthoek hé. Ik moet zeggen die zaal die draaide goed.

754 En was het daar proper ja?

Dat was proper. Dat was proper.

Ja. In de Royal?

In de Royal, de [...], de Scaldis, maar 't Rialtootje, dat was een *vuilebakse* hé. Dat was zo een *planché*, ik zeg het dat waren planken, zo planken, en die waren met zo staanders in de [...] gegeven. En daar kon je op zitten met zo'n, in den tijd, met zo'n plank, waar dat je tegen zat. (...)

764 En in de Royal waren de banken gewone banken?

Dat waren klapbanken.

Klapbanken?

Ja. En dus in cinema Royal, dat weet ik ook, was dat [...] straat hé, dat ging zo. Wat er wel in feite was, en daarachter gereclameerd, [...] waar je zat, was dat niet afgemaakt en dat was een balustrade. En als je [...] die jongens daar tegen met uw voeten in, *van eigens* krijg je dat op u en toen zijn ze dat beginnen afbakenen. (...)

778 En was er verwarming in de zaal?

Ja. Dat moesten ze doen, dat was niet te doen. [...] door de massa van 't volk, waar de temperaturen anders [...] *chauffage* hé vroeger.

784 En was er al reclame in de film?

(denkt na) ja *zé* reclame: [Betamuurke] die zo met z'n *sponske* (zingt 'ten ten ten ten'), en ik heb zo een film van zo, dat zingt en al die reclame. En wat ze ook, reclame van de garage, garage van de auto's, [...] maar ze zijn zo ook een tijdje begonnen met dia's, met dia's. [...] toen zijn ze begonnen met films, zo'n filmpje opsteken en al.

798 En was er, waren er doorlopende vertoningen in de Royal waar je meest ging, of waren er verschillende?

Er is een periode in de cinema's in Gent ook geweest, doorlopend. [...] maar dat had wel het probleem, als ze die door doen, dat er blijven zitten twee keer. En de mensen die toen binnen wilden die hadden geen plaats. En die zaten er al twee keer. En als het dan schoon was, ja, alleman blijft graag zitten. En het zou

dan lukken ook, juist de moment ook, wanneer je binnen kwam, waar de film was, kwam je binnen als de film halverwege was, moest je blijven zitten, als het gedaan was, de die die daarjuist alles gezien hadden waren voort en jij moest blijven zitten tot waar je had gezien. Dus je bleef zitten, een voorfilmpje, de hoofdfilm, en wat dus was, dat je zegt 'ja, nu ga ik voort, dat heb ik gezien hé.'

820 Waren er ook actualiteiten?

...

Nieuws voor de film? Toonden ze dat ook?

Ja, ze deden dat. Ze deden dat ja, ze deden dat ja, actualiteit. Want ze zijn daar ook met begonnen dat ze zegden 'we moeten [...] zelf niet zien.' Pas op, ik weet nog goed, van die actualiteiten van [...] maar 't was ook van de ene cinema naar de andere. Je mag ook niet *peinzen*, dat ... dat was Daskalides die die opnames altijd deed van journaals. En ja, [...] Metro-Goldwyn-Mayer, [Volksworde], Eclair, dat waren allemaal Franse Journaals.

845 En de bioscoop had dat een goed imago of een slecht imago? Gingen er daar, ook van publiek, was dat een verschillend publiek?

Dat was zo altijd zijn zelfde publiek. En 't die gewoon was van daar te komen, ging daar naartoe. Dat was, alleman die in de zaal kwam, kende zijn eigen. 'ah maar, meetje?' 'ja!' '(...)' Dat waren allemaal dezelfde in dezelfde wijk die daar woonden en allemaal die daar naartoe gingen. En als je binnen komt, 't was dan die, en de vrouwe, dat was ah zo alleman hé. Gelijk je nu als je naar Decascoop gaat, je komt daar binnen, 't zijn al dezelfde die je ziet. Al dezelfde.

861 En 't was afhankelijk van cinema tot cinema welk publiek dat er was?

Awel, ging je naar de Brugsepoorte? Dan was daar 't volk van de Brugsepoorte. *Allee* zo de werkende klasse. De werkende klasse, en die zo zeiden 'we gaan een keer naar de cinema, 't is een *schone*'zo allemaal, *allee*, zo allemaal zo ...

Gewoon volk?

Die gewoon van de omgeving, volk van gewoon van de omgeving.

Van de buurt?

Van de gebuurte hé. En wat er ook kon gebeuren, dat je zat voor die film [...] en voor dat het begon kwam den baas kwam op de scène. 'Beetje stilte!' ah, muziek speelde, 'beetje stilte! Ge moet mij verontschuldigen, de film die mij gevraagd is, die hebben we niet' Dat gebeurde regelmatig hé, 'Maar we hebben een andere film gevonden, kijk, 't is te hopen dat. De eerste film die je krijgt is van den dikken en den dunnen!' Goh dat was al goed hé, den dikken en den dunnen was goed. 'En den tweede film' zeiden ze dat was den ding van euh...

hoe heet dat daar? (denk na) [Dick Panty]. Dat was zo een komiek, en zo, hij was zo scheel als een kater. En dat was een film, en dat was de speelfilm die ze draaiden.

890 Dus 't waren altijd twee vertoningen?

Twee films. En jong, dat was eigenlijk, in alle dingen was dat gangster, en was dat. Maar alle dagen, en de mensen zagen dat *gere*. En die films met die vier gasten, met dat *muurke*, en dat teken door [...] En hij zei dat maar geen ene die daar op reageerde dat ze die film niet kregen ze, zo een oude film.

903 En tijdens de voorstelling, gaven de mensen dan commentaar? Zeiden ze iets of was dat stil?

Tijdens de voorstelling? Als de film er was, zaten ze te kijken. De mensen, de cinema, in die tijd, ze kijken ernaar, dat interesseerden hun allemaal. Wat er wel was, als de film gedaan was, en ze kwamen buiten, de eerste mensen buiten zeiden ze...

914 – 60' = einde opname kant A

... zei 'Jong zeg, dat was een prachtige film hé'. Maar binnen in de zaal? Ah ja, je hebt de *entracte*, dat zaten ze allemaal te babbelen tegen elkaar, 'Hé! Van vind je?' (...)

918 En tijdens de film? Leefden ze mee met de film? Zeiden ze dan iets? Of gaven ze commentaar op wat er gebeurde?

Op de film?

Ja.

Der was eigenlijk geen [...] om commentaar op te geven. Want die film die we kregen. Ja, dat ze zegden, dat die op een keer of twee afstand, de film, dat lichte weer in de zaal aan was, en ze moesten die film opdraaien, en weer klaar zetten enzo, daar regeerden ze dan een keer op voor de volgende, maar zoveel kwam dat niet voor hoor. Maar de mensen...

Zeiden niets.

Ze zaten ze naast elkaar gewoon te kijken en allemaal.

923 En at men tijdens de film?

Awel, de eerste vertoning waren er wel die zo een keer iets meenamen om 't eten, versta je, een [...], een *koekske*, of euh, een friscootje die ze dan gekocht hadden ofzo. Want in den tijd als ik naar de Forum reed, en ik was getrouwd, mijn eerste kleine, en ik, op den duur zat hij naast me in de *pousette*, en als hij wakker werd, pakte ik zijn *flesse*, die was ingedraaid in een handdoek hé. En hier, op de schoot!

Tijdens de film?

Tijdens de film! Dat gebeurde veel hoor, die hun kind meenamen. En als ze een tijdje naar de film, als ze *ietske*, een jaar of 2, 3 waren, en ze zaten op de schoot, ze waren vertrokken hé, 't waren der bij die grolde ook hoor.

Die kindjes?

Ah ja! [...]

En niemand zei daar iets van?

Nee. Maar in de Forum was dat opzij, kan je zien. Hier, daar achter, en je kon opzij binnenkwam, kon je op een verhoog. En dat was zo, hier, dat waren drie banken, en daar was dat zo een gang zo breed en je kon gerust met uw *pousette* doorrijden. 'k Was daar niet de eerste die daar met zijn *pousette* zat hoor, met zijn kleine. 't Waren daar veel ouders, die kleine die [...]. En wij allemaal met de papfles mee, en dan zo'n handdoek [...] Dat was *nen goeien tijd jong*.

941 Met heel het gezin naar de film?

Wablief?

Met de kleintjes ook naar de film?

't Waren daar verschillende die *ulder* kinderen mee hadden, en die op *ulder* schoot zaten, zo van die kleintjes. En ze zaten op *ulder* schoot in de film; wat je wel had is dat er keer bij waren die konden schreeuwen. En dan (roept) 'Hey! Wat is dat!' (...)

945 En was er pauze altijd? *Entracte*?

Ja, altijd pauze. Als de eerste film gedaan was. Van die lollen, je kent dat, dan was het pauze. [...] Dingen verkopen, *creempjes* en al, die *meiskes* die rondgingen hun verdienste.

951 En naar de bioscoop gaan, was dat een speciale gelegenheid? Of was dat iets dat?

Nee, dat was geen dingen.

Iedereen ging?

Want je moest eigenlijk niet zoeken voor te weten wat ze speelden hé. Want vroeger gingen ze in de cafés een affiche uithangen, en de die die dat voor hingen kregen kaartjes om aan halve prijs binnen te gaan. En al dat volk die ze kenden op café van de cinema van 'Hey, gaan we een keer naar de cinema?' Dat *hangde* af van de films dat ze speelden. Volgens de film dat ze speelden. Der waren er bij die *gere* een film zagen van Jean Kiepura, films van zangers en allemaal. Waar moesten we anders naartoe, we waren blij dat we cinema

hadden. We zien we *gere* een cowboyfilm, een gangsterfilm, [...] en andere cinema's gingen we ook naartoe. Tijdens de zomer ging ik veel met mijn *velo*.

962 En was dat voor ontspanning dat u naar de film ging of was dat voor de cultuur? Of voor mensen te ontmoeten dat je kende? Of 't meest voor...?

Nee, ik ga u zeggen, we gingen graag naar de cinema voor de meisjes. En 't waren er van hier, van ginder, aan de [...] daar, die *meiskes* gingen niet naar de cinema, de die van ons gingen ook allemaal naar de cinema. En we kwamen die daar allemaal tegen. En als de cinema begon, allemaal schoof dan eentje verder. Dan kropen we over de banken, en dan zaten we van voor. En dan 's avonds na de cinema, gingen we een keer een café binnen waar ze muziek speelden, en we dansten dan een keer, en onze dag was goed.

971 Dus dat was niet voor cultuur, dat was het meest voor ontspanning?

Voor weg te zijn. Als je een hele week op 't school zat, [...] en je zat op 't school, dan was je blij dat je een keer naar de cinema mocht gaan. 't Was pas later dat je naar de cinema mocht gaan de zondag, van den twee tot den vijven hé. Als je wat ouder wordt, kon je eens naar de cinema, 't was dan een avond hé, en dan zo kon je, een beetje ouder, een keer den achten gaan.

978 En die veranderingen allemaal, die van toen gebeurd zijn , wat vind je daarvan?

Awel, de mensen waren daar eigenlijk, in het begin, viel dat een beetje tegen. Maar ze zijn allemaal beginnen veranderen als er cinema's begonnen zijn met een groot scherm. Veel zijn begonnen met een groot scherm. De Cameo niet, de Cameo heeft zijn doek gehouden, maar de Forum heb ik weten vernieuwen. [...] En ze hebben dat vernieuwd, en ze hebben daar een groot scherm met schone [...], vanbinnen, veranderd en al, [...] ze lieten ze allemaal maar binnen gaan hé, ze stonden daar tegen de muur, [...] en als de film dus gedaan was, stond je daar te wachten tot de die opstond, en de die opstond.

992 En de bioscoop, was er een speciale socialistische bioscoop? Of een katholieke bioscoop?

Awel. Dat heeft geweest, dat er zo een cinema of twee geweest, en dat was een beetje katholiek. En dat waren films waar er niets in te zien was. Die films, die cinema's die zo'n films gaven, dat was *den duvel* voor *ulder*. Die katholieken, die aan die mensen, 'daar moet je niet naartoe gaan, die cinema's, dat zijn ketterijen van die en dat zijn allemaal die de mensen'. Ik heb er maar twee geweten, twee cinema's die. En dat waren allemaal films, en de die daar gingen waren van die kringen, gingen daar naartoe. Op Meulestede, den *onderpastor*, die draaide, die nam altijd films op. Maar zo niet, *allee* een keer van *meiskes* die verkleed waren, en die dan met de billen bloot, altijd als het kermis was. Maar toen 't eind van jaar, tegen de winter, dat waren er al die ik kende op Meulestede, dat waren grote zalen met toneel, waar ze toneel op gaven, voor de school voor de Sinterklaasfeest, en toen op scène en hij draaide

al die films af. En dat was al voor die Kajotters, de katholieke familie en alleman die iedere week naar de kerk gingen, die gingen daar naartoe.

011 En van socialistische of liberale bioscopen?

Awel, [...] de Vooruit, daar kon je niet *nevenst*, maar ik *peins* dat het Scalsiske daar ook bij behoorde, bij de socialisten. Maar dat was een lokaal van de socialisten, waar de dingen van de eerste mei, en hij heeft die zaal gehad, maar dat is een zaal geweest waar ze feestelijkheden in gaven van de *sozen*. En hij heeft dat kunnen overhalen, de cinema, maar ik *peins* altijd dat de *sozen* er wat mee te doen hadden.

017 En wat zeiden van de bioscoop, wat zeiden ze op school daarvan?

Wat zegt je?

Wat zeiden ze, waren ze daar tegen op school?

Op school? Ze waren ze daar niet tegen, alleman deed wat hij wilde. Een keer dat je van school, en 't school is gedaan, deed je wat je wilde. [...] Want we zaten zo vele met jongens van de katholieke school, en die kende de stadscholen, dat we naar de cinema samen gingen, en we zaten in de Scaldis, we gingen naar de Vooruit, we gingen naar de Forum.

Jullie gingen overal?

Dat heeft er niet mee te maken met uw geloof hé. Als ge naar de cinema, een keer dat je buiten was aan 't school, je deed wat je wilde hé.

025 Jullie keken daar niet achter of het een katholieke cinema was?

Wij keken daar niet naar.

Dat kwam ook niet duidelijk naar voren?

Awel, ik moet nu zeggen, als je naar een katholieke cinema ging, dat je er daar niet te veel van moet verachten hé. 't Waren schone films, maar zo, van zo van dat [...] en dat lekken en dat [...] dat zat er allemaal zo niet in, omdat er daar veel kwamen in die cinema's, katholieke cinema's, altijd [...] want de *pastor* er naartoe ging, en die zat van voor, en je kent dat hé. [...] die kwamen van de kerk om te zien wat voor films er waren. Wat er speelde.

036 Dus jullie keken daar niet naar wat ze zeiden op school? Jullie keken daar niet achter?

De schoolmeesters trokken *ulder* dat niet aan. Of we nu naar die cinema gingen of naar die cinema gingen, dat was voor *ulder* gelijk. Een keer dat de klas gedaan was en 't was zes uur, een zondag, deden we wat we wilden.

040 **En de films, bepaalde je zelf welke films je ging gaan kijken, of was het meer?**

Ja, als we weg gingen, de cafés, [...] in de stad, *hangden* altijd *affichen* van de cinema's. *Dien* had een affiche van de Capitole, de dien van [...] en je kon er naar kijken. Maar je moest niet zoeken, als je naar de cinema ging kreeg je altijd het programma van de week te voren. En je keek ernaar 'ah, dat is een oorlogsfilm' [...]. Ging je niet binnen voor die film omdat het u niet interesseerde, de week nadien wist je dat het een oorlogsfilm was. En je had altijd *voorspellen*, in de cinema dat je wist wat er ging toekomen de week.

051 **Dus het hing uit en er waren voorspellen?**

Ah ja, gelijk je nu soms.

Reclame of zo.

Reclame ziet en al, kreeg je daar een voorspel.

053 **En had je een voorkeur voor, ging je altijd naar een speciaal genre kijken, of van een speciaal land? Of speciale ster? Actrice of acteur?**

Awel, ik ben *gere* gaan kijken naar gangsterfilms, muzikale films, en in die tijd zo een cowboyfilm, daar ging ik allemaal *gere* naartoe. Waarvan er veel ijzer werd kapot gemaakt, van auto's die in elkaar. Gelijk je nu ziet [...] De cinema's vroeger, als we daar naar kijken, die muzikale films, met Dick Powell, als je dat zag, die scène,

...

Esther Williams in dat water, als je dat zag, in d' hoogte, in die tijd die dingen, dat kunnen ze niet meer doen, dat kunnen ze niet meer betalen. Als je dat ziet die films van Esther Williams als ze daar in dat water zwemt, die, jong, als je dat ziet, die figuranten en al, en al boven durven ze opnamen, en dat die *meiskes* zo zwommen dat dat gelijk bloemen waren zo, kunnen ze dat niet meer doen.

070 **En had je een favoriete actrice? Of acteur?**

Mijn favoriet, als die speelde ging ik er naartoe: Fred Astaire! Dat was mijn favoriet.

072 **En ging je liefst naar een film van een bepaald land of was dat niet van belang?**

Al de films die je zag waren meestal van een ander land. Zo ... 'Zorba de Griek' dat begint met. 't Was in al andere landen. Kreeg je films van Duitsland, 'The Sound of Music', 't was in al ander landen [...] Brigitte Bardot, dat is in Frankrijk, als ze liep, ze liep in Parijs, [...]

080 **En had je voorkeur voor een bepaald land?**

Awel, dat was voor mij Duitsland. Dat was de schoonste muzikale films die je kreeg met Hans Moser, Theo Linger, Heinz Rühmann. Dat was schone opnamen in de bergen! Je moet maar eens kijken naar [...] Je moet die omgeving eens bekijken, met die boerderij waar dat [...] gevangen is, wat schone dat dat is!

087 **En je keuze van films, hing dat ook af van waar dat het afspeelde? Of ging je gaan kijken naar de film, wat het niet belangrijk waar die afspeelde?**

Nee, als het een film was die ons interesseerde, hij mocht *vé*r spelen, daar gingen we naartoe. Gingen we naartoe. Als hij ons interesseerde dan moesten we hem zien. Versta je dat? Want er waren grote cinema's die die films draaiden, en dat was drie vier maand nadien kregen die kleine cinema's die films maar vierde klasse. Versta je, vierde klasse kregen ze die.

094 **En zijn er nog specifieke dingen die je je herinnert van de films, wat je aansprak? Of specifieke films die je altijd zijn bijgebleven?**

Fred Astaire, Ginger Rogers, dat waren mijn muzikale films. En als hij speelde, 't mocht nog zo ver zijn, ik moest er naartoe. Een tijd nadien is Gene Kelly erbij gekomen. Ook zijn film 'Americain in Parijs' dat waren eigenlijk de films die mij interesseerde, omdat er daar veel te zien was van die landen. 'Americain in Parijs' je ziet hem door de [...] als hij loopt te dansen, nu als je een muzikale film ziet, maar jong *alstemblieft!* [...]

108 **Heb je ooit hinder ondervonden van censuur? Van filmcensuur? Of heb je daar nooit geen last van gehad?**

Jawel, censuur, dat ze moesten snijden. Ik heb een film van Cannes, de films die ze in Cannes geven.
(...)

116 **En heb je ooit? Was er daar veel controle op of er daar geen onder de 18 in de film kwamen of controleerden ze dat niet?**

Ja, ze controleerden. Want die films die toekwamen waren al gecontroleerd voor ze binnen kwamen. Want die kwamen van Brussel op de censuur. En die doen niet anders dan naar films kijken en 'Dat moet weg'. Er wordt uitgesneden en dat wordt op een bobijntje gestoken, das eruit, en dan steken ze dat weer, als die films weer binnen moeten, moeten ze dat er weer tussen steken.

125 (vraagt of er nog koffie gewenst is)

126 **En kijk je nu nog naar films? Ga je nu nog naar films kijken in de bioscoop?**

Ik had mijn auto nog (uitleg over ziekte)

137 **En ga je soms nog een keer een film kijken als je hem echt wil zien of niet?**

Als je nu naar de cinema wil gaan, en je wil naar de cinema voor de *leute* gaan, en je moet niet meer zeggen ik ga naar de Skoop, of daar, je gaat naar de videowinkel, je gaat hem gaan huren, je steekt hem op en je ziet hem in huis. [...] In de winter, je moet niet buiten, en dan zijn de cinema's als de video's zijn beginnen uitkomen, te [...] beginnen gaan, dat is geleidelijk beginnen achteruit gaan. Nu, je moet eens kijken in de videowinkels, en de maand nadien, de laatste nieuwe films die ze in de cinema gaven, heb je al. (...)

152 En huur je zelf films? Bekijk je zelf films op DVD, op video?

Op video, *allee* op 't *schijfke* hé. Kijk ik nu naar, ik zit ik op mijn gemak. (...) *Awel*, ik zit hier in mijn *huizeke*, mijn openhaardje brandt, als ik met [...], 'k ga een keer naar buiten, je kan niet blijven, 'k ga een keer naar mijn stamcafé, een wafeltje gaan eten, [...] mensen die ik ken van vroeger [...] komen daar ook allemaal hé. En als we thuiskomen, mijn trainingsbroek aan, op mijn gemak, en kijk ik [...] ik zit in mijn zeteltje. En is 't gedaan, moet niet in de kou niet naar huis komen, en *voila*. En ik ben de enigste niet, 't zijn veel mensen. Mijn zoon ook, zegt hij 'Ja' zegt hij 'Ik heb een hele week gewerkt, en dan naar de cinema, zo in de kou, en ik moet met de auto rijden. 'k Ga een gaan huren.'

167 Dus u bekijkt nog films? Veel films?

Films, mens toch!
(staat op, en toont films)

184 En zou je jezelf eigenlijk een filmfan noemen?

Wablief?

Ben je een filmfan?

Wat wil je zeggen?

Een fanaat, echt een fanaat? Een filmfanaat?

Goh, moet je om dat allemaal in uw huis te hebben. Dat apparaat, een 16mm, 't is nog een goede, een *Japanees*. Dat koste in den tijd 1000 [...] (toont verschillende werkende apparaten)

207 Ja, dat zou je niet kopen als je geen fanaat bent hé. En heb je vroeger nog in de krant gelezen, of zoek je nog dingen daarover op of ga je alleen de film bekijken?

Nee nee.

...

Kijk, dat is al dat ik.

Kijk hier.

Dat zijn allemaal films van in de cinema.

Dat heb je allemaal opgeschreven?

Kijk, en de dingetjes zitten erbij van vroeger van de cinema's.

Die je de moeite vond, amai.

[...] 'De *Lanciers* van den Bengal' en allemaal. Allemaal die erin zitten, ding, hoe heet dat daar: Eddie Constantine, en allemaal. Dat zijn allemaal films die van die tijden zijn.

227

***Awel*, ik heb al mijn vragen gesteld.**

Heb je ze allemaal gesteld?

Ik heb ze allemaal gesteld.

Allee.

228

Naam INT: Fien Kestelyn
Naam RES: Guy Puttevils (1922)
Titel: JAREN 1930

TRANSCRIPTIEFICHE

007 **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?**

Wel ik ben van '22, dus 7 jaar. Nee, ik zou liegen, misschien 6, we hebben die films in 't school gedaan. Welke film ik mij herinner dat is 'City Lights', dus van Charlie Chaplin, dat is '29.

29, ja, 7 jaar.

En daarachter, een van mijn eerste grote films dat ik gezien heb, waar ik echt benauwd geweest ben: 'Trader Horn' dat was een film van kannibalen, Majestic, en ook de film met Al Jolson, de 'Negerzanger', hoe was die naam alweer? En dan heb ik als film dat ik me goed herinner 'The Kid' met Jackie Coogan, en Wallace Beery, dat zijn de voornaamste films dat ik mij herinnerde. Dus Al Jolson, nooit van gehoord van Al Jolsol, de negerzanger? En dat waren nog films met *terzelfdertijd* opgenomen op platen. En Majestic heeft de eerste geweest om de volledige installatie te hebben, [...] met de volledige installatie. '32 heb ik ook de opening bijgewoond van de Capitole. Dus naar de naam van de Capitole [...] Dat is dus de Capitole, en een van de films die geweldig veel succes gehad heeft, is een van de eerste van Walt Disney, 'De Drie Varkentjes' 'Les Trois Petits Cochons'. En dat is een van de eerste animatiefilms die ik gezien heb.

025 **En toen was dat ook nog een stille film?**

Nee nee, want er bestonden liedjes ervan. (...)
En wat hebben we nog als voorname films uit die periode? Ik heb bijna al de grote Franse films gezien. 'k Heb ouders gehad die geweldige, me toeliet, ik was veel in 't Nieuw Circus die ook films gaf in '37, '38, gaf eerste een gedeelte variété op de scène dus, en dan hun films. Maar mijn drie cinema's uitverkoren waren: om 1 uur de Savoy, en daar had je 2 films. Ik was buiten rond 4u30, en ook de journalen en al, de journalen waren gewoon interessante actualiteiten. Een journaal en dan 2 films, ik ging rap naar huis iets gaan eten [...] en vandaar ging ik naar ofwel de Century ofwel naar de Vooruit, dat was mijn drie cinema's voor en dan was de avond voorbij hé, want ik was tot 11 uur bijna weg hé. Maar voor 5 frank ging ik naar de films.

Voor heel de namiddag?

Ja, ik zag 6 films.

Kwestie van de actualiteiten, dat is dan begonnen in de Veldstraat waar de FNAC nu, met de eerst met de Actual, dat was de eerste cinema, niets anders dan actualiteiten, die dan overgekocht geweest is door de Fransen, door Cinéac, dat is gebleven en in '40, omdat het een Franse compagnie was, is dat ingepakt geweest door de Duitsers, dan hebben de daar een madam aan gezet, een Belgische, maar wel Duitsgezind, want ze is nog afgefloten, al haar haar afgesneden geweest, en dan is dat veranderd van naam: Eldorado.

046 Die Actual, dat had er nog niemand verteld.

Nee? Ik heb de opening geweest nog toen, in '32, '33, en 't is gebleven. Cinéac heeft dat overgenomen in de jaren '35, '36.

049 En rond welke leeftijd ging u het meest naar de bioscoop?

Dus als ik reken .... '33, dat was,

11 jaar.

Ik had die affichekaart, dus ik ging.

Omdat u in het café?

Ah ja, en ik woonde niet ver, dus ik moest niet ver gaan voor naar de Century, naar de Vooruit of naar de Savoy te gaan. En als er een schone film in de Capitole, dan ging ik. Mijn ouders gingen altijd de dinsdag, dat was zo een beetje de *sortiedag* van de cafébazen. En dan ging ik mee naar de Capitole, 't was voor mijn rekening niet dan hé (lacht). Dat is gebleven tot in 't '40 hebben ze er dan een stop aan gezet. Maar de donderdagavond dat was mijn grootste plezier, dat was mijn wandeling [...] nadat mijn huiswerk en alles gedaan was, ik ging langs het Zuid naar de Select, de Century en dan 'ah, [...] naar de affiches' [...]

De week erna ja?

Ik ging zo rond naar Cine Palace, Cine Palace, Majestic, euh, Cinéac, en zo terug naar de Savoy.

Om te weten wat er de week erna?

Ja, wat er dus...ik heb een grote collectie gehad over de cinema, maar ik heb die volledig weggegeven. Als ik weduwnaar. Want ik had veel hoor, want al de knipsels van de films in Gent, had ik in een program. En als ik getrouwd ben heb ik al mijn collecties affiches,

Weggeven?

Niet weggegeven, gelaten in de café en dan hebben ze, als ze weggegaan zijn uit de gebouwen, hebben ze ze allemaal in de vuilbak gedaan.

Amai, en nu!

(...) een affiche van de Cirk, der zijn er bij die tot, ik zal het zeggen in oude Belgische franken, 40 duizend, 50 duizend gaan.

Nu, amai dat is echt superduur.

Ik ken de baas van [...] van Duitsland, die heeft een affiche van de Fratellini in Parijs 100 000 gegeven.

100 000 frank?

In oud Belgisch geld hé.

Ja tuurlijk.

073 En buiten de cinema, ander vormen van ontspanning?

De Cirk ja, tot nu toe bezoek ik nu [...] 't gaat moeilijk, 25, 26 circussen per jaar. Grote circussen hé. In Duitsland, in Frankrijk.

Nu nog altijd?

Ja ja, Rijsel 70 km.

Ah ja, 't is dat. Ik ben van Ieper.

(...)

080 En bijvoorbeeld muziek, of theater?

Theater wel, ik moet zeggen, met mijn vrouw heb ik van 19 honderd hoeveel? [Rideaux de Gand], opera kwam regelmatig, [Rideaux de Gand] gaven stukken met Jean Richard, met Vivianne Romance, wie citeer ik nog? Yves Montand, Fernandel, ik heb ze allemaal gezien. Trouwens in het Atheneum had je een boekje, Artes. Mijn eerste interview dat ik gelukt ben, is met Charles Tannen. Dan heb ik een interview gehad met, dan, nog een beroemde, [...] Ik ga zeggen, een persoonlijke vriend van Jean Richard, ik weet niet of je die kent, Jean Richard, die met de televisie Mairget gegeven en al de films. En dan nog verschillende films uit de jaren '50. (...)

094 En de radio dat was er toen nog niet waarschijnlijk?

Ja, ja ja. Ik heb een interview gedaan ook nog met Radio Vlaanderen, dat was in de Vooruit, *allee*, in de drukkerij van de Vooruit, bij Radio Vlaanderen, meneer Langbeen die dan directeur geworden is van Oud België, Ancien Belgique, de variété. Je moet weten den Oud België is uitgescheten in '48 en is dan verhuurd geweest door de baas van de Leopold, dan *naamt* het Scala en 't eerste gedeelte van variété en het tweede gedeelte was,

Film?

Cinema. Dat was de Scala. De Ancien Belgique is dan in de jaren '50 teruggekomen.

103 Dus uw gezinssituatie, u was enig kind toen u...

Ja.

...het meest naar de bioscoop ging? En uw eerste herinnering van de bioscoop was dan die film met Charlie Chaplin?

Charlie Chaplin, ja, 'City Lights'.

105 En uw beste herinnering van de bioscoop?

Hoe dat?

Uw beste herinnering?

Mijn beste herinnering?

(denkt na)

Er zijn zodanig veel goede films dat ik gezien heb. *Awel*, ik zal u zeggen van mijn beste films dat ik moet gezien hebben was met Raimu, films van Marcel Pagnol, de drie 'Marius', 'Fanny et César'. Ik weet niet of je dat?

Nee.

Dat is de voornaamste trilogie dat ze nu nog regelmatig geven op televisie. Dat was voor mij het summum, ik ga niet zeggen, maar van films die waarde hadden. Maar al de films waar Raimu in was. Want Frankrijk [...] Harry Bauer, Raimu, Louis Jouvet, een van de grote dat ik ook gezien heb in 't theater. Fernandel, die ook, [...] ik ga u zeggen, met de Vlaamse dingen die we voor den ogenblik hebben, dat die Franse film veel achteruit gestoken is. Maar er zijn heel beroemde films, tuurlijk de Amerikaanse films waren ook heel straf in die tijd, maar ik moet u zeggen op gebied van films waar er iets, gelijk dat ik sprak van Pagnol, van César, Fanny en Magnus, daar zit iets in. Trouwens alle films van Pagnol. En het is daarmee dat ik, [...] ik heb mijn abonnement gehad op het theater is Gent en heb ik al die vedetten gezien.

En nog voort van mijn interviews, en je moet niet denken dat ik alleen van cinema, want met groot plezier ben ik geweest met abonnement in de piste in Gent [...] van 1938 tot en met '63 den brand, dan heb ik terug genomen tot en met '70. Ik heb al de grote vedetten gezien, ik kan u al de namen nog geven.

(...)

Nee, ik heb goede herinneringen aan het wielrennen (uitleg over basketbal in Gent).

136 Ben u ooit lid geweest van sportverenigingen?

Voetbal.

- 138** **Toen u jong was?**
- En ook in de beweging geweest, *allee* voetbal voor de fabrieken, voor euh, je had voetbal voor de ... hoe noemen ze dat weer, euh, arbeidsverenigingen. Ook na de oorlog, ik heb er zelf nog gespeeld mee: Daskalides [...] dat was van AA Gent een van de beste, allemaal spelers die bij mij (...)
- 145** **En voor de bioscoop, gaf u daar veel geld aan uit?**
- Nee, ik zeg u...
- Met uw kaart.**
- Met mijn kaart, ik was een profijtige mens daarin, met vijf frank.
- Kon u alle films zien.**
- Als je nu, dat was misschien 50 frank, ja, iets meer. Als je rekent, hoeveel bij de Decascoop: 't is 350 zeker?
- Nu is het al, *allee* volle pot, 7 euro 30 of zoiets, en met studentenkaart is het 5 euro 70.**
- Dus, 235 frank. (uitleg over hoofdrekenen en aardrijkskunde in het onderwijs)
- 171** **Dus u woonde in de Sint-Pietersnieuwstraat.**
- Sint-Pietersnieuwstraat ja. Recht over de Minard, *allee*, schuin over de Minard en de Cirk.
- 173** **En ging u altijd in dezelfde buurt, in die buurt naar de bioscoop?**
- Ja.
- Dus naar de Veldstraat?**
- Als ik getrouwd ben, ik woonde dan op de Galgenlaan aan, tegen [...]plein, daar had je een kleine cinema op de Zwijnaardsesteenweg, de Vox, die nu een [profiel] is en daar gingen we met de *kinders*. Altijd de zondagmiddag zo naar de *filmpkes*.
- 178** **En trok u ook verder toen u klein was, of ging u alleen in de buurt?**
- In de buurt. Ik ben hier, vanaf '32, '33 alleen, maar daarvoor was het met mijn mama.
- 181** **Gingen jullie dan ook verder naar de cinema? In andere buurten?**

Een keer naar de Capitole, daar gingen mijn ouders regelmatig. Ook in de Select. En gedurende, voor de oorlog niet, en gedurende de oorlog en na de oorlog heb ik meegedaan met al de grote jazzconcerten.

Ja?

(vertelt over jazz)

209 Koos u kleine bioscopen, of waren dat grotere bioscopen waar u ging kijken?

Van het moment dan het goede films waren. De Savoy was een gewone bioscoop, zeker van een 800 plaatsen, Capitole was 1800, ik weet het want we hebben een jazzfeest georganiseerd (...). Ah ja de mensen hadden niets.

216 Dus bij u had dat geen belang of dat een grote of een kleine cinema was?

Nee, dat had geen belang, dat was gewoon...

Een goede film.

[...] *peins* ik (lacht).

Ging dat voor alle cinema's, dat ticket?

Nee, dus ik had ... mijn ouders hadden die van de Capitole, ik had die van de Savoy, de Oud Gent, Century dus, ik had die van euh... Select, had ik ook een. En euh (denk na) van de Capitole... Ah! Een van de cinema aan de sporen, de Rex, aan 't Sint-Pieterstation.

Ja, dat is al een beetje verder.

Dat was bij de opening precies gelijk de Rex in Parijs: heel de hemel, heel de plafond was een hemel. Allemaal met de sterren.

Lichtjes?

Ja, 't was magnifiek. Allemaal afgebroken dan.

227 Dus u koos altijd de film en u ging niet altijd naar dezelfde bioscoop?

Maar ja, ik had mijn ronde. Ik ging graag vroeger in de Savoy, dan ging ik, 's avonds nam ik het liefst de Vooruit, die begonnen met een soort *journal*, de Pathé *journal*, dat was een naam die voortkomt hé, en dan de twee films. En tussendoor naar de Select, of naar de [...] of Oud Gent.

233 Wat was uw favoriete bioscoop?

Ik zal u zeggen, de Capitole.

De Capitole.

Daar heb ik de schoonste en de duurste films gezien.

Ja grote films.

De Majestic was ook wel een hele goeie cinema, maar dat was niets anders dan Metro-Goldwyn-Mayer. Metro-Goldwyn-Mayer, dat was de Amerikaanse compagnie dat

Alleen maar

Ah ja, die behoorde euh, in Brussel had je een en in Gent had je een [...] En 't is daarmee, de club Laurel&Hardy, dat was in de Majestic.

240 Dus daar waren alleen maar Amerikaanse films?

Ja.

Geen Franse.

Nee, alleen van de Metro zelf.

241 En met wie ging u naar de bioscoop?

Altijd alleen.

Altijd alleen bijna? Vanaf je 11, 12 jaar was?

[...]dat waren de juffrouw-tjes. Tot wanneer ik getrouwd was, mijn vrouw was kassierster in de Capitole.

En ging u?

Ik ben met de kassierster weggelopen.

U ging met vriendinnen of niet met vrienden van school?

Nee, met jongens ging ik niet (lacht), wel voetbal en dingen. En wat er ook een dingen geweest is, vanaf 1939, ik heb de opening gedaan, en ik heb de laatste show gezien: iedere week naar Oud België. Ik zag *vre* graag variété met jazzorkest bij, attracties circus, attracties die daar werkten. En ook veel grote zalen dat ze daar geweest zijn: Martha Eggerth, Jean Kiepora, dat zijn allemaal mensen die grote films gedaan hebben en zangers waren (hoest). Veel Franse, Annie Cordy, verscheidene keren geweest in Oud België.

258 Was er een cinema waar je alleen met iemand naartoe ging of bijvoorbeeld, als u met uw ouders ging, ging u alleen naar Capitole?

Ja, Capitole, dat is een klassieker hé. Dan moest je gekleed zijn hé (lacht) in die tijd.

262 En ging u vaak naar, hoeveel ging u naar de bioscoop?

Alle weken.

Iedere week.

Iedere week mijn drie cinema's en de dinsdag dus, en vanaf '39 de woensdag naar Oud België.

265 Dus hoeveel keer ging u per week?

Dus mijn drie cinema's en de Capitole de dinsdag. Natuurlijk er waren weken in de Capitole dat het verlengingen was hé. Dan bleven we thuis.

268 En bent u nog blijven gaan naar de cinema toe u werkte of getrouwd was?

Ja ja, als ik hier woonde, hier in de Metro, [...] waar nu die parfumerie is. Dat was de Metro, daar ben ik dikwijls met de *kinders* geweest. De televisie is opgekomen dan, mijn Oud België heb ik niet opgegeven, laatste vertoning is in 65 geloof ik, ja. Tot dan ben ik geweest. Ik ging met de *kinders* de zaterdagmiddag, ze waren verlekkerd daarop.

U bent nooit echt toen u getrouwd was, gestopt met gaan naar de cinema?

Nee nee. En dan heb ik met mijn vrouw ons abonnement gehad in [Rideaux de Gand] want ze zag graag stukken zo.

(...)

In 68 tot wanneer de [Rideaux de Gand] uitscheden, dat die Franse stukken niet meer mochten gegeven worden. Dat ze kwamen [...].

282 Ging u het meeste tijdens de week of in het weekend?

De zaterdag was mijn dag. En de zondag was 's morgens voetbal en dan leren (lacht), ik studeerde tot de zondagavond.

286 En ging u in de zomer even veel als in de winter of stopte dat een beetje?

Nee nee, want er was niets anders hé! In de zomer, ja in de maand augustus een keer naar de zee met de trein, met de fiets ook, ik heb verscheidene keren Gent-Bredene gedaan, Gent-De Haan (...).

293 En in de vakantie bleef u ook gaan? Ging u dan meer naar de cinema?

Dat bleef gelijk, dat bleef gelijk. De Gentse Feesten waren op dat moment nog niets, die Gentse feesten dat was niet gelijk,

Niet gelijk nu.

Nee.

297 En gaat u dan nu nog naar de cinema?

Nee, ik kan niet meer voor mijn ogen. Ik zal u zeggen, mijn laatste film dat ik hier gezien heb in Decascoop dat was 'Priester Daens'. Dat is later geweest (...).

En ook niet als het Filmfestival is?

Nee.

(...)

304 Dus ging u naar de film altijd te voet?

Ja.

U woonde niet ver.

Ah ja.

306 En was dat dan in uw gewone kleding, of was dat op uw best?

Nee, ik zeg als we met de ouders weg gingen wel, maar anders,

Anders gewoon.

Gewoon schoolkieren.

309 Dus uw bezoek, hoe verliep dat dan? Moest u lang wachten voor een ticketje?

Nee (overtuigd) dat bestond niet. Ik heb wel gekend in de Capitole, dat duurde wat langer. Dat ze films gaven die ... gelijk ze de film gegeven hebben 'Jud Süß': dat was een propagandafilm, een zware propagandafilm van de Duitsers. En dat hebben ze drie vier weken, *ge* verplicht ze.

Verplicht naar de cinema.

En de Duitse soldaten moesten daar [...] en dat maakte veel volk. Maar anders [...] nooit gekend.

En kon u ...?

Waar ik ook wel schone films gezien heb na de bevrijding is het lokaal van de Vooruit, dat was [...] bij de Duitsers, de Engelsen zijn binnen gekomen en ze hebben daar de [Enzor] van gemaakt. En dat was de cinema dus voor de Engelse soldaten, Cadanezen en hoe zou ik moeten zeggen, Tsjechische

soldaten. En ik ben erin gelukt van een kaart te krijgen, en ik heb veel schoon films gezien die juist uit Amerika kwamen.

326 En wat kost, waren er verschillende prijzen voor een ticket? Beter plaatsen of?

Ja. Maar je moest geld opleggen.

Overall?

De duurste prijzen, ik geloof dat dat 15 frank was.

15?

Bij de Capitole geloof ik dat het 15 frank was. Maar dat was gekend voor de vrijers.

De loges ja?

(lacht)

331 Zat u dan altijd beneden?

Ja ja. Niet te dicht bij de dingen. En ja de *ouvreusen* kenden me bijna allemaal, die met het lichtje binnenkwamen.

334 En als u buiten stond, kon u dan het geluid al horen van de film?

Hoe wil je zeggen?

Dat (...) je al de film die bezig was buiten al kon horen.

Nee.

Dat was niet zo.

Nee. Dat heb ik niet gekend.

338 En in de zaal, was er veel zaalpersoneel?

Personeel?

Ja, in de zaal.

Wel, er waren dus, bijvoorbeeld ik zal zeggen Capitole, 5 6 *ouvreusen* dat ze noemen, met *ulder pilleke*, en gedurende de *entracte*, de pauze gingen ze rond met Choco Glacé. Dat was de opkomst van [Igèl] en Frisco, dat waren de eerste merken van Choco Glacé.

345 Dus als u binnenkwam zat er een caissière?

Een caissière.

En dan was er ook een portier of?

Een portier ja. Niet overal hoor, maar de Capitole wel, en in de Savoy was er ook een portier, dat herinner ik me goed.

En was er veel controle voor de kaartjes, de ticketjes?

Ja ja. (...) Er was ook dikwijls *control* van de financiën.

Ah ja?

Ja die kwamen kijken of je een briefje had of niet. Ik heb toch mensen zien pakken, die dat een ouvreuse binnen gelaten hadden ofzo, maar geen ticket, en die hadden het zitten hoor.

De cinema was gepakt en [...].

354 En de bioscoop, de zaal zelf, waren de losse stoelen of vaste stoelen?

Vaste stoelen ja.

En met bekleding aan?

Ja ja ja, altijd. Tuurlijk in de Vooruit was dat niet zo zachte zetels als in de Capitole. Capitole, Savoy, Select was ook, Century ook, houten stoelen.

Van die klapstoeltjes dan?

Ja.

En waren er gordijnen daar in de zaal?

Ja. In de Capitole zijn ze daar mee begonnen, het spel van de gordijnen, dus belichting op de gordijnen en een die aan de orgel speelde.

364 En was er verwarming in de zaal?

Ja. Niet gedurende de oorlog hé. Dat was, dan mocht *ge uw goei* ding aan hebben hoor.

366 En was er nog andere versiering buiten die gordijnen in de zaal?

Wel euh ja, bijvoorbeeld vaste versiering aan de muur, dus ja dat was er aan. Gelijk die bestaan nog altijd in de Capitole heb ik gezien.

En hingen er zo affiches op of zoiets?

Affichen hangden buiten.

Buiten, niet in de zaal?

Ja, er waren wel cinema's waar grote portretten, in de Majestic, grote portretten van vedetten. Van de Metro-Goldwyn-Mayer.

373 En was het netjes, lag de zaal er netjes bij of was dat, was alles opgeruimd? Proper?

Ja. Ik heb nooit geen vuile cinema geweten.

376 En het programma, waren er reclame filmpjes?

Dus de *vendeuse*, de begeleidster verkocht de programma's. Je mocht geven wat je wilde.

379 En was er reclame filmpjes voor de film?

Wel, Vandam K.H. is begonnen rond de jaren '35, '36 met de reclame. (...) Dat was Vandam K.H. en alle publiciteit was tweetalig hé. [...]

385 En was er doorlopende vertoning of waren er vaste?

Nee nee doorlopend. Dat was, je *kost* binnen gaan in de helft van de film en je *kost* buiten gaan als je weer terug aan uw dingen kwam. Nu zijn het vazste vertoningen hé.

(...)

390 En was er voor iedere film actualiteit?

Ja. Dus euh Vooruit dat was Pathé Journal, Majestic dat was euh ... *nen* dingen van de Metro, de Ciné Palace, waarvan we niet van gesproken hebben, de Plaza, dat was Paramount. Ja, Paramount voor actualiteiten.

En was dat dan van België die actualiteiten?

Ja ja, België was volksactualiteiten, en die werden dan in de films gedaan. Ja, je moet rekenen dat de actualiteiten toch een goede 20 minuten waren.

Ja zo lang?

Sport, internationale markt en zesdagenwedstrijden dat was courant voor de Fox, noemt dat dan, dus de Fox dat was in de Century, en de Capitole. En de Vooruit was pathé Journal, dat was ook een interessante journaal, en ik zeg de Paramount. Ja, en Actual cinema, die niets anders dan actualiteiten gaven.

406 En de bioscoop, welk imago had dat?

Hoe wil je zeggen?

Had dat een slechte naam of ging iedereen daar naartoe?

Ja, natuurlijk de katholieke dagbladen was dat gewoon in die tijd, was 'kinderen niet toegelaten' 'kinderen toegelaten'. Ik heb nooit geen, ik was, ik heb met 'kinderen niet toegelaten' geen probleem gehad omdat ik heel groot was. En ik heb heel snel mijn identiteitskaart gehad, daarmee kon ik binnen. De controle van zekere films was groot, maar waarom weet ik niet. Dat was heel erg dikwijls. En natuurlijk hoe meer publiciteit dat ze maken, 'kinders niet toegelaten' ja

Hoe meer volk?

(lacht)

418 En het publiek? Was dat verschillend per bioscoop?

Ja. Bijvoorbeeld ik weet heel goed, de dinsdag dat was zo de dag van de handelaars en cafébazen. De vrijdag gingen veel, dat was een beetje in *dingens* zo, de dokters en professors aan de bar allemaal enzo, dat ze dan op café gingen enzo.

424 En per bioscoop was er dan?

Een klasseverschil ja, de klasse van de Vooruit was de werkende klasse, en van de Capitole waren de rijken van Gent hier.

En de Majestic was dat dan ook?

De Majestic ook ja. [...]

De films die ik gezien heb in de Majestic dat waren films met Mickey Rooney, 'De Familie Hardy' dat is een fantastische film met Judy Garland en Mickey Rooney, dat was een rechter Hardy, en allemaal zaken, dus dat was de specialiteit van de Majestic, die films daar.

Dat was meer voor de betere klasse?

Voor de jeugd ook. Ja ja.

437 En de sfeer tijdens de voorstelling, werd er commentaar gegeven op de film?

Ah in de dagbladen hadden we commentaar de donderdag. De donderdag kregen we de dagbladen dus, je kunt dat nu nog zien, in de oude Vooruit bij de universiteit, je kunt daar de volledige dingen nog zien. Dat je iedere donderdag, en dan zijn ze begonnen de vrijdag. Maar je hebt de Flandre Libérale, die de donderdagavond uitkwam, dat was het dagblad van de Gentenaars van de liberalen, *awel* dat was een heel blad cinema met de commentaar over de film. [...]

447 En werd er gegeten tijdens de film.

Nee. Tijdens de pauze was er Choco Glacé.

Ja, dat is dan niet tijdens de film.

En in de Capitole had je dikwijls dingen, achter de Capitole had je de *mezzanine* en daarachter was er een grote hal waar ze dus

Snoep verkochten,

Ja, maar dat was zoveel niet *ze*.

(...)

454 En mocht er gerookt worden in sommige cinema's?

Dat is iets dat (denkt na) ... ik zal niet zeggen ja of nee. Ik weet dat feitelijk niet. Ik geloof wel in de Vooruit dat er gerookt werd. Ik geloof van wel, maar ik durf het niet zeggen. (...)

459 En was er bij iedere film pauze?

Ja. Dus [...] in de Capitole dan gingen de *ouvreusen* met Choco rond.

461 En voor ieder kaartje, voor ieder vertoning waren er dan 2 films?

Voor de oorlog ja; 2 films. Twee films plus actualiteiten.

464 Dus de eerste film en dan pauze waarschijnlijk?

Ja. En dan de tweede film.

Die duurde dan niet zo lang die films?

Toch! Je *moogt* rekenen dat als ik om 1 uur binnen ging bij de Savoy dan was ik buiten 4 uur, 3 uur. Ah ja, meer dan 3 uur dan. Je had waar voor uw geld *ze*!

471 Was dat een speciale gelegenheid om naar de cinema te gaan?

Nee. Oh nee, de mensen hadden niets anders.

Dus die gingen veel naar de cinema.

Ah ja. De reizen bestonden niet. Nu ik ga niet zeggen dat niemand reisde, maar nu is dat. Als je naar noorden, naar Spanje of naar Frankrijk ging, was dat al. Als ik naar Frankrijk vertrokken ben, dat was een heel evenement.

478 Gingen de mensen daar naartoe als sociale activiteit?

Nee, plezier hé.

Ontspanning.

Ontspanning hé. Je *moogt* rekenen dat er in de week zoveel volk naar de cinema ging dan de zaterdag en zondag. Ja iedereen. De Vooruit bijvoorbeeld, ik herinner me nog goed dat daar een aantal, dat was een grote cinema, een gekende cinema. *Allee*, de zaal.

Dat was dan beneden? Niet in de balzaal?

Nee nee [...]

487 Was dat ook niet cultureel, nee?

Der werd zoveel niet over gesproken over cultuur in de tijd.

Nee, dat was echt gewoon ontspanning.

De cultuur is eigenlijk na de oorlog beginnen uitstraling geven.

491 Ging u dan na de bioscoop, na de vertoning, ging u dan nog ergens anders of direct naar huis?

Nee, ik moest naar huis van mama. Elf uur dat was,

't Laatste.

Maar mensen, kijk dat was de gewoonte, mensen die naar het circus gingen of naar de Minard, die gingen nog een pint gaan drinken na de vertoning. Omdat de laatste trams om 10 voor 12 vertrokken zijn. Die ging nog naar Zwijnaarde de terminus daar aan de vijf, die ging nog tot 10 minuten voor 12.

(...)

504 Nu de veranderingen in het bioscooplandschap die er gekomen zijn, wat vindt u daarvan?

...

Dat zijn veranderingen naar de moderne tijd natuurlijk, dat is in alles zo: in 't circus, in dingen.

(uitleg over Cirque du Soleil)

536 En in de bioscopen was er daar spraken van een socialistische bioscoop of een katholieke, of een liberale bioscoop ?

Nee. *Ge moogt* niet vergeten dat de partijen *ulder* eigen cinema's hadden. Aan Sint-Michiel was daar de cinema van de Poel, van de katholieke partij. De Vooruit was,

Socialistische.

Socialist.

Maar voor de rest van de cinema's?

Nee nee. Ik zeg het, de liberalen waren dus de [...] van ginder, dat was allemaal Capitale hé.

545 't Was niet zo dat ieder bioscoop een kleur had?

En in de wijk, hadden ze natuurlijk de bioscopen van de partijen hé. In de wijken van Gent, maar anders.

Daar ging u nooit naartoe, naar de wijkcinema's?

Als ik samen kijk, wat ik alles gedaan heb in mijn leven (lacht) [...]

551 Kregen jullie dan waarschuwingen over sommige films? Bijvoorbeeld van op school dat ze zeiden dat jullie niet naar die of die film?

Ja, dus 'kinderen niet toegelaten'. Maar in het geval van het circus; ik heb in het circus de eerste striptease bijgewoond,

Striptease in het circus?

In 1935. De Procureur des Konings, de een had toelating gegeven dus van dat te laten doorgaan in Gent, en vanaf de eerste dag waren de katholieke partijen boven in kiekenskot allemaal aan het [*scheurften*]. Ze hebben twee dagen striptease gegeven, daarachter dat *meiske* een BH moeten aandoen, ah ja. Dat was,

Schok?

Schokkerend, en. Maar volk, 't is formidabel! Drie weken aan een stuk. (...)

(...)

572 En waren ze van 't school, of van de jeugdbeweging, waren ze tegen de cinema?

Nee nee, want ik ging naar 't school, de normaalschool was een euh ... een school zonder dingen dus hé. Daar spraken ze niet van hé.

U keek niet naar de stroming om te beslissen?

Ik u zeggen bij de jonge mensen werd er meer gesproken van sport, dan van cinema.

(...)

Ik ga u zeggen een uitzondering: de club Laurel&Hardy, dat heeft enkele jaren bestaan en dat was goed, dat was [...] de zondag was dat.

538 **Maar voor u was dat geen reden om naar een cinema niet te gaan of wel te gaan, de stroming?**

Nee, want ik ga u zeggen, ... voor de oorlog mocht ik altijd, ik ben van Tienen, dus mijn familie woonde in Tienen (uitleg over treinverbindingen). *Awel* ik vertrok altijd vroeg en ik ging naar de cinema in Brussel! En ik heb onder andere de grote cinema de Metropole in Brussel goed gekend, en euh, ik ging dan ook, een keer dat er zo een film was die een beetje gepeperd was (lacht), als jong vent. Want ik heb nog een buitengewone film gezien, dat is het beste geweest van mij van Laurel en Hardy: 'Fra Diavolo'.

Die ken ik niet.

'Fra Diavolo' is een van *ulder* beste.

603 **Wie bepaalde, wat bepaalde uw filmkeuze, was succes in omringende landen, was dat belangrijk?**

Nee, ik liet me niet beïnvloeden, ik ging naar de Savoy en daar de Vooruit. De Vooruit heb ik eigenlijk leren kennen met mijn grootmoeder. Met mijn grootmoeder ging ik graag naar de Vooruit. Ze woonde bij ons thuis [...] en ze nam me mee. 't Is zij ook die me meegenomen heeft naar het circus, want het is een beetje door haar dat ik. Je moet niet denken dat dat circus was jaar in jaar uit hé: het circus was dus in de maand maart, april, bij de foor in Gent, dezelfde periode, en vanaf dan was het variété, operette, euh ... revues, de vrijdag altijd boks en catch (lacht). Ik heb zware bokswedstrijden gezien in de cirk (uitleg over boks).

624 **En was de herkomst van de film belangrijk voor u? Van welk land?**

Ja, ik ging *gere* naar de Franse films kijken. En geestige films gelijk Laurel en Hardy, ik ga naar de Majestic. Aangename films dus. En ook Majestic heeft ook veel revue films gedaan.

Dat ken ik niet.

Awel, hoe zou ik moeten zeggen: met ballet en met dingen. Ook de eerste ijsschaatsfilms met Sonja Henie, die wereldkampioen geweest is, een Noorse. De opkomst van Olivia [Nys]. Daar heb je toch van gehoord?

636 **Ja tuurlijk, die ken ik. En ging u speciaal voor de filmstijl naar de film?**

Nee. Ik ging graag om, ik zag Fernandel bijvoorbeeld, dan weet je dat het goede films waren.

Dus de vaste acteurs dat u.

Want ik heb veel geleerd in de cinema want euh ... vanaf 1958 ben ik zelf beginnen film op 8 mm, gewone, geen Super 8, gewone 8, en al de circussen

(uitleg over zijn films voor het Huis van Alijn, Parijs, camera's, familiefilms op reis).

684 En was er ook een bepaald genre die u altijd, waarnaar u altijd ging kijken? Een bepaald genre?

Ja, dus geestige film dat was een eerste keuze voor mij, en dan ook, moet ik zeggen, waar dat er revuefilms waren, euh, dat heeft een naam, ieder jaar had je in Majestic zo een film van Amerika, waar dat er 30, 40 dansfilms opkwamen. En het grote, euh, waar dat er attracties bij waren en al.

695 En was er een bioscoop, dus ja, in de Savoy ging u altijd?

Ja, Savoy, Vooruit, Capitole, ik heb daar voor de oorlog al bijna al de films gezien.

700 En van filmcensuur, hebt u daar ooit ervaring mee gehad?

Ja, dus filmcensuur bestond. Ik zeg het, ze kregen die films en dat was in Brussel de filmcensuur, en de film kreeg direct zijn stempel 'kinderen toegelaten' of 'kinderen niet toegelaten'. Wat ik me *afvrieg* waarom? Ze waren heel streng op gebied van bloot en op gebied van moord.

710 Maar u hebt voor uw 18 nog films gezien?

'Kinderen niet toegelaten' dat was 16. Maar van mijn 12 jaar ben ik,

Dan kon u binnen? Was er dan niet zoveel controle?

Ja, ja, er was controle. Maar aangezien ik niet klein was, ik ben direct heel groot geweest vroeger, 1 meter 60, 1meter 70 direct. Dus er werd niets gevraagd als ik binnen ging.

Maar ze vroegen niets?

Nee.

722 Buiten de filmvertoning zelf had u dan de kranten? Las u dan over film in de kranten?

Ja, ja, ja, ja. Ik had een abonnement op Ciné Revue. Dat is na de oorlog. Maar was er nog iets? De Film. Daar heb ik lang een abonnement op gehad. Dat waren *commentaars* op alle films die gemaakt werden. [...] Ciné revue was een Franse, *allee*, een Belgisch Franse uitgave.

733 Een echte filmfan?

Ja.

735 Bekijkt u nu nog steeds films? Op de teevee?

Ja, als ik niet in slaap val. Ik zal niet rap in slaap vallen voor een wielervedstrijd of voetbalwedstrijd, maar 't zijn films, dan zal ik in slaap vallen.

740 En welke films bekijkt u dan nu nog?

Ah, wat mijn vrouw graag heeft: VTM, Familie, Wittekerke, die soaps dus. En ook een keer een goede film met Frankrijk met Navarro, Duitse films ook.

Op welke zenders kijkt u dan?

Mijn zender was Frankrijk 3; ze hebben hem nu afgeschaft, ik weet niet waarom. Arte is afgeschaft, ook met speciale dingen. Euhm, (uitleg over sportuitzendingen) En voor films had ik graag Frankrijk 3 en Frankrijk 2. Frankrijk 2 heeft nog altijd een uitzending: 'Le Plus Grand Cabaret Au Monde' (...).

767 En u bent niet meer naar de cinema geweest?

Nee, sedert, nee.

'Daens', ja. Nee, geen interesse?

Nee.

U woont er nochtans?

Ja.

En uw vrouw ook niet meer?

Nee, mijn vrouw ook niet meer. Nee, de televisie, ik moet zeggen, dat heeft ook veel dingen gemaakt. Televisie, ja.

Voor de cinema's ook, nadat de teevee gekomen was. Nu hebben we maar 3 cinema's meer in Gent, en vroeger waren er stuk,

Bij momenten had je er zeker 23, 24 cinema's.

780 Ok, ik heb alle vragen gesteld.

Ik hoop dat je er iets mee kunt doen.

783 Absoluut.

(onderbreking van de geluidsband – interviewer zet de band opnieuw aan)

784 En je had ook de kleine Vooruit op de Zwijnaardsesteenweg.

Dus de meeste mensen gingen,

En dan de sekscinema van Gent; de Leopold.

(lacht)

De ABC bestaat nog *zegers*?

Ja, in de Brabantdam, ik woon daar niet ver van. (...)

Mijn dokter woont daar. (...)

Naam INT: Fien Kestelyn
Naam RES: Charles Van Bignoot (1915)
Titel: JAREN 1930

TRANSCRIPTIEFICHE

006 **Dus het gaat over de bioscoopbeleving van de jaren '30 ons interview en ik ga u een paar vragen stellen daarover.**

Van de jaren 30?

En 40.

Van vroeger?

Ja.

Ja, ja.

010 **Hoe oud was u toen u naar de bioscoop ging?**

Awel, dat was (denkt na) ... rond de 10 jaar.

Rond de 10 jaar.

Dus dat is,

Jaren '20 al.

81 à 82 jaar geleden (lacht).

014 **En rond welke leeftijd ging u het meest naar de bioscoop?**

Voor wat?

Nee, hoe oud was u toen het meest naar de bioscoop ging, wat dat toen u jong was, of al iets ouder?

Hoe oud?

Als u het meest naar de bioscoop ging?

Het meest?

Ja.

Dat was gewoonlijk als we vrij waren van 't school.

Ja.

Euh, namiddag, op jonge leeftijd was dat de namiddag.

020   **Ging u met een vriendin of met vrienden naar de bioscoop?**

Meestal met mijn jongere broer.

Met uw jongere broer.

Ja, die was jonger als ik [...] ik was toen, als het paste hé, als het lukte dat we van mama 50 centimen kregen, ja, je moest dat natuurlijk betalen. En de bioscoop dat koste ... de typische bioscoop in die tijd [...] Naarmate we een beetje ouder werden, gingen we al een keer een beetje verder ook. Maar in de omgeving waar we woonden, was wel de meest typische oude bioscoop die ik ooit in Gent geweten heb. En die noemde cinema Odeon.

Odeon?

Odeon, en dat was eigenlijk aan de Brugsepoort, bij de ... recht over de ... hij was op de Bevrijdingsdreef, nu heet dat de Bevrijdingslaan. Ja, die oude bioscoop, net naast de [abrikoos] op dus de Brugsepoort. En die hadden een eigen motor om elektriciteit te maken, want die hadden alles [...] op gas nog. Die noemde ze een 'gasspoor' want die werkte met lichtgas, [...] van de stad hadden ze lichtgas. Maar lichtgas, dat is niet sterk. Dus zodoende (...) hadden de bioscoop dus een soort motorkot, waar die motor instond, en je zag die draaien boven de [...], en die motor stond daar te draaien. En die leidde stroom via een elektrisch [magneton], een elektrische [magneton] die de stroom produceerde voor 't licht in de zaal, heel *poverkes* was 't, en ook voor de [catract],

Waar de film?

Ja. (hoest) De apparaten, die film apparaten op het scherm, die konden met licht [...] dat was een dynamo dus, die dynamo die ging naar alle verschillende punten.

059   **Buiten de bioscoop, ging u dan ook naar de vereniging of was dat de enigste ontspanning?**

Oh dat was gewoon voor ontspanning, ja, ja, dat was naar de bioscoop gaan.

062   **En deden jullie nog iets anders van ontspanning? Nog iets anders?**

Ontspanning?

Ja, bijvoorbeeld de jeugdvereniging? De chiro?

De meeste ontspanning van ons was, ... euh ... buiten in de [... Meerse] aan Leie, gaan lopen. Mijn broer niet zo veel, maar ik wel. En ik ging, ik heb op den duur leren zwemmen in de Leie. *Der* was op de Brugsepoort een *zwemkom*, een open *zwemkom*. Dat was te betalen hé.

Nu niet meer.

Nu niet meer. Ja, en voor de rest, geen televisie? Ah dat was er nog niet.

Niets.

070 Radio?

[...] geen radio. Wij hadden thuis, pas op, als je mijn ouders, als je mijn moeder hoorde, door oorlogsomstandigheden, want die woonde vroeger in de [Phoenix]straat, maar door oorlogsomstandigheden van politieke aard, hebben ze midden in de oorlog mijn vader aangehouden en die is voor anderhalf jaar in Duitsland in gevangenschap geweest. En moeder zat daar met drie kinderen, zonder inkomen, [...]. Ze kon wel van alles, ze kon bijzonder goed naaien [...] en ik heb ook van mijn moeder leren naaien, want ik was van *kleinsaf* sinds [...] in tegenstaande van mijn vader, als hij terug van gevangenschap gekomen is, en dat wij dus opgroeiden, die wou *per se* dat we zijn beroep leerden.

084 Goudsmid?

Ik had niets tegen zijn beroep, maar ik had wel een hekel aan die stoel waarop hij zat. (uitleg over horlogemaker, hobby tijdens WOII, scheepvaart).

104 Uw eerste herinneringen aan de bioscoop dat was 10 jaar?

Ja, rond de 10 jaar ja, dan mochten wij ... en soms ging moeder ook al eens mee, maar dat was,

Niet veel?

Dat was heel zelden. En vader nooit.

En toen was u met vijf thuis, vier broers en een zus.

En toen met vier kinderen thuis, en vader en moeder.

(...)

Toen was er natuurlijk nog geen sprake van cinema, want ik spreek nu van de jaren '25, dus ik ben in '15 geboren, dus ik was een jaar of [...] zo rond '38. En dat was allemaal vrij primitief in die zaal, een pand, er was een gang en balkon hé, waar dat de bovenste rij van die *klepstoelen* waren. [...]

119 Niet bekleding of niets?

Nee, nee, dat waren gewoon banken met een rug eraan. En ... er zat daar een pianist, ene die daar piano begon te spelen, en dat lampje boven zijn piano, daar was zo'n bruin papier rond gedraaid. Om te beletten dat dat,

Licht?

Dat de mensen scheen hé. En ook in hoek als je daar in die cinemazaal was, had je daar in de hoek, toonbank, waar allerhande snoep [...]snoep,

In de zaal?

In die zaal! En daar was zo een toonbank, de lengte van dat hier, en die was zo afgespannen, zo hoog, en [...] (lacht). En je kon daar snoep krijgen [beschrijvingen van snoep], zelfs [*kokorollen*], dat kon je daar ook krijgen, en [...] nooit van gehoord hé, [...], dat was een soort limonade dus, dat zat in *fleskes* die te vergelijken zijn met nu Coca Cola flesjes, maar daar zat nogal veel koolzuur op, en dat gaf druk, dat gaf druk. En dan binnenin dat *fleske*, dat zat er van boven geen stop op, binnenin dat *fleske* zat een bol op en aan de nek, aan de bovenste nek van dat *fleske* zat er een [gummie], en als je dat *fleske* vulde, die ging, die knikker door de kracht naar boven, en die spande door de druk, door de druk spande die op. [...] moest je zien hoe je dat *fleske* vasthield, en dat was in de hals van dat *fleske*, zo gelijk twee nepen daarin, en aan de binnenkant maakte dat een verstopping, en als je nu die, die nepen naar beneden neep, dat bleef die [...] daarachter hangen, en kon je (lacht).

150

't Was een hele onderneming.

En zij hadden zo een houten kop [...] en als die dan de druk verloor, bleef die in dat *fleske* liggen vanonder. Maar als je drinkt *liept* hij vanboven (lacht).

[...]

Dat cinemaaatje, dat was, en dat is mij ook altijd bijgebleven, oneindig veel lawaai!

Lawaai?

Ja, kinderen en allemaal! Een echt *kwekkenest*! En *der* liep *der* daar *ene* tussen, [...] met zo een zaklamp en zo, en die begint dan te roepen op die kinderen: 'He he!

Tijdens de film?

Ja, ja, tijdens de film.

160

Dus jullie gingen altijd naar de buurtcinema? Waar gingen jullie naar de cinema? In de buurt, Odeon dan?

Hé?

Welke cinema deed u dan?

Cinema?

Welke bioscoop ging u dan?

Ik begrijp u niet.

Naar waar?

...

'k Ga mijn bril moeten pakken.

166

Nee, 't is goed. Jullie woonden in de Brugsepoort toen jullie naar de cinema gingen?

Hoever dat dat was?

Wel, de Odeon daar?

[...] heb je dan nog een cinema gehad, cinema Moderne. Die was op de hoek van de Drongensesteenweg en de Meibloemstraat: cinema Moderne. Die was bij de kerk van Sint-Jean Baptiste. En die draaide ook nog met gas, met lichtgas. Die twee heb ik maar geweten,

Jullie gingen altijd naar de Moderne?

Nee, nee, dat was geen [...], maar meestal naar Odeon.

Meestal?

Omdat Odeon, mijn jongere broer die was nogal gek op films van [...] dat was de ruiters met de zwaarden, en ze speelden daar films 'De Drie Musketers', 'Het Geheim van de Houthakker'... 'Monte Christo' en van 'Les Misérables' 'De Ellendelingen' van Victor Hugo. En dat was toen in 3, 4 weken, dat was iedere week zo een episode, en je moest natuurlijk,

Drie keer,

Of vier keer om heel de films te zien. Dan heb ik nog geweten, dat er films waren 'in 't Teken van Zorro' met Douglas Fairbanks, Mary Pickford, dat waren de oudste vedetten in die tijd van euh ... en [...] karakterspelers, dat waren toch wel goede artiesten, maar allemaal Amerikaans. Ik heb wel nog van die *kluchtfilmen* geweten, gelijk dat je nu Laurel en Hardy hebt, had je toen die voorgangers, dat waren 'Doublepat et Patachon'. Dat waren Denen, waren Denen, het waren Scandinaviërs in ieder geval, of Zweden, of Denen, of. Ik vermoed dat het Denen waren. En die kwamen altijd in cinema Moderne, die kwamen niet in Gent, *der* moest *der* dan ook al ergens een rivaliteit tussen zitten voor die films te krijgen of, ik weet het niet.

198

Dus u ging,

Dan had je nog een cinema in de buurt; cinema Alhambra in de Peterseliestraat.

Daar ging u ook?

Wablief?

Gingen jullie daar ook?

In allemaal gingen we, maar ietsje later. En daar, de Alhambra, die werd op *den* duur ... toen de sprekende film aan het komen was, en dat ze in de stad de eerste sprekende film zagen, hadden ze dat in die buitenwijken nog niet. Ze hadden die [...] en in de Alhambra, die had een orkestje van een man of 12 en die speelden dan een ouverture van ... [...] *allee*, gekende oude klassieke werken. [...] dan had je dan een beetje verder nog een cinema, dat was dan al dicht bij de [kranen] maar die was van de Vooruit, van de socialisten: daar gingen we niet naartoe, want ons moeder had dat niet graag. Maar af en toe draaiden ze dan een keer een film die we graag zouden gezien hebben, dan gingen we. En in die cinema zat er meestal ene die zat voor te lezen, en die zat met een hoop mensen rond hem, meestal vrouwen en soms wat oudere mannen, mensen die waren niet geletterd [...] en hij zat voor te lezen en soms waren die teksten (lacht). Gelijk wat (lacht).

219 En waren dat,

En dat had je nog in de Noordstraat: cinema Du Nord, dat was juist over de Phoenixbrug. En eens je verder dan cinema Du Nord ging, dan kwam je in de stad. En dan had je de eerste cinema aan de Sint-Michielsbrug, die er nu nog is, maar die heette toen cine Palace.

224 Was die duurder?

Ja dat was ook veel duurder, hé. Ja, ja, want de Majestic en al, dat was natuurlijk.

225 En jullie gingen alleen in de buurt? Of nog buiten de buurt?

Wij bleven gewoonlijk binnen de buurt tot dat we een jaar of 14 waren.

En toen ging je,

Dan gingen we al naar de stad omdat de films daar beter waren, ook aangename zalen waren, het publiek heel anders, anders dan de Brugsepoort. De Brugsepoort was bij uitstek de wijk waar dat de textiel fabrieken waren, en als je nu denk dat daar een fabriek stond, La Lys, Linière La Lys, een vlasfabriek, dat was toen destijds de grootste vlasfabriek van Europa. En die draaide 3 ploegen per dag en allemaal [...] de armste sukkelaars en dat ging dan 3 uur in de nacht doen [...].

239 Dus vanaf 14 gingen jullie in de stad ook?

Wat?

Vanaf 14 gingen jullie dan ook in de stad?

Gingen we. Als we kleingeld, 50 cent konden krijgen, of aan 't een of 't ander konden ja, ja, 't een of 't ander [...] dan gingen we graag naar de stad. En dan meestal waren we naar de Majestic.

In de Veldstraat.

In de Veldstraat. Omdat dat de oudste was. Dat was de oudste cinema.

Dat was een grote?

En daar heb ik nog een film weten te draaien, dat was lang geleden, dat was nog geen sprekende film over de oorlog van 14-18, euh... 'La Grande Parade'. In die film dat was een bekende (denkt na en knipt met vingers) ... oh wie was dat? Euh ... de hoogstpersoonlijke, 'La Grande Parade', 't zal me misschien nog invallen. En dan hadden ze toen achter het doek een *spoorke* gelegd, sporen [...], een vrachtwagen kon daar over rijden, en dat maakte zo *lawijt* van [...] dat volk zat daar in het donker (lacht).

Lawaai ja.

Om toch te proberen een beetje geluid bij die film te geven, want die stomme films als je dat zag, zat er natuurlijk niet veel (lacht).

259

En die bioscopen in de buurt, waren dat grote of kleine bioscopen?

Die waren, dat waren allemaal ongeveer *dezelfste* omvang, allemaal een beetje hetzelfde.

Dus een zaal?

Een zaal, en dan stond er daar van voor aan die zaal euh ... als *entracte*, dat was ook een *entracte*, zo een deel dat die twee, en dan stonden daar aan de ingang mannen met snoep. Alle soorten van snoep en boterkoeken, [...]allemaal verpakt zo.

Kun je allemaal kopen,

Dat kon je daar kopen.

272

En ging u altijd naar dezelfde bioscoop of keek je waar de films waren?

Ik ging wel soms verder naarmate we een jaar of 13, 14 waren, gingen we wel naar de kanten van ... [Bijlokelaan] als je dat kent. Dat was naar ... van ons weg die cinema [...] dat was onderweg van school en al. Maar we gingen soms naar een cinema Cameo. Dat was op de [...] en dat was ver. En dan had je in de [...]straat cinema ... Ideal! Cinema Ideal, en op 't Van Beverenplein, dat

was nog wat verder al, nog een beetje naar de [...] dan had je Ideal II, je had 2 [...] maar die Cameo was niet zover, en daar draaiden ze sommige films onder andere van Richard Tauber, die ze in andere cinema's niet kwam.

Die jullie wilden zien dan?

Ja, die wij dan wilden zien, dan gingen we daar naartoe. Want we zijn nog naar een cinema geweest, dat tegen d'universiteit toen, op de Zwijnaardsesteenweg, dat is nu een grootwarenhuis geloof ik, en die cinema noemde De Vier Winden.

291 Vier Winden?

[...] op die hoek. Dat was een cinema.

293 En jullie zagen in de krant welke films dat er waren? Zagen jullie dat in de krant of waar zagen jullie welke films dat er waren?

In de krant?

Stond dat in de krant?

Soms,

Soms,

Soms, en in de kranten, voornamelijk in de ... wij hadden thuis toen een krant, weet ik welke, dat was katholiek getint, en dat stond wel, ik denk dat ik een jaar of 15, 16 was, stond er daar wel van sommige bioscopen films die ze draaiden,

De katholieke bioscopen?

'Te Mijden'(lacht) en dat was toen omdat er een kus gegeven werd (lacht) of omdat,

Ja, dat stond daarin?

Ja, als je dat vergelijkt met nu ... ik ga niet zeggen, het gaat nu soms wel een beetje te ver (...)

312 En later, ging u alleen met familie naar de film of later ook met vrienden?

't Was zelden met familie, als er een keer een heel bijzondere film zou geweest zijn en [...] dan ging mijn moeder en mijn vader wel eens mee.

Maar niet veel.

Maar dat waren dan films, speciale films, een keer op een jaar.

En voor de rest met uw broer of met vrienden?

Wat?

Ging u met vrienden?

Ja, maar niet allemaal, soms was de oudste erbij, maar de oudste ging niet zoveel mee, die was een jaar of 3 ouder dan ik (...). Die ging niet zoveel naar de bioscoop?

323

Maar ging u met kennissen naar de bioscoop?

Hm?

Met kennissen?

Soms,

Van school?

Der was altijd iemand van de omgeving, of van 't straat of zo.

Niet afspreken?

Nee. Als wij gingen was dat mijn broertje en ik. [...]

En als u ouder was? Als u dan ouder was dan?

Ouderlijk?

Als je dan ouder was?

Als ik ouder werd dan ben ik hier in [...] gaan wonen, dan ging ik regelmatig naar de Majestic en de Eldorado.

Eldorado.

In den oorlog onder andere.

Aan 't Zuid?

Aan 't Zuid had je dan twee grote cinema's: de Select, en Oud Gent, die waren naast elkaar. Toen stond dat Zuidstation er nog.

338

En daar ging u. Ging u daar?

En daar gingen we soms ook, dat was al te zien wat er daar geprogrammeerd was. En in de Kortedagsteeg had je ook nog een cinema, hoe heette die nog?

...

In de Kortedagsteeg, midden in de Kortedagsteeg, niet ver van de Minard. Niet ver daarvan. Tussen Minard en Kouter had je daar middenin nog een cinema,

Nog een cinema, dat is allemaal niet ver,

en daar gingen we ook [...] naartoe en dan had je cinema Capitole, Capitole aan 't Zuid, daar gingen we ook af en toe omdat dat in de regel goed spektakel was. En toen, ja ik zeg het, de mensen gingen meer naar de bioscoop, der was nog geen andere, dus.

350   Gingen jullie iedere week? Gingen jullie iedere week?

Iedere week? Ja, als ik een jaar of 18 was misschien wel ja. Niet specifiek hoor, maar dat gebeurde wel eens.

Als u dan 18 was, ging u dan 's namiddags of 's avonds dan weer?

Dan gingen we meer 's avonds, niet meer overdag, dat werd dan al meer een uitgang. Overdag was dat zo geen uitgang niet. Dat was meer voor de avond te passeren, ja, 't regent of zo.

361   En was dat dan in de week of in 't weekend?

Euh, dat was in de week, meestal niet in 't weekend, wij gingen liever in de week weg of een zondag omdat er dan minder volk was. Maar heel die trends zijn helemaal veranderd hé, je kunt dat niet vergelijken.

366   En als u getrouwd was, ging u dan nog altijd naar de cinema?

Ja. Ik ben met mijn vrouw nog dikwijls naar de Capitole geweest.

...

Enkele keren naar de Majestic misschien. Enkele keren naar de Majestic misschien. Maar om te zeggen cinemafanaten? Zijn we nooit niet geweest, maar als dan [...] een goede film was, dan gingen we daar naartoe. Maar nu moet ik zeggen sinds de televisie daar is, ik ben nu zeker, de laatste ... ik ben in '80 in pensioen gegaan, en dat was zeker al van [...] vier , vijf jaar, dat ik de laatste keer naar de bioscoop ben geweest.

Ja, nooit meer?

Sinds 't einde van die periode vanaf de televisie is beginnen opkomen, en programma's uitzenden (hoest). We hadden nu wel de mogelijkheid om het te doen, hé. Ik weet niet, dat trok zo niet meer aan, dat begon [...]

387   En was het afhankelijk van het seizoen? Gingen jullie meer in de zomer of in de winter?

...

Gingen jullie meer in de zomer naar de cinema of in de winter? Of was het gelijk?

Meer in de winter.

Meer in de winter.

Meer in de winter, ja. In de zomer die ... nu, het gebeurde wel, het gebeurde wel eens, maar toch we moesten in de zomer als we die passeerde, maar het was toch meestal 's winters.

En ik heb hier nog een paar aantekeningen gemaakt, euh ... met namen van cinema's die ik mij herinner

...

Odeon, Moderne, Alhambra, ... euh ... cinema Du Nord, in de [...]straat had je die cinema van de Vooruit, maar hé, dan had je cinema Cameo. Cameo dat was ook euh ... op de ... [...]. Dan had je cinema Ideal, 1 en 2, cinema Royal dat was op de ... (mompelt) cinema, Sleepstraat, dat was cinema Royal.

...

En dan had je nog een cinema aan de Muidestation, ja, de havenbuurt dan; had je ook een cinema. En de Vier Winden was er ook. Gent Zuid: Select en Oud Gent. En de films die ze draaiden toen die meestal in verschillende episoden waren, dat was 'Les Misérables', '[...] van den Oorlog', 'Michel Strogoff', 'De Man Met het Ijzeren Masker'. Euh

...

'De Graaf van Monte Christo'.

[...]

'De Drie Musketiërs' en dan natuurlijk heel die periode rond Charlie Chaplin. Daar werden we [...]

431 Fans?

Van Charlie Chaplin.

En ook van Buster Keaton, dat is ook een gekende Amerikaans artiest. En Doublepat en Patachon, [Percy] en [Ferry] euh ja,

...

437 En gingen jullie te voet naar? Te voet naar de cinema of gingen jullie met de bus?

Te voet, ja. Ja hier in 't stad was het allemaal niet ver hé. [...]

Alles te voet?

Dat was al te voet. Ook trouwens, wij [...] ik had destijds als ik jong was, dan zat ik nogal langs de kant van de Muide, en wij woonden hier [...] 's avonds slapen. Op de Muide een kring [...] en daar ging ik nogal regelmatig naartoe. En we kwamen daar ook bij elkaar omdat we een vereniging waren, een scoutsvereniging, die gingen zeilen.

Zeescouts?

En we gingen zeilen. En we hadden een vergaderplaats daar in de [...], daar zaten veel schippers, daar was er hol van, er *der* werd daar, dat was gezellig en van daaraf 's avonds, dat was doodnormaal [...].

(uitleg over wandelen naar school in kinderjaren)

488 En toen jullie naar de bioscoop gingen, was dat in je beste kleren of gewoon?

Gewoon, heel gewoon. Maar we liepen ... ik vind een jeans een prachtige uitvinding, de Amerikaan die daar mee voor de dag gekomen is. En ik zie dat ook graag omdat je, maar u draagt nu een jeans (...). Wij hadden toch een beetje meer gevoel voor esthetiek. Wij gingen al eens naar de opera. Ik heb, een prachtige zaal de opera hier in Gent, veel [...] maar dat trekt allemaal op niets. En ik heb geweten, dat is al lang geleden, dat er nooit zag je iemand in de opera of die was proper gekleed!

(uitleg over onverzorgde mensen in de opera)

Als er geen grenzen zijn dan valt alles weg, en dat is *hetgeen* nu gebeurt.

(...)

Dat is moeilijk voor veel mensen.

(uitleg over de hedendaagse tijd en moraliteiten, de opera)

583 Dus als u binnen kwam bij de cinema, in de bioscoop, euh ... ging u dan, moest u tickets kopen?

U?

Moest je dan buiten tickets kopen? Buiten of was dat binnen?

Uw tickets dat was voor dat je binnen ging, aan de *entrée* zelf had je een kassa, en daar kocht je een ticket. En boven, als je dan boven kwam, als je boven of beneden, aan de ingangsdeuren stond er iemand voor die af te scheuren.

593 En moest je soms lang wachten? Was er een rij?

Voor sommige films in de tijd van de oorlog moest je soms lang wachten. *Surtout* hier in de Eldorado, in de euh ... Ik weet goed dat ze, *allee* ik had dat niet graag ze, dat is me dat niet waard de cinema, dat ze zo. Maar in de oorlog *der* was *nie* anders (hoest) en de Rex daar is een film die draaide en dan stonden de mensen, soms aan de Majestic ook, in een hele *cue* te wachten met twee, drie naast elkaar tot de vertoning uit was, want dat was *continu* dat ze draaiden hé.

En dat gebeurde al eens, dat ze in een rij stonden van een zeventigtal [...] ja, ja, ja ja!

610 En kon je buiten het geluid van de films horen? Door luidsprekers?

Buiten hoorde je niets.

613 En kon je verschillende soorten tickets kopen of was het 1 ticket? Duurder of goedkoper tickets of was het 1 prijs?

Nee, nee, dat was euh ... *der* waren wel 2 of 3 prijzen hoor.

Ja?

Dat waren 2 of 3 prijzen, gelijk heel van voor, maar dat was niet goed voor ons. [...] en 't zicht, hé. Maar natuurlijk *ge kont ge* daar niet zitten dat was veel te dicht, je moest meer achteruit. En dan had je gewoonlijk nog, gelijk in de Capitole had je van die *logekes*, die dat was een beetje duurder, *nie* veel.

Niet veel?

Awel, misschien 5 frank, en daar zaten de verliefde *koppelkes* (lacht). Om een beetje privacy (lacht).

628 En was er ook veel zaalpersoneel? Was er personeel in de zaal?

In de zaal [...] *der* was daar alleen een meisje zo die daar rondliep ... met wat snoep.

En om te controleren?

Of sigaretten.

634 Mochten ze roken daar?

Nee, nee, nee. Hier hebben ze, tamelijk lang mochten ze in de cinema niet roken. [...] in een cinema geweest en daar had je een asbak in de zetel voor u.

640 Waren er vaste stoelen of waren het banken?

Awel, dat waren al *zetelkes*.

Toen al?

Dat waren al zeteltjes, de laatste jaren dan toch. De zittingen waren, dat was al veel verbeterd.

Met bekleding?

Ja, ja, met bekleding. [...]

Dat 't zat allemaal vast?

En dat was vast ja.

649 En was er een gordijn?

Een gordijn?

Ja, in de cinema?

Sommigen wel, in de Capitole had je dat, en in de Majestic had je dat ook. [...] verduisterde het licht en dan ging die gordijn open en dat was [...] (lacht).

656 En was er verwarming in de cinema?

Altijd, de cinema's waren in de regel betrekkelijk goed verwarmd.

En versiering? Versiering?

Versieringen? Niets speciaals, soms dat [...] maar niet veel hoor, de muren waren gewoonlijk behangen of geschilderd, met panelen of zo, niet dat er publiciteit hing of zo.

665 En was het er netjes? Was 't proper?

In de regel waren de zalen in stad waren proper.

En in de buurt?

Dat was niet gelijk dat je in ...

Vuil?

In de volksmond zeiden ze wel eens: 'Naar *wa* cinema ga je? Naar 't voddenkot!'

De Odeon dan?

't Voddenkot, ja. En ook dat was primitief, als die motor draaide die de *elektriek gief*, dat was een 1 cilinder, die werkte dus met een ring en een dynamo, kreeg een dynamo aan, (uitleg apparatuur).

En als we buiten kwamen, dat was de cinema Moderne en de Odeon [...] maar in cinema Moderne, was die machine waar die motor stond te draaien, een [...] een uitlaat, en dat kwam in een putje op de koer, dat gaf een druk, en wij hadden een constructie gemaakt (lacht) dat was een amusement!

698 En zag je iets, zag je de projectiekamer? Zag je infrastructuur? Als je in de zaal was?

Van wat?

Als je in de zaal was, zag je dan iets van de infrastructuur of was dat afgezet?

Dat was afgezet [...] Dat is ook niet al
[...]

Nee, nee, dat was afgesloten. Wat je nu wel had in zo'n *cinema*, gelijk van den Odeon, boven was er een galerijtje, en daar kon je dus op, bezoekers [...] heel die Brugsepoort dat was een beetje fabrieksarbeiders, en roepen en tieren was in al fabrieken zo, moesten ze al luid roepen, om met kracht te kunnen spreken, vandaar dat al die fabrieksmensen. En dat die mekaar over kropen [...], je had dan gasten die, je had dat gat in de muur waar die projectie door kwam, gasten die dan al eens *ulder* hand daar voorhielden, voor op dat doek (lacht). Met een kartonnen doos met een gaatje in, en dan van boven naar beneden. Wat er daar ook veel gebeurde, regelmatig, dat was dat die film en die *program*, dat projectieapparaat was niet in de grote perfectie: 't gebeurde, 't minste dat er aan die film een kleine hapering was, een kap, [...] gebeurde het dat de film opschoot, of een beetje verder schoot, en dan zag je dat beeld nog altijd, [...] (lacht). Dan moesten ze dat ofwel open zetten, en dan was heel dat zaaltje [...] (roept:) 'Hé!' roepen en tieren (roept verder). [...]

756 En was er nog reclame?

Niet veel nee, in de stad wel, maar in die wijkcinema's heb ik dat nooit geweten.

Reclame.

Reclame, ja. Maar in de wijkcinema's heb ik euh, ten minste in de stad, daar zijn ze tamelijk vroeg begonnen met reclame.

762 Was het doorlopend de vertoning, of was het apart?

In de wijkcinema's waren dat 2 vertoningen. En die vertoningen waren in de namiddag euh ... maar niet alle dagen. Dat was *den* donderdag, en de zaterdagnamiddag, de zondagnamiddag, en dan 's avonds. 's Namiddags begon dat gewoonlijk om 2 uur, en 's avonds begon dat om 8 uur. Maar in de stad zijn ze dan begonnen met continu te draaien, en je kon binnen komen wanneer dat je wou, en je kon weggaan wanneer dat je wou. Dat kon.

780 Vanaf wanneer was dat dan?

Vanaf wanneer?

...

Ongeveer.

Ik denk,

...

de jaren '30 of zoiets.

787 Dat ze dan continu?

Dat ze continue films draaiden, behalve dan ... want ik ben, '30 zoiets. Als de oorlog uitkwam was ik 25 jaar dat die films. Kan rond de '30 geweest zijn, dat ze in de stad, misschien iets later. Ik denk tussen '30 en '35 zoiets.

799 En was er ook actualiteit?

Actualiteit in de stad

800 – 60' = einde opname kant A

805 die ze nu nog op de televisie, van DASKA, en dat gaven ze toen in die tijd dat was kort na de oorlog, draaiden ze dat, dat was wekelijks nieuws. Maar voordien had je actualiteiten die meer internationaal waren [...].

811 Maar in de wijkcinema's niet?

Huh?

In de wijkcinema's?

In de wijkcinema's niet, dat was speciaal.

813 En het imago van de cinema? Was dat slecht of goed, of ging iedereen wel eens?

Dat was te zien. In die kleine *bioscoopkes*, dat stond in de regel niet al te goed aangeschreven bij de burgerij, omdat het meest klein volk was die naar de buitencinema's, die daar bleef hangen. En iemand die iets of wat ... deftig die je tegen komt, die ging in de stad.

819 Welk publiek, dus verschillende soorten volk?

De buurt was gemengd, gemengd tot en met.

Iedere [...]

Nee, dat was,

Per cinemazaal?

Ja natuurlijk, wij woonden op de Sint-Pietersnieuwstraat aan de grote cinema daar en daar zijn wij ook soms geweest.

Backstage?

Dat was van de Vooruit hé. En dat was de eerste cinema in Gent waar dat je mocht zitten waar je wou en je zag overal! Want die zaal was zo gebouwd. En ze is der nog, 't is misschien 50 jaar geleden. (...) Maar dat was dan, die werkte meestal op de specifieke socialisten. Maar euh ... minder toch van *anders denkenden*. *Ge* had mensen die in die tijd nogal [sectair] waren. Wij waren dat niet, mijn moeder bijvoorbeeld zou daar niet naartoe zijn gegaan. (...)

833 En dus, tijdens de film gaven de commentaar, babbelden ze?

Nee. Nee, nooit, er werd nooit in die cinema's nooit een aanspraak gehouden of iets anders.

Niemand babbelde?

Nee.

836 En je mocht snoep eten, jullie mochten snoep eten?

Snoep, dat kon ja. Wat ze wel deden in dat Odeontje daar, dat was als er gekust werd, en die maken lawaai en al. Wat ze [...] dat weet ik niet, maar iedere keer dat er ... een echte liefdeszoen, kom, en nog niet zo intens.

Niet tonen?

Ja, [...] Ik ben zelf met een burgersmeisje getrouwd, een heel lief meisje, een betere vrouw zou ik misschien nooit gevonden hebben, ik weet het niet. En euh [...] en ze kon zo met die gemene spelers, met die gemene spelers ze kon daar niet mee om, en dat is een ander genre, die mensen dat is toch een ander genre. Ik vind dat triestig als je dat nu ziet, de jeugd van tegenwoordig (...).

845 En tijdens de film, was er dan pauze of was er geen pauze?

Pauze?

Pauze? Ja, er was altijd pauze. In die kleine cinemaatjes ook, er was altijd pauze.

Na een uur en half? Of een uur?

Nee, dat was meestal wat korter.

In het midden van de film?

En in cinema Alhambra; in al die cinema's gaven ze als het pauze was een ticket,

Om terug?

En stond daarop *entracte*. (...) veel Frans gebruiken in het Nederlands. En als we naar de Alhambra ... dat was daar de gewoonte van de hoofdfilm in het tweede gedeelte te draaien. En wij gingen soms naar Alhambra 's avonds. [...] Op en af, die jonge mensen. En als we naar huis liepen op 1 minuut waren we thuis, en als ze nu geen tickets gaven, dan liepen we naar huis. En dan gingen we tegen mama gaan zeggen: 'Mama, ze geven geen *sorties*, *allee* kom, ga mee!' We hadden graag dat ze mee ging, maar soms wilde ze, soms wilde ze niet, 't was te zien met wat dat ze bezig was.

870 Voor 't tweede deel?

En dan kon ze meegaan. En dan ging je binnen, ah ja, iedereen kon dan binnen hé. En dan zag ze de film (lacht). (...)

873 Was dat zuiver voor ontspanning naar de cinema gaan, of was dat?

Zuiver voor ontspanning.

Niet om mensen tegen te komen?

Niet, omdat we *vre* jong waren nog.

Cultuur?

Zuiver cultureel was dat niks. Buiten als je eens een speciale vertoning, ze konden soms speciale vertoningen geven hé. Maar dat was dan meer die cinema's in de stad, die kleine cinemaa'tjes die deden dat niet.

Speciale vertoning?

Euh ... bijvoorbeeld over Alaska.

Ah, documentaires?

Dat waren dan speciale avonden dan die ze ... bij bepaalde cinema's, de Eldorado weet ik wat, dan een film die draaide over Alaska. Zoiets, dat gebeurde wel. In de Capitole de laatste jaren heeft dat ook af een toe geweest, dat er zo een speciale voorstelling. Of dat, ik heb nog wel eens geweten dat hier aan de Korenmarkt, en ik was toen nog maar een jaar of 8, dat er hier een Belgische filmartiest, zijn naam ontging me, een goede hoor, die was van Tirlemont, van Tienen. Die is geïnviteerd op een zondagmorgen voor hier eens spreekbeurt. Daar ben ik dan daartoe geweest, omdat, goh, dat was dan interessant. Maar nu om te zeggen dat dat *hoogspannend* was, nee.

892 En ging de burgerij, ging die naar de cinema? Of was het alleen voor euh? Ging het rijker volk ook naar de cinema, of gingen die niet naar de cinema?

Of we veel?

Nee, rijkere mensen.

Rijkere mensen? Sommigen ja, toch ja.

Toch wel, die gingen ook naar de cinema?

Of dan kwamen ze hier in de Majestic, of in de [...]. En je zag die nooit aan de buitenwijken. Nee, nee, dat niet.

898 Dus jullie gingen niet alleen naar de bioscoop voor een speciale gelegenheid?

Nee. Nooit.

900 **Wanneer is dat beginnen veranderen die cinema?**

Ik denk dat het *surtout* beginnen veranderen is na de oorlog, op 't einde van den oorlog, in '44, 4, '45. In '45 gingen nog veel mensen, [...] 't was de enigste uitgang die er was. (...) En toen hadden ze nog andere [...] in die bioscopen, hadden ze propaganda in de oorlog, nazipropaganda.

Tijdens de oorlog?

Tijdens de oorlog, van films die. Ik heb eens een, ... in de Majestic was dat, heb ik een film gezien, een journaal dan hé (...) dat ze de industrie gebombardeerd waren in [...] industrie die voor de vijand weg, die dus. En 't stonden foto's van een fabriek dat naast kanaal Terneuzen stond in Terneuzen, en dat fabriek stond daar al 20 jaar, dus dat vergeet ik nooit! (lacht) En dat lieten ze zien aan de mensen. (...)

917 **En dus na de oorlog beginnen veranderen?**

Na de oorlog is dat rap gaan veranderen. En *surtout* rap af bouwen, met de komst van de televisie.

920 **En de komst van het geluid dat had niet zoveel invloed op de buurtcinema's?**

De komst van?

Van de geluid, van het geluid?

Geluid? Die was in de bioscoop aan het spelen, in de cinema's.

Maar van de geluidfilm?

Ah ja, dat is dan veel verbeterd. Dat is *surtout* veel verbeterd. En wanneer is dat geweest?

In de jaren '20, '30 of zo zeker?

Ik denk dat ik misschien, ik denk dat dat rond de jaren '30 moet geweest zijn. Maar ik zeg altijd als jongen: 'Ze [staken] in films'. En wat gaan ik zien? Dat ze gaven iets sprekend (hoest) dat er van horen was. En ik zeg dan, ik zeg natuurlijk, ik zeg dan: 'Hoe zou dat kunnen, dat ze van die film iemand laten spreken? Hoe zou dat nu gaan?' Wij hadden nog geen idee van [...] die al bestonden van opnames en want die geluid die staat op de film hé. Op de film zelf hé. (...)

En toen dat gekomen is, toen hebben de cinema's weer toch een opgang gekend. Toen zijn er toch weer veel mensen beginnen meer naar de cinema gaan omdat het sprekende film was.

938 En al die buurtcinema's in de wijken?

Oh die waren, die waren gevolgd, die hebben wel die films gedraaid. Velen van hen, *der* zijn *der* dan wel een paar verdwenen, maar velen van hen die hebben de apparatuur aangeschaft voor toch te kunnen geluidsfilms geven.

942 Dus vanaf de televisie is dat beginnen weggaan?

En dan is het werkelijk zienderogen.

Al die kleine cinema's?

De eerste televisieapparaten waren ook niet heel perfect.
(...)

968 En de cinema had dat veel met politiek te maken?

Nee, nee.

Katholiek of socialistisch?

Nee, er werd zelfs niet in de bioscopen van de Vooruit, werd er daar nooit iets over politiek gezegd. Die hadden wel een lokaal daarnaast, een café.

Maar daar ging u niet?

Nee, in geen enkele cinema werd er.

't Was niet van de katholieken die gingen naar die cinema of?

Nee.

Dat was er niet.

Maar specifieke katholieke cinema's (lacht) geloof niet dat. Socialisten wel. Die hadden een bioscoop op de Muidebrug, in mijn straat was ook socialistisch. En de Vooruit, de grote Vooruit was socialistisch.

En liberaal?

...
Liberaal getint?

...
Buiten de socialistische cinema was er van geen politiek sprake.

983 En op school, vonden ze dat?

Ah in de scholen natuurlijk, werd in de katholieke scholen, werd er natuurlijk euh ... kom, ... een beetje,

Tegen?

De meesters, zal ik maar zeggen, die [...] naar de cinema, dat dat niet heel deftig, dat niet nodig was, dat dat niet moest en al. Ja, ja, die waren op de katholieke scholen, waren ze niet echt cinemagezind. Tenzij dat het een film was tegen dat ze een kruisje (lacht).

990 En de kerk, de pastoor, zei die daar iets van?

De kerk, de kerk is nooit *vre* bioscoopachtig geweest. Ah ja ... die ... die waren *geniepter* hé, die waren *geniepter*, die kwamen daar zo niet voor uit, maar ze waren niet bioscoopgezind. De kerk is nooit bioscoopgezind.

994 Maar je mocht toch gaan?

Ja, ze konden het in feite niet verbieden hé, want ... de mensen zouden dat een beetje te gevonden hebben.

997 Als de meester dat zei, luisterde je daar naar?

Dat gebeurde zelden. Ik herinner me niet dat er mij ooit een meester gezegd heeft: '*Ge moogt* naar *dien* film niet gaan kijken.' Ik heb daar nooit op school hinder van gehad. En ik ging veel naar de bioscoop (hoest). Maar nee, ik heb daar op school nooit hinder van gehad; maar ze waren niet pro-cinema. Ze waren niet pro.

002 Maar jullie luisteren daar niet naar?

Wat?

Jullie luisteren daar niet naar?

Nee, dat niet.

004 En mocht je, voor de keuze van de films, wat kozen jullie dan?

De keuze van de films?

Ja, welke koos u dan?

Euh, de keuze van de films mochten de bioscoopuitbaters zelf doen.

007 Ja, ja, en jullie keuze was dat dan 1 genre, of was dat?

Nee, nee, nee, nee. Dezelfde film draaiden in verschillende zalen. Ah ja, ze hadden van dezelfde film verschillende campagnes.

011 Maar hoe bepaalde je de keuze, jouw keuze?

Er was, er moet in Brussel een bureau geweest zijn waar de films op de markt gebracht werden. En dan werden films door de verschillende bioscopen, dat stond [...] in de krant.

Ah, en jullie kozen dan van in de krant?

En dan zag je *gij* altijd: ‘Kijk,

Die zou ik kunnen doen.

‘en dat, en dat, en dat’ en dan hadden ze in sommige kranten, had je rubriek over de bioscoop, en dan waren er bepaalde films die keurden ze radicaal af, ‘te mijden’ en andere was ... ‘voor kinderen’ tot 18 jaar ... de leeftijd, je moest toen, het was 16 jaar geloof ik. (...)

Maar er waren speciale filmkranten en ook euh ... *revues*. Ik heb toch maar 1 grote *revue*, dat was Cine Revue geloof ik ... mijn vader had er zelfs. En daar stonden artikels in in ’t algemeen over de structuur van de, van de film, van de studio’s; kom, verhalen daarover, over Amerika en al, en de structuur van de opnames en al. En ook over verschillende filmartiesten (hoest). Mijn vader kreeg dat van iemand die in een krant werkte, die werkte in een Franse krant hier in Gent en die had regelmatig zo,

Een blad.

Een blad. En hij bracht dat dan mee, en ik heb dat gelezen dan.

Jullie lazen dat dan?

Wablief?

Jullie lazen dat dan?

Ja, ik interesseerde me.

037 En hoe maakte jullie dan de keuze? Hoe besliste je dan welke film je wou zien?

Soms ook door de krant. In de krant werd [...] en al die *kluchtfilmpkes*, daar werd er niet veel over gepraat. Euh, *ge* moest dat soms in een gat lezen of een keer als je de cinema voorbij moest, en dan zag je dat ze de week nadien,

Die film.

Dat daar staat de week oktober op [...], en dan hingen daar een paar plaatjes uit van de film die ging komen. Dat zag je wel.

Dus daar keken jullie ook naar.

Ja. Ah ja, als je naar de bioscoop ging.

048 En kozen jullie de films ... dus bijvoorbeeld gingen jullie alleen naar Franse films of was het meer Amerikaanse film?

Er waren ondertitels in [...], zolang er niet gesproken werd. Als het gesproken was, ja, iemand die geen Frans kon, die ging naar geen film kijken waar dat er in het Frans gesproken was. Maar anders de gewone films die in de Vlaamse bioscopen draaiden, waren tweetalig.

054 Naar welke films gingen jullie, Naar Franse films of?

Goh ... Franse films ....

Niet bepaald.

Maar meestal als we een keuze maakte, *awel* [...] de Belgische, de Vlaamse films allemaal! Ik ben een keer speciaal naar de oorlogsfilm gaan zien, dat was in Zuid, cinema Select of Oud Gent. En dat was een film in 't Nederlands 'Op Hoop van Zegen', kent u dat? Je kent dat niet. Dat is van euh ... een drama, een vissersdrama, euh Nederlands, dat is geschreven door euh ... Heijermans, Herman Heijermans, een grote socialist. En dat was dus een goede film. En dat was toen nog, was toen al gesproken film, was toen al gesproken film. En daar speelde een actrice in, mevrouw De Boer-van Rijk, die speelde daar de hoofdrol in, van een vissersvrouw die haar man verloren had, een zoon op zee en dan nog een zoon. Ik ben dat ook gaan zien naar 't Vlaams theater. (...)

075 En gingen jullie speciaal voor de filmsterren kijken naar een film?

Soms wel, soms wel: Ramon Navarro, John Gilbert, die speelde bijvoord in de euh ... in 'La Grande [...]', hoe heet die nog? 'La Grande Parade' en waar John Gilbert en euh ... ik weet niet welke vrouw.

En jullie gingen dan?

En we gingen dikwijls, als het zo bekende artiesten waren die in een ... [...] als ik getrouwd was, want mijn vrouw die was zo nog wel geïnteresseerd in euh, als het zo een goede Franse actrice of Franse acteur, dan gingen we daar wel naartoe. Er werd wel een keuze gemaakt in bepaalde goede Franse films, Franse film en Amerikaanse.

087 En gingen het meest kijken naar een Franse film of een Amerikaanse film?

Meestal wel.

Meestal Frans?

Ik zeg het, de Vlaamse filmwereld: 'De Witte', als je dat een keer gezien hebt 'De Witte', *allee*, dat was (lacht).

093 En was er ook een speciaal genre die jullie gingen bekijken?

Euh ...

Actie of?

Soms, je had soms films die wel een bepaalde historie weergaven hé.

En welke zagen jullie het liefst? Welk genre?

...

Ja, dramatische film, meestal zag ik dramatische films. En films op internationaal vlak die dan een betekenis hadden, historisch betekenis of zo. Gelijk die fameuze films van euh ... hoe heet die daar, Amerikaan? Die al die grote films gemaakt heeft? Daar gingen we dan speciaal naartoe, naar een Amerikaanse film 'Les Dix Commandements'! 'De Tien Geboden', 'Quo Vadis', 'Ben-Hur' dat waren zo,

De grote?

In die tijd! En daar gingen we dan speciaal naartoe.

106

Niet altijd actiefilms of komedies?

Naar komedies, veel komedies, ja.

Jullie gingen het liefst naar komedies?

Naar komedies. En gelijk films van Fernandel, daar gingen we zeker naar kijken. En dan ... er zijn er zoveel andere geweest hé. En de Franse acteurs hebben hier in het Gentse zeker veel bijval gehad; zeer veel.

Veel succes.

Maurice Chevalier. Zijn nicht woonde achter ons. Ken je de Doornstraat? (...) Halverwege, precies halverwege de Doornstraat (...) daar woonde een nicht van Maurice Chevalier. Want Maurice Chevalier, de moeder was een Gentse, die is van Gent. (...) En hij moest alles weten van Gent. Maar ik was veel, ik was teveel weg hé. Maar ik zeg altijd tegen [...] die ons buurvrouw was, (...) en altijd als hij naar Gent kwam, *kwamt* hij bij haar. [...] En ze heeft me en ik zeg: 'Die zou ik echt eens in leven willen' [...] Maar die wel. [...] 'Awel' zegt ze: 'Als hij nog een keer komt, ik ga u roepen, maar' zegt ze: 'Verschiet niet hé, hij is thuis precies 't omgekeerde van op de scène.' Op de scène: al plezier en al [...]. Nee, thuis, zeer [...] en hij was zot van zijn moeder. En ze hebben nooit geweten waarom dat hij zijn moeder La Louc. Hij daar een villa in het Zuiden van Frankrijk, staat daar een standbeeld van zijn moeder: La Louque. En ik heb altijd gezegd, ik zeg: 'Een Gentenaar, want zijn moeder was een Gentse, en veel Gentse vrouwen, als ze tegen een klein kind spreken "ah Louque"'. Ik zeg: 'Vandaar komt dat'. (vertelt verder over Maurice Chevalier)

162

En hadden jullie last van filmcensuur, was er veel filmcensuur?

Ik moet zeggen euh ... als er speelfilms draaiden ... die stond er altijd op dat de film gecensureerd was of niet. 't Stond een nummer op, hé: 'Getest'. En ik moet zeggen hé, als er bijvoorbeeld een film gedraaid werd, waar dat 'kinderen niet toegelaten' was, denk ik niet dat ze daar veel moeite mee hadden om ze tegen te houden.

...

'k Weet niet, *der* werd niet speciaal controle op. Ze stonden niet te kijken. Ik moet eerlijk zeggen, 't interesseerde me niet, want ik heb dikwijls films gezien en 'k zou [...].

175 En tijdens de oorlog was er dan?

Tijdens de oorlog was er natuurlijk wel veel [...]: de Duitse film hadden voorrang.

Waren er dan nog Duitse films?

Ja, allemaal Duitse films die goed waren. Gelijk euh ... je had daar een film van ... de [...] *dien* film, 't was daar muziek bij van Smetana. 't Speelde helemaal achteraf: 'Die Goldene Stad met euh .. hoe heette die actrice? Kristina Söderbaum.

...

Ja, en dat waren. En je had dan een film, en 't waren goede *comix*, komedie die goed waren die Duitsers [...]. Toen waren de films wel gecensureerd, want de tijd van de oorlog, moesten ze niet denken dat ze Franse films gingen tonen hé.

Nee? Geen buitenlandse film?

Wel, Amerikaanse films wel, want die moeten ze niet beletten hé.

Maar geen Franse?

Ah ja, ze wilden dat [...]

Maar zeker geen Franse?

Nee, Franse films niet.

194 En als u vroeger, welke films herinnert u zich het best? Uw favoriete films?

Van mij?

Ja.

Euh ... die films van groot *spectacle*, die Amerikaanse films van groot *spectacle*, en daar voelde mijn vrouw nu niet veel voor.

199 En van vroeger?

Maar van mij was dat niet alleen, omdat het, ik was Bijbelse films wel wat [...], dan hadden we nog een ander terrein, het was niet omdat het Bijbels was, maar voor de encenering. Gelijk bijvoorbeeld ... euh, de film van 'De Tien Geboden', dat geeft de uitkomst van de Joden uit Egypte, en die gaan door de Rode Zee, en daar wordt het leger, het Egyptische leger, ik weet ik of dat ge [...]. En in die film dat weergegeven door twee muren. (...) Zo is het natuurlijk niet. Want het is bewezen dat de Joden nooit door de Rode Zee gegaan zijn. (...)

228

En bekijkt u nu nog films thuis?

Ze geven geen films niet meer. Ik ben me meer gaan bezig houden door 't een en ander op te zoeken, historisch dan. (...)

259

DEEL III
TRANSCRIPTIES JAREN 1940

Naam INT: Jan Hendrickx

Naam RES: Germain Alloncius (1930)

Titel: JAREN 1940

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:00 Er waren 4 cinema's in mijn buurt toen ik jong was, of nee wacht even: hier de Metropole, hierachter de Rialto en aan de Dampoort en de Odeon.

Waar ging u meestal?

Naar de Metropole of naar 't Odeontje.

En hoe oud was u toen u voor het eerst naar de film ging?

Als ik klein was ging ik met mijn grootmoeder en dat was meestal naar de Metropole. Het was toen de tijd van de oorlog en het was altijd te zien wat er speelde.

Was er een verschil tussen de zalen?

Ja, er was veel verschil. Elke cinema had haar eigen programma.

Hoe dan?

In het Odeon was het meer cowboyfilms. In het Rialto was het meer romantische films en musicals en zo.

Wat interesseerde u vooral?

(lacht) Bij mij moest het vechten zijn. Dus meer de cowboyfilms.

En rond welke leeftijd ging u naar de bioscoop?

In mijn tienerjaren, ja, toen ik kleiner was.

00:01:26 **Had u ook andere hobby's?**

Ja, ik had enkele vrienden die naar de *Racink* gingen leren voetballen.

Dus u speelde ook voetbal?

Nee, ik niet. Ik ging wel eens een keer trainen, maar heb nooit echt gespeeld. Alleen met de vrienden gewoon.

En hoe ging u naar de cinema?

Toen ik kleiner was ging ik met mijn grootmoeder, maar later ging ik alleen met vrienden.

Vanaf 1940?

Ja, 1940 toen ik 10 was, vanaf dan hé met mijn vrienden.

En waren daar vriendinnen bij?

(reageert verbouwereerd) Nee, alleen maar kameraden.

Wat zijn uw eerste herinneringen?

Ja, we vonden wij dat leuk hé, met dat vechten en zo.

En speelde u dat dan thuis na?

Nee, dat niet.

Wat zijn uw beste herinneringen? Waarom ging u zo graag naar de bioscoop?

Ik moet eerlijk zijn, als het van vechten was, dan zag ik het graag. Maar anders, als het van drama's was en zo, dan niet.

En komedies?

Ja, John Page, Charlie Chaplin, den dikke en den dunne. Die heb ik allemaal gezien.

00:02:50 **Waar woonde u? hier, in Sint-Amandsberg?**

Nee, in bij mij is het Gent. (er volgt een beschrijving, maar het komt erop neer dat hij vlak op de grens met Sint-Amandsberg woonde)

Maar u ging in Sint-Amandsberg naar de cinema?

Ja, het was niet ver. Hier op de Antwerpsesteenweg.

En naar het centrum?

Oh, dat gebeurde van tijd tot tijd een keer, maar ik ben er niet veel geweest hoor.

Hoe sprak u of met uw vrienden?

Ha, die woonden hier achter de hoek.

En ging u op een vaste dag naar de cinema?

Ja, zondagnamiddag en dan te voet naar de cinema.

En naar waar ging u dan?

Hier (wijst naar Metropole), of naar de Antwerpsesteenweg, Odeon was dat.

En was er veel volk op zondagmiddag?

Ja, veel kinderen hé. En groepen vrienden.

Op welke manier selecteerde u welke films u ging zien?

Vroeger, dat bestaat nu niet meer, hingen er foto's van de films die ze gaven.

En las u op voorhand over de films?

Nee, dat niet. Als we zin hebben gingen we kijken welke films ze speelden. In de ingang van de cinema.

Na de oorlog zijn er mooie films gekomen, vooral Amerikaanse hé. Ik heb er schone gezien hoor. Maria Monté, ik weet niet of het een Amerikaanse of een Italiaanse was, daar heb ik veel films van gezien. En dan Eshter Williams, die zwemster. En dan de musical Irene Dunn...

En dan in de jaren 50 de grote spektakelfilms?

Ja, dat zagen we graag. (actie, roept zijn vrouw vanuit de keuken) Maar ook Fernandel, Garry Cooper. Dat waren ook schone films.

Bent u later nooit met vriendinnen of met uw vrouw naar de film gegaan?

Nee, wij zijn niet veel samen naar de cinema geweest. Dat was ineens gedaan, de cinema. Vanaf dat we samen waren, was het wat gedaan met cinema (zijn vrouw is ondertussen even komen bijstaan)

En met uw ouders?

Ja, als kind met mijn grootmoeder....

Nee, en met zijn moeder ook niet. Ik heb ze nooit gekend, want zijn moeder is jong gestorven. Maar ik denk niet dat hij met zijn ouders veel naar de film ging. Ik heb hem dat nooit horen zeggen. Hij ging met jongens van zijn leeftijd hé, van 12, 15 jaar.

Ze zijn allemaal dood.

Hij is ver de enige die nog overschiet...

Van onze groep (lacht) En na de oorlog, zijn er meer zaken gekomen voor muziek. En dus ging ik wel af en toe met mijn ouders naar concerten in de Vooruit.

00:06:52 En bent u later meer naar het centrum naar de cinema gegaan?

In de Vooruit ja, maar niet zo veel. Ik ging er wel als er een keer iets interessant was hé. Maar Anders...Ik ging altijd hier in de buurt naar de film, meestal naar de Metropole. Na de oorlog is er de Scala bijgekomen, daar zijn we ook geweest....

Ja en de Odeon (begint te lachen) Daar zat je met je hoofd tegen het plafond. Heb ik altijd horen zeggen, ik zelf heb het nooit.... Het schijnt dat als je recht stond dat je met hoofd tegen de plafond zat. Maar ik zelf ging helemaal niet veel naar de cinema.

In de Vooruit ja, als het iets goed was. En de cinema's op het Zuid daar ben ik ook af en toe geweest. De Select, Savoy.

Ja, de Savoy, met die Franse films.

Ging u meestal wekelijks?

Dat versilde, maar meestal wel met de kameraden hé. In de veldstraat waren er ook 2, den Eldorado en de Majestic. Maar daar ben ik niet veel binnengewest. Maar op het Zuid, de Savoy, de Select, Capitole, die allemaal wel.

Was dat het hele jaar door?

Als kind ging ik echt veel, dus eigenlijk het hele jaar door.

En de vakanties?

Ja, maar als het goed weer was gingen we naar de Dan Valer, een zwemkom in de buurt. En dan gingen we niet naar de cinema. In de zomer dan niet.

00:09:10 En als u naar de cinema ging, was dat dan een speciaal evenement?

Nee, we kleden ons niet speciaal aan. We deden onze gewone kledij aan.

Laat ons eens door de cinema terug wandelen.

Als eerste keken we naar het programma, naar de filmsterren die meededen en dan kozen we de film. Daarna gingen we naar binnen. We kochten elk ons ticketje, maar de prijs daar waar ik niet vele meer van. En er stond meestal niet veel volk.

We kwamen er aan rond drie uur. Er waren ook andere vertoningen op andere tijdstippen. De vertoningen verliepen doorlopend. Je kon wel niets horen van de films als je buitenstond.

Er was ook weinig controle. Er liep meestal een dame rond die je kaartje scheurde, maar over echte controle was geen sprake. Ook in de zalen zelf niet. Als er iets mis liep, dan sprong er wel iemand binnen.

Hoe zag de cinemazaal eruit? Kan u een beschrijving geven?

Beneden was er veel plaats, bovenaan niet. Weinig licht was er ook niet, buiten enkele lampjes aan de muur. Als de film begon, gingen alle lichten uit. Buiten de kleine noodlampjes, maar dat stoorde niet. Het scherm hing achter een doek dat dan opende.

En begon de film meteen?

Eerst was het journaal, gevolgd door de film. Er was niemand die alleen naar het journaal kwam kijken, ze bleven allemaal zitten.

Keek u aandachtig naar het journaal?

Het interesseerde me heel weinig. Ook niet in de tijd van de oorlog. Ik praatte tijdens het nieuws meestal met mijn kameraden wat.

En de stoeltjes?

Het waren van die klapstoeltjes. Maar het waren heel harde, niet met kussens zoals vandaag het geval is.

Was het warm?

(haalt zijn schouders op), ja.

Waar zat u meestal?

Dat varieerde, op het balkon, dan eens beneden. Je nam de plaatsen waar er plek was.

Was het proper in de zaal?

Metropole was proper, Odeon iets minder. Er bleven veel papiertjes liggen in de zaal....

In Odeon was het ook een oudere cinema. Als je rechtstond, zat je door het plafond. Het was er veel kleiner dan in Metropole.

Was er reclame?

Nee, er was geen reclame, en er was ook geen pauze. Na de oorlog is er wel een verandering gekomen. Sindsdien kwamen ze rond met frisco tijdens de pauze. Maar reclame heb ik niet veel gezien. Na de oorlog gaven ze wel eens voorstukjes van volgende films, maar anders....

Hoe was de sfeer in de cinema?

Het was er hele stil. Je kon er een muisje horen lopen. De mensen gaven geen commentaar op de film. We aten ook niet tijdens de cinema, alleen als ze met eten rondkwamen. Eens een frisco of een ijspraline of zo.

Ging u soms naar meerdere films per dag kijken?

Nee, 1 altijd.

Sprak u aan de cinema af?

Nee, we kwamen altijd bij iemand thuis samen. Daar spraken we dan af naar welke cinema we gingen. Dat was eens bij mij, dan bij iemand anders.

En deed u iets na de film?

Nee, we gingen meestal meteen naar huis, niet even nog iets drinken of zo.

00:15:35 Had elke cinema zijn eigen publiek?

Nee, je had wel mensen die meer gingen als ik maar het was wel alle leeftijden in alle zalen. Er was ook geen verschil tussen katholieken en socialisten. Bij mij in de wijk woonden wel veel mensen van de Vooruit (socialisten dus) maar die gingen gewoon hier naar de film. Niet speciaal naar de Vooruit. Mensen gingen naar de bioscoop die het dichtste bij was.

Was naar de film gaan voor u een vorm van rebellie?

Ja, dat was wat tegen de ouders ingaan. Het was een leuke sociale activiteit.

Na de oorlog gingen we wel steeds minder naar de film, niet meer wekelijks in elk geval. Alleen als er nog eens een goede film speelde, ja dan ging ik alleen nog wel eens naar de film.”

Tot wanneer ging u dan regelmatig naar de film?

Tot 1949, toen ben ik in het leger gegaan voor 18 maanden. We waren gelegerd in Duitsland. En daar was geen aandacht voor films. We kregen wel kaartjes om naar de Duitse film te gaan, maar dat heb ik amper gedaan. Juist als er eens een groep uit België kwam optreden, met zangers en zo, dan ging ik wel eens kijken.

Hoe was de programmatie tijdens de oorlog?

Dat waren uitsluitend Duitse films. De mooie films zijn beginnen komen na de oorlog. Ik ben in de jaren die daarop volgde blijven naar de cinema gaan, maar alleen als het een goede film was.

En hoe ging de reclame van films? Vertelden mensen dat aan elkaar door of hoe ging dat?

Ja, dat gebeurde, maar je had vooral de kranten waar iets in stond over de films. Dat zie je nu niet meer.

Was naar de film gaan ook een manier om meisjes te leren kennen?

Nee, als we dat wilden doen, dan gingen we dansen. Cinema was gewoon ontspanning.

In de jaren 80 is de Decascoop gekomen. Verdwenen alle kleine zaaltjes?

Ja, dan zijn alle kleintjes verdwenen. Dat was natuurlijk een spijtige zaak. Er zijn er wel een aantal bijgekomen, maar die hebben het ook niet lang uitgehouden. Aan de dampoort is er de *Normandie* bijgekomen, maar daar draaien ze nu alleen nog maar seksfilms. Ook de scala heeft nog een aantal jaren geduurd, maar dat was ook snel gedaan.

U bepaalde met uw vrienden onderling naar welke films u ging kijken?

Ja, er was niemand die het bepaalde. Iedereen was gelijk.

Wat bepaalde jullie filmkeuze?

Er moest in worden gevochten, dat was het belangrijkste voor ons. Ook de namen van acteurs was niet zo belangrijk. Af en toe als om te lachen was ook eens, maar vooral het vechten.

Herinnert u zich specifieke films?

Nee, niet echt meer nee.

Was er ook soms sprake van vervolgfilms?

Nee, elke week was er een andere film. Dat was elke keer anders.

00:20:35 Vindt u het spijtig dat u nu niet meer gaat?

Nee, vroeger had je goede artiesten maar nu, de artiesten van nu ken ik niet meer.

Gaat u nog naar de cinema?

Nee, dat niet meer. Alleen af en toe op televisie nog eens een film. En dan kijk ik vooral naar de oudere films die ze geven.

En Vlaamse films?

Ja, 'de Witte', die heb ik nog in de cinema gezien. Dat is alles zeker..... De laatste film die ik met mijn vrouw in de cinema heb gezien, is 'An Officer and a Gentlemen'. En dat was in de Scala.

...Ook de films met Elisabeth Taylor heb ik veel gezien, zoals 'Cleopatra'. Die ben ik ook allemaal gaan zien. En ook later van die oorlogsfilms. Net zoals 'De tien Geboden', 'Spartacus', ... de grote spektakelfilms hé. Die heb ik allemaal

in de cinema gezien. Ook films van Fernandel, Louis De Funes, ... die ging ik allemaal zien.

Maar dat is al meer in de jaren 60 hé? Dan ging u toch nog af en toe?

Ja, maar een vriendin van mijn vrouw hield een cinema open, de Scala. En daarmee gingen we er dikwijls naar toe. Haar man was Bonnevalle (hierna volgt een discussie met zijn vrouw, waarna ze tot de conclusie komen dat iedereen van de familie al gestorven is)

Ik zag de Franse films graag, zoals 'La grande Vadrouille'.

Van Abbott en Costello, daar was ik geen fan van.

En zag u liever Franse of Amerikaanse films?

Dat speelde eigenlijk geen rol. De Franse films waren over het algemeen wel meer om te lachen. Jeanne Moreau zag ik ook graag spelen.

Besprak u na de voorstelling de film?

Nee, dat werd niet gedaan. Het was film zien en dan naar huis.

En u, met uw vrienden, waren jullie stil tijdens de film?

Ja, je kon een muis horen lopen. En als je niet stil was, dan werd je buiten gegooit. Er werd ook niet gegeten of gedronken.

Brave kinders (gelach)

Mocht je nog binnen als de film nog bezig was?

Ah ja, de vertoningen verliepen continu hé, van 's middags tot 's avonds. Dus het was stil, maar af en toe kwam er dus nog iemand naar binnen. Ik kwam nooit in het midden van een voorstelling binnen, dat niet. Ik zat altijd van in het begin van de film in de zaal."

Hij durfde wel eens te blijven zitten voor de tweede vertoning, dat gebeurde wel (lacht).

Maar hij zei van niet.

(lacht) Dat gebeurde maar heel uitzonderlijk, dat ik dat deed. Met films van Errol Flynn of zo, dat wel.

00:28:15   Ging u soms een week later nog eens naar dezelfde film?

Nee dat niet. Dat ging ook niet. Elke film liep maar een week. Alle weken was er een ander programma. Dat hing altijd een week op voorhand uit welke film men ging spelen.

Ik weet niet of ze dat nu nog doen, maar toen wij nog naar de film gingen, wel. Er hingen dan affiches en zwart-wit foto's waardoor je kon afleiden wat voor een film het eigenlijk was.

(vervolgens lig ik even toe het u het er nu aan toegaat)

En de films voor de week erop hingen in een kader ernaast....

... De laatste keer dat ik naar de film ben geweest, was van met dat beestje...

'ET'.

Ja, 'ET'.

Maar uw man zei dat u 'An Officer and a Gentlemen' als laatste gezien hebt...

Ja, dat is juist; die heb ik nog gezien met mijn dochter, dat is juist. Ja, dat is al lang geleden. Naar 'ET' ben ik zelfs twee keer gaan zien. In de Decascoop was dat.

Zou u niet nog eens graag naar de cinema gaan?

Ik zeg het, 14 dagen zijn we naar het hollywood-museum geweest in Hasselt. Met een bus met allemaal gepensioneerden. En de mensen zeiden allemaal dat het geen films nu meer zijn, als in onze tijd. Maar dan vraag ik aan hen hoe kunnen ze zoiets zeggen. Ze gaan niet meer naar de film, hoe kunnen ze dat weten. Ik bedoel, artiesten zoals Gregory Peck, enzo. Maar ik vind dat we daar niet over kunnen discussiëren, want we gaan zelf niet meer naar de cinema. Die artiesten, de generatie van nu, die zijn waarschijnlijk even goed als over 40 jaar. En als ik dan vraag aan de mensen hoe lang het geleden is dat ze naar de film zijn geweest, zeggen ze allemaal dat het 40 jaar geleden is. Dus dan kunnen ze geen oordeel vellen hé. Je moet eerlijk zijn hé.

Alle artiesten uit onze tijd staan als wassenbeeld in dat museum.

Ja, de jongste die er staat is Michael Jackson, uit de periode dat hij nog zwart zag. In zijn jonge tijd. Maar ik zeg het, hoelang is het geleden dat ze naar de film zijn geweest. Dus wij kunnen niet oordelen over de artiesten van nu.

Ziet u dan soms op televisie naar meer recente films?

Nee, dat doen we ook niet. Ja, dat is ze met de jaren uit ons gegaan. Alleen als ze zo eens een oude film geven, dan kijken we ernaar. Maar van die recentere nee, dat niet."

00:33:00

En had u idolen toen u jonger was?

Och, idolen.... Ja zoals alle jonge meisjes zeker hé, Tony Curtis (*bloost en licht verlegen*). Maar verder ging het niet. Dat was mijn favoriet Tony Curtis. Ja, in onze zotte jaren hé zoals alle meisjes van rond de twintig hé. Je moet eerlijk zijn.

Ik ging niet zoveel naar de cinema. Ik had nogal strenge ouders, dat kwam niet goed. Nee, dat werd niet gedaan.

Zaten er dan vooral mannen in de cinema?

Nee, dat was gelijk verdeeld. Zowel mannen en vrouwen.

Bent u veel met uw kinderen naar de cinema geweest?

Nee, tenzij naar de Capitole. Daar speelden tijdens de vakanties altijd tekenfilms zoals Bambi, Sneeuwwitje, de Disneyfilms hé. Maar anders niet nee. Nee, onze zoon zat bijvoorbeeld bij de scouts, dus hij had amper tijd om naar de film te gaan.

Wat zijn uw beste herinneringen van naar de cinema te gaan?

Ik zag graag de films.

Ging ook alleen soms?

Ja, dat de anderen niet meegingen, dan ging ik alleen. Vooral naar de actiefilms hé. Ja, dat waren vooral westernfilms. En ook de films over de Romeinen, die heb ik ook allemaal gezien. Films met Maria Monte, Elisabeth Taylor....(ook van de Zweedse actrice Söderbaum was hij grote fan vertelde hij toen de recorder afstond)

(Na dit gesprek zette ik mijn recorder af. Maar tien minuten later begonnen ze terug over film te praten, waarop ik dus terug mijn opname startte.)

Als ik jong was dan ging ik naar de Vooruit, de Select, de Savoy, het Capitole, Eldorado, in 't stad, ja, allemaal verdwenen. En dan de Plaza, nu de Sfinx (op de Korenmarkt).

En als kind was ik ook wel fan van Shirley Temple.

Ja ik niet, hij was veel vrijer dan mij.

En waar woonde u mevrouw?

Ja, ik heb aan de overkant van dit huis gewoond, maar altijd in de buurt van de Metropole.

En was het vaak druk voor de cinema?

Ja, voor sommige films was het vaak lang aanschuiven. In zowel goed als slecht weer.

Ging u zelf vaak met uw ouders naar de cinema?

Nee, dat kwam er nooit echt van. Ik ga niet zeggen dat ze er tegen waren, maar het kwam er gewoon niet van. Toen ik ouder was ja, dan ging ik af en toe met vriendinnen.

Jullie hebben elkaar niet leren kennen in de cinema?

Nee, nee, we kennen elkaar vanuit de buurt...

(waarop een verhaal volgt van 10 minuten over hoe ze elkaar hebben leren ontmoeten en ik dus de recorder heb afgezet).

00:38:28

Naam INT: Pieter Thielemans
Naam RES: Anita Andries (1944)
Titel: JAREN 1940

TRANSCRIPTIEFICHE

000   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?**

Vier, vijf jaar.

En rond welke leeftijd ging u het vaakst naar de bioscoop?

Dat was in mijn puberteit.

Wat deed u toen nog voor andere zaken, als amusement, buiten naar de film gaan?

Handwerk, dat was toen gebruikelijk want televisie was er nog niet. En later, toneelspelen.

Wat was uw gezinssituatie toen u het vaakst naar de bioscoop ging?

Ik woonde toen op de Brugse poort in een groot huis, samen met mijn grootouders en mijn ouders.

Wat zijn uw eerste herinneringen aan het bioscoopbezoek?

Mijn eerste herinnering was dat het daar warm was. En thuis niet.

Thuis niet?

Uiteraard niet, juist na de oorlog hadden we nog niet zoveel mogelijkheden met stoken en centrale verwarming. Maar daar (in de bioscoop) was het lekker warm. En van de film zelf, op vier à vijf jaar begrijp je niet zoveel, hé.

011   **Wat zijn uw beste herinneringen aan het bioscoopbezoek?**

Mijn beste herinneringen zijn dat ..... films vroeger maakten een grote indruk, want er was geen televisie. Je moest dus van film afhankelijk zijn. En de fantasie daarin, hoe mensen zich in een ander personage konden omtoveren, eenzelfde acteur die je eerst dit zag spelen en dan iets totaal anders. Dat vond ik dus zeer boeiend.

Gaf u toen veel geld uit aan de bioscoop?

Het was toen goedkoper, hé. Het was toen veel goedkoper in verhouding tot nu, voor 20 centiem of een kwartje ging je toen naar de bioscoop. Later werd dat een frank en dan vijf frank. Dat kostte niets, maar de mensen hadden niets anders.

020   **Waar woonde u op het moment dat u naar de bioscoop ging?**

Ik ben veel naar bioscopen geweest op de Brugse poort, daarna zijn mijn ouders verhuisd naar Mariakerke en dan ging ik meer aan de kant van het Vanbeverenplein en aan het Rabot. Als ik dan later naar school ging, hadden we de donderdagnamiddag vrij en gingen we dan een bioscoopje meepikken in de stad.

En bezocht u dan vooral grote of kleine bioscopen?

Ik zocht vooral de film. Wat voor bioscoop dat was, maakte mij niet uit.

U had dan ook geen favoriete bioscoop?

Neen, eigenlijk niet.

Met wie ging u naar de bioscoop?

Eerst met mijn grootouders en ouders en later met vriendinnen. En nog later met een vriendje natuurlijk, hé.

031   **Was er een verschil in locatie naargelang met wie u naar de bioscoop ging?**

Als ik met mijn grootouders ging was dat in de buurt, met mijn ouders ook. Maar met mijn vriendinnen en zo was dat eerder in de stad.

Ging u vaker in de week of in het weekend?

Als ik klein was, laat ons zeggen tot mijn twaalfde, ging ik twee maal per week naar de bioscoop maar niet in het weekend. Men wisselde toen het programma op woensdag of donderdag. In de week was het ook goedkoper dan in het weekend. Dus we gingen tweemaal in de week. En later de dondermiddag met mijn vriendinnen, en het kwam dan ook soms voor dat ik de zaterdag ging.

041   **Was het bioscoopbezoek seizoensgebonden? Wisselde dat naargelang het zomer was of winter?**

Nee. We gingen even vaak.

En tijdens de vakantie, ging u dan meer of niet?

Nee, ik ging niet meer want ik moest op mijn zakgeld letten, dat was beperkt. We gingen maximum twee keer in de week want anders kwamen we er niet met ons zakgeld.

Hoe ging u naar de film?

De dondernaamiddag als we van school kwamen, gingen we te voet en zo niet, was het met de tram.

Hoe ging u gekleed naar de film?

Gewoontjes.

049 Kan u eens zeggen hoe zo'n bioscoopbezoek verliep? Van aan de kassa en verder.

Ik zal mijn eerste ervaring geven van iets dat op mij een enorme indruk heeft gemaakt. Ik ben dus altijd al naar de bioscoop geweest van toen ik zeer klein was, in de buurt, aan de Brugsepoort. Maar toen ik vijf zes jaar was ging ik voor het eerst met mijn moeder naar de bioscoop in de stad. We gingen naar de Majestic, die nu niet meer bestaat. We gingen daar naar 'Sneeuwwitje' kijken. Er stond een hele lange rij en uiteindelijk was het aan ons maar dat was een heel andere bioscoop dan die buurtbioscopen, die nog met houten klapstoeltjes waren. Daar waren er pluchen zetels. Dat maakte een enorme indruk. Heel andere verlichting, het was niet meer met zo'n paar peertjes aan het plafond. Er waren zelfs al een beetje spots. Het doek leek mij ook veel groter als kind. En natuurlijk een tekenfilm, als je vijf zes jaar bent is de max, hé. En dat heeft dus op mij een enorme indruk gemaakt want voorheen ging ik gewoon mee, het was daar lekker warm en ik sliep meer dan dat ik iets zag. En ik denk dat ik van toen beginnen denken ben: dat is wel iets, die bioscoop. Het heeft mij ook aangezet tot tekenen, wat ik dus zeer lang gedaan heb en dus nog doe, als de kleinkinderen iets nodig hebben voor school is het meestal grootje die de tekeningen maakt. En dat kwam dus van daar. Ik zat daar in die pluchen zetels, dan was er een eerste stukje van een vertoning en dan was er pauze. En toen bleef de mevrouw met de frisco's niet beneden staan maar zij kwam de rijen af, je moest je niet verplaatsen zoals je nu moet doen in de Decascoop, je kon mooi op je plaats blijven zitten. Wat ook anders was in de stad, was als de vertoning gedaan was werd iedereen verzocht de zaal te verlaten. Dat was niet zo in een buurtbioscoop, daar ging je om twee uur binnen en kwam je om elf uur buiten.

072 Je kon dan verschillende vertoningen bekijken?

Je zag toen dus natuurlijk altijd hetzelfde. Maar er waren mensen die gewoon bleven zitten, want ze moesten dan niet verwarmen en ze moesten geen licht laten branden. En die bleven alle vertoningen uitzitten, die zagen dezelfde film drie keer.

En keken die dan aandachtig, drie keer?

Die keken drie keer aandachtig.

Was er veel personeel in de zaal? Buiten het friscomeisje.

Er was een dame die u bijlichtte om naar uw plaats te gaan als je te laat was, er was dus eerst een voorfilmpje maar als je eventjes te laat was werd elke persoon of elk groepje personen begeleid naar zijn plaats. Je mocht wel zelf je plaats kiezen, dat was geen probleem, maar je werd dus wel begeleid met een zaklampje. Wat dus nu ook niet meer het geval is, je kan struikelen waar je wil tot je er bent.

082 **Wie kocht het ticket aan de kassa?**

Dat waren natuurlijk de ouders zolang ik klein was, en later was dat meestal ik want ik had de grootste mond. En ik ging dus zeer graag en nog altijd, het zijn mijn lievelingsfilms, naar alles wat triller en horror is. Maar daar mochten we vaak niet binnen. En dan was ik er, haantje de voorste, die twee tickets kocht voor 'die twee mensen die buiten stonden'. Die stonden dan een beetje met hun rug naar de kassa, ze zagen er ook iets jonger uit en zo konden we alle drie binnen.

Waren er ook verschillende tickets naargelang de verschillende plaatsen in de zaal?

Dat kan ik mij niet herinneren, maar ik geloof wel, in de City, dat er achteraan loges waren, in de vorm van een halvemaan. Daarvoor moest je meer betalen. Dat weet ik zeker. Maar ik weet niet of dat we in de stad meer moesten betalen voor boven of beneden.

092 **Was er versiering aan de muren? Schilderijen of tekeningen?**

Dat kan ik mij niet herinneren. Er waren wel zuilen, geïnd op het logo van de filmmaker. Halve zuilen met ribbeltjes en kelken waar licht in zat, verder was er niets in de zaal. Maar wel in de gang naar de zaal toe, daar hingen foto's van filmsterren en je kon een verkleind model van die foto's kopen.

Hebt u ooit iets gezien van de infrastructuur, van de projectiekamer?

Ja, mijn grootvader werkte vroeger in de bouw maar na zijn pensioen, toen trok men geen RVA geld, je had niks, dus moest men bijklussen. Dus werd mijn grootvader hulpoperator in de cinema Novy in de Brugse poort. En ik mocht daar ook mee in maar eigenlijk vond ik dat niet leuk. Het was daar vreselijk warm, het was daar klaar, en je zag daar niks want door dat gat stak dus de lens en de operator zelf keek mee door een klein gaatje en ik zat daar dus maar. Er was dus niks te zien hé.

108 **Was het netjes in de bioscoop?**

Nee, helemaal niet. In de stadsbioscoop was dat iets beter maar in de buurtbioscoop gooide iedereen alles tegen de grond. Die hadden dus ook soms, aangezien ze van plan waren de drie vertoningen mee te maken, hun boterhammen mee en al dat papier werd op de grond gegooid. Nee, dat was niet proper.

Kon u het geluid van de film tot buiten horen?

Ja, dat was voorzien, er was een luidspreker boven de kassa en kon je dus de film mee volgen. Je zag dan niks maar je hoorde het wel.

Was dat in alle bioscopen of enkel in de buurtbioscopen?

Neen, dat was enkel in de buurtbioscopen. En eigenlijk was dat om mensen binnen te lokken.

Waren er in die tijd al reclamefilmpjes?

Ja, met zo'n negertje, dat weet ik ook nog. Die kwam dan van de zijkant op, in zwart-wit natuurlijk, altijd met eenzelfde toontje, refreintje. En dan begon de reclame maar dat was dus niet veel. Dat was eigenlijk van iemand uit de buurt die kapitaalkrachtig was en zijn goederen en waren uit zijn winkel wou aanprijzen en voor de rest was dat reclame voor tandpasta en de gewone zaken. En vaak werd ook voor de eigen bioscoop reclame gemaakt.

Gaf men ook actualiteit in de bioscopen?

Ja, actualiteit ook ja.

127 Wat was het imago van de bioscoop?

Ja, het imago, als dat een buurtbioscoop was, had dat het imago van de buurt. En aangezien elke buurt in Gent verschillend is, had elke bioscoop ook een verschillend imago. Van de cinema City zei men dus dat het een vrijerscinematje was, want door die loges en het was er duisterder dan elders gingen jonge vrijers er. De Rio en de Camio waren echt volkse bioscopen. De Forum was iets beter, de Ideal ook. Maar ik denk dat de mensen vroeger meer gingen voor een specifiek soort film. Mijn grootvader bijvoorbeeld was wild van alle cowboyfilms en die ging dan zowel met zijn fiets naar de Camio, de Rio of waar dan ook. Als het maar een cowboyfilm was.

140 Hoe was de sfeer tijdens de film?

Dat was fantastisch. Men gaf dus, zeker in de eerste jaren, mee kritiek, wat daar op het scherm gebeurde ging men niet veranderen door de kritiek maar men gaf kritiek alsof het een toneelspel was. De slechte werd uitgejouwd en er werd geapplaudisseerd als er iets goed gebeurde en er werden vele tranen gelaten want in die tijd werd van de films een drama gemaakt, hoor. (Lacht).

At mijn tijdens de film?

Ja, ik zeg het, men nam zijn boterhammen mee. Men ging dikwijls tot buiten tijdens de pauze en daar stond aan de buurtcinema's een mevrouwtje, met een grote rieten mand en die verkocht dus lookworsten en paardenworsten en krakemattels, gebakken erwten en leverworsten en dat nam men allemaal mee binnen.

Maar die verkoopster was los van de bioscoop?

Die was los van de bioscoop, maar die mocht in de inkomhal staan. Je had dan mensen die daarbij iets gingen kopen en al het papier waarin dat ingewikkeld was vloog ook op de grond. Iedereen zat daar voortdurend te eten maar het waren geen zoetigheden zoals nu. En drankjes, in de Novy mocht je daarmee niet binnen. Blikjes bestonden nog niet, het waren flesjes met een knikker die je dan moest doorduwen.

(Kijkt onbegrijpend).

Dat werd afgesloten met een knikker. Je moest daar met je duim op duwen en die knikker schoot daarin. Dan kon je daarvan drinken en als je met dat flesje sloeg, ging die knikker in de flessenhals en was het weer dicht. Maar daar mocht je niet mee binnen. Die mevrouw die u bijlichtte stond te kijken of er niemand flessen had. Want moesten ze dat daar achterlaten en dan iemand die er op trapte, dat ging dus niet. Maar met eten mocht je binnen.

164

En mocht er gerookt worden in de bioscoop?

Dat heb ik nooit geweten. In Engeland wel. Ik ben daar ook dikwijls naar de bioscoop geweest en daar werd gerookt. Hier heb ik dat niet geweten, in Gent.

Hebt u ooit ruzie of rellen meegemaakt in de bioscoop?

Zeker, er was een gezin die in een sociale woning, de blokhuizen zoals ze dat noemden, woonde. Dat waren twee zussen en die gingen altijd met hun kinderen naar de bioscoop. De ene vond: we hebben de film gezien, hij herbegint, dus we gaan door. Die andere wou dus niet. En dat was een heel drama en dan stonden die in de gang te roepen: 'Wil je komen!!'. Die deed dat dus natuurlijk niet en dat was een hele heibel tot dat de mensen zich daarmee gingen moeien, want die stelden zich recht, gingen terug zitten, stonden te roepen zodat je de zaak niet meer kon volgen op het scherm. En dan werden ze buitengehaald. Dat waren altijd die twee zelfden. Maar verder hebt ik nooit iets meegemaakt.

Wat betekende de bioscoop binnen de gemeenschap?

Dat was ten eerste een ontmoetingsplaats, men sprak daar dus af. Men stond daar al een half uur op voor hand. Men stond in de gang al een beetje te babbelen. Maar eens ze binnenwaren werd er naar de film gekeken. Maar men ging veel meer in grotere groepen naar de bioscoop, er waren ook meer kinderen. Iemand die ging met een gezin had al snel drie à vier kinderen mee en moeder en vader gingen mee en de grootouders en een tante. Dat legde men jassen op de stoelen om de plaatsen te bewaren.

186

Het was dus zeker een sociale activiteit?

Zeker!

Maar was het ook een culturele activiteit?

Ja, als je bepaalde films cultuur kunt noemen was dat een culturele activiteit.

Was het bioscoopbezoek een vorm van rebellie?

Dat denk ik niet nee.

Wat betekende de bioscoop voor u persoonlijk?

Ik zeg het, voor mij was dat dus de fantasiewereld waar ik dus zelf ook als kind al aan willen deelnemen hebben. Nu ja, ik kende al vrij vroeg mijn eigen beperkingen en wist dat ik nooit actrice zou worden op het witte doek. Alhoewel, in bepaalde films heb ik meegespeeld as figurant. Maar dan heb ik maar toneel gedaan.

In welke films hebt u meegespeeld?

Van Claus, (denkt na) 'De Leeuw van Vlaanderen'. En een paar amateurfilms, zoals 'De Draak'. En in een kortfilm heb ik eens een hoofdrolletje gespeeld.

202

Associeerde u het bioscoopbezoek nog met andere zaken?

Ja, het begin van een avond iets doen. De avond ermee afsluiten kon je niet, nu wel. Maar vroeger begon de laatste vertoning om acht uur. Dus je kon niet eerst iets gaan eten en dan naar de film want dan moest je om vijf uur al iets gaan eten. Nu kan dat dus wel. Je gaat naar de laatavondvoorstelling. Dan deden we het andersom, we gingen naar de vertoning van vijf uur en daar na gaan eten, een pintje gaan drinken, enz.

Hoe ervaart u de veranderingen in het bioscooplandschap?

Ik vind het verschrikkelijk. Ik vind het vreselijk dat je maar naar één plek meer kan gaan, waar je niet kan parkeren, waar je met een massa mensen zit, ik heb dus ook ooit een brand meegemaakt. En dan begin ik te denken, zo'n groot gebouw, al die mensen, stel dat er iets gebeurt, en ik ga dus nu minder naar de bioscoop, om die reden. Ik ben nog altijd voor een bioscoop met één zaal, ik weet waar de ingang is, waar de uitgang is, dat stelt mij meer gerust. Die mastodonten, dat is nu zeer persoonlijk, maar dat schrikt mij af door die brand die ik heb meegemaakt.

221

En de evolutie van de film zelf, wat vindt u daarvan?

Euh, al even droevig, er zijn een paar zeer goede zaken die uitkomen, maar ze zijn zeldzaam. Franse film waar ik enorm van houd, is verdwenen op ons scherm. Je moet echt al naar de alternatieve zaaltjes gaan om iets anders te zien dan ik ben goed en jij bent slecht en we zitten met een revolver achter mekaar aan. Ja, het plot is altijd hetzelfde, men verandert de acteurs een beetje en de situatie maar het plot is altijd hetzelfde, veel geweld, choqueren om de seks, ik vind seks niet verkeerd op een scherm maar het moet zin hebben. Nu is het

meer van: we gaan eens iets laten zien. Neen, ik vind het aanbod echt flauw aan het worden, veel te veel geamericaniseerd. Nu, vroeger de films die wij zagen kwamen ook meestal van over de plas, maar er waren nog genres, je had de musical, de cowboyfilm, de thriller. Nu loopt alles door elkaar. Ik vind dat je naar de studioscoop moet gaan, die biedt nog mooie dingen. Maar de decascoop is meestal veel zalen maar veel zwans.

Ervoer u verzuiling van de bioscopen?

Ja, ik vond van wel.

Maakte men dan een onderscheid tussen socialistische en katholieke bioscopen?

Inderdaad. Ik ben zeer veel naar de Vooruit geweest, dat is nu ook mijn mening en mijn strekking maar men gaf daar destijds, op zondagmorgen, de alternatieve film. Maar je kon een abonnement nemen op verschillende zondagen. Je kon dan kiezen welke zondag je gingen welke film je beviel en ik heb daar zeer mooie en zeer goede dingen gezien. Japanse films, Hongaarse films, die bijvoorbeeld nooit de grote zalen haalden en waarvan we daarna nooit meer iets gehoord hebben en die dus fantastisch waren.

252

En hebt u soms waarschuwingen van de kerk tegen de film meegemaakt?

Nee, aangezien ik niet kerkelijk ben heb ik met die mensen weinig affiniteit en heb ik daar ook geen last van gehad. Ik lees dat wel, ik volg een beetje de media. Nu, met de 'Da Vinci Code', de 'Passion of the Christ'.

En van de school uit? Hebben die nooit waarschuwingen gegeven dat je niet naar de bioscoop mocht gaan?

Nee. Ik ging naar een officiële school en daar werd daarover niet gepraat.

Wie bepaalde de filmkeuze?

Als ik klein was mijn ouders natuurlijk maar eens ik zelf kon kiezen, was ik het hé.

Wat was de voornaamste zaak die die keuze bepaalde?

Het genre.

Niet de sterren?

Ja, ik maakte wel een uitzondering voor één acteur, dat doe ik nog steeds, maar de sukkel acteert nu niet meer, dat was Paul Newman. Ik heb alle films gezien, zelfs de allereerste waarin hij een stomme bijrol had. En daar ben ik als kind van zeven acht op die kerel verliefd geraakt. Met een Romeins rokje aan, ik weet niet wat hij daar precies deed, welke film het juist was, maar ik vond dat zo'n mooie meneer en ik ben dus naar alle films van Paul Newman geweest,

elke retrospectieve die men uitzendt neem ik op video op, want het zijn niet altijd dezelfde films die ze geven. En nu met dvd heb ik ze dus allemaal staan, alles wat uitkomt.

Liet u zich nooit beïnvloeden door de mening van anderen?

Zelden, het was eerder andersom. (Lacht).

279

Hebt u ooit filmcensuur ervaren?

Nee, dat heb ik niet meegemaakt.

Het is u nooit opgevallen dat er stukken uit een film weggelaten waren?

Nee, niet opgevallen eigenlijk. Misschien is er wel geknipt in geweest, dat weet ik niet maar het is mij niet opgevallen.

Herinnert u zich nog specifieke films?

O ja, van als ik heel jong was. Toen waren mijn lievelingsfilms Esther Williams. Dat was een of ander musicalachtig getint ding met veel zwemmen erin, figuurzwemmen. Dat vond ik dus schitterend want ik ging dus zelf ook zwemmen en deed dat dus allemaal na. En alles wat te maken had met geschiedenis vond ik dus ook leuk. En later waren het dus vooral horror en trillers, hé.

Bleef uw fascinatie voor de film beperkt tot bioscoopbezoek, of las u ook interviews of filmrecensies?

O ja ja ja. Lezen, ik heb altijd iets bij voor te lezen, is het geen tijdschrift, dan is het iets anders.

Hield u ook artikels bij, bijvoorbeeld uit kranten?

Nee, dat heb ik nooit gedaan. Ik ben geen verzamelaar. Ik sla wel alles op in mijn fabriekje (wijst naar haar hoofd) maar ik verzamel niet.

300

Bekijkt u nog steeds films op televisie of op video?

Televisie heb ik niet. Ik weiger zo'n ding in mijn huis te hebben. Ik heb dus wel mijn laptop en daar bekijk ik dvd's op die ik ga huren of die ik koop of die ik uitleen bij vrienden.

Zijn er nog zaken over de film die u zou willen vertellen maar die nog niet aan bod zijn gekomen?

Eigenlijk denk ik dat je zowat alles gevraagd hebt wat er is. Ja, het enige wat ik kan zeggen is, het is ook een monsterfilm geweest, veel mediahype er rond. Maar één van de beste films die ik de laatste jaren gezien heb is dus Tolkin. Waarschijnlijk ook omdat ik al van in de jaren '70 leur en

zeul met mijn boeken van Tolkin. Dat ik dus fantastisch vind, dat verhaal. Dat vond ik dus een zeer goede verfilming. Ik ben een enorme lezer en het is dikwijls een desillusie als ik eerst het boek heb gelezen en dan de film bekijk. Omdat het dan altijd nul is. En er zijn zo twee uitzonderingen: dat is 'De naam van de roos' van Eco, dat vond ik dus prachtig en nu Tolkin. Maar meestal als ik dus weet dat er een film is en er bestaat een boek en ik heb het nog niet gelezen dan ga ik eerst naar de film kijken en dan lees ik het boek. Omdat je in het boek nog altijd meer hebt. Maar dat vond ik dus twee prachtige zaken die verfilmd zijn en goed gedaan zijn. Maar meestal is het maar een afkooksel als je van het boek vertrekt. Eigenlijk zijn de beste films die die van het scenario uitgaan en niet van het boek.

329

Okee, dat was het, bedankt.

Naam INT: Hanna Van Thienen
Naam RES: Raymond Bové (1932)
Titel: JAREN 1940

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:12 De eerste cinema waar wij naartoe gingen dat was de Capitole. Daar waren de mooiste films. Als we naar de Select gingen was dat voor Zorro. En dat was in vier delen, Zorro. Elke week een ander deel.

Met wie ging u dan naar de cinema?

Met mijn vrouw, ofwel alleen of met vrienden. Onderweg rookten we dan een sigaret want in de cinema mocht je niet roken.

En gingen jullie vaak?

Elk weekend zeker een keer. Soms ging ik ook nog een keer tijdens de week. We hadden dan een bon van een affiche. Als je die bon afsneed van de affiche mocht je gratis gaan tijdens de week. Niet op zaterdag en zondag maar wel tijdens de week.

00:01:12 **Kon iedereen aan zo'n bon geraken?**

Alleen de mensen die een affiche hadden.

Wanneer kreeg je een affiche?

Die affiche kreeg je elke week want elke week was er een andere film. Je kreeg dus ofwel een bon, ofwel mocht je aan halve prijs binnen, wat in die tijd 10 frank was.

Die affiche moest je wel aan het raam hangen. (vrouw, echtgenote)

Jaja, die moest aan het raam hangen want anders kreeg je geen. De kleinere cinema's waren niet zoals in de Capitole, die hadden maar een klein schermje.

00:01:58 **En hoe was het er voor de rest ingericht? Was het chique of niet?**

Die cinema van hier in de buurt, een klein cinemaatje is bijvoorbeeld al 6 keer hersteld volgens mij. Dat is meer voor theatergezelschappen nu, voor shows. Vroeger was het meer cinema maar nu is er hier in de buurt geen cinema meer.

00:02:22 **Waar u vroeger woonde, ging u ook daar dan naar de cinema?**

Ik woonde in Sint-Amansberg en ging ook daar naar de cinema ja. Dan gingen we naar de Metropole, dat was aan het Heernisplein.

En ging u ook naar Gent centrum?

Ja, meestal de Capitole. Maar ook naar de Majestic, Eldorado, Savoy aan de Korte Meer. Het hing af van de film die er gespeeld werd. Als het James Bond was ging je naar James Bond natuurlijk eender waar. In die tijd was dat iets spectaculairs maar dat is 40 jaar geleden.

Ging u meestal naar grote of naar kleine bioscopen?

Dat hing van de film af. Meestal naar de grote want de mooiste films werden gespeeld in de grote cinema's. Zoals ik zeg, de Capitole was wel wat de bijzonderste. In de Majestic waren gewoonlijk alle films van James Bond. De Century dat waren meer films zoals Zorro in vier delen en wit/zwart.

00:03:46 Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?

12 jaar. Dat was met Shirley Temple, ik geloof dat de titel 'Autumn' was. Dat was met mijn moeder dan dat ik gaan kijken ben. Mijn ouders gingen ook soms. Niet alle weken maar af en toe wel eens. Het hing een beetje af van de film.

Rond welke leeftijd ging u het meest?

Als ik 18 à 20 jaar was dan begonnen we wel eens meer weg te gaan.

Welke andere bezigheden had u nog?

Naar de dancing op de Kuiperskaai. De Flamingo bijvoorbeeld, de Hamber. Maar dat bestaat nu allemaal niet meer, de Match is daar nu. Ik denk dat er nu nog maar een café is en dat is alles.

00:05:10 Ging u vooral tijdens de week of tijdens het weekend naar de cinema?

Meestal tijdens het weekend. Soms door de week als we zo'n bon hadden van een affiche waardoor we gratis of met 50% korting mochten gaan. In het weekend werkte het niet zo. Je kon wel gaan maar je moest dan volle pot betalen.

Hing het ook wat af van het seizoen?

Ja, natuurlijk, in de winter gingen we meer dan in de zomer. In de zomer gingen we al eens gaan zwemmen ofzo.

00:05:44 Hoe ging u naar de cinema, met de auto, de taxi, te voet, bus...?

Te voet. We hadden maar net geld genoeg voor de cinema dus we moesten wel te voet gaan.

Kostte cinema toen veel geld, ging er een groot deel van uw budget naartoe?

Ja dat was bijna al uw drinkgeld. Ik gaf dat uit aan sigaretten en aan de cinema.

Als u dan ging was dat in gewone kledij of chiquer?

Op zijn zondags.

Wie kocht het ticket?

Ikzelf maar als ik niet genoeg had legden mijn vrienden bij en omgekeerd. Maar ik heb uiteindelijk wel meer gegeven aan mijn vrienden dan omgekeerd want ik was al snel aan het werken.

Was er een lange rij?

Ja, toch wel. Als je er was om 2u kon je soms pas om half 3 binnen, moest je een half uur aanschrijven. Er was echt een file, zeker op zondag.

Waren er verschillende soorten tickets buiten het systeem met de bonnen?

Voor kinderen was het halve prijs en dat stond dan op het ticket. Maar ook de plaats waar je zat was belangrijk. In de Capitole was het balkon het duurst en in de Magestique was het beneden het duurst. Dat was het verschil.

Werd het goed gecontroleerd?

Ja er waren meisjes die kwamen kijken naar uw ticket.

Je kon bij hen ook een programma kopen. Je mocht geven wat je wilde en dan had je een programma.

Was het geen vaste prijs voor zo'n programma?

Nee, die meisjes kwamen daarmee rond en je mocht geven wat je wou.

Eerst was er een journaal. Na dat journaal kreeg je een kort filmpje, een tekenfilm ofzo. Daarna gingen de lichten aan en kwamen ze rond met ijs, chocolade, snoep.

Toonden ze ook reclamefilmpjes?

Jaja, reclame ook. Die reclame was van VOX. VOX was gelegen aan de Muinklaan.

Waren het altijd andere films of werd dezelfde film meerdere keren per dag gespeeld?

Het was doorlopend. Soms waren er wel uitzonderingen dat je binnen moest zijn als de film begon, je mocht niet meer storen. Maar dat waren wel uitzonderingen. Meestal was het doorlopend.

Bleef je dan soms zitten om dezelfde film 2 keer te zien?

Ja maar als ze dat zagen dan vloog je wel buiten hoor. Ik ben misschien wel een keer blijven zitten. Als ik het begin gemist had bleef ik wel wat zitten hoewel het niet mocht.

Was er ook zo personeel die u naar uw plaats leidde?

Ja ze begeleidden u naar uw plaats met een zaklamp.

Hoe zag de bioscoop eruit. Was er verwarming, waren er losse of vaste stoelen?

Ja er was verwarming. En klapstoelen maar nog niet zo mooi als nu. Er waren er die volledig van hout waren maar er waren er ook die overtrokken waren met velours.

00:10:09 Wat voor soort mensen gingen naar de bioscoop?

Ja, iedereen eigenlijk. We hadden geen tv, dat bestond nog niet. Dus iedereen ging naar de cinema.

00:10:30 Was er verzuiling?

Ja dat wel. Alle parochies hadden een cinema. Op Sint-Amandsberg kreeg je dan zo bijvoorbeeld films van Lourdes. Het waren natuurlijk geen sexfilms.

Hoe stond de kerk zelf tegenover film in het algemeen? Was de kerk voor het feit dat er films gekeken werden?

Ja natuurlijk.

00:11:20 Welke reden had u om naar de bioscoop te gaan? Wat betekende het voor u?

Voornamelijk uit ontspanning. Je kon nog niet naar tv kijken want dat bestond nog niet.

00:11:28 Merkte u dan dat, vanaf het moment dat tv bestond, er minder mensen naar de cinema begonnen te gaan?

Ah ja natuurlijk. Voordien stonden we in de rij.

00:11:40 En was er tijdens de oorlog zelf een verschil?

Ja dat was wel een beetje beperkt. De mensen hadden de mogelijkheid vaak niet om naar de cinema te gaan. Je moest geld hebben om naar de cinema te gaan en onder de oorlog was er dat niet.

00:12:11 Hoe was de sfeer die in de cinema hing? Werd er bijvoorbeeld gesproken tijdens de film?

Er werd zo wel al eens gezegd 'het zal gaan he'. In grotere cinema's kwam je dat niet tegen maar in kleinere wel. Zoals op de Antwerpsesteenweg in de Odeon. Dat waren heel oude films.

En vrijen vanachter in de cinema, dat deden ze! (lacht)

Ja hoor, dat deden ze. Ja, in kleine cinema's werd er al iets meer gezegd. Als je op het balkon zat bijvoorbeeld liet je ook al eens een papiertje naar beneden vallen. Maar in de grote cinema's kwam men dan kijken wat er gaande was.

Werd er ook gegeten of gedronken in de cinema?

De laatste tijd wel maar in het begin was die mogelijkheid er niet. Later was er wel wat snoep. Je kon wel moeilijk je boterhammen meenemen om te picknicken.

00:13:30 Was bioscoopbezoek eigenlijk een speciale aangelegenheid, iets om te doen op feestdagen bijvoorbeeld?

De meeste mensen bleven dan thuis, zoals op Kerstdag. Of er moest uitzonderlijk een heel goede film zijn. Het was vakantie voor de jeugd dus er was al eens een tekenfilm maar de jeugd ging daar natuurlijk niet meer naartoe. Als ik klein was ben ik ook wel eens naar de cinema geweest, zoals naar Bambi bijvoorbeeld, Junglebook, die films. Maar anders eigenlijk niet.

00:14:15 Als je dan naar de cinema ging, wie bepaalde dan welke film er werd gezien?

Ja, mijn vrouw is de baas.

Maar soms gingen we wel naar 2 films op een dag. Een voor u en een voor mij (lacht).

Ja dat was dan op het Zuid, zodat we niet te ver moesten lopen want daar waren 3 cinema's. De Select, de Century en de Capitole dicht bij mekaar. Maar dan moesten er wel fatsoenlijke films zijn.

En hing het dan af of er sterren meespeelde of van welk land een film kwam?

Ja, meestal Amerikaanse films. James Stewart, Carl Cooper.

Onder de oorlog waren er geen Amerikaanse film toch?

Nee, toen waren het meestal Vlaamse films. Zoals de Witte. Ofwel waren het propagandafilms van de Duitsers. Maar eigenlijk kon je toen toch niet naar de cinema gaan.

Herinnert u zich nog specifieke films die u echt zijn bijgebleven?

Ja ik ging graag naar de James Bond films.

Ja maar in de jaren '40 waren er nog geen James Bondfilms he!

Nee, dan was het voornamelijk een oorlogsfilm waarnaar ik ging kijken. Of films met James Stewart.

Maar ook wel films zoals 'Gejaagd door de wind'.

Was u vroeger ook bezig met dingen opzoeken over films die u zag.

Ja toch wel.

Waar haalde u die informatie dan?

Ik heb nog een encyclopedie van vroeger waar alle films instaan.

Kijkt u daar nu soms nog in?

Ja toch wel, als ik nu reclame zie op televisie voor een film dan ga ik eens kijken of het een goeie is. Het hangt af van de sterren die in mijn encyclopedie staan.

00:17:57 Kijkt u nu nog veel films?

Ja eigenlijk wel maar niet meer in de cinema. Omdat je zoveel films krijgt op televisie ga ik niet meer, of het moet echt iets speciaals zijn.

Was u vroeger echt een filmfan dan?

Ja toch wel.

Een filmfreak (lacht).

De laatste film die ik opgenomen heb is 'Flodder'. Dan zoek ik er eerst iets over op in mijn encyclopedie.

00:19:15 Aangezien u zo'n filmfan was vond u het dan niet spijtig om te merken dat meer en meer cinema's verdwenen?

Ah ja, de tijd brengt dat mee he. Het is nu bijvoorbeeld Decascoop met 15 zalen ofzo. Het is 1 cinema. Ale, 1 cinema met verschillende zalen.

00:19:50   **Wat zijn uw beste herinneringen aan het bioscoopbezoek?**

We hadden niet anders dus daarom was het echt plezant. Nu hoef je niet meer naar de cinema te gaan om een film te kijken want je kan hem opnemen.

00:20:05   (irrelevante onderwerpen)

Naam INT: Benedikte Tryhou
Naam RES: Georges Callewaert (1930)
Titel: JAREN 1940

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:00   Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?

Wel ik denk, volgens mijn herinneringen, zal ik zo'n 7, 8 jaar zijn. Tezamen met m'n moeder. In die tijd gingen we veel naar cinema vooruit. Wat ik heb nog een herinnering... er was zo'n film... een beetje gewelddadig. Er was een vrouw in die film die een slag in haar gezicht kreeg en ik begon te wenen. Toen zei een vrouw tegen mijn moeder: zijn dat nu wel manieren om met zo'n klein kind naar zo'n film te komen kijken. ... maar dat wist je niet op voorhand welke film het zou zijn.

Rond welke leeftijd ging u het meest naar de cinema?

Hoe ouder ik werd, hoe meer. Dus laat ons zeggen, ik was 9 jaar toen de oorlog uitbrak. En tijdens de oorlog hadden we niets anders dan Duitse films. Zelfs franse films moesten vertaald worden, of het is te zeggen gesynchroniseerd in het Duits. En toen ging ik minstens 2x per week naar de cinema. Ik kreeg dan 5 fr. drinkgeld en het was 2 fr. Voor de cinema binnen te gaan.

In die tijd wat waren u overige bezigheden? Ging u naar de kerk of deed u aan politiek of een sportclub?

In feite, nee zo, ik heb wel mijn plechtige communie gedaan, maar ik was eigenlijk geen kerkganger. Ik las veel en natuurlijk spelen... en met kameraden naar de voor gaan.

Radio of tv in die tijd?

Radio hadden we tijdens de oorlog. Mijn ouders waren niet zo bemiddeld, wij hadden geen radio, maar radiodistributie. Dat was hier in Gent. Dat ging met een kabel binnen langs de huizen en dat bracht een keuze tussen 6 programma's.

Je vertelde dat je met je moeder naar de cinema ging. Ging je altijd met je moeder naar de cinema?

Nee, nee. Laat ons zeggen vanaf 9 jaar ging ik alleen naar de cinema.

Wat zijn je eerste herinneringen van de bioscoop?

Ik denk dat da zeer lang geleden is. Was ik nu 6 of 7 jaar... dat was sneeuwwitje. Dat was een eerste animatiefilm. Nu heb ik hem zelfs op dvd.

Wat was je beste herinnering aan de cinema?

Er zijn altijd beste herinneringen... Een van de beste was bijvoorbeeld de eerste cinemascoop film. De mantel heette dat. Met Richard Burton zeker...en Jane Simons was dat geloof ik.

En gaf je veel geld uit aan cinema?

Dat was veel goedkoper in die tijd he. Zoals gezegd, toen ik jong was, kreeg ik 5 fr. Drinkgeld per week. 2 fr. Voor de cinema en 1 fr. Spekken, snoep dus. En die andere 2 fr. Wat deed ik daar mee.. boekjes kopen ofzo. Roken deed ik dan nog niet.

00:04:01

Waar woonde je toen, op het moment dat je het meest naar de cinema ging?

Aan het Zuid. In het fameuze glazen straatje.

Ging je in dezelfde buurt naar de cinema?

Ja. Ik ging overal. Maar mijn meeste cinema's waren de capitol, de century of oud Gent. Ervoor was dat oud Gent. Select en Savoy. Die waren min of meer in de omtrek.

Ging je ook in een andere wijk naar de cinema?

Ja, ja, ja. In feite ik moet zeggen... Ik heb nog iets vergeten. Toen wij zeer jong waren, woonde ik bij m'n grootmoeder en dan gingen we naar de cinema. Dat was cinema Royal in de Sleepstraat. Nu die zaal bestaat nog, maar dat is nu een tapijtenwinkel. En dat was een echte volkscinema. Want je kon daar struikelen over de appelsienschillen die daar op de grond lagen. Dat was een echte volkscinema.

Voor iedereen?

Ja ja, voor iedereen. We zijn daar veel geweest. Vraag me niet welke films ze ginds draaiden, want dat weet ik allemaal niet meer.

Ging je ook naar een ander dorp of een andere stad naar de cinema?

Nee. 't Is te zeggen, ik heb in Brussel nog naar de cinema geweest. 'Earthquake' bijvoorbeeld omdat dat daar in uitstekende condities vertoond werd. Toen met trillingen in de zaal. Het was de cinema variété.

Bezocht je toen kleine of grote cinemazalen? Of door elkaar?

De Capitol was natuurlijk de grootste cinema van het stad. Maar ik ging ook naar wijkcinema'tjes, gelijk de Royal, de Lido, de Ritz, de Roxy, den Ideal, hier dicht tegen in de Wondelgemstraat. Ik ging overal waar ze een film gaven. En natuurlijk de wijkcinema'tjes waren goedkoper.

Koos je dan om naar een bepaalde filmzaal te gaan of werd je keuze bepaald door het filmprogramma?

Door de film zelf.

Wat was je favoriete filmzaal?

Hmmm jaa. Ik zal maar zeggen de Capitol zeker.

00:07:35 Met wie ging je allemaal naar de cinema?

Met vrienden, vriendinnen, ook veel alleen.

Was er een verschil met wie je naar welke cinema ging?

Nee dat speelde geen rol.

Was er een verschil in tijd, bijvoorbeeld in de week of het weekend, met wie je naar de cinema ging?

Nee, misschien ging ik in het weekend niet zoveel naar de cinema, ik ging tijdens de week naar de cinema. Misschien de zaterdag ook, maar zover kan ik mij het nog niet meer herinneren. In feite bestonden er geen speciale dagen om naar de cinema te gaan. Tijd en geld.

Ging je vaak naar de cinema? Wekelijks, Tweewekelijks, Maandelijks?

Zeker in die tijd, 2x per week. Als ik redelijk jong was. Maar ik ben dan vroeg wees geworden. 16 jaar. Zo ben ik dan in Brugge geraakt, daar ben ik ook nog veel naar de cinema geweest. Maar nu, de laatste jaren, met hier zelf een homecinemasysteem in huis te hebben, is dat veel verminderd. Ik zie wel nog veel films en ik hou mij wel op de hoogte;

Ging je meer tijdens je jeugd jaren naar de cinema?

Ja zeker.

Ging je meest tijdens de week of in het weekend naar de cinema?

In feite, maakte het niet uit.

Ging je meer in de zomer of in de winter naar de cinema?

Ik denk dat dat ook geen verschil maakte. Ik herinner mij nog goed cinema Oud Gent, aan het Zuid. Die cinema bestaat nu al lang niet meer. Dat was een

soort van cinema/brasserie. Je kon dus tijdens de film iets drinken. En daarna hebben ze de zaal veranderd en is dat geworden cinema Century. En daar kwamen ze in de zomer, als het heel warm was, langs met een soort spuit met parfum om de atmosfeer beter te laten ruiken. Dat doen ze nu niet meer. Er zijn ook geen ouvreuses meer aan de cinema's, meisjes die je begeleiden naar je plaats.

Ging je meer of minder tijdens de vakantie naar de cinema?

Nee, dat denk ik niet. Het speelde allemaal geen rol. Het is ook nog geweest dat we niet naar school gingen met een stuk of 3 en dat we naar de cinema gingen.

00:11:22 Hoe ging je in die tijd naar de cinema? Was dat te voet of...?

Te voet. Niet met de fiets. Ik heb in feite nooit een fiets gehad. Dat was te voet of met de tram.

Als men naar de cinema ging, ging men dan in z'n gewone kleren? Of kleepte men zich wat op?

't Is te zeggen. Tijdens de week niet. Maar nu tegenwoordig speelt dat allemaal geen rol meer. Men kan mooi gekleed lopen tijdens de week en slordig tijdens het weekend.

Stond er dan een lange rij aan de cinema?

Ja, vroeger als dat een beetje succesfilms waren, moest men wel geduld hebben om binnen te geraken. De zalen zaten dan stampvol.

Als je buiten aan de cinema in de rij stond, kon je dan geluid horen van de film?

Nee. Totaal niet. Ah..maar in de variété in Brussel stonden we te wachten in de gang tot dat de film gedaan was. We mochten niet tijdens de film binnengaan. Vroeger kon dat wel. En daar hoorden we geluiden van film tot in de gang. 'Earthquake'. Alles daverde.

Waren er verschillende soorten ticketjes?

Ja, je had dus de goedkoopste plaatsen. Dat was altijd op het balkon. En dan had je de reservé en dat was beneden. En dan had je bijvoorbeeld, mezzanine, in de Capitol dan toch. Dat was al iets duurder en dan had je de loge. Maar dat was natuurlijk meer voor koppeltjes. En dat waren allemaal verschillende prijzen.

En was er daar controle op?

Jajaja. Die ouvreuse kwam dan eens in de zaal kijken of alles in orde was.

En was er een portier?

Ja, in de grote cinema's toch, in de kleine wijkzalen was dat niet. Maar dus in de Capitol, Majestic. Dat waren overal portiers en de meisjes waren allemaal in uniform. Een kort vestje met een rok.

En was er buiten die ouvreuses en de portier nog ander personeel?

Nee, de ouvreuses gingen gewoonlijk rond met het ijs.

Was dat met vaste stoelen of zetels of losse stoelen?

In de Capitol waren dat natuurlijk zetels. De zetels waren nogal dicht tegen elkaar in die tijd. Dat is nu ook veranderd. Je hebt nu ook veel meer ruimte. Bijvoorbeeld in de Decascoop.

Was dat hetzelfde systeem in de wijkzalen?

Ja, ja, ja. Dat waren zetels.

Was er verwarming?

Ja.

En versiering?

Ja, bijvoorbeeld cinema Rex aan het station was een zeer mooie cinema. Je had zo opzij in reliëf huizen waarin lampjes branden. De bovenste waren allemaal sterren. Dat was een zeer mooie zaal. De capitol was natuurlijk ook mooi. In die tijd was naar de cinema gaan een belevenis. Nu is dat zoals een tram nemen. Men kijkt niet eens meer naar de eindtitels. De film is gedaan, de mensen zijn weg.

Was het netjes in de cinema?

In de grote cinema's ja. In de wijkzaaltjes, daar was het wel een beetje anders. Iedereen zat te eten: snoep, appelsienen en appels. Dat werd allemaal op de grond gegooid.

Waren er toen al reclamefilmpjes? Of dia's?

Het is te zeggen: dia's.

Waren er ook actualiteiten?

Jaja. Je had journaal Pathé, hier in Gent en dan Fox.

Was er dan 1 film of 2 films?

Ik heb het geweten van 2 films. Voor hetzelfde geld. Je zat dan wel een tijdje in de cinema. Ik heb ook nog geweten in cinema 't Leopoldke. De films waren dan nog niet gekleurd. Ze waren wel ingekleurd, maar dat was dan een beetje bruin, blauw... Dat was dan de film 'de 3 musketiers'. En je moest 3 weken na elkaar gaan. Zoals op televisie, in afleveringen. Dus zo waren ze zeker van een cliënteel.

00:17:25   Werd er ook commentaar gegeven tijdens de film?

Sommige mensen ja. Daar konden wij ons aan ergeren. Dat er misschien iemand de film zat te vertellen voor iemand bijvoorbeeld die niet kon lezen. En zeiden we 'sssstt'. Ik heb zo eens geweten in de Select zaten er 2 vrouwen achter mij en dat was is in de film 'what happened with baby jane?' met Bette Davis en John Crawford. En Bette Davis gaat de meid vermoorden met een hamer of met een bijl. En die vrouw achter mij: 'kijk toch een keer, wat gaat ze nu doen?'. Die waren daar zodanig in meegeslept. Maar ja, dat was niet altijd hoor.

Was er ook pauze tijdens de film?

Het is te zeggen in die cinemascopefilms zoals Spartacus enzo waren er pauzes. Er waren natuurlijk tussen 2 films ook pauzes, om de mensen eens naar het toilet te laten.

00:18:43   Wat betekende de cinema voor de mensen? Ging iedereen naar de cinema?

Ja praktisch iedereen, toch veel mensen. Vooral tijdens de oorlogsjaren en daarna. De mensen hadden niet veel anders. In die tijd was dat café bezoek. In die tijd deden café's enorm goede zaken.

Naar de cinema gaan, dat hoorde niet bij een speciale gelegenheid? Het was wel een belevenis, maar het hoorde niet bij een speciale gelegenheid?

Neenee. Maar als er bijvoorbeeld een goeie film was, dat vertelden wij dan door.

Was dat een sociale activiteit?

Ja, ja, ja.

Was dat een manier om in contact te komen met anderen?

Ja nee eigenlijk.

Of was je eigenlijk gewoon iets dat je met je vrienden deed?

Ja. Nu heeft de tegenwoordig alles. Dat was in die tijd niet zo. Nu zitten ze reeds aan hun 5 jaar in een vliegtuig. Ik was 40 jaar.

Zag men het als ontspanning of eerder als een culturele uitstap?

Ik denk een combinatie van de 2.

Ervaarde je persoonlijk de veranderingen binnen het cinemagebeuren?

Ja, het is te zeggen. Vroeger was het capitol een chique cinema. Wij zaten op het balkon in het algemeen. En dan had je vanvoor een doek, en rond het doek had je dan verlichting en die veranderde van kleur: rood, geel, paars, ... En toen waren er 2 gordijnen. Een gouden gordijn dat openging en daarna had je ook nog een doorzichtig gordijn. En toen de cinemascopefilm er kwam, veranderde het doel vanzelfs van formaat door meganische bediening.

00:21:24 Sprak men erover dat de cinema socialistisch of katholiek was?

Nee, misschien ging men dat wel zeggen als je naar de vooruit was geweest dat die zaal van de socialisten was. Maar anders... ik weet niet of er in gent zalen waren die katholiek waren.

00:21:47 Wie bepaalde eigenlijk naar welke film je ging? Bepaalde je dat zelf?

Zeker door de affiches te zien. Waar de affiche uitging, hing er een klein kaartje aan. En dat was dan een affichekaart. En met zo'n affichekaart kon je dan vermindering krijgen. Dat was dikwijls de helft van de prijs. Dus gingen we bijna altijd om zo'n kaart. Maar ik kende bijvoorbeeld ook caissières en ouvreuses in de century en in de capitol en in de savoy. En ik deed dan dikwijls dikwijls boodschappen voor hen en dan mocht ik gratis kijken. Ze lieten mij dan binnen, maar niemand wist daar iets van.

Als je een film koos, was het succes in andere landen dan belangrijk? Of de herkomst van de film? Of de sterren die erin speelden? Of het genre van de film?

Wel, ik ging naar alle films. Ik heb vele Duitse films gezien tijdens de oorlog. Maar voor de oorlog had ik reeds Franse films gezien. Na de oorlog kwamen de Amerikaanse films volop binnen.

Herinner je nog specifieke films?

In feite heb ik zo de periode van Greta Gabo niet echt gekend. Maar ik heb wel veel films met haar erin gezien. Dat was een beetje voor mijn tijd. Maar ik ken ze wel allemaal: Gene Harlow, Greta Gabo, May West,...

Ervaarde je ook filmcensuur? Dat er bijvoorbeeld in sommige films werd geknipt.

Ja, Ik kan niet zeggen dat er geknipt werd, maar dat er verboden scènes inkwamen. In Duitse films, ik weet nog goed, ik was in Mechelen bij familie, en dan kwam er die film uit 'Die Golden Stadt'. De gouden stad en dat was dan Praag. Met Christina Suderbaum. En toen ik buitenkwam uit de zaal, was er juist het bevel dat kinderen niet toegelaten werden. En nochtans in die film zag men juist dat zij in bed lag met kleren aan en hij ging dan op haar liggen. En

dat was reeds verboden in die tijd. En dan had je die beroemde film met Gerdy Lamart, die een Oostenrijkse was, die veel succes had in Amerika. Extasie heette die film uit Extasie heette die film uit '33. En zij had waarschijnlijk een vleeskleurig mallot aan. In de verte was zij de naakt. En daar werd er over gesproken De mensen spraken daarover.

De mensen waren daar mee bezig.

Ja. Vroeger in de Amerikaanse films lagen vrouw en man niet tezamen in bed. Ze hadden elk een eigen bed. Nu moet alles getoond worden van het eerste tot het laatste. Op het randje af soms.

Was je toen een echte filmfan?

Jaja. Ik heb altijd een echt filmfan geweest. Nog altijd. Zelfs van de dikken en den dunnen. Laurel & Hardy. Maar ook de moderne dingen. Ik heb nog maar pas King Kong gezien. Ik heb ze alle 3 gezien. Dus eerst die uit 1933.

Bekijk je nog steeds veel films?

Ganse dagen. Ik neem zelf ook op. Ik heb een recorder. Ik heb dus dat homecinemasysteem.

En ga je nog naar de cinema ook?

Weinig buiten vroeger. Alhoewel we hebben wel een goedkope prijs. Een seniorenkorting. Maar toch veel minder dan vroeger. Natuurlijk als je alleen bent, moet je alles alleen doen.
(...)

00:26:47 Bedankt, dat zijn alle vragen.

Naam INT: Pieter Thielemans
Naam RES: Denise De Smet (1935)
Titel: JAREN 1940

TRANSCRIPTIEFICHE

002   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?**

Vier jaar.

Rond welke leeftijd ging u het vaakst naar de bioscoop?

Zeventien jaar. Ik was dan al getrouwd. (Lacht).

Wat deed u nog buiten naar de cinema gaan toen, in uw vrije tijd, toen u zeventien was?

Niets anders, ik ging enkel naar de cinema. Er was niets anders. Als het gedaan was, ging ik naar huis.

En voor de rest, wat deed u nog? Muziek, lezen of andere activiteiten?

Nee.

Wat zijn uw eerste herinneringen aan het bioscoopbezoek?

In de Vooruit kostte dat maar tien frank.

In de Vooruit?

In de Vooruit. Daar ga jij nu ook naar toe zeker, hé?

Ja. Als er een fuif is of zo. Wat zijn uw beste herinneringen van bioscoopbezoek?

De beste en slechtste herinnering was de Capitole, tijdens de oorlog.

Wat was daar dan zo bijzonder aan?

Adolf Hitler is daar twee keer geweest.

En u hebt hem daar gezien?

Ja. Mijn moeder is daar aangegeven aan de Duitsers omdat ze haar arm niet omhoog stak. Dat vergeet je nooit, hé.

024

Gaf u veel geld uit aan de bioscoop?

Nee, dat was maar tien frank.

Maar als u vaker ging? Dan was het steeds meer hé?

Als ik meer ging, dan was dat nog maar dertig frank.

Waar woonde u op het moment dat u het vaakst naar de bioscoop ging?

Met mijn eerste man ben ik wel zevenentwintig keer verhuisd.

Maar dat was altijd in Gent?

Ja. Altijd in Gent.

Ging u in dezelfde buurt, waar u woonde, naar de bioscoop?

Ja, de Savoy op de Korenmarkt, de Plaza.

Daar ging u dan?

(Knikt). Eldorado bestond ook nog.

Trok u naar een bioscoop in een andere buurt, in een ander dorp?

Nee, dat kon niet.

En in een andere stad, nooit naar de cinema geweest?

Het Van Beverplein was het verste. Daar had je een cinema, het Forum.

Bezocht u kleine of grote bioscopen?

Kleintjes, hé man.

044

Koos u een bioscoop omwille van de plaats of omwille van de film die men draaide?

Vervoer hadden we niet, we moesten dus te voet gaan.

U koos dus voor de plaats en niet voor het programma van de film?

Mijn man zag wel graag cowboyfilms.

Wat was uw favoriete bioscoop? De bioscoop waar je het liefst naar toe ging?

De Vooruit, die was het goedkoopst. (Lacht).

Met wie ging u naar de bioscoop?

Mijn man, natuurlijk.

Ging u nooit met uw ouders, vrienden of kinderen?

(Schudt het hoofd).

Hoe vaak ging u naar de bioscoop? Eén keer per week of....

Alle dagen.

(Verbaasd). Alle dagen! Ging u meer of minder naar de bioscoop tijdens uw jeugdjaren of nadat u trouwde?

In mijn jeugdjaren heb ik nooit iets gezien. Paters en nonnen is het enige dat ik gezien heb.

068

Ging u meer of minder naar de bioscoop in de vakantie?

Neen, dat was altijd hetzelfde. Het gebeurde dikwijls als het een goede film was dat we drie keer hetzelfde zagen.

Ging u in dagelijkse kledij naar de bioscoop of kleeedde u zich op?

Toch een beetje schoner dan voor te gaan werken.

Hoe verliep het bioscoopbezoek? Je kwam binnen in de zaal.... Wie kocht het ticket aan de kassa?

Mijn man, hij had geld. Denise had niets. Als je trouwt moet je opletten maar jij bent nog jong. Zolang je een moeder en vader hebt is het goed maar zodra je trouwt zit je in de miserie.

086

Was er een lange rij aan de kassa?

Vroeger wel. Sommigen gingen naar de cinema voor zich in de winter te verwarmen.

Als men buiten op straat stond kon men het geluid van de film dan horen?

Nee.

En waren er verschillende soorten tickets voor verschillende plaatsen in de zaal of niet, was dat allemaal hetzelfde?

In de Vooruit was dat allemaal hetzelfde maar de zaterdag was dat met drie afdelingen. Vooraan en het balkon en als je op het balkon wou zitten betaalde je meer.

Ik ging graag naar de cinema maar ik moest gerust gelaten worden.

U wou met rust gelaten worden? (Begrijpt niet goed wat ze bedoelt).

Ja.

Door?

(Kijkt me aan). Als je naar de cinema gaat met 'een schoon wijveke', wat doe je?

101 Ah ja. Was er op die tickets controle? Werd dat gecontroleerd?

Ja ja.

Was er een portier en zaalpersoneel?

Ja. Die deelden onder andere de programma's uit en die zaten aan de kassa. Maar frisco's bestonden ook nog niet hoor in die tijd.

(Had haar niet goed begrepen) Wat? Frisco's?

Frisco's, om aan te lekken. (Lacht).

Hoe zag de bioscoop er uit?

Proper.

En de stoelen, de zetels?

Boven in de Vooruit was dat in het hout. We noemden dat het kiekekot.

113 Was er een gordijn in de cinema?

Voor het scherm? Ja. Ik denk het wel.

Was er versiering?

Nee.

Hebt u ooit iets gezien van de projectiekamer, van waaruit de film geprojecteerd werd?

Nee.

Hoe verliep een programma? Waren daar reclamefilmpjes tussen?

Nee.

Of dia's?

Nee.

Hoeveel films kon u dan bekijken per vertoning?

Ah, één hé. Je mocht niet te veel verlangen voor tien frank, hé. Dat je drie films zou krijgen, dat kon niet.

126 Toonde men soms films over de actualiteit?

Ja, van in de oorlog. Als er iemand gestorven was, dat toonden ze eens.

Wat was het imago van de bioscoop? Wat dachten de mensen daarvan?

Er waren er veel die daar naartoe gingen. Televisie bestond nog niet, dat kwam er pas in de jaren vijftig. Wat moest je doen? Voor op café te gaan zitten hadden we geen geld.

Dus het was eigenlijk de enigste vorm van ontspanning?

Ah ja.

Wat voor een publiek ging naar de bioscoop?

Allemaal dutsen, sukkelaars. Je zag daar niemand met een hoed.

145 Hoe was de sfeer tijdens de filmvoorstelling?

Goed.

Werd er vaak commentaar gegeven tijdens de film?

Nee.

Iedereen was stil?

Ja.

Werd er gegeten of gerookt?

Nee.

Waren er ook geen ruzies of rellen?

(Schudt het hoofd).

Er werd echt naar de film gekeken?

Ja, ja.

Was er een pauze?

Ja.

In de pauze kon je dan wel iets eten of drinken, of niet?

Bah ja, je kon daar niets drinken, enkel een beetje water, kraantjeswater. Er waren toen geen bekers om uit te drinken, je moest nog uit uw handen drinken. Dat was den ouden tijd.

Wat betekende het voor u om naar de bioscoop te gaan?

Dat was ideaal om uw zinnen eens te verzetten.

164

Was bioscoop een vorm van verzet?

Allicht wel.

Waarom?

Als jij weggaat, naar een fuif, dan kun je je ook eens uitleven, toch. De mooiste cinema vond ik de Leopold, omwille van zijn schilderijen. Die hingen van aan de grond tot aan het plafond. Maar het was daar wel niet proper. Het gebeurde al eens dat er een 'witte blaas' op de stoel hing. Je verstaat mij wel, hé. A ja, ze toonden daar altijd seksfilms, hé.

Maar toch vond u dat de mooiste cinema of niet?

Ja. Voor die schilderijen.

Was bioscoopbezoek een sociale activiteit? Was dat een plaats om mensen te ontmoeten?

(Schudt het hoofd).

U kende daar niemand?

Nee.

Hoe ervaart u de veranderingen van de bioscoop?

Ik weet dat niet, ik ben niet meer naar de cinema geweest sinds mijn man dood is.

En hoe lang is dat geleden?

Het is éénentwintig jaar geleden dat ik geweest ben.

193

Nu gaat u dus niet meer omdat de cinema helemaal veranderd is?

Ja. En weet je waarom ik nog niet meer ga? Omdat ik rap in slaap val. (...).

Was er sprake van een socialistische of katholieke bioscoop?

Ik wist toen niet wat dat was. Ik dacht dat alles socialistisch was in die tijd. Denk ik, hé.

Herinnert u zich waarschuwingen van de katholieken tegen het bioscoopbezoek?

Neen. Stakingen bestonden niet. Mensen waren blij met wat ze hadden terwijl ze nu elkaars kop afbijten.

De jeugd mocht niet binnen in de cinema. Je moest achttien jaar zijn. Ik mocht wel binnen, hoewel ik maar zeventien was, maar ik moest mijn pas tonen om te bewijzen dat ik getrouwd was.

255

Hoe stonden de school en de kerk tegenover de cinema?

Ik weet dat niet. Toen ging ik niet naar de kerk. Nu wel.

Wie bepaalde de keuze van de film?

Mijn man.

Wat bepaalde de keuze van de film?

We gingen altijd naar cowboyfilms.

Dat waren zijn lievelingsfilms?

Ja. Ik heb eens een film gezien met Sef Sandel.

Wie?

Sef Sandel, een grijze, een goede artiest, maar ik kan zijn naam niet goed uitspreken.

Een filmacteur?

Ja. Een mooie man, een grijze, een schone kop. Ik denk dat ik meer naar zijn kop gekeken heb dan naar de film. (Lacht).

282

Wat herinnert u zich van de film?

Sef Sandel herinner ik me nog. Er was ooit een film met hem, waarin een studente feestte en ze had een geruit lang kleed aan. Die studente stond op een terras te schreeuwen. En hij kwam bij haar en van het een kwam het ander maar toen moest hij naar het leger. En zij was in verwachting en bleef alleen achter met dat kind.

En dat was een film?

Ja. Ik zag graag een film waar iets in zat, het wreedst mogelijke.

Ook in de Capitole was er eens een speciale film. Maar was dat in de jaren vijftig? Dat weet ik niet meer. We moesten daar een brilletje opzetten en dan zag je allerlei special effects. Het beest kwam precies naar u. Bah. Ik ben niet meer blijven zitten omdat ik in verwachting was.

Was je bang?

(Gaat onverstoord verder). Dat was van die aap. Die brak toen uit. Hoe heette die film? 'King Kong'. In Leopoldzaal waren er vaak films met moorden. Jaak de Ripper, die deed niets anders dan moorden en ging naar de meisjes van lichte zeden. (...)

Dat was ook een film?

Ja.

330 Was er filmcensuur? Werden er stukken uit de film gehaald omdat ze niet vertoond mochten worden?

Nee, vroeger niet.

Zocht u ook andere informatie over de film in boekjes of....

Neen.

Was u een echte filmfan?

Ja.

Bekijkt u nog steeds films, op televisie?

Ja. Gisteren nog. Een Engelse films die weer uitkomt. Met een *blagueur* en zijn zus.

En dat was gisteren op televisie?

Ja.

Op welke zender?

Op één. Eén geeft veel goede films.

Zijn er nog zaken die u wilt vertellen over de film?

Mijn eerste film, die ik zag, ik was vier jaar, heette 'Hoela in de woestijn'. Dat was een stam. Er kwam een krokodil in.
(...)

Is er nog iets dat u wilt vertellen?

Neen, dat was alles.

373

Bedankt om deel te nemen aan het interview.

Hopelijk heb je er succes mee.

Naam INT: Pieter Thielemans
Naam RES: Agnes De Vleeschouwer (1928)
Titel: JAREN 1940

TRANSCRIPTIEFICHE

000   Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken ?

Oh, zeer jong, ik heb van jongs af, laat ons zeggen, vanaf negen à tien jaar al in de bioscoop gezeten. Dat kwam door mijn vader zijn beroep.

Rond welke leeftijd ging u dan het vaakst naar de bioscoop?

Ik ging vaak en zeer graag tijdens de schooljaren, soms twee, drie keer in de week. Wij hadden dus gratis ingangskaarten door het beroep van mijn vader en dan neem je dat natuurlijk mee hé. En ik was alleen, ik had geen broers of zussen. En ik kon mijn ma goed overtuigen om mee te gaan.

En welke leeftijd had u toen?

Oh, dan was ik zestien à zeventien jaar. Ik heb de oorlog meegemaakt. En tijdens de oorlog konden wij ook nog altijd naar bepaalde films gaan. Want in die tijd waren er film waar je zagezegd niet binnen mocht onder de zestien jaar. ‘Het bewijs van de gouden stad’, een film van tijdens de oorlog, daar mochten wij niet binnen maar ik heb dat toch gezien. Er was daar niets te zien, zeker niet in vergelijking met wat we nu te zien krijgen op de televisie (lacht). Ik ben eigenlijk opgegroeid met film en bioscoop.

015   Had u dan geen andere bezigheden?

Ja, ik had het beroep dat ik leerde. Mijn moeder was een zeer goede naaister en had het zeer druk, dus hielp ik haar in die periode. Laat ons zeggen tot dat ik getrouwd ben. Want ik ben pas getrouwd op mijn vierentwintigste. Ik heb dan mijn beroep uitgeoefend bij mijn moeder. Wij woonden in de Lange Violettestraat. Zij maakte kleren op maat, geen confectie. En ik deed dat ook, als modiste. Maar na mijn huwelijk heb ik dat niet meer gedaan.

Wat zijn uw eerste herinneringen aan de bioscoop?

Ik was daar enorm door gefascineerd. Ik leefde daar enorm mee en er werd daar veel over gesproken thuis. Ik heb dat niet meegemaakt maar mijn vader heeft de overgang van de stille naar de sprekende film meegemaakt. Mijn vader was van 1906. Ik was toen nog niet geboren. Ik was daar zeer door geboeid en nog altijd. Dat is iets dat u bijblijft.

028   Wat zijn uw beste herinneringen aan het bioscoopbezoek?

Vooral dat ik veel naar de bioscoop kon gaan. Want vele leeftijdsgenoten konden dat niet. Ten eerste financieel niet en ik had dus wel een voordeel omdat ik altijd overal meekon. En als ik niet in de zaal mocht, zat ik bij mijn vader in de cabine, waar de films werden afgedraaid. Dus ik ben daar echt volledig in opgegroeid.

Wat herinnert u zich daar nog van, van die cabine?

Dat vond ik fantastisch. Ik vond dat zeer spannend, het is ook niet te vergelijken met de films nu. Ik beleefde de manier waarop de film op het doek kwam. Nu gaat dat allemaal automatisch. (Toont foto's van haar vader en geeft info, zie blaadje). Mijn vader kleefde die films.

048

Omdat u vader daar dan werkte gaf u eigenlijk ook niet zoveel geld uit aan de cinema?

Nee, praktisch niets. Alleen als het moest. Maar in die periode was de bioscoop ook niet zo duur. Nu vindt ik het zeer duur om naar de bioscoop te gaan. Ik ga dan ook niet meer, ik heb het nog een tijdje gedaan maar alleen ga ik niet meer. Maar toen in die periode.... Alles was natuurlijk evenredig. Mensen die het zich niet konden veroorloven gingen niet. Ik had wel een voordeel omdat ik een kaart had waarmee ik gratis binnen kon samen met mijn moeder. En dan ga je meer ook, hé.

U woonde in Gent op dat moment?

Ja. In de Lange Violettestraat.

En u ging altijd daar in de buurt naar de cinema?

We gingen altijd in de buurt van het Zuid. Dus de Capitole, die nog bestaat. En dan had je er nog twee. En bij mijn vader in de Majestic in de Veldstraat. Die cinema's bezochten we het meest. De kleinere cinema's in Ledeborg en Gentbrugge, daar gingen we niet zo vaak. Alhoewel ik er toch een paar gedaan heb met mijn grootouders, die gingen ook graag naar de cinema. Maar meestal bleven we in de regio, want we moesten tenslotte overal te voet naar toe. Er was geen auto, hé.

Bezocht u dan de kleine of de grote bioscopen?

Oh, beiden, alles. De grootste kan je zien aan het aantal plaatsen. (Wijst naar blaadje dat ze me gaf). Als er een film was die ons interesseerde gingen wij kijken. Daar maakten wij geen onderscheid in.

Wat was uw favoriete bioscoop?

Ik ging zeer graag naar het Capitole, dat was mijn favoriete en nu, ben ik er nog niet binnengewest sedert dat het terug voor het publiek open is. Ik moet nu iets vinden dat mij geweldig aantrekt want ik wil die zaal nog eens zien. Ik denk niet dat ze zoveel veranderd is, ik weet nog waar ik altijd zat, boven, ze is

nog altijd op dezelfde manier ingedeeld. Maar ik ben er nog niet geraakt. Maar dat was mijn favoriet samen met de Majestic.

070

En waarom?

Het is een kwestie van gezelligheid. De inrichting was toen ook gezellig, net als nu, aangename zitplaatsen. Enkel in de kleine zaaltjes stonden houten stoelen. In de grote zalen had je zeer veel comfort. In die periode, de jaren vijftig bijvoorbeeld, tien en twaalf frank was het om naar de film te gaan. Dat weet ik zeer goed. Dat is niet meer te vergelijken met nu.

U zei al dat u vaak met uw moeder naar de bioscoop ging maar waren er ook andere mensen waarmee u naar de bioscoop ging?

Niet zoveel, met een vriendin een paar keer. Maar mijn moeder was iemand die niet graag had dat ik veel met vrienden wegging, dus dat is niet zoveel gebeurt. Mijn moeder was ook enorm geboeid door film, moest ik nu een moeder gehad hebben die zich daar niet in interesseerde zou het misschien anders geweest zijn. Ik kon haar altijd overtuigen, zelfs als ze veel werk had, om naar een mooie film te gaan kijken. Het was ook niet ver, dus.

Met uw echtgenoot of met uw kinderen bent u nooit geweest?

Toch wel, maar toen ik trouwde heb ik met mijn echtgenoot een filmzaal overgenomen in Zottegem, cinema Majestic. Mijn man zat dan in de cabine, met een hulp, want alleen mocht dat niet. Dat was altijd met twee. Maar het was nog steeds met die verouderde toestellen. Er staat nog zo'n toestel aan de ingang van de decascoop hier in Gent. Er waren toen altijd twee toestellen want de films moesten altijd verstoken worden. Nu niet meer. Het is allemaal automatisch.

Toen u naar de film ging, ging u dan het vaakst in de week of in het weekend?

Nog het meest in de week denk ik. Zeker nadat mijn vader gestopt is in de Majestic want dan is hij op zichzelf begonnen met cinema in Eeklo. Dus waren de weekends bezet. Hier in Gent gingen we in de weekdagen. Maar eigenlijk werd daar niet zo naar gekeken, een film draaide toch de hele week. Of soms twee films op de week en je koos wat je graag zag.

104

Was het filmbezoek soms gebonden aan het seizoen, zomer, winter?

Nee. Echt niet. Ik ga niet zeggen dat we in de zomer evenveel gingen als in de winter. Maar als het ons beviel, of het was interessant gingen wij toch.

U ging dus vooral voor de film zelf.

Ja, het is meer voor de film zelf, dat had niets te zien met het weer.

En ook niet met vakantie ...

Nee. Ten andere in die periode hadden mensen niet veel op verloff.

Hoe ging u gekleed naar de film? Opgemaakt of in gewone kledij?

Gewoon.

Kan u eens beschrijven hoe dat verliep, zo'n bioscoopbezoek?

Eerst passeerde je de kassa. En voor de film begon had je reclame tot de zaal donker werd. Dan had je wel eens een voorstuk van een andere film. Maar niet zoveel als nu, nu geven ze dat vaker. Toen werden één of twee films al eens voorgesteld voor de volgende weken of voor binnenkort. Maar het was steeds aangenaam. Er speelde ook muziek en er was een pauze. Het enige wat er tijdens de pauze verkocht werd was ijs, frisco's. Het was niet zoals nu, toen was er geen drinken. Nu wel.

Was er een lange rij wachtenden aan de kassa?

Dat hing er vanaf welke film het was. Dat gebeurde, we hebben dat zelf ook meegemaakt in Zottegem, dat er beroemde films zeer veel volk trokken. Ik herinner mij dat zeer goed want ik heb altijd de kassa gedaan. Dat was onder andere de film 'Don Camillo' die ze nu niet meer geven en 'Sissy' die ze nu nog geven. Toen was het zeer druk. Bij die films moesten mensen het rijtje volgen. Maar dat was zeker niet voor alle films zo. Dat was maar zo bij films die echt alle mensen willen zien, dat is nu nog zo. (...)

128

Kon je het geluid van de film tot buiten horen?

Nee, dat kon je niet horen. Want, nu ook, als je de Capitole bekijkt, er is een foyer, hé. Je hebt eerst een ingang en vooraleer je in de zaal bent is er een grote ruimte geweest.

Waren er verschillende soorten tickets naargelang de plaatsen?

Ja. Kinderen betaalden sowieso minder, ongeveer acht frank. En dan waren er soms twee soorten plaatsen: tien en twaalf frank en dat is lang zo geweest. Dat is pas in de jaren zestig veranderd, toen er groot scherm kwam. Alles sloeg toen een beetje op.

Waren het dan ook betere plaatsen als je twaalf frank betaalde?

Och, ja. Je zag wel beter. Dat verschilde naargelang de zaal, het Capitole liep omhoog en dan zag je achteraan even goed als vooraan maar er waren zalen die niet opliepen en dan had je dat niet.

Was er een portier en zaalpersoneel?

Ja, in het begin wel en wat er ook zeker was, altijd, een ouvreuse noemden ze dat dan, die bracht de mensen die te laat waren naar hun plaats als het donker werd. Zij had een licht bij en wees uw stoel aan. Die waren er altijd, met één of

twee. De mensen waren niet altijd op tijd en als het donker werd was het moeilijk om uw plaats te vinden, die plaatsen waren ook niet gereserveerd. En dan had je de kassiersters, dat waren over het algemeen vrouwen.

146 En hoe zag de bioscoop er vanbinnen uit?

Dat was heel mooi. De bioscopen waren toen een beetje stijlgebonden, art decor, de bekleding was mooi en de zetels en tapijten waren zeer mooi. Er was een cinema, de Savoy, (denkt en kijkt op blaadje) in de Kortedagsteeg, dat was een mooie zaal maar ik weet nog dat ik er eens op het balkon zat met mijn moeder en die balkon was iets hoger zodat je zeer goed kon kijken en op het balkon liep er een muis, en dat is iets eenmalig, dat gebeurt niet alle dagen. Maar er zaten dus muizen, mensen aten daar ook iets tijdens de film. Maar dat heb ik altijd onthouden. Ik verschoot daar wel van. Dat is een anekdote die ik nog weet.

Was er ook versiering aan de muren?

In bepaalde zalen wel, daar waren zeer grote, gekleurde affiches van bepaalde filmsterren. Of kaders met filmsterren in, ik heb dat nog lang gehad maar ik heb ze niet meer door te verhuizen verlies je dat, het waren nochtans mooie, van vroeger maar die heb ik niet meer. Er zijn mensen die dat nog verzamelen, de affiches, ik zie dat graag. Op de vrijdagmarkt, op de oude rommelmarkt staat er altijd iemand die zo'n affiches verkoopt en ze vragen daar redelijk veel geld voor. Dat heeft zijn waarde.

169 Wat was het imago van de bioscoop?

Het imago was mooi. In die periode hadden de mensen niet zoveel. Er was wel toneel ook maar in andere zalen. Film nam toch de bovenhand. Heel veel mensen gingen daar naar toe. Pas in de jaren zestig kwam de televisie er en dan konden de mensen zich dat nog niet aanschaffen, dat was zeer duur. Dus de cinema trok aan.

Iedereen had er een positief beeld van.

Ja, absoluut, dat was positief. Zelfs tijdens de oorlog was dat een aangenaam verzet om naar toe te gaan. Er werd wel in alle zalen reclame gemaakt voor het Duitse leger, dat moest je erbij nemen. Er waren ook altijd soldaten aanwezig, maar doet moest je je niet aantrekken als je zelf niets verkeerd deed.

182 Wat voor publiek ging er naar de bioscopen?

Dat was gemengd. Het schone publiek en de gewone mensen, daar werd geen onderscheid in gemaakt. Wie graag naar de film ging kwam er. Ook in Zottegem hebben wij dat ondervonden, zowel dokters als gewone werkmensen gingen naar de film. Iemand die geïnteresseerd is, ah ja.

Hoe was de sfeer tijdens de film?

Ja, de sfeer was zeer aangenaam. Dat hing ook af van de film, als het een film was die serieus was of het was een drama, dan was het zeer stil. En als het om te lachen was, was het toch al gemeen.

Werd er commentaar gegeven?

Ja, dan werd er commentaar gegeven, dat was normaal.

Maar nooit ruzies of rellen?

Nee, absoluut niet. Dat heb ik niet meegemaakt.

Wat betekende het om naar de bioscoop te gaan?

Ik kan mijn situatie niet vergelijken met andere mensen, niet iedereen was daar zo enthousiast voor. Ik was dat wel van jongs af. Maar dat betekende in die tijd toch veel. Net als een radio thuis hebben ook, hé. Dat was ook interessant. Dat is allemaal geëvolueerd, nu zijn er nog veel mensen die een film origineel willen zien in de Decascoop, ik heb dat ook nog gedaan maar dat beviel me niet altijd, vooral het geluid, zo luid. Dat deden wij nooit. Zo luid! Het is echt overdreven luid. Daar moet je aan wennen.

202

En wat betekende de bioscoop voor u persoonlijk?

Voor mij veel, zeer veel. Ik zou het niet kunnen missen hebben. Ik ging zeer graag naar de film. Mijn man minder, die heeft nooit willen meegaan hier in de nieuwe cinema, na de ontwikkelingen. Het interesseerde hem niet meer en hield zich vast aan hetgeen geweest was. Hij wou niet meegaan.

Was het ook een vorm van rebellie, naar de bioscoop gaan?

Nee, in de oorlog bijvoorbeeld, mensen die tegen die soldaten waren die moesten gewoon niet naar de cinema gaan. Het bleef een aangename periode, de oorlog werd daar niet bij betrokken.

Was het bioscoopbezoek een sociale activiteit?

Ja. Zeer sociaal. Bij het buiten komen praatten de mensen nog eens na.

Over de film of ook over andere zaken?

Over de film, iedereen had een verschillend idee, de een vond het goed de ander minder. Dat werd wel gedaan, ja. De mensen spraken elkaar aan en zeiden: 'Wat vond je ervan?', 'Het was niet veel', 'Wat denk je?'. Misschien dat dat nog gedaan wordt. Maar als ik alleen ga kan ik moeilijk aan iemand vragen..., dat gaat niet.

Vroeger kende je daar na een tijd de mensen wel?

Voilà, ja. Het zijn steeds dezelfde die gaan.

Hoe ervaar je de veranderingen in het bioscooplandschap?

Vooraf voor ons is dat een zeer grote verandering. Dat is allemaal ook jammer genoeg zeer vlug gegaan. Wat ook een redenen geweest is van het sluiten van vele zalen in de jaren zestig was de kostprijs van wat men noemde de cinemascoop, dus het breedbeeld. En de uitbater van de zaal moest zich dat dus aanschaffen. Wij hebben dat ook meegemaakt. Dat was enorm duur. Dat was een grote investering en als je dat tegen de concurrentie niet kon doen mocht je uw deuren sluiten. Daardoor zijn er vele zalen verdwenen die het niet meer waar konden maken. Die konden niet meer mee met de anderen die zich dat materiaal wel konden aanschaffen. En ook de televisie heeft een grote klop gegeven aan de bioscoop. Er zijn veel films die je op televisie kan bekijken, dan ga je niet meer naar de cinema. En het is ook niet meer goedkoop hé. Als je met een gezin gaat, drie à vier mensen. En als je dan nog een glaasje drinkt ben je veel geld kwijt.

Merkte u iets van de verzuiling van de bioscoop? (Ze verstaat sluiting?)

Nee. Want er blijft niet veel over hé.

Maar toen?

Nee, dat ging zeer vlot. Het sluiten van de zalen werd aangekondigd. Je wist op voorhand: binnen dit en een maand is dat gedaan. Dat werd afgebroken. En voor iemand die dat gekend heeft zoals ik, aan het Zuid, waar nu het winkelcentrum is waren twee zalen, maar dat is allemaal afgesmeten. De Vooruit bestaat nog en werd ook veel bezocht maar voor mij was dat iets verder daarmee ging ik daar niet veel. Maar daar had je ook veel plaatsen. Dat breken ze niet af, het is een monument, een mooie zaal. Ook de buitenkant.

Merkte u niets van een onderscheid tussen een socialistische en een katholieke bioscoop?

Weinig, maar de Vooruit was socialistisch. Maar de andere zalen waren niet politiek gericht. Dat hebben wij nooit ondervonden. Maar in de Vooruit was het misschien wel de bedoeling dat de socialisten meer naar daar kwamen. Ik zou dat daar nu niet voor gelaten hebben moest ik daar nu echt een film zeer graag gezien hebben zou ik er wel naartoe gegaan zijn. Maar misschien was dat bij andere mensen niet zo.

Herinnert u zich katholieke waarschuwingen tegen de bioscoop?

Ja, er was censuur. Dat was een vereniging die censureerde voor de film aan de mensen werd getoond, er werd daar dus in geknipt. Iets dat ze niet goed vonden moest de uitbater eruit knippen. Dat gebeurde zo, hoor.

Maar je merkte dat dan toch duidelijk in de film?

Nee, iemand die die film ging bekijken merkte dat niet, dat was niet veel. Dat ging om seks maar dat was juist niks (lacht). Je zag ze binnen gaan in een

kamer de deur toe en de rest moesten we erbij denken. En toch mochten er bepaalde dingen niet getoond worden. Of te veel naakt moest er ook uitgeknipt worden. De cinema op het Sint-Pietersplein heeft zich dan een beetje gespecialiseerd in seksfilms, maar dat was iets later. Daar kwam dan ook een speciaal publiek voor. Maar daar moest meer voor betaald worden of je moest de toestemming hebben van het bestuur. Maar als de controleurs wegwaren werden die stukken daar weer aangezet. Dat moest allemaal aaneengeplakt worden. Dat was allemaal zo.

Er moest ook betaald worden voor muziek. Nu nog. Dat was redelijk duur. Daarvoor werd een boekhouding bijgehouden en je moest kunnen aantonen dat je die muziek mocht draaien.

Dat was dan muziek bij de film?

Ja of tijdens de pauze. Zonder muziek zou dat heel saai geweest zijn.

285 Wat was de houding van de school?

De school ging minder naar de bioscoop dan nu, enkel naar speciale documentaires, niet naar speelfilms. Ik heb dat niet meegemaakt dat wij met school naar de film gingen.

Ze hadden daar geen bepaald idee over de cinema?

Nee, zeker niet. Dat was een andere leefgewoonte. Thuis werd dan veel gelezen. Of de radio speelde, er werd niet gevraagd om nog weg te gaan. (...).

306 Wie bepaalde de filmkeuze?

Ik mocht wel veel kiezen. Mijn moeder en ik hadden een beetje dezelfde smaak. Wij waren ook een beetje verslaafd aan de films.

En welke films kozen jullie dan?

Meer drama, romantische, droevige films. Als we buiten kwamen (lucht) en we hadden eens goed geweest was het goed, hé. Mijn vader vroeg dat dan (lucht). Dat was omdat we echt meeleeften. Als je uitgaat van de idee het is maar film, ik vind dat dat geen zin heeft.

U leefde zich echt in?

Ja en nog altijd leef ik mee als ik naar een film kijk. Als het ons boeit...

Wat bepaalde de keuze van de film? Waren het de sterren die erin meespeelden?

Ja, dat vooral. Iedereen had altijd een voorkeur voor een bepaalde filmster. Ik ken meer acteurs van vroeger dan van nu, alhoewel ik er nu ook veel ken.

Wie waren uw favorieten?

Onder andere Clarke Gable, toen waren er ook cowboyfilms, die waren dan mooier dan de westerns van nu. Bij de vrouwen was het Lana Turner. Er waren grote vedetten die we altijd trachten te zien. Een film zoals 'Gejaagd door de Wind' is zo'n oude film, zeker vijftig jaar maar ze spelen hem nog. Maar die acteurs zijn bijna allemaal overleden.

334 Herinnert u zich specifieke films?

Ja, in Eldorado in de Veldstraat was er een film waar je jonger dan zestien, niet binnen mocht. Maar mijn moeder en ik zijn toch binnen geraakt. Ik was nog geen zestien, iets minder, maar was redelijk groot. Die film was ook veel besproken in de dagbladen en verboden in de school.

Toch?

Dat is waar, dat is gebeurd. Ze zeiden dan op school: 'Je bent toch niet naar die film geweest', maar dat was uitzonderlijk.

Maar dat trok u dan wel aan.

Ja natuurlijk (lacht). Nu is het ook zo, als men zegt je mag niet, doe je het toch. Nu is dat ook zo. Maar nu toont men alles op tv, ik ben daar niet tegen. Maar er is vlug een grote stap gemaakt in wat kan tussen toen en vandaag, vind ik. En dat is niet altijd positief. (...).

358 Bleef uw fascinatie voor de film beperkt tot bioscoopbezoek of zocht u ook info op over films in boekjes?

Ja, we hadden daar wekelijks of maandelijks boekjes over. We knipten daar de filmsterren uit om bij te houden. Bepaalde merken van chocolade gaven prentjes van sterren. Maar voor de rest was daar niet zo veel over. Ook niet iedereen deed dat hoor, je moest daar echt door gebeten zijn.

Dat ging dan niet over de inhoud van de film?

Neen. We lazen wel soms iets over een film maar als het over rare onderwerpen ging sprak ons dat wel aan. Maar te komische, dwaze films was ons genre niet.

375 Las u soms interviews met filmsterren? (Ze denkt dat ik bedoel een interview heb afgenomen).

Nee, dat heb ik niet meegemaakt. Dan moet je diep zitten in de filmwereld. Op televisie zie ik graag een interview dat boeit mij wel. Bijvoorbeeld op AVS is er zo'n programma, de Dasksafilms, Jean Daskalides heb ik persoonlijk gekend, hij is overleden maar was van mijn generatie. Hij had naast Eldorado een zaak. Ik heb hem ontmoet, maar filmsterren nooit. Hij heeft veel gedaan

om voor Gent iets te verwezenlijken, dat is nu allemaal op cd-rom gezet, die heb ik niet maar ik heb het vorig jaar gevolgd als ze het op televisie gaven, de donderdag of vrijdagavond. Dat interesseerde mij omdat ze veel beelden toonden van ons periode, van wat ze hier in Gent deden. Dat was allemaal in zwart-wit.

Hoe noemde dat?

Daska. Van Daskalides, die zich van jongs af met de film bezighield, hij was welstellend en had de middelen. Onlangs hebben ze over zijn leven een film gegeven. Daar heb ik naar gekeken. Dat was interessant.

404

Hoe vaak kijkt u nu nog naar films?

Ik mag alleen niet kijken als mijn man voetbal wil zien (lacht), maar anders mag ik altijd kiezen en ik kies er meestal een goede film uit. Ik kijk meestal naar vijftv omdat ze daar veel films, en soms oudere films, geven. Achteraf merk ik dan dat ik hem al heb gezien maar dat geeft mij niet, als het toch al lang geleden is. Het enige wat ik jammer vind is dat ze weinig Franse films geven. Daar speelden nochtans zeer goede acteurs in mee. Ik heb wel veel cassettes over die periode, met Gabin, Delon, alle beroemde Fransen.

Bekijkt u die cassettes nog?

Ja, zeer graag, ze spelen ze niet, zelfs niet op de franse zenders. Het filmmuseum in Brussel schijnt ook interessant te zijn maar ik ben er nog niet geweest. Al die oude films worden daar bewaard. Wij moesten vroeger onze films huren. En op een populaire film moest je soms wachten omdat er mensen voor u waren en dan moest je meer betalen. Een film die iedereen wou zien was duurder. Ik veronderstel dat dat nog zo is. Ik weet niet hoe ze dat nu doen maar wij moesten om ons films gaan in Brussel, al de filmhuizen zijn in Brussel, afhalen en terug binnendoen. Wij speelden twee films in de week, vaak politiefilms, omdat je daar toch een publiek voor hebt. Maar in Zottegem waren we met drie, we hadden twee concurrenten. Maar we kwamen zeer goed overeen. En dat vond ik tof. Ik mocht bij hen gratis naar films te gaan kijken en omgekeerd. Als een andere zaal een film had kon je die niet krijgen, maar er was keuze genoeg. We moesten niet in ruzie leven.

450

Zijn er nog zaken die u wilt vertellen over de film?

Juist dat mij dat nog altijd boeit. En dat ik dat overgedragen heb naar mijn kinderen en kleinkinderen. Ze zijn ook geweldig geboeid. Voor mijn kleindochter spaar ik nu in Het Nieuwsblad een reeks films met Tom Cruise. Ze legt een collectie aan op cd-rom, maar ik blijf bij mijn videocassettes, aan cd-roms begin ik niet meer.

Als er echt niet is op tv en ik ga in mijn reeks gaan kijken en ik haal er één uit, dan zegt mijn man wel wel maar ik weet daar niet veel meer van. Als je dat bewaart, dat verandert niet hé, films. Naar de film zelf ga ik niet meer maar ik heb het nog lang gedaan met een vriendin maar die is ziek. En alleen, dat zie ik niet zitten.

Als je dan een film kunt zien op televisie ...

Het is dat. Dan zeg je rap ik ga niet. Jonge mensen doen dat wel, dat is aangenaam en je gaat eens uit. Maar wat ik mij afvraag hoe jongeren die cinema kunnen blijven betalen. Het is toch duur. Hoeveel is het?

Een zestal euro denk ik.

Dat is toch duur.

Het is niet meer om twee keer in de week te gaan.

Ah neen. Je mag dan nog geen popcorn of drinken nemen. Mijn dochter gaat nog af en toe. Maar zeer weinig. Jonge mensen willen dan ook nog iets eten. In mijn tijd was er één soort frisco, ik deelde dat rond en dat werd heel veel gekocht maar dat was het enige.

In de Skoop aan Sint-Anna ben ik ook al eens geweest, maar dat is zeer klein. Als je daar niet helemaal achteraan zit vind ik het niet aangenaam. Het zijn altijd speciale films.

Ik ben daar één keer geweest, naar een Franse film.

A ja. Maar dat marcheert nog goed want ik heb een artikel gelezen over die meneer en hij zei dat hij het al lastig gehad heeft maar dat hij gaat verder doen.

De eigenaar van die...

Ja. Voila ik weet niet of je voldoende hebt?

496

Ja zeker, u bent bedankt.

Dat is niets. Met plezier gedaan. Ik hoop hierover nog iets te lezen.
(...).

Mijn kleindochter zou als job films willen ondertitelen, ze gaat vertalertolk studeren.

Toch ook die film, het zit erin gebakken.

Ja, ja.

(Over kleindochter).

Het deed mij plezier hierover nog eens te babbelen.

(Band uitgedaan en terug aangezet omdat ze blijft vertellen).

Ooit zag ik een film over de Mormonen. Mijn vader zat toen in de cabine. Het opperhoofd in de film stierf en het volgende beeld, je zag dat, het overschakelen van het een bobijn naar het andere. Ook als de film gedaan was, dan kwamen er kruisjes op. Maar op de volgende bobijn stond het opperhoofd weer te dansen. Mijn moeder zei oei daar is iets gebeurt dat niet juist was. Wij zeiden niets, sommige mensen begonnen te lachen. Maar mijn vader had het rap gezien. En wisselde het. Als we buiten kwamen vroeg hij of we het hadden

gezien. Natuurlijk hadden we dat gezien (lacht). Het viel wreed op. Zoiets kan nu niet meer gebeuren, alles gaat automatisch. Toen ging dat manueel.

Dat kan gebeuren hé.

Ja. Dat is boeiend, als je het oude systeem zou zien, hoe die films geknipt en geplakt moesten worden, dat gebeurt niet meer hé. Toen kwam daar veel bij kijken en de mensen verdienden daar niet zo veel geld mee als nu. Het was een beroep en je moest dat graag doen. En wij hebben dat voortgedaan. Maar zowel ik als mijn mannen hebben tegenslag gehad door de televisie en we zijn moeten stoppen en hebben onze zaak moeten overlaten. Mijn man is moeten gaan werken. Als je financieel niet meekan om alles te vernieuwen, dan is het gedaan. In Zottegem zijn er ook geen cinema's niet meer, alles verdwijnt. Net als hier, als je ziet hoeveel er geweest zijn. Het is bijna niet te geloven. Ik weet niet of je al in het museum bent geweest? Daar geven ze maandelijks een film in een klein zaaltje. Ik ga daar dikwijls naar toe. Een meneer van Ertvelde geeft oude films uit mijn tijd.

Is het aan het water?

Ja.

We zijn daar geweest.

Die mens weet veel over de film. Hij is een Pool. Die is ook geboeid en geeft nog oude films. Ik geloof dat het honderd frank kost. Ik ga daar regelmatig.

Het is het MIAT.

Ja, ik kon er niet opkomen.

We zijn er geweest, in dat zaaltje, naar een film gekeken die hij samen met een vriend had gemaakt. We zijn ook in de projectiekamer geweest.

Ah, ja. Het is daar klein. Ik weet niet hoe lang hij dat nog zal kunnen doen want hij is niet zo jong meer. Ik vind dat wijs. Voila.

Naam INT: Tim Van Autreve
Naam RES: José Deblaere (1935)
Titel: JAREN 1940

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:04   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?**

Ongeveer twaalf jaar.

Rond welke leeftijd ging u dan het meest naar de bioscoop?

Vanaf twaalf jaar tot mijn vierentwintigste, praktisch iedere week minstens één maal naar de bioscoop.

Wat waren uw overige bezigheden toen?

Ik was in geen culturele vereniging, maar ik ging vaak met mijn vader naar het toneel kijken. In parochiale kring had ik ook een toneelcariëre van twee of drie rolletjes. En ik las ook veel.

Sportactiviteiten?

Pas op latere leeftijd. Het verenigingsleven was ook niet zo uitgebreid als nu. Ik woonde in het centrum van de stad en had veel kameraden en speelde veel op straat.

In welk jaar was u 12 jaar?

Wel aangezien ik geboren ben in 1935, was dat in 1947. Na de oorlog dus. Toen er zeer veel oorlogsfilms op het scherm kwamen.

00:02:43   **Politieke activiteiten?**

Op die leeftijd? Naar meetings? Ja, dat gebeurde, naar sprekers. Voor verkiezingen bijvoorbeeld. Met mijn vader, want ik ben vroeg een halve wees geworden.

Kerkelijke activiteiten?

Ik ben katholiek opgevoed, dus met een wekelijks verplicht kerkbezoek. Tijdens de paasperiode werden er toen nog indrukwekkende donderspreuken afgestoken, werkelijk orale hoogstandjes indertijd. Maar daarbuiten niets.

Geen clubs?

Het leven speelde zich in mijn buurt af op straat.

Wat was uw gezinssituatie toen?

Wel, vanaf mijn prille jeugd tot ik volwassen was ben ik heel frequent blijven gaan. Dat is eigenlijk nooit verminderd.

Wat zijn uw eerste herinneringen van bioscoop?

Dat zie ik nog zeer goed voor mij. Dat was de film 'Robin Hood', met Errol Flynn, één van mijn filmhelden. Als ze hem nog eens tonen op tv, kijk ik nog steeds. Dat was een prachtfilm die tegemoet kwam aan de avontuurzucht van de jeugd, die een geromantiseerd beeld op ging. Zeer geromantiseerd natuurlijk, zoals ik achteraf te weten gekomen ben. Want ik heb ook een grote interesse in geschiedenis. Ik ben wel tevreden dat ik pas zo laat erachter gekomen ben en gerelativeerd heb wat dat betreft, want anders zou ik er veel minder plezier aan beleefd hebben.

Wat zijn uw beste herinneringen van bezoek aan de bioscoop?

Van de films die ik gezien heb? Wat bedoelt u met die vraag? Wel, ik zal het algemeen formuleren: In mijn tijd had het bioscoopbezoek iets gezellig, iets knus. Je werd samen met een groep mensen in de duisternis gehuld en je kon jezelf volledig overgeven aan wat er op het scherm te zien was. Er was wel een soort groepsgevoel, hoewel men niet tegen elkaar sprak. Het was gezellig, enfin. Tijdens de weekends was er anders ook zeer weinig te beleven. Op zondag en zelfs op zaterdag waren er geen activiteiten. Dat waren zeer saaie dagen en men kon natuurlijk niet de hele tijd op straat spelen of boeken lezen, dus de cinema was een zeer goede uitlaatklep om u aan de werkelijkheid te onttrekken. Een uitgaansgebeuren.

00:06:17 Gaf u veel geld uit aan de bioscoop?

Ik kreeg zeer weinig zakgeld. Er was weliswaar nooit bezwaar als ik naar de bioscoop ging, dan kwam het geld goed boven.

Was dat duur?

Wel in verhouding wel. Laten we zeggen in een wijkcinemaatje was het voor de goedkoopste plaatsen twaalf frank, zoiets. Dus met het zakgeld dat ik kreeg kon ik twee keer naar de bioscoop gaan. Er was ook geen sprake van op café te gaan. Als ik dat deed, buiten het bioscoopbezoek, ging ik naar het parochiaal centrum, want mijn vader had daar een rekening (lacht). Zo wist hij ook meteen waar ik geweest was.

Op dat moment woonde u dus in Gent?

In het stadscentrum.

Ging u dan in de buurt naar de cinema?

De meeste bioscopen waren toen wel vrij centraal gelegen. De wijkcinema's zijn pas opgekomen als de filmindustrie zeer populair werd.

Ging u soms ook buiten het centrum?

Ja, maar pas op later leeftijd. Als ik zag dat een film uitgebracht werd die mij aanstond en die niet in roulatie was geweest in het centrum of die ik gemist had. Dan gebeurde dat wel.

Waren dat grote of kleine zalen?

De wijkbioscopen waren kleiner. De grote cinema was de cinema Capitole. Dan had je ook de Vooruit in de Sint-Pietersnieuwstraat en dat was de goedkoopste. Op een bepaald moment kwam de cinemaskoop of technicolor en niet iedere cinema was daarmee uitgerust. Dus als ik een bepaalde film in die versie wilde zien, was ik wel verplicht om naar zo'n grote cinema te gaan.

U had geen vaste bioscoop dus?

Neen, want ik had keuze te over. In het centrum hé.

00:09:21 Wat was uw favoriete bioscoop? Misschien meerdere?

De Majestic, in de veldstraat. De Eldorado ook, waar ik zeer goeie herinneringen aan had i.v.m. de films die ik daar gezien heb. Daar heb ik 'Robin Hood' gezien. De Capitole en in de buurt de Select en daarnaast de Century.

00:12:19 Met wie ging u dan meestal naar de bioscoop?

Meestal alleen.

00:15:50 En wanneer u getrouwd was?

Dan hing ik nog meer, want er was nog geen tv. Soms twee à drie maal per week naar de bioscoop. Praktisch iedere film die uitkwam. Met mijn kinderen minder, want die waren wel in een jeugdbeweging. Maar die hadden niet zo'n grote interesse voor film als ik. Het waren wel zonen van mij, maar geen klonen.

Dus de locatie ging af van de filmkeuze.

Ja, de film primeerde, maar ik vond het wel leuk als een mooie film gespeeld werd in een bioscoop waar ik graag ging.

Het maakte ook niet echt uit of het dan tijdens de week of tijdens het weekend was.

Ah neen, naar gelang het me uitkwam met mijn werk. Met mijn kinderen was dat natuurlijk in het weekend. Tegenwoordig gaat men naar de laatavondfilm en

daarna ook nog ergens naar toe. Vroeger was dat zo niet, maar wel gemakkelijk. Men had permanente voorstellingen. Je had eerst het journaal, daarna de bijfilm en dan de hoofdfilm. Nu is dat met een half uur publiciteit, vroeger was dat niet zo, dat was zeer miniem. Niet zo overdreven zoals nu.

00:19:50 En wist men dan wanneer de film begon?

Het aanvangsuur was gekend, maar wanneer hij precies begon, dat wist je niet. Ik heb één film meegemaakt, waarbij men verzocht om op tijd te komen, want anders mocht je niet meer binnen. Een franse film, waar een aantal jaar geleden nog een remake van werd gemaakt, met Sharon Stone. ('Les Diaboliques', 1955) Een ingewikkelde intrige over een man die zichzelf dood liet wanen om ervandoor te kunnen gaan met zijn secretaresse, of zoiets. Met Paul Meurisse en Véra Clouzot. Een film van Henri-Georges Clouzot. De titel zal me nog wel invallen. Hij lag in een badkuip met lenzen aan, heel spectaculair. Om het verloop van de intrige mee te maken werd dus verzocht om op het aanvangsuur binnen te gaan. Die film speelde in de Savoy, in de Kortedagsteeg, gespecialiseerd in de Franstalige films.

00:22:21 Was het seizoensgebonden? Ging u meer in de winter dan in de zomer?

Ja dat wel, de mooiste films werden ook zo niet in de zomer geprogrammeerd. Maar als ik mij verveelde, dan ging ik toch.

En toen u nog naar school ging, ging u dan ook tijdens de week?

Ah neen, dat is juist, dan ging ik enkel tijdens het weekend. Als ik mij niet vergis waren die wijkcinema's ook niet alle dagen open.

En in de vakanties?

Ja, we gingen wel eens op verlof. Tijdens de vakanties speelde ik ook meer buiten op straat. Misschien iets minder dus.

00:24:46 Hoe ging men naar de film?

Te voet. De fiets liet ik staan, want dat was toen reeds gevaarlijk voor diefstal. Soms met de tram tot aan het Sint-Jacobs of naar het Sint-Pietersstation, naar de Rex, als er een speciale film was.

Ging u in dagdagelijkse kledij?

Ja, maar toch niet in speelkieren. Maar niet in zondagskostuum. Voor het theater misschien wel, maar voor de bioscoop was dat iets minder. Het was toch donker hé.

Hoe verliep een bezoek? Was er een rij?

Jaja, als het een interessante film was stond er een rij. Aan de kassa kon men dan kiezen welke plaats men kon innemen, volgens uw budget. De

goedkoopste was het balkon, dan de mezzanines, en dan het parterre. In de Capitole toch.

00:27:40 Kon u buiten al het geluid van de film horen?

In sommige wijkcinema's wel, om volk te lokken. In de hal van de cinema stonden er allemaal foto's. Voor diegenen die nog niet beslist hadden of om te zien wat er de week daarna te zien was. In grote cinema's had je ook een afdeling 'binnenkort'.

Er waren dus verschillende soorten tickets. Was daar controle op?

Ja. Aangezien er zo'n grote volkstoeloop was. Stond er zo'n *admiraal* aan de uitgang. Met een luxe-uniform en een kepie, die zorgde voor het ordelijk verloop. Het openen van de deuren. Daarna had je een ouvreuse, met een witte blouse en een zwarte rok. Met een lampje. Die scheurde uw ticket en begeleidde u naar uw plaats, met dat lampje. En aan de gevel was er altijd een grote schildering aangebracht. Met zijn hoofd, haar hoofd, de titel van de film en de naam van de artiesten.

00:30:36 Hoe zag de Majestic eruit?

De Majestic had wel iets van een cruiseschip. Met vasttapijt, precies een grote kajuit. Ze waren ook één van de eersten, die met twee zalen experimenteerden om het hoofd boven water te kunnen houden toen het minder goed ging. De Majestic 1 en 2. Met twee projectieschermen.

00:31:43 In welk jaar was dat dan?

Laten we zeggen bij de opkomst van de tv en de teloorgang van de film, ik denk rond de jaren 1970 – 1975.

Had dat succes?

In het begin wel, maar dat was vechten tegen de bierkaai natuurlijk. Cinema's werden wel overgenomen, maar de ene na de andere deed de deuren dicht.

Was er verwarming in de zaal?

Ja. In de winter was het er goed warm.

Versiering?

Voor zo ver mij bekend niet. Het decor was wel aan de moderne kant, post-modernistisch, met zuilen en ornamenten. Maar geen schilderijen of architecturale hoogstandjes. De akoestiek was wel zeer goed, bijvoorbeeld in de Savoy. De Select ook, alsof het ervoor gemaakt was.

Was er een gordijn?

In een paar cinema's wel. Zoals in het theater.

Kon men iets van de infrastructuur zien?

Soms wel ja, in de wijkcinema's bijvoorbeeld.

00:35:30 Hebt u nog reclamedia's meegemaakt?

Reclamedia's ... KH Van Dam, Vaartsstraat nr. 13 in Brussel. Met zo'n klein *negerke*, een piccolootje. Jaja ik heb dat nog geweten. Met commentaar dan.

Commentaar op band?

Ja, ja.

Euh doorlopende vertoningen...

Ik heb nog zo'n uitzondering meegemaakt, the 'House of Wax'. Die film diende bekeken te worden met een 3D-brilletje. Met wijlen Vincent Price. Dat was spectaculair.

00:37:00 U hebt dan de veranderingen meegemaakt, de start van de vaste uren?

Jaja, wanneer de kinopolis begonnen is. In een oude fabriek. De Decascoop. Toen was de bioscoop op sterven na dood. Het systeem bestond al van de cinema's te gaan centraliseren. Of naamsveranderingen, zoals de cinema Plaza denk ik en daarna de Calypso.

Er was dus een bijfilm en één hoofdfilm?

Ja, de hoofdfilm, bijfilm en een soort trailer was er ook bij, van de volgende film. De bijfilm werd uitzonderlijk eens niet gedraaid als het een bijzonder lange hoofdfilm was. Bijfilms waren allemaal Amerikaans. Soms om te lachen, maar ook soms raadgevend, moraliserend. 'Crime doesn't pay'. Allerlei situaties, in zwart-wit. Zoals kleine diefstalletjes, die altijd uitkwamen. Of bloopers, zoals de candid-camera nu, dat is niet nieuw.

Maar gespeeld dan?

Ja, dat was gespeeld.

Geluidsfilms waarschijnlijk?

Ja, ja, de begeleiding met piano heb ik niet meegemaakt! Zo oud ben ik nog niet (lacht).

Het had misschien wel gekund dat stille films herhaald werden.

Dat is wel eens gebeurd, tijdens een retrospectieve van Chaplin. De muziek stond dan wel op band. Chaplin was ook zelf componist. Dat zijn zeer mooie films, nog steeds.

00:39:54   **Was er een pauze?**

Wel, het liep doorlopend, maar er was wel de tijd om een *frisootje* te kopen.

De hoofdfilm werd nooit onderbroken?

Het moest al een zéér lange film zijn. Ik heb wel films geweten, in de Select, zeer kort na de oorlog. De soldaten gingen ook gaan kijken. Een cowboyfilm. 'De Lone Ranger'. Met indianen. Met de muziek van Willem Tell. Een film in verscheiden afleveringen, over enkel weken vertoond. Dan legde de indiaan zijn pijl in zijn boog, die hij opspande en dan kwam opeens op het scherm: 'Come and see next week!'.

00:41:18   **Zo met een cliffhanger telkens... Wat was het imago van de bioscoop?**

Zelf heb ik daar nog echt bij stilgestaan, maar de cinema vroeger, net zoals de televisie vandaag, speelde een rol bij het beoordelen van morele waarden. Als er een KNT film was, het moest al niet veel zijn. Het waren meestal Franse films die een beetje aan de gewaagde kant waren. Daar werd wel over gesproken natuurlijk. Enfin dat is een tijdsbeeld. Maar het imago van de film... De film had wel een impact, omdat het een van de weinige segmenten was van het uitgaansleven.

00:42:29   **Hebt u ooit waarschuwingen ondervonden voor het naar de cinema gaan?**

Op school al zeker niet, en in de kerk ook niet. Maar ik herinner mij wel dat mijn vader het wel opvolgde welke films ik ging bekijken. 'The Dream Boat', in de Majestic, in het *Vlaams* vertaald als 'De Verleider'. Maar de vlag dekte de lading niet. Dat bleek sterk overdreven te zijn. Dat was een film met Clifton Webb, een stijve butler die in een rumoerige film orde op zaken moest stellen. Toen heeft hij wel gevraagd wat voor een film ik gezien had.

Wat herinnert u zich nog van prijzen?

Dat waren vaste prijzen per cinema, onafhankelijk van de film die gespeeld werd. 12 frank was het goedkoopste. 30 frank was toch al tamelijk duur. Voor zover ik mij dat herinner, want ik keek nooit echt naar de prijzen, ik trachtte enkel de goedkoopste te hebben. *Réservé* was ook zo'n indeling. Alhoewel je niet hoefde te reserveren.

00:45:00   **Wat voor een publiek had de bioscoop?**

(denkt) Iets minder van niveau – als ik het zo mag uitdrukken – dan het theaterpubliek. Dat was meer voor het gewone volk.

En tussen de verschillende bioscopen?

In de Savoy. De Majstic ook. De Savoy was eerder Franstalig, er werden soms Franstalige films gegeven zonder ondertitels. Een beetje elitair. Een beetje.

Hoe was de sfeer voor, tijdens en na de filmvoorstelling?

De sfeer? Als je geen interesse had, ging je niet gaan kijken. Het verliep wel gedisciplineerd. Er werd niet gebabbeld, geen luidruchtige toestanden. Geen voeten op de rugleuning of rondlopen met zakjes. Of naar elkaar roepen 'Hé, zet u hier!' Zoals een bezoek aan een schouwburg. Er was weinig storend gedrag.

Werd er commentaar gegeven?

In die wijkcinema's soms.

(kant B)

Ik ben eens met één van mijn kleinkinderen naar de bioscoop geweest, naar 'Spider-Man', met Tobey Maguire. We zaten helemaal vooraan, want er was anders geen plaats meer. Na de film, stelde iedereen zich recht, een staande ovatie. Niet zo ver in het verleden dus. Echt schitterend vond ik dat!

00:47:47

En toen?

Dat gebeurde zeer weinig. Wat ik wel nog weet. Tijdens één van de vele romantische films, 'Love is a Many-Splendored Things', in de Capitole, ik zat in de benedenverdieping. Met William Holden en Jennifer Jones geloof ik. En dat was zo droevig... 'Love is a Many-Splendored Things' dus. Daar was een overlijden in van één van de geliefden. Dat was snikken en snotteren op sommige rijen, werkelijk een meeslepend iets.

Werd er gegeten?

Neen, toch niet tijdens de film. Buiten die frisco's was er niets. Ze zaten daar hun boterhammen niet op te eten. Ik deed dat soms, op latere leeftijd in combinatie met het uitgaan. Om niet terug naar huis te moeten gaan, iets te eten en dan weer te vertrekken. Maar ik deed dat wel op discrete wijze natuurlijk. Niet zoals ze nu zitten te krabbelen met hun popcorn. Maar dan moeten ze het maar niet verkopen. Het gebeurde wel dat er iets op de grond gegooid werd, maar er was een opkuisploeg. Maar er was duidelijk minder afval dan nu. Kauwgom bijvoorbeeld. Iets dat pas na de oorlog gekomen is, en wat zeer veel gepropageerd is geweest.

00:50:00

Werd er gerookt?

In de cinema? Neen. Dat was verboden. Als er zeer veel volk was kwamen ze soms binnen met een apparaat om een soort deodorant te verspreiden. De geur van sinaasappels. De mensen stonden soms recht als het vol zat. Dat mocht niet

voor de brandveiligheid, maar er werd dus niet echt altijd naar gekeken. Ik herinner mij nog één van die gevleugelde uitspraken van de admiraal tegen de rij wachtenden: 'Balcon complet,' in het Frans dus, 'mezzanines debout' Wat wilde zeggen dat men moest rechtstaan, om zoveel mogelijk volk binnen te krijgen.

De geurfilm?

Neen neen, dat zou me wel bijgebleven zijn. Ik weet wel dat daar experimenten met geweest zijn, maar of dat hier in Gent ook gebeurde?
En de 3-D film werd niet zoveel gemaakt. 'The House of Wax' was misschien wel de enigste die ik gezien heb.

Ooit weet gehad van ruzies of rellen tijdens de film?

Ik niet. Er waren soms wel films met een politiek geladen thema. Na de oorlog werden natuurlijk geen Duitse films vertoond. Dat was taboe. Maar van rellen heb ik nooit geweten.

00:52:48 Wat betekende de bioscoop binnen de gemeenschap?

Wel, ik heb het gezegd, het was een onvervreemdbaar element van de samenleving.

Er werd wel veel over gepraat dan?

Jaja! Het was *chique* om te kunnen zeggen en vragen welke films je gezien had. Dat was zeker een gespreksonderwerp.

Wat betekende het om naar de bioscoop te gaan? Veel anders was er niet ...

Ja, maar men kon er ook wel iets van leren. Ik was erg geïnteresseerd in geschiedenis. Vooral de kleine anekdotes. Nu is dat gemakkelijker om op te zoeken. Maar toen was dat een ontdekkingstocht. 'Ivanhoe'. Heb ik ook het boek van. Die mantel- en degenfilms zag ik graag. Klassiekers allemaal. 'Scaramouche'. Zeer goed. Al die films met Burt Lancaster. 'The Crimson Pirates'. Lancaster was een trapezist en paste dat verscheidene keren toe in zijn rollen, als piraat bvb.

Werd er voor een speciale gelegenheid naar de cinema gegaan?

Misschien wel bij een verjaardag. Om eens te *trakteren*. Dat kon. Ter gelegenheid van Kerstmis of Pasen.

Was dat rebels, naar de cinema gaan?

Ik heb toch nooit geweten dat het een rebels iets was om naar de cinema te gaan.

Een sociale activiteit?

Uiteraard. Er werd ook over gesproken achteraf. En de kenners vertelden dan welke acteur waarin gespeeld had. Dat was een gespreksonderwerp.

Was het dan meest, een culturele uitstap of de ontspanning?

Wat mij betreft, beiden. Ik zag graag cultuur, maar op een ontspannende manier. Het was veel aangenamer dan in boeken te zitten neuzen wie in welk jaar getrouwd was en gesneuveld was in de slag van het jaar zoveel ... Na het examen vergeet je dat toch. Als je zoiets in een film zag, bleef het hangen.

En die documentaires en voorfilms?

Jaja, dat was goed. Uitgezonderd de 'Crime Doesn't Pay'-films, daar werd eens mee gelachen. Maar er zaten soms goede documentaires bij, zoals van Cousteau.

00:57:36   Werd het geassocieerd met iets anders?

Als ik ouder was natuurlijk. Dat gebeurde dat we dan een pintje gingen drinken, maar het maakte daar geen deel van uit.

Hoe ervaart u de veranderingen in het bioscooplandschap?

In het begin ondergaat u dat. Anders moet je weigeren om naar de bioscoop te gaan. Maar hoe ouder ik word, hoe meer ik mij daar aan erger. Met de schoenen op de zetels: dat stoort me. Je mag nog zo open zijn, zoiets doe je thuis ook niet. Dat is een bewijs van geen opvoeding. Ongeremder. Slordiger. Ik scheer daarom niet iedereen over dezelfde kam, maar het is een feit. Ook de aangewende technieken van geluid zijn zodanig schreeuwerig geworden dat het niet meer te genieten is. Ik meen ook te mogen zeggen dat de inhoud ondergeschikt is aan de hoeveelheid lawaai, glamour en seks dat er aan te pas komt. Op de duur zijn ze daar wéér al met die seks. Het verveelt. Vroeger werd daar tamelijk veel over gesproken. Maar de seksuele scènes waren zodanig suggestief dat je meer diende te denken dan dat er te zien was. Je werd aan het denken gezet. Maar nu zijn het *veertserij-scènes*, ik zie niet in dat dat enige excitatie kan opwekken. Voor sommigen misschien. Maar ik vind dat de kwaliteit van de film achteruit is gegaan. Veel lawaai, weinig inhoud. En dat geluid verwekt een afkeer! Er is geen intimiteit meer. Zelfs als ze fluisteren is het alsof er een onweer overkomt. Ik weet wel, de eerste keer dat ik zo'n geluid hoorde, alsof de helikopter naast mij vloog, in *Blue Thunder*, dat was spectaculair. Maar er zijn grenzen aan de perceptie en absorptie van het publiek.

01:01'05   Als er dan veel bioscopen verdwenen of failliet gingen, vond u dit dan spijtig?

Ja ik vond dat wel spijtig. Er is dan ook een hele lege periode geweest. Er waren er altijd wel. De Studioskoop is dan begonnen. Die heeft wel geweten waar de klepel hing in al dat klokkengeluid. Hij is nog altijd een alternatief.

Hoe heet hij? Een Vercruyssen? Dat was een zeer krakkemikkig gedoe, maar men kon er tenminste nog naar een film gaan kijken. Met de komst van de decascoop is dat terug in een stroomversnelling gekomen. Dan werd het een groter sociaal gebeuren. Het initiatief was zeer goed: je kon er naar tien films gaan kijken, er was een ontvangst, een bar. Terug een opleving, nu gaat het wereldwijd terug achteruit. Het medium heeft zijn beste tijd gehad. Het is een allesomvattend medium, maar het zal zich moeten aanpassen en andere manieren moeten vinden om volk te lokken.

01:02:37 **Maar de start van de Decascoop vond u dus een goeie zaak?**

Ja zeker. Je kan er een pintje drinken, kiezen uit tien films zonder u te verplaatsen. Ja ik vond het wel een goeie zaak.

01:03:00 **Terug naar vroeger. Ervoer u de verzuiling van de bioscopen?**

De Vooruit, het was alles. Er was ook nog zo iets in Oostakker in het parochiaal centrum. Nova. Dat was katholiek. Daar zouden ze geen seksfilm gedraaid hebben. Nu ja, in de Vooruit ook niet. Het sloot aan bij de rest van hun activiteiten. De Vooruit was ook de goedkoopste. Tien frank. De hoogste balkon was het vrijershoekje (lacht) De uitgekozen plaats voor jonge koppeltjes om hun prille geluk te beleven. Of wat er moet voor doorgaan.

01:04:26 **Herinnert u zich katholieke waarschuwingen tegen bioscoopbezoek?**

Niet in mijn onmiddellijke omgeving. Wij lazen wel de krant waar de bioscoopprogrammatie in stond. Dat was onderverdeeld. Voor allen – voor volwassenen – volwassenen onder voorbehoud – te mijden – af te raden. Dat was de max, af te raden!

(Zijn vrouw vertelt over de aangepaste foto's in de hal) In de film ook! Zilveren vlekjes op de cruciale plaatsen. Dat was niet in alle films. Bijvoorbeeld in *het Leopolleke*. Waarom zeg ik dat? Aha! U bent daar ook geweest ga je zeggen ... Ja, ik ben daar ook geweest. Eén keer uit nieuwsgierigheid, en de keren daarna voor mijn werk.

Ik ben bij de politie geweest, bij de zedensectie. Er werd daar zwaar aan getild. Die films moesten bekeken worden. Als er 'moeilijke' punten waren, moest dat gemeld worden. Dan kon, eventueel de Procureur des Konings ingrijpen om de film, en zelfs de apparatuur in beslag te nemen. Het *Leopolleke* is zijn projectieapparatuur kwijt geraak aan het gerecht, en wat gebeurde er dan: een verbeurdverklaring en verkoop ten bate van de Staat. En wie was de eerste koper? De uitbater van het *Leopolleke*. Zo heb ik dus wel verschillende van die film gezien. Ik heb me daar eerst mee geamuseerd, maar dat diende goed getimed te worden, op welke moment er wat voorkwam in de film, wat er te zein was. De verdeler werd genoteerd, de originele en Nederlandse vertaling van de titel voor de film. Aan andere steden waar hij vertoond geweest was moest gevraagd worden of daar ook reactie geweest was. Dat was het voorbereidend werk, en dan moest ge naar de cinema. Jaren geleden. Tijdens mijn verdere studies. Ik moest dat doen tijdens mijn dienst. Om enkele uren te

kunnen recupereren, vroeg ik om dat 's avonds te doen. Zodat ik zagezegd vier uren gewerkt had. Daarom heb ik er veel van gezien. Ik heb dan goed geamuseerd met die verslagjes te maken. Goed ja, dit terzijde.

Maar het was toch geweten dat het *Leopolleke* dat soort films draaide?

Jaja. Dat had totaal geen zin, maar daar werd niet naar gekeken. Dat was een bioscoop waar publiek binnenmocht. Natuurlijk, die wisten wat er te zien was. Er zijn nog steeds sekscinema's hier nu in de buurt. Er gaat daar niemand meer naar gaan kijken, want het is het zien niet meer waard. Een aanslag op de goeie zeden, wat is dat nu nog? Dat is allemaal vervaagd en vervangen door iets anders. De moraal is nu anders. Ik ben nog getuige om dat te mogen meemaken.

Maar om terug te komen op de vraag. De fransen waren gespecialiseerd in de films op het randje. Ik heb nog geweten dat er in beslag genomen werden. De Procureur moest de film dan bekijken in een privé-visie, of het nu werkelijk een inbreuk was. In de Brabantdam waren zelfs optredens van *stripteaseuzes*, in werkelijkheid. Toen dat voor de eerste keer gebeurde, stond gans het Gerechtshof stond op zijn kop natuurlijk. Ze hebben dat toegelaten, maar niet alles mocht te zien zijn. Tijdens de pauze. Dat was een evolutie in de tijd. Nu is dat weer gedaan denk ik.

En die films ... Als ze niet meer wisten wat gegeven, werd de ene film na de andere film aan elkaar geplakt met seks. Er zat geen verhaal meer in! Dat was verschrikkelijk.

In mijn jeugd was dat niet het geval. Het *Leopolleke* was de enige die een beetje aangebrande films bracht.

Spreken we dan over expliciete beelden of een borst die eens in beeld kwam?

Het begon daarmee. Stilaan is het allemaal beter in beeld gebracht, de realistische en wetenschappelijke benadering. 'Functioneel naakt' zagezegd.

01:11:30 Had dat een invloed op het bioscoop gedrag, die indeling?

Ik was toen nog niet volwassen en als ik eenmaal als ik volwassen was, was die indeling totaal weg. Welke invloed dat had weet ik niet, maar ik denk dat het net een reden was om tóch naar de film te gaan. Er was controle op. Sommige films waren streng verboden onder de 18 jaar. Werkelijk de max dat. Je kon niet vlug genoeg achttien jaar zijn dan. Het verbodene trekt steeds aan.

01:12:47 Wie bepaalde de keuze?

Ik. Mijn ouders gingen eigenlijk niet.

01:13:05 Op basis waarvan?

Zoals ik zei, ik heb nogal een brede interesse in geschiedenis. De films die het oorlogsgebeuren uitspeelden trokken me wel aan: Ik was een kind van de oorlog. Er waren zeer veel oorlogsfilms ook. Daarna de historische films met

Errol Flynn, wie weet ik allemaal. De piraterij, ... Stilaan ging ik ook naar andere films gaan kijken.

01:14:00 Land van herkomst?

Ik zag graag Engelse films, en daarna de Amerikaanse. In die volgorde. Franse minder omdat ik zelf niet franstalig ben. Dat was wel met ondertitels. Zoveel Franse films die mij aanspraken in mijn jeugd waren er niet.

Filmsterren?

Ajaja. Kijk, je kocht chocolade en daar zaten dan foto's bij. Of je kon punten sparen, de foto's verzamelen en uitwisselen. Het had wel een impact op het dagelijks leven.

Wie waren dan de grootste?

Errol Flynn. Clark Gable. Jean Peeters. Olivia De Hageland. Ester Williams, die zwemfilms. De musicals zag ik ook zeer graag. Danny Kay. Er waren er zoveel. William Holden. Rock Hudson. (Zijn vrouw steekt het even op.) Doris Day! Dat was een van mijn favorieten. Ik zou het nog vergeten.

Cowboyfilms?

John Wayne! En diegene van nu. Al Pacino en zo ...

01:17:20 En op basis van recensies in de krant?

Jaja die las ik ook. Iets dat mij aanspraak, ging ik gaan bekijken.

Herinnert u zich nog bepaalde films?

'Robin Hood' natuurlijk. 'Scaramouche'. 'Lili'. 'I love Paris in the springtime'. Gene Kelly! Ook een van mijn favorieten. 'Gone with the Wind'. De Hitchcocks! Of op latere leeftijd, van Ingmar Bergman. Ik heb ze allemaal gezien eigenlijk he. Als ik jong was hield ik meer van de actie en de muzikale films. Of 'Jeanne D'Arc', een schoolvertoning! Dat was niet alles. Je was verplicht om te gaan kijken en de religie droop er af dat het niet meer schoon was. Met Ingrid Bergman. Zeer lang geleden.

01:21:00 Waar was die schoolvoorstelling?

In de Capitole denk ik. 's Morgens. En Duitse films heb ik ook gezien. Toch wel! Tijdens de oorlog. In de Plaza. Films met Christine Kaufmann. 'Münchhausen', met Hans Albert. En 'Der Brave Soldat Schwejk'. Met Heinz Rühman, zéér goed! Moet je allemaal eens zien! Films van kort na de oorlog.

01:23:30 Zocht u nog informatie buiten de artikels in de krant?

Televisie bestond nog niet. De eigenlijke blaadjes waren in het Frans. Daar stonden vooral foto's in en glamour-artikels.

01:24:00

Filmfan?

Ja. Ge hoort dat ik er veel over kan vertellen. Naarmate ik erover bezig ben, komt er meer terug.

Bekijkt nu nog steeds films?

Ja, maar het komt er niet altijd van. We hebben tv ook. Wel spijtig maar soms komt het er nog wel eens van. Het moet al een zeer mooie film zijn. Kijk we zijn er nog niet uit, misschien gaan we naar 'Hel van Tanger' of 'l'Ivresse de Pouvoir'. Al de rest zegt me niet veel. Allemaal actiefilms. Of soms in de Sphinx en de Studioskoop. Zoals de 'Full Monty', daar hebben we ons een krieb mee gelachen. Die Engelse films waren toch wel goed. Zoals 'the Laughter in Paradise'.

In de Kinopolis is het Amerikaans hé. Eten en drinken. In de snoepafdeling een *zakske* vullen en daar dan ik-weet-niet-hoeveel voor betalen. De laatste film die we gezien hebben was 'the Island'. Met Sean Bean. Science-fiction. Zeer goed, maar het tweede deel was zodanig lawaaierig, onvoorstelbaar, die achtervolgingscènes. Spectaculair misschien maar niet ingetogen

Dat eeuwige Amerikanisme ook dat eraf druipt. De voortdurende redders van de wereld.

Aja, we gaan nog eens een regime omver werpen en al die slechteriken een lesje leren. In die oorlogsfilms waren de Duitsers ook allemaal dommeriken. Ze verloren altijd. In werkelijkheid heeft de hele wereld zich moeten keren om ze te kunnen overwinnen. De geschiedenis wordt herschreven door de overwinnaars. Of voor volksvermaak. Iemand die niet nadenkt kan men alles wijsmaken.

01:29:52

Zijn er nog dingen die ik nog niet gevraagd heb?

(lacht) Neen neen, je hebt bijna alles gevraagd! Maar het is goed dat je uw eigen volmaaktheid in vraag stelt! Ik had misschien nog gedacht dat je ging vragen hoeveel wijkcinema's er waren, maar dat weet je wel al zeker.

(Nogmaals, over oorlogsfilms: 'The Enemy Below', magnifiek! Mooier dan the 'Hunt for the Red October'. 'The Caine Mutiny'! Nog niet gezien?)

De Amerikanen hebben veel broel gemaakt, maar ook veel goede films.

(...)

01:04:30

Naam INT: Hanna Van Thienen
Naam RES: Jean Dekeukelare (1932)
Titel: JAREN 1940

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:01   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?**

Euh,... 1948.

Ging u in die tijd veel naar de bioscoop?

Nee, een maal in de week.

En wat deed u nog van overige bezigheden? Dansen, lezen, muziek,..

Nee, eigenlijk niet. Voor we gingen werken mochten we het café nog niet binnen.

00:00:50   **Wat was uw gezinssituatie toen u het meest naar de cinema ging?**

Mijn gezinssituatie?

Woonde u nog thuis?

Ja, ik woonde nog thuis.

Dus u ging het meest als kind. Ging u later met uw vrouw ook nog?

Ja, later met mijn vrouw gingen we gezamenlijk. Als we verkeerden maar dat was wat later.

Ging u dan met uw ouders, met broers en zussen of met vrienden?

Als ik mijn vrouw leerde kennen, dat was in 1952 dan gingen haar ouders altijd mee naar de cinema in het begin. Dat was mode. Dat was mode. Zeker hier in de gemeente (Heusden) maar daarna zijn we met de tram naar de stad beginnen te gaan.

Hebt u altijd hier gewoond?

Ikzelf niet, ik woonde aan Merelbeke Statie maar ik kwam hier verkeren, mijn vrouw was van Heusden.

Ging u met uw vrouw dan ook altijd 1 keer per week?

Ja, altijd op zondag.

Namiddag of avond?

Namiddag. We moesten vroeg vertrekken want we moesten om 10u thuis zijn.

En gingen haar ouders dan ook altijd mee?

Nee, dan gingen ze niet meer mee. Ik was toen al soldaat en een beetje stoerder.

00:02:20 Wat zijn uw eerste herinneringen aan het bioscoopbezoek?

Ja, de eerste herinneringen? ... mijn eerste herinneringen aan bioscoopbezoek, ten eerste dat ik ervoor moest sparen want ik had maar een klein inkomen.

Hetgeen dat ik nog weet is dat er eerst actualiteit getoond werd en daarna een voorfilmpje. En daarna pas de hoofdfilm. Eerst altijd zo'n kort filmpje en dan de hoofdfilm. Maar er kwam daar geen sex aan te pas hoor.

Nee, nee, maar ge had andere cinema's hé. Er was een fameus filmpje dat ze eerst gaven met zo'n piccolomannetje.

En altijd met dien leeuw hé.

Goldmayer! Nu, als anekdote heb ik meegemaakt, dat was in Gent in een cinema. Je kwam binnen aan de achterkant van de cinema en daar had je zo kotjes apart

In de Capitole.

Maar dat was in 't Lidoetje ook. In Ledeberg. En dat noemde 'Mezzanine'. En die madam vroeg uw kaartje en vroeg dan 'Is het met Mezzanine?' Ik zei 'Nee het is met Georgette' (lacht). (vanaf 04'31" irrelevant)

00:04:47 Gaf u veel geld uit aan de bioscoop?

Nee. Je had drie tarieven maar wij kozen voor het goedkoopste tarief want ik had maar 10 frank inkomen. En ik moest dat wat proberen te sparen. Ik ging zelfs in het weekend nog wat werken voor wat drinkgeld. En het was de mode dat de meisjes nooit betaalden. En na de cinema direct naar huis. Geen drank, geen cinema, geen tram. Meisjes betaalden niets. Dat was een lastige tijd voor de mannen hoor. Wij deden ook aan grootdoenerij want we wilden ook nog sigaretten roken wat heel duur was. Het was de prijs van een brood, 6 frank voor een brood, 6 frank voor sigaretten. (...)

00:05:50 Waar woonde u op het moment dat u vaak naar de cinema ging?

Hier op Heusden.

Ging u dan ook in deze buurt naar de bioscoop?

Ja. Er waren twee cinema's hier in Heusden. Derby en het parochiehuis, maar dat waren twee contradicties. In het parochiehuis had je deftige films, katholiek getint, vol met feiten, voorhistorische films. In Derby was het al iets bloter, daar zag je al wel eens een borst of een bil die bloot was. Het was dan ook wel ander volk dat daar naartoe ging. De mensen zouden gezegd hebben 'Kijk die gaan naar het vuil cinemaatje'. Dat was toch wel ander volk. Wie naar Derby ging was niet katholiek.

Maar ja, als het een schone film was ging iedereen.

Want vroeger toen ik een manneke was en ik misdienaar was, toen zei de pastoor. 'Wie naar de cinema gaat zijn onkuise mensen'.

Ging u soms ook in Gent naar de cinema of in een ander dorp?

Nee, niet in een ander dorp. Maar soms namen we wel de tram in Heusden naar de Zuid. En aan de Zuid had je 4 cinema's ... Ge had de Capitole rechts, en te midden had je de Century...

Aan den overkant had je twee cinema's.

Allee waar nu dat groot. Rechts had je de Capitole, en te midden had je de Century en de ...

Plaza.

Plaza, das juist.

En dan in de Veldstraat de Majestic,

In de Veldstraat had je de Majestic, en je had,

Was er geen Eldorado ook?

Eldorado, ah maar dat was op de Dendermondsesteenweg.

De Metropol was in Sint-Amandsberg. (...) We hadden genoeg keuze hé.

Gingen jullie vooral naar de grote bioscopen of naar de kleine?

Wel dat waren de grote bioscopen maar de grootste was de Vooruit op 't Sint-Pietersplein. Dat was ook wel een cinema die goedkoper was, sociaal goedkoper was of elders.

Was dat het Leopolleke?

Nee nee, je had eerst de Vooruit. Maar het andere cinemaatje dat was het Leopoldje, dat was al serieus angebrand hoor.

Daar durfden we niet te gaan uit angst dat ze ons zouden zien.

Ja, want als mensen van Heusden ons zouden tegengekomen zijn dan zouden ze gezegd hebben dat we geen deftige mensen waren. Dat was geklassificeerd: wie naar het Leopoldje ging was al zowat een durver. Het is ook eens uitgebrand geweest, ongeveer 30 jaar geleden. Het was in brand gestoken. (...)

00:09:30 Als u dan naar de bioscoop ging koos u dan voor een bepaalde bioscoop of voor een bepaalde film?

We maakten toch wel een keuze. Bijvoorbeeld aan de Zuid had je 3 cinema's maar we kozen toch wel. Ik moet wel zeggen dat het in de Capitole altijd wel iets duurder was. In elke cinema was het wel dezelfde film. Nu ga je naar Decascoop en je hebt 20 soorten films. Hoewel, elke zaal speelt wel heel de dag dezelfde film. (...)

Koos u dan voor de goedkopere film en dan voor de chique Capitole?

Ja, bij die fameuze films,

Als het was van 'Ben-Hur', of 'De Mantel', massa's gingen daar naartoe.

Zoals 'De Brug over de River Kwai', dat was zowat dé film van de Capitole. Dat was echt een aantrekkingspunt 'De Brug over de River Kwai' als die uitkwam.

Welk was uw favoriete bioscoop?

Bah favoriet ...?

Ah ja, we gingen toch al graag naar de Capitole.

Century toch ook? 't I ste zien. Capitole was gezelliger en grotesker en daar zat je al in zetels terwijl het in Vooruit nog stoelen waren. *Allee* halfgebakken stoelen.

00:11:33 Als u later kinderen had ging u dan ook met hen naar de bioscoop?

Nee, daar hadden we geen tijd voor. Door de beroepsbezigheden hadden we er geen tijd voor.

Ik ben ooit alleen geweest omdat we geen sluitingsdag meer hadden in de bakkerij en ik moest er eens een keer uitzijn, uit de stress. En dan ben ik eens alleen in de Veldstraat geweest, het was een film om te lachen. Dat weet ik nog zeer goed, met dien Fransman.

00:12:15 Was naar de cinema gaan dan echt ontspanning?

Ja, dat was echt ontspanning. Ook wel als we jong waren om samen te zitten en te kunnen knuffelen. Terwijl nu gaan ze daarvoor niet meer naar de cinema.

Maar vroeger gingen de knuffelaars helemaal omhoog zitten. We keken er ook naar uit dat ze rondkwamen met snoep enzo. Er kwam dan zo'n piccolomeisje langs met Artic-ijs, nougat en spekken. Popcorn bestond toen nog niet.

00:13:10 Was het dan netjes in de cinema?

Het werd daarna misschien wel opgekuist. Er was ook wel maar 1 vertoning. Hoewel, in sommige cinema's had je 2 vertoningen, 1 in de namiddag en 1 's avonds. Ook liepen er mensen rond met een zaklamp om u uw plaats te wijzen. Ook als er daar wat dingen waren die niet door de beugel konden dan gingen ze met het licht gaan verwittigen. Als er mensen zaten te vrijen bijvoorbeeld.

00:13:57 Ging u dan vooral tijdens de week of tijdens het weekend?

In het weekend, op zondag. En ik heb nog een anekdote. Ik en mijn broer waren alle twee bakker alle twee bakker. Ik ging met mijn verloofde en mijn broer met zijn verloofde. We gingen naar de cinema maar we hadden een ganse dag gewerkt en we vielen in slaap terwijl de vrouwen naar de film keken. We zaten met een paraplu voor ons gezicht, allebei te slapen. We waren altijd moe

Hing het er ook vanaf welk seizoen het was of u meer of minder naar de cinema ging?

Meer in de winter, het was meer iets om in de winter te doen.

Ook meer in de vakanties?

Wij hadden geen vakanties. (praten over kat) In Melle had je de Floreal en de Odeon maar daar zijn we nooit geweest. In Heusden was er de Derby en het parochiehuis. Op de Dendersmondsesteenweg had je de Scala. In Gent had je de Vooruit, de Capitole, De Century, de Rex en Plaza. En op de korenmarkt maar die is daar nu nog!

In de Veldstraat waren ook 2 cinema's waarvan een vooraan in de straat. En waar nu de Blokker is was Fritz, dat was cabaret. (vanaf 16'06" irrelevant)

00:17:02 Als u naar de cinema ging hoe ging u dan?

Met de tram die van Wetteren kwam.

Kwart na 10 was de laatste, dan moesten we terug zijn want anders konden we te voet naar huis komen van Gent.

En als u hier in Heusden naar de cinema ging, hoe ging u dan?

Te voet. Het was niet ver dan, en de ouders gingen mee. Het was wel geen mode om als ouders mee te gaan naar Gent.

Als u ging welke kledij droeg u dan?

Zondagskledij en als soldaat had je dan een mooier kostuum aan dan tijdens de week. Beter gestreken en schoenen beter gekuist. Wat we ook durfden was zeggen dat we naar de cinema gingen maar dan recht daar tegenover in de L'Escale gaan dansen. Als we in de namiddag naar de cinema gingen gingen we daarna daarover al eens binnen. Als we 's avonds gingen ging dat niet want dan moesten we op tijd thuis zijn.

Wie kocht het ticket?

De jongens, de meisjes betaalden niets

Was er een rij?

Jaja, dat was aanschuiven. Er waren zelfs cinema's met 2 kassa's

Miste je dan soms niet het begin van de film?

Ah ja! Ze durfden het wel wat rekken zodat iedereen binnen was. Of als het teveel scheelde dan mocht je nog wat blijven zitten. Maar dat duurde dan lang vooraleer die film weer helemaal teruggespoeld was. En dan had je ook Belgavox en zijn actualiteiten. Dat was het voorspel, 'Belgavox en zijn actualiteiten' altijd met hetzelfde deuntje. Daarna kwam er dan een piccollootje op voor de reclame. 'Gent leeft!' En dan pas de film. En de spreker was Nand Baert voor de actualiteiten, die had een stem die goed overkwam.

Werd er dan al goed opgelet tijdens die actualiteiten?

Ja ja dat werd echt gevolgd. Dat was de reclame die het meest invloed had. 'Gent Leeft' gaf dan spots over een meubelmagazijn of over de Inno of de veertiendaagse van Amerika. Dat werd dan allemaal gemeld. Maar niet voor restaurants ofzo, of van eethuizen. Want dat werd niet gedaan, gaan eten op café. Dat was niet zoals nu

Was er ook reclame voor andere films?

Ja ze gaven een stukje voorfilm voor de week nadien zodat je al een voorsmaakje had.

Mocht je zo lang blijven zitten als je wou?

Ja, dat mocht, daar was geen controle op. Je mocht blijven zitten.

Gebeurde het dan dat mensen halfweg de film binnenkwamen of vertrokken?

Dat gebeurde maar dat stoorde wel.

Er was wel veel controle op, er waren veel meisjes die rondliepen met een lamp. Er was veel controle op. Ook voor de zedigheid enzo.

Waren er dan 1 of 2 films per vertoning?

Ja, eerst een kort voorfilmpje en dan de hoofdfilm.

Dat was bijna altijd een cowboyfilmpje.

Als u nog buiten stond kon u het geluid van de film dan al horen?

Ja, je hoorde wel muziek enzo. Op het Zuid staat in die nieuwe magazijnen wel een groot machien overgehouden van de Capitole, waarop vroeger de films gedraaid werden.

Waren er verschillende tickets?

Vooraan was het goedkoper, op de tweede of de derde rij. Als het uitverkocht was dan zeiden ze dat er nog plaatsen vrij waren vooraan. Maar dan moest je recht omhoog kijken. Op het balkon was het ook wel duurder. Dat was een luxe. Zoals in de Capitole.

Was er veel controle op?

Ja ja. Het personeel kostte vroeger geen geld dus er was personeel genoeg. Het was vaak een studentenjob om een beetje geld bij te verdienen.

Hoe zag de bioscoop eruit?

Ze waren erg kleurrijk, in de Capitole was dat met chique gordijnen. Die gingen dan open zoals bij theater. Ja dat was kleurrijk. Bijvoorbeeld de Vooruit was heel groots. Dat was echt een grote cinema, ik weet niet hoeveel mensen daar binnen konden. Maar je moest ver omhoog wandelen.

Waren er stoelen of zetels?

Houten stoelen. In de lagere klasse was het houten stoelen maar wie meer betaalde zat in zetels. Op de trein bestond toen ook nog 3^e klasse. Toen waren er echt grote klasseverschillen.

Stonden die stoelen of zetels vast?

Dat was inklapbaar.

Was dat in Heusden ook zo?

Dat waren ook vaste, inklapbare stoelen.

Was er een groot verschil tussen de cinema's in Gent centrum en hier in Heusden?

Ja! Hier kon maar een 100 man in het parochiehuis, in de Derby was dat ook zo. (gaat door over die 100 mensen) De tickets waren wel genummerd en die

nummer moest overeen komen met de stoel. Je had reeksen en nummers, precies zoals ze nu nog doen in de Capitole als er iets te doen is. Dan zijn het ook altijd genummerde plaatsen. Bij toneel of voorstellingen enzo.

Was er genoeg verwarming?

Wij kropen dicht bij elkaar. (lacht)

Zag u iets van de infrastructuur, van de projectiekamer?

Nee, als we achteruit keken zagen we juist een klein gaatje in de muur, waar een schijn doorkwam. Maar we zullen wel eens durven kijken hebben om te kunnen zien wat erachter zat. Ze schakelden wel over en je hoorde dat klikken. Soms gebeurde het ook dat de filmlas gebroken was. Dan kwam er zo op het scherm 'Sorry maar de filmlas is gebroken'. Dan schoven ze snel zo'n papier voor de lens. Ze herstelden dat dan maar dan miste je zo een paar seconden, een scène of 2 en dan waren ze terug vertrokken. Ja die films gingen van de ene bioscoop naar de andere. Als het afgelopen was dan verkochten ze de films aan de buitencinema's. Ik denk dat dat nu nog zo is. Ik heb trouwens gehoord dat er in Sleidingen een cinema terug opgekuist is. Maar ik denk dat het qua veiligheidsnormen dat het bijna niet meer te doen is om eraan te beginnen.

En de mensen hebben een tv, je krijgt ze niet snel mee buiten.

Hoewel, als je ziet, er gaat veel volk naar de Decascoop. Wij gaan zelf niet meer naar de cinema dus wij hebben daar geen gedacht van maar ik denk wel dat er heel veel volk naartoe gaat.

00:29:35

Ja daar gaat heel veel volk maar qua aantal cinema's is het wel sterk gedaald.

Ah ja dat is waar. In Melle is hij weg, al die cinema's op de Dendermondsesteenweg zoals de Scala, dat is allemaal weg. Er is nog eentje aan Dampoort, de ABC, daar geven ze zo wel sexy filmpjes. En aan Sint-Anna is er ook nog 1. Dat is ook een studentencinema. Aan het Zuid is er geen cinema meer.

Herinnert u zich dat nog dat alle cinema's verdwenen?

Ja! Door tv is dat meestal gekomen. De grootste rage van tv kopen is geweest met de trouw van Koning Boudewijn. En als je dan een tv had dan bleef je thuis en keek je daar naar een film. En dan ook dat bekend tvstuk 'Schipper naast Mathilde', daar zijn ook veel tv's voor gekocht. Dat zijn dingen die zich herhaalden, het was elk week een vervolg en de mensen wilden dat volgen. Daar werd veel over gesproken. Zelfs de cafés ondervonden er hinder van, het volk ging weg tegen dat dat programma begon. Terwijl ze vroeger bleven zitten want het café was de enige uitstap.

En gingen jullie zelf dan ook minder naar de cinema?

Ja, wij bleven thuis. We waren ten eerste moe gewerkt en ten tweede hadden we ook een tv gekocht voor de trouw van Boudewijn. Wij keken dus ook naar de tv. Dat is de teloorgang van de cinema's geweest. Er is dan ene geweest van Kortrijk die het idee heeft opgevat van Decascoop. Een centraal punt met parking waar er veel keuze is. Vroeger gingen de mensen als eens naar de Zuid, naar de Scala, of we gingen eens naar Heusden. Dat doen de mensen nu niet meer.

Waren de mensen daar tevreden mee met zo'n Decascoop?

Er was een categorie mensen die zich geen tv konden permitteren maar die gingen bij anderen gaan kijken. Dan was het koffieklets en keek men tv. Maar dan was er misnoegdheid tussen de mensen want dan zeiden ze dingen als 'Je moet daar niet gaan om koffie te drinken want er wordt geen woord meer gezegd.' Iedereen zat naar tv te kijken. En als iemand sprak dan werd hem het zwijgen opgelegd. Zelfs de kinderen moesten apart gaan spelen. Dat was echt een ganse omschakeling van levensstandaard. En na een tijdje kochten die mensen dan hun eigen tv. Maar dat waren toen hoge prijzen en je moest een antenne op je dak hebben. Maar het was een grote rage met de trouw van de koning. En de voetbal. Zo zie je echt hoe een cultuur kan verschuiven. Ik zag dat op mijn werk ook. Ik maakte zondagnamiddag een verse oven brood voor al mijn cliënten die van Overmere Donk kwamen. Dat was een uitstap van Gent naar Overmere Donk. Maar dat is zo verschoven omdat de mensen op reis gingen naar Spanje enzo. Heel de cultuur is veranderd. Onze verkoop lag daardoor ook stil door die verandering van levenswijze. Vroeger gingen ze nog met de fiets overal naartoe. Heusden was gekend.

00:34:24   Hoewel u zelf toen nog niet ging, weet u iets van de cinema's onder de oorlog?

Tijdens de oorlog ben ik wel een keer naar de cinema De Vier Wegen geweest als kind. Dat was 5 frank inkom, dat zal ik altijd onthouden. Cinema De Vier Wegen in Merelbeke.

Maar in Gentbrugge was er ook een cinema en die is gebombardeerd geweest en daar waren veel slachtoffers.

Er zijn tijdens de oorlog wel veel mensen verongelukt in de cinema's. In Antwerpen ook, met de V1. Het was knal op de cinema. Als kind ben ik ook eens naar de cinema geweest in '43 of '44, met een paar kameraden. Thuis mochten ze dat niet weten. Als we naar de Schelde gingen spelen of in de bossen daar dan gingen wij daar eens binnen.

00:35:34   Waarom mocht dat dan niet van uw ouders?

Nee! Dat was geen mode toen.

Wat was het imago eigenlijk van de bioscoop?

Bij veel mensen, zoals de pastoor van Merelbeke die vond dat alle mensen die naar de cinema gingen geen katholieken waren. Daar was hij heel erg tegen. Een groot verschil ten opzichte van Heusden, hier was het de pastoor die de cinema open hield. En dat in een straal van 10 of 15 km, dat er zo'n cultuurverschil is.

Je spreekt dan wel van een tijdsverschil van 10 jaar.

Akkoord, maar als de pastoor hoorde zeggen dat kinderen in Merelbeke naar de cinema geweest waren, naar De Vier Wegen, of de ouders van die kinderen. Wel die mensen waren te min. Er was veel minachting daartegenover. Volk dat naar de cinema ging was geen goed volk. Daar kwam hij over spreken in de scholen.

00:36:50 Herinnert u zich iets van de verzuiling van bioscopen? Was er dan echt een verschil tussen katholieke bioscopen zoals die parochiezaal waarover u vertelde en eventueel socialistische cinema's?

Ah ja. Hier was er een parochiehuis, dat was natuurlijk katholiek. De Vooruit, die was van de socialisten. En dat was belangrijk want er was scheiding van publiek op politiek vlak ook, dat had een grote invloed. Ze zeiden dat toen: 'Hij is een rode', die werden maar aanzien als 'gemeen' volk.

Lette u daar zelf dan ook op naar welke cinema's u ging?

Nee, maar het was een beetje door ons opvoeding dat we daar automatisch ook niet naartoe gingen. Bij mijn vrouw thuis zouden ze dat ook zeker niet aanvaard hebben als we naar zo'n cinema's gingen. Ook al omdat er daar soms een film werd gegeven die een beetje aangebrand was. Er waren wel soms mensen die daar graag eens naar gingen kijken zodat ze eens wat meer hadden gezien. Dat was zo. Als je een kind iets verbiedt krijgt het zeker interesse.

00:38:12 Ja dat staat hier ook, was naar de cinema gaan soms een act van rebellie?

Ja soms wel. Er werd een groot onderscheid gemaakt tussen de films.

Was naar de cinema gaan ook een sociale activiteit?

Ja eigenlijk wel, dat was het uitgangseven, dat was een uitstapje.

Hing naar de cinema gaan soms ook samen met verschillende gelegenheden?

Wij waren in het kader van ons beroep, van mij en mijn broer, als bakker zijnde waren wij uitgesloten van veel vrije tijd. We moesten vooral werken. Dat we in slaap vielen in de cinema zegt dus eigenlijk al genoeg.

00:39:15 Herinnert u zich nog iets van de prijzen?

Ja, ik sprak daarnet over 5 frank, maar later was het 10 frank en 12 frank en 15 frank. Dat evolueerde zo. En de betere films waren toch wel 20 frank. De kostelijke films waren duur. Als je dan de tram nog moest bij betalen. Als we uitgingen in begin jaren '50 als je dan de tram moest betalen en de cinema en daarna nog iets ging drinken dan was je 100 frank kwijt. Dat was veel hoor.

00:40:00   Wat voor soort publiek had de bioscoop?

Allerlei volk.

Was dat in elke cinema zo of trokken sommige cinema's een bepaald publiek?

Ja, het was wel zo dat naar de Capitole chiquer volk ging ook omdat het wat duurder was.

Keken de mensen die naar de Capitole gingen dan neer op gewonere cinema's?

Ja, dat is logisch. Die gingen nooit naar de Vooruit of naar het Leopoldje. Dat was een klasseverschil.

00:40:39   Hoe was de sfeer tijdens de voorstelling? Werd er commentaar gegeven op hetgeen er te zien was?

Nee, dat was algemene stilte, daar mocht er niet gesproken worden. Ze kwamen rond met hun lampje om je het zwijgen op te leggen.

Er mocht gegeten worden in de cinema zei u net

Ja, ijscrème, koeken, spekken. Er werd wel niet gekeken naar de papiertjes, die werden gewoon op de grond gegooid

Mocht er gerookt worden?

Nee.

Want toen in die tijd rookten toch nog heel veel mensen?

Ja, maar dat was het enige verzamelpunt waar er niet gerookt mocht worden, voor de veiligheid. Daar was men heel correct in.

Was er pauze?

Ja! Dan gingen ze rond met dat snoep, choco artic werd veel gekocht. Maar je kon daar niet naar beneden gaan om iets te gaan drinken zoals nu.

Er werd dus eigenlijk in het algemeen goed op de film gelet? Er werd dus niet gebabbeld?

Nee nee, er werd op de film gelet.

00:42:21   Wat betekende de bioscoop binnen de gemeenschap?

Dat was een belangrijk onderdeel want de eerste films die wat sensatiegericht waren, maar ook de actualiteiten of waarheidsgetrouwe films waren na de oorlog de films die ze lieten zien. Films over de kampen, het verlies van de Duitsers, over de oorlog. Dat maakte veel indruk op de mensen. Ze zagen dan beelden over de dingen waar er vroeger over geschreven werd.

00:43:05   Dus films waren ook goed om iets bij te leren?

Ja, zeker van de actualiteitsfilm.
(vanaf 43'15" irrelevant)

00:43:35   Werd er dan onder de mensen veel gepraat over de films die ze gezien hadden?

Ja en er was ook veel kritiek, misschien wel gezonde kritiek. Maar het was wel zo dat de ene persoon soms een film maar niets vond terwijl een andere er erg enthousiast over was. Dat hing af van de culturele opvatting, hoe de mensen ingesteld waren ten opzichte van natuur, geschiedenis of andere zaken. Zoals bijvoorbeeld bij de Tarzanfilms had je mensen die daar enthousiast over waren. Dat was in die tijd met Johnny Weismuller, die is ondertussen al overleden. Ook zijn aap Sita is pas overleden, hij is 99 jaar geworden. Dat was Johnny Weismuller, een Duitser, wereldkampioen zwemmen. Hij was toen echt wel de man.

Maakten zo'n acteurs dan indruk?

Ja, Rita Heyworth in die tijd ook, Zara Leander, die Duitse zangeres. Ook filmsterren met grote borsten die ze dan een beetje lieten zien en waar grote affiches van gemaakt werden. Elke week werden er zo doeken geschilderd die uitgehangen werden aan de cinema's. Het bloed liep er bijna vanaf bij wijze van spreken. Dat was echt sensatie. Als je dan aan het Zuid kwam dan viel dat echt op.

Als u dan zo'n paneel zag wou u dan graag naar die film gaan kijken?

Ja, dat maakte indruk. Net zoals met de 'Brug over de rivier Kwai', dat was een legendarische film. Er was dan echt zo'n namaakbrug gemaakt in hout die vooraan in de Capitole stond. Het was ook met grote affiches met die brug op en met Japanners op. Dat was echt sensatie.

Was het ook zo dat u soms ging kijken naar een film omdat er een bepaald persoon in meespeelde?

Ja ja, dat was een aantrekkingspunt. Dat bestaat nu nog veel meer denk ik.

Waren de meningen van anderen belangrijk om naar een film te gaan kijken?

We lieten ons soms overtuigen als we met vrienden spraken. En als we dan geïnteresseerd waren gingen we ook kijken.

Waren er nog andere dingen die invloed hadden op de filmkeuze? Zoals bijvoorbeeld de herkomst van een film, het succes van een film in andere landen...

Tja, de herkomst, tijdens de oorlog waren het allemaal Duitse films. En ook reclame erbij van het Duitse rijk.

Ging u dan liever naar de bioscoop na de oorlog?

Ah ja natuurlijk. Toen waren we wat ouder en toen waren het Engelse films. (vanaf 47'31" irrelevant)

00:48:01 Kijkt u nu nog steeds naar films?

Ja, maar we geraken niet in de bioscoop. Mijn dochter was nochtans pas nog met de kleinkinderen geweest en het was de moeite. Het is nogal wel gebeurd dat we zeiden 'Er is niet op tv' Dan gaan we bijvoorbeeld wandelen maar het gebeurt nooit dat we dan naar de cinema gaan.

Hoe komt dat denkt u?

Wel, we weten nooit welke film interessant is. Er wordt daar niet zo over gesproken en we volgen het ook niet op.

Je hoort zo nergens zeggen welke films goed zijn?

Nee, je hoort nergens zeggen welke films de moeite zijn. En het is vaak ook te extreem. Seks enzo, daar kan mijn vrouw niet tegen, ze is daar niet voor te vinden.

En kijkt u op tv nog veel films?

Ja. Duitsland toont mooie film, Frankrijk ook. In België volgen we vooral feuilletons zoals 'Thuis'. We doen dat meer dan naar een film kijken. Wat me nu ook wel erg stoort is de reclame die ertussen gegeven wordt. Hoewel het wel bewezen is dat er naar gekeken wordt. Ikzelf heb mij bijvoorbeeld Nivea Crème aangeschaft for men door het te zien op tv. Ik zou er anders nooit bijgekomen zijn. Maar door het te zien op tv wilde ik het wel. Dus reclame blijkt toch invloed te hebben.

00:50:10 Wie bepaalde de filmkeuze als u naar de film ging?

Dat was meer mijn verloofde of later mijn vrouw. (vanaf 50'19" irrelevant)

00:53:05 Herinnert u zich iets van filmcensuur?

Ja, censuur was er wel want het stond erbij. Als er in het dagblad reclame werd gemaakt dan stond erbij 'Onder toezicht van het ministerie van Volksgezondheid'. Ja, films werden gecensureerd, er stond dan bij 'Niet toegelaten voor kinderen'. Films die een beetje onkuis waren werden dan speciaal naar bepaalde cinema's gestuurd voor een bepaald publiek.

Werden er soms ook echt stukken uitgeknipt?

Ja, dat werd wel gedaan.

Gebeurde het dan dat u in de cinema zat en u merkte dat er ineens een stuk uit een film was?

Ja ja. En wat er ook gebeurde waren krassen en lijnen als een film teveel gebruikt was of slecht aan elkaar gemaakt.

00:54:20 Was u eigenlijk zelf een filmfan?

Nee niet zo. Ja eigenlijk was je automatisch filmfan want het was de enige uitgangsvorm die bestond.

Zocht u ook nog extra info op omtrent films? Interviews of nabesprekingen?

Ja, in het dagblad volgden we dat wel. Over elke film werd er een korte beschrijving gegeven om de mensen aan te trekken. Het was vaak wel overdreven om de mensen aan te trekken.

Goed, dat was het. Zijn er zelf nog dingen die u wil toevoegen?

Nee, niet speciaal.

00:55:21 Goed, dan wil ik u bedanken .

Naam INT: Jan Hendrickx
Naam RES: Hilde Dentandt (1931)
Titel: JAREN 1940

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:00   Wat zijn uw allereerste herinneringen aan de bioscoop?

Toen ik kind was, mocht ik van mijn ouders mee gaan naar de cinema als het een film van Fernandel was. Alleen als het een plezierige film was, mocht ik meegaan. Anders niet.

Hoe oud was u toen?

Wel dat was voor de oorlog, een jaar of 7,8. Naar films van Charlie Chaplin den dikke en den dunne. Daar mocht ik mee naartoe. Zolang het plezierig was.

Had u toen nog andere bezigheden?

Nee, ik was te jong hé. Op straat spelen, dat deden we want dat was plezierig. Jongens en meisjes onder elkaar.

Vanaf wanneer bent alleen naar de cinema beginnen gaan?

Zonder mijn ouders? (blaast) Ik was niet zo vrij hé. Toen ik 18 was, had ik een vriendinneke. Op zaterdag gingen we in de wijk naar de cinema en op zondag gingen we naar de stad. Maar niet laat, we gingen naar de tweede voorstelling.

En om hoe laat was dat dan?

Wel, dat was altijd dezelfde film. De eerste voorstelling begon om twee uur en de volgende om vier uur.

Waar was de wijkcinema?

Och, er zijn veel wijkcinema's geweest in Gent hé.

Ja, maar waar u naartoe ging?

Wel, ik ging naar de Novy, op het peterselieplein. Of naar de City.... de Ideal in de Wondelgemstraat. Of de Rio in de Meibloemstraat. Dat waren de wijkcinema's. En op zondag gingen we naar 't stad. Dat was dan de Majestic of de Capitole of een dat er ons beviel.

Ging u, voor in de cinema werkte, veel naar de cinema?

Ja, dat was toch twee keer in de week.

En op een vaste dag?

Awel, de zaterdag en de zondag. In de week niet natuurlijk.

Waren er voorstellingen in de week?

Ja ja, er waren voorstellingen in de week. Want in de stad, die begonnen om half twee. De wijkzalen begonnen in het weekend ook om half twee. Maar in de week startten zij pas om vijf uur.

Ging u met uw ouders naar de wijk of stadscinema?

Naar de wijk en je kon je ticket nog 's morgens gaan halen, op voorhand. Je kan 's ochtends je tickets gaan halen om 's avonds naar de film te gaan. En dat was met pauze tussen. De mensen gingen buiten iets drinken. Het was een pauze van twintig minuten en daarna terug binnen hé voor het tweede deel. Er waren ook altijd 2 films. Eerst een komische film of een kortere film. Het waren wel 2 films met een historie in, geen documentaire.

Was er voor de film nog iets anders?

Ja, je had altijd Actualiteiten. Reclame niet, want dat bestond toen nog niet.

Weet u dan wanneer dat is ingevoerd?

Wel, ik begonnen in 1952, en toen was er al reclame in de stadscinema's, niet in de wijkcinema's.

Ging u altijd naar dezelfde cinema's in dezelfde buurt?

Ja, niet ver van de deur af natuurlijk. In het rond hé. We hadden er 4 in het rond. We moesten niet ver lopen. Of het moest zijn dat er een speciale film was, dan gingen we eens verder.

En als u zondag naar de stad ging, was u daar speciaal voor gekleed?

Ah ja, op zondag was je gekleed. Dan had je je zondagspak aan hé. En ik dan ook natuurlijk.

U mocht als jong meisje pas vanaf uw 18 alleen naar de film gaan. Was dat voor jongens anders?

(ontwikkend) Ik mocht met geen jongens omgaan hé. (begint te lachen) Dat bestond niet hé. Als je kind was, dan wel. Maar op een zekere leeftijd was dat gedaan hé.

Dus u ging dan altijd met vriendinnen naar de cinema?

Ja, met mijn vriendin altijd.

Hoe bepaalde u naar waar u ging?

Wel, we kwamen daar goed in overeen. We konden naar verschillende plaatsen gaan. Je zag altijd een voorfilm wat het de volgende week zou zijn. En dan zo konden we zien naar waar we zouden gaan. Ja, we kwamen daar altijd goed in overeen.

En waarop baseerde u uw filmkeuze?

Als je jong was, dan was het als je kon *schreien*, dan was dat schoon hé. (lacht) Ah ja. Dan zat ik er te snotteren, en dat vond ik dat zo schoon hé.

Dus u ging dan vooral naar romantische films?

Ah ja, dat waren meer romantische films. Ik weet nog goed, de film 'Romance' met Garbo (ze vergist in de namen van de regisseur en de acteur). Daar kon je zo goed mee schreien (lacht)

Dat was blijkbaar wel een vereiste hé, met de film kunnen huilen?

Ja, ja..

00:06:00

Had u een favoriete bioscoop?

Wel, in de wijk was dat de Novy of de City. Ja daar gingen we het meest naar toe. En als het daar niet was dan gingen we meestal naar de Wondelgemstraat, naar de Ideal.

En waarom de Novy en de City?

Awel, dat was gewoon tegen de deur. En alleen daarom. Het was van ons huis af ongeveer 10 minuten te voet, nog niet.

Het is niet zo dat er beter geluid was of zo?

Nee nee. Beter geluid, de mensen gaven daar nog geen aandacht aan hé. Daar waren ze niet mee bezig. Daar gaven ze geen aandacht aan.

Het was gewoon om samen te gaan?

Ja, samen zijn.... Iedereen had zijn eigen dag waarop ie naar de cinema ging. Dat merkte ik zeker toen in de cinema werkte. Dan zag je iedere dag dezelfde mensen. Dat was een gewoonte: 'Dan gaan we naar daar'. En daardoor kende je veel mensen hé. Omdat het altijd dezelfde waren.

En bent u ook tijdens de oorlogsjaren naar de cinema geweest?

Ja, maar niet zo veel. Omdat het dan allemaal de Duitse films waren, de UFA's. Ja maar het was gevaarlijk om te gaan, en dit en dat. Het was niet veilig hé.

Na het einde van de oorlog zijn er dan meteen...?

Ja, er zijn toen meteen de Amerikaanse films gekomen.

Bent u dan ook meer beginnen gaan terug naar de film?

Ik was dan al 14 jaar zeker. Dan ging ik terug met mijn moeder hé, niet alleen hé!

En hoe vaak dan?

Terug twee keer in de week of een keer het was te zien wat er ons beviel.

Uw ouders gingen ook graag naar de cinema?

Ja, maar we zijn ook veel naar de opera geweest. Al van mijn 5 jaar ging ik ook al naar de opera. Samen met mijn grootvader ook.

En wat deed u het liefst? Opera of cinema?

Ik zat in beiden graag. Ik was erin opgegroeid in de opera hé.

Bent u lang naar de opera blijven gaan?

Ja, tot ik ben beginnen werken in de cinema, dan was dat gedaan met naar de opera te gaan.

00:09:10 In welk jaar bent u in de cinema beginnen werken?

In 1952.

En waarom?

Wel, ik had als beroep hoediste. Maar de mensen droegen geen hoeden meer, de auto's waren volop opgekomen. Vroeger, mijn moeder die ging niet buiten zonder haar hoed, dat bestond niet hé. Dus met de opkomst van de auto's, als de mensen instapten in de auto waren ze hun hoed kwijt. Dus ze droegen het niet meer, en het werk bleef uit.

Ik had een nichtje dat in de cinema werkte, in de Majestic. Een nichtje waar ik samen mee ben opgegroeid ben bij mijn grootmoeder. Er kwam een plaats vrij. En je had iemand nodig om beginnen te geraken bij te cinema. Want dat was heel moeilijk.

Wilden er dan zoveel mensen voor de bioscoop werken?

Ja, je verdiende geweldig veel geld hé. En zij heeft mij binnengeholpen. En zo ben ik in de cinema begonnen.

En wat was uw eerst functie?

Plaatsaanwijzer.

En wat moest u dan juist doen?

Programma verkopen. De mensen tegengaan, ze ontvangen hé. Programma verkopen, meegaan in de zaal. Ze hun plaats tonen.

Waren de plaatsen dan genummerd?

Nee, dus je moest zoeken waar er plaatsen open waren. Nu, de ene zat graag vanachter, de andere in het midden en nog een nadere liever van voor. Ja, je moet ook weten dat er ook verschillende prijzen waren. Nu is het allemaal ene prijs, maar vroeger waren er verschillende prijzen. Dat was, toen ik begon, was er op de *réservée*, beneden, 20 frank. Op de mezzanine, het eerste balkon, 25 frank en op het balkon 15 frank.

Het minste op het balkon?

Ja, omdat je daar geen goede klapstoeltjes had.

En dat was in de Majestic?

Ja, dat was in de Majestic, daar ben ik begonnen.

En wanneer bent u kassierster geworden?

Ik ben kassierster geworden, toen ik gescheiden ben. Ik had een vast inkomen nodig. De cinema's verminderden, het drinkgeld verminderde. En ik zocht liever een *kassa te hebben*, omdat ik dan een vast inkomen had. Ik had dan een bediendecontract. Dat was veel interessanter voor mij.

Als plaatsaanwijzer, leefde u dan van de fooien?

Ja, uitsluitend fooien.

En kreeg u dan veel fooien?

Ja, ja. Toen ik begon, was het 1 frank voor een programma. Sommige mensen gaven 2 frank en als er als iemand 5 frank gaf, dan was dat al heel speciaal. Ik zal eerlijk zeggen, toen ik begon als modiste, als eerste werkster, dan verdiende ik 360 frank per week. In '52. En ik ben in de cinema begonnen, mijn eerste dag was vrijdag. Dat was dan nog een dag slechter dan het weekend en ik had toen 175 frank op een dag. En we waren toen met 7 werksters. Al het geld kwam dan samen en dat werd verdeeld 's avonds. Dus ik had 175 op een dag,

en als modiste had ik 375 op een week. Dus dat was dan een grote verbetering hé (lacht).

Was dat dan een fulltime job?

Ja ja, dat was 6 dagen in de week, met een dag verlof. Maar die dag verlof viel nooit op zaterdag of zondag, dan was het dus het meeste volk.

En begon u 's morgens of?

Nee, ik begon altijd 's middags om half twee hé.

Tot?

De laatste film begon om 21 uur en dan was je om 21.30 buiten hé. En allemaal in uniform. Dezelfde zwarte schoenen, pijn of geen pijn aan uw voeten. De directeur koos nieuw schoenen en je moest die schoenen aan doen. Allemaal gelijke schoenen. En om half tien was je buiten maar er moest altijd een iemand blijven tot de cinema gesloten was. Dus dat was elk om de buurt om zagezegd de wacht te houden hé. En dan moest je blijven. Ook een portier bleef en de man op de cabine hé. Als het gedaan was de mensen buiten, dan moest je de zaal controleren. De portier bleef beneden en de plaatsaanwijzer moest balkon en mezzanine doen. Kijken of er niemand lag. Het kon zijn dat er iemand is ziek geworden of zo.

En is dat ooit voorgevallen?

Nee, maar soms een portefeuille die je vond of het een of het ander. Ik heb nog altijd zo een briefje liggen van een student van wie ik de portefeuille had gevonden. Hij had me dan een boeket rozen gebracht met een briefje bij "van een student die 24 uur straatarm is gebleven". (lacht) Mijn directrice zei dat ik dat moest bijhouden. Ik heb dan nog.

Als de film bezig was, hield u dan ook toezicht in de zaal?

Ja, je moest altijd binnen, want het was doorlopende voorstelling hé. Vermits het doorlopend was, konden er altijd mensen binnen hé. En als bijvoorbeeld op zondag, toen er veel volk was als de film begon... Die erna binnenkwamen, kregen een kruisje op hun ticket. Want ze durfden twee keer blijven zitten. En dan gingen we controleren, en die moesten dan blijven. Er waren veel mensen die in de week 2 maal bleven zitten. Als dat in de namiddag was, dat af niet hé. Keken ze 2 keer, awel, dan keken ze 2 keer.

En waren jullie ook streng?

Ja, de mensen moesten stil zijn en mochten niet praten.

En deden de mensen dat überhaupt?

Nee, vanaf het begon... dat was ook meer show dan nu hé. Er gingen rideaux open, er schenen lichten op het doek. Het was meer theaterachtig. Nu is dat allemaal zo koel hé. Toen was het meer theater.

00:16:00 Hebt u heel de tijd in de Majestic gewerkt?

Ik heb in de Majestic gestaan, en als ik getrouwd ben dan.... Toen ik getrouwd ben ,is de periode dat de televisie opkwam. Majestic en Capitole waren trouwens de mooiste zalen. En het cliënteel dat daar kwam heeft snel een televisie gekocht. Dus het was daar slecht geworden en kon ik naar de Plaza. Daar speelden toen alle Duitse films en dat marcheerde geweldig. Die heimat-films. En dan ging ik naar door. (de deurbel gaat, dus ligt het interview even stil)

...Met de komst van televisie verminderde het dus enorm in de Majestic. Dat had met het cliënteel te maken hé. Die konden een televisie kopen hé.

Was dat zo, dat sommige cinema's meer de goeude burgerij aantrokken?

Ja, er was een groot verschil. De Duitse films in de Plaza, daar gingen meer de oudere mensen naar toe, ook minder ontwikkeld. In de Savoy waren altijd Franse films. Dat had ook een speciaal publiek dat ze hadden. Meer de Franstalige mensen.

In de Majestic kwamen dan meer rijkere mensen?

Ja. in die tijd, spraken ze onderling Nederlands maar ze gingen u in het Frans aanspreken. Het is zelfs dat toen ik begon je zozegd tweetalig moest zijn. Om gewoon programma's te verkopen hé, moest je tweetalig zijn.

Majestic en ook Capitole?

Ja, die zalen. En met de komst van televisie hebben die zalen ook de eerste klop gehad.

En ging ook de gewone man naar die zalen?

Ja ja, maar die gingen dan naar het balkon. De réservée en de mezzanine, dat was allemaal de chic hé.

En was er ook een verschil op politiek gebied tussen de zalen?

Nee, dat heb ik nooit gewaar geworden. Je had natuurlijk wel de Vooruit, van de socialisten in de Sint-Pietersnieuwstraat. Ik ben dan naar nooit geweest, maar ik denk dat daar misschien wel meer socialisten zaten.

Was er een eerlijke verdeling in verband met geslacht, leeftijd?

Ja ja, alle leeftijden en zowel mannen en vrouwen kwamen. Dat was gelijk verdeeld.

En hoe gingen de mensen naar de cinema?

Veel mensen die te voet kwamen, maar ook met het openbaar vervoer. De auto's waren er toen nog zo niet. ... (wijkt af) En dat is voor de Majestic ook slecht geweest, toen ze er twee zalen van hebben gemaakt. Vroeger waren er 1500 plaatsen. En nu waren er maar 320 plaatsen en boven nog minder. Dat had ook te maken met de nieuwe zetels, dat waren grote sofa's die minder volk toe lieten. De mensen moesten ook een auto parkeren en ze vonden geen plaats. Dus tegen dat ze aan de kassa kwamen, was het vol. Of moesten ze met hun neus op het doek gaan zitten."

00:19:30 Laat ons nu even door de cinema lopen? Hoe zag een bezoek eruit?

Wel, je moest eerst een ticket kopen. Er waren ook 2 portiers die er stonden. Een deed het kleine stukje eraf. De mensen kwamen binnen waar wij dan stonden moet het programma. Kaartje scheuren dan. Dan meegaan. Of ze een programma kochten of niet, je moest meegaan hé. En dus een plaats tonen hé. Dan blijven staan tot ze neerzaten en dan terug naar buiten en de volgende hé. Als er geweldig veel volk was, dan moest je blijven staan wachten er bij blijven bijstaan, zodat ze niet binnenglipten. En als het volk buiten was, gingen ze binnen. Dan moesten wij wegspringen want dan wilde iedereen binnen hé.

Gebeurde het vaak dat het heel lang aanschuiven was?

Ja. Ik heb nog een foto liggen en dat was toen met de film 'Keetje Tippel' met Monique van de Ven. En dan stonden ze, van achter de hoek van patisserie Bloch aan te schuiven. Maar niet achter elkaar, met 4 à 5 naast elkaar hé.

Geraakte die dan allemaal binnen hé?

Ah nee.

En wat gebeurde er dan?

(lacht) Dan moest je terug naar huis gaan.

En kleden de mensen zich toen nog altijd op?

Ja, vooral op zondag. Maar dat is er met de jaren uitgegaan. De jongeren zijn daar mee gestopt. Dat was een heel ander cliënteel. En de ouderen zijn er een voor een van tussengevallen hé. Allemaal overleden.

De zaal zelf, moesten jullie die proper houden?

Nee. Er was een kuisploeg die de zalen 's morgens altijd kwam kuisen. En tussen de voorstellingen ging niet hé, er was doorlopende voorstelling hé. Dus tussen de voorstellingen ging niet.

Aten en dronken de mensen tijdens de voorstelling?

Nee. Juist een frisco of zoiets maar anders nee. Er was niets te drinken hé.

Was er dan ook pauze?

Ja, maar de pauze duurde net zolang dat wij frisco's verkochten. Zowel wij als de patron verdiende daar aan hé. (voor het gesprek vertelde mevr. Dentandt dat ze 10% kregen op elke verkochte frisco) En eens de frisco's verkocht, dan begonnen de film weer.

Ze kwamen de frisco's leveren van Brussel drie keer in de week. We hadden drie grote vriezers staan de drie keer in de week opnieuw moesten worden gevuld. Later zijn ze ook met ijspralines begonnen.

En is dat zo gebleven dat uw stopte met werken?

Ja. Maar later zijn nog andere zaken bijgekomen. Peanuts en wat weet ik allemaal en zo, maar geen chips, dat niet. Wij moesten rondgaan met de mand, wij bleven niet stilstaan hé. Wij liepen rond in de zaal en tussen de mensen met de mand als ze iets wilden. De mensen werden nog bediend, iets wat nu niet meer gedaan wordt hé.

Klaagden de mensen die geen frisco kochten dat het zo lang duurde?

Nee.

00:24:00 De zaal Majestic hoe zag die er eigenlijk uit?

Wel, ik moet zeggen de zaal liep af en voor het scherm liep het terug op. Dat zag je amper, maar wij voelden dat in onze benen. Eerst had je de réservée en daarvoor had de fauteuil. De mensen die helemaal vooraan zaten, zaten soms met hun neus op het doek.

En hingen er gordijnen?

Ja, er waren rideaux hé die opengingen. En lichten die erop schenen en met muziek en zo. Het was theater! De kleur van de gordijnen was bordeaux. In het Capitole was het beige bruin zowat.

En de stoeltjes?

Dat waren klapstoeltjes, maar zeteltjes eigenlijk. Op het balkon waren het oude stoeltjes en de anderen waren dus met kussentjes. Maar alles stond dicht open, niet zoals het nu is. Alles stond dicht open en weinig afstand tussen de rijen.

Zat u dan gemakkelijk?

Jaja, dat zat gemakkelijk.

Toen u er werkte, ging u dan ook nog zelf vaak naar de film?

Ja, soms als het een speciale film was.

Zag u veel van de film tijdens uw werk?

Om de beurt mocht je gaan kijken. Ik was de jongste, dus ik was altijd programma's aan het plooiën. Dat was op vrijdag, ging op ieder verdiep een iemand kijken. De anderen moesten buiten blijven om de mensen te ontvangen. en ik kon dan programma's gaan plooiën.

00:26:20 Hebt u herinneringen aan speciale films?

Ja, 'Gejaagd door de wind'. Dat was in de jaren '50. Dat was fantastisch. Heeft fantastisch gewerkt, ook de hernemingen. Ook 'Turks Fruit', met Rutger Hauer, dat was al veel later. Maar ook dat werkte goed. Die heeft 27 weken gelopen in Gent. Met volle zalen hé! Het was een taboefilm, en dat trok aan. Ook 'Keetje Tippel' heeft lang gespeeld, maar ik weet niet hoeveel weken.

Normaal gezien speelde een film maar een week?

Dat hing af van de filmhuizen. Als er veel volk was, dan zeiden ze dat we moesten verlengen, en dan moesten we verlengen. Als er een film al besproken was door onderstad of zo, dan werd er met kopieën gewerkt. Zolang er veel volk was, moesten ze doorspelen.

Qua geluid, kan je dat vergelijken met nu?

Oh nee, geen vergelijking. Ik ben nog naar de decascoop geweest, en ik vond dat te luid....

Ik weet nog goed toen de deca opening, de mensen van buiten het stad kwamen bij ons naar de kassa en vroegen waar de nieuwe cinema was. Maar wij gingen dat natuurlijk niet zeggen hé. Want dat was weer volk dat we kwijt waren. Dus ik draaide me om in de kassa en riep mijn collega en vroeg haar of zij iets wist van nieuwe cinema. Zij deed ook of ze niets wist (lacht) Ah ja, maar we konden dat niet tegenhouden. De mensen vonden het en er was ook veel nieuwe parkeerruimte daar.

De komst van Decascoop heeft dus echt grote invloed gehad?

Ja, ja. (ernstig) Het heeft de stadszalen kapot gemaakt. Volledig kapotgemaakt.

Gaat u nog af en toe naar de cinema?

Nee, ik kan niet meer. Ik ben nog geweest na mijn ongeluk, maar nu gaat het niet meer.

Hoe was de sfeer tijdens de film? Gaven de mensen commentaar op de film?

Nee, je hoorde niets.

En voor de film? Was er een spanning onder mensen?

Nee, mensen kwamen gewoon heel rustig naar de film. Voor een verzetje.

U zei dat u uw selectie maakte op basis of je met de film kon huilen. Maar speelde er ook andere factoren een rol?

Ja, bijvoorbeeld de films met Fernandel. De goede komieken. Bourvil, De Funès, dat werkte allemaal goed. Maar ik zelf was niet voor De Funès.

Als in een film een grote ster speelde, was dat voor u een reden om naar de film te gaan? Bijvoorbeeld met Elisabeth Taylor?

Ja, die werkt ook goed. Vanaf dat ze kind was, toen ze nog de films met die hond Lassie, maakte. Met Lassie getrouwd.... Daar kon je ook in schreien hé. (lacht) Daar kwam veel volk naar toe.

En voor uzelf ook? Dat trok u ook aan?

Ja, zeker.

Was dat voor u echt werken in de cinema?

Ja, zeker, maar het was een aangenaam werk. 's Avonds waren we doodmoe hoor. Elke dag 8 uur aan stuk, de mensen naar hun plaats brengen, je legde wat kilometers wat. Het vermoeiendste, het was lichamelijk vermoeid, was voor mij het kassawerk. Daar was ik echt moe van. Je had toen nog geen machientje om alles uit te werken, je moest het met je hoofd doen. Er waren verschillende prijzen, je had kortingen voor studenten en kinderen. Je moest het wel allemaal uit je hoofd doen hé. Het was niet op machientje duwen hé. Het was natuurlijk werkzekerheid. 's Avonds je kasbladen maken, je kasboeken invullen. Er was controle van de stadskas. Die kwamen soms tweemaal op een dag controleren: kasboeken nakijken, de ticket opnemen, zien of je tickets geen tweemaal hebt verkocht.

Spijt van uw keuze om achter de kassa te gaan zitten?

Nee, ik heb het ook graag gedaan.

Ging u met uw man vaak naar de film?

Ah nee, hij werkte er ook. Hij was operateur in de cinema. We hebben elkaar ook daar leren kennen, in de Majestic. Maar hij is er weggegaan toen de cinema slechter ging. Via familie is hij op de bank beginnen werken. Hij heeft carrière gemaakt en ik buiten hé (lacht wrang).

00:32:50

Wat was voor mensen het belang van naar de film te gaan?

Dentandt "Ik denk dat ze graag samen waren, dat denk ik. De mensen waren niet zo onverschillig zoals nu. Het was een heel andere sfeer zoal nu.

Nu is het typisch dat mensen in de zaal hun jas meenemen en op de stoel naast hen legde....

Ah nee, dat werd niet gedaan want er was vestiaire hé. Er was vestiaire op de mezzanine en daar maakte iedereen gebruik van. Dat was veel aangenamer.

Ging u ook naar de cinema om andere mensen te leren kennen?

Nee, we gingen altijd onder ons tweetjes. We gingen zuiver voor de film.

Is uw vriendin ook later naar de film blijven gaan, toen jullie niet meer samen gingen?

Nee, ze is getrouwd, heeft kinderen gehad, ze had geen tijd meer.

Wanneer bent u gestopt met naar de cinema te gaan?

Ja, toen ik er ben beginnen werken is het gestopt met te gaan, of het moest iets speciaals zijn.

Ik welke zaal werkte u het liefst?

De Majestic heb ik graag gedaan. De collega's zijn er echt vrienden geworden. We waren jong en we gingen allemaal samen uit tot 's morgens. We moesten toch pas na de middag beginnen hé (lacht).

Werkten er alleen maar vrouwen?

De plaatsaanwijzers waren alleen maar vrouwen. De portiers waren 2, iets oudere mannen. Die gingen nooit mee met ons uit. Die van het cabine wel, die gingen wel mee uit.

Waren er ook vrouwelijke operateurs?

Nee, want dat was anders dan nu. Nu gaat het allemaal automatisch is. Ze moesten verstandig kijken hé. Want dat waren lampen die branden, en dat moest mooi gelijk blijven, of het beeld veranderde. Dus ze moesten naast de machine zitten en dat in de gaten houden. Of ze moesten het bijdraaien om het beeld goed te houden. Daardoor zaten ze altijd met twee op cabine. De een moest de rollen eraf halen en *bobbineren* en de andere moest ondertussen blijven kijken hé.

Moesten ze geregeld ingrijpen?

Ja, maar in de zaal merkte je dat niet veel.

Want zijn uw beste herinneringen aan cinema?

(denkt na)

Kan ik zeggen dat het uw leven is geweest?

Ja, het is mijn leven geweest. Maar er zijn veel goede films geweest. Op zaterdag geven ze ook af en toe nog een oude film op tv. Onlangs gaven ze de film 'Afscheid op de heuvel' met William Holden. Die heb ik toen nog met een vriendin gezien in de capitole. En daar hebben we met liggen schreien. Maar nu met de film terug te zien op televisie, dat deed me eigenlijk niets. Ik vond het een stomme film. Al die jaren verschil: de manier van opnemen, die liefdesstory,... Het deed me niets meer.

00:37:31 Kijkt u nog naar films op televisie?

Nee, alleen naar die oude films op zaterdagmiddag.

Zou u zeggen dat u zelf een filmfan was?

Ja, van kindsaf. Wat was er van amusement? De cinema, de opera en het NTG. De mensen gingen veel naar de cinema. En met de opkomst van televisie. Ik vind, tv, je zit daar naar te kijken en het is niet gezellig hé. Alleen of met twee. Maar de sfeer is er niet van de cinema.

Het is wel raar. U zei dat tijdens de film niet praatten...

Nee, maar je voelt de mensen rondom u. je gaat speciaal allemaal naar dezelfde plek. Dat is met de opera hetzelfde. In de opera ook; je hoort de muziek en je ziet de sfeer hé. Naar het ballet ga ik nog, 2 maal per jaar. Daar pikkel ik nog naar toe.

Hebt u zelf ook met censuur te maken gehad? Dat gemerkt?

Ja, vrijdag de eerste voorstelling kwamen ze van de politie kijken. Zij zeiden wat eruit moest. En dat was vooral naakt hé. Zelfs als het in de verte was, dat moest eruit. Ik weet nog goed in de oorlog, had je de film met Kristina Söderbaum, 'Bad in de schuur'. Je moest achttien zijn om binnen te mogen. Je zag in de verte een beetje naakt. Ik heb hem later pas gezien.

Werd er met leeftijdscategorieën gewerkt?

Nee, dat werd niet gedaan.

Volgde jullie de aanwijzingen van de politie?

Ja, dat werd eruit gedaan wat ze zeiden. Het was een speciale politie. En dat ging meestal over naakt. Of als er een beetje te veel werd gevreeën.

Bestonden er ook recensies?

Nee, dat bestond niet, in de kranten of zo.

00:40:35 Op basis waarvan selecteerden de mensen dan?

Awel, we hadden altijd de voorfilm. Je kreeg altijd een filmfragment voor de week nadien. En ze waren ook gewoon van naar de zelfde cinema te gaan op dezelfde dag en ze hadden dan de voorfilm gezien.

Gingen mensen ook vaak naar een film meerdere keren?

Ja, maar niet binnen dezelfde week. Als de film dan eens hernomen werd, dan durfde dat wel eens voor te vallen.

En hingen er buiten aan de cinema...?

Er hingen grote *calicots*. Dat werd geschilderd helemaal. Bij de Majestic was dat helemaal rond. Die werden er donderdagavond opgeschilderd voor de nieuwe films op vrijdag.

In de cinema, de Majestic heb ik ook veel gala's meegemaakt. Dat was met de pers. En daarachter was het een drink en wij moesten dan serveren. En dat was dan uitsluitend champagne en whisky. En wij moesten rond gaan met plateaus met toastjes en met sandwiches en zo. En met glazen. (begint te lachen) Wij waren soms zo zat hé. Wij goten de glazen vol met champagne, maar de overschot van de fles goten we in een groot bierglas. En het was ieder om de beurt die het glas kon opdrinken. Ik weet nog goed dat eigenaar Vaneigen zijn vrouw ziek was en we hadden er bloemen voor gekocht. En ik moest met hem mee naar de auto en ik was zo zat dat ik de trappen bijna niet meer zag. Het was ene plezierig aangenaam werk.

Werd dat erop geschilderd?

Ja, dat werd door Provoost gedaan. En in de ingang hingen foto's van de films. Aan de ene kant van de film die speelde en aan de andere kant van de film voor de volgende week.

En als het een gala was, dan werd de Majestic helemaal behangen met zo floeren gordijnen tot op de grond... het was niet zoals nu....Ik zag ook graag tekenfilms, dat had je ook dikwijls in de Majestic, tekenfilms van 'Tom en Jerry'. Van die kat met dat muizeke. Dat was voor de hoofdfilm, een tekenfilm. De kat was zo plat als ik weet niet wat.

Was het altijd in zwart-wit?

Er waren ook wel kleurenfilms hé. Maar die doeken waren zo klein hoor. Nu is dat groot. Ik weet nog goed toen Vista opkwam, en van het andere ben ik de naam vergeten....Dan had je een groter scherm. Toen vond ik dat zo groot, maar dat was toen ook nog klein hoor.

En ondertiteld?

Ja, in het Nederlands en het Frans.

En de gordijnen sloten op het einde?

Ja, die gingen toe, de lichten gingen aan en er werd muziek gespeeld.

Werd er gerookt tijdens de film?

Nee, dat mocht niet. Want dat zag je niet goed meer hé, de rook kon niet werk.

00:45:20 Zijn er uw speciale gebeurtenissen bijbleven?

Ja, mannen die met hun broek opzaten dat. We hadden eens een gast, en dat was een klein ventje en die ging altijd naast de vrouwen zitten. En dat was eens een keer, dat was in de Plaza, kwam er een vrouw naar me toe gelopen. *Ja, ik moet het plat zeggen want anders gaat het niet.* Dat mens was lijkbleek en zei: 'Ik ben wat tegengekomen hoor. Zo'n ventje en zo'n fluit' (hilariteit). Die had zijn naam, de grote fluit. Hij liet de vrouwen niet gerust hé. Ik was er niet gemakkelijk mee hoor. Ik zette hem ergens en zei hem dat hij niet van zijn plaats mocht gaan of ik zette hem buiten. En hij bleef zitten hoor, hij ging er niet af.

En er zijn ook mensen die je bijblijven natuurlijk. Er was in de Majestic een jongen.. ik was altijd voor te helpen de anderen deden dat niet zo gauw. Mensen die gebrekkig waren die werden door de andere ouvreuse niet geholpen. Ze riepen mij altijd: 'Hilde, kom eens helpen' ... En dat was een jongen die op vrijdag kwam. Zijn moeder bracht hem altijd. Hij nam mijn arm dan vast. Het was een mooie jongen maar hij kon heel slecht gaan. Hij zat altijd op een stoeltje dat vlak stond waar je de zaal binnenkwam. En ik zette hem daar dan. En ik ging hem halen als de film gedaan was. En toen hij eens kwam, zat er een mooi meisje. Hij vroeg me om hem bij dat meisje te zetten. Na de film heeft dat meisje hem naar buiten gebracht en hij was dolblij want ze hadden afgesproken. De week erna kwam hij terug en vroeg hij of ze naar hem hadden gevraagd. Ook twee dagen later vroeg hij of ze naar hem had gevraagd, maar dat was niet het geval. Op een keer daarna, is die jongen toen hij doorging langs de andere kant naar buiten gegaan, niet de kant van zijn moeder, en ik heb die nooit meer gezien of gehoord. Soms denk ik daar nog aan. Wat zou er met hem gebeurd zijn?

Dan was er ook een jongen van wie zijn 2 benen er waren afgereden en die had 2 kunstbenen. En hij weigerde om geholpen te worden om de trappen op te lopen. Maar ik heb hem toch een beetje geholpen. Hij deed dan geweldig.... Ik kon die mensen allemaal helpen, die namen dat van me aan. De andere deden dat ook niet graag. Dat was mijn werk.

Ouvreuse wil trouwens hetzelfde zeggen als plaatsaanwijzer.

Werd er bij de inrichting van de zalen gedacht aan de mindervalide?

Nee, nee. Iemand met een rolstoel die kwam bijna niet naar de cinema. In de cinemazalen waren er verschillende trappen en daar konden ze niet op. Of je moest ze erop trekken natuurlijk.

U sprak over reclame tijdens de film?

Ja, dat was tijdens we met de frisco rondgingen. Toen werd de reclame geprojecteerd op de schermen. En het is naar het schijnt zo dat het personeel volledig betaald werd met wat de reclame opbracht. Dat werd goed betaald hoor. Het was dan *klaar* in de zaal. De reclame duurde de periode dat we met de frisco gingen rondgingen. Ondertussen speelde er ook een muziekje. Dat waren manden vol dat we verkochten hoor. En dat woog veel.

En dus het toezicht was ook streng?

Ja, 't was streng. Maar ook voor ons hoor. We hadden een strenge patron.

Had die een of meerdere zalen?

Wel Van Heghe had alle wijkzalen en in de stad hij de Majestic, de Eldorado, Plaza, de Century had hij.

De andere zalen waren Lummerzheim de Savoy, de Capitole en de Select waren van hem. Maar hij heeft in de oorlog met de Duitsers meegedaan, hij was van Pruisische afkomst. Na de oorlog hebben ze alles van hem afgenomen en onder sekwester geplaatst. Maar uiteindelijk is alles terug vrijgegeven. En Lummerzheim is mijn laatste patron geweest. Die is failliet gegaan. Dat was een jongen die nooit heeft moeten werken, alleen maar geld uitgeven. Hij had een goede bestuurder meneer Henry, die al het werk deed. Hij ging van het Majestic iets groter maken en dus twee zalen maken. Hij heeft enorm veel geld uitgegeven om de 2 zalen aan te passen. Ik moest dan tot 40.000 frank per dag in kassa krijgen. Ik heb dat nooit gehaald. Hij moest zijn lening afbetalen. Hij is failliet gegaan, ze hebben zijn auto afgepakt. En een dag later is zijn vrouw ervandoor gegaan. (triestig) Hij heeft zich door de kop geschoten. Heeft zelfmoord gepleegd. Toen had hij dus de Majestic, de Capitole, alle cinema's in het centrum. Zijn neef heeft nu nog een metaalfabriek in Wondelgem.

U bent gestopt in 1986?

Ja, toen het gedaan was hé. Na Lummerzheim heeft nog iemand uit Antwerpen, Heylen, de cinema overgenomen. Maar ook hij heeft het niet kunnen houden. Ik heb eens een dag gehad dat er maar juist 2 studenten waren geweest. 240 frank had ik, voor de hele dag. En daar moest alles mee betaald worden, (...) en dat ging natuurlijk niet.

Wanneer is Majestic volledig gestopt?

Met Heylen is dat volledig gedaan geweest.

Eind jaren 80 begin jaren 90.

Hij kon het niet meer houden hé.

00:54:31 OK mevrouw, ik denk dat ik alles heb.

Naam INT: Benedikte Tryhou
Naam RES: Julien Duruelle (1938)
Titel: JAREN 1940

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:00   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar de cinema ging?**

Nu moet ik goed denken. Ik denk zes jaar.

Rond welke leeftijd ging u het meest naar de cinema?

12 jaar, 11, 12 jaar.

In die tijd had u nog andere bezighoudingen? Dansen, lezen, televisie, radio?

Op straat spelen. Want veel anders hadden wij niet en de chiro.

Wat was je gezinssituatie toen?

Mijn vader is gestorven als ik 6 jaar was. Toen mijn vader gestorven is, dan ging ik met mijn moeder naar de cinema. Mijn moeder is dan hertrouwd, 4 jaar nadien, en dan zijn er 2 kinderen bijgekomen. Dus de situatie was, wij waren met 3 van het eerste huwelijk en er zijn er nog twee bijgekomen.

Was dat dan enkel u en uw moeder die naar de cinema gingen? Of gingen er nog mensen mee?

Euhh. Ik denk dat er nog iemand bij was. Ik denk een tante. Een zus van mijn moeder.

Wat zijn uw eerste herinneringen van de cinema?

Wij gingen naar de cinema voor de film. Dat was ofwel een cowboyfilm ofwel van tarzan in die tijd. Johnny Weismuller. Dat was de eerste Tarzan, die ik toch gekend heb.

Heeft u soms beste herinneringen aan de cinema?

Beste herinneringen.... Ik ging soms 2 of 3 keren in de week naar de cinema. Omdat ik een tante had, mijn zuster haar meetje, die had een café en buiten hangden dus affiches van de cinema. Vroeger. Van alle cinema's: wat ze dus speelden. Het programma. En zij kreeg dan reductiekaarten, maar die mochten alleen in de week gebruikt worden. Dan ging ik daar om, en dan kon ik de vrijdag of eventueel tijdens de week als mijn moeder en vader het niet wisten

naar de cinema sluipen met een smoes dat ik naar de chiro moest ofzo. Want anders kon ik niet gaan, met die vermindering betaalden we tenslotte twee fr. Anders was het vier fr. Mijn budget kon dat nog aan, met links en rechts bij een nonkel of een tante een franc te krijgen, zo konden we naar de cinema.

Gaf je veel geld uit aan de cinema?

Nee, zoveel was dat niet, want zo bemiddeld waren we niet. De ene week kon ik twee, drie keer naar de cinema gaan, de andere weken kon ik bijna niet naar de cinema gaan. Dat ging af van de situatie wat we op zondag kregen van meetje of peetje.

00:05:14

Waar woonde u op het moment dat u het meest naar de cinema ging?

Op de Brugsepoort.

Ging u in dezelfde buurt naar de cinema?

Meestal wel. We hadden toch in mijn buurt een vier-, vijftal cinema's. De Rio, de Ganda, de Novy, de City ... Dat was in mijn omgeving. We zijn dan verhuisd naar het Van Beverenplein. Daar had je ook nog twee cinema's: de Century en de Select, maar dat was in het stad en je had er dan ook nog twee in de Van Rihovelaan. En dan had ook nog de cinema's aan het station. Daar had je er ook nog twee. De Rex. En dan had je nog een berucht cinema'tje, maar daar ben ik nooit binnengewest. We mochten daar ook niet binnen. Dat was de Leopold.

En ging je soms naar cinema's buiten de wijk dat je woonde?

Ja, buiten de wijk... als dat soms eens een speciale film was. Je had dan de cinema in de Veldstraat. De Majestic. Daar gaven ze dan in die tijd Ben Hur. Al die grote films. In die kleine zaaltjes werd dat dus niet gespeeld. Of naar de Capitole. Met kerst of Nieuwjaar werden er in het algemeen spektakelfilms gegeven.

Daarvoor ging je naar die zalen?

Het was over het algemeen Kerst en Nieuwjaar dan, en dan hadden we iets meer zakgeld.

Ging je naar kleine of grote bioscopen?

Meestal de kleine, omdat het goedkoper was. Het was dicht bij de deur. Wij hadden geen vervoer. Wij hadden geen fiets. Ik heb een fiets gekregen toen ik zeventien jaar was, een fiets waar mijn vader al zeven jaar mee reed.

Ging men naar een bepaalde cinemazaal of naar een bepaalde film?

Meestal naar een bepaalde film. Want we wisten dan al op voorhand welke films men ging spelen. Ik zeker, door die affiches. Soms waren we met 3, met 5, met 7. Maar meestal was dat allen of met twee.

Wat was je favoriete cinemazaal?

Dat was de Novy of de Rio. De Rio was 100 meters van mijn deur. Het ging er ook vanaf welke film dat ze speelden. Het was ofwel de Novy, de Rio of de Ganda. Dat waren de drie dichtste cinema's.

00:09:48 Met wie ging u meestal in die tijd naar de cinema?

Meestal met vrienden. Soms eens met m'n zus maar die was drie jaar jonger dan ik.

Was er een verschil in locatie naargelang met wie je naar de cinema ging? Bijvoorbeeld met je vrienden ging je naar een andere cinema dan met je moeder en je tante.

Neenee. Mijn moeder en vader gingen praktisch nooit naar de cinema. Heel vroeger wel. Tenslotte ze zaten ook nog met kleine kinderen.

00:10:47 Ging je meer of minder tijdens je jeugd jaren, of nadat je trouwde naar de cinema?

Ik ging het meest tijdens mijn jeugd jaren naar de cinema.

U ging meestal in de week naar de cinema?

Ja, maar niet altijd. Meestal, als er geen chiro was, was dat de zondag. Ofwel de zaterdag.

Was er een verschil in cinemabezoek in de zomer en de winter?

Ja, dat was meer in de winter. In de tijd dat er chiro was, moesten wij naar de chiro. In de zomer was dat al iets aangener dan in de winter. Maar we waren ook in de chiro, vroeger noemden ze dat de patronage. Je kon daar dan ook biljarten, pingpongen. Poppespel, daar konden wij ook naartoe. Daar heb ik zelfs nog in meegeholpen.

Was er een verschil tussen de vakantieperiodes en het schooljaar? Of niet?

Ja, we gingen misschien iets meer naar de cinema in de vakantieperiodes. Omdat we dan bijvoorbeeld voor mijn meetje met mijn fiets naar holland reed voor het café. Dan brachten we wat boter en cigaren mee, dat was in de tijd nog met de douane. Dus ik kon toen nog als kleine jongen gemakkelijk over de grens. Dan kreeg ik wat drinkgeld plus die kaartjes daarbij. We gingen dat bijna iedere week gaan doen.

00:13:36 U ging te voet naar de cinema?

Ja.

Ook soms met de fiets?

Nee, praktisch niet.

Met de tram?

Nee, misschien es vanachter aan de bumper van de tram. We hadden geen geld om de tram te betalen.

Als men naar de cinema ging, ging men dan in z'n dagelijkse kleren? Of deed men zondagse kleren aan?

Nee. De zondag waren we iets beter gekleed of in de week.

Als je naar de cinema ging, wie kocht er dan het ticket?

Ikzelf.

Als je dan aan de cinema stond, was er dan een lange rij?

Soms wel. We gingen soms tweemaal naar de cinema voor hetzelfde geld. Vroeger was dat met een kaartje dat ze afscheurden. En dan toonden ze je plaats. In het algemeen zaten we op de tweede of derde voorste rij. Maar nadien, als de film zagezegd gedaan was, kregen we controle omdat ze wisten dat we bleven zitten. En dan gingen we snel naar buiten en dan stonden we achter het hoekje te kijken. Totdat ze hun toer hadden gedaan, en dan keerden we snel terug. Dat lukte soms, niet altijd.

En als je aan de cinema stond, kon je dan het geluid horen tot buiten?

Ja, je kon het horen, maar het was niet zo luid als nu.

Waren er in die tijd verschillende soorten ticketjes?

Ja, de ene keer waren die blauw, de andere keer rood en wit.

Waren die ticketjes ook verbonden aan bepaalde plaatsen?

Ik heb daar nooit niet op gelet, maar ik denk het niet. Vroeger werden die ticketten allemaal gedrukt bij Degraef in Mariakerke. En dat zo op grote bollen.

Over de cinemazaal zelf: was er in die tijd nog personeel? Was er bijvoorbeeld een portier?

Normaal was er dus een portier. En dan had je boven en beneden iemand die u naar uw plaats bracht en die een programmatje verkocht.

Waren er in die tijd losse of vaste stoelen of zetels?

Eerst waren het klapstoelen, nadien is dat veranderd naar vaste. En nog later was dat al meer bekleed. Het was ook te zien naar welke cinema je ging. Ging je naar het stad, dan zagen ze er al iets chiquer uit, al meer gestoffeerde stoelen.

Heb je alle drie de vormen meegemaakt?

Ja. Dat waren eigenlijk houten banken.

In de cinema was er een rood gordijn?

Ja, dat ging altijd open en toe

Was er verwarming in de cinemazaal?

Ja.

En ook versiering?

Euh ja, kun je dat versiering noemen? Lampjes. Een halve klok of een ster. Die vormen.

Was het netjes, proper in de cinema,

Ja.

Over de film zelf, waren er in die tijd reclamefilmpjes of dia's?

Ja. Wij kregen dus eerst een bijfilm. Dat waren meestal kluchten of zoals men nu nog kent, tekenfilmpjes. En dan een journaal, een overzicht van de week. Over heel de wereld actualiteit. En dan had je de hoofdfilm. Soms had je reclame. Niet altijd. Meestal was dat reclame voor ijs, in de meeste gevallen. Soms was dat ook eens voor een schoenfabriek. ...

Was er één of twee films per vertoning?

Een hoofdfilm en een korte film.

00:20:35 Wat was het imago van de cinema in die tijd? Zag men het als een vorm van amusement?

Voor ons was dat amusement. Ontspanning. Het hing ook een beetje af van de film zelf. Wij leefden daar in mee. Als dat een cowboyfilm, konden wij mee zitten te roepen. Dat kon ook over zorro gaan of een ridderfilm. We gingen er in op.

Herinnert u zich de prijs van de cinema?

Ja. In het begin was dat voor mij 2 fr, dan is dat 3 fr geworden. Het was ook afhankelijk van de ouderdom tot 14 jaar. Tot 12 of 14 jaar kostte dat minder.

Dan is dat naar 5 fr, 6 fr gegaan. En als ik getrouwd ben, was het 12 fr. Het is zo sporadisch omhoog gegaan.

Wat voor een publiek had de cinema? Was dat jong en oud? Ging iedereen naar de cinema?

Iedereen ging naar de cinema. Er was een variatie van klein naar oud. Heel oud kon ik niet zeggen, maar toch mensen van 45 à 50 jaar. Het is ook te zien welke film het was. Mensen gingen nu ook niet rap naar een cowboyfilm, of het moest al iets speciaals zijn. Dat was meestal voor de jongere mensen tot 20 25 jaar.

In de cinema, tijdens de film, werd er dan commentaar gegeven?

Euhh nee, er werd geen commentaar gegeven. Ik heb ene keer meegemaakt dat het een film zonder geluid was, dat was in de Ganda. Dat was een stomme film. Ik geloof zelfs van de dikken en de dunnen.

Mocht men eten in de cinemazaal?

Ja, je mocht eten in de cinema, want ja ze kwamen met frisko's rond.

Rookte men in de cinema?

Nee. Er mocht niet gerookt worden. Tijdens de entracte konden de mensen buiten en konden ze vanvoor in de zaal een cigaretje roken. Er zijn lokalen geweest waar men mocht roken, maar ik denk niet dat dat hier was. Ik ben wel eens naar een film geweest met een vriend van mij, dat was juist over de grens, Roubaix. Dat was zo een zaaltje en daar zaten ze te drinken en te roken. En daar mocht dat wel.

00:25:20 Wat betekende het voor u om in die tijd naar de cinema te gaan?

Veel, want infeitelijk hadden we niet veel anders. Ofwel moesten we op straat spelen. Speelpleinen waren er toen nog niet.

Hoorde een cinemabezoek bij een speciale gelegenheid of niet.

Niet speciaal. Dat was wekelijks uitgaan.

Kon men het zien als een sociale activiteit?

Sociaal... Nee sociaal was het niet. We gingen niet naar de cinema om iets te leren.

Zag men dat als een vorm van ontspanning?

Ja. Zeker.

En kon je het ook zien als een culturele uitstap?

Soms wel, er zijn altijd dingen in een film die je meeneemt. Soms in die bijfilms want daar gaven ze iets heel anders, bijvoorbeeld een documentaire, daar kon je nog iets van opsteken. Of daarom niet direct, het verruimde je wereldbeeld.

Associeerde je naar de film gaan met iets anders? Bijvoorbeeld gaan dansen of op café gaan?

Ik ben geen caféganger. Ik ben beginnen te verkeren toen mijn vrouw 15.5 jaar was en ik 17. En dan ging wij es samen naar de cinema. Eens dat we getrouwd waren, verminderde dat. En de tv is dan gekomen nadien, de tv was toen al uit, maar we hebben toen zelf één aangeschaft. En daarmee is de film minder aantrekkelijk geworden.

Heeft u de veranderingen in het bioscooplandschap ervaren?

Ik heb verschillende zalen weten sluiten. Practisch allemaal.

En was je toen nog betrokken bij de cinema?

Ja, af en toe. Eerder sporadisch. Ik heb de Rio aan mijn deur weten toegaan. Door de afname, doordat er geen volk meer kwam. Met de tv op te komen. De Novy heeft nog het langst stand gehouden. En de Ganda. Maar ondertussen was ik verhuist naar het Vanbeverenplein en daar waren er ook een stuk of twee cinema's en die zijn ook geleidelijk beginnen te verminderen en uitgestorven. Dat waren soms drie of vier zalen van een eigenaar en de kosten werden te groot. Qua verwarming bijvoorbeeld. Ik weet nog genoeg, tijdens de week, als we dan al eens naar de cinema konden gaan, dat er soms maar 10 mensen in de film zaten. Het kon niet blijven duren.

00:30:20 Ervaarde u soms de verzuiling binnen de cinema in die tijd?

Ja, maar we keken daar niet naar, we keken juist naar welke film ze speelden. Het was het enigste dat ons feitelijk interesseerde.

Herinnert u zich nog katholieke waarschuwingen tegen de bioscopen?

Ja, op school kregen we dat wel, maar in die tijd moest je niet echt rebels zijn om naar de cinema te gaan. We kregen soms wel eens een waarschuwing op school. Wij gingen dan ook naar een katholieke school. Sommige leerkrachten op school overdreven.

En had dit invloed op je gedrag?

Bij mij niet. Ik was een fervent cinemaganger en nu nog. Er moest al veel gebeuren om mij daar van af te houden.

00:32:06 Wie bepaalde de filmkeuze?

Normaal bepaalde ik dat zelf, want ik moet zeggen de centen kwamen niet van mijn ouders. ...

Wat bepaalde voor u je filmkeuze? Was dat het succes van de film in andere landen? De herkomst van de film?

Zover keken wij niet. Het was plaatselijk. Ofwel was het een cowboyfilm ofwel was het van tarzan. Een ridderfilm. Meestal waren het films waar er spanning in zat.

Was het ook belangrijk dat er bepaalde sterren in meespeelden?

Ja, zeker. Als het bijvoorbeeld een Tarzanfilm was met bijvoorbeeld Johnny Weismuller. Dan wisten we al zeker dat we gingen.

Vooral eigenlijk het genre van de film en de sterren?

Ja. Dat sprak dan zeker aan.

En de meningen van anderen over de film?

Mmmm... Meestal ging ik toch eigenlijk alleen naar de film, of kwam ik er een vriend tegen die daar toevallig ook was. Over de film werd er eigenlijk in het algemeen gereageerd, maar feitelijk discussie? Ik ga niet zeggen dat er geen discussies waren, maar we wouden gewoon onze mening geven. Zoals het nu nog is.

Herinnert u zich nog specifieke films?

Ja de dikken en den dunnen ja. En dan Charlie Chaplin: 'Limelight'. Johnny Weismuller in de tijd, Tarzanfilms. Dat ging een beetje over vanalles en nog wat, dat waren avonturenfilms. Ook van de Ridders.

Dat waren toppers?

Ja, de beste waren een beetje later. 'Demanto'. Dat was van de 10 geboden. 'Ben Hur'. Dat waren de grote spektakelfilms in die tijd. ... 'De langste Dag', maar dat was ook al een tijdje later. Van die heel oude films was dat meestal de dikken en de dunnen en Johnny Weismuller. En dan nog cowboyfilms, maar bij naam...

Ervaarde u ook een systeem van filmcensuur? Er was een systeem van kinderen toegelaten en kinderen niet toegelaten. Maarervaarde je bijvoorbeeld ook dat er in bepaalde films werd geknipt?

Euhhh Nee. Want ten slotte ja. Ik heb vrij lang naar de cinema kunnen gaan, omdat ik er heel jong uitzag. Ik was al 16 jaar en ik ging nog aan de prijs van de kinderen. En het omgekeerde was er ook, toen wij getrouwd waren en we gingen naar de film moesten wij onze pas tonen. We moesten allebei onze pas tonen en we waren getrouwd. We mochten niet binnen.

Bleef de filmervaring gebonden aan het cinemabezoek of zocht u na het bezoek nog informatie op?

Nee, in die tijd beschikten wij eigenlijk over niet veel qua informatie... Er werd soms wel over gesproken, of onderweg naar school. Soms werd er daar eens in de klas over gesproken. Was meer uit curiositeit van de leraar maar soms ontstond er dan een klein gesprek. Niet altijd, maar ik heb het meegemaakt.

Was u in die tijd een echte filmfan?

Ja.

Bekijkt u nog steeds films?

Ja.

Ga je nog naar de cinema?

Niet veel. Nu met die dvd's enzo. Ik heb hier een hele kast met films. Soms haal ik nog es een boven.

Kijk je ook nog naar films op televisie?

Ja. Zelfs wekelijks.

00:40:16

Naam INT: Benedikte Thyrou
Naam RES: Marcel Dietens (1929)
Titel: JAREN 1940

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:00   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar de cinema ging?**

Wel ik denk, rond de 10 jaar.

Rond welke leeftijd ging u het meest naar de cinema?

Ik ging elke week.

Gans uw leven?

Gans de tijd. Niet naar allemaal. Wij kozen dat uit en gingen.

Ging je op een bepaalde leeftijd minder naar de cinema?

Ja, gedurende mijn studies.

En na uw studies?

Dan ben ik terug naar de cinema beginnen te gaan. Dan was ik getrouwd. Ik ben vlug getrouwd. Na mijn studies, dan ging ik terug naar de film.

In die tijd toen u vaak naar de film ging, had u dan nog andere bezigheden? Amusementsvormen? Ging u soms gaan dansen? Las u vaak? Muziek, theater, radio, televisie?

Ik heb op een zeker ogenblik het kampioenschap van België meegedanst. Ik was een zeer goed danser. Dat was gebeurd in de jaren '50.

Deed u nog andere vormen van amusement?

Ik ben fanaat van de luchtvaart.

In die tijd ook al?

Jaja. En het is gebleven.

Wat was uw gezinssituatie toen u het meest naar de cinema ging?

Ik was daar met mijn ouders. Ik woonde in bij mijn ouders.

Wat zijn u eerste herinneringen van de cinema?

... Ik ben van '29 en toen er oorlog was, waren het allemaal Duitse films. Ik was niet echt Duitsgezind en mijn ouders ook niet. En er was dus een wekelijks filmoverzicht. Dan had je eerst een bijfilm en dan had je een hoofdfilm. En je had zeer weinig reclame. En gewoonlijk was er in gans het geheel een Entracte. In de hoofdfilm. Waar ze dan gewoonlijk crème glace verkochten.

Wat zijn uw beste herinneringen uit die tijd aan de cinema?

Ik kan niet echt zeggen beste herinneringen...

Goede tijden?

Ja, naar ginder gaan. Je had goeie films en slechte films. Maar vraag me niet meer de titels van die films. Dat kan ik niet meer. Ik herinner mij nog altijd een documentaire als bijfilm over Frans Afrika. Ik geloof dat dat over Niger ging. Wat ik me ook herinner dat was de eerste film die ging over Egypte. Juist kort na de bevrijding. En dat was een film die al 5 jaar vroeger was opgenomen. Maar dat was nu geen Duitse film meer. En de mensen waren... Ik was daar in de Cité in de Noordstraat en de mensen stonden tot buiten. We konden het niet begrijpen na de oorlog.

Eindelijk geen Duitse film meer?

Ja. Ik heb Duitse films gezien met Marika Röck en Kristina Söderbaum en Theo Linger en Hans Newman.

Gaf u in die tijd veel geld uit aan cinema?

Nee, dat was gratis voor mij.

Doordat u kaart had.

Dat was opgevouwen. Ik geloof dat er daar 7 of 8 cinema's opstonden.

Waren dat dat wijkzalen?

Wijkzalen.

Was die kaart per jaar?

Ja, dat was een kaart voor een jaar. Nadien kreeg ik dan een andere ter vervanging, omdat we die meneer Percegal zo goed kenden.

00:06:35 Waar woonde u op het moment dat u het meest naar de cinema ging?

Aan het Rabot.

En ging u toen ook in diezelfde buurt naar de cinema?

Ja, maar de cinema waar ik het meest naar toe ging, was de cinema zaal in de Wondelgemse. En naar de City in de Noordstraat. Ik ging ook minder, maar toch naar de Novi. Soms naar de Cameo.

Trok u soms naar de cinema in een andere buurt of zelfs in een andere stad?

Neen. Na mijn studies ging ik veel naar de Metro. Aan de Zwijnaardsesteenweg.

Bezocht u in die tijd kleine of grote bioscopen?

Wat bedoelt ge met kleinere?

Kleinere zalen.

Dat waren gewoon wijkcinema's. Je kan niet zeggen dat dat kleiner was, maar je kunt ook niet zeggen dat dat grote cinema's waren. Er was eigenlijk maar één grote cinema en dat was het Capitol.

In die tijd ging je naar een bepaalde zaal of koos je een film uit?

Ik ging met die kaart, maar als ik dus 10-11 jaar was, met m'n grootouders naar de cinema. Ik had dan geen keus. Ik ging mee.

Keuze werd bepaald door hen?

Ja tuurlijk. Daarmee dat ik in die tijd naar de Ideal ben geweest. Die zaal bestaat niet meer. In de wondelgemstraat.

00:09:43 U ging eerst met uw grootouders naar de cinema, dan met uw ouders?

Nee, eerst met grootouders en dan met mijn vrouw. Maar er is daar een opening gedurende mijn studies.

En ging u soms met vrienden naar de cinema?

Nee.

Of met de kinderen?

Nee nee nee.
Ik was alleen met mijn grootouders.

Was er een verschillen tussen met wie je naar de cinema ging? Ging je bijvoorbeeld met je vrouw naar een andere cinema dan met je grootouders?

Nee. Wij gingen veel naar de Metro. En ofwel was dat een goeie film ofwel een slechte film.

Ging je vaker in de week of in het weekend naar de cinema?

Altijd de zaterdag. Een tweede keer, naar gelang het mogelijk was, ook es in de week naar de cinema. In de Metro. Maar met mijn grootouders was het altijd op zaterdag.

00:11:11 **Ging je vaak naar de cinema? Was dat éénmaal per week of om de 14 dagen?**

Eén keer per week.

Ging u het meest tijdens uw jeugd jaren naar de cinema? Of nadat u trouwde? Of was er geen verschil?

Njaa... er was geen verschil. Nadat ik trouwde kon ik me het niet meer permitteren. Om allerlei redenen om alle dagen naar de cinema te gaan. Na mijn studies heb ik nog een tweede studie aangevangen en dan moest ik daarmee bezig zijn. Dat was werken...

Toen u jong was en naar de cinema ging, was dat seizoensgebonden? Ging u meer in de zomer of in de winter naar de cinema?

In de zomer, in de winter. Het ganse jaar door.

Maakte het een verschil uit, als er schoolvakanties waren of niet?

Bij mijn herinnering niet.

00:13:53 **Hoe ging u in die tijd naar de cinema?**

Te voet.

Niet met de tram of met de fiets?

Nee, eerst en vooral we waren gewoon om te voet te gaan en ten twee die wijkcinema's die lagen toch niet zo ver uit elkaar.

Als men naar de cinema ging, ging men dan in zijn gewone kleren? Of zondagse kleren?

Gewone kleren.

Als u aan de cinema was, wie kocht dan een ticket? Was dat u of uw grootouders?

Grootouders. We moesten geen ticket hebben. We toonden die kaart en we konden binnen.

Moest je dan nog in de rij aanschuiven?

Somtijds ja, als er veel volk was. We schoven dan aan. Maar er stonden twee mensen : één aan de kassa en één aan de ingang van de cinema zelf. En als ze ons kenden, toonden we gewoon die kaart. Dan moesten we niet naar de kassa gaan.

Buiten de cinema, kon je dan het geluid horen?

Nee.

In de tijd dat u vaak naar de cinema ging, waren er dan verschillende tickets voor de verschillende plaatsen in de zaal?

Maar ik durf niet meer zeggen hoe het in elkaar zat. Er waren plaatsen beneden en op het balkon. Dat waren twee verschillende zaken. Maar naar de afstand van het scherm: bij mijn weten niet.

En met uw kaart zat u dan beneden of boven op het balkon?

Op het balkon.

Was er een portier aanwezig of ander zaalpersoneel?

Er waren twee mensen Eén aan de kassa en één aan de deur.

In de bioscoop zelf, waren het losse of vaste stoelen, of zetels?

Vaste stoelen. Eigenlijk een zetel zogezegd.

Was er een rood gordijn?

Bij sommige, maar niet altijd.

Was het in die tijd netjes, proper in de cinema?

Ja.

Waren er in die tijd al reclamefilmpjes of dia's?

Zeer weinig.

Waren het dan dia's?

Ja, dia's eigenlijk. Dat was eigenlijk geen film, dat waren dia's.

Bij iedere film?

Ja, maar weinig. Bij iedere voorstelling een paar dia's. En die werden gegeven hetzij voor de actualiteiten, of juist erachter.

In die tijd, waren er dan één of twee films per vertoning?

Twee. Quasi altijd. Het was dus zo. Gewoonlijk was er de wekelijkse actualiteiten. Iedere week was er dus een actualiteit. Soms begon men de dia's voor de actualiteiten, maar niet altijd. Gewoonlijk was het na de actualiteiten. En dan begon de bijfilm. En dan was er een entracte. Een rustpauze en dan kwamen ze rond met die frisko's. Gewoonlijk waren dat vrouwen. Soms kon het ook die madam zijn die je binnengelaten had, van de controle. Maar dat is afhankelijk van mens tot mens.

En dan was de hoofdfilm?

Ja, dan was de hoofdfilm.

00:20:03 Herinnert u nog de prijs van de film?

Ik weet dat zeker niet.

Je had het ook niet nodig he.

Inderdaad.

Wat was het soort publiek van de cinema?

Mensen van de wijk.

Jong, Oud?

Awel, dat hangt af van de film. Ik herinner mij, juist na de oorlog, was er een film met Fred Astaire. En toen waren er veel jonge gasten. Maar voor andere films was dat gemengd.

Ook qua sociale klassen?

Ja, in mijne tijd in die arbeiderswijken dat waren deftige mensen, wel arbeiders en kleine bedienden. Het Rabot is nu nog, sociaal gezien, een heel laag geklasseerd stadsgedeelte. Ik vertrek dus van mijn levensruimte. En dat waren de mensen van de omgeving die naar de cinema gingen. Buiten dan, als er een speciale film was, dan gingen de jonge gasten, maar ik weet niet precies waar.

Hoe was de sfeer tijdens de film zelf? Werd er commentaar gegeven?

Nee.

Het verliep rustig?

Het was stil. Ik heb er nog nooit iets van geweten.

En mocht men eten in de cinema tijdens de film?

Er zijn er die wel eten tijdens de film. Maar men vroeg dat niet he. Als je iets meehad, at je het op. En anders kocht men een frisko en at men die ook op.

En mocht men roken tijdens de film? Rookte men in de cinemazaal?

Ja, zeer weinig. Er was eigenlijk geen expliciet verbod. Maar eigenlijk werd er praktisch niet gerookt. Maar er was geen officieel verbod.

Werd er opgelet tijdens de film? Was iedereen aandachtig de film aan het volgen?

Ik kan hier niets met zekerheid op zeggen.

Wat betekende de bioscoop binnen de gemeenschap?

Het was, zeker tijdens de oorlog, één van de weinige vermakelijkheden waar de mensen in zekere zin konden ontspannen, maar het was altijd in de actualiteiten over de Duitsers. De mensen die Duitsgezind waren ... Je mag niet vergeten een dancing tijdens de oorlog bestond niet. Het was één van de weinige vormen van amusement. Dat en de voetbal bijvoorbeeld. Het was één van de weinige vormen van recreatie.

00:24:41 Wat betekende het voor u persoonlijk om naar de cinema te gaan?

Als jonge gast ging ik graag.

Keek je er ook naar uit om naar de cinema te gaan?

Naar uitkijken... Nee, ik ging mee met m'n grootouders. Ik moest er niet naar uitkijken. Ik ging mee. Maar ik ben nooit alleen geweest. Dus als ik 13 jaar was, tijdens de oorlog, ben ik nooit alleen geweest.

Zag men in die tijd, naar de cinema gaan als een sociale activiteit?

Nee, zeker in die wijkcinema's niet. Dat was een vorm van amusement.

Eerder een gewone vorm van ontspanning?

Ja.

Kan je zeggen dat het een vorm was van een culturele uitstap?

Nee. Zeker niet.

**Associeerde je in die tijd naar de cinema gaan met iets anders?
Bijvoorbeeld gaan dansen of op café gaan?**

Nee, gewoon naar de cinema gaan. Na de oorlog is dat natuurlijk iets veranderd. Na de oorlog zijn de dancings beginnen op te komen. Kleine dancings. Nu zijn die ook allemaal weg en vervangen door grote dancings.

Na de oorlog ging je bijvoorbeeld naar de cinema en dan gaan dansen?

Nee nee. Na de oorlog, ik kon zeer goed dansen, salondansen, en ik ging naar een dansschool in de plaats. En dan ging ik al minder naar de cinema. Want ik kon me niet permitteren om twee dagen niets te doen. Ik heb uiteindelijk gekozen voor de architectuur.

00:28:01 In die tijd, ervaarde u de verzuiling binnen de cinema? Bijvoorbeeld waren er katholieke cinema's? Of was dat in die tijd minder uitgesproken?

Dat was niet uitgesproken. Maar bijvoorbeeld wil ik u zeggen waar veel socialisten waren, dat was in de Cameo. Maar dat was geen cinema van de socialisten, want dat was de vooruit. De Vooruit, ik denk dat het de enige was.

Bij sommige cinema's wist je dus dat mensen meer...

Dat is ook relatief hee. Daar moet je mee opletten. Als je je bevindt in een arbeiderswijk, ga je veel meer arbeiders hebben. Met als gevolg ook op politiek vlak. Je moet alles in z'n context zien. Als je kijkt naar de capitol, daar heb je niet veel arbeiders. Die vraag is bijna niet te beantwoorden.

In die tijd, herinnert u zich nog katholieke waarschuwingen tegen de cinema?

Ja ja ja. In de katholieke dagbladen stond er dat je er niet naar toe mocht gaan. Dat dat negatief was. Je moet ook rekening houden met het feit dat kinderen bij vele films niet binnenmochten. Nu is dat veel veranderd.

En in die katholieke dagbladen? Is dat dan in het algemeen dat cinema niet mocht?

Nee nee. Je had programma's in de krant en daarbij stond er commentaar. 'te mijden'. Maar alle films werden besproken. Een korte inhoud werd gemaakt. Dat moet ik ook nog zeggen. In al die films kreeg je een samenvatting gedrukt.

En had dit een invloed op uw persoonlijk cinemagedrag?

Nee.

00:30:43 Toen u het meest naar de cinema ging, bepaalde uw grootouders dan de film?

Nee, we gingen naar de cinema, omdat er cinema was. We passeerden zo de tijd. Ik heb zelden naar het programma gekeken. Ik geloof dat ik wel nog speciaal ben gaan kijken naar de gouden stad. En 'Jood Süß' een antijoodse film. Dat zag ik dan in de dagbladen, maar algemeen gezien, keek ik niet naar het programma.

Dus er werd niet vooraf aan de cinema een bepaalde film gekozen.. Ook niet bijvoorbeeld door bepaalde sterren die erin meespeelden.

Bij sommige mensen speelde dit wel een rol.

Maar bij u persoonlijk?

Nee.

Ook niet een bepaald genre?

Nee. Mensen die naar het 'Leopolleke' gingen, gingen één soort film gaan zien. Ze draaiden er in die tijd seksfilms. Als je dat nu ziet, is er niet meer veel aan... Maar in die tijd, als je een vrouw zag met een blote borst, 2 seconden, dan was het al een seksfilm. Maar ik ben daar nooit binnen geweest. Om twee redenen: je moest dan betalen en het was veel te ver.

Herinnert u zich nog een specifieke film?

Eén bijvoorbeeld van veel later na de oorlog, 'The longest day', van in 1963. En dan 'de kwakke piloot' met Heinz Rühmann. Dat was een Duitse film. Marika Röck herinner ik mij. Kristina Söderbaum. Dat waren dus de Duitse artiesten gedurende de oorlog.

Ervaarde u in die tijd filmcensuur? Behalve het systeem van kinderen toegelaten/kinderen niet toegelaten? Werd er soms geknipt in de film?

Het katholiek dagblad. De censuur door de filosofie van de katholieken.

Maar je zag dus geen films waar er plots in geknipt werd?

Dat kan ik niet zeggen. Misschien is dit wel gebeurd. Maar ik durf dat niet zeggen.

Bleef de filmervaring verbonden aan het bioscoop bezoek of ging u erna nog informatie gaan opzoeken?

Nee. Wij gingen naar de film en gedaan.

Was u toen in de tijd filmfan?

Nee. Ik ging graag naar de cinema, maar ik mag niet zeggen dat ik een filmfan was.

Bekijkt u nog steeds films?

Nee. *Somtijds*. Er is een Spaanse regisseur, mijn vrouw kent zijn naam, en ik heb daar twee prachtige films van gezien. Als er een van hem zichtbaar is, ga ik er naartoe. Maar het is maanden en maanden geleden dat ik nog naar de cinema ben geweest.

En kijkt u nog film op televisie?

Ja. *Sommigste*.

Video?

Ik heb die video's van die actualiteiten he. Maar dat is totaal iets anders.

00:36:56

Naam INT: Hanna Van Thienen
Naam RES: Margeritte Hutse (1928)
Titel: JAREN 1940

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:15   Hoe oud was u toen u voor het eerste naar een film ging kijken?

Voor het eerste in de oorlog, 15, 16 jaar. De eerste keer dat we naar de film gingen was dat ze het niet mochten weten. We moesten eigenlijk naar de vergadering van de Gidsen. Dus ja, eigenlijk in de oorlog. We hadden ook wel film thuis, we hadden zo filmpjes die je kon huren. Mijn broers deden dat, Charly Chaplin enzo.

Wat waren uw overige bezigheden en vormen van amusement?

Een beetje lezen, met vriendinnen weggaan, fietsen. Wel met kapotte fietsen. Mijn vriendin had een autoped en dat was een hele luxe waarmee we heel de stad rondreden, sneller dan de tram. Met die autoped zijn we ook gaan kijken naar de eerste bom die gevallen is.

Wat was uw gezinssituatie wanneer u het meest naar de bioscoop ging?

Ik ging vooral met mijn oudere broers en ook in de oorlog, rond 1942, gingen we samen naar de Ancien Belgique. Daar heb ik ook mijn eerste sigaret gerookt. Niet zo gezond maar mijn broer gaf ze me dus ik dacht dat het wel zou mogen. Maar veel gingen we toen niet naar de cinema eigenlijk. Want het gebeurde tijdens de oorlog dat we moesten buitengaan door het alarm, of naar de kelder.

De situatie was ook zo dat je in die tijd de cinema mocht binnen- en buitengaan wanneer je wilde. Je mocht vroeger vertrekken, maar ook langer blijven zitten als je dat wou. Je mocht zelfs 2 of 3 keer kijken.

00:03:00   Gaf u veel geld uit aan de bioscoop?

Nee, veel niet. Ik kan mij dat niet goed meer herinneren. Als ik met mijn man verkeerde, dat was in 1953, toen was het 20 of 25 frank.

En u mocht dan zo lang kijken als u wilde voor 20 frank?

Oh ja, zoveel als je wilde. Je moest wel aanschuiven. In de Veldstraat, naast die bakker was de Majestic en daar moest je tot achter de hoek aanschuiven. In het begin van de Veldstraat was het ook zo, Eldorado heette die cinema.

Kreeg je dan een ticketje waarmee je binnen en buiten kon lopen? Of was het zo dat wanneer je een keer buiten was, je terug moest aanschuiven?

Nee nee, je kon wel naar het toilet binnen. Er was wel een entreact, pauze met reclamefilmpjes. Maar buiten kon je niet, niemand deed dat.

00:04:20 Wat zijn uw eerste herinneringen aan het bioscoopbezoek?

Dat het iets magnifiek was, iets dat ik graag zag, een belevenis.

Weet u misschien nog de eerste film die u gezien heeft?

Een van de eersten was 'Le premier rendez-vous', een Franse film. Dat was op de Korenmarkt dat ik die gezien heb, waar nu nog steeds een bioscoop is. Ik ben daar naartoe gegaan met vriendinnen. Ook als de school vroeger gedaan was zijn we samen wel eens naar de cinema geweest, als onze ouders het niet wisten.

Wat zijn uw beste herinneringen aan het bioscoopbezoek?

Oeioei, ik heb veel mooie films gezien in die tijd. 'De beste jaren van ons leven', dat was ook een heel mooie film, die heb ik zelfs achteraf gekocht op video.

Was naar de cinema gaan dan echt iets waar u naar uitkeek?

Oh ja! We mochten alleen in de vakantie ene keer naar de film gaan. En zelfs niet alle kinderen mochten gaan, sommige gezinnen konden zich dat niet permitteren. En als we werkten, gingen we alle weken. We hadden eigenlijk geen andere ontspanning

00:06:03 Waar woonde u op het moment dat u vaak naar de bioscoop ging?

In Gent.

En ging u altijd naar de bioscoop die in de buurt lag van uw woonplaats?

Ja! Altijd in de buurt, we deden wel al de cinema's van Gent. Eldorado, Majestic, Capitole, altijd in de buurt. Gent had veel bioscopen.

Maar u ging dus niet naar een ander dorp of een andere stad.

Neenee, dat nooit.

Ging u dan naar grote of kleine bioscopen?

Allebei, het waren allemaal mooie zalen in Gent. Maar naar Capitol, Majestic en Eldorado gingen we het meest, maar ook op de Korenmarkt. We gingen wel weinig naar Sint Amandsberg en Ledeborg, dat deden we zo niet.

00:07:05 En koos u dan een bioscoop voor de film die er werd gespeeld?

Ja! Natuurlijk. Als we hoorden dat het een mooie film was gingen we. Ik heb zelfs een film gezien die maar 3 weken gespeeld heeft in Gent. Dat was een propagandafilm van de Russen. Later ben ik met mijn man naar Rusland gegaan, maar daar spraken ze niet graag over die film. Die heb ik gezien in de Savoy, in de Kortedagsteeg. Want velen hadden hem ook willen zien, het was propaganda voor de communisten. Ik weet de titel nu wel niet meer. Het was een heel, heel bijzondere film waarin ze de patriotten van Rusland doodschoten. Het was met een mevrouw die een kind had, een baby'tje maar ze werd opgesloten in een schuur. Haar zoon was vermist en haar vader was zagezegd bij de Witte Brigade. Ze wilde niet zeggen hoe het zat dus ze schoten haar kind dood. En ook het kind dat haar eten gebracht had. Allemaal van die dingen waren dat. En dan ook de bevrijder, de Wit-Russen kwamen binnen en zeiden aan hare man 'Die vrouw heeft met de Duitsers gelopen'. Hij liep de trappen op, zag dat het zijn eigen vrouw was en schoot haar ook dood. Dat was een hele bijzondere film. Hij heeft maar 3 weken mogen spelen in België. Het was eigenlijk een propagandafilm voor het communisme.

Ja, de meeste films speelden echt heel lang, niet?

Weken, weken.

Ging u dan soms ook 2 keer naar dezelfde film kijken omdat hij zo goed was?

Zelden, dat kon wel eens gebeuren maar eerder zelden. Soms met een vriendin die de film nog niet gezien had, maar nooit met jongens. Ik ben niet met jongens mogen gaan, alleen met mijn broers natuurlijk. Maar mijn broers staken mij soms ook binnen in de cinema, zodat ze zelf ergens anders naartoe konden gaan. Maar ons moeder mocht dat natuurlijk niet weten.

00:09:15 Ging u soms ook alleen naar de cinema?

Zelden helemaal alleen.

Hing het af van de persoon waarmee je ging naar welke cinema gegaan werd?

Nee eigenlijk niet. We waren niet veel gewoon dus het was allemaal goed eigenlijk. Je hoorde wel zeggen dat het een mooie film was maar we hadden toch niet zoveel keuze in de oorlog. Amerikaanse films waren er niet te zien maar de Duitse films waren ook mooi.

00:09:44 Had u een favoriete bioscoop?

Nee eigenlijk niet. Ik ging overal graag. Capitole en Savoy, Eldorado en Majestic, dat waren de bijzonderste. Maar als het elders mooi was gingen we daar ook. En na de oorlog, met de kinderen zijn we ook nog naar de cinema geweest.

00:10:07 Ging u meer of minder tijdens uw jeugd jaren/wanneer u trouwde..?

Minder wanneer er kinderen waren. Ik heb ook in Wallonië gewoond, anderhalf jaar lang.

Ging u daar dan ook naar de cinema?

Ja, in Ath, maar we gingen ook weinig. We moesten soms de trein nemen, of met de fiets. We zijn een paar keer toch gegaan want er was ook niets anders te doen. En we kwamen alle maanden naar Gent en ook om te bevallen van mijn kinderen kwam ik naar Gent omdat het ginder heel gevaarlijk was. Er kon geen keizersnede uitgevoerd worden en telefoneren kon ook niet. Daarom was het veiliger om af en toe naar Gent terug te keren.

En waren de cinema's daar dan ook anders dan hier?

Het was een boerendorp en een luchtmachtbasis. Ook als je een huis huurde had je geen elektriciteit. Ook de voordeur werd nooit dichtgedaan. Wij zijn zo'n dingen niet gewoon. De mensen stonden daar in uw keuken voor je het wist. Ze waren heel achterlijk, van kledij ook.

Gingen de mensen daar ook naar de cinema?

Nee, nee! Die gingen niet naar de cinema. Ath was een klein stadje.

Cinema was daar dus niet zo aanwezig?

Nee. Het waren veel arme gezinnen, radio was daar een luxe.

00:13:33 Daarnet heeft u het wel al even aangehaald maar ging u vaak naar de bioscoop?

Ja. In mijn jeugd alleen tijdens de vakanties maar vanaf dat ik werkte ging ik elke week.

En ging u dan door de week of tijdens het weekend?

In het weekend, zaterdag of zondag

00:13:52 En met wie ging u dan?

Als ik getrouwd was ging ik niet meer veel. Ik was 24 als ik mijn man leren kennen heb, en dan zijn we minder naar de cinema beginnen gaan. Maar daarvoor ging ik altijd met vriendinnen. Soms gingen we ook al wel eens dansen. We zeiden dan dat we naar de cinema geweest waren maar we moesten dan wel op tijd thuis zijn natuurlijk. En mijn broers controleerden dat heel erg. Ik ben ook enkele keren met de Engelsen mogen uitgaan. Wel met de moeder van een vriendin erbij, gaan dansen. Maar mijn broer mocht dat niet weten hoor. Soms vroeg hij welke film in de cinema speelde en dan moesten we zien dat we dat goed wisten.

Maar het was dus geen probleem om naar de cinema te gaan?

Nee. We hebben ook geallieerden gehad die bij ons logeerden, die aan het front vochten en dan een paar dagen mochten logeren in Gent. Daar gingen we dan ook soms mee naar de cinema. Maar we konden er niet veel tegen zeggen want we konden geen Engels

00:15:24 En in welke taal waren die films dan?

Ik denk wel dat het in het Engels was. Na de oorlog was alles in het Engels, ik denk niet dat er nog veel Vlaamse films waren. Met mijn ouders ben ik zo ook wel eens naar de cinema geweest, naar Vlaamse films zoals De Vlasschaard. Zo wel een paar. Een keer op 2 jaar ofzo gingen we samen maar ik ging eigenlijk nogal veel naar de cinema. Een keer per week was nogal veel. Als het dan met de een vriendin niet paste dan ging ik met de andere.

00:16:07 Spaarde je dan ook echt je geld om naar de cinema te kunnen gaan?

Ik had dat geld wel denk ik. Ik denk dat dat 20 frank ofzo was voordat ik trouwde. In de Vooruit was het het goedkoopst, daar ben ik ook vaak naar de cinema gegaan. Daar moest je ook geen programma kopen.

Moest je dat in andere cinema's dan wel kopen?

Ik denk het wel maar weet het eigenlijk niet exact meer. Of je kreeg dat. Ik denk eigenlijk dat je dat wel kreeg aan de inkom.

00:16:57 Ging u meer in de zomer of in de winter naar de cinema?

Dat maakte eigenlijk niet veel verschil, hoewel we in de winter natuurlijk meer gingen. Mijn mama was ook altijd geïnteresseerd in wat ik gezien had, ik moest er altijd over vertellen.

00:17:12 Maar ze ging niet mee naar de cinema?

Nee, ze waren daar te oud voor. Zij gingen nooit naar de cinema, ook niet apart. Tenzij zo eens een keer per uitzondering zoals naar een film als De Vlasschaard.

Dus het is eigenlijk niet van thuis uit dat u meegekregen hebt om naar de cinema te gaan?

Nee, we bespraken het onder vriendinnen. Soms hadden we het ook wel over een of ander artiest die meespeelde. Er was eigenlijk ook niet veel anders van ontspanning. Gaan dansen kon je natuurlijk wel, bijvoorbeeld onder het Belfort of de Brittania, tegenover de KNS. Op die plaatsen gingen we ook wel eens dansen.

00:18:45 Hoe ging u naar de bioscoop?

Te voet of met de tram. Ik woonde dicht in het centrum van Gent. (praat vanaf 18'55" over beenhouwers in de straat)

00:20:54 U vertelt net dat het aantal bakkers en winkels op korte tijd erg verminderde. Merkte u dat dan ook aan de cinema's?

Alles verminderde. Er is zelfs bijna geen contact meer met de mensen. Vroeger wist iedereen hoe het met elkaar ging. Nu zijn er zo geen contacten meer.

Merkte u dat ook in de cinema's? Ging u er soms naartoe om mensen tegen te komen?

Nee, dat zo niet in de cinema. (vanaf 21'18" irrelevant)

00:22:20 Als je dan naar de cinema ging was dat dan een speciale gelegenheid om chique kledij te dragen?

Op zondag had je altijd zondagse kleren in die tijd. Nu bestaat dat zo niet meer.

Wie kocht het ticket?

Ah wijzelf he.

Kon men buiten het geluid van de film al horen?

Nee, toch niet verstaan. Lawaai misschien wel een beetje maar.

Waren er verschillende soorten tickets?

Ja, altijd. Parterre bijvoorbeeld. De prijs hing af van de plaats waar je zat.

Waren de plaatsen genummerd?

Nee, genummerd niet. Je moest koersen als er iemand rechtstond om zijn plaats in te nemen. Ik zat soms niet samen met mijn vriendinnen of met mijn verloofde later. Hij was niet zo snel als ik. Je moest echt zien dat je snel snel naar een plaats kon gaan waar iemand wegging.

Gebeurde het dan ook dat je rechtstaand een film moest kijken?

Jaja, rechtstaan kon ook.

Dus aan de kassa liet men de mensen niet wachten wanneer alle plaatsen bezet waren?

Ah jawel, jaja. Ik denk wel dat de meesten weggingen als de film gedaan was. Als ze op tijd gekomen waren tenminste. Maar ja, sommige koppeltjes zaten graag twee keer. (lacht)

Was er daarop echt controle? Als je betaalde voor een duur ticket?

Nee nee. Maar je kon dan wel niet naar die duurdere plaatsen gaan. Het waren aparte ingangen.

Was er veel personeel in de zalen?

Nee, niet veel. Maar toch, voor je de zaal inging moest je je ticket tonen.

Hoe zag de bioscoop eruit?

Goed, comfortabel. Niet veel verschil met nu eigenlijk. Het waren ook al goede zetels maar er zal wel een verschil zijn. Slecht verlicht ook natuurlijk. En ja, ook dat je altijd dat alarm moest horen als er bommen waren. Maar je moest eigenlijk niet bang zijn van de Duitse soldaten. Van de Amerikanen en de Canadezen moest je veel meer bang zijn, zij waren veel gevaarlijker. Je mocht zeker nooit alleen naar huis. Zo heb ik veel meisjes zien aangevallen worden, maar van de Duitsers nooit last.

Gingen die Duitse soldaten ook naar de film?

Ja ja, die gingen ook naar de film. En ze gingen ook taartjes gaan eten. Wij mochten dat ook een keer in de maand, wat 5 frank kostte. Dat was geweldig duur. Maar nee, van de Duitsers heb ik eigenlijk nooit last gehad.

Waren de zetels in de cinema vast zoals nu of was dat anders?

Hetzelfde. Maar natuurlijk, in de randgemeenten van Gent was het niet zo comfortabel. Sint-Amandsberg, Ledeberg dat was iets anders maar in het centrum van Gent was het allemaal even comfortabel vind ik.

In die cinema's in de randgemeenten, was het daar dan wel zo dat je in een cinema zat met losse stoelen?

Ik ging er niet zoveel eigenlijk hoor. Op de Brusselsesteenweg was er een cinemaatje, daar ben ik ook wel eens geweest, en op het terminusplein in Sint Amandsberg. Dat waren ook wel vaste stoelen maar wel in hout, zonder kussens ofzo.

Was er een gordijn?

Ja.

Verwarming?

Ja, verwarming ook. Ik heb toch nooit kou geleden.

Was het er netjes?

Het was proper, er was personeel genoeg in die tijd. Toen hadden ze meer personeel dan nu denk ik want ze moesten niet zo duur betaald worden. Soms begeleidden ze u ook met een lampje naar uw plaats. Er waren mensen genoeg. Maar eigenlijk kon je weggaan als het u paste en binnengaan als het u paste.

Kon je er ook drank of eten kopen?

Nee, dat niet. Onder de oorlog was er sowieso niet veel te koop. Als je iets meebracht van thuis, dat ging wel, maar anders was er niet veel. Niemand had koekjes, ijsjes op pralines.

Hing er versiering in de zaal?

Mooie affiches, dat wel, buiten dan. Echt kunstig. Op een week deden ze dat, op heel grote panelen

Hadden die mooie panelen een invloed op u? Wilde u die film dan gaan zien?

Ja, 'Gejaagd door de wind' bijvoorbeeld. Die heb ik zelfs 3 keer gezien. We waren streng opgevoed, we mochten eigenlijk niet zoveel uitgaan. (vanaf 29'03" irrelevant)

00:35:04 Als je dan getrouwd was ging u dan nog naar de cinema met uw man?

Ja, we gingen nog naar de cinema. Minder natuurlijk hoor.

En ging u dan ook nog met vriendinnen of alleen met uw man?

Nooit meer met vriendinnen want mijn man was heel jaloers op die vriendinnen. Ik heb moeten kiezen tussen die vriendinnen en hij. Het was een heel serieuze man, ik bleef er bij omdat ik al 24 jaar was. Als ik 19 was geweest zou ik er nooit bijgebleven zijn want dan zou ik het begrip 'vast' nog niet echt begrepen hebben.

En als er kinderen waren, gingen jullie dan ook nog naar de cinema?

Weinig.

Ook niet als de kinderen iets ouder waren?

Ja, met de kinderen op kerstavond wel eens. Zoals naar 'the Sound of Music', of op nieuwjaaravond.

En hebben uw kinderen dan de gewoonte om naar de cinema te gaan overgenomen van u?

Ja, ze gingen ook tamelijk veel naar de film. Nu met de tv en met films die je kan huren is het wel allemaal erg verminderd.

Ja denkt u dat dat veel invloed gehad heeft?

Mijn kleinkinderen gaan wel nog veel naar de film. Maar wel nooit met de ouders samen, met vrienden of vriendinnen. Tegenwoordig hebben alle kinderen snel vriendjes. Ze zijn zo geen kind meer. (vanaf 37' 06" irrelevant)

00:38:21 Leerde je soms dingen bij uit films?

Ik ben een keer naar een film geweest 'De Keizersnee', waar een abortus in te zien was. Daar werd er niet gelachen. Toen was ik ook al 19 jaar, dat was op het Sint-Pietersplein en eigenlijk was het verboden. Alle verboden films werden gespeeld op het Sint-Pietersplein. Daar werd je goed ingelicht. Je zag dus de abortussen doen van binnenin de vrouw. Het ging over een jonge vrouw die zwanger was van een getrouwde man en haar kind dus niet kon houden. En dan ook nog over een vrouw die geen kinderen mocht krijgen. Dan zag je hoe het allemaal ingeleid werd bij de dokter, heel erg proper. Dan zag je zeepsop dat in de vrouwen werd gegoten zodat het kind zou sterven. Dat was heel leerrijk. En ook een keizersnede hebben we daar gezien. Die geboorte.

Waren uw ouders daarmee akkoord dat je ook naar zo'n films ging kijken?

We zeiden dat allemaal niet. We werden verkeerd ingelicht. Dat was zorgezegd een vuile film! Je mocht hem eigenlijk niet gaan zien maar hij was eigenlijk heel leerrijk. Over zo'n dingen kon niet gepraat worden. We waren er echt van aangedaan. Het was niet om te lachen, er werd zelfs niet gevreeën in die cinema. Het was echt leerrijk, een Zweedse film denk ik. Dat mocht allemaal niet getoond worden, een dikke buik enzo. Brigitte Bardot heb ik zo ook ooit gezien, wanneer ik al getrouwd was, want met mijn man ging ik ook soms naar de cinema. Zo zijn we dus gaan kijken naar Brigitte Bardot in 'Dieu créa la femme'. Dat was ook een schandaal maar je zag eigenlijk bijna niets. Maar nu vind ik het eigenlijk wel allemaal vulgair, al die sex en die dingen. Ze zoenden ook nooit in de film vroeger. Op de kaak wel maar nooit een tongzoen.

En waren er ook andere dingen die je leerde uit films, zoals dingen over het buitenland?

Ja eigenlijk wel maar toch was het voornamelijk romantisch. Het waren allemaal romantische films.

wat was eigenlijk de reden waarvoor je naar de cinema ging? Om iets bij te leren, uit rebellie?

Nee, eigenlijk om te ontspannen maar je leerde eigenlijk altijd wel iets bij. Want met vriendinnen hadden we het er wel eens over. 'Als je mekaar kust, hoe zou dat dan gaan?' Wij vroegen ons dat af want thuis kon je er zeker niks van vertellen. Over het romantische wel, ook over romantische films. In films zag je bijvoorbeeld wel nooit dat iemand werd bedrogen. Of bedscènes, dat zag je ook nooit. Gekust werd er wel maar nooit kleren uitdoen. Daarom, de jeugd van nu kent niets anders, ze zien het allemaal op tv. (praat over homo's)

Had je ook in de cinema zelf koppeltjes die wat apart zaten?

Ja, koppeltjes die wat zaten te vrijen. Die zaten dan helemaal achteraan, op de laatste rij. Vaak waren dat ook soldaten, samen met iets oudere meisjes dan.

00:43:04 Was er duidelijk te zien wat soort volk naar welke bioscoop ging?

Nee. Alleen het Leopoldje was zozegd een slechte cinema, aan het Sint Pietersplein. Daar vertoonden ze 'slechte' films en werd er ook meer gevrijd.

Wat was het imago van de bioscoop? Was het iets voor chiquer volk of niet?

In het centrum kwam er toch wel deftig volk. De buitencinema's waren wat gemener want het was ook goedkoper. In Sint-Amansberg en Ledeborg speelde men goedkope filmpjes. De Vooruit was ook goedkoper maar dat was wel een hele grote zaal. Maar de meeste cinema's waren wel deftig. Er werd zo nooit geroepen of getierd ofzo.

00:44:11 Werd er tijdens de film gesproken of gelachen?

Neenee, je moest stil zijn.

Mocht er gerookt worden in de cinema?

In de pauze wel maar in de zaal zelf niet. Meestal mocht er gerookt worden waar de toiletten waren, in Majestic was dit toch het geval.

Waren er soms ruzies in de cinema?

Ja dat kan misschien wel eens gebeurd zijn. Maar in die tijd kostte dat veel geld, dus het was eigenlijk niet voor de arme mensen. Buiten in de wijkcinema's waar meer tweederangsfilms gespeeld werden. In het centrum waren het mooie Amerikaanse films na de oorlog en tijdens de oorlog heb ik veel Duitse films gezien, het waren mooie films ook. Er waren natuurlijk geen Engelse films in de oorlog. Het was een droom na de oorlog dat wij die Amerikaanse films te zien kregen.

00:45:37 Was dat een groot verschil?

Ja, meer jazz enzo, mooie muziek. Ook wel veel oorlogsfilms

Gingen er dan meer mensen naar de cinema na de oorlog? Of minder tijdens de oorlog?

Tijdens de oorlog gingen er eigenlijk niet zoveel mensen. Ik denk niet dat er getrouwde mensen tijdens de oorlog naar de film gingen. Het was ook wel wat gevaarlijk want elk moment kon het alarm afgaan.

En toen er na de oorlog dan andere films kwamen was dat dan een groot succes?

Ja, dat had veel succes. De jeugd ging toen ook meer uit denk ik. Dat was al een succes vanaf '44.

Als er dan een alarm afging tijdens een film was dat dan echt een teken dat er bommen gingen vallen?

Nee, dikwijls gebeurde dat niet. De eerste bom viel hier in het miljoenenkwartier. Dat was de eerste bom midden in huizen. Er kon altijd iets gebeuren tijdens de oorlog.

Maar waren mensen dan in paniek als ze in de cinema zaten en het alarm ging af?

Wij waren eigenlijk nooit bang. Wij waren zelfs niet in paniek als we de bommen zagen vallen. (praat nog verder over bommen)

En nadat het alarm was afgegaan, ging dan iedereen terug binnen in de cinema en ging de film dan gewoon verder?

Je kon ook blijven zitten in de zaal zelf als je dat wou. Maar meestal duurde het niet lang en werd het afgeblazen na een uur en kon je gewoon terug binnen. Het was altijd gevaarlijk, maar nu eigenlijk ook hoor.

00:49:22 Welke openingsuren had een cinema eigenlijk?

's Namiddags, vanaf 2u tot 11u 's avonds, doorlopend. Maar dat alarm dat kon een kwartier duren maar ook een half uur.

Zat u zelf soms 4u ofzo in de cinema, heel erg lang dus?

Ja, zeker. Wij kwamen meestal binnen als de film al in de helft was. En dan moesten we natuurlijk wachten tot na de reclame en het bijfilmpje voor we de film nog een keer konden zien. Je moest vroeg gaan als je al binnen wilde zijn als hij begon dus vaak konden we alleen het einde zien. Het is natuurlijk niet zo plezierig als je eerst het einde ziet, maar ja.

00:50:26 Waren er inderdaad reclamefilmpjes tussen de films?

Reclamefilmpjes van kleren, maar ook van medicamenten ofzo.

En werd er ook nieuws of actualiteiten getoond?

Ja, altijd nieuws.

En waren de mensen echt geïnteresseerd in dat nieuws?

Ja, je keek niet alleen omdat het getoond werd maar het was echt interessant. Het weer werd ook gegeven denk ik. Dat was interessant.

Dus het was toch nog een lange pauze tussen elke film?

Ja een half uur of een uur toch wel.

Als je tijdens de pauze dan naar het toilet ging of een sigaret ging roken kon het dan zijn dat je plaats bezet was als je terugkwam?

Ja dat kon zijn. Als er niemand uw plaats had bewaard moest je een andere nemen.

00:51:45 Wat betekende de bioscoop in uw persoonlijke levensgang?

Het was wel belangrijk voor ons omdat je, wanneer je nog jong bent, denkt dat het altijd is zoals in die films, maar dat is natuurlijk niet waar. Maar je wil dat wel beleven, sommige dingen zoals je ze daar ziet. Vooral de romantische dingen dan want het eindigt meestal goed. Het was wel ook leerrijk.

Werden films dan achteraf nog onderling besproken?

Ja, een beetje wel. We gaven elkaar tips naar waar we moesten gaan.

Waren er ook echt sterren?

Gregory Peck bijvoorbeeld. Ook 'De beste jaren van ons leven', die ik gekocht heb. Dat gaat over het leven van drie mannen voor en na de oorlog. Dat interesseert de jeugd nu zo niet meer, ze kunnen zich dat niet meer voorstellen. De persoon die in het leger de hoogste rang had kwam dan eigenlijk thuis in een ongelukkig gezin. Een ander personage had zijn armen kwijt en wilde niet trouwen omdat hij zo gehandicapt was maar zijn liefde van voor de oorlog wilt hem nog. De derde persoon was een serieuze huisvader die ook gans veranderd was. Je bent niet meer hetzelfde als je na 4 of 5 jaar terugkomt. Het is een heel mooie film maar ook vooral voor ons omdat we er middenin zaten.

Dus het was ook leuk om dingen te zien die je in je echte leven ook meemaakte?

Ja zeker. Zeker omdat ik zelf getrouwd ben met een militair. Ik zou zelf bij het leger gegaan zijn als ik een man geweest was. (vanaf 54'15" irrelevant)

01:07:49 De kerk op zich was die tegen films?

Ja, tegen film. Maar dat had niet echt invloed op mijn gedrag, maar altijd wel een beetje. Zeker als ze thuis ook hetzelfde denken. Thuis zeiden ze soms wel dat ik naar bepaalde dingen niet mocht gaan kijken, zoals de 'Keizersnee' bijvoorbeeld. Misschien heb ik dat wel aan mijn mama verteld, maar dan achteraf. Er werd niet in gevreeën, er was niets vuils te zien. Je werd ingelicht maar het was vooral heel interessant om te weten dat zoiets bestaat.

Wilde u soms dan niet nog liever naar iets gaan kijken als het verboden was?

Ahja, natuurlijk. Dat is altijd zo. Maar dikwijls was het de moeite niet. Zoals 'Bad in de schuur' dat was ook een verboden film. Dan zag je op het einde van een schuur, heel ver weg een blote madam in een bad. Maar dat was echt ver, je zag wat blote armen en dat was ook al verboden. Hoewel dat er niks te zien was.

En veranderde dat dan door de jaren heen? Toen de Amerikaanse films kwamen bijvoorbeeld?

Ja, natuurlijk. Door die Amerikaanse films is veel beïnvloed geweest, ook het uitgaan of gaan dansen.

Mocht dan ineens veel meer?

Nee, ik mocht zeker niet meer. Het waren oudere mensen ook waar ik opgegroeid ben, alles was zonde.

01:09:18 Was er ook echt censuur?

Censuur was er wel denk ik. Sommige films waren verboden voor kinderen onder de 18. Een film als 'De keizersnee' was verboden. 'Bad en de schuur' was ook verboden hoewel je alleen van ver een madam in een badkuip zag zitten.

Gebeurde het dat er stukken uit de film werden geknipt?

Ja ik denk wel dat dat gebeurde, maar er was censuur alleszins.

01:10:00 Was u een filmfan?

Ja, ik ging graag naar de cinema.

Zocht u dan nog andere informatie op over film, zoals interviews erover, recensies,..?

Nee dat werd zo niet gedaan in die tijd.

Bekijkt u nu nog steeds films?

Ja. Ik zie graag politiefilms, maar je kan niet naar alles kijken natuurlijk.

En gaat u zelf nog naar de cinema?

Het is lang geleden. Met mijn kleinzoon ben ik wel nog eens geweest naar 'Pauline en Paulette'. En dan heeft hij mij nog eens meegenomen naar een film waar ik niet zo voor te vinden was. Het was iets over een steen.

Herinnert u zich nog een bepaalde film heel erg goed?

Wel 'De beste dagen van ons leven', dan ook met Clark Gable en Vivian Leigh, hij duurt drie uren: 'Gone with the wind'. Die heb ik zelfs 3 keer gezien.

Waren er dan ook meisjes die verliefd werden op een filmster?

Ja verliefd wel een beetje maar je kan er toch niet aan.

Ja want nu gebeurt dat wel heel erg veel en hebben jonge meisjes posters van filmsterren op hun kamer hangen.

Nee, dat was toen nog niet. We zeiden wel dat iemand mooi was maar meer niet.

Of dromen van actrice worden?

Ja, eigenlijk. We spraken wel van films en hoe ze verlopen. Maar echt veel tijd voor zo'n dingen hadden we niet. We moesten veel gaan werken.

01:12:20 Wie besliste naar welke film u ging kijken?

Ik besliste meestal zelf. Ook als ik met vriendinnen ging of later met mijn man of mijn verloofde. Voor hen was het altijd gelijk. In het centrum van de stad waren het toch altijd goeie films.

Koos u soms voor films die uit een bepaald land kwamen?

Franse films interesseren mij ook erg. In die tijd ken je natuurlijk meer artiesten dan nu want nu volg ik dat zo niet meer. Een favoriet van mij was Jean Marais. Ik ben hem eens tegengekomen in de Veldstraat. En mijn jongste dochter heet Michelle, genoemd naar de actrice Michelle Morgan. Niemand heette zo als meisje. (praat vanaf 1h13'37" verder over geboorte van kinderen)

01:15:39 Ik denk dat ik zowat alles gevraagd heb, zijn er nog dingen die u zelf wil toevoegen of dingen die ik vergeten ben?

Ja, dat film een mooie uitvinding is. Het heeft veel veranderd. En dat tv alles kapot gemaakt heeft volgens mij in de relaties. Met cinema veel minder want je gaat en het is gedaan. Nu kan je alles herbekijken, zelfs 10 keer als je zou willen. In de film kon je nog zo'n slechte dingen zien als moorden en wurgen maar het gaat voorbij. Bij een boek is dat ook zo, je kan hem ook altijd opnieuw lezen. Soms durfde je ook niet naar de verboden films gaan uit angst dat iemand je zou zien.

Ik vind tv een slechte uitvinding. Maar het is modern natuurlijk en je kan het niet tegenhouden. Internet nu ook, allemaal slechte dingen die er daardoor gebeuren. Je moet in principe niet meer uit je huis om verkracht te worden. Al die uitvindingen verslechteren de wereld.

01:16:46 Vond je het niet erg om te merken dat er overal cinema's verdwenen?

Ja, dat vond ik natuurlijk spijtig. De laatste keer dat ik geweest ben ging het over een steen en allemaal mirakels maar dat interesseerde me niet zo. Ik zie liever romantische films, levens. Hoe triestig dat ze ook zijn. Ik kijk eigenlijk graag naar triestige programma's omdat mij dat troost omdat ik dan niet alleen ben met mijn problemen.

Dus het was toen ook leuk om te zien dat mensen in de film dezelfde dingen meemaakte als jij?

Ja, dat u zich niet zo ongelukkig hoeft te voelen want dat er andere mensen nog ongelukkiger zijn.

En lukte het dan om te ontsnappen in films?

Ja ik ben er in ieder geval lang mee bezig, twee of drie dagen dat ik eraan denk en erover vertel.

01:19:10

Naam INT: Tim Van Autreve
Naam RES: Willy Lambliotte (1929)
Titel: JAREN 1940

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:00   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?**

Acht jaar, negen misschien. Naar 'Sneeuwwitje' gaan kijken in de Capitole?

Rond welke leeftijd ging u dan het meest naar de bioscoop?

Goh, juist na de oorlog, de jaren 1944 – 1946.

Wat waren uw overige bezigheden en vormen van amusement toen?

In '44 was ik bij de scouts, en vanaf 1946 ben ik in het leger gegaan. Radio ook. Gaan dansen.

Kerkelijke of politieke verenigingen?

Neen.

Andere vormen van clubs?

Ik was in een roeivereniging

00:02:27   **Wat was uw gezinssituatie toen?**

Ik was vrijgezel. Aangezien ik in het leger zat, woonde ik ook niet meer bij mijn ouders.

Op welke leeftijd bent u in het leger gegaan?

16, 17 jaar. Ik heb in het leger mijn humaniora uitgedaan, na twee jaar onderbreking. Met veel moeite dus. Maar het is gelukt. Daarna ben ik nog twee keer naar de universiteit gegaan.

00:03:37   **Wat zijn uw eerste herinneringen van bioscoop?**

Met mijn moeder naar 'Sneeuwwitje'.

Wat zijn uw beste herinneringen van bioscoop?

Moet ik dat zeggen? (Lacht) Als ik niet alleen was!

Gaf u veel geld uit aan de bioscoop?

Neen. Ik denk niet dat ik één keer per week naar de bioscoop ging. Misschien drie keer per maand. Tijdens de oorlog veel minder.

En na de oorlog?

Ja dan wel.

00:06:50 **Waar woonde u op het moment dat u het meeste naar de bioscoop ging?**

In Gent. Ja. Praktisch in het centrum, de Tolhuislaan.

Ging u dan in dezelfde buurt naar de cinema?

Neen, er was maar één buurt bioscoop en daar ben ik nooit geweest. De Royal. Ik ging op de korenmarkt, naar de Plaza en naar de Select en de Century op de Zuid. De Capitole en de Rex. In 1944 eens naar het Leopolleke, waar het bijna faliekant uitgelopen was. Het was een cowboyfilm. Er zaten veel Engelse en Canadeze militairen daarbinnen. Op een zeker ogenblik is er één beginnen schieten, van opwinding. Iereen dook onder de stoelen! In de Leopold en de Plaza op de korenmarkt waren ideaal om met een meisje naar toe te gaan, daar hadden ze loges die tot ooghoogte kwamen, dus je kon je wegsteken.

00:04:46 **Soms naar een andere stad?**

Ik heb in Brussel en Charleroi gewoond, dus als ik daar was ging ik wel eens naar de cinema. (...)

00:08:13 **Waren het meestal grote of kleine bioscopen?**

In het algemeen grote.

Koos u een bepaalde bioscoop of werd de keuze bepaald aan de hand van de film die u wilde zien?

Voor de film die we wilden zien.

Wat was uw favoriete bioscoop?

Ik had er niet één. De Plaza misschien of naar de Capitole of de Century. De Rex was al aan het station.

00:09:30 **Met wie ging u dan naar de bioscoop?**

Met het meisje van de dag. Soms met vrienden als we eens kabaal wilden maken.

Was er een verschil in locatie naar gelang met wie u ging?

Ja natuurlijk, met een meisje ging ik op de achterste rijen gaan zitten.

Was er een verschil in tijd?

Ik denk het niet. Nu heb je de woensdagnamiddag vrij, vroeger was dat de donderdag.

Wat was de uitgaansavond?

De zaterdag misschien, maar daarom gingen we niet naar de bioscoop.

00:11:00 **Hoe vaak ging u naar de bioscoop?**

Een paar keer per maand. Nooit wekelijks.

Ging minder naar de bioscoop nadat u getrouwd was?

Ja, natuurlijk. Een babysit was toen niet gemakkelijk te vinden. *Surtout*, ons ouders konden ook niet opgetrommeld worden, want die woonden te ver. Misschien nog een keer of drie vier per jaar.

Herinnert u zich nog grote titels?

‘De langste dag’.

Over de landing?

Ja. En een paar films van Tarzan. En mijn eerste film die ik gezien heb die KNT was! In de cinema op het einde van de Salvatorestraat. ‘Het gouden dak.’ KNT omdat er op een zeker ogenblik de twee in bed zaten. En de lakens gingen wat op en neer, alles wat je kon zien. Ik ben toch binnengeraakt. Dat situeert zich gedurende de oorlog. Ik was nog geen 18 jaar, maar vrij groot en struis voor mijn ouderdom. En we waren heel fier dat we dat gezien hadden. In feite was dat niets natuurlijk, nu!

Was er geen controle dan?

Normaal aan de kassa, maar ze heeft niet gevraagd hoe oud ik was.

Was er verschil tussen de zomer en de winter?

Misschien tijdens de winter meer. Daarvoor niet meer dan anders.

00:15:27 **Hoe ging men naar de cinema?**

Te voet en met de tram.

In gewone kledij?

Ja.

00:15:56   **Hoe verliep een bezoek? Was er een rij?**

Afhankelijk van de film. Doorgaans gingen we niet 's avonds. Het waren doorlopende voorstellingen. 's Avonds was het drukker.

00:17:01   **Kon u buiten al het geluid van de film al horen?**

Neen.

Was er zaalpersoneel?

Ah ja. Bonbon caramelle en chocolat. In de Capitole en de Eldorado. En met een zaklamp om u naar uw plaats te brengen.

Waren er verschillende soorten tickets?

Ja. In het algemeen had je het systeem van het theater. Par terre, de loge. Niet in alle cinema's. In de Plaza en de Leopold wel, en daarvoor diende meer betaald te worden. Maar dan was je op uw gemak!

00:18:45   **Was er een gordijn?**

Ja.

Was het verwarmd?

Ja, uitgenomen tijdens de oorlog. Die gordijn ging kort toe en dan begonnen ze doorgaans met de actualiteiten. Soms een klein voorfilmpje. Dan de film en dan gingen de gordijnen weer toe.

Reclame ook?

Ja, maar toch niet zoveel. Filmpjes.

00:20:10   **Was er een pauze?**

Ja, in het algemeen, als de gordijnen toe gingen. Een minuutje of vijf. Tussen twee delen.

00:20:38   **Wat was het imago van de bioscoop?**

Goed. Die waren proper. Ik spreek van de gewone cinema's. De wijkcinema's, dat weet ik niet.

Welk publiek had de bioscoop?

Dat ging er van af. Van het tijd en van het uur. In de namiddag studenten die brosten. Moeders en kinderen. 's Avonds grote mensen.

00:22:51   **Hoe was de sfeer voor, na en tijdens de film?**

Normaal.

Werd er commentaar op de film?

Neen.

Werd er gegeten of gerookt?

Gegeten, ja als ze rondkwamen met koekjes. Gerookt ... een tijdje juist na de bevrijding. Omdat de soldaten doorgaans rookten. In Engeland wordt er in de bioscopen gerookt he. Maar dat heeft hooguit een jaartje geduurd. Een periode wel. Afhankelijk van de cinema. Doorgaans niet.

00:23:29 Ooit weet gehad van ruzies?

Neen, misschien eens een typ die boel had met zijn lief. Buiten die soldaat die ik u zei niets speciaal.

00:24:03 Werd er op de film gelet?

Dat ging ervan af hé! (Lacht) Als het was om naar de film te kijken of voor iets anders.

Wat betekende de bioscoop binnen de gemeenschap.

Dat was een normale manier om weg te gaan.

00:24:40 Wat betekende het voor u?

Dat ging er van af.

Was het een sociale activiteit?

In welke zin? Haha. In groep? Dat gebeurde. Niet in grote groep.

Een culturele uitstap?

Mja, afhankelijk van de film.

Associeerde u het bioscoopbezoek met iets anders?

Ik heb het u wel gezegd he! (Lacht) Soms gingen daarna nog een pintje pakken.

De prijs dan. Was dat duur?

Doorgaans, ja voor zover ik me herinner, de kleinste zaaltjes waren misschien wel goedkoper, maar ik zou het niet meer kunnen zeggen. Niet om alle dagen te gaan.

Hoe ervaart u de veranderingen in het bioscooplandschap?

Ik ga niet veel meer nu. Maar nu gaat men meer zoals men naar de opera of het theater gaat. Vroeger was het meer entertainment, verzet. Mijn indruk toch. Dat het meer serieus is. Vroeger ging ik met een andere ingesteldheid. Nu ga ik naar de bioscoop om naar de film te zien. Zelfs met mijn vrouw. (Lacht)

00:29:00 Was er sprake van verzuiling van de bioscopen?

Men wist dat de Vooruit socialist was. Ik zou wel niet met zekerheid kunnen zeggen of er nog een andere bioscoop een politiek kleur had. Misschien sommige bioscopen aan de rand van de stad. Misschiens... Misschien de Plaza op de Korenmarkt. Daar was lang onder de Plaza een danszaal, het liberaal huis. Maar ik denk niet dat dat uitstraalde op de bioscoop. Laten we zeggen dat het volk zeker niet meer liberaal was zoals er in de Vooruit wel socialisten waren.

00:31:53 Herinnert u zich katholieke waarschuwingen?

Dat was vrij streng hoor.

Was dat niet van de overheid dan?

Ja ja. Dat was in drie trappen. Iets tot 14 jaar en iets tot 18 jaar.

Te mijden, af te raden ...

Ja KNT, af te raden, te mijden, enzovoort. Maar geen appreciatie buiten ten opzichte van de jeugd. Niet voor volwassenen.

00:33:22 En op school?

Goh, misschien zij de prof je bent te veel naar de cinema geweest als je niet genoeg geleerd had, maar ik heb nooit iets negatiefs geweten. Of welke films we moesten gaan bekijken. Die indruk heb ik toch niet.

Had die categorie een invloed?

Misschien wel, ten opzichte van de ouders. KNT was een moeilijke zaak, want dat werd gecontroleerd. Maar iets wat verboden is trek aan hé. Men moet er eerlijk in zijn.

00:36:14 Wie bepaalde de keuze?

Ikzelf.

Op basis waarvan?

Het genre. Avonturenfilms. Geen liefdesfilms. Geen oorlogsfilms. Ik heb enkel the Longest day gezien. Mijn familie en ik hebben er een vrij zwaar geleden onder de oorlog. Ik heb er een trauma aan over gehouden.

En ‘the Longest Day’?

Dat was iets speciaals, de moeite waard.

Filmsterren?

Ja dat wel. Bijvoorbeeld Ester Williams.

Herinnert u zich nog specifieke films?

‘De langste dag’. Mijn eerste zagezegde seksfilm. ‘Het gouden dak’. Een paar films van Tarzan.

Ervoer u Hinder van de filmcensuur?

Neen.

Zou u zichzelf omschrijven als een filmfan? Vroeger?

Neen.

Zocht u nog informatie op over de films in de krant of tijdschriften?

Neen, doorgaans niet.

00:39:29 Nog steeds film?

Weinig. Weinig. Sinds enkele maanden hebben we gevonden dat er een seniorenvoorstelling is in de Kinopolis. Dat zijn wel films die de moeite waard zijn. De laatste film was er een die sprak over het McCartisme.

‘Goodnight and Good luck’?

Ja. Zeer goed. Een goed tijdsbeeld.

En daarbuiten?

Neen ik denk het niet. Mijn vrouw is ook niet goed. Het mag niet te ver zijn. Ik laat ze liever ook niet alleen. Het komt er niet meer van.

00:41:22 Zijn er nog dingen die ik niet gevraagd heb?

Je hebt zodanig veel gevraagd. (Lacht)

Iets speciaals?

In 1944 waren er speciale bioscopen voor militairen. NAFI in de Vooruit. Navy Army Airforce Institute. Daar mochten de burgers niet binnen. In de Capitole was het theater.
Daar heb ik Judy Garland en Michael Gondry gezien in levende lijve.

00:43:34

Naam INT: Hanna Van Thienen
Naam RES: Albert Libert (1917)
Titel: JAREN 1940

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:30   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?**

Ik moet zeggen dat ik graag naar de cinema geweest ben. Ik ben in 1928 in Gent komen wonen, ik was toen 12 jaar. De eerste cinema die ik gekend heb was 'De kleine Brusselaar'. Dat was in Sint-Amandsberg, juist tussen de Heilig-Hartstraat en de andere kerk. Dat was een kleine cinema die zondagnamiddag open was. Dat heette 'Het Brusselaarke'.

00:01:50   **Was dat een mooie zaal?**

Nee, dat was redelijk gewoon, een minimum aan luxe. Het heeft ook niet lang bestaan, het heette 'Het Brusselaarke'. Dan was er ook nog een cinema aan de Schoolstraat in Sint-Amandsberg, op de hoek lag die cinema. Dat was tezelfdertijd maar die heeft ook niet lang bestaan. Het waren 2 kleine cinema's. De Majestic was ook één van de oude cinema's en dat was de eerste cinema met geluidsfilms. Toen speelde er een film en die heette 'L'Afrique vous parle'. Verder had je dan nog de gewone cinema's zoals Oud Gent en de cinema's aan de Zuid. Dan was er ook nog Plaza, Savoy, Eldorado, Rex, Royal.

Waren die cinema's allemaal even chique?

Ja, dat waren chique cinema's. Er was ook nog Ideal, Ganda, Agora in Ledeberg, Lido in Ledeberg, Roxy. Dan waren er nog 2 cinema's op de terminus van tram 1, aan Moskou, toen was dat tram 1. Maar ik weet wel hun naam niet, maar daar waren 2 cinema's naast elkaar. In het begin van de Antwerpsesteenweg was er ook een cinema, maar ik vergeet de namen nu bijna allemaal. Aan de ingang van het station van Dampoort was er ook een cinemaatje. Later was er ook een cinema op het Ernestplein. Aan de Noordstraat was er ook een cinema en die heette De Noord, aan de brug was dat, nog voorbij het standbeeld. Aan Sint-Annaplein was er ook een gekende cinema die nu nog bestaat. Ook de Vooruit was gekend en de Leopold. Er was ook een cinema aan het einde van tram 5, maar de naam ontgaat mij. Nu is die tram nummer 21 maar toen was het nog nummer 5 en aan de terminus was er een cinema. (...)

00:15:50   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar de cinema ging?**

12-13 jaar, zoiets.

Waar ging u naar de cinema toen u voor het eerst ging?

Dat was in het college. Ik ben in Gent komen wonen toen ik 12 was. Als ik dan 13 jaar was gaven ze soms een film in het college, maar wat het was kan ik niet meer zeggen.

Ging u toen vaak naar de bioscoop?

Ik ben heel mijn leven vaak naar de cinema geweest. Er was ook nog een cinema aan het begin van de Brusselsesteenweg, Lido heette dat en het lag juist aan de Keizersbrug. Daar kwam veel volk in die cinema. Er waren ook nog 2 cinema's in de Sleepstraat, naast elkaar, Ideal en Royal. Maar daar ben ik niet zo vaak geweest.

Later was er ook een sexcinema waar ik nooit naartoe ben gegaan maar die lag aan het begin van de Dendermondsesteenweg. Ook aan de glazen straat was zo een maar daar ben ik nooit naartoe geweest.

00:21:29 Wat deed u van overige bezigheden?

Ik ging alleen maar naar de cinema. Wat er ook was was de Actual. Die begon met uitsluitend de actualiteiten te geven maar dat is later veranderd. Dat was op de hoek in de Veldstraat, later is de naam veranderd. Ik ben altijd naar alle cinema's gegaan, eender waar. Ik ging voor de film alleen, niet voor de bijzaak, want ik had 3 kinderen.

00:23:35 Met wie ging u dan?

Meestal alleen, want we hadden 3 kinderen. Mijn vrouw las ook graag en bleef dan bij de 3 kinderen. Als ik soldaat was gingen we in Leopoldsburg soms ook naar de cinema, we hadden elke avond die mogelijkheid. Zo hebben we daar ook een film gezien met inlichtingen over ziekteherstel. Er was trouwens ook een cinema op de Blazoenstraat, Novy.

Ging u vooral naar grote bioscopen of naar kleine?

Heel grote waren er niet bij. De Capitole was 1 van de groten en de Majestic ook. In de Veldstraat was er wel een klein straatje, met een klein trapje dat omhoog ging. En aan een gunstprijstje kon je daar naar een film gaan kijken. De hoofdingang was aan de Veldstraat maar in dat kleine straatje was het goedkoper en daar ben ik vaak naartoe gegaan. Daar gaven ze wel vaak grote films.

00:27:31 Welke was uw favoriete bioscoop?

Een van de mooiste films vind ik 'Noord en Zuid' maar daarnaast vond ik 'Ben-Hur' ook heel mooi. Een andere mooie film was 'Au plaisir de Dieu' Dat is een van de mooiste films die de tijd van het verval van de kasteelfamilies toont. Met oorlogen maar ook de opvoeding verminderde waardoor de kastelen leeg raakten. Daarnaast had je ook wel andere grote films zoals Cleopatra. Het

waren eigenlijk allemaal echt heel mooie films, ook 'De 10 Geboden' was echt de moeite.

Waar ging u naar die films kijken?

Dat was in de grote cinema's dat ik daarnaar ging kijken. Zoals de Capitole en de Majestic. Een van de schone films, uitzonderlijk schoon zelfs dat was 'Gone with the wind'. Dat was echt een machtig schone film.

00:31:30   Ging u dan vooral in het weekend of ook in de week?

Oh, ik ging in die tijd onverwacht, dus dat verschilde

Ging u in die tijd vaak naar de cinema?

Ik ging tamelijk veel, elke week of zeker elke twee weken.

00:32:10   Kostte het veel geld om naar de cinema te gaan?

Neen, ik nam altijd de goedkoopste plaatsen

Was er een groot verschil in prijzen?

Jaja, zoals die goedkope plaatsen in de Majestic via dat straatje waren heel goedkoop. Maar de aparte plaatsen waren wel duurder, zoals in het theater, afzonderlijke deeltjes waar je in kon zitten dat was wel duurder. Er was ook nog een cinema, de Odeon, maar ik weet niet waar dat precies was. (...)

00:34:58   Hoe ging u naar de cinema?

Met de auto.

En toen u jonger was?

Nee toen niet, ik ben pas met de auto beginnen rijden in '47. Daarvoor ging ik met de fiets. Ik heb 10 jaar lang op de hoek van de Langestraat gewoond en ik ging dan naar de Roxy of de Agora.

00:36:00   Toen u daar woonde kwam u dan ook naar Gent-centrum om naar de cinema te gaan?

Ik ben hier in het centrum komen wonen in 1952. Maar ik ging om het even waar naar de cinema ook omdat ik al eens graag een film terugzag, 2 keer ernaar ging kijken. Tijdens de stomme films speelde men trouwens vaak op piano een beetje muziek. De eerste geluidsfilm die ik gezien heb was in de Majestic, 'Trader Horn' en 'Afrique vous'. In die laatste film gebeurde een ongeval met wilde dieren, een neger werd gedood door een wild dier.

En weet u nog in welk jaar dat was dat u die film gezien heeft?

Het was een van de eerste geluidsfilms maar wanneer precies kan ik niet meer zeggen. (...)

00:38:26   **Ging u dan in dagelijkse kledij naar de cinema of in chiquere kledij?**

Gewone kledij, nooit iets speciaals, met een trenchcoat. Dat was mijn kledij om naar school te gaan.

Als u naar de cinema ging was er dan een lange rij wachtenden?

Soms wel maar dat hing af van de film. Maar ik heb altijd voor de goedkoopste plaats gekozen. Het gebeurde soms wel dat je dan helemaal vooraan moest gaan zitten. Als je op de eerste rij moest gaan zitten dat was natuurlijk minder aangezien. Maar ik ben zo vergeetachtig dat ik vele namen vergeet maar ik heb vele mooie films gezien. Ik ken wel nog de bekende Greta Garbo. Ook Clark Gable enzo waren heel bekend. Ook een ster van daarvoor is erg bekend maar de naam ontgaat me.

Was er veel personeel in die cinema's?

Eén of twee dames die u uw plaats toonden en die tussendoor een beetje ijs of snoep verkochten, kleine dingen. Maar dat was niet zo in de beginjaren. Savoy was trouwens een heel mooie zaal, ook Oud Gent, beide kanten waren daar met kleine steentjes bezet. Jammer dat dat niet behouden is want dat waren erg mooie gekleurde stenen, met landschappen of uitzichten van Gent. Ze hebben het jammer genoeg niet behouden.

Hoe zag de cinema er langs binnen uit? Was er een gordijn?

Het was een groot scherm en dan was er geen gordijn maar als er dan iets anders te doen was kon het wel zijn dat er een gordijn was. Maar zoiets gebeurde vaak in de Capitole ofzo.

Waren er stoelen of zetels?

Er waren wel mooie zetels in de grote cinema's

Was het daar ook duurder?

Ja, die waren tamelijk duur maar ik kan niet meer zeggen hoe duur precies.

En was er binnenin de cinema's versiering?

De Savoy was heel erg mooi maar voor de rest weet ik het eigenlijk niet. Er was wel licht in verschillende standen. Er was nooit plotselinge verlichting. Eerst half licht en dan pas helemaal.

Was er pauze?

Nee, de film werd in 1 stuk gegeven.

En tussen het einde van de film en het begin van de volgende waren er dan actualiteiten of reclame?

Ja, ze gaven soms wel actualiteiten. Maar cinema's zoals de Roxy en de Lido die gaven enkel avondvertoningen. Daar waren geen namiddagvertoningen, enkel op zondag wel.

En speelden ze steeds dezelfde film?

Ja, de hele week lang.

00:47:26 Was de bioscoop voor chiquer volk of voor iedereen?

Dat was voor iedereen maar de prijs voor de plaatsen verschilde natuurlijk wel erg.

Herinnert u zich nog iets van de prijzen?

Ik heb er geen idee meer van. Ik herinner mij alleen nog dat ik de goedkoopste plaatsen had.

Waren er dan bioscopen voor het chiquere volk en andere bioscopen waar minder chique volk naartoe ging?

Alleen de grote cinema's zoals Rex was voor iedereen maar er was natuurlijk ook wel verschil in prijzen voor verschillende plaatsen. Maar iedereen ging overal maar koos verschillende plaatsen. Maar het was te betalen.

00:48:38 Werd er tijdens de film gegeten of gedronken?

Nee, alleen een klein snoepje werd aangeboden. Ijs of een stukje chocolade of een stukje cake maar voor de rest niets. Het hing er wel vanaf waar je zat. De Metro bijvoorbeeld was een van de laatste succesvolle cinema's voor het allemaal verminderde.

00:49:35 Herinnert u zich nog iets van de tijd dat het allemaal verminderde?

Ja de televisie kwam op en daar werd veel naar gekeken. Daardoor geraakten de cinema's in verval.

Ja, gingen er toen veel minder mensen naar de cinema?

Ja mensen die vroeger naar de cinema gingen zijn meer en meer beginnen thuis blijven. Ikzelf ook hoor.

00:50:09 En hoe was de situatie tijdens de oorlog?

Toen waren het allemaal Duitse films.

Werd er tijdens de oorlog ook minder naar de cinema gegaan?

Ahja, toen werd er niet veel naar de cinema gegaan want het waren uitsluitend Duitse films en een beetje propaganda. Een van die films heette 'De Gouden Stad'. Dat was ook een van de eerste kleurenfilms. Ik moet het zeggen zoals het is.

En ging u na de oorlog dan terug meer naar de cinema?

Ja dan ben ik vaak naar de cinema geweest, naar alle grote films zoals 'Cleopatra'. 'Les Misérables' was ook een van de mooie films met Gabin. Maar ook andere films als 'Gone with the wind' waren uitzonderlijk. Dan had je ook nog 'Noord en Zuid', een van de machtigste film die het werkelijk toont hoe de mensen uit het Zuiden van Amerika het normaal vonden dat ze slaven hadden enzo. Een van de laatste spectaculaire films was dat, hij is ook nog maar 20 jaar oud ofzo. Je kon hem niet gaan kijken in een keer, het was in 3 delen. Hij is echt aan te raden.

00:53:30 Weren zulke films dan niet erg leerrijk voor u?

Ja als je zo'n films ziet als 'Noord en Zuid' dan zie je hoe het allemaal gebeurd is, hoe verschillend de rassen waren. Hoe slavernij al dan niet aanvaard werd.

Waarom ging u zo graag naar de cinema?

Om bij te leren, zoals net gezegd. Om te zien hoe de toestand was toen. Voor mij was dat ook erg interessant omdat ik gevochten heb op de eerste lijn. Een van de zeldzame overlevenden. (begint vanaf 54'54" te praten over de oorlog)

01:09:54 Mocht er gerookt worden in de cinema?

Nee.

Werd er goed opgelet en keek iedereen naar de film of werd er ook gepraat?

Nee, uitsluitend kijken naar de film. Als er nog geen geluidsfilms waren was er wel een piano die vooraan aan het spelen was.

01:10:33 Was bioscoop belangrijk voor de gemeenschap?

Sommigen konden zo hun algemene opvoeding bijschaven. Zoals romantiek ofzo, voor sommige mensen was het opvoedend. Ik heb bijvoorbeeld weinig boeken gelezen ten opzichte van mijn vrouw, dus ik leerde dingen uit de films. (...)

01:13:21 Merkte u verzuiling van cinema's?

Sommige cinema's hadden wel een strekking maar in het algemeen viel het nog mee. Zoals de film van Daens was wel katholiek.

Ja maar ik bedoel de cinema's zelf.

Ja, ik ben misschien wel uiterst christelijk opgevoed maar eigenlijk maakte het mij nooit veel uit. Ik heb in het leger ook nooit ruzie gehad met socialistische jongeren ofzo.

En de kerk zelf, had die soms commentaar op het naar de cinema gaan?

Ze raden ons af om naar de film te gaan. Er waren ook films die in die tijd geklasseerd werden als 'kinderen verboden' en die waren natuurlijk af te raden. Er was ook cinema Nova in de Bernadettenstraat maar dat was meer voor de pastoors. De pastoors konden daar in de namiddag soms naar een film gaan kijken. Maar dat waren geen cinema's die heel de dag open waren.

Als u naar een film ging, wat bepaalde dan voor welke film u koos?

Vooral de inhoud was belangrijk.

Hoe leerde u de inhoud kennen? En hoe wist u welke films speelden?

Ik had soms een boekje van de Ciné Revue.

Werd u ook soms beïnvloed door de mening van andere mensen?

Net zoals nu werden films vroeger ook op voorhand al wat afgeraden door vrienden of mensen die hem gezien hadden

Herinnert u zich ook iets over censuur?

Ja er was wel censuur in die tijd, maar ik weet niet van waar dat initiatief kwam.

Naast het naar de cinema gaan, las u ook interviews of besprekingen over films?

Nee, ik heb het nooit opgezocht.

Was u eigenlijk een filmfan?

Ja, ik ging graag naar de film

Kijkt u nu nog films?

Ja op tv maar van geweld en moord is verminderd want er is niet voldoende gerechtigheid.

Gaat u zelf nog naar de film soms?

Nee, nooit

Weet u nog de laatste keer dat u naar de film gegaan bent?

Goh, ik ben al oud. De laatste films heb ik allemaal op tv gezien.

Kijkt u nog vaak naar tv?

Ja, maar het moet goed zijn, soms ook al eens een film op tv, maar minder met moord in.

Goed dat was het, bedankt.

01:19:34

Naam INT: Hanna Van Thienen
Naam RES: H el ene Pede (1917)
Titel: JAREN 1940

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:03   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?**

Even goed nadenken. Ik ben van 1917. Als ik het mij goed herinneren dan was dat de eerste afspraak met mijn man. Want in die tijd gingen we zoveel niet weg. Ik hoor hier wel in het rusthuis dat diegenen die van de stad zelf zijn dat ze in een heel andere wereld leefden. Juist buiten de stad, Merelbeke Station waar ik woonde, was toch een hele andere manier van leven. Ik ben in 1928 getrouwd dus die eerste afspraak moet in 1924 of 1925 geweest zijn.

Ging u dan in Gent naar de cinema of in Merelbeke?

Niet in Merelbeke. Er was daar wel een cinema aan het station, ze noemden dat Cinema Black. Ik weet niet of dat een bijnaam was of niet. Maar de films die ze daar speelden waren nog stomme films en wit/zwart natuurlijk. Dat was eigenlijk maar een kleine zaak maar soms werden daar ook andere dingen gedaan, zoals bijvoorbeeld een zanger die kwam optreden. In de parochiezaal was dat ook. Maar dat was niet vergezeld met veel danseressen, het was gewoon een zanger. En wij waren daar tevreden mee, we vroegen niet meer.

00:01:55   **Uw ouders, gingen die ooit naar de cinema?**

Oh nee, die hebben dat nooit gedaan. Die zijn op huwelijksreis gegaan naar Oostende dus je kan al denken wat die mensen zich konden permitteren. Maar er was ook veel familiebezoek, families bleven dicht bij elkaar wonen want er was geen sprake van auto's. En op zondag kwamen ze bij elkaar.

Wat voor overige bezigheden had u? Zoals dansen, lezen, muziek, jeugdclubs,..?

De jeugdbeweging. Ik heb in de leiding gezeten en dat nam heel veel tijd in beslag. Maar ik deed het heel graag.

Nog andere hobby's?

Boeken lezen, zelfs op zondag. Daarnaast nog een beetje handwerk.

00:03:02   **Wat was uw gezinssituatie wanneer u het meest naar de bioscoop ging?**

Wel als de kinderen klein waren, dan gingen we naar de sprookjes gaan kijken. Dat was vooral zo met de Paasdagen. Als ik jong was gingen we met

Pinksteren en Kerstdag hetzij naar Antwerpen, hetzij naar Brussel want mijn vader had een zus in Antwerpen en mijn ma had een halfzus in Brussel. En het was iets anders in Antwerpen dan in Gent. Het was niet zo evident dat ze een paar weken nadien diezelfde film als in Antwerpen in Gent zouden geven. Die familie zei dan 'Je moet zeker gaan kijken naar 'Le fou chantant'. Daar ben ik dan wel naartoe gegaan. Dat was een beetje een van de bijzonderste films. Aan het station waren een paar cinema's, zoals bijvoorbeeld de Select.

'Le fou chantant' was dat echt een mooie herinnering voor u?

Wel ja voor mij was dat een mooie herinnering vermits dat het de eerste keer was dat ik met mijn man afsprak.

Was dat dan een idee van uw man om naar de cinema te gaan?

Ja, want we wisten niet goed wat te doen.

Was hij voordien al eens naar de cinema gegaan?

Niet veel want hij was ook bij de jeugdbeweging. Niet dat we daar mekaar leren kennen hebben want dat was heel erg afzonderlijk, niet zoals nu.

00:04:46 Was u dan onder de indruk toen u de eerste keer een cinema binnenwandelde?

Ja, en ik ben daarna nog met mijn man naar zijn huis gegaan.

En waren die zalen erg chique?

Nee, zo chique was het niet. Het was vooral theater dat zo indruk maakte, want die zalen waren vaak nog groter, bijvoorbeeld groter dan de Capitole zelfs.

Gaf u veel geld uit aan de bioscoop toen?

Ik denk niet veel, ik heb er eigenlijk geen idee meer van hoeveel dat ongeveer kostte.

00:05:25 Waar woonde u op het moment dat u vaak naar de bioscoop ging?

In Melle, Melle Vogelhoek in de Tuinstraat.

Ging u dan ook in die buurt naar de bioscoop?

Nee niet in die buurt. Melle dorp was nog een heel eindje van de Vogelhoek maar ik weet zelfs niet of er ooit een cinema geweest is in Melle.

Bezocht u kleine of grote bioscopen?

Meestal grote maar de Select niet, die was niet groot.

Koos u voor de bioscoop die het dichtst bij was als u naar de cinema ging of koos u voor de film die ze speelden?

Het zal eerder voor de film geweest zijn. Er was toch niet echt iets dichtbij.

Welke was uw favoriete bioscoop?

De Majestic. Dat was in de Veldstraat dus dan moest je een toer doen in het stad van het Zuid naar daar door de Kortedagsteeg. Onderweg konden we dan iets gaan drinken.

00:06:48 En hoe kwam u dan van uw woonplaats naar Gent centrum?

Met de tram.

Ging u vooral tijdens de week of tijdens het weekend?

Nooit in de week, altijd op zondag.

Ging u dan vaak naar de cinema, als uw kinderen klein waren bijvoorbeeld?

Nee dat was alleen met speciale gelegenheden. Dan gingen we naar sprookjes kijken waarvan ze dan toch iets konden meedragen. Maar ik ging dan niet met alle 5 mijn kinderen, mijn man bleef thuis met de kleinsten.

Had het seizoen ook invloed op het meer of minder naar de cinema gaan?

Ja, we gingen meer in de winter.

Als u met uw kinderen naar de cinema ging hoe ging u dan?

Altijd met de tram.

00:08:06 En hoe was u gekleed als u ging?

Op zijn zondags. Ik heb dat nu nog steeds, ik kleed me op zondag nog steeds anders. Nu is iedereen vrij en de vrijetijdskledij is iets voor zondag tegenwoordig. Nu moeten ze zich meestal door de week wat chiquer kleden om te gaan werken.

Wie kocht het ticket?

Mijn man.

Was er een rij?

Zeker. Er was een rij met 3,4 mensen naast elkaar trap voor trap aanschuiven. Dat was toch meestal wel een goed kwartier aanschuiven. Voor kinderen was dat wel wat lastig.

Gebeurde het dan soms dat de film al bezig was tegen dat u binnen was?

Nee, er was ook een journaal en reclame want dat heeft altijd bestaan. De zaal liep dan leeg en dan kon je naar binnen. Het was niet dat mensen midden in de film weggingen, dat gebeurde niet.

Wat voor soort reclame was er dan te zien?

Reclame voor de films en voor grote merken van kledij.

Kon men buiten het geluid van de film al horen?

Nee, niet dat ik weet

Waren er verschillende soorten tickets?

Ik denk het niet.

Niet dat kinderen minder moesten betalen?

Ja dat kan misschien wel, dat je voor de kinderen minder moest betalen. Maar voor de plaatsen denk ik niet. Bij het theater was dit natuurlijk wel zo.

Was er veel zaalpersoneel of een portier?

Ja mensen die uw plaatsen aanwezen.

Hoe werd dat dan bepaald, moest je gewoon allemaal aansluiten?

Diegenen die regelmatig gingen hadden al wel eens een voorkeur. Die gingen soms vanzelf op de laatste rijen gaan zitten.

Hoe zag de bioscoop eruit?

Ja dat was natuurlijk aangenaam zitten maar het was niet zo denderend luxueus. We waren allemaal zoveel niet gewoon.

Waren er stoelen of zetels?

Klapzetels waren er.

Was er een gordijn?

Ja, ja.

Verwarming ook?

Ja, er zat daar veel volk binnen dus het was altijd verwarmd.

Was er nog andere versiering want nu is dat toch niet meer zo?

Ja het was aangenaam om binnen te komen.

Was het er netjes?

Ja, dat wel maar de mensen waren over het algemeen anders. Op straat bestond het niet dat er een blikje bier, als dat al bestond, op straat achterbleef.

Kon u iets zien van de projectiekamer?

Nee, nee. Dat was achteraan maar je zag alleen een schijn bij het binnenkomen. We waren daar eigenlijk allemaal niet in geïnteresseerd.

Gebeurde het soms dat een film stilviel omdat er iets mis was gegaan?

Nee, dat denk ik niet.

Waren er aparte vertoningen of doorlopend?

Het zullen wel aparte vertoningen geweest zijn want anders konden ze de mensen niet zo lang laten wachten om binnen te gaan.

00:13:04 En als u dan ging met uw kinderen was dat dan overdag of 's avonds?

In de namiddag he. Als we naar het theater gingen ook, dat was altijd in de namiddag. De matinee zeiden ze. De matinee en de soiree. Maar we waren niet meer gewoon. Als je opgaat in de leiding van een jeugdbeweging dan heb je niet veel tijd meer. En alles was parochiaal, zoals de toneelgroep ook.

Dus u deed meer die soort dingen dan naar de cinema gaan?

Ja, ja.

00:13:57 Hoe was het imago van de bioscoop?

Ik denk dat het gewoon was, dat iedereen het zich kon permitteren. Maar er waren er weinig die daar om vroegen. Ze hadden allemaal andere dingen aan hun hoofd. Mensen die op bezoek kwamen, de families waren ook groter. Je kan je dat nu niet meer inbeelden. Of in boeken bezig zitten, studeren. Want ik heb er veel voor moeten doen om mijn diploma te halen. (...)

00:16:24 Herinnert u zich nog iets van de prijs?

Nee, eigenlijk niet.

Werd er tijdens de voorstelling commentaar gegeven of gelachen?

Nee, je mocht niet teveel lawaai maken want dat zou misplaatst geweest zijn.

Zou het personeel zelf komen klagen hebben?

Ik heb het nooit meegemaakt maar ik denk van wel. Het was vooral tijdens de pauze dat er rondgekomen werd met een beetje snoep maar er lag nooit iets op de grond.

Maar er mocht dus wel gegeten worden in de cinema?

Ja, eten mocht wel, maar een kleinigheid. Chips bestond toen nog niet.

En roken, mocht dat?

Nee, dat zou te gevaarlijk geweest zijn.

Letten de mensen echt op de film of werd er ondertussen wat gebabbeld?

Nee, er was totale aandacht.

Maar er was dus wel een pauze zoals u net zei?

Ja, er was een pauze.

00:17:32 Wat betekende de bioscoop binnen de gemeenschap? Was dat iets belangrijks waar veel mensen naartoe gingen?

Van bij ons uit werd er alleen gegaan op zondag. Maar zoveel werd er daar eigenlijk niet over gepraat. Er was ook geen televisie, zelfs geen radio. Wij hadden maar een radio toen Albert I dat ongeluk gehad heeft.

Wat betekende het om naar de bioscoop te gaan? Was dat een sociale activiteit?

Het was niet echt sociaal. Het was vooral ontspanning, voor mij toch.

Wat vond uw omgeving ervan dat u naar de cinema ging, zoals uw ouders?

Die hadden daar niks tegen. Ik scheelde ook 6 jaar met mijn oudere zus. Mijn zus had een vriendin in de buurt en die ging graag dansen dus ik mocht ook mee gaan dansen. Maar ik heb dat nooit gedaan, mijn man ook niet. Maar als je op een andere manier uw zondagen vult, ja dan is het anders.

00:19:30 Herinnert u er zich nog iets van dat het bioscooplandschap veranderde?

Tijdens de oorlog werd er in ieder geval veel minder gegaan. Ik ging dan zelf ook veel minder. Eens dat de Duitsers hier weg waren ging het leven min of meer verder. Want ik kan mij nog wel herinneren dat we sirene gingen en dat we in de kelders moesten gaan schuilen. Je kan u dat niet voorstellen hoe erg het leven kantelt. Hoe het zelfs voortging na de oorlog.

En waren er dan na de oorlog andere films? Bijvoorbeeld uit Amerika?

Niet zo veel denk ik.

Het viel u niet op dat mensen dan meer of minder naar de cinema gingen?

Nee eigenlijk niet.

00:20:38 En toen later de televisie kwam bracht dat veranderingen met zich mee?

Ja, maar toen waren mijn kinderen niet zo klein meer, zolang als mijn kinderen studeerden kregen ze van mijn man geen televisie. Mijn kinderen zijn ook nooit echt voor tv geweest, op school kregen ze ook te horen dat het geen goede uitvinding was.

En van de school uit waren ze dus tegen televisie, was de school ook tegen cinema dan?

Nee dat denk ik niet, vooral tegen televisie.

00:22:10 Was er sprake van verzuiling? Van een socialistische of katholieke bioscoop?

Nee, eigenlijk niet.

Ook geen cinema's waar je wist dat een bepaald soort film gespeeld werd?

Ja, het Leopoldje was wel gekend voor de sexfilms, maar daarbuiten was het niet echt. Maar eigenlijk was het overal wat meer verdoken. Een kus mocht wel maar bijlange niet zoals nu

00:23:22 Ja, als er vroeger zo eens in een film gekust werd was dat dan niet speciaal om te zien? Want nu zijn wij eigenlijk bijna niks anders gewoon

Toen was dat inderdaad wel speciaal. Zelfs langs de straat zag je geen koppels die elkaar kusten.

En zaten er dan in de cinema's op de achterste rij ook geen koppeltjes?

Ja, dat zal wel ja, maar toch niet zo heel opvallend zoals het nu is.

00:24:08 Herinnert u zich iets van waarschuwingen voor de bioscoop?

Ja, ik weet niet hoe dat noemde, het had wel een speciale naam en daar werden de films gekeurd. En dan was dat kinderen toegelaten of kinderen niet toegelaten.

Was er dan controle daarop?

Ja, bij het binnenkomen wel. Toen was er veel minder medezeggenschap als nu. Er zijn nu geen zuilen meer, het is niet meer zo overdreven als vroeger.

Merkte u dat vroeger dan hard?

Ja, toen met die ziekenbonden enzo. Nu zijn de zuilen veel meer weg.

En waarschuwingen als kinderen (niet) toegelaten, had dat invloed op uw gedrag?

Ja, zeker. Het is wel niet veel nodig geweest hoor.

Waren er geen kinderen, of uw eigen kinderen die dan zeker wilden gaan kijken omdat het verboden was?

Nee, ik heb dat nooit meegemaakt met mijn kinderen. Ze hadden ook de jeugdbeweging waar ze in op gingen. Wel nog altijd afzonderlijk.

Gingen uw kinderen dan later zelf ook naar de cinema?

Nee, en nu zeker niet met die auto's. Mijn oudste zoon heeft zelfs een mobilehome. Waarom zouden ze er niet van profiteren, ze hebben allemaal andere dingen te doen. Ze moeten van hun leven profiteren.

00:26:47

Als u naar de film ging wie bepaalde dan de filmkeuze?

Samen. Als we met de kinderen gingen was het meestal een sprookje.

En vroegen uw kinderen daar dan ook echt naar, als Pasen bijvoorbeeld dichterbij kwam?

Nee, eigenlijk niet.

Als u dan koos voor een film hoe ging dat dan, koos u ervoor omdat er bepaalde mensen in meespeelden ofzo?

We kenden dat zo niet.

Was de mening van anderen belangrijk?

Ja, 'Le fou chantant' ben ik zo gaan kijken door toedoen van mijn tante uit Antwerpen.

Weet u nog waarover die film juist ging?

Ja, dat was met een zanger, ik weet zijn naam wel niet meer maar hij was zeer gekend. Maar zijn zoontje komt te sterven in die film en ondanks alles moet hij optreden en zingen. En hij doet dat goed maar op het einde valt hij zelf dood.

00:28:29   **Gebeurde het dan soms dat u nog bezig was met een film nadat u hem gezien had?**

Ja, maar meer met luisterspelen op de radio bijvoorbeeld. Een toneelstuk dat opgevoerd werd op de radio. We volgden dat echt met de familie. We zouden onze borden heel stil neergelegd hebben om er toch maar niets van te missen. We beleefden dat alsof we erbij waren. Nu is dat zo niet meer. ‘Verkeerd verbonden’ heette dat. Dat was zo spannend, hoeveel jaren zou dat geleden zijn maar we weten het nu nog altijd.

Als u naar de cinema ging, ging u dan ook echt zo op in het verhaal?

We waren er wel mee bezig ja. Met film eigenlijk niet maar met theater wel. Iedereen had zowat zijn favoriete personage.

Herinnert u zich iets van filmcensuur?

Wel ja, die organisatie van daarnet maar ik weet niet meer hoe ze heette. Nu is dat wel ingewikkelder want kinderen zijn niet echt kind meer. Je hebt er geen idee van hoe anders wij leefden. Maar het was toch eigenlijk wel gemakkelijk. (...)

00:31:27   **Werden er ook soms stukken uit de film geknipt?**

Zo dicht heb ik daar eigenlijk niet bijgestaan, dat weet ik niet.

00:31:35   **Hoe ontdekte u welke films er speelden in de cinema?**

Mondreclame eigenlijk. Ik denk niet dat dat in het dagblad kwam

Of als u voorbij een cinema kwam stonden er panelen, hadden die invloed?

Nee, eigenlijk niet. Maar alles was veel meer gepland.

Was u eigenlijk een filmfan?

Nee.

Kijkt u nu nog steeds films?

Nee, en sinds ik in het rusthuis ben zeker niet meer.

En tv of video's?

Video niet. Tv ja, maar dat is heel erg veel verminderd. Bepaalde programma's wel en enkele soaps. (...)

00:34:46   **Denkt u dat het te maken had met het feit dat u zoveel kinderen had dat u niet veel naar de cinema ging?**

Ja, misschien wel. Ik had weinig tijd. Maar over het algemeen werd er toch zoveel niet gegaan. Toch niet buiten de stad. De mensen van de stad hadden een heel ander leven.

Denkt u dat die mensen meer naar de cinema gaan?

Oh ja, er woonde hier vroeger iemand in het rusthuis die 90 geworden is en die kon nog helemaal zeggen waar ze naar de cinema ging en hoeveel dat kostte. Maar ze zal dus ook wel veel meer gegaan zijn. Ze moesten wel om 12u thuis zijn maar bij mij thuis was om 12u heel erg laat. Heel de buurt sliep. Soms na het werk namen ze mij wel eens mee naar de cinema. Ze dachten dat ze mij daar een plezier mee deden maar zo veel plezier heb ik daar niet aan gehad want als je dan thuiskwam was het helemaal stil in de buurt.

00:36:22 Herinnert u zich misschien nog de laatste film die u gezien hebt?

De laatste zal 'Daens' geweest zijn. Dat was dan al toen ik op de Muinkkaai woonde, dat was dichtbij huis. Ik heb dikwijls tegen mijn dochter gezegd dat ze eens moest gaan kijken naar de programma's zodat ze kon zien of er haar iets interesseerde. Maar dat was eigenlijk nooit het geval. Ze is eigenlijk ook niet meer naar de cinema gegaan dan ikzelf.

Het had dus eigenlijk ook geen invloed op uw kinderen dat jullie zo dicht bij de cinema woonden?

Nee, eigenlijk niet.

00:37:38

Naam INT: Pieter Thielemans
Naam RES: Simonne Schelstraete (1924)
Titel: JAREN 1940

TRANSCRIPTIEFICHE

002 **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging ?**

Hoe oud ik was? Oh, wacht he, dat is lang geleden, echt de eerste film, soms kan ik nog op de naam van de film komen maar nu kan ik het niet zeggen. Het ging over zigeunerskampen en ze zongen mooi. Ik moet goed denken, ik was zeker een jaar of twaalf, ten hoogste. Het was in de namiddag, dat weet ik goed. En ik ga nog iets vertellen dat onnozel klinkt, maar ik moet al gans mijn leven veel naar het toilet. Mijn zus kon dat een dag uithouden maar ik niet. Ik had één frank en een half, zoveel moest ik betalen als kind om naar de film te gaan. Ik moest naar het toilet. Maar als ik uit de wc kwam stond er een vrouw en ik zei: 'Ik heb geen geld', ik heb alleen wat gekregen voor de cinema. 'Ja, ik ken dat,' zei die vrouw, 'het uitgeven aan snoep en ik ontvang niets en zit hier'. Ik zei dat het niet waar was en dat ik de volgende keer het dubbele zou betalen. Maar ik was daar zo van gepakt dat ik nooit meer naar die cinema ben geweest.

020 **Waar was dat?**

Dat was in Antwerpen. Wij woonden vroeger in Antwerpen.

Rond welke leeftijd ging u het vaakst naar de cinema?

Ik had geen relaties, met niemand, ik moest niets anders doen dan werken, voor de kinderen, er kwamen er twee achter mij. En mijn moeder stond in de winkel. (...)

Maar wanneer ging u het vaakst naar de cinema?

Dat was hier in Gent, tijdens de oorlog.

En hoe oud was u toen?

Dan was ik achttien jaar zeker. Achttien als de oorlog gedaan was. In Gent. In Antwerpen ben ik niet veel geweest, juist die film van de zigeuners met [Viviane Romance] en 'De Witte' heb ik ook gezien in Antwerpen, dat was met de school. Met 't school was het één frank en we hadden eens een frank gekregen en mijn zus die was al wat groter en wou mee. We kregen elk een frank en gingen naar de cinema, dat was ook nog in Antwerpen. We kwamen daar toe en omdat het 'De Witte' was stond er veel volk, ook oudere mensen. Daarom was het twee frank. Ik zei tegen Diane (haar zus) 'Wat gaan we doen'. Ik kan niet voor niets binnen en jij ook niet. Als ik naar huis moet om geld te

halen en dan terugkomen, was de film al halverwege. Mijn zus is dan meegegaan met een vrouw en een man, ik ga aan die vrouw haar jas hangen en ze gaan mij niet doen betalen.

055 Was ze binnen?

Ze was binnen en ik ook met de twee frank.

Goed, hé.

(...)

Wat waren uw beste herinneringen aan uw bioscoopbezoek in Gent?

In Gent was mijn vader er niet meer bij, mijn ouders zijn dan uiteengegaan. We woonden in Gent bij de zus van mijn moeder die een eigen huis had. Maar dat was een voorlopige oplossing tot we zelf iets hadden gevonden. Zo hebben we hier twee jaar gewoond. Na de oorlog wou ik hier blijven, maar de anderen niet en dus zijn we weer naar Zeebrugge gegaan.

081 En wat herinnert u zich nog van de bioscoop in Gent?

Dat was allemaal tijdens de oorlog en een stukje erna.

Wat weet u er nog van?

En ik weet dat er een meneer aan de Brugsepoort, waar we woonden en hij ook, op een dag tegen ons sprak. Dat was de zaterdag of zondag. Zijn zoon was boekhouder en zijn vrouw was dood. Hij was al oud, ik was achttien en hij wou eens naar de cinema gaan maar hij vond dat hij mij niet kon meenemen. Maar hij zag er geen slechte mens uit en ik wou wel eens mee met hem naar de cinema. Enkel naar de cinema, niet op café. Hij vond het goed, hij betaalde en trakteerde een frisco. Ik at graag frisco's maar had daar geen geld voor. We zijn dan naar Eldorado geweest in de Veldstraat. Ik wou naar een sjeke cinema want anders ging ik toch altijd naar de kleine cinema's omdat ik niet veel drinkgeld kreeg van mijn mama, we zaten nog met twee kleine kinderen, hé. Ik weet niet meer welke film het was maar die meneer heeft zich voortreffelijk gedragen. Tijdens de pauze heb ik mijn frisco gekregen en na de film zijn we samen naar huis gegaan en hij was zeer content.

Bent u dan nog geweest met die man?

Nee, ik weet niet meer welke film het was. Het is allemaal al zo lang geleden. Ik ging het meest naar het Ganda'tje, aan de Brugse poort, dat was langs de grote baan. En we hadden dan ook nog de Nova in onze buurt. Dat waren onze twee cinema's, ook omdat het de goedkoopste waren. En een beetje verder had je de City, dat was ook nog tamelijk goedkoop.

117 Gaf u veel geld uit aan de bioscoop?

Bah nee, wij waren arme luizen. Ik en mijn zus verdienden geld. We werkten op Sint-Amansberg. De Duitsers stonden daar aan het hoofd, Reitz noemden ze en wij mochten daar soldatenkleren maken. Maar we zagen daar geen Duitsers, enkel Gentse meisjes die bij ons werkten. In Gent ben ik nooit een café binnen geweest. Door mijn vader (hij was vaak dronken) had ik een hemelse schrik van drank. (Verhaal over drank).

Naar welke bioscoop ging u het liefst?

Dat was allemaal gelijk. Als het maar film was. Ik keek naar wat ik het liefst zag, ik verstond ook Duits. Ik kon goed talen. Dan waren er geen ondertitels.

143 Naar welk soort films ging u dan?

Nooit naar cowboyfilms, naar schone dansen, de Duitsers hadden mooie dansen en liedjes die ze naar voor brachten. En oorlogsfilms natuurlijk, daar kon je niet aan onderuit. Je moest dat ook eens gezien hebben.

Met wie ging u naar de bioscoop?

Meestal met mijn zus, maar als zij geen zin had en haar geld aan snoep wou geven, ging ik alleen. Dat vond ik niet erg. Na de oorlog waren er van Zeebrugge vele jongens, soldaten hier in de Savaanstraat. Zij wisten dat wij in Gent waren omdat ons huis kapot was en die vroegen ons mee naar de Vooruit, omdat ze daar dan dicht bij de kazerne waren. Ze moesten daar om tien uur binnen zijn. Ze trakteerden ons dan, maar dat was niet met ons lief. Ik was een beetje te ernstig. En als je geen geld hebt kan je niet zoveel uitgaan als je wil. Gaan dansen was te duur en als je op café ging en getrakteerd werd moet je toch iets terug kunnen geven. Ik was veel op mezelf. Ik had ook geen vertrouwen in mannen, door mijn vader.

Ging u naar de grote of kleine bioscopen?

Oh, dat was mij gelijk. De Vooruit was een grote. Ik ging naar de film die ik graag zag. Het Leopoldje, op het Sint-Pietersplein, daar had je 'à coté' tjes' en zeteltjes om in te zitten. Maar daar ging ik met de soldaten niet naar toe.

182 Hoe vaak ging u dan naar de bioscoop? Eén keer in de week of één keer in de maand?

Tijdens de oorlog één keer in de week. Dat was dan de zaterdag want de zondag was er teveel volk. Maar na de oorlog, met die jongens uit Zeebrugge, de soldaten, gingen wij met een hele troep, ze trakteerden toch. Dat kon hen niets maken.

Dan ging u vaker?

Toch soms twee, drie keer in de week. Ze profiteerden ervan want ze wisten toen niet waar ze terecht zouden komen.

Hoe ging u naar de film?

Te voet. En in de zomer kwam ik, als het kon, te voet van Sint-Amandsberg naar huis om een tramkaart, die ik kreeg van mijn moeder om te gaan werken, uit te sparen, zodat ik de zondag met de tram naar de cinema kon in de Rex, omdat daar een film speelde die me beviel. Maar ik vertelde dat niet tegen mijn moeder. Mijn moeder was een gierige maar ik verstond dat want ze had nooit geld. Zo kon ik de zondag naar de cinema.

Ging u soms elders naar de bioscoop, buiten Gent, in een ander dorp?

Nee, in Gent had je keuze genoeg. Je had er hier drie, in de Veldstraat twee en drie op het plein.

Ging u soms naar de Veldstraat?

Awel, Eldorado was in de Veldstraat en de Majestic. De Majestic was duur maar met die soldaten, zij gingen binnen aan halve prijs.

Waar ging u met die soldaten? In de Veldstraat?

Ja. Maar zij mochten overal binnen voor de helft van de prijs. (...)

227

Hoe ging u gekleed naar de cinema? Maakte u zich op of ging u gekleed in dagelijkse kledij?

Gewoon. Op ons werk moesten we ook proper zijn. Het was aan het machine, naaien, strijken.

Hoe verliep het bioscoop bezoek? Wie kocht een ticket?

Dat weet ik niet meer. Als we alleen gingen, gingen we op tijd door zodat we op de eerste zes rijen zaten. De rest was duurder.

Stond er een lange rij aan de kassa?

Soms. Maar als je het kent zoek je het uit. .... Maar wat we ook deden: halverwege de film gaan, dan moesten we in de gang wachten, de zondag zat het altijd vol. Maar als de film gedaan was en de mensen gingen naar buiten, dan gingen wij zitten en keken we nog eens naar die film. Dat zag je niet aan het biljet. Ze spaarden we toch een beetje geld uit en als je niet veel hebt moet je alles proberen en ik was zot van film. (...) Film voor mij was alles.

256

En hoe komt dat?

Ik weet dat niet. Misschien omdat ik graag las. Ik las graag boeken.

Las u dan boeken over de film of niet?

Ja en de bekeuring over de film. Je kon een programma kopen. Maar in de cinema bij ons, in de Brugse poort, gaven ze geen programma. Dat was de werkerscoté.

Als u buiten stond kon u dan het geluid van de film horen?

Nee, alleen als de muziek speelde tijdens de pauze maar de film, nee.

Er waren dus ook plaatsen met een verschillende prijs...

Ik kan niet meer zeggen hoeveel dat toen kostte.

Maar er waren duurdere en goedkopere plaatsen?

Ja. Van boven en mezzanine en par terre en het balkon. Maar als we alleen gingen pakten we het goedkoopste.

En met die soldaten?

Met hen zaten we soms op het balkon, op de eerste of tweede rij. Dat was natuurlijk geestig.

En was er personeel in de zaal? Een portier of iemand die frisco's rondbracht.

Er was wel een juffrouw, met een lampje, die je plaats wees als het donker was, voor de mensen die te laat waren. En in sommige cinema's in de stad was er iemand die boekjes verkocht. In de buurtbioscoop had je dat niet. Wel iemand met een lampje.

287 Hoe zag de bioscoop er vanbinnen uit?

Overall proper, dat moet ik zeggen. Ik mag niet klagen. Vooraan zaten er wel veel kinderen maar je kan niet zeggen dat die veel lawaai maakten of ruzie. De juffrouw zei dat ze moesten zwijgen als er lawaai was en ze deden dat. Mijn kleine broers mochten niet mee naar de cinema, dat kostte geld. Mijn moeder ging nergens, wij mochten dan ook nergens gaan.

En de stoelen, waren dat mooie stoelen of...?

Dat kon erdoor, in 't stad waren ze schoner. Maar het waren wel vaste stoelen. Je zat op je gemak. Pluchen, dat was geen hout, hé. (Kijkt op mijn blad). Er was verwarming en versiering, soms met gemaakte bloemen.

En schilderijen aan de muren of tekeningen?

Dat kan maar ik weet het niet meer. Misschien wel in de grotere zalen. Maar na de oorlog, als ik getrouwd ben, ben ik ook nog vaak naar de film geweest. Mijn man zag ook graag films. In Blankenberge, Oostende, als we naar Gent kwamen.

Toen kwam u ook nog naar Gent, naar de film kijken?

Ja, ik ben zelfs eens met de fiets geweest.

Zag u soms iets van de projectiekamer?

Dat was achteraan.

Hebt u daar iets van gezien? Bent u daar ooit binnen geweest?

Nee, je kon daar niet veel van zien.

En euh.

(Kijkt mee op mijn blad). Reclamefilmpjes heb ik nooit gezien, het was oorlog. Ik kan me dat niet herinneren.

Ook nooit propaganda van de Duitsers?

(Schudt haar hoofd). Misschien in hun eigen cinema. Er was wel propaganda in het nieuws, voor de film kreeg je een beetje nieuws. Beelden van..., zoals op tv nu.

Actualiteit.

Ja. Maar dat ze de mensen ertoe aanzetten om pakweg in het leger te gaan, dat kunnen we niet zeggen. Dat ging me gauw tegensteken, dat ophitsen. Nochtans moest ik twee jaar ouder geweest zijn zouden ze me ook opgeroepen hebben.

Wat was het imago van de bioscoop?

Duur of goedkoop was het voor ons.

Welk idee hadden de mensen daarvan, van de bioscoop? Was dat positief of niet?

Ik weet alleen dat de bioscoop 't Leopoldje voor de koppels was. Maar in de andere cinema's kon iedereen binnen, soldaten en al. De Duitse waarschijnlijk ook. (...)

351 En de rest van het publiek, welk soort publiek was dat?

Wij trokken ons van niemand iets aan. En omdat wij ook geen Gentenaars waren, kende niemand ons.

Hoe was de sfeer tijdens de film?

Goed. Ik heb nooit rumoer gehoord of ruzies.

Gaf men soms geen commentaar op de film?

Dat misschien wel. Maar dat heb je overal, hé. Maar er is nooit een film moeten stoppen voor lawaai of ruzie. Eén keer hebben ze mijn naam wel afgeroepen in de Ganda, mijn moeder had dat gevraagd omdat ik naar huis moest komen want er vlogen vliegtuigen over. Ik was kwaad op haar.

En u bent dan naar huis gegaan?

Ze was zodanig bang want ons huis in Zeebrugge was al vernield. Ze had dat meegemaakt.
(...)

389 Kon men eten of drinken tijdens de film?

Enkel met frisco's gingen ze rond, dat weet ik nog goed want ik had graag frisco's. Op een zeker moment kostte dat acht frank maar ik kreeg zoveel geld niet. Ik kon niet veel uitgeven. Een frisco was vijfentwintig frank, maar mijn moeder gaf dat geld niet. Mijn moeder was ook streng. Na de cinema moest ik direct naar huis. Maar waar zou ik anders naar toe gaan? Ik had geen geld voor op café te gaan. Maar mijn moeder was al haar goede wil kwijt door haar dronken man. Mijn moeder wilde tegen niemand spreken.
(...).

009 Wat betekende het om naar de bioscoop te gaan?

Alles he. Dat was mijn uitgang, ik moest heel de week gaan werken van acht tot vijf. En de zaterdag tot de middag. Maar dan moest ik ook nog eens alles kuisen thuis. Mijn moeder was nochtans ganse dagen thuis maar ik mocht alles doen samen met mijn zus.
(...).

Was het bioscoopbezoek een sociale activiteit?

Neen, dat was enkel een verzet. Sociale contacten hadden we niet, we hadden geen geld en konden nergens naar toe.

025 Leerde u de mensen in de bioscoop niet kennen? Kende u niemand in de bioscoop?

Neen, in 't stad kende ik geen mensen en in de Brugsepoort zijn het werkmensen, die gingen niet naar de cinema. Ik kende daar echt niemand. Ik kende mijn burens ook niet.

Er was nooit iemand die je kende in de bioscoop?

Ik zat daar op mijn gemak maar ik was ook iemand die zelf niet snel tegen de mensen begon te praten. Andere jongens hadden een vriendinnetje maar ik niet. Die konden naar het bal.

Hoe ervaart u de veranderingen in het bioscooplandschap?

Ja dat is anders en met de kleurenfilms is het natuurlijk schoner. Maar toen wisten we niet beter en we waren blij met een zwart-wit film.

039 En wat vindt u ervan dat alles anders is, vroeger had je veel verschillende kleine cinema's en nu...

Dat is wel allemaal vernieuwd en verschoond, maar ik zie niet veel veranderingen aan de film. Wat is er anders?

Vroeger had je in elke streek een cinema, nu is er in Gent één grote, terwijl er vroeger veel meer waren.

Dat is mogelijk, nu ga ik niet meer naar de cinema, je kan alles op televisie zien. En op mijn ouderdom durf ik 's avonds niet meer naar de cinema gaan, als het donker is.
(...).

059 Merkte u vroeger een verschil tussen een socialistische en een katholieke bioscoop?

Neen, ik ging zowel naar de Vooruit als naar ergens anders, als de film mij aanstond ging ik. Dat kon mij niets schelen.

En voor andere mensen, maakte dat voor hen iets uit?

Ik zeg het, we hadden geen vrienden, ik had ook geen lief.

070 Herinnert u zich waarschuwingen van de kerk of zo tegen het filmbezoek?

...
Nee, dat was regel hé, van in 't school al. Dat was zonde. Daar veegde ik mijn voeten aan. Ik zei ook niet tegen de zusters dat ik naar de bioscoop ging.

Maar ze zeiden wel van 'je mag niet gaan'?

O ja, dat zeiden ze. Die bioscoop was echt doodzonde. Dat was puur vergif.

Waarom?

In mijn tijd als kind mocht je geen vragen stellen. Maar hoe lang is dat niet geleden? (lacht).

079 Wie bepaalde de keuze van de film?

Ik, ik was maar alleen. En als ik met mijn zus ging betrouwde ze op mij. Ze zei dat ik dat het beste kende, ik was ook drie jaar ouder. En met de soldaten, ja diegene die betaalt is baas (lacht). Dat waren brave jongens, die hier iets moesten bewaken zeker, ze zijn dan nog naar Duitsland geweest.
(...).

Wat bepaalde de keuze van de film? Waren dat de sterren die in de film meespeelden of het genre...

Toen wist ik die namen nog, maar nu niet.

Waren er bepaalde figuren die u aantrokken?

Ik weet niet hoe ik aan die namen kwam maar kende ze wel. Vroeger had ik een goed geheugen. (kijkt op blad). Een mening van anderen kende ik niet want ik klapte tegen niemand. Op het werk praatten ze wel maar niet tegen mij, ik kwam van de kust. Ze kenden mij maar konden niets tegen mij zeggen. Een Gentenaar denkt ook altijd dat hij een beetje slimmer is.

098 Hebt u soms filmcensuur gemerkt?

Dat weet ik niet, of dat er was? Ik was meerderjarig en mocht overal binnen.

Maar tijdens de film zelf, zag u nooit dat daar een stuk uitgeknipt was?

Ik weet dat niet, nee.

Kijkt u nog steeds naar films op televisie?

Dat gebeurt. Soms zijn er films die ze vroeger nog getoond hebben in de cinema. Maar zelden.

U kijkt niet zoveel meer?

Toch wel. Ik kijk terug naar die films, zeker als ze Duits gesproken zijn. Ik ben twee jaar in Frankrijk geweest als vertaler-tolk. Frans en Duits, toen wilden die elkaars taal niet leren en ik kon het wel. Ik heb op school Frans geleerd, ik kon goed talen. Daar kon ik na drie maanden Duits, niet schrijven maar wel spreken.

(...).

Zijn er nog dingen die u wil vertellen over de film, die nog niet aan bod zijn gekomen?

Neen. Ik weet het niet.

(...)

139 Oke, bedankt, dat was het.

Naam INT: Tim Van Autreve
Naam RES: Marina Tchekouteff (1935)
Titel: JAREN 1940

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:00   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?**

Dan was ik nog klein, ik denk een jaar of 7. Met mijn grootmoeder. Ik ben dan blijven gaan.

Rond welke leeftijd ging u dan het meest naar de bioscoop?

Rond 15, 16 jaar. Toen mocht ik al eens alleen gaan.

00:00:33   **Wat waren uw overige bezigheden en vormen van amusement toen?**

Wandelen in het park. Lezen. Theater. En veel naar de cinema. En aan de deur babbelen met de burens.

Kerkelijke activiteiten?

Neen.

Politieke activiteiten?

Neen.

Andere verenigingen?

Neen.

Wat was uw gezinssituatie toen u het meest ging? Op uw 15, 16 jaar.

Mijn ouders zijn gescheiden en dan ben ik bij haar gegaan. Als de kinderen binnenmochten, de vrijdag en de zondag ging ik altijd.

00:03:00   **Wat zijn uw eerste herinneringen van bioscoop?**

Prachtige herinneringen. Ik heb ook zo'n beetje Engels geleerd. Cowboyfilms met John Wayne.

Wat zijn uw beste herinneringen van bioscoop?

Het was mijn leven. Omdat we niets anders hadden.

Gaf u veel geld uit aan de bioscoop?

Voor ik in de bioscoop ging werken, de cinema Vooruit kostte maar tien frank. Toen was uw geld meer waard. Toen ik ging werken kwam ik goed rond.

Was dat duur?

Neen neen, maar er was niet veel anders. Roken moest ik niet doen.

00:04:10   **Waar woonde u toen?**

In Gent, maar mijn grootmoeder is veel verhuisd. De Jozef Plateaustraet tegenover de Vooruit.

00:05:25   **Ging u dan in dezelfde buurt naar de cinema?**

Ja, het was allemaal in de buurt. Aan de Zuid had je er ook. In de Kortedagsteeg was er ook een, de Savoy. Je had ook wijkcinema's, daar ging ik niet veel naar toe. Als er eens een film was die daar speelde die ik wou zien.

00:06:04   **Dus soms ging u ook buiten het centrum?**

Ja, soms eens in Brussel.

Waren dat grote of kleine bioscopen?

Ja dat waren grote. Zoals de Capitole. Maar ik ging naar alle zalen.

00:07:13   **Wat was uw favoriete bioscoop en waarom?**

De Capitole en de Majestic. Daar gaven ze de bijzonderste films eerst.

Waarom?

Daar gaven ze de bijzonderste films eerst.

00:08:10   **Met wie ging u dan meestal naar de bioscoop?**

Alleen. Daarna met een vrijer. Dat mocht niet geweten zijn, op uw 17 – 18 jaar was je nog niet meerderjarig. 50 jaar geleden! Nu staan ze al te roken en te vrijen op straat.

Vanaf mijn 20 jaar ben ik beginnen werken in de cinema.

00:09:02   **Was er een verschil in locatie naar gelang je met iemand naar de bioscoop ging?**

Neen. Ah als ik alleen ging, ging ik meer voor de film. En anders in de Vooruit, ginder boven, maar er was controle hoor.

Ging u vaak naar de cinema?

Wekelijks. Drie of vier keer per week. Dat was mijn droom, de bioscoop.

En ook wanneer u aan het werk was?

Ja, we hadden een kaart om gratis naar de andere cinema's te gaan. Er was een ploeg die begon om halftwee en gedaan had om 21u, 20u50. En als er een andere bioscoop was die om 10 na 21u begon dan ging ik op een loopje. Sedert dat de tv er is is het vermindert.

00:10:45 Wanneer is het dan verminderd?

De ene cinema na de andere is dan beginnen sluiten. Ik heb van '56 tot '66 in de bioscoop gewerkt. (Eldorado) Het jammerlijke was dat de eigenaar van de bioscoop er vanaf wilde, maar de uitbater het niet wou overkopen, omdat de zaal te oud was. Zo heeft het nog een jaar leeg gestaan.

00:12:18 Was hield uw werk in?

Mijn moeder was cassière. Ik was ouvreuse, plaatsaanwijster. En als mijn moeder in de Select zat, vervangende kassierster. Omdat dat op drinkgeld werkte en familie niet samen in de cinema mochten werken. Dus de programma's verkopen. Zo grote papieren. Iedere vrijdag begonnen de nieuwe films. Ook de andere cinema's stonden daarin. Dat koste 1 of 2 frank. 5 frank was al een goede zaak. De grootste prijsstijging is pas later gekomen als ik al weg was. Ik mocht overgaan naar de cinema Rex, aan het station, of stempelen. Maar die werkte niet goed en ons drinkgeld zou minder geweest zijn.

Niet goed werken?

Ze trokken minder volk.

00:14:10 Was er een verschil tussen de zomer en de winter?

We gingen meer in de winter ja. Maar als ik jong was ging ik niet zoveel per week. IK moest naar school.

En tijdens de vakantie?

Wij hadden maar veertien dagen verlof. Tijdens de zomer, want dan was er het minste volk. Dan om beurten 14dagen. Want de bioscoop draaide verder. De zaterdag en de zondag moesten we ook werken. En een dag in de week, ik de dinsdag. Van 14u tot 21u. De andere "ploeg" werkte vanaf 15u.

Om welk uur sloot de cinema dan?

Om 23u. dan moesten we kijken op de grond of er niemand iets verloren had.

00:16:40 U ging te voet?

Ja, te voet. Het was ook nooit ver. Altijd in het centrum. Nu zou ik wel al de tram nemen. Naar de wijkcinema's ging ik ook niet. Dat was het minste volk in die tijd.

Hoe bedoelt u?

Zo ja *'En si en la, en kust mijn kluuten'* (lacht) hoe moet ik het zeggen?

00:17:37 **Ging u in dagdagelijkse kledij?**

Ja ja. Een kostuum als ik begon. Een tijdje ook met een zwarte rok, en een witte bloes. Er werd ook zeer goed op uw nagels gelet. De bazen waren daar zeer streng op. Er mochten geen vlekken zijn op uw uniform. We hadden er natuurlijk wel twee. De bazen kwamen controleren. We mochten niet staan babbelen.

En als de film bezig was?

Er moest één iemand meekijken. Niet in slaap vallen! Om te kijken of alles goed verliep. Als er iets mis was moest je bellen, op een knop.

00:19:50 **Gebeurde dat vaak?**

Neen. We stonden eens te babbelen achter het gordijn. Ik liep naar binnen en zag dat het scherm zwart zag. Dus ik had gebeld. Maar dat bleek een scène die zich 's nachts afspeelde.

Moest de operateur dat zelf niet in 't oog houden?

Hij was ook bezig he. 'Sissi' kende ik alles van buiten. Wij hadden wel altijd Franse films. Andere Amerikaanse en op de Korenmarkt altijd Duitse. Als de Majestic succes had met een film, kregen wij de verlengingen. Zoals 'West Side Story'.

00:21:39 **Hoe verliep een bezoek? Was er een rij?**

Het ticket werd gekocht, opzij. Er stonden foto's van de week nadien. De kassa had ook geen deur. We moesten er langs onderin kruipen. Driedubbele deuren. Een portier, in de tijd. Ter controle. Soms werd je wel uitgemaakt ook, als je bijvoorbeeld vroeg aan een jongen van 21 of hij wel achttien jaar! Maar men moest voorzichtig zijn want als zoiets drie keer gebeurd zou zijn, mochten ze hun bioscoop sluiten. Strenge controle dus. Meestal was het KNT want het waren wel vaker Franse films.

En die waren iets aangebrander?

Wij vonden van niet, maar ja ...

00:24:00 **Kon u buiten al het geluid van de film horen?**

Neen. Oeh! Dat was normaal geluid, niet zoals nu.

Waren er verschillende soorten tickets?

Ja. Vooraan het goedkoopst, de fauteuilles. Toen ik begonnen ben koste dat 14 frank. Die hadde een beige ticket. Dan de réservés. Boven, de trap op, de vestaire, de mezzanines, was voor het betere volk. Nu is dat niet meer natuurlijk. Die waren blauw. Dat was duurder: 26 frank. Boven stonden de koelkasten met de choco's en pralines. Daar gingen wij mee rond, in een mand. In de pauze gingen we rond.

00:26:20 Wanneer was zo'n pauze?

Als de film gedaan was. De hoofdfilm. En een documentaire die niet erg lang duurde. Daarna een bijfilm, klein journaal.

En reclame?

In het begin toch niet. Misschien later, één of twee.

Was de projectiekamer zichtbaar?

Als je vooraan het scherm stond, kon je het wel zien.

Was er een gordijn?

Ja. Verschillende. Na de reclame ging het toe. Ik weet nog dat er eens werken waren aan de elektriciteit. Dan moesten we zelf de gordijnen opentrekken. WE waren één van de oudste bioscopen he.

Verwarming?

Ja.

Stoelen?

Vaste zetels.

Wat was de prijs voor pralines en choco's?

Vijf frank en tien voor pralines, late rook snoepen. Dat moet je me echt niet meer vragen. Ik onthoud veel maar van die snoep weet ik niet veel meer.

Dan hebt u er waarschijnlijk zelf niet veel van gegeten.

Neen, ik lette goed op mijn lijn ook.

00:30:28 Wat was het imago van de bioscoop?

Wij hadden een goed cliënteel.

De Eldorado had een goede naam?

Ja. Alle bioscopen. Maar uitsluitend Franse films. De dag dat we een Amerikaanse film hadden, hadden we geen volk. Dat verstonden we niet, we dachten dat men toch wel voor de film ging en niet voor de bioscoop?!

Die waren allemaal ondertiteld dan.

Ik denk dat wel.

Kijk ik heb alles bijgehouden in deze boekjes. Iedere film die gespeeld werd, de datum, wat ik verdiende – vrij veel voor de tijd. Kijk, het is onlangs vijftig jaar geleden dat de ramp in Marcinelle heeft plaatsgevonden. Toen was de cinema gesloten. Dat was een grote ramp toen. (bladert verder...)

Van welk jaar tot welk jaar hebt u ze bijgehouden?

De jaren dat ik er gewerkt heb. Op 't laatste niet meer. (...) En dat was afgeven hé! Afgeven.

Dat boekje?

Neen neen, mijn geld dat ik verdiende! En daar kreeg ik iets van terug.

00:36:13 En uw loon was afhankelijk van het aantal tickets die verkocht werden?

Neen, het aantal programmaatjes. Dat drinkgeld mochten we houden. Of dat werd gedeeld door diegene die er werkten, met twee of drie. En we hoefde weinig of geen belastingen te betalen. Toen kreeg ik een papier voor een pensioen. Ik zei van "Ik ben twintig jaar, ja..." Dus daarna krijg je niet veel als pensioen, omdat je op drinkgeld gewerkt heb. Gelukkig heb ik daarna wel nog 29 jaar gewerkt in een schooltje.

1966 is ongeveer het laatste. Toen zijn we gesloten. En geschreid dat ik gedaan heb! Geschreid.

00:37:44 Kwam dat plots aan?

Wel, ik zeg het, de uitbater had verschillende zalen, maar de Eldorado huurde hij. De eigenaar wou het verkopen aan Van Heghe, maar hij wou niet want het was geen goede investering. De elektriciteit was niet meer in orde en er waren te veel kosten aan.

Heb je altijd dezelfde uitbater gehad?

Een tijdje iemand van Brussel, maar toen ik er werkte was het altijd wel dezelfde.

00:39:30 Hoe zou je het publiek van de Eldorado omschrijven?

Een beter publiek. Franse film zoals ik zei, daar kwam een beter publiek op af.

00:40:00   **Werd er commentaar gegeven tijdens de film?**

Neen, het was stil. Als we iets hoorden vanuit het gangetje, werd die persoon verzocht om te zwijgen of weg te gaan.

Zijn er ooit rellen geweest?

Neen. Wel een diefstal. Iemand die er werkte en boven hek gekropen was. We wisten het eerst niet. Maar hij werd eens tegengehouden door de politie toen hij te zat was en heeft het meteen bekend: 'Je hoeft niet verder te zoeken, ik ben het geweest.' Hij had de kas opengebroken en had het geld van choco's mee.

00:41:28   **Werd er gegeten of gerookt?**

Absoluut niet. Ik ook nog niet in die tijd.
(...)

00:42:35   **Wat betekende het voor de mensen om naar de bioscoop te gaan?**

Veel. Het was iets om uit te gaan hé. Zoals de danszalen.

Voor u was het ook uw broodwinning. Was het een sociale activiteit?

Wat hadden ze? Het theater, de bioscoop. Of plaatsen waar men wafels kon gaan eten.

Ik ging wel een dagje naar Brussel, op het terras gaan zitten, en dan met de trein terug. Nu zou ik niet meer durven. (Het interview vond plaats kort na de moord op Joe van Holsbeek.) Nu ja, je mag er niet aan denken.

Een culturele uitstap?

Meer ontspanning. Er waren wel musea.

00:44:50   **Hoe ervaart u de veranderingen in het bioscooplandschap?**

Ik ga niet meer terug, ik kan niet tegen het lawaai van de muziek. Nu. Te luid. De zalen zijn ook anders. Indien de tv niet bestond zou ik misschien wel nog gegaan zijn.

Was het vroeger intiemer?

Ja, ja. Al dat geweld ook! Vroeger waren er bijvoorbeeld ook Duitse operettefilms. Nu moet je daar niet meer mee af komen.

00:46:10   **Was er sprake van verzuiling van de bioscopen?**

Er was er één, de Vooruit, ook de goedkoopste en er ging dus veel volk naar toe. 10 frank.

En katholieke waarschuwingen? De houding van de kerk?

Neen, er was wel eens striptease, in bikini, in de Leopold. Zeer slechte cinema. Nu zie je meer op tv!

Indertijd hebben we eens controle gehad, die vonden dat een film vanaf 16 jaar en film voor mensen vanaf achttien jaar moest zijn! Er zat een scène in, met Robert Mitchum. In een taverne met een buikdanseres: hup, 18 jaar he!

00:48:34 Wie bepaalde de filmkeuze?

Brussel besliste. Ook over verlengingen, als ze zagen dat hij veel succes had. Als in die tijd een film vier weken speelde was dat een *vré* succes.

Zoals?

‘Sisi’. ‘West Side Story’, die eerst in de Majestic gespeeld had. (Ze zoekt de titel op in de boekjes...) Van welk jaar was die film? Soms heb ik het ook niet opgeschreven... De films van Fernandel hadden ook veel succes. Kijk, ‘Sisi’, derde week, vierde week.

00:53:48 Ja. Wie bepaalde de keuze?

Ikzelf.

Op basis waarvan?

Ach, een film met John Wayne, die films zag ik graag.

Dus ook voor de acteurs en de actrices. En de reclame of recensies?

Mja, maar ik kende de acteurs op mijn duim he. Ik deed veel mee met wedstrijden. Ik keek naar de bladen die uithingen wat er gespeeld ging worden. Affiches voor de venster. Of met een trailer.

00:56:08 Wat was uw favoriete genre film dan?

In mijn jonge jaren, westerns, maar ik zag alle genres wel graag.

00:56:26 Welke films herinnert u zich nog? Uw eerste film?

Mijn eerste film was griezelmäßig. ‘Voetstappen in de mist.’ Met Jean Simmons, die leeft nog.

Heb je films meerdere gekeken gezien?

‘West Side Story’, prachtig he. Die speelde bij ons. ‘Singin’ in de Rain’ ... En de oudere musicals met Fred Astaire.

00:59:05 Ervoer u hinder van de censuur?

Ja, eens met 'Rock Around the Clock'. We hebben de reclame die buiten te horen was moeten weg doen. Hij was naar het schijnt niet meer om aan te zien, er was zoveel uitgeknipt. Ze gingen gewoon uit de bol, en sprongen op de zetels.

Was u een filmfan?

Ja. 100%

Bekijkt u nog steeds films?

Op tv. Oude films soms, in de namiddag, als ik thuis ben.

En in de bioscoop... Welke film?

'Finding Nemo' zal mijn laatste geweest zijn. Mijn zoon had kaarten voor de première. We zaten wel op de derde rij vooraan (!) De artiesten waren er ook, Erik van Looy en Nic Baltazar. En die muziek stond veel te luid.

Ik wou eens gaan kijken naar een oorlogsfilm.

Een Italiaanse?

Neen. Een Amerikaanse.

'Saving Private Ryan'?

Ja. Ja. Maar ik was bang dat het te luid ging zijn. Die jonge gasten horen dat misschien graag.

Nog iets wat ik niet gevraagd heb?

Neen ... dat het een zeer mooie tijd was en dat iedereen die in de bioscoop werkte, er zeer graag werkte!

Dan zijn we rond.

Was dat nu interessant?

00:46:47

Naam INT: Tim Van Autreve
Naam RES: Denise Van Autreve (1936)
Titel: JAREN 1940

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:00   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?**

Toch zo'n jaar of zes.

In Gent?

In Gent.

Vanaf de lagere school eigenlijk?

Ja.

Rond welke leeftijd ging u dan het meest naar de bioscoop?

Ik denk van rond mijn tien jaar, wekelijks, tot de geboorte van mijn eerste kind. In 1962. Op mijn 26ste.

00:01:20   **Wat waren uw overige bezigheden en vormen van amusement toen?**

Lezen. Heel veel lezen. Boeken van de bibliotheek van het Willemsfonds.

Muziek of theater?

Graag wel, maar de middelen waren er niet.

Radio?

Radio ook. Luisterspelen heel graag, als mijn ouders weg waren.

Kerkelijke activiteiten?

Voor mijn plechtige communie naar de kapel. Daarna een jaartje in een soort volhardingsbond, maar meer voor de ontspanning. Omdat ze daar een piano hadden.

00:03:04   **Wekelijks naar de mis?**

Tot mijn elf, twaalf jaar.

Politieke verenigingen?

Neen.

Jeugdclubs?

Neen.

Wat was uw gezinssituatie toen?

Mijn vader werkte, mijn moeder was huisvrouw. Het was de gewoonte om de zondagmiddag naar de bioscoop te gaan. Ik vond dat fantastisch een nieuwe wereld die zich opende!

00:04:00 Wat zijn uw eerste herinneringen van bioscoop?

Dat waren de tekenfilms. Neen, eerst waren het musicals, Duitse films tijdens de oorlog. Marika Röck en wie weet ik allemaal. Na de bevrijding waren dat dan Engelse en Amerikaanse films. Ook meer romantische films.

Een heel speciale herinnering heb ik nog op mijn acht of negen jaar. Ik herinner mij nog dat ik ziek was en geopereerd moest worden. Maar ik ging zo graag naar de bioscoop. Wat mijn redding geweest was. Een operatie in die tijd, het was een *chance* als je het overleefde, dus zo liet mijn vader zich overhalen. Het was in de Noordstraat, de City. Midden in de voorstelling was er een enorme klap! De bevrijding was nog bezig. Dat is wel mijn grootste herinnering. (Wijst de locatie aan vanuit haar appartement en beschrijft de situatie verder.)

00:09:49 En wat zijn dan uw beste herinneringen van bioscoop?

De romantische films. 'Wuthering Heights'! Als ik buitenkwam was ik de heldin! (Lacht)

Wat ik mij ook herinner. Als ik klein was had ik een klein portemonneetje mee, voor een frisco'tje. En een man naast mij legde zijn hand op mijn been. En toen ik buiten kwam dacht ik: 'Hij had mij niet hoor, ik heb mijn portemonneetje goed vastgehouden hoor!' Het was dat niet natuurlijk. En mijn zus at altijd zuurtjes. Ze ging niet graag naar de cinema. Ze zat soms omgekeerd naar de mensen achter haar te kijken. Vroeger waren het allemaal van die romantische films, met prinsessen.

00:12:46 Gaf u veel geld uit aan de bioscoop?

Wel het is te zeggen, we gingen naar de wijkcinema's. Alleen voor een speciale film mocht ik naar de Capitole. De mooiste bioscoop van de wereld, met gouden gordijnen: een sprookje!

Het waren doorlopende vertoningen. Soms zat er wel heel veel volk en moest je recht staan. Als je klein was moest je al schuin kijken, sommige vrouwen hadden een hoed op ook toen. Soms werd midden in de film het licht aangestoken en was er controle van de tickets. En omdat het een volkse wijk was, zat er soms een man de ondertiteling aan zijn vrouw voor te lezen. (lacht)

00:15:30 Was dat duur?

Het was niet zo duur, maar er was ook niet zoveel anders. Op straat spelen. Het was zeer veilig hé. Er waren geen auto's tijdens de oorlog. Wel paarden... euh kak. Geen auto's geparkeerd. Tijdens de oorlog was er geen benzine of de Duisters zouden hem opgeëist hebben.

00:16:00 Waar woonde u op het moment dat u het meest naar de bioscoop ging?

Wel, in Gent, op de Brugsepoort. Daar heb ik enorm graag gewoond.

Een echte volkswijk eigenlijk.

Ja.

Ging u in dezelfde buurt naar de bioscoop?

Ja.

00:17:44 Soms ook verder naar het centrum?

Eén keer in het jaar. Soms nog niet. Dat was speciaal. Die Disneyfilms waren na de oorlog. Meestal een kleine wijkbioscoop. Eén zaal, maar je had ook nog de City, de Novy en uitzonderlijk ook de Rio, de Ganda. Die hadden wel een ander publiek. En houten stoelen.

00:18:54 Koos u een bepaalde bioscoop of werd de keuze bepaald aan de hand van het filmprogramma?

De bioscoop. Sommige waren wel kinderen niet toegelaten. Daar waren ze wel streng op.

Wat was uw favoriete bioscoop?

De Novy.

Waarom?

Misschien omdat ik daar veel ging. Uit gewoonte. Eigenlijk was de Capitole wel het schoonst. Met gouden gordijnen. Het bestaat nog hé.

00:20:20 Met wie ging u dan naar de bioscoop?

Met mijn ouders, mijn zus en soms ook alleen. Dan wel de vroege zondagnamiddag. Ik zat opzij en zij vooraan om te kunnen spelen met andere kinderen. Want ze is nooit graag geweest. Later met mij man natuurlijk. Soms ook eens alleen.

00:22:36 **Was er een verschil in locatie naar gelang met wie u naar de bioscoop ging?**

Als ik verloofd was, in Sint Amandsberg. En daarna eens gaan dansen.

Was er een verschil in tijd

Tijdens het weekend meestal. De zondag en daarna de zaterdag.

00:23:25 **Ging u vaak naar de cinema?**

Ja. Wekelijks.

En later nadat u getrouwd was?

Meer als ik jong was. En dan begon de tv en ik had kinderen. Toen mijn eerste geboren was konden we ook nog een paar keer gaan want ik woonde nog bij mijn ouders.

00:25:22 **Was er verschil tussen de zomer en de winter, of in vakanties?**

Dat was ongeveer hetzelfde. In vakanties gingen we nooit weg.

00:26:00 **Hoe ging men naar de film?**

Ja. In het centrum eens met de tram.

In dagelijkse kledij?

Ah neen, in zondagskleren.

Hoe verliep een bezoek? Was er een rij?

Ja, buiten wachten.

Kon u buiten al het geluid van de film horen?

Ik zou het niet weten.

De film brak dikwijls af ook. Dan moesten we even wachten.

In de pauze kwamen ze rond met frisco's.

Wie kochte het ticket?

Mijn ouders normaal.

Waren er verschillende soorten tickets?

In de wijkbioscoop niet. In de Capitole wel. Het balkon bovenaan, darunter de mezzanines. Wij gingen naar het balkon erboven, die was het goedkoopst.

Stond de titel daarop?

Dat weet ik niet meer. Misschien in verschillende kleuren, ik weet het niet. Maar je kon wel een programmaatje kopen.

Was er een portier en zaalpersoneel?

Ja. In de Novy waren het wel de eigenaars die kwamen controleren. Precies gangsters. Het vrouwelijk personeel kwam langs met frisco's.

00:30:45 Hoe zag de Novy eruit?

Houten vaste klapstoelen op hetzelfde niveau. Zoals in het Miat, maar dan groter. Je kon niet altijd even goed zien. De kinderen zaten vaak van voor. Er werd ook heel goed meegeleefd. Zeker bij de cowboysfilms. We wisten niet beter dat de Indianen de slechte waren.

00:31:07 Was er een gordijn?

Ja. De stoelen waren wel comfortabel.

Was er versiering in de zaal?

Niet speciaal. Beetje verlichting. Posters aan de ingang. Prentjes van de film aan de buitenkant. En op de Capitole was er steeds een groot schilderij om te tonen welke film er speelde. Zoals 'Gone With the Wind'.

00:34:28 Kon men de projectiekamer zien?

Neen.

00:34:50 Waren er reclamefilmpjes?

Ja. Ook met veel animatie. Zoals van 'Apolinaris die een baksteen verteert'. Vandam KH was die firma. Niet zoals nu, dat is een hels lawaai. De films duurde ook niet zo lang en dan was er een bijfilm. Een tekenfilm of een documentaire. Of het voorspel voor de film van volgende week.

00:36:20 De hoofdfilm onderbroken?

Soms als het een zéér lange film was.

00:37:47 Waren er ook actualiteiten?

Ja dat ook. Nog voor de bijfilm. Een paar beelden in zwart-wit. Maar doorlopende vertoningen.

Stille films hebt u niet meer meegemaakt?

Wel eens van Charlie Chaplin.

00:39:48   **Wat was het imago van de bioscoop, van de Novy?**

Hoe bedoelt u? Ik heb me dat nooit afgevraagd. De ouders beslisten het toch. Het was een volksbioscoop.

En in de Capitole? Chiquer volk?

Dan waren er veel meer kinderen. Mensen die anders niet gingen kwamen dan.

00:40:04   **Herinnert u zich nog prijzen?**

Ja, vijf frank.

En later, wanneer u zelf ging?

Dat was duurder. Ik herinner het mij niet precies. Mijn man betaalde dat wel.

00:41:52   **Welk publiek had de bioscoop?**

Op hun zondags gekleed. In het begin nogal volks. Gewoon.

Ik was een uitzondering die middelbare studies gedaan had. (Ze verteld een stuk over haar huishouden. De unieke situatie waarin haar man meehielp thuis tijdens de jaren 1960. "We hebben veel lansen moeten breken, voor wat nu als normaal beschouwd wordt.")

00:46:00   **Over de cinema... Hoe was de sfeer?**

Daar werd naar uit gekeken.

Behalve door uw zus dan.

(lacht) Ze las ook geen boeken. Ik keer er naar uit en zweefde als ik buitenkwam. We konden eens goed wenen als het romantisch was, slijmerig. Mijn vader stak zijn zakdoek al uit voor mijn moeder als het ontroerend werd. (lacht)

00:47:16   **Werd er commentaar op de film?**

Neen. Tenzij men enthousiast was of als er iemand de film moest uitleggen aan zijn vrouw.

Werd er gegeten of gerookt?

Gegeten, wel gesnoept vooral. Iedereen wierp zijn papieren op de gronde maar de zaal werd wel geveegd.

Wat betekende de bioscoop binnen de gemeenschap.

Vooral om uit te gaan. Sommigen gingen op café, maar dat wilden mijn ouders niet.

00:49:10 Wat betekende het om naar de bioscoop te gaan?

Het schoon einde van de week hé.

De cinema was vrij belangrijk?

Ja. Zeer belangrijk.

Werd er voor een speciale gelegenheid naar de cinema gegaan?

Neen.

00:50:03 Was het een sociale activiteit?

Neen. Er werd niet zoveel gesproken.

Een act van rebellie?

Neen. Voornamelijk ontspanning. Zeker die actualiteiten, als klein kind interesseert u dat niet. Het gesproken dagblad was dat.

Werd het geassocieerd met iets anders?

Naar de frietkar gaan, om frieten. In de winter smaakte dat zeer goed. Met piekels.

00:51:52 Hoe ervaart u de veranderingen in het bioscooplandschap?

De films zijn inhoudelijk en technisch veel beter. Alleen het geluid is het echt lawaaiig geworden. De films zijn wel nog steeds goed, maar ik heb een echtgenoot die niet graag gaat. Ik ben wel eens naar een film alleen geweest in de studioskoop en ik zat ook helemaal moederziel alleen in de zaal. Ik vond dat nu zo luguber. (lacht)

En vroeger?

Er was meer volk, maar het was iedere week ook iets nieuws, ik heb de indruk dat er veel meer films gemaakt werden. Het was altijd iets nieuws, misschien wel iets korter. Nu zijn ze soms langer. En ook films in relief. Sensationeel. Ze zijn er niet verder mee gegaan. Het zat wel vol en iedereen zat daar met zijn 3D films brilletje...

00:55:30 Dat viel wel in de smaak dan?

Ja, dat wel.

Heeft u de achteruitgang gemerkt bij de opkomst van de tv?

Ja toch wel. Alhoewel ik ze nu ook nog zie aanschuiven soms. Maar ze spelen ze ook weken aan een stuk.

00:57:05 Ervoer u de verzuiling van de bioscopen?

Is dat eigenlijk zo geweest?

Het onderzoek vraagt er wel naar...

Ik denk dat katholieken niet naar de cinema gingen. Het was misschien te volks. Terwijl nu iedereen gaat. Toen werd het gezien als verderfelijk, ja.

De Vooruit was socialistisch. De wijkbioscopen hadden niets speciaals.

Hadden de katholieken zelf voorstellingen?

Ja misschien in de parochiezaal. Van Bernadetje enzo... (Lacht)

En de mannen als ze in het leger gingen moesten ze voorgelicht worden. Ook met films. Maar die heb ik niet gezien.

01:00:20 Herinnert u zich katholieke waarschuwingen?

Niet echt.

Wat was de houding van de school?

We zijn wel eens met het school geweest! Een film over Afrika. De 'Congo'. Negerinnen die stonden te dansen zonder borsten. Alé, mét he... (Lacht)
Er werd niet voor gewaarschuwd op school, maar ik ben nooit naar een katholieke school geweest, dus ik weet niet hoe het daar zat.

01:02:20 Wie bepaalde de keuze?

Mijn ouders. Enkel diegene die kinderen toegelaten waren. Ik vond dat zo vervelden, KNT! Misschien één keer wel, maar er was niets frapperend. De eerste film met een blote borst was een Zweedse film, 'Zij danste slechts in de zomer'. Dat was het één en ander!! (lacht) We zagen niets anders. Op het lyceum hingen er Griekse goden en godinnen, maar dat was dan kunst hé.

01:04:10 Wat was de reactie dan ?

Ik denk dat ik stilletjes onder de indruk was. Maar dat was eigenlijk gewoon en verliefd koppel. Geen bordeel ofzo.

Op basis waarvan werd er gekozen?

Ik weet niet of er kritieken waren.

01:04:46

Kent u nog acteurs?

Elisabeth Taylor. Sophia Loren, die kon alles spelen. Dat vond ik een rasactrice. Clarck Gable, Vivien Leigh. (Somt verder op...)

01:07:40

Werd er gestoord aan de reclame?

Neen.

Mening van andere mensen?

Neen, nu wel ja.

Kunt u nog een aantal filmtitels opnoemen?

Al de Disneyfilms vond ik prachtig. 'Sneeuwitje', 'Bambi', ... De musicals zoals 'Singin' in de Rain'. (Somt verder op...) Wacht ik ga een boek gaan halen. (einde opname)

Was u een filmfan?

Vroeger wel.

Naam INT: Jan Hendrickx
Naam RES: Jenny Van Overbeke (1930)
Titel: JAREN 1940

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:00   **We zullen beginnen bij het begin. Hoe oud was u toen u voor het eerst naar de film ging?**

Ik denk dat ik drie of vier jaar oud was. Dat was met Shirley Temple, ik weet niet of je dat kent. Dat meisje danste en zong, daar mocht ik naar gaan. En naar tarzan, mocht ik ook gaan. En den dikke en den dunne. Maar anders mocht ik niet gaan. Want ik was te klein.

Gingen jullie dan in de wijk?

Ja, in het Rabot hé. Bij ons in de buurt.

En welke zalen waren dat dan?

De Ideal, de Forum, de Cameo, de Novy, de City, dat waren ze zo.

En gingen jullie veel naar de film?

Mijn ouders gingen iedere week, maar ik natuurlijk niet. Pas als er een kinderfilm was.

En wanneer u meeging, wanneer was dat dan?

Op zaterdagavond, naar de laatavondfilm. Dat was naar de laatste vertoning. Om 19 uur naar de cinema, en de film begon om half acht uur.

En het varieerde naar welke zaal dat was?

(blaast) Ja natuurlijk.

Waarvan hing dat af?

Awel, of ze een film speelde die kinderen toegelaten was. Want er waren cinema's waar kinderen niet binnen mocht. Zo bijvoorbeeld tijdens de oorlog. Toen ben ik naar de Majestic geweest. Maar ik had mijn moeder haar schoenen aangedaan, haar mantel, haar hoed. Om naar 'Gone with the wind' te gaan zien. Maar de kinderen mochten niet binnen. Ik was 15, 16 jaar. Maar ik was een grote toen, nu ben ik klein. Zo ben ik binnen geraakt.

En hebt u dat veel gedaan?

Nee, maar 1 keer. Maar in de oorlog waren het veel Duitse films. Dat waren meer musicals. Met Marika Röck, Zara Leander... Zingen en dansen dat zag ik graag. Ik wilde zelf ook altijd dansen.

En komedies?

Ja, dat was de dikke en de dunne. Zoveel waren er in feite niet.

Later, wanneer bent u meer naar de film gegaan?

Toen ik 16 was ben ik beginnen verkeren. Ik turnde en dan spraken af om naar de cinema te gaan op zondag.

Altijd op zondag?

Ja, Want op zaterdag moest ik werken. Ik werkt op de Korenmarkt. Zaterdag was mijn werkdag.

Ging u tijdens de oorlog vaak naar de film?

Ja, af en toe. Als het zingen en dansen was. Dan mocht ik mee.

Waarom waren u ouders zo streng?

Ja, dat was in die tijd zo. Als er thuis een mop werd verteld over iemand, dan mochten de kinderen daar niet bij zijn. Dan moest ik buiten gaan. Ik mocht het niet horen. At was zo in die tijd. Bij veel toch. Alleen, toen de Engelsen kwamen, heb ik afgeluisterd. Toen kwam de Witte brigade (het verzet) zeggen dat ze op sint-Denijs gereed stonden om binnen te vallen. Ze wisten niet dat ik stond af te luisteren.

U woonde op het rabot?

Ja.

Gaven u ouders veel geld uit om naar de film te gaan?

Dat weet ik niet. Ik weet niet hoeveel de film kostte, dat weet ik niet. Ik had geen geld.

Toen u zelf ging...

Ja, dan betaalde mijn verloofde. ik had geen geld. Ik kreeg geen drinkgeld. En als ik dan geld kreeg, dan ging mijn geld naar gerief voor het huishouden. Ik stapelde alles in grote dozen op.

Toen u verkeerde, was dat dan nog altijd in het rabot dat u ging?

Ja, altijd het Rabot.

00:05:00 En gingen jullie soms naar het centrum?

Nee, want er was altijd iets te doen. Waar ik turnde, was er een toneelgezelschap, waar ik samen met mijn verloofde in speelde. Dan gaven ze een keer dansen, en dan gingen we dansen. We hebben zelfs de eerste prijs gewonnen met dansen, met swingen En we kregen een handdoek. Dat kostte heel veel geld. Dat was ons eerste stuk voor ons huishouden.

Jullie gingen nooit naar de stad?

Nee, alleen met mijn ouders heel af en toe naar Capitole en Majestic. Zoals ik daarnet vertelde, helemaal verkleed.

Als jullie naar de film gingen, kleden jullie zich daar speciaal voor?

Je had zondagskledij en weekkledij. Kledij waarmee je naar school ging en als je wegging, deed je de zondagskledij aan. En voor naar de film deed je de zondagskledij aan.

Bent u ook nog met andere mensen naar de film geweest?

Nee, ik ben een keer naar het circus (Nieuwe Cirk) geweest, daar heb ik een keer een circus gaan bekijken. Zo'n oud circus.

U ging altijd in het weekend. Ook ooit in de week?

Nee, ik ben tot mijn achttien jaar naar de school geweest. En op zaterdag moest ik werken. Als je daar naar huis gaat... ja, in die tijd was altijd iets te doen. Er was een bal, of toneel.

U had een gevarieerd leven.

Ja, en veel gaan kamperen. Met de fiets weggaan. Naar de zee, naar de Kempen en al.

U zei, 1 keer per week naar de film. Hoe lang is dat blijven doorgaan?

Nadat we getrouwd waren ook, maar steeds minder. We gingen vaak klimmen in de Ardennen. We reden dan op zaterdag er met de Harley naartoe. En dan kampeerden we daar.

Was het bezoek ook seizoensgebonden?

Ja, meer in de winter. In de zomer waren we altijd weg.

Hoe ging u naar de film?

Alles werd te voet gedaan. Ook als we naar de school gingen.

00:09:30   **Hoe verliep een bezoek aan de film?**

Je kwam er aan en je kocht een ticket. Dan ging je binnen. Dat was doorlopend, dat de film speelden. Je had ook een pauze. En dat was dan beter. Dan zag je waar je kon zitten. Je kon zitten waar je wilde. Dan begon het weekoverzicht, wat er allemaal gebeurd was. En soms was er een voorfilm, een kleintje. En dan was er een hoofdfilm.

Was er pauze?

Nee, niet in de hoofdfilm. Wel tussen de voorfilm en de hoofdfilm.

Wat was dat klein filmpje meestal?

Een klucht. Of vaak was het extra info als er iets gebeurd was, van een minister of zo. In de oorlog was dat dan over wat er allemaal gebombardeerd was. Oorlogsfilm heb ik ook nog gezien hoor, toen ik al verkeerde. En cowboyfilms. Toen besliste mijn man naar welke films we gingen. En ik ging mee.

En was er vaak een lange rij?

Ja, soms wel. Toen ik zo verkleed was als mijn mama, stonden ze in de Majestic tot achter de hoek aan te schuiven. Ze stonden toen ver.

Keek u voor u binnen ging naar de foto's die uithingen?

Dat deed ik in de week. Dat waren vaak mooie foto's die uithingen. Maar als je naar de film ging, dan keek je er niet naar. Ik wist het dan op voorhand.

Selecteerde u op basis daarvan?

Ik zelf niet, ik liet mijn man altijd kiezen. Maar hij zag ook graag dansen en zo. En zingen en al. We kwamen daar goed in overeen. (lacht) Maar nu zou ik geen cowboyfilm of oorlogsfilm nog kunnen zien. Ik heb er te veel gezien. Ik kijk nu op televisie altijd naar documentaires op National Geographic. Vroeger ging ik vaak naar een voordracht, op zaterdag. Dat had je vroeger vaak, nu niet zo veel meer. Mijn man heeft ook nog voordrachten gegeven. Over bergbeklimmen, skiën en wandelen.

Stonden er ook portiers?

Ja, je had meisjes die je naar je plaats brachten, de ouvreuses. Die stond boven, want ik ging altijd boven zitten. Beneden was goedkoper, boven was het duurst. Ik zag graag van boven naar beneden. En dan kwam ze naar je en scheurde ze je kaartje en bracht ze je naar je plaats.

Was er in elke cinema een balkon?

Ja, in alle zalen, ook de kleinere. En in Majestic en het Capitole heb je ook nog een mezzanine. Maar in de Capitole heb ik de laatste keer een schrik opgedaan voor het balkon. Ik zat op het balkon met Natalia. Ik dacht dat het balkon naar beneden ging komen. De mensen stonden recht en mee te zingen, maar ik voelde alles mee daveren. Ja ik weet hoe oud dat allemaal is hé. Daar denken anderen niet aan.

Maar het is niet gebeurd.

Gelukkig niet.

Hoe zag de bioscoop eruit?

Mooi. Ik dat er nog.... Op de Korenmarkt heb je er nog een en aan het Sint-Annalein ook nog. Ze zagen er allemaal hetzelfde uit.

En hingen er gordijnen?

Ja, de gordijnen waren dicht. En toen het begon, gingen ze open. Zoals in het theater, waar ik overigens veel naar ging. De stoeltjes waren zoals ze nu zijn. Geen harde, maar met stof beklede klapstoelen. Zoals in het NTG.

Was het er proper?

(resoluut) Ja, het werd er alle dagen gekuist. De mensen gooiden hun papertjes niet weg op de grond. We leerden dat ook op school hé.

Was er versiering?

Soms hingen er foto's binnen van Clark Gable. Van Laurel & Hardy. Aan de muur opzij hingen ze.

Was het er aangenaam om te zitten?

Ja, er was een aangename temperatuur. Natuurlijk, hoe hoger je zat, hoe warmer het was. Als de film bezig was, was het ook heel stil binnen. Tenzij het een film was om te schreien, dan zat iedereen er te schreien, en hoorde je dat. Ook werd er gelachen.

De mensen gaven geen commentaar?

Nee, het was stil. Het is niet zoals nu dat ze zitten te knabbelen en te drinken en met hun voeten op de zetels. Dat was toen niet en dat werd ook niet gedaan. Maar nu kijken ze naar niets. Nu komen ze met drank binnen en chips.

U dronk of at niets?

Nee, voor een uur en een half, twee uur. Het was niet nodig. Dat kon er niet af.

Was men ook streng? Als u niet stil was?

Er waren niet veel kinderen die naar de film ging, want dat kostte veel geld.

En zaten de zalen altijd vol?

Meestal wel, maar in de week niet, maar dan ging ik zelf ook niet.

00:18:00 Was het een sociaal gebeuren?

De mensen spraken niet elkaar. Tenzij ze elkaar zagen en dat ze elkaar kenden, dat ze elkaar een goedendag gaven, maar anders niet. Misschien beneden. In mijn tijd was beneden gemeen en was boven chic. Ik kan er niets aan doen. We waren niet rijk of zo. Je nam afstand van lawaaimakers. Met de tram was dat hetzelfde. Je had eerste en tweede klas. Eerste was vanachter, tweede was vooraan.

Had de bioscoop dan een slecht imago?

Nee, nee. Het was zowel rijk als arm dat ernaar toeging. Diegenen die aan de stad werkte, die kregen voordeel. Die hadden een kaart, die hadden voordeel. Maar ik had dat niet.

Iedereen ging naar de film?

Ja, er was nog geen televisie.

Heeft dat misschien veel veranderd?

Ja, dat heeft alles afgeschaft. De rijken keken thuis naar televisie. Ze kochten eten .... Ik had nogal veel rijk cliënteel. Vrouwen van advocaten en dokters en zo hoorde ik dat ze alles voor de televisie opaten.

U bent nog lang blijven gaan? U had niet snel een tv?

Nee, ik ben alleen gevallen en ik ging ieder weekend naar de Ardennen wandelen. En met de vakantie ging ik naar Zwitserland of Oostenrijk. Ik ging daar soms een keer naar de cinema. Ik heb daar Sneeuwwitje gezien. Ik had dat de eerste keer gezien in Brussel, voor de oorlog. Dat was toen een groot gebeuren. Mijn grootouders woonden in Brussel en mijn ouders gingen met mij naar de cinema, op de place de Brouckère. Dat was mooi die tekenfilm, dat zal ik nooit vergeten. Ik heb dat dan in Zwitserland in het Duits gezien, maar dat deed raar.”

Spraken de mensen voor en na de film met elkaar?

Ja, dat gebeurde, maar dat waren meestal koppels die samen gingen.

Sprak u met uw man na de film nog over de film?

Ja, zeker als het van dansen was.

Probeerde u de danspassen erna thuis?

Ja, thuis ja.

Kon je tijdens de film roken?

Nee! Nergens in de cinema kon je roken.

Was er een cafetaria?

Nee, nu is dat allemaal zo, maar toen niet.

Kon je niets kopen?

Nee, alleen een ijsje, zo op een stick. Maar anders niets. De mensen brachten snoep mee van thuis. Als je een snoeper bent. Ik was dat niet.

00:22:55 U koos nooit de film?

Nee.

Op basis waarvan selecteerde uw man?

Oh, films over de oorlog en van de cowboys, dat zag hij graag. En ik ging mee. Maar nu kan ik dat niet meer zien.

Sterren, was dat ook een criterium?

Ja, zeker! Van vroeger ken ik alle sterren, maar van nu ken ik niemand meer. Zangers ook, dat kenden we ook allemaal, maar nu ook niet meer.

Wat betekende de bioscoop voor de gemeenschap?

Het was een uitgaansmogelijkheid, een ontspanningsfunctie. Daarvoor ging ik ook. Ze gaven veel komedies ook. Nu maken ze zoveel komedies niet meer. En als ze er een maken, dan trekt het op niets.

Kan u voorbeelden geven van sterren?

Rock Hudson, Clark Gable, Frank Sinatra, Dean Martin, en die neger met een lapje voor zijn oog. Ik kan er niet opkomen. Al Johnson, maar dat was een geweldige oude. Ik heb als kind de 'Jazz Singer' gezien."

Het was de eerste geluidsfilm. Was dat een grote belevenis?

Wel, ik kende niets anders. het was de eerste film die ik ooit heb gezien. Wel, toch. Ik heb alleen stomme films gezien thuis. Mijn vader had een cinema gekocht voor mijn Sint-Niklaas. En hij draaide dat dan rond en dan zag je stille films hé.

Wel speciaal dat dat uw eerste film was.

Mijn mama wilde daar graag naartoe gaan. Het was 'Sonny Boy', dat was geweldig om te schreien.... En Shirley Temple. Die kon goed dansen en zingen.

00:25:30 En was er ook een verschil tussen cinema's op het gebied van de verzuiling.

Nee, dat bestond niet. Of ze in de lokalen zelf iets gaven, dat is mogelijk. Maar dat weet ik niet. Nee dat bestond niet. Voor de katholieken bestond dat wel, vertoningen in de lokalen. Maar voor de socialisten niet.

Zijn er andere factoren die de filmkeuze bepalen?

Nee, ik zeg het, zoveel ging ik niet. Ongeveer iedere week 1 keer.

Dat is toch regelmatig

Ja misschien wel, maar er was zoveel andere zaken te doen.

Bestonden er ook recensies?

Dat kon, maar daar keek ik niet naar. Ik was geen lezer.

Dus het bestond wel maar u las het niet

(knikt) een dagblad was duur.

Was er ook reclame tijdens de film?

Soms wel. Dat is meer in de oorlog begonnen. Ze toonden dat de jeugd mocht gaan kamperen, dan kregen de mensen daar zin in hé, de kinderen. Dat ze mochten op kamp gaan en zo. Dat was allemaal reclame voor de Duitsers (heeft het eigenlijk over propaganda).

En reclame voor producten?

Nee, dat is nu allemaal maar begonnen. Met de komst van Decascoop.

Hebt u ooit iets gemerkt van filmcensuur?

Ja, die film 'Gejaagd door de wind'. Die was verboden voor de kinderen. Zestien jaar, achttien jaar, ik weet het niet goed meer. Daarom deed ik mijn ma haar kledij aan.

Werd gewerkt met een systeem van...

Soms, ze keken hé. Als je kaartjes kocht, stonden te kijken hoe je eruit zag.

Had elke film een quotering.

Nee, dat niet. Bij 'Gejaagd door de wind' was dat. In de oorlog is dat beter geworden. De Duitsers waren meer losser. Zoals Marika Röck en Kristina Söderbaum, dat waren meisjes die ik graag zag. Ze zongen en dansten goed, maar ze zwommen naakt. En in feite mochten de kinderen dan niet binnen, maar dat Duitsers lieten dat toe.

Is het dan na de oorlog terug strenger geworden?

Dat weet ik niet. Ik ging altijd wandelen in de Ardennen. Ik ging niet naar de cinema. Ik heb dat niet gezien. Het is mogelijk, maar dat denk ik niet. Want ze gaven meer cowboyfilms.

Controleerden de Duisters in de bioscoop?

Nee, zij gingen ook naar de film. En het was altijd propaganda.

Hebt u veel propagandafilms gezien?

Iedere week tijdens de oorlog. Dat ze de Engelsen bombardeerden, en er was er maar een die altijd wonnen, en dat waren de Duitsers.

Was dat een hoofdfilm?

Nee, dat was de voorfilm.

00:30:30 Kijkt u nog vaak naar films?

Nee, naar 'Witse' en 'Flikken'. Daar kijk ik naar. Ik ken die personages. Het is niet gewelddadig.

Maar naar films?

Nee, als ze geven van de dikke en de dunne of Frank Sinatra, nee, daar kijk ik niet naar. Het is zwart-wit. Als ik iets zwart-wit zie, dan doe ik dat weg.

Toen Decascoop is gekomen...

Daar kom ik niet graag. Ze liggen met hun voeten op de zetels, ze zitten continu te eten en te drinken.

Wanneer bent u de laatste keer naar de cinema geweest?

Wel, mijn man is 6 jaar dood. Sindsdien ben ik niet meer geweest. Het interesseert me niet. Ik zeg altijd, het komt wel op televisie. En dan kijk ik nog niet. Het interesseert me niet.

Zou u zichzelf een filmfan noemen?

Nee, het was gewoon de ontspanning. Ja, ik zeg het. Zingen en dansen. De film van do re mi.

'Sound of Music'.

Ja. Dat allemaal hé.

En hebt u speciale herinneringen aan de bioscoop?

Nee. Als het zingen en dansen was. En dan kon ik ook dat liedje spelen.

00:32:58

Oké. Bedankt.

Naam INT: Jan Hendrickx
Naam RES: Gilbert Van Vlaenderen (1936)
Titel: JAREN 1940

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:00   Hoe oud was u toen u voor de eerste keer naar de film ging?

Ik was een jaar of 10 denk ik. Mijn mama was een grote fan van musicals. Ze was grote fan van Fred Astaire en Ginger Rogers. Wij gingen 2 tot 3 keer per week naar een van onze buurtcinema's. Je had er heel veel in onze buurt. De City in de fenixstraat, de Ideal in de Wondelgemstraat. Wij woonden op de Blaisantvest, dus dat was allemaal heel dichtbij. En je had ook nog de Royal in de Sleepstraat.

Ging u ooit verder dan de buurtcinema toen u jonger was?

Nee, toen ik jonger was, bleven we in de buurtcinema's. Tenzij het eens een grotere film was, dat was dan Majestic of Capitole.

De grote films werden alleen in het centrum gespeeld?

(knikt) Ja ... de echt grote films, de Amerikaanse en ook de Walt Disney's. Ieder jaar met kerst en nieuwjaar. Waar ik ook als kind met mijn neef en nichtjes naar toe ging, dat was ons programma voor de kerstdag. En elk jaar een andere natuurlijk.

U bent dus door uw moeder meegesleurd in de film?

Ja, absoluut. Maar ik had ook uit mezelf interesse. Ik speelde toen ook al (toneel) en zong ook al een beetje. Iets wat ik nu nog doet, alhoewel misschien een zwanenzang. Ja, onze liefde was dus ook wel georiënteerd naar muzikale films. En ook de vervolgfilm, want je had toen nog vervolgfilms. Films in twee, drie delen, 'come and see it next week. Same time and same place'. Die cowboy met zijn wit paard en zijn hond Rin Tin Tin. De tarzanfilms, alhoewel die niet in afleveringen waren, maar die waren ook altijd bij... (denkt na) Ja en de hele mooie oorlogsdrama's die na de oorlog kwamen: 'Mrs Minnever', 'All my sons'. Zwart-wit natuurlijk allemaal. En toen ik ouder werd en zelf interesse begon te krijgen, kwamen de meer anglofiele zaken. Dat was vooral in de Select, in de Rex aan het station. In de Savoy speelde de Franse films, en de iets meer aangebrande, verboden films. Ik ging hoofdzakelijk naar de Select.

Toen u iets ouder was?

Ja, toen ik student was. Toen ben ik bijna naar alle Engels films gaan kijken het was vaak zelfs een beetje verplicht hé.

00:03:08 Vanaf welke leeftijd ging u alleen naar de cinema?

Ja, rond die tijd, dus 17 a 18 jaar.

En ging u dan alleen of met vrienden?

Als we echt een film van de school op kregen, dan gingen we met de hele school. Af en toe was er zelfs een schoolvoorstelling. Maar meestal ging ik alleen, als interessepunt voor mezelf.

Dan ook nog 3 keer per week?

Nee, nee. Ik heb bepaalde zaken opgezocht en ik heb gemerkt dat als het er een heel mooi voorspel was voor de week daarop, dan ging ik de week daarop inderdaad er naartoe. Ik zal even kijken naar mijn overzicht (doorbladert zijn schriftjes) Ziet u Select, Rex Select, Eldorado Savoy, Capitole, Select, Select. Ziet u, dat is altijd in dezelfde week of de week nadien.

Eldorado had tijdens de bezetting een Duitse inslag. Die speelde dan alle Duitse films, maar ook films die in Duitsland gemaakt werden over Vlaamse boeken, bv. De Vlasschaard. Ook verschillende verboden films.

En ging u tijdens de oorlog vaak naar de film?

Ja, naar Duitse films, er was niets anders.

Toen u de oorlog gedaan was, hebt u dan de invloed van de Amerikaanse film onmiddellijk gemerkt?

(resoluut) Ja, heel sterk. Toen pas is de Amerikaanse film doorgebroken bij ons. Dat was een totaal nieuwe wereld die openging. Alhoewel ik nooit echt fan ben geweest van die zogenaamde Amerikaanse meesterwerken geweest. Ik zie toch liever de iets fijnere Engelse komedie. En dan vooral de acteurs, ze hebben schitterende acteurs. Ze spelen nooit, ze zijn het altijd. Dat is het grote verschil. De Fransen durfden nogal te overdrijven, de Duitsers overdrijven zeker. En de Amerikanen liggen er zo een beetje tussen. En bij hen is natuurlijk altijd het grote kijkerspektakel.

Als kind ging u meer naar muzikale films....

Ja, aanvankelijk.. we gingen eigenlijk naar alles wat in de aanbieding was. Er was niet zoveel keuze. En er waren soms films die weken speelden. Ze hadden verlengingen, dus er was geen wekelijkse wisseling.

Ging u later ook vooral nog naar muzikale films?

Nee, algemeen en literair. De *dinge* begon voor mij toen, dat was ook mijn specialiteit in het toneel, de thriller. De eerste Hitchcock's...

Hebt u daar veel van gezien, van Hitchcock?

Ja, bijna allemaal denk ik. Ja, dat denk ik wel.

Waarom hebt u alles zo nauwgezet bijgehouden?

Ik heb agenda's waar ik alles met de data en de zaal alles opschreef. (bladert in zijn boekjes) En de films staan daar in. De laatste was Congo, 'Congo River'. Die zijn we in de Sphinx gaan zien.

U gaat nog altijd naar de film?

Ja, maar niet meer zoveel. Het moeten echt... Zo rond de Oscar-tijd, omdat ik dan kijk wie de Oscars's gewonnen heeft. Ah ja, er is ook een grote belangstelling voor de Oscars gekomen. Ik heb een collectie winnaars van 1927 tot nu. Ik mis er alleen een paar van de zwart-wit, eerste periode. Ik mis er maar 5 of 6. 1927, 1928, '30, '34, '35, '36 en '37 heb ik niet. En dat is alles.

Bent u er naar op zoek?

Ja, maar die zijn praktisch alleen maar te vinden als ik naar Londen ga, in het British Film Museum. Daar kun je.. ik schrijf ze soms een brief vooraf om te zeggen dat ik kom en dat ze me die kunnen geven. En bij Southridges of Harrods hebben ook een grote afdeling... En bij Fnac, ze doen hun best. Ik heb er tamelijk veel van hen kunnen krijgen. Maar ik heb de indruk dat het gemakkelijker ging toen het nog op video was, tegenover de DVD's. ze hebben het allemaal niet meer opnieuw gemaakt hé. Maar het is een hele mooie collectie. En dat is dan veranderd in kleur. Ik denk met een 'American in Paris', ja in 1951. 'Greatest show on earth' was nog in kleur, 'From here to Eternity' was nog in het zwart. 'On the Waterfront' was nog in zwart-wit, 'Marty' ook.

Gaf u zelf ook coderingen (verwijzend naar cijfers in zijn schrift)?

Nee, Dat is wat ze gewonnen hebben. Een de nominaties en dan wat ze gewonnen hebben. En dan voor wie natuurlijk. Kijk, 'Bridge over the River Kwai', in 1957, heeft er 7 gehad. Waaronder een voor Alec Guinness, en ook een voor de regisseur, David Lean.

Wanneer is die belangstelling er gekomen?

Ook rond de jaren vijftig, ook weer met de periode van de universiteit. Want ik heb verschillende spreekbeurten nog gegeven. Dus iedereen wist dat ik dan een grote filmfan was.... Ik heb trouwens ook twee keer een filmclub gehad, binnen mijn toneelvereniging. Met iemand ook uit Deinze. Een beetje een meer elitaire club. Om de mensen te laten genieten. Bijvoorbeeld de 'Ladykillers', is een fantastische film (hij zingt het deuntje). Die hebben we een paar keer gedraaid. Terwijl ze niet zelf spelen.

Toen u als kind naar de cinema ging, was dat een echt beleving?

(zelfzeker) Ja, enorm. Er was niets anders hé. Er was geen televisie. Ik kom van de generatie dat er nog geen televisie was. Mijn vader heeft nog zelf een radio in elkaar geknutseld, met een bouw pakketje. (lacht) Als je dat aan jonge mensen verteld, vragen ze van waar je kom.

Maar de mensen gingen echt opgekleed naar de cinema?

Niet in de buurtbioscoop, nee. Ik zeg het, de kinderen zaten op banken, en de anderen op een stoel... soms als het ver was, gingen we met de fiets. Anders te voet. Het was om de hoek.

Dus u ging naar het centrum met de fiets?

Nee, altijd in de buurt. Als we naar het centrum gingen, was dat met de tram. We hadden een tramhalte in onze buurt, die eindigde aan het station. Daar had je dan de Rex. Naar de Select ging ik met tram 5, die ging naar het Zuid. Daar had je er vier hé. Je had de Select, de Century, Rex en Capitale. Ja, velen van de groten waren wel allemaal goed gegroepeerd. Je had Eldorado, Majestic en achter de hoek de Plaza, nu de Sfinx. Als de rij te groot was, dan kon je ergens anders naartoe. En het was permanent hé, je kon doorlopend naar de film gaan. Het was niet zoals nu. Een hele dag als je wilde.

Deed u dat, naar een andere bioscoop gaan als de rijen te lang waren?

Ja, als het te doen was. Als het echt mijn zin niet was, dan stelde ik het uit tot een andere dag.

Had u vaste dagen om naar de film te gaan?

Ja, we gingen nogal veel op vrijdag, toen het de premières waren. In het weekend gingen we meer naar de grote machines ... maar het opkleden werd niet echt voor de bioscoop gedaan, dat werd meer voor het theater nogal gedaan. Maar daar speelden ze ook soms een hele speciale film. Zowel in het theater, de KNS, als in de opera. Soms ook verfilmde opera's. 'La Traviata' heb ik daar gezien bijvoorbeeld. Mooie versies van die grote regisseur, Pasolini, nee, die andere. De Italiaanse regisseur van 'Romeo&Juliet'. Ik krijg wel gaten hoor, in mijn geheugen (lacht).

00:13:50 Op basis waarvan selecteerde u een film?

Wel aanvankelijk dus een beetje mama haar invloed, later de invloed van de universiteit. Dus dat was meer de anglofiele film. En de Walt Disney-films. Daar ben ik altijd een grote fan van gebleven. Mijn laatste was 'Sjakie en de chocoladefabriek'. Met Johnny Depp. Was bijzonder mooi. Heel knap. Techniek wordt ongelofelijk knap. Wat ze met een figuurtje kunnen doen in een hele beweging. Is schitterend gedaan. Door het feit dat ik ook begon te regisseren, ben ik ook meer op de regie, de technische aspecten beginnen letten. Er waren schitterende regisseurs. En nu nog.

Ging u vaak meer dan een keer naar een film?

Ja, het aspect dat ik daarnet aanhaalde van de hele dag, dat deed ik dan ook. Ik ging soms een hele dag lang naar de film. Vaak drie tot vier keer achter elkaar. En dan zeg telkens iets anders. Ik had meer aandacht voor details hé. Er waren ook hele mooi historische films, die nu niet meer gemaakt worden.

Zoals ‘Spartacus’ en ‘Ben Hur’?

Ja, die heb ik drie vier keer gezien. En nu ook met de nieuwe versies, durven ze scènes tonen die ze er vroeger hadden uitgesmeten.

Waar zat u liefst van al?

Liefst achteraan. Meestal vooraan op het balkon of achteraan in de zaal.

Waarom?

Ik weet niet waarom. Ik heb een bepaalde tic, denk ik. Ik moet altijd bescherming hebben in mijn rug. Ik heb niet graag mensen achter me. Op café en restaurant heb ik dat ook. Het is ook beter voor observatie natuurlijk. En op het balkon heb ik dan niemand voor me, en dat is ook een voordeel natuurlijk.

Zitten ze natuurlijk wel achter u.

(lacht) Ja, maar zo erg zal de tic dus niet zijn. Ik zat altijd gespannen te kijken.

U keek heel geconcentreerd?

Ja, echt geconcentreerd op alles en nog wat. Ik zag zeer veel details, zaken die de andere mensen niet zagen.

En sprak u graag na de film met mensen over wat u hebt gezien?

Ja, graag absoluut.

En vond u die mensen ook?

Als ik met de jongeren ging, jazeker.

Las u op voorhand over de film?

(begrijpt me verkeerd) Ik was altijd voorbereid als ik naar de film ging. Als de film in boekvorm bestond, dan had ik hem eerst gelezen. Op het ogenblik verschijnt bij het Nieuwsblad films waarvan zij denken dat het boek beter was (verdwijnt en haalt een paar boekjes).

Selecteerde u ook op basis van recensies die u hebt gelezen?

Nee, dat speelde niet zo een rol. Ik las ze meestal achteraf of sneed ze uit. Maar ik hield daar geen rekening mee. Ik was nogal zelfkritiek genoeg.

De aanwezigheid van de sterren speelde dat een rol?

Ja absoluut. De acteurs interesseerde me ook bijzonder. Er waren alleen grote sterren toen. Die films werden alleen maar gedraaid met diva's en grote mannen.

Had u favoriete acteurs?

Peter Ustinov is mijn grote favoriet. En ze zeggen trouwens dat ik er qua stem nogal op trek, als ik Engelse gedichten voordraag. Dat zal wel zijn omdat ik hem heel graag had natuurlijk.

En ook Alec Guinness, die heb ik al vernoemd. Dat vind ik het van het. Die heb ik trouwens persoonlijk ontmoet. Dat was een heel eenvoudig mannetje. Maar als je hem op de scène ziet staan, dan kijk je alleen naar hem. Hij had wel bodyguards bij, maar ook die waren heel vriendelijk.

U bent heel vaak met toneel bezig geweest, heeft dat een invloed gehad op uw filmkeuze?

Ja, ik denk het wel. Want de mensen vonden trouwens dat wat ik op het podium deed, mijn regiewerk, heel dicht aanleunde bij de film. Vandaar ook dat ik heel veel thrillers gedaan heb op de scène. Zoals de Muizenval.... Ja ik heb mooie dingen gedaan, uit de Engelse literatuur. Taste of honey, een heel mooi stuk.

Ik moet zeggen, de Italiaanse school heeft mij ook enorm beïnvloed. Omdat het eenvoudig was. Later met de 'biccioletta' en zo. Ook Visconti, dat was mijn grote favoriet. En Fellini, de fantasiefilm van Fellini. Ook nu 'la vita e bella', knappe film. Die man is geniaal.

Had u een favoriet genre?

Ja, de fantasiefilm lag me bijzonder goed. En de thrillers, de Hitchcock's. maar voor een thriller heb je ook enorm fantasie nodig. Al die plots, om die allemaal uit te denken. Ook een James Bond zag ik graag ook hoor. Dat was meer ontspannend, de plezantere versie. Je moest er nooit bij nadenken. Vooral de films met Sean Connery. (imiteert:) 'James...Bond'.

00:20:30

Laat ons een naar de cinema terug gaan? Hoe verliep een bezoek?

Ja, in de wijkbioscopen moest je heel vroeg gaan, of je kwam er niet in. Die wijkbioscopen hadden een hele avondvoorstelling 's avonds. Dat was een vol programma hé. Een voorspel, een inleiding, een tekenfilm, iets van de volgende week. Pas op het einde kreeg je dan de volledige film. En ondertussen ging het licht uit en aan. En met snoepjes, ze kwamen met ijsjes rond.

Dat was een ticket kopen aan de kassa, dan werd je begeleid. Je werd door de zaalbegeleidster begeleid met een lamp, want de film liep dan al. Als de film dan een grote invloed had, of je had een goed geheugen, dan kon je al de liedjes zingen of de dansjes doen.

Was er toezicht in de zaal?

Jaja, er was grote controle. Je moest er niet beginnen vrijen of kusjes geven op de laatste rij, kissing in the back row, dat was er ook niet bij in die tijd. Dat is meer verschoven naar de kleine pornografische bioscopen, zoals het Leopoldke. Een Gents monument. (lacht) het was plezant om eens te zien wat voor een atmosfeer er daar hing. Was altijd heel vol. Ze zagen er zaken die ze nog nooit eerder hadden gezien. Ze stonden om de hoek bij Eldorado om de film 'Bad in de schuur' te zien, waar je een eerste blote borst kon zien. Of in de Savoy kon in een film Zweedse meisjes met naakte borsten zien. Dat was dan het grote ding hé. Dat was het van het natuurlijk.

En waren de zalen proper?

Netjes, hele netjes. Dat werd dus enorm goed onderhouden. Voor zo'n een klein bioscoop, werkte er al gauw 4 of 5 mensen. Aan de kassa, die trouwens vaak wisselde. Dan had je de ouvreuses (zaalaanwijzers. In de grote zalen, zoals Majestic en Capitole, die hadden een bar. Een soort ontspanningsruimte waar je limonade en bier kon krijgen.

Kon je drinken tijdens de film?

Nee, daarom waren er zoveel pauzes. Licht uit, licht aan. 25 minuten pauze, dan een kwartier pauze. En zo duurde de avond ontzettend lang hé. Dat begon om zeven uur en je was pas tegen 11 's avond buiten."

Was er pauze tijdens de hoofdfilm?

Nee, ik dacht het niet. Wel op het einde van een film, 'Come back next week'. Als er een cowboy in een put viel, of Rin Tin Tin ergens vast zat of Tarzan ergens in een boom bleef hangen...

Waren dat echt vervolgfيلمs?

Zoals op televisie nu. 's Anderdaags het volgende deel of de week nadien. Dat waren er veel hoor. Nu is dat alleen nog 'Sissi' zeker. Maar vroeger was dat schering en inslag. (geeft voorbeeld van enkele Franse films) Er waren goede Franse acteurs ook hoor, die heel populair waren. Frankrijk lag toen dichterbij Vlaanderen dan nu. Veel van de Gentenaars waren ook Franstalig. Je had alle grote Franse acteurs. Jean Gabin, Frênet, Bourvil, Fernandel. Iedereen wilde die gaan zien.

U ook?

Ja zeker. Ook naar het Franse theater. Dat was uniek hé. Dat was dan volledig in ornaat natuurlijk. Er was meer show in de zalen dan op de scène. Jean Montand had je ook en zijn vrouw Simonne Signoret.

Was het aangenaam om te vertoeven, de cinemazalen?

Ja, dat vond ik wel. Het was altijd een feest. Het was nieuw voor ons. Het was allemaal speciaal en eigenaardig. We hadden dat nog nooit zien. Thuis had je met moeite wat radio, als je al wat rijker was. De eerst televisies, dat was eerst bij iemand thuis of in het café. En dan moest je daar naar toe. Iedereen ging naar daar. Dat was samentroepen voor dat scherm. Ik had een tamelijk rijke tante. Ze had een auto en een televisie. Dat was al heel wat.

Had u genoeg ruimte om te zitten?

Afhankelijk waar. In de grote ja, in de kleintjes iets minder. Ook van temperatuur was het er aangenaam.

En het geluid?

Ja, dat was iets anders. dat was nog niet zo perfect als nu. Dat vind ik de enige echt grote veranderingen: het licht en geluid. Nu is het enorm verbeterd, totaal niet te vergelijken. De technische snufjes begonnen dan door te breken. Zoals het befaamde 3D-brillettjes. Dat was ook een ding. Zo allemaal met een rood en een groen glas en brillettje op en af. Maar dat is maar een tijdje succesvol geweest.

En stond er vaak veel volk aan te schuiven?

Ja, altijd. Ze speelde soms niet een week, maar tien weken. De grote films.

Ging u soms kijken naar de kasten aan de ingang?

Ja, als allereerste. De stills hé.

Was dat ook een selectie criterium?

Nee nee, gewoon kijken hoe ze alles maakte, wat zou het zijn. De keuze was gemaakt toen ik thuis vertrok. Vanavond wil ik dit zien. En als je niet binnen geraakte, dan zou ik..... de Select dat was een klein bioscoop. Terwijl de Century daarnaast was heel groot. Dan ging ik naar daar dan als het een film was die me aansprak. Capitole was ook altijd heel veel volk. Ja, mooie zaal, de Capitole.

U ging vaak alleen. Was dat een bewuste keuze?

Ja, tenzij het met studenten was. Met mijn eigen school ben ik ook vaak geweest. Bijvoorbeeld naar de film 'Watership Down'. We hadden dan het boek gelezen en dan naar de film. Ik heb toen nog een ezels van mijn klas gekregen als afscheid op het einde van het jaar. Ik ging dan met de hele klas. We hebben ook 'Oliver' gespeeld. Dus dan gingen we samen. Dat was dan ook alweer later. Toen kwamen ook de grote musicals op. (begint spontaan te zingen)

00:30:00

Kan u zeggen dat sommigen zalen een specifiek publiek lokte?

Een specifiek publiek en specifieke films. Eldorado was Duits, Savoy was hoofdzakelijk Frans en een klein beetje aangebrand. De Rex waren de vluggertjes, nog even snel voor de trein te nemen. Veel thrillers in de Rex. Select uitsluitend Engels: de 'ladykillers', 'bam bam in the flying machine', ook de Hitchcock's liepen daar. De echte grote Amerikaanse films in Capitole en Majestic.

Was er ook een verschil in het publiek zelf?

Ja, duidelijk. De wijkbuurten, vooral oudere mensen. Het was ook goedkoper en er was ook verschil in prijs in de plaatsen waar je zat. Balkon was goedkoper en de mezzanine was altijd het duurste. De eerste drie vier rijen helemaal vooraan, die waren het goedkoopste. Omdat je en stijve nek en koppijn kreeg. In het begin was er zelfs nog live muzikale begeleiding.

Waren het dan nog stille films?

Ja, je had Chaplin, Buster Keaton en de Dikke en de Dunne. Jaja absoluut, je had nog geen klank. Dat is dan omgeslagen met de eerste klankfilm, de 'Jazz Singer'.

Kon je ook een onderscheid maken naar katholiek of socialistisch?

In de kleinere dorpen en steden was dat wel. Alle bewegingen hadden binnen hun eigen kring een eigen bioscoop. In Deinze had je de Volkskring, dat was de katholieke bioscoop. Je had volksverheffing, de socialistische bioscoop. En wij, de middenmarkt, waren de Vooruit, dat was voor de liberalen. Terwijl je in Gent ook de Vooruit had, maar dat was voor de socialisten dan. Het was er heel goedkoop, ver onder de prijs. Maar 5 frank, terwijl de anderen al aan 20 zaten. Het was ook een enorme zaal. Maar je had er twee hé. Een in de kelder en een in de grote zaal.

En de katholieken... zeggen dat er een bioscoop was alleen voor katholieken, dat kan je niet zeggen. Alleen de religieuze drama's die speelden ook meestal in de Majestic. Over bernadette en Lourdes. Nee ik geloof niet dat er daar veel....

Wel kinderen toegelaten of niet toegelaten. Dat was al een zekere selectie. Er werd nooit gesproken van katholiek of niet katholiek, zeker niet, maar ze mochten dan niet van de school of van het bestuur of zo. Niemand mocht naar de Savoy in die tijd hé. Dat was verboden.

00:34:19 Hebt u veel gemerkt van de censuur?

Jaja, de censuur kon heel erg streng zijn. Want, er zijn nu DVD uitgaven waar je scènes kan bij zien die toen werden verboden. Bijvoorbeeld in Spartacus is er een gesprek over biseksualiteit. De meester probeert te weten komen of zijn knecht ook biseksueel is. Dat is een heel symbolisch gesprek. Dat mocht er dus niet in. Ook naaktscènes waren uit den boze. Seksscènes helemaal niet. In die tijd was er weinig sprake van seks in de eerste films.

Bent u zelf naar bijvoorbeeld het Leopoldke geweest?

Ja ja, ik wou dat allemaal wel eens zien. Ik vond dat ook niet zo speciaal. Naar de Savoy ging ik zeker. Ik vond dat allemaal niet zo overdreven.

Had de bioscoop een bepaalde reputatie?

Ja, ik had een oom die nooit een voet in de cinema heeft gezet. Taboe, toen al. Dat is slecht, dat is zonde, je gaat er wat zien, Mensen die met hun gevoelens te koop lopen,... nee, er was veel tegenwind. Zeker. En de rol van de Kerk was op dat gebied toch nog wel tamelijk streng. Op de preekstoel werd gepredikt over de film. Niet naar daar gaan en zo. Ja, de kerk kon een film maken of kraken. Via het parochieblad en zo.

Bestond dat veel, recensies over films?

Ja, dat bestond. De aankondiging van nieuwe films, zoals nu wordt gedaan. Zoals bij het blaadje van de Kinopolis, of in dat gratis blad (doelt op zone 09). Daar wordt dat allemaal goed in beschreven. Het kwam ook in hun eigen pers natuurlijk. De Vooruit of de Morgen die bespraken vooral de films die zij dachten hun films te zijn. Zoals bijvoorbeeld de Italiaanse films hé. Socialistisch communistisch georiënteerd. Al die zwart-wit films in het begin. Zoals 'The Damned' van Visconti. Heerlijk film over de macht van de Duitse Nazi Röhm. Met Rampling als de vrouw en Berger als de man.

00:37:51 Kan u zeggen wat film voor u betekent heeft?

Heel veel, een heel stuk van mijn leven. Ik ben erdoor gevormd. Al de kunstzinnige gaan in de film de ronde hé. Of ik vergelijk.

Was het voor u een vertrekpunt om andere zaken te leren kennen?

Ja, zeker. Waar we nog niet over gesproken hebben en wat een grote rol speelde, is de Zweedse film met Bergman. Ik heb ook al die boeken, en teksten, en die taal hé was totaal nieuw voor mij. Het begin van 'Het zevende zegel': (spreekt Zweeds) Of 'Ze danste maar 1 zomer'... die zat ook in de Savoy. Verschillende talen hé. De Italiaanse school, dan de Zuid-Amerikanen en Spanje, met Buñuel vooral. Dat was ook een openbaring.

Wat is uw beste herinneringen?

Is een heel moeilijke vraag. Zoveel. Bijvoorbeeld de hele ding rond James Dean. Dat was bij ons helemaal niets. Dat heeft jaren geduurd voor hij bij ons ook een cult is beginnen worden. Toen ze zeiden dat James Dean de acteur was. 'East of Eden' bijvoorbeeld (haalt zijn schouders op) en 'Rebel without a Cause' en 'Giant'. Die laatste is totaal de mist ingegaan. Dat maakte bij mij weinig indruk. Alleen 'Rebel without a Cause' heeft op de jeugd een sterke indruk gemaakt in die tijd. Net zoals 'Blackboard Jungle'.

Een andere grote acteur vond ik Dave Bogart. Dat is een Vlaming hé. Zijn roots toch, zijn grootouders... (verandert) Disney, de Disney's...De eerste

Nederlandse films die begonnen. 'Siske de Rat', 'Keetje Tippel', 'Turks Fruit'. Ja. Ustinov. Ja, de gemengde Amerikaanse Italiaanse drama's. 'The Rose Tattoo' bijvoorbeeld met Mangani en Lancaster.

Het is een echte passie hé?

Ja, absoluut....

00:41:15 Toen u jong was ging u 3 keer per week...

Alleen in mijn jonge jaren. Vanaf ik student was dat nog maar 1 soms 2 keer. En ik heb dat ook niet echt doorgezet tot nu. Naar de highlights ga ik nog kijken, tijdens de Oscars. Nu zijn we twee keer geweest. Ah ja, misschien kan u dat ook opschrijven als specialiteit van mij: verfilmde boeken. Literatuur verfilmd. Ik heb altijd eerst het boek gelezen en dan ben ik de film gaan zien.

En was het boek beter dan de film?

Vind ik wel, dan kan je de eigen fantasie laten werken. Ik was altijd teleurgesteld met het zien. En als het omgekeerd gebeurde, als ik eerst de film had gezien. Dan geraak je niet meer los van de beelden. Je ziet de figuren voor je.

Dus echt het literaire?

Ja, het literaire, de sprookjes en de fantasie.

En komedies?

Ja, maar het moest wel echt goed zijn. De Engelse humor is als iets droger en iets moeilijker voor onze mensen.

00:42:58 Gaat u nog regelmatig?

Ja, ik ga niet meer zeggen wekelijks, maar laat ons zeggen maandelijks.

Dan vooral de grote films?

Ja, de films waar je veel over hoort zeggen. Dan wil dat ook met mijn eigen ogen zien.

Toen Decascoop is gekomen is dat echt een grote verandering geweest?

Ja, ik stond daar nogal vijandig tegenover. Mijn mooie bioscopen waren allemaal weg, ze waren allemaal gecentreerd. Langs de andere kant was het ook wel goed. Je kan beter kiezen wat je wil zien, waar. Er zijn nu 12 of 14 zalen. Ik het begin waren er dat minder een stuk of 6....(roept opeens) Solange! Nu weet ik het weer. Ik heb lang moeten denken. In de Eldorado speelde een mooie film met Audrey Fisher en een goede Duitse actrice. En de film heette 'So lange du da bist'. Op de affiches in de stad stond er de titel in

het Nederlands en het Frans. En in het Frans hadden ze hem vertaald als 'Solange es tu là'!! Dat was de max (hilariteit)

Komst van Decascoop had een grote invloed?

Ja, zijn er nog kleine zalen? De Sfinx is er nog. En anders niets meer. De Capitole wordt nu ook gebruikt voor theaterzalen en concerten.

Stoort u zich nu aan de Decascoop?

Het is niet meer proper. De popcorn en de papiertjes. Ook het geluid is vreselijk. En ze zetten hun GSM niet altijd af. De jonge mensen zijn vrij rumoerig. En de zalen zijn ook veel groter. Pas als je in de derde week of zo gaat, is het een iets kleinere zaal. Dan is het ook beter. Want die grote zalen zijn veel minder... Ja als je zo begint te vertellen. Het is al een volle 50 jaar geleden, zestig bijna.

En als u nu nog naar films kijkt, is dat dan vooral naar de technische aspecten?

Ja, nog meer. En ze maken veel kapot met de DVD's. met die extra's die ze erbij voegen en alles vertellen. Hoe ze alle geheimen maken. Zo bijvoorbeeld bij 'Gladiator', de scènes met de tijgers. Dan tonen ze in de extra's hoe ze dat gefilmd hebben, de tijgers aan de ketting leggen, filmen tegen een blauw scherm... en je hebt nog maar net die prachtige scène met de tijgers gezien, waar je met open mond zat. En al het geheim is nu ineens weg. Dat was in de oude periode allemaal anders. dat was allemaal nieuw en ongelooflijk. Hoe hebben ze dit gedaan, hoe dat?

Vindt u het nu beter?

Beter zou ik niet zeggen, anders. vooral technisch is het verbeterd. Ze zijn schitterend dankzij het licht en de klank. Dat zijn de nieuwe dingen tegenover onze tijd. Voor de rest.. de interpretaties zijn veel minder, de aankleding is soms afschuwelijk, de mise en scène. Meestal grijs,grauw. Het is niet meer plezant, niet meer mooi. Het mag niet meer mooi zijn, mag nooit schoon zijn.

00:47:09

Was het bioscoopbezoek een act van rebellie?

Ja, soms wel. Vooral met de oorlogsfilms; 'Paths of glory', 'Platoon', ... als ze er echt waren voor gemaakt. Absoluut. Er zat rebellie in.

Voor uzelf, was het geen sociale activiteit. Voor anderen wel, veronderstel ik? Gingen ze vooral niet in groep?

Niet aanvankelijk hoor. Nee, zeker niet. Nee tenzij met de school, of men met de klas ernaar toe ging. Of met culturele verenigingen die de films dan bespraken. Dan wel. Maar anders, hoofdzakelijk de familie. Als ze wilden betalen. Als je met drie of vier kinderen was, dan was dat al een behoorlijke som. Maar als je dan nog iets wilde drinken achteraf, of tijdens, dan spraken

we al snel over 100 frank. En dat was in die tijd viel hoor... echt groepen zie ik niet hoor.

Had u tijdens de oorlog soms schrik om naar de film te gaan?

Ja, en ook op straat moest je opletten. Je kon niet naar de laatste voorstelling, want dan kon je niet meer binnen. En de straten waren verduisterd. En er waren inderdaad controles en patrouilles. Nee, het was niet zo eenvoudig. Maar de films waren mooi en het was de moeite. Ja Gert Fröber onder andere, een grote Duitse filmer van onder andere de 'Vlasschaard'.....hij is ook al dood ondertussen.. Ik zeg het, mijn hele leven, je hebt het al gevraagd. Ik heb niets anders gedaan dan film, toneel en voordracht... ah ja dat heb ik dus nooit graag gezien. Horror en science fiction dat heb ik nooit graag gezien. Maar wild of enthousiast daarover ben ik nooit geweest. Maar de romantische film, de muzikale film...

En u hebt niet een film die eruit springt?

Nee, dat kan ik niet zeggen... wel, die 'Ladykillers'. Maar nee, niet echt. Het gaat allemaal zodanig vlug hé. Jongens toch ...

00:50:11

Naam INT: Pieter Thielemans
Naam RES: Valentin Vande Sande (1928)
Titel: JAREN 1940

TRANSCRIPTIEFICHE

000   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken ?**

Oh, een jaar of zeven. Met mijn zus.

En rond welke leeftijd ging u het vaakst naar de bioscoop?

Tijdens de oorlog. We hadden niets anders. Je had toen uitsluitend Duitse films en af en toe eens een Italiaanse, omdat die Italianen meededen met de Duitsers. Soms ook eens een Franse film. Dat was alles. Ik ging zeer graag omdat het meestal muzikale films waren.

Welke andere dingen deed u nog toen, buiten naar de film gaan? Als amusement dan, enkel film?

Ja. Wij hadden niets anders tijdens de oorlog. Dansen mocht ook al niet. Maar ik ging toch gaan dansen met mijn zuster, het is te zeggen, ik ging mee met haar voor aan de deur te staan om te kijken of er geen Duitsers aankwamen. Dan moest ik rap binnen springen om te zeggen dat de Duitsers daar waren. Maar als je zestien zeventien jaar was haalden ze je op om in Duitsland te gaan werken.

En hoe oud was u tijdens de oorlog?

Ik was twaalf jaar als de oorlog uitgebroken is.

En wat was u gezinssituatie toen?

Vader en moeder leefden nog. Mijn zuster vond geen werk en ik was nog te jong om te gaan werken.

Jullie woonden samen?

Ja.

014   **Wat zijn uw eerste herinneringen aan het bioscoopbezoek?**

Oh, ik kan u zangers of zangeressen noemen die steen oud moeten zijn of die dood zijn. En La Santa was de eerste zangeres, dat was een Engelse sopraan en die zong heel hoog, zodat het zweet op mijn handen stond en ik dacht dat ze het niet ging halen. Ik ben echt een muzikale zot. Je moet eens kijken hoeveel

cd's ik heb. Dan had je nog Martha Eggerth en Jan Kiepura, dat was een koppel. Hij was een Pool en ze mochten daar geen films meer van draaien tijdens de oorlog. Dan had je nog Willie Fritz, Johan Heesters, een Nederlander die in Duitsland werkte, die heeft veel films gedraaid. Dan had je Zara Leander en Marika Röck, een schone vrouw die ik in het echt heb gezien (toont foto).

(Verbaasd) Die heeft u gezien in het echt?

Ja en Zara Leander ook. Ze is hier komen optreden in Gent, in de Ancienne Belgique, die al lang niet meer bestaat. Dat was een succes, ongelooflijk. Maar de Ancienne Belgique had geen achteruitgang. Dus moest ze terug langs voor naar buiten en het volk hield haar tegen. Iedereen wou tegen haar spreken en ze had een wit satijnen kleed aan en een ring met een diamant die flitste langs alle kanten. Dat was echt een schone vrouw waar ik fan van was. Enfin, ze hebben de politie moeten bellen, die zijn met enkele combi's gekomen, om het volk te doen uitwijken zodat ze buiten kon. Ze is vertrokken in de richting van Sint-Pieters.

En dan, het eerste Vlaamse Schlagerfestival was in 1965. En vele Vlaamse artiesten, zoals Louis Neefs, kwamen optreden. En het tweede deel werd opgenomen door de televisie. En dan ben ik bij haar (Zara Leander) geraakt tijdens de pauze liep ik naar beneden, ik moest en zou ze zien. Ik liep toen plots op Rocco Granata, ik vroeg hem of hij me wou vertellen waar Zara Leander was. Hij zij dat ze boven champagne zat te drinken. Ik ging naar boven en ze zat daar met haar man en nog enkele andere mensen te praten. En plots keek ze naar mij en zei ze met haar zware stem: 'Na, hat ihn gefallen?' (lacht). Ik stond aan de grond genageld. Ik ging bij haar, en had een foto bij mij, en ze vroeg: 'Willen sie bitte die foto untermzeichnen?' 'Ja gerne' zei ze en ze nam die foto en ondertekende hem.

En gaf u veel geld uit aan de bioscoop?

Enorm veel. Al mijn drinkgeld ging er aan op. Ik was geen caféganger, biljarten en kaarten, dat stond mij niet aan. Het was uitsluitend film.

045

Waar woonde u toen...

Bij het uitbreken van de oorlog? Op Wondelgem. Dat is hier buiten Gent.

En ging u dan in de zelfde buurt naar de bioscoop?

Oooh, je had een hoop cinemazalen in Gent. Ik zal het eens tonen (bladert in zijn schriftje met knipsels). Enorm veel cinemazalen waren er.

En u hebt er verschillende bezocht?

Ja, het grootste pak. (Zoekt verder). Ah, hier staan er een paar: Ciné Rex, Oud Gent, die bestaan niet meer. De Ideal was in de Wondelgemstraat, de Forum was aan het Van Beverenplein. De Métropole is een bank geworden. (Zoekt nog steeds naar knipsel dat hij eerst wou tonen, maar vraagt ondertussen ook andere zaken). Ken je Anton Karras?

Nee.

Heb je ooit van die film gehoord: 'De derde man'? Dat speelde zich af in Wenen, over smokkel in pelliceline. En Anton Karras had de muziek gemaakt voor die film, hij is ook in het Capitole komen spelen. Ik heb voor hem een boodschap gedaan: hij vroeg mij achter postkaarten om op te sturen naar zijn vrouw. Hij zei me dan dat ik in zijn naam op nieuw zou binnen mogen en zo heb ik hem twee keer gezien (zoekt verder naar knipsel). Hier, Marika Röck in Gent, zij wou haar foto niet tekenen. Ik was zodanig kwaad.. (lacht). Pi Scheffer, orkestleider van de Skymaster, nooit van gehoord?

(Schudt het hoofd).

Dat was een heel goed orkest. (Vindt eindelijk het knipsel dat hij zocht). Dat is van tijdens de oorlog, je moet zien hoe geel dat papier is. Hier: Capitole, Savoy, Select, Majestic in de Veldstraat, Majestic dat is nu op de Koremarkt hé, Rex, Oud Gent, Ideal en Forum, Metropole, Cinéac, Leopold III dat was aan het Sint-Pietersplein, Odeon op de Antwerpsesteenweg, Ciné du Parc dat ken ik niet, en de Scaldis op het einde van de Sleepstraat.

081 En u hebt al die bioscopen bezocht? U ging daar regelmatig naar een film kijken?

Ja, behalve Ciné du parc. En na de oorlog zijn al die zalen vernieuwd. De eerste cinémascoopfilm, The Rope, geven ze soms nog op Duitsland, met een heel goede artiest, hij was getrouwd met ... mijn geheugen laat me in de steek. Een heel mooi koppel. Ze zijn getrouwd en verschillende keren uiteen gegaan en hertrouwd. Richard Burton en Elizabeth Taylor, het valt mij te binnen. Die maakten van begin tot einde ruzie. Hij had haar een diamant gekocht van vier miljoen en zij was hem verloren.

097 Waarom koos u voor een bepaalde film? Wat bepaalde de keuze van de film?

Ten eerste de hoofdrolspelers. Als ik zag dat die of die meedeed moest ik de film zien. Of muzikale films, dat was mijn ding.

En wat was uw favoriete bioscoop?

De Capitole.

En waarom?

Ten eerste zijn zij als eerste met de cinémascoop begonnen, er hingen achttien luidsprekers. En er was een scène waarin de paarden van rechts kwamen en die liepen zogezegd over het doek naar links. En het lawaai hoorde je dus van rechts komen en je hoort het uitsterven langs de linkerkant. En als er een donderslag was sprong ik recht van te verschieten. Dat was precies alsof de donder insloeg in de zaal.

Dat was in het Capitole?

Dat was de Capitole. De Majestic was ook een goede cinema. Maar het was soms moeilijk want de zitplaatsen liepen niet naar beneden maar stonden allemaal gelijk. Als er dan een vrouw voor u zat met een hoed moest je je telkens verzetten als zij zich verzette. En in de Eldorado ging ik ook graag. Ooit mocht ik daar niet binnen, ik was zestien, er speelde een film met Kristina Söderbaum.

Er kwam een klein beetje seks in, de Duitsers waren daar zeer streng op, het was een Duitse film, 'De gouden stad'. Uw ouders zullen dat wel kennen. Ik moest zestien jaar zijn maar het was een dag of acht voor ik zestien werd. Ik moest mijn pas tonen. Er stond een rij, bijna tot aan het justitiepaleis. Ah, meneer zei ze ik mag u niet binnenlaten (lacht). Ik ging terug naar huis maar enkele weken later speelde de film terug in de Cinema Rex aan Sint-Pieters. Ik daar naar toe met de boerentram, we woonden nog altijd in Wondelgem. Er stond geen politie, ik vroeg een ticket, die madam zei niets en ik mocht binnen. Als ik buiten kwam stond er politie, ik dacht bij mezelf: ik heb ze toch bij hun kloten, ik heb de film gezien.

Ja, maar toen was u ouder dan zestien.

Ja zestien maar voor de schaamte alleen, als de mensen u zien, schaam je je.

127

Met wie ging u naar de bioscoop?

Met kameraden, of dikwijls alleen. Dat kon mij niet schelen, als het maar een goede film was.

Nooit met uw ouders of...?

Met mijn ouders ben ik ook nog geweest. Die waren ook zot van Marika Rökk, een zeer goede artieste. Het was een komische, ze kon dus beginnen wenen en lachen. Ofwel was ze zo Müde en Möchte sie schlafen gehen. (Lacht). Het waren schone films.

Was er een verschil in locatie naargelang met wie u naar de bioscoop ging?

Nee, daar keek ik niet naar. Meestal was het de Capitole omdat ze altijd de eerste waren met die cinemascoop. Alleen zij hadden dat, in gans Gent.

140

Was er een verschil naargelang met wie u naar de bioscoop ging in tijd? Verschilde dat in de week en in het weekend?

Tijdens de oorlog ging ik vijf keer in de week naar de cinema, dat was toen nog goedkoop. Als je de prijs nu bekijkt: zeven euro in de Kinopolis, als het een speciale film is acht euro.

En hoeveel was het toen?

Toen? Vijf of tien frank (lacht).

En waren er verschillende plaatsen, goedkopere en duurdere?

Ja, daar was er wel een verschil in. In de Capitole en de Majestic was het duurder als je beneden wou zitten, er waren twee balkons hé ... (...)

Waar waren we? Ging u vaker naar de bioscoop in het weekend of in de week?

In de week en de zaterdag en de zondag ook.

Dat maakte niet uit?

Nee. Dat maakte niet uit. Als het maar een goede film was.

En hoe vaak ging u dan? Wekelijks of dagelijks of een paar keer in de week?

Ik zei het, een keer of vijf in de week.

Altijd?

Ja. En sommige films heb ik tien keer gezien. Ik heb er nog in huis, opgenomen van de televisie.

Ah, we waren daarjuist bezig over het verschil in de cinema, boven en beneden. Beneden was het duur maar in de Majestic hadden ze twee balkons. Het gewone en mezzanine en mezzanine was de duurste plaats. Ik ben eens naar een film gaan kijken na de oorlog met Harry James en Xavier Gugat, dat waren zeer bekende artiesten in die tijd en er was enkel nog plaats mezzanine en dat was 25 frank. Ofwel moest je toen op de vloer gaan zitten, ze hadden toen te veel plaatsen verkocht.

164

Was uw bioscoopbezoek seizoensgebonden? Hing het ervan af dat het zomer of winter was?

Dat hing daar niet vanaf. Het mocht vriezen, sneeuwen of goed weer zijn.

Hoe ging u naar de film?

Met de tram naar het Van Beverplein.. Nu loopt die door tot in Evergem. Maar toen reed hij tot aan het VanBeverplein en moest hij daar zijn beugel draaien.

Hoe ging u gekleed naar de film? Dagelijkse kledij?

Ja, dagelijkse kledij, behalve de zondag deden we ons zondagskostuum aan (lacht).

Hoe verliep zo'n bioscoopbezoek?

Je had eerst het journaal. Dan had je dikwijls twee films, hetgeen nu ook niet meer is, maar de films duren nu wel langer, soms twee uur en een half.

Wie kocht het ticket?

Ik. Behalve als mijn ouders megingen, dan betaalden zij. (Lacht). Maar als ik alleen was moest ik zelf betalen.

Was er een lange rij wachtenden aan de kassa?

Dikwijls. Na de oorlog minder maar tijdens de oorlog was film het enige wat mensen hadden. Televisie bestond nog niet. Radio, dat mocht je niet hebben, maar wij hadden er toch één. Mijn vader luisterde naar de Engelse radio en dan moest ik aan de deur gaan staan om te zien of er geen Duitse soldaten aankwamen. Op Wondelgem was er een stoorzender die de Engelse radio stoorde. Het was verboden naar een Engelse zender te luisteren want die verspreiden boodschappen en de Duitsers trachtten dat te storen.

Kon u het geluid van de film horen tot buiten?

Ik denk het niet. Die zalen waren zeer goed geïsoleerd.

191

Was er controle op de tickets in de zaal?

Zeer weinig. Als je binnen ging in de zaal moest je je ticket wel tonen aan een meisje dat programma's uitdeelde. Ze gaf er dan een klein knipje in.

Was er veel personeel? Een portier of zo.

Datzelfde meisje dat de programma's rondbracht kwam in de pauze, als de eerste film gedaan was, rond met pralines, of met frisco's.

Hoe zag de bioscoop er vanbinnen uit?

Dat waren schone zalen.

Met schilderijen aan de muur of tekeningen?

Nee, je zag wel luidsprekers hangen hé. Maar dat is nu nog. Als je nu naar de kinopolis gaat zie je dat ook.

Hoe waren de stoelen? Waren die comfortabel?

Dat waren zetels, geen gewone stoelen. Je zat daar op de kussens. De Capitole was de beste cinema van ons land en de Majestic was ook zeer goed. Eldorado ook. Maar de wijkcinematjes, dat was al heel wat minder, daar had men klapstoelen. (Lacht). Je zette u neer en krak....

210

En was er een gordijn?

Ja, voor dat de film begon schoof dat langzaam open. Als de cinemascoopfilms opgekomen zijn, dat waren meters en meters hé.

En het was netjes binnen?

Ja.

En verwarming?

Ja in de winter toch.

Aan de Muide was er ook een cinema, de vlooiënbak zeiden wij daartegen (Giert het uit). Weet je waarom? Diegenen die op het balkon zaten, aten sjeiken en smeten dat naar beneden en als je dat in je haar kreeg moest je een stuk afsnijden. Dat was een vuile boel. En als de films afbrak begon iedereen te joelen ahoe, ahoe... (Giert het uit). Oh, jongens toch.

En gebeurde dat vaak?

Ja, dat gebeurde vaak. En in de Odeon waren dat films van ik zal u gaan hebben, Zorro en zo. Ik had een deel gezien en op het spannendste moment was de film gedaan en kwam erop het scherm: Kom volgende week terug. Dan kon je weerkeren. Dat zo acht weken achter elkaar. Als je het eerste gezien had, wou je het laatste ook zien hé.

Reeksen eigenlijk.

Ja. Zoals ze nu op tv geven. Dat waren de eerste soaps.

Hebt u ooit iets gezien van de projectiekamer?

In de Kinopolis staat zo'n grote projector maar zelf mocht ik daar niet binnen, dat was te gevaarlijk. Vroeger was dat ook brandbaar. Tegenwoordig niet.

240

En waren er vroeger ook al reclamefilmpjes?

Ja, tijdens de oorlog ook.

Wat was het imago van de bioscoop?

Hoe bedoelt u?

Welk idee hadden de mensen daarvan? Was dat positief?

Ja, over het algemeen wel. Behalve dan het vlooiënbackske waarvan ik vertelde. De Capitole, dat was echt enig hé. De schoonste en beste cinema van heel Gent. Maar na de oorlog is die jaren gesloten geweest. Omdat ze tijdens de oorlog zagezegd meegedaan hadden met de Duitsers maar die mensen deden gewoon hun werk. Dus voor de oorlog bestond die zaal al. Maar omdat ze Duitse films gedraaid hadden, was het gedaan. Hoe noemden ze dat? Aangeslagen zeker. Daar bestaat nog een ander woord voor maar ik kan er niet opkomen. Nu is het Capitole terug open maar het gebeurt zelden dat ze een film geven. Wel concerten.

Hoe was de sfeer tijdens de film?

Als de film afbrak begon iedereen te roepen.

Gaf men dan nooit commentaar op de film terwijl die liep?

Neen. Iedereen hield zich stil, anders staken ze u toch buiten. Nu heb je jonge gasten met een GSM die naar elkaar zitten te bellen in de cinema. Onlangs heb ik één gezegd dat hij moest stoppen met zijn GSM anders ging ik hem op de grond stampen. Het was gedaan met bellen. Dat moet je niet doen.

Wat voor publiek ging er naar de bioscoop?

Iedereen ging naar de bioscoop en zeker tijdens de oorlog. Dat was het enige plezier dat de mensen hadden. Als je nu zit te vervelen zet de tv op en je hebt ook een film. Alhoewel we nu ook in de komkommertijd zitten, ze geven niet veel meer op tv. Duitsland is de enige die nog mooie films geeft. En ik versta goed Duits daarmee kijk ik daarnaar. Ofwel Frankrijk, de zondagmorgen, is het om vijf na twaalf [Pascal Servranckx]. En dat zijn allemaal artiesten die optreden en komen zingen of dansen.

278

Werd er gegeten of gerookt in de cinema?

Neen, dat mocht niet. In Engeland en Amerika mocht dat wel. Daar hing een asbak aan de rug van de zetel voor u. Maar dat mag daar nu ook niet meer. Hier heb ik dat nooit geweten.

Hebt u ooit ruzies of rellen meegemaakt in de bioscoop?

Neen.

En een pauze was er wel?

Ja. Gewoonlijk na de reclame want dat kon lang uitlopen, ofwel na de eerste film.

En hoe lang duurde zo'n film dan?

Toch een uur en een half. Of een uur en drie kwartier, dat was dan al een hele lange film. 'Gejaagd door de wind' duurt bijna vier uur, dan begon je te schuiven op je zetel en werd je zodanig zenuwachtig. Je kan niet gaan plassen: ofwel moet je je inhouden, ofwel ben je een heel stuk van de film kwijt.

Wat betekende het bioscoopbezoek voor u?

Amusement. Ik ging heel graag.

298

En was naar de bioscoop gaan ook een sociale activiteit?

Wel ja, je kwam dikwijls iemand tegen die je kende. En achteraf gingen we nog een pintje drinken of in een danszaal gaan dansen. Of onderweg een pak frieten kopen en op straat opeten terwijl je naar huis ging.

Dat was dan eigenlijk een hele uitstap.

Ja dat was een hele uitstap. Nu zie je dat niet meer. Dat was echt plezierig.

Was het ook een culturele uitstap?

In feite wel. Zeker als ze documentaire films gaven, ik zie dat graag. Daar leer je ook altijd iets uit.

En was het een vorm van rebellie, naar de bioscoop gaan?

Neen. Ik heb dat nooit meegemaakt.

Associeerde u de bioscoop met nog andere zaken?

Niet speciaal.

317

Wat vindt u van de veranderingen in het bioscooplandschap?

Wel kijk: de Kinopolis staat mij in de eerste plaats al niet aan. Enkele jaren geleden ... Als ik tien jaar was heb ik voor het eerst in mijn leven 'Sneeuwvitje' gezien. En nu jaren na de oorlog, het zal drie of vier jaar geleden zijn gaven ze hem terug uit in de kinopolis. Ze staken ons in een klein zaaltje in de kelder, en er zat storing op de film. Ik was kwaad en wou mijn geld terug.

En hebt u het terug gekregen?

Nee, ik heb het geld niet teruggevraagd maar was wel woedend. En het jaar erop kwam die film uit op video en heb ik hem direct gekocht. Het was zonder ondertitels, ik had nochtans Nederlandstalige ondertitels gevraagd, maar ze staan er niet op. Ik ben het niet gaan terugdragen, dat kan me niet schelen, ik kan Engels.

Wat vindt u ervan dat er vroeger verschillende kleine bioscopen waren en nu één grote?

Dat is niet meer hetzelfde. Dat was vroeger veel gezelliger. Je moest natuurlijk wat verder lopen maar als je de tram nam was je ook snel in 't stad.

Maar ja, er waren vroeger veel cinema's.

Ja, je hebt het gezien, hé. En ze staan er nog niet allemaal op. Ik durf wedden dat er nog andere waren ook. Ja, ik ben 78 jaar hé.

345

Gaat u nu nog naar de cinema?

Af en toe ja.

Maar niet meer wekelijks.

Nee, niet meer wekelijks. Dat is veel te duur. Met mijn pensioen, tegen dat alles betaald is.

Hoe vaak ga je nog?

Als er een film is waarvan ik denk.... Welke film hebben wij voor het laatst gezien, Jeffrey? (Jongen die tijdens interview binnenkwam). Met Colin Farrell.

'Alexander'.

Ja, 'Alexander', dat was de laatste die we gezien hadden. Maar dat is al een tijdje geleden.

In de cinema?

Ja, in de Kinopolis.

359 Merkte u iets van een onderscheid tussen een socialistische en een katholieke bioscoop?

Dat bestaat eenvoudigweg niet. Ik denk niet dat het bestaat. Ah, je had de Vooruit ook nog.

Dat was socialistisch.

Dat was van de socialisten. Maar die draaien alle films, Amerikaanse, Duitse en noem maar op.

En ook het publiek...

Het publiek keek daar niet naar. Neen, als de film de moeite was kon mij dat niets schelen. Of ik nu naar de Vooruit ging of naar gelijk welke andere cinema. Als het maar een goede film was.

369 Hebt u ooit waarschuwingen meegemaakt van de kerk of van de school uit?

Neen, maar ene keer... 'Het IJzeren Gordijn': de Russen hadden de geheimen van een eerste atoombom gekocht of gestolen, waardoor zij ook een atoombom konden maken. En er waren betogingen van studenten en andere mensen, communisten waarschijnlijk. Omdat ze zeiden dat de Russen dat hadden gestolen van Amerika. Je mocht toen niets bij u hebben of ze tasten je af. Dat gejoel van het volk op straat weet ik nog, het was aan de Majestic.

Maar bijvoorbeeld op school werden er geen waarschuwingen gegeven, dat je niet naar de bioscoop mocht gaan?

Neen, neen. Niet bij mijn weten.

Wie bepaalde de filmkeuze als u met anderen naar de film ging? Kwamen jullie altijd overeen?

Ja. (Lacht). De ene wou naar die cinema, de ander wou dat zien. Dus zeiden we: we gaan nu naar daar en volgende week naar iets anders gaan kijken of ergens anders. Of zelfs in dezelfde week. Dat kon allemaal.

399 Werd de filmkeuze soms beïnvloed door de mening van anderen?

Luister, in de tijd Het Volk, als ze moesten weten van sommige films, ze zouden er spel van maken. Dat was de katholieke filmkeuring en er stond bij K.N.T., Kinderen Niet Toegelaten. En als er een film was waarvan ze veronderstelden dat er seks in kwam, werd die afgeraden. Als de ouders dat lazen zeiden ze dat we niet naar die cinema mochten. Ik heb daar altijd mijn voeten aan geveegd. Mijn ouders hebben mij dat ook nooit verboden. Ik had een sleutel vanaf mijn zestien jaar en ik heb nooit geen moeilijkheden gehad thuis. Ze vroegen mij of ik me had geamuseerd en of het een schone film was, ik zei ja (Lacht).

Welk genre van film verkoos u?

In de eerste plaats muzikale films. Maar ik heb ook andere films gezien. Maar van trillers ben ik niet zo zot. Ik krijg er teveel *jagingen* van.

424 Herinnert u zich nog filmcensuur?

Ja, 'De Gouden Stad' was gecensureerd.

000 En als u naar een film keek, zag u dan dat er sommige stukken uitgeknipt waren?

Ja, en nu merk ik dat nog beter. Kort na de oorlog was er een film met Frank Sinatra, die ik graag hoorde zingen en zag spelen. Ik ben met mijn nicht naar die film gaan kijken en zij had hem al gezien en ze zei dat er stukken uit mankeerden. Er was minstens een half uur film dat ze eruit geknipt hadden. Enkele jaren later was mijn nicht vertrokken naar Amerika en kwam die film opnieuw uit. Ik ben terug gaan kijken en zag dat het klopte, ik had bepaalde stukken niet gezien de eerste keer.

Er kwamen dus nieuwe stukken bij die er toen uitgelaten waren?

Ja, die er toen uitgelaten waren. Ze toonden hem later volledig. En dat heb ik nu op tv ook als ze oudere films geven, tonen ze hem nu volledig. 'The Rope', 'Het Kleed van Christus' dus. De eerste keer dat ik hem gezien heb moeten er ook stukken uitgelaten zijn. Maar ze gaven drie of vier voorstellingen. Laat ons zeggen dat ze om half twee begonnen en de film laat ons zegen duurde twee uur, dan konden ze als ze stukken weglieten vier keer de film geven. Maar als ze hem gans zouden tonen konden ze maar drie voorstellingen geven. En zo

hadden ze het geld in hun zakken. Nu heb ik hem volledig gezien. Maar ik herinner me nog goed de eerste keer dat ik hem zag, nu kwamen er stukken in die ik de eerste keer niet gezien had.

016

Bleef u fascinatie voor de film beperkt tot naar de bioscoop gaan of las u ook boeken of tijdschriften over film?

Ik las alles wat te lezen was. Ik heb nog boeken liggen. James Dean, die verongelukt is, hij was maar vierentwintig jaar, hij heeft maar drie films kunnen maken. Dat was een topvedette, hij werd opgehemeld en ik moet zeggen, het was echt een goede acteur. Hij kocht zich een Porsche en is ermee verongelukt. Ze hebben er een drama van gemaakt.

En filmrecensies, dat las u ook?

Awel kijk (toont documentatie) Dit is Zara Leander, het was een Zweedse, die speelde in Duitsland en liet zich deels uitbetalen in Zweden en deels in Denemarken. Haar huis werd ook gebombardeerd in '43 in Berlijn en ze heeft zonder boe of ba haar koffers gepakt en is teruggekeerd naar Zweden. Dit zijn filmrecensies, 'De weg naar de vrijheid', een paar filmanekdotes.

U hield dit echt bij. (Hij toont verschillende krantenartikels die hij heeft uitgeknipt en in een schrift geplakt).

Dat is de vrouw van Heinz Rühmann, dat was een heel bekende filmacteur, een komiek. En zij was ook een filmster.

Zo heb ik allemaal knipsels, nieuw werk van Zara Leander. 'Der weg zu Freiheit' (leest voor) Duitse films in Brazilië: Naast Maria Ilona werden in de loop van de maand september te Rio de Janeiro films uitgebracht. 'Het proces Garcida' 'Congo Express' 'Pour le mérite' en 'Hallo Jeanine'. Die film Hallo Jeanine heb ik zeker al tien keer gezien en ik heb hem in huis dus ik heb hem zeker al twintig keer gezien (lacht). Kijk, dat is ook Zara Leander, dat was een schone vrouw, maar een zeer zware stem. Ik heb nog een cd van haar ook en nog drie langspeelplaten.

...

Als je dan die Duitse journaals zag, van de slag in Stalingrad, ze trokken zagezegt elastische terugtrekking, ze hebben ons erop gelegd, meer dan veel. Kijk, dat was een zanger van het orkest van Ti Scheffer, hoe heetten die ook al weer? De Skymasters ja. De Skymasters in de Minard. La Esterella... Dat was van de Vooruit, kijk. Hier een orkestje dat speelde in de kelders van het Belfort. De Skymasters van radio Hilversum. ...

Anton Karras.

065

(leest) Zara Leander kwam, zong en won de harten van het Gentse publiek.

...

Dat was machtig.

...

Ann Christy.

(leest) Zara Leander is waarschijnlijk toen de nazi's in Duitsland het bewind voerden de enige kunstenaar geweest die het aandurfde Goebbels, de oppermachtige minister van propaganda te tarten. Als hooghartige, zelfbewuste

Zweedse had zij een grenzeloze verachting voor de minister die zei als een lichamelijke mislukking beschouwde. Want die had een hobbelvoet, je zag die zijn voeten nooit, je zag hem van de trap komen, maar zijn voeten zag je niet. Eén keer heb ik het gezien.

Kijk, dit is van het eerste Vlaams Schlagerfestival, 26 november.

...

Van Marlene Dietrich heb ik ook platen.

...

Dit is een novelle van Théodor Stam, een Duitse schrijver maar ik heb die film gezien. Je moet eens kijken naar dat programma (toont een klein papiertje dat in twee gevouwen is).

...

Zo klein!!

Erg hé.

Kijk, ik heb zeven jaar als beroepsmilitair in Duitsland gezeten (Toont info die hij meegebracht heeft uit Duitsland). Dit is die fameuze Marika Röck. Een Hongaarse die geboren is in Egypte omdat haar vader daar consul was. Het was een komieke.

Dit zijn allemaal uitsneden van films, 'De dans met de keizer'. Dat is die Hollander, Johan Heesters. Muzikale films hé. ...

Dat is van in de tijd 'De tien geboden' kijk. Dat waren schone programma's.

Was dat een film?

R: Ja. Dat was een film.

...

Yul Brynner ... Dit is het opengaan van de zee, zodat de joden kunnen vluchten. (op foto).

Waarover ging die film juist?

'De tien geboden' hé. Dit is een van de meesterwerken, die film.

Ah, hier staan ze allemaal: C. Hurston, Bakster, Yul Brynner, Yvonne de Carlo, dat was ook een fameuze, L. Pageant, J. Derek. (...)

Weet je wie ik ook gezien heb? Een heel gekende acteur. (Denkt na). Hoe heet hij? Peter Ustinov.

Die ken ik niet.

(Verbaasd) Nee! Maar allee jong. Dat is een Rus. Hij spreekt verschillende talen. Hij kwam op het podium om ons toe te spreken in het Nederlands, hij heeft een liedje gezongen in het Nederlands. *Awel* chapeau. Echt waar. Dat voor een Rus.

'La Dolce Vita', in Duitsland heette dat 'Das Süsse Leben'. (Toont prent).

Dat zijn de programma's van in de Duitse cinema's. Dat zijn tenminste programma's, (lacht) als je ziet wat een klein briefje we hier kregen.

Hier, met Sophia Loren, een film gedubd in het Duits, dat is om u een breuk te lachen. 'Bravo' met J Wayne. 'Die Brücke', dat zijn allemaal Duitse jongens en hun schoolmeester zegt dat ze in het leger moeten gaan om te gaan vechten

tegen de Amerikanen. Eén van die gasten schiet op een Amerikaanse tank. Maar er is maar één van die gasten die overbleef. Ik heb dat boek ook. Oh, 'Die Pariserin', 'La Parisienne' met Bardot. (Lacht).

Dat was dan ook vertaald, gedubd?

Ja dat werd allemaal gedubd. Een Amerikaanse film die gedubd werd in het Duits, maar met liedjes, dan bleven die liedjes in het Engels. Dat zou belachelijk geweest zijn.

Dat was ook een wrede film. 'Strafbataillo'n. Kijk, in de modder en ze moesten voortkruipen, smeerlappen (toont foto uit film). Eén die ze opgehangen hebben.

155 Kijk u nu nog naar films op video of dvd?

Ja, ik heb dvd's. (...)

160 Ok, dat was het. Bedankt.

Naam INT: Benedikte Thyrou
Naam RES: Denise Vandewinkele (1933)
Titel: JAREN 1940

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:00   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?**

Als kind nog. Gedurende de oorlog. Ik was misschien 8 à 9 jaar.

Rond welke leeftijd ging u het meest naar de film?

Als ik ouder was, 16 tot 18 jaar.

En in die tijd, deed je dan nog andere bezighoudingen? Zoals dansen, muziek, televisie, radio?

'k Ging nog wel eens gaan dansen maar niet veel.

Naar de kerk of zo ?

Neen

In een jeugdclub ?

Neen. Bij een gelegenheid, een trouw of zoiets .

Hoe was uw gezinssituatie toen u naar de bioscoop ging ? Was dat met je ouders ?

Als ik jonger was met de ouders.

Beide ouders ?

Beide ouders, ja.

En later ?

Later alleen totdat ik mijn man leerde kennen.

En dan ook met je man ging je dan vaak naar de cinema ?

Nog voordat we getrouwd zijn en dan nadien.

Wat zijn uw eerste herinneringen van uw bioscoop ?

Dat er daar veel meer volk was en mooie films.

En herinner je nog dingen van als je 8, 9 jaar was toen je naar de film ging?

Jaja, ik herinner me de titel van de film, 'Een meisje van zestien', dat was met ... Hoe heet die ook weer...Connie Froeboes ... Ik weet niet hoe het geschreven was...of ik het goed uitspreek. Het was een Duits meisje.

En wat zijn je beste herinneringen van de cinema ?

De films van, muzikale films met Marika Rökk, Johan Heisters.

Gaf u veel geld uit aan de film aan het naar de cinema gaan ?

Wat bedoel je?

Van je geld dat je had of je veel geld uit gaf voor de cinema?

Neen, dat was juist de hele entree betalen en dan eens een yscro kopen of een snoepje langs de vijf dat we dan meenamen in de cinema.

00:03:14 Waar woonde u op het moment dat je het meest naar de cinema ging?

Ook in Gent.

In welke buurt?

Groendreef en Abrikozenstraat. Dicht bij elkaar.

Welke buurt was dat?

De Brugsepoort.

Ging je in diezelfde buurt naar de cinema?

Toch dichtbij.

En ging je ook in een andere buurt naar de cinema?

Soms een keer naar de Muide. Omdat ik familie had die daar woonde.

Niet in een andere stad of dorp?

Nee.

Bezocht je vroeger kleine bioscopen of grote?

Dan waren er nog geen grote. Eén kan ik mij herinneren. In de Veldstraat. Dat was de Cameo en dat was een tamelijk grote cinema.

En ging je naar die cinema?

Ja.

Merendeel naar de kleinere?

Ja. De kleinere cinemazalen in de buurt.

En ging je dan naar een bepaalde cinemazaal of koos je op basis van een bepaalde film dat je wou zien?

Ik herinner mij nog een cinema, dat was de Rio. En daar draaiden ze meer cowboyfilms, westernfilms. Maar dat zag ik niet zo graag.

Naar die cinema ging je niet dan?

Ik ging soms wel eens mee met mijn man. Maar ik was daar niet voor.

Naar welke zaal ging jij dan het meest?

Oooh. Ik kan er veel opnoemen hoor. De Ganda, Novi, Cité, de Rio, de Majestic, de Cameo, dan had je nog op de Muide: de Scaldis.

En wat was je favoriete zaal?

Dat was de Cité en de Novi: daar was het ook aangenaam.

00:06:33 En met wie ging je naar de cinema? Eerst met ouders? En dan met je man?

Ja.

En ging je soms met vrienden naar de cinema?

Nee nee. Dat deed ik niet. Als ik getrouwd was, dan ging ik met m'n man en soms met vrienden, andere mensen.

En ging je bijvoorbeeld met je ouders naar een bepaalde cinema? En met je man naar een andere cinema?

Ja, dat scheelde wel een beetje.

Ging je merendeel in de week naar de cinema? Of in het weekend?

Nee, dat was in het weekend. Op zaterdag of zondag. We moesten werken in de week.

00:07:26 En ging je vaak naar de cinema? Eenmaal in de week of Twee keer in de week? Of om de 14 dagen? Of éénmaal in de maand?

Laat ons zeggen om de 14 dagen, 3 weken misschien.

Ging je meer in je jeugd of nadat je trouwde naar de cinema?

Meer in mijn jeugd. Nadat we trouwden, zijn er kinderen gekomen en dan hadden we geen tijd meer. Een babysit, daar hoorde je nog niet van.

Ging je meer in de winter of in de zomer naar de cinema?

In de winter en de zomer.

Het ganse jaar door?

Misschien in de winter meer dan in de zomer. Mijn vader die wandelde graag in de zomer.

Ging je meer of minder tijdens de vakanties naar de cinema?

Nee, ik denk niet dat dat veel verschil maakte.

00:08:45 Hoe ging je naar de cinema? Te voet of met de tram?

Soms beiden. Wij woonden op de Brugse Poort en we hebben hier nog geparkeerd. Dan gingen we naar de Muide te voet. We konden de tram nemen, maar het was goed weer, dus gingen we te voet.

Te voet?

Ja, en soms met de tram.

Niet met de fiets of de auto?

Neenee.

En als men naar de cinema ging, ging men dan in z'n gewone kledij of deed men dan propere kleren aan?

Men had propere kleren aan.

Ietsje deftiger?

Ja, ik had weekkieren en ik had er dan voor de zondag.

En dan deed je zondagskleren aan om naar de cinema te gaan?

Ja.

Nu enkele vraagjes over het cinema bezoek zelf. Wie kocht er het ticket?

Mijn ouders en anders mijn man. Als ik toevallig alleen was, kocht ik het ticket zelf.

Was er een rij buiten aan de cinema? Moest je wachten in een rij?

Ja, we moesten soms wachten.

Lang wachten?

Ja, als er veel volk was.

En als je dan stond in de rij, kon je dan soms het geluid van de film tot buiten horen?

Ja ja. Soms buiten de zaal, in de bijzaal, soms in de zaal zelf en dan moest je in de gang wachten. Dan keken we als er een plaatsje vrijkomt.

Waren er verschillende soorten ticketjes?

Nee, dat herinner ik me niet. U bedoelt misschien om te zien welke plaats je zit.

Ja.

Ik zat meestal beneden. Je had het balkon, je had de zijkanten,

Was er daar controle op?

Ja ja. Er liep altijd een meisje rond. Als het donker werd, hadden ze een lamp bij zich om je plaats aan te wijzen. Als de film speelde, was het al donker in de zaal en dan zag je niet altijd waar je moest gaan zitten.

Was er nog personeel in de zaal? Er was iemand die je plaats toonde.

Ja.

Was er nog personeel?

Tussen de pauzes ging er iemand rond met een mand met ysko of met andere snoep.

Waren er zetels? Of losse of vaste stoelen?

Ik heb ze beiden gekend. Als kind waren dat nog van die klapstoelen zoals ze zeggen. In hout. Later waren het zetels.

Was er een gordijn in de cinema vanvoor?

Ja. Meestal een rood gordijn, en dit ging open wanneer de film ging beginnen. Als dit open was, zag je het tweede doek.

En was er verwarming in de cinema?

Ja, dat ook.

En versiering?

versiering... lampjes langs de muren. Met kapjes over.

En was het netjes in de cinema?

Ja, dat was ook een soort tapijt. En vroeger was dat iets... dat ze zo gewoon konden dweilen. En dan is dat allemaal veel veranderd. Moderner geworden.

En als de film bezig was, was er voordien of tijdens reclame?

Dat was gewoonlijk het journaal. En dan een voorfilm. Dat duurde niet al te lang. En dan de hoofdfilm. En na de hoofdfilm was er soms nog iets voor de kinderen. Een tekenfilm ofzo. En een voorstelling wat men de volgende week ging spelen. Dat tonen ze nu op televisie ook nog.

Was er meestal 1 film? Of 2 films per vertoning?

Meestal 1 hoofdfilm.

Was er reclame?

Ja, maar niet zoals nu.

Dia's of een klein filmpje?

Een klein filmpje. Ik kan niet meer zeggen over wat het precies ging.

00:15:01 Wat is het imago van de film? Hoe zagen de mensen het? Ging iedereen naar de film? Was dat voor iedereen?

Het was amusement, om de dagelijkse zorgen te vergeten en om eens te kunnen lachen. Er zaten soms heel plezierige films bij. Al die artiesten zijn al lang overleden.

Herinnert u zich soms nog de prijs voor de cinema?

Dat weet ik niet meer.

Hoe was het publiek? Gingen alle mensen naar de cinema?

Jong en oud. Dat hing een beetje af van het soort film die ze speelde.

Alles mensen door elkaar?

De jonge meisjes en jongens zaten vanachter. Je kunt wel denken waarom.

Werd er commentaar gegeven op de film? Praatte men tijdens dat de film bezig was over de film?

Ja. Er waren er altijd, maar het was dan direct van: 'ssst'.

Mocht men eten tijdens de film?

Ja dat ook. Ik had een tante die bier meehad, tafelbier, boterhammen en snoep. Mijn specialiteit was van die zure bollen. En dan wachtte ik totdat het donker was en deelde ik die uit.

En rookte men tijdens de film?

Ja, dat mocht.

Waren er soms ruzies in de cinemazaal?

Ja, dat ben ik wel eens tegengekomen. Zo eens een discussie over de film.

Werd er in de film opgelet? Was iedereen aandachtig?

Ja, dat wel.

Was er pauze in de film?

Ja ja.

1 pauze?

Ongeveer halverwege de film. Maar je had ook veel films die doorspeelden ook.

Dus niet altijd?

Nee, niet altijd.

Wat betekende de bioscoop binnen de gemeenschap? Voor de mensen?

... om hun zorgen te vergeten, een afwisseling, een ontspanning,...

Het was eigenlijk belangrijk om naar de cinema te gaan?

Ja, de mensen vergaten dan een keer een tijdje hun zorgen.

00:18:35 Voor u persoonlijk, wat betekende het om naar de cinema te gaan? Keek je er naar uit of was je blij om naar de cinema te gaan?

Ja, ik ging graag naar de cinema. Muzikale films zag ik graag. En 'Baron Munchausen' heette dat. Dat was met Hans Andersen.

Keek je veel Duitse films?

Ja, dat was tijdens de oorlog. Met Duitse artiesten.

Hoorde naar de cinema gaan bij een speciale gelegenheid?

Nee, dat was gewoon.

Was dat een sociale activiteit? Deden de mensen dat in groep?

Ja, dat gebeurde ook wel. Soms gingen ganse families samen naar de cinema. En dan gingen ze soms nog gaan dansen of iets gaan eten.

Er werd dan ook over de film gebabbeld?

Ja, dan tuurlijk.

Voordien en dan achteraf?

Ja.

Je zei al dat de mensen dat zagen als een vorm van ontspanning, maar zagen de mensen dat ook als een culturele uitstap?

Ik ben natuurlijk van de lagere klasse zal ik maar zeggen. Wij waren allemaal werkmensen die wisten niet veel van cultuur.

Maar men vond het leuk omdat samen in groep te doen?

Ja ja. Ze konden daar over praten, wat hen meest beviel, wat hen minst beviel.

En associeerde je een bioscoopbezoek met iets anders? Een cafébezoek of gaan dansen?

Als ik getrouwd was, met m'n man, gingen we soms een keer op café. Of eert iets gaan eten.

Hoe ervaarde je de veranderingen in de cinema?

Dat was niet altijd positief. Toen had je veel minder geweld in de films. En seks kwam er absoluut niet in.

En ook de veranderingen in de cinemazalen?

Alles werd ook moderner gemaakt. Dan zijn ze beginnen te verdwijnen.

00:21:47

En was er in die tijd bijvoorbeeld sprake van een socialistische of katholieke cinemazaal?

Ja, ik geloof van wel, tijdens de oorlog. Maar dat was zo een beetje ondereen. Dat mocht niet luid gezegd worden.

Herinnert u zich nog katholieke waarschuwingen tegen cinemabezoek in uw omgeving? Bijvoorbeeld dat ze van de kerk uit zeiden dat je naar bepaalde films niet mocht gaan kijken.

Nee, dat heb ik niet ervaren.

00:22:37 En nu is het over de film zelf, wie bepaalde er de filmkeuze?

Ondereen, mijn mama zag dezelfde films graag als mij. Mijn papa, het kon hem niet echt schelen. Hij ging gewoon mee.

Wat bepaalde die filmkeuze? Succes in andere landen? De affiches? De sterren?

De affiches en de foto's. Als je binnenging in de zaal had je langs beiden kanten foto's van de film die speelde en van de film voor de komende week.

Ging je ook naar specifieke films voor bepaalde sterren die erin meespeelden?

Ja, muzikale films. Meestal was dat met Marika Rökk en Johan Heesters. Die konden mooi zingen en dansen.

En ging je bijvoorbeeld ook naar een film omdat dat aangeraden werd door andere mensen?

Nee, ik keek meestal met mijn ouders of alleen.

Wat herinnert u zich allemaal van de films? Het zingen en het dansen? Zijn er nog dingen?

Ik zou es moeten denken... Ik kan mij nog bepaalde films herinneren. Marika Rökk en dan van die schaatster: Sonia Heini, Die speelde in een film 'die Gouden Stadt'. Dat was over Praag. Dat was een film die verboden was onder de 18 jaar. Ik was toen al 18 jaar en er was daar absoluut niets in te zien. Ik vroeg mij af waarom de kinderen niet binnen mochten.

En ondervond je soms filmcensuur? Bijvoorbeeld dat er bepaalde films verboden werden onder de 18 jaar. Of andere films die totaal niet toegelaten werden?

Ja, er stond dan op 'Kinderen niet toegelaten.'

Waren ook films waarin er geknipt werd? Waarin er stukken uitgehaald werden?

Dat weet ik niet. Dat kan ik niet zeggen.

Was u in de tijd toen een echte filmfan?

Ja, dat kan je wel zeggen. Ik ging in die tijd graag naar de film.

En bekijk je nog steeds films? Op tv of in de cinema?

Nu, ja. Ik heb veel dvd's en andere films.

En ga je nog naar de cinema zelf ook?

Ja. Nu niet zoveel meer natuurlijk. Ik heb iets ontdekt, via een buur, dat is de seniorenfilm in de decascoop. Maar ik durf zo ook eens gaan, als ik iets zie dat mij bevalt, dan ga ik daar met mijn dochter naar toe. Of met een vriendin.

Je bekijkt nog altijd welke films er gedraaid worden.

Jaja. Maar nu in de zomer, is het meer weer om terrasjes te gaan doen.

Zijn er nog vragen die ik niet gesteld zou hebben?

Nee, ik denk het niet.

00:27:05

Naam INT: Jan Hendrickx
Naam RES: Christiane Vangele (1937)
Titel: JAREN 1940

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:00   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar de film ging?**

Dat moet na de oorlog geweest zijn hé. Na 1945. Ik denk 1947 ongeveer.

Hebt u nog een herinnering aan die eerste keer?

Ik weet niet of het de eerste keer was, maar een van de eerste keren. Toen ben ik naar 'Bernadette de Lourdes' geweest. Dat was in de Century.

Was dat speciaal?

Ja, dat was zeer speciaal. Televisie bestond nog niet. Dus het was een groot evenement.

Ging u met het hele gezin?

Die keer weet ik juist niet. Ik ben 5 a 6 jaar ouder dan mijn broer en zus. En dan nog kan het zijn dat ze megingen. Want het was een goede film. Er was niets slechts op te zien, niets bezwend.

Waren u ouders streng?

Ja, heel streng. Streng katholiek. Mijn ouders bepaalden de filmkeuze. Zelfs tot mijn huwelijk bepaalden ze naar welke film ik ging (begint te lachen). Tot mijn vierentwintigste.

U hebt nooit zelf mogen kiezen naar welke film u ging?

Oh, dat werd niet opgedrongen of zo. We overlegden in samenspraak. Maar veel keuze had ik niet, het waren mijn ouders die betaalden. Dus ik kon niet anders.

Gingen u ouders ook zonder jullie naar de film?

Ja, 's avonds. Dan moest ik op mijn broer en zus passen. Ik was de babysit.

Ging u op een vaste dag naar de film?

Ja, op zondag. En als mijn ouders alleen gingen, dan gingen ze in de week. Dat speelden ze zogezegd de meer gedurfde films, met Gina Lollobrigida en de andere Italiaanse. Ik weet het niet meer.

Naar welke cinemazalen gingen jullie meestal?

Toen we op de Muinkaai woonden, was dat Capitole, Century, Savoy, Majestic en Eldorado. Volgens de film die gespeeld werd.

00:03:30 Op basis waarvan selecteerde u naar welke film u ging?

Een beetje meer geschiedenis zeker, historische films. 'Jeanne d'Arc' heb ik ook nog gezien in de Capitole. Dat was een van de eerste films in breedbeeld.

Ging u ooit alleen?

Nee, altijd met de ouders.

En altijd op zondag?

Misschien dat ik een paar keer in de week ben meegegaan, maar zo dikwijls was dat niet. Ik moest studeren hé.

Ging u wekelijks of tweewekelijks?

Dat was niet zo in een vast stramien. Het hing er van af welke films er speelden of we gingen.

En dat waren vooral historische films?

Ja, of curieuze films. Met Bourvil en zo.

Wat zag u het liefste?

Ik zag altijd graag mooie films. De films die veel succes hadden, die zag ik graag.

Zoals 'Gone with the wind'?

Die heb ik nooit gezien, maar wel bijvoorbeeld 'Moby Dick'. Die heb ik ook gezien."

Altijd films met een geschiedkundige inslag.

Ja.

Had u een voorkeurzaal?

Een voorkeur niet, het hing echt af van de film.

Had elke zaal zijn eigen genre?

Ja, dat wel. In de Century had je meer cowboyfilms, in Capitolespeelden de grote succesfilms. Romantische films speelden meer in de Savoy, in de Majestic speelden ook de grote films.

U bent Franstalig. Ging u dan ook meer naar Franse films?

Veel van de films waren Frans, of met Franse ondertitels.

Het was niet zo dat u alleen naar Franse films ging?

Nee, want bijvoorbeeld 'Moby Dick' was al geen Franse film.

Zag u graag de grote Amerikaanse films?

Ja, dat was telkens opnieuw een groot evenement hé.

Deed u speciale kleren aan?

Ja, je was altijd goed gekleed hé.

Toen u later met uw man ging, ging jullie dan alleen?

Ja, toch niet met mijn ouders er bij hoor (bulderlach) Toen we verloofd zijn, zijn we nadien gaan eten.

Toen u met uw man ging, naar welke film ging u dan?

Ook hetzelfde genre. We bepaalden samen naar welke film we gingen.

Op basis waarvan?

Tja...

Speelden sterren een rol?

Waarschijnlijk wel. Ik weet dat mijn man op sommige momenten drie keer per dag naar de film ging. Dat was voor mijn tijd. Hij was tien jaar ouder dan me. Hij was ook een jongen natuurlijk. En zijn ouders waren handelaars, dus hij had ook meer vrije tijd.

Was het bioscoopbezoek ook seizoensgebonden?

Waarschijnlijk meer in de winter, maar als er een goede film speelde, gingen we toch, zomer of winter.

Wanneer gingen jullie naar de film op zondag?

Euh, 's middags. Naar de Walt Disney altijd.

00:09:40   **Waar speelden ze die?**

In de Capitole. Er was altijd een lange rij wachtenden. Alle jaren was er een nieuwe film.

Weet u nog welke films u zo hebt gezien?

‘Pinokkio’... ik heb ze allemaal boven liggen op video. ‘Bambi’. Ah ja en ‘Bambi’, die hebben we niet in de stad gezien, omdat we ziek waren. Dan zijn we hem gaan zien in de Sint-Bernadettestraat (De Nova).

Ging u ooit naar de wijkbioscopen?

Nee, normaal niet. We woonden in het centrum hé. Het is niet dat we niet wilden hé.

Hoe ging u naar de film?

Te voet hé, van de Muinkaai. Het is maar nu dat ik de tram neem, omdat ik er nu niet meer voor moet betalen. Vroeger deed ik alles te voet.

En had u acteurs die u graag zag spelen?

Nee, ik ben nooit fan geweest van iemand speciaal.

00:11:30   **Laat ons eens door de cinema wandelen. Hoe begon een bezoek aan de film?**

Wel, nu is dat per uur. In het begin kon je binnenkomen wanneer je wilde. Liefst in het begin natuurlijk, maar je kon altijd binnen. En je mocht blijven zitten om de hele film te zien. Ik trachtte altijd van op tijd te zijn. En goed op tijd, omdat er altijd een file stond.

Gebeurde dat veel?

Ja, zeker voor de Disney’s.

Waar haalde u informatie over de film?

Wel, we woonden in de stad. En er waren van die grote geschilderde reclameborden. Waar nu Capitole staat, stonden van die grote met de hand geschilderde borden.

En andere bronnen?

Het dagblad ook. Maar het meeste via affiches die we zagen toen we rondliepen en via de foto’s die in de kast hingen. Daar keken we naar als we passeerden.

Hebt u een idee van de prijs van de tickets?

Ik heb er over gedacht. Als ik me niet vergis, kostte het balkon 12,5 frank. Dat was in de Capitole. Het was allemaal wel ongeveer dezelfde prijs. Je had ook nog een mezzanine, en die was volgens mij het duurste.

Waren er verschillende soorten tickets?

De kinderen kregen korting. Maar niet voor de Disneyfilms. Daar moest iedereen evenveel betalen, ook de kinderen.

U had uw kaartje gekocht...

En dan wordt het afgescheurd. Ik heb er misschien nog een liggen, maar dan moet ik zoeken. Net als programma's.

Wie controleerde uw kaartje?

Een dame, die tijdens de pauze ook ijscrème verkocht.

En kocht u ooit een ijsje?

Nee, dat kregen we niet. We brachten van thuis een reep chocolade mee. Dat wel.

Dronk u tijdens de film?

Nee, dat gebeurde niet. Het was al heel goed als we mee konden. Het is niet zoals nu.

Toen de film begon, was dat dan ineens de hoofdfilm?

Nee, er was eerst een nieuwsjournaal. De Daska-films. En later was dat Vox. Met een negertje die met zijn vingertje omhoog deed en dank u zei (lacht) de reclame was van Vandam K.H. Hij was verkleed als een liftboy, een piccolo. Vandam KH zei hij.

Er was dus effectief reclame?

Dat was reclame van verschillende huizen, van winkeltjes.

Was dat al in het begin toen u naar de film ging?

Ik denk wel van ja, het is later natuurlijk wel geëvolueerd. De mensen gingen naar de cinema, velen gingen voor naar het nieuws te zien. Ze bleven dan natuurlijk zitten voor de film, maar ze kwamen au fond voor het nieuws. Dat wilden ze absoluut zijn.

U zat meestal op het balkon?

Ja, vaak wel, en liefst op de eerste rij. En dat lukte meestal, omdat we op tijd waren. Niet met duwen en trekken, maar eerlijk. Ik zat graag boven. Het was dat of niets. Dat waren voor mij de beste plaatsen.

Hoe zag de zaal er zelf uit?

Beige-achtig,....Ik heb het nu over de Capitole. Er was ook een gordijn. Want ze gaven ook soms spektakels, dat werd ook gedaan.

En was het er aangenaam om te zitten?

Ja, dat was goed. De mensen waren toen nog rapper tevreden dan nu. Ze waren niet zo kieskeurig. Het waren goede zetels. Zo van die klapstoeltjes met kussentjes. In de wijkbioscopen was dat wat harder, maar in 't stad waren dat mooie zetels.

En was het er ook aangenaam...

Het is een beetje zoals naar het theater gaan nu hé. Of is dat ook al veranderd?

Nee. Hoorde je van buiten al het geluid van binnen?

Nee, dat niet. Ook in de zaal zelf was het niet te luid. Ik ga nu niet meer, omdat het niet te doen meer is. Het zijn jonge mensen die nu doof zijn. Het was er aangenaam. Er speelde een muziekje.

En was het donker tijdens de voorstelling?

Ja, alle lampen waren uit, behalve de nooduitgangen.

Tijdens de film, kon je dan roken?

Nee!

Was het stil?

Ja, tenzij er iemand moest hoesten natuurlijk. Maar anders was het stil tijdens de film.

Ze gaven geen commentaar?

Er werd goed gelachen, maar dat is toch normaal. Je had sommigen die luider lachten maar dat gebeurde niet veel. Lachen is normaal hé. Het zou triestig zijn anders.

Praatten jullie na over de film?

Ja, dat gebeurde. Maar dat gebeurde allemaal heel rustig.

00:21:40   **Was het een sociaal gebeuren?**

Ja, voor veel mensen was het de start van een avondje stappen, zeker op zaterdag. Ik weet dat mijn man altijd frieten ging eten in de Kuiperskaai, in een kelder. Als jonge man met vrienden en vriendinnen.

Had de bioscoop een bepaalde reputatie onder de mensen?

Ja, volgens de films die gespeeld werden.

Ik wil zeggen zijn er mensen die er echt tegen waren?

Ja, maar die gingen toch niet. Bij ons hing het meer van het financiële aspect af of we konden gaan of niet. Als we groter waren en we waren niet braaf, dan was de straf geen film. Naar de film gaan was bij ons een beloning.

De financiële toestand bepaalde of je naar de film ging?

Ja, maar als je goede punten had, goed gestudeerd had, dan mocht je sowieso gaan. Het was niet zo dat we ineens niet mochten gaan. Goede resultaten betekende naar de bioscoop gaan. En dan moest de film ook nog mooi zijn natuurlijk.

Zou u zeggen dat sommige bioscopen alleen katholieken aantrokken? Dat je verzuiling had?

Ik denk dat waar nu de Sfinx is, waar er twee zalen zijn, het een meer liberale inslag had. Maar voor de rest was het allemaal neutraal. Voor de katholieken bestonden de kringen, de parochiezalen. Zij speelden af en toe films. Dat hing van de priesters zelf af. Zij bepaalden of ze een film speelde voor bijvoorbeeld de jeugd.

Bent u daar ooit naar toe geweest?

Omdat ik een nonkel had die veel voor de parochie en de jeugd heeft gedaan. Papa moest voor hem soms in Brussel de grote bobijnen gaan halen. En ze op tijd terugbrengen, dat was een heel affaire. Van bijvoorbeeld 'Laurel & Hardy'.

Waren dat dan vaak films met een meer katholieke ondertoon?

Nee, wat ik daar heb gezien was een film 'Comme dieu créa' ...

'La Femme'?

Nee, met Brigitte Bardot, dat was later. Het was een film over de oorsprong van de mensen. Dat was lang geleden. Met zwarten en zo. Dat was een mooie film.

00:26:30   **Wat betekende het voor u persoonlijk om naar de film te gaan?**

Een beloning hé. En later met mijn man gingen we gewoon voor de ontspanning.

En bent u uw hele leven naar de film blijven gaan?

(denkt na) Wanneer... het is lang geleden dat ik geweest ben. Sinds de bioscopen verdwenen zijn uit het stadsbeeld, ben ik nog maar weinig gegaan.

00:27:20 Bent u ooit naar Decascoop gegaan?

De eerste film die ik heb gezien was ene film met Christian... over drugs. Maar ik denk dat ik het op mijn vingers kan tellen hoeveel keer ik nog naar decascoop ben geweest.

En waarom?

Geld waarschijnlijk ook. We hadden kinderen gekregen, en als we gingen was dat met de kinderen. Maar anders dus niet.

Is het een spijtige zaak dat de kleine zalen zijn verdwenen?

Ja, de mensen hadden dat als uitgang. Ze gingen ervoor en erna iets drinken.

Ging u altijd nog op stap?

Nee, ik niet. Maar vele mensen wel. (roept opeens)
AH, want voor vele mensen ook een verschil maakte, was dat er geen Franse films meer werden gespeeld. Nu herbegint dat misschien een beetje. Dat heeft eigenlijk een doorslag gegeven. Ja, en zelfs geen Franse ondertitels.

Dat is er toch?

Nee (hier vergist ze zich in) Ik ben nog speciaal met mijn zoon naar Brussel geweest om naar Franstalige films te gaan zien. Hij had problemen om te lezen.

Herinnert u zich nog specifieke films?

'La Source' van Ingmar Bergman, dat was een hard film. Die heb ik in Eldorado gezien. Dat was in 1961. Omdat we nadien uitgegaan zijn en dan verloofd zijn.(lacht) Mijn man zei al een hele tijd dat hij iets aan mijn ouders moest vragen . en ik durfde niet vragen wat.

00:31:10 Hebt u ooit iets gemerkt van filmcensuur?

Nee, maar in de Savoy waar de foto's hingen, hingen er plakkers over de foto's, om een blote borst te verstoppen. Je zou verschieten nu hoor.

00:32:10 Andere tijden andere zeden hé.Kijkt u nu nog vaak naar films?

Nee, als ik televisie kijk, zie ik vooral naar documentaires. Of met debatten of zo.

Als ze ouder films geven, dan kijk ik wel af en toe. Nu zo heel veel doe ik dat niet hoor.

Naar de bioscoop gaat u ook niet zo vaak meer?

De laatste keer... ik hoor er veel mensen over klagen. Ze willen niet naar de bioscoop gaan omdat het zo luid staat..... Nu herinner ik het mij. De laatste film die ik heb gezien, samen met mijn zus, is de Italiaanse film, La Meglio Gioventú. Die hebben we in Studio Skoop hebben gezien.....Films draaiden drie of vier weken. En na de Capitole ging de film verder naar de Savoy of naar de Select of zo. Dan kan je ze daar gaan zien.

00:33:40

Dank u wel.

Naam INT: Tim Van Autreve
Naam RES: Jean Verlynde (1930)
Titel: JAREN 1940

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:17   Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?

Ik was toen ongeveer vier jaar. Toen woonde ik nog in Oostende, we zijn pas later, in 1935 naar Gent verhuisd. (Sint-Amansberg)

Rond welke leeftijd ging u dan het meest naar de bioscoop?

De oorlog was toen reeds begonnen, dus tussen '40 en '43. In mijn tienerjaren.

Wat waren uw overige bezigheden en vormen van amusement toen?

Tijdens de oorlog was er natuurlijk niet veel amusement. Een beetje voetballen. Een fiets hadden we niet, er waren geen banden meer. Boekjes lezen. Ik heb er daar nog enkele van. De ganze jeugd, vanaf zeven jaar ongeveer, las toen niets anders. (Hij haalt een vijftal boekjes boven, uitgegeven van 1939 tot 1947.) Ze verschenen wekelijks. Iedere week stonden we dus te wachten bij de dagbladhandelaar, voor ons boekjes. Ze kostten nog geen één frank. Dat was ons amusement, niets anders. Er was niets anders, het was oorlog. En film dus, cinema hé.

00:03:40   Kerkelijke of politieke verenigingen?

Ik ben Rooms-katholiek opgevoed, maar daarbuiten niets bijzonders. Een paar maal ben ik meegeweest met een vriend naar een nationalistische vereniging, het AVNJ. Algemeen Vlaams Nationalistisch jeugdverbond.

Wat was uw gezinssituatie toen?

Mijn vader is gestorven tijdens de oorlog. Hij was een oorlogsinvalide van WOI.

00:05:20   Wat zijn uw beste herinneringen van bioscoop?

De films die het meeste indruk op mij hebben gemaakt? Ik herinner mij nog een lange lijst met verschillende goede films! Ik heb een aantal titels opgeschreven.

Dan komen we daar later nog op terug. Gaf u veel geld uit aan de bioscoop?

Een bezoek aan de cinema kostte toen vijf frank.

00:06:30 Was dat duur?

Neen neen, maar we hadden ook niet veel geld nodig om weg te gaan. Er was niets! Cinema en voetbal.

00:06:50 Op dat moment woonde u dus in Gent?

Wel, Sint-Amandsberg. Het is pas tijdens de oorlog Groot-Gent geworden.

Ging u daar dan naar de cinema?

Ik moest ongeveer een half uur te voet gaan.

Naar de wijkbioscoop in Sint-Amandsberg?

Ja, op de Antwerpsesteenweg. Daar gingen we voor het eerst alleen, zonder ons ouders naar de cinema. Dat was de wijkbioscoop Odeon.

Ging u ook naar andere cinema's?

Ja, naarmate we ouder werden, gingen we dichterbij 't stad. Naar de Metropool. En een paar maal naar de Capitole. Dat waren al de grotere cinema's.

00:09:00 Koos u een bepaalde bioscoop of werd de keuze bepaald aan de hand van de film die u wilde zien?

De film die we wilden zien. We wisselden af. Toen was het al oorlog hé.

00:09:21 Wat was uw favoriete bioscoop?

De Odeon.

Waarom?

Een zekere nostalgie. De vertrouwdheid.

Met wie ging u dan meestal naar de bioscoop?

Met vriendjes. Ah ik wil u nog iets vertellen! Wat ik mij nog steeds herinner. We gingen op een zondag naar de Odeon. Aan de ingang van de zaal stond er een man die de strookjes afscheurde. En het mijne vergat hij. Dus de week erna ben ik met dat ticketje nog eens geweest.

Was er in de zaal geen controle?

Neen. Wat er wel bijzonder was... In het begin van de bezetting zat er ter controle, in iedere cinemazaal een Duitse soldaat. Dat heeft echter niet lang geduurd.

00:11:34   Ging u vaak naar de cinema?

Wekelijks. De zondagnamiddag. In de week niet.

En later minder frequent?

Ja, maar we mogen niets uit het oog verliezen. Tijdens de oorlog was er dus niets anders dan cinema als amusement. Niets, niets, alles lag stil. Na de oorlog is er een hevige bloei van cinema gekomen! Geweldig! Toen kwamen ook de kleurfilms. Toen ik naar de film begon te gaan had de klankfilm het labo juist verlaten. Wat ik bijvoorbeeld niet meegemaakt heb, zijn stille films die live begeleid werden met piano. Wat gedaan was bij het opkomen van de klankfilm. Wat er ook belangrijk was, was dat de opkomst van de klankfilm een doorn was in het oog van de clerus. De mensen gingen naar de stad en zagen films die de clerus niet graag had. Zedeloze films. Onder andere de film naar een boek van Emile Zola. 'La Bête Humaine'. 'Het menselijk dier', of beter 'het dier in de mens'. Dat was nu niet zo speciaal. Met Jean Galvin. Gewoon een film over een verliefd koppel die betrekkingen had. Maar daar wilden ze dus niets van weten. Dan hebben ze samengespannen. Tot in bijna ieder dorp de priester een projector had. Voor films die ze zelf distribueerden. Dat lukte. Vrij lang, gedurende de hele oorlog. Dat werd vertoont in een soort feestzaal, tweemaal op zondag. In de namiddag en 's avonds. Bijna ieder dorp had een kring. Maar de mensen bleven naar het stad gaan. Zo was er ook de filmkeuring. Je had de keuring van de katholieken en van de staat. Bijvoorbeeld voor pornofilms. Dat bestond niet, dat was verboden. Er stonden strenge straffen op. Dat bestond wel natuurlijk, vooral in Frankrijk, in grote steden. Parijs bijvoorbeeld. Illegaal vertoond. Toch bestond het.

Die geweldige opbloei na de oorlog heb ik dus ook meegemaakt. 1945, '46, '47, '48, '49. Tot dat de tv is opgekomen. Dat was geweldig. Iedere zondag stonden er slangen aan de cinema's met mensen die een ticket wilden kopen. Aan de Eldorado stonden ze in lange rijen aan te schuiven. En Gone With the Wind bijvoorbeeld, een geweldig succes. Dat was iets, jongens! Die film is blijven steken tijdens de oorlog. Na de oorlog kregen we dus die grote lading van Amerikaanse en Engelse films.

Wat er ook bestond, ze wilden toen nog verder gaan, meer perfectioneren. Ik spreek nu van kort na de oorlog. Dat heeft niet lang geduurd. Ze maakten toen films in één kleur. Blauw of groenachtig. Nu, de kleurfilm dus. Ook de tijdens de oorlog, van de Duitsers. Prachtige films. Van de mooiste die er waren! Bijvoorbeeld 'Die Goldene Stadt'. Een film over Praag. Prachtige stad. Dan later, veel later, in '47 of '48 zijn de technicolor kleurenfilms gekomen. Prachtige Duitse films ook. Het waren niet allemaal propagandafilms. De propagandafilms werden gespeeld op zondagvoormiddag, in de Capitoile. Dat ging uit van de collaboratie. Ik ben daar eens heen gegaan. Ik herinner mij een film, 'Oom Krüger'. Over de oorlog in Zuid-Afrika. De Engelsen hebben daar lelijk thuisgehouden. (lachje) Oom Krüger. De hele historie van de boerenoorlog. Dat was allemaal propaganda, tegen de Engelsen, tegen de

Amerikanen, tegen de Joden. 'Der Jud Suss', was ook zo'n film. Het levensverhaal van een Jood die gans zijn leven geld wilde verdienen, en iedereen bedroog en beloog. Propaganda dus.

De mensen wisten dat het propagandafilms waren?

Ja. De meeste mensen die daar naartoe gingen zaten in de collaboratie. Andere mensen gingen daar zelden naar toe. Ze wisten dat dat pure propaganda was, dat dat niet interessant was. Ze gingen dan 's avonds. Maar die zalen zaten vol hoor. Met geüniformeerde mannen, van de collaboratie. Ze zongen dan liederen enzo. Ik heb dat meegemaakt. Ik heb van alles meegemaakt!

U ging na de oorlog dan ook nog naar de cinema.

Ja. Dat is dan wel verminderd. Ik ben dan getrouwd. In '52. We gingen dan nog, maar minder.

Was er verschil tussen de zomer en de winter?

Weinig, weinig. Wat men wilde zien, daar ging men naar toe. Daarvoor wekelijks. Ook in de vakantie. Het was oorlog hé. Er was niets anders. Wij waren gek op cowboyfilms. Maar gedurende de bezetting waren er geen cowboyfilms. Er waren geen cowboys in Duitsland. De Italianen hebben dat geprobeerd. De spaghetti-westerns. Maar dat was niets. Een cowboy die Italiaans spreekt! Een paar heb ik er gezien. Maar de Amerikaanse! Ik herinner me nog een film uit '47. Aan de Zuid had je de cinema Oud Gent. Eén van de mooiste cinema's van gent! Daarnaast had je de Select. Daar gaven ze een cowboyfilm en die was zodanig populair, dat de mensen stonden aan te schuiven tot ver, buiten. De muziek die daarbij was... Hoe heet dat ook alweer? (Neuriet.) Alé zeg. En de hele zaal zong mee hé! Ze zongen mee. Dat was iets geweldig. De muziek was van Rossini. De film heette The Lone Ranger. Hoe heette dat ook alweer?

00:22:46 Willem Tell?

Ja, dat is het. De ouverture tot Willem Tell.

U ging te voet?

Jaja, altijd.

Ook naar het centrum van Gent?

Soms eens met de tram, maar niet veel. Meestal te voet. Ik had geen fiets! Er waren geen banden. Het was oorlog.

00:23:40 Was u dan mooier gekleed?

(protesteert) In de oorlog! Heel gewoon. Geen speciale kledij. Wel een verschil tussen in de week en tijdens het weekend. Nu bestaat dat niet meer. Zondagse

kleren. Dus als we naar de cinema gingen, was dat is onze zondagse kleren. Naar 't stad, idem. Een mooi kostuumpje, van ons plechtige communie, een korte broek. Een jasje. Geen das. Toch proper, net. Zondagse schoenen...

En na de oorlog?

Nog meer. Als ik uitging, diende men een pak aanhebben, fijne stof, een hem, een das of je moest er niet aan beginnen! Of je moest de meisjes Schoenen ook. En dat kwam door de film! De film straalde af op ons: we waren gekleed en spraken zoals in de films. Er is een periode geweest van het Palm Beach-kostuum. Een kostuum uit lichte stof, grijze tinten. Een mooi kostuum. Zonder moest je niet gaan dansen. Een jeans bestond niet. Ik heb de eerste keer een jeansbroek gezien in '49. Bij een kameraad van mij, die als matroos werkte en uit Amerika een jeansbroek meehad. Maar dat dus mocht niet. Ook de haarsnit! Coupe Américain, heette dat. Kort geknipt, maar het toonde lang. Eigenaardig, nietwaar. Zo moest men eruit zien! Als een acteur. Als er iemand was die op één van de bekende acteurs leek, waren de meisjes daar stapelgek van! Dat was zo van '46 tot halfweg de jaren 1950.

00:28:10 U zei net dat de jongeren spraken zoals in de films. Wat bedoelt u daar dan mee?

We namen bepaalde zinnen over. We begroetten elkaar bijvoorbeeld met 'Hello, how are you?'. Veel meer kenden we niet. Zoals Humphrey Bogart. Wat ik ook nog niet gezegd heb, we leefden echt naar de film toe! We verheugden ons op de film die we zouden te zien krijgen. Het was een waar evenement!

00:29:27 Hoe verliep een bezoek? Was er een rij?

Niet altijd. De zondag, aan de topcinema's wel natuurlijk. De Capitole, de Eldorado, ... De zondag. Het was zelfs zo druk dat ze in de cinema's de tickets kwamen controleren om te zien of men niet twee keer bleef zitten. Aan de kassa konden ze zien aan het ticket, ik veronderstel het nummer, per uur,... ze konden dus zien of je de voorstelling al gezien had. De film speelde alle dagen, maar de drukte van de zondag had je niet op vrijdagavond. De zaterdag ook, maar vooral de zondag

00:30:56 Kon u buiten al het geluid van de film horen?

Neen. Nooit.

Waren er verschillende soorten tickets?

Natuurlijk. Het balkon bijvoorbeeld, de mezzanines, de loges.

In de Odeon ook?

Neen, de wijkbioscoop had dat niet.

Werden er dingen verkocht?

Ja, frico's en snoep. Ik heb dat nooit gekocht.

Hoe zag de Odeon eruit?

Dat was niet chique, maar proper. Verzorgd. Verwarmd. Affiches en foto's, geen speciale versiering. Eén zaal. Zetels, geen stoelen. Een periode had je ook een cinema met vliegtuigzetels, wat wel comfortabel was. De beste cinema om te zitten en altijd goed te zien, was de Capitole. De slechtste was de Eldorado. Zeker helemaal achteraan, je zag er niets meer van...

00:33:20 Werden er andere dingen vertoond?

Neen. Kort na de oorlog, laten we zeggen de jaren '40. Toen heb ik nog Hélène Maréchal zien optreden, een cabaretière, met sketches over de oorlog en typische Gentse liedjes. Ook niet lang hoor.

Kon men de infrastructuur van de projector zien?

Neen. Allemaal afgesloten.

00:34:50 Waren er reclamefilmpjes?

Een paar dia's. Niet veel. En filmpjes met een negertje. (Neuriet het deuntje.) Er was maar één firma die dat deed, de firma [Klaas-Agoort]. Voor schoenen en jenever.

00:35:57 Duurde dat lang?

Neen, heel kort. Seconden. Er was ook altijd een journaalfilm, een bijfilmpje, over Laurel and Hardy, over de oorlog, een soort documentaire, ... en dan de hoofdfilm. Altijd. Tussen de films door was er altijd muziek. De laatste schlagers, Franse muziek voornamelijk.

Wat ik nog niet gezegd heb ... Toen er nog niet zoveel zalen waren, in de jaren 1930, waren er veel rondreizende cinema's. Mijn vader had zo'n vriend. Een zekere Vermeulen van Roeselare. Als de pastoor akkoord was, natuurlijk! De mensen gingen toen nog veel naar de mis. Want als de pastoor vanop zijn preekgestoelte verkondigde dat de mensen een film dienden te mijden, ging er geen kat naar toe. Die man mocht meteen inpakken.

In Lochristi heb ik ooit een cabaret meegemaakt met mijn zussen, op zondagavond. Dat gebeurde ook veel. Een bonte avond. Zang, dans, sketches, ... Wel goed. En de zaal geraakte niet eens halfvol, wat zeg ik één vierde! Als de pastoor niet akkoord was of als de mensen niet wilden afdokken – veronderstel ik, al ben ik daar zeker van – zei hij dat het zedenloos was, en wat weet ik allemaal, de banbliksems van de hel, ... De voorstelling was dus geschorst en we kregen ons geld terug. Er waren ook rondreizende cinema's die een zaal mee gebracht hadden. Die moesten geen zaal huren. Ook iets dat niet zo lang geduurd heeft.

00:40:20 **Wat was het imago van de Odeon?**

Niets speciaals. Het lag naast een café. Geen connotaties.

De prijs dan. Vijf frank zei u.

Ja, na de oorlog, tijdens de grote opbloei, was de goedkoopste cinema de Vooruit. 10 frank.

00:42:10 **Tijdens de boom van de cinema's waren de tickets duurder. Men probeerde geen concurrentie af te wimpelen door de prijzen te verlagen?**

Neen. De concurrentie zat in de film. Die distributie was in Brussel, ik veronderstel per opbod. De films van de Odeon speelden eerst een week in het centrum. Tenzij bij een groot succes, dan werd de speelduur verlengd. Zelden. Bij Gone With the Wind bijvoorbeeld. (Hij wijst naar zijn schilderij.)

Welk publiek ging erheen?

Gewone mensen. Tijdens de oorlog zag men dat verschil niet. Begoede mensen hadden meer en beter te eten, dat was het verschil, maar dat zag men niet. Jong en oud. Iedereen ging.

00:44:50 **Werd er commentaar op de film?**

De mensen zeiden tegen elkaar: 'Het was goed' of 'minder goed'. 'Daar moet je naar toe gaan!'.
Soms werd er gevraagd aan een vrouw om haar hoed af te zetten.

Normaalgezien was het stil tijdens de film.

Werd er gegeten of gerookt?

Neen, niet wanneer de film speelde. Nooit gerookt.

Was er altijd een pauze tijdens de film?

Jaja... Neen, tussen de hoofdfilm en de bijfilm wel, maar de hoofdfilm zelf werd nooit onderbroken.

00:47:08 **De cinema was vrij belangerijk?**

Ja. Er was niets anders. Na de oorlog eigenlijk ook. Er was wel een aankomende jeugd, in '42, '43.

De zazu's. Die waren 17 – 18 jaar. Die hadden lang haar, waren allemaal speciaal gekleed en hadden muntstukken met een gaatje in aan hun veters geknoopt, die geluid maakten wanneer ze dansten. De swing, overgewaaid uit Engeland. Wat toen verboden was. Het deuntje "Vouz avez un beau chapeu madame" was hun topfavoriet. Nu nog te horen op de franstalige radio RTBF. Zaterdagmiddag na het nieuws. Rond 13u30. (Neuriet de melodie.) Ze mochten nochtans niet dansen van de Duitse bezetter. Verboden. Les zazus. Als ze

gepakt werden, ging men niet meer terug naar huis. Meteen naar Duitsland, in de oorlogsindustrie. (Neuriet nogmaals de melodie.)

Werd er voor een speciale gelegenheid naar de cinema gegaan?

Met de school. In Oostakker, de Nova, eigendom van de clerus, herinner ik mij.

00:52:00 Waren dat andere films?

Dat waren geen speciale films. Films gemaakt in België. Nederlandstalige films, ‘Havenmuziek’ bijvoorbeeld.

Tijdens de oorlog hebben de Duitsers hier in Vlaanderen, in de Leiestreek ook een film gemaakt. ‘De Vlasgaard’, naar het boek van Stijn Streuvels. Ik kende daar een actieve medewerker van, een adviseur, Maurice Delaleeuw. Goed gekend in Babelsberg, het Duitse Hollywood, tussen Berlijn en Potsdam. Hij sprak vloeiend Duits, Frans, Italiaans en Engels. Toen hé! Hij was heel goed bevriend met een Duitse actrice, Bruni Löbel. Daar was hij heel goed bevriend mee, zelf een beetje intiem, denk ik.

00:55:00 Was dat rebels, naar de cinema gaan?

Rebels? Neen.

Wat wel te zien was, waren jonge gasten van zeven, zes jaar, in de Odeon die hun speelgoedgeweertje meehadden tijdens de cowboyfilms.

Een sociale activiteit?

Neen. Maar niet vergeten dat het oorlog was.

Hoe ervaart u de veranderingen in het bioscooplandschap?

Ik ga al lang niet meer naar de bioscoop. Sinds de opkomst van de tv. Veel veel minder.

Het moest al heel erg de moeite zijn. Dr. Zhivago was een van de laatste films die ik nog gezien heb!

Nu niet meer? Er zijn toch nog steeds goeie films?

Goeie films? Neen. Volgens mij niet. Schieten, vechten, moorden, drugs, gunsmoke, ...

Eén van de mooiste films die ik mij blijf herinneren, was ‘The Bishop’s Wife’ met Cary Grant, David Niven en Loretta Young. Geen parodie op onze bisschoppen. Amerikaanse bisschoppen mogen trouwen. Een fantastische film. De beste die ik ooit zag. Onlangs terug gezien op tv. Rond kerstdag, de film speelt zich ook dan af. Het verwonderd mij dat die oude films niet meer gegeven worden. Er zit daar nog een schat aan films, goeie films! Showfilms ook. Musicals heet dat nu zeker? Met Rita Hayworth! Gene Kelly, Fred Astaire, ... De toptiesten in mijn tijd waren Errol Flyn, Clark Gable – altijd

amoureux, en Humphrey Bogart. *Den Humf*, zeiden we. Er waren er maar een paar. Ook een paar Engelse.

En remakes?

Oude films? Opnieuw gemaakt? Ik kijk er niet meer naar. Passé.

En oude films die nog vertoon worden, zoals in het Filmplateau van de UGent?

(Doorbladert mijn programmaboekje.) Gary Cooper! Dat was ook een artiest! Fritz Lang ... Woody Allen, hmm ... King Kong. Oh, jongens jongens ... the Wild Bunch. Gunsmoke! Ik zie geen erg goeie films hoor. Waarom geven ze die goeie films niet. Godverdomme toch. Uit mijn periode hé!

01:07:00 Wat was uw favoriete genre dan?

Beetje komisch, politiefilm ook. Goeie politiers, zoals van Edgar Wallace! Engelse schrijver. Altijd goed. Niet te vergelijken met de Amerikaanse.

Film noir ook? Zoals the Maltese Falcon en the Big Sleep?

Ook franse seriefilms uit de jaren 1950. "Ne Touchez pas au Grisbi". Franse film. Dat was goed. Goeie films gemaakt ook in Frankrijk. Ik heb ze hier ook opgeschreven! Een van die beste is Le Carnet du Bal (Un Carnet de Bal), met Fernandel.

01:12:20 Was er sprake van verzuiling van de bioscopen?

Als er iets te doen was, was dat meestal in de Vooruit. Mensen die actief socialist waren die gingen daarheen. Tijdens de oorlog vonden die ook plaats, maar niet zo uitgesproken. Zoals ik daarnet zei, men moest stil zijn en zwijgen tijdens de oorlog, of ze brachten u naar Duitsland.

Katholieke waarschuwingen waren gericht op bepaalde films, en dus niet zozeer tegen naar de cinema gaan in het algemeen?

De katholieke dagbladen, zoals Het Volk, gaven quoterings. Kinderen niet toegelaten. Te mijden. Af te raden. En dat werd gevolgd.

Was dat dan over de inhoud of de kwaliteit van de films?

De inhoud.

01:16:11 Waren er kinderen die van hun ouders niet mochten gaan?

Nooit geweten. Maar anders zouden ze het niet verteld hebben en toch gegaan zijn.

En op school?

Op school werd er niet veel over cinema gesproken.

Hadden die quoteringen een invloed? Te mijden, af te raden ...

Dan gingen we er zeker naar toe! Tenzij het KNT was. Er werd ook een onderscheid gemaakt tussen 15 en 18 jaar. We vertelden meteen aan elkaar wanneer er ergens bijna een blote vrouw te zien was! Kinderen zijn allemaal gelijk.

Wie bepaalde de keuze?

Gijzelf.

01:16:44 Op basis waarvan?

Naargelang wat u beviel.

01:17:11 Waren de acteurs van belang?

Jaja, van groot belang!

En het genre? Westerns dus. Ook dramatische films?

Daar gingen we als jeugd niet heen. Wat ons vooral interesseerde waren cowboysfilms, showfilms – musicals dus, politiefilms, documentaires ...

Dus dit zijn de titels die u zich nog het beste herinnert?

Jaja. De topfilms van tijdens en na de oorlog. Tijdens de oorlog waren er films met de Duitse komiek Heinz Rühmann! 'De 13 Stoelen' was zo'n film. Een man erfde van zijn tante 13 stoelen, die allemaal verkocht werden. Nadien vindt hij dan een brief waarin ze verklaarde dat er in één van de stoelen een fantastische geldsom onder het leer zit. Hij vind ze allemaal en de laatste stoel waarin hij de som wil vinden was beland in een weeshuis, waar iedereen aan het zingen was om God te bedanken omdat ze daar dat geld gevonden hadden! (Lacht) Fantastisch goede films. Heinz Rühmann!

Er was dus censuur door de staat en door de katholieken?

Bij de staat ging het uitsluitend over seks.

Niet over geweld?

Niet dat ik vermoed.

Merkte men dat er geknipt was? Was daar hinder van?

Neen.

01:22:40   **Zocht u nog informatie over de films in bijvoorbeeld de krant?**

Ik ben in het bezit van een professionele 16 mm film. Gevonden op straat. 'Ons leger waakt', gemaakt in 1939. Net voor de mobilisatie van het Belgisch leger. Verschillende stukken. Ik heb hem laten ophalen door het Koninklijk Belgisch Filmarchief. Ze hebben hem gerestaureerd en op volgorde gestoken. Er bestaat maar één Franstalige en één Nederlandstalige versie meer van, en ik heb dus die Nederlandstalige. Nu zou ik hem graag verkopen, maar ik ken geen verzamelaars.

Hier heb ik ook nog enkele foto's van foto's van filmsterren en films uit de oorlog. Kijk: Marika Röck, een topactrice uit de tijd van toen. Twee jaar geleden gestorven.

01:29:00   **Kijk u nog steeds naar films... op tv dan?**

Zelden. Er was één zender, een tijdje geleden, die oude films uitzond, maar het waren steeds dezelfde!

TCM?

Ja!

Misschien een idee voor digitale televisie. Was u een grote filmfan dan?

Ja.

01:30:00   **Zijn er nog dingen waar ik nog niet naar gevraagd heb?**

Veel dingen, maar ik kon u niet iedere keer onderbreken natuurlijk. Over die Amerikaanse films bijvoorbeeld, met stukken tekenfilm in de film zelf. In hetzelfde beeld. Een dure techniek. Het leger deed dat, voor de welfare van de soldaten.

01:33:34

Naam INT: Benedikte Tryhou
Naam RES: Charles Wykaert (1938)
Titel: JAREN 1940

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:00   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar de film ging?**

6 jaar.

Rond welke leeftijd ging u het meest naar de cinema?

Tussen 12 en 15 jaar.

In die tijd, wat waren u overige bezigheden? Dansen, lezen, tv kijken?

Niets. Er was toen niets. Er bestond toen niets.

Hoe was uw gezinssituatie wanneer u het meest naar de film ging?

Wij waren een gezin van zeer arme mensen.

Wat zijn uw eerste herinneringen aan het cinemabezoek?

Wit zwart films.

En een specifieke film?

Ja, van Charlie Chaplin en Stan Laurel en Hardy.

Wat zijn uw beste herinneringen aan de cinema?

Dat was iets later dat waren de massafilms, de spektakelfilms. Bijvoorbeeld 'De 10 geboden'. 'Ben Hur'. Dat waren dus de spektakelfilms.

In die tijd gaf u veel geld uit aan cinema?

10 fr. Was dat toen.

En dat betaalde je ouders dan?

Ja. In die periode kregen wij geen zakgeld.

00:02:33   **In welke buurt woonde u toen u vaak naar de cinema ging?**

Dampoort. Ja, dan konden we te voet gaan.

Ging u ook in een andere buurt of dorp of stad naar de film?

In de dorpen had je geen filmzalen. Als ik buiten onze agglomeratie ging, dan was ik wel ouder, dan konden we met de tram gaan. Dan waren we rond de 15 16 jaar. In Gent. In die tijd had Gent 26 filmzalen.

Bezocht u in die tijd kleine of grote cinemazalen?

Dat waren meestal kleine. Dat waren de goedkoopste.

Als men naar de cinema ging, ging men dan naar een bepaalde bioscoopzaal of koos men op basis van het programma?

Programma.

Wat was uw favoriete bioscoopzaal in die tijd en waarom?

Odeon. Dat was dichtbij.

00:04:30 In die tijd, met wie ging je dan naar de bioscoop?

Met vrienden.

Niet bijvoorbeeld met je ouders?

Mja. Toch wel als ik een jaar of 6 7 was. Dat was met mijn moeder toen.

Later?

Was dat met mijn vrienden?

Was er een verschil in locatie met wie dat je naar welke bioscoop ging?

Dat was altijd hetzelfde. Wij waren met een groepje en gingen altijd naar dezelfde.

Dus er was ook geen verschil tussen de zaal naar waar je ging met je moeder en de zaal waarnaar je ging met je vrienden?

Vanaf dat ik met m'n vrienden naar de cinema ging, ging ik niet meer met mijn moeder naar de cinema. Wij gingen altijd met een groepje. In de loop van de week beslisten we. In die tijd hadden alle cinema's uithangborden op straat en wij kozen dan naar waar we gingen. De waren reclameborden, affiches. En zo konden we zien naar welke film we zouden gaan.

Toen je vroeger met je moeder naar de cinema ging, was dat in de week of in het weekend?

In het weekend.

En met je vrienden?

Ook in het weekend.

Altijd in het weekend?

Ja. Tijdens de week moesten we naar school gaan en ons huiswerk maken.

00:06:21 **Ging u vaak naar de cinema?**

Jaja, dat was zeker éénmaal in de week. Ik zeg nogmaals een ander verzet bestond er niet.

Ging u meer of minder naar de bioscoop tijdens uw jeugd jaren of nadat u trouwde of wanneer er kinderen waren?

Met ouder te worden, ging ik soms ook eens in de week, maar dat was dan niet met vrienden, maar als ik gehuwd was met mijn vrouw.

Toen ging u ook af en toe eens in de week?

Met het weekend erbij was dat twee maal in de week.

Was uw bezoek aan de cinema seizoensgebonden? Ging u bijvoorbeeld meer of minder tijdens de zomer of de winter naar de cinema?

Nee, dat speelt geen rol.

Was dat bijvoorbeeld gebonden aan de schoolvakanties? Ging u toen meer naar de cinema?

Nee, we kregen maar geld voor éénmaal in de week naar de cinema te gaan.

00:07:58 **Hoe ging men in die tijd naar de cinema?**

Te voet. Later wel met het openbaar vervoer als het te ver werd he.

Later met de tram bijvoorbeeld?

Ja.

Niet met de fiets?

Nee.

Ging men dan in z'n gewone kledij?

Ja. Geen speciale kleren.

Als je naar de cinema ging, wie kocht er dan het ticket?

Elk op zichzelf.

Was er een grote rij aan de cinema?

Altijd. Wachten. Ja want er bestond toen nog geen televisie.

Als je stond te wachten aan de film, kon je dan het geluid van de film horen?

Jajaja.

Waren er in die tijd verschillende soorten ticketjes?

Jazeker. Dat was naargelang waar je wou zitten, dat je moest betalen. Gemakkelijk waren er vier soorten, als het er geen vijf waren.

Weet u nog welke plaatsen?

De eerste zes rijen waren de goedkoopste. Dat was tien fr. Dan had je de middenrij en daar was het twaalf fr. En dan had je ook een balkon. En daar was het vijftien fr. Maar dat was niet voor ons, wij zaten meestal vanvoor, omdat het maar tien fr was.

Was er daar controle op, op die verschillende ticketjes?

Ja tuurlijk, je kocht je ticket aan de kassa. Aan de ingang van de zaal werd je ticket gecontroleerd en dan brachten ze je naar je plaats met een zaklamp. Zo werd je naar je plaats begeleid. Die mevrouw zag aan het kleur van je ticket waar je mocht zitten. Dat was ofwel vanvoor of vanachter.

Was er een portier aanwezig?

Niet in alle cinema's. In de dure cinema's wel

En ander zaalpersoneel?

Nee, enkel die die u naar u plaats begeleiden.

Hoe zag de cinema er vanbinnen uit?

Dat was ook naargelang de buurt waar je woont. Bijvoorbeeld in een arbeiderswijk waren dat vuile cinema's. Proper was het niet. In tegenstelling tot in het stad: dat waren luxe cinema's. Maar dat was dan ook duurder.

Heeft u een voorbeeld hiervan?

Bijvoorbeeld de Odeon was maar een zeer volkse cinema. Maar ik zeg café, want dat was met een café. En in de pauze kon je daar wat gaan pintelieren.

Maar bijvoorbeeld de Capitol aan het Zuid, was dan met een portier in tenu. Die had een uniform aan en dat was natuurlijk een cinema met meer luxe eraan.

Waren er in die tijd losse stoelen of vaste stoelen of zetels?

In de gewone volkscinema's waren dat klapstoelen, maar niet afzonderlijk. Die waren verbonden aan elkaar. In de duurdere cinema's had je een bepaalde plaats, en daar waren het zetels.

Was er vanvoor een gordijn?

Ja altijd. Dat ging open en toe.

Was er versiering in de zaal?

In de duurdere zalen gingen er foto's aan de muur. En die foto's dat waren er zogezegd van de vedetten in die tijd. Maar in de gewone zalen hingen deze er niet.

Was het netjes, proper in de cinemazaal?

Ja ja.

Bij de film was er voordien reclame?

Ja altijd en dat was van belgavox. En dan was er een negertje dat had een kostuumpje aan van een beljongen van vroeger. Belgavox heette dat en dat waren ook nieuwsberichten dat ze daarop gaven.

Die reclame, was dat een kort filmpje of waren dat dia's?

Een kort filmpje. Dia's bestonden toen nog niet.

Dus er waren actualiteiten?

Ja, dat waren actualiteiten die in de vorige week gebeurd waren.

Toen u vaak naar de cinema ging, was er dan één film of twee films per vertoning?

Eén. Maar er was altijd een filmpje bij. Meestal was dat een tekenfilm. Meestal was dat een tekenfilm van Mickey Mouse of van Felix de kat.

00:15:33 Wat was het imago van de film?

Dat was naargelang wat het aanbod was. Dat kon een drama zijn, dat kon een oorlogsfilm zijn, een liefdesfilm, een musical.

Herinnert u zich de prijs of alternatieven voor inkom van de cinema?

Dat was tien fr. In die tijd. Als ik ouder werd, ging die prijzen ook omhoog. Dat kon dan 15 20 fr zijn. Maar de goedkoopste cinema was altijd cinema Vooruit. Dat was een cinema van de socialisten en dat was goedkoop omdat het voor de gewone mensen moest zijn.

Ging je ook naar de Vooruit?

Ja.

Wat voor een publiek had de cinema in het algemeen?

Het was ook een verschil, de cinema's in het stad en de cinema's in de 19e eeuwse gordel. Bijvoorbeeld hier in de straat is er ook een cinema geweest, maar dat was volks. Het verschil tussen de echte stadskern en de rest was duidelijk.

Werd er commentaar gegeven wanneer de film bezig was?

Dat gebeurde wel eens dat de film afbrak in de gewone zalen en dan werd er geroepen en kabaal gemaakt. Met schillen gesmeten van bananen enzo.

Er was dus amusement?

Ja, het zal wel zijn. Dikwijls vloog je ook buiten.

Mocht men eten in de cinemazaal?

Ja, eten mocht wel. Ze kwamen rond met frisko's van Artic. Maar dat was enkel tijdens de pauze. Maar je had mensen die hun eigen eten meebrachten. Snoep ofzo. Ik heb nog geweten dat er een oudere vrouw naar de cinema ging met haar dochter. En die oudere vrouw kon niet lezen en die hadden een zak met noten bij. En die vrouw vroeg telkens wat er gebeurde en zat ondertussen noten te kraken. Dus ze gaven commentaar he. Als je daar in de buurt zat, had je natuurlijk prijs he.

Mocht men ook roken in de cinemazaal?

Nee, dat gebeurde niet.

Was er soms ruzie?

Ja tuurlijk, er was soms ruzie, als er iemand naar het toilet ging, en als hij terug kwam zat er iemand anders op zijn plaats. En bijvoorbeeld op het balkon als ze recht stonden, zaten ze in de schijn van de projector. Wij hebben nog speciaal vanachter gezeten. Dan was er een gat in de muur en dan deden wij allerlei tekens met onze handen.

Werd er opgelet tijdens de film?

Wel, in die tijd was er geen controle. Je kon dus binnengaan en de ganse namiddag blijven zitten. Je kon dus de film verschillende malen zien voor hetzelfde geld. Als je het voor de tweede keer zag, dan begon je je te vervelen met de nodige gevolgen vandiën. En dan kwam er een verantwoordelijke en die kwam dan in de zaal kijken met zijn zaklamp en dat was dan van : 'gij, buiten!'.

Er was één pauze tijdens de film?

Nee, dat was een pauze voor de film, na de film en na de reclame. We hadden zeker tweemaal pauze. Maar wat er mij ook bijgebleven is, dan gaven ze bijvoorbeeld een film. En dan was dat zeven weken na elkaar het vervolg.

Wat betekende het om naar de cinema te gaan?

De oudere mensen konden ook op café gaan, maar voor de jeugd was dat het enige verzet, of je moest in een jeugdbeweging zitten. Maar dat was niet opportuun voor iedereen. Want als je in een jeugdbeweging zat, moest je een uniform kopen. En in onze buurt hadden de mensen daar geen geld voor. Daarmee, het enige verzet dat we hadden, was naar de cinema gaan. En dat was ook omdat het dan thuis een beetje rustiger was.

00:22:01 Wat betekende het voor u persoonlijk om naar de cinema te gaan?

Een verzet.

Hoorde naar de cinema gaan voor u bij een speciale gelegenheid?

Nee.

Was het een sociale activiteit?

Ja ja zeker.

Was het ook voornamelijk ontspanning?

Ja.

Associeerde u naar de cinema gaan met iets anders? Bijvoorbeeld afspreken met vrienden of op café gaan of gaan dansen?

Dan was je ook al ouder. In die periode waren er in Gent 2 dancings waar je binnen mocht vanaf je 16 jaar, maar dat was zozegd een dansschool. En daar leerden ze de moderne dansen en dat was op zondagmiddag van 15u tot 18u. Dat was ook een vorm van verzet. Maar om in een dancing binnen te mogen moest je 18 jaar zijn.

En ging u soms?

Ja, op latere leeftijd. Als ik wat ouder was. Toen was ik al 16 17 jaar. Maar naar de cinema gaan bleef er ook bij.

Maar combineren?

Je combineerde dat dan ook met vrienden.

Er is heel wat veranderd in het bioscooplandschap. Hoeervaarde u dat?

Het ludieke verdween. Je kon niet zeggen of het beter of slechter was. De gemoedelijke sfeer van eens ruzie te maken of te roepen, dat verdween. Dat was ambiance. Het hoorde erbij. Dat was enkel maar in de cinema's van de rand.

00:25:13 Ervaarde u de verzuiling van de cinema? Bijvoorbeeld dat er katholieke of Socialistische zalen waren?

Nee [dat was er niet] Wat er wel was in die tijd. In de katholieke zalen... als er een blote knie in voorkwam was dat al een seksfilm. In de zalen uitgebaat door parochianen, zou je dat niet gezien hebben. En de cinema van de vooruit was dan eigenlijk een voorpost, want die durfden al eens blote knie of borst te laten zien. Maar dat was dan al een film, waar er opstond K.N.T, kinderen niet toegelaten.

Herinnert u zich nog katholieke waarschuwingen tegen bioscoopbezoek in uw omgeving?

Nee.

00:26:40 Toen u naar de cinema ging, wie bepaalde de keuze van de film?

Zoals ik al zei, beslisten wij dat in de loop van de week onder elkaar. Vrienden onder elkaar.

Wat bepaalde die keuze? Was dat het succes van een film in andere landen of de herkomst van de film of de sterren in film of het genre?

Bij ons was de actie het belangrijkste. Zoals de films van de gemaskerde wreker bijvoorbeeld. Dat was een cowboy met een masker. Ofwel de films van Zorro. Actiefilms waren dat.

Kozen jullie ook op bepaalde vedetten die in de film speelden?

Ja, tuurlijk, maar de keuze was wel een beetje beperkt. 'Stage Coach' bijvoorbeeld dat is een film met John Wayne. Die gemaakt in zwart/wit in 1938 en later is die ingekleurd. Die film sprak tot de verbeelding. Omdat dus John Wayne, dat was de vedette. In die periode had je dus verschillende vrouwelijke en mannelijke artiesten die tot de verbeelding spraken.

Echte sterren?

Ja. Zoals Gary Grant, maar dat was meer voor melodrama's. Je had Errol Flyn. Dat was ook avonturen. Je had verschillende van die artiesten: 'als dien meedeed, was het goed'. Chalton Eston, Ben Hur, als dien meedeed was er actie verzekerd.

Dus jullie keken naar actie en bepaalde acteurs?

Ja, maar dat hing samen. Bijvoorbeeld Gary Grant zal je nooit een cowboyfilm zien spelen.

Keken jullie ook sterk naar de affiches?

Ja, de affiches die waren duidelijk. Een affiche van een cowboyfilm dat was met een revolver en met indianen erop. En ook door mond aan mond reclame, naar die film moet je eens gaan kijken. In die tijd was dat zelfs normaal dat bepaalde films weken en weken in de cinema waren. Zolang dat er volk was, was het goed.

Herinnert u zich nog specifieke films?

Ja, ik heb er enorm veel gezien. Maar ik zeg het u: 'Stage Coach', dat ging over een postkoets. En dan die films van Apache met Bert Lancaster. En de films met piraten van [Jerolf Ling]. Die waren ook al opgenomen voor de oorlog, maar tijdens de oorlog waren er meer propagandafilms. Daar stond er censuur op van de Duitser en na de oorlog kwamen die films weer boven.

Ervaarde u censuur? Behalve het systeem van kinderen toegelaten en kinderen niet toegelaten.

Ja, tuurlijk. Dan werd er in die films geknipt. Je kon dat zien, want dan versprong het onderwerp. Dan wist je dat er een stuk uit was. Maar dat stuk die eruit werd geknipt, dat was meestal geen wreedheden, maar in die tijd een blote knie was al een seksfilm.

Je merkte dat?

Ja. Het kon ook gebeuren dat je in de ene zaal meer van de film te zien kreeg dan in een andere zaal. Dat hing af van de cinema. Hier bijvoorbeeld in de straat was dat een zeer katholieke cinema.

En hoe noemde die cinema?

De Nova. De zaal bestaat nog.

Toen u naar de film ging, bleef die ervaring gebonden aan de film, of zocht u verder informatie op?

Nee. Als de film gedaan was, was hij gedaan.

Was u in die tijd filmfan?

Ja

Bekijkt u nog steeds films?

Ik kijk nu nog naar films op tv. Ik neem ze op.

Video's die je opneemt. Ga je soms nog naar de cinema?

Nee, dat doe ik niet meer.

00:40:46

DEEL III
TRANSCRIPTIES JAREN 1950

Naam INT: Inne Schilders

Naam RES: Paul Bertrand (1947)

Titel: JAREN 1950

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:00   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?**

Ik denk dat dat rond het begin van de jaren '50 was. Ik was toen zes, zeven jaar.

Naar welke films?

Ik ging toen naar kinderfilms, animatiefilms, Walt Disney's e.d.

Met wie ging u naar de film?

Met de ouders of tantes. Met de familie.

Rond welke leeftijd ging u het meest naar de bioscoop?

Ik denk in het begin van mijn studententijd, midden of eind jaren '60. Tussen '65 en '70.

00:00:53   **Was het een vrije keuze, of werd je verplicht van het school uit?**

Ik ging vrijwillig op dat ogenblik, in mijn studententijd. Voordien hadden we op school ook zoiets als 'Filmforum', waar we om de maand een film te zien kregen. Ik ging naar het Sint-Barbara college. De films werden dan becommentarieerd door een pater-Jezuïet, die zeer bevoegd of onderlegd was in al wat film was, dat was pater Burvenich. Hij is ondertussen wel al lang gestorven. Die kwam dat becommentariëren vanuit een katholiek standpunt.

Dat was merkbaar, dat katholieke standpunt?

Dat was tamelijk merkbaar ja, alhoewel de keuze van de films niet onmiddellijk zeer braaf was. Er waren ook films die tamelijk gedurfd waren, voor die tijd natuurlijk. Dit was één keer om de maand gedurende het schooljaar. Het Sint-Bavo Instituut, waar de meisjes zaten, kwamen daar dan ook naartoe. Die werden mooi gescheiden gehouden van de jongens in de zaal met een paar lege rijen tussen. De meisjes zaten vooraan en de jongens achteraan.

00:02:25   **Had u toen andere vormen van amusement, overige bezigheden?**

Ja, ik deed toen meer sport dan nu. Ik deed aan paardrijden en ik fietste. In de humaniora reed ik elke dag met de fiets naar school. Dat was niet onmiddellijk een amusement natuurlijk. Ik ging met vrienden op vakantie naar de Kempen, naar de zee... Ik las uiteraard ook boeken. Vooral paardrijden, andere sporten deed ik niet echt, omdat ik al veel fietste door alle dagen naar het school te gaan.

Had u broers of zussen?

Ik had een oudere broer. Dit zorgde er voor dat ik iets vroeger aan veel dingen mocht meedoen dan hij, omdat ik meeding met hem. Ik denk dat dit ook wel het geval was voor bioscoopbezoek.

00:03:43 Hebt u een 'beste herinnering' aan uw bioscoopbezoek?

Zeker en vast. Ik ken de meeste van de Gentse zalen nog...

Hebt u een meer specifieke herinnering?

Ik ervaar de cinemabezoeken van vroeger veel meer als een feest dan nu. Nu is dat veel alledaagser geworden. Het is wel nog altijd een gebeurtenis, maar dat is zo gewoon geworden, dat dat niet te vergelijken is met vroeger. Vroeger was gans de omgeving en de infrastructuur van de cinema gericht op het evenement dat men meemaakte. De zalen waren luxueus, men werd begeleid door een dame die met een zaklamp mee en ging tot aan je plaats. Men moest soms zeer lang wachten op straat, aan de kassa. Ik herinner mij bijvoorbeeld de cinema Majestic in de Veldstraat, dat was de tegenhanger van de Capitole, waar de grote films gespeeld werden. Daar stonden soms mensen in een rij tot achter de hoek, waar toen en nu nog steeds de patisserie Bloch was, om dan *persoontje per persoontje* op te schuiven om dan eigenlijk binnen te mogen.

Dat was dan voor de grote kaskrakers?

Dat was dan voor de grote kaskrakers, ja. Die liepen dan ook weken en weken in dezelfde bioscoop.

00:05:32 Kocht u dan zelf een ticket?

Als ik heel klein was niet natuurlijk. Toen gingen mijn ouders en vooral twee tantes mee, of mijn oudere broer. Tot op het ogenblik dat ik alleen of met vrienden begon te gaan, dan kocht ik ze wel zelf.

Werden de tickets gecontroleerd?

Ja, aan de grote cinema's, zoals de Majestic of de Capitole waren meer dan één kassa. Er stond ook iemand aan de deur die de tickets nakeek en scheurde. Dan werd men binnen toegelaten.

Waren er verschillende prijsklassen?

Ik denk dat er zeker drie categorieën waren. De duurste was mezzanine, daaronder had je balkon en dan had je beneden ook zetels of fauteuils.

Waren het houten zetels?

Neen, neen, in al die cinema's waren het al beklede stoelen. Ze waren niet zo zacht, zo luxueus en comfortabel dan die van bijvoorbeeld de Decascoop tegenwoordig. Dat was een vernieuwing: plots had men zeer zachte, brede en comfortabele zetels met de komst van de Decascoop. Vroeger waren die zetels in bepaalde cinema's al oud met niet zo'n groot zitcomfort. Het waren fluwelen zetels voor zover ik mij herinner. Er was maar één cinema die dat niet had, maar dat was eigenlijk een beetje een buitenbeentje, dat was de Studio Skoop. Die had destijds, zeker in de beginjaren, houten stoelen, zeer ongemakkelijk om te zitten. Dat waren tweedehandsstoelen van een andere cinema overgekocht. Daar had men pijn op als je er een tijd op zat. Ze waren zeer ongemakkelijk, een reden om niet te gaan eigenlijk.

Was er verwarming?

Er was zeker en vast verwarming in de cinema.

Hoe zag de bioscoop eruit?

Buiten bij de ingang had je altijd grote panelen die de film die gespeeld werd, aankondigden. Dat waren soms enorm grote panelen, zoals bijvoorbeeld boven de Capitole en dat gaf wel zeer veel effect. Ze waren zeer mooi, geschilderd. Ik denk bijvoorbeeld aan 'De brug over de rivier Kwai', 'Mutiny on the Bounty'. Alle films die in de Capitole gespeeld werden, hadden telkens een heel groot geschilderd paneel. Op een bepaald ogenblik is dat afgeschaft. Waarschijnlijk was het te duur. Die panelen moesten bestaan voor alle cinema's, in alle formaten. Het was waarschijnlijk zeer indrukwekkend om zo iets te maken. Binnen had je dan een open hal die uitgaf op straat. Daarin kon je links en rechts de foto's zien van de films die werden gespeeld en die de volgende week gingen komen. De voorbijgangers konden dat gaan bekijken zonder daarom in de zaal te gaan. Er waren ook loketten. In de Capitole waren er zelfs vier, één links en één rechts en dan twee in het midden, als ik het mij nog goed herinner.

Maar er was wel maar één zaal?

Er was maar één zaal ja, maar vier loketten. Daar stonden soms lange wachtrijen van mensen die wilden binnengaan op de spitsmomenten. In de loop van de dag was er misschien maar één loket open.

Dan had je de deuren om binnen te gaan waar de kaartjesscheurder stond. Meestal was dat een man, maar niet altijd. Dan werd je binnengelaten door een ouvreuse, zoals men die noemde. Dat was een dame in het zwart gekleed met een witte kraag. Ze had een platte zaklamp waarmee ze binnen ging en die duidde de plaats aan waar je moest gaan zitten.

De plaatsen werden aangeduid?

Ja, je moest daar gaan zitten, want zij wist waar er plaatsen vrij waren. De mensen mochten binnen op gelijk welk ogenblik van de vertoning. Je werd dus wel regelmatig gestoord door mensen die binnenkwamen terwijl je keek naar de film.

Tijdens de film werden er mensen binnengelaten?

Ja, als er zo'n lange rijen stonden, werden er mensen binnengelaten naarmate er plaatsen vrij kwamen. Het was dan niet altijd aangenaam om de film in het midden te moeten beginnen kijken. Je moest dan blijven tot de volgende vertoning op hetzelfde punt om die gans gezien te hebben. Dat was allesbehalve logisch, maar zo ging dat dan.

Dat zou u zich nu niet meer kunnen voorstellen...

Nee. Eens je binnen was, achter die deuren, had je in verschillende bioscoopzalen grote foto's hangen van acteurs. Die waren meestal enkele jaren oud en daar stonden ze veel jonger op en mooier dan ze werkelijk waren (lachje). Ik herinner me zwart-wit foto's die langs de wanden van de trapzaal of de bioscoopzaal hingen. Dat bracht een zekere sfeer.

In bepaalde zalen, zoals in de Capitole, was er een foyer, een zaal waar je iets kon drinken. Bij films die een pauze hadden of tussen de reclame en de hoofdfilm, kon je daar iets gaan drinken. In de zaal zelf had je altijd iemand die op een bepaald moment tijdens de vertoning rondkwam met versnaperingen; je kon frisco's, fruitsap of ijsbonbons kopen. Die droeg dan met een riem een houten bak voor zich, een koelbak of een min of meer geïsoleerde bak waar die zaken koud in bleven. Dat behoorde tot het feestelijk gebeuren; je kreeg dit dan van je ouders. We keken er veel meer naar uit dan nu: naar de cinema gaan was een gebeurtenis. Er werden ook programma's te koop aangeboden door de ouvreuses. Daarin stond informatie in over de film die vertoond werd en reclame over allerlei andere zaken; ook gewone publiciteit of advertenties. In sommige gevallen waren dat echt boekjes over de film. Ik herinner me bijvoorbeeld het meest luxueuze boekje over de film "Muteny on the Bounty" met Marlon Brando. Dat was een groot boekje in vier kleuren gedrukt met foto's over de film. Zoiets bewaarde je natuurlijk nadien. Het was een aandenken aan de film.

00:13:05 U sprak juist van doorlopende vertoningen. Verliepen die volgens een vast schema?

Ja, ja, die verliepen volgens een vast schema.

Er was een gedeelte reclame, zelfs met *vaste* beelden, dus geen filmbeelden, maar een soort dia. Ik herinner mij een platenwinkel van Gentbrugge die nu al enkele jaren gestopt is. Dat was Recordshop van Valère Dierckx. Die had in alle zalen een vaste reclame. Die is zo vaak herhaald geweest dat ik het me nu nog altijd herinner. Dat waren dus eigenlijk dia's. Men had ook het 'mooiere' reclamegedeelte, dat waren dan filmpjes, bijvoorbeeld over limonade, fruitsap, cola... Zo was er 'Allsap', fruitsap met de leuze 'iets duurder, maar zoveel beter'. Dat waren dan filmpjes.

Dan had je een gedeelte waarin men de films aankondigde die in de toekomst zouden vertoond worden. Dan zag je een voorfilm van de film die geprogrammeerd stond de volgende week, begeleid door de aankondiging: 'Volgende week in deze zaal...'. Soms had je: 'Binnenkort in deze zaal...'. Dat ging niet noodzakelijk over de eerstvolgende film, maar wel over een belangrijke film die eventueel enkele weken later zou vertoond worden. Dan had je een gedeelte nieuws. Dat was voor ons de enige bron van gefilmde nieuws, want T.V. bestond toen nog niet, of beter gezegd, wij hadden er nog geen. Dat was dan meestal Belgavox, 'het nieuws door de Belgen gezien'. Er was nog een ander ook, maar daar ben ik de naam van vergeten. Dat was met een zeer karakteristiek aankondigingsstuk waarin rijdende treinen, een aantal dansende meisjes...getoond werden. Dan volgde het nieuws daarop met altijd diezelfde enthousiaste stem die alles vertelde. Ik spreek dus van de jaren '50 en '60. Wij waren wel laat met de aankoop van een TV; die hadden we pas in '70. Dat was dan nog dankzij een overlijden van mijn grootvader. We erfden zijn T.V. Mijn vader was ertegen; hij dacht dat we daardoor niet zouden studeren, maar eens we hem hadden, was hij één van de grootste kijkers (lachje). Dan konden we het nieuws op T.V. zien; daarvoor keken we soms zelfs al bij de burens. Als ik spreek van het nieuws als enige gefilmde bron in de cinema, dan spreek ik vooral van de jaren '60.

Was het nieuws zoals nu, werd het bijvoorbeeld gepresenteerd?

Het was een stem, je zag geen presentator. Het was altijd een man die de gebeurtenissen van de week of weken voordien toonde.

Die gaf bij de beelden commentaar?

Ja, zowel nationaal als internationaal, b.v. de topconferenties tussen de staatshoofden van Amerika, Engeland, Rusland en Frankrijk werden dan getoond of de koning die ergens op bezoek was, of een zwaar ongeval dat gebeurd was...

En dan kwam de hoofdfilm?

Ja, dan had je de hoofdfilm

Eén film per vertoning?

Meestal...(denkt). Neen, eigenlijk niet, er waren veel zalen waar er een bijfilm was.

Voor de hoofdfilm?

Ja, dat was dan een documentaire denk ik. Maar er was één zaal, de Metro, daar gaf men werkelijk twee hoofdfilms na mekaar. Dat waren dan wel zeer lange vertoningen. De ene was dan meestal een zwart-wit film en de tweede was de eigenlijke hoofdfilm in kleur of een nieuwere film. Nochtans werden in de Metro zelden gloednieuwe films gedraaid.

Waar was de Metro?

Dat was aan het begin van de Zwijnaardsesteenweg. Op het midden van de splitsing tussen de Zwijnaardsesteenweg en de Ottergemsesteenweg, ik denk dat er nu een soort grootwarenhuis is ofzo.

Ging je in alledaagse kledij naar de cinema?

Ja, ik denk het toch.

En als kind?

Ik moest toch wel deftig gekleed zijn, maar niet zodanig dat ik bijvoorbeeld een das moest aandoen. In die tijd droegen we veel meer dassen dan nu. In mijn humaniora heb ik altijd een das gedragen. Dat is nu ondenkbaar natuurlijk.

00:19:20 Waar woonde u toen u veel naar de bioscoop ging?

Ik heb 28 jaar in Gentbrugge gewoond. Ik ben daar geboren in 1947. Ik ben er weggegaan in 1975. Dat is bijna 28 jaar, 27 jaar eigenlijk.

Ging u in die buurt naar de cinema?

Soms. Als ik in die buurt ging, dan was het met mijn broer. De zondag gingen we dan eens naar cinema Agora op de Botermarkt in Ledeberg. Mijn ouders wisten dat niet altijd (lacht). We gingen dan op fietstocht, maar mijn broer wilde dan naar de cinema. Zo bekeken we dan eens een film.

Bestond er toen een taboe rond cinema misschien?

Het was taboe, niet omwille van de aard van de films, maar omdat dat eigenlijk iets was dat we maar eens uitzonderlijk mochten doen. Mijn ouders hadden niet graag dat we dat als een gewone zondigheidsbezigheid zouden beschouwen. Mijn broer was en is nog altijd een grote filmfan. We gingen dan een paar films zien in die zaal en dan moesten we geweldig opletten dat de mensen ons tijdens de pauze niet zagen en het aan ons ouders zouden vertellen (lacht).

Was dat dan een wijkcinema?

Ja, dat was een wijkcinema. In de streek waar ik woonde waren er drie die ik mij herinner: de Lido, de Agora en de Pax. In de Pax ben ik zeker nooit binnen geweest, in de Lido misschien één keer.

U bezocht meestal de grotere bioscopen, de centrumzalen?

Ja, dat waren de Capitole, de Century, de Select, de Savoy, de Eldorado, de Majestic, de Plaza, de Rex. Dan had je ook nog de Leopold; daar ging ik nooit naartoe. Ik ben er één keer in mijn leven geweest als student, uit nieuwsgierigheid.

Dat was de pornocinema?

Ja. Het heeft mij een zeer zielige herinnering nagelaten (lachje), maar enkel uit nieuwsgierigheid wou ik daar eens binnen gaan.

Hadden die zalen een slechte reputatie?

Ja, die zalen hadden een totaal slechte bijklank. Daar mocht je niet gezien worden. Daar moest je met je kraag naar boven binnen gaan, zodat niemand je zou herkennen. Dat zou schande zijn. Van de school waar ik ging, was het totaal uitgesloten om daar naartoe te gaan. Toen ik er geweest ben, zat ik trouwens ook niet meer op die school. Ik was dan al student.

00:22:30 Was het verboden van school uit?

Ja, van school uit was dat totaal verboden. Op school waren ze ook zeer streng wat betreft filmbezoek. De films waren in de katholieke kranten ingedeeld volgens een aantal categorieën; V.A. betekende 'voor allen', K.T. stond voor 'kinderen toegelaten', K.N.T. voor 'kinderen niet toegelaten'. Of neen, dat was dan eigenlijk de officiële filmkeuring, die K.T. en K.N.T. Volgens het katholiek criterium had je 'voor allen'... Ik weet het niet goed meer (denkt)... 'af te raden' bestond ook en het ergste was 'te mijden'. Die waren totaal negatief. Dan had je ook nog een categorie ertussen 'voor volwassenen'.

En hieldt u zich daaraan?

Ja, eigenlijk wel, zeker zolang ik naar school ging. Als student was dat iets anders natuurlijk...

Het was niet juist omgekeerd; naar de te mijden films wel gaan en andere niet?

Neen, neen, zeker niet. Daar stonden serieuze sancties op, ook al zouden we daar in een weekend naartoe geweest zijn.

Dat werd bestraft?

Dat werd echt bestraft, ja. Mijn broer en ik gingen nu wel naar het Sint-Barbaracollege in Gent, een strenge katholieke school. Die waren ervoor gekend dat zij regelmatig paters of zelfs leken van het college de stad inzonden voor controle. Wij mochten bijvoorbeeld ook niet in grootwarenhuizen rondlopen zonder onze ouders. Dat was ook zo gezegd verderfelijk. Ik heb eigenlijk ook nooit begrepen wat daar zo verderfelijk aan was, maar goed. Wij moesten ook de kortste weg naar huis nemen, wij mochten niet op straat blijven staan. Op bepaalde plaatsen mochten we zeker geen vitrines staan bekijken. Aan café's en winkels hingen soms affiches van de films die gespeeld werden. Zo ook had de Leopold affiches. Dat was een speciaal soort affiche, een grote met een paar foto's en vooral veel tekst. Daar mochten we zeker niet staan kijken, want dat waren altijd "pornografische" films.

Dat mocht wel uitgehangen worden?

Ja, dat mocht wel uitgehangen worden. Dat werd niet beteugeld. Van de andere cinema's had je affiches met een volledig gekleurd beeld, een A3-blad van formaat, van de film zelf, bijvoorbeeld een western, geschilderd of een foto. Ik denk dat het eerder geschilderd was; het waren reproducties. Die van de Leopold waren groter en hoofdzakelijk voorzien van zwarte tekst op een witte achtergrond met een paar zwart-wit foto's. Het waren wansmakelijke affiches.

00:26:25 Was er ook sprake van een katholieke bioscoop of iets gelijkaardigs?

Neen, dat herinner ik me niet. Ik weet wel dat bepaalde zalen een bepaald soort films vertoonden. Bijvoorbeeld, de grote nieuwe films, de grote spektakelfilms toonde men meestal in de Capitole, in de Majestic of de Eldorado. Als het grote succesfilms waren, liepen die soms acht, negen of tien weken na mekaar. Nadien werden die nog een tijd vertoond in een kleinere zaal. Van de Capitole gingen ze dan meestal naar de Select. Die twee zalen waren waarschijnlijk van dezelfde groep. In de Century kon men vooral westerns zien, in de Savoy waren het hoofdzakelijk Franstalige films. Op een bepaald moment is de Savoy een beetje gaan evolueren naar meer sexueel gewaagdere films, meer erotische films...

Zoals met Brigitte Bardot enzo?

Brigitte Bardot, absoluut, in 'On risque de se perdre' en 'Et dieu créa la femme', van Roger Vadim e.d. meer waren typisch Savoy. Soms toonden de grote zalen ook wel eens een film die officieel 'af te raden' was. Zo herinner ik me 'La ronde', een film ook van Vadim, denk ik toch, met o.m. Jane Fonda. Daar ben ik ook naartoe geweest. Volgens de huidige normen was dat helemaal niet aangebrand hoor. Het was ook eerder een uitzondering. De Louis de Funès films werden meestal in de Capitole gespeeld. Die kenden een enorm succes.

Controleerde men echt bij films K.N.T.?

Aangezien ik zeer braaf geweest ben en nooit naar dergelijke films ging toen ik nog kind was, heb ik het niet zelf ervaren en kan ik het niet echt zeggen. Ik denk wel dat, indien kinderen van een zekere leeftijd, bijvoorbeeld 13-14 jaar, zouden gegaan zijn naar een film K.N.T., dat men hen de toegang zou hebben geweigerd. Ik denk wel dat dit nageleefd werd. Er waren natuurlijk grensgevallen, b.v. kinderen die er op 16 al 18 uitzagen. In die tijd hoorde je bij kinderen tot 21 jaar of ik geloof tot 18 jaar. Toen was men meerderjarig op 21 jaar. K.N.T. gold tot 18 jaar, misschien 16 zelfs. Ik weet het niet zo zeker.

00:30:25 Met wie ging u naar de cinema?

Toen ik heel klein was, ging ik met mijn oudere broer. Ik was 10 en hij toen 13. We gingen dan nog niet naar de zaal in Ledeberg; dan waren we nog wat ouder. Dat was vanaf mijn 12de denk ik. Ik ging in mijn kinderjaren ook met mijn tantes en mijn grootmoeder, maar die is gestorven in '55, dat moet dan

helemaal in het begin geweest zijn. Ik zag met haar nog een film van Walt Disney, een documentaire film, 'The big prairie', over de centrale vlakten van de Verenigde Staten. Dat was een zeer mooie natuurdocumentaire en ik meen dat ik die nog met mijn grootmoeder gezien heb. De laatste film die ik ooit met mijn moeder gaan zien ben, was 'Amadeus', over Mozart, maar dat was veel later.

Uw vader had geen interesse?

Neen. Ik ben één keer met mijn vader naar de cinema geweest en dat was naar 'Ben-Hur' met Charlton Heston. Ik had hem wel al eens gezien, maar waarschijnlijk vond ik het zo'n belevenis om met mijn vader te gaan, dat ik het daarom niet gelaten heb. Het was ook een grote spektakelfilm die vier uur duurde. Er waren nog een vriend en mijn broer bij. We gingen met z'n vieren.

Verschilden de locaties naargelang met wie je ging?

De laatste film die ik ooit in de Capitole nog gezien heb, was 'Amadeus', met mijn moeder, eind jaren '70 of de jaren '80. Rond de kerstperiode speelde men in de Capitole dikwijls animatiefilms, Walt Disney films zoals 'Assepoester', 'Lady and the tramp'...

Er was dus geen verschil?

Neen, eigenlijk niet. Ik ging regelmatig ook naar Antwerpen naar de film. Dat was dan omdat we op vakantie waren bij mijn tantes. Die lieten ons wat meer toe dan mijn ouders. Dat was dan een gedroomd moment om eens naar de cinema te gaan. Dat was in de Rex en in de Rubens. De grootste cinema van Antwerpen was de Rex. Het was de tegenhanger van de Capitole in Gent. Die was nog luxueuzer dan de Capitole. Het was een zeer mooie zaal. De Rubens, de Quellin en de Rex zijn de drie zalen die ik mij herinner, er waren er nog hoor, maar die herinner ik mij niet meer.

00:34:15 Wanneer ging u het meest naar de bioscoop?

De drukste periode was in het begin van mijn studentenjaren.

Ging u dan wekelijks, maandelijks...?

Ik zou wel wekelijks durven zeggen. Ooit ging ik eens twee films na mekaar kijken (lacht). Dat viel slechts één keer voor.

Ging u meer in de zomer dan in de winter naar de bioscoop, of meer in het weekend dan in de week...?

Ik ging eerder in de winter, in de koudere perioden van het jaar: de herfst, de winter en het begin van de lente, denk ik hé. Alhoewel de vakantieperiodes zich er beter toe leenden om eens meer te gaan, maar in de zomer hadden we dan andere ontspanningsmogelijkheden, meer buiten. Het was eigenlijk een typische activiteit voor in het koud seizoen.

Hoe ging u er naartoe?

Ik ging met de tram. Ik ging niet met de fiets, want het was een probleem om die daar te plaatsen. In mijn collegetijd deed ik het af en toe wel, toen ik naar de middelbare school ging. Verder was het met mijn ouders. In mijn studententijd had ik een bromfiets. Die gebruikte ik ook een paar keer om naar de film te rijden. Dan zette ik die vast op straat. Ik weet zelfs niet of ik dat wel deed; in die tijd was dat niet zo gevaarlijk.

00:36:12 Gaf u veel geld uit aan de bioscoop?

Ho, hoeveel kostte een ticket in die tijd? Het goedkoopste ticket was 12 à 13 fr. Dan had je zitplaatsen vooraan. De duurste plaatsen had je voor 25 à 28 fr. Dat was in mezzanine. Een frank toen was wel geen frank in het jaar 2000.

Was het duur?

Wij beschouwden dat wel als duur ja, eigenlijk wel. Sommige zalen waren goedkoper dan andere. De Savoy was bijvoorbeeld goedkoper dan de Capitole. Die was minder groot, minder luxueus en kreeg anders misschien minder bezoekers; iedereen zou misschien wel naar die grote zaal gegaan zijn. Men ging ook wel voor de belevenis en voor de film uiteraard. Men genoot er met volle teugen van.

00:37:17 Wat betekende het specifiek voor u om naar de film te gaan?

Het was een feest.

Was het ontspanning?

Ja, zeker en vast.

Het werd niet bekeken als een culturele uitstap?

Neen, eigenlijk niet. Soms ben ik natuurlijk ook wel moeilijkere films gaan bekijken. De films die je op school zag, in het kader van het Filmforum en waarover we uitleg kregen, die waren cultureel b.v. 'De Fietsendief' van De Sica, 'Wilde Ganzen' of zoiets, een Russische film. De 'Potemkin' hebben we nooit gezien, maar ik heb hem wel op videocassette, ik heb hem eens opgenomen.

Werd een bioscoopbezoek gecombineerd met b.v. een cafébezoek nadien?

Dat hing ervan af. Dat was eerder het geval in Antwerpen als mijn tantes megingen. Dan gingen we daarna nog een sandwich eten of iets drinken. Daar *vielen we altijd met ons gat in de boter* zoals ze zeggen. In Gent, neen, dan gingen we naar de cinema en daarna naar huis. Ik denk dat men dat nu meer doet.

00:39:33 Hoe was de sfeer, werd er commentaar gegeven, gerookt...?

Roken kan ik me niet herinneren. Er mocht niet gerookt worden in de zaal denk ik. In de week, bij de avondvoorstellingen was er veel meer leven in de zaal omdat de studenten dikwijls commentaar gaven. Soms was dat storend, soms leutig.

Over het algemeen niet?

Neen. Als er een komische film was, werd er enorm gelachen in de zaal, maar ik kan niet zeggen dat er heel veel commentaar gegeven werd.

Was er een verschil in publiek?

Volgens de soort bioscoop was er wel verschil in publiek te zien, b.v. in de klassieke zalen, de centrumzalen zoals de Majestic, de Eldorado, de Capitole, de Select had je een deftig publiek, een stadspubliek, een burgerlijk publiek. In de buurtzalen zag je meer een volks publiek. De Agora is daar een voorbeeld van. Ze speelden daar tweede - of derdehands films, films die al jaren voordien vertoond waren. Het was een goede gelegenheid om ze nog eens te zien, als je ze gemist had. Daar kwamen meestal mensen van de buurt.

Daar moest u zich waarschijnlijk niet voor opkleden?

Neen, zeker niet, want mijn ouders mochten het zelfs niet weten he. We moesten wel in gewone kleren gaan (lacht uitbundig). Daar gingen we wel met de fiets naartoe. Dat was maar tijdelijk, één of maximum twee jaar, zo tijdens de pubertijd.

00:42:10

Wat vindt u van de verandering in het filmlandschap? Bijvoorbeeld de opkomst van de Decascoop waar verschillende zalen in één complex zijn, vindt u dat beter?

Ja, eigenlijk wel, het is gemakkelijker. Ik heb de overgangperiode goed gekend, de periode dat de Decascoop opkwam. Ik vond dat wel wat triestig, want je voelde aan dat er een tijdperk voorbijging. Die sfeer van die zalen...ik vroeg me toen af: 'Gaan die zalen daar kunnen tegen opboksen?' En inderdaad, het is hen niet gelukt. Ze zijn allemaal, één na één gesloten. Enkel Studio Skoop bestaat nog.

U verwachtte dat wel?

Ja, ja, ik verwachtte dat wel. In het begin twijfelden we omdat we niet wisten hoeveel van de markt ze gingen innemen, maar het werd vrij vlug duidelijk.

00:43:03

Gaat u nu naar de Decascoop?

Ja, naar de Decascoop, maar zelden tegenwoordig. Naar de Studio Skoop ga ik nooit. Ze spelen daar wel moeilijkere films, heb ik de indruk. Vanaf het begin was dit al zo. Het zijn alternatieve films.

Hoe vaak gaat u nu naar de film?

Goh, twee keer per jaar misschien. De tijd van het frequent cinemabezoek is wel gedaan.

Kijkt u dan films op televisie of video?

Ja, ik volg veel op televisie. Ik zie tamelijk veel films op T.V., ook op DVD. De voorbije week keek ik nog naar 'Der Untergang'.
(...)

U koopt dus ook DVD's?

Ja, nu en dan kopen we een DVD.

Koopt u ook films die u vroeger hebt gezien?

Ja, zeker, maar ook nieuwe. Zo enorm veel hebben we er niet. Een film die ik kocht, waar ik een enorme herinnering aan heb, het is misschien wel de mooiste film die ik ooit heb gezien, is 'Dokter Zhivago' van David Lean. Het is een film die ik nog altijd graag terugzie. Het is een zeer lange film van wel vier uur. Het was ook zo'n film met een pauze tussen. Al die films van David Lean waren zo'n spektakelfilms. 'A passage to India' was ook van hem. 'De brug over de rivier Kwai' was ook van hem. Maar 'Dokter Zhivago' was eigenlijk een romantische, avontuurlijke en ook historische film, zeer goed gemaakt, een groot spektakelfilm, een zeer mooie film.

00:45:20 Zocht u in die tijd extra informatie over films, bijvoorbeeld filmrecensies?

Ja, dat las ik wel eens, niet altijd hoor. Bijvoorbeeld over de Louis de Funès films. Ik heb ze allemaal gezien, de films met Louis de Funès. Daar gingen we naartoe omdat hij het was en omdat we wisten dat we gingen lachen. Er waren ook mensen die die films niet apprecieerden; niet iedereen kon ermee lachen. Ik vond dat altijd zielig, maar dat is hun probleem natuurlijk (lacht).

00:45:54 Wat bepaalde uw filmkeuze. De sterren, de mening van andere...?

De sterren eigenlijk, dus de acteurs. Of neen, voor sommige films, voor humorfilms, de sterren. Ik zei dat omdat ik aan Louis de Funès dacht. Als een Louis de Funès film op komst was of werd gespeeld, dan gingen we daar gewoon naartoe. Dat was een must, die moesten we zien. Ik heb ze allemaal gezien, uitgezonderd één en dat was dan door een toevalligheid. Die zag ik dan later nog op T.V.

Voor de rest zag ik films waarover veel gesproken werd, bepaalde grote spektakelfilms. In feite was ik niet zo kritisch in de keuze van mijn films. Als een verhaal mij specifiek interesseerde, b.v. iets historisch, dan ging ik daar ook naartoe.

Het genre beïnvloedde ook je keuze?

Ja, het genre historische films zag ik ook tamelijk graag, of zeer schoon gefilmde films, met mooie beelden. Ik denk b.v. aan 'Elvira Madigan' van Bo

Widerberg. Dat was één van mijn topfilms, die heb ik het liefst gezien. 'The Graduate' met Dustin Hofmann en met muziek van Simon en Garfunkel was ook één van mijn toppers in mijn filmgeschiedenis. Dat was een cult-film, ook al weet ik niet wat dat juist zou moeten zijn. Het is zeker een film die zeer goed een tijdsgeest weergeeft. Het is een jaren zestig film, het universiteitsleven in de Verenigde Staten, rond the sixties wordt zeer goed weergegeven.

Werd er achteraf nog over de films gesproken?

Ja, ja, daar werd zeker over gesproken, ze werden becommentarieerd. Ik denk dat dat meer dan nu gebeurde, omdat film meer iets uitzonderlijk was, een evenement waar men naartoe ging. Nu heb je op T.V. zo'n groot aanbod dat er eigenlijk niet zoveel meer over gediscussieerd wordt als toen.

Bo Widerberg heeft bijvoorbeeld ook nog 'Adalen 481' uitgebracht, een sociaal geëngageerde film over arbeidersstakingen in Zweden en de repressie daartegen. Dat was een combinatie van een historische, kritische, sociale en zelfs romantische film.

Had u een favoriete bioscoop?

Die grote zalen waren wel aangenaam om naartoe te gaan.

Het was niet specifiek één zaal?

Neen, niet speciaal één zaal. Enkele zalen stonden mij wel minder aan b.v. de Century had ik minder graag dan de Select, waarschijnlijk omwille van de vorm van de zaal. De Savoy was ook niet denderend. De Plaza was niet slecht, maar die speelden wel altijd wat speciale films, iets meer cultureels, b.v. kritische anti-oorlogsfilms, kritisch-romantische films als 'The Strawberry Statement'. Die ging over het studentenprotest tegen de oorlog in Vietnam met o.a. een liedje van John Lennon als achtergrondmuziek. Dat was een film die me erg raakte en die nooit meer is vertoond.

De filmkeuze werd dus niet bepaald door de filmzaal?

Neen, niet door de filmzaal, zeker niet. Was het een aangename zaal, zoveel te beter. Ik ben ook nog enkele keren naar de Metro geweest om een film te zien die ik nog niet eerder had kunnen zien.

Had de herkomst van de film een invloed?

Ik ging weinig naar Italiaanse films, zeker niet naar Duitse. Duitsland had meestal een zielig aanbod van films vond ik. Het waren altijd pseudo-exotische vakantiefilms, zonder inhoud. Franse films zag ik vroeger meer dan nu; niet enkel de Louis de Funès films, maar ook *ernsterige* films als 'Un homme et une femme', 'Les choses de la vie', 'Le vieux fusil' en nog veel andere. Over het algemeen zag ik het meest Amerikaanse en Engelse films. De Engelse films waren wel wat moeilijker over het algemeen.

Amerikaanse films waren ook het grootst in aanbod waarschijnlijk?

Het aanbod was het grootst ja. Zo zag ik graag westerns. Zo waren er de spaghetti-westerns met de muziek van Ennio Morricone en ook westerns met Amerikaanse acteurs als Clint Eastwood. Toen ik jonger was, zag ik dat graag. De titels spraken mij ook veel meer aan dan tegenwoordig.

Zo was 'De Apachen vallen aan bij dageraad' bijvoorbeeld een film die 's zondags op school getoond werd. In de winter werden er op school dus soms zondagsfilms getoond. Er was zo één pater die zich daarmee bezig hield. Het was wel een evenement om eens naar de film te gaan in de school, dat is een ander milieu. Dat gebeurde in de feestzaal, voorzien van een scherm dat naar beneden kon getrokken worden en van een *hokje* waaruit de films werden geprojecteerd op dat doek.

00:54:20 Kon u de projectiekamer zien in de bioscoop?

Ah ja, ja dat zag men. Als je in de bioscoop achteraan in de zaal zat en op de hoogte van dat "hokje", zag men die man zelfs zitten door één van die gaten. Uiteraard zag je ook de straal die in de zaal scheen over de hoofden. Als je bovenaan in de zaal zat, die zalen hielden schuin naar boven, de zetels waren op sommige plaatsen goed geschikt en op andere minder (dat had ook met de prijs te maken), stak hier en daar wel eens *een plezante* zijn hand door de straal. Dat was eerder een uitzondering, vooral als er veel studenten in de zaal waren.

00:55:22 Was u eigenlijk een filmfan?

Neen, ik zou niet echt zeggen dat ik een filmfan ben. Het is niet iets dat me buitenmate boeit zodat ik daar nog ga over lezen.

Het was ontspanning?

Ja, ontspanning, maar ik ging er graag naartoe. Ik was een *ietsje-meer-dan-doorsnee-kijker*.

Ik ging wekelijks, of wat zei ik, maandelijks? Maak er misschien twee-wekelijks van, wekelijks is misschien wat te veel. Dat gebeurde slecht in de echte topjaren, die periode heeft niet zolang geduurd.

Goed, ik denk dat ik alles gevraagd heb. Is er nog iets dat u kwijt wil?

Niet dat ik zo onmiddellijk weet.

Ik ben natuurlijk ooit ook nog naar andere zaaltjes geweest. Een film die ik me ook nog herinner is 'Love story' een fameuze film in die tijd. Achteraf gezien was het eigenlijk een echte zaagfilm (lacht). Maar in die tijd kende hij enorm veel succes. Dat was denk ik in 1971.

Een romantische film?

Zeer romantisch, ja, je moest je zakdoeken bovenhalen bij die film.

Kon u dan echt uw emoties de vrije loop laten gaan?

Het was donker, hé, ze zagen het niet, het licht ging uit.

Ik herinner me de filmbelevens als een soort ceremonie, vanaf het binnengaan, dikwijls het staan wachten buiten als er veel volk was, het naar je plaats gaan, die frisco die er toch dikwijls bijkwam, het licht dat langzaam uitging, het reclamelicht dat half uitging tijdens de voorfilm en volledig doofde als de hoofdfilm begon.. Dan gingen we de grote film zien hé. In de Capitole gingen er zelfs grote, zware gordijnen open en dan zag men het scherm. Daar zat meer *tralala* rond.

U genoot daar van?

Dat was leuk ja, dat maakte deel uit van de belevens.

Bijna een religieuze ervaring...

Ja, een beetje ja...

Het maakte wel indruk waarschijnlijk?

Ja, ja, ja, zeker en vast.

Goed, dan ga ik hier afronden. Hartelijk bedankt voor uw medewerking!

00:59:39

Naam INT: Nathalie Neiryndck
Naam RES: Hubert Claeys (1938)
Titel: JAREN 1950

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:07 **Ok, we gaan beginnen, de eerste vraag; hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?**

Oh, ik schat zo'n 7 jaar.

Ja. En rond welke leeftijd ging u dan het meeste naar de bioscoop?

Vanaf mijn 8 jaar tot mijn 25 jaar, of zelfs iets ouder, tot mijn 30 jaar, praktisch elke week minstens 1 keer.

Ja. En had u ook nog andere bezigheden of vormen van amusement toen?

Ja, ik ben ook een voetballiefhebber en ik koppelde de beiden nogal een beetje samen, dat ging, 's middags een keer naar de voetbal en 's avonds een keer naar de cinema, dat ging dus wel.

Ja, ik ga er nog een paar opnoemen, bijvoorbeeld; dansen, lezen, muziek, theater, radio, televisie?

Televisie is ook een hobby van mij, maar televisie is natuurlijk maar later opgekomen, mijn ouders hebben maar een televisie gekocht in '59 en dan is dat begonnen met een beetje televisie te kijken, maar een televisiefilm was nog altijd niet hetzelfde of een cinemafilm vond ik.

Ja. Had u kerkelijke, politieke of sportactiviteiten?

Nee, sportactiviteiten alleen wat voetballen met de schoolploeg, maar niet op een hoger vlak dus.

Nee. En zat u in een jeugdclub of in een andere vorm van club?

Nee, geen clubs.

Wat was uw gezinssituatie toen u het meest naar de bioscoop ging?

Het meeste, ongehuwd nog, dat wil niet zeggen dat we als we gehuwd waren ... maar dan komen er ook nog andere zaken in het leven, maar mijn ongehuwde periode hebben we meestal, hetzij met mijn vrouw, of alleen naar de cinema geweest.

Ja en met uw ouders?

Ja, met mijn ouders alleszins ook nog zeer lang, tot ..., mijn ouders gingen mee naar de cinema tot mijn 17 jaar dan, gingen zijn mee.

Ja en hoe was die gezinssituatie dan, 2 ouders en een zus, dat was het?

Ik had mijn ouders en mijn zus, ja.

Ok. Wat was uw eerste herinnering aan uw bioscoopbezoek?

Mijn eerste herinnering aan het bioscoopbezoek ..., van in het begin heb ik graag cinema gezien, want in een film dook er altijd een verhaal op, de film, dat mocht gelijk wat zijn, dat mocht een avonturenfilm zijn. Mijn persoonlijk ding was het liefs levensverhalen, ja, dat was een passie, ik kan niet meer zeggen.

En heeft u nog iets van in het begin, iets dat u zich nog herinnert, van een film of van het naar een film gaan of zo?

Ja, mijn oudste herinnering die ik heb, was in de jaren '40, goh, ik was dan waarschijnlijk ... het was dan nog tijdens de tweede wereldoorlog en ik weet nog goed dat ik uit de cinema kwam en dat er daar Gestapo stond en dat de mensen hun paspoort moesten tonen en dat er jonge mannen opgepakt werden, dat is iets dat altijd blijven hangen is.

Na de film?

Na de film, ja.

Ah ja, ok. En wat zijn uw beste herinneringen van het bioscoopbezoek?

Wel, mijn beste herinnering van het bioscoopbezoek, wel, zoals ik al zei, ik ben altijd heel gepassioneerd geweest van waargebeurde verhalen, hetzij leven, hetzij geschiedkundig, hetzij een andere zaak. Eén van de eerste die ik gezien heb was het leven van Chaupin, ik was toen nog zeer jong, een jaar of 8, misschien 10, ik kan dat niet meer juist zeggen, ik zou dat moeten opzoeken, dat is altijd gebleven. Een waar gebeurd verhaal is voor mij het voornaamste van film, in de tijd van de jaren '50 waren er geweldig veel films die op ware verhalen gemaakt werden, hetzij oorlogsfilms, hetzij liefdeshistories, hetzij gelijk wat, ja, dat was een voorkeur.

En is er zo 1 herinnering die eruit schiet?

1 herinnering die eruit schiet ...(denkt na).

Of was het gewoon algemeen eigenlijk?

Algemeen eigenlijk, algemeen, ja. De inhoud van de film was voor mij het belangrijkste en waargebeurde verhalen geven automatisch een inhoud. Ik heb

natuurlijk ook het leven gezien van [Audi Murphy] die later filmacteur is geworden en dan ben ik in contact gekomen en heb ik aan een paar boeken mogen meewerken van zijn leven en die mij toch mooie herinneringen nalaten, al was die bijdrage maar klein, ik vond dat toch fijn zal ik maar zeggen (lacht).

Ja ja, ik snap het (lacht)

(lacht)

En gaf u eigenlijk veel geld uit aan de bioscoop?

Nee, want bioscopen, dat was 1 van de goedkoopste amusements in die tijd, in vergelijking met veel zaken, was bioscoop weinig geld, ik kan u de bedragen niet meer zeggen, met de tijd zijn die bedragen, nu ook, gestegen, maar vroeger, arm of rijk ging naar de cinema, daar bedoel ik mee; iedereen kon het hem veroorloven.

00:06:17 Ja. Waar woonde u op het moment dat u vaak naar de bioscoop ging?

Dan woonde ik in de Clementinalaan in Gent.

Ja.

Allee, tegen het Sint-Pieters station.

Ah ja, ok. En ging u dan in diezelfde buurt naar de bioscoop?

Dat kon, maar dat was geen verplichting, het principe was naar de film gaan die mij beviel, dus in Gent waren er genoeg, denken maar aan het Zuid, daar waren er zelfs 3 cinema's. Maar als je bijvoorbeeld een film gemist had, als ik dus een film gemist had, ging ik wel dat trachten terug te zien in de kleinere bioscopen om hem te zien. En ook soms, als er niet veel zaaks was in de grotere bioscopen, ging ik ook soms naar een kleine bioscoop als ontspanning, die meestal zelfs 2 films gaven.

Ja. Ging u soms naar een andere buurt, een ander dorp of een zelfs naar een andere stad naar de bioscoop?

Eigenlijk niet.

U bleef in Gent?

Ik bleef in Gent, natuurlijk, als je Ledeberg in die tijd als een andere stad of een ander dorp beschouwde, dan natuurlijk wel hé, of Sint-Amandsberg, daar waren ook geweldig veel cinema's en dat was niet ver. Natuurlijk Sint-Amandsberg is nu Gent, maar in die tijd was Sint-Amandsberg, Sint-Amandsberg.

Ja, het bleef dus beperkt tot Gent en de deelgemeenten er rond?

Ja, ja, ja, ja.

Waren het dan eerder kleine of eerder grote bioscopen die je bezocht?

Zoals ik reeds zei, was het meestal eerst de grote ...

Bioscopen.

Excuseer, bioscopen, de grotere bioscopen, maar kleine bioscopen geneerden mij niet, als de film mij aanstond, dan ging ik ook daar naar toe, want soms, dat gebeurde zelden, maar wel bij B-films bijvoorbeeld, kwamen die niet in de grotere cinema's, maar wel in de kleinere cinema's en als ik gehoord had dat het een goeie film was, ging ik daar naar toe.

Ja, het was dan eerder de film die de keuze bepaalde dan de bioscoop?

De film bepaalde bij mij eigenlijk de keuze, ja.

En had u eigenlijk een favoriete bioscoop?

Een favoriete bioscoop? Eigenlijk niet.

Nee.

Eigenlijk niet.

00:09:01 Met wie ging u naar de bioscoop?

Wel, zoals ik reeds zei, eerst ging ik met mijn moeder en mijn zuster veel mee, als mijn zuster dan is getrouwd, dan ging ik nog met mijn moeder naar de cinema, maar met de tijd ben ik dan een tijdje alleen geweest en dan met mijn vrouw.

00:09:30 Ja. En ging u meer of minder naar de bioscoop tijdens uw jeugd jaren, of nadat u trouwde?

Meer tijdens mijn jeugd jaren, dat komt, omdat als je trouwt, dan komen er andere zaken bij, we hebben gebouwd, je zit dan een beetje in de miserie, in de ambras zoals ze zeggen.

Ja.

En ook, je gaat eens naar je ouders, eens naar je schoonouders, je hebt toch 2 families waar je verplichtingen aan hebt, maar we zijn toch nog jaren aan een stuk, al was het tijdens de week, naar een filmvoorstelling geweest.

Ja. En ging u vooral tijdens de week of tijdens het weekend?

Tijdens het weekend, meestal tijdens het weekend, ja.

Was uw bioscoopbezoek seizoensgebonden, ging u bijvoorbeeld meer in de winter dan in de zomer?

Nee, dat was niet seizoensgebonden, ik denk dat die zalen, nooit of toch zelden, het mocht nog zeer warm zijn, dat dat sporen achterliet, dat herinner ik mij niet. Nee, niet seizoensgebonden.

En maakte het uit dat het vakantie was of niet?

Nee, dat maakte niet uit, als we vroeger, met mijn ouders, gingen we naar Oostende voor een week of veertien dagen, dan ging ik toch ook 1 keer in de week naar de cinema in Oostende.

Ja, ok. Dan, hoe ging men eigenlijk naar de bioscoop, ging u te voet of taxi of met de bus of de fiets?

Meestal te voet of met de tram, het weer speelde daar ook een rol in, maar ... of de verte van de film, ja een buurtcinema, dat was soms moeilijk om een tram te nemen, ja. Als dat maar ... dat mocht cinema Capitole zijn, dan gingen wij te voet.

Ja. En was het in dagelijkse kledij dat u naar de bioscoop ging of...?

Dagelijkse kledij.

Dus u deed geen zondagse kleren aan?

Wel de zondag, ja, waren we zondags gekleed, maar als we tijdens de week naar de cinema gingen, dan gingen we daar niet speciaal iets anders voor aandoen.

En als u in het weekend naar de bioscoop ging?

Wel, zoals ik zei, de zondag, ja, dat was nog de tijd dat de mens (lacht), ja, hoe zou ik dat moeten zeggen, deftig gekleed was, of mooi gekleed was, je mag het noemen zoals je wil, maar als dat de zaterdag was, speelde dat geen rol.

00:12:12 Ok. Dan gaan we zo een bezoek overlopen.

Ja.

En we beginnen met; wie kocht het ticket?

Ja, ikzelf.

Uzelf.

Ja.

Ook als u met uw ouders meegang?

Ah ja, als ik met mijn ouders meeding, ... wie kocht dat dan? Ik ook, want mijn moeder gaf me geld om te kopen (lacht).

Ok.

Ik moet even nadenken hoor.

Ja, dat is geen probleem. Was er een rij aan de kassa of kon u direct ...?

R5: Als dat de grotere films waren, was dat rijshuiven, ja, het is nog geweest dat je zat aan te schuiven en dat ze zeiden, dat was nog in het Gentse, dat was *Compleet* dat ze zeiden en ja, dan moesten wij terugkeren naar huis en als we nog hadden, dan kozen we nog voor een andere cinema, maar het heeft nog geweest dat dat volzet was.

Ja.

Films zoals 'Singing in the rain', 'Mozes', grote spektakelfilms hadden in die tijd wel geweldig veel volk.

Ja, dus u moest zorgen dat u vroeg genoeg vertrok naar de bioscoop?

Ja, ja, ja.

Kon men buiten het geluid van de film al horen?

Niet opvallend, toch misschien, misschien in die kleine bioscopen wel, maar in die grote toch niet hoor, nee, de grote niet. De kleine zou ik niet durven zeggen, want hier en daar was er toch iets, maar om te zeggen, ik ga hier staan luisteren, dat zie ik toch ook niet zitten, het stoorde toch niet.

En toen u in de rij stond te wachten om uw ticket te kopen, hoorde u dan iets van de film of...?

Nee.

Nee, dat niet.

Nee.

Waren er verschillende soorten tickets?

In de grote cinema's zeker, zoals bijvoorbeeld in ..., dé cinema van Gent was cinema Capitole, zoals ik mij dat herinner waren er 3 klassen, ja, ik geloof dat het reservé was dat ze dat noemden, mezzanine en balkon en er waren 3 verschillende soorten, balkon ja, het woord zegt het zelf. En de andere 2 weet ik niet meer juist, ik geloof dat mezzanine, ja, mezzanine was het duurst en dan reservé en balkon, ja, balkon was, zoals het woord zegt, boven (lacht).

Ja en reservé, waar zaten ze dan?

Beneden.

Beneden.

Ja, ja, ja, ja, ja.

Ok. Was er daarop controle of kon u een goedkoper ticket kopen en naar een duurdere plaats gaan?

Er was controle, er liepen veel meisjes rond, ik weet niet hoe ze die noemden, waren dat ouvreusen, ik weet het niet.

Dat weet ik ook niet.

Ik denk dat ze dat woord gebruikten, dus, laat ons zeggen, *ticketgirls* die het ticket controleerden en die dan ook, met de tijd meer en meer, werd er dan snoep verkocht, een pauze in het begin bestond dan niet, maar met de tijd is dat ook opgekomen en frisco's en noem maar op, en dat is altijd maar vermeerderd en nu zijn veel films voor de kinderen een snoepmenu hé, de cinema.

Ja. Was er een portier en ander zaalpersoneel?

In de cinema Capitole was er een portier en die stond daar en die zorgde dat de mensen, als het een grote film was dat ze niet te veel drumden ook riep hij bijvoorbeeld; 'Balkon nog 3 plaatsen', dat je wist waar je ongeveer aan toe waart, *allee*, dat je niet nutteloos stond te wachten, als je het niet meer zag zitten dat je kon voortgaan. En dan was het meestal dames, de rest van het zaal personeel was, hoe ik het mij herinner, meestal vrouwelijk.

Ja.

Een kassierster en ook, als je te laat was in de film, bracht er je een, ze noemden dat een ouvreuse denk ik, maar dat ben ik niet 100% zeker, bracht die u naar een plaats met haar lampje (licht)

Ja. En nog ander personeel of niet dat u weet?

Niet dat ik weet, ah ja natuurlijk de man die de films afdraaide, dat is iets anders, dat weet ik niet.

Ja ja, maar in de zaal zelf?

In de zaal zelf was dat meestal, laat ons zeggen, meestal vrouwelijk personeel, ik herinner mij maar van 1 cinema waar ..., maar ik kan mij vergissen natuurlijk, waar er een man was en dat was in de Capitole.

Ja, ok. Hoe zag de bioscoop er uit in die tijd?

De bioscoop laat ons zeggen, ... maar wij stoorden ons daar eigenlijk niet aan, als je echte film liefhebbers waart, stoorde je u daar weinig aan, laat ons zeggen dat cinema Capitole, het was, beoordeeld als filmzaal, dat het in de kleinere

cinema's, in de buurtcinema's minder was, maar daarom niet minder sympathiek, ... qua afstand van het scherm ..., je zat wel in een stoel natuurlijk, in de Capitole kon je al eens in een zetel zitten en in die andere stoelen waren dat houten klapstoelen, soms verbeterde dat, met de tijd verbeterde dat wel, maar eigenlijk, persoonlijk stoorde ik mij daar niet aan, als ik maar zat en als ik maar zag, dan was ik daar alleszins mee tevreden.

Ja. Waren het dan vooral losse of vaste stoelen? Dus in de Capitole zetels.

Zetels en in de ding, waren het ook vaste stoelen, ik denk niet dat ik veel heb geweten dat het echte losse stoelen waren, dat waren wel ...

Aan mekaar?

Ja, aan mekaar. Ik kan mij niet herinneren dat ik op losse stoelen heb gezeten.

Nee. En meestal waren het dan houten stoelen in die tijd?

In het begin houten stoelen, maar natuurlijk, als er een vernieuwing gebeurde, ja, dan pasten de mensen zich meestal ook aan dat het zetelstoelen werden, misschien niet de hoogste kwaliteit, maar toch.

En was er een gordijn, voor de film, *allee*, het projectiescherm?

Dat herinner ik mijn niet meer zo goed, hoe wil je het zeggen? Ah.

Zoals in het theater, ...

Ja, ja, ja, ja, ja. Ja, bij sommige wel, bij sommige stond dat altijd open als je binnenkwam, wat je wel kon zien is dat ze daar eventueel ook theater konden spelen. In de, ja ik kom altijd terug bij de Capitole, maar in de Capitole gaven ze altijd wat meer show en dan zag je de film en elk had zijn embleem, Metro-Goldwyn-Mayer en noem maar op, een leeuw die daar vooraan opkwam, en nog een atleet die op de gong sloeg en zo verder. Wat ook een schone cinema was, maar in mijn ogen te weinig succes had, de reden weet ik niet waarom, maar dat was cinema Voorruit, daar ben ik ook regelmatig geweest, omdat die ook eens films speelden die reeds voorbij waren, maar ook huidige films, ik vond dat ook een hele mooie cinema, ook met verschillende verdiepen, maar ja, dat was minder succesvol, waarom ..., spijtig genoeg, die cinema is ook verdwenen en nu is die zal, zoals u weet, ...

Theater en café.

Theater en café, ja.

Was er verwarming in de cinema?

Ja, ja, ja.

In allemaal?

In allemaal, ik heb nooit een cinema geweten waar het koud was, het zou eerder iets kunnen, maar mij heeft dat nooit gestoord, te warm geworden zijn, de kleinere zalen tijdens de zomer, maar kom zo erg of storend was het voor mij niet.

Ja. Was er versiering in de zalen of in de hang of zo?

Ja. In bepaalde cinema's ging dat vol met filmacteurs in schone kaders, in veel cinema's zelf, van die periode.

In de zaal zelf?

In de zaal zelf en dan buiten werd er reclame gemaakt voor de huidige film en meestal ook voor de film van de volgende week, wat ze volgende week gingen spelen, en natuurlijk ook affiches en al, maar dat moet ik er niet bij vertellen. Bijvoorbeeld aan de Capitole ging er daarboven, ja, ik kan u niet zeggen hoe ze dat noemden, een vorm van een schilderij uit, ... dat is eigenlijk niet echt een schilderij, maar toch kunst, dat je zag welke film het was. Dus als het 'Samson' was, zag je hem daar 2 leeuwen op zij duwen, om maar iets te zeggen. En dan wist je, ja ze spelen die film, dat was ook een vorm van reclame.

Ja. En als u in de zaal zat, kon u dan de infrastructuur zien, bijvoorbeeld de projectiekamer of zo?

Wel het licht hé, als je achter u keek zag je de straal van het licht.

En de projectoren of zo?

Ja, bij sommige misschien wel, maar ik ga eerlijk zijn, ik heb daar nooit zo op gelet, technisch ben ik niet zo sterk aangelegd en ik ben zelfs nooit in een projectiekamer binnengewest.

Nee. Dan willen we weten hoe het programma verliep, bijvoorbeeld met reclamefilmpjes of dia's, ...

Wel de zaak zit zo, in de kleinere cinema's, mag je zeggen, hadden ze bijna altijd 2 films. In de grotere cinema's was er 1 film met dan een voorprogramma en dat voorprogramma kon zijn een tekenfilm of een documentaire, maar zelden dus, laat ons zeggen 2 films.

Dat was dan een voorfilm en een hoofdfilm, meestal?

Ja, laat ons zeggen een voorfilm, je had vaak een tekenfilm van Popeye en zo in die tijd.

En waren er reclamefilmpjes of dia's?

Er werden wel reclamefilms gegeven, ik kan nu juist die naam niet meer ..., dat was reclame Vandam KH of zoiets en dan verscheen er reclame, hetzij voor gelijk wat, zo herinner ik mij dat toch hoor. Het was iets in de, ja, het is al een

tijd geleden, maar dat was reclame op zeer menselijk vlak vind ik toch, niet opdringerig, ik zal het zo zeggen.

Ja en waren er actualiteiten?

Ja, ja, ja, altijd actualiteiten, ja, ja. Voornamelijk ook in de grote cinema's werd er daar wel aandacht aan besteed aan die actualiteiten. Belgavox, als ik mij dat goed herinner, was dat. Ja, als ik ergens mis, het is allemaal al zo lang geleden.

Ja, ja, dat is niet erg. Was het eigenlijk een doorlopende show, constant blijven herhalen van de films of waren het aparte vertoningen?

Wel, het is te zeggen, als je naar buiten ging, dan was er een half uur later opnieuw een vertoning, dus plusminus een 30 minuten later was er weer een vertoning.

Kwam iedereen in het begin van de film toe of...?

Meestal in het begin van de film, als de zaal vol was, ja lieten ze zeker niemand meer binnen, als er nog plaatsen over waren, ja, je moet dat ook in die ogen van die mensen financieel bekijken, gingen ze de mensen nog binnen laten, maar ook niet zo storend, dat was allemaal zeer menselijk, omdat iedereen nog een liefde voor de film had vind ik.

En die mensen die iets te laat waren, bleven die dan in de volgende vertoning nog een kwartier of een half uur zitten?

Ik denk dat die niet mochten blijven zitten, volgens mij liep die zaal leeg, na iedere vertoning, was je te laat, ja ...

Pech.

Pech ja, maar *allee* ja, normaalgezien kwamen er geen mensen meer binnen na een kwartier hoor, dat nu ook niet. Nu, als ze konden blijven zitten, konden ze daar tevreden mee zijn, maar dan verplichtte men toch een beetje van op tijd te komen als je de film wilde kunnen volgen.

00:25:25 Wat was het imago van de bioscoop?

... wat bedoel je daar juist mee?

Hoe werd de bioscoop gezien bij de mensen, was dat positief of ...?

Bioscoop was, laat ons zeggen, 1 van de hoogste ontspanningen die we er in die tijd waren hé, voornamelijk de periode voor de televisie en de periode van het begin van de televisie, niet iedereen had toen al een televisie, ik weet dat mijn ouders een televisie hebben gekocht, dat is een datum dat je heel uw leven onthoud; kerstdag 1959 (lacht). Dat is iets dat mij bijgebleven is, je moet mij niet vragen waarom, maar dat is zo. Dat is natuurlijk, vanaf dat de televisie is opgekomen, denk ik is het moment dat de film stilletjes aan verminderd is. In

het begin niet, maar stilletjes aan is de film verminderd, omdat ze daar ook de films gaven die je gemist had, op televisie. Maar grote films kwamen in het begin niet op televisie, dus was je verplicht om naar de cinema te gaan. Stilletjes aan is dat nu wel gekomen dat je praktisch alles kan terug zien, hetzij op video, hetzij op televisie, ja noem maar op hé.

En de cinema werd dan wel als positief aanzien bij de mensen?

Positief, ja, positief gezien, je moet er wel rekening mee houden, dat positieve zit er bij mij in, dat de films, ik kom misschien terug op dat er veel films waren over waar gebeurde verhalen en in andere films was het wel altijd zo dat het goede beloond werd en het slechte gestraft. Eigenlijk was dat wel nog moralistisch die films van vroeger, tegen, ja nu of dat er nog altijd zo nauw in betrokken wordt heb ik wel mijn twijfels, maar ja, wie ben ik.

Dat zal wel niet. Herinnert u zich nog iets over de prijs of alternatieven voor de inkom van de bioscoop? Dus u had al die 3 klassen gezegd.

Ja, ja.

En van prijs, weet u daar nog iets over, of nog een ander alternatief of zo?

Wel, laat ons zeggen, zoals ik reeds zei, film was er voor iedereen, dus in de kleinere cinema's was de prijs merkkelijk minder en je kreeg 2 films, wat is merkkelijk? Wel, laat ons zeggen dat de prijs toch zeker 20 procent goedkoper was dan in de grotere cinema's, natuurlijk, de grote cinema's gaven in bepaalde zin wel meer comfort en de films waren ook recenter. Maar eigenlijk waren de cinema's volks, je mag zeggen, zoals voetbal volks was, was cinema volks, dat was een goedkope ontspanning. Dat waren 2 à 3 uren, toch zeker 2 uren en dan eer je thuis was, je was toch 3 uur weggeweest aan zeer goedkope prijs.

Ja. Wat voor publiek had de bioscoop, was dat eerder oudere of eerder jongere mensen?

Ik denk van publiek, ging dat tot mijn inziens, van jong tot oud. Laat ons zeggen, ... ja, kinderen niet zoveel, met kinderen bedoel ik dan jonger dan 14 jaar. ... Zeer oude mensen misschien ook niet meer, die hebben dan misschien al fysische problemen, maar zoals mijn moeder is nog zeer lang naar de cinema geweest, zij was toch ook meer dan 70 jaar als ze nog naar de cinema ging, dat was geen probleem.

Dus het was eigenlijk gemengd publiek qua leeftijd.

Gemengd publiek.

En qua klasse?

Qua klasse was het natuurlijk zo, wat er vroeger nog meer bestond, was kinderen niet toegelaten en waar men nog strenger op was ... dan nu, er mocht niets van naakt in komen of het was al ... (lacht).

Jaja.

‘Kinderen niet toegelaten’ hé, naaktfilms, maar eigenlijk kwam er maar weinig naakt in de films van vroeger.

En bijvoorbeeld, waren het eerder de gewone mensen die gingen of eerder die van hogere stand?

Ik denk eerder de gewone mensen, natuurlijk ik weet niet, waar ligt de grens hé, maar ik denk, cinema was zoals ik reeds zei, eerder volks.

Dan, hoe was de sfeer voor, tijdens en na de filmvoorstelling, werd er commentaar gegeven?

Voor de film ging iedereen, ja, met een vrolijk hart naar binnen vond ik, iedereen was gedreven om die film te zien. Tijdens de filmvoorstelling, ja ik weet nog goed, nu is dat misschien minder, maar de mensen leefden echt mee, als het bijvoorbeeld een triestige film was, zat er daar toch een groot stuk te snotten (lacht), als het dan weer licht was, zat je daar toch een beetje gegeneerd en *geambeteerd*, maar ja, de mensen maakten daar geen verwijten over of zoiets. En als er gelachen werd in de film, werd er gelachen in de cinema, dat zijn dingen ... en als het een spannende film was, was dat daar muisstil, er waren dan maar weinig storingen eigenlijk. Was er nog iets?

Of dat er commentaar werd gegeven?

Commentaar, van wie, van de mensen?

Van de mensen op de film.

Ja, wel ja, laat ons zeggen, als wij anderdaags terug naar school gingen, voor zover ik weet gingen er ook veel andere schoolmakers naar de cinema, daar werd er wel eens gezegd; ‘het was niet veel of het was goed’, meestal wel niet te veel, maar je weet wel, er werd wel commentaar gegeven, maar niet, niet overdreven, ik kan niet zeggen dat dat zo erg was en nadien werd er wel door de mensen wel ook eens een zak frieten gekocht zal ik zeggen, of iets gedronken, maar dat was ook niet zo op grote schaal.

En werd er tijdens de film ook commentaar gegeven? Iemand die iets zei of reageerde?

Ik heb dat toch weinig meegemaakt hoor, ik heb dat toch zeer weinig meegemaakt, ik kan niet zeggen dat er niet eens iets geroepen werd, ... maar als er geen stilte was, dan kwam de ouvreuse, ik denk dat dat ouvreuse heet, sorry als ik mij vergis.

Nee, kan geen kwaad.

Kwam ze binnen een die maande voor stilte aan en dan was het wel gedaan met lawaai te maken hoor, die mensen waar toch tamelijk gedisciplineerd in die

tijd, ik ga niet zeggen dat ze nu geen gedisciplineerd meer zijn, maar toch ik bedoel algemeen, niet beginnen roepen of als het hen niet aanstaat, werd dat uitgekeken in stilte toch, kom.

Ja. Werd er gegeten in de bioscoop?

Gegeten? Weinig, eigenlijk weinig, als de film de pauze is beginnen inbrengen, dan werd er tijdens de pauze wel ..., maar dat was in het begin miniem hoor, dat was meestal een frisco, ik weet nog goed een frisco met of zonder chocola zeiden ze toen of met nootjes (lacht). Maar ja ..., weinig gegeten, nu wordt er chips en al gegeten en dat kan soms licht storend zijn, je moet dat ook niet overdrijven, maar licht storend zijn, ... Dat koste toch ook weer geld, je moet zien dat dat volks was, dat koste toch ook weer geld.

Werd er gerookt in de cinema?

Nee, nee, ik heb dat nooit geweten, brandgevaar, dat was ..., nee, nee, dat heb ik nooit geweten.

Heeft u soms ruzies of rellen meegemaakt?

Niet dat ik weet.

En werd er echt wel op de film gelet, of werd er meer gebabbeld of zo?

Er werd wel op de film gelet, er werd op de film gelet.

Dat was het belangrijkste?

Ja, dat was het belangrijkste bij de mensen, het belangrijkste. Ik heb 1 keer, maar dan kom ik wel terug tot de jaren '70, in de cinema gezeten en ik herinner nog goed dat er daar 5 jonge gasten binnen kwamen die dan, ..., ze maakten lawaai, dat er 1 opstond en die zei; "als dat hier niet gedaan is, roep ik er de politie bij". En ja, het was stil natuurlijk. En ja kom, dat was zelden, ik kan mij dat maar 1 keer herinneren dat ik dat tegengekomen heb, dat was de jaren '70.

Ja. U had dan gezegd dat er een pauze was, maar niet in het begin, kan u ...?

Ik kan niet ..., dat kan ik mij nog maar zeer moeilijk herinneren wanneer dat die pauze ingevoerd is, dat kan ik zo niet ..., nee. Ja, sorry hoor.

Dat is geen probleem.

Nee, sorry hoor.

Wat betekende de bioscoop binnen de gemeenschap, dus bij de mensen zo?

Belangrijk, de bioscoop in de gemeenschap, dat was belangrijk, ook dat ze dat journaal bij kregen, ook dat journaal was zeer belangrijk, want zolang er geen

televisie was, kreeg je maar het journaal op, laat ons zeggen, de radio, maar niet op televisie, want die bestond nog niet. Dus dan zag je dat eigenlijk en dat bestond reeds tijdens de oorlog, dat journaal, dat was dan alleen Duits gericht, maar het journaal bestond als tijdens de oorlog, dus dat niet, ..., dat is van tijdens de jaren '40 hé, dat herinner ik mij nog.

00:35:57 Ja. En wat betekende het om naar de bioscoop te gaan?

Voor mij was dat zeer belangrijk, voor mij was een weekend zonder bioscoop geen weekend geweest. Maar ja, soms waren er zaterdagen dat je het moest late, dat het niet kon, tijdens de examens mocht ik niet gaan van mijn ouders (lacht), dat was een principe, maar ja, die examens waren meestal binnen 14 dagen gedaan, dus dan miste ik maar een paar films (lacht).

(lacht) Ja. Hoorde dat bioscoopbezoek bij een speciale gelegenheid?

Voor mij toch niet, maar ik ga niet zeggen, ... bijvoorbeeld plechtige communie om een voorbeeld te geven, ik denk niet dat de mensen daarvoor naar de cinema gingen gaan, ik denk dat dus niet.

Of voor een verjaardag of zo?

Voor een verjaardag, dat kan, dat is mogelijk, maar ik, mede omdat ik alle weken naar de cinema ging ..., maar dat kan, dat is mogelijk.

Ja. Was bioscoopbezoek een act van rebellie?

Dat zou ik niet durven zeggen, maar je leerde wel andere visies kennen, laat ons zeggen, voornamelijk wat er in andere landen gebeurde, zoals in Amerika, daar denk ik aan films met James Dean zoals 'Rebel without a cause', Marlon Brando, met zijn film daar van de motorrijders, ik zou eens moeten kijken in mijn album, het ontsnapt mij nu. 'Blackboard Jungle' met Glenn Ford, wat er in bepaalde scholen afspeelde in Amerika en dat gaf ons wel een visie op wat er van rebellie reeds bestond.

00:39:55 Dus, van rebellie hebt u die films ...?

Ja, dus die film met Marlon Brando is 'The wild one'.

Ja, ok. Het bioscoopbezoek, werd dat eigenlijk gezien als een sociale activiteit?

Ik denk van wel, op een paar vlakken, voor het eerst door het zien van, zoals ik reeds zei, van de culturen en noem maar op en ook dat de mensen na de film wel eens afspraken als ze van de film kwamen, dat ze wel eens op café gingen, werd er wat gepraat over de film, ook nadien, de film werd besproken in veel tijdschriften, filmbladen, dagbladen, ... ik vind toch wel dat dat sociaal gericht was.

Ja. Was het dan voornamelijk gezien als een vorm van ontspanning?

Ja, zeker in het begin, zeker in het begin werd dat gezien als ontspanning, nadien denk ik wel dat bepaalde films misschien hedendaags gericht zijn om iets bij te leren, ik weet het niet zeker, maar ontspanning is toch alleszins, ik denk toch dat ontspanning de grootste rol speelt, het meeste is, ik zal het zo zeggen.

En die films, werd dat dan als een culturele uitstap gezien, of niet?

Cultureel, ja, wat is cultureel, daar kunnen we over discussiëren, volgens mij.

Maar hoe werd het ervaren?

Ten eerste als ontspanning, maar ik denk toch ook dat we wel uw karakter..., in die tijd was het; het goede wordt beloond en het slechte wordt bestraft, dat uw geweten er wel een beetje naar gevormd werd, dat is mijn inzien.

Ja, maar het werd niet echt gezien als we gaan nu eens iets cultureels gaan ...?

Minder, in mijn ogen minder, minder toch.

En werd het bioscoopbezoek soms met iets anders geassocieerd, bijvoorbeeld café?

Ja, zoals ik reeds zei, veel mensen gingen rechtstreeks naar huis, maar anderen gingen erachter met de groep dat je ging nog iets drinken, dat was ook niet overmatig. Ik weet nog goed, aan de cinema Scala, 1 van de beste, *allez* ze waren allemaal wel goed, maar toch een gekende buurtcinema, was er daar toch tegen een frituur en gingen veel mensen na de film een zak frieten gaan kopen, *allez*, dat was wel ....

Ja. Hoe ervaart u de veranderingen in het bioscooplandschap?

De veranderingen in het bioscooplandschap is volgens mij toch gekomen, stilaan, niet in het begin, maar stilaan, met de televisie, de mensen moesten zich niet meer verplaatsen, ..., alhoewel in het begin het beeld niet hetzelfde was, veel mensen hadden in het begin maar zwart-wit televisie, terwijl al veel films in kleur waren, maar dat heeft toch volgens mij een invloed gehad op het naar de cinema gaan. Dat is gemakkelijk, je zet de televisie op, je moet je niet verplaatsen en noem maar op, dat is mijn idee daarover, misschien zijn er nog wel andere redenen, maar die zullen ze moeilijk kunnen achterhalen, dat volk verminderde wel toen.

En merkte u veranderingen in genre van films, of ...?

Ja, zeker, ik denk dat de ..., natuurlijk, nu gaan er weer veel mensen naar de film, dat moest ik er eigenlijk nog bijgezegd hebben, maar qua genre denk ik dat er vroeger veel meer aandacht besteed werd aan de inhoud. Zoals ik reeds zei, een waar gebeurd verhaal, daar kan je een beetje fantasie rond draaien, maar toch, het einde, je weet toch altijd hoe het afgelopen is en nu denk ik dat

de techniek een geweldige rol speelt. Het is anders, ja kom, ik ga niet zeggen ..., ik ben ouder en ik kom uit een ander tijdperk (lacht) en ik zie dat anders, maar iedereen mag daarover zijn mening hebben.

00:44:34

Ja. Dan gaan we het hebben over de verzuiling van de bioscopen, dus socialistische en katholieke en zo, hebt u dat ooit ervaren dat bioscopen van verschillende verenigingen zijn?

In het Gentse weet ik maar van 1 cinema, maar voor mij was dat een cinema zoals een andere cinema; de Vooruit, maar voor zover ik weet, ik kan mij niet herinneren in hoeverre, ik weet wel dat er katholieke cinema's zijn geweest, maar dat zal mijn inziens van voor mijn tijd zijn, daarmee bedoel ik; cinema's van de jaren '30. Liberaal weet ik ook niet, ik kan het mij dus niet voorstellen, of ja, wist ik het niet dat het zo'n strekkingen had, dat is mij nooit opgevallen dat ze daar reclame voor maakten voor hun ..., ja wat het ook mag zijn, dat ze reclame maakten voor hun partij of....

En als u naar de Vooruit ging, merkte u dat dan dat er ander soort films waren of...?

Nee, zeker niet, die films waren juist hetzelfde in de Vooruit, die speelden soms wel films die nooit in Gent geweest waren, al was het maar B-films, maar dan goede B-films, ofwel was het een film die al geweest was, veel premières, daar heb ik mijn twijfels of ze dat dan ..., ik kan mij vergissen, maar ik denk van niet.

Herinnert u zich nog waarschuwingen tegen het bioscoopbezoek?

Wablief?

Waarschuwingen tegen naar een film gaan: 'naar die film mag u niet gaan of zo', van de kerk of van de school of gewoon vanuit uw omgeving?

Niet dat ik toch weet, niet dat ik toch weet, je moet rekenen dat er in mijn tijd al een splitsing was van ouderdom, dat je bepaalde films automatisch ..., die cinema was nu gelijk, als dat liberaal, katholiek of ik noem maar op, gelijk wat was, ik heb nooit die politiek inmenging ervaren, maar je kon in bepaalde cinema's niet binnen doordat je te jong was, ze zetten daar een ouderdom op, voor volwassenen bijvoorbeeld en ja, daar moest je niet binnen gaan al je 17 jaar was.

En de school of de kerk of zo, hebben die ooit ...?

Toch niet dat ik weet, ik kan natuurlijk niet in het algemeen praten, maar op mijn school hebben ze nooit gezegd van; "kijk, je mag daar niet naartoe gaan".

Dus eigenlijk hadden die dingen geen invloed op uw bioscoopgedrag?

Naar mijn gedacht niet, toch niet voor mij hoor, ik moet zeggen ... nee (lacht).

00:47:34

En wie bepaalde de filmkeuze?

Ik kan natuurlijk maar persoonlijk spreken, wel de filmkeuze mocht ik van mijn ouders wel kiezen, maar als dat een film was waarvoor ze mij te jong vonden, was dat: 'Nee', maar ik spreek over de beginjaren, laat ons zeggen tot je een jaar of 12 bent, maar nadien mocht ik een keuze maken en dat was over het algemeen goed. Er zijn natuurlijk en daar kom ik weer terug, als het een film was voor volwassenen, dan kon dat niet. De films die ik zag waren ontspanningsfilms, van allerlei, dat mocht een western zijn of een muzikale film of een avontuurlijke film zijn, of een waar gebeurd verhaal, meestal mochten de kinderen dan ook binnen, omdat dat een zeer goeie basis was vond ik, maar natuurlijk, films waar we te jong voor waren, dat was kinderen niet toegelaten (lacht).

En als u getrouwd was, was het dan u of uw vrouw of in samenspraak?

Dat was meestal in samenspraak, alhoewel mijn vrouw zich meestal ..., mijn vrouw in haar beginjaren, door de omstandigheden, in haar gemeente was er geen cinema, ze moesten zich al redelijk ver verplaatsen, ... als ze zei: 'ik zou eens graag die zien', was er daar geen probleem mee, we gingen soms 2 keer per week naar de cinema, soms 1 keer, maar ik zeg, met het bouwen en met de televisie en met je activiteiten is dat wel verminderd en uw verplichtingen en noem maar op, is dat veranderd, ja dat is het leven, denk ik.

Wat bepaalde dan die filmkeuze?

Wel, de filmkeuze bepaalden we toch, ja, films die toch goede kritieken hadden gehad ofwel, laat ons zeggen, ja, meestal was het zo, als we getrouwd waren, keken we naar de kritieken die ze hadden gegeven, omdat we minder gingen met de tijd, in het begin gingen we ook nog 2 keer per week naar de cinema, met vrienden en daarna gingen we soms ook nog iets gaan drinken, dat was aangenaam. Meestal was dat dan in een grote cinema, *allee* ja, als je dat groot mag noemen.

Ja en speelde het succes van de film in andere landen een rol?

Voor mij persoonlijk niet, ... maar in mijn jeugd waren de meeste films, Amerikaanse films, langzamerhand kamen er andere films, ja, nu zijn alle landen vertegenwoordigd en misschien zoveel te beter waarschijnlijk, maar ... hoe was de juiste vraag nu weer, excuseer.

Het succes van de film in andere landen of dat ...?

Nee, nee, wij wisten zelf niet welke succes een film in andere landen had, ik kan niet zeggen, *allee*, een film met Marlon Brando, had dat succes in ander landen, ik kan daar niet op antwoorden.

En de herkomst van de film, dus in welk land hij gemaakt was, speelde dat een rol?

Ja, laat ons zeggen, de Amerikaanse films hadden bij de meeste mensen toch een voorkeur, in die periode dat ik zeg, dat is ondertussen verbeterd; de Amerikaanse, de Engelse en de Franse kwamen ook op, maar ik moet zeggen, mocht je een statistiek opstellen, ik denk dat de mensen van mijn periode meer Amerikaanse films hebben gezien, dan andere films

En de sterren of de acteurs die in de film meespeelden?

Dat speelde een grote rol. Ik keek, ... dat was misschien verkeerd, maar vanaf dat ik een grote acteur, mijn lievelingsacteur zag staan, gingen wij daar naartoe, *allee*, je voelt, dat gaat een goeie film zijn, want anders speelt hij daar niet in mee en dikwijls was dat ook zo, als je de loopbaan bekijkt van de grote acteurs, dan zitten daar weinig floppen in, dat is wel juist. Maar de meeste films waren met inhoud die ze kozen. Ofwel muzikaal, ja, een muzikale film was wel zeer populair.

Luisterde u ook naar de mening van andere mensen?

Natuurlijk, maar ik ging mij toch niet ..., *allee*, ik luisterde naar hun mening en ze konden mij overtuigen om naar een film te gaan, maar ik ging mij toch niet laten beïnvloeden als iemand zei: 'Oh je moet naar die film gaan, want dat is een seksfilm', dat ging mij niet beïnvloeden hoor. Ik ben naar alle cinema graag geweest, toch een beetje cultureel, maar voornamelijk ontspanning, toch gezonde ontspanning.

En speelde het genre een rol, had u een favoriet genre?

Favoriete genre, ja ....

Die waarheidsgetrouwe films? *Allee* die films over echtgebeurde verhalen?

Echtgebeurde verhalen, daar was ik wel van bezeten, zelfs nu nog, als ik naar televisie kijk en dat mag een tv-film zijn, als er staat; 'echt gebeurd verhaal', dan zal ik dat toch als voorkeur nemen, zelfs op televisie, nu nog en dat bestaat op televisiefilms, omdat dat nog altijd een menselijke inhoud is, ja, je kan er natuurlijk altijd een beetje fantasie bij doen, maar laat ons zeggen, het basisprincipe is goed. Ah ja, als kind ga je naar veel avonturenfilms, naar westerns en naar oorlogsfilms, met te verouderen leg je meer belang aan andere films, maar als kind was dat natuurlijk avonturenfilms, maar mettertijd, ik heb rap overgeschakeld op de films die ik daar zei; waargebeurde verhalen.

Ja. Speelde de reclame een rol?

Dat speelde bij mij geen rol, je moet ook rekenen en nu nog, dat dat dikwijls eens terugkeer die reclame, als we nieuwe reclame zagen, keken we daar toch met aandacht of respect naartoe, toch in mijn periode, maar als dat natuurlijk 7 weken na mekaar op het doek kwam, dan was dat, je bleef wel, maar de aandacht was er niet meer bij (lacht).

Dus de reclame van de films, dat maakte ...?

Ah de reclame van de films, excuseer.

Geen probleem.

De reclame van de film?

Van de film. Als u reclame van een film zag, dan ...?

R5: Wel, misschien wel, want zelfs een affiche gaf, vond ik al een zekere invloed van de film en dan keek je daar eens naar, de affiche gaf al zeer veel terug, op de affiche zag je al; het is een musical, of het is een western, of het is een oorlogsfilm, ik zeg maar iets, of het is een dramafilm, die affiches waren wel zeer invloedrijk. En dan, van jongsaf heb ik wel veel tijdschriften bekeken; Cinérevu, Film en Televisie, ja, Film en Televisie bestond al sinds de jaren '50, ik keek eens wat zei daarvan schreven, dan wist je al de inhoud en dan ging ik eens naar de uitgangprentjes gaan kijken, *allee* ja, dat was een beetje voorbereidend werk, dus ja, de reclame kan wel invloed gehad hebben, ja, dat is juist.

En de bioscoop waar de film speelde, had dat een invloed?

Nee, bij mij niet, het stoorde mij niet om naar het kleinste zaaltje te gaan, als de film maar goed is, dan was ik al zeer tevreden, ik ga nu niet zeggen, moest ik mogen kiezen, ik zou niet ..., ik kan niet categoriek zeggen ..., nee. De afstand van het beeld tot de stoelen was over het algemeen zeer degelijk, zelfs al zat je vooraan, was dat toch nog een tamelijke afstand, toch in die periode, de eerste rijen, ja, dat kon bij sommige cinema's, ... dat het beter was dat je niet was gegaan, wat voor mij toch zeer storend was, maar dat heb ik altijd trachten te vermijden.

Wat herinnert u zich nog van de film in het algemeen?

Film in het algemeen? Wel, voor mijn periode, ontspanning en leerzaam, ik denk toch altijd, maar kom, aan het personage kan je altijd fysisch bedrogen zijn, bepaalde acteurs spelen een rol en als je ze dan in een echt boek die persoon ziet, ja, dan is dat iets helemaal anders dan hoe hij in de film gespeeld werd. Maar kom, je herinnert u toch altijd, ja kom, het is toch ook een levensfilm, je weet toch altijd iets, je gaat toch geen grote stommiten zeggen als ze over dat leven spreken, je weet er toch iets van, je gaat toch niet mengen van personen, ik zal het zo zeggen.

En herinnert u zich nog specifieke films uit die tijd?

Ja, ik moet u zeggen, als je nu moest vragen: 'Welke film heb je in uw leven het meest gezien?', ik heb in mijn leven het meest 'Singin' in the rain' gezien, kwestie van dansen, van musical, kwestie van inhoud, het komt er weer een beetje op neer; het slechte werd bestraft en het goed werd beloond, zelfs in een musical kwam dat, ik vond dat een fantastische film met Gene Kelly, die daar, ja, kon dansen, kon tapdansen, ik ben altijd voor tapdancers geweest. Al de films van tabdancers heb ik zeer graag, ik heb zelfs een keer opzoekingen over gedaan en het eigenaardige is dat tapdancers, je mag dat natuurlijk niet

veralgemenen, alhoewel die een zeer grote inspanning doen, dat die over het algemeen een zeer oude leeftijd bereiken, hoe het komt, dat weet ik niet, maar ik ben dat eens beginnen optekenen van de grote; Fred Astaire en noem maar op, bepaalde grote dansers, tapdansers hé, van de rest, zoals balletdansers, weet ik het niet, maar eigenaardig, er zijn altijd uitzonderingen, maar allemaal een hoge ouderdom. Donald O'Connor was ook een zeer goeie tapdanser, laat ons zeggen, ze zijn allemaal zeer oud geworden.

00:59:06 Hebt u ooit hinder ervaren van filmcensuur

Hoe zeg je?

Hinder van filmcensuur, dat er stukken uit de film gesneden waren of zo?

Ja, ik moet zeggen, in mijn tijd was de filmcensuur zo al dat je onder een bepaalde leeftijd niet binnen mocht, dat was dan enkel voor volwassenen, maar in die tijd was je pas volwassen aan 21 jaar hé, dus niet aan 18 jaar. Maar de censuur is ook met de tijd mee geëvolueerd, dat kinderen vroeger binnen mogen, waar ze vroeger niet naar toe mochten. Of dat goed of slecht is, daar ga ik mij niet over uitspreken, dat is een evolutie geweest hé.

En hebt u ooit gemerkt dat er een stuk uit de film gesneden was, zodat het verhaal of de muziek niet meer klopte of zo, of een zwart beeld?

Eigenlijk niet, ik ga niet zeggen dat dat niet kan gebeurd zijn, maar je moet ook rekenen, bijvoorbeeld geweldscènes waren veel minder dan nu. Als ik nu ga zie ik soms echt gewelddadige films, ja, een mens evolueert ook en tilt daar misschien niet meer zo zwaar aan als in onze tijd, daar kan ik niet over oordelen, maar de censuur is volgens mij toch verruimd van idee, buiten vroeger. Ja, vroeger was het, als je al 21 jaar moest zijn voor bepaalde films ...

Ja. En uw filmervaring, bleef dat eigenlijk gewoon gebonden aan het bioscoopbezoek, of zocht u daarnaast ook nog informatie op?

Oh, jaja, te veel om goed te zijn. Als ik een acteur gezien had die mij beviel, zelfs al had hij maar een klein rolletje, ik moest weten wie dat was, ik trachtte de samenstelling van de rollen te krijgen van links of rechts en dan wist ik dat die acteur in die film Johnny Guitar, ik zeg maar iets, speelde en dan kon ik zien, ja, die acteur speelde Johnny Guitar. Ik neem dat nu als voorbeeld, omdat Johnny Guitar een groot acteur was. Ik moet zeggen, daar was ik wel een beetje geobsedeerd van, van die opzoekingen (lacht).

Dus eigenlijk kan u uzelf als filmfan aanduiden?

Ja, eigenlijk, ik denk toch ....

Als u zo bezeten was, dan bent u toch een filmfan.

Ja, ik was een filmfan, ja kom, met zijn voor en zijn nadelen.

Kijkt u nu nog steeds naar films?

Ja, ja, ja, maar ik kijk wel nog veel en dat is misschien foutief van mij, ik kijk nog veel naar ..., tv-programma's geven nog al dikwijls eens oude films en ik heb toch wel de voorkeur om naar die oude films te kijken, dat wil niet zeggen dat ik niet naar de nieuwe ook kijk hoor, maar ja, ik kijk nog regelmatig naar films.

Kijkt u dan via televisie naar films? Ja.

Meestal via televisie, ik ben verminderd, ik ging vroeger nog al vaak een dvd opnemen of halen, maar met te verouderen, ja kom, ik nader ook de 70, ik ben toch al 68, is dat wel verminderd, maar dat wil niet zeggen dat mijn hart niet meer voor cinema blijft kloppen hé, dat zal tot de laatste dag zijn.

Gaat u nog naar de bioscoop?

Ja, ja, we gaan nog, maar minder, het is waarschijnlijk, goh ik denk dat het nu toch al een jaar geleden is, maar ja, nu is dat al eens in de rol van tante en nonkel dat wij meegaan met de kinderen van de familie, maar eigenlijk ga ik wel minder naar de cinema, maar je kan ze nu ook na korte tijd op televisie bekijken, dat is 1 van de redenen en ik zeg, met die effecten films, dat is waarschijnlijk door te verouderen, maar daar kan ik zeer moeilijk mee, ik ben daar eerlijk in. Maar ja, dat is mijn probleem, dat is niet het probleem van de jeugd, je moet elke tijdsgeneratie met respect zeggen.

01:04:07   **Ok, de vragenlijst is gedaan.**

Gedaan.

Maar als u nog dingen wil vertellen ... als u zegt van ...

Ja, omdat je zei, kwestie van affiches, moest jij iets?

Nee, als u documentatie hebt die interessant is, dan kan ik daar wel een fotootje van nemen.

Maar ik weet niet wat voor u ...?

Ja, als het niet te veel is.

Voor mij is het niet te veel ... kijk, dat hier hé, dat boek ...

Dat zijn affiches.

Ja, dat zijn allemaal affiches, maar natuurlijk zitten er daar ook Gentse in. (doorbladeren van boeken en bekijken van lijst met bioscopen)

(de respondent laat mij een tekstje voorlezen;) Ik heb het over half de vijftiger jaren, toen geluk nog heel gewoon was, zeker voor een kind dat

cinema leerde ontdekken, in de reeds lang ter ziele gegane Metropol-zaal aan het Sint-Amandsberge Heernisplein dat toen nog Heirnisplein heete.

Ja, dat is mooi gezegd, als geluk nog heel gewoon was. Hij moet daar aan die kanten gewoond hebben.

Wie is dat?

Ja wie is dat, dat moet hier ergens op staan; Buyle, Jean Buyle, maar ik ken hem niet hoor.

Ja dat is wel mooi gezegd.

Ding, Van Bambost hé.

Roel Van Bambost.

Dat was ook een geweldige fan van kleine cinema. Kijk, dat is hier een krant van tijdens, ik ga het u eens tonen hé, van tijdens de oorlog.

Ah, daar zal ik een foto van nemen.

Ja en daar staat het, kijk, dat zou misschien interessant zijn, dat was natuurlijk van de Duitsers, want het was tijdens de oorlog en kijk, dat was wat ze speelden, hier (toont artikel).

Ja, Capitole.

Dat was wat ze speelden en ik denk dat het tijdens het jaar, goh, ik denk dat het '43 is, ik zou nog eens moeten kijken, ik zou dat misschien wel kunnen terugvinden

(foto's nemen)

Ah hier staat de cours van '44, 1944.

Ah, amai, dat is lang geleden.

Ja, dat is lang geleden, maar dat interesseert mij ook eens, om te weten wat ik heb gezien tijdens die Duitse tijd. (kijken in boeken) Hier, dat is Robbe De Hert, dat is ook een maniak van cinema.

(kijken in het afficheboek; de affiches zijn allemaal getekend)

Ja, weet je wat er ook nog was, waar we niet over gesproken hebben, dat er wel mettertijd dat de filmpjes, de programma's ... zeer vroeg zijn beginnen te verkopen.

Ah ja, de programmaboekjes.

Dat is zeer vroeg ontstaan, dat was niet veel wat die mensen daar voor kregen, ik geloof dat we dat praktisch voor niks kregen....

(zoekt een boek over Audi Murphy, waar hij een kleine bijdrage aan heeft)
Kijk, dat is een boek die samengesteld is, ik heb dat niet moeten doen voor het geld (lacht), maar, dat is een boek die samengesteld is, maar in Amerika, het is wel van een Amerikaanse, over Audi Murphy en wie is Audi Murphy, dat is de meest gedecoreerde soldaat geweest tijdens de Amerikaanse oorlog.

Ah ja.

En toeval lees ik in een gazetje, dat een schrijfster, dat madameke hier (toont de naam op het boek), die op zoek ging of hij ooit in België had gezeten, want hij had wel aan de grens gezeten, ik heb dat dan opgezocht, ... bij de Ardennen, maar nee, hij was daar niet geweest en dan heb ik haar geschreven en ze was daar heel gelukkig mee. En het een heeft het ander meegebracht en ze heeft mij geschreven dat ze met een boek bezig was en ... ze had affiches nodig. Dus, er zitten daar veel affiches tussen van mij, die ik opgestuurd heb met veel plezier, maar spijtig genoeg waren de kleuren te kostelijk, dus die affiches zijn allemaal zwart-wit.
(kijken in de boeken van de respondent en spreken over de acteurs die hij heeft aangeschreven en drank halen)
Moest er nog iets zijn ....

01:17:03 Ik weet niet, is er nog iets waarover u zegt; ik zou daar of daarover nog iets willen vertellen?

Ik weet dus niet wat de universiteit ...?

Het gaat om ....

Wat u eist hé?

Het doel is; bioscopen in Gent en vooral jaren '50.

Ja.

Daar willen ze meer over weten.

Ja.

Is er nog iets ... of over filmervaring, dit of dat heeft u niet gevraagd en daar zou ik toch iets over willen vertellen, dan doet u maar hé.

Ik denk dat het meeste, dat het meeste gezegd is hé. Ah ja, er was hier 1 cinema in Gent waar we ..., nu wordt er veel seks getoond, maar toen, in die tijd, was er 1 cinema in Gent en dat was op het Sint-Pietersplein en je hebt er misschien al van gehoord, 't Leopolke noemt dat.

Ja, ja, ja, ik ken hem (lacht), iedereen verteld daar blijkbaar over.

Natuurlijk. Maar, ik ben er 1 keer binnengewest en ik ga u zeggen waarom, want ik weet nog goed, de studenten hadden eens voor te lachen, wat het

schijnt dat dat al zo erg niet was, hadden eens reclame gemaakt, het waren cadetten, ze hadden dat daar gehangen en ze hadden er op geschreven; “Deze week, grote seksfilm”. ... ze moeten dan iemand herkend hebben en ze zijn dan naar de prefect moeten gaan, maar ja, tot daar: ‘Grote seksfilm, 7 man en 1 vrouw in een donker bos, kom allemaal kijken naar Sneeuwwitje’. (lacht)

(lacht)

Ik vond dat goed, dat was eigenlijk geen leugen hé, 7 man en 1 vrouw in een donker bos, kom allemaal kijken naar sneeuwwitje. Maar het moet dat toch enen gezien hebben. En ik ben 1 keer naar de film geweest omdat ik die gemist had, maar mijn vrouw is mee geweest en dat was een film met Jane Fonda ... en ik weet niet wie er daar nog bij zat, maar dat was iets van motorriders. Het was een Amerikaanse film en ... ja, ik ben eens gegaan, maar ik denk dat ze nu meer tonen dan in die tijd.

(video bekijken van een nog steeds bestaande oude volksbioscoop in Lichtervelde; De Keizer en gesprek en quiz meegedaan met de jonge Erik Van Looy en studies – niet relevant) (vrouw)

Nu staat er in een dagblad dat ze van de cinema Scala, van op de Dendermondsesteenweg, dat ze daar een theater van zouden maken.

01:48:36

Ah ja.

Ja, dat was een gekende.

Dat was een zeer gekende cinema op de Dendermondsesteenweg, als je van de Dampoort naar de ding ging. Naar het schijnt, ik weet niet of dat het waar is, moet dat een hele mooie zal geweest zijn, er heeft daar een hele tijd een bank in gezeten en dan heeft dat een hele tijd leeg gestaan en de stad zou dat nu willen uitbouwen als theater en dan ook voor 3e leeftijd of zo iets.

Je had er veel hé, er zijn er ook die weggegaan zijn, maar er hebben toch heel wat cinema's gefunctioneerd, mensen die hun boterham daarmee verdienden, in Gent. Voor ontspanning hé, je had sport, je had voetbal, dus voornamelijk voetbal en je had de cinema. Toneel was minder, werd ook wel gedaan, maar minder.

Allee, ik weet niet of ik al in de Scala geweest ben, jij bent wel geweest, maar ik weet niet of ik ben mee geweest.

Het was wel 1 van de mooiste zalen.

Ja, dat zou wel goed zijn mochten ze dat zo doen, om zo een beetje in de sfeer te blijven.

Dat ze het houden. Cinema Metro is de winkel van Di, dus heel die cinema is weg hé.

Was dat een cinema?

Dat was een cinema.

Vrouw: Dat was cinema Metro

Ah.

Als je goed kijkt, de ingang.

Vrouw: Dat was de ingang van de cinema.

Ah, ik passeer daar soms.

De eerste cinema's zijn nu iets anders.

Ja, in de veldstraat waren er veel.

Wij gaan nog altijd zeggen: 'Aan de cinema Metro', niet aan Di.

Van die cinema's zijn er niet veel meer hé.

Nee, in de veldstraat.

Op de Dendermondsesteenweg heb je nog de Normandie.

Dat is nu meer een sekscinema.

Een sekscinema, maar die zaal bestaat nog. Maar anders, ik weet niet waar zoeken hé.

De Sphinx, die bestaat nog.

Ja, dat is de Plaza geweest, de Sphinx, ja het is juist.

En aan het station is het een soort speelzaal.

Als je uit het station komt, rechtdoor, hé, je steekt over, is er daar zo een speelzaal, dat was cinema Rex.

Ah ja.

Hij ging daar veel naartoe, want ja, hij woonde in die buurt.

Ja, ja. En de Capitole, de Capitole bestaat ook nog, op het Zuid.

Ja, ja, maar dat is geen cinema meer hé.

Nee.

Dat was ook nog een gekende cinema.

En de Vooruit bestaat ook nog, maar dat is ook geen cinema meer, ik weet niet of ze er nog films spelen.

Vrouw: Maar als je uit het station komt, dan heb je de Elisabethlaan die naar het centrum gaat en dan de Albertbrug, en al die cafés en restaurants rondom en dan in het midden, het station komt op het midden op en dat is nu speelzaal, maar er is daar nog wel veel tegen geweest, omdat dat te dicht bij het atheneum was. ... Maar die zaal moet er nog zijn, van de Rex.

Ja, er zijn veel winkels die filmzalen overnamen en zo en in de veldstraat ook, die winkel was die cinema....

Er waren er ook 2 hé aan de Veldstraat.

Het waren er nog meer, aan het Kruidvat, aan de Panos en aan de H&M.

... Ah ja, de Majestic was daar. Ze lagen allemaal, als je in de veldstraat kwam, lagen ze allemaal links; de Eldorado, de Majestic, 2 waren er, ja, 2.

Er zijn er toch nog meer? Ja, op den duur, ik heb dat allemaal wel gelezen, maar om dat te onthouden. (opzoeken in boek) Hier, de Actual, maar die is later Eldorado geworden, ... 1941 Eldorado geworden.

Waar dat dat kerkske was, hoe heette die nu weer? Waar er vroeger een kerk was, als je van de Vooruit kwam naar beneden.

Ah ja.

Oh, dat was een schoon kerkske.

Als je aan de Vooruit bent en je gaat naar beneden, over het water is er een heel nieuw gebouw.

Aan het Zuid dan?

Nee. Je weet de Vooruit zijn dus en je gaat naar beneden en je gaat naar de stad toe.

Ah jaja.

Aan de linker kant.

Aan de linker kant en je gaat dan over het water.

Ja, ja.

En hoe dat die straat noemt, koestraat?

Nee, koestraat is nog verder.

Nee, het is nog verder de koestraat, ja.

(zoekt straat op plan) Wacht, ...

Daar en het zijn daar nu nieuwe winkels.

Ja, ik passeer daar iedere dag.

Ah zeker dat je iedere dag passeert.

De Kortedagsteeg.

De Kortedagsteeg, ja en aan de linker kant staan al die nieuwe winkels.

Ja.

En daar staat er in het midden nog een kerk in, die ze niet hebben mogen afsnijten, zodat je er langs vanachter nog naar binnen kan ..., wel, die cinema was daarnaast.

(Opzoeken in de lijst)

De Savoy, Kortedagsteeg.

Ja, ja. (spreekt over kerkje)

Dat was wel gekend om zijn Duitse en Oostenrijkse films ze zijn ook wel wat de seks-toer opgegaan op het einde.

De Savoy, ja, ... zie, als je daar passeert, dat was ook een cinema. ... Ze zijn bijna allemaal weg hé.

Ja, er zijn er niet veel meer over hé, het waren er zodanig veel en nu....

(gesprek over ons werkboek en bekijken van de lijst en afronden – niet relevant)

Dat was ook een truc om de mensen naar de cinema te lokken, ze gaven foto's en op den duur spaarde je dat en op de achterkant stond reclame en dus hebben ze er waarschijnlijk niet veel voor moeten betalen.

01:59:03

Naam INT: Jeroen Vonck
Naam RES: Marie-Lou Clinckemaillie (1937)
Titel: JAREN 1950

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:00 En dat? Ah dat is juist hetzelfde... ah nee.

Nee dat is een contractje.

Ondergetekende dat ben ik hé ja?

Ja.

Je hebt het goed gevonden hier, je hebt een kaart mee zeker?

Wel ik heb een routebeschrijving gedaan en ik heb het dan ook nog eens in het centrum (van De Pinte) gevraagd. Ik heb niet te lang getreuzeld om het te vragen.

Dat is het beste... Meestal moet ik de mensen leiden met hun gsm als ze ergens zijn (lacht). (mompelt in zichzelf) Student... Betreffende...

Bij die vakjes moet U gewoon aanduiden of U het interview geheel of gedeeltelijk...

Ah hier! Eh ja...

Ja, daar mag je alles aankruisen. Het is gewoon voor wetenschappelijk onderzoek.

Ja hé.

Publicaties...

De Pinte, zijn we de elfste?

Ja, we zijn de elfste.

Euh... nul zes. Voila si.

En bij deze ga ik gewoon mijn naam hierop zetten en dat allemaal want U weet waarschijnlijk zelf wel wat je hier moet invullen. Het is gewoon een kopie...

Ja, ja, ja, ah ja dat heb ik al ingevuld.

Mag ik uw *stylo*?... (geritsel van bladeren)... Bij deze...

Ja.

00:03:02 **Het is een interview over de persoonlijke ervaringen dat je hebt met de bioscoop en naar de film gaan zo in... rond de jaren vijftig en de oorlog en zo van die toestanden. En weet U nog hoe oud U was toen U voor de eerste keer naar de bioscoop ging?**

Euhm... zeven euh... ja juist na de oorlog in '47, hoe oud was ik dan? Tien jaar.

En rond welke leeftijd ging U zo het meest naar de bioscoop?

Pfff... dat was van '52 naar '56, dat gaat het meest geweest zijn euhm... ja.

Zo die periode?

De studententijd.

De studententijd.

Ja (lacht).

En had je zo buiten de bioscoop nog andere vormen van amusement of ontspanning dat je deed? Zoals theater of radio, dansen...

Wel de televisie is dan opgekomen natuurlijk maar ja daar keken wij zoveel niet naar... andere vormen van activiteit.

Ik weet niet... Sporten?

Nee, sport heb ik nooit gedaan dat was niet... theater *aaah* theater gingen we nogal maar toen was ik al getrouwd en dat is te laat zeker dat, vanaf 1960 gingen we naar de KMS af en toe euh... tot '75 misschien en dan niet meer

En U bent zo altijd blijven naar de bioscoop gaan?

Niet veel meer nee... we zijn dan in '60 getrouwd, we werkten allebei, we kregen kinderen... kinderen... ja er schoot niet veel tijd meer over, werkelijk niet want je kan dan 's avonds niet meer buiten. Mijn laatste film... goh nee wanneer was dat juist (gemompel)... in '65, wanneer heeft 'Dr. Zivagho' gespeeld? In '65 of zoiets en dan zijn we een keer geweest en was er iemand anders die bij ons kwam babysitten en euh... Dan zijn die films zo opgekomen met al dat lawaai, het was de tijd van het lawaai. Vroeger was dat geen lawaai dat was veel... je zag ze spreken maar dan kwam dat van alle kanten, ik weet dat nog goed in de Capitole dat we zeiden, dat moeten we niet weten. Dat was waarschijnlijk van 'Dr. Zivagho', we zijn geweest en euh... de laatste dat we gezien hebben was 'Amadeus' en dat was in '83. Dan zijn we een keer

geweest omdat iedereen dat wou zien en met die muziek en ik weet nog dat was... eh ja het is allemaal met veel lawaai tegenwoordig hé. De laatste keer nee euhm... dus 'Amadeus' in '83 en een paar jaar geleden ben ik nog naar het filmfestival gegaan in Gent, ik ben zo in een verenging 'de Zilveren passer' van madammen die geen blijf weten met hun tijd. Dat zijn allemaal madammen die nooit gewerkt hebben en dan zijn we naar het filmfestival geweest en dat was natuurlijk ook met lawaai... Het was mooi, het was Senegalese film en dat is al, dat is al.

En zo in de periode dat je het meest naar de bioscoop ging, hoe was de gezinssituatie? Hoe was dat thuis?

Wel, ik was alleen thuis met mijn ouders en met mijn grootouders het meest van de tijd.

Die woonden ook bij jullie in?

Achter de hoek (lacht).

En kan je zo zeggen wat je eerste herinneringen zijn aan de bioscoop?

Als ik een jaar tien, vijftien tot ja vijftien... Dat was prachtig hé, prachtig. Dat waren avonturen films of ja hoe noemen ze dat, dinges... Amber, oh ja dat is mij bijgebleven, ik weet niet of het zo noemde die film... dat was romantisch, dat was magnifiek wel kijk ik ben samen met mijn kleindochter, dat is dus 50 jaar nadien en ze is nu veertien, veertien-vijftien in die tijd en nu is dat Johnny Depp en ze is gisteren nog met zo'n affiche dat ze gekocht had van Johnny Depp en dat hangt op haar kamer en dat was bij mij ook zo... Moet je weten welke films of...

Euh... nee gewoon in het algemeen zo een beetje de eerste herinneringen dat je hebt?

Ah ja dat was magnifiek hé, dat was... goh dat was met mijn ouders dat ik ging en dat was, ik woonde op Meulenstede (hoest). In de Schaldis noemde dat, die cinema heb je daar al van gehoord?

Nee, Schaldis niet.

Dat was, op de Muide was dat. Tussen... waar was de Schaldis zoetje (tegen haar man)? Tussen de Muidebrug en Meulestede in ieder geval maar meer naar de spoorweg, aan de spoorweg. En dat was zo'n klein bioscoopje, die mensen hadden dat... ergens een zaal gekocht of ik weet niet wat ze deden maar dat waren dood, doodsimpele mensen en euh... En dat was meneer, madam en dat was al hé, hij draaide en zij stond aan de kassa en lichtte bij en dat was... En nu is dat ik weet niet, ben je een beetje ver... alé hoe zou ik zeggen, bekend! Bekend ja met die kant, nee...

Nee.

Dus nu is dat al jaren en jaren iets euh... hoe noemde dat Jim of Jam van de socialisten hebben die zaal overgenomen, er gebeurden daar veel multiculturele evenementen.

En dat eerste zaaltje hoe was dat ingericht?

Euh... Pa, dat was een gang hé, weet je dat nog? *Allee* ik weet dar nog zeer goed maar dat was maar de breedte van hier ons huis misschien (kijkt rond in de living) eigenlijk allemaal te samen nee... (haar man mompelt iets dat hij er niet veel van weet). Welja kijk het is de periode van mijn tien tot mijn vijftien hé want dat was hé... En dat was zo een gangetje en dat hing vol met van die affiches en je moest in dat gangetje betalen, ik weet niet meer hoeveel het was hoor, en dan kwam je in dat zaaltje, dat was al en meneer was daar aan het projecteren. Dat was een klein ding hoor.

En waren dat vaste stoelen of waren dat zeteltjes of gewoon losse stoelen?

Dat zullen zo van die bankstoelen geweest zijn hé, je betaalt nu veel geld voor zo'n stoelen ik heb dat overlaatst gezien. Dit terzijde.

En als je naar de bioscoop ging, gaf je daar veel geld aan uit?

Nee, nee hoeveel zou dat gekost hebben? 10 frank, dat is geen... niet veel geld. Ja in vergelijking met toen en nu. Ik weet het niet hoeveel kost het nu voor een bioscoop.

***Tgoh*, rond de acht euro, zeven euro.**

Euhm... driehonderd frank... Awel ja dat was niet meer of tien frank, denk ik (haar man denkt dat het twintig frank is) maar toen was je...

(Haar man) Alle prijzen van vroeger hé, van in de tijd dat jij spreekt, die van nu moet je delen door tien.

Ja dat is juist, awel ja dus het zal twintig frank ja...

(haar man zegt dat hij zich alleszins twintig frank herinnert)

Dat is juist ja.

Of vijftwintig, in de Rex was het twintig geloof ik.

Ja dat weet ik niet, ja *awel* kijk.

00:11:01 En zo op het moment dat je het meest naar de bioscoop ging enzo in de studententijd, waar woonde je dan?

Ook op Meulestede.

Altijd blijven wonen, en het is altijd in dezelfde buurt waar je woonde dat je naar de bioscoop ging?

Ah nee, dat was de Schaldis dat was van veertien, vijftien jaar hé. Dat was in de buurt natuurlijk, een beetje verder van Meulestede maar ja en dan in de studententijd was dat in het stad natuurlijk. Ik ging in het stad naar school naar de hogeschool voor gistingbedrijven. Ben je van Gent, ah nee je bent niet van Gent, ik hoor het... West-Vlaming?

Ja.

(lacht) ja van mij hoor je dat ook hé dat je van Gent bent. Nee dat was dan, ik ga het een keer zeggen, de Majestic in de Veldstraat, de Eldorado op het eind van de Veldstraat, dan aan het zuid had je de Capitole, je had de Select, je had de Century. Ja daar gingen we heen ganse dagen in plaats van naar school te gaan. Daar kwamen we op.

En als je naar de bioscoop ging, had je een voorkeur voor kleine of grote bioscopen?

Neen dat was te zien wat er speelde *zegers* nee.

De keuze van de bioscoop hing meer af van de film...

Ja.

Had je een favoriete bioscoop? Van daar ging ik heel graag naartoe...

Ah de Vooruit hadden we ook, dat is juist euh...Goh nee, ik weet het niet het is al lang geleden. Dat was volgens dat de bende zei dat we gingen en we gingen wij.

Eigenlijk de film was het belangrijkste?

De film was het belangrijkste ja.

Je kan niet zeggen dat je een vaste plaats had waar je naartoe ging? En als je naar de bioscoop ging, associeerde je dat met andere dingen bijvoorbeeld een pintje gaan drinken achteraf.

Ah ja, ja, achteraf gingen we dan op de Korenmarkt iets drinken ook in plaats van naar school te gaan.

00:13:15 En met wie ging je zoal naar de bioscoop?

Awel dat waren vrienden en vriendinnen die in de klas zaten, niet alleen in de klas... die je kende op café van dat pintje, dat stamcafé was euh... op de korenmarkt, de metro noemde dat en er was zo'n kelder, ik herinner me dat dat nog bestond. Daar waar dat nu die pizza hut is ongeveer daar was er een café niet ver van waar ik nu mij koffietje ga drinken dat café, ik kan op de naam niet

komen... daar waar al die stoelzetels staan met die namen van filmsterren op *allee* hoe noemt dat nu?

Ik weet waar je bedoelt...

De Passe-partout is het niet? *Allee* ja het is nu gelijk... en daar was het en dat was beneden in de kelder en dan stond daar toen een jukebox want dat herinner ik mij zeer zeer goed, dat zal ik nooit vergeten, dat was in '53 misschien euh. De film 'Rock Around The Clock' en dat was euh... het liedje van Bill Haley and His Comets en we gingen daar naartoe naar die film en achter die film gingen we dus naar ons stamcafé en we hebben daar allemaal rock 'n roll gedanst ik weet niet wanneer *awel* ja... Dat was de eerste keer dat ik eigenlijk, hoe dat ik het kon weet ik niet meer maar we dansten de rock 'n roll op magnifieke muziek van Bill Haley alé ja... Ken je dat trouwens 'Rock Around The Clock'?

Ja.

Welja hé het zou wel spijtig zijn en toen was die film uitgekomen, ik denk dat het in '53 is.

Ging je ook, *allee* als je klein was, met je ouders naar de cinema?

Awel ja, daar naar die Scaldis feitelijk.

Hebt U dan ook als U getrouwd was met de echtgenoot naar de film geweest? Of is dat dan veel geminderd?

We gingen weinig naar de cinema hé.

En afhankelijk met wie dat je naar de bioscoop ging dus met je vrienden, je ouders was er dan een verschil van bepaalde voorkeur van plaats van bioscoop?

Plaats? Waar dat we zaten?

Neen, gewoon de bioscoop zelf.

Ah de bioscoop... Neen mijn ouders gingen niet naar het stad naar de cinema en die gingen ook niet veel hé, dat was op mijn aandringen, de vrijdag-, zaterdagavond. Enfin avond, dat was niet zo laat. En ja, mijn ouders gingen nooit, als het van mij niet geweest ze hadden nooit geweest.

00:15:42 En ging je meer in de week naar de cinema of in de weekends?

Ah, in de studententijd was dat altijd in de week. Ah ja natuurlijk hé jajaja.

En hoeveel keer ging je dan naar de bioscoop?

Zeker drie keer denk ik.

Per week?

(lacht) Dat was toen zo hé.

En was dat seizoensgebonden, *allee* ging je meer naar de bioscoop in de winter dan in de zomer?

Awel, ik ging alleszins niet in het verlof aangezien mijn ouders mochten dat natuurlijk niet weten dat ik in plaats van naar de les te gaan naar de bioscoop ging. Dus als het groot verlof was dan laten de studenten... iedereen... niemand was daar hé dan. Dus het was gedurende de schoolperiode, in de namiddag (lacht).

00:16:29 En hoe ging je dan naar de film? Was dat te voet of met de tram?

Ah ja dat was te voet, dat was te voet hé. Auto hadden we zeker niet, fiets zie ik mij niet te doen, zag ik mij niet te doen dus wij gingen te voet in bende zo hé op ons gemak.

En als U dan naar euh... de bioscoop ging was dat dan in dagelijkse kledij? Of waren er zo aangelegenheden waarvan dat je zei ik ga een keer...

Nee, nee, nee, nee, nee dat was dagelijkse kledij dat weet ik zeker.

En als je naar de bioscoop ging, hoe verliep dat dan? Als je dus een ticketje... waren er wachtrijen of dergelijke toestanden?

Ik denk het niet... dat denk ik niet. Want er waren wel al films onder de achttien jaar hé toen, dat ik daar binnen geraakte, het moet zijn dat dat toch niet zo streng was. We zijn daarvoor naar de Savoy geweest, in de Kortedagsteeg en dat was dan een Zweedse film, ik zal het nooit vergeten 'Zij Danste Slechts Eén Zomer' met Ulma of zoiets en dat was het eerste naakt dat we gezien hebben. Oh en heel Gent of gans Gent, gans Vlaanderen was daar... schandaal schandaal. En je zag haar zo lopen (lacht) ik weet dat nog, naar de zee of ik weet niet naar waar ze liep maar je zag haar maar langs achter hé en dat was onder achttien jaar verboden, een naakte vrouw langs achter en het was nog een schone film want dat is mij redelijk wel bijgebleven, het was een schone film euh... De commentaren waren goed maar ja dat was het grote schandaal natuurlijk hé dat ze naakt was maar ja het was een Zweedse film en die stonden een beetje verder qua naakt, weet ik, nu nog! (lacht) Oh ja, ze zijn veel moderner dan wij.

En als je buiten stond te wachten op je ticketje kon je dan euh... het geluid van de film al tot buiten horen? Of was dat afgesloten?

Dat denk ik niet nee... Er was muziek eerst voordat de film begon en dan een journaal. En ik denk niet dat die muziek zo luid stond dat zal geen waar geweest zijn.

Waren er verschillende soorten ticketjes?

Ja, ja, je had mezzanine, je had... mezzanine was het duurste dat weet ik nog, dat was op de eerste balkon en dan had je réservè waarschijnlijk ik weet het niet. Je had waarschijnlijk drie verschillende soorten ticketjes volgens dat je beneden zat, op het eerste verdiep die mezzanine bijvoorbeeld in de Capitole was dat wel zeer schoon gedaan en dan boven was het waarschijnlijk goedkoper. En in de Vooruit zaten wij dan altijd... je bent allicht wel in de Vooruit geweest? Ik zou daar graag eens teruggaan euh... daar kan je nogal klimmen hé! Tot op het hoogste *awel* wij zaten altijd op het hoogste dus dat moet goedkoper geweest zijn want enfin ja...

En was die indeling zo in alle bioscoopjes of was dat gewoon in de grotere bioscopen?

Nee dat was overal, overal. Zelfs in dat Scaldiske dat ik zeg, dat gangetje daar want op het eerste... het was altijd met één balkon en de balkon op het eerste was altijd duurder.

Was er een goeie controle op die ticketjes?

Wel dat was één madame euh... er was één madame aan de kassa en één madam die rondging met haar *pille* voor ons te lichten als het al donker was maar controle... als je betaalde was er geen probleem, *allee* toen was dat zo nu... Ik denk dat het in ons niet opkwam van te *sjoemelen*.

En hoe zag de bioscoop er zo uit? Was er versiering binnen?

Wel de Capitole was een zeer mooie bioscoop. Nu nog hé het is ongeveer hetzelfde gebleven een beetje, het is een beetje opgefrist maar dat was. Wat ik mij wel herinner waren de vloeren en de dingen die daar hingen later was dat weg. Het was een zeer mooie bioscoop. De Century dat was ook een mooie. De Select dat was juist naast de Century op het zuid waar dat nu dat afgrijselijk ding daar staat, dat was een gangetje werkelijk, zeer nauw.

Was er daar ook een gordijn?

Ja, ja.

Was dat in alle bioscopen, zo een gordijn voor het scherm?

Ja, ik denk dat. Dat zou mij zeer verwonderen moest dat niet zo zijn. Je had dan de Savoy ook in de Kortedagsteeg dat was meer Franse films en die Zweedse film.

En was het er proper?

Ja, ik vraag mij af of dat dat in mijn studententijd... je kon ook frisco's krijgen maar dat was een beetje later denk ik, die frisco's. Ze liepen zo, zoals je ziet in de film dat was die... ouvreuse noemde ze dat...die... dat was met een pillamp

een ouvrier en die liepen inderdaad met zo'n lint en een bakje voor hen en daar lagen al die frisco's. Je ziet dat soms in die films, die Amerikaanse films van de jaren '50. Maar dat was wel laat, ik denk niet dat wij frisco's hadden... denk ik hé, ik weet het niet hé, er hebben misschien andere mensen want je hebt allicht nog andere mensen geïnterviewd.

Ja.

En wat zeggen die?

Wel ook gewoon over het algemeen de ouvreuse die rondliep met snacks en versnaperingen.

Awel ja, ik weet niet van versnaperingen, ik denk dat het juist frisco's waren.
Allee ja.

En zo het programma zelf dan van de film, hoe verliep dat? Was er eerst reclame?

Ah, het was de journaal en het was de film voor volgende week en sommige in die grootste zoals de Capitole speelden ze misschien al voor over veertien dagen ook enfin de volgende week en over veertien dagen en dan was de film zeker hé. Ik denk niet dat er reclame was, ik denk dat.

En zo per vertoning, kon het zijn dat er één of twee films werden gedraaid?

Dat herinner ik mij niet maar je kon wel zolang blijven zitten als je wou hé, ah ja (lacht). En kijk het moet zijn van die controle dat ze niet kwamen kijken, in de winter bleven we langer zitten omdat dat daar goed warm was natuurlijk (lacht) ja.

Dus *allee* meestal denk je dat het was, één film per vertoning?

Ja, ja, het was één oh... zijn er mensen die gezegd hebben dat er twee zijn?

Euh...

Een documentaire was er soms voor!!! Dat wel, ja dat zal het geweest zijn, en dan de hoofdfilm eigenlijk, ik zou het eens aan mijn man moeten vragen, ik weet niet. Moet je nog een beetje koffie hebben?

Ja, graag.

(Mevrouw Vandamme gaat om koffie en babbelt wat tegen haar man)

Hoeveel heb je er al geïnterviewd?

Euhm... Ik heb er al twee geïnterviewd.

Ah ja. En ik wil vragen, hebben ze mekaar niet teveel tegengesproken.

Nee, iedereen... het is zo heel... ongeveer hetzelfde verhaaltje.

En weten ze nog veel? Want het zijn ouwe mensen natuurlijk.

Ja, dat valt heel goed mee. Ze weten meer dan ik.

Awel ja ja, je kan... je weet nog veel van over vijftig jaar maar euh... Het zijn de laatste dingen van de laatste jaren dat je niet meer weet.

Ja.

Voila si, ik zal er een beetje indoen want het kan morsen (ze heeft het over melk in de koffie doen en ze morst inderdaad). Is het goed? Zie je dat ik mors... Wat moest ik vragen aan mijn man? Ah ja dat laatste, hij ging nog minder... Hij is maar naar de film beginnen gaan als hij verkeerde want hij is van West-Vlaanderen van Loreningen, ken je dat?

Ja.

Van waar ben jij?

Ik ben van Zedelgem niet ver van Brugge.

Ah ja, ja, dat is de andere kant.

00:25:12 En zo het algemeen imago van de bioscoop, hoe was dat?

Hoe? Qua mensen die daar zaten of...

Euh nee gewoon in het algemeen, de bioscoop met wat associeerde je dat? Was dat ontspanning of was dat een culturele uitstap?

Aaah oh nee dat was zuiver ontspanning, ik heb nooit niet beschouwd als cultureel. Buiten aja ik spreek dan van euh... wat was dat daar euh...dinges... maja dan was ik zoveel ouder. Het is maar twintig jaar geleden...

En het publiek van de bioscoop, hoe zat het daarmee?

Ah ja dat waren natuurlijk veel studenten in de namiddag hé. Dat waren hoofdzakelijk studenten want de mensen werkten.

En waren dat mensen van allerlei soorten slag dat je in overal de bioscopen of was dat euh... iedere keer dezelfde soort groep mensen die naar de bioscoop gingen?

In die tijd dat zal wel, het waren overwegend studenten.

En tijdens de filmvoorstelling hoe was de sfeer? Allee werd er commentaar gegeven op de film? Was er iemand aan het eten? Was er babbelen of werd er aandachtig naar de film gekeken?

Zou dat veel veranderd zijn? Ik weet het niet ja euh... Als dat een soort griezelfilm was of thriller dan durfde ik ook al niet kijken, ik kan nu nog niet kijken euh... Zo stil zal het er niet aan toe gegaan zijn met zo'n hele bende ja... ik weet het niet.

En wat betekende de bioscoop zo binnen de gemeenschap? Bij de studenten...

Dat was wel belangrijk hé... Dat was belangrijk en dat werd becommentarieerd en al. Eh ja dat betekende zeer veel, er was geen TV hé. Er was wel TV maar ja dat was dan voor 's avonds en dan nog ik weet het niet... Van wanneer spreek ik? Van '52 tot '56, er zal nog niet veel TV geweest zijn. Er werd daar zeer veel over gesproken, zeer veel dat weet ik nog en overlegd waar dat we gingen enzo jaja... Het waren heel andere films dan nu. Veel onschuldige films waar een mens kon mee lachen (lacht) nu lachen ze niet veel.

00:27:58 En heeft de bioscoop iets betekend in je persoonlijke ervaringen?

Wel eigenlijk maar twee films die... die dat ik zeg 'Rock Around The Clock' dat was het begin van ja... dat was misschien cultuur. Nu hoe zou ik zeggen dan die jongens die dan, The Beatles, *allee* niet The Beatles maar The Rolling Stones dat heeft toch ook enorm veel betekend denk ik. Ik heb altijd die muziek zeer graag blijven horen en vandaar Bill Haley en Fats Domino dat waren... die generatie die rock 'n roll deed en nu nog, enfin dat is niet alleen bij ons maar dat is als je nu euh... hoe zou ik zeggen naar een feest gaat oh ja feest een 50-jarig jubileum is het nu al (lacht), dat is onze muziek. De mensen van mijn leeftijd die gaan erop dansen. Ik associeer dat altijd met ja met mijn jeugd, met het zijn, met het denken van toen. Dat was niet alleen 'Rock Around The Clock' je had ook die reeks met, en daar gingen er veel naartoe kijken daar zo boven in de Savoy die Nouvelle Vague-films euh... andere Franse films. Dat heeft zeer veel invloed gehad op mij, nu herinner ik mij dat dat je zegt, dat heeft zeer veel... ja dat weet ik nog. Want euh... de Franse taal bijvoorbeeld, maar ik ben gedeeltelijk wel in het Frans opgevoed dus euh... ja dat speelde ook hé, dan ben je met die taal betrokken als je zo opgegroeid bent. Die cultuur had je en ook zeer aardige Franse chansons, Frankrijk altijd maar aan enzo... ja... Het is juist, nu begint alles... dat was in de Savoy.

En bioscoop gaan *ervaarde* je dat soms als een act van rebellie?

Ah ja, dan wel hé in de studententijd dat was natuurlijk ze mochten het thuis niet weten dat je niet naar de les ging hé dat was constant rebellie (lacht). Hoe dat ik er ooit doorgeraakt ben... en de anderen ook (lacht) Nu ja het moest dan al in die blok gebeuren.

En zo als je dan naar de bioscoop gaat was dat dan ook voornamelijk ontspanning? Dus ja meer ontspanning of was dat ook zo zoals die rebelle, wat was er dan belangrijker, die ontspanning?

Ah de ontspanning hé! *Bwoh* die rebelle ja, dat weet je maar goed als het gedaan is, als je begint te denken wat heb ik vroeger allemaal gedaan. Op het moment zelf sta je daar niet bij stil, je amuseert je. Dat was één amusement hé al die jaren, dat was één amusement van de cinema naar dat stamcafeetje. Andere stamcafé's hadden wij ook...

Hoe ervaren je zo de veranderingen die zo gebeurd zijn in het bioscooplandschap?

Ah maar dat lawaai is mij enorm opgevallen, jij hoort dat waarschijnlijk niet als je... (lacht). Vroeger was dat normaal gesproken hé, gelijk op de TV. Je kan je TV ook zo zetten dat je mekaar niet meer hoort hé ja dat je niet kan spreken maar je kan hem ook zacht zetten en vandaar de TV is daar zeer goed voor... ah nee.... Langs alle kanten komt dat. *Tiens* dat herinner ik mij ook nog, dat was de eerste keer dat de drie-dimensionele film...euh... beelden en je moest zo'n bril opzetten. Hebben ze daar nog niet van gesproken? Een bril en dan zag je dat in reliëf bijvoorbeeld ik weet niet goed niet meer hoe dat inéénzat maar ja... je zag het niet plat maar je zag werkelijk het één achter het ander zo, de wolken verder dan het schip.

En waar was dat?

En bijvoorbeeld in de Capitole, ik denk dat de meeste grote cinema's in Gent dat hadden. *Driedimensionele* TV euh...film en iedereen die binnenkwam kreeg zo'n brilletje, zoals zo van die brilletjes voor de zonsverduistering te kijken dat was zoiets ja. Dat ik dat wist maar dat is niet lang meegegaan ik denk een paar jaar ofzo dat was blijkbaar niet praktisch... Ja ze moesten die films daar speciaal voor maken toch, denk ik. Ik kan het ook eens vragen aan mijn man hij weet daar meer van of mij, *allee* als het je interesseert hé als ik het hem moet vragen.

En je hebt ook een *bitje*, een *beetje*... de veranderingen, de wijkcinematjes die wegvallen en dat het meer geconcentreerd worden zoals in Gent zijn er nu maar drie cinema's vroeger waren er heel veel en hoe vind je die veranderingen?

Ja, ja dat was met de komst van de TV hé, er zijn veel wijkcinema's weggevallen. Ik had nu die wijk van Meulenstede, Muide hé met dat Scaldiske maar ik ging nooit in andere wijken gaan kijken. Ik was zestien jaar toen ik voor het eerst in de Brugsepoort... Ik was nog nooit geweest daar, ik wist daar die straat... Zie iedereen ging blijkbaar in zijn wijk aja en qua cinema misschien ook maar iedereen ging wel naar het stad naar die cinema's. En ja natuurlijk is dat weggevallen, het zijn er... er zijn veel cinema's weggevallen ja ik spreek van de Savoy, de Majestic, de... Degene die nog overschiet is de Capitole, het is ver de enige en er waren er dan een tiental. De Plaza op de Korenmarkt maar vroeger noemde dat anders maar dat weet ik niet en dan had

je de Rex aan het station maar daar gingen we niet dat waren seksfilms meer en natuurlijk de Leopold aan het St-Pietersplein. Daar ben ik eigenlijk nooit geweest dat waren zuiver seksfilms... achttien jaar, maar wat dat inhield die seksfilms... Misschien zouden we nu zeggen het is... Je zou het zeker zeggen hé, het is drie keer niets en die is ook weg allicht, ik weet het niet. Op het St-Pietersplein.

Ja.

Is hij daar nog? *Awel* dan is dat weg. Dat was euh... hoe noemde dat, het Leopolleke en de Rex was aan het St-Pietersstation waar dat nu er iets van speelmagazines is of kansspelen. Of is het iets van porno? Ik weet het ook niet... *Tiens* ik eigenlijk eens kijken wat het is, er is alleszins iets van porno... zo van die kotjes waar je kon door kijken maar ze hebben dat afgeschafte omdat al die scholen daar rond waren maar ik spreek van de jaren '90 nu hé. Ja dat waren films onder de achttien jaar verboden, het is juist.

00:35:23

En heb je de verzuiling van de bioscoop ervaren? Dat er een onderscheid was tussen de socialistische... de socialisten, de katholieken en de liberalen...

Enkel euh... de socialisten in de Vooruit. Dat was de *soc*, ah ja de Vooruit is van de socialisten maar anders, ik denk het niet. Maar neen de katholieken die hadden zeker geen filmzaal of...

Je kan niet zeggen dat er een katholieke bioscoop bestond?

Ah nee, niet dat ik weet. Bestond er één?

Nee, het is dat dat we proberen uit te zoeken.

Nee hoor. Nee want iedere filmzaal gaf wel eens iets onder de achttien jaar verboden.

En zoals je zegt dan de Vooruit was dat dan socialistisch en sprak dat ook uit in de filmprogrammatie of waren dat ook gewoon normale films?

Dat waren denk ik gewone, normale films. Voor zover ik mij kan herinneren, nu is dat het geval niet hé. *Allee* niet alleen van de cinemazaal van de Vooruit maar van alles die met de Vooruit te maken heeft is een beetje... is links hé. En avant-gardistisch maar dat was het niet. Als er één avant-gardistische cinema was was dat de Savoy waar dat ze dus die Franse films speelden en die Nouvelle Vague-films en onder andere daar dat bloot, die Zweedse film. Dat was een avant-gardistische cinema.

En herinner je je eventueel ook katholieke waarschuwingen tegen bepaalde films of tegen het bioscoopbezoek in het algemeen?

Ah dat zal wel hé maar het stond er dus altijd op hé ook hé onder de achttien jaar verboden. En buiten stond dat ook op die affiches, maar

waarschuwingen... ik zou dat aan mijn man moeten vragen... Wij thuis waren niet gelovig en ik weet daar dus niets van nee. Ja ik heb mijn communie moeten doen, iedereen deed zijn... dat was zo en anders werd je uitgesloten. Maar nee ik euh... ben daar nooit mee lastig gevallen.

En ook op school, was er ook op school iets die werd gezegd van het bioscoopbezoek... euh... let daar mee op of...

Waar dat ik ging toch niet nee. Wel waarschijnlijk wel op de katholieke scholen was dat zo ja, waarschijnlijk toch wel hé. Ze zullen daar wel iets van gezegd hebben op de preekstoel of... Dat zal wel zijn zeker! (lacht).

En had dat een invloed op je bioscoopgedrag?

Ah nee, op het mijne niet aangezien ik dat ik er niet van wist hé.

00:38:03 En wie bepaalde de filmkeuze?

Oh dat werd zo in groep bepaald, denk ik euh... Waar gaan we nu eens naartoe en dat zal wel goed om te lachen zijn of daar zullen er euh... *jah*... thrillers zijn of zoiets. Ik denk dat dat ons ver gelijk was hoor, alé ver gelijk is het woord niet maar.

Zijn er andere factoren die de filmkeuze konden bepalen zoals of de film succesvol was in andere landen of dat het een bepaalde herkomst had?

Ah wel er werd toen allicht al veel reclame gemaakt want ik spreek nu terug van die Zweedse film omdat ik dat mij herinner, en iedereen sprak daarover... over die blote madam daar. En dat werd wel in het dagblad zeer... ja want alle weken waren er euh... filmrubrieken hé. Iedere bioscoop, iedere film die in de bioscoop kwam in het dagblad dat wel dus...

En las je dat echt?

Ik denk dat wel, ik denk dat we dat allemaal een beetje lezen want hoe zouden we het anders geweten hebben dat er zo'n film speelde ja, ja...

En buiten als je zo naar een film gaat kijken en dat je zegt we lezen erover in het dagblad had je ook nog andere informatie? Zo interviews met de acteurs ofzo...

Nee dat was veel later hé. Op TV, Jo Ripkens met commentaar op films maar in die tijd niet denk ik. Maar ja ik spreek nu altijd van die tijd ook maar ja was het die tijd dat je wou weten?

Ja, het is zo een beetje algemeen.

Want ik ken maar die tijd, die studententijd aangezien dan nadien ben ik getrouwd en ja het was dan niets niet meer hé.

En was er een bepaald genre waar er voorkeur werd aan gegeven?

Dat weet ik niet, maar wij wisten ze toch zeer goed ze... dat moet allemaal een beetje bovenkomen terug... we wisten allemaal zeer goed in feite wat dat er hing en waar we naar toe gingen ja, ja en of dat dat goed ging zijn of minderwaardig ofzo ja we gingen niet naar alles. Ja dat werd wel geselecteerd maar hoe... Ah van mond aan mond zeker meestal...

Meningen van andere mensen?

Ja, dat was wel zo denk ik...

Heb je ooit hinder ondervonden van filmcensuur?

Ik weet nie... ik was veertien jaar... Eén keer hebben ze mij gevraagd om mijn identiteitskaart ja. Hoe dat het dan afgelopen is weet ik niet. Ik weet niet of ik binnen mocht of niet dat, kijk dat is weg. Maar dat herinner ik mij nog.

En zo censuur in de film zelf?

Dat ze erin knipten?

Ja, heb je daar ooit iets van last van gehad?

Dat kan wel zijn. Ja, we gingen ook niet naar films waar dat het verboden was hé. Ik zeg het het Leopolleke dat waren seksfilms, daar gingen wij niet naar toe, naar de Rex ook niet dus het waren gewone films waar dat we gingen waar dat iedereen binnen mocht.

Zou je jezelf beschouwen als een grote filmfan?

Fan?

Ja.

Als ik over heel mijn leven kijk, zeker niet, zeker niet nee. Ik zal op TV ook nooit naar films meer kijken. Of praktisch nooit...

En op video of DVD?

Ook niet, ook niet. Omdat in de loop van mijn leven, ik zou niet naar het theater gaan ook niet. Ik ben zeer realistisch geworden met oud... hoe ouder dat ik word hoe realistischer en ik vind dat allemaal trut. Dat is niet echt voor mij... gelijk boeken, boeken heb ik altijd enorm enorm veel gelezen, nu nog maar ik lees nooit romans bijvoorbeeld ik wil iets dat echt is. Ik lees zeer graag geschiedenis maar het moet echt zijn het mag zo iets niet... Als ik een boek lees van geschiedenis en ik zie een datum die niet klopt of dit of dat euh... ja dat moet allemaal realistisch zijn, ik zal het zo zeggen. En van films, daarmee ja films dat was voorbij en zeker met dat lawaai nu dat is mij ongelooflijk opgevallen... ongelooflijk. Het eerste lawaai dat we meemaakten

dat was ja... als ik 26 jaar was zeker nee... Niet in een film, ergens waar we gingen dansen, we verstonden elkaar bijna niet maar nu gaat dat zacht zijn in vergelijking met wat er ... Ik vind dat zo verschrikkelijk dat we zoveel lawaai moeten maken ja, ze hebben nu allemaal hinder van hun oren, de jonge mensen.

00:43:16   **We zijn er.**

Dat was het! Je bent niet veel wijzer geworden hé.

Jawel die 3D-brilletjes en...

Mag ik dat aan mijn man eens vragen? Ik vraag mij af (loopt weg en begint haar man te zoeken, die niet thuis blijkt te zijn)

Je moet hem niet *persé* lastig vallen...

Maar je zal dat nog horen van andere mensen, je zal er wel moeten naar vragen omdat dat zit zover in het geheugen. Ik denk de meesten ik euh.. ik had er nooit aan gedacht voordat we daaraan begonnen euh dus... het zal van andere mensen ook zo zijn hé. Dat had een naam hé, het was wel kleurenfilm hé. Het waren zelfs twee systemen en de ene filmzaal, de Capitole, had één systeem en de Majestic bijvoorbeeld had een ander systeem zoals je *pal/secam* hebt euh... *secam* in de TV... *Voilà* dat was het.

Dank u wel!

Dat is voor mij (wijzend op het contractje)? Ja...

00:44:47

Naam INT: Inne Schilders
Naam RES: Mireille De Beir (1946)
Titel: JAREN 1950

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:00   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar de bioscoop ging?**

Vijf jaar.

Dat was dan met de familie?

Ja, dat was met mijn ouders, vooral met mijn moeder.

Rond welke leeftijd ging u het meest naar de bioscoop?

Dat was als ik tien jaar was, voornamelijk tussen tien en twintig.

Had u nog andere vormen van amusement toen?

Heel weinig. We hadden bijvoorbeeld geen auto, geen radio en zeker geen televisie. Dus film was eigenlijk ons enige amusement. We gingen ook niet op reis.

En een sportclub of jeugdbeweging of...?

Vanaf ik een jaar of vijftien, zestien was. Eerst ben ik in de chiro geweest, maar dat heeft niet lang geduurd, daar ben ik niet lang gebleven. Dan ging ik naar de scouts, daar was ik welpenleidster.

Wat zijn uw eerste herinneringen aan het bioscoopbezoek, of de eerste films?

Al de films met Marika Rökk, Doris Day en Esther Williams. Dat waren de favorieten.

Wat voor soort films waren dat?

Meestal romantische films, typisch voor vrouwen.

00:02:10   **Gaf u veel geld uit aan de bioscoop?**

Nee, want mijn vader was bij de politie en wij hadden een gratis kaart. Dat was de reden waarom we zoveel naar de cinema gingen. We konden wekelijks met twee personen, denk ik toch, bijna elke dag gratis naar de film. We

mochten ook een kaart van een collega van mijn vader, die niet in film geïnteresseerd was, gebruiken.

Dan kon je eigenlijk met vier personen gaan?

Ja, dat konden we eigenlijk wel doen, maar dat gebeurde niet dikwijls, het was meestal met twee. Wij zij altijd gratis naar de film mogen gaan.

00:03:20

Waar woonde u?

Wij woonden in Meulestede, hier niet ver vandaan.

Ging u dan naar de buurtcinema's?

Neen, wij gingen waar we gratis binnen mochten, dat was in de Majestic. Dan nog ergens in de Veldstraat (denkt), de naam kan ik mij nu niet meer herinneren. Je had er daar twee. Verder herinner ik mij ook nog de Plaza en de Majestic, daar gingen we meestal. Er was ook de Century, dat was ergens aan het Zuid en Eldorado, dat was dan wel in de Veldstraat denk ik.

Dus u ging echt in het centrum naar de bioscoop?

Ja, ofwel naar de Muide, dat lag naast Meulestede. Daar had je de Royal en de Nord.

Waren dat grote zalen ?

Neen, dat waren kleine cinemaaatjes. De mooiste zaal was de Majestic, en de Plaza was ook wel mooi. Aan het Zuid speelde men vooral westerns. Daar had men twee cinema's naast elkaar. Het gebeurde soms dat we de ene zaal binnen gingen en en film zagen, weer buitenkwamen en dan in de andere zaal een film gingen kijken.

Het waren toen doorlopende vertoningen?

Ja. Er was een vast uur, maar niet zoals nu, nu beginnen sommige films om drie, of vijf of acht uur...

(storing door telefoon)

We gingen ofwel te voet naar de cinema, van Meulestede naar de Muide ofwel met de tram. We konden dus niet altijd juist op tijd zijn voor de film. We gingen soms al binnen als de film reeds bezig was. Dan deden we ofwel onze ogen toe ofwel keken we al naar het einde. Dan begon de film opnieuw en dan hadden we het einde soms al gezien.

Vond je het erg dat je het einde dan al gezien had?

Oh neen. Je kon ook bijvoorbeeld de film twee keer bekijken.

Dat was dan één prijs?

Ja, eens dat je binnen zat kon je heel de avond in de cinema zitten.

Ging u om een bepaalde film te zien of speelde dat geen rol?

We keken wel waar ze de films speelden die ons het meest aantrokken ja, we hadden keuze genoeg hé.

Had u een favoriete bioscoop?

Tja, bij ons speelde dat eigenlijk geen rol he, we moesten gaan waar we gratis binnen mochten. We gingen bijvoorbeeld nooit naar de Capitole omdat we daar moesten betalen.

00:06:58 Met wie ging u naar de bioscoop?

Met mijn moeder en met vriendinnen.

Soms alleen?

Ja, geen probleem, ik kan dat nog altijd goed, alleen naar de cinema gaan.

Was er een verschil in locatie naargelang met wie je naar de bioscoop ging?

Neen...alhoewel (denkt), als ik dan wat ouder was ging ik natuurlijk alleen. Als kind ging mijn moeder mee.

Was er een verschil in tijd (weekend, week) naargelang met wie je naar de bioscoop ging?

Ik denk dat we enkel in de week gratis binnnen mochten, dat dat in het weekend niet kon, dus gingen we vooral in de week.

00:18:02 Hoeveel keer ging u zo naar de bioscoop?

Goh, wekelijks, soms twee keer op één dag (lachje).

Ging u meer of minder naar de bioscoop tijdens uw jeugd jaren of nadat u trouwde of wanneer er kinderen waren?

Meer in mijn jeugd jaren, want die vrijkaarten waren maar tot in 1968. Dan ben ik ook getrouwd, toen was ik 22 jaar.

Ging u meer in de winter dan in de zomer?

Dat maakte niet uit.

Ging u meer naar de bioscoop tijdens de vakanties?

Neen, niet echt.

00:08:55 Hoe verplaatste u zich naar de bioscoop?

Te voet ofwel met de tram, een auto hadden we nog niet.

Ging men in dagelijkse kledij naar de film?

Een beetje beter dan de dagelijkse kledij, maar geen “grand chique”.

Hoe ging het er aan toe, moest je bijvoorbeeld in een rij wachten?

Neen.

Wie kocht het ticket?

Ja, wij moesten geen kopen hé, wij kregen het gratis.

Moest u die kaart dan laten zien?

Ja, we moesten de kaart afgeven aan de kassa. Dan zetten ze er een *paraf* op.

Was het steeds dezelfde kaart die gebruikt werd?

Ja, dat was altijd dezelfde roze kaart.

Het was bijvoorbeeld geen ‘tien-beurten-kaart’?

Nee, neen.

Kon men buiten het geluid van de film horen?

Neen, dat herinner ik mij niet. Soms gebeurde het dat we aan de deur stonden te wachten tot dat de film gedaan was. Daar hoorde men dan wel het geluid.

Was er een portier, zaalpersoneel?

Ja, er was altijd iemand die met je meeging om de plaatsen aan te duiden, een dame.

Altijd een dame?

Ja.

Waren het losse of vaste stoelen?

De stoelen waren vast, klapstoelen, wel minder comfortabel dan nu natuurlijk.

Houten?

Ja, ze waren hout met een bekleding op.

Was er verwarming?

Ik herinner me niet dat ik ooit kou gehad heb, dus waarschijnlijk wel.

Was het proper in de bioscoop, was het er netjes?

Ja.

U sprak juist even van een doorlopend programma, hoe verliep dit?

Neen, eerst was er reclame en dan het nieuws. Dan een kleine voorfilm of een tekenfilm ofzo, en dan de hoofdfilm.

Er was altijd maar één hoofdfilm?

Ja.

Herinnert u zich iets van een prijs?

Neen, niet direct.

00:11:55 **Was er een specifiek publiek voor de bioscoop?**

Neen, iedereen kwam. Héél arme mensen zaten er natuurlijk ook niet.

Hoe was de sfeer tijdens de voorstelling, werd er bijvoorbeeld gegeten of gepraat?

Neen, de mensen waren stil en ze zaten ook niet te eten ofzo.

Was er geen verschil van bioscoop tot bioscoop?

Neen, ik heb nooit hinder ondervonden van de mensen rondom mij. Je kon wel iets kopen tussen de films door of tijdens de pauze.

Duurde die pauze lang?

Neen, hoe lang precies weet ik niet, maar niet zolang denk ik.

00:13:07 **Wat betekende naar de bioscoop gaan voor u?**

Oh, dat was feest he! (enthousiast)

Was het een leuk avondje uit, ging je voor de onspanning, of werd het meer beschouwd als een culturele uitstap bijvoorbeeld?

Neen, het was gewoon voor het plezier.

Ging u soms iets eten voor de film, of naar café erna?

Neen, dat was gewoon naar de film en terug naar huis.

00:13:48 **Wat vind u van de verandering van het bioscooplandschap? Het feit dat er bijvoorbeeld nu één groot cinemacomplex is met vele zalen?**

Och ja, je hebt nu toch ook nog keuze tussen de Decascoop, Sfinx en Studio Skoop. Ik vind het niet zo erg.

00:14:22 **Was er sprake van een katholieke of een socialistische bioscoop, zoals bijvoorbeeld de Vooruit een socialistische was?**

Daar gingen we niet, neen, daar was geen sprake van dat we daar naartoe gingen! (vurig)

Was het “ik ben katholiek, dus ik ga naar een katholieke cinema”?

Neen, zo sterk zou ik het nu ook weer niet durven uitdrukken, maar het kwam toch niet in ons op om naar De Vooruit te gaan. Al de andere cinema's wel...

Was de reden gewoon omdat het socialistisch getint was?

Ja. En we hadden er ook wel geen vrijkaarten voor, maar toch, ik zou er niet naartoe gegaan zijn. Niet dat de films in de Plaza of de Majestic meer voor katholieken waren hoor, maar er was toch een rem. De Vooruit, neen, daar gingen we niet gaan.

Waren er nog zo cinema's waar je niet wou binnenkomen?

Ja, gewoon de cinema's die meer aan de uitkanten lagen, zoals aan de Zwijnaardsesteenweg, Ottergemsesteenweg..., daar gingen we ook niet naartoe.

En de meer seksueel getinte bioscopen?

Neen, daar ook niet, geen interesse.

00:16:02 **Was er censuur merkbaar?**

Het was 'kinderen toegelaten' en 'kinderen niet toegelaten'. Ik herinner mij nog dat ze de film "Gejaagd door de wind" speelden, en ik was nog geen zestien jaar, dus ik mocht er niet naartoe. Je mocht er gewoon niet binnen onder de zestien.

Dat werd echt gecontroleerd?

Ja, ja. De identiteitskaart moest getoond worden.

Ook van thuis uit?

Ze zouden dat niet geweten hebben, maar ja, we geraakten daar gewoon niet binnen. Onder de zestien jaar mocht je niet binnen als het een film KNT was.

00:16:54 **En hoe stond de school tegenover films? Spoorden ze het aan om bepaalde films te gaan bekijken?**

In het algemeen was naar de cinema gaan al een beetje taboe bij ons op school. Ik zat op de kostschool op Ledeberg, en het was best dat ze niet wisten dat je veel naar de cinema ging.

Waarom dan?

Oh ja, dat werd niet getolereerd.

Het was taboe?

Ja, iemand die naar de cinema ging was een lichtzinnige mens.

Hoe stond de kerk er tegenover?

Daar trok ik mij eigenlijk niet veel van aan...

Of was het eerder als zij zeiden dat je een bepaalde film niet mocht zien, dat je dan wel ging?

Neen, we hadden geen drang om naar zo'n films te gaan zien.

Voor de school was het ook taboe?

Ja, zelfs gewone films, als het rokje een beetje te kort was (lachje)...

Waren dat echt de redenen? Angst voor wat er vertoond zou kunnen worden?

Ja.

Had dat invloed op u? Trok u zich daar iets van aan?

Neen.

00:18:27 Wat bepaalde naar welke film je ging zien? De sterren...?

Ja! Meestal wel wie er meespeelde. Als kind had ik een hele collectie foto's van filmsterren, die zaten bij de kauwgom. Toen ik een jaar of vijf, zes was, speelde ik er hele dagen mee. Ik klasseerde die dan van de meest mooie naar de minst mooie ster. Ik kende ze allemaal bij naam.

Dus als er een film uitkwam met een bepaalde ster, was het lopen om hem te zien?

Ja, ja.

Had het land van herkomst enig belang?

Het waren meestal Amerikaanse films waar we heen gingen, soms eens een Franse film, maar weinig. Ook enkele Duitse films.

Had u een voorkeur voor een bepaald genre?

Alle films met Doris Day heb ik gezien.

Wat voor genre is dat juist?

Zingen, komedie. Ook al de films met Esther Williams, dat was een zwemster en ook die met Marika Röck, dat was een danseres.

Geen mannelijke favorieten?

Ja, ik heb er hier enkele opgeschreven (gaat door notities). De favorieten waren Lana Turner, Viviane Leigh...

Zocht u dan ook informatie over die sterren hun privéleven?

Hmm...(denkt). Ja, als ik eens een boekje in handen kreeg waar er iets over hun instond, dan las ik dat wel. Ik weet dat mijn oudere neef altijd 'Piccolo' kocht, dat was toen een pikant boekje. We moesten er dus stiekem in kijken zonder dat onze ouders het zagen. Dat waren eigenlijk gewoon filmsterren in bikini die erin stonden.

Stonden er dan ook interviews met de sterren in?

Ja, er stonden wat gegevens in over de sterren.

Verzamelde u dat dan?

Neen, als we eens op bezoek gingen bij die neef, dan konden we er eens ik kijken.

Ging u ook naar bepaald films op aanraden van andere mensen?

Toen gingen er eigenlijk niet zoveel mensen naar de film als ons, dus dat gebeurde niet vaak.

00:22:20 Herinnert u zich een specifieke film?

'Gejaagd door de wind', die gaat over de burgeroorlog in Amerika. Dan ook nog 'Oorlog en Vrede', met Audrey Hepburn.

Waren die films dan in het Engels?

Ja, met ondertitels.

Er werd niet gedubd?

Neen. 'West Side Story' herinner ik mij ook nog zeer goed. Het zijn er zoveel hé...

00:23:12 Was u echt een filmfan?

Ja.

Of moet ik zeggen meer een ‘sterrenfan’?

Goh, alle twee (lachje).

I: Zocht u ook naar recensies van films, bijvoorbeeld in de krant?

In de krant ja, ‘s vrijdags stonden er altijd artikels over films in de krant en dan las ik die wel.

00:23:42 Kijkt u nu nog steeds naar films?

Ja.

Gaat u nog naar de bioscoop?

Weinig, maar vanaf het een beetje beter weer is ben ik wel van plan om terug wat meer te gaan. Zoals ‘Memoirs of a Geisha’ wil ik nu wel graag zien. Ik het boek gelezen, meestal is de film dan wel een beetje een ontgoocheling, maar ja.

Koopt u films op DVD?

Ja, maar ook niet zoveel.

Zijn het dan nieuwe films, of films die u vroeger al eens gezien hebt?

Die die ik koop zijn er meestal wel die ik vroeger al gezien heb. Zo heb ik recent ‘Gone with the wind’ gekocht.

00:24:36 Is er nog iets dat u wil meedelen?

Ik weet nog dat de kassierster in de Majestic een heel *vieze* was (lachje). Het was alsof het uit haar eigen zak kwam als ze die kaart moest aftekenen. Ze kon dat precies niet goed verdragen.

Die kaart kreeg u dan van de politie?

Ja, van de stad Gent eigenlijk hé.

(gaat nogmaals door haar notities)

Operettes, musicals, Doris Day, Esther Williams, Marika Rökk, Rosemary Clooney, dat is de tante van George Clooney, Conny Froboess, Peter Krauss, Lana Turner, Kim Novac...

Mijn dochter noemt zelfs Kim.

Genoemd naar haar?

Ja, genoemd naar haar. Als ik een jaar of tien, elf was heb ik een film gezien met Kim Novac, 'Picknick', en toen heb ik gezegd dat mijn eerste dochter Kim zou noemen, en ze noemt Kim.
Grace Kelly, Gene Kelly, films van Hitchcock...

Die films hadden precies wel een serieuze invloed...

Ja, absoluut. Ja, heel die manier van leven, het was een toekomstbeeld.

00:26:35 Het waren vaste uren he, soms zaten we een half uur voor het einde al in de zaal, maar dan deden we onze ogen dicht (lacht).

Maar je kon wel gelijk wanneer binnenwandelen?

Ja, je kon altijd binnen, je moest niet wachten tot het einde van de film. Je kon dus ook twee keer naar de film zien. Aan de Zuid waren er twee cinema's naast elkaar. Soms gingen we gewoon van de ene cinemazaal naar de andere.

Er werden dan wel verschillende films gedraaid?

Ja. Je had wel cinema's waar ze bepaalde films speelden. Zo waren westerns het meest te zien aan de Zuid.

Elke bioscoop had zijn genre?

Ja, eigenlijk wel.

Kijk, 'Pillow talk' herinner ik mij nog goed, die was met Rock Hudson en Doris Day. 'Gone with the wind', dat was mijn favoriete film. Als we klein waren het tekenfilms zoals 'Sneeuwitje', 'Peter Pan', 'Assepoester', 'Alice in Wonderland'...

Ging u dan met heel het gezin?

Vooral met mijn moeder, mijn vader moest geen films zien. Ook mijn zus ging wel eens mee. Later dan ook met vriendinnen. 'Lily en Marleen' heb ik ook gezien. Westerns met bijvoorbeeld John Wayne. Minder vaak heb ik films gezien met Marilyn Monroe, Birgit Bardot, Sophia Loren...

Was dat omdat deze al wat seksueler waren?

Ja, ja. Naar spektakelfilms gingen we ook kijken, zoals 'Ben-Hur' enzo.

Zag u dat graag?

Ja. Mantel- en degenfilms, zoals ik mij nog 'De man met het ijzeren masker' herinner.

Wat is dat dan juist?

Euhm, daar wordt veel in geschermd, misschien zo een beetje 'Zorro-achtig'. Op de kostschool gaven ze ook soms eens een film, op woensdagnamiddag, maar zeer zelden. Het waren dan kinderpimpjes zoals 'Emiel en de detective'. Ik verzamelde dus alle foto's van de sterren en ik kende al hun namen.

Praatte u er dan over met uw vriendinnen?

Ja, maar ja, de meeste gingen niet veel naar de cinema he, wij waren uitzonderingen.

00:30:25 Waren er nog mensen die zo'n gratis tickets kregen?

Goh, dat weet ik niet.

Ik zie hier nog de Forum, dat was aan het van Beverenplein, daar ging ik soms met een tante heen. Verder waren er nog Plaza, Rex, Capitole, maar daar gingen we niet omdat we er moesten betalen, Majestic, Eldorado, Nord, Royal, Savoy, daar gingen we ook niet, dat was een ander genre van films.

Ging u naar echte wijkcinema's?

Naar de Royal en de Nord gingen we wel eens omdat het dichtbij was.

Was de sfeer er anders?

Ja, iets anders, wat gewoner. De Majestic, dat was een mooie cinema, wat beter.

Was er daar een opdeling van plaatsen, bijvoorbeeld balkons?

Neen, je mocht je zetten waar je wou.

(overloopt verder haar notities)

'To kill a mockingbird', die herinner ik mij ook nog goed, met Rod Hudson. Films met Natalie Wood, en zelfs met Elvis Presley herinner ik mij nog. "The man who know too much", die was dan weer met Doris Day. Het was zelden dat ik twee keer naar dezelfde film ging zien, 'West Side Story' was zo'n uitzondering, die heb ik tweemaal gezien.

Regisseurs ... hmm ... die waren weinig gekend, de enige die ik kende was Elia Kazan.

Er werd geen reclame voor gemaakt?

Neen. Nu kijk ik er wel naar van wie de film is. Zo heb ik eens een film gezien van Robert Altman, en die vond ik niet goed, dus die vermijd ik dan ook. De maatschappij was dan weer wel gekend, zoals MGM, Warner Bros.

Stond dat dan op het programmablaadje?

Ja, en dat werd getoond voor de film. De namen van de sterren kwamen in de eindgeneriek. Ik kende ze allemaal.

(kijkt nog eens naar notities)

00:34:13   **Herinnert u zich nog de eerste film die u gezien hebt?**

Neen...

Een tekenfilm?

Neen, ik denk het zelfs niet, ik denk eerder iets met Doris Day of met Esther Williams.

Als vijfjarige al?

Ja, ja.

Ik denk dat ik al de nodige informatie heb...

Wij woonde dus op Meulestede, vaak gingen we dan te voet naar de film op de Muide, dat was zo'n drie kwartier stappen.

Zo lang... Door weer en wind?

Ja, ja.

De tram was dan voor verder?

Neen, meestal gingen we wel met de tram naar de Muide, met tram 4. In de Majestic zijn we het meest geweest.

00:36:20   **Zag u de projectiekamer toen u in de zaal zat?**

Ja, soms wel, achter glas, en dat licht dat eruit kwam, maar de mensen die er zaten niet.

Zag je het niet in de mooiere cinema's en wel in de iets minder mooiere?

Neen, dat herinner ik mij niet.

00:36:50   **Was naar de bioscoop gaan voor u een beetje rebellie? Omdat ze op school toch zeiden dat u niet mocht gaan...**

Neen, want ik ging eigenlijk al naar de film voor ik naar de kostschool ging.

En van thuis uit?

Neen, want mijn moeder ging ook heel graag naar de film. Ik heb ze nog gebeld, ze leeft nog, ze is negentig jaar, maar ze zou niet meer kunnen vertellen dan ik nu.

De vader en broer gingen niet zoveel?

Mijn vader niet, maar mijn broer was ook wel een filmfanaat.

Ok, ik ga het hier bij laten. Alvast hartelijk bedankt voor uw medewerking!

00:38:06

Naam INT: Nathalie Neiryndck
Naam RES: Georges De Clercq (1943)
Titel: JAREN 1950

TRANSCRIPTIEFICHE

00:08:25 **De eerste reeks is; wie ging er naar de bioscoop? Hoe oud was u toe u voor het eerst naar de film ging?**

Wat? Voor het eerst naar de film ging?

Voor het eerst naar de film ging.

Goh, ik zal nog maar, zo een 10 jaar geweest zijn, ik ben nu 62 jaar, dus dat is al een tijdje geleden hé.

Dat is al een hele tijd geleden, ja. En rond welke leeftijd ging u het meest naar de bioscoop?

Vanaf mijn 14 jaar tot mijn 20 jaar, ben ik zeer veel naar de bioscoop geweest.

Had u nog andere bezigheden, bijvoorbeeld, dansen, lezen, muziek, theater, radio, televisie, kerkelijke, politieke?

Goh, lezen, lezen deed ik en werken.

Werken.

Ja, werken.

En geen sportactiviteiten, jeugdclubs wel, scouts is al gezegd.

Jeugdclubs, bij de scouts ben ik geweest, ja.

En voor de rest was het ...

Nee.

Film, werken en scouts.

Ja.

Ok. Wat was uw gezinssituatie toen u het meest naar de bioscoop ging?

Wel ik woonde dus thuis, met mijn 2 ouders en mijn 2 zussen en met mijn oudste zus ben ik veel mogen meegaan naar de cinema, dus vanaf jeugdige leeftijd in feite.

En wat zijn dan die eerste herinneringen van de cinema die u nog overheeft?

Goh, mijn eerste keer dat ik naar de cinema geweest ben, ja, mijn herinnering daarover, wat was dat? Dat was zoiets van, ik had al gehoord op de radio over films spreken en zo, maar ik kon mij dat in feite niet inbeelden wat dat dat was en mijn eerste film waar ik naar toe geweest ben, dat was zoiets van: 'Tien, is dat da? Wanneer gaat dienen mens daar nu eens iets echt doen? Dat was juist maar op het scherm.' Dat weet ik nog, dat was mijn eerste indruk bij de film dat ik gehad heb.

En wat zijn uw beste herinneringen aan uw bioscoopbezoek?

Goh, ik ben er altijd zeer graag naar toe geweest.

Is er iets dat er uit springt, dat je zegt ...?

Wel, de mooiste film die ik ooit gezien heb, en dat is al een oude film, dat is: 'Quo vadis', dat was een historische film, over het leven, van de, ja, in Rome, van de, *allee*, gladiators en zo.

Ah ja, een Italiaanse spektakelfilm, dat is nogal groots als je dat ziet.

Ja. Dat was een film die een paar uur duurde en dat was de eerste kleurfilm die ik waarschijnlijk gezien heb.

Ah, dat was al in kleur?

Ja.

Gaf u veel geld uit aan de bioscoop?

Nee, nee.

Ok.

Ik keek daar in feite niet naar, als ik naar de bioscoop ging, betaalde ik de ingang, maar ik zou nooit een duurdere plaats genomen hebben dan gewoon.

Ja, de gewone prijs?

Ja.

00:11:43

Dan, waar ging men naar de bioscoop? Dus waar woonde u op het moment dat u vaak naar de bioscoop ging?

In Mariakerke.

Hier, hetzelfde huis?

Nee, nee, nee, bij mijn ouders.

Ja, dus een ander huis, ok. Ging u dan in diezelfde buurt naar de bioscoop, of ging u ergens anders?

In de buurt was er een bioscoop, de cinema Prado was dat, dat was maar een 50 meters verwijderd.

Ah ja, ok, dat is heel dicht, dat is gemakkelijk.

Daar ging ik zelfs 2 keer in de week naar toe, omdat dat verschillende films waren.

00:13:28 Trok u naar een bioscoop in een andere buurt of in een ander dorp, of naar de stad ook?

Naar de stad hé.

Ja, naar de grotere bioscopen.

Ja, want er waren er hier veel hé, vroeger in de buurt.

Ja, ik heb er over gelezen, veel wijkbioscopen en stadsbioscopen. Ja, bezocht u kleine of grote bioscopen, dus alle twee.

Alles door mekaar.

Ja.

Ja.

Koos men een bioscoop of werd de keuze bepaald aan de hand van de film? Dus ging u naar die bioscoop of we gaan naar die film?

Wel, ik ging nogal veel in feite, ik keek wel naar de film, maar ik ging al dikwijls naar de zelfde bioscoop ook.

Ja, ok, wat was uw favoriete bioscoop? En waarom?

De favoriete bioscoop was, cinema Prado, dat was hier in Mariakerke, omdat het dicht tegen de deur was.

Ja, dat is gemakkelijk.

Dat was gemakkelijk.

00:14:28 En dan, met wie ging men naar de bioscoop? Met wie ging u naar de bioscoop?

Over het algemeen alleen.

Of met uw oudere zus zoals u in het begin zei?

En in het begin met mijn oudere zus, ja, maar als ik dan een jaar of 14 was, ging ik natuurlijk niet meer mee met mijn zus hé, ging ik alleen.

Ging u soms met uw ouders, vrienden, echtgenoot, kinderen?

Met mijn vrouw ben ik nog naar de cinema geweest, met mijn kinderen ook.

Met uw ouders?

Met mijn ouders is dat, wel ja, mijn ouders gingen ook naar die cinema, hier in Mariakerke, maar we gingen in feite niet samen, want ik volgde avondschool en het was maar pas achter de avondschool dat ik binnenging in de cinema.

Was er een verschil in locatie naargelang met wie je naar de bioscoop ging?

Nee.

Ja, maar als je dan met je vrouw ging, die Prado, bestond die dan nog?

Nee, die bestond niet meer

Dus dan was het wel een andere.

Dan keken we typisch naar een film die we wilden zien en zo gingen we naar de een of andere bioscoop.

Ja, ok. Ja, dit is ook niet zo relevant, maar was er een verschil in tijd, weekend of week, naargelang met wie je naar de bioscoop ging?

Nee.

Je ging ook meestal alleen, dus ...

Ja, meestal alleen, ja.

00:15:50 Wanneer ging men naar de bioscoop? Ging u vaak naar de bioscoop? Wekelijks, tweewekelijks, maandelijks?

Wel, ik zal zeggen, ik ging de woensdag naar de bioscoop, ik ging de vrijdag naar de bioscoop, de zaterdag en de zondag.

Amai, dat is tof.

(lacht)

(lacht ook) Ik zou dat ook wel willen doen. Ging u meer of minder naar de bioscoop tijdens uw jeugdijaren, nadat u trouwde, wanneer uw kinderen er waren?

In mijn jeugdijaren ging ik het meeste naar de bioscoop.

Het meest ja. Ging u tijdens de week of tijdens het weekend? Dus allebei.

Ja.

Was uw bioscoopbezoek seizoensgebonden, zomer, winter? Ging u meer ...?

Nee.

Het maakte niets uit?

Ik ging evenveel in de zomer als in de winter.

Ging u meer of minder naar de bioscoop tijdens de vakanties?

(knikt nee)

Maakt ook niets uit?

Dat maakte niets uit, nee.

Hoe ging men dan naar de bioscoop? Ging u met taxi, auto, te voet, bus, fiets?

Naar die bioscoop hier in de buurt, was het te voet natuurlijk en in Gent, in de stad, was het met de bus of met de tram.

Ja, ok. En dan, als u naar de bioscoop ging, droeg u dan uw dagelijkse kledij of was dat anders?

In de week wel, met dagelijkse kledij, maar als ik naar Gent ging, deed ik mijn zondagse kleren aan om het zo te zeggen.

00:17:17

Ja, ok. We willen een beetje weten hoe zo'n bezoek verliep, dus willen we eigenlijk door de cinema "wandelen" van aan het begin, om zo een beeld te krijgen hoe dat dat ging. Wie kocht het ticket?

Ik.

Dus uzelf ja. Was er daar een rij om te wachten, of kon u direct naar de kassa?

Soms was er een rij, maar dat gebeurde in feite niet veel.

En kon men buiten het geluid van de film al horen?

Wat?

Als u buiten was, kon u dan het geluid van de film al horen?

Soms wel, omdat er vroeger in de cinema, stond er nogal dikwijls boven op de kassa een luidspreker.

Ah ja ja. Om de mensen te lokken dan?

Ja, ja.

Waren er verschillende soorten tickets? Qua prijs en plaats en zo?

Ja.

En weet u nog welke?

Wat van verschillende tickets? Verschil tussen vooraan zitten in de cinema, dat was goedkoper, in sommige cinema's, hoe meer je naar vanachter ging, hoe duurder dat het werd en er waren cinema's, als je boven ging zitten, was dat nog duurder. Dus er was een verschil in prijs, toch in sommige cinema's, niet in allemaal.

En was er daarop controle, voor het verschillend ticket?

Ja.

En hoe deden ze dat dan, was er iemand die gewoon kwam het ticket vragen of zo?

Voordat je binnen ging, moest je uw ticket laten zien en over het algemeen was dat een mevrouw of juffrouw en die vroeg u dan nog om een programma te kopen.

Ja en zei die dan, van u moet daar gaan zitten?

Ja.

En die keek dan effectief of je wel ...?

Ja, inderdaad (lacht).

Was er een portier, zaalpersoneel? Behalve die juffrouw?

Wel, die mevrouw.

Ja en iemand aan de kassa dan nog?

En iemand aan de kassa hé.

En, dat was alles?

Ja.

Hoe zag de bioscoop er uit? Misschien best die van in de streek nemen; Prado.

Zeer gezellig, vond ik, hier die Prado was gezellig, er waren geen zetels, *allee*, het waren houten klapstoelen, vanbinnen was dat toch redelijk gezellig.

Was dat veel versiering, of was dat meer eenvoudig?

Nee, dat was strak, eenvoudig, maar toch, ja, toch was dat aangekleed.

Ja. Zijn er nog andere bioscopen dat je nog weet hoe die er uit zag?

Ja zeker (denkt na). Ik vond de Capitole één van de mooiste bioscopen van Gent, ten eerste van de aankleding en van gezelligheid en van de zetels en zo.

Ja. Waren het losse of vaste stoelen of zetels? Dat heeft u al gezegd.

Ja.

Het waren houten klapstoelen. Was er een gordijn?

Ja.

Zo'n rood...?

Ja.

Ging dat dan open toen de film begon?

Als de film begon schoof dat open ja.

Was er verwarming?

Ja zeker, ja.

Versiering, daar hebben we het al over gehad, het was redelijk simpel, eenvoudig, maar toch gezellig.

Eenvoudig, maar toch gezellig, ja.

En was het er netjes?

Ja, ja.

Was het er opgekuist en zo?

Je had wel sommige cinema's hier in Gent die niet altijd net lagen, maar over het algemeen toch wel.

Zag u iets van de infrastructuur, bijvoorbeeld de projectiekamer of zo?

Ja, ik ben daar dikwijls eens binnen geweest, op bezoek geweest ja.

En als u in de zaal zat, dan kon u die kamer ...?

Nee, nee.

U kon ze niet zien?

R1: Nee, dat was afgesloten hé. Ik kende iemand die de films afdraaide en zo ging ik eens tijdens de pauze, of zelfs tijdens dat er een film speelde eens naar hem op bezoek, ook om een sigaretje te roken. (lacht)

Ah (lacht ook), was dat niet gevaarlijk omdat die films zo brandbaar waren?

Dan was dat nog allemaal geen probleem, nu is dat allemaal uit den boze hé.

Nu is het ook wel meer digitaal, dus minder brandbaar.

Dat weet ik niet hoe dat nu afgedraaid wordt.

In de Kinopolis soms met een dvd.

Ah ja?

Ja, digitale cinema. Maar voor de rest, ik weet zelf niet meer welke drager het nu heeft, toen was het nitraatfilm.

Toen waren dat apparaten, ik weet niet hoe groot, ik weet niet hoe groot en die films, die rollen, op een bepaald moment moest dat verwisseld worden, want er waren altijd twee camera's, of ik weet niet hoe ik dat moet noemen.

Projectoren.

Projectoren, er waren er altijd 2 en hier, in deze cinema stond er nog een derde ook in reserve, moest er eens iets ... . Voor die tijd was dat hier in Mariakerke een redelijk moderne cinema.

Ah ja, 3 projectoren, dat is al veel.

Als hij hier gebouwen is, weet ik daar ook van.

Ah ja.

Als hij hier gebouwen is.

Hoe verliep een programma? Dus, waren er eerst reclamefilmpjes of dia's of zo?

Wel, er was reclame en er was over het algemeen een voorfilm en een hoofdfilm.

En waren er dan actualiteiten?

Actualiteiten waren er ook, ja ja.

Was dat dan nog voor de voorfilm, of ...?

Nog voor de voorfilm, ja.

Dus je had reclame, voorfilm, hoofdfilm?

Ja.

Je had voorfilm, hoofdfilm, maar waren er nog verschillende films of was het alleen die twee films.

Het was alleen die twee films.

Geen andere, ok.

00:23:31 Dan, hoe ervoer men de bioscoop? Wat was het imago van de bioscoop?

Imago?

Ja.

Goh, (kijkt raar) ja, ik weet niet hoe ik dat moet ...

Ja, dat is een beetje raar ...

Het uitzicht, of nee?

Nee, het imago is zo, bijvoorbeeld als je zegt: 'Ik ga naar de Prado cinema', dat er dan wordt gezegd 'Ah ja, dat is een toffe cinema, goed voor de jeugd' of 'dat is voor de oude mensen' of zo.

Nee, het imago, ze speelden daar films van alle soorten, zelfs films die in de stad gespeeld hadden, maar enige maanden later. Dat konden gezellige films zijn, romantische films, oorlogsfilms die ze speelden, *allee* ja, het was niet specifiek voor de jeugd alleen.

Maar het was wel populair om daar naartoe te gaan?

Ja.

Ok. Wat herinnert u zich van de prijs of alternatieven voor inkom van de bioscoop? U had al gezegd da er verschillende prijsklassen waren voor de verschillende plaatsen. Weet u nog hoeveel dat ongeveer was?

Wel, ja, in sommige cinema's, hier in Mariakerke was de ingang, in de tijd dat ik veel ging, was dat 20 frank voor de ingang. Dat was altijd hetzelfde, zowel in de week als in het weekend, gelijk waar je ging zitten. Maar in de stad, in de Plaza ben ik veel geweest en dat was altijd 50 frank.

Dat was een groot verschil.

Dat was toch een groot verschil en als je een duurdere plaats wilde nemen, kon dat nog 20 frank meer zijn, dus in plaats van 50 frank dat dat tot 70 frank kon gaan om naar de cinema te gaan.

Ja, dat is een, ja, groot verschil.

Ja.

Wat voor publiek had de bioscoop? Dus al u ging, wie zat er dan?

Goh, hier in de Prado, waar ik het meest ging, dat was daar praktisch allemaal bekenden van Mariakerke.

Ja, meer jonge mensen of meer oude of ...?

Gelijk door mekaar, zowel jongere als oudere als zeer oude mensen soms, die gingen gewoon naar de cinema om een film te zien, maar ook om met de mensen tijdens de pauze eens te staan praten en zo.

Ah ja, ok. En in de stadscinema?

Ja, dat was alle soorten hé.

Ook alle soorten, dus niet echt specifiek?

Nee.

Hoe was de sfeer voor, tijdens en na de filmvoorstelling? Werd er commentaar gegeven, bijvoorbeeld van de film of zo?

Nee, aangezien ik nogal dikwijls alleen naar de cinema ging, tijdens de pauze zat ik in mijn programmaatje te lezen of zo.

En werd er gegeten in de cinema, *allee*, tijdens de film of tijdens de pauze of zo?

Tijdens de pauze was dat daar hé, dan kon je een frisco kopen of van die ijspralines, maar dat was ook al, nu zitten ze daar in de cinema te eten en al.

Ja, popcorn en chips en zo. Toen was er geen popcorn of chips?

Nee, nee.

Nee, dus dat is een hele verandering. Werd er gerookt in de cinema zelf?

Ik ben nog naar cinema's geweest waar je mocht roken. Bijvoorbeeld in cinema Rio, ik weet niet of je die kent?

Ja, het zegt mij iets, omdat wij teksten hebben moeten lezen over de verschillende cinema's, maar omdat er zodanig veel zijn... .

Dat is de enige cinema waar ik mij herinner dat er gerookt werd.

Ja.

Ja.

In de cinema. Waren er soms ruzies of rellen?

Nooit niet geweten, nooit geweten, nee.

Werd er op de film gelet of ging men gewoon naar de bioscoop om een beetje te zitten praten?

Ja.

Het was echt om de film te zien?

Ja, het was om de film te zien.

Was er een pauze? Ja dus.

Ja.

Wat betekende de bioscoop binnen de gemeenschap, dus binnen het dorp of zo?

Goh, wel ik vond dat dat zeer positief was, want zo kwamen de mensen eens samen en kon je eens met mekaar praten en kon je vrienden maken ook hé om dan desnoods eens naar een andere cinema te gaan of zo.

Ja, dus het was eigenlijk positief?

Ja, daar heb ik wel een positieve ervaring gehad, ja.

00:28:09

Ja, hoe ervoer men de bioscoopervaring? Wat betekende het om naar de bioscoop te gaan? Dat is misschien een beetje een rare vraag.

Bah nee, dat is geen rare vraag, maar ja, dat was toch een ontspanning en in het weekend, vooral een uitgaan. Het was iets waarvoor je eens je mooie kleren aandeed en om naar de stad te gaan.

Ja en in het weekend, ging u dan ook alleen, maar als ...?

Ja, maar als ik dan mijn vrouw heb leren kennen, gingen we dan samen natuurlijk hé, maar dan ging ik niet meer zoveel naar de cinema (lacht).

(lacht) Wat betekende de bioscoop in uw persoonlijke levensgang?

Wel ja, ik heb daar toch zeer positief ... . Ik ging veel naar Duitse films gaan kijken en in feite heb ik daar toch een woordje Duits geleerd, met dat te volgen.

Amai, (lacht) dat is goed. Hoorde een bioscoopbezoek bij een speciale gelegenheid?

Nee, in feite niet.

Het was meer als ontspanning?

Ja.

Was een bioscoopbezoek een act van rebellie?

Wat?

Rebellie, tegen uw ouders of zo?

Nee, ik heb dat nooit zo ervaren.

U mocht gaan wanneer u wilde?

Ja, ik mocht naar de cinema gaan, zoveel ik wilde, maar ik moest het wel zelf betalen hé (lacht).

Ja, (lacht ook) zo kunnen ze alles toelaten. Was bioscoopbezoek een sociale activiteit?

Jawel, ik vind dat wel, er kwamen daar veel mensen samen. Hier toch en in Gent ook, de zalen zaten vol, dus als het een volle zaal is, kom je toch altijd wel iemand tegen waartegen je kan praten ook.

Ja, dat is waar. Was het een culturele uitstap of werd dat niet zo ervaren?

Goh, nee, je kan dat wel zien als iets cultureels, maar ik weet niet of een film ... sommige films zijn cultureel, maar de films waar ik naartoe ging, waren feitelijk ontspanningsfilms.

U ervaart het ook niet als iets van, 'ik ga nu cultuur gaan opsnuiven'?

Nee, nee.

Meer, 'ik ga gewoon een filmpje kijken als ontspanning'. Associeerde u een bioscoopbezoek met iets anders, afspraak, café, dansen?

Ja, als ik ouder werd, na mijn 18 jaar; eerst ging ik naar de cinema en dan ging ik nog eens gaan dansen.

Ah ja, dus dat was dan een avondje uit.

Een avondje uit, ja.

Dat is plezant.

Plezant, ja.

Hoe ervaart u de veranderingen in het bioscooplandschap? Dus vroeger waren er heel veel en nu zijn er veel minder.

Nu zijn er veel minder, ja, ik vind het nog even gezellig om naar de cinema te gaan, maar je, er is een groot verschil met vroeger toch, vind ik. Ten eerste, op sociaal vlak, je hebt zo geen contacten meer, je komt er zo geen contacten meer tegen en het is een massa die er nu naar toe gaat hé.

Ja. En is er van films ook verandering qua genre of ...?

Zo weet ik dat niet, nu ga ik in feite niet veel meer naar de cinema, ik kijk wel nog dikwijls op de tv, maar naar de cinema ga ik niet zoveel meer.

00:31:46

Ja, ok. Dan over de verzuiling van de bioscopen, dat gaat over katholieke bioscopen, socialistische bioscopen. Heeft u dat ooit ervaren van, dit is een katholieke bioscoop, die toont zo'n films, socialistische zijn andere films?

Wel, ja, hier in Mariakerke was dat, die uitbaters van die bioscoop waren zeer katholieke mensen, er ging daar een geweldig groot kruis in die cinema, zo een kruis dat je in de kerk ziet hangen. En daar zouden nooit films hebben gespeeld waar er bloot in te zien was.

Dus eigenlijk kon je dat wel zo ervaren dat ze ... . En dan in de cinema van de stad?

Goh ja, in de stad, ik denk niet dat er in de cinema's in de stad een kruisbeeld hing of dat er daar naar gekeken werd. Maar ja, vroeger waren er geen films waar er zo veel bloot in was, er was hier maar 1 cinema, 't Leopolke, aan het

Sint-Pietersplein, waar naar waarschijnlijk iedereen eens naar toe is geweest in zijn jonge tijd om daar eens binnen te zien, dat daar eens iets bloot kon gezien worden, maar wat men dan zag is niets in vergelijking met wat ze nu allemaal tonen.

Nee, dat is waar. Maar bijvoorbeeld socialistische of liberale bioscopen, dat heeft u niet echt ... ?

Nee, nee.

Katholieke was hier in de buurt, socialistische, is er geen dat je weet?

In de tijd zeiden ze dat cinema Vooruit socialistisch was.

Maar je bent er zelf niet ... ?

Ik ben er geweest in de Vooruit, maar ik heb dat toch nooit ervaren dat dat echt socialistisch was.

Ja. Herinnert u zich katholieke waarschuwingen tegen bioscoopbezoek?

Nee.

Dus niet zo van: 'Die film mag je niet zien'?

Nee, nee.

Wat was de houding van autoriteiten; de school, de kerk. Bijvoorbeeld op school, hebben die nooit gezegd van; die films zou je toch beter niet gaan bekijken, of in de kerk?

Vroeger ja, vroeger moesten wij alle weken naar de kerk gaan en dan durfde er wel eens geprekeet worden door de pastoor of door een pater, dat er films zijn, waar de duivel in kan voorkomen en zo, maar ik zou daar toch niet ... als ik een film wilde zien, dan ging ik daar gewoon naar toe.

Ok, dus u trok zich daar niets van aan.

Nee.

Dus dat had niet echt een invloed op uw bioscoopgedrag.

Nee, nee.

En was het ook niet zo bijvoorbeeld dat als ze zeiden die film, mag niet, want dit of dat. Was het dan niet zo van; "ah die moet ik dan zeker zien"?

Nee, nee.

Nee, dat gevoel had je dan ook niet.

Nee, nee, nee.

00:34:38 Dan, hoe ervoer men de films? Wie bepaalde eigenlijk de filmkeuze? Dat was meestal uzelf.

Dat was ikzelf

En als u met u vrouw ging...

Goh. Ik ook in feite.

Omdat u er het meeste van kent of zo?

Omdat ik toch altijd veel naar de cinema ben geweest en ik volgde dat, ik volgde het zelfs op televisie, de programma's waar er films in werden voorgesteld en dan gingen wij eens naar de film kijken. Normaalgezien ik altijd.

Ja. Wat bepaalde dan die filmkeuze? Het succes van een film in een ander land? Of de herkomst van de film?

Wel, het succes van de film hé en de figuranten die er in ...

De acteurs?

De acteurs die er in ...

Dus de sterren.

Ja, ja.

Zijn er nog bepaalde sterren die je je nog kan herinneren?

Goh (denkt na), ja, James Bond, die eerste, maar dat was al van latere datum hé.

Sean Connery?

Sean Connery, ja. Ik heb dikwijls films gezien met Conny Froboess, dat was een zangeres ook, een Duitse zangeres, maar het was ook een actrice. (denkt na) Caterina Valente.

Die ken ik ook niet, (lach) ik ken juist; Garbo ...

Garbo Greta?

Ja ik denk het en Asta Nielsen. Dat zijn die die ze ons hebben geleerd dat grote sterren waren, maar ik weet niet meer precies in welk jaar ...

Clark Gable was ook zo'n grote ster, maar dat was in mijn zeer jonge jaren en in mijn zeer jonge jaren kijk ik daar in feite niet naar, dat was gewoon om naar de cinema te gaan.

Ja. Lette u ook op de mening van anderen? Iemand anders die vertelde van: 'Die film moet u zeker gezien hebben.'?

Nee, nee.

Nee.

Nee, in feite niet, ik volgde dat in de krant, toen, in die tijd was er nog geen televisie bij mij thuis, dus in de krant en op de affiches die overal in de straten rondgingen hé.

Ja, er was veel reclame of zo?

Op straat was er op bepaalde plaatsen, zelfs in Mariakerke dat toch een buitengemeente van de stad was, werden op bepaalde plaatsen affiches uitgehangen, van de cinema's in de stad overal.

Ook van de stad, dus niet alleen van hier, ook van de stad?

Nee, nee, nee, ook van de stad, waar ze wekelijks affiches kwamen plakken, waar je kon kijken welke films er gingen spelen.

En was er een bepaalde genre dat u het liefst zag, of ...?

Wel, ik zag zeer graag Duitse, romantische films en die speelden altijd in de cinema Plaza.

Ja.

Aan de Korenmarkt. Die cinema bestaat daar nog hé.

Dat is dan veranderd van naam, de Sphinx, kan dat?

Ja, de Sphinx.

Ja, dat had ik al ...

Vroeger was dat de cinema Plaza.

Ja.

Daar ging ik praktisch wekelijks naar toe, de zondag.

Ja.

Omdat dat altijd dezelfde soorten films waren; Duitse, romantische films en ik zag die omgeving graag waarin ze filmde en ja, die acteurs en actrices ook.

Ja, en als dat ondertiteld werd, was dat dan in het Nederlands of in het Frans?

In het Nederlands.

Of alle twee? Nu is het meestal alle twee.

Ik denk, maar ik ben niet zeker, ik denk dat dat toch tweetalig was, ja.

Dan reclame, dat was dan in de kranten en affiches

Ja, in de krant, maar ja, in de televisie was het maar veel later, dat hadden we niet thuis, een televisie.

Nee. Was er ook reclame in de bioscoop waar u naartoe ging?

Ja, ja, in al de bioscopen gaven ze een voorfilmpje reclame van de films die te verwachten waren of de films die ze de volgende week gingen spelen hé.

En waren er zo in de gang en buiten de cinema affiches en zo?

Ja, ja.

Ook met bijvoorbeeld 'volgende week'.

Ja, de films die aangekondigd werden, voor soms twee, drie weken op voorhand en zeker altijd de film die de volgende week ging spelen hé.

Ja, en dat was niet zo dat ze dan reclame maakten voor films voor binnen een jaar?

Nee, nee, nee.

Nee, het was maar voor binnen een paar weken?

Ja, het kon wel gebeuren dat er een affiche ging voor een film voor binnen een week of twee, drie gingen komen.

Ja. Herinnert u zich nog iets van de films die u hebt gezien?

Goh ja, in feite veel.

Ja.

Ik zeg niet allemaal hé, maar sommige films maken wel een indruk op u, zoals bijvoorbeeld die die ik al eerder gezegd heb; 'Quo Vadis'.

Ja, die Italiaanse spektakelfilm.

Ja, dat was zo een massa spektakel en dat heeft altijd een indruk ... oorlogsfilms, van vroeger, van de tweede wereldoorlog, daar heb ik ook nog veel naar gekeken en daar zijn er ook nog veel dingen bij die ik mij herinner. Aan de hand van die films die ik gezien heb, heb ik dat al gaan bezoeken ook, zowel in West-Vlaanderen, of in Frankrijk en moest ik die films niet gezien hebben, dan zou ik dat waarschijnlijk nooit zijn gaan bezoeken.

Dus eigenlijk hebben die films uw interesse daarover ...?

R1: Ja, ja, inderdaad.

Herinnert u zich specifieke films? Dus die 'Quo Vadis' Zijn er nog?

Die 'Quo Vadis', ja, 'De langste dag'.

Ik heb daar een fotootje van gezien denk ik.

Ja?

Wel, ja, ik heb de documentaire 'Entracte' gezien, ik weet niet of je die kent?

(doet teken van nee) Nee.

Het gaat over de Gentse bioscopen.

Ja.

En ik denk dat er daar op een bepaald moment een fotootje met 'De langste dag' verscheen, maar ik weet het niet meer zeker dat het dat was.

Ja en goh.

En waren er nog?

Welke films waren er nog dat ik mij zeer goed herinner? (denkt na) 'De kanon van Navarone', dat heeft ook een zeer grote indruk gemaakt, dat speelde zich af op een Grieks eiland. En dan zijn er films bij, ja, ook oorlogsfilms, over de gevangenkampen en zo, dat maakt toch ook een indruk op de mensen,... nu dat er zoveel gereisd word, ben ik dat al gaan bezoeken ook, de gevangenkampen, als je u moet voorstellen wat de mensen daar hebben moeten afzien, als je daar doorloop, je krijgt daar toch kippenvel van, van zoiets.

Dat was juist na de tweede wereld oorlog, u heeft dat niet bewust meegemaakt zeker?

Wel, ik ben van 1943, ik weet daar in feite niets van, ik herinner mij daar nog wel iets van, in Mariakerke waren er heel veel soldaten en ik heb dat nog zien lopen, maar ja, ik was toen nog klein hé.

Ja.

Maar meer weet ik daar niet van in feite.

U heeft het niet bewust meegemaakt, nee.

Nee.

00:42:04 Ah ja, ik wilde dan nog vragen of er soms Belgische films waren?

Goh, vroeger speelden er hier niet veel Belgische films hé, als er nu een Belgische film uitkomt, zal ik er wel naar gaan kijken.

Ja, maar vroeger was dat ...

Nee.

Ah ja, ik wilde dat eens vragen aan mijn prof, maar ik vergat dat altijd.

Nee, ik kan mij dat niet herinneren.

'De witte van Sichem', ik weet niet van welk jaar dat is.

'De witte van Sichem'?

Dat is niet meer van de jaren '50 of '60.

Wel ja, ik weet het niet hoor.

Dat zal eerder jaren '70 of '80 geweest zijn, want de acteur die toen de Witte speelde moet nu 40 jaar of zo zijn.

Hij zal wel ouder zijn, van de eerste film.

Ah, de eerste film.

Die eerste film ben ik nog gaan bekijken met mijn zus, dus als ik met mijn zus geweest ben, moet dat tussen mijn 8 jaar en mijn 14 jaar geweest zijn.

Ja.

En ik ben dan nog gaan kijken in de cinema Plaza ook.

Ja, ja, ik weet niet meer van welk jaar dat was.

Ik was 12 jaar.

Dat is al redelijk oud.

Als ik mijn plechtige communie ging doen, want we zijn eerst om schoenen geweest voor mijn plechtige communie, samen met mijn zus in de Veldstraat en daarna zijn we naar de Plaza geweest om naar 'De witte' te gaan kijken.

Allee.

Ik was 12 jaar en ik ben er nu 62, dus dat is 50 jaar geleden toch.

Dat is dan nog een oudere versie dan die in mijn hoofd.

Ja, dat is al een oudere versie, ja.

Die zal ik nog niet gezien hebben, denk ik. Soms probeer ik oudere films als ze Belgisch zijn te bekijken, maar ja.

Wel dat was waarschijnlijk de eerste Belgische film die ik ooit gezien heb.

Ah ja, dus dat was niet zo ...

Ik was toen 12 jaar.

De andere zijn meer de jaren '80 denk ik; 'Mira', dat is de jaren '80, dat heb ik ook wel ...

Dat heeft iedereen in feite gezien hé, dat was een zeer bekende film ook.

00:44:26 Ervoer u hinder van de filmcensuur, dat er dus stukken uitgeknipt waren of bepaalde films niet voor kinderen waren?

Nee, nee, ik heb dat nooit niet in feite, nee.

Hebt u nooit gemerkt dat er een stuk uit was?

Nee, dat is mij nooit opgevallen.

Bleef de filmervaring gebonden aan het bioscoopbezoek, of zocht u naast de vertoning nog verdere informatie op zoals recensies, interviews over de films, enzovoort?

Nee.

Nee. Vooraf had u wel gezegd dat u keek in de krant, welke films speelden.

Ja, in de krant kijken of over het algemeen de affiches, want er waren affiches genoeg. Maar niet aan de hand van een interview dat ik gehoord had of gezien had, nee.

En achteraf, na de film ging u ook niet extra informatie opzoeken?

Nee.

Nee. Was u een filmfan?

Een filmfan? Ja omdat ik zoveel naar de cinema ...

Omdat u zoveel naar de cinema ging.

Omdat ik zoveel naar de cinema ging, ah ja, het was het enige waar je kon uitgaan vroeger. Ik ging wel uit vanaf dat ik 18 jaar was, *allee*, uitgaan, dat was in een dancing in Gent.

Ja.

Maar 's avonds om elf uur moest ik altijd naar huis komen. Dus met de laatste tram moest ik thuis zijn, dus ja, dat is niet meer zoals nu.

Ja, dat is waar.

Nu gaan ze maar 's avonds weg om elf uur.

Ja, in Gent is het rap elf à twaalf uur en dan moet je eerst op café iets gaan drinken eer je naar de fuif gaat.

Ja, zo is dat tegenwoordig.

Ik vind dat wel geen goede evolutie, maar ja.

Maar ja.

Het is te laat aan het worden vind ik, soms.

Je moet dat doen als je jong bent hé.

Ja, dat is waar.

Als je ouder bent ...

Maar van mij mag dat gerust een paar uur vroeger beginnen.

Ja, maar ja, ik ging vroeger, in de tijd dat ik uitging, begon ik de zondag, 's morgens ging ik naar school, de zondag ook.

De zondag ook, amai.

Jaja, naar de avondschool.

Ah ja. Zondag avondschool?

Nee nee.

Dus, in de week ging ik iedere avond naar school, de zaterdag was er geen school en de zondagmorgen van acht tot twaalf uur, was er ook les.

Ai.

En dan was dat; thuis komen, eten en dan een beetje rusten of zo en om twee uur de zondag, ging ik eerst naar de cinema of soms zelfs naar twee cinema's de zondag en 's avonds ging ik over het algemeen naar een café waar ze ook dansten, dat was dan zo aan de Korenmarkt vroeger, of aan het Sint-Pieters station. Tegen elf uur was ik thuis, dus dat was ...

Een hele dag die gevuld was.

Een hele dag die gevuld was. Dat was feitelijk de enige vorm van ontspanning dat je had. *Allee* ja, wat ik mij er van kan herinneren toch.

Ja, *allee* behalve dan die scouts.

Ja maar die scouts, dat was nog op jongere leeftijd.

Ah dat was toen al gedaan?

Dat was ook niet zoals dat nu is, want ik heb twee zoons die allebei bij de scouts zijn geweest en als ik zie wat voor activiteiten er nu gebeuren, ja, dat is veel gezelliger. Tegenwoordig wordt er op kamp gegaan, meer dan één keer op een jaar soms, vroeger bestond dat zo niet hé.

Ja, je ging dan niet echt op kamp?

Nee, één keer in het jaar ging je op kamp, maar dan was dat, soms naar de Ardennen, maar dat kon hier buiten de gemeente, naar een andere gemeente zijn, dat de tenten opgeslagen werden.

Ah, ja, ja.

Maar ja, dat was gezellig ook hoor, ik heb mij dat niet beklagd dat ik er nog bij gezeten heb.

Ik heb zelf ook nog in de scouts gezeten.

Ja?

Ja, ik vond dat wel gezellig.

Mijn oudste zoon is nu 37 en hij trekt dat nog altijd een beetje aan.

Ah ja.

Niet meer actief, *allee*, wel actief, maar toch nog naar vergaderingen gaan en zo.

Ah ja, oud scouts.

Oud scouts, ja.

Ja.

En natuurlijk om pinten te drinken.

(lacht) Maar ja, dat moet ook kunnen.

Dat hoort er bij hé.

Het is juist. Bekijkt u nog steeds films, op televisie, video, dvd, bioscoop?

Ja, jazeker.

Dus op televisie en zou u ... niet veel meer naar de bioscoop gaan zeker?

(knikt nee) Nee.

En een film huren of zo?

Oh, dat is zelden dat ik dat doe. Als er een film is, dat ik vind dat schoon zal zijn, zal ik hem bekijken op televisie als de televisie vrij is, anders neem ik hem op. (lacht)

(lacht ook)

(lacht) Ik heb natuurlijk ook een vrouw waar ik rekening mee moet houden hé en zij kijkt naar al die soaps; 'Familie', 'Thuis', 'Wittekerke', ik weet niet wat er daar nog allemaal is. (lacht)

(lacht) Ja, ik kan mij dat voorstellen, ons mama kijkt daar ook allemaal naar.

Dus als de televisie dan vrij is, zoals gisteren avond, dan kijk ik nog naar een film.

Van James Bond?

Van James Bond.

Mijn ouders hebben ook gekeken.

Ja. Naar dienen heb ik nog gekeken.

Die heb ik zelf nog in de cinema gezien dus.

Ja, ik ook.

Ja, James Bond gaan we meestal met het gezin gaan kijken, omdat iedereen dat wel graag ziet, anders is het van; ik wil die zien en ik wil die zien en die ziet iedereen graag.

Die ziet iedereen graag, ja.

En op het grote scherm met die auto's en zo, dat is zo schoon vind ik.

Maar ja, ik kijk nog eens regelmatig naar een film.

Dus dat blijft zo?

Maar zo films gaan huren, zou ik niet rap doen, omdat ik vind dat er aanbod genoeg is op televisie.

Op tv, ja. En als je één moet gaan huren, moet je nog kiezen de welke.

Het is dat hé.

Ja, die en die ook ...

(lacht)

Maar dat komt kostelijk uit dan.

Ah ja, ja. Nee, dat is iets dat ik niet rap zal doen.

Ja, eerder op televisie. Eigenlijk is de vragenlijst ten einde.

Ah ja.

Ja, ik heb blijkbaar alles gesteld.

00:51:14 Ik dacht dat het interview meer ging gaan over de cinema's die er geweest waren.

Wel als u nu zin hebt, mag u dingen vertellen die ik nog niet heb gevraagd.

Ah ja, *bah* ja.

Als u nog informatie hebt, dat u zegt van dit of dat ... Het is een vragenlijst die we hebben gekregen.

Ah ja.

En ik moet zeggen, ik heb mij er aan gehouden, omdat ik niet zou weten ... zelf weet ik niet genoeg over die tijd om specifieke vragen te stellen.

Wel, hier in het Gentse waren er geweldig veel cinema's hé.

Ja, dat heb ik gelezen.

We moesten ook niet ver. Om hier te beginnen in Mariakerke aan de brug had je de Prado en als je dan het stad op ging, ik weet niet, ken je uw weg een beetje? Langs de steenweg (heeft aanduidingen met zijn handen), zo.

Ja, zo ben ik naar hier gekomen.

Als je op de Bevrijdingslaan was, had je al de cinema Ganda.

Die ken ik niet.

Nee? Dat was ... Nee, je had er nog voor, dat wast cinema Novy.

Ja.

Dat was in de Blazoenstraat waar nu de stadsbibliotheek is.

Ah ja.

Dat was een schone cinema ze. Het was ook een wijkcinema, maar ook een schone cinema.

Ja.

Dan had je cinema Rio.

Heb ik van gehoord.

Dat was naast, ook zoiets van de socialisten, naast een vergaderlokaal van de socialisten, dat was de cinema. Dat is nu een theaterzaal geworden en daar mocht je in roken, in die cinema.

Ja, in de Rio.

En dat was met een houten *planché* en ook houten klapbanken. Dus, dan ging je verder naar de stad, dan had je de, *allee*, ... die dat ik juist vernoemd heb.

De Ganda.

De Ganda, ja, daar gaven ze nogal veel cowboyfilms

Ah ja.

En zo ... *allee*, van dat soort. En als je dan verder ging, had je de Fenixbrug, de cinema City.

Nee, *allee*, het zegt mij niet direct ... het kan zijn dat ik er iets over heb gelezen, maar ja.

De cinema City en dan ging je verder naar de stad, de Plaza. In de Veldstraat had je de Majestic en de Eldorado.

Ja.

De Eldorado en dan aan de Zuid had je drie cinema's hé.

Ja.

Aan de Zuid; de Capitole, de Select, ... (denkt na)

Oud Gent, kan dat?

Nee, nee.

Of wel is dat ...

Oud Gent was een theaterzaal, in de Veldstraat.

Dat was ook een filmzaal, of alle twee.

Nee, nee, nee, waar ze toneel speelden, met animatie, dat was een schone zaal, er stonden daar tafels in en je kon daar, *allee*, de rijke mensen konden daar champagne drinken, zoals wij, als we daar naar toe gingen, zaten we boven.

Ah ja, ja, ja.

Maar aan de Zuid had je drie cinema, er waren er twee naast mekaar. De Select en ... de Savoy?

Daar heb ik ook van gehoord, het zou kunnen dat dat aan het Zuid ligt.

En toen was er nog één, in de Kortedagsteeg ook, een cinema.

Nee, dat ken ik niet.

Wel, in de straat waar de Minard is.

Ah daar, was dat niet in de Minard zelf?

Nee nee, *allee*, hoe heette die cinema, ik ben er ook nog zo dikwijls naar toe geweest.

Ik heb anders nog een hele lijst met namen als je wil kijken.

Ja?

Ja, ik heb mijn boek meegenomen, (haalt werkboek uit) we hebben zo allemaal teksten gekregen die we moesten lezen voor we op interview gingen, hier. En omdat er zodanig veel zijn en ik ben niet van hier, mijn

papa is van Deurle, maar wij wonen nu in West-Vlaanderen. Dus daarmee, ik ken ze niet zo goed ... hier staat er een lijst.

We gaan eens kijken in de Kortedagsteeg.

Misschien dat dat er ... het adres staat er altijd bij hoor. ... De Capitole, je moet anders maar eens ... want het is een hele lijst.

Oh kijk, de Casino, op het Goudenleeuwplein.

Dat weet ik zelfs niet zijn.

Het Goudenleeuwplein, dat is waar het Belfort is.

Ah, daar.

(kijkt in boek) Ah ja, kijk, dat was de Savoy in de Kortedagsteeg.

Ja, er zijn er een paar die van naam zijn veranderd.

Van naam zijn veranderd, ja. (kijkt verder in boek).

ABC

Ja, dat is in de Brabantdam, dat is waar ze seksfilms geven. Maar hier staan de wijkzalen. (kijkt verder in boek) Waar nu het Kruidvat staat, daar was ...

Daar was er ook een cinema?

Nee, dat was de Ancien Belgique.

Dat was toch ook een cinema?

Nee.

Nee?

Dat was ook een toneelzaal.

Toneelzaal.

Want, nu kan je dat ... dat is een hele tijd afgesloten geweest door één of andere winkel, maar nu dat het Kruidvat daar naartoe gegaan is; als je daar naar binnen gaat, kan je dat goed zien, die loges waar de mensen vroeger zaten.

Ah ja, ik zal dan eens moeten binnen gaan, ik ben nooit binnen geweest. Maar ze zijn er zo verschillende hé in de Veldstraat, waar H&M nu zit, daar moet ook ...

H&M dat is op het einde hé?

Je hebt er twee nu, je hebt één in het begin en één op het einde.

Die op het einde van de Veldstraat, daar is vroeger de Eldorado geweest.

**Ah ja, dat was die. Het zijn er veel hé, in de Veldstraat waren het er
blijkbaar veel, maar bij de meeste kan je er niets meer van zien als je het
niet weet.**

En aan het Zuid heb je juist nog maar de ...

De Capitole.

De Capitole hé.

Maar wat dat nu is, goh, is dat geen theaterzaal of zo?

Wat, de Capitole?

Ja, nu, nu is het theater hé?

Theaterzaal hé.

Ja.

Maar de zaal is in feite nog een beetje juist het zelfde, *allee* dat is wel modern
geworden, want dat heeft lang opgesloten geweest, maar ze hebben dat
hersteld, in feite in de oorspronkelijke staat waarin vroeger de cinema was.

Allee.

Ja, zoals die balkon en die zetels zijn nu, zoals ze vroeger in de cinema waren.

Allee.

Dat was één van de mooiste cinema's van Gent.

**Ja, dat heb ik ook gelezen, er was een architect; Geo Hendrickx, hij heeft
heel veel cinema's verbouwd, onder andere de Capitole.**

Ja.

En er was daar veel rond te doen naar het schijnt.

Ah ja. En toen de Vooruit, dat was een zeer grote cinema hé, met verschillende
verdiepingen.

**Ah ja, dat was met het hellend vlak, dat de cinema zo een stuk in de kelder
moest zitten.**

Ja en daar gingen wij als jonge mensen, in het begin dat we verkeerden gingen wij daar veel naar toe, omdat er daar nooit zoveel volk zat, en omdat hij zodanig groot was, om te zitten vrijen (lacht).

Ah ja, ja. Dan werd er niet gelet op de film, dan mocht u vrouw kiezen naar welke film (lacht).

(lacht) Wel, in de jaren '60, '70 was dat typisch als je zegt: 'Ik ga naar de Voorruit', 'Ah! Ga je gaan vrijen?'. (lacht)

(lacht) Ah dat was de typische cinema. Ja, nu is dat daar theater en café.

Ja.

Café ben ik binnen geweest, theater ook, maar dat is al een hele tijd geleden, ik denk ook dat je niet veel meer kan zien van de cinema.

Ik ben nochtans verschillende keren geweest toen ik mijn vrouw leerde kennen. Nu is dat allemaal anders, maar toen, om een beetje te zitten kussen (lacht).

Je moest op je gemak zitten (lacht).

(lacht) Je moest op je gemak zitten hé.

En in het donker liefst. (lacht)

Ja. (lacht). Cinema Metro, dat was in de Zwijnaardsesteenweg.

Ja, ja.

01:03:53

Ik heb hier nog in de cinema Prado, hier in Mariakerke als die cinema weg gegaan is, heb ik nog meegeholpen om die projectietoestellen af te koppelen van de elektriciteit, in feite was ik vroeger elektricien.

Ja.

En ik werkte zelfstandig, samen met mijn vader, ik heb dan meegeholpen om die toestellen los te koppelen en om te helpen verhuizen naar beneden, want die banken, dat waren klapstoelen, die gingen allemaal aan mekaar, die zijn allemaal naar de cinema geweest naar Sint-Anna, de Studio Skoop?

Ja, Studio Skoop. Die zijn allemaal naar daar gegaan?

Die zijn allemaal naar daar gegaan, ik weet niet of ze daar nu nog staan, maar waarschijnlijk niet.

Waarschijnlijk niet, waarschijnlijk zijn het nu, goh ben ik daar al geweest?

Als de Studio Skoop gestart is, zal dat geweest zijn met de projectietoestellen van ...

Van de Prado.

Van de Prado.

Allee, dat is goed, want dat moet waarschijnlijk nog veel geld gekost hebben, dat ze dat niet moesten wegsnijten.

Ah ja, maar de cinemazaal hier, de Prado, dat is hier nog lang geweest. In de begin jaren dat dat hier was, dat trok veel volk, dat zat altijd vol.

Allee er was maar één hier in de buurt of zo?

Ja, er was maar één in de buurt, niet tegenstaande dat er genoeg keuze was in de stad, maar ...

Ja, maar dan moet je je verplaatsen hé.

Ja, maar die televisies gestart zijn, met de wereldtentoonstelling in feite, zijn de televisies rap opgekomen en dat cinemabezoek ging rap achteruit hé. En die mensen waren West-Vlamingen die dat uitbaatten hier in Mariakerke, ze hadden zich goed geïntegreerd, in Mariakerke, maar ze konden er niet meer aan uit hé, voor films. Ze deden altijd hun best om schone films te krijgen, maar op het einde konden ze dat niet veel geld meer aan geven omdat ze hun kosten moesten betaald krijgen.

Ah ja, nee. Ja, heel veel cinema's zijn plots rap verdwenen, het is heel rap gegaan.

Ah ja, dat is hier, laat ons zeggen op een jaar of vier, zo rap kapotgegaan die cinema.

Dat is wel spijtig hé, allee, langs ene kant wel spijtig.

01:06:19

Ja. Die projectoren en al dat ander gerief, want daarboven, daar waren twee zalen waar die projectoren stonden en daarnaast nog een zaaltje waar die films moesten ...

Ja, ja, terug gedraaid worden.

Terug draaien ja en dat moest nog geplakt worden ook hé.

Ah ja, als ze kapot waren, die films.

Ja, als ze kapot waren, want dat gebeurde ook nog veel.

Je keek naar die film en dan plots stop. En maakten ze die film dan ter plaatse of ...?

Ja, ja, dat was iemand van mijn familie die dat deed. Op het laatste, in het eerste dat die cinema hier was, waren het mensen die er meer verstand van hadden, omdat dat zoveel trok. Maar later zijn ze moeten beginnen besparen. En hij moest die rol er af halen in het kamertje ernaast en dan, met speciale lijm, moesten ze dat opnieuw aan mekaar plakken. En dan gingen ze ze er weer gaan opsteken en kon je verder kijken.

Ja. Wat ik eens heb gehad, in Film Plateau, ik weet niet, ken je dat?

Nee.

Dat is zo een filmzaal van de universiteit, maar iedereen mag daar naartoe gaan. En daar tonen ze dan klassieke films, meestal uit oudere tijd of alternatieve moderne films. En we waren aan het kijken naar 'Der mude Töd' van Fritz Lang dacht ik, ik weet het niet meer. We waren aan het kijken en plots stop, die film stopt. Ja, dat wordt ook nog op de oude manier geprojecteerd, dat deed raar, zo van wat is er gebeurd?

Ja.

Maar dan, blijkbaar moest er iets ergs aan de hand zijn geweest, want ze hebben niet kunnen ...

Ze hebben niet kunnen voort draaien?

Nee, ze hebben ook niet uitgelegd wat het was.

Ah ja.

Maar het zal waarschijnlijk ook dat geweest zijn, maar niemand die dat dan kon lijmen zeker.

Ah ja, ja.

Dus dan kijk je zo naar een film en dan (doet teken) goh, het was misschien nog een kwartier of zo, maar ja, het einde.

Ik, ik heb hier nog lang zo, het is niet lang dat ik dat heb weggedaan, waarmee ze het licht mee maakten, in die oude projectietoestellen.

Ah ja.

Dat waren booglampen, dat waren twee staafjes, bij het ene kwam er een positieve draad naar toe van elektriciteit en dan negatief en dat werd op een bepaald punt tegen mekaar, niet tegen mekaar, want anders had je kortsluiting, zo dicht mogelijk en dat gaf een geweldige vonk.

Ja.

En dat gaf de klaarte, weerspiegeld op spiegels in die projector vanbinnen, om die film verder te spelen.

Allee.

En ik heb dat hier lang liggen gehad, omdat, dat kwam ook nog uit die cinema.

Ja.

Goh ja, ik heb dat weggesmeten. Goh, ik had dat altijd gehouden, voor mijn zoons, om dat te tonen dat dat ...

Ja, ja, hoe dat dat marcheerde. En ja, nu zie je daar niets meer van, die projectors.

Je ziet daar waarschijnlijk niets meer van hé.

Ah nee, nu is het zelfs digitaal, *allee*, de grote bioscopen proberen nu met een gewone cd-rom omdat ze dan geen slijt krijgen zoals op band en dan is het veel goedkoper hé.

Ja, maar ja, die projectoren dat is zeker een dure zaak hoor. Ten eerste in verbruik, die staafjes, allé, dat was wel een lage *ampère-age*, maar er kwam daar 12000 volt naartoe, om die vonk te krijgen.

Ja, ja, voor dat licht.

Ja, *allee*, dat was een hoge voltage, maar een lage *ampère-age*. Ik weet niet of je iets kent van elektronica?

Goh ja, ik heb ooit nog wetenschappen wiskunde gedaan, maar ik was daar niet zo goed in.

Ja, je mag een hoge voltage hebben, daar kan je in feite niet van doodgeslagen worden, maar als er een hoog *ampère-age* bijkomt ...

Ja, dat is gevaarlijk.

Zie, een hoog *ampère-age* heb je nodig voor bepaalde toestellen.

Ja.

Maar er ging daar 12.000 volt naartoe, dat was met een *tranks* die daar voorstond, dat die van 220 volt overzette naar 12.00 volt. Ja en dat kon ook wel eens mankeren, ik heb daar ook nog aan gewerkt, in de tijd dat ik in de elektriciteit werkte.

***Allee*, het was een heel machine.**

Ja, ja, dat was een groot machine.

Het was helemaal anders dan nu, nu hoor je niets meer als ze projecteren.

Ja, je hoorde dat draaien hé, zelfs in de zaal.

Ja, als je die klassieke films gaat bekijken in Film Plateau, hoor je dat ook en *allee*, ik vind dat heeft wel iets, ik vind dat wel spijtig dat dat nu niet meer is. Of zo die kraken op het scherm, dat heeft wel iets.

Ja.

Ja, er waren verschillende exemplaren van een film en dat werd helemaal kapot gespeeld, daarom dat ze nu overgeschakeld zijn op dvd.

Op dvd ja, daar heb je geen storing hé.

Ja, nee en je moet er veel minder kopieën van maken, het blijft langer goed.

Als je van het één toestel moest naar het andere, *allee*, dus een rol, weet je hoe dat ging?

Ja, met een bobijn.

Hoe ze moesten overschakelen, want één film bestond uit verschillende rollen, op de film ook hé, je zag dan kruisjes, er kwamen één kruisje, twee kruisjes, drie kruisjes en dan kwamen er bolletjes en als ze aan het derde bolletje waren, moesten ze de tweede projector inschakelen en dat was dan de, dan begon die gelijktijdig te spelen met die andere.

Ja en was dat altijd perfect die overschakeling?

Ja.

Je kon dat niet echt zien?

Je kon dat wel zien, als je dat wist, soms kan je dat nog zien op televisie bij oude films, ik weet niet hoe het komt dat er een kruisje op komt.

Ja, ze zullen dat niet we gedaan hebben.

Ze zullen dat niet weg gekregen hebben, dat zullen oude films zijn die waarschijnlijk op cd gezet zijn of op dvd gezet zijn en ze zullen dat niet weg gekregen hebben, maar zo konden ze dat en dat begon gelijktijdig te lopen.

Ja.

En dat waren eerst kruisjes en dan bolletjes en als de kruisjes begonnen, moest hij zich beginnen voorbereiden, want er moest daar het ene en het andere aan gebeuren, hij moest zich beginnen voorbereiden, want er was daar misschien

maar één minuut of twee minuten tussen en als het bolletje op het scherm kwam moest hij hem inschakelen.

Allee, dat is wel een goed systeem eigenlijk.

Ja, een film kon soms uit vijf dozen bestaan.

Vijf rollen?

Vijf rollen.

Allee, dat het zoveel was, wist ik niet.

Ja, ja, ja.

En iedere keer dan de ene en dan de tweede en dan de ene eraf en dan een nieuwe.

Ja, ja. Maar tussen de ene rol en de andere had hij wel een beetje tijd hé.

Ja, ja, ja.

Ja, ik weet niet hoelang dat duurde, een half uur of zoiets.

Ja, het zal wel zoiets zijn.

Ja dat duurde, ja, ja.

01:26:37

Naam INT: Inne Schilders
Naam RES: Veerle De Grootte (1943)
Titel: JAREN 1950

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:00   Hoe was de sfeer tijdens de film?

Men maakte daar geen drukte eens je binnen was, tenzij je misschien met een grote groep was.
Veel sociaal contact had je niet in de cinema, elk zat op zijn stoel en het was er donker.

00:00:13   Ging u echt voor de film naar daar, koos u een specifieke film?

Ja ja. Het is zelfs nog geweest dat ik na het werk direct naar de cinema ging, ik werkte toen op de Rozier, daar was mijn labo en van daar ging ik dan te voet naar de Korenmarkt en naar de cinema met mijn boekentas en al.

00:00:48   Men heeft mij ook al gesproken over socialistische en katholieke cinema's, zoals de Vooruit bijvoorbeeld.

De Vooruit, was daar een cinema?

Ja, toch een zaaltje waar regelmatig films gedraaid werden dacht ik...

Daar ben ik dan toch nooit naartoe geweest

U hebt niets gemerkt van een onderscheid?

Awel ja, je had cinema's die bekend waren voor seksfilms. Als er Duitse Heimatfilms gedraaid werden, dan gebeurde dit in de Plaza. Franse films nogal veel in de Savoy. De grote spektakelfilms vaak in de Majestic of de Capitole. Ieder had zijn karakter

Maar niet echt...

Leopoldke was een sekscinema. Dat was dicht bij de kazerne en ik denk zelfs dat werklozen er vermindering kregen als ze ernaartoe gingen in de namiddag. Wij gingen zelfs niet kijken naar de prentjes, want je wou er niet gezien worden.

U mocht er niet gezien worden?

Nee, nee, en het interesseerde ons ook niet hoor, het had zo zijn stempel. We wilden daar zelfs niet gezien worden! (met luide krachtige stem)

Het was dus niet, 'ik ben een katholieke, ik ga alleen naar die bioscopen'?

Neen neen neen, die centrumzalen dat was algemeen.

00:02:20 **Hebt u iets gemerkt van censuur? Eerder liet u bijvoorbeeld iets vallen over 'kinderen toegelaten' en 'kinderen niet toegelaten'.**

Ja, dat stond in de krant en in het programma, maar of ze daar aan de ingang veel rekening mee hielden dat weet ik niet. Als je als ouder je kind meenam naar de cinema, dan was dat de verantwoordelijkheid van de ouders denk ik.

Het was niet zo dat indien ze dachten dat u te jong was, ze uw identiteitskaart vroegen?

Misschien dat ze dat wel deden, maar ik deed nooit zoiets, ik ging altijd naar zeer brave en schone films.

Altijd KT dus?

Ja, meestal wel (kijkt tussen programmablaadjes). Kijk hier, 'Het naakte eiland', dat was een verschrikkelijk trieste film. Het probleem was niet dat er daar naakten rondliepen, maar dat er daar niets groeide. Het was in China, de mensen moesten steeds met een bootje zoet water aanhalen van het vasteland om te kunnen overleven en om hun begroeiing te wateren. De mensen deden niets anders dan water aanhalen hele dagen lang. Het verhaal ging dus over hoe de mensen leefden, het was een sociaal drama kan je zeggen.

00:03:33 **De filmkeuze bepaalde u zelf?**

Ja, soms hoorde je goede kritieken. We hadden ook het tijdschrift 'Film en Televisie' dat ons aangeraden werd van het school uit. Daar heb ik ook nog vele jaren nadien een abonnement op gehad. Maar soms staan er heel positieve kritieken in een krant ofzo, en als je dan de film ziet kan dit wel eens tegenslaan.

Dè grote ontgoocheling was 'L'anneé dernière à Marienbad'. Hij had veel oscars gewonnen en lovende kritieken gekregen. Qua opname en het filmische gedeelte was het wel een hele mooie en zuivere film, maar er gebeurde niets in (zucht), het verhaal was heel saai, ik heb mij daar zitten vervelen.

U zocht echt naar informatie over de films in kranten, tijdschriften...?

Ja, tuurlijk. Je had de films in Plaza met Romy Schneider... (denkt)...muzikale films zoals operettes, musicals... Verhalen die je wel kent, maar die dan eens op een andere manier opgenomen worden.

Was u echt een filmfan in die tijd?

Filmfan?! Neen, we hadden geen televisie, dat bestond niet, dus als we eens beeld wouden zien moesten we wel naar de cinema.

00:05:12 En nu? Kijkt u nog naar films of gaat u nog naar de bioscoop?

Ik heb geen televisie, maar ik koop wel dvd's en videofilms. We hebben daar zo'n klein schermpje (wijst naar tv), maar we hebben geen aansluiting op de kabel. Ik kijk graag naar een film die ik zelf kies en op het moment dat ik daar zin in heb. Als ik dan tegen iemand zeg, bijvoorbeeld tegen mijn schoonzus, dat ik een bepaalde film gekocht heb op dvd, dan zeggen zij vaak "oh, die film heb ik al tien keer gezien op televisie".

Vaak koop ik zo van die dingen die ik in die tijd graag gezien heb.

Koopt u dan films die u vroeger gezien heb?

Ook ja, voor een deel, of juist diegene die ik toen niet gezien heb. Mijn moeder ging al naar de cinema toen ik nog kind was. Zo vertelde mijn moeder vaak over films die ik niet gezien had. Dit gebeurde dan gewoonlijk aan tafel, na het middageten. Er zijn zo nog vele films waarvan ik nog heel het verhaal weet, zonder dat ik ze eigenlijk gezien heb.

Gewoon herinneren van horen vertellen dus?

Ja, en terwijl ze die dan vertelde begon ze dan te knikkebollen (lacht). Zo weet ik nog dat mijn ouders naar de cowboyfilm "High noon" waren gaan kijken, een oude klassieker. Ik denk dat er op het einde vreselijk in geschoten werd, want mijn moeder zei: "Is het nu gedaan?" "Ah ja", zei mijn pa, "vaneigens, ze zijn allemaal dood!" (lacht)

Gaat u nu nog steeds naar de bioscoop?

Bijna nooit neen.

Gewoon geen interesse?

Er zijn er misschien wel die ik nog wil zien, maar hoe veel jaar zou het geleden zijn dat ik geweest ben.. (denkt). Dat was in die grote Decascoop... zoveel zalen... (verbaasd en zuchtend).

En de kleinere zalen, zoals de Skoop of de Sfinx?

Ja, de Sfinx, dat was vroeger Plaza he...

Ja. Was het vroeger gewoon één zaal per cinema?

Ja, één zaal, en soms een heel grote die dan afgeladen vol zat.

Was het ook al allemaal met klapstoelen toen?

Ja ja ja...

00:07:25 Als u het niet erg vind zou ik graag een stuk van het begin van het interview overdoen, wgens technische redenen staat dit er niet op.

Geen probleem. Hopelijk vertel ik nu geen ander verhaal...

00:08:15 **Wanneer ging u het voor het eerst naar de film?**

Rond de jaren '50, misschien nog iets vroeger. Dat was de tekenfilm 'Bambi'.

Was dat uw eerste film?

Het eerste wat ik weet, ik denk ook de eerste die ik gezien heb ja. Dat was wel in een wijkcinema, een tamelijk grote. Ik weet dat ik het als kind verschrikkelijk vond. Er was dan zo'n brand in de film en die kleine Bambi vond zijn moeder niet meer. Ik had zo'n medelijden met dat beestje (huilerig stemmetje). Ik stak mijn hoofd onder de zetel en wou niet meer kijken tot alles terug goed kwam!

U hebt er toch geen trauma aan overgehouden, zodat u daarna niet meer naar de bioscoop wou?

Neen neen. Bij ons was het ook uitzonderlijk dat we eens naar de cinema gingen, zeker in die periode.

Met het gezin gebeurde het niet zoveel?

Neen neen.

Maandelijks...?

Neen, dat was toen eens één film en dan weer jaren niet meer.

En later...?

Ja, met school gingen wij toch ook...(denkt)...één keer per jaar naar een cinema waar we te voet vanuit het school naartoe gingen, cinema Nova op Sint-Amandsberg. Hoe oud ik toen was weet ik wel niet goed meer. Ik denk dat ik daar alle filmpjes van Charlie Chaplin heeft gezien. Zo was er eentje dat ging over de Eerste Wereldoorlog waarbij hij in de loopgraven zit enzo. Het was wel een tijdje na de Tweede Wereldoorlog dat ik die gezien heb, ook al ging hij over de Eerste Wereldoorlog.

Ging u dan met heel de klas kijken?

Ja, met heel de klas of met heel de school zodat heel de zaal vol zat. (enthousiast)

00:10:07 **Wat waren uw overige bezigheden op dat moment zoal?**

Jeugdbeweging en school, en later veel studeren.

Hoe zag uw gezinssituatie er toen uit? Was uw broer er toen al?

Ja, die is 3 jaar ouder, en die ging ook mee. Tenzij later toen ik naar die filmpjes in de Plaza ging kijken, dat waren meer meisjesfilms, met Romy Schneider enzo, meer romantische films, dan ging hij niet meer mee. Plaza was ook nogal gespecialiseerd in Duitse films. Daar ging ik heel dikwijls heen met mijn moeder, want alleen ging ik niet, en daardoor leerde ik goed Duits op school en was ik altijd de eerste van de klas voor Duits.

Gaf u veel geld uit aan de bioscoop?

Neen, zeker niet. Mijn moeder kocht het ticket, en het programma kost maar 1 of 2 frank. Hoeveel het ticket juist kost weet ik niet meer. Later vroeg ik ook altijd korting met mijn studentenkaart. Heel zelden kregen we ook eens een ijsje, daar kwamen ze mee rond in de pauze. Dan moest je nog goed opletten dat je in het donker geen plekken maakte op je kleren.

00:11:52   Ging u in dezelfde buurt naar de bioscoop?

Neen, eigenlijk gingen we zelden naar de wijkcinema's, het centrum was goed genoeg bereikbaar. Zo was er het Zuid met drie grote bioscopen, de Korenmarkt kon men met de tram bereiken en ook in de Veldstraat waren er twee cinema's. Naar de Rex aan het station ben ik, denk ik, nooit geweest.

Dus u ging echt naar de grote zalen?

Altijd ja.

Had u een favoriete bioscoop?

Plaza, Majestic, Century, soms Savoy, Select, Capitole voor de grote films... geen specifieke dus.

00:12:41   Met wie ging u naar de bioscoop?

In principe met thuis, met mijn moeder en broer, of met mijn moeder alleen. Later alleen of met een vriendin of een groep vrienden, en als je verkeert al eens met een lief.

Zelfs alleen?

Ja, ja, 'L'anneé dernière à Marienbad' heb ik bijvoorbeeld alleen doorstaan. Waar ik enorm van genoten heb ik is 'The taming of the shrew', of 'De getemde feeke'. Die speelde in de Plaza. Het was een film met Liz Taylor. Ik vond die zeer mooi van opname. Ik weet nog dat ik binnenkwam in het pikkedonker en ik bijna op iemands schoot zat (lacht).

U werd toen niet begeleid door de dame met de zaklamp?

Ze ging mee, maar ik lette blijkbaar niet goed op.

Hebt u zo nooit een vriend ontmoet, door op iemands schoot te gaan zitten?

Neen neen, ik weet zelfs niet of het een dame of heer was (lacht). En mensen ontmoeten of kennissen aanknopen in de cinema kwam toch niet veel voor.

Dat gebeurde niet?

Neen, bij mij alleszins toch niet.

00:14:07   **Ging u in een bepaald seizoen meer naar de bioscoop?**

Meer in de winter dan in de zomer. En als je dan naar de cinema ging hield je goed de klok in't oog (die had al verlichte wijzers), omdat je je laatste tram of bus niet wou missen. Soms moest je dus het hele einde van de film missen, maar vaak had je dit al gezien bij het binnenkomen.

Het waren altijd doorlopende vertoningen?

Ja, dat was altijd doorlopend. Men begon rond 14u en de laatste film speelde rond 23u. Dat was dan twee of drie maal dat heel het programma vertoond werd.

Wanneer ging u het meest naar de film? In de jeugd jaren?

Het meest tussen de 14 en de 25 jaar denk ik.

En toen u trouwde en een gezin kreeg?

Met de kindjes zijn we een paar keer naar een tekenfilm gaan zien. Zo herinner ik mij een film tijdens de kerstvakantie in de Capitole, 'Sneeuwwitje' denk ik, met als voorfilm een cartoon met Mickey Mouse. We zaten toen met onze drie jongens op de eerste of tweede rij, waardoor we met een stijve nek de zaal verlieten. Als je keuze had ging je natuurlijk niet zo dicht zitten.

00:15:48   **Ging u in speciale kledij naar de cinema? Moest je je opkleden?**

Neen neen, meestal was het gecombineerd: ofwel na mijn werk ofwel eerst boodschappen gaan doen en dan naar de bioscoop. En je zit tenslotte toch in het donker he, niemand ziet dat.

Als u toekwam bij de bioscoop, stond er dan een rij aan te schuiven?

(denkt) Meestal was dat gewoon binnegaan. Tenzij we eens hadden afgesproken met een hele groep studenten om een natuurfilm te gaan zien, dan moest je wel wachten natuurlijk. Er was wel een overdekte ingang waar je kon wachten. Het was wellicht wel aanschuiven toen bijvoorbeeld een film als 'West Side Story' uitkwam, maar als je de tiende week pas ging, kon je gemakkelijk binnegaan, en die film was dan nog juist hetzelfde hé.

Deed u dat dan bewust, enige tijd later gaan?

Oh neen, zo fanatiek ben ik nooit geweest.

U moest niet een bepaalde film zien als die uitkwam?

Neen, het was eerder als het eens pas gaf. En later ook, in de Decascoop. Als je enkele weken later ging, dan werd de film gewoon niet meer in de hoofdzaal vertoond waar je in het begin moest rijtje schuiven, maar in een kleinere zaaltje waar misschien met moeite maar vijftig mensen binnen konden.

Was er verwarming in de zalen?

Ja ja. Zo ging de gewone man in de volkswijken de hele zaterdagavond en zondagavond met het hele gezin in de bioscoop zitten om licht en vuur te sparen, niet om de film te zien. Film moet dus wel weinig gekost hebben... (bedenklijk).

Dan werd er waarschijnlijk ook wel veel gepraat enzo?

Ja, ik denk het wel, en gesnoept. Dan aten ze daar hun boterhammen op. Ik heb dat niet veel meegemaakt, behalve die ene keer in een wijkcinema. Toen werd er ook heel veel commentaar gegeven op de film.

Hoe verliep het programma zelf?

Als je binnenkwam waren er eerst actualiteiten, dan de bijfilm of de voorfilm. Dat bestaat allemaal niet meer nu he.

Dat was dan echt al een hele film?

Ja, een ganse film. Er werd ook aangekondigd welke films er in andere zalen van dezelfde groep speelde. Ook de films van de volgende weken werden aangekondigd. Dit stond ook op de achterzijde van de programmablaadjes (toont het). Maar als er een film langer zou spelen, dan werden die uitgesteld.

Dus ze konden films verlengen als ze succes hadden?

Ja, bepaalde films liepen weken lang. Vaak gaf men ook een trailer van latere films om u *goesting* te doen krijgen. Ze toonden soms meer op voorhand dan dat er in de film zelf te zien was (lacht).

Werkte dat dan?

Ja, soms dacht je wel: 'Die spreekt mij aan, daar ga ik naar kijken'.

Weet u nog de exacte prijs van een ticketje?

Als ik student was denk ik dat het zo'n 20 frank bedroeg. We kregen wel niet zoveel drinkgeld toen, maar dat was eigenlijk niet duur.

00:20:10 Wat betekende naar de bioscoop gaan voor u?

Dat was een uitje, genieten. Wij hadden geen televisie, dus het was toch speciaal. Vandaag hebben de mensen cinema in huis, actualiteiten met beeld dag en nacht. Toen was dat één keer in de week of de maand (kijkt er haar programma's op na).

00:21:05 Wat vindt u van de verandering in het bioscooplandschap? Zoals bijvoorbeeld Kinopolis waar vele zalen in één complex zijn? Vindt u dat goed?

Voor mij blijft dat hetzelfde. Als je een film wilt zien is dat gelijk in welke zaal.

U koos voor de film?

Ja. Zo was er eens 'De ridders van de ronde tafel' in de Majestic op een groot breed scherm, en als bijfilm had je dan een heel concert of een tekenfilm van "Tom en Jerry".

Vindt u het nu beter dat er een vaste programmatie is?

Nee, ik vind dat spijtig! Doorlopende vertoning vonden wij plezant. Je ging binnen op het moment dat je paste.

Was het dan geen zonde dat je juist de ontknoping zag?

Achteraf gezien wel ja, maar op dat moment waren wij dat zo gewoon hé. Tegenwoordig als ik oude films op DVD koop en die dan in zwart-wit zijn, dan vinden mijn zoons dat zonde dat het geen kleurfilm is, maar wij waren dat zo gewoon. Er zaten bijna nog geen kleurfilms tussen toen.

00:23:03 Werden de meeste films ondertiteld?

Altijd.

Werd er nooit gedubd?

Dat was voor bioscopen in Brussel en in het Frans landsgedeelte. Bij ons was het altijd de oorspronkelijke taal die gesproken werd met ondertitels erbij, alleszins toch in de grote zalen. Want zo herinner ik mij nog wel een film met Romy Schneider. Ik had hem vroeger al eens gezien in het Duits, maar ik wou hem nog eens terugzien met mijn man. Hij werd dan achteraf gespeeld in een kleinere wijkzaal, maar dan was de film Frans gesproken.

00:23:45 Ik ben rond, hebt u zelf nog opmerkingen of iets toe te voegen?

(begint tussen haar programmablaadjes en notities te neuzen) Zoals u kan zien is er een hele lijst van films die ik mij nog goed herinner. Je ziet dus dat films een grote impact hadden op ons leven.

‘Ben Hur’ zie ik ertussen staan.

Ja, die heb ik gezien in een kleine zaal in Zelzate. De commentaar van de boeren toen was lachwekkend (lacht). Dat zijn zo dingen die je je blijft herinneren. Er is bijvoorbeeld een scène waarbij er een kalfje passeert. Dan roepen die boeren: ‘Ooh, een meutteke’. In de stad zou je weinig commentaar krijgen op zo’n scène.

En hier, ‘Vakantie in Roma’. Dat is zo’n film die mijn moeder helemaal verteld heeft en die ik nooit gezien heb. Ik heb hem nu op DVD gekocht. (overloopt de programma’s)

U hebt precies heel wat films gezien...

Ja, het gaat ook al terug tot ’57 natuurlijk. (blijft door de programma’s gaan)

Had u een favoriete actrice?

Acteurs he! (roept lachend uit) Vaak waren we een beetje verliefd op die mooie jongens...(fluisterend).

De korte inhoud wordt blijkbaar ook vermeld op het programmablaadje?

Ja. En je ziet de evolutie: vroeger was het eerst in het Frans, dan tweetalig, en nog later was het al eentalig in het Nederlands.

U vermeldde ook dat u af en toe met uw vriend naar de cinema ging, gebeurde er dan soms ‘dingen’ in de bioscoop?

Zeker niet he! Er waren er wel die dat deden, die gingen dan helemaal achteraan in de zaal zitten, maar ik was een hele brave (lachje).

Zou ik enkele foto’s mogen nemen van die programma’s?

Ja tuurlijk...(blijft verder kijken). Hier, dit is ook een mooie film, ‘Medestudent’, een operette... en hier, ‘Engel der Armen’, die was met Romy Schneider... Je ziet ook dat er KT of KNT opstaat.

Dat is duidelijk zichtbaar...

Zie hier, ‘Some like it hot’, dat was indertijd een hele sexy film. Marilyn Monroe in doorschijnende kledij, een damesorkest in nachtgewaden en babydolls... Dat was al heel gewaagd toen. En ‘Immer wenn den Tag beginnt’, daar kan ik zelfs het liedje nog van zingen, dat was ‘Midnight blues’.

Zo te horen hadden de films wel veel impact.

Ja. Kijk, ‘Sissy’ 1, 2 en 3. Die heb ik natuurlijk allemaal gezien.

Had u het meer voor romantische films?

Ja hoor, drama heb je al genoeg in het echte leven. En zie, 'De familie Trapp', 'Meisjes in Uniform', ook in het Duits, 'Sweet Halogram', deze is KNT, maar waarom weet ik niet. Het gaat over meisjes in een pensioonaat en over de liefde. Er is wel een meisje dat zelfmoord pleegt.

Misschien was het daarom KNT...

Misschien wel ja. 'West Side Story' hier... (blijft door de programmablaadjes bladeren) 'Electra'...dat was klassieke literatuur, over Troje (tussendoor zingt ze nog een liedje van een andere film).

Dat blijft toch heel goed hangen...

Oh ja! Wij hadden ook maar één keer een film, terwijl de mensen nu er misschien wel zeven op een dag kunnen bekijken, en zappen van het ene naar het andere. Wij hadden vroeger geen televisie thuis, en als wij dan eens met onze jongens bij de grootmoeder een film gingen bekijken, dan konden ze er weken over praten en spelen.

'L'année dernière à Marienbad', daar is heel veel over gedaan, maar hij was toch saai hoor. Deze was ook KNT. Het programma staat ook op het blaadje: eerst *journal*, dan documentaire en dan de film. Kijk, hij heeft de Gouden Leeuw van het festival van Venetië gekregen in 1961 (wijst naar het programma).

Hier, 'Het naakte eiland'... Ja, er was dus altijd ergens een pauze, dan een grotere pauze waarin je tijd had om iets te snoepen en dan de hoofdfilm.

Steeds ongeveer dezelfde indeling dus?

Ja. 'Les vacances de monsieur Hulot'. En 'Mon oncle', die heb ik zeker drie keer gezien: een keer in de cinema, een keer in het Filmforum en daarna nog eens thuis.

00:32:23

Wat was dat Filmforum juist?

Dat was van de katholieke school. Vaak waren het grote drama's die dan volledig filmisch ontleed en besproken werden op voorhand. Dan kreeg je de film te zien en dan waren er nabesprekingen. We zagen de films in het Sint-Barbara college, met een hele zaal vol.

Was dat dan in een bioscoop dat u keek?

Neen, dat was in de feestzaal van de school en daar kwamen dan ook andere scholen naartoe. Dat gebeurde een keer of zes per schooljaar in het middelbaar. Vaak waren het ook hele klassieke films die we dan te kregen: 'Pantserkreuser Potemkin', 'De Fietsendief'...

Volgde u een richting die iets met film te maken had?

Neen, er was een zuster die er zich enorm in interesseerde. Tijdens het vak *aesthetica* kregen we dan samen met nog een tweetal klassen van hetzelfde

niveau vaak tekenfilmpjes te zien van bijvoorbeeld Mark Sennet. Dat was in de laatste jaren telkens een trimester lang. We hadden er dan ook wel examen over natuurlijk!

Interessant...

Ja, want zo leer je bijvoorbeeld kijken naar het belang van montage.

Je leert anders kijken naar films?

Ja, ergens wel ja. Zo kan de opeenvolging van de beelden meer suggereren dan je denkt, of het vogelperspectief, kikkerperspectief, groothoeken... Ik denk dat dat bij ons begonnen is, rond '60, ik denk niet dat zo'n vak al van lang tevoren bestond.

Alvast bedankt voor het interview!

00:37:33

Naam INT: Jeroen Vonck
Naam RES: Alfons De Grote (1939)
Titel: JAREN 1950

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:00 **Maar ik ga je eerst vragen want we hebben zo'n contractje dat je moet ondertekenen omdat dat zegt dat alles dat je in het interview zegt mag gebruikt worden voor wetenschappelijk onderzoek...**

Ja waarom niet.

Ah ja, ze hebben dat nodig voor dinges.

Ah ik moet dat invullen ook nog en hoeveel zijn er twee?

Ja, er zijn twee exemplaren, eentje voor jezelf en eentje dat ik meepak, voor dinges...

Allee we gaan er eens aan beginnen.

En wat doet U nog van werk? (Meneer De Grote werkt in de voormiddag)

Ah, ik ben feitelijk met pensioen maar ik werk nog bij mijn vrouw bij die Jef, schoonmaakbedrijf. Wij zitten met veel werk bij DHL en ze kuist daar en ik ga gaan meehelpen. Bijverdienste hé.

(vrouw van) En ik heb veel jobstudenten daar, allee bij ons werk... veel jobstudenten bij de kuisfirma.

Dat weet ik niet ze dat moet...

Ja, dat is voor mij.

Dat moet jij maar invullen. Dat is dan al zeker.

Hier gewoon nog aanduiden of dat u geheel of gedeeltelijk...

Een kruisje zetten zeker?

Ja gewoon een kruisje.

Moet ik ze allemaal kruisen?

Ja je mag ze allemaal kruisen.... We zijn nu de elfde.

Elfde... Mei hé?

Ja.

Ja Mei.

Ja pa'tje, we zijn we de elfste mei, als je dat vergeten bent...

Ik moet nog handtekenen ook zeker?

Ja, en je moest hier gewoon eigenlijk te Nazareth op... Maar ja schrijf er gewoon onder Nazareth.

Wa ik zal er Nazareth opschrijven... *Voila*... Dat moet jij hebben hé.

Ja.

En dat hier moet ik ook...

Wel niet echt, ik ga hier gewoon mijn naam invullen en dan heb je dat ook.

Ah ja, ja, ja.

Want *allee*, je eigen naam weet je wel dus het is niet de bedoeling dat er onnodig veel werk gedaan wordt. *Voila*, dat is voor jou.

Dank u!

Dan heb ik gewoon nog een identificatiefiche, die zo'n beetje informatie over jezelf...

Je doet me wat aan met je werk hé (lacht)

Kijk ik heb het in de ijskast gestoken als je nog cola moet hebben...

Ja dat is heel vriendelijk.

Opleiding wat moet ik daarbij zetten, opleiding...

Hetgeen U gestudeerd hebt eventueel...

Is dat het school?

Ja.

Beroep, ik zal erop schrijven pensioen.

Ja.

Waar ga je naar het school?

In Gent, de universiteit van Gent.

Ah ja.

In de Universiteitstraat.

Ma'tje wanneer zijn wij getrouwd? Ik weet dat niet meer hoor.

Euh... jah, het is getrouwd eigenlijk?

Ja.

Welja we zijn nog maar in '83 getrouwd maar we zijn van '79 tesamen.

(mompelt iets) '83 voila zie. Kinderen?

6.

Ja, bij opmerkingen moet je gewoon schrijven hoeveel.

Wat?

Bij opmerkingen moet je gewoon schrijven hoeveel.

Ah ja, nu moet ik eens goed denken hé. Pascal, Patrick,...

6 pa!

6 ja, op de duur geraak ik mijn tel kwijt. Moeder? Is dat mijn moeder?

Ja.

En moet ik de naam opschrijven?

Ja, als dat kan.

(zegt iets dat ik niet versta en lacht). Ja dat weet ik niet, beroep... huishoudster...

Uw ma? Ze heeft zij nooit iets gedaan hé uw ma.

Maar wat beroep dat ze aan het doen was weet ik niet.

We moeten zien dat we in September gedaan hebben (ze is met andere vrouwen bezig het wereldrecord tafel haken te verbreken). Als ze nu nog iets vragen dan doe ik het niet meer, ik help al daarmee, daarmee. En op de duur heb je thuis, kan je thuis niets meer doen.

Broers, moet ik zijn naam erop schrijven.

Nee, gewoon hoeveel.

Voila zie, broers... zussen zal ik maar uitdoen.... Wel vroeger heb ik dat gedaan sport, bij zo'n wandelclub zo maar nu doe ik dat niet meer.

Schrijf er gewoon op wandelclub.

(mompelt) Actief... ja nu niet meer, ik heb dat gedaan vroeger.

Schrijf er gewoon op nu niet meer.

Ik heb nog honderd kilometer gedaan.

De dodenwandeling?

Ik zal erop schrijven gestopt door... want ik heb dan een ongeval gehad met een nieuwe heup dat ze hebben moeten steken hebben. Ik zal erbij schrijven gestopt door ongeval. *Voila.*

00:09:23

Dank u wel, dank u wel. Dan gaan we beginnen aan het interview. Het is gewoon een beetje in het algemeen de film en hoe heb je hem beleefd en van die toestanden. Weet U nog hoe oud U was toen dat je voor de eerste keer naar de bioscoop ging?

Jongens, wacht hé. Ik geloof dat dat... ja twaalf jaar. Ik was ongeveer twaalf jaar ja, ja.

En was er een bepaalde leeftijd waarrond dat je het meest naar de bioscoop ging?

Dat was bij ons normaal zo gans het huishouden ging hé en vroeger was dat de vrijdag begonnen de films om acht uur en ik en mijn broer moesten dan, om zeven uur moesten wij al naar de cinema om dan die twee plaatsen te houden want het zat stampvol vroeger hé die cinema's. Dus wij moesten om zeven uur, tien na zeven moesten wij naar de cinema en wij moesten daar gaan zitten en wij moesten dan die twee plaatsten bewaren en moeder kwam dan en vader om kwart voor acht want die gingen dan binnen en die hadden dan direct plaats om te zitten. De zijanten die stonden recht hé, die mensen want die hadden allemaal geen plaats voor te zitten en daarom moest je soms zien dat je vroeg was, dat je plaats kon bewaren voor je ouders of anders konden die niet zitten. Vrijdag begonnen de films altijd om acht uur dat was... vrijdag begon de nieuwe film.

En ging je elke vrijdag?

Alle vrijdagen waren we weg naar de cinema.

En tot hoe lang heeft dat geduurd dat je zo elke week naar de cinema ging?

Tot een jaar of zestien, zeventien.

En was dat iedere keer met je ouders?

Het was altijd maar één dag, de vrijdag. Want die film duurde een ganse week hé en de vrijdag nadien was dat een nieuwe film altijd. En die film liep altijd een ganse week door.

En dat was altijd met je ouders?

Ja.

En dan later nadat...

Oh dat was dan een keer tussendoor maar daarachter is dat zo... De cinema dat lukte weinig nog. Ik heb nog geweest met mijn vrouw ook maar hoeveel keer zouden wij tezamen naar de cinema geweest zijn?

Oh niet veel...

Dat verviel zo. De cinema was niet zo interessant niet meer. Je begon stilletjes aan uit te gaan en de cinema was niet interessant niet meer, schone films wel maar voor ons... het was meer de uitgang die telde.

De ontspanning?

Ja.

00:11:47 En waren er zo nog andere bezigheden als je naar de cinema ging en dat je je ook mee bezighield? Zoals theater, radio luisteren,...

Nee, we hadden wel zo'n pick-up met je kent het wel, die 78-toeren platen. Muziek luisteren zo en op straat spelen.

En op het moment dat je het meest naar de bioscoop ging, hoe was de gezinssituatie thuis?

Goed, goed, normaal.

Wat zijn je eerste herinneringen dat je hebt aan het bioscoopbezoek?

Ja, hoe moet ik dat zeggen dat is... je kan dat zo raar uitdrukken...

Groot.

Ja, dat was een grote zaal maar dat was... je had cinema's waar er boven dingen waren maar je had cinema's die enkel beneden alleen en dat was zo... Je vond dat normaal, je kende niet anders hé. Je kwam binnen, je had de hoofdfilm, je had een journaal, dat was Vivafax of ik weet het niet... Dat was al het nieuws van het verlopende en dan een bijfilmpje zeggen we daartegen, een

tekenfilmpje... het kon eens een documentaire zijn en in de entr'acte kwamen ze dan rond met zo'n grote bak hé. Choco Glacé! Arctic! Ze riepen dat in de cinema, ze kwamen rond tijdens de entr'acte zo hé.

En reclame...

Ah ja en reclame, we hebben veel reclame op de cinema ook gehad. En de film begon en dat was niet gelijk nu hé, nu je hebt een film en zeg bijvoorbeeld om acht uur begint die film en om tien uur stopt dat en die uren in die tijd dat bestond niet. De vrijdag, ik spreek niet van zaterdag of zondag want dat was vroeger. Maar de vrijdag begon *allee* dat was de zaterdag ook, begon die film om een bepaald uur, ik zeg nu acht uur, en dat bleef doorlopen. Je kan bijvoorbeeld van acht uur naar die film maar je kon zowel kwart voor negen in de cinema komen en je zet U, die film was al de helft voorbij maar toen bleef je zitten zag je de helft van de film en dus moest je blijven zitten tot als je die andere helft gezien had en dan ging jij voort hé.

Je moest niet hé.

Welja je moest niet, er waren er die soms twee keer bleven zitten, die film speelde twee keer.

En gaf je daar veel geld aan uit?

Goh, hoeveel zouden we betaald hebben in de tijd, ik heb de tijd nog gekend van vijf frank en de Vooruit is de cinema geweest, aan St-Pietersnieuwstraat die het langst aan tien frank gespeeld heeft. Dat was hetzelfde als vijftien, twintig frank maar de Vooruit was het langst aan tien frank.

Dat was volgens de Capitole hé, in de stad moest je meer betalen of op de buiten. Dat was euh... en dan had je nog schone plaatsen, als je in de balkon wilde zitten...

Ah ja als je in de balkon wilde zitten moest je iets meer betalen.

Dus er waren verschillende soorten ticketjes?

Ja ik geloof twee of drie.

00:14:51

En op het moment dat je het meest naar de bioscoop ging waar woonde je dan?

Ik in de Slinkemolstraat, dat is aan de Brugsepoort ergens. Ik weet niet of je dat weet zijn...

Ongeveer.

Het is ongeveer de kruising van de ring en de Brugsesteenweg, een heel groot kruispunt *awel* het is een straat die daar schuin inloopt.

En ging je dan in dezelfde buurt waar je woonde naar de bioscoop?

Awel, hoeveel hadden we er daar? Eén, wacht hé... het was allemaal in de buurt hé. De Rio, de Novy, de Hangdal, de City, dat was allemaal 500 of een kilometer in de ronde allemaal. Wij woonden hier en juist aan de andere kant van de straat hadden we een cinema. De Novy inde Blasoenstraat. Dat was misschien 200 meter gaan en je was er.

En gebeurde het soms dat je buiten je buurt naar de cinema ging?

Ja, we durfden wij ook naar de City gaan ook in de Noordstraat, we durfden wij daar ook gaan. Of soms naar de Wondelgemstraat naar de Ideal, het is gelijk waar... welke films dat ze speelden. Het is te zien welke films dat je graag ziet hé. Als er bijvoorbeeld hier in de Novy waar dat je alle weken gaat en ik zeg nu maar het iets, het was een schone film maar het was een liefderomannetje en je zag dat niet graag en in de Wondelgemstraat was het een gangsterfilm en dat zag je wel graag *awel* dan gingen wij naar de Wondelgemstraat. Je had dan mensen die graag zo een film zo van zang en al die gingen dan naar daar. De films was eigenlijk als er een film was die je interesseerde.

Dus om naar de cinema te gaan, het was niet zozeer het bioscoopje zelf waar dat je naartoe ging maar het was...

Het was meer voor de film dat je ging hé. Het was niet voor de film euh... de cinema, het was meer de interesse van de film.

Je zou niet kunnen zeggen dat je een favoriete bioscoop had?

Nee, nee, nee dat nee dat hadden we niet. Of het moest zijn dat die favoriete bioscoop alle weken die films draaiden die... waar dat jij interesse aan had hé.

En er was nog een verschil hé, het was juist achter de oorlog hé dus in de stad was dat duurder of op die buitenwijken. Gelijk op de Brugspoort was dat veel goedkoper of in het centrum. En daar werd naar gekeken hé na de oorlog.

En als je kon kiezen tussen een kleine of een grote bioscoop maakte dat een verschil uit? Ging je liever naar een kleintje?

Nee, dat speelt geen rol, het was die film die je interesseerde. Het was de film... de ene mens zag graag cowboy-films, de andere zag graag zo liefderomannetjes en je had dan mensen die zo meer muzikaal aangelegd, die naar de muzikale films gingen en dat was. Het was meer de film die je interesseerde, in welke cinema dat dat was speelde geen rol. Speelde er een schone film vijf kilometer verder in het stad dan ging jij naar die film. Het was meer de film waar je interesse in had niet de cinema, dat was... dat speelde geen interesse dat.

00:17:47

En met wie ging je zo naar de bioscoop?

Dat was altijd met moeder en vader hé.

En ook met vrienden ofzo?

Nee dat nooit niet.

Euhm, ging je meer in de week of in het weekend naar de bioscoop?

Wel wij gingen altijd de vrijdag. Zolang met mijn moeder was dat altijd de vrijdag. De vrijdag kwamen de nieuwe films uit en de vrijdag zeg ik, gingen we naar de cinema. Wij gingen een uur op voorhand, ik en broer gingen gaan zitten en moesten we de plaatsen bewaren van moeder en vader, zodat zij daar geen uur gingen moeten zitten hebben.

00:18:15 Was dat dan een verschil als er schoolvakantie was? Ging je dan meer naar de cinema?

Nee dat was altijd, in mijn tijd vrijdag begon de film en de vrijdag gingen ze... De vrijdag zat dat altijd bammende vol. Iedereen wilde de eerste zijn om die film te zien.

Ja en dat mocht er niet af ook hé pa! Achter de oorlog. Nu iedereen ze werken met twee en al maar achter de oorlog.

Je hebt veel mensen die drie, vier keer naar de cinema gaan nu toch. Vroeger was dat één keer... Je was al content als je één keer mocht gaan.

Was er een verschil... Zoals in de winter en in de zomer was er in de zomer omdat het mooi weer was kans dat je niet naar de cinema ging?

Nee, nee, nee zomer, winter... de vrijdag waren we naar de cinema.

En dus je ging vooral naar de bioscoop tussen je twaalf en je zestien zo?

Ja.

En daarna, is dat dan veel...

Daarna is het echt beginnen verminderen. Je begon al uit te gaan, je kende al café's. Broer was al wat ouder, broer ging uit en je ging eens mee en ja het was gedaan met de cinema.

00:19:21 En hoe ging je naar de cinema?

Te voet hé, te voet, te voet. Te voet of met de tram ja.

En al je naar de cinema ging, dat was in je gewone dagelijks kledij? Waren er soms gelegenheden dat je zegt.

Gewoon gelijk dat je zegt bijvoorbeeld zoals wij hier. Misschien dat je zegt ik ga weg vanavond ik ga iets propers aandoen maar normaal.

En het bezoek in de cinema, hoe verliep dat dan juist? Je ging er naartoe, je moest je ticketje kopen, moest je in een rij staan wachten? Was er een wachtrij?

Dat kon gebeuren als je laat ging dat je moest aanschuiven eer dat het jou beut was maar over het algemeen ging je binnen, dat ging nogal rap hoor. Dat was zo'n ingang en in de helft stond er een kot, een betaalkot en daar zat er iemand achter en je zegt één of twee. Ze gaf een ticketje en je betaalde en dan ging je binnen. En binnen stond er iemand die je ticketje afscheurde.

De ouvreuse?

Dat je niet kon zeggen bijvoorbeeld dat er daar volk stond, ik ga mij ertussen schieten want binnen stond er ook iemand. Als je geen ticket had ging je niet binnen hé. En je kon dan een programma kopen, ik weet niet meer hoeveel dat koste. Sommige kochten een programma, welke film dat het was en wat dat er allemaal bijfilmen waren en welke film dat het de week nadien ging zijn.

En buiten... je hebt dus de persoon die aan de kassa zit en die kaatjes... was er buiten die nog ander zaalpersoneel?

Eh ja die die je ticketje afscheurde ging dan rond, als er niet veel volk zat kon je aanschuiven maar als het al vol zit ging hij dan rond met zo'n *pille* om te zoeken waar dat er nog een plaatsje... een plaatsje over was hé.

En als je buiten stond te wachten kon je dan het geluid van de film horen?

Nee, nee buiten kon je het niet horen, nu misschien wel maar vroeger niet.

En hoe zag de bioscoop eruit?

Dat was ja... je had verschillende bioscopen die zo met vloer op de zijkanten waren oh... dat waren simpele cinema's, een versierde zal moet ik zeggen en dat waren dus allemaal euh... ik denk dat er toch alleszins twintig op een rij konden zitten, dat waren allemaal banken die zo... zeker een stuk of twintig mensen die de één achter *mekander* hé. En als er een lange voor u zat moest je soms al eens zo zitten (gaat scheef zitten) dat jij niet zag.

Dat was, pa'tje je bent mis, in het begin banken, stoelen en dan had je de zetels.

Dat was vanachter, dat was vanachter...

En dan kon je op de balkon ook, dat was ook al *schoonder*.

En was dat eigenlijk in elke cinema zo je van voor de banken dan de zetels...

Nee, nee dat was niet overal. Waar dat wij gingen daar de Novy daar aan de Brugsepoort dat was allemaal van voor naar einde, dat waren allemaal dezelfde stoelen. Dat waren geen stoelen met kussens hé. Dat waren houten stoelen die je kon neerleggen en als je rechtstond dan gingen die stoelen naar omhoog maar dat was hout. Er zat daar geen kussen op.

En was er een gordijn voor het scherm?

Ja, ja, ja. Je had cinema's zonder gordijn, je had er waar de gordijnen opengingen als hij begon.

En was het er proper in de cinema?

Ja daar moeten we niet van klagen. Wat je wel veel had vroeger als je wegging, iemand die een ijsje gehad had dan smeten ze dat allemaal, dat bestond nog niet allee. Het is niet zoals nu dat de vuilbakken buiten en... dat werd allemaal op de grond gesmeten en de kuisploeg allee de die die moesten kuisen, dat werd dan als de film gedaan is en de filmcinema was gesloten werd dat allemaal opgekuist hé. Papier en al en die stokjes van die... want dat waren *ijskremen* met stokken zo van Arctic en ze smeten zij dat allemaal op de grond. En s'avonds werd dat allemaal opgeruimd.

Was er in sommige bioscopen ook dat je iets zag van de projectiekamer bijvoorbeeld?

Nee daar zag je niets van, dat was allemaal boven hé de projectiekamer.

En dan het filmprogramma zelf hoe verliep dat dan? Was dat eerst journaal en dan een beetje reclame of hoe ging dat dan in zijn werk als je dan effectief naar de film ging gaan kijken?

Ik geloof dat de film van eerste keer begon.

Je had eerst je film.

Ja, eerst had je de film.

Dan had je een journaal.

Dan had je en journaal van mobivox of weet ik het. Het is zoiets maar ik weet het nie... En dan had je een bijfilm zeggen wij daartegen, dat was...

Je had een bijfilmpje soms...

Van Mickey Mouse af en toe een documentaire.

Pak nu dat de film een uur duurde, dat bijfilmpje was maar een kwartier, tien minuten dan had je een journaal altijd over wat er gebeurde en dat waren zo met grote ronde die erop kwamen en daar stond op journaal. Het was niet in het Vlaams hé alles in het Frans hé *journal*.

Want dat was niet zoals nu dat je alles weet hé, de televisie dat hadden wij niet. Dan zag je het journaal in de cinema en je zag dan wat er in de afgelopen weken allemaal gebeurd was hé. Ze verfilmden dat allemaal.

Nog één reclame herinner ik me...

Ah en reclame ook ja, veel reclame in de cinema zelf hé veel reclame.

Was dat in de pauze? Of was dat ook na de film dat de reclame...

Na de film was de reclame hé.

En was er pauze in de film?

Ja ik denk dat dat wel een kwartier zeker...

Dat duurde niet lang hé...

Of tien minuten, allee dat ze juist tijd genoeg hadden om gans de zaal rond te gaan met hun ijscrème met hun bak choco glacé, Arctic.

Waren er één of twee films per vertoning? Kon het zijn dat er soms...

Altijd maar één film.

Altijd maar één film?

Ja één hoofdfilm, ik zeg het een film, een journaal en wij zeggen daar een bijfilm tegen maar ja dat kan een tekenfilm zijn, een documentaire.

00:25:43 En wat was zo het algemeen imago van de bioscoop?

We vonden wij dat normaal.

Welja werd dat gezien als een vorm van ontspanning of was dat ook meer cultuur...

Ja dat was een keer een uitstap, een ontspanning. De vrijdag was...

En ging je ook soms naar de film omdat je dacht van ja dat is een cultureel gebeuren en dat is iets waard op dat vlak? Of was dat gewoon ontspanning?

Nee, dat was meer ontspanning. Dat waren de bekendste artiesten John Wayne, Al Alat en de dikke en de dunne, Grace Kelly.

Prinses van Monaco.

Ja, dat was nog geen prinses. Vroeger dat was niet gelijk nu hé, vroeger die filmartiesten zoals Al Alat en John Wayne en de dikke en de dunne die gasten,

iedereen kende die! Iedereen van het kleinste kind tot de oudste mens kende al die artiesten en dat duurde tientallen jaren!!! Was dat de éne film achter de andere, en nu zijn er veel mensen bij een film dat ze zeggen in wat voor een film spelen ze... ze kennen zij die artiest niet. Allee ik heb eens dat spel gehad daar euh... John Travolta in de tijd dat hij opkwam, hij speelde een paar films en een jaar of drie nadien hoor je er niets meer van. Maar vroeger gelijk John Wayne dat speelde tientallen jaren!!! Dat speelde alle weken op de film, alle weken over hem en dat was den éne film, nieuwe film achter de andere.

Ja we hadden niet anders hé inde jaren '50, '60.

Je had al de TV maar ja je moest al bij de goeie geweest hebben.

En wat voor een publiek had een bioscoop? Waren dat mensen van alle soorten slag of...

Bwoh... gewoon werkvolk allemaal hé. In de stad waren dat meer een klasse hoger hé. Mensen die een beetje hoger waren die gingen naar het stad naar de Veldstraat of naar de St-Pietersnieuwstraat of naar het Zuid.

Je had twee dingen, soorten... allee drie hé. De gewone filmpjes zo rond stad Gent, dan had je de schone, allee ja de elitecinema's om het zo te zeggen. En in één bioscoop mochten wij niet gaan dat was de Leopold.

Dat waren enkel seksfilms hé dat.

Allemaal met seks, seks, seks.

Daar moest je niet zeggen ik ga naar een cowboyfilm dat waren allemaal seksfilms.

Dat was de vuile cinema zeiden we in Gent, de vuile cinema.

En daar mochten we niet binnen, je moest meerderjarig, je moest achttien jaar zijn om daar binnen te gaan.

Eenentwintig.

Of eenentwintig, ah ja in de tijd was het nog eenentwintig, daarachter was het achttien jaar. Vroeger was je maar meerderjarig als je eenentwintig jaar was.

Dat was ja...

En tijdens de filmvoorstelling, hoe was dat? Werd er commentaar gegeven op de film?

‘Wilde zwijgen, wilde zwijgen?’ (al lachend) Het was dikwijls dat er zo achter je zaten hé en ik kan U zeggen een film waar dat erin gekust was hé en er waren daar mensen achter U: ‘kijk... ja... *allee*... hij ziet haar graag hé, hij kust haar... *allee* Oscar, Oscar je moet eens kijken, kijk! Nu hé!’ En dat je

dikwijls moest zeggen: ‘madame alstublieft kan je een beetje zwijgen. Ik zal dat wel zien.’ Dat gebeurde.

Werd er gegeten? Of werd er gebabbeld tijdens de film?

Oh gegeten!

Ja, ja, ja, ja oh ja dat wel maar gebabbeld niet hé. Hier en daar een keer een uitzondering, iemand die aan het vertellen was van ze gaan dat doen of kijk nu zul je het gaan zien kijk! Die trein daar hé hij zal van tien negen onder die viaduct rijden. Dan zeg je madam, wil je zwijgen want ik wil ook de film zien.

Of ik heb ook betaald.

Of ik heb ook betaald ja ik zal het wel zien. Laat het eens gebeuren... Maar dat gebeurde niet alle weken hé.

(lacht)

En wat betekent zo de bioscoop binnen de gemeente, binnen de gemeenschap? Was dat van iedereen ging naar de bioscoop, was dat een sociaal gebeuren dat je naartoe ging?

Wel iedereen kende daar op de duur iedereen hé. Want het waren alle weken dezelfde, wij die daar zaten dus... (lacht) Maar ik denk dat ik onderbreek, ik denk niet dat je dat nu nog zou moeten doen, in een cinema binnengaan en twee plaatsen bewaren voor iemand die binnen een uur ga komen. Ik denk niet dat je dat nu nog zou moeten doen.

00:30:22 En heeft de bioscoop zo iets betekend zo in je persoonlijke levensgang, toestand?

Nee.

Dat was zo ontspanning en leuk om te hebben?

Ja.

En vond je soms dat allee een bioscoop paste dat soms bij een speciale gelegenheid? Dat je zegt omwille van dat gaan we eens naar de bioscoop?

Nee, dat was ik zeg het, altijd de vrijdag gingen we naar de bioscoop.

Toet hé pa'tje het werd daar soms eens gezegd oh dat gaat een schone film zijn en dan zag je zo grote affiches en ze maakten daar heel veel reclame van en dan gingen we daar.

Ja, maar ja het was altijd... het was alle weken wel iets schoons. Je had veel cinema's, je had veel keus, er staan er hier 32 op (wijst naar de lijst van

cinema's die hij zich nog herinnert) dus als je zegt die cinema, je had keuze genoeg.

En heb je het bioscoop ooit gevonden als een beetje rebellie?

Nee, ik heb nooit geen boel gehad en ik heb dat nooit niet geweten.

Nee het was wel een keer soms gelijk de cinema Vooruit. Dat was een keer, je kon een keer lachen. Er gebeurden ook baldadigheden hé, versta je het. Er werd daar ook eens met een frisco geklopt naar een mens, maar de mensen waren niet zoals nu, ze konden dat verdragen. Nu van als je buitenkomt kunnen ze niets meer verdragen maar toen in die tijd in de cinema Vooruit. Zet u neer, aja sommige cinema's als je recht stond zagen ze je op de doek.

Maar het bioscoopbezoek was vooral ontspanning?

Ja, ontspanning ja.

En associeerde je de bioscoop dan met iets anders zoals achteraf iets gaan drinken?

Wij niet, de bioscoop was gedaan en dat was naar huis.

En hoe heb je de veranderingen... de veranderingen in het bioscooplandschap hoe heb je dat een beetje ervaren? Vind je dat goed of vind je dat slecht?

Ik vind dat... ik weet niet, ik vond dat vroeger allee ja dat is mijn gedacht hé. Ik vond dat vroeger interessanter ik weet niet... Nu kom je daar in één cinema binnen en al die zalen het is allemaal eens. Ik weet het niet, het is ieder zijn gedacht, maar het is altijd hetzelfde. Ik vond dat vroeger interessanter. Je kon van de één naar de ander lopen, je kon zeggen ik zou wel eens naar de Capitole willen gaan en hup je ging naar de Capitole zelfs aan de andere kant van het stad of wilde je naar over... maar nu je gaat naar het St-Pietersstation, je hebt één cinema en je bent er. Je hebt ze daar allemaal bij de hand hé. Het is misschien wel gemakkelijker omdat je zegt je moet van het één naar het ander lopen maar die cinemazalen je hebt ze daar allemaal. Maar ik weet het niet, zoals mijn vrouw zegt dat sociaal contact is er zo niet.

We gingen praktisch alle weken naar de cinema en iedereen was daar hé ik zegt het we hadden niets anders. In de jaren '50, '60 allee '60 dan gingen ze al een beetje uit maar de jaren '50 we hadden niet anders en op de duur kenden wij iedereen.

00:33:26

Heb je ooit zo in de bioscopen de verzuiling ervaren dus gezien dat er katholieke bioscopen waren, socialistische bioscopen, liberale bioscopen...

Wel dat was nu een keer iets dat er niet kwam... De cinema Vooruit dat was in het Volkshuis in de St-Pietersnieuwstraat dat was zagezegd van de socialisten. Daar kwam iedereen daar kwamen zowel christene mensen, liberale. De

mensen keken daar niet naar, dat was de film die er was en die film interesseerde hen hup en ze waren weg. Weke cinema dat dat was, dat interesseerde ons niet, het was juist de film waarvoor dat je interesse had.

Heb je ooit geweten dat bijvoorbeeld de katholieken zo waarschuwingen gaf tegen het bioscoopbezoek?

Nee, nee

Eh ja *toet* hé, de katholieke kerk niet maar de burgemeester van Gent, de burgemeester van Gent.

Dat heeft niets met de kerk te zien.

Ah nee..

Wat was dat met de burgemeester van Gent?

Wel hij was katholiek de burgemeester van Gent geweest en hij woonde eerst op St-Amandsberg dan was hij burgemeester en mocht er geen één foto van de bioscoop hangen waar dat er een beetje van een décolleté was, dat mocht niet. En in Gent heeft hij dat ook gedaan maar ja, eigenlijk voor te zeggen.

En heb je je daar iets... *allee* als er zo'n dingen gezegd werden trok je je er dan van aan?

Ah nee, de mensen trokken hun dat niet aan.

En gelijk op school waren er daar soms dingen die gezegd werden over het bioscoopbezoek?

Nee, daar werd er nooit over gepraat. Of juist ja als het maandag school was ja dan was het: naar welke cinema ben jij geweest, naar die en die en welke film speelde daar. Van de cowboys of van soorten. Daar werd er al eens over gepraat.

Maar zoals de leraars of de directeur?

Nee.

00:35:16 **Geen waarschuwingen van dit of dat... en wie bepaalde zo de filmkeuze? Naar welke film dat je ging? Was dat bijvoorbeeld vader en moeder die zeggen we gaan naar die film.**

Awel ja ze gingen naar de cinema en je moest mee hé. Dus was het een muzikale film of een liefdesfilm, je moest mee (lacht) of dat het je interesseerde of niet je moest mee die vrijdag.

En zijn er dan factoren die meespelen in dat je zegt van alleen naar die film gaan we gaan kijken. Was dat gebaseerd op welke mensen dat er meespeelden in de film, de sterren? Was dat belangrijk of...

Ja, ja dat was ook belangrijk...

En van welk land dat die film kwam...

Ik zag... mijn favoriet was, die is zo gekend niet is Al Alat of John Wayne. Wie ik niet graag zag spelen dat was Humphrey Bogard dat zag en Fred Astaire dat zag ik ook niet graag. Dat dansen, daar houd ik niet van al die... nee dikwijls zag één hangen dat ik zeg... En natuurlijk er moeten er van alle gedachten zijn hé ik zag zo meer cowboyfilms, dat was zo meer mijn genre zo. En mijn artiesten waren John Wayne dat was feitelijk mijn euh... artiest dat ik... als er en film speelde en John Wayne was erbij daar zou ik naartoe gegaan zijn.

Hing dat ook af van hoeveel reclame dat er gemaakt werd voor een film? Allee bijvoorbeeld de films waar er heel veel reclame voor gemaakt werd...

Nee welja feitelijk veel reclame maken, vroeger werd er geen reclame gemaakt je zag juist in de cinema's wat dat er speelde maar feitelijk veel reclame zoals nu dingetjes... en affiches die ze uithingen van wat er speelde maar dat was feitelijk geen reclame zoals dat ze nu doen.

Dat was dan op café (over die affiches).

En zijn er specifieke films dat je je herinnert? Dat je zegt van...

R: Specifieke films... We hebben er zoveel gezien.

Jij zal je dat niet herinneren, hé pa'tje (lacht).

Nee.

'Gejaagd door de wind' hé, dat was allee de film die ze 21 keer gespeeld hebben.

Ah ja, hoeveel keer dat dat gespeeld heeft 'Gejaagd door de wind' met Clark Gable dat weet ik niet hoor. Iedereen wilde dat zien hé. Er zijn mensen die hem misschien vier of vijf keer hebben gezien naar 'Gejaagd door de wind'. Nee maar ik heb geen specifieke zo. Als er John Wayne bij was of Al Alat, gelijk welke film dat dat was daar ging ik naar gaan kijken.

En heb je ooit iets gemerkt van filmcensuur?

Nee.

Nooit last van gehad, dat je zegt ze hebben in de film geknipt?

Nee.

Zou je die... allee als je naar een film ging gaan kijken kon dat dan ook zijn dat je daar de interviews in de krant allee in de dagbladen, dat je daarover las over de film en dat je interviews ging opzoeken.

Nee, dat was niet zoals nu je kan dat niet... Er werd daar niets over gezegd over die film. Zelfs Leopold was nu zo'n film waar je niet binnen mocht, er werd daar nooit over gepraat hé. De mensen vonden dat normaal. De kinderen mochten daar niet binnen maar er was niemand die eens ging proberen om daar binnen te geraken maar je ging daar ook niet binnen hé. Nu zouden ze misschien al eens proberen als ze zestien zijn. Neem nu dat dat nacht is, ze zouden misschien al eens proberen. In die tijd niet, ze wisten dat ze niet mochten.

Het stond erop.

Het stond erop dat ze niet binnen mochten.

Kinderen niet toegelaten en daar werd geen haan over gekraaid.

Je moest daar niet achter zitten want van je eigen wist je dat je toch niet binnen mocht dus het was nutteloos van er naartoe te gaan want...

En zou je jezelf beschouwen als een grote filmfan?

Ik nee, later zijn we dan een keer goh... Allee je kan denken welke filmfan dat ik was. Ik weet het, het was op de Zwijnaardsesteenweg. De film was gedaan en ze waren al allemaal buiten en als ze mij niet hadden wakker gemaakt ik lag er vandaag nog, ik was in slaap gevallen (lacht) in de cinema.

En kan dat zijn dat je nu af en toe nog films bekijkt?

Nooit.

Nooit?

Nooit.

Zo in de cinema of op video?

Nooit.

Op TV nog een keer.

Ah ja op de TV nog een keer maar naar de cinema, nooit meer.

En op de TV gelijk met video of...

Ik ben altijd van het principe geweest, ik heb een raar karakter hoor. e zijn met die cinema daar begonnen aan het Zuid daar hé, ik ga nooit naar de cinema niet

meer. Het is juist gelijk op de voetbal, juist hetzelfde systeem. Ik heb altijd supporter geweest van Racing Gent en er was sprake van fusie. Dus ik heb altijd gezegd, het ogenblik dat ze fusioneren zet ik nooit geen voet meer op het voetbalveld. En ze zijn gefusioneerd met Erlings en dan met Gent-Zeehaven en ik ben naar dat plein meer geweest. En met de cinema was het juist hetzelfde, die films zijn begonnen en je zal er mij nooit meer binnen krijgen. Dat is zo mijn principe ik weet het niet. Ik hou nog altijd van die oude drempel op alle plaatsen in de cinema. Ja maar dat komt toch niet meer terug, het is dat niet. Dat is zo ieder zijn gedacht hé.

Ja, dat is waar.

Moet je nog een beetje coca hebben?

00:40:38

Nee dank u. Ja ik heb dan ongeveer al de vragen gesteld. Zijn er nog andere dat je zegt die zijn belangrijk dat wil ik erbij? Dat je denkt dat relevant zouden kunnen zijn?

Ik zou niet weten wat...

En je hebt al de cinema's?

Ja, er is een lijst maar als je het niet erg vindt wil ik dat blaadje wel meenemen.

Hier kijk, jij mag dat meenemen. Hierachter... Er staan er wel twee bij wacht hé... Er staan er hier vanachter en hier ook nog twee waarvan ik weet dat er een cinema was maar ik ken de naam niet meer. We weten dat er een cinema geweest is maar die namen jongens.

Wij hebben ook zo'n lijst waar normaalgezien al de cinematjes die er zouden moeten geweest zijn.

Kijk die staan er allemaal op, de straten dat staat er allemaal op.

Ja, mijn nonkel heeft een cinema gehad ook en ik weet de naam niet meer.

Ja goed.

Je had er veel, kijk waar ik dan woonde je had de Rio, de Novy, de Ganda, de City, de Ideal. Er zijn veel mensen die met mij al gediscussieerd hebben die niet meer weten dat er in de Veldstraat twee cinema's geweest zijn. De Forum en de Majestic en op de korenmarkt had je ook één, nee op de korenmarkt zal hij er ook niet meer zijn.

Ik weet niet of de korenmarkt...

In dat hoekje.

Wel op de korenmarkt is er nu nog de Sfinx maar dat was vroeger de Plaza.

Ja de Plaza, just de Plaza, het is ik die verkeerd ben.

De Plaza.

Ja, de Plaza, en ik maar de Pax opzetten en het is de Plaza.

De Pax is aan de de St-Pietersstation geweest.

Ja.

Nee, de Rex.

De Rex was dat.

Dat de namen misschien... het is daarmee dat hij er de straten bijzet. Maar alles wat erop staat heeft bestaan.

In principe hebben ze allemaal bestaan, we kunnen al eens gemist hebben... maar het zal niet veel geweest zijn.

00:42:34

Naam INT: Inne Schilders
Naam RES: Roland De Paepe (1949)
Titel: JAREN 1950

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:00   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?**

Ik denk zo'n 6 of 7 jaar.

Wie vergezelde u dan?

Dat was met de ouders. Ik denk dat de eerste film "Monsieur Hector" was, met Fernandel.

Dat is uw eerste herinnering?

Ja. De tweede film weet ik ook nog goed, dat was 'Marcelinno, brood en wijn'. Dat weet ik nog goed omdat ik toen enorm geweend had. Marcelinno ging immers dood op het einde omdat hij bij zijn mama wil zijn (geëmotioneerd).

Was dat een tekenfilm?

Neen neen, dat was een Spaanse of Italiaanse film die toen heel veel succes had. Die kon ik volgen, want ik kon de ondertitels al lezen. Dat moet dus rond '56 a '57 geweest zijn. De film zelf dateert van '55 denk ik. Die heb aan de kust gezien. 'Monsieur Hector' heb ik hier in Gent in de Capitole gezien. Dat was wel vroeger, want daar verstond ik gewoon niets van. Maar ik kan mij wel nog altijd flarden van de beelden voor de geest halen.

Werd het verhaal dan achteraf uitgelegd?

Dat denk ik wel ja.

Rond welke leeftijd ging u het meest naar de bioscoop?

Wij gingen eigenlijk elke week naar de film. Als kind, en later ook, tot aan mijn huwelijk denk ik. Mijn ouders gingen zondag altijd naar het theater en maandag was dan de bioscoopavond. Wij gingen in het begin elke week, zeker totdat de televisie er is gekomen. Ik denk dat de televisie er ongeveer rond '66 was. Van dan af zijn mijn ouders meer thuisgebleven om TV te kijken, maar ik ben dan woensdagmiddag naar de bioscoop blijven gaan, al of niet alleen. Dat was zowat de periode dat ik het meest ging denk ik (lacht).

Ging u meer tijdens de studententijd?

Neen, niet speciaal. Dat was gewoon ook elke week een filmpje meepikken.

00:03:02 Had u overige bezigheden, bijvoorbeeld jeugdbeweging...?

Neen, bewegingen en clubs niet. Ik sportte wel veel op mijn eentje, zwemmen en fietsen. Af en toe een fietstocht met de vrienden maken.

Had u broers of zussen?

Neen.

00:03:25 Gaf u veel geld uit aan de bioscoop?

Neen, dat was toen spotgoedkoop he. Met mijn studentenkaart was dat 20 frank.

Studentenkorting?

Ja, dat was 20 frank en dan mocht je gaan zitten waar je wou. In die tijd waren de bioscopen onderverdeeld in zones. Beneden, de eerste acht rijen ongeveer, had je de fauteuils, dat waren de allergeodkoopste plaatsen. Dan achter de fauteuils, beneden tot het einde van de zaal, had je de *reservées*. Dan boven had je het balkon. De mooiste en duurste plaatsen waren dan de mezzanine. Daar zat je dan eigenlijk vlak voor het doek. Ik denk dat de prijs van het mezzanine en het balkon niet veel verschilde. Met de studentenkaart was dat toen, in de jaren '60, 20 frank om op de mezzanine te zitten, je mocht gaan zitten waar je wou.

De bioscopen toen, dat waren bijna theaters he, met een doek dat open en dicht ging. Dat had veel meer charme dan nu.

Was er versiering of decoratie in de zalen?

Sommige zalen waren heel mooi ja. De Select bijvoorbeeld was een heel mooie zaal. Boven het doek hing daar een enorm vrouwenbeeld. Eigenlijk waren de mooiste bioscopen van Gent de Majestic en de Capitole in de Veldstraat. Het waren ook de meest prestigieuze, daar kwamen al de premières in. De Capitole werd ook gebruikt voor concerten. Vooral Franse zangers zijn daar geweest, Johnny Holiday, Mireille Mathieu...die zijn daar allemaal komen zingen.

00:05:40 Waar woonde u?

Aan de Zuid, in de Zebrastraat. Mijn grootvader had daar een drukkerij opgestart. Hij drukte in de jaren '20, '30 de programma's voor de cinema's, voor de Select onder andere. Ook voor de bokstent van het Colliseum drukte hij de programma's en de affiches. Maar dat was voor mijn tijd, dat heb ik zelf nooit meegemaakt.

Ging u in dezelfde buurt naar de bioscoop?

Ik heb alle bioscopen van het Gentse centrum bezocht en een aantal wijkcinema's. Die waren dan wel dicht in de buurt. De wijkcinema was de Liddo, dat was een heel gezellig bioscoopje op de Brusselsesteenweg. Er was ook de Metro, die lag op de hoek van de Stropstraat en de Normalschoolstraat. Dat is later een discount geworden, wat wel jammer was, want dat was een heel mooie, moderne wijkcinema. Het amusante bij de wijkcinema's was dat je daar een eenheidsprijs betaalde, daar had je dus niet die onderverdeling van de zitjes én je zag twee films voor hetzelfde geld.

Dat was niet het geval in de centrumzalen?

Neen. De centrumzalen heb ik allemaal gedaan. Aan de Zuid had je de Capitole, de Select en de Century. Die lagen heel dicht bij elkaar, Select en Century lagen zelfs naast elkaar. Dan had je in de Kortedagsteeg de Savoy. Op de Korenmarkt was er de Plaza. In de Veldstraat was er de Majestic en de Eldorado. Aan het station had je de Rex. Er was ook nog de Vooruit in de Sint-Pietersnieuwstraat. Dat waren zowat de voornaamste bioscopen.

00:08:06 Was er sprake van hevige concurrentie?

Er waren eigenlijk 2 groepen van bioscopen, consortiums als je wil. Je had de groep van de Majestic en van de Capitole. Iedere bioscoop had wel zo zijn specialiteit: de premieres kwamen in de Majestic en in de Capitole, de Century was meestal voor hernemingen en verleningen, in de Select werd zowat vanalles gedraaid, ook veel komedies, de Savoy was meestal voor Franse films, de Plaza voor Duitse films en de Rex meestal voor Amerikaanse komedies. Al de films met Doris Day heb ik bijvoorbeeld in de Rex gezien.

Er was dus sprake van een strikte scheiding?

Ja, dat was toch vrij strikt. Verder had je ook de zeer goedkope cinemazaal van de Vooruit. Daar speelde men *vanalles*, maar die was 's winters meestal niet verwarmd. Je betaalde er ook een eenheidsprijs, het was een zaal waar elke stoelenrij een beetje hoger stond. Het was er wel bitterkoud in de winter.

Er was geen verwarming?

Dat weet ik niet, maar ik herinner mij wel dat in de winter iedereen er met zijn muts, handschoenen en sjaal aan zat.

00:09:50 Was dat een socialistische cinema?

Ja, dat was de socialistische bioscoop van Gent.

Was daar iets van te merken?

Ja, dat het zeer goedkoop was hé (lacht). Er was een coöperatieve winkel. Ze draaiden geen specifiek socialistisch geëngageerde films hoor (lachje).

Waren er dan ook katholieke bioscopen?

Ja, hoogst waarschijnlijk wel, want Vlaanderen was in de jaren '50 - '60 nogal katholiek hé. Ik herinner mij wel nog dat, telkens als het een film kinderen toegelaten was, het censuurnummer geprojecteerd werd voor de film: "deze film is toegelaten onder nummer zoveel". Dat was een code dat het doorgelaten was door de censor waarschijnlijk.

Dat was een algemene censuur, niet specifiek van katholieke hoek uit?

Ja, maar het zou mij niet verwonderen dat er een katholieke zuil was en misschien ook een liberale cinema, maar dat was onze zorg niet he (lacht).

00:11:18 **Ging u soms naar een andere streek, dorp naar de bioscoop?**

Neen. Tenzij tijdens mijn legerijd, dan zat ik in Brugge (lachje). Dat was rond '72. Daar gingen we bijna dagelijks naar de cinema.

Koos u voor een bepaalde film, of voor een bepaalde bioscoop?

Wij kozen voor de films. De bioscoop was van geen belang.

Had u een favoriete bioscoop?

Ja, de Capitole. Dat was de mooiste. Die is dan wel in verval geraakt. Ik herinner mij nog een periode dat je moest opletten op welke stoeltje je ging zitten, want door sommige zakte je gewoon door (lacht). Die kentering is er in feite gekomen door de televisie he, dan is het langzamerhand in verval geraakt. Dan heeft men nog een wanhoopspoging gedaan door een aantal zalen bij te bouwen. Zo bouwde de Majestic enkele zalen bij in hetzelfde gebouw. De Plaza veranderde in Sfinx, en daar hebben ze ook enkele zaal *bijgewouwd*. Ik ben nog een bioscoop vergeten: Studio Skoop. Daar ging ik pas naartoe sedert de studententijd, dat was eind jaren '60 begin jaren '70. Dat was toen een heel 'krakkemikkig' bioscoopje. Die is dan vernieuwd. Nu vind ik het de charmantste bioscoop van Gent: het zijn kleine zaaltjes, gezellig, je wordt er niet gestoord door mensen die popcorn zitten te eten en cola slurpen. Vroeger was dat dus onbestaand hé. Er waren wel telkens mensen die snoep mee hadden, maar als je riskeerde om een beetje teveel met je papiertje te ritselen, was het van alle kanten 'ssshht ssshht!'.
bijgewouwd

Werd er commentaar gegeven op de films?

Neen, niet echt neen. (de hond 'Elko' komt ook zijn zegje doen)

00:14:00 **Wie vergezelde u naar de film?**

Tot ongeveer '64 ging ik met mijn ouders, later ging ik dan alleen.

Was er verschil in locatie naargelang met wie je naar de bioscoop ging?

Toen ik heel klein was had ik natuurlijk niet veel te kiezen hé. Het waren enkel de films kinderen toegelaten of de familiefilms die ik kon gaan zien. Naarmate

ik ouder werd kreeg ik dan wat meer inspraak. Uiteindelijk ging ik waar ik wou.

En toen u trouwde en kinderen kreeg?

Wel, op vrijersvoeten zijn we een nog een aantal keer naar de bioscoop geweest, maar eens ik getrouwd was, is dat fel geminderd. Ook omdat de klassieke zalen in verval geraakte. De laatste film die ik in de Capitole gezien heb, was in de jaren '70, 'Amadeus', een film over Mozart. Dan is de video - en DVDspeler opgekomen. Nu gaan we heel zelden naar de bioscoop. We zijn ook niet zo'n voorstander van de mastodont zalen zoals de Decascoop. Als we al een keertje gaan, is het naar de Skoop.

En de Sfinx?

Ja, soms wel, maar die is dan af en toe weer belabberd van geluidskwaliteit (lacht). Ook de verkeerssituatie in de stad is volledig veranderd hé. Toen ik indertijd met mijn ouders naar de bioscoop ging, konden we de auto praktisch vlak voor de cinema parkeren.

U had dan wel al een auto?

Ja, in de jaren '60 hadden we een auto. Dat was de *boom*periode.

Ging u soms te voet, of met de fiets naar de bioscoop?

Ja, eens ik alleen naar de bioscoop begon te gaan ging ik te voet. Van het centrum naar de Zuid, dat ging even vlug als met de tram.

00:16:40 **Ging u bijvoorbeeld meer tijdens de winter naar de bioscoop dan tijdens de zomer?**

Ja, dat zal wel.

Ging u meer tijdens de vakantie?

Neen, dat denk ik niet.

00:17:00 **Ging u in dagelijkse kledij naar de bioscoop, of moest u zich opkleden?**

Neen, je moest je niet opkleden. Wel voor het theater. Ik ging al heel vroeg mee met mijn ouders naar het theater, voor Gent zijn eigen gezelschap had. Dan kwamen Antwerpen en Brussel hier spelen. Er werden dan 4 stukken per jaar vertoond. Voor theater en opera deden we wel ons pak, hemd en das aan, maar voor bioscoop niet.

Stond er soms een lange rij aan te schuiven voor de bioscoop?

Voor sommige succesfilms wel. Zo herinner ik mij nog dat we in de rij gestaan hebben in de Majestic voor 'Reis rond de wereld in tachtig dagen' en 'Ben

Hur'. Dat waren geen files meer zoals in mijn moeders tijd, in de jaren '20-'30, dat ze twee straten ver stonden aan te schuiven. Het kon wel nog behoorlijk druk zijn en voor vele films zaten de zalen afgeladen vol.

Was er controle op de tickets toen men binnenging?

Ja, ja. Bijvoorbeeld in de Capitole moest je je ticket halen aan de kassa. Bij de eerste deur stond er een portier die een strookje van het ticketje scheurde en dan moest je langs de ouvreuse die je begeleidde tot aan je zitplaats. Die ouvreuse verkocht ook programma's waarvoor je mocht geven wat je wou. Dat was dan eigenlijk een fooi voor de ouvreuse. Als het al donker was, wees ze je de weg met een zaklamp. Dat gebeurt nu niet meer hé, als je in de Decascoop van de trap dondert, moet je 't maar weten hé (lacht)!

Hoe verliep een voorstelling?

Het voorprogramma bestond uit reclamefilmpjes...

Waren dat filmpjes, of eerder stilstaande beelden?

Dat waren korte reclamefilmpjes, dat bestond al. Soms waren er ook stilstaande beelden bij. Ik denk dat 'Van Damme' die verzorgde.

Dan had je het journaal; eerst was dat 'Multivox' ofzoiets, nadien was het 'Daska Films'. Veel mensen vonden dit natuurlijk zeer interessant, want de meeste mensen hadden nog geen televisie.

Als het kinderen toegelaten was, had je vaak ook een tekenfilm, bijvoorbeeld van Walt Disney. Dan waren de kinderen altijd heel blij.

Dan had je een hoofdfilm. In de wijkbioscopen had je heel vaak twee films, tenzij de hoofdfilm zeer lang was.

En in de centrumzalen?

Neen, daar niet.

U sprak ook over gordijnen...

Ja, al de bioscopen hadden een gordijn, zoals in het theater. De film werd geprojecteerd en het gordijn ging open, de film was gedaan en het gordijn ging weer dicht. (korte onderbreking door telefoon) De gordijnen gingen ook tussendoor open en dicht, bijvoorbeeld als het pauze was.

Was het netjes in de zalen?

Ja, meestal wel.

Werd er gegeten in de zaal?

Als er mensen waren die snoep mee hadden die teveel lawaai maakten, werden die terecht gewezen door de rest van de zaal.

Werd er eten verkocht in de bioscoop zelf?

Neen, dat werd niet verkocht.

Was er een pauze?

Ja, er was altijd een pauze tussen het voorprogramma en de hoofdfilm. Na de hoofdfilm was er ook een pauze. Het waren immers doorlopende vertoningen. Je kon dus om het even welk moment binnenkomen, maar de meeste mensen keken toch op het uurschema om niet midden tijdens de film binnen te komen hé. Daar werd op gelet. Er waren per dag zeker 4 vertoningen, men begon rond 14u. Behalve sommige wijkcinema's, daar waren er bij die maar 2 vertoningen gaven of enkel 's avonds openden.

Was er een specifiek publiek voor de bioscoop?

Neen, iedereen ging er naartoe.

Waren er nog andere alternatieven voor tickets, bijvoorbeeld vrijkaarten?

Neen. Wat wel nog bestaan heeft voor de oorlog, is een abonnementsboekje voor ongeveer 10 vertoningen. Daar heeft mijn moeder het nog over gehad. Dat bestond in mijn tijd niet meer. Toen was het enkel studentenkorting. Misschien kregen oudere mensen ook wel korting, of de bond van de kroostrijke gezinnen, maar dat weet ik dus niet. Ik kreeg korting met mijn studentenkaart van het middelbaar onderwijs. Toen ik naar de universiteit ging was het al iets duurder.

Werd er soms commentaar gegeven tijdens de film?

Neen. De mensen zaten muisstil te kijken.

00:25:24 Wat betekende het voor u om naar de bioscoop te gaan?

Als ik klein was, was dat wel iets om naar uit te kijken. Dan dacht ik de hele dag op school "joepie, vanavond naar de cinema" (lacht). Behalve theater en bioscoop was dat de enige vorm van ontspanning. Televisie was er niet, dus voor de rest was het boeken lezen he.

Hadden jullie een radio?

Ja, thuis stond dan de radio aan en zaten we gezelschapsspelletjes te spelen of boeken te lezen om de avond door te brengen. Later kwam dan de interesse voor de film zelf he, voor bijvoorbeeld bepaalde regisseurs als Igmarr Bergmann.

00:26:48 Moest u soms van school uit bepaalde films zien?

Neen, school had daar niets mee te maken.

Die organiseert nooit een film?

Neen zelden. Wij zijn wel is met het school naar ‘De Vikings’ geweest, dat was met de lagere school. We gingen wel met het school naar het theater. Zowel het Nederlandstalige al het Franstalige kwam aan bod. We kregen dus op heel jonge leeftijd Lumière in ons maag gesplitst (lacht).

Werd film door de school als iets verderfelijks gezien?

Neen, ik zat wel op het atheneum natuurlijk. Mijn vrouw zat in West-Vlaanderen op school, daar moesten ze wel opletten wat ze deden, want daar waren ze toch strenger op dat vlak. Bij hen werden ook films geprojecteerd door de paters in het klooster en daar mochten ze dan wel naartoe gaan. Van de rijksscholen uit werd er niet gecontroleerd. Als je te jong was, geraakte je ook niet binnen bij een film als ‘La vérité’ met Brigitte Bardot. Dan kreeg je gewoon geen ticket, dan werd je weggestuurd aan de kassa.

Was K.T. vanaf achttien jaar?

Ik denk dat het 18 was, maar ik kon wel vanaf 16 jaar binnen, ik was vrij groot voor mijn leeftijd. Ze hebben in ieder geval nooit mijn identiteitskaart gevraagd, maar ik ging ook niet naar extreme films. De bioscoop Leopold op het Sint-Pietersplein was verboden terrein voor mij, dat was het seksbioscoopje. Veel andere bioscopen in Gent zijn uiteindelijk ook wel die kant opgegaan op het einde, als reddingsboei, zoals bijvoorbeeld de Savoy. Of dat nu de goede strategie was weet ik niet, want de Savoy bestaat toch ook al lang niet meer (lachje).

00:30:22 Werd een bioscoopbezoek ook met iets anders geassocieerd, bijvoorbeeld met op café gaan?

Dat gebeurt nu veel, maar in die tijd was dat niet zo. Met theater gebeurde dat dan weer wel. Dan gingen we naar het theater en dan nadien iets drinken in het café. Bij film was dat niet het geval, tenzij ik op vrijersvoeten was, dan deed ik dat wel, gewoon om tijd te rekken (lacht). Maar in de jaren ’50-’60 gingen we naar de bioscoop en terug naar huis.

00:31:35 Wat vindt u van de verandering van het bioscooplandschap?

Ik vind het wel jammer dat al die zalen in Gent stuk voor stuk verdwenen zijn. Ze zijn allemaal vervangen door dat grote mastodontcomplex Decascoop, met een parking eraan waar je dan ook weer voor moet betalen. De sfeer is anders. Technologisch gezien zijn dat schitterende zalen, met klankweergave die je vroeger niet had, maar als je het aan de andere kant nostalgisch bekijkt, die mooie zalen waren echt ‘filmtempels’ hé. Zeker de Capitole, met z’n schitterende decoratie. Het allemaal zijn charme. Dat is nu verdwenen: je moet zelf een plaatsje zoeken, je zit op een naakt doek te kijken in afwachting op de film, er wordt gegeten rondom je. Ik kijk dan al even graag thuis hier in mijn luie zetel een DVD.

Dat doet u nog wel?

Ja, ja, wij volgen nog steeds de film op de voet. (intermezzo door hond Elko)
Je moet natuurlijk wel met je tijd meegaan, alles evolueert, maar ik vind de evolutie in de bioscoop niet schitterend. (onderbreking door de hond)

00:34:55 Had u een bepaald genre van films dat u het liefst zag?

Dat hing een beetje af van de leeftijd. Als kind zag ik graag avonturenfilms, als ik ouder werd zag ik dan weer liever romantische films of komedies.

Wat bepaalde uw filmkeuze? De sterren...?

Omdat ik alle weken naar de bioscoop ging, was het meestal gewoon diegene kiezen die ik nog niet gezien had. De sterren deden er soms ook wel toe. Zo wou ik graag de films met Louis de Funès zien. Ook het genre had soms wel invloed, toen bijvoorbeeld de oorlogsfilm “De langste dag” uitkwam, wou iedereen hem zien.

Had reclame een invloed?

De trailers? In Gent noemen ze dat het *lancement* (lucht). Als dat er een interessante film uitzag, dan ging ik wel kijken ja.

Las u filmrecensies?

Neen, in die tijd niet, nu wel. Nu gaan we praktisch niet meer naar de bioscoop en lees ik alle recensies, toen zag ik alle films en las ik geen recensies (lacht). Dat is eigenlijk pas begonnen in de studententijd hé.

Kon u zichzelf een filmfan noemen?

Ja, eigenlijk wel.

Zijn er bepaalde sterren die u bewonderenswaardig vond?

Het waren er veel. Brigitte Bardot, Sophia Loren, Charlton Heston, John Wayne, Doris Day, Louis de Funès, Fernandel...Dat waren de grote namen.

00:38:10 Het waren films vanuit alle landen?

In de Plaza waren het Duitse films. Daar heb ik o.a. de films gezien met Marie Karuk. ‘De familie von Trapp’ bijvoorbeeld, of verfilmde operettes, zoals ‘Het witte paard’. De Duitse films waren vrij goed in die tijd. De Franse film was ook enorm in trek toen, net als het Franse chanson, de hele Franse cultuur had hier eigenlijk een grote impact. De mensen liepen bijvoorbeeld storm voor ‘De bultenaar’. De Franse film was ook heel goed toen, zowel de komedies als de avonturenfilms. De Duitse films waren minder in aantal dan de Franse. Dat waren ook meestal operetteachtig films of familiefilms. Er zijn ook nog de ‘Winnetou’ films geweest, die waren Engels gesproken, maar dat waren in feite

Duitse westerns. Je had ook Italiaanse westerns. Die waren dan wel Engels gesproken.

Werd er dan gedubd?

Dat kan. Er waren ook westerns geregisseerd door Italiaanse regisseurs waar Clint Eastwood in speelde.

Waren die bekend, de regisseurs?

Ja, ja. Mensen wisten bijvoorbeeld zeer goed wie John Houston of Claude Chabrol was.

Werd hun naam dan ook vermeld op de affiches?

Ja, ja.

00:41:10 Waren de affiches foto's, of schilderijen of...?

Je had bijvoorbeeld wekelijks aan veel bioscopen een imens beschilderd paneel dat buiten hing met de sterren op, of een scene uit de film. De titel stond er ook op in *flashy* letters. Dat waren gigantisch grootte panelen, uitgestrekt over heel de gevel van de bioscoop. Er waren dus mensen die hun boterham verdienden met elke week voor de bioscopen zo'n te schilderen. De affiches waren soms met foto's op, soms reproducties van schilderijen...

Zijn er nog specifieke films die u zich herinnert?

Ja, die eerste films zoals 'Monsieur Hector' en 'Marcelinno' herinner ik me nog heel goed, die beelden staan in mijn geheugen gegrift. Dat is een openbaring als kind. Aan al die grote films heb ik goede herinneringen, bijvoorbeeld "Ben Hur". Ik heb er heel wat gezien, de ene al beter dan de andere. Er zijn ook films bij die ik nooit begrepen heb, zoals "Space Odessey" van Stanley Kubrick.

00:43:40 Wat betekende de bioscoop binnen de gemeenschap?

In die naoorlogse periode, jaren '50-'60, was de bioscoop eigenlijk wel een heel belangrijk onderdeel in het culturele leven van de gewone man.

Was het een binding tussen de mensen?

Er werd over films gepraat, er zullen wel mensen geweest zijn die afspraken om samen naar de film te gaan. Om te vergelijken met het theater, daar hadden de mensen een vaste plaats in de zaal en daar ontmoet je dus steeds dezelfde mensen, met als gevolg dat je die mensen wel leert kennen. In de bioscoop was dat wel iets minder. Jonge mensen namen de bioscoop ook wel te baat om, ja, minder naar de film te kijken en meer naar elkaar (lacht). De Capitole was de enige bioscoop die achteraan loges had, die waren dan onmiddellijk bezet door vrijende koppeltjes. Je moet dat niet overdrijven hoor, handje vasthouden,

handje op knietje, kusje geven...ze lagen niet te rollebollen door de gangen ofzo.

Er werd niet op gereclameerd?

Nee, tenzij ze natuurlijk teveel lawaai maakten (lacht). Dat was ook inherent aan de tijd hé, want ook op dat was er een veel grotere sociale controle dan nu.

00:46:25 Zag u de projectiekamer vanuit de zaal?

Er was een glazen raampje waarachter je de projector zag staan, net groot genoeg voor de lens. Je zag er niet veel van. Dat is in de moderne cinema's wel het geval, daar zie je soms meer he.

00:47:16 De school stond los tegenover film?

Ja, die bemoeide zich er niet mee. Soms zaten er zelfs leerkrachten in de zaal en dan vroegen ze je de dag erna in de klas wat je van de film vond (lacht).

Vonden ze het goed dat je naar de film ging?

Ja, ja.

Werd het gestimuleerd?

Soms wel, als er een film de moeite waard was werd dat wel vermeldt. Het was zeker niet des duivels. Bij mijn vrouw werd er wel gewaarschuwd voor sommige films.

00:48:28 Qua censuur was het enkel K.T. en K.N.T.?

Ja, dat is toch het enige waar ik van weet. Soms werd er ook wel eens de schaar in een film gezet. Dan had je zo van die grote sprongen in de film.

Was dat niet heel storend?

Ja, uiteraard, maar wat kon je er aan doen?

U merkte het dan wel op?

Ja, ja, dan kwamen we thuis en zei m'n vader: 'dorie, er was weer een stuk uit!' (lacht). Dat gebeurde waarschijnlijk door de censor.

Had het verhaal nog een logisch verloop?

Ja, dat wel, het was niet de helft van de film dat geknipt werd.

Werden er ooit zwarte banden of iets dergelijks gebruikt om te censureren?

Neen, dat niet neen.

00:49:30   **Waren de films meestal Engelstalig?**

Engels, of Frans of Duits, Italiaans films waren hier zeer zeldzaam. Ik denk dat de eerste Italiaans film die ik gezien heb “Het luipaard” was, met Sophia Loren.

Waren die dan ondertiteld, of werd er gedubd?

Neen, dubben werd hier niet gedaan. In Wallonië daarentegen wel, John Wayne dan: ‘Je vais tirer!’ (lacht). Hier was het altijd de originele versie met ondertitels. In Frankrijk en Duitsland doen ze dat nog hé. Ik heb daar ooit eens de film ‘Nuts’ gezien, die had dan als titel ‘Durgetreit’. Je ziet dan al die Amerikanen Duits spreken, dat is gewoon *gaga* hé.

00:50:55   **Is er nog iets dat u kwijt wil of belangrijk vindt?**

Ik zou het niet weten. Er waren hier heel veel bioscopen indertijd, vele waar ik nooit geweest ben, zoals bijvoorbeeld wijkcinema’s als Scala, Metropole... Er waren héél veel bioscopen in Gent, die allemaal héél veel volk hadden, tot wanneer de televisie is beginnen doorbreken. De zalen kwamen dan in geldnood. De Century is wel nog eens vernieuwd geweest. Toch zag je ook dat er besparingen waren: de Select en de Century zaten naast elkaar en plots was er maar één mevrouw meer die de tickets verkocht voor de twee bioscopen. Ze hadden gewoon een stuk uit de muur gehaald en haar ‘kotje’ erin gezet, dus als ze zich naar de ene kant draaide zat ze naar de Select toe en als ze zich omdraaide naar de Century. Er werden dus wanhopige pogingen gedaan. Het personeel verdween stelselmatig: de portiers verdwenen, dan de ouvreuses... De zalen werden verwaarloosd: stoelen werden niet meer gerepareerd, de verwarming begon gebrekkig te werken.

U bleef toen wel nog naar de cinema gaan?

Ja, ik bleef toen nog gaan. Ik heb zelfs het begin van de Sfinx meegemaakt en de Majestic met 3 zalen. Enkel de Sfinx heeft kunnen standhouden hé.

00:52:48   **Wat was het imago van de bioscoop?**

Ja, de bioscoop was een filmpaleis, een filmtempel, zeker als ik klein was. Dat was iets met *standing* dat indruk maakte.

Ik denk dat ik er bijna ben...je leert wel veel bij van zo’n alledaagse details moet ik zeggen. Zoals bijvoorbeeld die doorlopende vertoningen...

Ja, maar de meeste mensen hielden wel rekening met de uren hoor. Ik denk dat de uurtabellen in de krant stonden. De uren waren ook min of meer vast: een middagvertoning rond 14u, een avondvertoning rond 20u

Waren het houten zitjes?

Neen, dat was meestal pluche. Het waren stoelen met vaste leuning en een zitting die naar beneden klapte.

Zijn er ooit ruzies of rellen geweest in de cinema?

Niet dat ik mij herinner, ook niet in de Vooruit (lacht uitbundig).

00:55:20 Wat betekende het persoonlijk voor u, om naar de bioscoop te gaan?

Het was eigenlijk ontspanning hé, we gaan daar niet te zwaar aan tillen (glimlacht). Toen de Studio Skoop er kwam, ontstond er een alternatief filmcircuit. Daar gingen we wel eens voor het culturele effect, of het speciale van film. Eigenlijk was de hoofdbetekenis van film de droomfabriek hé. Dat was theater ook, dat zou het nu nog moeten zijn, maar soms kom je buiten met hoofdpijn en vraag je je af: 'Wat heb ik nu eigenlijk gezien?'. Dat is volgens mij de bedoeling niet...

00:56:35 Goed, dan ga ik bijna afronden...

Er waren ook zo van die rare dingen hé. Eldorado had bijvoorbeeld een nooduitgang die uitkwam rechtover het Justitiepaleis. De meeste mensen kwamen dan binnen via de gewone ingang aan de Veldstraat en gingen dan langs die zijuitgang naar buiten. De cinema Plaza werd ook soms gebruikt voor belangrijke retroperspectieven. Ik heb er bijvoorbeeld al de films gezien van Greta Harbo, op een soort van Greta Garbo-festival. Gedurende één of twee weken gaven ze dan al haar films.

Gebeurde zo'n dingen ook in andere bioscopen?

Ik denk dat dat alleen in de Plaza was.

Ik zou u nog veel kunnen vertellen, maar je moet er opkomen he...waarschijnlijk zeg ik als je op de hoek van de straat bent: 'Dedzju, dat had ik nog moeten vertellen' (lacht).

Het was wel een hele mooie tijd, die bloeiperiode van de bioscoop. Als ik mijn ouders erover hoor vertellen, over de periode van voor de oorlog, blijkt dat het toen zelfs nog meer impact had op de mensen. Dan stonden ze echt in rijen te wachten. De mensen hadden natuurlijk nog minder toen, zelfs geen radio. Bewegende beelden zien zal toen wel enorm geweest zijn.

Voor u was dat dan toch ook de eerste keer dat u bewegende beelden zag?

Ja, ja. Nu zijn de mensen alles gewoon hé, ze worden geboren met een computer, stereoketen. In de *golden sixties*, want dat was het toch wel, zijn er zeer veel dingen gebeurd: de eerste *frigo* in huis, de eerste auto, de eerste reizen...

(verhaal over de reis naar Blankenberge vroeger)

Je kan je zo'n dingen moeilijk voorstellen als je dat niet meegemaakt hebt natuurlijk.

(verhaal over grootmoeder in de jaren '50 en de evoluties die er geweest zijn op een halve eeuw tijd)

Naar de cinema gaan betekende iets voor de mensen, naar theater gaan ook, vooral omdat er niets anders was. Nu betekend het nog iets, maar het is toch anders.

(relaas over de ontwikkeling van de technologie, pro's en contra's)

Was de komst van de bioscoop indrukwekkender dan de komst van de televisie?

Het beeld was wel veel groter in de bioscopen, maar televisie was toch wel hét wonder. Het was in de huiskamer en er was meer te zien dan film, ook journaal enzo. Dat was echt ongelooflijk.

(verhaal over de evolutie van de televisie en de vooruitgang in het algemeen, verhaal over de drukkerij van grootvader)

01:08:56 U zei dat uw grootvader de filmprogramma's drukte...

Ja, in de jaren '20-'30 drukte hij de programma's van de bioscopen aan de Zuid.

Hoe zagen die eruit?

Dat weet ik niet, maar in mijn tijd waren het foldertjes, met een viertal flapjes. Er stond dan de film in die gedraaid ging worden, met een korte bespreking en enkele fotootjes. Ook wat er in een andere bioscoop gedraaid werd stond er soms in. Meestal kreeg je enkele folders van de bioscopen die tot hetzelfde concern hoorden. Zo kreeg je in de Capitole ook een foldertje van de Select en de Century.

Hoeveel kostte zo'n programma?

Goh, je gaf daar gewoon iets voor aan dat meisje die je plaats aanwees.

01:10:00 Was het duur om naar de film te gaan?

Ik denk dat het in verhouding iets goedkoper was dan nu. Ik denk dat het niet zo duur was, want iedereen ging tenslotte naar de bioscoop. De notaris zat er naast de dokwerker bij manier van spreken.

(gesprek over het onderzoek 'De verlichte stad' en de technische evoluties, gesprek over vroeger en nu en de vele veranderingen)

Hartelijk bedankt voor de medewerking!

01:22:55

Naam INT: Kevin De Ridder
Naam RES: Aimée Derrijcke (1947)
Titel: JAREN 1950

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:00   Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?

Neem een jaar of acht of negen. Ik was toen dus nog een zeer kleine jongen. Ik woonde toen met mijn ouders aan de Zuid en zo ben in de cinema's daar beginnen ontdekken: cinema Select, cinema Century en cinema Capitole. Als vlug ontdekte ik dat die cinema's verschillende categorieën van films draaiden en uiteindelijk bleef mijn bezoek beperkt tot cinema Century.

Rond welke leeftijd ging u het meest naar de bioscoop?

Tussen mijn twaalf en zestien jaar.

En wat waren uw overige bezigheden? Andere vormen van amusement toen? Ik zal de eventuele mogelijkheden even opsommen. Dansen?

Nee, toen nog niet.

Lezen?

Ja, Suske en Wiske (lach).

Muziek?

Ja, de popmuziek van de jaren *sixties*. Vanaf de jaren vijftig. Dat was zeer in mijn smaak gevallen en daar had ik veel belangstelling voor.

Theater?

Nee. Ik geloof dat ik éénmaal naar het theater geweest ben. Dat was in de Minardschouwburg in achtenzestig. Dat was een toneelspel van Romijn De Conick, Liselot En Haar Kolonel. Dat was het enige. Anders ging ik nooit naar toneel.

Radio?

Ja, uiteraard luisterde ik naar de radio. Vooral naar de popmuziek.

Televisie?

Ja, bepaalde series: 'Schipper naast Mathilde', de politieserie 'Highway Patrol'. Ik weet niet of je dat kent?

Nee, dat ken ik niet.

'Highway Patrol' was één van mijn favorieten. Daarnaast keek ik ook nog naar bepaalde programma's waar men spelletjes in speelde, zoals quiz.

Kerkelijke activiteiten?

Nee.

Politieke activiteiten?

Nee.

Sportactiviteiten?

Fietsen, dat deed ik toen. En nu ook nog altijd. Dat blijft.

Jeugdclubs?

Ja. Ik had twee favoriete jeugdclubs. Ik ging naar de katholieke jeugdclub in de Dorpstraat. Dat was indertijd vijf franc voor de jukebox en tien franc voor een pint bier. Dat waren ook allemaal dezelfde, want je moest lidgeld betalen. Ik denk dat dat honderd en tien franc was in die tijd. En dan had je ook nog aan de achterkant van de McDonalds, in het Stoppelbergstraatje, de Memlinck. Dat was van de liberalen en daar gaven ze *thé dansants*. Ik heb geweten dat er op een zondagnamiddag of de zaterdagnamiddag van twee uur tot zes uur van studenten *thé dansants* was en vanaf zes uur tot tien, elf uur was het van de verpleegsters. En dat was negentien franc entree. Waarom geen twintig? Voor de taksen. Dat was in de cinema ook zo. In cinema Century was het negentien franc, nooit twintig. Ik heb zelfs nog geweten dat in een dancing waar de vriendin van mijn moeder aan de vestiaire werkte dat het negentien franc was voor een pint bier.

En wat gebeurde er dan als men twintig franc vroeg?

Taksen.

Dus, bij twintig franc moest men taksen betalen en bij negentien franc niet?

Ja. Dat was nu eenmaal een wet.

En u was bij beide clubs aangesloten, zowel bij de katholieke als de liberale jeugdclub?

Bij Memlinck moest je negentien frank ingang betalen.

En u ging er bij alle twee wel eens?

Ja, uiteraard. Maar nu bestaat geen enkel van de twee meer.

En nog andere vormen van clubs?

Nee.

**Wat was uw gezinssituatie wanneer u het meest naar de bioscoop ging?
Hoe was uw gezin samengesteld?**

Nee! Ik was nog zeer jong.

U wie bestond u gezin?

Nee, ik was niet gehuwd.

Ik bedoel de situatie thuis.

Alleen mijn ouders.

Dus, uw ouders en u?

Ja, dat was alles.

Wat zijn uw eerste herinneringen van bioscoopbezoek?

Als je betaalt had aan de kassa, was er binnen een andere vrouw met een zaklamp die je ticket scheurde ter controle. Je had dus ook twee prijzen, negentien franc en éérentwintig franc. De eerste vijf rijen vooraan in de cinema, aangegeven met zowel link als rechts in de gang een witte of een rode streep, waren aan negentien franc. De rest van de zaal was duurder. Die vrouw met die zaklamp toonde dan je plaats in de cinema. Na de film kwam men met frisco's rond.

En uw beste herinneringen aan een bioscoopbezoek?

Het kon toen zeer plezant zijn. Eerst vooral in de zin van de westernfilms met John Wayne en nog anderen. Iedereen had er trouwens echt zijn plezier in, want men was aan het lachen met de westernfilm wanneer de cowboys de indianen doodschoten en omgekeerd. Hoe meer doden er vielen, hoe meer dat er nog bijkwamen. Het was dikwijls overdreven. Je zag aan het acteren dat het gespeeld was. Het viel op. Er waren ook films van Fernandel bijvoorbeeld, ik heb die film nu op dvd gekocht. Dus, ook komische films. En dan de tekenfilms of de films van den dikken en den dunne. Ik vond het zeer aangenaam om in die tijd naar de cinema te gaan. Nu zie ik het niet meer zitten om bijvoorbeeld naar de Kinopolis te gaan.

Gaf u veel geld uit aan de bioscoop toen?

Nee. Dat was wekelijks.

Eenmalig?

Eenmalig. Vrijdag werden de films veranderd en dan konden we in het weekend gaan.

En wie is we?

Ik en vrienden eventueel.

Niet met de ouders?

Nee.

Het was een ritueel of een gewoonte om iedere vrijdagavond te gaan?

Nee, dat was meer zaterdag –of zondagnamiddag. Dat hing er vanaf of er familiebezoek was of het goed weer was of je zin had. Dat hing af van verschillende factoren.

Was naar de bioscoop gaan duur?

Nee. Dat was allemaal nog betaalbaar.

Kunt u daar een prijs op kleven?

Ik zeg het. Negentien franc toen.

00:08:42 **Waar woonde u op het moment dat u vaak naar de bioscoop ging?**

Gent Zuid. We hebben nog in de Lammerstraat gewoond en daarvoor in de Sint-Pietersnieuwstraat. Dus, dat was zeker niet ver. Ik ging dan ook nog naar cinema Vooruit, maar dat was niet zo goed. Dat was een zeer grote cinema en de films werden regelmatig eens onderbroken door een film die was gebroken. En dan zaten we daar een paar minuten in het donker en dat was niet zo aangenaam. En daar werden ook geen Cinemascope films gedraaid. Wat er in die tijd ook dikwijls aangenaam was, was een zwartwitfilm. Nu zie je dat niet veel meer. Dat was ook eens aangenaam. Nu vind ik het spijtig dat men vroeger film vertoonden die kinderen niet toegelaten waren. Nu is daar geen sprake meer van. Het wordt allemaal op dvd gebracht en het is allemaal te krijgen. Ik heb geweten dat in cinema Rex, wanneer ik net geen zestien jaar was, de film 'Love Story' kinderen niet toegelaten was.

Van, met?

Het is een musical. Zeer bekend, met het liedje Maria er in. Die film was kinderen niet toegelaten.

Waarom?

Er zijn nu films die meer onderworpen zijn aan geweld en die men wel toont aan jonge kinderen.

Ging u in dezelfde buurt naar de bioscoop?

Ja.

Of trok u naar een bioscoop in een andere buurt, naar een ander dorp, naar een andere stad? Of bleef u altijd in dezelfde buurt?

Meestal, maar het gebeurde wel eens. Aan de achterkant van het UZ hadden ze ook een cinema, ik weet de naam er niet meer van. Daar ben ik bijvoorbeeld naar de eerste film van Elvis geweest, 'Love Me Tender'. Die heb ik daar gezien. Maar ik ben maar een paar keer geweest. Meestal ging ik naar de grote cinema's.

In de buurt van het Zuid?

Ja. Soms eens naar de Veldstraat, daar hadden we ook twee cinema's: Eldorado en Majestic. In Eldorado heb ik ook een film van Elvis gezien.

Bezocht u kleine of grote bioscopen? Of beide?

Beide. In het centrum waren het allemaal grote cinema's. Dat was nooit een probleem. In de volksbuurten waren meer de kleine cinema's. Dat was ook goedkoper, tien franc.

Daar juist sprak u van negentien franc, waar was dat dan?

Gent Zuid: cinema Select, cinema Century, cinema Capitole.

Dat was allemaal negentien franc?

Ja. Achttien à negentien franc.

Koos men een bioscoop of werd de keuze bepaald aan de hand van het filmprogramma? Op wat ging u af, ging u steeds naar dezelfde bioscoop of keek u echt naar het filmprogramma en als u een bepaalde film wou zien, dan ging u gewoon naar de bioscoop waar ze die film draaide?

Dat hing er vanaf of het mijn interesseerde.

Dus, het hing echt van de film af?

Uiteraard. Je hebt altijd een interesse voor een bepaalde soort film. Je had de keuze. Je had de cinema's in de omgeving. En soms ging je toch eens uitzonderlijk in de stad naar de cinema, omdat daar een mooie film speelde die je meer zou bevallen.

Maar doorgaans ging u af op de film die u wou zien?

Ja. De meeste films die ik gezien heb, waren in cinema Century. Dat waren meer *far west* films, met regelmatig films van John Wayne. Dat is steeds een zeer goede acteur geweest.

Wat was uw favoriete bioscoop? En waarom?

Doorgaans de drie bioscopen aan de Zuid. Het waren aangename zalen, er waren nooit problemen. Er waren buurtcinema's in bepaalde wijken waar er zelfs werd gevonden. Dus, uiteraard ga je naar cinema's waar er een deftig publiek komt.

Hebt u ooit gevechten gezien of meegemaakt?

Ja, absoluut.

En naar aanleiding van wat?

Dat was dikwijls door dronkenschap.

In de cinemazaal zelf?

Ja, dat gebeurde. Ik kan dat moeilijk zeggen.

Want je was er zelf niet bij betrokken?

Nee. Ik zat gewoonlijk van voor en dat gebeurde meer vanachter.

En dat was dan meer in de wijkzalen?

Ja, dat was een ander publiek, een meer simpel publiek zoals ze zeggen. En een woordje verkeerd is snel gebeurd en dan begon men snel ruzie te maken en te vechten. Dat gebeurde, maar niet aan de Zuid.

00:15:02 Met wie ging u naar de bioscoop?

Alleen.

Of met uw vrienden zoals u hier juist zei?

Weinig, ik had gewoonlijk meer belangstelling om alleen te gaan.

En soms ging u eens met uw vrienden?

Ja.

Ging u met uw ouders?

Nee.

Met uw vrienden dus wel.

Ja, soms.

Met uw echtgenoot?

Nee, want ik was nog niet getrouwd.

En later?

Nee, we zijn nog nooit naar de cinema geweest.

En later met uw zoon?

Nee.

Was er een verschil in locatie naargelang met wie je naar de bioscoop ging? Dus, ging u bijvoorbeeld naar een andere bioscoop wanneer u met uw vrienden ging en wanneer u alleen ging?

Nee. De keuze bleef bepaald door de film. In de mate van het mogelijk zo dicht mogelijk in de omgeving, in de buurt van het Zuid.

Was er een verschil in tijd, weekend of week, naargelang met wie je naar de bioscoop ging? Ging u bijvoorbeeld in de week alleen en in het weekend met vrienden?

Nee. Dat bleef hetzelfde, of ik nu alleen was of samen met iemand ging. Het was in het weekend.

Altijd in het weekend?

Ja, in de week was er school en moesten er dikwijls lessen worden geleerd.

00:17:31 Ging u vaak naar de bioscoop? Wekelijks, tweewekelijks, maandelijks?

Wekelijks.

Eén keer?

Ja, éénmaal.

Ging u meer of minder naar de bioscoop tijdens uw jeugd jaren in vergelijking met nu?

Ja, absoluut. Er zijn zelfs films die ik meer dan tien maal gezien heb.

Zoals?

‘Twintigduizend Mijl Onder Zee’ van Jules Verne. Ik heb hem gekocht onlangs, ik heb hem nu op tv. En een film met Fernandel, ‘La Vache Et Le Prisonnier’, ‘De Koe En De Krijgsgevangene’. Mijn vrouw ziet die ook graag.

Dat was in cinema Vooruit. En 'Twintigduizend Mijl Onder Zee' hebben ze in de Capitole gegeven. Dat weet ik nog heel goed.

Ging u meer of minder naar de bioscoop nadat u trouwde?

Minder.

Maar u ging wel nog?

Ja. Ik moet ook nog zeggen dat het gebeurde dat er periodes waren waarin ik minder naar de cinema ging doordat er een verlenging van het filmprogramma was. Herhaalde weken.

En er dus geen nieuwe films waren?

Nee. Wegens het succes draaiden sommige films drie of vier weken of misschien nog langer.

Tijdens uw jeugdijaren bedoelt u dan?

Dan ging ik meer ergens anders naar de cinema. Een andere locatie gaan zoeken. Maar doorgaans, als men elke week veranderde van programma en het interesseerde mij, dan ging ik daar naar gaan kijken.

Ging u meer of minder naar de bioscoop wanneer u kinderen had?

Ja.

Minder?

Ja, veel minder. De laatste film dat ik gezien heb in de bioscoop is al verschillende jaren geleden. Dat was in de Kinopolis, 'The Day After'. Een atombom valt en alles wat er zich na de vernietiging afspeelt.

En was dat met uw kinderen?

Nee, ik ben dan alleen geweest. En als je buiten kwam, dan was je zeer tevreden dat alles daar nog stond (lach). Echt. De film toont een zuiver beeld. Je ziet de bom vallen en je ziet wat er zich daarna allemaal afspeelt.

De dag nadien.

Ja, de dag nadien. Maar ook de jaren nadien, want je had ook de nucleaire winter. Zeer indrukwekkend. Die film is nu op dvd te krijgen, maar ik heb hem niet gekocht. Dat was de laatste film, maar dat is toch al enkele jaren geleden. Sedertdien ben ik niet meer naar de Kinopolis of naar een andere cinema geweest.

Ging u tijdens de week of tijdens het weekend?

Tijdens het weekend.

Was uw bioscoopbezoek seizoensgebonden?

Nee.

U ging dus even vaak in de zomer als in de winter?

Ja. Maar dat hing vooral af van het weer.

Dus, het was toch seizoensgebonden?

In de grote vakantie kon je gaan wanneer je wou, ook in de week. Als het slecht weer was dan, kon je toch naar de bioscoop. Als het goed weer was in het weekend, was ik gaan fietsen of met vrienden weg.

Dus, het hing wel af van het weer?

Ja. En ook wel van de periode, of het al dan niet schoolverlof was. Dat hing wel seizoensgericht samen.

Ging u meer of minder naar de bioscoop tijdens de vakanties?

Minder.

Minder tijdens de vakanties?

Ja, normaalgezien was dat minder. Het is vakantie en je gaat dan ook al eens weg, op reis bijvoorbeeld. Ik ging in de vakantie ook met mijn ouders weg, dus dat was automatisch minder.

En tijdens de wintervakantie, bijvoorbeeld met kerstmis?

Ja, ook.

Dan ging u ook minder?

Nee, dan ging ik ook wekelijks naar de cinema.

Maar niet specifiek meer?

Nee, want de film speelde een week. Dus, je kon eigenlijk gaan wanneer je wou.

00:25:54 Hoe ging men naar de film of naar de film? Taxi?

Nee, te voet. Het was maar een paar honderd meter.

Waarschijnlijk ook niet met de auto dan?

Nee.

Met de bus?

Nee.

Met de fiets?

Ook niet, nee.

Want het was vlakbij?

Het was vlakbij, zelfs naar de stad. Je staat op tien minuten aan de cinema in de Veldstraat. Dus, het was niet zo spectaculair dat ik de bus of de fiets nam.

Ging men in dagelijkse kledij naar de bioscoop?

In?

In dagdagelijkse, gewone kledij?

Ja, absoluut.

Was er een verschil bijvoorbeeld als u naar de Capitole ging? Werd er daar meer op de kledij gelet in vergelijking met de wijkzalen?

Nee. Ik maakte daar geen onderscheid in.

En de andere mensen?

Ja.

In de Capitole was het iets deftiger?

Ja, iets chiquer.

Mensen kleden er zich wat meer op?

Ja. In cinema Capitole had je ook een groot balkon waar je kon zitten dat een paar franken duurder was, éénentwintig franc. En de zaal was prachtig. Het was altijd aangenaam om daar te vertoeven om een film te bekijken.

En kwam daar een iets deftiger publiek naartoe?

Ja, absoluut.

En in cinema Select en de andere?

Ook. Daar kwam er toch precies minder volk dan in andere cinema's.

Dus, Capitole was echt wel een publiekstrekker?

Ja. Cinema Century was iets meer voor de jeugd. Het was een plezier, met al die *far west* films. Hoe meer doden, hoe meer erbij kwamen. En tussendoor werd er dan ook eens een film van den dikken en den dunnen gedraaid.

En wat draaide men dan in de Capitole?

Meer avonturenfilms. Soms ook eens romantische films, zoals (respondent denkt na over filmtitel). Met die kinderen en Julie Andrews.

Die musical. Ik weet welke u bedoelt. Dus musical, romantische films en avonturenfilm?

Ja.

En hoe verliep een bezoek eigenlijk? Ik ga met u de bioscoop eens doorwandelen, van aan de ingang tot wanneer u neerzat. Ik ga dat aan de hand van vragen me u eens te proberen doorlopen, van aan de kassa tot in de bioscoopzaal. Wie kocht het ticket?

Ik. Dat was een éénpersoonshokje waar een kassierster inzat met een rol tickets. Je ging binnen en daar stond een andere dame die de ticketjes scheurde, zoals ik hier net al heb verteld. Ze ging met de zaklamp mee en ze toonde je plaats. Het hing er van af. Als je rond kwart voor twee binnenkwam, was het nog klaar in de zaal en was dat geen probleem. Ik zette me dan vooraan en ik wachtte tot de film begon.

En was die begeleiding naar de zaal in alle bioscopen?

Ja, doorgaans wel. Dat was allemaal onder begeleiding.

Was er een rij buiten aan de kassa?

Soms. Als het een kassucces was, kon je eens een rij hebben. Of tegen het uur dat de film ging beginnen, tegen twee uur, want de mensen wilden vanaf het eerste beeld de film al zien.

En kon men buiten het geluid van de film al horen, bijvoorbeeld door luidsprekers?

Nee. Het was allemaal zeer goed geïsoleerd. Je kon buiten niets horen.

Waren er verschillende soorten tickets? U hebt het hier juist eigenlijk al aangehaald.

Ja. Je had verschillende tickets voor vooraan, meer vanachter in de zaal en voor het balkon.

En waren daar grote prijsverschillen tussen?

Nee, hoogstens een paar franken. Op balkon was het ook aangenaam om te zitten. Je zag meer naar beneden toe. Je zat meer rechtover het scherm. Dat was zeer aangenaam om te zitten.

En was daarop controle?

Soms.

En hoe werkte dat dan?

De vrouw met de zaklamp kwam dikwijls eens vragen of ze je ticketje eens mocht bekijken, om te zien of je niet in een andere categorie zat.

Wanneer ze je naar de zaal bracht of wanneer je al neerzat?

Ja, want er kwamen al dikwijls mensen binnen voor dat de film begon.

Dan kreeg je geen begeleiding?

Nee, want het is klaar. Ze scheurde tussen de ingang van de zaal en het loket waar je betaalt had je ticket en je ging binnen. Ze ging niet mee met die zaklamp. Dus, je kon je zetten waar je wou.

Het was alleen als het donker was dat ze met je meeging?

(respondent knikt)

Was er een portier?

Nee.

Ook niet in de iets chiquere bioscoop, zoals de Capitole?

Nee, niet specifiek een portier gezien.

Was er zaalpersoneel?

Ja, uiteraard. Voor te kuisen, maar dat was dan buiten de uren. 's Morgens kwamen zij de cinema's kuisen.

Hoe zag de bioscoop er uit?

Dat waren allemaal bruine stoelen, zetels, waar me comfortabel in zat. Het decor was dikwijls met gordijnen. Het scherm ging open en toe met gordijnen. Als de film begon, deed men het gordijn open. Als de film gedaan was, deed men het gordijn toe. Opzij was er verlichting.

Verlichting die van beneden naar boven scheen?

Ja, van die sfeerlampen. Dat bestond. Het was echt aangenaam. Het plafond en de muren waren dikwijls in verschillende kleuren. Het was echt aangenaam.

Waren het losse of vaste stoelen of zetels? U vermeldde hier juist zetels, maar was dat overal?

Nee, ik heb cinemazalen geweten met houten stoelen.

Kan u op die cinema's een naam kleven?

In de buitenwijken.

En dat waren echt stoelen?

Ja, van die houten stoelen die openklapten.

Klapstoelen?

Ja.

Die stonden niet vast, maar werden daar gewoon gezet?

In de grote cinema's had je bruine klapzetels.

Van hout?

Die waren misschien van hout, maar alleszins met een stof erover, zodat het wat chiquer was. Maar daar waren geen prijscategorieën. Het was niet zo dat als je meer betaalde dat je in een chiquere zetel zat. Dat was in heel de zaal zo.

Gans de zaal dezelfde zetels of stoelen?

Ja.

En het waren dus meestal klapstoelen?

Ja.

En bij de iets chiquere bioscopen met een stoflaag?

Ja.

En die waren waarschijnlijk ook iets comfortabeler?

Ja.

Was er een gordijn?

Waar?

Aan het bioscoopscherm?

Ja, zoals ik hier net zei. Als de film begon, gingen de gordijnen open, over heel de lengte van het scherm. (respondent wijdt uit over de formaten van de film).

Was er in alle bioscopen een gordijn? Bijvoorbeeld in de Vooruit?

Ja, ook daar was er een gordijn.

Herinnert u zich bioscopen waar er geen gordijn was?

In de buitenwijken. Dat was meer simpel, dat was voor de simpele werkmens. Dus, die waren tevreden dat ze voor tien franc eens naar de cinema konden gaan. Ik denk dat dat in cinema Novy was, voor zover ik me herinner. Ik heb het alleszins geweten, maar niet in de grote cinema's. Cinema Century en cinema Select waren steeds met gordijnen die opengingen en cinema Rex ook. Dat was chiquer, meer voor een stadspubliek.

Was er verwarming in de bioscoop?

Ja.

Altijd?

Het is te zien. In de zomer minder natuurlijk (lach). Doorgaans was het altijd verwarmd.

Was er versiering?

Versiering van bloemen? Nee, niet zo geweten.

En bijvoorbeeld filmposters aan de ingang?

Ja, filmposters, affiches. Vooraleer je binnen ging, had je links en rechts achter glas allemaal foto's en affiches van wat er te zien was en wat er volgende week speelde. Dat hing allemaal uit.

En hingen er binnen in de bioscoop affiches, posters of schilderijen van actrices of acteurs?

Soms van een actrice.

Posters dan?

Ja, maar niet veel.

Was het er netjes?

Ja, ze waren proper. Natuurlijk lag het na de vertoning, tegen de avond, wel vol met papertjes van de Artic ijsjes en de stokjes daarvan. Of ook wel eens een

blikje cola of bier, dat men had meegebracht en op de grond wierp. Maar doorgaans was het proper in de cinema als je binnen kwam.

Zag u iets van de infrastructuur, waarmee ik de projectiekamer bedoel? Zag u de projectiekamer als u in de bioscoop zat?

Nee, de projectiekamer was volledig afgeschermd. Je zag enkel het voorste van de projector, de lens en een stuk van de bobijn van de film.

Was er een soort gat in de muur?

Ja, dat waren projectiegaten.

Was dat groot?

Zoiets (respondent beeldt de grootte uit met handen). En daarnaast had je ook een kijkgat voor de operator.

Dus, je had een gat van dertig centimeter bij dertig centimeter voor de projectie?

Ja, en dat was ook nog eens met glas afgeschermd. Dat was voor het roken, als dat zou gebeuren, en voor het stof.

En het groot was het kijkgat voor de man die projecteerde?

Iets kleiner.

En was dat ook met glas afgeschermd?

Soms wel, soms niet. Zo kon de operator zien hoe het was in de zaal, of er al volk genoeg was of dat de klank al voldoende luid stond. Hij had alles onder controle. Ook om muziek te laten spelen. Hij had alles onder controle, want ik heb dat zelf gezien in de filmcabine bij de voorzitter. Dus, ik weet hoe alles gegaan is.

Hoe verliep een programma? Waren er reclamefilmpjes of dia's?

Alle twee.

Dia's hebt u ook nog meegemaakt?

Ja, reclame voor aankoop van schoenen bijvoorbeeld. Dat was reclame voor een bepaald artikel. Dat was met een diaprojector, ik heb dat gezien in de cabine.

Was dat vooral in de beginjaren, of is dat stilletjes aan verdwenen?

Ja, na jaren is dat verminderd. Er werd ook eens een documentaire gegeven over een bepaald land, zoals nu in 'Vakantieland'. En er was ook het journaal,

Belgavox, dat werd getoond. En dikwijls ook nog een tekenfilm of een film van den dikken en den dunnen. En dan was er een pauze, waarin ze met ijsjes of koeken rondgingen. En dan werd er overgegaan tot de projectie van de film.

Dus, reclamefilmpjes waren er ook wel een keer?

Reclamefilms waren er ook.

Los of samen met de dia's?

Los. Dat was een bobijn dat ze draaiden.

Maar werd dat soms gecombineerd, bijvoorbeeld eerst dia's en dan reclamefilmpjes via de bobijn?

Dat hing van de programmatie af. Het deed er niet toe hoe ze dat deden.

Dus, er waren ook actualiteiten?

Ja, absoluut.

Dus, een filmprogramma bestond eigenlijk uit een aantal kortfilms...

Een kortfilm, een documentaire.

Reclame?

Dan Reclame.

Journal?

Ook. En dan een pauze van enkele minuten en dan de film.

Dus, een voorfilmpje, reclame, actualiteiten, pauze en hoofdfilm?

Ja. Het kon ook zijn dat ze de pauze voor/na de film gaven en dat ze dan terug begonnen met reclame. Het gebeurde ook dat men tijdens de reclame rondkwam met crèmes de glace.

Kon het ook dat er alleen actualiteiten waren als voorfilmpje en dan meteen de hoofdfilm? Dus, actualiteiten, pauze, hoofdfilm, kon dat ook?

Nee, omdat ze de film een aantal maal per dag moesten kunnen vertonen. De film was gewoonlijk gedaan om twintig voor elf, dan waren de cinema's gedaan. Dan verlieten de mensen de zaal en moest de operator nog zijn laatste bus van elf uur kunnen nemen. Zo was dat tezamen. Ik geloof dat een film vier maal per dag gedraaid werd, de hoofdfilm dan. Want de rest moest ook nog vertoond worden. Dat was altijd vastgesteld.

Was het een doorlopende show of aparte vertoningen? Waarmee ik bedoel dat het was aangegeven dat de film twee uur, om vier uur, om zes uur...?

Ja.

Of begon de film om twee uur en begon hij altijd doorlopen?

Nee, je had steeds een vast programma: documentaire, reclame, pauze en dan terug de film. Je had altijd een vast programma.

En als de hoofdfilm gedaan was, begon dat opnieuw? Met actualiteit, voorfilmje,...

Ja. Eerst was er altijd een paar minuten pauze. Ze lieten eerst wat muziek draaien en dan begonnen ze opnieuw: documentaire of journaal, afhankelijk van de programmatie. En dan na zoveel tijd begon de hoofdfilm terug. En dat was aangegeven op de affiche. En dat heb je nu nog.

Ja?

Als je kijkt in de streekkrant, kan je dat zien.

Nu wel, maar was dat vroeger ook?

Ja.

Of begon de film gewoon om twee uur en kon je in de bioscoop binnenkomen wanneer je wou?

Je kon binnenkomen wanneer je wou. Als het donker was, dan toonde de mevrouw met de zaklamp je een plaats. Als het klaar was, tijdens de pauze of tussen het overschakelen van bobijnen, moest er niemand meegaan. Dan was er geen probleem.

Dus, er was duidelijk aangegeven om twee uur begint de film?

Ja, of je kon dat ook vragen.

Of was het enkel aangegeven dat de bioscoop om twee uur open ging...

Dat was altijd.

Doorlopend tot elf uur?

De cinema ging open vanaf half twee. En om twee uur begon het programma. Maar soms begonnen ze eerst met andere zaken: reclame of actualiteiten. En dan de film. Dat hing af van de cinema en het programma.

En als je bijvoorbeeld later wou komen? Stel dat je tussen drie en vijf uur naar de bioscoop wou, wist u dan wanneer de film begon?

Op voorhand? Nee. Je kon bellen.

En het vragen, wanneer de tweede voorstelling begon?

Ja. Ik weet nog heel goed dat de kassierster van de Century met een gewone zwarte telefoon bij haar. En de mensen vroegen dat.

Dus, het was eigenlijk een doorlopende voorstelling, waarbij de film constant werd herhaald en u wist dat om twee uur de bioscoop open ging, en dat u eender wanneer kon gaan?

Om half twee ging de bioscoop open en kon je je ticket al aankopen. Als er natuurlijk tegen twee uur al volk stond. Maar het was vooral bij kassuccessen dat je dikwijls moest aanschuiven. Maar je moet er op rekenen.

Dus, het was niet met vaste vertoningsuren zoals nu?

Nee.

Als je nu naar de bioscoop gaat, als je naar de voorstelling van twee uur bent geweest, moet je naar buiten als de film gedaan.

Nee. Ik heb nog geweten dat ik tweemaal naar de film keek.

U bleef dan gewoon zitten?

Ja, en nog andere mensen ook. We bleven dan tweemaal naar de film kijken. Absoluut. Als je heel de dag wou blijven, kon dat.

Dus meestal waren er twee films per vertoning?

Een documentaire, dan het journaal, dan reclame, dan een pauze en eventueel nog tekenfilm bij. En dan de hoofdfilm. Maar het kon zijn dat ze eerst met de kleine films begonnen en dan met de hoofdfilm. Het hing af van het programma.

Hoelang duurde eigenlijk het deel voor de hoofdfilm: actualiteiten, reclame,...?

(stilte)

Een half uur, een uur?

Alleszins driekwartier, want je had maar vier vertoningen van de hoofdfilm per dag. Dus vier maal één uur en een half. Dat is dan al zes uur. Dat is dan al van twee tot acht. Dus dan mag je toch rekenen voor ongeveer een driekwartier.

00:52:27

Wat was het imago van de bioscoop? Hoe keek men naar de bioscoop? Keek men daar bijvoorbeeld op neer

Men keek daar gewoon naar. Men verwacht dat de film begint en men volgt alles tot alles gedaan is. Met verwachte geen spectaculaire zaken. Als het een avonturenfilm was, verwachtte men dat er spanning en een climax zou komen. Soms was men ontgoocheld omdat me beter had verwacht.

Dus, het was eigenlijk een ontspanningsactiviteit?

Ja. Men ging vooral in het weekend naar de cinema. De meeste mensen kwamen om zich te ontspannen. En het was zeer aangenamer tegenover nu, met de dvd en de home cinema. Ik vind nog steeds een mooie film op een groot scherm het beste. Want het is nu duur geworden. Het is zeven of acht euro om nu naar de Kinopolis te gaan. Het is ook allemaal te zien hoe en wat.

Wat herinnert u zich van de prijs of alternatieven voor inkom van de bioscoop? U zei het hier juist al. Negentien franc voor de gewone plaatsen en éérentwintig franc voor de iets mooie plaatsen?

Ja.

Wat voor een publiek had de bioscoop?

Een gewoon stadspubliek. De mensen uit de omgeving kwamen gewoonlijk altijd naar dezelfde bioscopen, zoals ik. En ze hadden de keuze, omdat de cinema's allemaal in dezelfde omgeving waren.

En was er bijvoorbeeld een verschil in het publiek dat naar de Capitole ging en het publiek dat naar andere bioscopen ging?

Ja, soms wel. Cinema Century waren allemaal jonge mensen van rond de veertien, vijftien jaar voor die *far west* films. En vanachter waren het meer koppels die zaten. Die zaten vanachter in de cinema. In cinema Capitole had je meer man en vrouw die kwamen. Je moest niet reserveren, dat was ook gemakkelijk.

Waar, in Century?

Nee, in de cinema's. Je moest nooit een plaats reserveren. Je kwam binnen en je wist dat er plaats was. Soms gebeurde dat, dat zijn uitzonderingen. Ik heb het meegemaakt. Bij de film van Elvis was de cinema al volzet en kon je niet gaan naar de vertoning. Zulke zaken, uitzonderlijk dan. Of dat er al zeer veel volk was en dat je toch liever midden in de zaal wou zitten. Dat kon niet meer, je moet opzij in de zaal zitten. Want het scherm is verschillend. Als je rechtop zit of opzij, dat is hetzelfde niet.

Hoe was de sfeer voor de filmvoorstelling?

De mensen kwamen binnen en zette zich rustig en op hun gemak in de zetel. Ze wachtten gewoon af.

Dus, niet opgewonden?

Nee, men bleef rustig. Er speelde muziek, tot wanneer de film begon. En dan kon je de projectie zien. De gordijnen gingen dan open. Century Fox Film presenteert of Columbia Film. Op het ogenblik dat dat op het scherm kwam, gingen de gordijnen open. De lichten gingen ondertussen uit.

Hoe was de sfeer tijdens de filmvoorstelling?

Iedereen zat alles letterlijk te volgen. Het was stil in de zaal.

Gaf men commentaar?

Nee. Soms was er lawaai van iemand die een zak chips mee had, dat hoorde je goed. Trouwens nu nog altijd in de cinema. Of iets van koekjes, iemand die bezig was met een koekje open te doen. Dat kon je eens horen, maar anders.

Er werd geen commentaar gegeven op wat er gebeurde?

Nee.

Hoe was de sfeer na de filmvoorstelling?

De mensen waren tevreden. Men was ontspannen. Ofwel bleef men verder kijken naar de verdere actualiteiten ofwel ging men naar huis. Als het een zeer mooie film was, bleef ik tweemaal zitten. Er werd daar niets op gezegd. Natuurlijk was het dan in plaats van twee uur zes uur vooraleer ik buiten kwam. Dan kon je thuiskomen en direct beginnen eten (lacht). Als de film je boeit en je hem nog eens wou zien, dan mocht je een tweede maal blijven zitten.

At men tijdens de voorstelling? Werd er gegeten?

Nee, soms hoorde je iemand die een koekje of chips open deed, maar doorgaans niet. Of tijdens de pauze, iets van Artic. Dat waren allemaal ijsjes.

Maar die werden eigenlijk al opgegeten tijdens de pauze?

Ja, uiteraard. De pauze dient daarvoor. Dat was van Artic en ik geloof dat dat tien of twaalf franc voor een Artic was.

Rookte men in de filmzaal?

Nee. Dat was normaalgezien verboden om te roken.

Dus, dat gebeurde ook weinig?

Nee, dat gebeurde niet.

Waren er soms ruzies of rellen? U hebt het daar juist eigenlijk al gezegd.

Ja. In de buurtcinema's kon je dat eens tegenkomen dat jonge gasten van jaar of tien, twaalf jaar door één of andere reden er plezier in vonden om er ruzie te beginnen maken, iedereen te storen en luid op te zitten babbelen. En dan vraagt men aan die personen om te zwijgen en het ene woord brengt het andere mee. En zo ontstond er een ruzie. Zo gebeurde dat.

En hoe werd dat opgelost?

Dan werd er dikwijls iemand van het personeel bijgehaald. En dan wachtte men af. Maar als het zich hernam, dan werd er de politie bijgehaald.

Werd je niet gewoon de zaal uitgestuurd?

Dat kon ook, dat men je de zaal uitzette. Maar zo ontstonden over het algemeen de ruzie: door luidruchtig lawaai te zitten maken, te babbelen, ander lawaai. Door mensen echt te storen om hen op te zetten voor ruzie te maken. Dat gebeurde. En als dat zeer jonge jongens waren, ontstonden er vechtpartijen. Meer niet. Maar niet in de stadscinema!

Dus, er werd echt op de film gelet?

Ja. In de grote cinema's was het echt met de bedoeling dat je naar de cinema ging om echt naar de film te kijken.

Was dat in de andere bioscopen ook, of alleen in de grote?

In de andere cinema's ook. In de buitenwijken was er meer volk. De cinema's waren wat kleiner tegenover de grote cinema's in het stad.

Maar mensen kwamen ook om naar de film te kijken?

Ja, die mensen waren tevreden. Het was zondag en men ging naar de cinema, vooral als het slecht weer was. Dan zat er gewoonlijk ook veel volk in die cinema's.

Er werd ook effectief daar op de film gelet?

Ja.

Was er een pauze?

Ja, altijd.

Tussen de hoofdfilm en alle voorgaande films? Of ook op andere momenten?

Dat was net zoals in de andere cinema's met pauze.

En wanneer was die pauze? Altijd tussen de hoofdfilm en de rest, zijnde de actualiteiten en...

Ja, een paar minuten. Tijdens de pauze liet men dan een vijfenveertig toeren plaatje draaien en na twee of drie minuten werden de lichten weer gedoofd en begon de reclame. Dikwijls niet volledig verduisterd, de ene keer wel en de andere keer niet. En dan het journaal, volledig in het donker. En dan de grote pauze, voor de ijsjes te eten.

Er was nooit een pauze tijdens de hoofdfilm?

Nee. Het was niet zoals nu op tv dat men drie of vier maal onderbreekt met reclame, die storend is. Nee, dat bestond niet. Je zag de film aan één stuk. Ik heb dat allemaal meegemaakt. Dat waren twee grote projectoren met bobijnen van een goed half uur. Dat was doorlopend.

Wat betekende de bioscoop binnen de gemeenschap?

Het was voor de mensen cultuur en ontspanning. Zuiver en meer niet.

En werd film gezien als cultuur?

Het werd aanzien als cultuur, aangezien film behoort tot cultuur.

Film behoort tot cultuur, maar keken de mensen daar zo naartoe?

Ik denk dat de mensen ingesteld waren en met het idee naar de cinema gingen om naar een mooie film te kijken en zich te ontspannen. Meer niet. Of het nu ging om het imago van de film als cultuur...

Dat speelde geen rol?

Nee. Ik werd daar anders in, doordat ik films leerde maken. Ik lette op de opnames, de standen en de belichting. Bij mij begon dat anders te worden. Ik begon een andere kijk te krijgen op film. Nu nog dikwijls. Natuurlijk ben ik daar wel in verminderd doordat ik gestopt ben. Maar vroeger lette ik daarop en hoe de film gemaakt werd, en of er geen fouten gemaakt werden.

En denk je dat er een verschil is binnen de verschillende generaties en de manier waarop zij naar de bioscoop keken en de betekenis die ze er aan gaven?

Ja. Effectenfilm begonnen op te komen, zoals James Bond films en 'Star Wars' films, science fiction. Dan begon men werkelijk wel een ander publiek te krijgen, omdat er een belangstelling kwam vanuit het publiek om naar die films te komen.

En hoe werd er dan naar film gekeken? Welke betekenis gaf men er dan aan?

Men ging af op de effecten en de trucages die kwamen. Men kreeg een andere belangstelling van publiek.

Men wou spectaculaire dingen?

Ja, die trucages en effecten. Wat ik ook nog kan zeggen is, is dat het niet zoals nu met een dolby systeem over gans de zaal was. Nu hebben de films zes optische klanksporen. Je hebt een klankbox opzij links, één halverwege de zaal en één vanachter. En langs de andere kant hetzelfde. Je hebt nu een surround systeem. Dat is met zes klanksporen op de film. Vroeger was dat gewoon stereo, links en recht van het scherm had je twee boxen. Een surround en een dolby bestonden niet in die tijd. Het is pas vele jaren later dat dat uitgekomen is en dat de film een andere kwaliteit kreeg.

01:05:41 Wat betekende naar de bioscoop gaan voor de mensen?

(stilte)

Louter ontspanning zoals u hier juist zei?

Ja. Louter ontspanning. Men verwachtte een actiefilm, dikwijls met indianen of de misdaadorganisatie.

Wat betekende de bioscoop voor u persoonlijk?

In het begin als ontspanning, maar ik toen ik het begon te beoefenen als hobby, kreeg ik er een andere kijk op. Dan kreeg ik daar een ander gedacht over. Het was veel moeilijker. Het ziet er simpel uit, de mensen weten niets en zitten naar de film te kijken. Ze weten niet hoe de film gerealiseerd wordt en hoe onslachtig dat was. Ongelofelijk wat er allemaal komt bij kijken!

Hoorde een bioscoopbezoek bij een speciale gelegenheid?

Een speciale...

Een speciale gelegenheid. Hoorde dat ergens bij? Of ging u alleen naar de bioscoop?

Nee, niet bij speciale gelegenheden. Nee, het bleef een ritueel, een gewoonte om elke week eens naar de cinema te gaan. Het is kwart voor twee of half twee en ik ben naar de cinema. En een paar minuten later was je binnen.

Was bioscoopbezoek een act van rebellie? Een soort van verzet tegen iets?

Het is aangenamer om naar een film te kunnen kijken, en daarvoor te betalen, waaraan je iets hebt. Je gaat bijvoorbeeld cafés binnen en je wordt geconfronteerd met dronkenschap en andere miserie. Daaraan vond ik de film meerwaardig.

Was bioscoopbezoek een sociale activiteit?

Sociaal? Spectaculair kan je het wel niet noemen. Het bleef louter ontspanning.

Maar was het echt een sociale activiteit waar mensen elkaar tegenkwamen, of niet?

Nee.

Spraken mensen met elkaar in de bioscoop bijvoorbeeld?

Nee. Men ging naar de bioscoop. Men zette zich, woonde de vertoning bij en gingen dan naar huis. En het was gedaan. Of het was iets speciaal, zoals 'The Day After', waarbij men zich afvraagt of dit hier ook zou kunnen gebeuren en wat er zou gebeuren met ons. Dat men zich zorgen kan maken over iets. Maar dat was de bedoeling niet van die film, het was gewoon als ontspanning.

Maar het was eigenlijk wel een activiteit waar veel mensen aan deelnamen, en wat vele mensen deden?

Ja, uiteraard. Er was toch belangstelling voor de film.

En werd er soms niet gesproken aan de kassa tegen elkaar? Mensen die je eigenlijk niet kent en ook kwamen voor de film?

Nee, niet bepaald. Men schoof aan de kassa aan, men betaalde en men ging binnen. Maar het kon gebeuren dat men tijdens het aanschuiven of voor men binnen ging naar de foto's keek van de film, wat er te zien was in de film. Of de week nadien.

Dus, bioscoopbezoek was voornamelijk ontspanning?

Ja.

Was bioscoopbezoek een culturele uitstap? Zag men naar de bioscoop gaan als cultuur?

Nee. Ik wel, toen ik zelf begonnen ben met film. Toen zag ik dat meer cultureel, want er kwam daar heel veel bij kijken. Maar het gewone Cinemascope bezoek niet. Men kijkt naar de film en men volgt het verhaal. Daarna besluit men of het interessant was of niet, maar meer niet.

Associeerde u een bioscoopbezoek met iets anders, met een afspraakje, op café gaan of dansen? Ging u bijvoorbeeld naar de bioscoop en daarna op café of gaan dansen?

Nee, want 's avonds mocht ik dan meestal nog niet binnen in cafés (lacht). Als je maar een tiener bent van een jaar of acht, negen. Tot je zestien jaar mocht je niet op café. Maar dan noch, ook al was ik zestien jaar. Ik had daar nog geen belangstelling voor. Het bleef bij het bioscoopbezoek en daarna naar huis. En meer niet. Of het zou moeten lukken dat ik wat honger kreeg, maar doorgaans ging ik direct naar huis

Hoe ervaart u de veranderingen in het bioscooplandschap? Hebt u daar verandering gezien: in de bioscoop, in de film, ...? Hebt u bijvoorbeeld een daling van het bezoek gezien met de komst van de tv?

Ja, gans die periode heb ik dus meegemaakt.

Hebt u veranderingen gezien in die periode, de jaren '50, '60?

Ja, zelfs bij ons in de filmclub ondervonden we dat. In de jaren '50 kwam tv op en dan was er de grote belangstelling voor de tv. Het bioscoopbezoek verminderde, je kon dat zien. Ik ondervond dat ook.

Ook minder leden in de filmclub omwille van de komst van de tv?

Ja, ik heb woensdagavond of vrijdagavond projectieavonden voor het publiek meegemaakt en dat er niemand was. Praktisch niemand. Woensdag was dat omdat er voetbal was en vrijdag wilde de mensen elders gaan, iets gaan drinken, op restaurant gaan of bij familie gaan. De mensen hadden dikwijls gewerkt in de week en ze konden dan pas in het weekend bij familie gaan. Ze wilden dan eventueel ook naar tv kijken. Vooral als de kleuren-tv er was, dan was het nog slechter. Dus, de cinema is werkelijk zienderogen achteruit gegaan. Ik denk zelfs tot zover dat er ook in de Kinopolis een zeer gevoelige daling is. Vooral in de zomerperiode. Als het goed weer is in de zomer, mag er zoveel Kinopolis zijn als men wil. Het bezoek blijft weg. Maar vroeger bij de opkomst van de tv was het het slechtste. Nieuwe programma's, feuilletons en films die opkwamen op tv.

De mensen bleven eerder thuis?

Ja, zelfs bij filmavonden in de filmclub bleven de mensen ook weg.

01:13:58 Ervoer u de verzuiling van de bioscoop?

De?

De verzuiling van de bioscoop? Daarmee bedoel ik of er sprake van een socialistische of katholieke bioscoop? Werd daarover gesproken?

Nee, het was neutraal.

De Vooruit was bijvoorbeeld wel een socialistische bioscoop, maar maakte dat de mensen iets uit?

Nee, dat maakte niet specifiek veel uit. In het algemeen bekeken hielden de mensen daar geen rekening mee. Zelfs in geval van verkiezingen bleven de mensen daarom niet weg uit de cinema. Er werd zelfs geen reclame van één of andere partij gemaakt. Soms kon men beelden zien van stakingsacties in het journaal, dat wel, maar niet in verband met de verkiezingen. Of bijvoorbeeld betogingen van studenten aan de universiteit, dat heb ik zelfs persoonlijk meegemaakt. Maar niet specifiek verwezen naar een partij.

Het was niet zo dat katholieken niet naar de Vooruit gingen omdat dat zogenoemd een socialistische bioscoop was?

Nee.

Dat leefde eigenlijk niet echt onder de mensen?

Nee. Daar was nooit sprake van. Er waren wel mensen, maar dat was zeer minuscule, die elke week toch naar dezelfde cinema gingen.

Maar had dat iets te maken met het feit dat het bijvoorbeeld een katholieke cinema was?

Nee, daar was geen sprake van. Men bleef neutraal. Men ging naar een mooie of goede film, men betaalde aan de kassa, men ging binnen, men zette zich en men aanschouwde de film. En meer niet.

Herinnert u zich katholieke waarschuwingen tegen bioscoopbezoek in uw omgeving?

(stilte)

Werd dat afgeraden door de kerk?

Afgeraden om naar de cinema te gaan? Nee, nooit niet gehoord of geweten.

U hebt geen waarschuwingen opgemerkt?

Nee.

En wat was de houding van autoriteiten? Waarmee ik bedoel, hoe stond de school ten opzichte van naar de bioscoop gaan?

De scholen gingen dikwijls naar de cinema. Het werd afgesproken om bijvoorbeeld op een woensdagnamiddag naar de cinema te gaan. Wat er ook gebeurde, waren projecties in de voormiddag. Maar dat was allemaal voor de kinderen. Men gaf tekenfilms in de cinema Capitole.

In het weekend dan?

Ja, de zondagvoormiddag gaf men dikwijls tekenfilmprojecties, allemaal de bekende Walt Disney. Speciaal voor de kinderen, aan speciaal tarief. Dat heb ik ook geweten. Maar daar ging ik natuurlijk nooit niet aan toe.

Dat is logisch. Herinnert u zich een zekere houding van de kerk? Nooit iets gehoord over hoe de kerk tegenover naar de bioscoop gaan stond?

Nee. Of het moet in latere jaren zijn geweest. Met extreme films, zoals 'The Exorcist', met duivelse elementen. Dan misschien, maar vroeger werd dat in de cinema nooit gegeven. Die films bestonden nog niet. Je had wel de griezelfilms

of de thrillerfilms van Hitchcock en al. Ik heb zelfs ook een thrillerfilm van Hitchcock gekocht, 'De Vogels', 'The Birds'. Die heb ik ook gekocht en verschillende malen gezien. De films die ik vroeger gezien heb, zoals die van Fernandel en 'The Birds', zijn nu in kleuren. Maar vroeger zag ik ook wel eens graag een zwartwitfilm.

01:18:26   Wie bepaalde de filmkeuze als u naar de bioscoop ging?

Dat was ikzelf. Ik had er geen probleem mee om naar de bioscoop te gaan. Ik keek eerst in de krant om te zien welke films er speelden, want ik moest rekening houden met kinderen niet toegelaten, want dan kan ik niet naar die cinema gaan. Je moest dus eerst in de krant lezen welke films kinderen niet toegelaten waren. Dat was vroeger een groter probleem dan nu. En dan kon je beslissen naar welke film je ging.

Wat bepaalde uw filmkeuze?

Als je graag een politiefilm, misdaadfilm of een *far west* film zag. Je wist uit welke soort films je kon kiezen.

Dus, het genre had een bepalende invloed?

Ja. Je bepaalde zelfs het genre van de film die je wou zien.

Ging u bijvoorbeeld ook naar romantische films kijken?

'The Sound of Music', die film was het! In de Capitole hebben ze hem gegeven.

Dus, eigenlijk hing het er vanaf in welk genre u op dat moment zin had?

Ja. Wat er ook in de Capitole werd gegeven, is The King And I. Ik heb hem gezien en ik heb hem ook op dvd. The King And I, met Yul Brynner. Dat is ook meer een romantische films?

Dus, wat bepaalde u filmkeuze dan? U ging eigenlijk naar allerlei soorten films kijken?

Ja. Eens naar een *far west* film, eens naar een romantische film, eens naar een misdaadfilm.

Afhankelijk van waar u zin in had?

Ja. Liefdesfilms interesseerden me toen nog niet. Dat werd trouwens ver niet gegeven. Er kwam soms wel eens een liefdesscène in, maar dat was normaal. Je had dat in alle films. Maar niet specifiek romantische films, die werden niet gegeven. Het waren allemaal meer ontspanningsfilms die men gaf.

En bepaalde het succes van de film in andere landen uw filmkeuze? Had dat een invloed?

Ja. Je had natuurlijk vroeger het programma met Jo Robke, die de nieuwe films presenteerde, ofwel in afwachting of in première. En dan kon je aan de hand van de beelden ook bepalen of het er interessant uit zag om naartoe te gaan. De nieuwe films in Amerika kon je hier niet direct zien. Ik wist dat het systeem zo was dat men van elke film de originele, geplakte film nooit zag. Van elke film gaan er een aantal films naar België, naar Frankrijk. Naar alle landen is er een distributiecentrum, dat werd hier dan ondertiteld. De film werd dikwijls eerst in première gebracht in Brussel of in Antwerpen. En dan werd die film verdeeld naar andere zalen in andere steden. En dan kon je daarnaar gaan kijken.

Had de herkomst van de film, het land waaruit de film afkomstig was, een invloed op uw keuze?

Dat was gewoonlijk Frankrijk, want ik zag graag wel eens een Louis De Funès en een Jean Gabin. Dan Engeland en Amerika.

Dus, het land waar de film gemaakt werd, bepaalde wel uw filmkeuze?

Ja. Ook Fernandel en Bridgit Bardot van Frankrijk. Je had veel goede films in Frankrijk.

Waren er landen die u niet aanspraken, waarbij u niet ging als de film uit het land kwam?

Nee. Het was wel vroeger zo dat de Oostbloklanden nog niet meededen. Nu kan je een film uit Tsjechië of Roemenië bekijken, maar vroeger was daar geen sprake van. Het waren gewoonlijk allemaal Franse, Engelse of Amerikaanse films. Maar dat was al voldoende, je had keuze genoeg.

Hadden de sterren in de film een invloed op uw keuze?

Ja. Je had altijd een voorkeur voor een bepaalde acteur of actrice. Je zag die natuurlijk niet elke week in elke film, maar doorgaans wist, verwachtte men toch dat het een goede film ging zijn, als het bijvoorbeeld met John Wayne of Gina Lollobrigida was. De film werd altijd beïnvloed door die acteurs, maar dat wilde daarom niet zeggen dat de inhoud, het verhaal van de film, goed was.

En hadden meningen van anderen een invloed op uw keuze?

Daar werd niet zoveel over gesproken. Soms hoorde je eens dat het een goede film was. Maar als men u de inhoud van de film vertelt, kan het zijn dat je daarna geen interesse meer hebt, omdat men u het verhaal al verteld heeft. Dat kan wel een beïnvloeding hebben.

Had het genre een invloed op uw filmkeuze?

Nee, bij mij niet zoveel. Meer avonturenfilms wel.

Had de reclame rond een bepaalde film invloed?

Daar heb ik nog altijd een hekel aan.

Maar een advertentie in de krant, had dat een invloed?

In de film?

**Nee, de krant, grote posters,... Had dat een invloed op uw filmkeuze?
Bijvoorbeeld posters op straat, advertenties over de film.**

Je kon wel altijd een advertentie lezen over hoe de film is, of hij goed is. Dat is de mening van een aantal mensen die inspiratie ingebracht hebben over de film.

Had dat een invloed op uw keuze: die advertenties, reclame over een film?

Nee, niet bepaald.

Had de bioscoop waar de film speelde een invloed op uw keuze?

Nee.

Het was de film die doorslaggevend was?

Ja. Men ging naar de film, men zat in een aangenaam decor en men keek naar de film. Men had geen voorkeur voor een bepaalde cinema. Ik ga niet zeggen dat er geen mensen waren die geen voorkeur hadden. Volgens het interieur kan je bijvoorbeeld zeggen dat je cinema Capitole of cinema Majestic de mooiste of de interessantste cinema vindt, maar daarom zijn de film nog niet naar je smaak.

Wat herinnert u zich van de film? Herinnert u zich specifieke films?

(stilte)

Specifieke films die u wel zijn bijgebleven?

'Twintigduizend Mijl Onder De Zee', de film van Fernandel 'Don Camillio'. De *far west* films van John Wayne, ik zag dat wel eens graag omdat die films ook zeer mooi zijn van kleur, dat is kodakfilm. Die waren altijd zeer mooi van kleuren. En met John Wayne erin kon dat niet stuk. 'Sound Of Music', 'The Koning En Ik'. Er zijn er genoeg die ik herhaalde malen gezien heb.

Ervoer u hinder van de filmcensuur?

Ja. Die heb ik geweten.

En in welk opzicht?

Als ik vroeger een kleine jongen was, heb ik dat niet zo opgemerkt. Maar toen ik begon aan de film zelf, begon ik de fouten te zien. Je ziet ze bijvoorbeeld

met een blauw hemd aan en in de volgende scène zie je ze met een trui aan. Ik geef maar een voorbeeld. Dus, men heeft zich vergist. Dat zijn regiefouten.

Maar herinnert u zich censuur van de overheid?

Ah, censuur. In elke film is er wel een beetje censuur. Stukken die er zijn uitgenomen. Bijvoorbeeld, toen ik in de filmcabine bij de ex-voorzitter zat, De Hut Van Oom Tom. Daar heb ik dat dus gezien. De operator heeft een blad waarop alle delen staan waarop censuur is, waar men stukken uit gesneden heeft. En in die film zie je hem de hut overgieten met benzine, normaal steek je dan het vuur aan en zie je het hut branden, en in de volgende scène zie je hem al op honderd meter weg van die hut die volledig in vlammen staat. Dus, er is in geknipt geweest. Er zijn dikwijls stukken die eruit zijn.

En wat werd er dan vooral geknipt? Welke scènes?

Gevoelige scènes, vooral bij liefdesscènes.

Met een beetje naakt in?

Ja, vroeger was men daar strenger op.

En geweld?

Geweld ook. Als iemand te gewelddadig werd vermoord, dan zag je de vermoorde persoon niet meer, op het ogenblik dat je hem zag steken. In de volgende scène zie je dan iemand anders afkomen, een ander acteur, ofwel zie je die persoon daar al vermoord liggen. Maar het mes in het lichaam zie je niet, dat heeft men eruit gedaan. Of het neerschieten, dat ook. Het vermoorden met een wapen. Nu kan je dat dikwijls nog zien, maar vroeger was daar censuur op. Als het iets te gewelddadig was, was het kinderen niet toegelaten. Maar nu, zelfs in de misdaad, is het toch overdreven. Ik vind het wel goed dat men een onderscheid heeft gemaakt bij die censuur, kinderen al dan niet toegelaten. Dat vond ik wel goed.

En werd er soms in de films die kinderen niet toegelaten waren nog geknipt, omdat men vond dat het ook te gewelddadig was voor volwassenen?

Dat kan, ja. Je hebt altijd mensen die daar nogal gevoelig aan zijn.

Dus, soms werd daar zelfs ook nog in geknipt?

Ja.

Bleef de filmervaring gebonden aan het bioscoopbezoek, of zocht u naast de vertoning nog verdere informatie op zoals recensies, interviews met acteurs of actrices? Of ging u enkel naar de bioscoop?

Nee, ik had geen belangstelling voor interviews met acteurs.

Was u een filmfan?

Ja, als men wekelijks gaat. Een filmfan van bepaalde acteurs of actrices. Dat men ze graag zag spelen, omdat ze komisch waren of talent hadden. Maar geen specifieke voorkeur.

Bekijkt u nog steeds films? Op televisie?

Weinig. Feuilletons zoals Thuis wel.

Maar films weinig, bijna niet?

Nee, omdat het 's avonds te laat is. Eerst en vooral is het te storend. Ze beginnen al laat, je hebt drie tot vier maal reclame van tien minuten of een kwartier. Tegen dat de film gedaan is, is het twaalf uur of later. Het is slecht geprogrammeerd. En ten slotte onderbreken de pauzes de concentratie. Ik zie liever de film in éénmaal.

Een bekijkt u nog steeds films op video?

Ja, ik kijk op dvd. Absoluut.

En op video nog?

Dat heb ik niet.

Maar op dvd bekijkt u wel nog steeds film?

Ja, video heb ik dus nooit gehad. Ik heb ze allemaal op dvd, de films die ik graag heb en graag zie. Die bekijk ik dan. Ik heb zelfs een paar films van Rambo. Het is ook een beetje overdreven. Het is goed om een paar keer naar te kijken, het is iets speciaal, maar het is ook een beetje overdreven, Rambo zijn acties. Vroeger hadden we ook zo een films en daar zaten we ook mee te lachen. Dat was in cinema Century. De dvd kan je nu nog altijd kopen, want ik weet dat het overdreven is. Hercules, ook een sterke man. Je ziet hem daar een rotsblok opnemen die hij voor zich uit werpt naar de vijand. Dat is natuurlijk overdreven. Dat zal wel een beschilderde rotsblok in het karton geweest zijn en gemaakt in hoeken en kanten, met stof op. Dan is het gemakkelijk om dat te werpen. Fouten in de films heb ik ook nog gezien. 'Twintig Duizend Mijl Onder De Zee'. Ik heb die film. Nee, ik heb het over een andere film, 'Naar Het Centrum Van De Aarde'. Die film heb ik ook verschillende malen in de Capitole bekeken. 'Naar Het Centrum Van De Aarde' is ook een film van Jules Verne (respondent vertelt verder over fouten in de film 'Naar Het Centrum Van De Aarde').

Bekijkt u nog steeds films in de bioscoop?

Nee, mijn laatste was 'The Day After'. Zelfs op tv ga ik naar een feuilleton, zoals Thuis, en het nieuws. Maar niet naar de films op VT4. Men geeft trouwens veel oude films opnieuw op tv, maar de schoonste films heb ik op

dvd gekocht en die bekijk ik nog altijd. Daar ga ik nog altijd kunnen van genieten. De films van vroeger waar ik ook naar ging kijken, zoals 'Cleopatra' die ik in de Capitole heb gezien. Die waren prachtig. Die grote klassiekers, 'Ben-Hur'. Je kan ze wel kopen op dvd, maar dat is nooit meer hetzelfde als vroeger in de bioscoop. En dat was gewoon in stereo, nu is dat helemaal rondom. Veel prachtige films, naar zo een films ging ik dus allemaal kijken. 'De Tien Geboden' heb ik vroeger ook gezien, dat was prachtig. Dat waren allemaal films van drie uur toen. Dan kon het gebeuren dat men na een uur en half eens een pauze gaf, dat kon gebeuren. Maar doorgaans had men toch voldoende concentratie om de film volledig te kunnen volgen. Maar na drie uur ging je dan toch naar huis. Dan werden er ook kortere pauzes gegeven. Dan werd er gewoonlijk een beetje reclame en het journaal gegeven, meer niet. En dan begon terug de film, want hij duurde drie uur

01:28:03   Dan ben ik door mijn vragen. Zijn er nog vragen die ik u niet gesteld hebt of informatie die je nog graag aan mij zou kwijt willen? Dingen waarvan je denkt dat ze toch wel interessant zijn, maar dat ik niet weet.

Wat er ook gebeurde in cinema Vooruit, was dat de film las dikwijls sprong. Dat was storend en dan zat men tot enkele minuten toe in het donker. Cinemascopefilms werden daar niet gegeven, maar gewone vijfenveertig millimeter films. Zoals de film van Fernandel, een film van den dikken en den dunnen en het journaal. Dat was vijfenveertig millimeter. Cinema Vooruit had ook balkons opzij, dat was zeer prachtig. Dat was precies een cinemazaal waar de zetels schijn naar beneden gingen. Die zaal was prachtig, en met die balkons opzij! Vier à vijf verdiepingen. Je zat precies in de opera. Dat was speciaal. Maar nu is alles teniet. Ik vind het spijtig dat alles teniet gegaan is. Moest men nog films van dat genre maken en tonen aan een publiek en het betaalbaar, niet te duur maken, zou men toch nog altijd een aantrekkelijk publiek kunnen krijgen. Want als je nu een nieuwe dvd film koopt, kost die vijftwintig euro. Na enkele maanden staat hij nog een euro of tien.

Naam INT: Kevin De Ridder
Naam RES: Yolande Dick (1946)
Titel: JAREN 1950

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:00   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?**

Tussen de tien en twaalf jaar.

Rond welke leeftijd ging u het meest naar de bioscoop?

Dat was tussen mijn tien en twaalf jaar, met mijn grootmoeder.

Wat waren uw overige bezigheden / vormen van amusement? Dansen, lezen, muziek, theater, radio, televisie?

Nee, mijn voornaamste bezigheid was met mijn oma naar de cinema gaan, soms wel twee tot drie keer per week, want de tv bestond nog niet en mijn oma was alleen. Haar man was overleden en wij gingen heel dikwijls naar de cinema samen.

Dus, je verbleef veel bij je oma?

Nee, maar we woonden heel dicht bij elkaar en doordat ze alleen was, was ik veel bij haar.

Kerkelijke activiteiten?

Nee, ik ben vrijzinnig opgevoed.

Politieke activiteiten?

Toen ik zo jong was niet, maar toen ik een jaar of dertig was, ben ik wel in de politiek gegaan.

Wat moet ik daaronder verstaan?

Ik ben twintig jaar voorzitter geweest van de SVV, Socialistische Vooruitziende Vrouwen.

Sportactiviteiten?

Nee, ik ben niet zo sportief aangelegd. Ik heb nog gezwommen, maar ik ben moeten stoppen door een hernia.

Jeugdclubs?

Nee, ik deed dat niet graag. Ik was nogal in mezelf gekeerd. Ik ben één keer op kamp geweest, maar ik heb dat daarna nooit meer gedaan.

Andere vormen van clubs?

Nee.

Wat was uw gezinssituatie wanneer u het meest naar de bioscoop ging?

Ik had enkel mijn ouders, geen broers of zussen. En ik ging veel bij mijn oma.

Wat zijn uw eerste herinneringen van bioscoopbezoek?

Mijn eerste herinnering was met mijn oma toen ik woonde op de grens tussen Ledeberg en Gentbrugge, in de Jozef Vervalen straat. Dat noemt hier bij ons Moscou, omdat daar tijdens de oorlog Russische soldaten gezeten hadden. In de omgeving waren er 3 cinema's. In de Jozef Vervalen straat was de Casino, in Ledeberg was er de Agora op de Botermarkt en tegen de Keizerbrug op de Brusselse Steenweg was de Lido. Vandaar dat ik dus met mijn oma heel veel programma's kon doen, twee of drie keer per week, want we hadden drie cinema's en de cinema veranderde ook twee keer in de week van programma. In de week was er een weekprogramma van maandag tot vrijdag dat meer op volwassenen was gericht en in het weekend was er een programma voor heel de familie en ook voor kinderen. Vandaar dat wij heel veel keuze hadden.

Wat zijn uw beste herinneringen van bioscoopbezoek?

Doordat we zoveel gezien hebben, waren dat meestal romantische films, zoals 'Sissy' en films met Romy Schneider, en veel cowboyfilms. Daar heb ik de beste herinnering aan, maar thrillers en andere soorten films zaten er veel minder in. Het waren eerder romantische film of kinderfilms. De typische kinderfilms van Walt Disney waren volgens mij toen nog niet begonnen.

Gaf u veel geld uit aan de bioscoop?

Ik moet zeggen dat ik daar al over nagedacht heb, maar ik herinner me dat niet meer. Oma of mijn ouders betaalden dat. Ik heb er geen idee van hoeveel dat kostte toen.

Geen idee van de prijs?

Nee, ik weet het niet.

00:06:41 Waar woonde u op het moment dat u vaak naar de bioscoop ging?

Dat was in de Jozef Vervalen straat, aan de terminus van tramien was dat vroeger.

Ging u in dezelfde buurt naar de bioscoop of trok u naar een bioscoop in een andere buurt, naar een ander dorp, naar een andere stad?

Nee, het waren die drie vermelde bioscopen. De Casino was in Gentbrugge en de Agora en de Lido waren in Ledeberg. We moesten dat in die tijd te voet doen, we hadden geen geld om dat met de tram te doen. Dat was allemaal te voet.

Dus, vooral bioscopen in dezelfde buurt?

Ja, we gingen niet naar Gent, want waarschijnlijk waren de prijzen daar ook iets hoger en moesten we met de tram gaan. En dat zou waarschijnlijk iets te duur geweest zijn, dat deden we niet. We deden altijd die drie bioscopen.

Bezocht u kleine of grote bioscopen?

Dat waren allemaal betrekkelijk kleine bioscopen. Wat ik hier vertel, is allemaal in de jaren tussen '46 en '58, want in vanaf '85 ben ik naar Gent gaan wonen en was dat bioscoopbezoek gedaan. Tot mijn twaalf jaar, toen ik in Gentbrugge, Ledeberg woonde, ging ik veel naar de cinema. Na de verhuis naar Gent is dat gestopt. In Gent gingen we af en toe eens naar de grotere zalen, maar niet meer zoveel, want dat was toen al veel duurder.

Zoals de Capitole bijvoorbeeld?

Ik moet zeggen dat mijn vader belastingscontroleur was van de bioscoopzalen in Gent en van daar mocht ik dikwijls eens binnenwippen terwijl hij zijn ronde deed. Terwijl hij met het personeel aan het spreken was, mocht ik eventjes vanachter in de zaal gaan zitten. Dus, ik heb toch bijna alle cinemazalen in Gent een beetje gekend, binnen en buiten voor een tiental minuutjes.

Koos men een bioscoop of werd de keuze bepaald aan de hand van het filmprogramma?

Absoluut, in der tijd kregen we nog een filmprogramma toen we binnenkwamen in de bioscoop, voor de week nadien en twee weken nadien. Zo konden we dus uitstippelen welke films we wouden zien. Maar ik heb het al gezegd, doordat het duurder was en we ons verder moesten verplaatsen, ging ik in de beginjaren niet zoveel. Als ik een jaar of achttien/negentien was, gingen we al eens meer naar de bioscoop. Op mijn zestien jaar was dat nog niet.

En tussen uw tien en twaalf jaar?

Dan was dat soms twee tot drie keer per week.

Dus, u of uw meter koos echt op basis van het filmprogramma?

Ja, toen ik zo klein was, maakte zei dat keuze.

Dus, u had geen vaste bioscoop?

Nee, de film was doorslaggevend.

Wat was uw favoriete bioscoop? En waarom?

De bioscoop die het dichtst bij mij was cinema Casino en daar gingen we dan ook het meest naartoe. Maar ik had eigenlijk geen voorkeur, ik ging meer voor de film dan voor het gebouw. Alhoewel de Lido op de Brusselse Steenweg iets moderner en modieuzer was. Ik herinner mij dat er daar al lichten, wanlampen, die naar boven schenen, en een mooi scène waren. De twee cinema, de Casino en de Agora, waren waarschijnlijk oudere zalen en die waren niet zo luxueus, maar de Lido was wel de mooiste. Maar die zalen speelden voor mij niet zo'n belang, als het maar een mooie film was.

00:12:03 Met wie ging u naar de bioscoop?

Bijna altijd met mijn grootmoeder. Mijn ouders werkten en ik was veel bij mijn grootmoeder, ik sliep ook veel bij haar. Dus, altijd met mijn grootmoeder.

Ging u met uw ouders, vrienden, echtgenoot, kinderen, ...?

Nee, ik herinner me niet dat ik met mijn ouders naar de cinema geweest ben, wel met mijn oma. Toen ik in Gent woonde rond de jaren '60 ging ik soms wel eens met mijn ouders, maar niet zoveel, want mijn ouders hadden het niet zo breed. Doordat mijn vader hier en daar moest gaan controleren, mocht ik mee en kwam ik daar wel terecht, maar betalen was een beetje te duur voor ons.

En met uw kinderen of uw man?

Ja, met mijn kinderen ging ik in de jaren '80/'90 naar de Disney films, die toen begonnen op te komen. Dan ben ik veel naar de cinema geweest met de dochter en mijn man. Maar toen de dochter groter werd, tussen haar huwelijk en nu, is er een periode gekomen waarbij we niet meer met ons tweetjes in de cinema zijn geraakt. We werkten toen ook nog alle twee. Pas sinds ons kleinkind er is, gaan we weer veel naar de Disney films in de bioscoop. Dus, in mijn jeugd veel, dan stilgevallen, dan met mijn dochter een paar jaar geweest, dan weer stilgevallen en dan de laatste jaren met mijn kleindochter. Maar met ons tweetjes gaan we zeer weinig.

En met uw man?

Ja, maar zeer weinig. Het moet ook een film zijn waar ze veel reclame voor maken op tv of in de krant, waarvan we denken dat we het er toch wel eens moeten naartoe gaan. Zoals De Zaak Alzheimer onlangs. Maar eigenlijk niet zoveel.

Was er een verschil in locatie naargelang met wie je naar de bioscoop ging?

Nee, vroeger waren dat die drie cinema's met oma en later in Gent hing dat af van de film. Er was altijd de keuze van de film, maar nooit van de zaal, dat had voor ons geen belang.

Was er een verschil in tijd (weekend of week) naargelang met wie je naar de bioscoop ging?

Nee, in mijn kinderjaren ging ik in de week 's avonds of in het weekend, dat maakte voor ons niet uit, het hing steeds af van de film. Maar toen we in Gent woonden, ben ik met oma niet meer zoveel weggeweest. Ze was toen ook al een stuk ouder.

00:15:21   Ging u vaak naar de bioscoop? Wekelijks, tweewekelijks, maandelijks?

Tot het jaar '58 was dat wekelijks, zeker één keer in de week of meer. Maar daarna was dat eigenlijk zeer weinig, één keer in de maand of langer.

Ging u meer of minder naar de bioscoop tijdens uw jeugdijaren?

Tot mijn twaalf jaar ging ik zeer veel, maar nadien is dat verminderd.

En ging u nog veel naar de bioscoop nadat u trouwde?

Toen ons dochter klein was, gingen we niet veel naar de bioscoop, maar vanaf haar vijf jaar zijn we terug naar de kinderfilms gaan kijken. Naar films voor volwassenen gingen we dus niet, alleen voor de dochter.

Ging u tijdens de week of tijdens het weekend?

Altijd in het weekend. In de week was het studeren of werken, dus het weekend.

Maar toen u samen met uw meter ging, maakte dat eigenlijk niet uit?

Nee, want toen was ik ook nog jong en stelde thuiswerk ook niet veel voor. Dus, toen had dat geen belang.

Was uw bioscoopbezoek seizoensgebonden, dus afhankelijk van het feit dat het zomer of winter was?

Nee, echt niet. We gingen natuurlijk wel meer in de winter, omdat we in de zomer wel eens naar de speeltuin gingen of één keer per jaar naar de zee. Meer in de winter dus, maar eigenlijk keken we daar niet zo naar. Als het een mooie film was in de zomer, dan gingen we toch.

Ging u meer of minder naar de bioscoop tijdens de vakanties?

Dat herinner ik mij niet meer zo goed. Ik weet wel dat ik enorm veel films gezien heb, dus ik denk dat dat ook wel in de vakantie moet geweest zijn.

00:19:17   Hoe ging men naar de film?

Altijd te voet, met oma. Dat was steeds dezelfde weg. De bioscoop die het dichtste was, was niet echt een probleem. De Agora was ook niet echt een probleem. De Lido was wel ver. Als de film om elf uur gedaan was, dan was het heel stil en donker, want de straatverlichting was ook nog niet alles! En dan durfden wij wel eens een liedje zingen, toen we van de cinema te voet naar huis stapten. Niet te luid, maar we konden wel eens zingend naar huis komen.

Om de stilte een beetje te doorbreken?

Ja.

U nam nooit de taxi, auto, bus?

Nee, daar hadden wij het geld niet voor.

Fiets?

Oma fietste niet, dus ik ook niet. Altijd te voet.

Ging u in dagelijkse kledij naar de bioscoop?

Ja. Later, toen ik een jaar of twintig was, in Gent heb ik het nog meegemaakt dat men zich helemaal opkleedde en dat was dan dé uitstap. Maar met mijn grootmoeder niet. We hadden het ook niet zo breed om ons op te tutten voor de cinema. Dus, nee, we gingen gewoon in ons dagelijkse kledij.

Hoe verliep een bezoek eigenlijk? Ik ga met u proberen door de cinema te wandelen om zo het meeste aantal info naar boven te laten komen. Wie kocht het ticket?

Oma, ik was nog te jong.

Was er een rij?

Nee, ik herinner me niet dat we lang moesten wachten. Ik herinner mij dat de cinema open was van 's middags veertien uur tot 's avonds. Je kon steeds binnen en buiten. Nu is het zo dat je kunt kijken naar het uur wanneer de film begint en we zorgen dan dat we er zijn een kwartier voordat hij begint of iets vroeger. Maar vroeger was dat niet zo, je kon binnen en buiten wanneer je wou. Nu misschien ook, maar ik doe dat toch niet meer, ik kijk naar het uur. Vroeger kwamen we binnen midden in de film en dan keken we dat stukje uit, daarna was er een journaal, van Daskalides, en meestal was er ook nog een tweede film, de voorfilm noemden we dat. Je had dus twee films voor je geld, een voorfilm en een hoofdfilm. En dan bleven we kijken naar het stukje van de hoofdfilm, tot we het gezien hadden en dan gingen we buiten. Dus, meestal stonden er geen rijen, omdat mensen binnen gingen als ze toekwamen.

Wat moet ik mij voorstellen bij dat voorfilmpje?

Dat was ook een film, maar dat was meestal een kortere film.

Tien, twintig minuten?

Dat herinner ik me niet meer zo goed, maar het was toch ook wel een film met een verhaal.

Sketch?

Nee, dat was ook een film, met ook een serieuze inhoud.

Maar hij was wel korter dan de hoofdfilm?

Ja, hij was korter dan de hoofdfilm. Vandaar dat we ook spraken van een hoofdfilm en een bijfilm. Wij hadden eigenlijk altijd twee films, plus later ook journaals. Tot mijn twaalf jaar herinner ik me geen journaals, dat weet ik niet goed meer. Maar toen ik in Gent woonde, waren er ook films van daskalides. En in Gent was daar geen voorfilm meer bij. Dat herinner ik me niet meer.

Dus, journaal en hoofdfilm?

Enkel heel in begin waren er drie delen. Voor ons geld waren wij goed bediend.

Kon men buiten het geluid van de film al horen? Bijvoorbeeld door luidsprekers in de hal.

Nee, het valt nu op dat, als je naar de cinema gaat, je het geluid van heel de zaal krijgt met die luidsprekers. Maar ik denk dat daar het geluid van de film alleen van de scène kwam, maar niet van luidsprekers rondom ons.

Toen u stond te wachten in de hal of toen u binnenkwam, hoorde u nog niets?

In de hal niet, maar meestal was er nog een grote ruimte tussen de kassa en de bioscoopzaal, een ontvangstruimte. Dus, hoe dichter je bij de zaal kwam, hoe meer je de film kon horen. Maar aan de kassa, aan de ingang, kon je niets horen.

Waren er verschillende soorten tickets?

Ja.

Verschillende soorten tarieven?

Ik denk dat er wel al een verschillend tarief voor kinderen en volwassenen bestond.

Was daar eigenlijk controle, op de soorten tickets?

Ja, maar ik herinner me geen controle tot mijn twaalf jaar, dus hier op Ledeberg, Gentbrugge. Maar ik weet dat er controle was vanaf de jaren '60/'70, omdat mijn vader belastingcontroleur was. Hij ging, meestal tijdens de pauze, in de zaal bij de mensen hun ticket vragen, om te controleren of er geen mensen gratis of zonder ticket werden binnengelaten. Hij moest in alle cinema's in Gent die tickets gaan opvragen. Dat was dus een zeer duidelijke controle. Hij moest ook al de rollen en de nummers op de tickets controleren. Dat was zijn job, dus ik weet zeker dat er goede controle was. Hij had nog een collega ook, ze waren met twee voor de stad Gent.

En blijktbaar was er ook een pauze? Halverwege in de hoofdfilm?

Tussen de bijfilm en de hoofdfilm was er een pauze. Tot mijn twaalf jaar ging men tijdens de pauze rond met *krokomando's*. Ik weet niet of u dat kent?

Nee.

Krakemans, dat is iets gekend in Gent. Maar dat woord bestaat niet in het Nederlands, dat is *krokomando's*. Dat zijn gedroogde erwten die werden gebakken in vet en dat werd in een papieren zakje gedaan, zoals een frietzak nu. En daar werd zout opgestrooid. Dat werd in de pauze samen met hard gekookte eieren verkocht.

Was dat lekker?

Ja, op een hard gekookt ei kon je ook wat zout doen. *Krokomando's* hebben ze verkocht tot op de Gentse Feesten vorig jaar. Dat was een madam die dat nog lang deed, maar dat was ambachtelijk en ze, Antoinette, is vorig jaar gestorven. Vandaar dat men vreest dat de *krokomando's* in Gent zullen wegvallen. Dat wordt al lang niet meer verkocht in Gent en ik denk ook niet dat dat ooit in Gent in de cinema's verkocht is.

En lollies of ijs?

Nee, toen we naar Gent zijn verhuisd, is men begonnen met ijsjes te verkopen, Artic. Maar tijdens de pauze toen waren dat *krokomando's* en een hard gekookt ei. En later heb ik nog gewerkt als ouvreuse in cinema Royal in Gent. Dan werd er meteen een rieten mand rondgegaan met het merk Artic, dat was ijs met of zonder chocolade rond. Ook een doosje fruitsap met een rietjes. Dat was dan in de jaren '70, maar tot de jaren '60 herinner ik me enkel die twee dingen.

Artic was het merk?

Ja, als ze nu die filmpjes van daskalides terug uitzenden, komt dat soms nog eens voor, reclame van Artic.

Dus, u hebt nog gewerkt in de bioscoop als ouvreuse?

Toen ik naar de normaalschool ging in de jaren '60, heb ik als ouvreuse gewerkt om een beetje drinkgeld te krijgen. Ik stond aan de ingang, in de strook tussen de kassa en de cinema, een soort ontvangsthal. En daar had ik

programmaatjes bij die de mensen konden krijgen en ze mochten geven wat ze wouden. Dat was dan één, twee of drie franc. Dat was mijn drinkgeld en dat mocht ik dan houden. Daarvoor moest ik de mensen dus met een zaklamp naar de zaal brengen en hun plaatsen wijzen, want de mensen kwam niet altijd binnen voordat de film begint, zoals nu. Toen was het donker en met de zaklamp moest ik de mensen hun plaats wijzen. En voor dat drinkgeld moesten we ook in de entr'acte, de pauze, rondgaan met een rieten mand met dat ijs en fruitsap in. En ik kreeg dan een heel klein percent op de verkoop in de pauze, en dat was dan voor mijn drinkgeld.

En hoe oud was u toen?

Ik was toen zeventien, achttien jaar.

En dat was in de bioscoop Royal?

Mijn mama was daar kassierster. Toen we in de jaren '60, '70 naar Gent waren verhuisd, had mijn mama geen werk meer en om een beetje bij te verdienen, deed ze de kassa van de Royal in de Sleepstraat. Vandaar dat ze dus wist wanneer er eens geen ouvreuse was. Voor mij was dat maar een bijverdienste, maar voor die mensen was dat hun eigenlijke verdienste, die stonden daar van twee uur 's middags tot de laatste film. Dat was een grote bijverdienste. Als er eens iemand ziek was of wanneer ze iemand te kort hadden, mocht ik eens inspringen voor een beetje drinkgeld.

Was er een portier of zaalpersoneel?

Nee, ik herinner me dat niet. Vroeger, toen ik klein was, zeker niet, maar ik denk dat dat toch nog bestaan heeft in de Capitole en andere cinema's aan het Zuid. Mensen met kepie en een mooi pak die mensen ontvingen aan de ingang. Maar eigenlijk weet ik daar niet zoveel van. Zeker niet in de Royal en andere randbioscopen in Gent, maar ik denk dat ik dat nog gehoord of gezien heb in de gekende bioscopen, zoals de Plaza aan de Korenmarkt.

Maar blijkbaar was er wel begeleiden naar de zaal?

Ja, dat bestond altijd, de ouvreeses. In de drukbezochte cinema's waren er zelfs twee ouvreeses, want er was een beneden en een balkon in de chique cinema's. Dus er was één ouvreuse beneden en één boven, om de mensen te begeleiden.

Was er ook in uw jeugd jaren een ouvreuse die u naar de bioscoopzaal leidde?

Ja, toen was dat ook al.

Was er voor de rest nog zaalpersoneel?

Nee, vroeger niet. Zelfs niet in de Lido, die mooiere bioscoop. Wel een ouvreuse, maar nooit iemand anders. Het personeel dat er wel was, was de meneer die steeds de rollen op de film moest steken. Je hoorde in die tijd het

kletsen van de rol terwijl je naar de film keek, een geronk dat je achteraan hoorde. Je zag het ook altijd als er een nieuwe rol moest worden opgestoken. Nu gebeurt dat waarschijnlijk automatisch, ik weet niet hoe dat nu werkt. Vroeger moest hij de grote rol van het toestel afnemen en een nieuwe opsteken. En je hoorde dat iedere keer aan het klikken, toen de rol op gang kwam. Dus, er was wel altijd iemand aanwezig. En toen het eens uitviel of er iets anders was, dan was er altijd iemand aanwezig die dat meteen kon herstellen.

Hoe zag de bioscoop er uit?

Ik heb het al eens gezegd. In die twee cinema's vroeger was dat heel eenvoudig, met houten stoelen en zeer weinig verlichting in de pauze. Maar in de Lido was dat al beter: een mooiere verlichting en de scène was ook met spots verlicht. De Lido is waarschijnlijk later gebouwd. In de jaren '70 waren er de mooie cinema's in Gent, zoals de Capitole, de Plaza en andere cinema's aan het Zuid en in het centrum. Dat was reeds in met mooie, rode zetels en met balkon. Dat was dan al zeer mooi.

Herinnert u zich affiches of korte samenvattingen aan de ingang?

Ja, ik had daar nog niet aan gedacht. Achter glas in kasten hingen foto's, die met een nietjespistool in de kast gehangen. Dat waren foto's van de film en de hoofdpersonages, met een affiche. Daarnaast waren er ook de toekomstige films die werden aangekondigd met een affiche en foto's. Vandaar dat we dus elke keer door het programma en door de foto's wisten welke films aangekondigd werden. Dat was ik vergeten. Op den duur waren die foto's geschonden. Die foto's moesten naar alle cinema's in Gent gebracht worden. Dus, die foto's en affiches werden afgehaald, omdat de film de week nadien in een andere cinema speelde. De affiches en foto's werden dan daar opgehangen. Na een tijdje waren de hoeken van die foto's weg en je zag al die gaatjes van die nietjes. Na een tijdje waren die foto's niet meer om aan te zien.

Waren het losse of vaste stoelen of zetels?

Tot de jaren '58 waren dat banken. Alhoewel, eigenlijk houten klapstoelen die aan elkaar vastgemaakt waren. Comfortabel was dat niet, want als je de voorfilm, de reclame, het nieuws en de hoofdfilm zag, dan zat je al een paar uur op die harde stoelen en dat was natuurlijk niet zo plezant.

Was er een gordijn?

Ik weet het niet meer goed, maar ik geloof dat er in de Casino en de Agora geen gordijnen waren. Maar in de Lido herinner ik me dat niet meer zo goed. Ik herinner me dat eigenlijk niet, nu zijn er ook geen gordijnen meer in de bioscopen?

Nee.

Ik weet zelfs niet of dat bestaan heeft. Dat zou kunnen. Ik weet dat eigenlijk niet. Ik heb daar eigenlijk niet op gelet. Ik denk niet dat ik ooit gordijnen heb gezien, alleen in de opera, maar in de cinema herinner ik mij daar niets van.

Was er verwarming?

Dat herinner ik me niet meer.

Had u er kou?

Dat herinner ik me niet meer, maar we zaten toch wel met ons jassen aan vroeger. Chauffage bestond toen nog niet, dus dat zou een kachel moeten geweest zijn en dat herinner ik me ook niet. Ik weet het niet.

Was er versiering? U sprak hier juist al over de mooie wandbekleding in de Lido.

Nee, dat was gewoon een ruwe muur die geverfd was. In de Lido weet ik dat eigenlijk ook niet, daar was wel meer versiering, maar ik denk dat dat ook geverfd was. Stoffen of meer luxueuze bekleding herinner ik me niet. Belichting wel. In de Lido was het mooi belicht.

Iets meer oog voor detail?

Ja, dat viel wel op, maar de muur was gewoon geverfd.

Was er een groot verschil tussen de Lido, de Casino en andere bioscopen?

Ja, armzalig mag ik misschien niet, maar de Casino en de Agora waren zeer primitief. Waarschijnlijk zijn die ontstaan in de beginfase van de opkomst van de cinema. De Lido was al iets meer, maar wel nog houten banken, geen stoffen zetels zoals in Gent. In Gent is dat steeds maar meer luxueus geworden, want ik had een oom die cinema Scala had opgericht op de Dendermondse Steenweg. Dat moet in de jaren '70/'80 geweest zijn en dat was natuurlijk nog luxueuzer. Ik herinner mij dat er blauwe fauteuils waren en dat de zaal oplopend was. Er was geen boven/beneden meer, boven noemde ze de mezzanine, zoals in Gent. Maar die zaal in de Scala was een oplopende zaal zonder balkon, met trappen.

Wat we nu eigenlijk een beetje kennen?

Ja. De zalen van vroeger waren allemaal plat. Als een lange of zware persoon voor je zat, dan moest je opzij kijken, want je zag niet goed. In Gent had je nog geen oplopende zalen, maar wel een benedenverdieping die plat was en boven had je een balkon en de mezzanine met zijkanten, zoals in de opera. Maar mijn oom heeft later dus een oplopende zaal laten bouwen. Ik weet niet of hij misschien zelfs één van de eerste zalen had in Gent die zo was, zonder balkon. Bij hem was dat dan al met mooie verlichting, maar de muren waren wel geverfd, denk ik. Ik denk in het blauw. Voor de entr'acte waren er spots op de muren. Er was ook al verlichting aan de zijkant als de film speelde. In de

oudere zalen vroeger had je geen muurverlichting. Daarmee dat de ouvreuse waarschijnlijk nodig was. Nu heb je verlichting op de trappen ook, dus als je binnenkomt, heb je geen ouvreuse nodig. Je kan naar de lichten kijken. Maar vroeger was dat niet en dan zijn stilletjes aan aan de zijkant of beneden tegen de grond verlichting gekomen, zodat de mensen toch zagen waar ze stapten als ze binnenkwamen. In de zaal van mijn familie was er ook al verlichting op de muren, lichte spots zodat de mensen konden zien waar ze stapten.

Was het netjes in de bioscoop? Lag er popcorn op de grond, bijvoorbeeld?

Nee, in die tijd was het wel net. Ik denk wel dat er elke dag geveegd werd en popcorn bestond nog niet, dat kon je dan ook niet kopen. Drank kon je ook niet kopen. Voor '58, in de oude zalen, werd er geen drank verkocht. Maar in de jaren '70 ben ik rondgegaan met fruitsapjes met een rietje, zoals nu die fruitsapjes en melk in tetra. Dat was dan al, maar voor '58 niet. Ik herinner me ook ijs, ijspralines, Artic en limonade. Iets anders was er niet. Popcorn is pas met de Decascoop gekomen, maar in de jaren '70 of '80 niet. Bij mijn oom ging men ook rond met een mand met van alles in, maar dat was ook nog geen popcorn, misschien dat er dan wel al een zakje snoep bij was, maar meer was dat ook niet. Ik denk dat de filmzalen nu vuiler liggen dan vroeger. Vooral in de zaal Capitole en in de zalen in het centrum, waar iets chiquer volk naar toe kwam, zag je niets van vuil liggen. Dat werd elke dag wel gepoetst. Nu zie je wel eens op en onder uw zetel popcorn en een beker liggen, vroeger was het wel net.

Ook die bioscopen waar u naartoe ging?

Ja, de eerste bioscopen waren niet luxueus, maar wel net! En later, in de jaren '70/'80 kwam er meer luxueuze cinema's en zijn de andere, vroegere cinema's verdwenen. Ik denk niet dat toen de drie cinema's hier op Ledeberg, Gentbrugge nog bestonden.

Zag u iets van de infrastructuur, waarmee ik de projectiekamer bedoel? Zag u de projectiekamer?

Ja, want in de jaren '58, in die oudere zalen, kon je dat zien als je omkeek. Nu is dat maar een klein gaatje, maar vroeger was dat een grote opening, waar je het projectietoestel zag staan met grote bobijnen en filmrollen. Je zag die mens daaraan werken als hij die moest vervangen, je hoorde dat ook zeer goed. Doordat mijn familie de bioscoop Scala op de Dendermondse Steenweg had, gebeurde het wel eens dat ik beneden naar de bioscoop mocht, als mijn ouders op bezoek waren. Maar soms was het eens kinderen niet toegelaten. Eigenlijk was dat geen oom, maar die mens zei dan dat er eigenlijk niets was dat ik niet mocht zien. Meestal was dat voor geweld, niet altijd omdat het seksfilms waren. Hij zei dan dat ik mocht gaan kijken, als ik mocht van mijn ma en pa. Ik mocht dan niet in de zaal zitten natuurlijk en dan ging ik bij de persoon zitten die de toestellen manipuleerde. Maar dat was dan al veel automatisch dan vroeger in de jaren '58. Ik kan dat niet beschrijven, maar die toestellen waren al veel moderner en de ene bobijn schakelde ook automatisch over op de andere bobijn. Vroeger was er een pauze, omdat de bobijn af was en je moest

wachten tot de nieuwe bobijn werd opgestoken. Maar in de jaren '70/'80 ging dat al automatisch, van de ene op de andere.

Dus, de projector was eigenlijk wel afgeschermd van de zaal, maar er was een opening gemaakt?

Er was een kleine opening gemaakt.

Was die opening echt klein of groot?

Vroeger was die groot, je kon dat zien.

Er was geen raam tussen?

Nee, dat was een tamelijk grote opening en als je omkeek, zat je met de schijn van de projector in je ogen. Nu zie je dat niet meer zo, nu is dat een kleine opening waardoor juist de projector door schijnt waarschijnlijk. In de jaren '70/'80 was dat ook al weg.

Hoe verliep een programma? We hebben het daarjuist al een beetje aangehaald. Waren er reclamefilmpjes of dia's?

Nee, dia's herinner ik me niet. In '58 werd er ook nog geen reclame gemaakt en ik herinner me dan ook nog geen journaals. In de jaren '70/'80 herinner ik me wel die daskafilms, waarbij er ook reclame werd gemaakt voor bedrijven, maar dat was weinig. Grote reclame was pas later, denk ik, in de jaren '80/'70. Nu wordt dat ook niet meer veel gedaan, niet?

Jawel, 10 à 15 minuten.

Toch nog, je ziet dat ik nu nog weinig naar de cinema ga. Ook reclame voor de loodgieter, de bloemenzaak?

Nee. Eerder voor grote merken, zoals coca-cola. De reclame van op tv wordt ook naar de bioscoop gebracht.

Die reclame zat ook in die daskalidesfilmpjes. Maar doordat ik later niet veel naar de cinema ging, weet ik eigenlijk niet veel van die reclame. Maar vroeger bestond dat niet.

Was het een doorlopende show of aparte vertoningen?

Vroeger was dat altijd doorlopend. We kwamen binnen in het midden van de film en we konden dan naar alles kijken. Als het een mooie film was, dan bleven we soms zitten en keken we nog eens naar de beelden die we al gezien hadden. Er was geen controle die je naar buiten stuurden als je het gezien had, dus we bleven dikwijls nog eens zitten als het mooi was, om hem nog eens helemaal te zien. En dan was er wel een pauze tussen de bijfilm en de hoofdfilm, waarbij je iets kon kopen.

Waren er actualiteiten?

Voor de jaren '60 herinner ik me geen actualiteiten en ook geen reclame. In de jaren '70 is dat volgens mij opgekomen. In Gent herinner ik me ook geen bijfilm, toen we daar gaan wonen zijn.

Maar wel actualiteiten en reclame?

Ja, die Daskalidesfilmpjes, reclame en een hoofdfilm. Maar niets anders, dat was waarschijnlijk te duur. Die films werden verhuurd en waarschijnlijk konden ze geen bijfilm meer betalen.

Blijkbaar waren er dus meestal twee films per vertoning, een bijfilm en een hoofdfilm?

Ja, en actualiteiten.

00:48:47 Wat was het imago van de bioscoop?

Ik denk dat dat ook twee verschillende dingen zijn. Voor de jaren '60 was het het werkvolk dat naar de cinema ging, niet negatief bedoeld. Zelfs hier op Merelbeke waren er twee cinema's. En ik denk dat dat het enige verzet was dat mensen in de buurten van Gent hadden. De mensen die het niet te breed hadden, konden in het weekend eens naar de cinema gaan. Blijkbaar kon mijn oma dat wel betalen, aangezien we zoveel gingen, ook in de week. Dat was het verzet van de mensen, in het weekend naar de cinema gaan en het café. Daar kwamen de mensen samen, want anders hadden ze eigenlijk niets. Maar toen in de jaren later de grote cinema's in Gent opkwamen, was dat eigenlijk in het begin niet meer voor de werkmens. Ik herinner me dat ik met mijn ouders niet naar de cinema ging, want wij waren met drie personen en dat was te duur, dat konden we niet betalen. En dat was dan een tijd dat mensen, die het zich konden permitteren, zich helemaal opzette en optutte om naar de cinema te gaan. Dus, in die latere jaren was dat iets meer voor de rijkere burgers, denk ik. Doordat ik in de stad zelf woonde, weet ik niets van de randzalen meer en hoe dat verlopen is in de buurtbioscopen in de jaren '60.

Was er een prijsverschil?

Ja, voor '60 was er waarschijnlijk wel een verschil tussen kinderen en volwassenen. Ik herinner me ook een prijsverschil tussen de mezzanine, de balkon en de beneden. Dat waren allemaal verschillende prijzen. Ik denk dat de mezzanine een beetje de mooie plaatsen waren, zoals het eerste balkon bij de opera. En de goedkoopste plaatsen waren volgens mij beneden, maar ik ben daar niet zo zeker van. Ik denk dat er verschillende prijzen waren volgens de plaats, beneden of op balkon.

Waar zat u meestal?

Ik zat meestal beneden, op de goedkoopste plaats

Wat herinnert u zich van de prijs of alternatieven voor inkom van de bioscoop? We hebben die vraag eigenlijk al behandeld.

Ja.

Wat voor een publiek had de bioscoop?

Heel verschillende publiek. In de jaren '60 eerder de werkmensen en doordat het te duur werd in de jaren '70, '80 de gegoede burgerij waarschijnlijk. Er was waarschijnlijk ook verschil in prijs tussen de bioscopen in de randgemeenten, zoals bijvoorbeeld De Lido en de centrumzalen, zoals bijvoorbeeld de Capitole in Gent. Ik kan dat echt niet zeggen, maar ik denk wel dat dat iets goedkoper moet geweest zijn, want ik kan me niet voorstellen dat in die tijd de werkmensen het zich kon permitteren om in de stad naar de cinema te gaan.

Hoe was de sfeer voor de filmvoorstelling?

De sfeer was vroeger zeer gemoedelijk. Dat was een samenkomst, zoals op café. De mensen sloegen een babbeltje in de pauze of gingen ook wel eens buiten om een babbeltje te slaan. Toen ik in Gent naar de cinema ben beginnen gaan, was dat niet meer. Dat was deftiger, afstandelijker. Mensen spraken niet meer. Het was geen sociaal gebeuren meer. Vroeger was dat echt een sociaal gebeuren, maar in de jaren '70/'80 was dat gedaan.

Hoe was de sfeer tijdens de filmvoorstelling?

De mensen durfden wel eens iets zeggen of iemand uitlachen of iets roepen. Spontane reacties van de mensen. In Gent was dat niet, dat was daar allemaal deftig en je mocht geen emoties laten horen. Dat was zeer verschillend.

En hoe was de sfeer na de filmvoorstelling?

Na de film ging iedereen naar huis, ik herinner me niet dat men bleef praten. Het was gedaan. Ik ging ook wel meestal 's avonds, dus ik moest dan naar school. De mensen gingen naar huis.

Werd er commentaar gegeven? Blijkbaar wel.

Ja, mensen werden uitgejouwd en dergelijke. Emoties worden nu weggestoken, je houdt je in als je moet wenen, maar de emoties kon je dan de vrije loop laten. Dat was heel anders dan nu

At men tijdens de voorstelling?

Nee, niet dat ik weet. Dat was in de pauze.

Wachtte men, toen men iets kocht in de pauze, om het op te eten?

Nee, dat werd in de pauze opgegeten. Die krokomando's kraakten. Je hebt dat nu ook en ik vind dat ook vervelend als er iemand naast mij zit die chips zit te eten. Dat was ook zoiets. Er werd eigenlijk niet gegeten tijdens de film voor de

jaren '60. Maar toen ik in jaren '70/'80 ouvreuse was, aten de mensen wel hun ijsje op in de cinema. Dat wel. Ik ging dan rond, de mensen kwamen nog niet buiten. Nu komt men uit de zaal om iets te kopen, in de Decascoop, maar toen niet. Er werd rondgegaan en mensen aten dan wel. Dat was dan een ijsje, Artic, dat geen lawaai maakte of een busje limonade. Dat stoorde niet en dat werd dan ook in de zaal opgegeten.

Rookte men in de zaal?

Nee, dat heb ik nooit geweten. Ook vroeger niet. Ik denk dat men naar buiten ging om te roken, zelfs in de vroegere jaren. Ik heb dat nooit weten gebeuren. Ik denk dat er ook wel was voor de veiligheid van de filmprojector niet gerookt werd.

Waren er ruzies of rellen in de bioscoop?

Nee, daar herinner ik niets van. Ik weet wel veel van rellen en ruzies buiten de bioscoop, maar niet binnen.

Naar aanleiding van de film?

Nee, dat was eerder onder de werkmensen. Dat had niets met de film te zien.

Werd er op de film gelet of sprak men?

Nee, het was altijd zeer stil. Film was voor mensen vroeger ook iets zeer speciaal en iets waar men geld aan uitgaf, één keer in de week of wanneer het een mooie film was. Dus, men ging wel profiteren van de uitgaven van hun geld. Nee, ik heb niet meegemaakt dat men zat te praten.

Was er een pauze? Blijkbaar wel.

Ja.

Wat betekende de bioscoop binnen de gemeenschap? Welke betekenis werd daar aan gegeven?

Vroeger was dat voor de mensen een soort verzet. Men had enkel de cinema, het café of men kon met hun stoel op straat aan hun voordeur gaan zitten. Dus, dat werd vroeger als een soort ontspanning aanzien. En later was dat ook een soort ontspanning, maar eerder voor de rijkere mensen, denk ik.

Denk je dat er een verschil is tussen de generaties en de betekenis die men gaf aan naar de bioscoop gaan?

Ja, absoluut. Het is steeds ontspanning geweest, maar voor de mensen vroeger betekende naar de cinema gaan waarschijnlijk veel meer dan voor de mensen in de jaren '80 en later. Nu hebben we veel dingen die we kunnen doen. Zodanig veel dat we niet meer naar de cinema kunnen gaan, omdat we te veel andere dingen te doen hebben. Maar vroeger was dat eigenlijk iets speciaal,

bijvoorbeeld met kind dat zijn communie deed, ging men als beloning eens naar de cinema. Dat was dan iets speciaal. Nu weten we niet meer waar we naartoe moeten gaan, we hebben teveel. Dat was iets heel speciaal vroeger.

01:01:38 Wat betekende het om naar de bioscoop te gaan?

Ik heb het al verschillende keren gezegd. Vroeger was dat iets zeer speciaals en nu is dat gewone kost.

Wat betekende de bioscoop voor uw persoonlijk?

Vroeger was dat voor mij een manier van ontspannen met oma. Ik mocht dan ook iets kopen in de pauze, krokomando's of een ei. Voor mij was dat een grote uitstap. Nu is dat een uitstap zoals alle anderen. Dat is niets speciaal meer.

Hoorde een bioscoopbezoek bij een speciale gelegenheid?

Ja, vroeger wel. Vroeger was dat voor sommige mensen enkel iets voor zondag of bij speciale gelegenheden. Nu moet er geen speciale gelegenheid meer zijn.

Maar meestal moest er bij u en uw oma ook geen speciale gelegenheid zijn?

Nee. Ik denk dat dat ook meer was omdat ze alleen was en dat ze blij was als ik bij haar was. Om mij eens te trakteren, gingen we samen naar de cinema.

En bij andere mensen in die tijd? Was het voor de meeste mensen toen wel een speciale aangelegenheid?

Ik denk dat wel. Dat hing ook waarschijnlijk een beetje van de financiën af. Dat was waarschijnlijk wel niet zo duur, maar toch. Voor mensen die al niet veel hadden en het niet zo breed hadden, zoals een arbeider, was dat een heel speciale gelegenheid.

Dat werd dan bijvoorbeeld gecombineerd met een communie?

Ja, als beloning.

Was bioscoopbezoek een act van rebellie, een manier om zich te verzetten?

Dat weet ik niet. Bij ons zeker niet. Ik weet dat niet van ander mensen, ik kan daar niets op antwoorden.

Was bioscoopbezoek een sociale activiteit?

Ja, de mensen kwamen daar samen. Men kon een babbeltje slaan in de pauze of voor of na de film.

Was bioscoopbezoek voornamelijk een ontspanning?

Ja.

Was bioscoopbezoek een culturele uitstap? Of werd dat woord toen niet gebruikt?

Nee, dat woord werd toen niet gebruikt. Nu heb je al eens documentaire films of waargebeurde verhalen die verfilmd worden, maar dat was toen niet. Buiten de romantische film en cowboyfilms herinner ik me niet andere soorten films. Nu heb je ook al eens een film die een aanklacht is tegen iets, maar vroeger niet. Ik herinner me dat niet.

Werd film dan gezien als cultuur?

Nee.

Associeerde u een bioscoopbezoek met iets anders (afspraak, café, dansen, ...)?

Vroeger niet, maar als ik dan mijn man leerde kennen en wanneer we verloofd waren, was dat wel een afspraakje (lach). Vroeger waren in sommige filmzalen afzonderlijke loges achteraan en daar gebeurde soms wel eens wat toeren. Dus, soms ging ik met mijn man wel eens als afspraakje samen naar de film. Dat was in de jaren '60. Ik weet niet meer welke cinema's die loges hadden achteraan vroeger, maar ik weet niet meer juist waar dat was. Dat was dan als afspraakje.

Hoe ervaart u de veranderingen in het bioscooplandschap? Hebt u verandering meegemaakt?

Ja, voor de jaren '60 en na de jaren '60 was er een heel grote verandering. Ook in het bouwen van de bioscopen: van houten stoelen naar kussenzetels, van de platte benedenverdieping en het balkon en mezzanine boven naar geen balkon meer en de oplopende stoelen. Dat was een duidelijk verschil in de bouw van de bioscopen.

01:07:04

Nu zou ik u graag wat vragen willen stellen over de verzuiling van de bioscopen. Ik weet niet of dat woord u iets zegt? (67' 04")

Verzuiling in verband met politieke strekking?

Inderdaad. Ervoer u de verzuiling van de bioscoop? Was er sprake van een socialistische of katholieke bioscoop? Leefde dat, of werd daar geen rekening mee gehouden?

Vroeger werd daar geen rekening mee gehouden. Als ik spreek over vroeger, spreek ik altijd van voor de jaren '60. Dat weet ik niet, daar heb ik geen ervaring mee en dat is me nooit opgevallen. En eigenlijk later, na de jaren '60, ook niet. Alleen het enige dat me opviel was de Vooruit in Gent. De Vooruit is steeds vooruitstrevend, avant-garde geweest. Alhoewel het niet zo was dat gelovige mensen niet naar de Vooruit gingen, omdat dat van de socialisten

was. Zo erg niet, maar de Vooruit heeft altijd die naam gehad. De Vooruit was vroeger ook gebonden aan de winkel van Vooruit. Aan cinema Vooruit was een grote winkel waar alle mensen, de socialisten, goedkoper, met bons, inkopen konden doen. Dat is eigenlijk altijd een beetje het bastion geweest van alles wat vooruitstrevend is, nu nog. Dat is me wel steeds opgevallen, dat cinema Vooruit vooruitstrevend was en speciale films gaven, nu ook nog altijd. Maar het was niet zo dat mensen er niet naartoe gingen omdat het van de socialisten was. Zo erg niet. Maar cinema Vooruit heeft wel altijd een speciale betekenis gehad. En omgekeerd, voor mensen die gelovig waren herinner ik me bijvoorbeeld geen cinema van de christelijke bond, waar men naartoe ging. Dat niet, enkel de Vooruit is er steeds uitgesprongen, maar van verzuiling weet ik voor de rest niets.

De andere bioscopen hadden niet echt een label?

Nee, dat heb ik nooit ondervonden of gehoord.

Herinnert u zich katholieke waarschuwingen tegen bioscoopbezoek in uw omgeving?

Nee, ik niet. Ik heb dat nooit meegemaakt.

Wat was de houding van autoriteiten? Hoe stond de school tegenover naar de bioscoop gaan?

(stilte)

Werd dat afgeraden, of werd daar niet over gesproken? Hoe stonden die ten opzichte van film?

De jaren dat ik naar Gent naar school ging, in de jaren '60/'65, sprak men daar niet over. Maar later als ik afgestudeerd was, in de jaren '65, begon men de film wel wat te stimuleren, maar dan meer voor documentaires. Zoals films over de oorlog of waargebeurde verhalen. Zo'n dingen werden gestimuleerd, maar wel niet als ontspanning. Het werd aangeraden omdat het interessant voor onze studies was.

Had de houding van de autoriteiten een invloed op uw bioscoopgedrag?

Als dat op school werd aangeraden, dan deden we dat wel. Maar geen andere films. We moesten iets zien en we gingen er naar kijken.

Herinnert u zich de houding van de kerk?

Nee, daar weet ik eigenlijk niets van. Ik ben vrijzinnig opgevoed door mijn ouders, maar mijn oma was wel gelovig. Dus, dat was wel een beetje een tweestrijd. Door mijn oma heb ik wel mijn eerste en mijn plechtige communie gedaan. Maar mijn ouders hebben zich daar niks van aangetrokken. Maar nu ben ik uw vraag vergeten.

Of u zich de houding van de kerk nog herinnert.

Nee. In de tijd dat ik catechese volgde, heb ik toch nooit gehoord dat je niet naar de cinema mocht gaan of dat dat verderf was. Ik kan me dat niet herinneren.

01:13:51 Wie bepaalde de filmkeuze?

Vroeger was dat oma of soms kon ik ook wel eens kiezen als er verschillende films waren op het programma. Maar meestal was zij het die de film bepaalde.

Wat bepaalde een filmkeuze?

Niets speciaal.

De prentjes of de poster?

Ja, dat zou kunnen. Of het programma. Of ook de foto's misschien, want die foto's hingen uit. We hielden ook van dansen, dus als er een dansfilm was, zoals vroeger met Fred Astaire, dan speelde dat wel een rol. Ik herinner me nog dat we bij een film met John Wayne zeiden dat we dan eens moesten gaan kijken. Zo'n dingen. Dus, waarschijnlijk wel de titel of de acteurs.

Werd de filmkeuze beïnvloed door het succes van de film in andere landen?

Ik denk dat we dat dan nog niet wisten. Toen we weer het nieuws hadden, Daskalidesfilmpjes, waarbij wel eens werd melding gemaakt van een film die werd voorgesteld in New York in de aanwezigheid van filmsterren. Maar, voor de jaren '60 zeker niet.

Bepaalde de herkomst van de film uw filmkeuze?

Nee, ik denk dat we dat niet wisten.

Werd de filmkeuze beïnvloed door de sterren van de film?

Dat wel. Dat was een tijd, toen we veel naar de cinema gingen, dat je de foto's kon kopen van de filmsterren in postkaartformaat. Dat was ook een beloning van mijn oma, dat ik een kaart mocht gaan kopen. Ik had dus albums met allemaal mooie foto's die van die filmsterren, zoals Fred Astaire, Doris Day.

Hadden de meningen van anderen een invloed op de filmkeuze?

Dat denk ik wel, bijvoorbeeld als iemand eens zei dat je eens iets moest zien of dat het een mooie film was. Dat denk ik wel.

Het genre?

Ja, het genre ook, bijvoorbeeld als het een dansfilm was of zoals die 'Sissy' films en Romy Schneider. Dat waren films waar we graag naartoe gingen. Een beetje romantisch, waarbij je moest wenen. Dat waren de films die we graag zagen.

Bepaalde de reclame uw filmkeuze?

Reclame werd er enkel gemaakt via die foto's in de hal of via de programma's die we kregen. Maar er bestonden nog geen dingen in de kranten. Ik denk niet dat reclame echt bestond.

De bioscoop waar de film speelde?

Nee, dat niet. Dat heeft nooit een rol gespeeld.

Wat herinnert u zich van de film? Herinnert u zich specifieke films?

Ik heb ze al een paar keer opgenoemd. Vooral dansfilms met Fred Astaire, Gene Kelly. En ook de films met Mario Lanza, bijvoorbeeld 'Het Leven van Caruso'. En ook heel vroeger, films met [Luis Marianno], dat was heel in begin toen we naar de cinema gingen. Dat was een zanger. Dus, allemaal een beetje in hetzelfde genre, vooral allemaal ontspanningsfilms. En cowboyfilms, dat was ook de film in die tijd.

Ervoer u hinder van de filmcensuur?

(stilte)

Werd u daarmee geconfronteerd?

Ja, er werd gezegd of het kinderen wel of niet toegelaten was. Nu heb soms als onderverdeling, bijvoorbeeld vanaf twaalf of zestien jaar, maar toen bestond dat nog niet. Het was toegelaten of niet toegelaten. Dat bestond zelfs al voor de jaren '60.

Waren dat veel film die kinderen niet toegelaten waren, of was dat een minderheid?

Ja, dat was een minderheid indertijd.

Bleef de filmervaring gebonden aan het bioscoopbezoek, of zocht u naast de vertoning nog verdere informatie op zoals recensies, interviews over de film, enzovoort?

Nee, vroeger bestond dat niet. Ik denk dat dat pas in de jaren '60 is opgekomen. Ik ben nooit naar een film geweest voor een specifieke zaal, dat is nooit gebeurd.

En zocht u daar later verdere informatie over op, bijvoorbeeld recensies? Keek u daar later naar?

Ja, later wel. Als je twintig jaar bent, ging je wel eens opzoekingen doen, bijvoorbeeld over documentaires. Maar vroeger niet. Als ik jonger was, interesseerde mij dat niet. Het waren ook niet echt films waar je opzoekingen moest over doen, het waren dansfilms of films waarin werd gezongen. Ontspanningsfilms. Het was wel eens een oorlogsfilm, maar dat was zelden naar waarheidgetrouw. Dat was meer romantisch gemaakt.

Was u een filmfan?

Ja, absoluut. Tot de jaren '60, absoluut. Als je drie films in de week doet, ben je al fan (lach).

Bekijkt u nog steeds films, bijvoorbeeld op televisie?

Ja, meer op tv dan in de bioscoop. Dat wel.

En video?

Ja, we gaan nu en dan wel eens een film huren. En vooral voor ons kleinkind.

Dvd?

Ja, dat hebben we nu ook al een paar jaar. Maar dat is meestal voor de kleine dat we dvd's gaan halen, nog geen films voor ons. We kijken meestal op tv naar een film.

Bioscoop is dus veel verminderd?

Ja, veel verminderd. Als we gaan, gaan we voor het kleinkind. Of een speciale film, zoals 'De Zaak Alzheimer', waarvan je denkt dat je hem toch wel moet gezien hebben. Want in de filmzalen is het toch wel veel spectaculairder dan thuis. Alleen het geluid dat van overal komt in de zaal al! Het heeft veel meer effect in de cinemazaal, maar we geraken er niet meer zoveel.

Wat is de reden dat u minder naar de bioscoop gaat?

Ik denk dat we teveel keuze hebben. We zijn ook bij verenigingen aangesloten en we hebben een abonnement op de theatervoorstellingen in het culturele centrum van Merelbeke. Dus, er worden hier zelf theatervoorstelling gegeven, zowel voor kinderen als volwassenen. En we zijn dan ook in verenigingen die uitstappen doen. Dus, ik zeg het, het aanbod wordt te groot.

01:21:43 Dan ben ik klaar met mijn vragen. Ik weet niet of er vragen zijn die ik u niet gesteld heb. We zullen straks je blad eens overlopen.

(respondent leest diagonaal het voorbereide blad voor). Ik denk dat ik alles gezegd heb. Al wat er op staat, heb ik u gezegd.

Ik weet niet of u nog materiaal hebt, zoals foto's?

Nee. Die albums met die foto's van filmartiesten heb ik lang gehad, maar ik heb die dan eens verkocht aan een verzamelaar.

Dat waren dus effectief albums? Ik heb nog iemand geïnterviewd en die mevrouw wist me ook te vertellen dat ze echt boeken had waarin ze foto's plakte, bijvoorbeeld van James Dean.

Ja, dat waren fotoalbums. En als we konden, probeerden we die te laten tekenen. Ik had ook een kaart die getekend was, maar ik weet niet meer welke artiest. Ik had een schrift met kleine prentjes, ik denk dat dat bij de chocolade zat. Dus, ik had van die kleine prentjes van de chocolade die ik in een schriftje plakte. Een blad per filmster, één voor Doris Day, één voor James Dean. Dat was een schriftje.

Dus, allerlei filmsterren?

Ja, allerlei filmsterren. Dat waren mooie foto's, want dat was duur. Ik denk dat dat vroeger tien franc per kaart was. En zo had ik echt een fotoalbum aangelegd. Dat was zeer mooi, ordelijk ingeplakt. Maar ik heb dat dus verkocht.

Naam INT: Kevin De Ridder
Naam RES: Roger Dobbelaere (1946)
Titel: JAREN 1950

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:00   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?**

Vijf jaar.

Rond welke leeftijd ging u het meest naar de bioscoop?

Van mijn vijf tot mijn achttien jaar.

**Wat waren uw overige bezigheden / vormen van amusement toen?
Dansen, lezen, muziek, theater, radio, televisie?**

Nee, buiten spelen en domme dingen uitsteken, zoals belletjes trek doen. Je kent dat, mensen foppen.

Kerkelijke activiteiten?

Nee.

Politieke activiteiten?

Nee.

Sportactiviteiten?

Nee.

Jeugdclubs?

Ja, ik heb een jaar of vijf gevoetbald bij De Standaard. Ik ben beginnen werken en toen ben ik daarmee gestopt.

Andere vormen van clubs?

Nee. Ik ben wel veel naar sport gaan kijken: boksen, worstelen, enzovoort. Dat interesseerde me allemaal om naar te gaan kijken, maar ik heb het nooit zelf gedaan.

Wat was uw gezinssituatie wanneer u het meest naar de bioscoop ging?

Moeder en vader. Mijn vader werkte in ploegen, nachtwerk. Dan gingen wij het meeste naar de cinema, omdat mijn vader niet veel thuis was. Dan kregen wij een frank en werden we naar de cinema gestuurd voor de namiddagvertoning, zodat ons vader kon rusten. Zondag deden we soms drie tot vier cinema's. Die waren allemaal tegen elkaar, je had er genoeg. Nu heb je er maar een twee of drie meer voor heel Gent. Vroeger waren er een stuk of dertig.

Naar welke cinema's ging je dan meestal?

De Odeon op de Antwerpse Steenweg, de Normandie en de Scala op de Dendermondse steenweg. Dat waren cinema's aan Dampoort. Nu heb je nog altijd cinema Normandie, dat is nu een *seks-o-rama*. Vroeger was dat de Normandie, één van de voornaamste buitencinematies die er was. Dat waren helemaal met zetels. Maar de Odeon was nog met houten stoelen en houten banken. Als kleine gast zat je helemaal van voor. [...] Ik ben eens buiten gegooid in de cinema ook, omdat ik te veel lawaai maakte.

Zondag ging u soms twee of drie keer?

Ja, de vertoning begon vroeger 's middags, rond half twee. Je mag ongeveer rekenen dat een vertoning tussen twee uur en een half en drie uur duurde. Dus, tussen twee en vijf gingen we naar een cinema en daarna gingen wij naar een andere cinema's, voor de latere vertoningen. Rond elf uur waren wij dan thuis.

Hoe komt het dat u naar verschillende cinema's ging? Andere films?

Wat moest je anders gaan doen? Dat is niet zoals nu. Nu moet je tegen jonge gasten niet meer zeggen dat ze naar de cinema moeten gaan. Er zijn maar twee of drie cinema's niet meer in Gent, ik weet het niet juist. Maar vroeger waren er in de dertig cinema's, met allemaal andere films. Je kon van maandag tot zondag naar de cinema gaan en altijd andere films zien. Nu niet meer. In feite konden we ons niet vervelen in de week. Het geld moest er natuurlijk wel zijn, gratis kon je niet binnen. Maar de goedkoopste cinema's waren vijf frank. In die tijd was dat natuurlijk ook wel geld, want mensen verdienden niet veel. De duurste cinema waar wij naartoe gingen was cinema Vooruit in de Sint-Pietersnieuwstraat, dat was 10 frank. Ik zeg het, je kon van maandag tot zondag naar de cinema gaan en steeds ander films zien.

Wat zijn uw eerste herinneringen aan de bioscoop?

Dat is moeilijk, want dat is al jaren geleden. Mijn eerste herinnering? Dat we veel naar de cinema gingen. Ik spreek wel als kleine gast. Je ging met maten of moeder of vader naar de cinema. Alle gasten zaten van voor en alle ouders zaten vanachter. Maar iedereen kende iedereen in de cinema. Je kan dat niet beter vergelijken dan afspraken met elkaar. Zondag ging me naar de cinema, waarbij de gasten dan vooraan zaten en de ouders drie of vier rijen daarachter.

Wat zijn uw beste herinneringen van bioscoopbezoek?

Mijn beste herinnering, qua film of...?

Dat mag je zelf bepalen. Iets dat je altijd is bijgebleven.

Mijn beste herinnering heb ik overgehouden aan cinema Normandie, toen die juist opende. Ik herinner me de naam van film niet meer, maar het ging over het vreemdelingenlegioen in de woestijn. Dus, een nieuwe cinema die helemaal nieuw uitgerust was. Je kent dat. Als kleine gast, jaar of zeven of acht, liep ik over die kussens. Dan heeft er me iemand me bij mijn kol gegrepen, me een trap onder mijn kont gegeven en me buiten gezwierd. Ik mocht daar dan een week of vijf niet meer binnen (lach). Dat is mij altijd bijgebleven. Pas op, dat gebeurde soms wel eens. Als je dat nu moest doen, zou de politie daar worden bijgeroepen. Vroeger kwamen die mensen met die lampjes eens kijken en moest je opnieuw plaatsnemen in je stoel. En als het hun echt niet aanstond, vloog je gewoon buiten.

Gaf u veel geld uit aan de bioscoop?

Dat was te zien hoeveel we kregen. Dat waren vader en moeder die daarover beslisten. Dat was vijf frank in de goedkoopste cinema's. Laat me zeggen dat toen we naar huis kwamen van school en nadat we ons huiswerk hadden gemaakt en ze een beetje rust wouden, kregen we geld, waar me dan naar de cinema te gaan. Je deed zelf met dat geld wat je wilde. Je kon de hele avond op straat lopen ook.

00:08:09

Waar woonde u op het moment dat u vaak naar de bioscoop ging?

In Pieter De Keizerstraat, waar nu het gebouw van Belgacom staat. Vroeger waren dat huizen die daar stonden. Hoe ver was dat van de Dampoort? Heel de Beestenmarkt doorlopen en je kwam aan Dampoort, Dendermondse Steenweg.

Ging u in dezelfde buurt naar de bioscoop? Of trok u naar een bioscoop in een andere buurt, naar een ander dorp, naar een andere stad?

Nee, geen andere dorp. Maar je had ook cinema Royal in de Sleepstraat, [...]. Je had cinema's genoeg waar je naartoe kon gaan.

En ging u daar ook naartoe?

Ja, we gingen bijna naar alle cinema's. We gingen overal naartoe. Niets was ons te ver.

Dus, u bent bijna naar alle cinema's in Gent geweest?

Wel, ik moet eerlijk zeggen. Vanaf het moment dat ik me bewust ben van cinema, van mijn vijf tot mijn achttien jaar, heb ik bijna alle cinema's in Gent aangedaan. In Gent en omstreken, bijvoorbeeld Metro, Zwijnaardse Steenweg en heel de boel. We gingen daar allemaal naartoe, dat was geen probleem. Overal te voet. En veel leuke onderweg.

Bezoekt u kleine of grote bioscopen?

Grote bioscopen bijna niet. We gingen bijna nooit aan het Zuid, omdat dat te duur was, zoals de Century en de Capitole. Dat was meer voor de dikke nekken, zoals we nu zouden zeggen, want je moest zien hoe je gekleed was als je daar naartoe ging, dat maakte daar iets uit.

Koos je een bioscoop of werd de keuze bepaald aan de hand van het filmprogramma?

We keken in de krant naar de films die speelden, of er mooie films waren met schieten en of we konden gaan. Als we naar twee cinema's konden gaan, gingen we eerst naar de ene en dan naar de andere. Ja, er werd wel een keuze gemaakt. We hadden geen vaste cinema. Een liefdesfilm moesten ze ons toen niet tonen, als het maar vechten was.

Wat was uw favoriete bioscoop? En waarom?

Dat is altijd cinema Vooruit geweest, omdat je daar kon zitten waar je wou. Je betaalde tien frank en je mocht je overal zetten, het bleef allemaal dezelfde prijs. In andere cinema's hing de prijs samen met de rij waar je wou zitten, bijvoorbeeld op het balkon was het meer. Dat is altijd mijn favoriete cinema geweest. En altijd een mooi programma. Die tijd ging dat nog. Als je nu naar de cinema bijvoorbeeld met een groot gezin naar de cinema gaat, kostte dat een serieus kapitaal. Pas op, in onze tijd kostte dat ook wel, maar de mensen hadden niet anders. Er was geen tv, wel een radio. Dus, men kon wel eens luisteren naar een luisterspel, maar anders hadden wij niets. Dus, wat stond er ons nog te doen? De cinema zat vol vrijdag en zaterdag met mensen, die gingen werken in de week. Iedereen had zijn volk. En nu... het is wel dertig jaar geleden dat ik naar de cinema ben geweest, maar ik hoor nu soms van mijn zoon dat er nu niet veel volk meer zit. Wat zou je willen, als je de prijs dan eens bekijkt.

00:12:13 Met wie ging u naar de bioscoop?

Met kameraden, broer en zussen. In de straat woonde bijvoorbeeld twintig gasten en van die twintig gingen er toch vijftien naar de cinema. We spraken dan af. (respondent is niet verstaanbaar – 6'') We hebben nooit moeten zagen voor de cinema, maar er waren natuurlijk jongens bij die meer konden gaan. Soms trachten we dat dan op te lossen door bijvoorbeeld wat leeggoed te verkopen, dan konden zij ook meegaan naar de cinema.

Ging u niet met uw ouders?

Met mijn ouders ging ik ook. Als mijn ma of pa zin hadden om naar de cinema te gaan, gingen ze ook. Dat was dan meteen met zeven man dat we naar de cinema gingen!

Maar met uw maten eigenlijk?

Ja, meestal met de maten. Mijn moeder en mijn vader gingen niet veel naar de cinema. Die mensen waren als eens content als ze van ons verlost waren, want met vier gasten de hele dag thuiszitten, was niet alles! Ik moet het niet zeggen. Nu staan ze op en beginnen ze tv te kijken.

En met uw vrouw, toen je getrouwd ben?

Nee. Ik ben één keer met mijn eerste vrouw naar een film gaan kijken. Dat was een film over Christus. Mijn vrouw dacht dat wel een mooie film zou zijn en ze vroeg of ik hem wou zien. Ik heb dan gezegd dat ik wel zou meegaan en eens zou slapen in de cinema, want als je dat niet interesseert. Het moe mij interesseren, want anders kijk ik er niet naar. Dat is op tv net hetzelfde. (respondent vertelt over zijn vrouw die zich niet interesseert voor tv of cinema).

En bent u ooit met uw kinderen naar de cinema geweest?

Nee, nooit.

Was er een verschil in locatie naargelang met wie je naar de cinema ging?

Dat maakte eigenlijk niet uit. Als er ergens een mooie film was, gingen we naar daar. Als we bijvoorbeeld zagen dat er in de Metro op de Zwijnaardse Steenweg een mooie film was, dan gingen wij naar Zwijnaarden. Daar keken we indertijd niet naar. Als je nu moest zeggen dat je te voet naar de cinema moet gaan, schieten ze u omver (lacht).

Hoe ging u dan, te voet?

Ja, met een bende. Met een man of zeven of acht. We hadden veel leute onderweg. Je kent dat. We deden dan eens belletje trek en andere onnozelheden (lacht).

Was er een verschil in tijd, weekend of week, naargelang met wie je naar de bioscoop ging?

Ja, dat hing er van af wie buiten mocht of iemand getrouwd was. Ik heb ook nog geweten dat mijn broers naar de cinema moesten en ik niet mee moest en op straat bleef. Binnen de week was dat wel minder, dan gingen we met twee of drie man. Maar op een zondag waren we al rap met twintig.

00:16:49

Ging u vaak naar de bioscoop? Wekelijks, tweewekelijks, maandelijks?

Wekelijks.

En meerdere keren soms?

Ja, soms zelfs in de week. Dat was naargelang we geld hadden. Als mijn moeder me geld gaf, omdat ze bijvoorbeeld met mijn vader eens alleen wou zijn, waren we weg. Als we groter werden, begrepen we dat natuurlijk (lacht). Vroeger begrepen we dat niet.

Ging u meer of minder naar de bioscoop tijdens uw jeugdijaren?

Vanaf mijn achttien jaar is dat beginnen te verminderen. Maar ik moet wel zeggen dat de cinema's toen ook zijn beginnen verminderen. Veel cinema's sloten en tv was al redelijk goed opgekomen, dus de meeste mensen zaten naar tv te kijken. De cinema's vloeiden serieus af, zoals Odeon, 't vuilbakske zoals we zeiden. Toen tv opkwam en je ging naar Odeon, dan zat daar een man of tien, terwijl dat vroeger stampvol zat! Tv heeft veel veranderd.

Ging u veel naar de bioscoop nadat u trouwde?

Nee, ik ben één keer geweest met mijn vrouw en dat was het. Het is dertig jaar geleden dat ik naar cinema ben geweest.

En met de kinderen ?

Nee.

Ging u tijdens de week of tijdens het weekend? U hebt het eigenlijk hier juist al gezegd.

Afhankelijk van wanneer we centen kregen. Daar konden we niks aan veranderen. Soms konden we wel eens binnensluipen in de Odeon, maar dan moest je opletten natuurlijk (lacht).

Was uw bioscoopbezoek seizoensgebonden?

Nee. Mijn ouders gingen niet op vakantie, dus zowel in de zomer als in de winter gingen we naar de cinema. Tijdens de zomer gingen we twaalf dagen naar de speelpleinwerking en tegen een uur of vijf/zes gingen we naar de cinema.

Ging u meer of minder naar de bioscoop tijdens de vakanties?

Nee, dat bleef hetzelfde.

00:20:21 Hoe ging men naar de film? Taxi, auto, te voet, bus, ...

Te voet. Altijd te voet.

Ging men in dagelijkse kledij?

Ja. We gingen in het kostuum dat we aanhadden. Het had niet veel zin dat ons moeder een zondagskostuum kocht. (respondent niet verstaanbaar). We liepen in onze gewone, wekelijkse kledij, we hadden eigenlijk geen zondagskleren in die tijd, tenzij als je je eerste communie deed of voor een groot feest. Maar anders was dat allemaal gewoon. De mensen hadden niet veel, het was immers rond de oorlog.

Hoe verliep een bezoek eigenlijk? Ik ga die vraag met u proberen te beantwoorden door, bij wijze van spreken, eens met u door de cinema te wandelen. Ik ga vragen stellen van aan de kassa tot aan je neerzat, zodat we een beter beeld hebben van hoe dit juist in zijn werk ging. Wie kocht het ticket?

Er was één iemand die tickets kocht.

Eén iemand die dus aanschoof?

Ja, anders was dat een heel gedoe. Wij stonden dan te wachten tot we ons ticket hadden en dan gingen we binnen.

Was er een rij? Moest u aanschuiven?

Ja. Laat me zeggen dat als de cinema om twee uur begon en je kwam om kwart voor twee toe, dan stond er al twintig à veertig man voor je! Dan moest je zeker aanschuiven. De film begon maar om twee uur, dus je moest niet beginnen drummen om binnen te gaan. Dat ging zeer vlot. Er was één man die stond aan te schuiven en de rest wachtte tot die persoon de tickets had gekocht. Zo ging dat in zijn werk.

Kon je buiten het geluid van de film al horen?

Nee.

Ook niet via luidsprekers?

Nee. Je had er wel enkele waar je de film al hoorde toen je aan het loket stond voor een ticket. Maar dat waren er maar weinig indertijd.

Dus, eigenlijk kwam het geluid uit de zaal?

Ja, het is maar opgekomen toen ik zestien was dat de persoon die aan de kassa met een toestel hoorde wat er in de zaal gebeurde. Maar buiten aan de kassa hoorde je niets. Er hingen daar wel foto's over de film, maar meer was er in feite niet.

Waar moest je als kleine gast zitten?

Van voor.

Je mocht niet vanachter of in het midden zitten, of ging je zelf naar voor omdat je beter kon zien?

Als je met je ouders was, dan zat je natuurlijk bij je ouders als ze dat wilden. Maar als je alleen was, dan was er geen enkele gast die hem vanachter ging zitten, want al die groten zaten voor je en dan zag je niets. De meeste cinema's liepen al een klein beetje op, maar dat liep niet genoeg op, zodat je als klein gastje iets kon zien. Er zal altijd iemand met zijn kop voor je. Daarmee dat we allemaal vooraan zaten.

Waren er verschillende soorten tickets?

Ja, je had cinema's met drie verschillende soorten tickets. Van de eerste rij tot de zoveelste prijs, moest je zoveel betalen. En van de zoveelste rij tot vanachter, moest je zoveel betalen. En boven, op het balkon, was het weer een andere prijs. Maar je had ook cinema's waar de prijs beneden hetzelfde was en je boven meer moest betalen. Het balkon was altijd het meeste.

Was er een portier of zaalpersoneel?

Ja, de *leegmadammekes* dat we zeiden. Met hun pillamp wezen ze de plaats aan toen je binnenkwam in het donker. Je had ook cinema's die met een portier, die de deur open deed, werkten, maar die ging niet mee binnen in de cinema. De ouvreuse met haar pillamp ging wel met je mee naar je plaats.

Was die portier er ook in de kleinere cinema's, of was dat vooral in de grote cinema's?

Nee, in de grotere cinema's, in de stad, zoals in de Veldstraat en in het Zuid. Dat was al iets meer.

Hoe zag de cinema er van binnen uit?

In de meeste cinema's was dat allemaal praktisch hetzelfde. In de meeste cinema's hingen er lichten aan de wand. Om de drie meter een luster. Dat was allemaal met dim, zodat men de zaal meer of minder kon verlichten. Er brandde toch altijd iets van licht. Beneden waren dat gloeilichtjes, want de luster moest sowieso uit en men moest nog kunnen buitengaan. Je had cinema's met gewone banken en cinema's met vooraan banken en vanaf de zoveelste rij dan stoelen. En soms vanachter zetels. Dat hing er allemaal vanaf waar je ging. De eerste cinema die ik geweten heb buiten de stad, zijnde het Zuid en de Veldstraat, was cinema Normandie, dat waren volledig zetels, van de eerste tot de laatste rij. Dat was de eerste cinema buiten de stad die Cinemascope gaf. De andere cinema's gaven maar gewone films. Die cinema trok redelijk goed volk.

En was het van in het begin dat daar zetels stonden, of hebben ze ook eerst banken gehad?

Nee, dat was een heel nieuwe cinema.

Hoe oud was je toen?

Een jaar of zeven of acht, toen die cinema opende. Het is daar dat ik ben buiten gevlogen. Ik zal dat nooit vergeten. Er is dan ook nog een andere cinema op de Dendermondse Steenweg gekomen, cinema Scala en dat was ook helemaal met zetels en Cinemascope. Al die kleinere cinema's zijn dan ook wat beginnen te verdwijnen, want de mensen gingen naar Cinemascope kijken, kleurenfilm met een mooi groot beeld. Men zat daar op hun gemak. In vergelijking met een klein cinemaatje, zoals Odeon, waar er allemaal banken stonden, zowel boven

als beneden. Dat waren geen zetels, maar allemaal houten klapstoelen. De nieuwe cinema's die opkwamen waren allemaal met zetels. Dat was helemaal anders. Ook in cinema Vooruit was dat in die tijd als met zetels. En dat was maar tien frank, wat een zeer goedkope prijs was en je mocht je dan ook nog zetten waar je wou. Als kleine gast kon je je helemaal vanboven gaan zitten en je zag nog de film, want dat liep enorm naar beneden. Je werd niet gehinderd door iemand. Maar die andere cinema's, wijkcinemaatjes verdienden wel veel geld, maar die veranderden niet en zijn beginnen afsterven met de opkomst van tv. De mensen deden er geen verandering meer aan. Ik heb nog een cinema van een kring geweten, aan de Dampoort, dat onder week het lokaal van de kring was en op zaterdag of zondag werden daar stoelen gezet en werd er één vertoning gegeven in de namiddag, rond een uur of vijf. En dan was dat gedaan. Dat waren dan tekenfilmpjes en dat was soms zeer goedkoop, je moest daar minder dan vijf frank betalen. Dat waren dan filmpjes van Mickey Mouse en Charlie Chaplin. Je kwam daar binnen en er stond daar een tafel met spekken. Ik denk dat ze meer aan hun spekken hebben verdiend dan aan de inkomsten van hun films (lacht). Dat waren allemaal kleine gasten die daar zaten. Dat was een zeer mooie tijd. De mensen zouden verschieten als dit terug moest keren. Mijn jeugd heeft mij niet verveeld qua cinema's.

De Vooruit heeft dus altijd zetels gehad?

Ja, de Vooruit heeft altijd zetels gehad, van begin tot einde.

Maar meestal waren het losse stoelen?

Nee, vaste banken. Dat was vastgeschroefd, dat stond niet los. En vanaf een bepaalde rij waren het dan klapstoelen.

Dus, waren het losse of vaste stoelen of zetels? Het varieerde eigenlijk naargelang de cinema?

Dat varieerde naargelang de cinema. Je had cinema's met vooraan banken en dan had je ook cinema met vooraan houten stoelen en naar boven toe zetels, dan betaalde je meer. Je betaalde niet meer voor de film dus, maar wel voor in de zetel te zitten.

Was er een gordijn?

In niet veel van die oude cinema's. Er waren er wel met een gordijn, maar het waren er niet veel. Zoals de Normandie, de Scala, de Metro. Maar die konden wel Cinemascope geven. Bij de Metro kan je wel zeggen dat ze Cinemascope konden geven, maar dat een stuk beeld ontbrak, want hun scherm was niet groot genoeg. De rest was allemaal met gordijnen, zoals de cinema Vooruit. Ik twijfel of er in begin gordijnen hingen in Vooruit, want ik denk niet dat zij ook Cinemascope konden geven. Dat heeft een tijd geduurd, denk ik. Maar dat herinner ik me niet meer zo goed.

U zegt dat u de beste herinneringen hebt aan cinema Vooruit, maar toch was het beeld daar iets minder goed?

Nee, dat niet. Het beeld was juist hetzelfde.

Maar ze hadden toch geen Cinemascope?

Nee.

En dat vond u dan blijkbaar niet zo erg?

Nee, dat was niet erg. Ze gaven daar ook Cinemascope films! Cinemascope was in de breedte bekeken, zoals je nu breedbeeldschermen hebt bij tv. Maar als je dat op een gewone projector kon dat ook draaien, maar dan viel er wel een stukje langs weerskanten op de zwarte doek. Maar dat hinderde ons niet, we konden nog naar het voornaamste kijken.

Was er verwarming?

Ja, ik ben in geen enkele cinema geweest waar er geen verwarming was.

En wat deden ze dan, want centrale verwarming was er waarschijnlijk nog niet?

Jawel, dat waren buizen langs de muur. In fabrieken hadden ze dat ook. Dat waren nog maar gewoon. Je had zelfs al cinema's met verwarming in de muur. In de cinema hadden we geen kou, het was er altijd warm genoeg. Dat mochten ze hun ook niet riskeren, vooral in de winter. De mensen zouden buiten gelopen zijn. Stel je voor dat je naar een film moet kijken en een anderhalf uur moet zitten kerven, dan ga je niet blijven zitten.

Was er versiering?

Wat wil je zeggen?

Was er iets speciaal gedaan in de zaal?

Je zag foto's van artiesten hangen in de ene cinema of prentjes van films in de andere cinema's. Maar anders was er niet meteen iets van versiering. De ene cinema was natuurlijk wel als een schoner vanbinnen dan de andere. In de Normandie was alles met laminaat gedaan en vanboven was er een houten vloer. En foto's van artiesten in die tijd.

En waar hingen die foto's en die affiches? Hingen die buiten de zaal of in de cinema ook?

De foto's van de artiesten hingen in de cinema, zoals van Spencer Tracy. Dat waren allemaal grote foto's. Dat was mooi gedaan.

In de cinema tegen de muur dan?

Ja, tegen de muur. En buiten de cinema, aan de gang waar je kon gaan kijken, hingen de foto's van de films die speelden en de andere kant van de muur

hingen de foto's van de film die volgende week gingen uitkomen. Kinderen toegelaten of kinderen niet toegelaten. Als het een actrice een beetje een *decolté* had, mocht je al niet meer binnen. Nu is het helemaal anders. Nu gaat men niet meer kijken als er niet een beetje *decolté* in te zien is.

Zag je de projectiekamer?

Nee, die zag je niet. Je zag wel de ruimte waar de projector inzat, maar van de projectiekamer zagen we niks.

Dus, de projector zag je een beetje of zag je niks?

Nee.

Dus, je zag alleen een gat in de muur?

Ja, je zag gewoon een gat in de muur. Als dat een cinema was met drie of vier projectors, dan had je drie of vier gaten in de muur. Dat was alles. In veel cinema's kon je dat zien, maar in cinema's met een groot balkon, kon je dat niet zien als je beneden zat. Je zag waaruit men projecteerde. Dat waren grote bobijnen. Eén film was twee of drie bobijnen. Als de film begon, projecteerde hij uit een bepaalde hoek en als het een andere film was, projecteerde hij vanuit een andere hoek. Je zag dat steeds op de film, als er een andere rol begon. Dat heb ik ook maar opgemerkt toen ik ouder ben geworden. Dat gaf een teken op de film, een witte plek. Hij wist dan dat hij een andere bobijn moest laten draaien. Terwijl die ene bobijn aan het afrollen was, moest hij een andere goedsteken. Je had soms wel eens dat hij te laat was om zijn projector klaar te zetten, dan moest je een minuutje of twee geduld hebben vooraleer de film opnieuw begon. Dat was allemaal te zien.

Kon je de projectiekamer zien als je op balkon zat?

Nee.

Was het er netjes?

Ja, als je om twee uur binnenkwam, was dat allemaal schoon opgeruimd. Ook de wc's, met wc-madammen. Maar toen die kleine gasten geweest waren, was het dus zo proper niet meer. Die mensen hadden geen tijd om op te ruimen, want een halfuur nadien begon er al een andere film. In die tijd was het zo dat de cinema begon om twee uur en als je twee vertoningen wou blijven zitten, dan bleef je twee vertoningen zitten. Wilde je tot 's avonds in de cinema blijven zitten, tot de cinema sloot, dan kon dat ook. Er ging niemand zeggen dat je al eens gekeken had. Je ging naar de cinema en je ging naar buiten wanneer je wou.

Maar het was steeds dezelfde film?

Ja, het was steeds dezelfde film die je zag. Maar je had ook veel cinema's die in de namiddag een bepaalde film gaven en na vijf uur een andere film. Dan

moest je wel naar buiten en een ticket kopen om naar die andere films te gaan kijken. En dan mocht je vanaf vijf uur bij wijze van spreken blijven zitten tot elf uur. Maar die kleine gasten interesseerde die film meestal niet, dus die kleine gasten gingen om vijf uur niet meer gaan kijken. Bijvoorbeeld als het van een zanger of zoiets was. Dat interesseerde ons niet, het moest van vechten, kloppen en smijten zijn.

Konden de mensen nog binnen komen als de film al aan het spelen was? Was het doorlopend?

Ja. De film ging altijd maar door.

Want nu is het zo dat als de film om twee uur begint, iedereen daar om twee uur is en bijna niemand meer binnenkomt na twee uur. Toen was dat zo niet?

Tegen twee uur begon bijvoorbeeld de film en je kon nog steeds om drie uur binnenkomen en je bleef dan zitten tot je heel de film gezien had. Als je hem nog eens wou zien, kon dat ook. Er ging niemand commentaar op geven. Dat was wel het gemak van naar de cinema gaan, dat je niet moest om een bepaald uur in de cinema zijn omdat je hem anders mistte. Je kon gewoon blijven zitten tot de volgende vertoning. Je had wel een langere pauze maar dat speelde geen rol.

Hoe verliep het programma? Waren er reclamefilmpjes of dia's?

Nee, reclamefilmpjes waren er nog niet, wel Belgavox, het journaal van heel de week dat we te zien kregen. Je had de hoofdfilm, een filmpje van een uur daartussen en het journaal. Dat ging dan over de koning of de ronde van Frankrijk. Het was altijd iets speciaal.

Dus, er was nog een film bij de hoofdfilm?

Ja, in de meeste cinema's. Alleen in de stad was er maar één film, de film en het journaal. Maar in al die wijkcinema's waren er steeds twee films.

En wat voor een film was die film voor de hoofdfilm?

Dat was een filmpje van den dikken en den dunne. Eén of twee films, dat hing er vanaf hoe lang ze duurden. Of van Buster Keaton. Of tekenfilmpjes van Walt Disney, korte filmpjes, soms twee of drie na elkaar. Het uren dat je in de cinema zat, zat je veilig en had je dus altijd iets te zien. In de grote cinema kreeg je maar één film en het journaal te zien en het was gedaan. Je had dan één film gezien, voor ons was dat niet interessant. Dus, wij gingen naar de cinema's waar steeds twee films te zien waren.

En hoelang duurde dat voorfilmpje? Dat mag ook opgeteld zijn.

Je mag rekenen dat je twee uur en een half, twee uur en drie kwartier in de cinema zat.

En het voorfilmje? Duurde dat een half uur of drie kwart?

Als er geen journaal was, waren het twee volledige films. Als er een journaal bij was, had je tekenfilms of filmpjes van Charlie Chaplin. Korte filmpjes, zoals ze soms op tv tussen het programma steken. Dat was net hetzelfde. Maar anders had je twee film en zat die drie uur vol.

Dus, ze durven ook twee grote films tonen?

Ze gaven de hoofdfilm en nog een andere film. En die andere film was dan bijvoorbeeld een cowboyfilm die ze een week of vier of vijf geleden al hadden gespeeld. Dus, het waren niet steeds nieuwe films die ze gaven. Ik zou trouwens niet weten waar ze al die films zouden moeten gaan halen in die tijd. Nu komen er als niets nieuwe films, je kan het niet bijhouden. Maar in die tijd was dat zo niet. Je had veel films, maar het was niet zo dat ze elke dag een andere film gaven. Het was heel de week dezelfde film, plus een andere film. En pas vier of vijf weken nadien gaven ze die film dan nog eens als tweede film. Dat werd van cinema naar cinema gedragen, daar moest je ook nog bij opletten. Bijvoorbeeld in de Sloopstraat en in de Salvatorstraat had je elk een cinema, waar ze elk twee films gaven. Maar het kon gebeuren dat je in de ene cinema dezelfde film zag als in de andere cinema.

Als bijfilm dan?

Ja, dus dan was het in de ene cinema de hoofdfilm en in de andere cinema de bijfilm. Er moest dan iedere keer overheen worden gereden en dat moest dan iedere keer passen!

Dus, hoe lang duurde zo'n programma met voorfilmje of actualiteiten en hoofdfilm?

Je mag ongeveer een twee uur en drie kwartier rekenen. Om twee uur begon het en om vijf uur was het gedaan. En het andere programma, de andere film begon dan een kwartier later. Je had drie programma's per dag, op een zondag en zaterdag. Niet in de week, dan had je maar één programma. Enkel 's avonds. De cinema ging dan open om zeven uur en om tien uur was iedereen buiten. Zo konden de mensen nog vroeg naar huis gaan en waren ze nog vroeg thuis. Maar zondag was dat een uur later, tegen elf uur waren de films maar gedaan.

Maar je wist wel dat het ongeveer drie uur ging duren en dat daarna een nieuw programma begon? De mensen wisten dat als ze om vijf uur toekwamen, ze alles zagen van in het begin. Of wisten de mensen dat niet?

Nee, dat wisten de mensen niet. Er stonden daar geen uren op. Om twee uur begon normaal gezien de cinema, maar stel dat bijvoorbeeld de man die projecteerde iets later was. Er ging daar geen mens over klagen. Dus, als je dan om vijf uur binnen kwam, kon het zijn dat er nog een stukje van die andere film bezig was. Dus, dat programma schoof op en niemand klaagde daarover.

Dus, het was eigenlijk een doorlopende show en geen aparte vertoningen?

Nee. Enkel wanneer de films om twee uur begonnen en die dan om vijf uur gedaan waren, dan moest iedereen buiten. Dan gaven ze van vijf uur tot elf uur andere films, die de zogezegd jonge gasten niet interesseerden. Bijvoorbeeld een musical. Dat interesseerde ons niet, we zouden mensen zitten lastig vallen. Nu besef je dat allemaal, maar toen besepte je dat niet. Mijn zoon vertelt bijvoorbeeld dat er wel eens iemand zijn stinkende voeten op de zetels legt of luid zit te praten. Dat irriteert. Ik zeg dan tegen mijn zoon dat het indertijd dat wij naar de cinema gingen waarschijnlijk veel slechter was. [...]

Dus, meestal twee films per vertoning?

Ja, meestal was dat zo in die wijkcinema's.

Waren daar nog actualiteiten bij?

Als er maar één film was met wat kleine filmpjes, was er ook een journaal van Belgavox. Dat was speciaal. De ene cinema gaf dat, de andere cinema niet. Dat was waarschijnlijk ook te zien met de films die ze konden krijgen. Ik denk dat dat vroeger allemaal gehoord werd.

00:48:41 Wat was het imago van de bioscoop? Wat dachten de mensen daarover, hoe keken ze daarnaar? Werd daar bijvoorbeeld op neergekeken?

Nee. De mensen gingen naar de cinema omdat ze niks anders hadden. Het speelde geen rol of het een chique cinema was of een gewone cinema, waar het iets minder was. Dat speelde geen rol, want de mensen hadden niks. Ze zaten bij elkaar en op den duur kenden ze elkaar al. Ze wisten al wie dat er ook in de cinema ging zijn als men ging. Soms was het zelfs zo dat er drie families naast elkaar zaten, die elke zondag met hun gasten naar de cinema kwamen. Ik heb nog geweten dat we onze boterhammen meenamen naar de cinema. Toen mocht dat nog. Moeder en vader gingen niet om twee uur naar de cinema. We gingen met mijn moeder rond een uur of vier naar de cinema bijvoorbeeld en mijn moeder had dan een zak brood met wat toespizzen mee. Dan zaten wij in de cinema een boterham te eten. Er was niemand die daar over klaagde. Moest je dat nu moeten doen, vlieg je buiten.

Herinnert u zich iets van de prijs of alternatieven voor inkom?

Vijf frank. In sommige cinema's was dat tien frank en je had ook cinema's waar dat vijftien frank was. Als je dan eens rekent, kon je met twintig frank soms drie keer naar de cinema gaan.

En waarom was het soms duurder?

Omdat dat in de stad was. De Zuid, de Veldstraat.

Het was dan iets chiquer?

Ik ga niet zeggen dat je niet moest binnengaan zoals je wilde. Maar als je bijvoorbeeld een lap op je broek had, zouden ze wel zeggen dat het volzet was.

Versta je? Ze gaan niet zeggen dat je niet binnen mocht, maar dat het volzet was. In die wijkcinema's keken ze daar niet naar. [...]

Wat voor een publiek had de bioscoop?

Werkmanspubliek. Een gewoon werkmanspubliek.

Vooraf in de wijkcinema's?

Ja, dat was allemaal werkmanspubliek. Ik ga niet zeggen dat er eens niet een hoge piet bij zat, maar de grootste hoop waren mensen die in fabrieken werkten of een minderwaardig inkomen hadden, laat het mij zo zeggen. Als je dan natuurlijk naar de Century ging, had je dan al winkeliers die gingen. Je zag dat wel. Je zag dat het heel andere mensen waren. Je moet niet denken dat we allemaal hetzelfde platzoen aanhadden toen ik naar de cinema ging. We hebben nooit een platzoen gedragen. We hadden er geen ook.

Dus, in die grotere en iets duurdere cinema's was er wel een iets ander publiek?

Ja, een heel andere publiek.

Wat voor een publiek? Hoe zou je dat publiek omschrijven?

Medestanders. Dus, winkeliers, dokters, ... Alleszins heel weinig werkmensen. Dat had je dus wel en dat zag je. In de Vooruit bijvoorbeeld kwamen er ook gewone werkmensen en andere mensen, maar je zag dat dat toch wel helemaal anders was. Je werd dan een beetje uit elkaar gezet.

In de Vooruit?

Ja. Daar zaten de werkmensen en wat verder zat de compagnie van de winkeliers of dokterzonen. Je zag dat dat allemaal niet hetzelfde was. Maar de Vooruit was geen dure cinema, maar tien frank, dus ze kwamen ook wel naar die cinema. Het was meer de film die hen interesseerde. In de stad zelf, zoals de Veldstraat, zaten meer *de dikke nekken*.

Je zegt hier juist dat je in de Vooruit mocht kiezen waar je wou zitten en dat je het daarom daar zo wijs vond. Maar toch probeerden ze u te scheiden?

Nee, zij proberen u niet te scheiden. Je doet en ziet dat van uzelf. Dat is net hetzelfde als wanneer je bijvoorbeeld binnenkomt in een receptie of in een café of ergens anders. Je zal ook snel zien wat uw soort is. Als je in een café binnenkomt en er zit daar *een dikke nek*, dan zie je dat direct. Waarom? Omdat wij zo niet zijn. Als die daar met een koffie zit, zit die daar vijf uur later nog met die koffie. Dat lepeltje gaat afgesleten zijn van in zijn koffie te roeren. Het is zo.

Hoe was de sfeer voor de filmvoorstelling?

Goed, altijd goed.

Enthousiast? Bij andere mensen ook?

Ja. Bij andere mensen ook. Ze kwamen naar de cinema. Voor de werkmens was dat eens een ontspanning. Je weet wat je had. De mensen zaten tegen elkaar te praten, als het pauze was. Ze zaten de hele tijd tegen elkaar te praten. Het gebeurde wel dat je iemand tien jaar kent, maar je had hem van heel je leven niet gezien. Of als men moest wachten voor hun ticket, men zat tegen elkaar te spreken. Ook al kenden ze elkaar bijvoorbeeld nog maar een jaar. Dat was de sfeer van vroeger.

En werd er tijdens de filmvoorstelling gebabbeld?

Nee. Dan spreek ik wel van de tijd wanneer ik een jaar of tien of twaalf was. Dan zat je naar een film te kijken en dat was zeer rustig in de cinema. Maar ik moet zeggen dat ik toen ook maar naar de cinema ging toen de klein gasten weg waren, naar huis. Dan was het wel rustig. Maar als je ging als die klein gasten daar waren, dan was dat net hetzelfde als toen ik een kleine gast was, lawaai. Die gasten waren ten eerste als opgewonden door de film zelf, de goede tegen de slechte. Zoals we dat zelf al ondervonden hadden. Je kent dat.

Werd er commentaar gegeven?

Nee. De mensen waren al snel content met wat men zag.

En na de filmvoorstelling?

Men ging soms naar huis of nog een kwartier gaan biljarten in hun stamcafé. Ik deed dat ook toen als ze vijftien of zestien was. Na de cinema ging ik bij mijn ouders op café. Dan biljartte ik van vijf uur tot acht uur. Wat moest je anders gaan doen?

At men tijdens de filmvoorstelling?

Ik zeg het. Boterhammen, spekken, koeken in die wijkcinema's. Ze vreten daar van alles. Je had mensen die hun papier buiten in de vuilbak deden, maar je had er natuurlijk ook die dat onder de zetel in de cinema wierpen. De mensen konden dat niet proper houden. Als men rond kwam met frisco's, ging men dat papier van die frisco zeker niet in hun zakken steken. Dat werd op de grond geworpen, net als die stokjes.

Werd er gerookt?

Nee, in geen enkele cinema. Er werd in Gent in geen enkele cinema geraakt. Dat mocht ook niet, dat was verboden.

Je zegt dat men stokjes onder de cinemastoelel wierpen, maar het was er toch proper zei je. Dus, het werd toch opgekuist?

Ja. Als je naar de cinema ging, was heel de zaal opgekuist. Maar tussen de vertoningen in hadden de mensen geen tijd om dat op te kuisen en het volk mocht dan ook nog blijven zitten. Ze konden dat niet opkuisen. Ze zouden moeten vragen aan de mensen om hun voeten op te heffen om onder de stoelen te kuisen en dat ging ook niet.

Dus, wanneer werd er gekuist, denk je?

's Morgens werd dat allemaal gekuist.

Waren er soms ruzies of rellen in de cinema?

Nee, dat heb ik nooit geweten. Ik ga niet zeggen dat dat niet gebeurd is, maar ik heb dat nooit meegemaakt.

Werd er echt op de film gelet?

Ja. Zeker toen ik begon te beseffen dat ik naar de cinema ging. Ik moet zeggen dat ik altijd graag naar de cinema ben geweest. En nu kijk ik ook nog altijd graag naar een film op tv. Mijn vrouw interesseert tv niet.

Was er een pauze?

Ja.

Tussen de hoofdfilm en de bijfilmpjes?

Ja, van tien minuten ongeveer. Het kon iets meer of minder zijn. Ondertussen kon je naar wc gaan en daar eventueel een sigaret roken. Buiten kon je niet, want als je buiten ging, moest je weer een ticket kopen. Een stempeltje op uw hand kende men in die tijd nog niet. Als je buiten ging, moest je weer een ticket nemen als je opnieuw binnen wou. Aan de wc's stonden asbakken en kon je een sigaret roken. Als de film opnieuw begon, zei de wc-vrouw dat en werden de sigaretten gedoofd. Maar in de zaal mocht je niet roken

Dus, eigenlijk was het een voorfilmpje, pauze en dan de hoofdfilm?

Ja. En dan was het gedaan. Als je naar huis wou, ging je naar huis. Als je niet naar huis wilde gaan, bleef je nog eens zitten.

Wat betekende de bioscoop?

Dat was indertijd een sociale bijeenkomst. Iedereen kende iedereen op den duur. Ook wij als kleine gasten, met Odeon als het voorbeeld. Ik woonde aan de Vanakker, maar je had ook kleine gasten die helemaal uit Sint Amandsberg kwamen. En op den duur ken je die. Dat is een sfeer en die sfeer blijft. Ik kom nu soms nog mensen tegen die aan mij vragen of ik hen niet meer ken en dan zeggen dat ik regelmatig naar een bepaalde cinema ging of ik ergens naar school ging. Dat zijn dingen die u bijblijven. Nu gebeurt dat niet meer, want de mensen kennen elkaar niet meer. Dat sociale is er uit. Maar vroeger waren de

mensen socialer dan nu. Als er vroeger een kleine gast niet meekon naar de cinema, gaf de buur snel wat geld, zodat hij kon meegaan. Zodat het rustig was in de straat. Zo simpel was dat.

Denk je dat daar een verschil is binnen de generaties en hoe men naar cinema keek? Bijvoorbeeld bij uw ouders, jezelf en je zonen.

Ik denk het wel. Wij hadden niets anders dan cinema. Mijn ouders hadden ook niets anders. En dat is dan stilletjes aan beginnen veranderen met de opkomst van de tv en tekenfilmmpjes voor de kinderen. Ik heb dat zelf nog meegemaakt. Als het dan slecht weer was, ging men niet meer naar buiten naar de cinema, men kon naar tv kijken. De cinema was ver afgeschreven. Het moest een heel mooie film zien vooraleer men naar de cinema ging. En zo ging dat allemaal kapot.

01:02:19 Wat betekende het om naar de bioscoop te gaan?

Hoe moet ik dat uitleggen. Uitgaan was het niet. Naar mijn mening was dat meer een familiaal en sociaal gedoe. Het is ook mogelijk dat het een gewoonte van onze ouders is, want wij hebben niets anders gekend. Voor mijn vijf jaar ben ik ook naar de cinema geweest, maar dat laat ik weg, vanaf mijn vijf jaar is me dat bijgebleven tot mijn achttien jaar. En ik denk niet dat ik daarna nog veel naar de cinema ben geweest. Want het was allemaal veel duurder geworden en met het geld dat we hadden, gingen we dan ook al eens uit. We gingen dan wel eens gaan biljarten en dat kostte ook geld.

Dus, één van de hoofdredenen waarom je niet meer ging of alleszins veel minder ging wanneer je achttien werd is omdat het duurder was geworden? Of niet.

Het was ten eerste veel duurder geworden en je had andere dingen die je kon doen. Je had al maten die vroegen om eens te gaan biljarten of om eens te gaan dansen. Dus, dat geld ging anders naar de cinema. En zo is dat allemaal beginnen verminderen.

En de opkomst van tv?

Wanneer ik getrouwd ben, heb ik een tv gehad en ben ik nooit meer naar de cinema geweest in feite.

Dus, tv heeft dat ook wel beïnvloed?

Ja, tv heeft dat helemaal verkloot. Zowel de cinema als de sociale contacten in de straat. Neem bijvoorbeeld dat er een koers is. Het is zondag de Ronde van Vlaanderen geweest en op café was iedereen tegen één uur al weg, anders blijft men soms tot drie of vier uur. Daaraan zie je wat tv doet. Ofwel ga je zelf gaan kijken naar de koers, ofwel zet je je in de zetel voor tv om ernaar te kijken. Dat maakt alles kapot. Tv maakt alles kapot.

Wat betekende cinema voor u persoonlijk, in uw eigen leven?

Dat was voor mij een verzet. Dus, vanaf het moment dat ik ben beginnen werken, vanaf mijn veertien, was dat eens een goed verzet. Ook al kleine gast staken we daar baldadigheden uit. Ik weet nog dat we eens in de cinema zaten en dat we naar elkaar aan schieten waren. Dat zijn allemaal dingen die je nu niet meer moet doen, zoals met papier naar elkaar smijten. Voor baldadigheden, daarom gingen wij naar de cinema.

Hoorde een bioscoopbezoek bij een speciale gelegenheid?

Nee, voor mijn ouders ook niet. Dat was dagelijkse routine, om het zo te zeggen. Ging je naar de cinema, dan ging je naar de cinema. Of dat dat zondag, binnen de week of op een feestdag was, dat was allemaal hetzelfde.

Was naar de bioscoop gaan een act van rebellie, een manier om te rebelleren?

Nee.

Was dat een sociale activiteit?

Ja, eerder een sociale activiteit. Ik ga niet zeggen dat dat nu niet meer gebeurt. Dat was een sociaal ding. De mensen waren blij als ze eens konden gaan en ze waren eens buiten. Ze hadden eens iemand gezien en ze waren op hun gemak.

Was naar de cinema gaan voornamelijk een ontspanning?

Voor mijn ouders misschien wel en voor mij zeker ook toen ik er mij meer bewust van werd. Daarvoor was het een beetje hetzelfde of we buiten speelden of in de cinema zaten. Als het een cowboyfilm was en de indianen kwamen, dan stond heel de rij vooraan op zijn kop natuurlijk. Dat is normaal.

Was cinema een culturele uitstap? Werd dat gezien als cultuur?

Nee.

Associeerde u een bioscoopbezoek met iets anders: een afspraak, naar café gaan of gaan dansen? Werd dat met iets gecombineerd?

Nee, toch niet bij mij. Misschien bij ander mensen, maar alleszins niet bij mij.

Hebt u veranderingen gezien in het bioscooplandschap? Heb je sommige dingen over de jaren heen zien veranderen?

Van de gewone film naar Cinemascope. Dat is alles wat wij in die tijd eigenlijk hebben meegemaakt. Van gewone film naar Cinemascope was eigenlijk de verandering. Daarachter ben ik niet meer naar de cinema geweest. De cinema interesseerde me toen niet meer.

Heb je cinema's zien leeglopen met de komst van tv?

Ja. Ik heb het in het begin nog gezegd. Twee of driehonden man in de cinema krijgen was in het begin geen probleem, maar later was dat maar tien of vijftien man meer.

Hoe oud was u dan?

Ik was toen een jaar of vijftien of zestien. Als ik dan bijvoorbeeld naar cinema Vooruit ging, moest je je vroeger weren om een deftige plaats te hebben bij een deftige film. Maar later moest je je niet meer weren om een goede plaats te hebben, want je had heel de cinema voor u alleen. Als je tegen twee uur naar de cinema ging, moest je niet drummen, want je was helemaal alleen. Al de wijkcinema's hebben hun deuren moeten sluiten. Wat wel eens gebeurde was dat al er in één straat drie cinema's waren en er daar twee van sloten, dan schoof dat zo een beetje op. Bij een deftige film kon je dan nog een halfvolle zaal hebben. Maar anders had men geen volk meer. Ze hebben de deuren moeten sluiten. Ze konden dat niet meer halen. Het kostte hun meer aan elektriciteit en aan personeel, dan hun inkomsten.

En hoe denk je dat dat komt?

Door tv. Zeer simpel. Want de films die ze nu op tv geven, konden ze in de cinema ook geven. Maar waarom moet ik, laat me zeggen, want ik weet niet hoeveel het kost, vijftig euro uitgeven om naar de cinema te gaan om een film te gaan zien als ik hem binnen vier maand op mijn tv kan zien.

Het is ongeveer zeven euro in de Decascoop, denk ik.

Dat is de moeite. Als ik en mijn vrouw naar de cinema gaan is dat al veertien euro. We hebben geen auto, dus moeten we al met de bus gaan. Als je dan nog iets drinkt, iets koopt om te eten als de film bezig is en achteraf nog iets gaan drinken.

Vijfentwintig euro.

Ja, vijfentwintig euro. Duizend frank en je bent eens naar de cinema geweest. En drie of vier maand nadien geven ze hem op tv. Dan steek ik dat toch liever in mijn zak. Het is niet dat ik op mijn centen zit, maar je moet er niet mee smijten ook.

01:09:20

Hebt u iets meegemaakt met verzuiling van de bioscoop? Waarmee ik bedoel, was er sprake van een socialistische of katholieke cinema?

Nee, dat heb ik nooit meegemaakt. Ik ga niet zeggen dat de mensen dat niet wisten, maar voor mij was een cinema een cinema. Of dat ik in een socialistisch huis binnenga of ik ga in een café waar de liberalen zitten, voor mij is een café een café. De pinten die ik daar krijg, kan ik overal krijgen. Zo simpel is het.

Dus, als je naar een socialistische cinema ging...

Neem nu de Vooruit en zijn cinema. Maar ik weet nu niet of die cinema socialistisch was. Het was wel een huis van de socialisten, maar dat wil misschien niks zeggen over de cinema.

En het publiek dat naar die cinema ging? Had je het soms het gevoel dat het alleen socialisten waren die naar die cinema gingen?

Nee, zeker niet. Dat gevoel heb ik nooit gehad. Dat is iets dat ik nooit heb meegemaakt.

Dus, eigenlijk maakte het niet zoveel uit van welke strekking de cinema was?

Nee. Ik denk dat dat nu nog niet is. Of dat je nu katholiek of socialist bent, cinema is cinema. Als ze een film over Christus gaven, dan interesseerde mij dat niet. Maar als dat u interesseert, dan is dat goed. Mij interesseert dat, maar dat wil niet zeggen dat ik niet wil gaan omdat de cinema van katholieke strekking is.

Herinnert u zich katholieke waarschuwingen tegen bioscoopbezoek? Was er een reactie van de katholieken tegen naar de cinema gaan?

Nee. Ik zou het niet weten.

Niets van opgevangen?

Nee, zeker niet. Nu is dat misschien wel mogelijk. Kinderen niet toegelaten bestaat niet meer, maar als er vroeger een beetje borsten te zien waren of het rokje een beetje te kort was, mochten de kinderen al niet meer binnen.

En wat was de houding van autoriteiten? Bijvoorbeeld de school, werd dat aangemoedigd, werd daar over gebabbeld? Hoe stonden die daar tegenover?

Nee. Ik heb maar één keer mijn meester horen zeggen dat we eens naar een film moesten gaan kijken en dat was de film De Witte van Ernest Claes. Dat werd dan wel aanbevolen, omdat dat zagezegd van voor onze tijd was. De Witte ging over de jaren twintig en ik ben maar in zesenvertig geboren, dus dat is al vele jaren later. Anders heb ik mijn meester nooit iets horen zeggen.

En welke film was dat?

‘De Witte’.

‘De Witte van Zichem’?

Nee, ‘De Witte’ van Ernest Claes. Niet ‘De Witte van Zichem’. ‘De Witte van Zichem’ is gebaseerd op die feuilleton met pastoor Vermeulen.

Dus, ‘De Witte’ van?

Een film van Ernest Claes. Dat is niet hetzelfde.

Ja, dat weet ik. Maar ik kende het niet. En hoe stond de kerk daartegenover?

Dat weet ik niet. Aan de Dampoort had je daar soms een cinemavoorstelling. Binnen de week was dat een gewone kring. Maar zondag of zaterdag was er in de namiddag een cinemavoorstelling. Dan werden er stoelen gezet. Oudere mensen gingen daar niet naartoe, zoals ons ouders. Dat was meer voor de kleine gasten. Er stond daar een tafel met spekken en ze verdiende meer aan die spekken dan aan het geld dat we moesten betalen om binnen te mogen. Maar voor de rest herinner ik me niks. Misschien wel in mijn ouders hun tijd, toen zij jong waren. Dat is misschien mogelijk. Maar toch in mijn tijd niet. Er werd niet gezegd in school naar welke cinema's we mochten gaan. Ik denk niet dat iemand die dit beweert en even oud is als mij het juist voor heeft.

Had dit een invloed op uw bioscoopgedrag, die opmerkingen of de houding van de autoriteiten?

Nee.

Maar blijkbaar was dat er weinig, dus kan dat ook weinig invloed hebben?

(respondent wijdt uit over politieke strekkingen).

01:15:23 Wie bepaalde de filmkeuze?

Als mijn moeder en mijn vader meegingen, waren dat mijn moeder en mijn vader die de filmkeuze maakte. Maar als wij zelf naar de cinema gingen, bepaalden we dat zelf. Als we met een gast of vijf of zes waren bespraken we welke film we gingen bekijken. Als dan iemand een film al had gezien, gingen we naar een andere. Een speciale keuze hadden wij niet. Als het maar van kloppen en smijten was, meer moesten wij niet hebben (lacht). Als het maar van indianen of piraten was, de rest trokken we ons niet.

Wat bepaalde de filmkeuze? Op wat ging je af?

De hoofdfiguren van de film. Op basis daarvan kozen we. Jeff Chandler, Randolph Scott, John Wayne. Dat waren indertijd de helden in de cinema, die wonnen altijd. Dat waren onze maten. De rest speelde geen rol, dat waren allemaal slechteriken (lacht).

Dus, je ging af op de acteurs die in de film speelde?

Ja. Dat was ons ding, dat was ons doen. Want in die tijd hadden we nog geen besef van de inhoud van de film. Als je nu naar een oude film kijkt wel. Maar op dat moment gingen we niet voor de inhoud van de film, maar meer voor de overwinning van de goeden. Als John Wayne een indiaan was, dan was dat zo. Dat was onze favoriet.

Dus, je wist ook waarschijnlijk dat het met die acteurs zo een film zou zijn?

Dat wist je zeker. Als het met Johnny Weismuller, Randolph Scott, John Wayne of Jeff Chandler was, dan was het met cowboys of piraten. Dat waren allemaal schone films. We zijn ook naar politiefilms gaan kijken.

Dus, actiefilm eigenlijk?

Actiefilms was onze slag.

Had het succes van de film in andere landen een invloed op uw keuze?

Nee, want dat bestond niet. Wat wisten wij wat er in een ander land gebeurde? Dat is niet zoals nu. Nu zet je je tv aan en je hoort niets anders. Maar in die tijd wist je niet wat er in Frankrijk gebeurde. Wat interesseerde ons dat? Ik ga niet zeggen dat het mijn ouders niet interesseerden, maar ik denk niet dat mijn ouders dat ook interesseerden. Mijn ouders hadden het geld niet om elke dag een krant te kopen. Nieuws op de radio was al wat ze wisten. En van Frankrijk werd er niet veel gezegd. Maar een film die in Amerika uitkwam? Dat wisten wij pas als hij hier in België speelde. Of in het journaal op tv, waar ze dan zeiden welke film binnenkort in België te zien was. Dat is alles. Voor de rest wist je daar niet van.

En had de herkomst van de film een invloed op uw keuze? Het land waaruit de film afkomstig was.

Nee, dat speelde allemaal geen rol. Of dat het nu een Franse, Engelse of Duitse film was, dat speelde allemaal geen rol.

En hadden de meningen van anderen een invloed op uw keuze?

Nee, daar ben ik nooit 100% op afgegaan.

En had het genre een invloed op uw filmkeuze?

Wat wil je zeggen?

Romantisch film, westerns, ...

Meestal westerns.

Er moest actie zijn?

Ja, er moest alleszins een beetje actie inzitten, anders gingen we niet. Naar liefdesdrama's of Marjolein die aan het zingen was, gingen we niet naartoe. Dat was voor moeder en vader.

En bepaalde de reclame uw filmkeuze?

Reclame hadden wij niet veel. Twee of drie reclamestukjes en het was dan meestal nog over iemand uit de buurt. Maar veel reclame hadden wij indertijd niet. In die grote cinema's had je wel reclame, maar in die kleine cinema's niet.

En beïnvloedde reclame over film, als er veel te doen was rond een film? Bijvoorbeeld als er in de krant een klein iets stond.

Wat je vroeger wel had, waren affiches op straat. Bioscoopnieuws. Maar dat waren dan wel bioscopen van de stad, want gewone cinema's konden dat niet betalen om dat te laten ophangen in de stad. Als je eens iets wou weten over een film, moest je naar de cinema zelf gaan en vooraan kijken naar de foto's die er hangen, om te zien of de film u interesseerde. Of iemand die de film al gezien had eens vragen of het een mooie film is. Daarop baseerden wij ons. Maar het is natuurlijk niet omdat jij het een mooie film vindt, dat ik dat ook een mooie film vindt.

Dus, eigenlijk ging je weinig af op de reclame die rond de film werd gemaakt?

Nee.

Of was er dat niet?

Dat was er niet. In de krant enkel stond welke film in welke cinema speelde.

Maar echt reclame rond de film?

Nee. Als je je daarop wilde baseren, moest je naar de zaal zelf gaan en vooraan naar de foto's kijken. En als je vond dat dat er niet slecht uitzag, ging je naar binnen. Het kon dan tegenvallen. Dat is net zoals op tv. Ze geven bijvoorbeeld morgen een film op tv en ze tonen daar wat dingen van. Maar het is dikwijls het beste uit de film dat ze getoond hebben, want de rest trekt op niks meer.

Had de cinema waar de film speelde een invloed op uw filmkeuze?

Nee.

Het was de film?

Het was de film zelf die me interesseerde. Het bleef me gelijk in welke cinema het was. Het was de keuze van de film, niet de bioscoop waar ze hem speelden.

Dus, het waren eigenlijk vooral de sterren die in de film meespeelden die je keuze bepaalde?

Ja. Als het een cowboyfilm was met een artiest die ik niet kende, dan dacht ik dat het niet veel waard zou zijn. Ook al kon het ook misschien een mooie film kon zijn. Een week of vier, vijf, zes nadien werd die film dan als tweede film getoond. En dan zag je soms wel dat het wel een mooie film was.

Wat herinnert u zich van de film? Herinnert u zich specifieke films?

Ja. Maar dan moet ik goed nadenken.

Of zijn het vooral de acteurs die u zich herinnert?

Alle acteurs van de jaren veertig tot de jaren zestig, zoals John Wayne, Kirk Douglas. Te veel om op te noemen. Die artiesten van nu ken ik allemaal niet meer, de artiesten van vroeger wel. Als ik een film van vroeger zie, dan kan ik wel zeggen welke acteur het is. Als je hen ziet, schiet je dat dan te binnen.

Heb je hinder gehad van de filmcensuur? Viel het soms op?

Nee. Het kon zijn dat het kinderen niet toegelaten was als er eens een borst te zien was. Maar bij kinderen toegelaten films was dat er van tussen. Zoals in een cowboyfilm, waarbij men in een café iets te ver ging, dan zat je vroeger in één flits niet meer in die café, maar waren ze al paard aan het rijden.

Dus, je denkt wel dat ze toen hebben geknipt?

Ja, voor de kinderen. Vroeger was dat veel strenger dan nu. Naar wat kijken ze nu nog? Kijk naar de reclame en het is niets anders dan seks dat ze tonen.

Bleef de filmervaring gebonden aan het bioscoopbezoek, of zocht u naast de vertoning nog verdere informatie op zoals recensies, interviews over de film?

Nee. Ik zou niet weten welke informatie ze moeten geven. Als de film gedaan was, was de film gedaan. Er stond daar niemand buiten om u informatie over die film te geven (lacht). Misschien dat je nu in de Decascoop informatie kan krijgen, maar dat bestond indertijd niet.

Was u een filmfan?

Ja. Johnny Weismuller, John Wayne, Jeff Chandler, Randolph Scott.

Maar zie je jezelf als filmfan?

Nee.

En als je terugkijkt naar vroeger?

Ik ga niet ja of nee zeggen. Laat ons zeggen, tussen de twee.

Bekijkt u nog steeds films?

Alle dagen.

Op tv?

Ik kijk naar niet anders!

Oudere films, of ook recentere?

Oude actiefilms.

En recentere?

Dat is te zien wat de inhoud geeft. Je kan dat lezen in *het boekske* en dan weet je of het goed kan zijn of je kan interesseren. Maar anders zijn het altijd actiefilms, thrillers, oorlogsfilms.

Op tv dan?

Ja.

Op video of op dvd?

Nee. Alle film die ik heb, heb ik allemaal opgenomen.

En gaat u soms nog naar de cinema?

Nee. Ik zeg het. Het is dertig jaar geleden dat ik naar de cinema ben geweest.

01:27:06

Dan heb ik alles gevraagd wat ik wou vragen. Ik weet niet of er nog informatie is dat je mij wil vertellen of vragen die ik niet gesteld?

Nee. Ik zou het niet weten (lacht). Ik denk dat ik op alles heb geantwoord. Ik had de cinema's zelf opgeschreven, zodat ik beter kon vertellen.

Naam INT: Jeroen Vonck
Naam RES: Hendrik Goossens (1941)
Titel: JAREN 1950

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:00   **We gaan er dan aan beginnen. Het gaat een beetje algemeen over hoe en wanneer dat je naar de bioscoop ging en met wie. Hoe U de film beleefde enzo. Dus, weet U nog hoe oud U was toen U voor de eerste keer naar een film ging gaan kijken?**

Vijf jaar, in Drogen. Maar de naam van de cinema ken ik niet meer. Maar dat kan ik vragen aan mijn broer straks

En was er een bepaalde leeftijd rond dewelke dat je het meest naar de cinema ging?

Tussen zeven jaar en *zegers* mijn zeventien

Tussen zeven en zeventien. En had je dan buiten de bioscoop nog andere vormen van amusement of bezigheid?

Toneel kijken maar dat is ook cinema hé (lacht)

Dat is waar. En hoe was de gezinssituatie als U het meest naar de bioscoop ging, dus tussen uw zeven en uw zeventien?

Met wie ik naar de bioscoop ging?

Euh, welja hoe was de gezinssituatie in het algemeen, allemaal samen...

Nee, alleen (kordaat)

Alleen?

Oh, ik heb meer alleen... als ik een lief had dan ging ik met dat lief natuurlijk naar de cinema (lacht). Maar daarvoor... alleen.

Dus U ging gewoon alleen naar de cinema?

Ja.

Terwijl U toch gewoon thuis samenwoonde met Uw broers en zussen en die gingen niet mee?

Nee, die gingen niet mee. Ik ging alleen.

En wat zijn zo Uw eerste herinneringen aan het bioscoopbezoek?

Dat ik er enorm zot van was

Enorm zot van...

Ja, dat fascineerde mij. Ik heb zelf nog film gespeeld.

U hebt zelf nog film gespeeld?

Een reclamefilmpje, ik was elf jaar. Ik heb nog in de opnamestudio's geweest in Brussel. Dat was een reclamefilmpje over yoghurt. Ik heb nooit van gene yoghurt moeten houden en dat was een kindertribunaal met toga en gans den boel, en dan werden de twee ouders veroordeeld, en voor hun straf want dat was met een voorzitter en ik was de deurwaarder. En de deurwaarder had gezegd hop en we moesten naar Brussel in een filmstudio maar ik heb die reclamefilm nooit gezien maar dat zat goed inéén. Wij zijn daar geïnviteerd geweest, en ja... ik zag mij spreken maar je moet je... het lawaai wordt ingesproken dan. Dat wordt achteraf opgenomen hé en daarachter zijn wij geïnviteerd geweest in een klein restaurantje en ze hebben ons komen halen en al en dat was fascinerend, vo een manneke van tien, elf jaar, in diene tijd.

En wat zijn zo de beste herinneringen aan het bioscoopbezoek dat je hebt?

Mijn beste herinnering in de bioscoop?

Ja.

De gezelligheid en de films. Ik heb veel westerns gezien, in die tijd werden er veel westerns gedraaid hé

Ja, dat is waar. En gaf U daar veel geld aan uit?

R: Nee want het was goedkoop, vier uur ging ik. Dus vanaf twee uur in de meeste cinema's moest je maar vijf frank betalen. En de Vooruit dat is altijd de goedkoopste geweest dat was tien frank. Maar de films waren ook niet recent, je kunt niet alles willen in het leven hé (lacht). Nee, veel geld nee. Wekelijks drinkgeld hé, ik ging elke week naar de cinema, elke week. Elke week, elke week,...

00:03:36

En waar woonde je op het moment dat je veel naar de cinema ging?

In Gent. Ik ga het zeggen op zijn Gents: de Pollepelstraat (legt nadruk verkeerd), de Pollepelstraat (juiste nadruk). Dan ben ik verhuist naar Ledeberg, *allee* mijn ouders maar ik moest natuurlijk mee en dan heb ik aan de Bijloke ook gewoond maar dan ging ik al met mijn lief... ja...praktisch tot mijn... Op legerdienst heb ik ook nog eens in de cinema

gezeten (enthousiast)! In de kazerne... Oh en in de legerdienst hé, alle woensdagen ging ik alleen naar de bioscoop, naar de Rex op de Meir.

En is het ook zo dat je elke keer naar de cinema ging in de buurt waar je woonde?

Ja... Ja, ja, de pollepelstraat hé, je hebt de Vooruit, de Savoy... in die tijd ging ik niet veel naar de Savoy, dan was het meer aan het Zuid, de Capitole. Meestal was het naar de Century en de Select. En op Ledeberg hadden we er vijf in de buurt, ik ken alle namen. En dan met ouder te worden ging ik enorm veel naar de Savoy, de franse film. Want dat was typisch.

Dus U bleef iedere keer in dezelfde buurt waar U woonde om naar de cinema te gaan?

Ja, ik had keus genoeg hé

Ja, dat is waar.

(lacht) Ik moest geen openbaar vervoer hebben en ik moest geen fiets nemen. Ja, het was precies achter het hoekje.

En had U een voorkeur voor kleine of grote bioscopen?

Euh... Die megabioscopen dat bestond in onzen tijd niet, de Vooruit was de grootste... van zitplaatsen. Ja, een zaal van tweeduizend man geloof ik. De Capitole was iets kleiner. Maar de Vooruit met die balkons die zo liepen (zijdelings gebaar) maar als je daar zat dan zag je het toch niet, dat was voor politieke meetings (lacht) Ik denk... De sfeer van iedere bioscoop was anders. De twee luxe-cinema's en Gent dat waren de Capitole en de Majestic, dat waren de twee "chiqué"-cinema's bij wijze van spreken. En allemaal even goed. Naar de Savoy ging ik graag, de Capitole, de century maar dat was als ik jonger was. In de Vooruit ben ik ook verscheidene keren geweest omdat je er heel goed kon vrijen (lacht) Sorry hé... (lacht) Nee... specifiek, dat hing af van de film.

Als je naar een bioscoop ging was dat niet omwille van de bioscoop zelf maar keek je naar de film?

Naar de film...

En had je een favoriete bioscoop?

Favoriete? Het waren allemaal mijn favoriete, zelfs de wijkcinematjes op Ledeberg waren ook mijn favoriet.

00:06:57 Ja, met wie U naar de cinema ging hebt U al gezegd...

Alleen, altijd alleen.

Of met Uw lief...

Ja, maar dan was ik ouder hé

Dus geen ouders, vrienden, echtgenote...

Oh, ik ben één keer met mijn ouders geweest. Want de Select, zoveel jaren geleden die is dan veranderd geweest, *allee* dus verbouwd en mijn vader heeft daar meegeholpen. En dan kreeg hij tickets voor een avondvoorstelling en dan ben ik met hen meegeweest. Ah in Drongen ging ik met de familie maar ik was dan vijf, zes jaar dus...

En gingen je ouders dan ook apart van jou naar de cinema?

Ja, maar die gingen zoveel niet. Ik het meest van al van de ganse familie, van ons zessen, *allee* twee ouders en vier kinderen, ging ik het meest naar de cinema.

En afhankelijk van of je nu alleen ging of met je familie of met je lief was er dan een verschil...

Ik ging liever alleen!

Je ging liever alleen...

Ja.

Maar als je andere mensen meenam was er dan een verschil in de bioscoop die je koos? Bijvoorbeeld met mijn lief ga ik naar daar...

Ik ben maar één keer met mijn ouders geweest dus dat is verwaarloosbaar. Met mijn lief, ja dat waren ongeveer dezelfde bioscopen, in het stad hé. Euh... Capitole, Select, Majestic ja wel ja dat waren de nieuwe films die in die zalen uitkwamen

00:08:25

Dus dat is één keer per week dat je naar de cinema ging?

Minimum, zeker één keer in de week...

En als het kon meerdere keren?

Ja en dat gebeurde soms twee keren ook. Het was te zien wanneer dat moeder *lostte* (lacht).

Je ging meer naar de bioscoop in je jeugd jaren dan nadat U getrouwd was?

Ja... En nee want dan zijn al die cinema's verdwenen... Failliet, si, la, bang en euhm... ik ben twee keer naar de Decascoop geweest... mij zegt dat niets en daarmee ga ik niet meer. En met de televisie heb je het toch,

als er vandaag een film uitkomt, twee weken nadien zit hij al op je televisie bij wijze van spreken ofwel op DVD.

En ging je dan tijdens de week naar de cinema of tijdens het weekend?

Tijdens... de woensdagnamiddag hadden we geen school dus dan ging ik zeker en anders... Op Ledeberg was dat de zaterdagavond, dan was ik twaalf jaar, dan ging ik altijd de zaterdagavond naar de cinema, altijd... En ik had een sleutel van de deur, ik was twaalf jaar en ik mocht binnen en buiten. Luxe hé (lacht).

En als er dan vakantie was, ging je dan meer naar de bioscoop?

Nee, dat was... ene keer.

00:09:52 En hoe ging je naar de bioscoop, te voet?

Te voet!

Altijd te voet?

Altijd!

En ging je dan naar de bioscoop in dagelijkse kledij of zei je dan van: ik ga mijn schone broek aandoen?

Als ik de zaterdag, 's avonds naar de bioscoop ging als klein manneke deed... Ik had al mijn plechtige communie gedaan en dan kreeg je in die tijd zo'n schoon pakje en dan deed ik dat altijd aan.

Plechtig communiepakje...

Awel ja euh... zeg we hadden wij niet meer ze. In die tijd dan was dat... (doet toedraai beweging met hand en bijhorend geluid) (lacht).

En nu gaan we proberen kijken hoe zo'n bezoek aan de cinema eigenlijk verliep. Euhm, je kocht het ticket gewoon aan het loket en was er dan een rij waarin je moest wachten?

Wel, in de Capitole gebeurde het soms... In de Capitole als ze één van de grote films deden, die kassuccessen dan openden ze een tweede cichet dus een tweede caisière zoals ze zeiden in die tijd (lacht)... Dat was dan zo... Lang wachten heb ik nooit niet moeten doen.

Ze kunnen er vandaag nog iets van leren

Ja!... Nee lang wachten heb ik nooit moeten doen. Ik heb maar éne keer een film tegengekomen en dat was van Hitchcock, maak nu dat de voorstelling begin om twee uur, om vier uur... Ik zeg nu een voorbeeld

hé want nu kan je iedereen, met dat Decascoop- ding is het dat dat ook niet meer bestaat. Ze sluiten de zaal hé maar vroeger kon je binnen en buiten en de eerste keer dat dat was, dat was de eerste film van Psychose met Anthony Perkins... Tussen twee en toen minuten na twee kon je binnen en dan moest je wachten tot de volgende voorstelling. Dat was een revolutie in die tijd want dat maakt dat ik de cinema niet meer mocht binnengaan! (gespeeld kwaad) Maar nee dat was wel zo en daar hadden ze gelijk in ook

En al je buiten stond te wachten op je ticketje ofzo kon je dan het geluid van de film al horen?

Nee, nee.

Afgesloten?

Afgesloten!

En had je verschillende soorten ticketjes? Zo bijvoorbeeld voor de jonge kinderen dan voor volwassenen?

Euh...

Of was dat allemaal één ticketje?

Nee, want voor kinderen geloof ik, ah ja, want de woensdagnamiddag van twee tot vijf *allee* van twee tot vier, de eerste voorstelling moest je maar vijf frank betalen. De Vooruit was voor iedereen gelijk maar dan de zitplaatsen speelden ook een rol. Je had de fauteuil, je had een balkon. De fauteuil dat was het goedkoopste, balkon ook soms. Dan had je *réservé* en dan had je *mezzanine*. En dan had je twee cinema's in Gent die een loge hadden en dat betaalde je duurder.

En was dat in elke cinema dat die onderverdeling was?

In elke cinema, uitgenomen in de vooruit niet. Dat was eenheidsprijs, brood of geen brood! Ah ja hé (lacht) Sorry...

En als je met je ticketje binnen ging was er dan controle op?

Ja, en dat werd *krrr* (scheurgebaar). En dan stond er een *ouvreuseke allee* een ouvreuse zo in een zwarte rok met een witte blouse en een zwart vestje erop met een lampje die... Als de lichten uit waren want anders mocht jij je zetten waar je wilde maar daar kan ik U anekdoten over vertellen ze over de ouvreusekes (lacht) In de Savoy dus de eerste zever rijen dat was fauteuil en de prijs weet ik niet meer dat weet ik juist van de vooruit, tien frank. En als ge die dus... *caissière*, je pakt fauteuil, de eerste die je tegenkomt dat zijn de ouvreuses ze noemden dat een ouvreuse. Dat is... die scheurde, 'Programma meneer' (doet alsof de ouvreuse dat zei)... één frank of twee frank was dat, weet ik het... En je

gaf die vijf frank, drinkgeld en dan tikte ze op haar zaklamp (tikt op tafel) 'Fauteuil' (doet alsof de ouvreuse dat roept) en dan zat je *réservé* (lacht) Ja jong! En dat was in de pocket. Ma ik vond dat gezellig, ik vond dat ah ja (laatste al lachende gezegd, blijft lachen). Dus in die tijd zeurden ze ook al (lacht)

En was er dan ook, *allee* je zegt nu van dat *ouvreuseke* maar was er ander zaalpersoneel?

Wel, ik denk de operateur hé maar die zag je niet zitten. En die mannen dus, die portiers, gelijk die in de Capitole. In de Century ook, was er ook één maar... En soms stond er een man ook in plaats, om je ticket te scheuren. Maar in de Capitole was het met zo'n lange rode mantel met borduursel op *allee* ja bon. Le grande style!

En hoe zag de bioscoop eruit of verschilde dat van bioscoop tot bioscoop of was dat allemaal globaal hetzelfde?

Nee, dat was allemaal verschillend. Wandversieringen en alles, dat was allemaal verschillend. Enorm klaar was het nooit dus als ze de lichten aanstaken hé maar je versukkelde je niet om je plaats te vinden. Maar dat was verschillend maar iedere cinema had zo zijn eigenheid. En proper! Enorm proper. Wel bij die in het stad... En op Ledeberg, de buiten ging ik zeggen, die hadden wel nu en dan eens een *couchke* verf nodig (lacht) maar ja dat waren. Maren die waren enkel open in de weekend hé, de zaterdag, de zondag en de maandag.

Die op de Ledeberg?

Op Ledeberg waren die enkel open op *allee* een groot weekend als je het zo kan zeggen maar in het midden van de week moest je niet gaan want de mensen moesten allemaal werken *zodus*... En dat was uitverkocht hé!

Iedere keer?

Iedere keer! Dat zat vol. En dan in de entr'acte gingen de mannen buiten een sigaretje gaan roken (lacht) en dan hoorde je een signaal en dan kwamen ze allemaal weer binnen voor het vervolg van de film begint (lacht)

En waren er zo losse of vaste stoelen, zetels of...

In de loge waren het losse stoelen maar het zijn er maar twee hé en dat is de Savoy en de Capitole, die hadden loges. De andere waren allemaal zetels maar die hingen aan mekaar vast, maar niet los.

Was er bij de verschillende bioscopen een gordijn dat voor...

Altijd.

Altijd?

Altijd!

En verwarming?

Ik heb nooit geen koud gehad, zelfs in de winter nooit geen koud.

En kon het soms zijn dat je een stuk van de infrastructuur, de projectiekamer zag?

Neen, wel ja als je naar boven keek zag je daar *tuurlijk allee*, het licht van de film *allee* dus de...

Camera...

Van de camera, neen! Van de camera niet hé.

Van de projector.

Van de projector en dan zag je daar zo een klein raampje en nu en dan zag je die operator eens kijken ah zo. Maar in feite interesseerde mij dat niet, het was het doek dat beter was (lacht)

Das waar. En hoe verliep het programma, waren er reclamefilmpjes vooraf of dia's?

Meestal een bijfilm. Ja hetzij comedy papers of iets anders, en het nieuws. Belgavox.

En per vertoning waren dat dan één of twee films?

Dat heb ik niet begrepen.

Wel, per vertoning dat je binnengaat waren er dan zo... Kon het zijn dat er twee films getoond werden, dat ze eerst de ene en dan de andere en dan weer opnieuw begonnen met de andere film?

Euh... In mijn tijd dus in het stad hé, dus de grote cinema's in stad. Nee maar het gebeurde wel op Ledeberg dat ze twee vertoningen gaven op een avond.

00:18:27

En zo een beetje met hoe mensen de bioscoop ervaren. Het imago van de bioscoop, hoe was dat? Aan wat dachten de mensen...

Die... wel eerst en vooral, we hadden niets anders en iedereen ging graag naar de bioscoop. Dat was een groot... Eh ja Ledeberg dat is een arbeiders... euh... Nu nog altijd, *allee* ja bon, het is verbeterd maar vroeger was dat een arbeiderswijk dus die mensen hadden maar juist een zaterdagavond oftewel moesten ze gaan kaarten op café. Dus meestal

gingen ze dan eerst naar de bioscoop, naar de cinema (lacht) en dan ja, gingen zij gaan kaarten. Dat was een verzet en ik vond dat... ja bon... we stelden ons daar geen vragen bij.

En wat voor een publiek had de bioscoop? Was dat verschillend, waren dat mensen van alle soorten slag of was het van...

Awel, ze zeggen bijvoorbeeld in de grote bioscopen in die tijd hé, in de Capitole... euh... de Majestic dus de mensen die op mezzanine zaten, dat waren de duurste plaatsen, dat waren natuurlijk geen kuisvrouwen die daar zaten. En pak nu bijvoorbeeld dat, de prijzen weet ik niet meer van de mezzanine maar dat was toch meer dan het dubbele want je had er drie hé normaalgezien. De fauteuil, réservé en mezzanine en dat was een merklijk prijsverschil maar je zat beter ook. Je zat zo op mekaar niet.

En tijdens de... *allee* juist voor of na...

Reclame van de frisco Arctic (lacht)

Dus dat was er ook nog bij. En zo juist voor of juist na en tijdens de film, hoe was de sfeer? Was het zo iedereen zwijgen en stil of...

Ja.

Ja?

Ja, aandachtig luisteren en kijken.

Er werd geen commentaar gegeven?

Nee.

En eten, zoals nu in de cinema chipjes of popcorn?

Nee, nee, nee, nee.

Het was aandachtig kijken?

Ja, absoluut.

En zo...euh... Binnen een gemeenschap, zoals je zegt de Ledeberg, wat betekende die bioscoop dan? Was het de plaats voor ontspanning of...

De plaats voor ontspanning (bevestigend). Ja, je had mensen die naar de zes dagen gingen dus in het Kuipke in gent. Maar dat was dan maar één keer in het jaar, maar meestal wel, gingen ze op café gaan kaarten. En hier en daar misschien nog een café met een biljart. Maar de meeste gingen toch naar de bioscoop voor ontspanning, absoluut.

00:21:16 En wat betekende dat om naar de bioscoop te gaan voor jezelf?

Ah voor mij was dat een enorme uitstap, dat was... ja, dat was voldoening, *allee* ja... Content, tevreden, ik kan weer naar de cinema.

Dus echt plezier eigenlijk?

R: Ja, en als we dan een kleine jongen waren, oh dat gebeurde soms dat wij ja... Quo Vadis, die film. We hadden dat gezien op Ledeberg met zo een kameraad, we hadden de leeftijd van twaalf jaar. Dan mocht je zeker zijn hé dat er s'anderendaags Quo Vadis op straat werd uitgevochten. Romeinen tegen Romeinen en dan hadden wij houten zwaarden gemaakt. Cowboyfilms oh! Winnit nee euhm...Geronimo is daar verscheidene keren gepasseerd hoor in de pollepelstraat. Wij speelden dat, wij speelden dat gewoon ja... Cowboy en indiaantje. Maar we haalden onze inspiratie bij de film. Ja jong!

En als er zo een speciale gelegenheid was, ik weet niet... een verjaardag ofzo, hoorde dan ook de cinema erbij? Dat je zegt van, het is een speciale gelegenheid, we gaan naar de cinema.

Bij ons werden de verjaardagen niet gevierd en in de meeste huisgezinnen werd dat niet gedaan ook want er was geen geld voor een verjaardag te vieren.

En het is dan niet dat je daarvoor naar de cinema gaat?

Nee, nee.

De cinema was iets los daarvan?

Dat was in principe de woensdagnamiddag als we in het stad waren hé als kleine jongen. En op Ledeberg dan was het ja...de zaterdagavond en als ik dan in Gent terug woonde, dat was als ik zestien, zeventien jaar was, ook de zaterdagavond of de zondagnamiddag. Maar dat stond...

Als je naar de bioscoop ging beschouwde je dat een beetje als rebel zijn?

Mmmm (instemmend), niet op alle... *allee* dat hing af van de film. Euhm... ja, ja...

Je beschouwde dat als een beetje rebellie...

Ja.

En ook als een sociale activiteit?

Ja, absoluut.

En als je, *allee* je zegt daar dat je veel alleen naar de cinema bent geweest...

Veel alleen...

En babbelde je dan ook met de mensen die daar waren?

Nee, nu zou ik het doen maar in die tijd niet. De mensen zouden gezegd hebben: 'Snotneus, me wat bemoei je je?' (lacht) Eh ja...

En bioscoop was dat voornamelijk als ontspanning of beschouwde je dat ook als een cultureel...

Alle twee.

Alle twee.

Ja, want ik kon genieten van van... dat ze het zeiden, *allee* ik weet het niet. Voor mij moest het niet altijd de dikke en de dunne zijn, daar mocht ook eens een serieuze film tussenzitten. Veel avonturenfilms natuurlijk hé, je bent jong *allee* je bent een snotneus. En ja avonturenfilms dat spreekt en dat boeit hé, Harry Potter is ook een avonturenfilm en spreekt en boeit ook maar dat wil ik niet zien. Tot daar...

En associeerde U een bioscoopbezoek met iets anders? Zoals achteraf op café gaan of...

Nee, nee.

Het was gewoon de bioscoop op zichzelf.

Ja, bioscoop op zichzelf.

En nu je zo de verandering die dan gebeurd zijn binnen de bioscoopwereld, dus met de kleine cinemaatjes en dan de opkomst van de Decascoop.

Dat TV'tje heeft er veel dood gedaan.

En hoe ervaart U dat zo al die veranderingen?

Wel ik heb de Decascoop... het is... ik weet het niet, het is precies een kudde schapen die gaat, *allee* dat ervaar ik. Ze gaan uit... ja bon... Nee, de gezelligheid is eraf, het is koel, de Deca... Ja je kan dar een pintje krijgen in de Decascoop en je hebt daar een fauteuil om een sigaretje te roken en gans de boel, dat weet ik wel. Maar er is zo geen sfeer meer vind ik. Heb je ooit die film gezien 'Il Paradiso'?

Nee.

Met Philippe Noiret?

Nee.

Awel dat is, dat is mijn wereld. Daar moet je een keer... Dat is magnifiek!

(Ik wil de naam van de film opschrijven maar hij zegt)

Het staat erop hé. (wijzend op de laptop)

Ja, dat is...

Maar 'Il Paradiso' dan ga je de sfeer voelen die ik heb meegemaakt. Dus de film zelf hé. En het gaat hem over een *dinge*... over een bioscoop en de sfeer die er is, dat is...

En dan met het verdwijnen van al de kleine cinemaaatjes. Dat was een verlies of...

Ja jong, je bent getrouw, begint al te werken euhm... nee dan ging ik zoveel niet meer naar de bioscoop en als ik een keer ging dan nog altijd tijd, Scruff past op hé manneke (tegen de hond), ging ik dan nog altijd naar films die... bijvoorbeeld een Jacques Tati. Dus films die bijvoorbeeld... *allee* die het grote publiek niet aanspraken. Het grote commerciële, dat moest ik niet meer weten.

00:27:04

En we zijn ook een beetje bezig met de verzuiling van de bioscoop. Dus volgens de socialisten, de katholieken...

Daar ben ik tegen.

En heb je dat eigenlijk ervaren in de bioscopen?

Nee, je hoort dat zeggen op het nieuws of si en la maar dat is een zekere Desmedt of zoiets van de Decascoop... (kijkt vragend)

Ja dat zou kunnen, ik weet dat eigenlijk niet.

Ik weet het niet maat pak nu dat het Desmedt is, hij heeft één in Kortrijk, dat weet ik, maar dat vind ik... nee... Dat vind ik niet goed. Nog goed... wel ik ben in de studioscoop nooit geweest daar op St-Anneplein maar nog goed dat dat bestaat. Dat het niet altijd... Het is een McDonalds, dat noem ik (lacht, het gaat over de Decascoop). Ja dat noem ik een McDonalds of... *Awel* gelukkig dat er een Quick gekomen is. Ik eet dat toch niet, misschien één keer op twee, drie, vier jaar. Maar ik ben blij dat er nog zo *allee* een...

Een alternatief is.

Ja, een alternatief is. Dat je niet moet, *allee* ja bon euh... Het is Harry Potter hé *allee allee* allemaal naar Harry Potter en dan staan ze daar in de rij. Nee daar doe ik niet aan mee sorry, daar heb ik nooit niet aan meegedaan. Ook niet als kleine jongen, nee dat moest ik niet weten.

En ja...

Nee ik ben ertegen, die grote verzuiling. Dat dat precies allemaal in één hand is van van een NV of si of la daar ben ik tegen.

Er wordt dan ook soms gesproken in boeken over dat de katholieken bepaalde cinema's hadden en de socialisten bepaalde cinema's hadden. Heb je dat echt ervaren of heb je zo'n gevoel van...

De Vooruit.

De Vooruit.

Dat was socialistisch.

En was dat duidelijk in de filmkeuze dat ze daar stelden?

Ja, maar die hebben nooit geen... euh... nooit geen. Ze hebben wel exclusieve films getoond maar dat was dan meer de B-reeks. Maar nooit niet bijvoorbeeld... Die konden tegen de Capitole niet op. De Capitole die kocht ja... *allee* die huurden ja, alle grote kassuccessen. De Majestic had dat ook, de Eldorado dat was zo... ja bon. De Select was engels, engelse films. De Century dat was meestal westerns of ah zo met Burt Lancaster, *dendezen si en la* en piraterij (lacht) Wat wel geestig was, en op... Nee katholieke *allee* christelijke verzuiling heb ik nooit niet ervaren.

En heb je ooit nooit zo waarschuwingen gehoord van de katholieke kerk ofzo. Over een film..

Wel 'Dieu Créa La Femme' maar dat was een spel ook hé. Die eerste film met Brigitte Bardot. En ik was op vijftien jaar en je mocht maar binnen aan zestien jaar en ik zat dan op de nijverheidschool. En mijn vrienden gingen maar die waren allemaal een jaar ouder dan ik en ik had een identiteitskaart en dat was nog geschreven met een pen. Ik heb die één van 41, heb ik eruit gekregen en heb ik daar een nul gemaakt dus en ik mocht binnen. En die portier die verstond... dat was de Capitole en die zegt: "Ja" zegt hij," ben jij al zestien jaar?". Ik zeg: "Ja meneer." "Ja, je ziet er toch maar klein uit," zei hij. "Maar ik krijg heel weinig schoppen van mijn vader" (lacht). En ik was binnen.

En euh... ah. Als er dan, bijvoorbeeld de Kerk die uitspraak doet over 'Dieu Créa La Femme', wat was dan je houding daar ten opzichte van?

Ik trok mij dat niet aan.

En als er ook op school... Soms dat ze op school zeggen dat die of die film niet mocht...

Nee, daar werd niet over gesproken.

Had dat invloed op de films dat je ging bekijken?

Nee, daar besliste ik zelf over.

00:31:16 En als je naar een film ging gaan kijken, op basis van wat besliste je naar welke film dat je wilde gaan kijken?

Wel, eerst en vooral, als je een kleine snotaap bent dan ga je niet naar ernstige films gaan kijken. Dan was dat meestal gericht op avonturen, dus voor je fantasie te laten werken. Ja avonturenfilms, mantel en degen, westerns, zoiets... Achteraf zijn daar de, maar dan was ik al ouder... Aan een manneke van zeven, acht jaar moet je geen film tonen van Truffaut want die verstaat er geen kloten van. Klopt het?

Als U dan ouder werd...

Dan kwamen er wel de serieuze, de ernstige films bij.

En gebruikte je dan de mening van anderen of hoeveel succes een film had gehad in andere...

Nee, alleen... ik heb nooit niet naar een film geweest dat ze zeiden:” Ja, dat moet je zien, dat moet je zien en zo’n succes en weer een kassucces!”, dan ging ik niet.

En als dat bijvoorbeeld veel succes had in een ander land dan...

Nee dat trokken we niet... dat wisten we zelfs niet.

En ook als er bepaalde sterren in een film speelden, had dat een invloed? Dat je zegt van die wil zien acteren.

Ja, dat had ik. Dat had ik...

En de herkomst van de film? Als het bijvoorbeeld een duitse films was, of een franse film, of een engelse film...

Awel de Duitse film die kon je alleen maar... Nu weet ik niet of dat jij de cinema Palace gekend hebt, op de korenmarkt dat Plaza geworden is en nu het is het ook zo in twee of drie zalen dat ze spelen.

Ja, de Sphinx.

Ja, maar vroeger was dat de Palace en dan is dat Plaza geworden. De Palace had een voorkeur voor Duitse films. Heinz Rühmann, ‘0810’, de

drie delen heb ik daar gezien. De Select was meer Engels. Savoy was altijd Frans, werd er nooit een Amerikaanse film getoond of een Engelse film, dat was Frans altijd. *Tout court* Frans, meestal gangsterfilms of spionage of het één of een film over de weerstand euh... maar dat was Frans. Iedere cinema had zo zijn typische *allee* ja, taal bijvoorbeeld.

En voor Uzelf was dat dan een punt dat je maakte, van ik zie liever Franse films of...

Ik heb wel veel naar franse films geweest, dat wel. Dat was dan... in die tijd was dat 'Le Gouri' met 'L'inoventura', dat was totaal iets nieuws. In die tijd was dat vernieuwend. Moesten ze dat nu nog tonen 'Le Gouri' wel de kleine gasten leggen zich te slapen (lacht). Het is waar! Ja, typisch, ik ging veel naar de Savoy, veel naar de Capitole geweest, de Select minder. Naar de Leopold één keer en weet je welke film dat ik gezien heb: 'Bernadette Sous Beru'. Ken je die?

Nee.

Hoe? Ken jij Bernadetje niet? Van Lourdes?

Nee.

Dat is een *mankement* in je ding hé vent! (lacht) *Allee* van Lourdes? De verschijning van onze lieve vrouw aan Bernadet.

Ah ja, ja, zo...

Awel, 'Bernadet Sous Beru'. Die heb ik gezien in de Leopold. Je kunt het U voorstellen. De grootste seksfilm van de sekscinema van Gent. Sex... *awel* ja als je de helft van een blote borst zag was je al content (lacht), in die tijd hé bon.

Zijn er specifieke films dat je je herinnert, van als ik daar naartoe geweest ben dat was echt...

Eén van de grootste westerns, 'OK Cora'l. Met Burt Lancaster, Kirk Douglas en de andere ken ik niet. Euhm... 'Major Dundy' met Charlton Heston dan 'OK Bravo' met JohnWayne dan ja euh... het waren er dan nog andere van John Wayne. 'Quo Vadis' maar daar spreek ik van... oh nee euh... Fernandel! Ook veel... Ja Margritte dat was euh... dan was ik al ouder... euh zijn koeien daar. Ja ik ken nog redelijk, als ze mij zeggen... kijk bij een titel van in de jaren ga ik je wel zeggen kijk, ik ga niet zeggen de regisseur, dat kan ik niet maar ik ga wel zeggen, den dienen en den dienen hebben meegedaan. 'Viva Zappatta' *da* was de regisseur. De regisseur was Elia Kazan en dat was natuurlijk als Kazan dat deed komt er een Marlon Brando bij te pas.

Merkte je het soms aan een film of er censuur was op toegepast?

Censuur?

Censuur.

Nee...

Heeft U dat nooit gehinderd?

Nee, we dachten er heel eenvoudig niet aan. IK dacht er toch niet aan dat dat zou kunnen bestaan hebben. En weet je wat je wel had bijvoorbeeld dus in de bioscoop hingen er altijd voor de kassa, hingen er altijd, hoe zou ik het zeggen, foto's uit van de film. En dan als er bijvoorbeeld voor een gewaagde scène te zijn in die tijd, het moest niet veel zijn hé dan plakten ze daar een zwart bandje over, over die foto. Maar dat was een hypocriete boel, wel hypocriet, ik weet het niet... *Jah* het was zo. We stelden ons daar geen vragen bij, nu stellen ze misschien teveel vragen.

En dus als je naar de film ging gaan kijken en heel de filmervaring bleef dat dan gebonden aan naar de film te gaan gaan kijken in de bioscoop of las je dan ook interviews over die film of interviews met de acteurs of...

Nee.

Het was gewoon alleen de film.

Alleen de film, maar dat bestond niet in die tijd. Of je moest al in dat midden zitten van... en een manneke van tien, twaalf, dertien, veertien zit in zo'n midden niet hé. En filmbespreking zoals er nu op de televisie is hé en op de radio dat bestond niet in die tijd. Ja, ja man alles evolueert hé!

Ja, ja das waar.

(Lacht)

Zou je jezelf beschouwen als een grote filmfan?

Ja.

En bekijk je nog altijd veel films? Dat je bijvoorbeeld gaat huren in een videotheek ofzo.

Euh... Ik ga ze gaan kopen ik. En ik koop de films waar ik aan denk van vroeger. Zeg godverdomme, ik heb nu 'Viva Zappatta' binnengekregen via China... negen euro met verzendingskosten is dat dus niks. Het is mijn petekind die dat doet...euh... bij Fnac besteld, die kanalen en die kanalen maar hij heeft dat gedaan via internet of wat weet ik. Op tien dagen... binnen! Ja zo bepaalde films waar ik aan denk van vroeger...ja... maar ik koop ze mij dan.

En recente films?

Ja.

Interesseert U zich daar ook voor?

Ja, maar het moet... Geen 'Star War's dat niet, die prutsen met hun raketten in de lucht. Eh ja dat is goed, dat is goed voor de mensen maar ik doe daar niet aan mee. Hé Scruff, *allee* kom hier, hé zoetje kom hier, ik weet het je moet gewassen worden (tegen de hond). Ja doe maar verder hoor.

00:39:40

Ja ik ben eigenlijk ongeveer rond. Als er nog dingen zijn dat je zelf zegt van dat moet ik nu nog...

Weet jij... de meeste cinema's hebben een nooduitgang maar er waren er twee, de Select en de Eldorado. Ik weet niet of... de Select dat was aan het Zuid aan het Graaf van Vlaanderen-plein en die had een uitgang en dat ging onder *allee* hoe zou ik het zeggen, dat ging onder het podium, daar moest je buitengaan en je kwam in de Oude Scheldestraat uit, een zijstraat van de Kuiperkaai. Ik heb zo nog naar de cinema geweest, we gingen binnen langs de Oude Scheldestraat en we zetten ons dan maar die ouvreuse vond dat verdacht en dat was op een loopje, boem, weer buiten. De Eldorado had dat ook, de Eldorado in de Veldstraat, één van die *kleerwinkels* of zoiets dat was de Eldorado. De Majestic had dat ook maar dat was op slot. Euhm... de Eldorado dan kwam je in een klein... ja ook onder het podium een lange gang en je kwam uit recht over het justitiepaleis, dus achter de hoek. En zo gebeurde het dat er daar één binnenkwam en die zette zich dan want anders viel het teveel op want we waren met vier dus euh (lacht)... de ouvreuse had het gezien. Jah zo... stoten

Buiten dat...

Ik heb er enorm, enorm... Ik... Je moet het ook zien in die tijd was er niks. Ja op straat spelen was er maar straatkinderen zie je niet meer hé. Zoals een straathond, een *stratié* dat ze zeggen dat is een ras dat uitgestorven is, dat zie je niet meer hé.

Dat is waar.

En drie jaar geleden woonde ik in St-Martin La Galge dat was tegen Allès en ik rij op de *ceinture*, de ring, vroeger noemde dat de rokkade. In de ene stad is het de *ceinture* bij de andere stad is het de rokkade... En ik ben gestopt op de pechstrook, weet je wat ik zag? Twee straathonden zo gewoon achter mekaar tikketikketikke (doet loopbeweging). Ik zei tegen mijn vriendin, ik zeg: 'Je moet daar eens kijken, nog twee *stratiés*'. Werkelijk ik stond er in bewondering voor. Want in die...ja...

En waar heb je dat gezien?

In Allès, dat is in de Chevenne... Twee straathonden. Als er nu een hond durft over te steken dan wordt hij omver gereden. Het bestaat niet meer hé een straathond. Straatkinderen, kinderen... Wij speelden altijd op straat. Eerst en vooral, gezellig binnen was het niet, je zat alle dagen in die keuken. Dus je speelde liever met je vriendjes op straat dan binnen te zitten.

Dat is waar.

Maar we waren daarvoor niet ongelukkiger.

Ja maar dat kan ik mij wel voorstellen.

Ik denk dat wij gelukkiger waren, het was anders. *Awel* zo'n spelletje... wat doen ze nu, wel ja videogames en dat stompt *allee* volgens mij stomp je daarmee af.

Ja dat weet ik niet.

Ja, dat zal een andere zijn die gaat komen (lacht).

00:43:07

Naam INT: Nathalie Neiryndck
Naam RES: Agnella Lefevre (1942)
Titel: JAREN 1950

TRANSCRIPTIEFICHE

00:05:58   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar de bioscoop ging?**

6 jaar.

6 jaar.

Een tekenfilmpje in de Majestic, met tante Clara en terwijl ging zei gaan dansen bij Frits. Ze zette ons af, ik heb nog een zus, ze zette ons af, daar en zij ging gaan dansen en wij gingen naar de bioscoop. Natuurlijk tekenfilmpjes hé.

Ja, ja, ja. En rond welke leeftijd ging u het meest naar de bioscoop?

Tussen ons 14 en ons 18 jaar, nee, langer, tot ons 20 jaar, we hadden niets anders, het was een uitvlucht voor alles hé, we konden daar vrijen, we konden daar alle verhaaltjes vertellen die we thuis niet konden zeggen, we konden daar alles hé.

Ah ja.

En wat we nog hadden was opera en KNS, anders hadden we niets.

En wat is KNS?

Koninklijke Nederlandse Schouwburg.

Ah toneel.

Toneel, maar daar mochten we dus niet naar toe gaan.

Nee?

Dat was niet goed, dat was te los, maar bioscoop wel, wij hadden een tante, tante Clara, zij was tien jaar jonger dan ons moeder en zij ging met ons naar de bioscoop als we klein waren, maar toen we 12, 13 jaar waren, mochten we wel alleen, want we hadden ook bioscopen in onze omgeving, je moest niet steeds naar de stad gaan, maar in de stad ging tante Clara mee. Maar bij ons was dat de Normandie, de Odeon, de Scala, *allee*, al die kleine cinema's, daar mochten we wel alleen naartoe gaan.

En had je nog andere bezigheden op dat moment?

School en werk, we hadden huiswerk en thuiswerk, we hadden een garage en we moesten alle twee werken in de garage. Als we gedaan hadden met ons huiswerk, of zelfs nog niet, dan moesten we werken, dus de enige straf die ze ons konden geven was; je gaat niet naar de bioscoop.

Ja, dus je had niets anders van hobby's? Dansen, lezen, muziek, theater?

Lezen, dat deden we op toilet, want dat mochten we niet, dat was tijdverlies voor ons moeder, dus we gingen op toilet om te lezen. Wat hadden we nog, gaan zwemmen, sporten mocht wel, mijn vader was ook een *sportieven*, dus sport mocht wel en dansen zeker, want we zijn allebei danseuse van ons twaalf jaar.

Ook les volgen?

Les volgen, ja. We zaten in het ballet, maar alles in de, niet oude stijl, modern.

En theater?

Ja, theater wel, maar alleen tijdens de Gentse feesten, want die KNS, die Nederlandse Schouwburg, die gaven alle dagen een ander stuk tijdens de Gentse feesten en dat was gratis.

Ja.

Onder de 16 jaar, dus toen we nog maar 14 jaar waren, mochten we daar naar toe, alle dagen, in de Gentse feesten, naar het KNS.

Ok en radio en televisie?

Radio, geen televisie, we hebben maar televisie gehad in 1962.

Ah ja.

Dan kregen we televisie, maar mijn papa is ingenieur, die maakte dat zelf, dus mijn papa heeft zelf de televisie gemaakt.

Amai.

De eerste televisie, ja, dat waren allemaal kleine beeldjes, wij konden ons dat niet aanschaffen, financieel, maar hij maakte dat zelf, dus vanaf 1962 hadden we televisie, dus de maanlanding hebben we gezien, 's nachts, daar hebben we naar gekeken.

Ah. Kerkelijke activiteiten?

Mijn vader was katholiek, mijn moeder liberaal, dus wij waren liberaal. Mijn zus is katholiek, ik ben liberaal. Dus dat was een gescheiden toestand, mijn moeder was ongelovig, maar mijn vader was gelovig, dus die ging naar de kerk, maar ik niet en mijn moeder ook niet, maar mijn zus wel.

En politieke activiteiten?

Ja, dus mijn vader heeft in de oorlog gezeten, dus in een concentratiekamp gezeten.

Ah ja.

Hij was volledig tegen alles wat echt zwart was, zwart waren die die meegedaan hadden met de Duitsers, hij zat natuurlijk in het andere kant hé, diegenen die tegen de Duitsers waren, dus hij was nogal politiek getint, ja, nogal extreem, extreem tegen alles dat Vlaams was, dus eerder Fransgezind.

En u, heeft u ...?

Nee, ik heb dat niet overgenomen, ik ben socialist en mijn zus is katholiek.

En heeft u ook ...?

Ja, ik ben actief geweest bij het socialisme, ja, ja, ik ben aangesloten, dus van zodra ik begonnen was in het onderwijs, dus als ik twintig jaar was, want ik ben afgestudeerd als ik twintig jaar was, ben ik aangesloten bij het ACOD, dat was de algemene centrale van het ABVV, maar ik was wel liberaal, ik had een boekje van de liberalen, want thuis was ik liberaal.

Ah ja.

En ik ben binnengestapt voor werk, er was geen werk en die man zei, Pante was dat, als je u aansluit bij ons, bij het ABVV, heb je direct werk, maar ik was ondertussen al bij Willy Declercq geweest, die ook liberaal was en hij zei dat hij mij wel aan werk zou geraken, maar hij kwam niet en we zagen hem niet, maar hij ging het komen melden. En we hebben een garage thuis, dus die die het eerst kwam, die namen we en Pante kwam eerst en dan ben ik direct in Deinze mogen beginnen. Dan heeft mijn papa mij een autootje gekocht, want ja, geld heb je niet. Alle dagen naar Deinze om les te kunnen gaan geven, dus was ik aangesloten bij de socialisten door werk te hebben.

Ja.

Ik ben echt in hart en ziel geen socialist, maar voor werk hé.

Ja, ja.

Wij deden dat gewoon, wij wisselden zomaar, maar in fond blijf je ..., want ik ben nog steeds bij de liberale ziekenfondsen, altijd liberaal gebleven, maar voor het werk ben ik altijd socialist gebleven en ook meegedaan op school hé, als socialist voor alles en nog wat, omdat die opkwam voor ons, voor de leraars, de werkmens.

Ja, ok.

Ok.

Sportactiviteiten?

Ja, dansen, allerlei dansen; jazzdans, aerobic dans, zwemmen, vooral veel zwemmen, gelukkig mag ik dat nu nog doen, maar in warm water, het is het enige dat ik nog mag doen, overal artrose, reuma, dat is van teveel, dus alles wat je in je jeugd aan overdaad doet, daarvoor wordt je gestraft, later, het is spijtig, maar het is zo, ik heb al aan veel jongeren gezegd die alle dagen lopen en trainen, dus later gaat alles kapot, vooral uw gewrichten, dus knieën, armen, alles wat gewrichten zijn. Het enige wat nog goed is, is aquagym, zoals alle oude mensen hé.

En jeugdclubs?

Nee, dat mochten we niet van thuis.

En waren er nog andere clubs waar u lid van was?

Ja, wij waren dus bij de Gentse trekvogels, dat was een vereniging, wij gingen naar de Volderstraat naar school, dus een Gentse stedelijke school en daar waren alle jaren, dus wij hadden 2 maand vakantie, maar onze ouders konden niets met ons doen, die garage moest draaien, dus staken ze ons bij die Gentse trekvogels en daar hebben we dus tien à twaalf jaar vakantie genomen, aan de zee, ofwel was dat in Oostduinkerke.

Ja.

En dat was een maand met de Gentse trekvogels weg, maar dat was een maand vliegen, dat was fantastisch voor ons, dat was de vrijheid, met jongens kunnen omgaan, een beetje vrijen, eens je 12 à 13 jaar was, begon dat al met een eerste kusje. Dat was om weg te zijn, want thuis moesten we altijd werken, mijn zus en ik, maar dat was wel interessant om te werken, want ik, mijn zus niet, maar de auto's, dat intrigeerde mij, zo tussen auto's bezig zijn. Ik heb dat nu nog, ik zou dus alle jaren een nieuwe auto willen kopen, maar dat gaat dus niet.

Nee, spijtig genoeg niet.

Ja, dat is spijtig, want het is een virus, een auto is een virus. Maar je kan dus zelf aan de auto's werken, je kan er zelf aan prutsen, vroeger kon je dat, nu niet meer, want het is allemaal elektronica. Maar ik kon dus banden wisselen, water, alles wat er moest gebeuren, olie verversen, dus wat moest gebeuren, deden we zelf. Je zit daarin en we moesten veel werken thuis, maar dat is geen straf geweest, we deden dat graag, want dan moesten wij niet kuisen, mijn moeder is een maniak qua kuisen, kan je het je voorstellen in een garage?

Ja.

Dat blonk zoals een spiegel, dag en nacht, dat mens was dag en nacht bezig.

Ok. Wat was uw gezinssituatie wanneer u het meest naar de bioscoop ging.

Dus thuis hé, gezinsituatie; pa, ma, zus en ik.

Ja.

Pa en ma gingen nooit mee hé, die mensen werkten altijd, dus als we naar de bioscoop gingen was het toen. En later, dat was met mijn lief, dat was om te vrijen, maar dat heeft toch maar een jaar of vijf geduurd. Dus eigenlijk, de langste periode van naar de bioscoop te gaan, was als we jong waren, ik bedoel daarmee, voor ons twintig jaar, want zolang je studeert, woon je thuis, maar doe je niets. Eens ik afgestudeerd was, woonde ik wel nog thuis, maar dan deed je al een beetje, min of meer wat je wou. Ik verdiende dan ook al een centje, maar ik moest wel betalen, mijn moeder zei; ofwel ga je alleen gaan wonen, ofwel betaal je uw prijs, dus ik betaalde, ik had wel een voordeel, ik moest dat betalen, maar ze zetten dat wel op een spaarboekje.

Ok.

Dus het was niet verloren hé. Maar ik heb daar wel discussie over gehad, want mijn zus is getrouwd geweest als ze 18 jaar was, dus die was al verdwenen uit het huis, dus ik schoot nog alleen over en ik was dan het slachtoffer voor alles: 'Agnella doe eens dit, Agnella doe eens dat' en doordat ik een auto had gekregen van mijn vader; rij eens om dat, rij eens om dit, rij eens om een batterij, oei, die mens staat in panne, rij eens om dit, dus ik moest dan naar die huizen gaan, naar die winkeliers die dat verkochten, want zij zaten vast hé. We hadden nochtans een knecht ook, maar die moest per uur betaald worden, dus hoe minder hij moest komen, hij was geëngageerd voor 38 uur, maar voor langer te blijven, moest hij overuren doen, maar de overuren, dat was ik dan.

Ja.

Die moesten ze niet betalen.

Wat zijn uw eerste herinneringen aan het bioscoopbezoek?

Wel, dat was met tante Clara, ik zeg het u, maar dan hadden we dat niet vast, je bent te klein hé, ik was 6 jaar, Evelien 5 jaar. En we stonden daar voor de bioscoop, dat was een tekenfilmje en dat was met een beestje, nu weet ik dat dat 'Bambi' was, ik vond dat een raar beest, ik zag daar geen lief beest in.

Nee.

Ik had daar geen idee van, maar zei wou van ons af, zei had ons daar in de bioscoop gestoken en wij zaten daar met ons twee, kinderen van 5 en 6 jaar. Natuurlijk, het waren daar allemaal kindjes, met hun mama en papa, maar wij zaten daar alleen hé.

Ja.

Veel van die film hebben wij niet gezien hé, uit schrik, dus dat herinner ik mij, dat dat bioscoopbezoek heel anders was geweest als zei ons niet had achtergelaten, maar zei was gaan dansen bij Frits, een danslokaal een beetje verder. Dus de Veldstraat ken je?

Ja, ja.

Dus in het begin van de Veldstraat was de Majestic en dan, waar nu de Aza of Ara is?

Casa?

Nee, Casa niet, Aza, het is een kledingmagazijn, dat was de Majestic, *allee*, rechtover de boekenwinkel van Erke Raad, dat was de Majestic en in de tweede helft, tegen het einde, dat was Frits, *allee*, Daskalidas. Dus tearoom was dat, maar je kon daar dansen ook, daar ging zei dus naartoe, dat was maar een stap en ze liet ons achter, ik heb dus min of meer goeie herinneringen, want daarna mochten we ook naar de cinema. Ons ma vroeg; en hoe is het geweest in de cinema? Oh zeiden wij; goed goed, ah ja, want dat was weggaan hé en sindsdien, mochten wij alle weken naar de cinema, maar het waren tekenfilmpjes, van Walt Disney, anders waren er geen. De eerste film waar we naartoe gingen die geen tekenfilm was, dat was "De gladiatoren", met Victor Mature, dat was een vent met een borstkas, goh een schone vent, dan waren wij een jaar of tien zeker. En dan zeiden wij; ja, die zouden wij graag willen zien, maar dat was een horreur van een film, ja, de gladiatoren staken mensen dood en dat was al bloed, ... Was het mooi? Jaja, schoon, maar ja, dat was om weg te zijn, om echt weg te zijn, dat was niet die film op zichzelf, natuurlijk, dat was aangenaam, maar dat was gewoon thuis weg zijn.

Ja.

Dat was de reden hé.

Wat was uw beste herinnering aan het bioscoopbezoek?

Ja, mijn beste, dat was aan de Capitole, dat was natuurlijk mijn beste, de Capitole was aan het Zuid, dat staat daar nu nog, nu lijkt die zaal daar niet meer op, maar vroeger was dat een prachtige zaal, met achterin kleine loges, aparte loges, met 2 à 3 stoeltjes, dat was om te gaan vrijen en dat was mijn schoonste tijd. Naar de cinema gaan en zitten vrijen in de cinema, dat was mijn schoonste herinnering en we hebben daar veel beleefd, veel beleefd.

Was dat niet kostelijker om in de loges te gaan?

Ja, dat was duurder, maar ik moet er u bijzeggen, wij kregen nogal veel centjes thuis, waarom, ah wij werkten alle twee, dus dat was iedere keer, als we dat gedaan hadden ..., bijvoorbeeld bij de klanten, ik zal het u maar zeggen; ga je eens mijn banden opblazen, mijn water bijgieten, vijf frank drinkgeld.

Ah jaja.

Dat drinkgeld mochten we dan in een doosje steken en zelf, mijn zus kocht daarvan kleren of nog iets anders en ik ging dat sparen, ik ben een echte spaarder, nu nog hé, zij niet, het geld vliegt weg, dus zij is een wegsnijter, ik niet, ik zei, dat is goed om dan eens iets anders te doen, en dat was dan vooral om in die loges te zitten, versta je?

Ja, ja.

Maar toen was ik al 18 à 19 jaar hoor.

Ja.

We zijn pas beginnen vrijen als we 14 à 15 jaar hadden, eerder is dat niet begonnen.

Ja.

Dat was eigenlijk de mooiste tijd.

De mooiste tijd.

Ja, en dat was dus de Capitole, maar om iets te leren over seks, moest je naar 't Leopolke, 't Leopolke was dus de naam van een koning, maar dat was dus porno, maar porno, niet zoals dat nu is hé, je zag eens een blote borst, we hebben nooit een penis gezien, maar de manier waarop hé.

Ja, ja.

We gingen eigenlijk om iets te leren hé, naar de Leopold, om te kijken hoe we het moesten doen, want er was niet veel seksopleiding, op school had je niets en thuis, ja je moest er niet over beginnen thuis.

Nee.

Mijn moeder wel, die zou nog eens antwoorden, maar mijn vader niet, die zei; dat zul je wel allemaal zelf zien. Mijn vader, als je katholiek was toen, dat was allemaal taboe, taboe en nog eens taboe.

Ja.

Mijn moeder was iets beter, maar ook niet opgeleid om ons dat mee te delen, want je moet dat kunnen hé, je moet dat kunnen meedelen.

Ja, ja. Gaf u dan eigenlijk veel geld uit aan de bioscoop?

Wel ja, eigenlijk wel hé, want we gingen alle weken, dus ja, alle weken, het drinkgeld, als je dat zo kon noemen, of het poefgeld, dat gingen we aan de bioscoop en ook aan *maquiage*, want in de bioscoop moest je voor veel films zestien jaar zijn. Dus daarvoor, als je geen zestien jaar was, we *maquieerden* ons en we kleden ons als ons moeder; een lange rok en een andere blouse, een

beetje *gedecolteerd*, zodanig dat we binnen mochten, want je mocht niet binnen onder de zestien.

Dat werd niet gecontroleerd of zo?

Dat werd wel gecontroleerd op het onverwachts, dus je zat daar in de cinema te beven, van zouden ze nu komen. Ik was ouder, dus mijn zus, natuurlijk, die was er altijd bij, maar die was een jaar jonger, maar zij kon haar heel goed opzetten, zodanig dat wij even oud waren, wij konden wel een paar jaar zeuren.

00:20:47

Ah ja, ok. Waar woonde u op het moment dat u vaak naar ...?

R4: In Gent, aan de dampoort, waar nu het station staat, daar stond ons huis, dat was dus een huis van de NMBS, mijn pa had daar een garage van gemaakt, maar de Duitsers hadden er in gezeten tijdens de oorlog, en mij ma zei; dat is hier de ideale locatie en het was de ideale locatie. Je moest langs daar naar Antwerpen, je moest langs daar naar Dendermonde, je moest lang daar naar de zeehaven, dus wij zaten daar goed, met al dat verkeer, mijn moeder is daar steenrijk van geworden, dus die mensen hebben dag en nacht gewerkt en dat was de ideale plaats. Kinderen van zelfstandigen, ja, wij deden dat goed, het was geen armoe, zeker niet, want wij waren gekleed van 'Petit poussin', dat was een winkeltje in hoe heet die straat, de volderstraat en dat was een winkeltje voor alleen elite, van kleren dus, niet te betalen. Het meeste geld dat ons moeder aan ons heeft uitgegeven, zei mijn moeder, was aan kleren.

Ja.

Ja, niet aan de bioscoop, want zij vond dat allemaal niet nodig, mijn ma, was *a-cultureel*, niets hé, boeken lezen, dat was allemaal niet nodig in het leven, mijn vader wel hé, dat was een halve intellectueel. Die contrasten waren enorm bij ons thuis, maar pas op, je bent daar wel het product van, je hebt zowel van de ene als van de andere het resultaat hé.

Ja, dat is waar.

Je hebt zowel een geest als zelfstandige, als als werknemer.

Ja.

Je zit dus met een dualiteit in uw hoofd, maar eigenlijk is dat niet slecht, ouders die totaal verschillend zijn, dan weet je zelf hoe het later kan zijn.

Ah ja, ok. Ging u dan in dezelfde buurt naar de bioscoop?

Nee, de bioscoop achter ons deur, dat was even naar daar, maar dat was geen uitstap, dat was achter de deur, dus liefst naar de stad, zo ver mogelijk. Dus de stad was de Veldstraat, de Kortedagsteeg en wacht, de Eldorado, waar was dat nu weer?

Ook de Veldstraat.

De Veldstraat, dan de Savoy.

Ja.

Dat was om naar de Minard te gaan, want naar de Minard mochten we ook niet gaan, dat was te gemeen de Minard. Dan hadden we nog Sint-Pietersplein en 't Leopolke, maar dat wisten ze niet dat we daar naartoe gingen, ze hebben dat nooit geweten.

Nee.

Dat mocht ook niet, dat was een vuile cinema, 't *voil* Leopolke, op zijn Gents hé, 't *voil* Leopolke. Dat was zo denigrerend, maar wij gingen er juist naar toe, omdat het niet mocht hé, ken je dat?

Ja, ja, ik ken dat. Trok je soms naar een ander dorp of een andere stad naar de bioscoop?

Ja, van zodra ik een auto had, dus als ik een jaar of twintig had, dan begonnen we naar Antwerpen te gaan, naar Brussel, want daar zagen ze ons niet hé, dat was ver van ons huis hé. (telefoon)

00:24:27 Dus u ging ook naar Antwerpen en Brussel?

Antwerpen, Brussel, dat was de Louise, met al de cinema's, ik weet niet...?

Ik ken Brussel niet zo goed.

Dus als je Brussel, naar het einde reed, dat was dus de Avenue Louise, daar waren acht à negen bioscopen naast mekaar.

Ja.

Dus daar had je de keuze hé en we parkeerden ons dan, ja toen had je nog geen probleem van te parkeren, want er reden toen nog niet zoveel auto's, maar we moesten toen wel al betalen, dus.

Voor te parkeren?

Voor te parkeren, dat was vijf frank, maar vijf frank was vijf frank hé. Als het 22 frank was voor de cinema, was vijf frank veel geld hé.

Ja.

Dus dat was ook weer voor een aparte klasse die alleen maar naar die bioscoop kon gaan, de Avenue Louise, dat was zoiets buiten het gewone hé. En in Antwerpen was dat aan het station, maar dat was daar nogal zeer benauwelijk, er waren daar zeer veel vreemdelingen, in Gent zag je geen vreemdelingen als wij jong waren, dat is pas begonnen als de Turken hier binnen kwamen en toen

gaf ik al les, dat was in de jaren zeventig, dan heb ik de eerste Turk ingeschreven op school, je weet wel, je moet die zelf inschrijven.

Ja, ja.

En er kwam daar een dame binnen van (brabbelt enkele woorden), pardon? Dat was een Turkse die haar kind kwam inschrijven, de eerste Turk in Gent, dat was in 1972, *allee* in mijn school, wan ter waren nog andere scholen hé.

Ja, ja.

In Gent hebben ze eerder Turken ingeschreven. En daarvoor hadden we wel Marokkanen en Algerijnen van de Franse oorlogen, maar dat viel niet op hé, die spraken Frans en Nederlands, maar die Turken, dat was een taal die wij niet kenden.

Ja.

Frans en Engels, ja, wij kenden dat van school, wij hadden dat geleerd op school, dus voor ons was dat niet vreemd, maar Turken, ja, dat waren vreemden. We verstonden mekaar niet, ze verstonden geen Engels, geen Frans, dus dat was dan met tekens en zo, maar dat was wel raar. Maar in Antwerpen was dat zo benauwelijk, want daar liep het vol met van die vreemden en wij voelden, ook al waren we twintig, wij voelden ons daar niet veilig, dus wij gingen daar niet veel naartoe, tenzij tijdens de dag, dus de woensdagnamiddag als we vrij waren en de zaterdag, maar niet meer 's avonds, tegen 's avonds reden we altijd naar huis. En nooit alleen, dus ik had een klein Fiatje, een Fiat 600 en daar zaten wij met 5 in; twee vooraan en drie achteraan, zo (toont hoe krap het was) en we deelden alles, we deelden alles, dus de benzine, het eten en zo, een snack eten, toen was het het begin van de snacks. Toen was ik 22 à 23 jaar, dat was met jongens en meisjes, meestal van ongeveer dezelfde leeftijd, niet veel ouderen, toen ik twintig was de oudste 25 en de jongste 19, er was dus altijd 5 à 6 jaar verschil, niet meer, de grote verschillen die je nu kent, dat had je toen niet.

En waren het toen andere films in die steden?

Ja, dat waren andere films, want die kwamen altijd eerst naar Brussel en Antwerpen en toen pas naar Gent, want wij waren maar een provinciestedje, Gent was geen stad hé, als wij jong waren beschouwden ze ons als een deeltje van den buiten en zeker de Vlamingen. Als je in Brussel kwam, moest je Frans praten, want ze praatten daar geen woord Nederlands en wij dan, echt om ze te koeioneren, begonnen we in het Vlaams luid te spreken van: 'Ik versta u niet, ik versta u niet' en zo van die zaken: 'Ah oui oui, c'est très compliqué pour parler le Flamand, on a pas l'habitude'. Ze deden dan hun best om traag in het Frans te spreken, maar geen woord Vlaams hé. Dat is pas veranderd in de jaren tachtig, en dan was het zeer erg, dan was het tweetalig en stond er op de etalages: 'Wij zijn tweetalig', zodanig dat de Vlamingen daar ook kochten.

Ah ja, zo.

Want anders gingen we niet binnen, ze verstonden ons niet. Maar echt extreem waren wij niet, het was meer om eens te duvelen.

Ja, kattenkwaad.

Ja, ja, zoiets, maar de kattenkwaad van nu, van de 15 à 16 jarigen, dat was wat wij deden als we 25 jaar waren, het scheelt dus wel 10 jaar, wat wij ook allemaal uitstaken, maar het was zoveel later, wat wij nu zien, wat er gebeurt tussen de 12 en de 16 jaar, wij deden dat ook aan ons 20 jaar, ze zijn zoveel jonger, ook van het roken, nu proberen ze het al aan 8 à 9 jaar, wij waren er 20 toen we het probeerden.

Ja, dat is waar.

Dat is het verschil hé, dus we zien al hetzelfde, alles komt terug, maar op een vroegere leeftijd.

Vroegere leeftijd, ja. En die films, werd dat dan ook in het Nederlands ondertiteld?

Nee, dus dat was in het Frans of het Engels, altijd het originele, we hebben nooit gekeken naar dubbings, dat bestond, maar wij gingen daar niet naar toe, we waren daar niet voor, wij konden Frans, we konden Engels, we konden Nederlands en wij gingen dus kijken naar een Engelse film en we luisterden, de Franse films waren niet ondertiteld in Brussel, in Antwerpen wel. De Engelse films waren wel ondertiteld in het Frans in Brussel.

Bezocht u eerder kleine of grote bioscopen?

Allebei hé, de kleintjes, dat was aan ons deur, de Normandie en de Scala op de Korenmark, dat was eigenlijk ook maar een klein bioscoopje, daar gingen we ook eens naartoe, Odeon, dat was ook een kleintje, op de Antwerpsesteenweg en de Normandie en de Scala, dat waren allemaal kleine bioscoopjes en veel goedkoper

Ah ja, ja.

Dat scheelde toen 10 à 12 frank met de stad, dat was veel hé, maar dan moest je ook nog eens naar de stad met de tram, nu is dat een bus, maar toen was dat de tram van de dampoort tot het midden van de stad, dat koste iets van 4 frank, of met een abonnement, want we gingen naar school met een abonnement.

Ah ja, ja.

Eigenlijk kon je te voet gaan hoor, maar ja, wij gingen met de tram. Maar eigenlijk, de kleine bioscopen gingen we enkel naar toe als we echt een film wilden zien, maar eigenlijk speelde geld niet zo'n rol, maar het was wel goedkoper en het was ook dicht tegen de deur, als je perse iets wilde zien, dan gaan we daarvoor niet naar de stad, maar achter de deur. Maar normalerwijs gingen wij liever naar de stad natuurlijk.

Ja.

Altijd geweest.

Koos u dan eerder een bioscoop of echt een film?

Ja, de film.

De film.

Ja, ja, we keken dus in de krant en ofwel, als je in de bioscoop zat, had je altijd 20 minuten voorspel en dat voorspel was welke films ze allemaal gingen spelen, dat was dan van; oh die ziet er goed uit, daar gaan we zeker naartoe, dus dat was al van de week op voorhand dat we wisten naar welke film we de week nadien gingen. En ook met de krant, de gewone krant, de dagelijkse krant, bij ons was dat het Volkske, dat was een katholieke krant voor mijn vader en mijn moeder, wat had die; La Libre Belgique. Er waren 2 kranten bij ons thuis; een Franse krant; La Libre Belgique en mijn vader het Volkske.

Ja.

En daar stonden dan de bioscopen en in het Volkske was dat met streepjes; niet voor kindjes, niet voor ...., je weet wel, een katholieke krant trok zich dat aan van jij mag dat zien en jij mag dat niet zien. Versta ja? Maar La Libre Belgique, daar stond geen quoterings bij, daar stond ook niet bij dat het niet voor kinderen was of wel voor kinderen was. Maar het Volkske schreef daar bij; de quoterings, het is boven 16 of het is onder 16, zoals je het nu ziet op tv met zo'n kruisje, het Volkske duidde dat wel aan en dan zei mijn papa; ja, maar dat is niet voor jullie, daar moeten jullie niet naartoe gaan en dan mochten wij daar niet naar toe gaan, *tuurlijk* als je 20 jaar bent, dan kon je zelf kiezen, maar ik spreek van de kindertijd, dan bepaalden ze waar we naartoe mochten gaan, maar we hebben toch gevoeld hoor.

Ja.

We gingen zogezegd, we hebben dat eens gedaan, we gingen zogezegd naar een film achter de deur, de Normandier, we namen de tram en we gingen naar de film en dat was een speciale film en over wat ging dat, dat ging over politiek, maar als je 15, 16 jaar was, dat intrigeerde ons, want dat ging over de oorlog in Algerije. Dat was volledig in het Frans en de Voorruit heeft dat altijd gehad, die hadden altijd een beetje eigenaardige films, zoals nu Studio Skoop aan Sint-Anna.

Alternatieve bioscoop.

Alternatief. En zo was de Voorruit ook een beetje, dat hebben we 1 of 2 keer gedaan, maar ze wisten niet dat wij in de Voorruit zaten, want dat mocht niet, de Voorruit mocht niet en de Minard mocht niet. De Minard omdat het allemaal in het Gents was, maar er zijn geen 2 plattere Gentenaars, dan wij 2, mijn moeder

was van Oudenaarde, mijn vader van Brugge en wij zijn platte Gentenaars. Je ziet dat je dat op school leert hé, je leert dat dus niet thuis hé, je taal.

Ja, ja, op school. Wat was uw favoriete bioscoop en waarom?

Ik, ik was zot van de Capitole, dat was een prachtige zaal.

Ja.

Pas op, als je nu het monument ziet, de Capitole, is het nog mooi hé.

Ja.

Maar vanbinnen, dat was allemaal in de rode, bordeaux velours, die kussens waren allemaal in het velours, dat gaf u zo een rijkelijk gevoel, buiten de opera, de opera, dat was nog iets anders, mijn pa was zot van de opera en als die kaarten had om gratis naar de opera te gaan, ja, dan moesten wij mee, mijn zus ging niet mee, maar ik wel, ik was meer voor zang en dans en ja, operette. En dat was nog beter, dat was nog met meer goud en zo, maar de Capitole, dat was iets gezelligs, iets warmes en die balkons, dat was fantastisch en vooral, dat kleur, het was dus allemaal bordeaux velours, met van die floskes en zo, dat was gezellig. We zaten daar ook graag en in het donker, met van die kleine pieplichtjes opzij, die eigenlijk geen licht gaven, ik heb daar nooit geweten, we keken daar niet naar, nu is dat het eerste wat ik doe; waar is de nooduitgang, maar als je jong bent, doe je dat niet. Maar dat was dus mijn lievelingszaal, maar wel de duurste ook.

Ah ja.

Mijn tweede was de Majestic, want dat was naar boven, dus in de Capitole ook hé, dat was met een balkon, maar in de Majestic ook met een balkon, die trappen, allemaal zo monumentaal hé en die trappen, als kind is dat ... dus ook een beetje, ja, show hé, de Ancien Belgique dat deden we ook graag, maar dat was show, dat was geen bioscoop, dat was show, daar mochten we niet alleen naartoe, daar gingen mama en papa mee naar de Ancien Belgique, dat was show, zoals je nu zou zeggen, hoe heet hij daar, Samson en Gert.

Ja, ja.

Daar gingen we naartoe, er waren goochelaars die daar kwamen, waarzeggers die daar kwamen, dansgezelschappen die daar kwamen, dat was een heel andere genre, daar was er zo veel meer plezier, in de bioscoop ben je aan het kijken naar een film, maar Ancien Belgique, dat was show hé.

Ja.

Dat was iets anders, maar dat was maar occasioneel, voor eens een verjaardag, of eens een feestje, dan mochten we wel naar de Ancien Belgique, bioscoop was iets normaal, daar mochten we alle weken naartoe gaan.

00:35:18   Ja. Met wie ging u meestal naar de bioscoop?

Ik ben het meeste geweest met mijn zus, als we klein waren, als kind, maar later met jongens.

Ja.

Ik ging nooit alleen, nooit, mijn zus wel, ze wou een film zien en ze ging gaan kijken, ik niet, ik moest altijd iemand bij mij hebben, dus ofwel met mijn zus, ofwel met een jongen.

Ja.

Vriendinnen had ik niet, ik had alleen jongens, ik was vré zot van de jongens, het moesten altijd jongens zijn. Dus ik had altijd jongens die megingen, gelijk waar, naar de bioscoop, maar dat was ook om een beetje te zitten oefelen, dat was niet alleen voor de film hoor, natuurlijk ook voor de film, maar ook voor te oefelen, wat we echt nergens anders konden doen.

Nee.

Op school niet, je ging tot je 20 jaar naar school, maar tot uw 20 jaar heb je andere ideeën in je hoofd hé.

Ja.

Dus dat was om een beetje te ontsnappen aan de realiteit van leren en thuis werken, ja om een beetje te ontsnappen aan de realiteit hé.

Ja. Was er een verschil in locatie naargelang met wie je ging, dus met je zus of met je vriendjes?

Nee, dat speelde geen rol, het was wel de film die belangrijk was, dus of dat nu in de stad was of erbuiten, dat was van geen belang, dus de film was daar en we gingen dus daar naartoe, met wie of wat, eigenlijk, de bioscoop heeft er nooit toe gedaan, dus de inrichting of dat nu een kleine of een grote bioscoop was, dat heeft er nooit toe gedaan.

Nee.

De film was wel belangrijk, je gaat niet naar iets gaan kijken dat je niet wil kijken, zoals oorlogsfilms, daar ben ik nooit naartoe geweest, dat geweld en dat schieten en dat doden. Van mijn pa te horen vertellen over de oorlog en de concentratiekampen, dat zei ons niets. De schrik mag ik niet zeggen, maar hij heeft altijd verteld hoe een oorlog begint, dat duurt 4 jaar, je komt daar dan uit als een visgraat, mijn vader doodziek, dus die verhalen, dat blijft in uw hoofd hangen, dus voor geweld waren we niet en oorlogsfilms heb ik weinig gezien. De Far West, dat was iets anders, de Far West met John Wayne, dat was plezanter. Maar oorlogsfilms, daar gingen we niet naar toe, *allee* ik toch niet, mijn zus misschien, maar ik niet.

00:37:45 **Was er een verschil in tijd, bijvoorbeeld weekend en week, naargelang met wie je naar de bioscoop ging?**

Ah ja, we mochten alleen maar gaan in het weekend, maar kind toch, als het school was, dan mochten wij niet buiten, daar was geen sprake van. Dus we hadden de donderdagnamiddag vrij en de zaterdagnamiddag, van school hé.

Ja.

De zaterdagochtend hadden we school en de donderdagnamiddag en de zaterdagnamiddag hadden we vrij, maar dan moesten we altijd werken. Nooit tijdens de week mochten we ergens naartoe.

00:38:37 **Dus alleen maar in het weekend ging je naar de bioscoop?**

Ja, ofwel was dat de zaterdagnamiddag, ofwel was dat de zondagnamiddag. Nooit, nooit anders.

En later als u ...

Ja, later, ik ben thuisgebleven ...

00:39:35 **Dus als u werkte ging u dan ook alleen ...?**

Nee, als ik werkte, dan, we hadden natuurlijk wel 32 lessen, het is niet zoals nu maar 24 lessen, toen waren het 32 lessen en dan moest je toch nog rond de 20 uren thuis werken, zodat we in de 50 uren werkten, want thuis moest je al uw lessen voorbereiden en een pc hadden we niet, dus je moest alles schrijven, alles opschrijven, dus ik heb koffers vol lesvoorbereidingen, het moest allemaal geschreven en leesbaar zijn, dus je kon niet zomaar schrijven en daar hebben we enorm veel werk ingestoken. En dan konden we alleen maar naar de bioscoop gaan 's avonds, dus zolang ik thuis woonde, moest ik thuis zijn om 1 uur 's nachts, dat was het laatste, anders mocht ik niet meer binnen.

Ja.

Ik ben dan alleen gaan wonen, dat kon niet hé, als je ergens naartoe ging, ging je een glaasje gaan drinken, dan was het rap 2 à 3 uur en dan waren we te laat, *allee*, was ik te laat, want mijn zus was al getrouwd.

(praat tegen zus)

Dat, ja, als je alleen bent thuis ... ja, ik ben mijn draad kwijt.

Dat je om 1 uur terug moest zijn.

Ja, dat was het laatste.

Ook tijdens het weekend?

Ja, ja, later mocht ik niet thuis komen en ik ben 1 keer later thuisgekomen en ze heeft me in het hospitaal geklopt, mijn moeder.

Oei.

Letterlijk hé.

Amai.

Ik ben dus gevallen, ze heeft mij een stoot gegeven met de *talon*, ken je dat?

Nee.

(Toont de talon op haar schoen) Maar scherper, dat waren als naalden die hakken, die waren 10 cm hoog. En doordat ze mij een duw gegeven had, ze was kwaad, heeft ze die hak genomen en op mijn hoofd beginnen slaan.

Amai.

Omdat ik te laat was. En daar schuin over was het kliniek Vercouteren, een zeer grote kliniek voor arbeidsongevallen en daar hebben ze mij naartoe moeten doen, mijn hoofd genaaid aan alle kanten en zo, want ik was eens te laat thuis. En toen heb ik besloten om alleen te gaan wonen en ik ben alleen gaan wonen.

Ja.

Maar toen was ik al 24 jaar.

Ja.

Toen ben ik alleen gaan wonen, maar dan was het alle dagen uitgaan, zo groot was dat verschil, ik woonde alleen, niet meer thuis. Dat was niet alle dagen naar de bioscoop, dat was naar café, blijven hangen en drinken, want er werd toen zeer veel gedronken. Nog geen marihuana, dat is pas begonnen toen ik 28 jaar was, toen de eerste keer naar Holland gereden en daar een marihuana opgeroken, dat was een heel spel, ik was daar niet goed van, ik heb dat nooit meer durven nemen, want ik moest nog naar huis met de auto, ik had mijn auto hé en ik draaide zo in mijn hoofd en er moest iemand anders rijden, maar er kon niemand rijden. Maar toen moest je geen rijbewijs hebben hé.

Nee, nee.

Want dat bestond toen niet en er heeft iemand anders gereden, want ik draaide voortdurend, ik ben er nooit meer aangeweest aan marihuana. En toen noemde dat niet weed of zo, dat noemde nog marihuana. Maar dat had dus verschillende namen, maar dat heeft mij alleen maar geïnteresseerd wat het was, maar aangezien ik er zo ziek van ben geweest, allee, ziek, onpasselijk ben geweest, ben ik er nooit meer aangekomen. Maar dan gingen we alle dagen, tot dat ik moest gaan werken, ik gaf les aan het UZ, aan kindjes die ziek waren, die kindjes hadden allemaal een tumor, kindjes van 12 à 13 jaar en ik moest daar dus les aan geven en bezigheidstherapie en zo. En ik moest daar om 8 uur zijn, dus dan kwam ik uit het Galgenhuisje, het Galgenhuisje ...

Ja, ja.

Dat bestaat nog, uit dat cafeetje en dan naar mijn werk, ik ging niet gaan slapen, er werd niet geslapen, dat was ongelofelijk. Een hele schone tijd, maar dat was tussen mijn 24 en mijn 28 jaar, want ik ben getrouwd als ik 28 jaar had.

Ok. Hoe vaak ging u dan naar de bioscoop in die verschillende periodes?

Wel als we jong waren was dat 1 keer in de week, maar als ik alleen ben gaan wonen, was dat toch wel 2 à 3 keer in de week, want toen had ik nog geen tv, ik had juist wat geld om mij te installeren. Als mijn zus getrouwd is, kreeg ze 50.000 frank om zich te installeren en ik kreeg ook 50.000 frank, maar ik woonde nog thuis, dus op het moment dat ik alleen ben gaan wonen, met die 50.000 frank, heb ik mij ook kunnen installeren, ik had juist genoeg voor een living, een bed en een bureautje op mijn appartementje op Sint-Anna's plein.

Ja.

Mijn 50.000 frank was op, dus geld voor een televisie had ik niet, maar we gingen wel naar de bioscoop hé, 3 keer in de week, zeker.

Ja. En nadat u trouwde ...?

Ja, ja, we gingen voort naar de bioscoop, tot we een televisietoestel hadden gekocht, maar dat was niet in de bromeliastraat, ook niet in de Albert Rodenbachstraat, dat was toen we in De Pinte gaan wonen zijn, dat was wel toen we al 4 jaar getrouwd waren.

Ah ja. Dan ging u er nog steeds naar toe?

Ja, ja, we waren heel zot van bioscopen, zowel mijn man als ik, wij waren zot van de cinema, ah ja, als je geen televisie hebt ...

Ah nee.

Dat was wel niet alleen in Gent, zowel Antwerpen als Brussel, zeer veel naar Brussel, omdat daar de eerste films uitkwamen en we daar de eerste keuze hadden, en enorm veel keuze, 3 keer zoveel keuze als hier hé, als in Gent.

Ja.

Wij waren maar een provinciestadje hé. Brussel was het van het hé vroeger, voor ons, voor ons hé.

Ja.

Voor uit te gaan ook hé.

Ah ja.

Voor uit te gaan ook hé, dat was daar veel beter.

Ging je toen je met je man was ook vooral tijdens het weekend?

Tijdens de week gingen we soms ook weg, maar dat was als ik 's morgens geen les had, dan kon hij wat later beginnen, want hij was manager bij Volvo, dus hij kon beginnen en eindigen wanneer hij wilde.

Ah ja, zo.

En dan was dat we die dag uit gingen, dan konden we uitslapen, want hij ging niet werken en ik had geen les.

Ja.

Dus dan was dat ook opgelost. Ja, ja, tijdens de week deden we dat ook.

Was er verschil tussen de zomer en de winter om naar de bioscoop te gaan?

Ja, in de zomer, dan gingen we minder, dan gingen we meer terrasjes doen en alles wat buiten is, picknicken, ons eten maken, en buiten gaan eten met een groep. Een vorm van barbecue, maar dat bestond toen nog niet, wel buiten eten, met een tafel en goed weer, ja, dat was wel belangrijk, want dan gingen we niet in de bioscoop kruipen. In de zomer deden we dat niet.

Totaal niet?

Overdag niet, maar 's avonds wel.

00:47:11 Dan in de zomer ging u niet naar de bioscoop.

Ja, dat was als de zon weg was en we hadden iets gegeten, dan trokken we wel naar de bioscoop, dat bleef.

Ja.

Het bleef zolang er geen televisie in ons leven was.

Ja.

De dag dat de televisie gekomen is, is dat allemaal veranderd, want dan gingen we wel gaan eten, maar we waren al in het boekje aan het kijken van dit en dat mogen we niet missen.

Ja, ja.

R4: Dat begon toen al. Spijtig hé, maar ja, de tijd van de televisie.

En als het vakantie was, ging u dan meer of minder?

Helemaal niet, wij gingen dan op verlof.

Ja.

Mijn man was een skiër, dus alle verloven die we hadden in het onderwijs, nam hij verlof en dan gingen we gaan skiën, juist juli en augustus niet, dat was mijn vakantie. Maar alle andere vakanties; januari, kerstverlof, februari, krokusverlof; skiën, skiën, skiën.

00:48:51 Ja in de zomervakantie ging u ook op reis, dus ...?

Ja, ja, een maand. Dus alle vakanties waren skiverlof, dus gingen we niet naar de bioscoop en gingen we niet uit, want het was verlof. In juli of augustus gingen we naargelang hij verlof kon krijgen een maand, maar wel met de auto, niet met het vliegtuig, ik heb heel de wereld gezien per auto, want hij wou niet vliegen, mijn man. Natuurlijk als ik gescheiden ben, ben ik beginnen vliegen, maar wat doe ik nu, ik vlieg, maar ik huur mij wel een auto.

Ja.

Zodanig dat ik rond kan rijden, want ik wil daar niet ter plaatse blijven zitten.

Ja.

Maar dan is alles veranderd, eens je getrouwd bent, ben je met 2 en doe je niet meer wat je wil hé.

Ja, dat is waar. Hoe ging u dan meestal naar de film, met de taxi, auto, te voet, de bus?

Auto, ik had een auto, pas op, ik heb een auto gekregen van mijn vader voor het werk, ik moest dat wel alle maanden afbetalen, als ik 20 jaar was, toen ik werkte. Ik moest dan naar Deinze, ik kreeg dan een job in Sint-Niklaas om les te geven, die uren kon ik erbij nemen, waarom niet, om geld te verdienen. Pas op, ik ben begonnen aan 4000 frank per maand hé.

Amai.

Pas op, dat was uw wedde hé, 4000 frank, maar dan deed ik middagtoezicht, over de middag werd je betaald, de middagtoezichten voor het middagmaal, avonddiensten, busdiensten 's morgens, dat werd ook betaald. Dus we gingen naar de Swaaf, op de Dendermondsesteenweg, een grote firma, nu is daar de Koopvaardijlaan, van bussen en dan ging je daar en kinderen ophalen en afzetten aan de school.

Ja.

Met die busdiensten en zo, daar verdiende je evenveel mee, je had dus 4000 frank om les te geven en 4000 frank om al die toezichten te doen.

Ja.

Dus dat deed ik ook, maar dan was er een aanbieding van Sint-Niklaas, maar Sint-Niklaas is een half uur rijden hé

Ja.

Ik had een auto, de anderen moesten met de trein. En thuis heb ik leren rijden van toen ik 12 jaar was.

Amai.

Ja, met die auto's hé, binnen rijden, buiten rijden en een rijbewijs bestond niet hé, je reed als je kon rijden. Dus van mijn 8 jaar had ik een auto, die moesten geprobeerd worden of die in orde waren, dus uw auto was gerepareerd: 'Allee Agnella, rijdt er eens mee.' Vanaf 18 mocht dat hé, niet 16, wel 18, dan mochten we op straat rijden en dan probeerde ik dat eens uit met die auto's van de klanten en dat was dan ook om eens ergens naartoe te rijden, want of je nu benzine verdeed om eens in Gent rond te rijden of tot Sint-Niklaas of tot daar... . Gaan shoppen ook hé, dat was ook iets, shoppen, dus kleren gaan kopen.

Ja, ja.

Dat was een ziekte, daarvoor gingen we ook veel weg, het was niet alleen voor de bioscoop of voor uit te gaan, maar ook voor te shoppen, want in Gent waren er eigenlijk maar 3 mooie winkels en dat waren dan hele dure, maar in Antwerpen had je keuze over en in Brussel had je keuze over. Dus we gingen eigenlijk gaan shoppen in Antwerpen, want kleren, dat was.... Maar dan als we op verlof waren, mijn man, die interesseerde niet aan kleren, hij moest er wel deftig uitzien, maar dat reizen koste zoveel geld, dus hij spaarde voor zijn reizen.

Ja. En toen u klein was, ging u dan meestal met de bus naar de cinema?

Nee, te voet.

Te voet.

Dus van de dampoort tot in de stad is het een kwartier te voet.

Ah ja.

Dan gingen we altijd te voet.

Werd er in dagelijkse kledij naar de cinema gegaan, of moest je je ...?

Nee, we kleedden ons op.

Ja.

Dat was een uitgang, dat was uitgaan en om uit te gaan deden we een beetje rood en een beetje blauw en je deed een beetje dingen en je deed iets anders aan, dat was *usual*, het was zo, het hoorde zo, je ging nergens naar toe in uw plunje van tijdens de dag. Ook andere schoenen en dat was allemaal *asorti*; schoenen *asorti* met de handtas, dat was allemaal *asorti*. Een *colliertje*, kleur, ... wat ze nu doen in de modeshows, dat deden wij toen al. Het was uitgaan, het was iets speciaals voor ons, het was niet *usual*, want nu weggaan, ze gaan in hun jeans, ze gaan in hun sportdingen, ze gaan zelfs naar een trouw in zo'n kleren. Bij ons was dat absoluut niet, er was een soort van etiquette, zelfs om naar de bioscoop te gaan.

00:53:07 **Ja. Hoe verliep een bezoek eigenlijk, we willen eigenlijk een beetje door de cinema wandelen van het begin tot dat de film eigenlijk zou beginnen.**

Ja, dus eerst het ticketje nemen.

Ja, ik zal anders, ... anders vergeten we misschien een stuk.

Nee, zeg maar, zeg maar.

Wie kocht er het ticket?

Ik.

En als u klein was, uw tante?

Ja als tante Clara, als we 6 à 7 jaar waren, tot ons 10 jaar, dan gingen we alleen, maar tot ons 10 jaar, dan betaalde zij, maar ze heeft ons ook wat geld in ons handen gestoken om een frisco te kunnen kopen, dus we hadden wel iets van geld, want anders konden we ons geen frisco kopen en ze kwamen rond met een mandje voor die frisco's hé.

Ja, ja.

Zelf geld hadden we niet toen, want het geld dat we toen kregen was alleen maar om naar de kermis te gaan, op het Sint-Pieters plein of op het Dampoortplein. Met de botsautootjes en wat weet ik al niet, dan kregen we wel geld, dan gaf ze ons 20 frank, dat we ons plan konden trekken, want we mochten alleen op de kermis rondlopen, maar de bioscoop, daar was het een ticketje nemen, tante Clara en anders ik, ik was de oudste, met mijn zus en later met mijn man ook, hij kon met geen geld omgaan, ik ben altijd de geldbeheerder geweest en dat is zo gebleven, ja.

En was er een rij om te wachten aan de kassa?

Ja, dikwijls, als het een goede film was, moest je schuiven.

Ja.

Ja, dat wel.

Kon je buiten het geluid van de film al horen?

Nee.

Nee, niets. En waren er verschillende soorten tickets?

Ja, er waren verschillende soorten, dus, je had bijvoorbeeld in de Capitole, le parterre, dat was vooraan, dan had je achteraan, dat had ook een naam, maar ik weet niet meer de welke, le balkon en dat was allemaal verschillend van prijs, dus hoe mooiere plaatsen, hoe duurder. Hoe minder goeie plaatsen, hoe goedkoper. Wij zaten altijd op de beste plaatsen, omdat we ook het voordeel hadden, als we veel klanten hadden in de zaak, kreeg je veel keer vrije ticketten, of verminderingsticketten, reductie en zo voort, dat hadden wij veel, door klanten hé, die zeiden; gaan uw dochterkes naar de cinema, kunnen ze dat niet gebruiken? Ja, ja zei mijn vader, *tuurlijk*, waarom niet hé. Wij hadden wel voordelen door die garage thuis, daar hadden wij wel voordeel aan, door de klanten die het niet konden gebruiken aan ons gaven, *allee*, aan mijn vader en die gaf dat dan aan ons, zolang we kinderen waren. Als ik dan ouder werd, doordat ik in vele verenigingen zat en veel mensen kende, want als je uitgaat, ken je veel mensen, dan was dat van; ik kan niet gaan, ga jij maar, dat was dan zo.

Ja, ja.

We gaven dat aan mekaar door hé.

Ja.

Ook boeken hé, we kochten dat niet, we ruilden dat, de lezers hé, een bibliotheek hadden we toen nog niet, dat was zo'n onnozel bibliotheekske waar je de boeken kon krijgen van 10 jaar terug. Maar als er iets nieuws uitkwam, 'Ik Jan Cremer', iedereen wilde dat lezen, dat was een beetje bloot, een beetje seks, 'Ik Jan Cremer', iedereen moest dat hebben maar dat was een duur boek, en dan, we ruilden dat; ik kocht 1, jij kocht 1 en we ruilden dat. Ja, we waren met zo'n groep van 10 hé, een bende, de bende was dat dan, een *bendeke*, en we ruilden alles, eigenlijk was dat goedkoop leven hé, want we deelden alles, ook voor uit te gaan.

Ja.

Dat is het begin ook van de pot, de pot in het midden, iedereen gaf 20 frank en als het op was, dan legden we terug, zo deden wij dat, wij betaalden nooit voor gans de groep. Dus 'Ik trakteeer', dat bestond niet, er was een pot en als die op was, dan was die op.

Bij die verschillende tickets, was er daar controle op, waar u ging zitten?

Ja, ja, dat gebeurde op het onverwachts, neem nu, je hebt een parterre genomen om te betalen, ok, je hebt het duurste betaald, je zit op balkon, daar zeiden ze niets op, je had de duurste plaatsten betaald, maar omgekeerd, je had geen

parterre, maar je zat op parterre, maar eigenlijk moest je op het balkon, dan moest je een boete betalen.

Ja.

Maar die controle, op de duur kon je een beetje onderscheppen, want op de duur kende je die gasten.

Ja.

Wie dat dat was voor die controle, je herkende ze, dan stelde je je recht, je ging zozegd naar het toilet en dan verplaatste je je terug, ja, dat deden we wel.

Ja.

Ja ze zijn allemaal vrij die plaatsen, je ziet er zijn toch nog plaatsen vrij, je gaat zitten op je plaats, het wordt donker, hopla, je loopt naar die plaats. Als er controle was, je kon het niet altijd onderscheppen, want als je zo gefascineerd naar de film zat te kijken, dan zag je ze natuurlijk niet afkomen hé.

Ah nee.

Dan kreeg je een boete, ofwel moest je de zaal verlaten.

Ah ja, boete of buiten.

Opleggen, dus het verschil opleggen of buiten.

Ja. En was er een portier en zaalpersoneel?

Ja, dus het zaalpersoneel was met het lampje, dus je mocht binnenkomen wanneer je wilde.

Ja, ja.

Dus de film was al bezig, maar je mocht nog binnenkomen en dan ging ze met u mee, het was een dame of een juffrouw en die ging met u mee, de trapjes, het lichtje, die had zo'n klein zaklampje en die hielp u dan om op uw plaats te komen. En er werd dan ook rondgegaan tijdens de pauzes, er war 2 à 3 pauzes, met eten; chocolade, frisco's, en zo, een mande met van alles om te eten en te drinken. Dat was allemaal zeer miniem, maar toch was dat commercieel uitgebaat, er waren er altijd 2, 1 links en 1 rechts. Toen was dat bij de mensen zelf gaan, nu staan ze daar en jij moet er naartoe, maar toen was dat omgekeerd, ze kwamen met het mandje tot bij u en je moest blijven zitten, dat was bediening. De portier, dat was voor de controle van de leeftijd, als het een film was voor 16 of voor 18, om te kijken moest je dan 18 zijn hé, daar was er wel controle op.

Op de identiteitskaart of zo?

Ja, ja, wij moesten onze identiteitskaart tonen, niet altijd hé, als je 20, 25 jaar was, ging hij het u niet vragen, maar als je op de rand was, rond de 17, 18, hij kon dat niet zien op je gezicht, hij kon dat niet raden, hij mocht dat dan opvragen, hij had dat recht.

Ok, was er nog iemand?

Ja, ik denk het wel, er was nog iemand die na u, want je weet, de voorstelling, dat liep door hé, dus was er wel een kuisvrouw die de zetels kwamen opkuisen, dus dan kwam er iemand tussen om op te kuisen, want als ze dat niet deden en je zat midden in een kauwgom, ik kan u zeggen, dat hangt in uw kleren, dus kwam er dat iemand opkuisen, zo'n soort kuisvrouw die dat deed en dan een wc-madam, een vestiairemadam, dus de vestiaire, uw mantel afdoen en betalen.

Ah ja.

Ja, ja, er was een vestiaire dus, in de Capitole was er een vestiaire en in de Majestic, dat waren dus de grote bioscopen hé, in de kleintjes had je dat niet. Uw mantel, uw paraplu, dan moest je betalen, maar dat was een iets van een niets hé, maar die mensen verdienden er ook hun geld mee, iedereen had een wedde, die ingeschreven was in de bioscoop, dat waren natuurlijk onderbetaalde jobs, maar ze hadden een job hé.

Ja.

Wij zeiden daartegen, goh, dat had een naam hoor, voor die meisjes, maar ik ben het wel vergeten. Het *wc-madameke* en dan die met dat lampke, die had ook een naam, ja maar kijk, mijn zus is al weg, maar die heeft een beter memory of ik voor namen, *allee*, het zaaljuffrouwetje, maar we gaven daar ook een naam aan. Er ware zeker 4, een stuk of 4 die bestendig bezig waren.

Ja.

R4: En ja, die die de tickets gaf hé. En dan voor de voorstelling, er waren speciale voorstellingen met genummerde plaatsen, dat waren speciale voorstellen, premières noemde dat, dat waren films die binnenkwam voor de eerste keer, in Brussel was dat dikwijls. Je betaalde iets meer, maar dat was dan wel *met den groten chické*, je kreeg een glaasje, voordat je ging, zo een kwartiertje ervoor stond iedereen recht met een glaasje pseude-champagne en dan de voorstelling, dat was iets duurder, maar dat was dan groot gala, met de lange kleden.

Ja, ja.

Dat was altijd gala, dus de première, dat was altijd de eerste keer van hé.

Ja, ja.

Van een film of een voorstelling of zo.

Hoe zag de bioscoop er uit?

Bedoel je de inrichting?

Ja.

Ja, dat was redelijk luxueus.

Ja.

Alle bioscopen in mijn ogen, natuurlijk, ze zijn vervallen achteraf, maar in mijn jeugd en ja, in mijn jong leven, tot mijn 30 jaar ongeveer, vond ik dat nogal schoon, de bioscoop.

Ja.

Later is dat natuurlijk ... spijtig, maar was het gedegenereerd, ze kuisten niet meer, het was niet meer proper, de zetels zaten scheef, je zat er in en viel er uit, er was geen onderhoud meer, geen geld meer, dus televisie heeft dat allemaal kapot gemaakt, dat was de oorzaak, want iedereen kocht hem een televisie, op afbetaling, maar iedereen had er 1.

Ja.

In mijn school bijvoorbeeld, in het 2° of 3°, want ik geef aan het 3° en het 4° middelbaar les, dat zijn gasten van 15, 16 jaar en ik hoor nog altijd zeggen, steek eens uw vinger op als je een televisie hebt, allemaal hadden ze televisie, hoog en laag had televisie hé, maar dat was natuurlijk op afbetaling. Maar ja, ze hadden hem toch, dus dat uitgangseven, dat donderde naar beneden en de bioscopen waren leeg, er zat geen mens meer en dan ging je ook niet meer naar de bioscoop, want het was daar niet meer gezellig, het was niet leuk meer, want je zat daar alleen.

Ja.

We zijn nog geweest dat we alleen in de bioscoop zaten.

Amai.

Ja, gans alleen, dat we zeiden, we hebben nu, maar dan was het zo, volgend jaar geven ze hem op televisie, dan hebben we hem ook gezien, dat was de redenering, ze hebben hem dan toch gezien.

Ja. Waren het losse of vaste stoelen of zetels?

Ik heb altijd gezeten op stoelen die aaneen gingen, dus in die goedkope, die goedkope bioscoopjes, die kleine bioscoopjes, waren dat houten stoelen, houten zittingen en dat klepte met een lawaai, als er enen binnenkwam (roept) 'klep-klep', je kon niets meer horen van de film, dat was een verschrikkelijk lawaai, maar dat was alleen in de goedkope, kleine bioscopen.

Ja.

R4: In de grote bioscopen was dat allemaal fluweel, gedempt, (fluistert) zacht om te zitten, met *ressortkes*, je zat daar gezellig in, maar naderhand, 10, 20 jaar nadien, waren die stoelen kapot.

Ja.

We zijn nog geweest dat we er in zaten en dat hij afbrak, en je zat op de grond.

Ja.

Gedegeneerd en volledig verwaarloosd, spijtig, maar het is zo gebeurd, het is zo gebeurd.

Ja. Was er een gordijn voor het scherm?

In de Capitole was er een gordijn, in de Majestic was er een gordijn, dat ging soms open en soms niet. Als de mechaniek mankeerde, dan lieten ze het natuurlijk open staan hé.

Ja.

Maar dikwijls was dat met voorpremière, ik ga u zeggen, dat was een vorm van reclame, er was geen reclame, want we hadden geen televisie, dus de reclame moest gemaakt worden, moest gebeuren in de bioscoop.

Ja.

Alle soorten reclame; voor een chocoladewinkel, voor behangpapier, voor winsel, dat kwam altijd daar en soms was het eerst een man of een vrouw die voorkwam en die zei; dat en dat en dat is niets, voor bijvoorbeeld matrassen, ik zeg maar iets, nieuwe matrassen, Epida, hij kwam dan zeggen dat er nieuwe reclame, dat er iets nieuws uitkwam. Capitole en Majestic, dat waren dus de zalen die het meest volk trokken, dus die hadden het geld om dat te kopen, maar die kleine zalen, die hadden dat niet, alleen de grote zalen. In Brussel ook hé, dus alles wat, promotie was dat, om iets te verkopen, dat was voordat de film begon.

Ja.

Tandpasta en choco en wat weet ik allemaal.

Ja. Was er verwarming in de cinema?

Ja, in sommige wel, in andere niet, dus in de Normandier was er 1 elektrisch vuur achteraan en dat staken ze aan op voorhand dat het warm was en dat deden ze uit als de mensen binnenkwamen, want de mensen geven ook warmte.

Ja.

Dus na een tijdje, dan voelde je niet meer dat dat vuur uit was, natuurlijk, als het daar ijskoud was, zat je daar wel met ijskoude voeten, dat wel.

Ja.

Vooruit ook, had geen verwarming, hij stak dat maar aan juist ervoor, dat was met het vuur ook, ze staken dat maar aan juist voordat je binnenkwam en dan deden ze dat uit, dus dat was een koude, de Leopold was een koude, de Normandie en de Scala waren koude. Maar de Majestic en de Capitole, daar hebben we nooit koud gehad, dus dat was wel verwarmd.

Ja. Was er versiering in de zaal?

Het was te zien welke gelegenheid; kerstdag was kerstversiering, Sint-Niklaas, dat waren dan filmpjes voor de kindjes. In het verlof was er een filmzaal voor kinderen, dat was Walt Disney en filmpjes voor de kinderen en tekenfilms, voor kinderen, zodanig dat tijdens het verlof er meer kinderen naar de bioscoop gingen en dan was de zaal ook een beetje aangepast. Maar niet frivool, want dan schoot dat in brand, er was enorm veel brandgevaar hé vroeger.

Ja.

Want je weet wel, vroeger was de film, met een lamp en die lamp verhitte en de boel schoot in brand.

Ja.

Dat is dikwijls gebeurd, je zat te kijken en dat bandje, allee, die rollen, dat schoot in brand hé.

Ja.

En dan was dat van oei oei, het brak en dan had je geur van ... natuurlijk, als het helemaal brandde, dan moest je buiten, maar iedereen bleven zitten, dat was normaal dat er eens een lamp sprong. Dat had je ook hé, onderbrekingen van iets, in de technische, dat was achter u hé, dus als je op de laatste rij zat, hoorde je alles wat er achter je gebeurde hé in die opname (lacht).

En wat deden ze als er een bandje was doorgebrand?

Dan riepen ze van daar gewoon: (roept) 'Beetje wachten' of 'Ge kunt iets drinken'. Zoiets en ja, dan kwam dat meisje rond, want dat was een extra pauze, want dan moesten ze een nieuw band opsteken, een nieuwe rol opsteken, een lamp aanbrengen. Dat hebben we dikwijls gehad in die kleine bioscopen, dat we daar een uur en een half of 2 uur zaten voor een filmpje dat maar een half uur duurde, maar dat moest je erbij nemen hé, dat vonden wij niet erg, dat vonden wij allemaal niet erg, maar moest dat nu zijn, iedereen ging in paniek buiten. Maar wij gingen zelfs niet voort hé. We zijn nog geweest, we roken zo, er ruikt hier iets verbrand, wij vonden dat niet erg.

Nee. Was het er netjes in de bioscopen?

Wel als ze het opgekuist hadden, maar ik moet je wel zeggen, als je binnenkwam voor de eerste vertoning begon, om 2 uur bijvoorbeeld toen het begon, dan was alles netjes, maar 's avonds om 9 uur of half negen, de laatste vertoning, want er waren verschillende vertoningen.

Ja.

Of verschillende begin van de film, maar je mocht gedurig binnen hé, nu doen ze dat niet meer in de helft van de film binnen komen. Toen wel, men kwam binnen en men bleef zitten tot men aan de helft was, dat kon je dus. Toen was het niet meer zo netjes, alhoewel er iemand rondliep voor de papiertjes en zo, maar toen was het niet meer zo netjes.

Zag u iets van de infrastructuur, de projectiekamer, toen u zelf in de zaal zat?

Nee, nee, daar kon je niets van zien.

En dan, hoe verliep een programma, qua reclamefilmpjes en actualiteiten en ...

Ja, er was altijd eerst Daskalidas, onze Jean, *allee*, onze Daska, de man die altijd filmde, hij kwam dus altijd met het nieuws van de dag in Gent, dus in het Gentse en dan had je allerlei dingen in het zwart-wit en ja, dat waren de meest frivole dingen nam hij er dan uit. Dan was het reclamespots van dentifrice, van ... altijd tweetalig hé, dat moet ik er ook bijzetten, dus in de Capitole en de Majestic was dat altijd tweetalig, er gingen enorm veel bourgeois in Gent, de helft Franstalig, de helft Nederlanstalig en dat volk ging veel, *allee*, enorm veel naar de bioscoop en dat was altijd tweetalig. Ofwel was het in het Frans en ondertiteld, ofwel was het omgekeerd, in het Nederlands en ondertiteld in het Frans. Dat heeft lang geweest hoor, want mijn school, dat was in de volderstraat, dat noemde rue des foulons. En mijn directrice sprak Frans en wij moesten Frans spreken tegen ons directrice, alhoewel het al Vlaams regime was.

Ja.

Maar wij hadden wel 2 uren Frans per dag, dus wij zijn perfect tweetalig van op school hé, niet van ons ouders. Nu is dat niet meer zo, het is aan het verdwijnen, niemand kan nog Frans en ons talenkennis verminderd, ik vind dat een ramp, een ramp.

Ja.

Want wij waren perfect drietalig hé, Nederlands, Frans en Engels, dat konden wij allemaal hé. Iedereen van mijn generatie, ja, dat was usual, dat was zo.

Ja.

Vanaf het 2e middelbaar had je Engels.

Ah, bij ons vanaf het eerste denk ik.

En dat was Engels spreken, grammatica en alles erop en eraan en alle 3 maand een testje, voor de klas komen, iets vertellen in het Engels, iets vertellen in het Frans, ook verhaaltjes vertellen en verhandelingen schrijven in het Engels, in het Frans, in het Nederlands.

Ja.

Dat bestaat allemaal niet meer, ja, ik sta zelf in het onderwijs, ik heb er 40 jaar in gestaan, zo'n nivellering naar beneden, spijtig hoor, spijtig.

Ja. Was er 1 film of waren er 2 films per vertoning?

Ja, soms had je 2 films. Ja, een voorfilmpje.

Ja.

En wat je ook had, de films voor de keer die kwam, wat te zien voor volgende week.

Ja.

En dat waren dus 2 à 3 films en daar gaven ze toch behoorlijke stukken uit die interessant waren om u te doen weerkeren, dat wel.

Ja.

2 films heb ik nooit gezien, niet dat ik mij kan herinneren, niet dat ik weet.

Maar wel een kleine film en dan een grote?

Ja, ja, ja, dat wel.

01:09:57 Wat was het imago van de bioscoop?

Ja, behoorlijk hoog, dat was behoorlijk hoog, want ... ik woonde aan de Dampoort en wij waren nogal van de goede burgerij zal ik zeggen, maar op de Dendermondsesteenweg, had je het kikkendreefje, dat waren allemaal doodarme mensen, die hadden juist een pomp in het midden om water te nemen, dat waren allemaal kleine huisjes, doodlopend natuurlijk, het kikkendreefje, die hadden geen geld natuurlijk om naar de bioscoop te gaan, voor hen was de bioscoop iets uitzonderlijks, 1 keer op een jaar of zo gingen die mee. En als we op school ergens naartoe moesten en je moest daarvoor betalen, die konden niet mee, want die konden dat niet betalen. Dus er was in de generatie, in mijn generatie, een deel die nooit naar de bioscoop geweest is.

Ja.

Zoals Mieke, dat is iemand die bij mij toneel speelt, Mieke Bruima en ze zegt dikwijls, jij had er het geld voor, wij niet.

Ja.

Ja, als je er thuis het geld niet voor had, of ze werkten niet, of ze werkten in een fabriek, dan heb je het geld niet om je kinderen daar naartoe te laten gaan.

Ja.

Dus er is wel een generatie, zelfs van mijn generatie die niet, die nooit naar de bioscoop ging omdat het te duur was. Dus het had een bepaald imago van, en vooral de mooie zalen, dus Capitole, Majestic en in Brussel, in Brussel vooral, Gent minder, Antwerpen ook minder, maar in Brussel vooral, het is dat dat ik zeg, het was soms in gala, het was soms in het lang, dus dat geeft een imago, als je geen geld hebt, kun je die kleren niet kopen hé, dus dat ging een beetje samen met elitair hé. Niet allemaal en in Gent minder, dus de kleine bioscoopjes, die zaten stampvol met gewone mensen, de Scala, de Normandie, de Odeon, dat zat vol. Maar in ons ogen, als we ouder waren, minderwaardige cinema's en daar gingen we dan niet meer naartoe.

Ah ja.

Voilà, dat is opgelost, want daar zaten ze te boeren, daar zaten ze geluiden te maken, daar zaten ze te eten, daar zaten ze te roken, dus dat was niets voor ons hé, dat was te gemeen geworden, maar dat is maar met de tijd gekomen hé, dat het plebs, het gewoon volk ook naar de bioscoop gegaan is en dan maakten ze daar een feest van die eigenlijk niet meer paste bij het naar de bioscoop gaan, want je gaat eigenlijk om naar de film te kijken, niet om te eten en te drinken en lawaai te maken hé.

Nee.

(Roept en doet gebaar) "Awoe, awoe", als het hen niet aanstond, dus ja, dat doe je niet, dus gingen we daar niet meer naartoe, dat was in de jaren '80. We gingen dus niet meer naar de kleine bioscopen, we gingen enkel nog naar de grote, dat stond ons absoluut niet aan, ja, dat had een beetje met ons opvoeding te maken hé, ik kon daar niet tegen hé.

Ja. Herinnert u zich ... ja, u heeft dat eigenlijk al gezegd, alternatieven voor de bioscoop? De verschillende plaatsten waren verschillende prijzen.

Ja, ja, ja, ja.

Weet u nog ongeveer hoeveel dat dat koste?

Ja, het is te zien hé, als ik klein was, dan was dat nog met frankskes, 5 frank, of 10 frank, het scheelde ongeveer een frank of 2, maar dat was toen veel waard, je kon al een brood kopen voor 1 frank.

Ah.

Dus ja, het verschil was enorm, ik vond het verschil erg, want ja, wij namen altijd de goedkoopste plaatsen en wij hadden het dan nog goed, dus ... ik bedoel, voor mijn klasse was dat al te duur, we hebben nooit op de duurste plaatsen gezeten, tenzij we vrijkaarten hadden.

Ja.

Als je vrijkaarten hebt, dan kon je op de eerste rij zitten hé.

Ja. Wat was de sfeer voor, tijdens en na de voorstelling?

Enorm veel lawaai voor de voorstelling, in de zaal babbelen, lachen, giechelen, van alles vertellen, ook in het rijtje hé, als je moest schuiven, dat babbelen en stampen, voor in de rij te zijn. Ja, er was nogal veel herrie, *surtout*, als het een schone film was, dan was er nogal veel volk en dan was er een beetje herrie en dan ook, de plaatsen zijn niet genummerd, dus hij schuift langs hier in en hij langs daar en dan (roept) 'Ei..., ik wil hier zitten'. En dan begon het hé, er werd gevochten in de cinema hé, ja, er werd gevochten voor een plaats, maar uitzonderingen hé, dat gebeurde niet iedere keer.

Dus u hebt soms ruzies en rellen gezien?

Ja, voor een plaats hé, ja.

Voor een plaats, ja. Werd er ook commentaar gegeven op de film?

Ja, ja, tijdens de film.

Tijdens de film en na de film, werd er dan nog nagepraat?

Wel, niet in de bioscoop zelf, want je moest weg voor de volgende die kwamen. Ja, je kon niet blijven in de cinema, want dat liep door hé, maar wat ze wel niet controleerden, je kon een hele namiddag, een hele avond in de cinema blijven, je kon om 2 uur naar de cinema gaan en om 12 uur buitenkomen.

Ah ja, je kon blijven zitten.

Ja, met hetzelfde ticketje, dat controleerden ze niet. Maar ja, dat deden wij niet hé, we gingen liever op café nog iets gaan drinken.

Ja en werd er dan nog gepraat over de film?

Ja, dat was over wat we gezien hadden, want dat was natuurlijk een *fait-divers* om erover te spreken hé. Dat is nu nog zo hé, als je op televisie iets hebt gezien, van goh heb je dat gezien en zo. Ja, er was debat, of achterdebat, ik ga het zo zeggen, over wat we gezien hadden hé.

Werd er gegeten in de cinema?

Ja, *chipskes* en zo.

Chips ook?

Hetgeen je zelf meebracht, ja, dat brachten ze zelf mee. Snoepen vooral, frisco's, ijscrème, pralines, bonbons praliné, dus dat waren zo'n grote dozen ijspralines, dat smolt in uw mond ok, maar dat begon te smelten in uw hand, de chocolade op de ... goh, mensen die niet een beetje eerbied hadden en dan hebben ze dat beginnen verbieden, maar dat heeft niet lang geduurd dat verbod, want wilde dat en dat bracht enorm goed op hé.

Ja.

Want dat kost wel dat koste wel 10 franc hé, zo'n frisco, dus in verhouding met de cinema was dat toen wel veel geld.

Ja.

Zelf brachten sommigen een zakje mee met hun boterhammen, ze brachten zelf hun boterhammen mee in een zakje naar de cinema.

Werd er ook gegeten tijdens de film, of werd er alleen maar gegeten tijdens de pauze?

Het is te zien welke film het was, als het een hele mooie film was, met iets imposants, dan hoorde je niets.

Ja.

Maar als het een flauwe film was, zaten ze al te babbelen van in het begin.

Ja.

Maar een film met een plot zoals Hitchcock, dan hoorde je een speld vallen, dat was fantastisch hé jong.

Ah ja. Werd er gerookt in de cinema?

Ja, er werd gerookt.

Tijdens de film zelf ook?

Ja, vroeger hé, ja, ja, het is misschien al 30 of 40 jaar dat er niet meer gerookt wordt, maar vroeger wel ja.

Ja. Werd er echt op de film gelet, of...?

De mensen gingen toch om te kijken naar de film, maar ja, als het niet interessant was, gingen er ook veel mensen weg, het staat mij niet aan dus ik ga voort.

Ah ja.

Dat gebeurde ook hé, zoiets flauw en ze gingen naar buiten.

Ja.

En dan bleven ze zitten, maar diegenen die bleven zitten, verveelden zich en dan begonnen ze te babbelen, dat had je dikwijls en dan was het van (legt vinger op de mond): 'Shtttttt, ei ...' in die cinema hé.

Ja, ja.

Ja, veel discipline was er niet, buiten in de grote zalen, in de grote zalen was dat wel beter, er was meer elitair volk en dat was ook de opvoeding, maar de kleinere zalen, dat was ook in wijken hé, dat had dan ook een ander publiek. Het was dus naargelang het publiek.

Ja en zaten er dan meer jonge of meer oude mensen?

Meer jonge mensen, jonge mensen, maar er was nog geen televisie, dus er gingen ook oudere mensen, ook mensen van 60, 70 jaar gingen naar de bioscoop hé, absoluut. Zolang er geen televisie was, alle lagen gingen naar de bioscoop, klein en groot, natuurlijk gingen de kleintjes niet naar de films voor 16 plus hé.

Nee. En het gewone volk ging dan naar kleine bioscopen en ...?

Ja, tegen hun duur en het was goedkoper en een ander publiek en andere films. Ja, en in de stad, ik bedoel dan in de stad Gent, waren het dan de betere films, die werden afgekocht van Brussel en Antwerpen, wij kregen nooit prioriteit van films hé, Gent nooit. Nu wel hé, nu kan je dat aankopen, nu koopt Kinopolis dat aan en als het in Brussel is, hebben wij hem ook, maar vroeger bestond dat niet, het was eerst Brussel, dus voor een film die je wilde zien, moest je naar Brussel.

Ja. Wat betekende de bioscoop binnen de gemeenschap?

Heel veel, dat was een culturele aangelegenheid om iets te zien buiten het gewone, wat we niet hadden. Zolang er geen televisie was, was dat het van het en de shows en de Ancien Belgique en toneel en opera en operette, dat waren de enige dingen die voor ons cultuur waren. En dan ook, ook eens meegemaakt, in de bioscoop, in de Majestic, een schilder die aan de muren zijn schilderijen ging als promotie, wij stonden daar toch allemaal in de rij te schuiven. Zo zagen we ook eens een schilderij, want musea, er was er 1 aan het citadelpark, maar er bestond geen enkel ander museum in Gent dan dat van het

citadelpark, dus het enige museum dat ik, en nog dat museum aan het Sint-Pietersplein voor de kinderen van de school, of anders hadden wij niets hé.

01:19:06 Ja. Wat betekende het eigenlijk om naar de bioscoop te gaan?

Veel, een feestje ,dat was een uitgaan, ja, iets plezants.

Ja. Wat betekende de bioscoop in uw persoonlijke levensgang?

Goh ja, dat was uitgaan, plezier, ontsnappen aan alles wat werk en school was. Het was dus eigenlijk ontspanning, echte ontspanning, ontsnappen uit alles, uw schoolwerk weg, uw leerlingen weg, al die boel van miserie. Bioscoop dat was een uit zijn, van de ellende van de dag, ik ga het zo zeggen. We gingen dikwijls naar de bioscoop als we iets meegemaakt hadden op school, goh, wat hebben we nu weer meegemaakt. Ik bijvoorbeeld, in de kookles en in de kookles ontploft er een stoomdrukpan en die kleinen verbrand in zijn gezicht, plafond kapot, *allee*, miserie en diezelfde avond, zegt mijn man, *allee*, we gaan toch niet heel de avond blijven praten over die stoomdrukpan en we zijn naar de bioscoop gegaan, dat was zo eens een uitlaatklep om eens iets anders te hebben. Anders hadden wij niets en met uw man er over zitten praten, ja, die moe dat dan 10 keer horen, dat was ook niets hé, dus ontsnappen een beetje uit de realiteit.

Ja. Hoorde een bioscoopbezoek bij een speciale gelegenheid?

Nee, nee, niet dat ik weet.

Nee. En was het een soort act van rebellie om naar de bioscoop te gaan?

R4: Ja, als we jong waren wel, mijn zus, die kocht een plaatje dat uitgekomen was 'I want to be free' en ze legde dat op, wij hadden zo'n klein platenspelertje dat je overal kon meedragen en in haar kamer, we hadden allebei een kamer, in haar kamer had ze dat zo 2 à 3 keer laten spelen en mijn moeder zei, maar wat is dat lawaai daar toch,' I want to be free', wat is dat, ja, ze kon geen Engels, Franstaligen kunnen dat niet zo goed. En mijn pa zei, wel ik wil vrij zijn. (doet boze moeder na) Vrij? En dat plaatje heeft ze in 2 gebroken, ja dat was ook van een stuk van een film, 'I want to be free' en daar gingen we zeer graag naartoe, dat was rebellie, dat was dus de jeugd die ontsnapte aan alle ... maar dat was voor ons moeder niet hoor, dat was ... ja, onze opvoeding liet dat niet toe. We hebben ook van alles uitgestoken, maar dat was allemaal in het geniep, dat mocht niet geweten zijn, we hebben veel gedaan in het geniep, dus altijd; niemand mocht dat weten. Maar wij deden dat toch, maar niet in het openbaar, niet dat iedereen dat wist, maar wel in ons *klikske*, maar ma en pa zeker niet.

Ja, ja. Kon je een bioscoopbezoek zien als een sociale activiteit?

R4: Ja, ja, absoluut, we spraken altijd af, we gingen nooit alleen, dat was met 2 op zijn minst, vaak met 6, 7, 8, soms met 10, we hadden soms een hele rij, we zaten dan naar mekaar te zwaaien, ofwel achter mekaar, 4, 4, 4 en dan smeten we van alles naar mekaar (roept): 'Moet je een *spekske* hebben?' (gebaar) hopla.

Dus u ging ook nog vaak met vrienden naar de bioscoop?

Ja, ja, zeer veel, omdat we daarna naar de cafés gingen hé, om eentje te gaan drinken, dus dat was vroeger. Nu gaan we gaan eten, gaan we op restaurant en gaan we ergens naartoe. Vroeger gingen we naar de bioscoop en dan iets gaan drinken, zo ging dat.

Ja. Werd het voornamelijk gezien als ontspanning?

Ja, absoluut.

Ja. En kon je het ook zien als een culturele uitstap?

Ja, dat ging aan mekaar, dat was verweven met mekaar. Natuurlijk was het cultuur, want we hadden soms films die helemaal geen verhaal vertelden, maar gewoon het leven over iemand, dus geschiedenis eigenlijk. Dat zagen wij heel graag, want wij waren zot van alles van de Romeinen, van Cleopatra, dat was geschiedenis, enorm zot van al die films, met theatrale dingen, maar van vroeger hé. Die we niet gezien hadden hé, want Egypte, daar ging je niet naartoe, want naar Egypte reizen, dat bestond nog niet in die tijd, later wel, maar toen wilden we dat zien, dat was over Egypte en al.

Hoe ervaart u de veranderingen in het bioscooplandschap?

Ja, dat is wel triestig, triestig.

Spijtig?

Ja, ik vind dat absoluut spijtig, ja. Nu is dat natuurlijk verbetert, Kinopolis doet van alles om de jeugd daar naartoe te trekken met *ticketten* en zo, maar het is niet zoals in onze tijd. Daar staan ze nu, ik ga dikwijls met onze kleine naar de bioscoop, *allee*, mijn zus haar kleinkinderen, maar dat zijn ook mijn kleinkinderen, want mijn zus zit in Indië, ik ben dus oma als zij weg is, als zij terug naar Indië is, moet ik terug oma spelen. En dan ga ik met hen naar de bioscoop en dan staan ze daar allemaal te schuiven voor popcorn en voor een cola en dan in de bioscoop, dat kind amuseert zich niet (doet kind na): 'En ik zie niet en ik zie niets.' *Allee*, dan naar een ander plaats, maar die zalen zitten vol. Voor die kinderen is dat geen enkele andere binding met iets anders. Ja, bij mij, *allee* in onze tijd was dat natuurlijk een groot verschil, ja ze wou natuurlijk ook die film zien, 'Nemo', maar iedereen wou die zien, dus de bioscoop zat vol, van de eerste rij tot de laatste vol, niet plezant hoor, niet plezant voor mij, want dan zat ik al bezig, als er iets gebeurd, met al die kinderen, maar ja, je moet daar naartoe, want die gasten willen dat eens zien. Maar het heeft niet dezelfde sfeer, het heeft niet dezelfde charme als vroeger, absoluut niet.

U vond het dan vroeger beter?

Maar ja, je kan dat niet vergelijken, als je het kan vergelijken is het nefast nu, als je kunt vergelijken, wij gaan gaan dansen, wij gingen dansen, nu kun je nog gaan dansen. Je kunt ook aan de jeugd niet, je kan dat vertellen en die sfeer niet

meegeven, hoe wij dat beleefden, voor ons was uitgaan een feest, nu staan ze daar allemaal, ofwel half gedrogeerd, ofwel dronken, ze amuseren zich te weinig, jeugd moet zich amuseren.

Ja, dat is waar.

Ja, het is anders.

01:25:04 Dan ga ik het hebben over de verzuijing van de bioscopen, dat is zo socialistische, katholieke, liberale bioscopen en heb je dat ooit ervaren?

Ja, omdat wij, thuis, de Vooruit was voor de socialisten, daar mochten wij dus niet gaan, de Minard was ook voor het plebs, dus daar mochten we ook niet gaan, dus ja, er was wel een onderscheid.

En was er ook verschil naar films, naargelang het socialistisch of katholiek was?

Ja, wel die waren een beetje progressiever.

De socialistische, ja.

De communistische, die waren er ook hé, communistische films, het communisme was er ook, nu bestaat dat niet meer, maar toen waren er ook communistische films. Er was ook communisme hé, er waren ook communistische films, van Rusland, van het Oostblok.

Ja en was dat dan in de socialistische bioscopen?

Ja, ja, al wat progressieve cinema was hé, alleen die, de anderen gaven dat niet hoor, daarbij ze gingen daar niet naartoe. De mensen die daar interesse in had, ging naar daar, voor die films. Elke bioscoop had zo een beetje zijn eigen genre.

Ja.

En daar gingen de mensen naar toe, het interesseert u of het interesseert u niet, daar was je vrij in hé.

Ja.

Zoals je nu voor een programma kiest, je kiest voor canvas, je kiest voor één, je kiest voor VTM, zo kozen wij een bioscoop, ze hadden hun kleur, maar niet van zagezegd geel, rood of blauw. Het was naargelang uw opvoeding, dat was daar gebonden aan, maar het is niet omdat het niet mocht van thuis dat we niet gingen hoor.

Nee, nee.

Ja, versta je, we mochten niet gaan, maar we namen wel een omweg, alleen uit nieuwsgierigheid hé.

Ja. Waren er ook nog katholieke bioscopen, of kan je je dat niet herinneren?

Niet bij mijn weten, nee.

Nee. Herinnert u zich nog katholieke waarschuwingen tegen bioscoopbezoeken?

Ja, ik ging natuurlijk naar een Gentse vrije school, dus een stedelijke school die ook socialistisch getint was. Maar er werd wel godsdienst gegeven, er was een godsdienstleraar en we moesten naar de godsdienstles. De anderen gingen naar de zedenleer, godsdienst of zedenleer op de stedelijke school. Maar ik had ook vriendinnen die naar een katholieke school gingen, en die mochten niet die boeken lezen, want je weet, in het onderwijs, krijg je boeken die je moet lezen opgegeven. Boeken die wij mochten lezen, mochten zij niet lezen, bioscoopfilms, oh, dat mochten zij niet zien, daar mochten ze niet naartoe gaan, of ze werden gestraft, enorm veel taboes, taboes. Al wat iets of wat te maken had met seks, allee, ik geef een voorbeeld, je moest uw witte sokken aanhebben, had je uw witte sokken niet aan, dan mocht je de school niet binnen, in de zomer, het is warm, het is goed weer, iedereen in zijn blootje, ah nee, je moest je vestje aanhouden, geen blote armen.

Amai.

Dat vond ik verschrikkelijk en in het stedelijk, moesten ze zich daar allemaal een beetje aan aanpassen, want ze gingen naar een publieke school en in de katholieke school was dit en dat verboden. Dat waren goede scholen, wij waren slecht (spreekt luider) want het was toegelaten zonder kousen naar school te gaan, het was toegelaten met blote armen naar school te gaan, dus wij waren slecht, dat was een zeer groot onderscheid.

En werden er ook waarschuwingen gegeven via de kerk of zo, of via affiches?

Ja, dus affiches, dat kan ik mij niet meer herinneren, dat zou wel kunnen, maar dat weet ik niet meer. Maar in de kerk heeft hij dikwijls, want mijn pa ging naar de kerk en dan kwam hij thuis en dan zei hij: 'Ja, daar moet je al niet meer naartoe gaan, want de pastor heeft gezegd...' De pastor had gezegd, wij trokken ons dat niet aan, maar wij hoorden dat wel vanaf zijn spreekstoel. Hij ging het eens zeggen, wat je mocht en wat je niet mocht, maar ja, mijn vader was katholiek hé, maar hij heeft het dan toch opgegeven hoor, er is iets gebeurd en dan heeft hij gezegd, ik ga niet meer naar de kerk en dat was iets met geld, hij stortte geld, mijn vader, voor de kerk, je weet wel, als offer, offer of hoe dat noemt, want ik ben niet gelovig. Ik heb nochtans mijn 1e en mijn plechtige communie gedaan voor mijn ouders hé, want ik was daar nooit in geïnteresseerd, ik heb die catechismus geleerd zoals je iets vanbuiten leert dat je niet interesseert.

Ja, ja.

Maar ja, van thuis moest dat, mijn zus niet hé, die is katholiek gebleven, maar ik ben volledig de andere kant opgegaan, uw opvoeding heeft daar niets mee te maken, het is hier (tikt op haar hoofd) dat het zit en ja, op welke school dat je zit en de omgeving, waar je werkt en je collega's, dat speelt allemaal een rol hé.

Had dat dan invloed op je bioscoopgedrag, als ze zeiden van, je mag daar niet naartoe gaan en ...?

Nee.

En ging je dan speciaal wel?

We gingen daar naartoe omdat we niet mochten

Ah ja, ja.

Absoluut, als dat verboden was, dan moesten wij dat absoluut zien. Wat is er nu verboden, in de Leopold mocht je niet binnen, mocht je nooit binnen, want dat waren dé slechte films hé. Dat was dus zonde tot en met ... er was ook niets te zien, een blote bil, ondergoed, lingerie, dat zag je, maar voor de rest was daar niets te zien. Maar de inhoud van de film wel hé, soms de ene die met de andere begon, ja, dat was al een zonde. Als je gehuwd waart mocht je al niet kijken naar een andere man of een andere vrouw, dat was al verkeerd hé.

01:30:30 Ja. Wie bepaalde de filmkeuze?

Bij ons?

Ja, als u naar de cinema ging.

Als we klein waren, ma en pa, die zeiden, daar kan ja naartoe. We namen wel soms een omweg, als we 12 à 13 jaar waren, deden we al niet wat ze zeiden. Als ik met mijn man samen was, was dat mijn man zijn keuze, want hij was een zeer hiërarchisch type, hij was de baas. En als ik met mijn zus ging, was dat meestal mijn zus.

Dus eigenlijk heeft u niet zo vaak kunnen kiezen.

Nee. Het was altijd mijn zus of mijn man, maar voor mij speelde dat toch geen rol.

Ja, als je iedere week gaat ...

Ja, ik ging iedere week.

Dan zie je toch de meeste films.

Ja, het is juist dat, alles zagen wij, we gingen soms 2 keer in de week en met mijn man was dat zelfs 3 keer in de week. We reden soms naar Brussel alsof het niets was of naar Antwerpen, ik kwam soms thuis van school, en ik was juist eten gaan halen: 'Oe, je moet niet eten?' 'We gaan ginder wel eten' en we waren weg hé.

Ja.

Dat gebeurde dikwijls.

Ja. Wat bepaalde dan die filmkeuze?

Wat bepaald was, dat was mooie vrouwen, macho mannen, dat interesseerde hem geweldig, mijn zus ook alles wat mooi was, mooie vrouwen, mooie kleren. De inhoud, als het over politiek ging, dan wel, dan was de inhoud belangrijk. Maar anders...

Ja. Het succes van de film in andere landen, speelde dat een rol?

Ah ja, de Oscars, de Grammy's, ja ja, absoluut, vanaf we dat wisten, dat was dan via de krant, een prijs gewonnen, 'hoep', iedereen ernaar toe, dat wel.

En de herkomst van de film?

Nee, dat speelde geen rol.

En de sterren die er in meespelden, de acteurs, of ook de regisseur?

R4: Ah ja, dat wel. Ah, de regisseurs, de sterren, dat was het van het, dus alle films met Elizabeth Taylor, Richard Burton, al wat ster was, dat moest je zien, Hitchcock, dat moest je zien, of je was een achterlijke als je dat niet meegemaakt had in de cinema. Nee, nee, het was een steraanbidding eigenlijk.

Ja. En de meningen van andere mensen?

Ja, ik trok mij dat nu niet aan en mijn man zeker niet, maar je liet u wel beïnvloeden, ik niet, ik ben daar het type niet voor, ik zal eerder iemand beïnvloeden. Maar er waren mensen die zeiden; ik ga daar niet naar toe, dat is mijn genre niet en je kon die overpraten en dan gingen die daar toch naartoe en dan: 'Ah, ik ben blij dat ik geweest ben', ah ja, je kon iemand beïnvloeden om naar de bioscoop te gaan.

En het genre, speelde dat een rol?

Ah ja, natuurlijk, hoe pikanter, hoe beter om er naartoe te gaan hé, ik bedoel pikant dat was gebonden aan seks hé, ja, dat was enorm. En ook als het over mode of lingerie en al die dingen, dus alles wat je in het gewone leven niet tegen kwam en je in de bioscoop kon ontmoeten, dat was een stimulans om er naartoe te gaan, ja, dat wel.

Ja. De reclame die er werd gegeven?

Absoluut een grote rol. Je leerde dus bepaalde artikelen kennen, alleen maar door de bioscoop. Liebich bijvoorbeeld, dat waren klontjes bouillon, ik gaf dus kookles, dat kon je gebruiken om iets op smaak te brengen, ik gebruikte altijd kruiden, ik had nooit anders geweten dan kruiden, een bouillonblokje, dat gebruikten wij niet, wij maakten zelf bouillon hé, een beetje vlees en kruiden en plots komt er iets uit, je moet geen kruiden meer hebben, je moet geen vlees meer hebben, dat zat allemaal in dat blokje. Dat moest ik kopen hé, dat moest ik proberen.

En de reclame van de films, *allee*, de reclame voor een film te bekijken, speelde dat ook een rol?

Ja, want ze gaven altijd, voor de film begon, gaven ze die van de volgende week, dat was altijd wat er uitkwam, was een plot die enorm interessant was om u te doen gaan kijken. Dat doen ze nu nog, een trailer, maar dat was dus een stukje van de film dat ze u toonden. En dan zeiden wij; dat ziet er interessant uit en de film trok soms op niets, omdat ze juist het beste stukje hadden gegeven, ken je dat?

Ja, ja. Maar dat speelde wel een rol om te kiezen?

Ja, dat maakte een beeld van hetgeen je wilde zien hé. Soms een verkeerd beeld natuurlijk, juist zoals met reclame, alle reclames van voeding moest ik op school uitproberen, want voeding daar mag je niet achterblijven, je moet volgen, anders ben je geen voedingslerares, dus alles wat nieuw uitkwam, proberen, goed of slecht, alles proberen. Dus elke reclame van voeding en verzorging, want mijn vak was voeding en verzorging, moest ik eens uitproberen.

Ja.

Daar was reclame voor hé.

En speelde het een rol in welke bioscoop de film speelde?

Nee.

Nee, dat niet. Wat herinnert u zich dan nog van de film?

Van de film zelf?

Ja.

Zeer weinig.

Weinig.

Als je nu, nu kan je de zondagnamiddag films zien van de jaren '30, '40, '50, '60.

Ja, ja.

En soms zeg ik, dat zou ik nog graag eens terug willen zien. Al de Hitchcock films, daar kan je mij niet mee straffen, die ga ik nog steeds graag zien. Al de westerns, maar den de betere, die ga ik herbekijken.

Ja.

Dus er zijn films, ja, er zit daar een stuk van uw leven bij en ja, dat is een soort achteruit, dat is niet goed, maar met de films is dat interessant, omdat je terug in die sfeer zit. Van ik heb dat toen zo gezien en ik zie dat nu helemaal anders, want toen was dat helemaal anders, het bekijken van een film kan na 20 jaar iets heel anders geven en dat is wijs, ik vind dat wijs. Je kan ze natuurlijk allemaal kopen, je kan al die oude films kopen hé.

Herinnert u zich nog specifieke films?

R4: Als we klein waren Laurel & Hardy, dus den dikken en den dunnen, allemaal hebben we ze gezien, Charlie Chaplin, allemaal hebben we ze gezien, dus dat waren de films voor ons, als we klein waren. En al de tekenfilms: 'Assepoester', 'Sneeuwitje', 'Bambi', *allee*, alle verhaaltjes die je maar kan denken, Walt Disney waren de prachtigste films. En dan kwamen er later nog andere tekenfilms, maar ja, je moest die zien, dus daar heb ik enorm goeie herinneringen aan. En dat blijft, dat blijft daar in hangen, dan zie je dat terug op het klein scherm en dan zeg je, ja het waren toch prachtige films. Dat wel, ja, ja, toch.

01:37:03

Hebt u ooit hinder ervaren van filmcensuur, dat er stukken uit gesneden waren?

Ja, ja, vervelend, er werden werkelijk stukken uitgesneden en dat kon je zien, ze werden dat niet goed aan mekaar gekleefd. Ze kenden die technieken nog niet, overvloeien dat kenden ze niet, dat schoot af, hopla en er was een heel stuk uit hé en meestal was dat een ontkleed scène, in dat land mocht dat, dus in Frankrijk mocht dat wel, als je van hier naar Lille reed, goh, dat was ... goh, een half uurtje. Daar kon je dat allemaal zien, ze ontkleedde zich, de bh uit, tegen dat de bh uit was, de bh had je nooit gezien in de Capitole of de Majestic, dat werd eruit geknipt. Ook broek afdoen, soms maar een achterste, in Frankrijk was dat wel te zien, maar hier niet. Als we klein waren hé, hier, nooit bloot, maar in Frankrijk wel, daar toonden ze het wel.

En ging u dan soms speciaal naar Lille?

Ja, we hebben dikwijls naar Lille gereden en mijn man zei dan, daar geven ze de originele versie, totaal, dus geen knipsels hé, dat werd ook tegen mekaar gezegd hé, van er werd weer in gesneden. Boekjes, dus een boekje met een blote madam, heel dat stuk van haar vagina, vooraan, dat werd eruit geknipt, er zat een gat in dat boekje. Alle boekjes in de winkel lagen daar met een stuk uitgesneden.

Allee.

Ambetant dat dat was, onnozel, onnozel, censuur. Zelfs censuur van taal, dus vloeken: ‘Miljard deju,’ ik zeg maar iets, dat werd eruit geknipt, dus je hoorde (roept) ‘Piep’ ging dat en die piep, dat was dan die vloek, dat mocht je niet horen. Ik vond dat verschrikkelijk.

En dan die filmervaring, bleef dat alleen maar aan het bioscoopbezoek gebonden, of ging u daarna ook nog extra informatie gaan opzoeken rond de film?

Ah ja, sommige films wel en dat ging dan vooral over geschiedenis.

Ja.

Dus dan kocht je u een boek, ik zeg maar, ‘Cleopatra’, dat ging over Egypte, dus dan kocht je u een boek over Egypte, of je ging naar de bibliotheek, of je ging naar iemand en vroeg: ‘heb jij iets van Egypte?’ Meestal hadden de bibliotheken dat niet. En dan; goh, dat moet toch schoon zijn en de eerste mogelijkheid die je hebt om naar Egypte te gaan ... . Dat was door de film hé en dan over Afrika ook, dus films met zwarten in, goh, ik ga naar Afrika moeten gaan, weet je wel?

Ja, ja.

Dat sprak u aan om naar Afrika te gaan, dus door film, aardrijkskunde, geschiedenis, dat zat daaraan gebonden hé.

En zo tijdschriften over de films zelf of zo, werd dat soms gekocht?

Ja, er waren programmaboekjes, maar die kosten ook al weer geld, het programmaboekje kon je kopen, met het volledig programma erin van de hele week, met alle bioscopen erin, maar je moest het kopen. Het werd wel ..., als je in de bioscoop zat, werden de films aangekondigd, ok, dat wel hé, dus dan wist je al; dat en dat gaan ze spelen, maar dan moest je dat wel onthouden en dan de kranten, in de kranten stond er ook welke films er waren, je moest eigenlijk dat programmaboekje niet kopen, want het programmaboekje gaf al een deel van de inhoud, toen, als je al een deel van de inhoud wilde weten, dan moest je zo een programmaboekje kopen.

Ja. Ging u dan achteraf nog interviews gaan bekijken, *allee* ...?

Ah, debatten hebben we dikwijls meegemaakt over, ja, over films die verboden waren.

Ja.

Ja, dat wel en dat was dan ook in de Capitole, dat was ’s morgens, om 10 uur.

En daar werd dan over gediscussieerd?

Ja, met een heel panel, met 4, een van de radio, een van de politiek, een van de school en ... en debatteren over die film en al de mensen zaten te luisteren, verschillende meningen over een film en over het algemeen waren dat politiek getinte films.

Ja.

Ofwel seks, ofwel bloot, ofwel .... Dan mag dat, een schilderij mag bloot, Rubens zijn schilderijen zijn bloot, bloot, bloot, die Rubens op de cinema, ah nee, dat mochten we niet zien hé, dat was verschrikkelijk, daar werd er over gedebatteerd.

Om te weten of er een film mocht ...?

Dat was de filmcommissie, dat was een speciale commissie die oordeelde wat wij mochten zien en daar werden dan debatten over gehouden, als er iemand niet akkoord was, dan schreef je een brief, allee, waarom mogen wij dit of dat niet zien en dan werd er daarover gedebatteerd. En dat was dan de enige uitlaatklep, dat we onze mening eens mochten zeggen, wat zij zich te moeien hadden met wat wij mochten zien hé.

Ja.

Enorm veel protest, studenten, goh, wij zijn nogal op straat geweest hoor kind. We hebben nog auto's omgekeerd, ik had een magnifieke nieuwe daim vest aan en de knopen waren eraf, en vuil van te sleuren en zo'n klein 2-paardeke, yo yo yo en hup (doet de beweging na). We hebben daar wat uitgestoken, we waren studenten op straat, in de Veldstraat, we zetten ons neer in de Veldstraat en we gingen niet meer weg, maar de politie kwam en ze sleurden aan ons, dus uw kleren gescheurd en vuil, dat was een echt drama, we waren toen 17 à 18 jaar.

Ja. Was u toen een echte filmfan eigenlijk?

Ja, mijn zus en ik, ja, absoluut.

En bekijkt u nog steeds films via televisie, video, dvd, bioscoop?

Ja, dvd heb ik niet, maar mijn nichtje heeft dat, als er films zijn, ga ik daar gaan kijken, want ik moet daar dikwijls oppassen voor eentje van 8 en eentje van 2 en een half. Aangezien mijn zus in Indië woont, moet ik daar vaak gaan babysitten, dan kijk ik daar naar die dvd's. Video's heb ik wel en dan koop ik cassettes, maar nu hebben ze mij gezegd: 'Agnelle, je moet geen video's meer kopen, dat is uit de mode.' Maar ik doe ze toch niet weg, zelfs mijn platenspeler doe ik niet weg, *long play* platen en kleine plaatjes, ik doe dat niet weg, ik hou dat allemaal.

En via televisie, kijkt u dan ook nog naar films?

Minder, ik ga nog wel naar de bioscoop, 1 keer in de week, maar het moeten wel films zijn die mij geweldig aanspreken en waar ik al iets over gelezen heb, al is het wel niet altijd juist. Ik heb de Humo en de Knack hé, om die recensies te lezen en daar lees ik juist het tegenovergestelde. De Knack schrijft dat en dan die andere, hoe noemt hij, zegt dat van een film, Roel Van Bambost. Dan zeg ik, *allee*, ik ga moeten gaan kijken, want het zijn 3 verschillende zaken die ze mij vertellen, die moet je zien, die moet je met je eigen ... bepalen wat je ziet en niet ziet.

Ja.

Wat ze zeggen over de film en ik moet daar naartoe en de dinsdag is dat met mijn Knack-kaart, aan de helft van de prijs. Dinsdag zit er ook praktisch geen volk, dat is niet datzelfde publiek en de woensdag en de donderdag zijn het bijna altijd studenten. Maar de dinsdag is wel beter voor ons, het is minder van prijs en het is aangenamer om te zitten. Natuurlijk, er zit altijd volk in de Kinopolis, het zijn 10 zalen, je moet niet denken dat je daar alleen zit, maar toch, het is uw eigen keuze. Je gaat daar niet naartoe ... het enige dat mij tegensteekt, dat is die parking, het is daar enorm donker en ik ben daar al 2 keer aangevallen hé. Ja, zo op afstand mijn auto, dat hij al 'ting ting' doet, dat doe ik niet meer, want dan springen ze in uw auto zonder dat je het weet.

Ah ja, ja.

Ik ben traag om te gaan, met mijn artrose en zo en daarmee, ik zei, ik zal hem al maar opendoen, maar nu doe ik hem maar open als ik aan mijn auto sta, want ze hebben al 2 keer in mijn auto gezeten.

Amai.

Om mijn radio te nemen, maar hij gaat er niet uit hé.

Ja, de vragen zijn eigenlijk gedaan nu, heeft u nog iets anders dat u wil vertellen nu?

Wel, wij hebben eens meegemaakt, maar dat is uitzonderlijk, ik moet u wel zeggen, sommige mensen gingen naar de bioscoop om te gaan vrijen. En we zaten niet in de loges wij, we zaten in het midden, in de parterre, niet helemaal vooraan, want dat zijn niet de mooiste plaatsen, maar in het midden. En plotseling horen wij daar een lawaai achteraan, maar een lawaai, we konden niet meer kijken naar de film, naar de cinema hé: (roept) 'Aaahhhh', de lichten aan, de film bleef spelen, maar we zaten allemaal *in den klaren* en iedereen keek naar iedereen. In die loge, een *berrie*, een meneer en mevrouw erop, aan mekaar geplakt en wij ons afvragen, maar wat gebeurd er daar. Achteraf hebben we gehoord, ze waren daar aan het seksen en zij heeft een kramp gekregen en hij kon er niet meer uit. Die waren daar samengeklonterd door een spier, ik weet niet wat die geblokkeerd zat bij die vrouw en hij kreeg er zijn spel niet meer uit. Kind, dat was een drama en in de krant mochten ze dat niet schrijven, want dat was geen reclame voor die Capitole, maar mondeling. En het rood kruis was daar, de ambulance was van het rood kruis. Niemand heeft

die film gezien en mijn man zegt: ‘Hoe laat is het? *Allee*, gaan wij nu weer moeten komen kijken’ en ik dan: ‘We kunnen naar de volgende vertoning gaan’ en iedereen weer in die cinema, altijd bezig met dat spel, want niemand wist toen wat er precies gebeurd was. Maar ik had een vriendin die werkte bij de instituut moderne een verpleegster en zei heeft dat dus gezegd. Ze hebben die binnengebracht, aaneengepletst, ze hebben die vrouw dus ontspanspier moeten inspuiten om dat er weer uit te krijgen. Dat was, ja, een anekdote om nooit te vergeten hé.

Nee, waarschijnlijk niet.

We gingen naar de cinema in de loge, om te seksen hé. En om te vrijen hé, dat was dus het van het, de bioscoop, de laatste rij, dat zat al te vrijen, die zagen nooit een film, die gingen ook niet voor de film hé. Maar we hadden niets anders, dus dat en een auto, een auto was ook een vrijheid om te seksen, maar anders hadden we niets. En de rendez-vous huizen toen hé, dat was aan 250 frank, dus als je maar 4000 frank verdiende, dan ging je niet op rendez-vous hé.

Nee.

Dat konden wij ons niet permitteren, maar er waren andere middelen en 1 daarvan was de bioscoop, dan gingen we op mekaars schoot gaan zitten, ja, velen deden dat daarvoor, om weg te zijn met uw partner, vrij, dat was het van het. En dat is vroeg begonnen, zeker 18, 19 jaar en misschien zelfs vroeger, niet bij ons natuurlijk, want wij moesten naar school gaan, maar wie al werkte van zijn 14 jaar, die had een heel ander ingesteldheid dan wij, er is een groot verschil tussen iemand die tot zijn 20 jaar naar school gaat, of iemand die al op zijn 14 jaar gaat werken.

Ja.

(...)

01:55:48

Maar het is interessant, ik ben naar de cinema gegaan vanaf mijn 6 jaar, maar ik ken er weinig die vanaf 6 jaar, van mijn leeftijd naar de bioscoop gingen hoor, die maar beginnen gaan zijn als ze 12, 13 jaar waren. Met tante Clara, ze stak ons in de cinema, dat was een crèche hé, ze stak ons in de cinema, *allee*, ze heeft zij dat nog goed opgelost.

Eigenlijk is dat misschien wel een geluk bij een ongeluk, dat je dat van zo jongs af aan heb kunnen meemaken hé.

Ah ja, door haar hé, mijn ma en pa wisten dat niet, wij waren bij tante Clara, de jonger zus van mijn moeder, zij was onze oppas, maar de oppas deed nog andere dingen en wij hebben daarvan geprofiteerd. We hebben daar wel geluk gehad, natuurlijk moesten wij wel voorzichtig zijn en mochten wij daar thuis niets over zeggen, wij moesten altijd zwijgen.

Anders was het gedaan hé.

Ja, maar vriendjes en al op school, daarbij kon je dan stoeven hé, waarom ook niet.

Ja, ja.

Thuis was het te gevaarlijk om daarover te praten. En ook boeken die wij lezen.
(...)

02:14:43

Naam INT: Kevin De Ridder
Naam RES: Stefano Mele (1945)
Titel: JAREN 1950

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:00   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?**

Ik denk dat ik ongeveer een vijf à zes jaar was. Misschien een beetje uitleg?

U mag de film wel zeggen of iets anders.

De film zelf weet ik niet goed meer, maar ik weet dat het een Duitse film was en dat was in de cinema van de uitgangsbuurt van de studenten.

De Overpoortstraat?

De Overpoortstraat. En in de Overpoortstraat was een cinema die nu eens eigenlijk een supermarkt is geworden.

En hoe noemde die cinema?

Die cinema noemde indertijd de Astrid. En die is kort na of voor de oorlog uitgebrand en dan hebben ze er later cinema Metro van gemaakt. Ik weet niet of u die bekend is? En de Metro is daar vele jaren geweest. Maar toen was dat nog cinema Astrid en daar heb ik als kind van vijf jaar vage herinneringen aan. Het was een Duitse film.

Rond welke leeftijd ging u het meest naar de bioscoop?

Eigenlijk van mijn tien à elf jaar al, want wij hadden een volkscinema waar ik woonde. Ik woonde in de buurt van het UZ, Universitair Ziekenhuis. Die kanten op, naar Zwijnaarde, was er een kleine volkscinema, De Vox. Die cinema is er ongeveer gebouwd begin jaren vijftig. En toen zijn wij die kanten gaan wonen en dat was op een boogschoot van ons deur. Ik ging daar dus zondag in de namiddag als kind. Ik kreeg dan van mijn ouders wat geld en de cinema was toen nog vrij goedkoop. Dat waren meestal cowboyfilms, westerns. Dat was mijn ding.

Wat waren uw overige bezigheden of vormen van amusement toen, tijdens uw jeugd jaren? Ik ga een paar opties opnoemen. Dansen?

Als kind niet, later wel. Ik heb nog dansles gevolgd, maar dan op veel later leeftijd

Hoe oud was u?

In de jaren zeventig.

Lezen?

Ja, ik ging naar de bibliotheek. Aan de school, aan de kerk, hadden we de klassieke bibliotheek. Je weet wel. Eerst waren dat stripverhaaltjes, *Kuifke* en *Suske & Wiske*. En later werden dat dan leesboeken.

Muziek?

Dat is een heel lang verhaal, maar muziek interesseerde me inderdaad ook.

Theater?

Nee, niet echt. Mijn ouders waren van nature ook geïnteresseerd in muziek. Mijn vader was van zuiders afkomst, dus het was steeds o sole mio en al die toestanden. Maar die gingen vaak of toch regelmatig naar de opera. In Gent hadden we uiteraard een opera waar we toen heel goede zangers hadden.

Maar u ging niet mee?

Nee, ik was nog te klein.

Radio?

Radio was de media van toen. Tv bestond nog niet.

Ik dacht net tv ook te zeggen.

In het begin van de jaren vijftig. De tv is in België maar in zesenvijftig, vierenvijftig om juist te zijn, doorgebroken. Zesenvijftig was dacht ik de officiële, regelmatige uitzendingen. Maar wij hadden geen tv, maar iedereen had in die tijd een radio. De radio was het centrum van de woonkamer. Iedereen zat gekluisterd als er iets te beluisteren viel. Hoorspelen en andere interessante programma's, opera. Mijn vader sloeg geen enkele zondag over om naar opera, Belcanto te luisteren om twee uur 's namiddags. Er was zeker veel muziek bij ons.

Van tv was er toen nog geen spraken?

Bij ons toch niet.

Kerkelijke activiteiten?

Ik ging naar de mis, wij waren katholiek, christelijk opgevoed, laat het me zo zeggen. Maar ik was niet echt zo actief met bezigheden of jeugdtoestanden.

Politieke activiteiten?

Nee.

Sportactiviteiten?

Nee.

Jeugdclubs?

Nee.

Andere vormen van clubs?

Nee.

Wat was uw gezinssituatie wanneer u het meest naar de bioscoop ging?

(stilte)

De samenstelling van je gezin dus.

Vermits ik dus een aantal jonger ben, sHEEL ik met mijn oudste zus zeventien jaar. Dat is dus een pak. Dus, dat wil zeggen dat de meeste van mijn zussen gehuwd en uit het huis waren, toen ik eigenlijk adolescent was en op eigen benen stond, zeg maar. Ik werkte op een bepaald moment uiteraard, ik was afgestudeerd en ik werkte. En toen ging ik zeker tweemaal tot driemaal per week naar de cinema. Ik had toen uiteraard ook de middelen. Maar toen was iedereen het huis uit, dus ik was nog juist bij mijn ouders.

En hier juist vertelde u dat dat u rond u elf à twaalf jaar het meest naar de bioscoop ging?

Nee. Vanaf mijn elf jaar ging ik dus wekelijks naar de bioscoop. Ik kreeg van mijn ouders dus geld om één keer per week, de zondagnamiddag, naar de cinema te gaan. De dorpscinema zeg maar. Dat was één keer in de week, als alles goed meezat. Mijn ouders gaven me wat geld of eens iemand anders, mijn grootmoeder. Zodat ik toch de kans zag om wekelijks eens naar de cinema te gaan. Maar ik was natuurlijk nog een kind. Dat waren films geschikt voor. Pas toen ik veel ouder was, als ik drie tot vier keer naar de cinema per week ging, was ik uiteraard volwassenen en had ik ook de middelen. Toen ging ik ook naar andere soorten films en in de stad naar de verschillende cinema's in Gent die toen bestonden.

Dus, toen ging u nog meer eigenlijk?

Toen ging ik nog meer, naar de diverse cinema's van de stad. Als kind was ik aangewezen om naar de cinema een straat verder te gaan. Dat was bijna tegen de deur. Ik ging niet naar de stad. Ik moest 's namiddags naar de cinema gaan, om twee uur. Eén vertoning, soms bleven we tweemaal zitten als het een goede film was. Zodat ik tegen de avond thuis was.

Wat zijn uw eerste herinneringen aan bioscoopbezoek?

Zoals ik reeds zei, toen ik vijf jaar was. Dat is eigenlijk mijn vroegste herinnering. Naar een muzikale film. Er zijn er waarschijnlijk verschillende geweest, maar dat is toch de eerste herinnering, dat ik met mijn ouders uiteraard naar de cinema ging.

Wat zijn uw beste herinneringen van bioscoopbezoek?

(stilte)

Films, ...

Ik heb zodanig veel films gezien.

Of de bioscoop zelf?

Ik heb veel goede herinnering, maar dat gaat ons een beetje doen afwijken. In de zin van in vergelijking met nu. Nu ga je naar een film, de projector schiet in gang, de lichten gaan uit, volautomatisch, dat ding begint te lopen, je krijgt eerst een halfuur reclame, daarna een film en dan is het gedaan. Nee, vroeger was dat een soort ritueel. Je ging naar de cinema. Je had het journaal. Daarna had je nog een korte film, dat was een tekenfilm of een komische film. En daarna had je de hoofdfilm. Dus, dan zat je eigenlijk ettelijke uren in de cinema. Dat was een heel ander gedoe dan nu.

Gaf u veel geld uit aan de bioscoop?

Veel geld, ja? (reageert bevragend). Als ik kind was, ging je voor tien franc naar de cinema.

En dan was u waarschijnlijk afhankelijk van de hoeveelheid geld die u kreeg?

Ja, natuurlijk. Dat was zondag een beetje zagen tegen moe of va dat ik naar de cinema mocht. En mijn grootmoeder als ze in een goede bui was, gaf me dan wel die tien franc. En het summum van het hele gebeuren was als ik nog eens iets extra kreeg, dan kon ik aan een frietkot een goede zak frieten kopen. En dan kocht je voor vijf franc frieten, had je zo een zak, en één franc mayonaise erop. Dat was de max. Dat was voor de kinderen inderdaad een festijn. Naar de cinema gaan en daarna nog een zak frieten eten. (wijdt uit over frieten).

00:12:13

Ik heb het in het begin misschien niet goed gezegd, maar de bedoeling is dat we ons concentreren rond de periode van uw jeugd, tussen je twaalf en twintig jaar. Dat zal waarschijnlijk wel in de jaren vijftig ongeveer vallen. Ik weet niet wanneer u geboren bent?

Ja, natuurlijk. Ik ben in vijfenveertig geboren, dus toen ik echt naar de cinema begon te gaan was ik een jaar of elf, twaalf. Negentien zeventenvijftig, negentien zesenveertig. Het meeste ging ik van de tijd naar de volkscinema in de buurt. Om evidente redenen: het was goedkoop en ik moest niet ver, ik hoefde mij niet te verplaatsen. Sporadisch werd er eens naar de stand gegaan,

bijvoorbeeld naar de fameuze Capitole cinema, die nu nog bestaat. Zo herinner ik me als zeer klein kind, nog voor mijn elf jaar, dat we naar cinema Capitole zijn geweest voor 'Sneeuwwitje' en 'Assepoester'. Dat waren de twee Walt Disneyfilms die toen uitkwamen in de Capitole en toen nog in originele versie waren. Niet gedubd, niet in het Nederlands. Dat was met ondertiteling, maar als kind het je daar weinig aan. Maar toch, het werkte. Dat zijn zaken die ik me nog herinner. Ik was toen inderdaad nog vrij jong. Inderdaad, 'Sneeuwwitje', 'Assepoester'.

Waar woonde u op het moment dat u vaak naar de bioscoop ging?

Ik woonde in wat nu de wijk Christus Koning noemt. Dat is dus tegen het Academische ziekenhuis, Universitair ziekenhuis. Die kanten dus.

Ging u in dezelfde buurt naar de bioscoop? Of trok u naar een bioscoop in een andere buurt, naar een ander dorp, naar een andere stad?

Soms, sporadisch onder kameraden. Je weet wel. Ik woonde dus op een punt dat bijna de grens was met de gemeente Zwijnaarde. Kent u die kanten een beetje?

Een vriendin van mij woont daar.

Zwijnaarde. Je hebt daar die fameuze brug over het kanaal als je van Gent komt. Nu hebben ze daar een tramlijn gelegd. De tram van het station komt tot daar, maar vroeger was dat heel anders. Wij hadden op de steenweg, zeg maar, de cinema. Als je dan de brug over gaat, kom je in Zwijnaarde. En als je naar het centrum van Zwijnaarde ging, had je daar ook een volkscinema. En dan gebeurde het wel eens dat we met kameraden die daar allemaal in de buurt woonden te voet de brug over naar de cinema gingen in Zwijnaarde, nog een heel eind stappen. Omdat we vonden dat daar een betere film was. Dat gebeurde, maar dat gebeurde niet veel vanwege de afstand. Maar het gebeurde. En af en toe eens onder begeleiding naar de stad.

Met de ouders dan?

Met de ouders of met de zus. Ik ben verschillende keren met mijn zus geweest, vermits mijn zus veel ouder was en mijn zus betaalde dan uiteraard, want die had dan al een inkomen en ik niet. Dus, ik mocht wel eens met mijn zus mee naar de stad naar de cinema als het een film was voor kinderen uiteraard.

Bezocht u kleine of grote bioscopen?

Toen waren dat kleine bioscopen. Ik heb ook de periode meegemaakt dat de Cinemascope zijn intrede deed. In het begin van de jaren vijftig hadden de Amerikanen een systeem op punt gezet, de fameuze Cinemascope. Het probleem was dat de eerste cinema's moesten omschakelen. De grote cinema's, onder andere de Capitole en al die andere grote cinema's, moesten omschakelen. Ze hadden daarvoor een groter scherm nodig en een speciale lens op de projectoren, dus aangepast aan het formaat. De kleinere cinema's hebben nog een beetje gewacht, maar die moesten uiteindelijk ook volgen. Ik herinner

me dat in de jaren vijftig ook ons dorpscinema, volkscinema moesten omschakelen, scherm moeten vergroten en aanpassingen doen om die Cinemascope films te kunnen projecteren. Dat weet ik ook nog.

Dus, u ging eigenlijk wel meestal naar de wijkbioscoop bij u in de buurt?

Ja.

Naar welke bioscopen ging u als u naar de stad ging?

Dat was afhankelijk. Maar toen ik uiteindelijk later veel ouder was, heb ik ze allemaal gedaan. En dat waren er een pak. Weet je alle cinema's in Gent van toen?

Select o.a.

De Century, de Select, de Eldorado, de Majestic, de Plaza en de Rex aan het station.

Ze doen allemaal een belletje rinkelen.

En dan spreek ik nog niet over al de volkcinema's rondom Gent, die ik soms ook nog gedaan heb. Op Ledeborg, op de Felixstraat was er een cinema, op Gentbrugge waren er cinema's. Elke gemeente rondom Gent, toen nog niet het grote Gent, had hun eigen cinema. Zoals wij onze cinema hadden. Begrijp je? Dan deden wij dat allemaal, naargelang de film.

Dan was u rond de vijfentwintig jaar?

Ja, ik was toen al veel ouder, rond de twintig, eenentwintig.

Koos men een bioscoop of werd de keuze bepaald aan de hand van het filmprogramma? Koos men een bioscoop om naartoe te gaan of koos men eigenlijk de film en zocht men de bioscoop waar de film draaide?

Nee. We keken in de krant of op een andere manier keken we waar de film draaide. Als kind uiteraard de films die geschikt waren voor kinderen. Later uiteraard wanneer we dachten dat het een goede film ging zijn. Ik zou nog een cinema vergeten zijn, de Savoy. De Savoy was gekend voor zijn Franse films, want ook in Gent had je cinema's die typische films gaven. De Savoy gaf typische Franse film, de Plaza die nu nog op de Korenmarkt is, de Sphinx geworden, dat waren allemaal Duitse films. Daar kon je veel Duitse films zien, schlagerfilms van in de jaren vijftig, die gaven ze daar allemaal.

En waren er bij de andere bioscopen ook zo'n kenmerken?

Nee. De andere draaiden meestal van alles, de meest courante films. Maar de Savoy was typisch Frans. Eén van de films die ik daar nog gezien heb, was 'Mon Oncle' van Tati. Ken je die?

Nee. Ik ken wel Tati.

Een klassieker, 'Mon Oncle'. En hij heeft daar een paar films gemaakt, Jacques Tati. En die heb ik nog gezien in de Savoy.

Dus, u koos eigenlijk op basis van het filmprogramma.

Ja. En alle spektakelfilms gingen naar de Capitole of de Century. Dat waren de spektakelfilms, onder andere 'The Bridge On The River Kwai'. Dat was in de Capitole.

En als er nu een film draaide die u wel aansprak, maar die draaide in een bioscoop die eigenlijk niet bij u in de buurt was, ging u daar dan naartoe als kind?

Nee, niet echt, want waar ben je als kind in geïnteresseerd? Dat was de periode waarin er enorm veel westers gemaakt werden. De massa cowboy en indianenfilms die ik gezien heb, dat is ongelofelijk! Dat was geen probleem. De cowboy en indianenfilms die ze in de jaren vijftig in die volkcinema's gaven. En dat was iets voor de kinderen. Dat was de Harry Potter van onze tijd. Al die films met die indianen en die cowboys die er maar op losschoten (lach). Meer moesten wij niet hebben.

Waren er films, genres die u meed in uw jeugd?

Als adolescent?

Bijvoorbeeld romantische films. Zocht u echt wel actiefilms?

Maar u moet zich in de plaats van een kind stellen. Er zijn zelfs bepaalde films waar de jeugdigen nu niet naar gaan kijken, de tien -of elfjarigen. Wij zochten zo'n beetje oorlogsfilms of westerns, dat was het eigenlijk. Toen we iets ouder waren, waren er uiteraard wel goede films. De Hitchcock films, ik heb ze allemaal gezien, in de verschillende cinema's in Gent. Dus, als je ouder wordt, ga je je horizons verleggen, andere ideeën hebben, andere voorkeuren hebben en ga je de film anders bekijken. Je gaat dan al eens naar romantisch film, of weet ik veel. Dan ga je dat puur westerngedoe niet meer zo appreciëren. Film evolueert ook met de leeftijd. Hoe ouder dat je wordt, hoe nog eens anders je gaat kijken naar films die je als jeugdige gezien hebt en je achteraf gezien toch maar niks vind. Dat is met muziek zo en dat is met film zo. Je gaat constant evolueren.

Wat was uw favoriete bioscoop? En Waarom?

Mijn favorieten waren de Capitole en de Century. Waarom? Omdat dat de enige... En er was eigenlijk nog een cinema, de Vooruit. Die zaal bestaat nog. Dat was de enige cinema waar je nooit problemen had om te zien, want het probleem in veel cinema's van toen. Nu is dat eigenlijk beter, de filmzalen zijn beter gestructureerd. Maar indertijd waren dat zitjes, van die houten klapzetels, waarbij je moest rechtstaan om iemand te laten passeren, maar die stonden gerangschikt. Als je het ongeluk had dat er iemand groot voor je zat, zat je constant zo te doen (maakt zoekende beweging met het hoofd), omdat dat

praktisch allemaal op hetzelfde niveau zat. Maar de Vooruit was een cinemazaal die stijl naar beneden ging en je zag fantastisch. Groot scherm. Het was echt een superbe cinema. En dan had je de Capitole met de balkons, de Century en de Majestic waar je ook nog goed zag. En dan waren er andere cinema's waar het wat meer triestig was. Bijvoorbeeld De Metro, die nu niet meer bestaat, aan de Overpoortstraat.

Dus, waarom bevielen die bioscopen u zo? Iets meer comfort?

Ja, uiteraard. Je zat goed, comfortabel, in mooie kussen. Je zat echt gemakkelijk. Iets wat nu standaard is in die nieuwe cinema, maar indertijd was dat niet. In die volksbuurtcinema's waren dat allemaal houten toestanden.

00:26:31 Met wie ging u naar de bioscoop?

Als kind alleen of soms samen eens met een vriendje uit de buurt of een keer met mijn zus. En later ga je uiteraard met je lief. Als je wat ouder bent, ga je met je lief en je zet je op de laatste rij. Ik zat sowieso altijd vanachter, want ik heb nu nog altijd voor dat ik vooraan niet goed zie. Ik heb zo het idee dat er iets op mij komt. Ik zal mij dus nooit van voor in de cinema zetten als ik de keuze hebt. Ik zal me altijd zo ver mogelijk vanachter zetten, ik zie veel beter.

Ging u soms met uw ouder?

Ja, als heel klein kind, vanaf een bepaalde leeftijd.

En daarna niet meer?

Nee, eigenlijk niet. Want ik moet zeggen dat mijn ouders met ouder worden, niet zo echt meer. Toen kwam ook de tv en het huiselijke gebeuren van de radio werd overgedragen op de tv en de oudere mensen. Mijn ouders waren toch eigenlijk al een beetje ouder, gezien mijn leeftijd. Mijn vader en mijn moeder waren al relatief oud toen ik geboren werd. Dus, dat waren al bezadigde mensen die liever naar tv keken dan nog weg te gaan naar de cinema. Want toen ik twintig, éénnentwintig jaar was en wegging, ik ging gaan dansen naar de cinema. Ik ging naar de cinema naar Brussel of naar Antwerpen.

Ging u soms met vrienden in uw jeugd?

Ik moet eerlijk zeggen, heel weinig. Om de eenvoudige reden dat wanneer ik thuiskwam van mijn werk bijvoorbeeld en ik zag dat er ergens een goede film draaide, ik naar de film ging.

En hoe oud was u toen?

Zeventien, achttien of negentien jaar. Ik had geen behoefte om er iemand bij te halen. Het ging me gewoon om de film. Ik vond het een goede film en ik wou die per se zien. Dat was waarschijnlijk een beetje het gevolg van het feit dat mijn vroegere interesse, als kind, om naar de cinema te gaan, is blijven bestaan.

En ik had niemand nodig om naar de cinema te gaan. Ik ging naar de cinema en ik ging naar huis. Geen probleem.

Ging u met uw echtgenoot naar de cinema?

Weinig, om de eenvoudige reden dat mijn echtgenote eigenlijk geen filmfan is. Dat klinkt eigenlijk een beetje eigenaardig. Toen we verkeerden, gingen we natuurlijk een paar keer naar de cinema. Maar het was steeds een probleem van keuze, omdat ik eigenlijk een heel ruim palet heb van film. Ik heb eigenlijk altijd interesse gehad in film voor al zijn aspecten. Dus, dat moest niet een bepaalde soort film zijn. Als ik vond dat dat een goede film was. Soms was dat minder goed, om terug te keren op de film Mon Oncle van Tati. Dat is eigenlijk in mijn ogen een draak van een film, maar dat weet je nooit op voorhand. Dus, je gaat naar die film, je bekijkt dat, je zit daar een uur en half en dan zeg je (zucht). Dat heb je dus in alle soorten films, dat je niet altijd op voorhand kan. Maar dat was niet erg, ik ging naar die film en dat was voor een mij een ontspanning.

En ging u met uw kinderen naar de bioscoop?

Een paar keer, naar een fameuze kinderfilm. Maar ik denk dat de essentie van de film op die momenten eigenlijk al was verloren gegaan door de andere media, namelijk de tv en al wat er rond gebeurt.

Was er een verschil in locatie naargelang met wie je naar de bioscoop ging?

Hoe bedoel je?

Ging u bijvoorbeeld altijd met uw ouders naar een bepaalde bioscoop, ging u altijd alleen naar een bepaalde bioscoop, ging je met je zus naar een bepaalde bioscoop...

Nee. Als kind ging je naar een bepaalde bioscoop, om praktische redenen en ook omdat ze daar de films gaven die eigenlijk het meest geschikt waren voor kinderen. Niet altijd, maar dan gingen we ook niet, als het geen films waren voor kinderen. Als adolescent ligt dat natuurlijk een beetje anders, dan ging je naar de film waar je zelf naartoe wilde, in de stad bijvoorbeeld. Maar ik was nooit gebonden aan een bepaalde cinema, wel of ik vond dat het een goede film ging zijn. Het is wel zo dat de grootste cinema's in die tijd de primeur hadden, ze kwamen altijd als eerste met de films uit. Of dat het nu een James Bond film was, bijvoorbeeld in de Capitole. Nee, het was niet de Capitole, het was de Majestic, denk ik. Iedere cinema had zijn eigen soort films. De primeur ging dus naar de Capitole. De Capitole was de show, de grote spektakelfilms. Dat was de Capitole, als je daar naar een spektakelfilm ging.

Was er een verschil in tijd naargelang met wie je naar de bioscoop ging, weekend of week?

Als ik werkte en dus eigenlijk een beetje volwassen was, dan ging ik dikwijls in de week. Nee, dat was niet bepaald. Ik had geen bepaalde dag. Ik was student en studenten die gaan in de week naar de cinema. Ik was een student, maar ik zat evengoed de zondag in de cinema.

Maar als kind ging u waarschijnlijk in het weekend?

Als kind was het zondag in de namiddag.

En later, als u ouder werd, maakte het eigenlijk niet uit?

Dan ging ik 's avonds. Ik ging 's namiddags niet naar de cinema. Ik ging dan 's avonds naar de cinema en ik ging daarna nog uit. Pas op, de cinema was maar het eerste deel van de avond. Dan gingen we wel nog uit: gaan dansen of gelijk wat of nog een keer eerst iets gaan eten eerst. De cinema heeft voor mij altijd iets geweest dat erbij hoorde. Als ik met mijn lief wegging, dan was dat eigenlijk eerst de cinema. Dat hoorde er eigenlijk bij als begin van de avond.

Maar vroeger vond u dat niet, dan vond u dat dat alleen kon staan?

Ja, natuurlijk. Als dat in de week gebeurde en ik was alleen, kon dat. Ik kwam thuis van het werk, ik verkleedde mij en ik vond dat ze ergens een goede film gaven.

Maar als u dan eens wegging, vond u toch dat u eerst naar de film moest gaan?

Als ik wegging, ja. Ik zeg het, ik ging zelfs uit naar Brussel, maar ik ging naar de cinema. Ik ben daar in de grootste cinema van België geweest. De Metropole in Brussel, kan dat?

Die ken ik niet.

Dat was een zaal waar er duizend man in kon. Dat was recht tegenover de Adolph Maxlaan.

00:36:54   Ging u vaak naar de bioscoop? Wekelijks, tweewekelijks, maandelijks?

Wekelijks, zeg maar. Minstens één keer in de week. Als het in de week zelf niet was, was het zeker zondag. Zeker één keer in de week. Maar dat is in de jaren zeventig, met te trouwen, ik ben getrouwd in zevenenzeventig zoals je kan zien, dan is dat eigenlijk in één keer gestopt. Om twee redenen. Mijn vrouw was niet zo een filmfan en ten tweede, eenmaal je getrouwd ben, heb je kinderen. Dan zijn er andere prioriteiten. Dan had ik niet zoiets van: ik ga alleen naar de cinema en ik laat vrouw en kinderen thuis. Nee, dat was mijn ding niet. Maar toen ik nog thuis was, en nog niet gehuwd was, ging ik naar de cinema als ik zin had. Begrijp je?

Ging u meer of minder naar de bioscoop tijdens uw jeugd jaren in vergelijking met nu?

Wat bedoelt u met nu?

In vergelijking met later, de periode tijdens uw jeugd en later.

Later. Om financiële redenen. Als je kind bent, kan je niet drie keer naar de cinema. Je moet je fondsen bijeen krijgen om naar de cinema te gaan (lach).

En nadat u trouwde?

Dan is dat praktisch gestopt. Ik ben nog een paar keer met mijn vrouw naar de cinema geweest, als het echt eens een goede film was. Ik zou zeggen dat dat een periode is in mijn leven waar ik de cinema wat vaarwel heb gezegd. Vandaar dat ik dus eigenlijk de meest recente toestanden. Ja, via tv, je weet wel. De nieuwe films die dan via via na een jaar of twee jaar op tv komen en ik vind het een goede film, dan zal ik daar natuurlijk naar kijken. Geen probleem. Maar echt naar de bioscoop gaan. Ten eerste vind ik het zeer duur geworden voor hetgeen je eigenlijk maar krijgt. Het fenomeen reclame is ook weer zoiets. Ik heb de eerste reclame meegemaakt in de jaren vijftig, maar dat was dan zeer summier. Dat was twee keer niets, een beetje reclame. En dan had je de fameuze daska als je naar de bioscoop ging in Gent. Tv was eigenlijk een fenomeen die eigenlijk nog maar was pas begonnen was in de jaren vijftig, dus voor de jaren vijftig had je de fameuze *newsreels*, de fameuze journaal op film die weliswaar weken oud waren, maar het waren de hoogtepunten. En die kreeg je dus in de cinema, zodat je toch een beetje wist wat er in de wereld gebeurde. Maar dat heeft aan betekenis verloren met de tv. De tv en wat er in de wereld gebeurde zag je elke dag, bij wijze van spreke, op de beeldbuis. Dus, stilletjes aan is dat afgebouwd. De journaals op tv kwamen in de plaats. De fameuze daska kwam er, omdat Daskalides iets wou maken voor de regio, voor de mensen van hier, wat er hier gebeurd. Dat waren de Gentse actualiteiten. Ik vond dat niet slecht, daar was op zichzelf niks mis mee. Dat internationaal nieuws bestond niet meer, dat was al lang voorbij gestreefd. De mensen hadden allemaal tv in de jaren zeventig. Dan had je nog de daskatoestanden en dan op een bepaald moment is dat ook weer verdwenen. En nu heb je eigenlijk niks in de cinema, buiten een uur of een halfuur dikke reclame, waar ik me in enerveer, en een film. *And that's it*. Film was vroeger veel aangenamer. Je had daar een tekenfilmpje bij. Denk maar aan al de komische films, de B-films die men zeiden. Die werd er indertijd bijgehaald. Je ging naar de cinema, je had een B-film, dat was een volledige film en dan had je de hoofdfilm. Je zat een paar uur in de cinema.

Het was eigenlijk een grotere activiteit of evenement dan nu?

Het was een grotere gebeurtenis dan nu! Je kwam binnen en je had het nieuws. Ik weet niet meer hoelang dat nieuws duurde, maar goed. Dan was er eventjes een pauze en dan begon me met een filmpje, ik zeg maar iets, van den dikken en den dunne, wie kent die niet, of 'The Three Stooges' van in den tijd. Ken je die komieken?

Nee.

'The Three Stooges', dat was fameus. Of The Marx Brothers?

Nee.

Dat zijn allemaal de *comedians*, de klassiekers van de Amerikaanse film van toen. En die filmpjes kreeg je erbij, van den dikken of den dunne, Laurel and Hardy, of je kreeg een ander komisch filmpje. Of Harold Lloyd filmpjes die we erbij kregen. En dan begon de hoofdfilm, wat die ook was. Dus, je zat daar meer dan een uur en een half in de cinema. En het was zo dat je midden in de film binnen kwam, als je de slechte timing had, maar dat was u probleem. Maar je mocht binnen. Het is niet zo dat je moet binnenkomen als het begint en moet voortgaan als het gedaan is. Je kwam binnen als je goesting had. Soms zag je het einde van de film, dan had je pech natuurlijk. Maar dat was uw probleem. Maar je kon blijven zitten. Je zag de film nog een keer, desnoods die keer. Ik had een zus en die had een zwak voor bepaalde films en die zag die film die keer na elkaar. De film van Glenn Miller, 'The Glenn Miller Story'. Mijn zus was fan van Glenn Miller en die ging naar 'The Glenn Miller Story' kijken drie keer na elkaar.

Ging u meer of minder naar de bioscoop wanneer er kinderen waren?

Nee, niet speciaal. Ik zou niet weten waarom.

Minder dan vroeger waarschijnlijk wel?

Wat bedoelt u met als er kinderen kwamen? Naar de cinema?

Of u meer of minder naar de bioscoop ging als er kinderen kwamen, in vergelijking met uw jeugdjaren?

Nee, ik zou niet weten waarom.

Het had geen invloed?

Nee.

Maar u ging in die periode wel sowieso al minder naar de film?

Ik ging al minder naar de film.

Maar u kinderen hebben er niks mee te maken?

Nee.

Maar u hebt hier juist aangehaald dat wanneer er kinderen waren...

Mijn kinderen bedoel je? Sorry, ik heb je verkeerd begrepen. Toen ik kinderen had, ging ik praktisch niet meer naar de cinema. Dat is eigenlijk gestopt met te trouwen. Je moest dan oppas heb enzovoort. Had mijn vrouw fan geweest van de cinema, maar dat is ze eigenlijk niet. Ik ben op dat vlak een grotere

fanatiekeling geweest. Zij ging wel eens als het een goede film was. Je had toen al science fiction, die helemaal anders is dan nu, met de kennis van toen en de visie van de makers van toen. En ik ging daar allemaal naartoe, ik vond dat leuk.

Ging u tijdens de week of tijdens het weekend? U heeft het eigenlijk hier juist al aangehaald, u mag me corrigeren als ik fout ben. Als kind ging u in het weekend, zondag...

Ja, zondag.

En later speelde het eigenlijk geen rol meer?

Nee. De film begon de zondag om twee uur en dan had je ook de laatavondvertoningen.

Was uw bioscoopbezoek seizoensgebonden, afhankelijk van zomer of winter?

Nee, absoluut niet.

Ging u meer of minder naar de bioscoop tijdens de vakanties?

Nee, dat speelde geen rol.

00:47:10 Hoe ging men naar de film? Met de taxi?

Toen ik nog geen auto had, met de tram. Van bij ons thuis was er een tram die naar de stad reed.

Hoe oud was u toen?

Vijftien, zestien, zeventien, achttien jaar. Die reed dus tot in de stad. Het nadeel was dat de trams in Gent stopten om elf uur. Dus, als de cinema net iets te lang duurde, had ik geen tram meer terug en moest ik te voet naar huis. Dat was een heel eind. Dat heb ik nog dikwijls gedaan, voornamelijk tijdens de Gentse feesten. Maar voor de rest was dat met de tram. En toen ik een jaar of twintig was, kocht ik mijn eerste autootje en dan was mijn probleem natuurlijk opgelost.

Ging u ooit te voet?

Ja, ik zeg het. Als het te laat was en de tram weg was.

En naar de buurtcinema ook waarschijnlijk?

Ja, de buurtcinema deden we te voet. Dat was een straat ver.

En met de bus?

Wij hadden een tram, want bij ons reed er geen bus. Dat is nu allemaal veranderd, in de buurt van het Universitaire Ziekenhuis, nu zijn er ook bussen. Maar toen reed er nog een tram, tram vijf en die reed tot aan het Zuid, de Capitole en al die andere cinema's. Of nam ik nog een andere tram. Dat was geen probleem.

En met de fiets?

Nee, dat heb ik nooit gedaan, naar de cinema met de fiets. Ik zou niet weten waar ik mijn fiets zou moeten laten.

Ging u in dagelijkse kledij naar de bioscoop?

De zondag niet. Het was zo dat je indertijd zondag je zondagskledij aandeed. Zelfs als kind was je kind was je zondag wat uitgedost. Nu is dat allemaal, maar toen was dat een beetje.

En wat als u op andere momenten naar de bioscoop ging?

In de week?

Ja.

In de week de kledij die ik aanhad.

Hoe verliep een bezoek eigenlijk? Ik ga hier proberen met u door de cinema te wandelen, van aan de kassa tot in de zaal, zodat wij ook een gedetailleerder beeld krijgen. Aan de hand van vragen die ik u ga stellen. Wie kocht het ticket?

Ik kocht het ticket. Meestal was ik toch alleen, dus ik kocht het ticket. Geen probleem.

Was er een rij, een wachtrij?

Soms wel, als dat bijvoorbeeld een fameuze James Bond film was of een spektakelfilm zoals er soms waren in de Capitole. Ja, dan moest je toch even wachten. Voor de James Bond films gegarandeerd. De eerste film die ik ooit gezien heb, was Doctor No, de fameuze klassieker, de eerste film. En dat was aanschuiven. Voor iedere James Bond. Ik heb de eerste films allemaal gezien, de laatste niet meer, maar met Sean Connery heb ik ze allemaal gezien. En dat was inderdaad allemaal aanschuiven.

Kon men buiten het geluid van de film al horen?

Nee.

Via luidsprekers misschien?

Nee. Ik heb het geluid buiten de cinema maar één keer gehoord, bij de film 'Midway'. Die gaven ze in de cinema Savoy, ik zal het nooit vergeten. En ze hadden daar extra. Ken je het verhaal?

Nee, u mag het vertellen.

De eerste film van Pearl Harbor. De Amerikanen zijn dus aangevallen door de Japanners, zijn verslagen zeg maar. Heel de vloot, gekaapt. Enkele maanden nadien, in de realiteit dus, hebben de Amerikanen revanche genomen door de Japanse vloot te vernietigen. En dat is gebeurd in 'Midway'. En dat was een film, de tweede film zeg maar, 'Midway'. Om één of ander effect, weet ik veel waarom, hadden ze extra boxen op het podium gezet. Dolby Surround en al die dingen dat bestond nog niet. En elke keer dat er een vliegtuig opsteeg, als die propellers op volle toeren draaiden, hadden ze dus een foef gemaakt dat dat extra versterkt was. Of als er kanonschoten waren. Speciale effecten. Dat was dus niet te doen, uw stoel ging aan het trillen. En die dingen hoorde je inderdaad tot buiten, maar dat is één van de weinige keren dat ik me herinner dat cinema echt zo een kabaal maakte. Dat was niet te doen in de cinemazaal.

Waren er verschillende soorten tickets?

Ja, volgens de plaats waar je zat: op balkon, parterre of mezzanine. Dat waren dus allemaal de termen. Par terre, mezzanine of balkon.

En kunt u het verschil uitleggen?

Parterre en mezzanine. Par terre is beneden, mezzanine is ook beneden maar wat anders geschikt en balkon is dus uiteraard het balkon.

Mezzanine was dan iets luxueuzer?

Soms was dat iets luxueuzer, maar dat was vooral de plaats waar je zat. Of je met je neus op het doek zat, dat is het slechtste eigenlijk, als je vooraan zit. Sommige mensen zien dan misschien beter, maar eigenlijk is dat het slechtste. Als de cinemazaal vol zat, had je geen keuze en dan moest je wel met je neus op het doek zitten. Dat heb ik ook nog meegemaakt. Dus, beneden zag je meestal naar achter toe, dat was de betere plaats zeg maar. En in sommige cinema's zat je ook iets beter. Daar was de spreiding beter, zeg maar. En meestal zag je op het balkon goed. Het nadeel van het balkon is natuurlijk dat je een beetje naar beneden zit.

En was er controle op de verschillende soorten tickets?

Nee. Het is wel zo dat je binnen ging en dat er een mevrouw, een ouvreuse noemden ze dat in het Gentse, met een lampje klaarstond, naar je ticketje keek en dat scheurde en met je meeging naar de plaats. Dus, ze keek even met haar lampje waar er plaats was en ze loodste je eigenlijk in een bepaalde richting waar je kon plaatsnemen. Zij keek eigenlijk een beetje voor u, zodat je zelf niet in het donker moest beginnen zoeken, want het was inderdaad donker. Dat was een soort service en dan kocht je van die mevrouw een programmaatje, met

hetgeen ze volgende week in de cinema gaven. Je gaf een franc of twee franc, was dat indertijd. Dat was voor die mevrouw een stuk, een soort drinkgeld. En die loodste je op je plaats en dat was het.

En daarbuiten was er geen controle meer?

Nee. Er was eigenlijk nooit controle.

Was er een portier?

Dat heeft misschien in betere tijden ooit bestaan, maar ik heb dat nooit gekend.

Ook niet in de iets luxueuze Capitole bijvoorbeeld?

Nee. Dat was altijd een mevrouw die met u meeding. Het is te zeggen, je stak de deur uiteraard zelf open. Dan kwam je in het donker binnen en daar stond die mevrouw. Soms waren ze twee, als het een grote cinema was, elk aan een kant, want alleen ging dat niet. Ze kwamen bij u, je toonde je ticket, ze scheurde die en ze ging met u mee.

En was er geen portier aan de deur tussen de kassa en waar die mevrouw, de ouvreuse, stond?

Nee, ik denk het niet. Dat was meestal een gang. Of je moest, zoals in de Vooruit, nog een hele hoop trappen naar boven. Je kon in de cinemazaal helemaal naar boven gaan. Ben je ooit al in de Vooruit binnen geweest?

Ja. Ik ken daar de Domzaal en andere zalen.

De zaal was omhooglopend, heel stijl. Je kon dus naast de rijen, links en rechts, naar boven, maar je kon ook via de trap buiten. En dan kwam je de zaal binnen, op verschillende niveaus.

Is dat de huidige theaterzaal?

Ik weet niet, want dat is allemaal verbouwd en ik weet niet hoe het nu is. Ik weet wel dat de oorspronkelijke zaal echt machtig was, beneden had je het toneel en je had de rijen overal. En je had balkons. Je kon ook opzij zitten. Langs de zijkant kon je beneden, maar je kon ook via de buitenkant naar de verschillende etages gaan. Je kwam eigenlijk boven binnen, dan moest je niet zo ver naar beneden gaan in een donkere zaal. Je ging gewoon langs het trappenhuis.

Hoe zag de bioscoop er uit?

Nu kom je binnen in de cinema en zie je daar een scherm. Toen zag je een fluwelen gordijn. Zo simpel was het. Je had dus de verschillende zetels of stoeltjes, de verschillende rijen en het gordijn. En als de cinema begon, ging het gordijn open. Dat had dus iets. Dat ding ging open en dan begon de projector te lopen. Je had dus ook iemand die constant aan het kijken was of alles perfect liep, de operator binnen in de cabine dus. Dat heb je in de

moderne cinema ook niet meer, het gaat allemaal volautomatisch. Er zit nog één man voor tien zalen.

Was er wandbekleding?

Ja, in de betere cinema's wel. En in de Capitole herinner ik mij een klok, aan de rechterkant, die licht gaf. Dus, je kon altijd zien hoe laat het was.

Waren er lichten?

Er waren heel kleine lichtjes, beneden, aan de zetels, op de trappen, die naar beneden lichten om te zien waar je loopt.

Maar als het klaar was in de zaal?

Dan had je verlichting in de plafonds. En die kon men dimmen, die werden gedimd. De cinema begon met de lichten eerst wat gedimd en dan gingen ze helemaal uit. Ondertussen ging het gordijn open en begon de eerste film.

En hingen er posters of schilderijen van bekende actrices of acteurs in de cinema?

Ja, dat wel. In bepaalde cinema's, zelfs in de dorpscinema bij ons, hingen aan de muur van die grote foto's van de toen bekendste acteurs en actrices. En in de grote cinema's had je dat ook. Wat je wel had, als je binnen kwam, dat je daar de foto's zag van de film zelf.

De film die ze toonde?

Ja, opname van de verschillende passages uit de film. En de fameuze publiciteitsposters van de film, die nota bene verschillende van land tot land. Een bepaalde film had een poster in België, die evengoed in een ander land een andere poster kon zijn voor dezelfde film.

Waren het losse of vaste stoelen of zetels?

De meeste waren in die tijd stoelen die opklapten. Of het nu al dan niet houten stoelen waren, ze gingen naar omhoog, omdat de afstand tussen de zetels zeer klein was. Ik heb u dat al gezegd. Als er iemand passeerde die enigszins volume had, was je bijna verplicht recht te staan, je kon niet anders. Zeer hinderlijk natuurlijk als midden in de film iemand binnenkwam, en dat gebeurde, één, twee of drie personen. Met het gevolg dat diegenen achter u tijdelijk geen zicht hadden. Dat was het nadeel. Nu kan dat niet meer, omdat je moet binnenkomen als de film begint. Maar toen kon je continu binnen en buiten gaan en je was verplicht. In de betere cinema had je iets meer plaats, had je meer beenruimte, maar in de dorpscinema's was dat eigenlijk soms triestig. Je zat bijna echt geklemd, zeker als je een grote persoon was.

En waren het dan stoelen of zetels?

In de betere cinema, zoals in de Capitole, waren dat zetels, maar in de gewone cinema's waren dat houten klapdingen, banken, stoelen die naar omhoog klaptten. Als je dat te vlug liet schieten, ging dat in een knal. In de betere cinema's klapte dat dan open, maar dat was dan met bevloering.

Dus, er was effectief een gordijn aanwezig?

Er was altijd een gordijn aanwezig dat dichtging.

Altijd? In elke cinema?

Ja, in elke cinema ging dat gordijn dicht en open. Dat was zogezegd voor een show een beetje. Dat is waarschijnlijk nog een uitloper van de theaters van vroeger. De opera's en de theaters van in de vorige eeuw hadden allemaal zoiets statisch en de cinema had dat eigenlijk ook nog. Nu is dat eigenlijk een koud gebeuren. Je komt binnen, je zet je daar, waar je goesting hebt, er komt niemand bij jou, dat doek staat daar, dat licht gaat plots uit en dat ding begint te lopen. Wat je ook soms eens in de film had, was een breukje. Je had dat voornamelijk in de tweederangscinema's. Dat waren films die soms al wat ouder waren en midden in de film klap. Lasbreuk, de film die brak. Dan werd even het licht aangestoken en moest de gast het binnen plakken, de film kleven.

Was er verwarming?

Ja, dat wel.

In alle bioscopen?

Ja, ik heb bij mijn weten het nooit koud gehad in de cinema.

Was er versiering?

Heel weinig.

Of extra aankleding?

In de Capitole had je een ornament boven het doek, dat herinner ik me nog. Maar in de meeste cinema's, zo'n detail, veel niet, denk ik.

Was het er netjes?

Niet altijd. Na één cinemabeurt was het meestal. Je weet wel, er werden ijsjes, frisco's gegeten, of hoe noem je dat. De mensen gooiden die zaken gewoon op de grond of andere zaken die gegeten werden. Ik moet zeggen dat er niet gedronken werd, zoals nu. Coca was er niet. Een ijsje of een frisco, dat wel.

Het was er om twee uur dan netjes?

Ja, dan wel. Bij de aanvang was het netjes, maar je begrijpt dat als de mensen daar van alles doen, eten en dingen weggooien, dat het na een vertoning of aan

de avond, veel minder was. Maar dat werd 's anderdaags waarschijnlijk opgekuist. Dat was het probleem niet.

Dus, lag het er netjes als je er om twee uur aankwam?

Ja, absoluut. Bij de aanvang van de programma's was alles in orde.

Zag u iets van de infrastructuur, van de projectiekamer?

Nee, weinig. Aan de achterkant van de zaal waren eigenlijk maar drie of vier kijkgaten. Twee waar de projectoren hun beeld doorstuurden.

Twee?

Ja, je had twee projectoren. Je weet dat toch, dat je twee projectoren hebt?

Nu niet meer, vroeger wel.

Vroeger had je twee projectoren. Je had gemiddeld voor een film drie à vier rollen en op iedere projector zat er een rol. De eerste rol liep en als die eerste rol bijna op het einde was, werd het beeld afgesloten en werd de tweede geopend. Dus, die projector liep, de tweede klep ging open. Je zag die overgang eigenlijk niet als het een goede techniker of operator was. Ondertussen verving hij die rol met de derde, eventueel met een vierde, naargelang de grootte van de film. En dan had je nog één of twee kijkgaten om zelf eens door te kijken, de zaal te zien.

En waren die kijkgaten groot?

(stilte)

Dertig bij dertig centimeter?

Je moet maar juist kunnen kijken. Als dat de lens van de camera, van de projector is, dan moet dat maar een heel klein beetje groter zijn dan het beeld. Dus, dertig centimeter bij twintig centimeter ongeveer.

Hoe verliep een programma? U hebt het daarjuist eigenlijk al een beetje aangehaald, maar u mag het van mij nog eens herhalen.

Bij een normaal programma kreeg je eerst het journaal, dan een pauze. Tijdens de pauze werd er rondgegaan door de ouvreuse, of iemand, met ijsjes of later chocoladerepen erbij. In de vroegere periode werd er dan nog een bijfilmpje gegeven en daarna volgde dus de hoofdfilm. Dat was eigenlijk een compleet programma. Er werd dan eens gestopt om de verschillende films te lanceren. De B-film, dan stopte hij en dan de hoofdfilm. Dat was eigenlijk een vrij intensieve job voor de operator. Die moest constant er voor zorgen dat de rollen er altijd oplagen en als er iets gebeurde.

Dus, de pauze zat tussen de actualiteiten en het voorfilmpje?

Als er een voorfilmje was, dat was niet altijd. Tussen de actualiteiten en de hoofdfilm zat er altijd een pauze.

Het was niet zo dat er actualiteiten waren, voorfilmje, pauze en hoofdfilm?

Nee. Actualiteiten en pauze. Want dat voorfilmje kon ook een volledige film zijn, dat kon ook een uur en een half duren. Als dat een B-film was, maar een lange film zoals de hoofdfilm, dan duurde dat ook een uur of een uur en een half. Dan werd er een pauze ingelast. En als het een zeer lange, speciale spektakelfilms waren, zoals Spartacus en die klassiekers, was er nog eens een pauze in de film. De film werd dan in twee opgedeeld. Midden in de film.

Hebt u ooit reclamefilmjes gezien?

Ja, dat was in het begin van de jaren vijftig. Dat noemde Vandam K.H. Dat was reclame en die reclame werd waarschijnlijk gemaakt door een firma Vandam en dan de letter K en H. Dat begon zo en dan was dat een klein reclame. Dat was niet te vergelijken met de reclame van nu, qua inhoud en presentatie. En dat duurde ook niet echt lang.

En waar paste dat dan in? Na de actualiteiten?

Dat paste na de actualiteiten.

Heeft u ooit nog dia's gekend, dia's met reclame bijvoorbeeld?

Nee. Dia's die gegeven werden al reclame, bedoelt u?

Ja. Projectie van dia's.

Nee, dat heb ik nooit gekend.

Dus, het was een doorlopende show en geen aparte vertoningen? Waarmee ik bedoel dat de bioscoop om twee uur open ging en iedereen na een uur nog kon binnenvallen.

Ja, van twee tot elf uur, tot de laatste vertoning beëindigd was, iets na elf uur. Het was soms zeer nipt, want ik herinner mij dat de tram aan het Zuid was om elf minuten of zoiets na elf uur. Dat was soms de cinema uitspurten om de laatste tram te hebben. Dat ging nog net, als de film niet te lang was, het een standaardfilm was. Dan lukte dat nog. Want in verhouding met Brussel was dat in Gent heel triestig. Om elf uur had je je laatste tram, om twaalf uur moest je niet op een tram staan wachten, dat was niet meer. Dat was eigenlijk zeer triestig. Nu is dat allemaal veel verbeterd, maar uw tram missen indertijd was een ramp. Je kon te voet of met de taxi.

Dus, u kon eigenlijk naar de film gaan wanneer u wou, om drie uur kon u nog binnen?

Ja. Je probeert natuurlijk de film te zien bij het begin, want als je naar een thriller gaat en je ziet het einde. Soms deed men wel een poging, bij bepaalde films, om de mensen tijdelijk te laten wachten. Je mocht wel een ticket kopen, maar je mocht de zaal niet binnen. Om zo een beetje te maken dat de film daadwerkelijk gedaan was. Bij bepaalde films werd dat wel gedaan, maar bij de meeste films mocht je binnenkomen wanneer je daar was en blijven zitten zolang je wou.

Waren er altijd actualiteiten?

De periode voor daska was het inderdaad nog de periode van de *newsreels*, die bepaalde actualiteiten gaven. Ik herinner mij niet wanneer, maar u kon dat waarschijnlijk wel opzoeken. Ik herinner mij dat in de jaren zeventig met daska dat dat het einde was van de actualiteiten. Als alternatief werd dan daska gegeven, samen met reclame. In de jaren zeventig begon dat al.

En daar was dan ook nog een voorfilmje bij?

Die voorfilmjes waren daar dan niet meer bij. In de buitencinema's kreeg je wel nog een extra film, dat wel, maar in de stad zelf was dat gedaan.

Dus, je kreeg de opkomst van reclame en het verdwijnen van de actualiteiten?

De opkomst van reclame, het verdwijnen van de actualiteiten. De opkomst van meer en meer reclame en de film. In de buitencinema's kreeg je meestal toch nog een tweede film, om dat een beetje te compenseren. Bijvoorbeeld in de fameuze Metro, de cinema aan de Overpoortstraat, heel lang heb ik dat geweten, tot wanneer hij gestopt is eigenlijk. Dat was een mooie cinema, ook van zitten. Dat was één van de weinige cinema's waar je heel comfortabel zat. Er was geen balkon, het was allemaal beneden, maar je zat fantastisch goed. Ze gaven daar altijd twee films.

En daskafilms waren Gentse actualiteiten?

Ja, over de regio Gent. Daar was geen wereldnieuws bij.

Dus, in de jaren vijftig waren twee films per vertoning?

Ja.

En dat is wel geleidelijk aan afgenomen?

Ja, dat is afgebouwd, om evidente redenen zeker. Als kind heb ik het eigenlijk altijd geweten dat er nog een filmje was. Wij vonden soms het bijfilmje leuker dan de hoofdfilm, bij wijze van spreken. Maar ik zeg het, dat waren soms komische films: den dikken en den dunne, Charlie Chaplin. Zo van die films die ze erbij gaven.

01:15:49

Wat was het imago van de bioscoop in uw jeugdijaren?

Wat bedoel je?

Hoe keken de mensen daarnaar? Afkeurend?

Nee, in de jaren vijftig, zestig, was er nog een publiek en gingen de mensen nog redelijk naar de cinema. Dat is dan een beetje beginnen afnemen met de komst van de tv, maar als dat een goede film was of iets speciaals, bleven de mensen toch komen. Maar ik heb toch de indruk in de jaren tachtig een revival gekomen is. Ik weet niet wanneer de Decascoop juist gebouwd is, eind de jaren zeventig, denk ik.

Ik denk nog later. Ik denk zelfs eind jaren tachtig, maar ik ben daar niet zeker van.

Of nog later. Maar daar ben ik ook niet zeker van. Maar dan is eigenlijk de revival gekomen. Waarom? Omdat de stadsomgeving een beetje aan het verkrotten was. Denk maar bijvoorbeeld aan het Zuid. Ze hebben dat daar trouwens afgebroken, dat zijn daar allemaal nieuwe gebouwen. Dat was eigenlijk de Kuiperskaai en heel het Zuid, tot aan de Capitole. Dat was allemaal aan het verkrotten, ook de Capitole. En om één of andere reden werd daar niet meer in geïnvesteerd, ook niet meer in de cinema's. Die cinema's waren eigenlijk al gedoemd om te verdwijnen. Het is eigenlijk een intelligente zet geweest van de promotoren om daar Decascoop in te planten. Ik vind het een beetje een ongelukkige plaats, maar goed, het is gebeurd. Met meteen tien zalen. En ze hebben gemikt op het publiek studenten en met enig succes, want de weekklanten zijn inderdaad studenten. Die gaan nog altijd het meest naar de cinema in de week. Dat hebben ze goed bekeken. Dat is eigenlijk een beetje het nieuwe leven geweest voor Gent, die Decascoop en het feit dat er tien zalen waren met recente films. Ook zat je er relatief comfortabel, met alle gemak en comfort. De nadelen van de oudere cinema's die eigenlijk voorbijgestreefd waren qua gemak, zetels en apparatuur. De geluidsinstallatie en al, het was allemaal aan het verouderen. En men wilde daar niet meer in investeren, met uitzondering van de Capitole. Maar al de rest is verdwenen.

Dus, hoe keek men naar de bioscoop tijdens uw jeugdijaren? Als ontspanning, een manier om te ontspannen?

Natuurlijk, dat is altijd ontspanning geweest. De cinema is altijd de ontspanning nummer één geweest. In het begin van de twintigste eeuw was het de opkomst van de radio, dus muziek. Toen kwam de geluidsfilm en je kent de historie van de geluidsfilm. Een doorbraak. De grote menigte ging naar de cinema, ter ontspanning. Een paar uur was men uit de ellende en de miserie. En dat is allemaal goed gelopen tot de opkomst van de tv. In Amerika al wat vroeger dan bij ons, maar uiteindelijk is het bij ons ook gebeurd. Meer en meer mensen zijn blijven naar tv kijken en de jongeren, met name studenten enzovoort, zijn toch wel blijven naar buiten gaan om dat contact waarschijnlijk te blijven behouden. Uitwending contact met mensen die nog altijd graag eens onder de mensen gaan, want thuiszitten heb je geen contact met iemand. Dat is dan weer de keerzijde van de medaille. Daarom zijn er meer en meer mensen

weer die nu naar de cinema gaan, ondanks dat ik vind dat de films minder zijn en dat de prijs schandalig hoog is. Maar het is nu zo.

Herinnert u zich de prijs of alternatieven van inkom voor de bioscoop?

Ja. Ik denk dat, wanneer ik kind was, een jaar of tien, elf, twaalf. Ik heb daar nog een anekdote van. Het was zo dat je in de cinema in de volksbuurt bij ons tot twaalf jaar een bepaalde prijs moest betalen. Vanaf twaalf jaar moest je meer betalen. En ik zag er nogal jong en ik was nogal tener en ik zag er niet zo oud uit. En ik herinner me dus nog dat ik allang twaalf jaar was en dat ik nog altijd genoot van het laagste tarief. Tot er op een goed moment de juffrouw die aan de kassa zat mijn identiteitskaart eens vroeg om te weten hoe oud ik was. En toen had ik natuurlijk pech, want toen moest ik meer betalen. Dat was een anekdote die ik me nog heel goed herinner. Dus, er waren twee tarieven. Ik geloof dat het tien en vijftien franc was.

Volwassenen en kinderen?

Nee, voor kinderen. Ofwel was het vanaf twaalf jaar ook voor de volwassenen. Het zal zo geweest zijn. Twaalf jaar, dus tien franc en volwassen, vijftien franc. Systematisch is dat natuurlijk beetje bij beetje omhoog gegaan. In de stad was het al duurder. Als je in de stad naar de cinema ging, was het misschien al vijfentwintig franc. Dat was opmerkelijk duurder.

Werd er daar soms niet mee gespeeld? Waarmee ik bedoel, varieerde de prijs met de plaats waar je wou zitten in de zaal?

Nee.

Ook niet als je bijvoorbeeld op balkon wou zitten?

Nee. Je ging binnen en die ouvreuse zag je ticket en ze stuurde je naar je plaats.

En dat kon evengoed balkon zijn?

Als jij betaald had voor het balkon, dan moest jij naar het balkon.

Moest je daar dan meer voor betalen?

Ja, dat was minder dan beneden. Beneden waren de duurste plaatsen, natuurlijk.

Dus, dan was er zelfs in de tarieven voor volwassenen nog eens keuze afhankelijk van de plaats waar je wou zitten?

Ja, maar ik ben niet zeker maar ik denk dat er eigenlijk maar twee tarieven waren. In essentie maar twee tarieven.

En bij die kleine bioscopen?

Bij die kleine was er maar een verschil tussen kinderen en volwassenen, maar in die grote bioscopen had je de tarieven volgens de ligging. Maar hoeveel dat

dat juist was? Sorry. Maar dat ging daar allemaal aan de kassa. Je weet wel, bij die mevrouw die daar achter dat glazen ding zat en daar stond dan: par terre, mezzanine of balkon. Dat noemde zo. En naargelang welke plaats jij het best vond. Vanachter betaalde je het meeste.

Wat voor een publiek had de bioscoop tijdens uw jeugdjaren, jaren vijftig, zestig?

Wat voor soort publiek hadden de bioscopen? Ik denk dat zoals nu alle soorten mensen naar de cinema gingen. Ik denk dat de film bepaalde welk publiek ernaartoe ging. Als het een film was zoals van Ingmar Bergman. Dat zijn films waar ik zelfs niet vijf minuten naar kijken, maar dat was indertijd wel het soort film dat gegeven werd in bepaalde cinema's. Die films moet je begrijpen. De gewone man in de straat ging daar waarschijnlijk wel niet naartoe.

Dus, het publiek was enorm divers?

Ik denk dat het publiek divers was en dat het in hoofdzaak afhankelijk was van het soort film. Als dat een film was voor een groot publiek, entertainment in zijn ruimste vorm of een spektakelfilm, zoals de Vijfenvijftig Dagen Van Peking. Ze hebben hem onlangs op tv gegeven en dat was een grote cast, beroemden en een spektakelfilm. En de duurste film aller tijden, Spartacus. Dat waren films die niet alleen lang waren in tijdsduur maar ook veel publiek lokte. Iedereen wou dat zien.

Was er een verschil in publiek afhankelijk van de bioscoop?

Ja, dat wel. Als je naar de volksbioscopen ging of naar de stad, dat was duidelijk dat er een verschil was. In de volkscinema's had je andere mensen, vermits de buurten nogal varieerden. Ik weet niet of je Gent een beetje kent. Je had bijvoorbeeld de Muide, dat is vanouds de volksbuurt, nu is dat de migrantenbuurt. Maar indertijd was dat de buurt waar een beetje het mindere, het laag volkse. De Muide en de havengebieden. Je had daar ook cinema's en rond Gent had je dan Ledeberg, Gentbrugge, Zwijnaarde en al die gemeenten. Het typische publiek van die gemeente. Die films waren gemiddeld wel twee jaar later daar. Ja, je moet rekenen dat het maanden of zelfs tot een jaar vooraleer een film die uitkomt in België komt, in de grote cinema's. En dat duurt dan nog twee jaar, dat hij in de buitencinema's kwam. En soms gaven ze daar films die al lang niet meer in echte circulatie waren, maar die men nog eens gaf. En dat kon je allemaal in die buitencinema's zien. Dus, als je een film wilde zien die al lang in de stad niet meer getoond werd, maar wel goed om zien was, dan ging je gewoon naar die buitencinema's. Vandaar dat ik af en toe ook eens naar een buitencinema ging. Waar ook.

Wat voor een volk, publiek had je dan in de stad?

(stilte)

Ging er bijvoorbeeld een meer deftig publiek naar de Capitole?

Je had eigenlijk de grootste cinema's. Cinema Vooruit bijvoorbeeld was een grote cinema, maar die gaf toch ook niet de recentste films. Dat was wel een grote cinema en er werden mooie films gegeven. Maar dat was toch altijd iets later dan de Capitole en de Majestic, die gaven altijd de nieuwste film.

Gingen in de Capitole bijvoorbeeld ook arbeiders naar de bioscoop? Of alleen mensen van de iets hogere klasse?

Nee, ik denk dat iedereen daar naartoe ging. Hoe ga je bepalen wat iemand doet aan de hand van zijn uiterlijk? Je mag niet vergeten dat in die tijd, wie je ook was, je je een beetje opkleedde als je wegging.

Iedereen kleepte hem eigenlijk op?

Iedereen kleepte hem op. Als kind had je al een kostuumpje aan, je kan het misschien moeilijk geloven. Nu is een pak iets voor mannen en beroepslui. Niemand draagt nog een pak. Maar als kind ging ik naar school in een pak, een dasje en een broek en een vestje. Je moet maar de oude foto's van de school kijken. Iedereen was daar min of meer uitgedost. En zo ging je ook naar de cinema, je kleepte je eigenlijk op om naar de cinema te gaan. De ene al wat beter dan de andere natuurlijk. Dat was een openbaar gebeuren, dus je ging daar niet in je vuile kledij naartoe. Nu is dat verschil niet meer bestaande. Studenten gaan gewoon in jeans en in flodderbroeken. De ene al wat beter dan de andere. Dat kan allemaal.

Hoe was de sfeer voor de filmvoorstelling? Uitgelaten, ontspannen?

De mensen zaten niet echt te popelen om naar de cinema te gaan. Ik zou zeggen dat dat de mentaliteit van de cinema was, die ze... Je had de kring, de parochiekring. Ken je dat?

Nee.

Vele parochies, kerkelijke toestanden zeg maar, hadden een parochiehuis. En soms werd er in die parochiekring. Ik ben daar ook nog naartoe geweest, in de parochie waar ik woonde als kind. Ik ging niet altijd naar de grote cinema's, maar soms. Want dat was nog meer goedkoop. Elke zondagnamiddag werd er in de parochiekring een film gedraaid. Ook meestal zo een B-film, den dikken en den dunne, je noemt maar, iets voor te lachen. Maar voor de kinderen, weet je wel? En daar mochten alle kinderen naartoe, van klein tot wat groter. Je zat op houten banken in omgebouwde turnzaal, zeg maar. Je zat daar op de banken van de turnzaal en vanachter stond er een tafel met een projector. En meneer pastoor of een hulpje van hem had daar een grote projector staan met een achttien millimeter film. Dat was niet eens vierentwintig, maar achttien millimeter. En dan werd er een film geprojecteerd. Dat kostte niet veel. Maar de jongens waren daar. Dus, dan was de sfeer heel anders, die kinderen zaten daar te wiebelen, lawaai te maken en mee te roepen en te doen, bij *den dikken en den dunne*. Dat waren kindertoestanden, maar ik denk niet dat dat in de echte cinemazalen was. Dat was daar zeer normaal. Ik heb toch nooit geweten dat er incidenten gebeurt zijn of dingen die niet door de beugel konden.

En hoe was de sfeer tijdens de filmvoorstelling?

In tegenstelling tot bepaalde landen. Ik weet niet of je dat weet, maar er zijn bepaalde landen, met name Italië, waar je tijdens de cinema mag roken en kabaal maken. Ik heb dat meegemaakt, dus ik weet waarover ik spreek. De eerste keer dat je dat meemaakt vraag je je af of je in de cinema of in het café zit. Maar men is daar lustig tegen elkaar bezig en de rook gaat daar voor het scherm, want ze zitten daar allemaal te roken, dus door die dampen zie je zo een wazige schijn voor dat scherm, maar niemand stoort zich daaraan. In een dorpscinema in Italië. Nu is dat misschien ook wel, maar ik spreek over de jaren zestig. In tegenstelling tot bij ons, bij ons waren wij gewoon dat iedereen zweeg, dat het stil was. Want als er iets gebeurde, keek iedereen om. Als er iemand lawaai maakte of een papier liet vallen, bij manier van spreken. Er was wel een algemene stilte, zodanig dat niemand lastig gevallen of gestoord werd.

Werd er commentaar gegeven op wat er gebeurde op het scherm?

Dat gebeurde, maar in een heel klein aantal gevallen. Voornamelijk bij ongeletterde mensen. Daarmee bedoel ik dat er mensen waren die niet echt. Je moet om een film te kunnen begrijpen, moet je bij ons de ondertiteling kunnen lezen. En je begrijpt dat bij een bepaald soort publiek die niet echt goed konden lezen of niet snel genoeg konden lezen. Dan spreek ik opnieuw zoveel jaar terug, nu is dat ook weeral veel minder. En dan vroeg de een aan de andere, wie het ook was, man aan vrouw of vrouw aan man, weet ik veel, wat de acteurs of actrice zegt of doet. En dan las de andere luidop mee en zei wat hij aan het doen was. Hetgeen dat natuurlijk soms storend was, maar dat was niet de grote massa.

Maar echt commentaar geven op wat er gebeurde op het scherm, gebeurde dat?

Niet echt. Of soms een keer als er een boosdoener achter iemand stond (gilt). Zo erg meeleven met de film, dat gebeurde wel, dat iemand meeleefde. Nu zouden we daar blijven bij kijken, als iemand met een pistool zou verschijnen. Maar de mensen leefden echt wel soms met de film mee, dat wel.

At men?

Nee, buiten een lekstok of een frisco. Als je een frisco gekocht had, was je verplicht van die op te eten. Maar de popcorn en al die andere toestanden die je nu hebt, bestonden toen niet.

En werden de ijsslolly's al tijdens de pauze opgegeten?

Dat werd aangekocht tijdens de pauze. Die mevrouw, diezelfde ouvreuse, kwam rond.

En wanneer werd dat dan opgegeten?

Direct. Maar die film begon soms al.

Dat bedoelde ik. At men tijdens de film?

Dat we, maar niet echt eten, zoals popcorn en andere toestanden. Die ouvreuse ging met een rieten mand rond, ik zie dat nog voor mij, rond haar hals. En als je iets wou, ging je erbij. En eigenlijk bestond de keuze uit een frisco of een soort chocolade praliné, noemde ze dat, een vulsel van chocolade. Je kon dat kopen. Die pauze duurde misschien tien minuten, de tijd voor vele mensen om eens naar toilet te gaan. Dat moest ook gebeuren, voornamelijk als het een lange film was. En dan ging het licht weer stilletjes aan uit en als je ding nog niet op was, at je lustig voor. Natuurlijk werden die houten stokjes op de grond gegooid. Het papier met die houten stokjes bleven op de grond achter.

Rookte men tijdens de filmvoorstelling?

Nee, dat was trouwens verboden bij ons.

En het werd ook niet gedaan?

En het werd ook nooit niet gedaan.

Waren er soms ruzies of rellen?

Niet dat ik geweten heb. Misschien dat dat ooit wel eens gebeurd is. Ik ben van de periode van de jaren vijftig, maar wat er in de jaren dertig gebeurd is? Ik kan me voorstellen dat er dan wel andere dingen gebeurden. Ik kan daar niet van meespreken. Ik zie dat altijd in de context van de jaren vijftig, zestig en later.

Werd er op de film gelet?

Wat bedoel je?

Werd er echt gekeken naar de film? Zat men te babbelen?

Uitgezonderd diegenen die vanachter zaten. Als het nog een jong koppel was, die zullen waarschijnlijk niet alles van de film gezien hebben. Maar ze stoorden de mensen niet, bij mijn weten. Die gingen meestal vlak tegen de muur zitten, aan de projectiekamer. Er zat niemand achter hun en ze vielen niemand lastig. Wat er in de film gebeurde, interesseerde hen niet. Dat gebeurde waarschijnlijk nog, dat zijn geen nieuwe dingen die ik vertel. Maar ik heb persoonlijk nooit. Ik heb zelfs niet meegemaakt dat er brand is uitgebroken, dat zou allemaal kunnen.

Dus, mensen besteedden meestal wel aandacht aan de film die getoond werd?

Ik denk wel dat er mensen gewoon voor de film gingen. Een pikant detail dat ik u misschien ook nog moet zeggen. Er was dus in Gent een cinema, Leopold, op het Sint Pietersplein. Nu, eigenaardig genoeg, na de oorlog was dat een heel deftige cinema. In tegenstelling tot wat je nu misschien denkt. Ze gaven daar

heel mooie films, ook B-films, maar ze gaven daar zeer mooie films. En ik moet zeggen dat zo rond de jaren zestig, zeventig van richting zijn beginnen veranderen en zijn ze seksfilms, zoals we nu zeggen, beginnen draaien. Maar dan seks met de kleine s.

Erotische films.

Erotische films. Je kan dat in geen geval vergelijken. Iedereen ging wel eens naar het *Leopolleke*. En als er op school gespijeld werd, moest je , voornamelijk aan de oude, gasten niet vragen waar ze naartoe waren geweest. Ze hadden gespijeld en ze waren naar het *Leopolleke* geweest, om wat bloot te zien. Die reputatie was dus een beetje ten onrechte, want in feite was dat oorspronkelijk een zeer deftige cinema. En die is in de jaren zeventig uitgebrand, dat wel. En dat is dan een ander gebouw geworden. Zoals iedere cinema zijn typisch ding had.

Was er een pauze?

Ja.

Altijd?

Altijd, natuurlijk.

We hebben het hier juist eigenlijk al eens overlopen. Meestal was er tussen de actualiteiten en de kortfilm een pauze. En als de kortfilm niet te lang duurde, begon na de kortfilm meteen de hoofdfilm.

(knikt bevestigend)

Als de kortfilm redelijk lang dan...

Een kortfilm was niet altijd even lang. Het is te zien, als het een slapstick was, dan kon dat gebeuren dat dat gekleefd werd aan de actualiteiten. Maar als dat een echte B-film was, een volwaardige film, dan werd er toch wel een pauze ingelast na de hoofdfilm. Je mag niet vergeten dat de operator ook de tijd moest hebben. Dat is niet zoals nu, nu is dat allemaal gemakkelijk. Het gaat allemaal vanzelf. Maar die vent moest de tijd hebben om zijn rollen klaar te leggen en alles te monteren, zodanig dat hij kon switchen.

Hoe was de sfeer na de filmvoorstelling?

De sfeer was dat iedereen zo rap mogelijk naar huis ging. Het is te zeggen, naar huis of op café nog iets gaan drinken. Als ik wat ouder was, ging ik niet direct naar huis. Maar als ik jong was, nog niet de leeftijd om echt weg te gaan, maakte ik dat ik rap mijn tram had. Dat was tijdsgebonden, ik moest mij haasten. De tram op en ik ging naar huis.

Wat betekende de bioscoop binnen de gemeenschap?

(stilte)

Welke betekenis werd daar aan gegeven? Of hoe sprak men daarover, als men het over de bioscoop had?

Ik weet niet hoe ik hierop moet reageren, want hoe spreek je over de bioscoop? Je kan dat op twee manier benaderen. Als een echte bioscoopfanaat die alle aspecten van de film beklemtoonde en zei dat het een fantastische film was, de cast was goed en de acteurs waren zo en die zie ik graag spelen. Of je hebt dan ook diegenen die naar de cinema gingen om een keer ter ontspanning, maar waarvoor de inhoud van de film van minder was eigenlijk, of zelfs bepaalde dingen niet begrepen. Je moet dat zien volgens de persoon die naar de cinema ging. Ik ging ook niet altijd debatteren over al de films die ik gezien had. De ene film was goed, de andere film was goed. Wat we soms wel deden, was naar huis toe eens vertellen over de film. Hoe was de film? Over wat ging het? Dat is een goede film, fantastisch spelers, de intrige is goed. Je moet hem zeker zien. Dat wel, dat kun je natuurlijk altijd doen. Of naar makkers of kameraden of ander mensen toen, die zeggen dat ze gehoord hadden dat ze een goede film gaven. En dat maakt een soort publiciteit, een bepaalde reclame. Door te zeggen dat het een schone film was of geen schone film, het is een zaag van een film.

Denk je dat er een verschil is met betrekking tot de verschillende generaties en de betekenis die ze aan bioscoop geven?

Ja, absoluut. Dat denk ik wel. Ik zou zeggen dat de moderne generatie minder kritisch is, of toch een groot deel. Een groot deel van de mensen is minder kritisch ingesteld. Ze zijn gauwer tevreden. Pas op, dat is mijn persoonlijk gevoel. Dat is geen evangelie, maar mijn persoonlijk gevoel. De moderne generatie zit zo in elkaar, om niet tot de diepte te gaan. Alles is de film in de eerste instantie zelf. De makers van de film maken de film zodanig dat hij al niet in de diepte gaat. Dus, het publiek dat daar naartoe gaat, denkt daar ook zo over. De betekenis van de film. En de echte kenners, de echte critici en de echte melomanen die gaan bepaalde film er uitpikken, ook de klassiekers, omdat die altijd hun waarde gaan behouden. Een bepaalde klassieker, die slijt niet, die heeft door de jaren heen de verschillende mensen en generaties weten te boeien, omdat het per definitie een goede film is. Algemeen aanvaard, want je hebt altijd uitzonderingen. Ofwel versta je niets van film, dan heb je er ook geen boodschap aan. Als je die film goed vindt, gaat die film voor alle generaties door als zijnde een goede film. Voor een stuk werd dat ook in het leven gehouden door de media, zeg maar de artikels en de recensies die erover geschreven werden en zo voort. Voor een stuk was dat natuurlijk een beetje levendig houden, dat is waar. Terwijl een slechte film na een paar jaar. En zo zijn er heel veel, waar niemand na een paar jaar nog over spreekt. Dat is gewoon een voorbijgaand fenomeen. Ik geef bijvoorbeeld als typisch voorbeeld, de Schwarzenegger toestanden. Iedereen kent Schwarzenegger. En heeft ooit wel een film gezien. Maar zijn dat films die binnen generaties nog bekend gaan zijn? Ik zou het niet weten. Wat is de diepere betekenis, wat is de essentie van de film, wat is het verhaal van de film? (wijdt uit over Schwarzenegger). Als ik dan nog eens een goede film mag detecteren, dan zijn

het de Engelsen. Die kunnen nog zelfs moderne films maken met toch nog iets menselijk in.

Bent u dan een fan van Ken Loach bijvoorbeeld? Dat is wel Brits. Ik weet niet of je hem kent?

Noem eens een film.

Recent was er 'Sweet Sixteen'. Hij heeft steeds van die maatschappijkritische films gemaakt over de *working class*.

Ik ken niet meteen een film van hem, ik zou het moeten zien. Misschien wel? Pas op, niet alle films zijn ook goed. Maar de Engelsen hebben iets bewonderd, dat is eigenlijk ook iets historisch. (wijdt uit voor de Engelse geschiedenis en cinema)

01:46:08 Wat betekende het om naar de bioscoop te gaan? Het is eigenlijk een beetje aan vraag die aansluit bij de vorige, de betekenis binnen de gemeenschap?

Dat zijn toch wel vragen die een beetje. Ik weet niet wie die vragen heeft opgesteld. Wat betekent de bioscoop binnen de gemeenschap?

Het is een moeilijk te beantwoorden vraag vindt u?

Ik zou zeggen, het is zeer simpel. Ik denk dat wij in de moderne maatschappij, zowel in de twintigste als de ééentwintigste eeuw, het filmgebeuren niet kunnen wegdenken. De film is een uitvinding geweest die het meest ons leven beïnvloed heeft.

Tv is er uiteindelijk ook een gevolg van.

Ja, natuurlijk is het er een gevolg van. Het overzetten van beelden op afstand, terwijl de film gewoon de beelden projecteert. Maar de uitvinding heeft inderdaad zijn invloed gehad op zowel de communicatie, nieuwsberichten als informatie. Je kan film niet meer buiten denken want de impact is enorm geweest. Wat zouden wij doen zonder dat de eerste beelden van wat er ginder gebeurd, dus via de film? Of in het onderwijs, wat werd er soms eens gegeven? Een film, nog geen dia's, over Kongo over je noemt het maar. Dat heb ik als kind altijd moeten zien, over wat de missionarissen deden in Kongo. Dat waren allemaal beelden, maar via de film!

En denk je dat de mensen toen ook zoveel belang, betekenis hechtte aan bioscoop? Dat ze beseften dat het eigenlijk toch wel uniek was, naar de bioscoop gaan, want we komen iets te weten over het nieuws en we ontspannen ons tegelijkertijd? Dacht men daar toen zo echt over na?

Nee, ik denk dat niet. Ik denk dat dat niet bewust gebeurd is. Ik denk dat dat een onbewust fenomeen is dat doordringt tot iemand. Net zoals jij geïndoctrineerd wordt door bepaalde ideeën die je opgelegd worden waar je

niet bij stilstaat. Als je elke dag naar hetzelfde tv-programma kijkt, ga je daar onbewust flarden uit meedragen. Of je dat nu echt wilt of niet. Als je opnieuw kijkt, ga je daar iets aan overhouden, goed of slecht. En met de film is dat in eerste instantie zo gebeurd. Het feit dat de mensen naar de cinema gingen. Eerst een journaal. Banaal voorbeeld. Eén van de journaals van in de goede oude tijden, de boksopstand in China in het begin van de twintigste eeuw. (wijdt uit over media en de impact van film). Ik denk niet dat onze moderne maatschappij zou kunnen bestaan, of toch niet op deze manier, zonder al dat filmmateriaal.

Wat betekende de bioscoop in uw persoonlijk leven?

Ik zou zeggen dat, aansluitend op wat ik daar juist zeg, dat voor mij buiten de ontspanning is. Ik spreek dan over de gewone films. Er kwam op die manier oneindig veel informatie naar mij toe. Dat was niet echt op de film, maar op de visie die een vertaling is van de filmmedia. Zo zijn er enorm veel dingen, beelden en beeldmateriaal tot mij gekomen die ik anders nooit zou gezien of geweten hebben dat het bestaat. En alle dagen opnieuw komen er nog bij. Mij interesseert dat nog altijd, maar interessante film.

U denkt wel dat u meer gefascineerd was door film dan de doorsnee bezoeker?

Dat zou kunnen, maar ik ben niet uniek. Ik ga niet zeggen dat ik uniek ben, er zijn nog mensen. Denk maar aan de mensen die zich daadwerkelijk met film bezighouden: producers, regisseurs, jongeren die zich met film bezighouden. Ik ben maar iemand die heel graag naar de cinema ging, die er veel van genoten heeft en er nog kan van genieten als het een goede film is. Ik kan zeer geconcentreerd naar een film kijken, om niets te missen. Dat wel. Ik kan me dus eigenlijk focussen op hetgeen dat ik zie, zeer gefascineerd, zeer geïnteresseerd. Zeker als het zaken zijn die mij fascineren. Maar ik zeg het nogmaals, de doorsnee films die men nu geeft zijn van zo een niveau in mijn ogen, dat ze eigenlijk voor mij van geen waarde zijn. Het is exceptioneel dat ik eens zeg dat het een schone film is. Ik heb zo het gevoel dat als ik naar een film zit te kijken en na een halfuur mij afvraag of hij nog niet gedaan is. Zo een ervaring heb ik nu en dat zou ik vroeger nooit gehad hebben, omdat een film mij boeit. Maar als ik dat heb na een halfuur, is dat een teken dat die film, of de acteurs me absoluut. Ook de manier van opnemen tegenwoordig laat soms veel te wensen over, de moderne opnametechnieken of visies van de regisseurs.

Hoorde een bioscoopbezoek bij een speciale gelegenheid?

Nee, ik zou niet weten waarom. We gingen eens naar de cinema, als er een mooie film was. We kijken eventjes en we zien wel. Soms viel dat eens tegen, dat kan altijd dat het toch eigenlijk niets was. Maar dat heb je op tv soms ook, dat je na een uur en een half zoiets hebt dat je het beter had kunnen uitschakelen.

Was bioscoopbezoek een act van rebellie?

Nee.

Was bioscoopbezoek een sociale activiteit?

Dat is het altijd. Eigenlijk is dat altijd een sociale activiteit, want je beweeg je tussen een groep van mensen. Je bent aanwezig tussen een groep met mensen. Mensen die je niet kent uiteraard. Soms zijn er een paar kennissen bij, maar meestal is dat een massa die je niet kent. Dus, het is een sociaal gebeuren. Tv daarentegen is iets dat je alleen kan. Je kan je op je kamertje zetten en naar tv kijken. Bij cinema moet je je nog steeds bewegen naar de zaal, moet je je dus verplaatsen tussen de mensen.

Is het een even grote sociale activiteit nu als vroeger? Of denk je dat het vroeger toch een sterke sociale activiteit was?

Ik denk dat het in sommige omstandigheden hetzelfde is. Ik bedoel daarmee dat ik zie dat vroeger families, vader, moeder en soms kinderen, naar een goede film keken. En ik denk dat dat vandaag de dag ook best nog mogelijk is, als er ergens een film is die geschikt is voor kinderen. Zodat heel de familie toch nog een keer. Ze beleven die film misschien anders, het gebeuren daar rond is anders. De inkadering. De omgeving is anders, maar de essentie van het verhaal is hetzelfde: je gaat met heel de familie eventjes naar de film, even ontspannen, de kinderen even aan het lachen brengen. Dus, ik denk dat op dat vlak niet veel verandert is, het is de omkleeding die anders is.

Was bioscoopbezoek voornamelijk een ontspanning?

Ja, dat zal wel. Het was een ontspanning, maar nu minder dan vroeger. In de jaren veertig, jaren vijftig en voor de jaren veertig werden er wel eens, hetgeen ze noemen, dramatische films gemaakt. Daarmee bedoel ik films waarbij mensen om één of andere reden een andere visie op dat soort films hebben gehad dan nu. We zijn eigenlijk veel meer realistisch geworden. De mensen zaten in de cinema te huilen als er zo'n dramatische film was. Een smartlap zeg maar. Een drama met passie. De mensen leefden daar meer met mee dan nu. We zijn daar allemaal veel kouder, veel realistischer en meer nuchter bij gebleven. De mensen kwamen de cinema buiten met een zakdoek, van het snot. Ik kan me niet voorstellen dat de moderne mens nog buiten komt uit de cinema en nog snottert. Of zeer uitzonderlijk. Dus, ik denk dat de mensen dat wel anders. Maar ook het soort film is anders gemaakt. De makers van de cinema maken dat ook. De verhalen van vroeger zouden de mensen van nu misschien niet meer slikken. Die dramatische toestanden van vroeger zijn ook een beetje voorbijgestreefd in onze ogen. Dus, dat zou misschien nu niet lukken, maar in die tijden lukte dat perfect. Je had een paar goede acteurs, onder andere Douglas Fairbanks en enkele andere acteurs uit die tijd en hoe noemt die Zweedse actrice opnieuw?

Greta Garbo?

Greta Garbo, inderdaad. Die konden de mensen beroeren. Het waren inderdaad kaskrakers, kassuccessen, big money. Maar de mensen liepen daar in, zo was dat.

Was bioscoopbezoek een culturele activiteit of een culture uitstap? Werd dat gezien als cultuur?

Nee, ik denk dat de bioscoop vroeger, en nu nog altijd, entertainment is. Puur ontspanning. Je gaat niet naar de cinema om iets bij te leren. Dat doe je nu op tv. Je gaat achter de buis zitten en je ziet een documentaire op National Geographic, en daar kan je van alles bijleren, van dieren tot planten. Maar dat ga je niet in de cinema doen. Je gaat in de cinema lekker ontspannen.

Was dat vroeger ook zo?

Ja, nog meer dan nu. Nu komt je uit de cinema met veel spanning. Als je daar zo'n film ziet waar ze elkaar de kop inslaan, elkaar afschieten en zo van die dingen, denk ik dat je meer gestresseerd buitenkomt dan vroeger. Die oorlogsfilm van vroeger waren veel gematigder. Dat was meer een melodrama, dat was geladen maar je zag niet echt de wreedheden. De mensen kwam daar buiten met minder stress dan nu, denk ik.

Associeerde u een bioscoopbezoek met iets anders, bijvoorbeeld een afspraak, op café gaan of gaan dansen?

Later wel. Als ik veel ouder was, ging ik dan wel eens weg. Ik heb nog in de dansschool gezeten en dat was een vaste regel.

En daarna naar de film?

Ja, daarna naar de film. Die dansles was om een bepaald uur. Ofwel ging ik naar de dansles en ging ik daarna nog naar café of iets in die trend. Ofwel ging ik daarna naar de cinema. Dus, de dansles was eigenlijk de eerste, omdat dat het vroegste begon.

En als u dan later uitging, eerst de bioscoop?

Eerst de bioscoop, omdat dat eigenlijk het vroegste in de avond was. Nu is dat ook weer anders, omdat ik nu weet dat er cinema's die 's nachts of heel laat. Ik zeg het, om elf uur was dat gedaan. In Gent dan toch, in Brussel lag dat anders. Dus, je moest eerst naar de cinema gaan en daarna had je nog altijd alle mogelijke activiteiten die je wou.

Hebt u veranderingen ervaren in het bioscooplandschap?

Ja. Het bioscoopgebeuren is veel kouder. Dat is veel rationeler geworden, maar veel kouder. Je stapt in die zaal binnen, dat is daar allemaal zo goed en perfect geregeld. Je gaat naar de kassa, je krijgt daar een ticket. Dat is allemaal geautomatiseerd, je ziet op het beeldscherm om welk uur de film begint en

welke zaal. Dat is allemaal geautomatiseerd. Je gaat binnen in de zaal als het uw tijd is en je gaat buiten uit de zaal als het uw tijd is.

En heeft de opkomst van tv een invloed gehad op het bioscooplandschap?

Ja, dat zal wel. Je was niet verplicht om buiten te komen, voornamelijk in de winter, als het zo koud was. Je zat knusjes achter de beeldbuis en je kon daar ook een drink doen en iets eten. En zo is de snack eigenlijk ontstaan. Onbewust iets eten en drinken. Want in de cinema mocht dat eigenlijk niet meer. En je zat op je gemak, je kon zappen naar waar je wou, een mooie film of niet. Je kon dus kiezen. Je had de keuze, je kon naar een zuiver ontspannend programma kijken of iets meer intellectueel. En die dingen had je niet op film. Uiteraard. Je moest op voorhand de keuze maken. Bij tv niet.

En de introductie van de Cinemascope hebt u ook meegemaakt?

Hoe bedoelt u?

Heeft dat invloed gehad op het bioscoopgebeuren?

De tv?

De introductie van de Cinemascope.

Ah, van Cinemascope. Ik heb dat meegemaakt. Dat was natuurlijk in begin iets fenomenaal, je had daar ineens zo'n widescreen, met soms dito effecten. Ze hadden meestal ook hun geluidsinstallatie een beetje aangepast. Dat was zo het begin van de experimenten met stereo. De zeventig millimeterfilm. Bepaalde films werden gemaakt op zeventig millimeter met stereokanalen op. Dat was in die tijd een primeur. Dat waren zo van die experimenten, zoals de 3D-film. Dat is er wel nooit doorgekomen. Maar de Cinemascope gaf de mogelijkheid om voornamelijk in de grotere zalen, zoals de Capitole bijvoorbeeld waar je een heel goed zicht had, en met bepaalde geluidseffecten. De spektakelfilms van toen, om terug te keren tot Spartacus, omdat die eigenlijk het voorbeeld bij uitstek is. Opgenomen met een zeventig millimeter camera, met speciale geluidseffecten en van die dingen. Eén van de duurste producties geweest. Dus, toen die uitkwam, trok dat wel het publiek. Dat was toch wel iets anders.

02:03:48

Ervoer u de verzuiling van de bioscoop? Was er sprake van een socialistische of katholieke bioscoop? Hebt u dat beleefd, opgemerkt?

Verzuiling zou ik dat niet durven noemen. Wat je wel merkte, was dat je stilletjes aan, zoals ik reeds gezegd heb, er minder belang werd gehecht aan die keuring. Vroeger had zagezegd de katholieke kerk die keuring had: kinderen, niet kinderen, volwassenen en zo voort. Dat viel stilletjes aan weg, met de tijd. Omdat de invloed van de kerk ook verminderde, op dat domein toch. Dus, het was juist een kwestie van je opvoeding thuis. Naar die film mag je wel of niet gaan kijken.

Dus, het was niet zo dat alleen socialisten naar de socialistische Vooruit gingen?

Ik kan me inbeelden dat de echte socialisten per definitie meer geneigd waren om naar hun eigen bioscoop te gaan. Maar in de jaren dat ik naar de cinema ging, was daar eigenlijk nog maar heel weinig van te zien, want we spreken hier over de jaren vijftig, zestig en die fameuze socialistische toestanden zijn toch wel een pak ouder. Die zijn van voor de oorlog, dat typische fanatieke socialisme, dat is toch wel sterk in de jaren vijftig, zestig, zeventig afgezwakt. En je mag ook niet vergeten dat ze in de Vooruit ten slotte alle soorten films gaven. Meestal waren dat niet de recentste films, ik weet niet waarom. En naar mijn inziens zat die cinema zelfs niet vol toen ik daar ging. Ik weet wel van mijn zussen, die ouder zijn en zelfs voor de oorlog naar de Vooruit gingen, dat die wel vol zat en dat ze er steeds hele mooie, grote films gaven. Maar of dat nu iets te maken heeft met het socialisme? Dat was volgens mij een cinema net zoals al de rest.

Dus, u had niet de indruk dat dat leefde bij de mensen?

Nee, ik heb die indruk toch niet.

En ze lieten hun daar ook niet door leiden, dat Vooruit bijvoorbeeld een socialistische cinema was?

Nee. Ik ben zogezegd thuis christelijk opgevoed, maar dat stoorde mij niet om naar de cinema te gaan. Als ik een bepaalde film wilde zien. Als kind moet je luisteren naar je ouders, of je wel of niet naar die film mag gaan, maar dat is dan op andere basis. En niet omdat het socialistisch is of niet. Ik heb mijn ouders daar nooit moeilijk over weten doen en ik heb daar zelfs ook nooit bij stilgestaan, of dat een socialistische cinema was en of ik daar wel naartoe mocht gaan.

Herinnert u zich katholieke waarschuwingen tegen bioscoopbezoek in uw omgeving?

Nee. Dat heeft waarschijnlijk bestaan. Je weet wel, zo de pastor die predikt in die dorpjes en in die toestanden uit de tijd van De Witte. Je gaat naar de verdoemenis als je dat doet, film is verderf. Maar dat zijn eerlijk gezegd allemaal zaken van voor mijn tijd.

Wat was de houding van autoriteiten? Hoe stond de kerk tegenover naar de bioscoop gaan?

Ik weet niet wanneer die fameuze quotering van de kerk is afgeschaft, dat weet ik eerlijk gezegd niet. Het is nu zo dat ik naar een katholieke school ging uiteraard en daar moest je niet gaan vertellen dat je bijvoorbeeld naar cinema Leopold ging. Dan wist je per definitie dat het fout was. Dus, vanuit de katholieke kerk, met name via de school, voornamelijk de katholieke school. Pas op, ik vond dat niet echt slecht. Begrijp me niet verkeerd. We moeten niet fanatiek zijn, maar echt slecht was dat niet dat men daar nog enige greep op had, want nu is alles toegelaten. Laat ons eerlijk zijn, je zet tv op en je ziet daar de zuiverste pornografie. Ik heb zoiets van, moet dat eigenlijk allemaal op tv? En moeten de kinderen vanaf hun vijf, zes, zeven jaar zo'n toestanden zien?

Vroeger verscheen er nog een ding, een waarschuwing voor de tv. Ik kan me niet voorstellen dat dat nog gebeurt. Men doet het gewoon een beetje later, maar ook de jeugd gaat niet meer om acht uur slapen zoals wij. Wij moesten om acht uur in ons bed, daar viel niet over te discussiëren. Om acht uur was dat in ons bed als kind, nu is alles toegelaten. Dan heb ik wel zoiets of we niet zouden proberen om de moraal van de mensen in de goede zin proberen bij te schaven, door bepaalde dingen. Als ik een gezaghebbend iemand zou zijn, weet je waar ik zou aan sleutelen? Dat klinkt misschien zeer stom, maar ik zou juist aan die geweldfilms, die film waar al dat geweld in voorkomt en ook seks, maar veel geweld, daar zou ik aan sleutelen. En die zou ik gewoon niet invoeren. Ik zou die niet verbieden, ik zou die gewoon niet importeren. Ik zou de Amerikanen met name verbieden om nog zo'n producties te maken, want het is eigenlijk het enige dat ze nog kunnen. Want zonder die geweld-en actiefilms. Zelfs een James Bond film. Laat ons eerlijk zijn, als je naar James Bond kijkt en je neemt zo'n goede oude James Bond film en je neemt een moderne James Bond film. Als je mij de keuze laat, dan duurt het niet lang. Geef mij maar een goede oude James. Het is daar allemaal minder gesofisticeerd, maar het komt allemaal veel beter over. En nu zijn het de meest onzinnige verhalen, maar het is allemaal met knallen. En het is allemaal zo onmogelijk als het groot is. Er zit nog geen greintje. En dat is de massa, de Amerikanen die zo'n films maken. Maar ze zijn dus op alle niveaus zo. En dan zou ik zeggen dat ze eens eerst zouden moeten beginnen met orde op zaken te stellen en probeert daar een beetje te matigen. En maak een beetje betere films. En je moet dan niet vanuit de kerk beginnen te zeggen dat ze naar iets al dan niet mogen kijken, dat is allemaal niet nodig. Het is gewoon zelf maken dat het allemaal een beetje soepeler en vlotter loopt.

En wat was de houding van de school? Had die een visie over film?

Ja, natuurlijk. Op school werd er één keer op het jaar, als alles goed ging, eens naar een film gaan kijken. Zo herinner ik mij. Ik ging in de Holstraat in Gent. Ken je die school?

Nee.

Op Sint Antonius, in de Holstraat. Dat is niet ver van het centrum van de stad. Sint Michielsbrug, ietsje verder. Een technische school. Ik spreek dus in de jaren zestig. Ik ben er geweest tot in vijftenzestig, nee, tot in drieënzestig. En één keer in het jaar gingen we, om één of reden, naar de cinema. Er werd een cinemavoorstelling gegeven in een zaal, in De Poel.

Dat bestaat nu nog. Dat is een café nu.

Ja, De Poel bestaat nu nog. Dat was een grote zaal en dat was voor de hele school, voor heel een bende die er werd ingeduwd. Dat was al een evenement, want we kregen geen les. Voor ons was dat al. En dat was nu toevallig een goede film, een film van Hitchcock. 'The Man Who Knew Too Much' met Doris Day. Een beetje muzikaal, niet te veel seks, niet te veel geweld. Daar was wel een moord, maar ok. Dat soort films mochten we zien. En dan herinner ik me nog een film, toevallig ook een Hitchcock film. Hoe noemt die film? Over die priester met biechtgeheim. Ken je die film?

Nee.

De titel ontgaat mij, maar het gaat over een priester en er wordt een moord gepleegd. En die moordenaar gaat te biecht bij die priester. Die priester is gebonden aan biechtgeheim, dus hij kan niet vertellen wie de moordenaar is. Dat is zo heel het verhaal. Dat was het soort films dat we dus mochten zien. Je weet wel, het had weer iets priesterachtig, iets klerikaal. Dus, allemaal vrij onschuldig. En op school, voornamelijk de katholieke school, werd daar toch wel op toegekeken dat er films geprojecteerd werden die toch niet te waren.

Dus, was het dan vooral geweld en seks dat men probeerde te mijden?

Meestal seks, zou ik zeggen. Het geweld... Er waren indertijd geen Rambo's of Schwarzenegger's, dus dat geweld was eigenlijk veel minder. Maar er waren wel films met wat meer bloot. Je kunt de mentaliteit van de schoolgaande jeugd en van de directie van de school niet meer vergelijken met nu. Nu wordt dat allemaal overboord gegooid en zijn er eigenlijk geen normen meer. En sommige dingen zijn goed, want wij werden iets te veel dom gehouden, zeg maar. Maar nu heb je het andere uiterste en dat is ook niet goed. Je moet de gulden middenweg zoeken. Maar goed, de kerk had daar verzekerd.

Had dit een invloed op uw bioscoopgedrag?

Niet bij mij toch. Ik vond zelf wat ik moest zien en wat ik niet moest zien.

02:12:22 **Wie bepaalde de filmkeuze, als u naar de bioscoop?**

Ikzelf. Maar als ik zeer klein was, mijn ouders uiteraard. Als kind vroeg ik gewoon aan mijn moeder of ik naar de cinema mocht gaan en ze vroeg dan wat ze gaven. Een cowboyfilm of zo, en dat was waar. En dan was het goed. Ze keek wel wat het was, maar het was ook wel zo dat ze bepaalde films voor volwassenen meestal in de week gaven. Ze veranderden in de week van programma. In de week ging ik niet, mocht ik niet naar de cinema. In de week was het programma iets meer voor volwassenen. Iets meer serieuze films. Niet dat dat choqueerde of zo, maar dat was voor een volwassen publiek. En zondag was dat meestal wat gematigd: avonturenfilms, cowboyfilms, oorlogsfilms. Nu ga je zeggen, oorlogsfilms? Maar dat waren oorlogsfilms. Maar als kind, de goeie tegen de slechten, en de goeie moeten winnen. Dat is heel het verhaal.

Wat bepaalde een filmkeuze bij u?

Later bedoel je?

Of als kind. Is daar een verschil tussen?

Ja, daar is een verschil tussen. Als kind heb je de interesse voor die machofilms, als jongen dan toch. Als kind nu zou ik misschien ook naar een Schwarzenegger gaan. Ik kan me best voorstellen, dat dat iets is waar die jongeren ook op kicken, het geweld. Het is alleen volgens mij iets te geweldig,

maar ok. Dus, als jongen ga je wel meer naar dat soort films, of komische films. Als het een komische film was. Maar als oudere is dat een keuze die zuiver gebaseerd is op bijvoorbeeld de acteurs. Je kende de acteurs en je dacht dat het een goede film ging zijn. Ik was bijvoorbeeld indertijd fan van Clint Eastwood. Dat waren ook westerns, spaghettiwesterns. Ik heb ze allemaal gezien en dat zijn nochtans geen hoogst intellectuele films. En dat was ook wel een beetje geweld, maar ik vond dat toch nog in mindere mate. Clint Eastwood die daar de macho is en ze daar allemaal eigenlijk liggen heeft.

En waren er nog andere factoren die uw filmkeuze mee bepaalde buiten de acteurs?

Dat is niet altijd gemakkelijk, want je weet het verhaal niet altijd op voorhand.

De poster of promotie?

Ja, maar dat zegt ook niet altijd alles. Zelfs de korte inhoud zegt niet altijd alles van de film. Dat kan volgens mij een beetje bedrieglijk werken. Je moet ergens volgens mij een beetje op je *feeling*, je zesde zintuig afgaan. Je moet een beetje *feeling* hebben. Een paar keer is dat waarschijnlijk ook niet goed gelukt, onder andere die Jacques Tati.

Had het succes van de film in andere landen een invloed op uw filmkeuze?

Nee. Het is nu wel zo, ik heb u dat in het begin gezegd, dat er bepaalde cinema's waren, die dus exclusief buitenlandse films gaven. Zo was er dus de Plaza, nu de Sphinx zoals je zegt. Die was gekend voor zijn Duitse films. En met Duitse film bedoel ik. Jij bent natuurlijk niet van mijn generatie, maar in de jaren vijftig, zestig had je zo de schlagerfilms. Daarmee bedoel ik de Duitse schlagers van Connie Froboess, Peter Kraus, Rex Gildo. Dat waren zo de fenomenen die niet alleen op plaat, maar ook in de film zeer actief waren en dus voor de jeugd films maakte, waarbij het verhaal eigenlijk van geen belang was maar gewoon de muziek. Het was uiteraard bedoeld voor een Duits publiek, maar het werd dus in België. Met mate van succes, want iedereen kende in die tijd de plaatjes en de muziek van Connie Froboess en al die anderen. Dus, dat was geen enkel probleem. De Britse tegenhanger van dat soort films was Cliff Richard met Shadows, uit die tijd. Die heeft ook een paar filmpjes gemaakt, Summer Holiday bijvoorbeeld, dat was zo'n filmpje. Niks aan het verhaal, filmmuziek, veel liedjes van Cliff Richard, in de tijd dat hij nog optrad met Shadows. Maar dat was het, de tegenhanger van de Duitse filmpjes. Maar dat was het eigenlijk allemaal. Serieuze films werden in mijn ogen niet echt gemaakt. Dat waren allemaal schlagerdingen, heel licht.

Had de herkomst van de film een invloed op uw filmkeuze? Het land van herkomst.

De meeste films waren toen eigenlijk al Amerikaans. Dus, eigenlijk had je niet veel keuze. Al de grote spektakelfilms, films met enige inhoud, enig budget, enige omvang en enige cast. Dat waren allemaal Amerikaanse. De Engelse film heb ik eigenlijk leren ontdekken met de tv. Vele jaren nadien, door op de BBC veel film te zien, oude films met bekende of minder bekende actrices of

acteurs. Er waren zelfs stomme films bij. Maar er waren zeer goede films bij. En zo heb ik eigenlijk de Britse cinema leren ontdekken, van vooroorlogs en naoorlogs voornamelijk. De Britse cinema, ze zeggen dat zo schoon, ze zeggen niet film maar cinema. Maar in onze contreien werd dat eigenlijk allemaal heel, buiten wat amusementsfilms zoals Cliff Richard en een paar anderen, was dat niet zo spectaculair. Van de Franse films waren er ook een aantal klassiekers, ook klassieke vedetten van de Franse cinema, onder andere Jean Gabin. Ken je die? Heel de films van Jean Gabin. Eigenlijk films van in de jaren veertig, voor de oorlog, die dan soms nog eens gegeven werden. 'Toucher Pas Au Grisbi' van Jean Gabin. En dan de nieuwe generatie, Jean-Paul Belmondo. Dat was dan al de nieuwe generatie. En al de filmpjes met Louis de Funes of al die andere acteurs en actrices, die soms heel goed waren. Maar dat is ook weer zoiets. (Louis de Funes en de Franse tv). Dus, je had Franse films ook. Daar keek ik ook soms naar, daar ging ik naartoe. Als het een film was met Jean-Paul Belmondo, dan was dat ook actie, maar dat was toch acceptabel. Dat was binnen de limieten. Die vent was een echte stuntman. Een echte stuntman, hij deed zijn stunts zelf, maar dat waren dingen die nog vatbaar waren.

En hadden de sterren van de film een invloed op uw keuze?

Nee. Ik weet zelfs niet. Ik weet niet of dat in die tijd er was. Je bedoelt het aantal sterren?

Nee, de acteurs eigenlijk.

Sorry, ik dacht het aantal sterren dat aan de film werd gegeven. In die tijd had je een heel bekend aantal acteurs. Nu zijn er een massa acteurs die ik zelfs niet ken van naam. Ze komen zoals paddestoelen. Maar indertijd had je zo die gevestigde waarden. Die gasten hadden films gemaakt van in de vroege periode. De ene was schoenpoetser geweest, de ene had met taxi's gereden, de ene had iets anders gedaan. Ze hadden vijfendertig stiel en ze hadden zich ergens opgewerkt als acteurs. Gevierd acteur. En ze waren de star. Zoals een Gary Grant, die heeft veel films gemaakt. Met Hitchcock onder andere, 'North By Northwest'. Maar dat was een gevestigde waarde, dat was een acteur die iedereen kende.

En had dat een invloed op uw filmkeuze?

Ja, toch wel. Als ik bepaalde acteurs goed vond. En die ik nog goed vind eigenlijk. James Stewart was ook één van mijn favorieten, omdat ik dat eigenlijk ook een goede acteur vond. En je had ook vrouwelijke actrices.

Hadden de meningen van anderen een invloed op uw filmkeuze?

Nee, absoluut niet. Tenzij iemand zei dat ik niet naar een film moest gaan, omdat het het zien niet waard was. Dan misschien wel.

Had het genre een invloed op uw filmkeuze?

Nee, niet echt.

Als u jong was waarschijnlijk wel, dan zocht u iets actiegericht?

Als kind bedoelt u?

Ja.

Een kind heeft niet veel keuze. Een cowboyfilm, met cowboys en indianen. Dat waren vrij onschuldige films. Zo waren er duizenden films die ze gemaakt hebben. En oorlogsfilmpjes, een beetje onder elkaar, en al die anderen die nooit een geweer in hun handen hebben gehad, bij manier van spreken. John Wayne is nooit in het leger geweest, en toch al die oorlogsfilms. Bijvoorbeeld Gregory Peck vond ik een zeer goede acteur. Die is nog niet lang overleden, maar ik vond dat een fantastische acteur. Eén van de weinigen. Ik heb zelfs films met hem, onder andere een film van Hitchcock, 'The Paradine Case'. Dat is ook een film van Hitchcock. (wijdt uit over Hitchcock)

Had de reclame een invloed op uw filmkeuze? Bijvoorbeeld de posters die omhoog hingen.

Je kijkt daar eens naar. Nee, absoluut niet.

Had de bioscoop waar de film speelde een invloed?

Nee, absoluut niet. Want mijn eerste James Bond film, 'Doctor No', heb ik eigenaardig genoeg in een tweederangscinema gezien. Aan de Feniksstraat, ik weet zelfs niet meer hoe het noemt. (geeft wegbeschrijving naar de locatie). Daar gaven ze 'Doctor No', maar die 'Doctor No' was al een paar jaar oud. Want die was al lang uitgekomen en dat was in een tweederangscinema, daar gaven ze 'Doctor No'. En daar heb ik hem de eerste keer gezien. Om u maar te zeggen. *Feeling*.

Dus, eigenlijk bent u afgegaan op de film en niet op de bioscoop?

Ja, absoluut.

Wat herinnert u zich van de film? Herinnert u zich specifieke films, of films die u echt zijn bijgebleven?

Ze zijn me allemaal bijgebleven. Ik zal je een anekdote vertellen. In de volkscinema aan mijn deur gaven ze op een bepaald moment 'Spellbound' van Hitchcock. Ik geloof dat ze hem zelfs als B-film gaven, een volledige film. Ik was nog niet zo echt oud en ik herinner me daar fragmenten, flarden van. Ik wist niet hoe de film noemde, wie de acteurs waren, maar bepaalde scènes, fragmenten waren me bijgebleven. Heb je die film gezien?

Nee.

Dan moet je eens kijken. Ik heb die film jaren niet meer gezien en ik wou altijd weten hoe die film noemde. Maar als je niet weet hoe of wat. Tot ik pas vele jaren later Spellbound, die een gekende klassieker is van Hitchcock, ik heb hem trouwens op dvd, zag en ik besepte dat dat hem was. En zo zijn er nog een paar films geweest. Fragmenten die me bijgebleven zijn en pas later veel later

geweten heb hoe hij noemde, hoe en wat. Dat wel. Maar je kan niet alle films onthouden.

Ervoer u hinder van de filmcensuur? Hebt u dat ooit opgemerkt?

Nee. Als ik kind was, mocht ik gewoon inderdaad niet naar de films die kinderen niet toegelaten waren. Maar een keer een bepaalde leeftijd. Ik ben nooit geweigerd geweest of buiten gesmeten geweest.

Hebt u nooit gemerkt dat de films soms rare overgangen had en dat het echt wel opviel dat er een stuk uitgehaald was, omdat het misschien te gewelddadig was?

Ik heb dat wel bepaalde films gezien, maar als je de films twee keer ziet op verschillende locaties. Maar dat lag niet zozeer aan de filmcensuur, maar dat lag soms aan de operator. Er waren veel operatoren, ik weet dat er waren, dat heb ik pas later ook vernomen, die er omwille van de tijdslimiet soms tien minuten of een kwartier er van tussen knipten. Zo heb ik de eerste keer, en daar ben ik pertinent zeker van, 'The Sound Of Music' gaven ze zoveel jaren terug in de Century, een film van vijfenzeventig. Dus, ik moet hem in vijfenzeventig of zesenzeventig gezien hebben. The Sound Of Music met Julie Andrews. Ik zag hem in de Century die dus gelegen was aan het Zuid en daar was het inderdaad zo dat als de non, moeder overste, begon te zingen, "climb every mountain" zingt ze op een bepaald moment. En op een bepaald moment maakt die film inderdaad een sprong, maar die verloopt niet echt vlot. Ik zie die film twee keer in dezelfde cinema en inderdaad twee keer zo. Ik zie die film een tijd nadien in een andere cinema en daar had je de volledige sequentie. Het is een serieus stuk.

Maar het had niks met censuur te maken?

Het had niks met censuur te maken, maar de film was gewoon te lang en voor één of andere reden had de filmuitbater een kopij waaruit een stuk was uitgesneden.

Dus, herinnert u zich dan nog echt films waarin er volgens u is in geknipt of je het merkte?

Ja. Dat was nu frappant. Ik ga niet zeggen dat het er veel waren. En er zijn er misschien ook die ik niet echt weet. Ik weet wel dat ik een kameraad had waarmee ik naar school ging, die ook een kameraad had, een kennis van hem, die tijdens zijn vrije uren in een cinema in Lokeren operator was in het weekend. En als er zo wat schunnige films waren, voor die tijd, weet ik wel dat die er stukken uitknipte om dia's van te maken (lacht).

Bleef de filmervaring gebonden aan het bioscoopbezoek, of zocht u naast de vertoning nog verdere informatie op zoals recensies, interviews?

Nee. Nu zou ik dat wel doen. En nu doe ik dat nog. Via internet, maar dat bestond indertijd niet. Dus, dat was zeer moeilijk eigenlijk. Hoe kom je aan

informatie? Je moet boeken beginnen kopen. Ik heb een paar boeken met filmtoestanden in, maar je kon daar niet echt uithalen wat je nu uit internet haalt. Dat begrijp je wel.

Was u een filmfan?

Ja, dat kun je wel zeggen. Dat is het minste dat je kan zeggen, dat ik een filmfan was. Ik had ze allemaal gezien en ik volgde ze. Ik ken mijn klassiekers. Ik denk niet dat er een klassieker is die ik niet gezien heb. Jawel, er is ene. Ik ga je zeggen dewelke en ik ga je ook de reden zeggen. 'Citizen Kane'. En weet je waarom? Ik ben al drie keer beginnen te zien en ik vind het zo een zaag. En hij heeft er nochtans een erkenning voor gekregen, want dat was eigenlijk één van zijn grootste werken, naar men zegt. Gebaseerd op het leven van de krantenmagnaat, met rosebud, niemand weet wat het is. En daar had men dus het leven herschetst. (wijdt uit over Orson Welles en zijn visie). En er is nog een klassieker die ik nog nooit gezien heb, het zal je verwonderen, 'Gone With The Wind' (wijdt uit over Gone With The Wind en zijn visie).

Bekijkt u nog steeds films? Op tv?

Ja, op tv natuurlijk. Op BBC bijvoorbeeld, als er op BBC een mooie film is, of een serie. Meestal geven ze op de BBC veel series.

Op video?

Huren bijvoorbeeld?

Ja, bijvoorbeeld.

Nee. Ik heb veel video's. Of ik koop mij een dvd. Maar ik huur geen films.

Dus op dvd durft u wel nog films bekijken?

Ik heb een paar dvd's, ja. Ik heb heel de serie van Hitchcock omdat ik dat beschouw als een klassieker. (wijdt uit over film die hij overgezet heeft van video naar dvd)

Bekijkt u nog films in de bioscoop?

Nee, de laatste is 'Johnny English'.

Reden?

Omdat er volgens mij geen goede films zijn. Ik moet dat dan af en toe van mijn jongens, mijn kinderen, horen dat ze een goede film hebben gezien. Maar wat zij goed vinden, is uw generatie. Ik heb daar alle begrip voor. Mijn vrouw zelf vraagt aan mij waarom ik naar die oude films zit te kijken. Ik vind die goed. Er zit meer diepgang in. In sommigen, want je heb ook veel nonsensfilmpjes. Ik kijk soms naar komische toestanden, zo van die oude komische filmpjes. Maar dat is maar gewoon om te kunnen lachen.

02:31:03   **Dan ben ik door mijn vragen. Zijn er vragen die ik niet gesteld heb of informatie die u nog kwijt wilt?**

Ik weet het niet, maar ik hoop dat je er iets aan gehad hebt.

Naam INT: Inne Schilders
Naam RES: Nina Nevejans (1947)
Titel: JAREN 1950

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:00   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?**

Een jaar of tien, dat was dan samen met mijn moeder.

En je vader?

Mijn vader was niet zo geïnteresseerd in film, dat was alleen maar mijn moeder.

Wat waren uw andere bezigheden als tienjarige?

Lezen (denkt) ja, veel lezen. Van alles, informatie over andere landen enzovoort, gewoon uit interesse.

Ging u naar de jeugdbeweging of sportclub of iets dergelijks?

Neen, nooit geweest.

Had u toen al broers of zussen?

Ja, ik had een jongere broer.

Wat is uw eerste herinnering aan de bioscoop?

Van de bioscoop zelf: veel rood, gezellig, pluchen zetels (enthousiast), de mevrouw die met de ijsjes rond kwam.

Kocht u dan ijsjes?

Ja, ja (lacht).

Was het dan gezellig, was het warm?

Het was warm, ja, ja. Het was comfortabel.

Houten zitjes?

Neen, daar weet ik niet van, toch van deze in Gent niet alleszins. Het waren rode pluchen zetels.

Klapstoeltjes?

Ja, van die klapzetels. (bedenklijk) Waren het nu klapzetels of vaste zetels? Het zullen wel klapzetels geweest zijn veronderstel ik, dat weet ik niet goed meer.

00:02:00 Gaf je er veel geld aan uit?

Neen, veel geld, ja wat is dat? Ik ging één keer in de week, de zondagnamiddag.

Elke week?

Niet elke week, maar laat ons zeggen, toch één keer in de maand.

00:02:13 Steeds met de moeder?

In 't begin met moeder en later toen ik veertien, vijftien jaar was ging ik alleen.

Ook met vrienden?

Ja, dan nog later met vriendinnen.

00:02:31 Waar woonden jullie toen?

Op de Brugsepoort, dat was in het Koningsdal.

Ging je dan in de buurt naar de cinema?

Ja. In het centrum niet zo veel, meestal in de buurt. Er waren daar een paar bioscopen op de Brugsepoort, wijkzalen.

Soms ook naar grotere zalen?

Ja, soms, maar dat was dan later, toen ik zeventien, achttien jaar was.

Trok je soms naar andere dorpen?

Neen, ik bleef hier in Gent.

Koos u voor een bepaalde bioscoop of ging u voor de film?

Ik koos voor de film zelf.

U had geen vaste bioscoop?

Neen. De wijkzalen waren ook allemaal redelijk dicht bij elkaar gesitueerd, dus het was geen probleem om ze te bereiken. In die tijd was het allemaal te voet te doen. Dat was vroeg in de jaren zestig.

00:03:51 Jullie hadden ook geen auto thuis?

Wij hadden geen auto thuis neen.

En deed je beroep op het openbaar vervoer?

Oh, dat was de moeite niet, want het was echt niet ver.
Als ik in het centrum van de stad naar de film ging, verplaatste ik me met de tram, soms ook wel eens te voet, maar dat gebeurde veel minder.

00:04:13 Had u een favoriete bioscoop?

Niet echt, ik koos voor de film.

U ging dan eerst met uw moeder?

Ja, rond een jaar of tien, ik denk het vroegste rond een jaar of acht. Of zo tussen tien en twaalf jaar, ik denk dat dat realistischer (lacht).

Was er een verschil naar welke bioscoop u ging met uw moeder of met vrienden?

Toen ik nog zo jong was, ging ik altijd met mijn moeder. Later ofwel alleen, want alleen ben ik ook regelmatig geweest, ofwel met een vriendin. Dan was ik wel al een jaar of veertien, vijftien. Het was plezant met mijn moeder én het was plezant met mijn vriendinnen. Maar ik zeg het, ik ben ook redelijk veel alleen naar de cinema geweest.

U had daar geen probleem mee?

Neen, ik had daar geen problemen mee. Dat is nu nog altijd zo, ik ga graag alleen naar de film. Ik ga ook nog steeds héél graag naar de cinema. Het zijn meestal alternatieve films, Kinopolis vermijd ik (lacht).

Geen grote kaskrakers?

Neen, absoluut niet.

Verkies je dan Sfinx en Skoop?

Ja. Ook waar ik woon, in de buurt van Waregem, is er een alternatief filmcircuit. Daar ga ik ook regelmatig naartoe, films die ik hier in Gent gemist heb bekijk ik dan daar.

00:05:53 Was er een verschil in tijd, ging je met je moeder bijvoorbeeld in het weekend en met vriendinnen meer in de week?

Neen, met mijn moeder was het de zondagmiddag. Dan later met mijn vriendinnen was het de zaterdagavond, dus altijd in 't weekend.

Ging je meer tijdens de winter naar de film?

Dat speelde geen rol.

En in de vakantie?

Misschien wel meer in de vakantie, dan had je meer tijd. In die tijd waren de riemen wel nogal strak aangetrokken, het was dus niet evident om elke week naar de cinema te gaan. Mijn ouders waren nogal streng.

Werd film met iets fouts geassocieerd?

Nee, maar ik moest studeren. Dat ik niet elke week mocht gaan, hield verband met de school, ik moest niet elke week naar de cinema gaan, maar ook studeren (lachje).

00:07:18   Ging je in gewone kledij naar de cinema?

Ja, er was toen niet veel keuze van kledij.

Je moest je niet opkleden?

Nee, neen, absoluut niet.

Wie kocht er een ticketje als je naar de cinema ging?

Ik kreeg geld van mijn moeder, ik kreeg een beetje zakgeld en kocht het dus zelf.

Was er een rij?

Ja, er was een rij. Zeker als men bijvoorbeeld “West Side Story” speelde, was er een serieuze rij.

Kon je buiten het geluid van de film al horen?

Nee, het was redelijk goed afgeschermd. De deuren van de zaal waren altijd dicht.

Was er een portier?

Nee, er was geen portier. Of toch, wacht...(denkt) er was een *cassière* bij wie je een ticket moest kopen en als je de cinema binnenkwam, was er een mevrouw die het ticketje controleerde.

Werd je naar je plaats begeleid?

Ja, met de zaklamp. Dat gebeurde als de reclame of het journaal bezig was. Als het dan donker was in de zaal werd je begeleid. De lichtjes in de treden bestonden toen allemaal nog niet, het was echt *pikke - , pikkedonker*.

Waren er verschillende plaatsen qua prijs?

Van prijs (denkt), dat kan ik me niet herinneren. Ik zat wel altijd graag boven. De zaal was dus verdeeld in een beneden en in een balkon. Je kon met de trap naar boven en daar zat ik liefst, dat was iets anders. Ik denk niet dat het er duurder was, maar ik durf het niet met zekerheid zeggen.

Waren er versieringen in de zaal?

Ja, affiches, zoiets zoals je nu nog in het café van Studio Skoop ziet, zo'n affiches hingen in de zaal. Aankondigingen, maar ook van oudere films.

Was het er netjes?

Ja, er lagen geen papiertjes ofzo. Toch niet in de tijd dat ik geweest ben.

Ook niet in de wijkzalen?

Neen, echt waar, het was proper.

Welk publiek trof men in de bioscoop aan?

Dat was afhankelijk van de film dat gespeeld werd he. De zondagnamiddag was het bijvoorbeeld een jong publiek: veel kinderen met hun moeder of hun vader.

Hoe verliep een vertoning?

Eerst was er, goh, was er al reclame bij, dat vraag ik mij af. Er was in ieder geval een journaal, korte overzichten van wat er de voorbije week gebeurd was. Toen hadden we thuis geen televisie, en werd er dus informatie van dingen die gebeurd waren getoond in het journaal in de cinema. Het was alleszins niet zoals het nu is. Dan toonde men korte voorstukjes van films die gingen komen, previews. Er was ook altijd een korte bijfilm en dan de hoofdfilm.

Waren het doorlopende vertoningen?

Ja, dat waren doorlopende vertoningen, je kon binnengaan wanneer je wou. Nu zijn er vaste tijdstippen bijvoorbeeld om drie, vijf of acht uur. Toen niet, het was gewoon doorlopend, je kon binnengaan wanneer je wilde, ook als de film bezig was. Dan kon je blijven zitten. Stel dat je een kwartier voor het einde binnenkwam, dan zag je het einde (lacht) en dan was er een pauze, of dat nu een kwartier was of niet, ik heb er geen flauw idee van. Dan bleef je zitten totdat de film terug begon. Zo kon je terug kijken tot waar je het al gezien had en kon je daarna weggaan uit de cinema.

Vond u het niet erg dat u dan het einde al gezien had?

Neen, ik vond dat normaal. Toen was het heel anders dan nu en je wist nog niet beter.

Werd er tijdens de film commentaar gegeven op de film?

Goh ja, natuurlijk hé (lacht). Er werd gefloten bijvoorbeeld als een vrouw uitdagend deed of nogal gedecolleteerd was.

Mocht je eten of roken?

Ja eten wel, maar roken niet geloof ik. Tijdens de pauze werden er snoepen en ijsjes verkocht, misschien ook iets anders, alleszins ijsjes en ijspralines. Je kon ook zelf iets meebrengen, er was niemand die je daarop controleerde.

En drinken?

Ja, maar ik denk niet dat dat gedaan werd, niet dat ik weet toch.

00:13:30 Was dat een speciale gelegenheid om naar de bioscoop te gaan?

Ja, natuurlijk hé. Dat doorbrak de week he, het was iets om u op te verheugen.

Was dat dan een avondje uit? Betekende dat echt meer?

Ja, da was complete ontspanning, het was iets om naar uit te kijken (enthousiast).

Werd het geassocieerd met iets anders bijvoorbeeld ging men eerst uit eten, op café...?

Neen, men ging gewoon naar de film en terug naar huis.

00:16:04 U sprak daarjuist van de Kinopolis, wat vind u van die verandering?

Ik ga daar niet. Neen, ik vind dat verschrikkelijk. Die massa mensen die daar zit. Wat mij in ieder geval stoort is het feit dat daar popcorn gegeten wordt tijdens de film. Ik vind dat echt verschrikkelijk. Ik kan het meest van al genieten als ik helemaal alleen in de zaal zit of met twee of met drie. Nu ga ik wat meer naar de cinema en dat kan de dinsdag-, woensdagavond zijn of tijdens een festival, een avondvertoning die om elf uur begint. Ook in de namiddag ben je soms helemaal alleen. Ik geniet daarvan. Het lijkt dan een speciale vertoning voor u alleen (lacht), ik vind dat echt dé max.

Wat vind je van die vele zalen in één gebouw?

Ik vind dat niet slecht, maar ik heb iets tegen die héél grote zalen. Ik denk dat de grootste zaal van Kinopolis plaats biedt aan 250 mensen, dat vind ik verschrikkelijk, die massa. De kleinste zaal van de Kinopolis vind ik wel gezellig. De Sfinx en de Skoop, dat is het voor mij!

00:16:04 Was er in die tijd sprake van een katholieke of een socialistische bioscoop?

Niet dat ik weet. Toch niet in de tijd dat ik ging. Misschien vroeger nog. Ik ben in '47 geboren. Ik ging pas eind jaren '50 naar de bioscoop met mijn moeder. Tussen '50 en '55 ben ik nooit naar de bioscoop geweest. Eind jaren '50 en de eerste helft van de jaren '60 ging ik het meest.

Trok de bioscoop toen al veel volk?

Ja, ja, absoluut.

Had u een radio thuis?

Ja, dat wel, maar geen tv.

00:17:12 Was er censuur op film?

Wat bedoelt u, op hetgeen gesproken werd of op het beeld?

Beide. Heb u daar iets van gemerkt?

Bij de inkom, waar de kassa stond, daar hingen foto's. Hetgeen dat dan te bloot was werd dan bedekt met een zwart streepje.

Bedekte ze al snel?

Ja, ja, er werd veel aan de verbeelding overgelaten.

En de films zelf?

Dat kan ik niet zeggen, daar let je als kind natuurlijk niet op.

Mocht u als kind naar alle film?

Kinderen toegelaten hé.

Controleerden ze dat ook?

Ja, want ik weet nog dat bijvoorbeeld 'West Side Story' kinderen niet toegelaten was. Dat was dan toegang vanaf achttien jaar.

Achttien?

Ja ja, niet van zestien. Ik was dan met een viertal vriendinnen en ik was de enige die al achttien jaar was, maar zag er jonger uit, en ik moest mijn paspoort tonen. Mijn vriendinnen zagen er wat rijper uit, maar waren geen achttien en die moesten het niet tonen (lacht).

00:19:12 Stimuleerden ze u op school om naar de film te gaan?

Ja, het laatste jaar wel. Ik studeerde technische, handel. De laatste drie jaar, vanaf het vierde middelbaar werd dat wel gestimuleerd. Ik denk dat dat tijdens

de les zedenleer was dat ze ons stimuleerden om naar concerten, films en allerlei culturele evenementen te gaan. In het zesde middelbaar werd er ook regelmatig naar de bioscoop gegaan, dat was toen naar de Capitole. Toen gingen we met de school op woensdagnamiddag.

Hoeveel keer ging u dan?

Een keer of drie per het jaar denk ik.

Werden die films dan besproken in de klas?

Ja, in een bepaalde les en in een bepaalde context werd die film dan besproken. Zo hebben we 'Oorlog en Vrede' gezien en besproken in het kader van literatuur. Ik weet wel niet of het de Amerikaanse of Russische versie is die we dan gezien hebben.

Maar er was niet een specifiek vak dat over film ging?

Neen, neen, het was altijd in een bepaalde context. Zo was 'Oorlog en Vrede' een kanjer van een boek dat we besproken hadden met literatuur.

00:21:23

Waren het vooral Amerikaanse films die vertoond werden?

Ja, het was niet zoals nu. Nu heb je de kans om iets buiten het commerciële filmcircuit te zien, maar toen was dat niet.

Was u een filmfan?

Toen nog niet, maar het heeft wel de basis gelegd. Ik ben pas een filmfan geworden toen ik al getrouwd was. Dit gebeurde door iemand die echt interesse had, die een echte filmfan was. Het was een vriend van mijn man die erover praatte en zo mijn interesse heeft gewekt.

Gaat u echt op zoek naar informatie over films?

Ja, ja, maar toen nog niet. Ik ging wel van *kleinsaf* aan al graag naar de film. Ook al bestaat er een DVD van een bepaalde film, dan zal ik die toch in de bioscoop gaan bekijken. Achteraf, als ik de film nog eens graag wil terugzien, bekijk ik die soms nog op DVD. Dat geeft nooit hetzelfde effect (lacht). Aan de bioscoop kan niets tippen.

Maar u bezit nu ook een DVD-speler?

Ja, onlangs kocht ik er een.

Koopt u DVD's?

Sporadisch koop ik een DVD. Ik neem zoveel mogelijk zelf films op, op videocassette. Zo tonen bijvoorbeeld Nederland 3 of Canvas heel goede films buiten dat commerciële circuit.

00:23:30 Gaat u met uw kinderen naar de bioscoop?

Ja, vroeger wel. Toen de kinderen tien à vijftien jaar waren, gingen we met heel het gezin naar de Decascoop. Mijn man koos dan een film uit die hij graag wou bekijken, dat was meestal een actiefilm. Toen de kinderen wat groter waren gingen zij naar die film en ik naar een andere. Als we dan naar huis reden, werd er nog wat nagepraat over de films. Toen ze kleiner waren, gingen we samen naar avonturenfilms met Harrison Ford, zoals 'The jewel of the Nile'. Nu spreek ik van het begin van de jaren '80.

Ging u vroeger naar een bepaald genre van films?

Met mijn moeder wel, dan waren dat van die Duitse Heimat-films. Dat waren van die zeemzoete films die draaiden om liefde. Het was altijd een *happy end* en veel muziek en dans.

Ging u ook naar musicals?

Ja, dat zag ik ook graag.

Werden er bepaalde genres vertoond in bepaalde bioscopen?

Neen, alle genres door mekaar. Maar de laatavondfilms waren aangebrande films. Dat was toen een uitdrukking. (lacht)

Wat moet ik daar juist onder verstaan?

Ja, wat moet je daar onder verstaan...(lacht). In die tijd waren het films waarin één en ander gesuggereerd werd op seksueel gebied. Dat werd niet 's namiddags vertoond, maar wel 's avonds vanaf een uur of negen.

Om kinderen te weren?

Ja.

Kon u daar heen gaan zonder gezichtsverlies?

Ik ben er nooit naartoe geweest. Dat was voor de volwassenen, voor de plus achttien jarigen. Pornofilms, zoals bijvoorbeeld nu in de Brabantdam vertoond worden, heb ik nooit geweten, dat is iets van de laatste jaren denk ik. De eerste film met Brigitte Bardot, 'Et dieu créa la femme', was een héél aangebrande film, dat kon je daar onder verstaan in die tijd. Die werd dan tijdens de avond vertoond.

Werd er over de mensen die naar zo'n films gingen gesproken?

Ik zou het niet weten, want ik ken zo geen mensen. Ik was daar eigenlijk nog te klein voor, een kind, opgroeiende puber. Mijn ouders gingen er alleszins niet naartoe.

Ging u met uw vriendje soms naar de film?

Neen, neen, ik ben een laatbloeiër geweest (lacht). Toen de school achter de rug was, mocht ik pas beginnen uitgaan. Voor mijn achttien jaar mocht ik niet uitgaan. In mijn klas waren er slechts twee of drie in een groep van twintig à tweeëntwintig leerlingen die uitgingen. Dat was dus een serieuze minderheid. De tijden zijn veel veranderd hé.

00:29:04 Wat bepaalde uw filmkeuze?

De acteurs en de actrices, maar vooral het genre. Zo zag ik heel graag musicals. Van acteurs en actrices kan ik mij eigenlijk niet direct iemand voor de geest halen die ik echt graag zag, dus was het toch meer het genre.

En de reclame rond de film?

Neen, die beïnvloedde mij niet en nu ook niet. Ik denk dat dat onbewust altijd zo geweest is.

U weet dus wel naar welke film u gaat?

Ja zeker. 'Schindler's List' heb ik bijvoorbeeld nooit gezien. Ik heb een aversie tegen films die heel erg gepromoot worden, ook als het goede films zijn. Onlangs vertoonden ze hem op televisie en ik heb er niet willen naar kijken, ik weet niet waarom. Ik heb ook wel iets tegen Amerikaanse films. Ik zeg niet dat er geen goede tussen zitten, maar het zullen er weinig zijn...

Dat was dan vroeger waarschijnlijk nog niet het geval?

Vroeger was dat zo niet. De meeste films kwamen uit Amerika, uitgezonderd een paar Engelse films. Ik sloeg daar toen geen acht op. De laatste twintig jaar dus wel.

Hebt u aandacht gehad voor sterren die in de media kwamen?

Neen, niet echt. Je bedoelt, wat er in die roddelblaadjes verscheen? Ik las dat wel eens graag, maar dat interesseerde me niet.

En filmrecensies?

Die las ik vroeger ook nooit. Ik ben ze pas beginnen lezen nadat ik kennis maakte met die man die me op weg zette naar de echte interesse voor de film. Ik heb er ook mijn bedenkingen bij. De recensies die je leest bijvoorbeeld in Humo, in de Morgen of in Knack zijn verschillend; het zijn drie verschillende meningen. Je kan je daar in feite ook niet op baseren. Het blijft de mening van iemand anders. De ene zegt dat het een vier sterren film is, terwijl de andere

dezelfde film niets waard vind. Je mag er niet echt belang aan hechten vind ik, het is je eigen mening die telt.

Zijn er specifieke films die u zich nog herinnert?

Onder andere 'West Side Story', die heb ik zeker vier keer in de cinema gezien. De Heimat-films, met acteurs als Connie Froboess. Dat was echt het voorbeeld voor al de jonge meisjes toen. Wat later, in de helft van de jaren zestig, was het de Franse Sylvie Vartan. Toen werden de Franse sterren populair en de Duitse werden naar de achtergrond verdrongen. Dan had je de opkomst van de Beatles...

Keek u dan echt op naar die acteurs?

Neen, niet echt.

Ging u sneller naar een film kijken als die succes had in het buitenland?

Neen, neen, het was eigen keuze.

00:34:30 **Ging u naar de centrumzalen?**

Daar ging ik veel minder naartoe. Ik herinner me nog de Majestic in de Veldstraat en de Capitole, dat waren de prestigieuze zalen. Die waren comfortabeler dan de wijkzalen en je had er meer plaats. Ze waren groter en ook duurder. Ik kan er wel geen prijs op zetten.

Kwam er een ander publiek op af?

Ja, er kwam een chiquer publiek op af.

Moest u zich daar dan voor opkleden?

Ja, dan was je ook al meer op je zondags gekleed. Dat was al iets om meer je best voor te doen.

Was het dan ook specialer om naar zo'n centrumzaal te gaan?

Ja, ik vond van wel.

00:36:04 **Was er een favoriete bioscoop?**

Neen. De City, de Rio, de Novy, de Ganda, dat waren de vier cinemazalen waar ik regelmatig naartoe ging, op de Brugsepoort.

Die hadden dan allemaal slechts één zaal?

Het waren allemaal cinema's met één zaal, twee zalen dat bestond niet.

En vier cinema's in één wijk?

Ja ja, en de Rio en de Ganda lagen dicht tegen elkaar hoor.

Was er een gordijn in de bioscoop?

Ja, als de film begon, ging die open. Of dat automatisch gebeurde of niet weet ik niet, wij zagen alleszins niet of er iemand aan een koord trok.

Zag u de projectiekamer?

Ja, net zoals je die nu nog altijd kan zien, achter glas.

Of er reclame was weet u niet meer?

Dat durf ik niet zeggen. Er was alleszins een journaal, een bijfilm en een hoofdfilm.

En de previews?

Ja, je had voorstukjes van een film of vier, vijf. Korte stukjes, vergelijkbaar met nu. 'Coming next week'...(met zwaardere stem en lachend)

00:38:33 Wat was het imago van de bioscoop?

De wijkcinema's waren voor de gewone werkmensen en de centrumzalen voor de mensen die zich iets meer konden permitteren.

Het was gewoon een vorm van ontspanning?

Ja.

Was het taboe?

Neen.

Werd er achteraf over de film gepraat?

Neen, later wel met vrienden. Thuis niet echt, we hadden er van genoten en dat was het. Er werden wel enkele indrukken gegeven zoals bijvoorbeeld: 'Ze kon mooi zingen of dansen hé' (lacht), maar er werd niet uitgebreid over nagekaart. Dat was in feite ook niet nodig, want het waren oppervlakkige films, er zat niet echt een verhaal in. In 'West Side story' zit er bijvoorbeeld wel een verhaal, daar werd dan wel over gepraat met de vriendinnen.

Vader had geen interesse?

Neen, hij was een voetbalfanaat, die ging naar de voetbal.

En uw broer?

Neen, ik herinner me enkel dat we eens samen naar een optreden zijn geweest van een rockster in 't Kuipke hier, maar we zijn nooit samen naar de film geweest.

Film werd getolereerd?

Ja, ja.

00:40:52 Zijn er nog zaken die u kwijt wilt?

Het gaat redelijk ver terug. Als je er met iemand van je eigen generatie over praat, gaat dat wel gemakkelijker, dan komen herinneringen terug. Dan is het van: 'Herinnert je je dat nog, en weet je dat nog...'. Ik vond het een goed ontspanning.

Dan denk ik dat ik alles gevraagd heb dat ik moet weten...

Misschien dat naar de cinema gaan vroeger, in de jaren dertig een groter taboe was. Ik kan me voorstellen dat in dorpen, op de boerenbuiten dat misschien ook wel taboe was, maar ik ben hier in de stad opgeroeid, en dat was absoluut geen taboe. Dan spreek ik over de periode van eind jaren '50 tot een stuk in de jaren '60.

Er waren nog veel cinema's toen?

Ja ja. In andere delen van de stad ook hoor, niet alleen op de Brugsepoort, maar daar ben ik nooit naartoe geweest.

Was er concurrentie tussen de zalen?

Ik denk dat niet. Ieder van die zaaltjes zal wel getracht hebben een interessante film aan te bieden.

Werd dat dan buiten uitgehangen?

Ja, maar ik heb nooit geweten dat er reclame geweest is voor een film in andere media, zoals in dagbladen enzo. Het waren gewoon de affiches in de bioscopen.

Hebt u die film gezien, 'Lila dit ça' (wijst naar affiche aan mijn prikbord). Das mooi hé.

(kort gesprek over de film en verdere uitwijding over recente films)

00:44:32 Was er vroeger een studentenkorting of een andere korting?

Ja, we hadden een studentenkaart in het middelbaar.

Waren er soms vrijkaarten?

Neen, dat was er niet. Misschien kon je wel eens een kaart winnen via een wedstrijd op de radio, maar echt zo veel vrijkaarten ineens weggeven gebeurde niet.

Was het duur om naar de bioscoop te gaan?

Het was niet duur, het leven was toen goedkoper, maar de lonen waren natuurlijk ook lager. Nu vind ik het wel duur. Dan moet er ook nog popcorn enzo bij... Ik krijg er de kriebels van als ik er aan denk hoe commercieel uitgebuit dat allemaal wel is en dat de mensen zich er dan ook nog zo aan laten vangen.

Stoorde u zich er vroeger aan dat mensen aten?

Minder dan nu alleszins. Nu stoort het mij enorm. Je hebt dan ook mensen die niet kunnen zwijgen tijdens de film...dan vraag ik mij eigenlijk altijd af waarom ze nu eigenlijk naar de film gaan.

Daar heb je wel minder last van in de Sfinx en Skoop...

Ja, daar heb ik er nooit last van, de mensen die er komen denken er hetzelfde over als ik, die willen ook in alle rust een film bekijken. Ik denk niet dat mensen die graag naar de Kinopolis gaan, ook graag naar de Skoop gaan. Ik heb nu twee vrijkaarten voor Kinopolis en ik ben echt mijn tijd aan het afwachten. Er is altijd zo'n massa volk, dat heb ik niet graag.
(kort gesprek over het onderzoek zelf)

Ik vind het heel goed dat er een filmfestival is in Gent, dan heb je de kans om films te zien van over heel de wereld.

Door het feit dat mijn moeder Russische is, ben ik erg geïnteresseerd in de Russische film. Ook door films uit andere landen, bijvoorbeeld uit de Balkan. Dat komt dan weer door in het asielcentrum te werken.

Zo bestaat er een heel goede Russische film over twee Russische soldaten die gevangen genomen worden door de Tsjetsjenen. Men laat dan zien hoe die omgaan met hun gevangenen. Het is een heel mooie film.

Als je dan alle achtergronden kent, is dat wel heel interessant. Bijvoorbeeld 'Underground'. De eerste keer dat ik die zag, verstond ik er niet veel van, dan heb ik hem nog een paar keer bekeken en dan valt alles mooi in elkaar. Dat was een zeer overweldigende film.

Ok, U bent hartelijk bedankt voor de medewerking!

00:53:14

Naam INT: Nathalie Neiryndck
Naam RES: Arlette Sorée (1941)
Titel: JAREN 1950

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:56 Zoals ik al zei; mijn ouders en ik ook waren enorme cinefielen en nu nog eigenlijk.

Ja.

En als klein kind, heel klein kind gingen we al. Dat was voor ons een wekelijks gebeuren. Wij gingen de zaterdagavond naar de cinema, wij woonden in Gentbrugge, dat is hier niet ver van.

Nee.

En we gingen met de fiets naar cinema Casino.
(...)

00:02:22 **Ok, de eerste reeks is; wie ging er naar de bioscoop? En dan is de eerste vraag; hoe oud was u toen u voor het eerst naar de film ging?**

Voilà, wel, daar komen we al waar ik begonnen was. Ik denk, goh, zes, zeven jaar.

Ja.

Acht jaar, ja, dat is moeilijk hoor

Ja, dat is moeilijk.

Maar zeker geen tien jaar.

Ja.

Voor mijn tien jaar zeker.

Ja. En rond welke leeftijd ging u eigenlijk het meest naar de bioscoop?

Wel, die kinderjaren, samen met mijn ouders. Nee, eigenlijk niet, totdat ik gehuwd ben, totdat ik mijn echtgenoot heb leren kennen.

Op die periode, van uw kindertijd, totdat u gehuwd bent?

Ja, wekelijks, praktisch wekelijks.

Wat waren uw overige bezigheden, vormen van amusement toen? Wat hebben we allemaal; dansen, lezen, muziek, theater, radio, televisie, kerkelijke activiteiten, politieke activiteiten, sportactiviteiten, jeugdclubs of nog iets anders?

Dansen heb ik zeer graag gedaan, doe ik nog altijd, zelfs op mijn leeftijd.

Amai, dat is mooi. (lacht)

Ja, ja, ik heb dan ook iemand gevonden die ook graag danst, want dat moet toch lukken, mannen over het algemeen dansen niet graag, maar ik heb er één gevonden die wel graag danst, dus wij hebben enorm veel gedanst. En als kind was dat het wekelijkse filmbezoek waar ik naar uitkeek, dat was het hoogtepunt van de week en dan thuis, later als ik een jaar of veertien was, televisie, intreden van televisie, dat was alle avonden kijken en met heel veel interesse, heel het gezin hoor. *Allee*, heel het gezin, ik was enig kind, maar ik bedoel mijn ouders ook hé.

Ja, ja. En die tennis, was dat ook in die periode?

Nee, dat was veel later gekomen.

Veel later, ok.

Ja.

En voor de rest had u ... theater of muziek of zo?

Nee, nee, nee, ik kom uit een gewoon gezin waar er geen culturele belangstelling was en die is bij mij dan later gekomen, maar zeker niet als kind. Ik ging met mijn ouders alleen naar de film.

En wat was uw gezinssituatie wanneer u het meest naar de bioscoop ging? U zei het al, u was enig kind.

Enig kind, met mijn ouders, ja.

Ok. Wat zijn uw eerste herinneringen aan het bioscoopbezoek?

(denkt na)

Het eerste wat u nog weet?

Het eerste wat ik nog weet, dat is de verwachting, het rijden naar de cinema, want dat was toch met de fiets een goed half uur, misschien zelfs drie kwartiers. Die verwachting, het moet nog komen.

Ja.

Dat was zo'n beleving, die film en dan dat binnenkomen in de zaal, dat was toen nog met een juffrouw met een piellamp, want de mensen kwamen binnen op alle mogelijke uren van de film hé. Op alle mogelijke tijdstippen; midden in de film, half de film, drie kwart de film.

Ah ja.

Iedereen deed dat, niemand maakte daar opmerkingen over, niemand stoorde zich daar aan, maar diegenen die toekwamen, in een pikdonkere zaal. Nu komen mensen binnen in het begin, in het licht, maar toen moest er zo'n mevrouw meekomen met zo'n lamp hé en wijzen, van "pas op, hier is een trapje" en "hier mag je inschuiven" en dan lichte ze in de rij, daar waren nog drie of nog vier stoelen, daar mocht je gaan zitten. Dus het spektakel was al bezig, maar men zette zich neer en men keek. Op het ogenblik dat het beeld weer op het scherm kwam dat we al gezien hadden, dan zeiden mijn ouders: 'Ja, kom we zijn rond, we zijn weg.' (lacht)

Ah, het werd meerdere keren hetzelfde gespeeld?

Nee, nee, nee, we kwamen dus binnen, laat ons zeggen op het kwart van de film.

Ja.

En we keken de film uit, de pauze en toen was er nog een journaal.

Ja.

De bijfilm.

Ja.

Er was altijd nog een bijfilm, dat kon een tekenfilm zijn, dat kon iets humoristisch zijn, maar er was altijd een korte bijfilm. En dan de grote film. Dus wij keken dat drie kwart van die film uit, wij overbrugde de pauze, het journaal, de bijfilm en het eerste kwart van de film dat we niet gezien hadden en dan gingen we ...

Ja, en dan gingen jullie weg.

Mijn ouders. Maar iedereen deed dat hé, iedereen deed dat, nu is dat ondenkbaar, ten eerste de zaal gaat dicht, je kan niet storen hé. Toen waren die zalen open en iedereen kwam binnen en ging weg volgens dat het hem liefste, wat wel heel storend was, want er kwamen er veel voor uw neus schuiven, die toekwamen.

(lacht) Ja.

En een beetje nadien waren er drie die weer voor uw neus schoven, want die gingen dan weg, want die waren rond.

Ja.

Maar ja, de mensen zeiden daar niets op, want ja, ze wisten niet beter.

Ja.

Dus, waar waren we gebleven, ah ja, de verwachting dus.

De eerste herinneringen.

Ja, de verwachting hé. Als dat journaal gedaan was, dan dacht ik, goh, nu heb ik nog een bijfilm en de grote film hé.

(lacht)

Ja, dat was echt, voor mij, een enorme beleving.

Ja.

Het is daarom ook dat ik gereageerd heb op het artikel ook, omdat film voor mij altijd zo zo belangrijk geweest is.

Ja.

En nu nog hé, nu nog.

Gaat u nog altijd ...

Op televisie.

Ah, op televisie.

Ik ga minder naar de film, omdat daar verschillende redenen voor zijn; in de namiddag vind ik dat niet aangenaam, dat is voor mij een avondgebeuren.

Ja.

En het is al niet meer zo veilig meer op straat als vrouw alleen.

Nee, het is een eindje.

Ja, ja, ja, ja, ik moet naar Gent hé. Ja, je komt daar dan stukken in de avond buiten, binnen gaan is nog zo erg niet. Maar je komt daar dan heel laat buiten, als vrouw alleen. Niet dat ik zo'n bange natuur heb hoor, maar je hoort toch links en rechts van alles en nog wat dagelijks.

Ja, ja.

Ja, je gaat het niet gaan zoeken. En ja, er is dan altijd zoveel op televisie en ik heb twee video's.

(lacht)

Dus de dagen dat er niets is dat mij, dat is niet erg, want ik lig met stapels video's.

Ja.

Die ik opgenomen heb, want ik kan twee programma's, dat zijn niet altijd films, ja.

Dat is een droom.

Ja, ik kan twee programma's opnemen en naar een derde kijken hé. (lacht)
Want er zijn bepaalde dagen dat er zodanig veel is dat je niet kan kiezen.

Nee, ja, dat is waar.

Ofwel moet je iets laten vallen en vroeger, dat was vervelend voor mij: 'Ik zou dat willen zien en ik zou dat willen zien en het gaat niet.' Dus ik heb mij twee video's gekocht.

Ja.

Dus ik kan twee programma's opnemen en apart bekijken, dus beter kan in feite niet.

Nee, dat is waar.

In feite, dat is een luxe voor mij, dat ik op die manier niet buiten moet om film te zien.

Ja, dat is waar. En wat zijn eigenlijk uw beste herinneringen aan de bioscoop?

Qua film bedoeld u?

Qua film of qua gebeurtenis of zo, ik weet het niet. Iets dat u zo echt is bijgebleven waarvan u zegt ...

Goh, de titel ken ik niet, maar als kind, als kleine peuter; iets angstaanjagend, dat was op een zolderkamer, een lange, diepe zolderkamer op het einde ging er daar een gordijn en er liep daar een mooie vrouw op die zolder en die was iets aan het zoeken, ik weet niet wat. En achter dat gordijn zat een man en die had een gat gesneden in dat gordijn en die keek daar dus door. Die had het op die vrouw gemunt om die te vermoorden. En dat oog, door dat gat, dat kwam altijd maar dichter en dichter en dichter.

Ja.

Op den duur vulde dat oog het ganse scherm. Maar daar heb ik als kind ... daar krijg ik nog altijd rillingen van, want toen was ik blij dat ik uit de cinemazaal was. Dat was enorm, enorm angst aanwekkend, maar ja, als peuter, ik kon dat niet plaatsen.

Dat is waar.

Maar over het algemeen heb ik daar altijd veel, veel, veel genoten. Ik ben maar één keer bang geweest en het was met dat oog. (lacht)

(lacht)

Ja, dat is mij bijgebleven.

Maar ja, dat is normaal hé, dat er zo één beeld is die je constant bijblijft.

Dat oog kwam dichterbij en dichterbij en dichterbij, maar ja, je moet dat natuurlijk zien met de geest van een kind hé.

Ja.

Wij vinden dat juist spannend hé zo'n ding.

Ja maar ja, een kind.

Maar een kind verschiet daar wel van.

Voor een kind is dat angst aanwekkend.

En dan was de film over en dan kwam er een juffrouw in de pauze met haar mand.

Ja.

Met haar frisco's. Dat was dan ook een heel gebeuren, want dan mocht ik iets kiezen.

Ah ja.

Voordat we binnen gingen in de zaal, naast de zaal, dat was altijd naar cinema Casino dat we gingen, dat was op Moskou, Ledeganck.

Ja, ik heb er van gehoord, ja.

Moscou dat is een wijk hé.

Ja, ja, ja.

Een wijk, dat was cinema Casino en naast de cinema was er zo een baantje, een fietsstalling.

Ja.

En daar mochten wij toen, want veel mensen kwamen met die fiets, niet veel mensen hadden toen een auto, in de jaren '40, jaren '50, en daar mochten wij dan onze fietsen plaatsen en dan kreeg ik vijf frank en naast de cinema was er een snoepwinkel. En in mijn ogen, ik zag dat snoepwinkeltje, ik zou dat achteraf eens moeten gaan bekijken, maar in mijn ogen was dat een enorme winkel, met enorm veel snoep erin. Maar het zal maar een gewoon snoepwinkeltje geweest zijn hoor.

Ja.

En ik mocht dan kiezen, dus ik mocht kiezen, ook voor mijn ouders, wat we gingen snoepen tijdens de film.

Tijdens de film ja.

Ja en dan binnen, het groot gebeuren, het wekelijks groot gebeuren, maar dan buitenkomen in de winter, dat was koud, het regende, ik was moe, want ja, dan was het al wat laat en dan op die fiets naar huis, dat was al iets minder.

Ja waarschijnlijk, ik kan mij dat heel goed inbeelden.

(Licht) Dat was iets minder, maar de verwachting, de aanloop, ook de vrijdag al van: 'Morgen gaan we naar de film,' goh, ja. En dat was dan eten 's avonds, bad nemen; eten, dan klaar maken en dan naar de film.

Ja.

Nu zouden ze dat al niets meer vinden hé.

Ah ja, nee.

Maar in mijn tijd was dat echt, *allee* ja.

Een grote verwachting.

Ja, een grote verwachting, er werd naar uitgekeken, ja.

En gaf u veel geld uit aan de bioscoop? Of uw ouders?

Toen niet hé, ja, dat was één maal in de week met ons drieën, dus.

Dat viel wel mee.

Ja. En dan later als ik tiener was, dan ging ik nog altijd de zaterdagmiddag naar de stad.

Ja.

Deed ik wat boodschappen, ging ik iets gaan eten en dan ging ik naar de film, nog altijd, de zaterdagmiddag.

Het blijft een traditie.

Ja, het blijft een traditie. Ook al omdat ik de zondagmorgen naar school moest.

Ah.

En ja, de zondag moest ik mijn oefeningen gaan maken en de maandag moest ik gaan werken, dus dat zat er niet in om de zaterdagavond te gaan en de vrijdagavond was toen nog geen weekend. Nu wel, nu begint het weekend de vrijdagmiddag.

Ja.

Maar toen als ik tiener was en zeker als ik kind was, was de vrijdag een gewone werkdag en het weekend, dat begon zelfs niet de zaterdag, want de zaterdagmorgen werd er toen nog gewerkt; de mensen werkten toen nog 49 uur.

Ja, ja, ja.

En de zaterdagmorgen tot de middag werd er nog gewerkt, dus het weekend begon in feite maar de zaterdagavond plus de zondag, dat was alles.

Ja.

Dus ik ging de zaterdagavond naar de cinema en mijn vader kreeg van de firma waarvoor hij werkte reductiekaarten.

Ja.

Op de film dus.

Ah ja, ja.

Dus ik moest, ik weet niet meer hoeveel, dat is te lang geleden, maar dat was een serieuze mindering dat ik dus kreeg op mijn ingangsticket van de bioscoop en zo kwam dat; als er twee films waren die ik graag gezien had, dat ik 's namiddags naar één film ging en ik kwam dan buiten en dan stapte ik binnen in de volgende cinema, voor de volgende film, voor de avond voorstelling (lacht).

Allee, plezant.

(lacht) Want ik had dan nog maar één entree betaald hé, met mijn reductie had ik er nog maar één betaald.

00:14:03

Ja. Het volgende is waar ging men naar de bioscoop? Waar woonde u op het moment dat u ...

In Gentbrugge, als ik jong was, als ik kind was, tot aan mijn huwelijk en dan in Gent, dan heb ik zes jaar in Gent gewoond.

En ging u in diezelfde buurt naar de bioscoop?

Als kind was het altijd, dat had ik al gezegd daarjuist, was het altijd cinema Casino omdat we daar met de fiets naar toe konden, dat was voor ons het dichtste.

Dat was het dichtste?

Ja, dat was het dichtste, ja. We gingen ook soms naar cinema Metropole, dat was op het Heernispleintje.

Ik weet niet precies waar dat is.

Dat is Sint-Amandsberg of Destelbergen, dat was cinema Metropole, daar gingen we soms ook naartoe, dat was wel een hele speciale cinema in dat opzicht, het waren allemaal houten stoelen, maar ze waren zeer luidruchtig.

Ja (lacht).

Iedere keer als, nu is dat geborduurd met kussens en zo voort.

Ja, ja, ja.

En die armaturen zijn in kunststof, maar toen was dat allemaal in hout, gewoon op ijzeren spullen, dus om te *pivoteren*, dat was alles en iedere keer dat iemand zijn stoel naar omhoog deed, klapte die zitting tegen de rugleuning. Als dat naar beneden gedaan werd, hetzelfde; klap. Daarbij was dat een planken vloer.

Ah ja, veel lawaai.

Een houten planken vloer, dus iedere keer en ik zeg het nogmaals, ze kwamen daar om alle tijdstippen binnen van de film, dus als er iemand binnen ging of als er iemand wegging; klip-klap van die stoelen, was dat krik-krak van dat werken van die planken vloer.

Ja, ja.

Dat was de luidruchtigste (lacht) cinema die ik ooit gehoord heb.

Ja.

Dat was echt een fenomeen.

Veel storing.

Ja, een fenomeen, ja.

Trok u soms, ja, dat hebt u juist gezegd, naar een andere buurt, dus naar de Metropole.

Ja, als kind dus hé, dat was voor ons het dichtste en we hebben dan nog een tijdje, maar dat heeft maar een tiental jaren geduurd denk ik, een cinema gehad in Gentbrugge, dat was de Pax. Cinema Pax in de Vredestraat.

Ja.

En daar gingen we dan ook naartoe.

Ja.

Dat was dan ook te doen, maar dat is dan maar later gekomen, de periode van cinema Casino was ik nog een heel klein kind.

Maar u ging niet speciaal naar een andere buurt gaan, *allee*, echt ver gaan, buiten Gent of zo?

Met de fiets, nee.

Nee, u had alleen maar de fiets.

Ja, ja. En dan waren er ook nog niet zo veel trams zoals nu, als je dan uw bus kwijt was, dan moest je daar ik weet niet hoelang staan wachten om thuis te geraken, dat werd dan een nachthistorie hé dan. Dus om praktische redenen deden we dat niet en mijn ouders waren niet zo kieskeurig, tenslotte, niemand in die jaren, van; “ik wil die film zien”. Het was filmavond en wat ze gaven ging wel goed zijn.

Ja, ok. Was het dan eerder een kleine of een grote bioscoop?

Die Casino?

Ja, die Casino, waar je het meest ging.

Nee, dat waren allemaal min of meer kleinere zalen.

U bent dus niet naar een supergrootte bioscoop geweest?

Nee, toen niet, ik denk dat die toen zelfs niet bestonden.

Ja, nee, ik bedoel de Capitole of zo.

Ah, de Capitole, nee, nee, nee, zo ver ... maar als tiener wel hé.

Als tiener wel, ja.

Als ik dan afzonderlijk, zonder mijn ouders naar de stad ging, dan ging ik naar al die zalen. Maar kijk ... (toont een lijst met cinema's waar ze geweest is)

Ah, een lijstje.

Een lijstje; de Capitole, de Century en de Select.

Ja.

Dat was op het Wilsonplein. Dan had je de Majestic en de Eldorado in de Veldstraat. De Savoy in de Kortedagsteeg, de Plaza op de Korenmarkt.

Ja.

De Scala en de Normandie op de Dendermondsesteenweg. De Metropole aan het Heernispleintje, ik denk dat dat ook Destelbergen of Sint-Amandsbergen was, ik weet het niet. De Rex aan het Sint-Pietersstation.

Ja.

De Casino op het Moskouplein in Merelbeke. De Pax in Gentbrugge. De Agora op de botermarkt, ook Merelbeke.

Daar heb ik nog niet van gehoord.

De Leopold.

Ja.

Dat was één met een verdachte naam, een beetje een beruchte naam, want daar speelden ze nogal speciale films.

Ja, ik weet het.

Die zeker niet voor kinderen bedoeld waren op het Sint-Pietersplein. En dan de Vooruit natuurlijk.

Ja. En bent u naar al die bioscopen geweest?

Praktisch.

Amai, dat is een hele lijst.

Ik denk (denkt na en kijkt op lijst), ja, ja ik heb ze allemaal gedaan.

U heeft er heel veel gedaan.

Ja, ja, ik denk dat ik ze allemaal gedaan heb die hier op staan en misschien ben ik er zelfs nog vergeten. Ik geloof dat er nog ergens een cinema Novy was.

Ja.

Maar ik weet niet meer waar.

Wel, ik heb de lijst, ik wil ze wel eens uithalen.

Wel, dat zou mij wel eens interesseren, want ik zit te denken de cinema Novy en ik weet niet meer waar.

Ik zal eens moeten kijken (kijkt in boek), de Blazoenstraat, maar er staat hier op 'zie Alhambra', dus die is waarschijnlijk van naam veranderd.

Was dat de kant van de Muidespoort?

Vroeger was dat de Peterseliestraat.

Zegt mij ook niets, maar ik zal het opschrijven, ik zal het dan opzoeken.

Maar het is dus van naam veranderd.

Mag ik? (neemt boek)

Ja, doe maar, het is van naam veranderd, Novy is ...

Hier staat er Alhambra.

Ja en hier Novy.

Novy, hier staat vanaf '39, dus ik heb de Alhambra niet gekend, want ik ben van '41, dus de Novy.

De Novy.

In de Peterseliestraat?

Dat was vroeger nu heet dat de Blazoenstraat.

Ah, de Blazoenstraat.

Vroeger was het Peterseliestraat 186.

Ja, Blazoenstraat. En dan is er nog één waar ik vroeger naar toe ging, maar waarvan ik de naam niet meer kan achterhalen en dat was aan de Keizerpoort.

Keizerpoort ... (kijkt in boek).

En daarvan weet ik de naam niet meer.

Ofwel mag je eens kijken, want er staan er nog redelijk wat in. Het begint hier en het is een paar pagina's, dus altijd in het vet staat de titel van de cinema en dan de straat.

(kijkt in boek) Dus ik moet alleen maar naar de vette druk kijken hé?

Ja.

Kijk Casino, oh je had een Casino in Gentbrugge, ah, dat is de Gentbrugge.

Ja, je had er verschillende of sommige die dan van naam veranderden.

Century, nee, Cinéac, nee, City, nee. Ah, Derby, dat was hem in Heusden, daar ben ik ook naartoe geweest.

(lacht) Amai, dat is veel hé, maar er waren er ook veel toen.

Er waren er veel, veel meer dan nu, je mag nog alle zalen van de Kinopolis ...

De Decascoop aan ter Platen.

Kinopolis heet dat nu hé?

Het noemt Decascoop, maar het is van de groep Kinopolis.

Ah, het noemt nog altijd Decascoop?

Ja.

Ah, dat zijn twaalf zalen of zo.

Ja.

Maar ja, we hebben er al meer dan twaalf hé.

Ja het waren er veel.

En natuurlijk zijn er in die andere randgemeenten nog ....

Ja.

Die ik zelf niet ken hé.

Ja, het waren er heel veel hé.

(kijkt in boek) De Vrede. De Lido, ah, hier, Lido, ik heb hem juffrouw, dank u. Lido, niet kunnen opkomen hé.

Maar ja, zoveel verschillende namen, ik zou dat ook niet allemaal kunnen onthouden hoor.

Het is te lang geleden ook hé, dus waar ik nu van spreek; veertig, vijfenveertig jaar geleden. Dus Keizerpoort, ja, Lido. Goh, ik ben content, je hebt mij ook inlichtingen gegeven, het is hier een echte uitwisseling.

Dat is de bedoeling hé.

Ja, ja, ja, dat is goed.

Hier hebt u al een beetje op geantwoord, maar koos u eerder een bioscoop of eerder een film?

Een film.

Een film.

Het is daarmee dat ik een beetje overal gezeten heb hé.

Ja.

Toen als tiener hé, als kind niet, dan ging ik mee, dan had ik geen keuze.

Ja.

Dat interesseerde mij ook niet. Het is een verhaal, een tekenfilm, je bent tevreden.

Ja.

Maar dan later heb ik de recensies gelezen.

Ja.

En koos ik mijn film op het verhaal, op de inhoud, op de spelers.

Ja.

De mooiste film die ik in gans mijn leven gezien heb, dat is 'The Piano.'

Is dat een recente film?

Dat is een film van '89?

Ik weet het niet, ik denk niet dat ik hem gezien heb.

'The Piano.'

Ik heb er wel al van gehoord.

Van Jane [Olsten], dat is prachtig.

Kijk, ik ga dat opschrijven.

De muziek, het verhaal, de fotografie, de karakters ... compleet.

Ja.

Dat is de mooiste film die ik ooit gezien heb.

Ja, en u heeft hem ook in de bioscoop gezien?

Ja, ik heb hem dan op video gekocht ook, om te bewaren.

Ah ja.

Omdat ik hem zo prachtig vond.

Ja.

Dat doe je maar met enkele films hé, je kan ze niet allemaal bewaren.

Nee, het zijn er veel te veel.

Ja, dat zou nogal een bibliotheek zijn mocht ik die allemaal bewaren.

Je zou een kamer apart moeten maken voor al je video's.

Ja, voila. (lacht)

(lacht) Het zou een droom zijn, maar ik vrees dat het een beetje kostelijk zal zijn.

Een beetje kostelijk zal zijn, ja, inderdaad. Er zijn wel nog films die ik regelmatig bewaar, maar die ik na enkele jaren nog eens bekijk: 'Ga ik hem nog bewaren?' Er zijn er dan toch waarvan ik besluit van ze nog te bewaren, maar er zijn er andere waarvan ik zeg: 'Ja kom, ik veeg hem af.'

Ja.

Ik overspoel hem dus hé.

Ja, ja.

Maar 'The Piano' zal ik nooit weg doen en er zijn er zo nog een paar. 'Péle de veroveraar,' niet gezien?

Nee.

Prachtige film ook.

Ik zal hem ook opschrijven, ik zal mijn werk hebben deze zomer.

'Péle de veroveraar,' van Lars von Trier was dat geloof ik, dat weet ik niet juist hoor, daarop mag je mij niet nemen. Dan heb je, wat ik ook heel mooi vind; 'The Bridges of Madison County' gemaakt en gespeeld door Clint Eastwood, dat was ook een prachtige film die er zo uitspringt. 'Le vieux fusil' met Philippe Noiret.

Nee. Nochtans, mijn mama is Waalse en de Franse films kijken wij soms wel.

Vraag het haar eens: 'Le vieux fusil.'

Ik zal het vragen.

Met Phillipe Noiret en Romy Schneider.

Ze zal het misschien wel kennen.

Prachtige film, die heb ik ook bewaard. En ja, er zijn er nog, maar ...

Er zijn zoveel mooie films hé.

Ja, als je er zoveel gezien hebt, dan zijn het alleen maar de uitschieters die u bijblijven hé.

Ja, dat zal wel.

De films die u enorm ontroeren of die je heel artistiek vindt hé.

Wat was uw favoriete bioscoop en waarom?

Ik had geen favoriete, ik zeg nogmaals, mijn voorkeur ging, dan kon ik mij gemakkelijk verplaatsen, dat was geen probleem en dan koos ik de film die ik wilde zien en waar hij speelde maakte niet uit, daar ging ik naartoe.

Ja. Dus geen favoriete bioscoop?

Nee, maar wel in die zin dat je weet dat je daar gemakkelijk zit, maar ik vind dat je niet naar een film gaat omdat je er juist gemakkelijker zit dan in een andere zaal. Daarvoor zoek ik geen zaal, het is eigenlijk de film die de essentie is hé ... .

Ja, dat is waar.

Van het bezoek hé.

00:25:12 Dan het volgende; met wie ging men naar de bioscoop, dus u hebt het al een beetje gezegd; met wie ging u naar de bioscoop, met uw ouders.

Met mijn ouders, toen alleen en toen met mijn verloofde, later mijn man.

Ja. Was er een verschil in locatie naargelang met wie je naar de bioscoop ging? Dus met uw ouders ging u naar de, wat was het?

De Casino.

De Casino.

Ja, om praktische redenen dus, ja.

Ja. En als u alleen ging, ging u naar al die verschillende bioscopen.

Naar al die verschillende zalen, volgens de film die mij beviel, ja.

Ja.

R2: Die ik uitgekozen had, dus vrijdag, of ik weet niet wanneer die recensies verschenen, ik keek in de krant en las ik die inhoud van de film, de beschrijving dus en dan zei ik van: 'Tien, dat zou ik willen zien.' En 'Hiroshima mon amour,' dat is ook een hele mooie film.

Van horen zeggen, maar ik denk dat ik hem nog niet heb gezien.

Heel mooi. Kijk, ik had nog al die films moeten opschrijven.

Maar ja.

Dat had ik nog kunnen doen, maar ja.

Het zou onbegonnen werk zijn.

Misschien wel, het zou een lange lijst geworden zijn moest ik er lang over nadenken.

Ja, er komt altijd wel nog eentje bij hé, eens je begint.

Wel, je ziet het hé, hoe langer dat we spreken ...

Straks staat heel mijn blad vol.

Als tiener, als jonge tiener hé, niet die periode van diegene die je allemaal opgeschreven hebt. Maar als heel jonge tiener was het dan al van "Ben Hur" en al zo.

Ah ja, ja, ja.

Ja, die massa ...

Die grote spektakelfilms.

Die grote spektakelfilms, ja, dan de overgang van kind naar tiener hé.

Ja.

Nu vind ik dat natuurlijk al iets minder, niet dat ik dat niet graag zie hoor een spektakel film en wat geweld ook, actie.

Ja, ja. (lacht)

(lacht) Actie, zelfs op mijn leeftijd nog.

Amai, ja, dat is ook schoon.

Maar dat zijn niet de films die blijven hangen.

Nee, dat zijn meer de gewone films hé.

Ja, waar je u eens een avond mee amuseert, of om u eens te verzetten, maar waar je geen twee dagen nadien over bezig loopt. Sommige films, daar loop ik twee dagen nadien nog over te denken.

Ja, echt zo mee bezig zijn.

Ja, ja. Maar er zijn films die u de oplossing niet geven hé.

Ah ja, ja, ja.

Die open eindigen en jij moet er maar ...

Ja, dat is waar.

Uwen uitleg over geven. Dus dat zijn films; ofwel discussieer je daar nog wat over met diegenen waarmee je hem samen gezien hebt ofwel loop je daar nog zelf mee te kauwen hé.

Ja. Was er een verschil in tijd; weekend of week, naargelang met wie je naar de bioscoop ging?

Dat was altijd de zaterdag.

Altijd de zaterdag, dus geen verschil.

Ik ga nu niet zeggen dat ik nooit in de week ben geweest hoor.

Ja, ja.

Men mag nooit zeggen nooit, maar ik weet dat niet meer, dat zal één op de duizend keer geweest zijn dat het in de week viel.

Ja.

Misschien in het verlof of zo, ik weet dat niet meer, maar eigenlijk was dat altijd het plan; de zaterdagavond was cinema-avond.

00:27:49 Ja, ok. Dan gaat het over wanneer u naar de bioscoop ging, ging u vaak? Dus één keer per week heeft u gezegd.

Ja, met die reductiekaart van mijn vader was dat soms wel twee keer.

Soms twee keer.

Op de zelfde dag dan hé.

Ja.

Dan nam ik de matinee en de volgende was de avond voorstelling.

Ja. Ok. Ging u meer of minder naar de bioscoop tijdens uw jeugdijaren, nadat u trouwde, ... u hebt geen kinderen, dus dat is niet van toepassing.

Nee, nee.

Het meeste in uw jeugdijaren of nadat u trouwde?

Ah nee, nee, dat is fel afgenomen, je werkt met twee, je hebt uw huishouden, je bent soms moe ook. Zo is dat afgebrokkeld, in het begin dat we getrouwd waren gingen we nog regelmatig naar de film, maar dat is afgebrokkeld naar nul nu, goh, als ik nu nog één keer in het jaar ga is dat veel.

Ja, met de tv?

Ja, *voila* en al mijn video's.

Ja, u hebt ook tijd nodig om die allemaal te bekijken.

Ja, dat is juist en ik kijk nooit televisie tijdens de dag, dat is waar, nooit, maar nooit.

Het zijn dan ook niet dezelfde soort programma's, misschien dat u dat minder aanspreekt?

Nee, maar ik vind een cinemabezoek of televisie een avondgebeuren.

Ja, voor de meeste mensen is dat zo.

Ja. Ik kan niet anders, zelfs als ik ziek ben en je voelt je niet goed, je moet dan in de zetel liggen met koorts of zo en je kan toch niets doen, dan nog kijk ik niet, ik weet niet wat het is, het lijkt een ingebouwde rem. Ja, ik vind dat een avondgebeuren, de haard brandt, de kaarsjes branden, de gordijnen is dicht.

Ja, dat is ook gezelliger.

Ja, ja, *voila* en tijdens de dag vind ik dat ... elk zijn visie hé.

Het is dan minder sfeervol?

Ja, en tijd verprutsen ook, want als je dan in de namiddag gekeken hebt, wat doe je dan? 's Avonds nog eens kijken? Ja, op den duur gang je voortdurend voor die buis hé.

Ja, dat is ook niet goed hé.

Nee, dat vind ik ..., nee, dat is niet aan mij besteed nee.

Ging u meer of minder tijdens de vakanties?

(knikt nee)

Dat maakt ook niets uit?

Nee, nee, nee. Maar in de vakanties, ik spreek dan over die in de zomer, dan is het goed weer en ik ben een enorm buitenmens. Dus in de zomer kijk ik sowieso minder televisie omdat ik buiten bezig ben en lang buiten bezig ben.

Ja.

Dat kent nooit een einde als ik buiten bezig ben, in de tuin, want ja, ik doe dat graag.

Ja, er is ook veel werk aan de tuin.

Ja en ik doe het graag ook, als je het doet omdat je het moet doen, dan kan je zeggen: 'Kijk, ik stop om vijf uur.' Maar ik stop als ik het echt niet meer zie zitten (lacht).

Ja.

(lacht) Als ik te moe word, maar dan is het dikwijls al zo laat en dan moet ik nog voor eten zorgen, dus er wordt sowieso in de zomer minder gekeken.

Ja.

En dat was met de film ook wel zo een beetje.

Dus u ging dan meer in de winter dan in de zomer naar de bioscoop?

Niet als tiener hé.

Niet als tiener, maar als gehuwde?

Maar als gehuwde, ja, ja.

Ok. Hoe ging u dan naar de film? In het begin was dat dus met de fiets en dan later?

Als tiener was dat met de bus en als we getrouwd waren was dat met de auto, er was toen nog geen probleem om te parkeren, je kon je auto nog overal kwijt.

Ja, nu is dat al iets anders in de stad.

Nu is dat inderdaad iets anders.

Ging men dan in dagelijkse kledij of deed men speciale, zondagskleren aan?

Ja, toch wel.

Zondagse kledij?

Ja, ja, toch wel, ik maakte daar een klein feestje van hoor.

Ah ja?

Ja, het cinemabezoek was een gebeuren en naar een gebeuren stap je niet ..., je gaat bijvoorbeeld ook niet naar het theater, vind ik toch niet, in uw gewone kleren;

Nee, dat is waar.

Sommigen doen dat wel, maar ik ben daar niet mee akkoord.

Ja.

Alles op zijn tijd en als je je daar niet aan wilt aanpassen vind ik dat je daar maar beter wegblijft.

00:31:48

Ja, ok. Dan willen we het bioscoopbezoek een beetje reconstrueren en kijken hoe dat allemaal in zijn werk ging. Ik zal een paar vragen stellen, zodat we ons een beeld kunnen vormen, eigenlijk gaan we door de cinema wandelen van het begin tot dat de film begint. Wie kocht er dan het ticket wanneer u ging.

Oh, als ik met mijn ouders ging, dan sowieso ...

Uw ouders?

Mijn vader.

Uw vader.

Ja. Als ik alleen ging, dan natuurlijk ikzelf hé.

Ja.

En als ik dan verloofd en getrouwd was, dan was dat mijn man die dat deed hé, dat is de man die betaald.

Ja, ok.

In mijn tijd was er nog niet die emancipatie, dus zouden die gasten kwaad geweest zijn als je zelf wilde betalen, dat was vernederend.

Allee.

Ja, zeker.

Nu is dat anders.

Nu is dat anders ja, nu is het elk voor zich.

Ja, toen was dat inderdaad nog zo. En was er een rij om te wachten of kon je direct naar de kassa?

Soms wel, ja, we hebben toch dikwijls in het rijtje gestaan, geen uren hoor.

Nee.

Dat was dan ook niet aan ons besteed, als we zagen van “we gaan waarschijnlijk niet meer binnen geraken”, want dat gebeurde ook hé, dat de rij zodanig lang was, dat de film begonnen was, maar dat ze nog stonden aan te schuiven, maar toen kon je niet meer binnen hé; deuren dicht en dan kon je terug keren.

Ja.

Maar als wij zagen dat de rij te lang was, dan zeiden we, “kom, we gaan de volgende keer terug komen, hij zal wel verlengd worden.”

Ja, ja.

Dan stapten wij op.

Ja, ok. Kon je buiten het geluid van de film al horen?

In de *entré*, waar de kassa was, ja, daar wel.

Dat kon je horen?

Ja, ja.

En was dat om de mensen zo een beetje te lokken?

Goh, ja, om de sfeer al wat op te bouwen zeker, want anders sta je daar toch maar in een doodstille hall.

Ja.

Ja, ik heb mij daar nooit geen vragen bij gesteld, ik denk dat dat de bedoeling was, van ons al een beetje in de sfeer te brengen.

Ja. Waren er verschillende soorten tickets?

Heel vroeg, dat weet ik niet, maar later wel hé, je had mezzanine, dat was al iets duurder, dat was dan achteraan, met loges helemaal achteraan. Loges, dus aparte indelingen waar je met twee of met vier kon inzitten. Ja, ja, er was verschil.

Ja.

En qua prijzen ook, want ja, de beste plaatsen zijn achteraan.

Ja, dat is waar en was er daarop controle of kon je een goedkoper ticket kopen en gaan zitten waar je wilde.

Wel, de juffrouw toonde uw plaats hé.

Ja, dus er was controle.

Nu niet meer.

Nee, nu is er ook maar één ticket meer qua plaats.

Er is geen verschil meer, qua prijs ook niet.

Wel voor studenten.

Ja, ja.

Maar niet qua plaats.

Nee, niet qua plaats. Wel hebben bepaalde groepen vermindering, maar niet qua plaats, maar toen was dat wel zo. De ouvreuse die met haar lamp je plaats aanduiden en eens je zat, moest je blijven zitten, want het was pikdonker. Dat zou dan opgevallen zijn ook hé.

Ja.

En dat zou ook maar hypocriet zijn van minder te betalen en dan achteraan gaan zitten.

Ja.

Sommige mensen zouden dat misschien wel durven doen, maar dat heb ik bij mijn weten toch niet beleefd. (lacht)

Nee, maar je weet nooit hé.

Ja, ja, maar sommige mensen ...

Ja, waarschijnlijk. Was er dan nog een portier en zaalpersoneel? Je had al die juffrouw en dan ...

Ja, dus die ouvreuse, die met een licht rondliep en ah, die verkocht programma's ook hé.

Ah ja.

Dat was dus een vouwblaadje en daar stond dus de korte uitleg van de film in die je ging bekijken, maar daar stonden eventueel ook andere films in die speelden in de andere zalen die dan van dezelfde groep waren, of de films die voorzien waren voor die zaal voor de volgende week of de week nadien.

Ja.

Dat je al eens kon zien en kon lezen van 'Tien, volgende week spelen ze dat en met die en het gaat daar en daar over.'

Ah ja, en was er een portier of niet?

Ja, er was een kaartjesscheurder, een meneer bij wie je je ticketje moest geven en hij scheurde dat dan en hij hield ook de deur open.

Ah ja.

Dus dat was dan vernietigd hé, dus kwestie dat je er dan niemand anders mee zou laten binnengaan.

Ah ja, ok. En hoe zag de bioscoop er uit? Je hebt er zoveel gezien.

Ja, allemaal anders.

Misschien dan eerst de Casino bespreken, waar je vooral in je jongste jaren naartoe ging.

Ja, dat was met tulpen aan de muur met indirect licht, dat is eigenlijk alles wat ik mij herinner. Die stoelen waren natuurlijk nog niet geborduurd, nog niet met fluweel overtrokken zoals nu.

Nee.

Die stoelen van de Metropole, dat lawaaiërig geval dat ik je vertelde.

Ja.

Dat zie ik nog voor mij, dat waren echte houten planken, een heel klein beetje gebombeerde, dat uw achterste daar toch een beetje kon invallen, maar voor de rest, absoluut niet comfortabel, je had ook niet zoveel beenruimte, die rijen stonden allemaal zo dicht tegen mekaar. Nu is dat, zelfs voor grote mensen zoals ik een luxe, je kan je benen eens over mekaar leggen, ze zelfs uitrekken.

Maar toen was het toch twee uur, een uur en een half met opgetrokken knieën in de zaal hoor.

Ja. Is er zo'n zaal die u echt is bijgebleven qua interieur?

De Capitole was een mooie zaal, de Majestic was ook een mooie zaal, die hadden boven, als ik het mij nog goed herinner; de Capitole en de Majestic ook denk ik, een soort overloop, een grote *planché*, waar je dan tijdens de pauze een beetje je benen kon uitstrekken. Je moest dan zelfs niet buiten de zaal gaan.

Ah ja.

Zo een beetje wat je nu hebt bij de Decascoop, maar dat is een enorme hall, omdat al die zalen daar ...

Ja, ja.

Maar dat had de Capitole en de Majestic had dat ook, maar in het klein dan.

Ja.

En dan kon je door een groot venster die in de overloop uitkwam, kan je naar de Veldstraat kijken.

Ah ja.

Over de Majestic spreek ik nu.

Jaja, ok.

En als daar dan speciale films waren met receptie, dan werd er daar een glas gedronken.

Ah ja, de receptie was dan daar.

Ja.

Het waren dus meestal klapstoelen.

Ja.

Dus die vraag vervalt. Was er een gordijn in de meeste cinema's?

Ja, ja.

Ja. En was er verwarming in de cinema of ... ?

(blaast)

Herinnert u zich soms dat u koud had in de winter of zo?

Ja, ik denk wel als kind dat ik nog koud gehad heb, ja, maar later niet meer hoor.

Dat was dan in de Casino of zo?

Ja, in de Casino, ja. Ofwel was er daar wel verwarming, maar niet voldoende.

Ja.

Ja, want toen was het vloer, nu is dat allemaal tapijt, maar toen was het vloer, dus dat is ook al *kouwelijker*, je zit stil, dus je bloedcirculatie is nul. (...)

00:38:57 Was er versiering in de zaal?

Vroeger wel, toen gingen er foto's van de meest bekende sterren, ik spreek nu nog altijd over cinema Casino hé en ook, als je binnen ging ... (...)

00:39:53 Voila, over de versiering.

Wel, de versiering, als je dus binnenkwam, er was dus bij cinema Casino een brede, lange gang waar je door kon en dat ging vol met foto's, van je, in die tijd, de meeste ..., Johnny Williams en al.

Van acteurs dan?

Ja, Harry Garson, Gregory Blackton en zo voort, goh ja, de grote sterren, dat ging daar.

Ja, en was het er netjes in de bioscoop, of was het ...?

Ik had wel die indruk.

Ja, het was dus eigenlijk gekuist.

Ja, ja, ik heb mij nooit de opmerking gemaakt, niet als kind, niet als tiener, van: 'Amai, het is hier vuil.'

Ok. En als u in de zaal zat, kon je dan de infrastructuur zien, dus de projectiekamer of zo?

Ja, als je omkijkt zie je een gaatje, waar er licht uit komt, die lichtstraal, dat is alles wat je ziet.

Ja, dus de projectoren zelf kon je niet zien?

Nee, nee, nee, ook niet de persoon die ze projecteerde, daar had je geen inkijk in.

Ok en dan hoe verliep een programma, waren er reclamefilmpjes of dia's ...

Het begon dus, normaal gezien, als je ...

Als je op het goeie moment binnen kwam.

Als je op op het goeie moment binnen kwam (lacht), had je dus eerst het
journaal.

Ja.

Dat dus heel belangrijk is, want de mensen ..., nu zien wij elke dag journaal.

Ja.

Ze geven dat niet meer, waarom, wel niemand zou zich daar nog in
interesseren hé.

Ja.

Maar toen was dat het weekjournaal, dus alle belangrijke feiten werden
opgenomen en geprojecteerd in hét journaal.

Ja.

En ja, de mensen vonden dat, wel, alles wat er gebeurd was wat er in de krant
stond, dat zagen ze nu op beeld hé.

Ja.

Er werd daar heel veel belang aan gehecht. En toen, na het journaal was er dan
de bijfilm zoals we zeiden.

Ja.

Dat kon een tekenfilm zijn, dat kon een slapstick zijn.

Ja, ja.

Wel ja, een kortfilm.

Ja.

Maar het was altijd zo dat er altijd iets vóór de hoofdfilm kwam.

Ja. En dan was het de hoofdfilm.

Ja.

En waren er reclamefilmpjes of zo?

Publiciteit, niet dat ik weet, nee, nee, want nu heb je wat heel hinderlijk is,
zowel op televisie als in de zaal.

In de zaal moet je tegenwoordig gewoon een kwartier later komen en dan mis je de publiciteit.

Ja.

Het is eerst een kwartier reclame en dan de film, dus als je dat weet ....

Ja, dat deint altijd maar uit.

Ja, dat is waar.

Die reclameblokken, dat deint altijd maar uit. En wat mij ook stoort tegenwoordig, dat is dat het zo, zo geweldig luid is, het volume is zodanig opgedreven in die zalen, ik kan daar moeilijk tegen, ik word daar zenuwachtig van.

Ah ja, ja, het is soms te luid, ja.

Het gaat over mijn grenzen, ik vind het soms niet meer genietbaar. Niet de film hoor, maar de reclame blokjes dat is (zucht), om dopjes in je oren te steken, waarom ze dat doen? Ik vind het niet heel aangenaam, in tegendeel, mij stoort het, misschien dat de jeugd daarvan houdt?

Ik denk dat de jeugd al zo gewend zijn van luide dingen te horen ...

Ze zijn al half doof hé, als hun muziek in hun kamer en in hun auto zo luid staat, het schijnt hé.

Ja, maar dat zal wel waar zijn, als je sommige mensen ziet, die zijn wel half doof.

Maar bij mij is dat nog scherp, het is nog niet versleten, dus voor mij is dat teveel.

Ja, maar ik versta dat, voor mij is het soms ook te luid.

Maar ik denk ook dat er jonge mensen zijn die dat ook vinden, niet iedere jonge mens is zo gesteld op lawaai hé.

Nee, maar ja, veel kan je daar niet aan doen.

Maar toen had je dat niet, nee, toen was dat aangenaam qua geluidsterkte, ja.

Ja en er waren dus maar twee films, enkel de bijfilm en de hoofdfilm en ...?

En het journaal.

En het journaal, maar niet nog een extra film of zo?

Niet dat ik mij herinner, toch niet, nee, nee.

00:43:16 **Ok, dan gaan we een beetje kijken hoe u de bioscoop ervoer; wat was het imago van de bioscoop, in die tijd?**

(Kijkt verbaasd)

Het imago, werd het als populair om naar de bioscoop te gaan ...

Ja, zeker, zeker, het was één van de weinige verstrooiingen die de mensen toen hadden hé.

Ja.

Bijna niemand had een auto, de mensen trokken in het weekend niet naar her en der, zoals naar de zee bijvoorbeeld. De mensen bleven thuis, er was toen nog geen televisie, er was niet veel hoor als verstrooiing, de cinema, dat was ..

Het was populair en iedereen zag het ook als iets positiefs?

Ja, ja zeker.

Ja. En herinnert u zich nog iets van de prijs of alternatieven voor de inkom, behalve die reductiekaart die u had?

Ja, maar ik ken zelfs die reductie niet meer, behalve dat ze zeer gevoelig was, zodanig dat ik voor die prijs twee keer kon gaan, maar ik ken geen prijzen meer, daar moet ik echt naar slaan en dat doe ik liever niet.

Nee, dat is inderdaad beter niet.

Ja, *voilà*, daar ben je niets mee hé.

Wat voor soort publiek had de bioscoop? Meer jongere of meer oudere mensen, meer de gewone mens of eerder de elite of zo?

De gewone mens, als kind heb ik daar geen aandacht aan besteed, dus dat kan ik u niet zeggen, maar dat zal de gewone mens geweest zijn denk ik. Maar qua leeftijd kan ik u ook niets over zeggen, want als kind lette ik daar ook niet zo op, maar later, nu nog, zie je meer jonge mensen dan ouder.

Dus dat was toen ook al, in uw tienerjaren?

Ja, toen wel, als kind kan ik daar niet op antwoorden, want ik weet het niet meer, maar als tiener waren er meer jonge mensen, *allee*, jong, daarmee bedoel ik geen tieners en twintigers, jonge mensen tot de veertig jaar.

Ja, ja, ja.

Jonge mensen, ja, overwegend jong volk.

Hoe was de sfeer voor, tijdens en na de filmvoorstelling? Werd er commentaar gegeven over de film?

Vroeger gebeurde dat wel meer.

Ja.

Dat mensen hun stem lieten hoor, *allee*, nu is dat ontoelaatbaar, je moet je mond houden. Je mag natuurlijk lachen, dat wel.

Maar niet meer praten.

Nee, niet meer praten of commentaar geven, van: '*Allee*, wat doet die nu weeral.' Vroeger wel hoor, er werd toen ook meer meegeleefd, ja, men voel zich bijna persoonlijk betrokken bij het gebeuren.

Ja. Werd er dan na de film ook nog nagesproken?

Nee, dat niet.

Nee, dat niet.

Voor mijn ouders was de kous af, als we buiten kwamen was de kous af.

En als u tiener was?

Ja, toen wel, toen wel, ja, ja, ja.

En werd er gegeten in de bioscoop?

Gesnoept, maar niet gegeten.

Niet zoals nu, met popcorn en chips?

Nee, nee, nee, nee, er was een pauze ... een klein snoepje hé, want ik kreeg geld om snoepjes te kopen hé. En er waren *bollekes* ... maar geen chips, geen popcorn, geen dranken.

Er werd niet gedronken?

Nee, limonade, dat was er niet, je kon juist een frisco gaan halen.

In de pauze was er alleen maar frisco?

Ja, in de pauze en dan had je ook de tijd om hem op te eten.

Ja.

Tijdens de pauze hé.

Werd er gerookt in de cinema?

Nee, dat heb ik nooit geweten.

Heb je soms ruzies of rellen meegemaakt?

Nee, nooit.

Werd er op de film gelet of was het meer gewoon gezellig gaan zitten en babbelen?

Nee, nee, de film was het belangrijkste.

De film was het belangrijkste.

Ik vind dat er over heel mijn leven, bij al mijn bioscoopbezoeken, vind ik dat alle mensen enorm geïnteresseerd zijn in de film.

Ja.

Niet dat er getetterd wordt, nee nee.

Er was dus een pauze. Wat betekende de bioscoop eigenlijk binnen de gemeenschap?

(Kijkt raar)

U had gezegd dat de mensen dat positief vonden.

Een eerste klas verstrooiing.

Ja.

Het weinige wat de mensen hadden, wat was er? Thuis: kaarten, keuvelen aan de deur.

Ja.

Ik spreek van de gewone mensen hé.

Ja, ja.

's Avonds eens keuvelen aan de deur, een spelletje kaarten, de mannen gaan kaarten op café en dan bowlen.

Ja.

Ja, er was niet veel hé.

Nee.

Er waren geen tijdschriften, mensen konden dat niet betalen, er waren er misschien, ik weet het niet, ah, ik was wel als kind geabonneerd op Piccolo.

Ik ken dat niet. (lacht)

Dat kan ik geloven, (lacht), ik was een peuter, *allee*, heel heel jong, het feit dat ik al zo geobsedeerd was door film, hadden mijn ouders mij geabonneerd op Piccolo en dat was een zuiver filmblad, zuiver hé, daar stond niets anders in.

Ah ok.

En dat was met grote foto's van Rita Hayworth en zo. Ik knipte dat uit en ik klasseerde dat, echt hoor, ik ben daar altijd enorm mee bezig geweest.

En stonden er nog recensies van films of zo, ...

Ja, maar daar was ik te klein voor om dat au serieus te nemen, om dat te lezen, om dat uit te diepen, dat zal er wel ingestaan hebben hoor, maar bij mijn weten heb ik mij daar toen niet voor geïnteresseerd.

Het waren de foto's?

Ja, de foto's, amai, mooie foto's van al die mooie sterren.

Ja, waarschijnlijk, dat moet wel impressionant zijn.

Ja en het was nog in wit-zwart, er was nog geen kleur.

00:48:28

Ah nee, in die tijd. Dan, hoe ervoer men de bioscoopervaring; wat betekende het om naar de bioscoop te gaan? Verstrooiing eigenlijk, maar was er nog iets?

Beloning voor de werkweek.

Ja.

Een echte beloning, zoals mensen gaan uit eten op de zondag of ze nu naar de zee rijden.

Ja.

En wij gingen naar de bioscoop.

Ja. Wat betekende de bioscoop in uw persoonlijke levensgang?

Heel belangrijk, het belangrijkste eigenlijk uit mijn jeugd.

Het is eigenlijk dat je in het begin van de week al naar uitkeek om naar de bioscoop te gaan?

Ja, ja (enthousiast), ik heb het je in het begin al gezegd dat er vrijdag al werd gedacht van: 'Goh, morgen naar de cinema' en de zaterdagmorgen, 'Goh, vanavond is het cinema,' ja, ja, ja.

U was er veel mee bezig?

Ja, zeer zeer mee bezig, ja, ja, dat heeft me in beslag genomen.

Hoorde een bioscoopbezoek bij een speciale gelegenheid?

Nee.

Nee, u ging iedere week hé?

Ja. Niet speciaal voor verjaardagen of zo, als die verjaardag op een woensdag viel, dan werd er niet naar de bioscoop gegaan, dat was een weekendgebeuren hé.

Ja. Was het bioscoopbezoek een act van rebellie? Zo dat je eigenlijk een beetje tegen uw ouders keert en zo?

Oh nee, absoluut niet.

Nee, want uw ouders gingen zelf ook.

Voilà. Aan het bioscoopbezoek is er voor mij enkel maar positieve ...

Positieve ervaring?

Positieve ervaring mee verbonden.

En was het een sociale activiteit?

Je bedoeld of we het in een groep deden?

Ja, of als u ging, of u dan met de mensen praatte?

Nee, nee, dat is ook niet mijn aard, ik ben nogal veel op mijzelf.

Ja.

Dus ik klamp niet graag mensen aan, als ze mij aanklampen, vind ik het ok, maar ik zal het zelf niet doen. Dus wie tegen mijn babbelt, krijgt direct een antwoord, ik ga daar direct op in, maar ik zal het zelf niet doen.

Maar na de film, was het niet zo dat iedereen nog wat nableef om nog wat te praten?

Oh nee, nee, dat was niet alleen in mijn geval, dat was voor iedereen, iedereen haastte zich naar huis, want het was toen al wat laat, naar de auto of naar de

bus. Misschien is dat nu meer onder de jongeren, dat die in groepjes blijven hangen, maar in mijn tijd niet, nee.

Het was dus voornamelijk ontspanning, dat heeft u al gezegd.

Dat is zeker.

En werd het ook ervaren als een culturele uitstap, of werd dat zo niet gezien?

(Denkt na) Bij sommige films, kan ik wel zeggen dat de inhoud zo indringend en diepgaand is, dat het dan cultureel wordt, omdat je het personage uitdiept, je tracht erachter te komen, wat zijn zijn bedoelingen. Sommige films laten, ik heb het u al gezegd ...

Ja, ja, een open einde.

Een open einde, ze laten het aan u om de betekenis aan te geven, in die zin ben je dan wel een beetje met psychologie bezig hé.

Ah ja, een beetje de karakters uitzoeken.

Dus, de types uitdiepen en ja, de beweegredenen achterhalen, de motieven, waarom dit en waarom dat, je loopt daar mee bezig hoor. Ik weet niet of dat nu een culturele bezigheid is hoor, maar in zekere zin is het het scherpere van de geest hé.

Ja. Wordt het bioscoopbezoek soms geassocieerd met iets anders, zoals een afspraak, of een cafébezoek, of gaan dansen of zo?

Nee.

Nee, het is alleen naar de bioscoop gaan.

Daarvoor ging ik iets gaan eten.

Ah iets gaan eten.

Iets gaan eten, eventueel naar een vriendin, ja, dat wel, maar na de film ging ik naar huis, ik ben nooit een nachtmens geweest, *allee*, in die periode.

Ja. Hoe ervaart u nu de veranderingen in het bioscooplandschap, want er zijn heel veel bioscopen weg en er zijn meerdere zalen.

Ja, meerdere zalen, dat is wel aangenaam, omdat; je bent binnen, zoals in de ...

Decascoop?

Decascoop, er is daar een grote hall, je kan daar iets drinken, je kan daar snoep kopen, je kan daar misschien iets eten, ik weet het niet ... ik denk het niet.

Ik denk het ook niet.

Nee, je kan daar rustig zitten, er zijn daar zetels en zo voort, vroeger had je dat allemaal niet. Dat is dan pro. Maar contra is dat de films dan, naar mijn mening te commercieel zijn.

Ja.

Dat er weinig goeie films zijn, *allee* ja.

Dat ze proberen om de zalen soms te vullen?

Ja en om het grote publiek te trekken. Ik zie wel eens graag een actiefilm, maar dan wil ik daar niet voor betalen en mij verplaatsen.

Dan liefst via tv, want dat is gemakkelijker.

Voila, dat zie ik dan graag, het moet niet altijd zo hoogstaand zijn hoor voor mij om mij eens te vermaken, ik zie graag eens een actiefilm, maar niet om te zeggen van, 'Ik ga daar naartoe.' Ik ga sowieso niet veel en al zeker niet naar zo'n films.

Als u gaat moet het echt de moeite waard zijn?

Ja, zoals bijvoorbeeld 'The Piano', dat had ik eerst op de televisie gezien, maar ik vond dat zo'n prachtige film: 'Dat moet ik zien op groot scherm.'

Ah ja en ze hebben hem dan nog eens opnieuw ...

Ja, ja, ja en daar ben ik nog een speciaal voor naar de bioscoop gegaan en dan heb ik hem nog op video gekocht ook.

Ja, ja.

Omdat dat altijd nog beter is dan wat je zelf opneemt.

Ja, dat is waar.

Een andere kwaliteit.

00:53:41

Dan over de verzuiling van de bioscopen, wat is dat nu precies? Dat is met socialistische bioscopen, katholieke en misschien ook liberale, dat weet ik niet. Dat zijn dus allemaal verschillende verenigingen die hun eigen bioscopen hebben en dan zou ik willen weten of u dat ervaren heeft?

Nee.

Nooit?

Nee, nee, nee. Ik ging naar alle zalen, ik weet zelfs niet tot welke groep die zaal behoorde, ik heb dat nooit geweten, dat heeft mij nooit geïnteresseerd, voor mij stond de film voorop.

En heeft u soms katholieke waarschuwingen gehoord tegen de films, bijvoorbeeld de pastoor of de school die zei van: ‘Naar die film mag je zeker niet gaan, want ...’

Nee, nee. Ik ben wel naar een vrij onderwijs gegaan, dus daar hielden ze zich niet mee bezig om u te waarschuwen, met pastoors heb ik weinig contact gehad, dus die konden mij ook al niet aan mijn oren hangen (lacht).

Dat is beter zo hé.

Nee, nee, dat heb ik nooit ervaren.

En heeft de school nooit iets anders gezegd over film?

Nooit afgeraden of aangeraden, nee.

00:54:47 **Ok, dan gaat het een beetje over de films zelf; wie bepaalde de filmkeuze?**

Mijn ouders dus hé, als kleine *uk* ga je mee, later ikzelf en dan met mijn verloofde, later mijn echtgenoot, ja, in overleg.

Ja.

Er is genoeg aanbod dat je iets kan kiezen dat je allebei graag ziet.

Ja.

R2: Zodat niemand zijn goesting moet breken voor de ander, je kan altijd iets kiezen dat voor beide past, zo deden wij dat, ja. Televisie hadden we pas later, ik ben geboren in '41, hij in '39, dus hadden we maar één televisie en naar wat gingen we kijken? Wel we smeten een muntstuk op, als het let, dat zijn de letters, was, dan was het mijn keuze en als het kop was, dan was het mijn echtgenoot zijn keuze. *No* probleem, geen discussie (lacht).

***Allee*, dat is een handig systeem, ik zal dat ook moeten doen met mijn broer.**

(lacht) Ja, ja, ja, als je maar één televisie hebt, wat? ‘Oh vandaag, dat zou ik willen zien, maar morgen, dat zou ik ook willen zien hoor.’ Ja, maar dat is al twee dagen dat die ander op zijn tandvlees bijt.

Ja, dat is waar.

Dus zo deden wij dat.

Dat is een handig trucje, een goeie tip. (lacht)

(lacht)

En wat bepaalde eigenlijk de filmkeuze? Bijvoorbeeld het succes van de film in de andere landen, of de herkomst van de film, of de sterren die in de film meespeelden, of meningen van anderen, of genre, of de reclame?

De genre en het verhaal.

Genre en verhaal en de recensies ook van ...

Ja, zoals bijvoorbeeld, *science fiction*, daar geniet ik niet van.

Nee.

Daar kijk ik zelfs niet naar op de televisie. Ik ben daar dus nooit naartoe gegaan, in mijn tijd was dat nu wel wat minder, maar ik zou mij nooit verplaatst voor een *science fiction* film. Ik zie graag psychologische films, thrillers, zoals bijvoorbeeld mijn lievelingsregisseur is ... goh.

Als je er moet opkomen is het soms moeilijk hé.

Ja, een Fransman.

Ik zal hem dan niet kennen denk ik.

Het is niet Godard. ... Het zal mij misschien wel invallen, ik zal ...

Binnen tien minuutjes of zo zal dat wel komen.

Voilà, dan gaat dat vanzelf. Psychologische films en thrillers, psychologische thrillers, dat is het genre dat ik graag zie.

Waar dat je een beetje bij moet nadenken dan?

Ja, en de spanning ook, ik kijk graag naar films waar de spanning opgebouwen wordt, naar de climax en dat het één vraagteken is. Voorspelbare films interesseren mij minder, ik heb graag dat ze mij in spanning houden, dat ze mij bezig houden tot het einde.

Ja. En welke acteurs er in speelden, maakte dat een verschil uit?

Ja, dat speelde voor mij een hele grote rol, er zijn acteurs die ik heel graag zie en sowieso, je kiest een acteur, omdat alles wat je van hem of haar ziet, je dat goed vindt.

Ja, de acteur bepaald ook je keuze.

Bijvoorbeeld, Romy Schneider zag ik heel graag spelen, goh, Philippe Noiret.

Eerder Franse films dan?

Nee, nee, ik spreek van die oude, nu is het Clint Eastwood die ik graag zie spelen, dat vindt ik een hele goeie acteur en hij maakt hele mooie films ook. Mel Gibson, is ook een heel goeie acteur. (denkt na) Susan Sarandon, Meryl Streep.

Het zijn er ook nog veel hé.

Oh ja, het zijn er enorm veel, in feite had ik een lijstje moeten maken.

(...)

Ja, Michelle Pfeiffer, George Clooney.

Ja, die zie ik ook graag spelen.

Ja, die is goed, maar ik zie even graag 'Rambo' hé.

Ja, ja.

Omdat dat actie is, maar dat is een ander soort film, ja, hoe zou je dat zeggen, dat is verzet van een ander orde, maar ik spuug daar niet op hoor, je hebt mensen die daar niet voor zijn, maar ik zie hem graag bezig en hij doet al zijn stunts zelf, ik vind dat al een hele verdienste.

Ja, das is waar, als je dat ziet ...

Ja, maar hij haalt gevaarlijke trucs uit, hij doet dat allemaal zelf.

Ah, dat is knap.

Ik vind dat ook.

Kijk je soms of de film succes had in andere landen? Bijvoorbeeld als de film eerst in Amerika speelde en daar succes had?

Nee, dat beïnvloedt mij weinig, want tenslotte, de smaak van het grote publiek is daarom nog niet mijn smaak hé.

Ja, dat is waar.

Ik lees het verhaal, ik kijk wie hem gemaakt heeft. (denkt na over haar lievelingsregisseur) Goh, wie was dat nu weer.

Ik kan niet helpen, Godard ken ik wel omdat we die gezien hebben.

(denkt na) Het zal niet lukken hé, het is een oudere mens, in de zeventig, hij heeft een bril.

Van welk land?

Fransman.

Fransman, dat zijn er toch al een stuk minder, dan als het een Amerikaan was.

Ah ja, er worden zeer weinig Franse films gemaakt, de Franse filmindustrie is enorm ...

Teruggezakt, vroeger waren het er veel meer.

Dat is waar, als ik een jong meisje was, dan was er een overproductie aan Franse films en goeie films. Maar ook het chanson is teruggeschroefd hé. De Franse zangers hoor je niet veel meer.

Niet zoveel meer.

Nee, niet zoveel meer.

De meeste zijn ouder hé.

En Engelstalig hé.

Ja.

Het is meestal Engelstalig, ja.

Ja.

Ja, dat richt zich op de jeugd hé.

Ja, maar toch, die oude Franse liedjes vind ik ook wel mooi.

Ja, ja, maar het gros mikt naar Engelstalige liedjes en cd's.

Wat herinnert u zich nog van de films? U heeft al een aantal films benoemd, maar zijn er nog meer oudere films dat u echt herinnert, van in uw kindertijd of uw jeugdijaren of zo?

'Stromboli', dat vond ik ook heel mooi met Ingrid Bergman, dat is gemaakt door Rossellini, dat was ... als je dat nu ziet, dan zie je dat het geluid, ... maar in mijn tijd, was dat een heel mooie en artistieke film.

01:01:32

Ja. Hebt u ooit hinder ervaren van de filmcensuur, dat er stukken van de films uitgeknipt waren of sommige films kinderen niet toegelaten waren of zo?

Ja *tuurlijk*, kinderen niet toegelaten wel.

Had u daar hinder van?

Als ik niet binnen mocht, dan gingen mijn ouders niet.

Dat zou anders maar *ambetant* zijn dat u buiten moet wachten tot uw ouders terug komen.

Wel ja, *voilà*, met mijn snoepzakje een uur en een half buiten staan (lacht).

(lacht) Het zou een gek zicht zijn.

Ik zou er zeker niet naar uitgekeken hebben de hele week (lacht).

(lacht) Ja, dat is wel waar.

En later, ik was tiener en ik mocht binnen.

Ja, en had u nooit gemerkt dat er stukken uit de film geknipt waren of zo?

Bij mijn weten niet nee.

Niet gemerkt.

Ja, ze doen dat wel op een manier, als je het niet leest in de recensie, dat je het niet kan merken ook hé.

Ja, ik weet het niet, sommige stukken die we in de les zagen, daar kon je duidelijk zwarte stukken zien of dat het verhaal totaal niet meer klopte.

Is het waar?

Ja, of het geluid dat niet meer klopte met het verhaal.

Oei oei, dat het opgeschoven was.

Het was echt erg.

Ja?

Maar ja, dat zijn misschien extremen die ze ons hebben getoond hé.

Ze zullen u waarschijnlijk de deze hebben getoond waar het extreem was, want als het praktisch niet opvalt, dan leer je daar niets van hé.

Ja, dat is waar.

Maar bij mijn weten, is dat niet... wel anachronismen, maar mijn vader wees mij daar dan op, bijvoorbeeld in een historische film, met Romeinen en dan een polshorloge.

Ah, dat was 'Ben Hur' waarschijnlijk.

(Knikt nee)

Nee, was dat niet die film?

Mijn vader heeft die niet kunnen zien, ... het was in ieder geval zo'n dingen, mijn vader zag dat allemaal en hij zei dat dan achteraf.

Ja.

Maar ikzelf was te klein en als ik ouder was, dan werden die kemels niet meer geschoten.

Nee, er werd er dan meer op gelet.

(lacht) Meer op gelet.

Men heeft er iemand speciaal voor in dienst die daar moet op letten.

Ja, ja, ook in de omgeving, dat er geen dingen te zijn zijn, dat er geen plakkaat zijn van Coca Cola in de jaren '30 of zo.

Ja, dat is waar.

Nu letten ze daar op, maar in de tijd, ja.

Ze hadden ook niet zoveel geld ...

Voilà, nu gaat dat over miljoenen hé, toen was dat een heel stuk minder hoor.

Bleef de filmervaring gebonden aan het bioscoopbezoek, of zocht u naast de vertoning nog verdere informatie op zoals recensies, interviews en zo?

Ja, later wel, dan was mijn bioscoopbezoek gebaseerd op recensies dus.

Ja.

Ik zou nooit naar Gent zijn gestapt en gezegd hebben: 'De eerste de beste cinema naar binnen.' Daar ging het hem niet om, als kind wel, maar later, als ik zelf mijn keuze mocht maken, dan was het wel, enfin ja, afgestemd op wat ik erover las. Ik keek dan ook naar film ... goh, hoe heette dat nu ook weer met Jo Röpke, Jo Röpke had iedere week dus een filmmagazine, waar hij de nieuwe films in besprak, dat volgde ik allemaal, dan weet je al een hele boel hé.

Ah ja, dan was je al voorbereid in feite.

Dan ben je voorbereid, dat was dan wel zijn visie, maar kom, dat zijn mensen die iets van film weten, die daar jaren mee bezig zijn, dus daar kun je je daar wel op baseren.

En als zij zeggen: 'Hij is goed' en u bent gaan kijken en u vindt hem ook goed, dan kan je weten dat je er op mag vertrouwen hé.

Voilà, voilà.

Zo is het dus?

Ja.

Dus eigenlijk was u een echte filmfan?

Ja, ja.

Een overbodige vraag eigenlijk.

Ja, nog altijd hoor, maar dan thuis, het blijft film, ik zou veel kunnen missen hoor, maar niet mijn televisie.

En niet de films die ze er op spelen.

Nee, niet mijn televisie. Jaja, ok, de films, inderdaad, want je kan een hele avond naar tv hebben gekeken en geen enkele film hebben gezien hé. Maar film is nog altijd heel belangrijk, want als ik spreek van televisie is het in de eerste plaats film en ook duidingprogramma's, documentaires, daar kijk ik zeer veel naar.

Ja, ja. Ok, ik heb al mijn vragen gesteld, want de volgende is overbodig; u kijkt nog steeds naar films.

Ja, nog altijd filmfreak, tot in de kist (lacht).

Hopelijk is dat dan nog heel ver weg (lacht)

Hopelijk (lacht), ik hoop het, ik hoop het ja.

01:06:11 Ik wil dan nog vragen; is er nog iets dat je wil vertellen of vragen, "dat zou ik nog willen vertellen, dat heeft u niet gevraagd"?

Wel één ding zou ik u nog willen zeggen, wat op mij als kind enorm veel indruk maakte dat was die leeuw van Goldwyn.

Ah ja, ja.

Ja, ja, goh, wat was dat nu alweer Goldwyn Mayer?

Dat weet ik niet precies.

Ja, GMG (denkt na)

Was het niet MGM?

Metro Goldwyn Mayer, het is anders, MGM.

Ja.

Dus dat was een filmmaatschappij en daar kwam daar een grote leeuw op, zo een soort van een schild, met twee pamfletten opzij en in het midden kwam een grote leeuwenkop en die deed 'Wgrrrrrrrrraaaa' (doet de leeuw na).

(lacht) Ik heb dat nog gezien.

Ja, en dat was dan de start van de film, toen kwam de generiek en we waren vertrokken.

Ja. Het had dan ook zo'n grote impact op u dan, als kind?

Ja, als kind, die leeuw hé, ik hou ik heel veel van dieren, dus dat was dan de twee aan mekaar gekoppeld.

Film en dieren.

Ja, film en dieren.

Beter kon het niet.

(lacht) En dan had je cinema Pathé, dat was een haan.

01:07:07 Ah jaja.

Een haan die kraaide, ja.

Inderdaad, we hebben dat nog geleerd, cinema Pathé.

Dat heb je nog geleerd? Maar ik heb dat nog gezien dus.
Oude Gentse bioscopen

Was er niet één in, ah ja, er was er één in Gent, Pathé, maar dan veranderd van naam.

Dat was een filmgroep hé.

Ja, ja, maar ik denk dat er ook een cinema ...

Ah, die zo noemt, cinema Pathé?

Ja, maar ik ben het nu niet zeker, maar ik dacht dat ik die in de lijst had gezien. (kijkt in lijst)

Ah toch nog. Ik zeg het u juffrouw er zullen er nog een pak zijn, maar ik ben zo blij, met die cinema Lido hé, want daar ben ik veel naartoe geweest.

Hier, Pathé, Walpoortstraat 15 (leest stukje voor uit boek)

Ah daar, daar is cinema Pathé geweest?

Blijkbaar, het was in de eerste plaats een theater, waar ook films werden gedraaid, de Pathé.

Ah ja, inderdaad, de Walpoortstraat, dat zal de oude Minard zijn.

Je had dan nog een Pathé in de Vlaanderenstraat, maar daar zijn geen verdere gegevens van.

Nooit gekend.

Pathé in de Veldstraat.

Ook niet gekend.

Als Théâtre Pathé en dan is het later de Majestic geworden.

Ah, op de plaats van de Majestic, ja?

Ja, later was het dan de Majestic. En een Pathé die later de Moderne werd, in de Drongensesteenweg.

Die ken ik ook niet. Maar ja, dat was allemaal ver, moeilijk te bereiken, want ik zeg het nogmaals, ik had geen auto, mijn ouders ook niet, dus het moest allemaal met tram en bus gebeuren.

Ja, en ook, die namen veranderen, dus het kan zijn dat het vroeger Pathé was en als u dan ging, dat het veranderd was.

U zegt Drongensesteenweg, dus daar ben ik nooit geweest.

01:09:04 Nee.

Het was Ledeberg, Destelbergen, Sint-Amandsberg, Heusden, Gentbrugge, Gent, dan later Gent, ja. Al de zalen van Gent afgedweild.

Amai.

(lacht)

Ja, maar dat is wel mooi als u dat heeft kunnen meemaken, want nu is dat allemaal weg.

Ja, die sfeer is nu anders hoor, als je nu binnenkomt in de Decascoop, het is natuurlijk luxueuzer.

En comfortabeler waarschijnlijk ook.

Comfortabel zeker, maar eigenlijk, de sfeer, dus dat intens beleven, dat was vroeger toch anders hoor, omdat het zo apart was hé. Nu zijn we dat gewoon, we doen van alles hé, we gaan twee keer per jaar op reis, de meeste toch, ik

niet, ze gaan ieder weekend wel ergens naartoe, er zijn geen afstanden meer.
Flat screens in huis en wat weet ik nog allemaal, we zijn eigenlijk verwend tot en met.

Ja, er zijn nu veel meer mogelijkheden als ontspanning.

Ja, *voilà*. Dus de bioscoop is maar een onderdeel, toen was dat de brok, dat was het voornaamste.

Er was niet veel meer.

Er was niet veel meer, nee.

Het was wel iets speciaals, het is mooi dat u dat nog heeft kunnen meemaken.

Ja, ik ben daar blij om en zo zijn er nog veel zaken hoor, juffrouw, die verdwenen zijn, waarvan je denkt, *amai*, het is toch spijtig dat de jonge mensen van nu dat niet meer gaan beleven.

Ja, dat is waar, het veranderd constant hé.

Ja, *tuurlijk*.

Het heeft zijn voor- en zijn nadelen.

Het heeft zijn voor- en zijn nadelen, soms denk ik een beetje meer nadelen.

Dat hangt er zo een beetje van af, we weten ook niet beter, we weten niet wat we missen.

Voor jullie is dat het geluk voor jullie, voor ons is dat een nadeel, wij kunnen vergelijken hé.

Ja, wij zullen dat binnen een twintig à dertig jaar waarschijnlijk ook wel doen, vergelijken.

Inderdaad, dat doet iedereen. (...)

01:22:15

Naam INT: Kevin De Ridder
Naam RES: Viviane Vande Velde (1941)
Titel: JAREN 1950

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:00   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?**

Ik denk dat ik toen een jaar of zeven of acht was, zoiets.

Rond welke leeftijd ging u het meest naar de bioscoop?

Dat zal toen wel een beetje sporadisch geweest zijn. Maar toen ik 11 jaar werd, ging ik redelijk frequent.

Wat waren uw overige bezigheden, vormen van amusement toen? Dansen, lezen, muziek, theater, radio, televisie?

Toen bestonden veel van die zaken nog niet. Maar een beetje later, toen ik een jaar of vijftien à zestien was, kwamen de eerste tv's op. Ik ging wel naar de dansles en soms naar een tentoonstelling die wat meer documentaire gericht was.

Kerkelijke activiteiten?

Wel, ik ging tijdens mijn vakanties bij verre familie van mijn grootmoeder, omdat ik te zwak was. Ik wou nooit eten. Ze hebben me toen naar Nevele bij verre familie gestuurd. Dat was een zeer groot gezin en daar kon ik de hele dag buiten spelen. En dat was in de hoop mijn eetlust een beetje aan te scherpen.

En hoe oud was u toen?

Ik ben de eerste keer gegaan toen ik zes jaar was.

En dat heeft geholpen?

Ze hebben me daar jaar na jaar naartoe gestuurd en dat was voor mij toch wel de gelukkigste tijd. Ik was zeer graag in dat gezin.

Hoelang bent u daar geweest?

Ik ging iedere paasvakantie en iedere zomervakantie. Een volledige vakantie.

Politieke activiteiten?

Nee.

Sportactiviteiten?

Nee, we hadden op school een beetje tuinles, maar geen sport.

Jeugdclubs?

Nee.

Andere vormen van clubs?

Nee.

**Wat was uw gezinssituatie wanneer u het meest naar de bioscoop ging?
Gezinssamenstelling?**

Mijn ouders waren gescheiden. Toen ik elf jaar was, ben ik bij mijn moeder gaan wonen. Zij had de gewoonte om elke zondag naar de film te gaan en ik mocht dan mee.

En met je vader?

Eigenlijk niet. Alhoewel ik me wel een film herinner met mijn vader, toen ik negen jaar was. Die film ging over Imasumak, iets over Zuid-Amerika, Boliviaë en zo. Toen heb ik gezegd dat ik ooit eens naar Peru ga, maar ik ben er nog altijd niet geraakt. Ik wil nochtans zeer graag gaan. (lacht)

Wat zijn uw eerste herinneringen van bioscoopbezoek?

Waarschijnlijk de spaghettiwesterns, de goeie en de slechte. En de indianen. Nu weten we natuurlijk dat in feite de indianen de goeie waren, maar dat wisten we indertijd niet natuurlijk. (lacht) Dat waren toch wel meestal de films waar je toen naar kon gaan kijken. Daarnaast waren er ook geschiedkundige films, bijvoorbeeld over het oude Rome.

Herinnert u zich nog concrete voorbeelden?

Iets over een circus, dat zeer indrukwekkend was. Ik denk dat ik die film wel 3 keer heb gezien, maar ik kan me de titel niet herinneren

Drie keer met je moeder?

Misschien ook wel eens alleen.

Wat zijn uw beste herinneringen van bioscoopbezoek?

De mooiste film?

Dat hangt daar zeker mee samen. Vond u het zeer leuk op zondag met je moeder naar de film te gaan?

Dat was een ritueel. Indertijd moesten de mensen een hele tijd aanschuiven vooraleer ze binnen konden. En tijdens de pauze kreeg ik een ijsje. Dat was zeer aangenaam.

Er was dus effectief een pauze?

Ja, er was een pauze. Er was ook een voorfilmje en actualiteit. Door het feit dat we geen nieuws zagen op tv, omdat er geen tv was, konden we een weekverslag zien. Belgavox was dat dan. Er was ook zoiets met een negertje. Dat was dan de aanloop, toen je reeds gezellig in de zetel zat.

Was de pauze tijdens de hoofdfilm of tussen de voorfilm en de hoofdfilm?

Tussen de voorfilm en de hoofdfilm. En ik denk ook wel eens tijdens de hoofdfilm, waarbij er dan met ijsjes werd rondgegaan.

Gaf u veel geld uit aan de bioscoop?

Nee. Ik had nooit veel geld (lacht). In die tijd had ik absoluut geen zakgeld. Toen ik veertien was, moest ik karweitjes doen om zakgeld te krijgen. Dat was dan nog heel miniem, maar dat verbeterde toen ik ouder werd, wanneer ik ook ging babysitten. Maar ik heb nooit iets voor niets gekregen.

Was naar de bioscoop gaan duur? Richtprijs?

Nee, ik denk dat we voor 20 franc wel naar de bioscoop konden. Voor zover natuurlijk dat ik me dat herinner en het zelf heb moeten betalen, want toen ik indertijd met mijn moeder ging, moest ik het niet betalen.

00:08:07

Waar woonde u op het moment dat u vaak naar de bioscoop ging?

In de Guldensporenstraat, aan het Zuidpark. En toen gingen wij gemakkelijk ofwel naar de Capitole, ofwel Select ofwel Century. Dat waren de drie zalen daar.

Is er een reden waarom jullie naar deze grotere zalen gingen?

De Capitole was dé filmzaal in Gent. De mooie films werden daar het eerst getoond en het was ook niet ver, we hadden indertijd immers geen auto. Noch parkeerproblemen (lacht).

Ging u in dezelfde buurt naar de bioscoop?

Trok u naar een bioscoop in een andere buurt, naar een ander dorp, naar een andere stad?

Nee, ik ben nooit in een andere stad naar de bioscoop geweest. Ik ben wel eens in de buurt van mijn grootouders naar een film gaan kijken, dat wel, maar toen was ik iets jonger.

Toen u bij uw grootouders op bezoek was?

Van mijn vier tot mijn elf jaar ben ik daar opgevoed. Dus de bioscoopbezoeken in deze periode. Later ging ik ook soms nog eens, toen ik daar eens was en mijn vriendinnen terugzag. Dan gingen we nog eens samen.

Bezocht u kleine of grote bioscopen?

Meestal de Capitole, maar ook wel eens Majestic in de Veldstraat. Er was ook nog een zaal in de Kortedagsteeg, Savoy, waar ik eens met mijn vader ben geweest en toen zijn we nadien een ijsje gaan eten daarnaast. Daar was een tearoom met livemuziek. Ik herinner me nog de zilveren bekertjes waar het ijs aan plakte. Ik maakte daar figuurtjes in en ik vond dat heel plezant.

Koos men een bioscoop of werd de keuze bepaald aan de hand van het filmprogramma?

Het filmprogramma.

Wat was uw favoriete bioscoop? Waarom? Naar welke bioscoop ging u het liefst?

Ik denk dat dat toch de Capitole was.

Waarom?

Het was aangenamer zitten en het filmprogramma was beter dan in de kleinere zaaltjes.

00:11:43 Met wie ging u naar de bioscoop?

Meestal met mijn moeder. Uitzonderlijk eens met mijn vader en vriendinnetjes.

Ging u met uw ouders, vrienden, echtgenoot of kinderen?

Later ging ik ook met mijn kinderen, waarbij we bij voorkeur tekenfilms gingen kijken. We gingen soms ook wel eens naar zangers kijken, bijvoorbeeld Nana Mouskouri, of naar de opera.

Was dat dan ook op regelmatige basis of eerder onregelmatig?

Eerder onregelmatig, als het paste.

Was er een verschil in locatie naargelang met wie je naar de bioscoop ging? Dus, hing de locatie samen met de persoon met wie je naar de bioscoop ging?

Nee.

Dus, puur de filmprogrammatie bepaalde de bioscoop?

Ja.

Was er een verschil in tijd (weekend, week) naargelang met wie je naar de bioscoop ging? Bijvoorbeeld in de week met een vriendin en ik het weekend met iemand anders.

Ik ben nooit tijdens de week naar de bioscoop geweest. Enkel tijdens het weekend.

Speelde school hier een rol in?

Natuurlijk.

00:13:22 **Ging u vaak naar de bioscoop? Wekelijks, tweewekelijks, maandelijks?**

Wekelijks.

Ging u meer of minder naar de bioscoop tijdens uw jeugdijaren? Ging u toen vaker dan later?

Ik ging vaker toen ik jong was.

Ging u meer of minder naar de bioscoop nadat u trouwde?

Nee. Ik ging uitzonderlijk, want ik had redelijk vlug mijn dochter en met een baby kan je moeilijk naar de bioscoop gaan. Daarnaast stak ik ook veel tijd in mijn werk. Dus, er schoot nauwelijks nog tijd over.

Dus, u hebt mijn volgende vraag eigenlijk al beantwoord. Mag ik stellen dat u minder naar de bioscoop ging wanneer er kinderen waren?

Ja.

En u ging dus ook duidelijk tijdens het weekend en niet tijdens de week?

Nee, ik ging niet tijdens de week.

Was uw bioscoopbezoek seizoensgebonden, zomer of winter?

Ik ging zowel tijdens de zomer als tijdens de winter veel, dat maakte niet uit. Dat betekent natuurlijk niet dat we niet eens een week naar zee gingen of op reis gingen, dan ging dat natuurlijk niet.

Ging u meer of minder naar de bioscoop tijdens de vakanties?

Toen ik tijdens de vakanties niet in Gent was, ging ik natuurlijk niet. Dus, als kind. Maar toen ik paramedische ging studeren, we hadden dan al eens stage, lukte dat niet altijd.

Ging u tijdens de vakanties in de week, of ook alleen in het weekend?

Ook alleen in het weekend.

Was het dan puur routine, of waren er andere redenen, die u zich kan bedenken?

Ja, misschien was het wel routine. Tijdens de week moesten er lessen geleerd worden.

En tijdens de vakantie?

Tijdens het lyceum ging ik nog wel in de zomer op vakantiedag in Nevele, maar daarna had ik dan ook die stages. Toen was het toch wel moeilijker.

Dat was tijdens de vakanties?

Ja. Nu is dat niet meer zo.

00:17:02 Daarmee dat ik er naar vroeg. Hoe ging men naar de film? Taxi, auto, te voet, bus, fiets,...

Te voet.

Bij de bioscopen die bij u in de buurt waren?

Ja, maar toen deden we veel te voet. (lacht)

Nu hebben we natuurlijk de auto.

Ja, inderdaad.

Ging men in dagelijkse kledij naar de bioscoop? Of probeerde men zich toch wat mooi te maken?

Een beetje netjes. Het was wel zo dat er weekkledij en zondagskledij was, toen ik jong was. Dus, ook op school moesten we een schort dragen. Maar ook later hadden we toch een beetje de neiging iets properder of beter aan te trekken, als we weggingen. Ik merk nu dat dat niet meer gebeurt. Ik heb soms de indruk dat veel jonge mensen hun best doen om er niet goed uit te zien in plaats van er goed uit te zien (lacht).

Nu zou ik graag met u eens overlopen hoe een bezoek juist verliep. Van aan de kassa tot aan de bioscoopstoel zelf.

Wie kocht het ticket?

Mijn moeder of mijn vader. Wanneer ik alleen ging, ik natuurlijk.

Was er een rij?

Ja.

Lang?

Ja.

Dus, je moest echt wel op voorhand aankomen? Nu kan je bijvoorbeeld op 10 minuten voor de voorstelling de film nog halen.

Het kon wel zijn dat je een kwartiertje of 10 minuten in de rij stond. Dat wel.

Kon men buiten het geluid van de film horen? Waren er boxen?

Nee.

Waren er verschillende soorten tickets?

Ja. Er was mezzanine, balkon, fauteuil.

Het verschil daartussen?

De zitplaats. Op balkon zat je natuurlijk op het balkon. Mezzanine weet ik niet meer. Fauteuil was beneden. En dan waren er soms achteraan hokjes waarin je kon zitten, zodat je iets meer apart zat. Het was de gewoonte dat jonge koppeltjes op de achterste rij gingen zitten, want als ze dan met hun kop naast elkaar zaten, zagen de personen achter hen niet (lacht).

Waar zat u dan meestal?

In het midden ergens met mijn ouders.

In de fauteuils?

Ja. Soms dat ik ook eens op het balkon, als er geen plaats meer beneden was. Dan gingen we boven zitten.

Was er een prijsverschil?

Ik kan me dat niet herinneren, door het feit dat ik het ticket niet zelf kocht. Ik denk wel dat er een beetje verschil in zat, maar niet veel.

Was daarop controle, waar je zat? Kwam me je ticketje nakijken?

Nee. Meestal werd je begeleid naar je plaats door een dame met een lichtje. Of als het nog vroeg genoeg was, kon je zelf op je plaats gaan zitten. Dat waren dezelfde dames die tijdens de pauze met ijsjes rondgingen.

Was er een portier, zaalpersoneel?

Ja.

Dus, u komt de bioscoop binnen, u hebt uw ticketje gekocht, en iemand begeleid je van aan de ingang van de bioscoop naar je zitplaats.

(knikt)

Hoe zag de bioscoop er uit?

Wel, dat was plucheachtig (lacht). Met grote ornamenten.

Zoals nu nog?

De Decascoop is wat koeler, waarschijnlijk iets makkelijker om te onderhouden. Minder pluchezetels, niet?

Het zijn nog altijd pluchezetels. En wat met het decor? Iets meer aandacht voor het decor vroeger dan nu, bijvoorbeeld?

Ja. Je ziet dat nog altijd in de Capitole. Ik ben net voor nieuwjaar nog eens naar een theatervoorstelling geweest. Het straalde glamour uit.

Waren het losse of vaste stoelen of zetels?

Er was een rij klapstoelen. In de betere zalen was dat mals (lach), maar in de kleinere cinemazalen (denkt na over voorbeeld) waren er houten klapstoelen.

Dus, iets minder comfort in de kleine zalen?

Ja, iets minder comfortabel.

Altijd klapstoelen, ook in de Capitole?

Ja.

Was er een gordijn, een theatergordijn eigenlijk?

Ja.

Ook in de kleinere zalen?

Voor zover ik mij dat herinner, denk ik van wel.

Was er verwarming?

Ja, ik herinner mij niet dat ik het ooit kou heb gehad.

(...)

Nu je spreekt over verwarming, ik heb tien jaar in Griekenland gewoond en daar is dat plezant, daar zijn de cinemazalen buiten, in open lucht.

Een grote verandering.

Ja, dat is aangenamer.

Je hebt er tien jaar gewoon?

Ja.

En waarom bent u teruggekomen?

Voor de kinderen, die ondertussen natuurlijk volwassen zijn. Maar daar staan er gewoon plasticstoeltjes en muggen die rond je benen gonzen (lacht).

**Dan ziet u dus wel een groot verschil met wat er hier gebeurt.
Was er versiering aanwezig?**

Grote foto's van filmsterren, dat was eigenlijk de versiering.

Aan de ingang of in de filmzaal zelf?

In de filmzaal en in de ingang. Sommige foto's waren ondertekend, als die bepaalde acteur daar geweest was.

Was het er netjes?

Ja.

Verskil tussen de kleine en grote zalen?

Het was zeker meer verzorgd dan de kleine zalen.

Zag u iets van de infrastructuur, waarmee ik bedoel, de projectiekamer van waaruit de film getoond werd?

Ja.

Was die afgeschermd, in een aparte cabine, of stond die gewoon in de zaal?

Nee, je kon dat wel zien staan door zo'n venstertje.

Zoals nu eigenlijk een beetje?

Ja. Maar eigenlijk zit je nooit veel naar daar te kijken, je zit de andere kant op te kijken natuurlijk.

Hoe verliep een programma? Waren er reclamefilmpjes of dia's?

Ja, er waren ook reclamefilmpjes

Dia's met reclame, of echt filmpjes, of beiden misschien?

Hoe ging dat daar eigenlijk? Ik herinner me dat niet meer zo goed.

Actualiteiten waren waarschijnlijk filmpjes?

Ja, dat wel. Daarna zijn daskafilms gekomen ook en daarvan herinner ik me iets fantastisch, de grap. Ik heb me onnozel gelachen daarmee. Dat was opgenomen op de korenmarkt van Gent en er staan daar taxi's altijd. En er was in Gent vroeger een heel dikke taxichauffeur, die heel gekend was. Je ziet die taxichauffeur die wat vervelend op klanten staat te wachten en er komen zagezegd twee toeristen met een toeristenkaart. Maar ik moet eerst zeggen, eerst was er een heel mooi, jong meisje gekomen met een klein hondje en ze wou in de post binnengaan, maar ze mocht daar niet binnen met de hond. Ze vraagt aan de taxichauffeur of hij hem eventjes wil vasthouden. De taxichauffeur zegt ok, want hij staat daar toch maar. Hij heeft dat hondje vast en terwijl komen die met dat plan, die tonen van alles en hij wijst ook van alles aan. Maar ondertussen is er dus iemand die dat klein leven hondje losmaakt en er een klein houten paardje, op een plankje met wieltjes aan, aanhangen. Dus, die zagezegd toeristen zijn weg en die mens kijkt terug naar de hondje, en hij schrik (lacht). Ik heb me een breuk gelachen, ik ga het nooit vergeten, zo'n plezant iets. En dat was van daskafilms.

En wat zijn Daskafilms?

Wel, Daskalides was eigenlijk een gynaecoloog. Zijn moeder had een koffiehuis in de Veldstraat en haar zoon was gynaecoloog geworden, maar zijn hobby was filmen en hij heeft er een gewoonte van gemaakt filmpjes te maken. Maar Daskafilms is eigenlijk wel toch wel bekend, dus dat zal je toch nog wel tegenkomen. Ze hebben dat onlangs nog een kleine herhaling gedaan op tv, ze hebben er stukjes uit getoond.

Was het een doorlopende show of waren er aparte vertoningen? Kon je eender wanneer de zaal binnenstappen en halverwege inpikken?

Ja.

En deed u dat ook?

Dat gebeurde wel eens. Vroeger als ik met mijn ouders ging niet, maar soms was het wel zo, toen ik later eens ging, dat ik niet anders kon, wanneer je het begin van de film niet had gezien. Dan moest je natuurlijk nog blijven zitten voor je de rest ook had gezien, dan knoop je dat zelf wel aan elkaar. Ideaal was natuurlijk dat je van in het begin kon kijken.

Hingen er boxen in de gang die vertelden dat de film naar zijn einde was?

Nee.

Je kon binnen en buiten lopen?

Ja, want soms zeiden ze wel eens dat het al begonnen was en dan vroeg ik of het al lang begonnen was. Het was niet altijd mogelijk, als je werkt of stage hebt, kan je niet altijd juist gepast komen. Het mag dan ook niet te laat zijn, waardoor je soms niet kon wachten tot de laatste vertoning

Waren er actualiteiten?

Ja. Dat was in de plaats van het nieuws nu op tv. Er was nog geen tv. Er was een vriendin van mij wiens ouders een tv hadden gekocht en gans de buurt kwam kijken naar die tv. Ik herinner mij ook, toen ik daar nog op vakantie ging in Nevele, ik moet toen toch een jaar of veertien geweest zijn, dat er een tv-toestel stond in een etalage van een elektriciteit -of huishoudtoestelwinkel en iedereen stond voor het venster te kijken naar die tv.

Zonder geluid?

Natuurlijk, zo hard stond hij niet.

En werden er nog actualiteiten vertoond in de bioscoop toen de tv opkwam?

Dat is stilletjes aan verdwenen. In het begin nog wel, want niet iedereen had al een tv. Mensen hebben geen zin meer om nog eens dat nieuws te horen, slecht nieuws dat ze al eens tijdens de week hebben gehoord. Dan werd er meer amusement getoond.

Werd dat dan vervangen door die daskafilms of werd dat in combinatie nog getoond?

Ja, maar Daskafilms was dikwijls regionale actualiteit. Dat toonden ze zeker nog wel.

Was er verandering te merken in de filmpjes eenmaal tv opkwam? Verdwenen actualiteiten iets meer op de achtergrond?

Ja.

En iets meer komische filmpjes, zoals u hier juist zegt?

Ja, een voorfilmpje of een tekenfilmpje.

En veel reclame tijdens de voorfilmpjes?

Vandam-K.H., Vandam was waarschijnlijk de producer van die reclamefilmpjes.

Dus, eigenlijk waren er zowel reclamefilmpjes, actualiteiten en daskafilms die ermee samenhangen?

De Daskafilms kwam ertussen. Heel in het begin waren er geen daskafilms, die kwamen iets later. En daarna is dan een periode gekomen dat ik niet meer veel naar de film ging.

En de hoofdfilm duurde 90 minuten, of iets meer? Negentig minuten is nu zowat de standaard, ik weet niet of dat toen ook was?

Ja, zoiets.

Werden er één of twee films per vertoning getoond?

Ja, ik ging het juist zeggen. Als er eens een korter filmpje was, dan waren het twee korte filmpjes die ze gaven. Of een kort en een iets langer filmpje. Maar meestal was dat wel 90 minuten.

Dus, 2 korte filmpjes en geen hoofdfilm?

Dat kon wel eens gebeuren,

Kortfilmpjes van een halfuur dan, of iets langer of korter?

Dat kan ik me niet herinner, maar dat was zeer uitzonderlijk.

Dus meestal was het actualiteiten, daskafilms, gecombineerd met een hoofdfilm?

Ja, zoiets.

00:40:41 Wat was het imago van de bioscoop in die tijd? Hoe keken mensen daar naar? Iets exclusief, voor mensen zonder veel geld?

Dat was voor de middenklasse. Heel veel geld moest je daar niet voor hebben, maar het waren toch mensen die een beetje geïnteresseerd waren in verhalen. Het waren niet de mensen die op café zaten; je had mensen die uitsluitend uitgingen naar de bioscoop. Nu wordt dat meer gecombineerd, men gaat eens iets drinken achteraf. Ik hoor dat van mijn zoon. Maar toen was dat de film en ging men naar huis of eens een ijsje gaan eten. Er waren dan ook mensen die nooit naar de film gingen en dan gewoon op café gingen zitten.

Was er een verschil in prijs naargelang de bioscoop? Waren sommige zalen iets exclusiever, voor de hogere klasse?

Ik zou dat niet zo scherp stellen, maar er was wel een klein prijsverschil. Je zag dat in de andere zalen films verschenen die reeds verschenen waren in de Capitole. Dus, niet iedereen ging nog naar de kleinere zalen.

Iets later?

Ja, iets later.

Wat herinnert u zich van de prijs of alternatieven voor inkom van de bioscoop? Dus, was er een standaardprijs of variërende deze naar leeftijd, zitplaats, ...?

(stilte)

Of herinnert u zich daar te weinig van?

Ik herinner me dat absoluut niet. Er was waarschijnlijk een beetje verschil in de zitplaats, maar toch niet veel. Misschien was het voor de kinderen ook halve prijs of prijsvermindering? Maar ik herinner me daar niet zoveel van.

Wat voor een publiek had de bioscoop? Zoals u daarnet zei, een middenklassenpubliek?

Ja.

Hoe was de sfeer voor de filmvoorstelling? Was er spanning, afwachting?

Nee, gezellig en rustig.

Veel mensen met gezin of was het publiek zeer divers?

Gezinnen, koppels, mensen met kinderen naargelang de film, ... Zo'n beetje van alles.

Hoe was de sfeer tijdens de filmvoorstelling?

(stilte)

Werd er commentaar gegeven, als er iets op het scherm gebeurde en mensen iets riepen naar het scherm toe?

Dat eigenlijk niet.

Iedereen was echt naar de film aan kijken?

Er werd natuurlijk gelachen als het voor te lachen was en als het voor te wenen was, zaten er wel een paar mensen te snotteren. Maar echt commentaar, nee. Misschien was dat vroeger met de stomme film meer. Nu zou dat storend overkomen.

Nu is het ook niet, maar ik weet niet hoe het vroeger was. Nu kijkt iedereen ook gewoon naar de film en daarna wordt er gepraat.

Ja, want dat stoort.

At men tijdens de voorstelling?

Een snoepje kon wel, maar dat geritsel werkte op iedereen zijn zenuwen. (lacht) Dus, toch wel.

Tijdens de pauzes kon je iets kopen?

Ja.

Waren er ruzies of gevechten in de bioscoop? Hebt u dit ooit meegemaakt?

Nee.

Het ging er dus redelijk rustig aan toe?

Ja. Ik heb het nooit meegemaakt, wat natuurlijk niet betekent dat het nooit is gebeurd.

Werd er op de film gelet, blijkbaar wel?

Ja, natuurlijk.

Was er een pauze?

Ja.

Tijdens de hoofdfilm?

Tussen de hoofdfilm en de kleine film(s). Maar ook wel eens een pauze tussendoor.

Dus meestal meerdere pauzes? Tweemaal?

Tijdens de hoofdfilm maar één pauze.

En dan tussen de hoofdfilm en de voorfilmpjes nog eens pauze?

Ja.

Wat betekende de bioscoop binnen de gemeenschap? Hoe keken de ouders, grootouders, jij, je vriendinnen, ... er naar?

Ik kan me niet herinner dat mijn grootouders ooit naar de film zijn geweest.

Dus, een lage betekenis voor hen, men schonk er geen aandacht aan? De latere generatie meer, mag ik dat zeggen?

Mijn ouders wel, maar mijn grootouders niet.

Waren ze te oud?

Nee, mijn grootvader las meestal. Mijn grootmoeder las niet zoveel, maar zij deed huishoudelijk werk of eens iets breien, naaien.

Maar je ouders hadden duidelijk wel interesse voor film?

Ja. Ik herinner me bijvoorbeeld ook geen radio bij mijn grootouders, maar bij mijn ouders wel.

En u bent dat blijven meedragen, dat uw ouders dikwijls naar de bioscoop gingen, als u was opgegroeid?

Nee, door te trouwen en kinderen te krijgen lukte dat niet meer. En ik heb ook altijd rare werkuren gehad en als verpleegkundige heb je ook niet altijd de zondag vrij. Dus, dat werd helemaal overhoop gegooid. Vroeger was het zo dat de week voor te werken en voor te leren was en als het zondag geen examen was, was die dag voor ontspanning. Maar nu niet meer.

Dus in uw jeugdjaren ook niet?

In mijn jeugdjaren wel, maar daarna niet meer. Toen ik trouwde, was het gedaan.

00:51:21 Wat betekende het om naar de bioscoop te gaan?

Ontspanning, ontvluchten van het dagelijkse bestaan.

Wat betekende de bioscoop in uw persoonlijke levensgang? Had het een groot belang voor u? Was u bijvoorbeeld boos als u niet naar de bioscoop ging of maakte het uiteindelijk niet zoveel uit?

Nee, uiteindelijk maakte dat niet zoveel verschil. Als ik een week eens niet naar de bioscoop ging, dan had dat een reden: examentijd, als we er niet waren.

Hoorde een bioscoopbezoek bij een speciale gelegenheid?

Nee, het was wekelijkse routine.

Was bioscoopbezoek een act/daad van rebellie? Gingen mensen naar de bioscoop om te rebelleren?

Nee.

Het ging er dus rustig aan toe?

Ja.

Was bioscoopbezoek een sociale activiteit? Werd er gebabbeld met de mensen naast je?

Nee, bijna niet.

Dus, bioscoopbezoek was voornamelijk ontspanning?

Ja.

Was bioscoopbezoek een culturele uitstap? Werd dat gezien als cultuur of werd er op neergekeken?

Er werd niet op neergekeken, maar ook niet naar opgekeken.

In vergelijking met theater?

(denkt na) Ik vind persoonlijk theater nooit zo goed als film. Dat komt natuurlijk door het feit dat er mensen levend hun best staan te doen (lacht) en als een act niet goed is op film gooien ze hem er uit en draaien ze hem opnieuw, maar dat gaat niet in het theater. Dus, theater is waarschijnlijk veel moeilijker dan film. Bij een film kan je je vergissen en ze werken er aan tot wanneer het goed is. Ik heb zelf ooit eens meegedaan met een toneel en dat was toch wel een heel evenement. (lacht)

Dus, werd film dan gezien als een culturele uitstap, of was theater eerder cultuur?

Ja.

Voor de hogere klasse, of niet?

Nee, want je hebt soorten theater. (denkt na) Ik kan niet zeggen dat er neergekeken werd op film.

Associeerde u een bioscoopbezoek met iets anders, bijvoorbeeld een afspraakje, op café gaan, gaan dansen? Was het ene gekoppeld aan het andere?

Een paar keer een afspraakje, maar niet veel, 2 of 3 keer. Dansen was iets voor zaterdagavond of thé dansant van de school in de namiddag. Late fuiven dat gebeurde bij ons niet, we moesten om twaalf uur thuis zijn (lacht). Ik herinner me dat toen ik achttien werd ik zie dat ik pas vannacht naar huis ging komen. Er was wat rumoer, maar ze hebben dat laten overwaaien. En het is ook bij één keer gebeven.

Hoe ervaart u de veranderingen in het bioscooplandschap?

(stilte)

Hebt u duidelijk verandering gemerkt in de filmkeuze, bij opkomst van tv, inkleding door de jaren heen? Eender welke verandering die u echt zijn opgevallen en bijgebleven.

Ja, de inkleding. En het is ook zo dat nu alles technisch perfecter is natuurlijk. Mensen die binnen vijftig jaar naar een film van nu kijken, het misschien nog niet goed vinden, maar de beelden waren toch wel zo dat je echt kon inleven in de situatie. Ze zat tussen de indianen, de cowboys en de gladiatoren, dus het was wel straf genoeg om je helemaal in een andere wereld te zetten. We waren daar tevreden mee.

Dus, technisch is het er een beetje op vooruit gegaan, maar het was toen al van goede kwaliteit?

Als ik nu oude films zie, merk je toch een enorm verschil. Dat is eigenlijk geen beetje, maar een grote verandering. Maar toen stoorde dat niet, want je wist van niet beter. Vergelijkbaar met de tijd dat er geen telefoon bestond en hetgeen we

er nu mee doen, zo'n revolutie! In die tijd stoorde me dat niet en nu kun je nog meer genieten van meer perfect. Maar ik was gelukkig in de zaal van toen en als ik nu ga, ben ik gelukkig in de zaal van nu.

En zijn er duidelijk verschillen te merken in de inkleiding van de bioscoop zelf, of het feit dat er zelden nog echte pauzes zijn?

Ja.

Hangt het geleidelijk aanverdwijnen van de actualiteiten samen met de opkomst van de tv?

Ja, dat is stilletjes aan verdwenen. Vanaf het ogenblik dat iedereen een tv had, had je geen actualiteiten. Dat is wel een periode waarin ik niet veel naar de film ging. Maar er is zeker een verschil, ook in de zalen.

Zijn de zalen nu iets minder, simpeler en vroeger iets meer afgewerkt? Mag ik dat zeggen, of hebt u die verandering helemaal niet ervaren?

Ja, nu wordt dat zeer eenvoudig gehouden. Je gaat in feite toch voor de film.

00:59:37 Ervoer u de verzuiling van de bioscoop? Was er sprake van een socialistische of katholieke bioscoop?

(stilte)

Of ging u gewoon af op het programma en het maakte niet uit welke label, socialistisch of katholiek, de bioscoop had?

Er was natuurlijk cinema Vooruit.

Inderdaad, die cinema wordt algemeen gezien als een socialistische bioscoop, maar werd dat ook zo ervaren?

Het is een zaal waar ik weinig geweest ben, maar niet omdat het socialistisch was. Ik kan me niet herinneren welke films er gespeeld werden, ik heb er geen idee van, maar ik ben er ooit wel eens geweest.

Dus, uw persoonlijke ervaring was niet dat bepaalde mensen niet naar een socialistische cinema wouden bijvoorbeeld?

Nee.

U ging voor de film?

Ja.

Herinnert u zich katholieke waarschuwingen tegen bioscoopbezoek in uw omgeving? Werd er met de vinger gewezen of neerbuigend naar gekeken?

Nee, er stond wel een vermelding op kinderen toegelaten of kinderen niet toegelaten.

Geen protest?

Nee. Ik herinner me wel dat toen ik op vakantie was in Nevele, dat de vader heel boos was dat zijn dochter ook stonden te kijken naar de tv. Die vader vond het een verloedering, maar zijn dochters waren grote, volwassen vrouwen die daar mee lachten. Maar ik kan me best voorstellen dat er nog wel zo mensen geweest zijn die dat vonden, want dat was geen rare of uitzonderlijke mensen. Men was wel wantrouwig en men had een beetje schrik. Ik weet bijvoorbeeld van een Marokkaans gezin, waar de tv uitgedraaid werd toen er een zoenscène was. Ik denk dat het vroeger bij ons ook zo was.

Was dat bij u vanuit katholiek gedachtegoed?

Nee, niet zozeer dat katholiek, maar men vond het geen zicht voor de kinderen. Men vond dat het dingen waren die thuishoorden in de private sfeer en niet publiek moesten getoond worden. Dat is in nog culturen. We zijn veel gewoon, maar ik heb ook geen zin om heel intieme dingen te zien. Ik ben zeker niet preuts, maar ik heb geen zin om een koppel tot het uiterste te zien vrijen (lacht).

Wat was de houding van autoriteiten? Hoe keken de school of de kerk naar film?

Ik weet niet zoveel van de kerk. Ik herinner me wel, één van mijn vroegste herinneringen aan film, was een documentaire met een pater die het één en ander had opgenomen en er een tentoonstelling over gaf. Maar ik weet niet of de kerk daar tegen was.

Werd er door de overheid ingegrepen als een film niet strookte met iets?

In mijn tijd waren ze zo stout niet. Nu zou men dat eens durven doen, maar vroeger werd dat niet gedaan. De mensen waren vroeger volgzamer, terwijl men nu kritischer is en men meer weet. Vroeger deed men meer wat de grote hoop deed. Er stond wel eens in de krant dat een bepaalde film verboden was.

Hoe stond de school ertegenover, of werd er geen aandacht aan besteed?

Nee, er werd eigenlijk geen aandacht aan besteed. Er werd niet over gesproken.

Had dit een invloed op uw bioscoopgedrag, de manier waarop anderen naar film keken?

Nee, geen enkel verschil.

Dus, vooral het filmprogramma was bepalend?

Ja.

01:06:07

Wie bepaalde de filmkeuze?

Vroeger mijn ouders, later ikzelf natuurlijk. Het is normaal dat diegene die betaalt, kiest.

Wat bepaalde een filmkeuze?

Een goede acteur of actrice, of de reuze afbeeldingen boven de cinemazaal en als dat er goed uitzag. Het was zo een beetje de etalage van de film en er hingen ook foto's uit aan de inkom van de filmzalen en daar kon je ook wel iets van oppikken. Maar dat was het, we hadden geen filmblad, Humo of Knack waar films in beschreven werden. We gingen af op ons goed gevoel en meestal viel dat wel mee, waren we er blij mee. En soms was het wel iets dat niet goed was, als het niet zo mooi of interessant was

Bepaalde het succes van de film in andere landen uw filmkeuze?

Nee, dat wisten wij vroeger niet.

Bepaalde de herkomst van de film, bijvoorbeeld Duitsland of Frankrijk, uw filmkeuze?

We keken ook wel eens graag naar een Franse film, maar het waren vooral de acteurs waarvan je eens een film hebt gezien die mooi was en je hoopt dan dat zijn/haar volgende film ook goed zal zijn. Het is natuurlijk niet altijd zo, het moet een thema zijn die je wat ligt ook. Maar als er niet veel is, ben je al blij met weinig. Er was niet zoveel keuze, er waren geen dvd's of videobanden. Mensen gingen ook niet zoveel op reis. Het aanbod dat er was, was al iets voor ons. We waren veel sneller tevreden toen (lacht).

Dus de sterren van de film hadden een duidelijke invloed op uw filmkeuze?

Ja.

En de meningen van anderen? Werd er wel eens iets aangeraden of afgeraden?

Ja, natuurlijk. Dat waren eerder mijn ouders die op werk iets hadden vernomen. Op school vernam ik daar niets over, want ik kende niet zoveel andere kinderen die zoveel naar de film gingen. Daar werd niet zoveel over gesproken, we mochten trouwens niet babbelen (lacht). Het kwam eigenlijk weinig aan bod op school.

Had het genre een invloed op uw filmkeuze? Actie, romantiek, ...

Er was een beetje van alles. De goede film was de film waar zowel actie als romantiek was en waarbij er eens gelachen en geweend kon worden. Dat was de mix van een goede film, zodat het een beetje boeiend blijft natuurlijk. Of een politiefilm, zodat het een beetje spannend blijft. De Franse films waren daar wel goed in, de tijd met Jean Gabin. Ik vond dat wel de betere film.

Waren er genres waar u niet naartoe ging?

De genres waar ik nu niet naar zou gaan kijken, bestonden toen niet. Science Fiction spreekt me bijvoorbeeld helemaal niet aan. Er was een filmzaal in Gent, Leopold op het Sint-Pietersplein, waar erotische films werden gedraaid. We dachten dat het oude, vieze mannetjes waren die daar naartoe gingen (lacht). We waren daar niet in geïnteresseerd.

Bepaalde de reclame uw filmkeuze?

Over de film?

Ja.

Er waren grote, geschilderde panelen die boven de ingang hingen. Eén van mijn patiënten is trouwens de dame die vroeger die panelen schilderde. Dat waren hele werken, ze had daar haar handen mee vol. Dat waren expressies die vastgelegd werden en die gaven wel een beeld.

Bepaalde de bioscoop waar de film speelde uw filmkeuze?

Nee.

De film was het belangrijkste?

Ja.

Wat herinnert u zich van de film? Herinnert u zich specifieke films?

Ja, maar ik kan daar geen titels meer oplakken.

Acteurs misschien?

John Wayne, Tony Curtis, Doris Day. Eentje die ik heel graag zag, was Ester Williams. Dat waren steeds films over zwemmen en dat was een mooi, atletische vrouw. We zouden ook graag zo kunnen zwemmen natuurlijk. Dat was zo een beetje waterballet eigenlijk, dat zagen we wel graag. Daarnaast waren er ook nog cowboyfilms met goeden en slechten, huifkarretjes die werden aangevallen. Maar ik kan daar geen namen op plakken. Een film die ik altijd zeer mooi gevonden heb, was 'The Black Stallion'. Dat ging over een paard, zonder iets er rond, geen liefdesverhaal. Het gaat over een schipbreuk en een heel wild paard en een klein jongetjes dat in de zee terecht komt. Uiteindelijk komen dat jongetje en dat paard op een eiland terecht en dat jongetje kan dat paard zo half temmen. Ik heb dat altijd een zeer mooie film gevonden. De rest zijn al de latere films, maar de laatste jaren ga ik bijzonder weinig naar de film. In Griekenland heb ik een film gezien die ik u wil aanraden om op film te zien, is Underground, een Joegoslavische film over de oorlog in Joegoslavië. Er is daar een slimme man bij die de mensen onder de grond verstopt en wapens laat maken voor het verzet. Maar de oorlog is al lang gedaan en hij laat de mensen onder de grond maar verder werken. Hij produceert zelf oorlogsgeluiden en die mensen zitten onder de grond maar hard te werken. Het is zo hilarisch en zo speciaal, met zeer goede muziek, half gipsy

muziek. Dat is echt een film die ik aan iedereen zou aanbevelen. Dat zijn twee films waar ik nog eens naartoe zou willen gaan. Ik kan me maar niet de titel van die circusfilm herinneren.

‘La Strada’ van Fellini?

Dat heb ik ook gezien, maar het was nog iets anders. ‘Het Grootste Schouwspel ter Wereld,’ dat was het. Maar ik was toen nog jong. Ik herinner me ook nog een film met Fernandel die niet om te lachen was. Fernandel heeft heel grappige reeksen gedaan, ‘Don Camillo’ en ‘Beauville’. Ik vond dat twee fantastische reeksen. Daarnaast heeft hij ook nog ‘L’Aventura’ gedaan, de politiefilm, de zwartwitfilm. Maar de niet grappige film van Fernandel gaat over een gezin, waarvan de dochter naar Parijs trekt om te gaan werken. Ze laat steeds minder van zich horen. De vader beslist zijn dochter te gaan opzoeken, waar hij ontdekt dat zijn dochter een prostituee is geworden. Dus, dat was Fernandel eens niet in een komische rol, maar wel een heel mooie film. Ik weet eigenlijk niet of dat een antwoord is op uw vraag?

Ja, natuurlijk, films die u zich herinnert. Ervoer u hinder van de filmcensuur?

Als het er uit was, wisten we dat niet.

Was er geen berichtgeving over in de kranten?

Nee, ik las daar niet veel over. Ik moet wel zeggen dat ik niet zoveel de krant las toen ik jong was, wel boeken.

Bleef de filmervaring gebonden aan het bioscoopbezoek, of zocht u naast de vertoning nog verdere informatie op zoals recensies, interviews over de film, enz? Dus, was de filmervaring beperkt tot naar de bioscoop gaan?

Nee, ik zocht geen verdere informatie op. Er was niet zoveel. Er stond soms wel een korte inhoud in de krant op vrijdag wanneer de nieuwe films uitkwamen. Je kon daar dan wel iets over lezen, maar soms viel dat helemaal verkeerd uit. De reporter kon schrijven dat het niet goed was, terwijl je het best wel goed vond, en omgekeerd. Ik herinner me ‘Dood in Venetië’, waar ik niks aan vond. Zeer saai. Er werd fantastisch over geschreven, maar ik heb er nooit iets aan gevonden. Er is me waarschijnlijk iets ontgaan (lacht). Ik ben daar nogal lucide in, bij kunstwerken ook. Ik zal iets bewonderen als ik iets zelf niet kan. Bij sommige moderne kunst denk ik wel eens dat ik er ook zo wel tien per dag kan maken. En als ik dan het bedrag lees! Ik voel het soms echt niet. Mooie kleurtjes kunnen wel grappig zijn, maar dat is niet alles. Ik heb dikwijls de indruk dat ze een loopje met ons nemen. Ik heb het idee dat ze speciaal doen om maar speciaal doen. Misschien was dat met ‘Dood in Venetië’ ook zo? Zwaar, maar niet spannend. Er moet me in dat geval iets ontgaan zijn. Vergelijkbaar met ‘Hiroshima, Mon Amour’, zwaar, maar zeer speciaal, uitzonderlijk. Die herinner ik me ook nog.

En die vond u wel goed?

Ja.

U was zeer jong toen u die zag, niet? Waarschijnlijk niet zo'n evidentie film voor een jong meisje.

Nee, maar dat maakt wel indruk. Dus, je ziet dat mijn voorkeuren zeer uiteenlopend zijn.

Was u een filmfan?

Ja, toch wel.

Hoe uitte hem dat?

We verzamelden foto's die in boekjes stonden, bijvoorbeeld Cinemarevue. Een goede acteur of actrice pakte we in een boek. Dat was een beetje pochen, met James Dean bijvoorbeeld.

Bekijkt u nog steeds films?

Als ik de kans heb een film mee te pikken. Ik kan dat gemakkelijk verklaren. Het leven is altijd een gevecht, op één of andere manier ben ik altijd zo druk bezig dat ik nooit tijd genoeg heb en is het een aaneenschakeling geworden van dingen die moeten gebeuren. Voor het ogenblik zit ik in een papierenslag. Ik geraak er niet meer door, ik zou eens een hele week mijn paperassen in orde willen maken. Ik krijg het gevoel dat ik verzuip in het papier. En dan kan ik natuurlijk niet zeggen dat ik zondag eens naar de film ga, aangezien al dat papier hier nog ligt! Alhoewel, als ik echt moe ben en het niet meer gaat of net gedaan heb, ga ik zitten om naar een film te kijken, die soms al bezig is. Ik kan dat niet altijd zo juist plannen. Ik mis dat wel, ik vind dat een beetje spijtig. Er is ook zoveel te doen. Er is ook mijn leeftijd en het feit dat ik meer dan voltijds werk. In feite ben ik bezig met een nieuwe carrière op te bouwen en op mijn leeftijd is dat natuurlijk zo evident (lach). En ik ben misschien ook wel met te veel dingen bezig, ik ben met twee of drie dingen tegelijkertijd bezig. En dan is er mijn dochter die bijvoorbeeld vraagt of ik eens naar de bank kan gaan en mijn zoon bijvoorbeeld die vraagt of ik achter de kinderen kan gaan. Ik wil dat wel allemaal doen, maar dat is tijd die van mij afgenomen wordt. Te veel willen doen.

Als u dan toch nog eens naar een film kijkt, is dat dan vooral op televisie, video, dvd, bioscoop?

Vooral op tv, wanneer ik moe ben en mij eens neerzet. Ik heb de aankondiging gezien voor vrijdag dat ik wel wil zien, maar vrijdag en zaterdag heb ik seminarie. Ik hoop dat ik op tijd terug ben (lach).

Zijn er dingen die ik niet heb gevraagd maar u toch wil vertellen?

Nee.

01:19:14

Naam INT: Jeroen Vonck
Naam RES: Armand Verspeeten (1933)
Titel: JAREN 1950

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:00   **Ja, tis da.**

Korte Meer, ah het is daar?

Ja.

De Pol&Soc.

Ja hé, dat is euh... die hoek zo is van ons, van de Korte Meer en de Universiteitstraat.

Ah ja ja, vroeger was dat voorbij het museum van de wetenschappen, dat was ook in de zonnestraat, ook de moeite... Euh... Je moet het volgende overnemen, wat moet er daar instaan? Geregistreerd...

Ah nee, dat is voor mij, daar moet ik alleen...

Dat is voor U zeker...

Een interview geregistreerd op vandaag.

Een interview, geheel of gedeeltelijk mmmm... Geheel, mmmmm, te gebruiken voor. Ja ik ga alles aanduiden... geen censuur. En nog een datum en tekenen?

Ja en dat is dan het tweede exemplaar.

De hoeveelste zijn we nu... We zijn de tiende... *Voila*. Nog negen dagen en we gaan op reis.

Ah naar waar ga je?

Naar Dèche.

Dèche... Ik ga nu gewoon die betreffende en student invullen en dan is dat exemplartaasje voor jou.

Ah ja, dat hier ga ik niet invullen (zijn eigen naam op zijn eigen formulier).

Mag ik juist U stylo?

Ja... Ik weet wat ik geschreven heb.

Ja, dat is het... Voila. Dat zijn hier de vraagjes. Je kan misschien een klein beetje dichterbij de micro komen zitten.

Ja.

00:02:22 Euhm, dus ja. U weet al ongeveer over wat het gaat, de filmbeleving en de persoonlijke ervaringen dat je hebt met de filmpjes. En hoe oud was U toen dat U voor de eerste keer naar de bioscoop ging?

Jjjjaa... Ik denk dat dat in de oorlog was, dus ik ben van '33... Een jaar of negen, tien... Ik weet het nog goed want wat was het, 'King Kong'... 'King Kong.'

De eerste film dat je gezien hebt is 'King Kong'?

Ja, met de aap hé.

En is er zo een bepaalde leeftijd waarop dat je echt het meest naar de cinema ging? Of tussen zo oud en zo oud dat je echt veel naar de cinema ging?

Nee, eigenlijk heb ik dat nooit gedaan, zeer veel naar de cinema gaan. Euh... Het meest dat ik naar de cinema ging was dat rond negentien, twintig, eenentwintig, tweeëntwintig jaar.

En ging je over het algemeen gesproken graag of veel naar de cinema?

Ik ging graag naar de cinema ja, ja. Ik zag vooral graag de Franse films, die dan ook zeer sterk waren hé.

En was dat dan wekelijks dat je naar de cinema ging, of maandelijks?

Ja, dat zal wel wekelijks geweest zijn ja... ja, ja.

En was dat dan tijdens de week of in het weekend?

Euhm... dat was meestal in het weekend dan mocht ik met Jenny (zijn vrouw en in die tijd zijn lief) mee naar de cinema (lacht).

En waren er overige bezigheden, zo andere vormen van amusement buiten de cinema dat je ook...

Awel ik deed intensief sport hé dus ik ben een basketbalspeler geweest dus dat was trainen en spelen hé, in de weekends. Dus de cinema kwam daarbij hé.

En had je dan ook theater of de radio...

Ik ging wel regelmatig naar de NTG.

En in de periode dat je zo beginnend naar de bioscoop ging, hoe was de gezinssituatie thuis?

Euh... Moeder en vader die niet veel thuis waren hé...

(...)

Mijn moeder had een winkel en mijn vader had eigenlijk ook een winkel als ik jong was en mijn vader is dan maar later in de politiek gegaan maar die konden eigenlijk ook niet weg want dat was een uitleenbibliotheek en dat was open door het weekend. Dat was eigenlijk in de oorlog euhm... Dertien, veertien jaar en euhm... ja ik ging daar alleen naartoe hé naar de cinema.

Je ouders gingen nooit...

Ja, soms maar zeer sporadisch hé.

En eventueel...

En dan als ik begon te vrijen met mijn lief hé (lacht).

En met vrienden? Of eventueel...

Met vrienden ja...

In hoofdzaak ging je alleen?

Ja, fifty-fifty laat ons zeggen...

En wat zijn je eerste herinneringen aan een bioscoopbezoek? Waar dat dat was en hoe dat allemaal...

Ik weet dat nog, dat was in de wijkcinema in de bloemekeswijk zoals ze zeggen. Dat was de Cameo, dat was gelegen in de Rijnhoflaan, dat was houten stoelen euh... Dat was daar nogal veel lawaai want we hadden wij dan [*vanoverhout*] en nu is het popcorn en dan in de pauzes kwam men rond en dat waren krolcommando's hé en dat waren dus gebakken erwten hé met zout... en lookworsten dat werd daar ook verkocht. Dat was dus dat... jah... een familiale bedoening hé. En het waren dus eigenlijk een beetje categorieën bioscopen want je had de Cameo op de Rijnhoflaan, je had de Forum op het Vanbeverenplein, dat lag zeer dicht bij mekaar, en dan had je de Ideal in Wondelgemstraat. En de Ideal dat was de chique zaal, dat was met pluche zetels, met klapzetels en dat was al voor die tijd een chique... Dat en de Capitole dat waren een beetje de twee *chiqueste*.

En wat zijn je beste herinneringen aan de cinema?

Imposante films natuurlijk euh... Eén van de meest imposante film die ik ooit gezien heb is Citizen Kane van Orson Welles. Dat vond ik ongelooflijk. Dan heb ik nog ooit... Ik was wel in een filmclub van de socialisten en dat was in

de cinema Vanruiten waar die dingen gegeven werden. Ja en een Russische, een soort sprookjesfilm met ballet, het Bolstoy-ballet... dat heeft nogal indruk op mij gemaakt. En ik zag graag natuurlijk de franse gangsterfilms met de fameuze Citroën enzovoort. Op latere, *allee* ja latere... zo jong was ik dan niet meer maar ook niet zo oud dat waren de films van Bergmann, die heb ik altijd zeer, zeer graag gezien. Dat was toen al traag ik denk moest je ze nu weer bekijken dat dat supertraag zou zijn maar dat was wel inhoudelijk zeer goed hé.

En nu we bezig zijn over films, zijn er andere films of sterren dat je zegt van speciaal daarvoor ging ik naar de cinema? Die wilde ik echt zien...

Awel ja die Bergmann-films, dat was iets dat aan mij besteed was euh... Andere ja euh... ik had wel mijn filmsterren die ik graag zag spelen hé euh... Orson Welles heb ik al gezegd en Jean Gabin hé en dan euh... ik kan op zijn naam niet komen, een franse acteur, het zal misschien wel in de loop van het interview komen euh... Yves Montand dat waren eigenlijk grote acteurs hé.

En zo, gaf je veel geld uit aan de cinema?

Euh eigenlijk niet, nee...

En wat vond U van de prijzen die gevraagd werden voor ticketjes?

Ah ja, ik denk dat dat een beetje democratischer was of nu, de prijzen. Dat was betaalbaar, ik kreeg geld van mijn moeder en vader om naar de cinema te gaan. Maar als ik zo een beetje terugdenk dan dan ik toch wel dat het democratischer prijzen waren.

En weet je nog ongeveer hoeveel dat dat was?

Ik ben nog euhm... wat was dat hier in Gent euh... De middernachtfilms, dat waren goedkopere, gaan naar kijken. Ik heb graag nogal naar films te gaan die een beetje diepgang hebben, komedies zijn niet aan mij besteed.

00:10:57 Op het moment dat je heel veel naar de cinema ging, waar woonde je dan?

Ik, op de Ferrerlaan in een bloemekeswinkel,

En het is altijd...

Een werkerswijk hé.

En het is altijd zo een beetje in dezelfde wijk, gebuurte dat je naar de cinema ging?

Nee, nee, in het begin als ik jong was bleef ik daar maar daarna gingen wij in de staan gaan euh... In de vele bioscopen die er waren hé. Je had er dus drie aan het Zuid, je hebt dat waarschijnlijk niet gekend die?

Nee, ik heb dat nooit gekend.

Drie aan het Zuid, je had de Majestic, je had de Rex aan het station, de Majestic dat was in de Veldstraat euh... Waar nu de Sphinx is had je ook een cinema. Dan had je in al die wijken gelijk de kanten van de Dampoort, en dan had je de cinema van de sexfilms het Leopolleke, het Leopolleke en er was ook één op de Dendermondsesteenweg. Maar eigenlijk was er langs de Brugsepoort waar hier ook een werkerswijk is. Ze noemen dat de gordel van Gent hé. Daar waren er twee à drie bioscopen, dus eigenlijk de bioscopen kwamen dichterbij de mensen hé, of nu hé.

En als je naar de bioscoop ging *allee* als je zegt van we gingen dan naar de stad was dat dan speciaal om een film te zien? Gingen jullie echt naar bioscopen omwille van de films die in die bepaalde bioscopen speelden of ging je naar een bioscoop omwille van de bioscoop zelf? Dat je zegt van, ik ga altijd naar die bioscoop...

Nooit gedaan, nooit gedaan...

Het hing af van de film?

Het hing af van de film, de keuze van de film...

En had je een voorkeur voor de kleine of grote bioscopen?

Nee, eigenlijk was de bioscoop ondergeschikt aan de rest. De Capitole was een aangename, het was ook soms euh... de zichtbaarheid hé. Het was niet altijd destijds... De architecten moesten ook nog leren zeker (lacht).

En had je een favoriete bioscoop?

Ik ging graag naar de Savoy. Dat is euh... waar is dat nu gelegen? Tegen de *unief* hé, waar nu die kapel is, die mooie kapel... Dat was een cinemazaal hé. *Allee* hoe heette dat daar nu? Tussen de Vooruit en het kruispunt van de Brabantdam...

Tjah, ik weet het niet.

Nu is dat een kapel, dat was een gezellig klein cinemaatje.

00:14:06 En met wie ging je zo over het algemeen naar de bioscoop?

Met mijn lief hé.

En was er... Afhankelijk of dat je nu alleen ging of met je lief of eventueel nog eens met je ouders was het een verschillende locatie dan waar je naartoe gaat? Was dat dan een andere bioscoop?

Nee, de keuze van de film was... Dat telde.

00:14:35 **En je ging eigenlijk vooral naar de bioscoop in je jeugdijaren en is dat dan later minder geworden nadat je getrouwd was ofzo?**

Ja, dat is verminderd dan, nadat ik trouwde... andere prioriteiten

En was dat ook seizoensgebonden? Ging je meer naar de bioscoop in de winter dan in de zomer?

Ja, nog altijd.

En als je jong was, vakantie had, ging je dan meer naar de bioscoop?

Nee.

Dat bleef altijd hetzelfde stramien?

Hetzelfde stramien ja.

00:15:19 **En hoe ging je naar die bioscoop?**

Ah soms te voet hé. Dat was wel ver maar de meeste dingen waren wel ver, of met de tra hé.

En als je naar de bioscoop ging, had je dan gewoon je dagelijkse kledij aan? Of waren er momenten waarvan je zegt dat je...

Opkleden? Ik ben geen *opkleder*, met het gewone kostuum, het dagelijkse kostuum.

En zo'n bezoek als je naar de bioscoop ging, hoe verliep dat dan in het geheel? Vanaf je ticketje kopen, was er een wachtrij?

Ah, ik kan dus moeilijk aanschuiven, als er moet aangeschoven worden dan was dat voor Jenny (zijn vrouw). Ik ga voort als ik moet aanschuiven. Ik heb altijd gezegd, ik heb als kleine jongen in de oorlog lang in de rij, al veel in de rij moeten staan voor voeding dat ik daar een hekel aan heb overgehouden.

En voor het binnenkomen was er dan een portier? Of een ouvreuse?

Ah ja, er waren er bij met een schoon kostuum gelijk de Capitole met de kepie aan maar ja dat is allemaal verdwenen hé.

En werd er goed gecontroleerd op de ticketjes?

Ja, ja je had wat ze noemden in het Gents de ouvreuses, de ouvreuses die dan in de pauze frisco's of ijspralines verkochten en die werkten met de winst van die verkoop zeker, werden daarmee betaald die madames of die meneers maar dat is ook met de tijd verdwenen.

En waren er verschillende soorten ticketjes? Voor kinderen, volwassenen,...

Ik denk het ja.

Je weet het niet zeker.

Ik ben het niet zeker.

En hoe zag de bioscoop er zo uit? Was dat verschillend per bioscoop of hadden ze ongeveer allemaal dezelfde inkleiding?

Welja er waren bepaalde cinema's in de werkerswijken, dus waar de minderbedeelde mensen woonden, de waren wel soberder aangekleed dan sommigen. En dan noem ik de Majestic, dat was een mooie zaal. Het is trouwens nog een zeer mooi gebouw, je moet dat eens bekijken als je in de Veldstraat bent. De Rex is ook een zeer mooi gebouw aan het St-Pietersstation qua architectuur euh... en vanbinnen was dat, waren dat mooie. En je had dan op het eind van de Veldstraat maar ik ben zijn naam vergeten nog een bioscoop. Je had dus twee bioscopen in de Veldstraat. Jah op hoeveel van elkaar? 150 meter.

En had je in de bioscoop over het algemeen zo vaste stoelen, losse stoelen...

Dat waren naar ik mij herinner vaste klapstoelen, *allee* klapstoelen, klapzetels in de meeste gevallen. In de wijkcinema's waren het nog in het begin harde klapstoelen. Maar toch wel aan mekaar verbonden hé. Dus ze er niet mee zouden kunnen smijten en doen (lacht). Ze waren dan misschien nog zo agressief niet (lacht).

En voor het scherm, was er meestal een gordijn? Of niet?

Euh... De Capitole wel, dat herinner ik mij. Ik geloof dan wel nog dat er in de chique cinema's toch wel een gordijn was.

En dat was alleen zo een beetje in de chiquere cinema's? De kleinere cinemaatjes hadden dat niet?

Nee, ik geloof het niet.

Was er verwarming?

Jah... Ik herinner me niet dat ik kou geleden heb.

En was het er netjes?

Ze smeten daar wel, wat ik U daar zeg van wat ze in het Gents zeggen de *tupzakskes*. De zakjes werden dan euh... onder... de snoep ging op en dan

werd dat op de grond gesmeten. Zoals ze in Spanje de papiertjes van de tapa's op de grond smijten, smeten ze dat hier op de grond.

En hoe verliep... euh... Hoe verliep het programma ongeveer? Was er eerst reclame en dan de film? En was er een pauze in de film?

Eh ja het was wat dat euh... de berichten hé euh... Hoe noemden men dat nog... Het weekjournaal, de journaal en dan waren dat wat wij nu alle dagen op TV zien, maar minder bloederig. Werd dat iedere week... iedere week een minuutje of tien voor de film werd dat... de journaals. Met de inleiding de intromuziek, die altijd een beetje hetzelfde was.

En was er een pauze in de film?

Er was pauze ja, ja.

Altijd?

Ik geloof van wel ja.

En speelden ze één of twee films tijdens één vertoning? Of was dat één film en heel soms eens twee films?

Ik denk dat het af en toe wel een keer twee films waren maar ik zou daar niet durven op zweren.

Maar meestal één film?

Meestal één film met het spel voor en nadien was er dan nog altijd wel een documentaire bij dan. Een documentaire dus ja, een kortfilmpje over een bepaald thema of zelfs iets komisch. Een korte Laurel en Hardy.

00:21:50 En zo het algemeen imago van de bioscoop, wat was dat?

Dat was... buiten de wijkcinema's was dat vrij plechtig, dat waren goed opgevoede kijkers.

Wat voor soort publiek had de bioscoop? Hing dat een beetje af van bioscoop tot bioscoop?

Ja, wel ook volgens de gordel hé. Dat was zeer verscheiden dat publiek. Maar het is zo dat mensen die uit de gordel, de werkerswijken kwamen, dat is nog altijd zo, een beetje complexen hebben en destijds was het op het zicht dus de kledij enzovoort was zeer uiteenlopend. En die dan eigenlijk zich niet thuis voelden in die cinema en die zich daardoor... een beetje drempelvrees, je had er die daar niet naar keken maar dat verschilde wel ja.

Maar over het algemeen, alle soorten mensen gingen naar de cinema?

Ja dat was zeer divers ja.

En zo juist voor, tijdens en na de voorstelling hoe was zo de sfeer? Werd er commentaar gegeven uit het publiek? Was er lawaai?

Nee, nee ik herinner mij dat niet. Het was... men ging naar de bioscoop en het was gelijk nu zeker. Op de terugweg, op weg naar de brasserie er een keer over uitweiden hé en als het een groot melodrama was dan ja kwamen er wel met rode ogen buiten gelopen. Ik denk dat dat nu ook nog gebeurd zeker (lacht).

00:23:54 En wat betekende het om naar de bioscoop te gaan?

Awel dat was wel een uitstap hé. Nu is dat dagelijkse kost. Dat was een evenement hé, een uitstap.

En heeft de bioscoop iets betekend in je persoonlijke levensgang?

Ik heb ervan genoten, ja.

En U zei daarnet dat U lid was van de filmclub. Was U daar heel actief in?

Nee, ik was alleen lid van de filmclub omdat dat waren interessante films, zoals het nu nog altijd gebeurt dat niet altijd de mooiste films gedraaid worden of... hoe noemde dat *ciné club de minuit* of de middernachtfilms. En dat waren dan films die niet normaal in het circuit ja...

En als er een speciale gelegenheid was, hoorde een cinemabezoekje daar dan bij?

Nee, je mocht niet speciaal voor je verjaardag naar de cinema gaan.

Het was eerder, bioscoop is iets op zichzelf.

Bioscoop was iets op zichzelf ja, meer of nu denk ik hé. Nu is dat een beetje... een bioscoopbezoek het is alsof je een tas koffie gaat gaan drinken hé (lacht).

Heb je het bioscoopbezoek al eens ervaren als een act van rebellie?

Ja, naargelang de inhoud van de film euh... is dat een medium die... we hebben wij 'Fahrenheit' ook gezien vorig jaar dat is een film die de mensen sensibiliseert hé. Een film kan in wezen op verschillende wijzen gebruikt worden hé. Het kan als een drukkingsmiddel gebruikt worden. Diegenen die iets hebben te vertellen, de fantasie van de regisseur euh... juist zoals de fotografie, een drukkingsmiddel kan zijn met een openbaring van zaken die men zich niet zou kunnen voorstellen.

Bioscoopbezoek, was dat een sociale activiteit? De mensen die samen stonden te wachten in de rij... werd er tegen elkaar gebabbeld?

Een beetje gekletst ja. Vooral die nachtfilms dat was van... waren eigenlijk altijd een beetje dezelfde mensen die mekaar tegenkwamen en die naar bepaalde films kwamen kijken, die mekaar eigenlijk een beetje kenden of was het maar op zicht van de verschillende kleren dan werd er wel als er moest gewacht worden een beetje gekletst hé. Over de programmatie bijvoorbeeld enzovoort.

En het bioscoopbezoek was dat dan voornamelijk ontspanning of was dat ook soms een culturele uitstap?

Euh... ja het is eigenlijk altijd ontspanning hé maar dat is wel een cultureel evenement naargelang de keuze van de film die je gaat bekijken. Wij moesten niet afkomen met die domme Amerikaanse films. Waar ik ook een hekel aan heb dat zijn die gedubbelde, gedubde films, daar krijg ik de stuipen van.

En associeerde U het bioscoopbezoek met iets anders? Een afspraakje of iets gaan drinken?

Euh... Ja als ik in het begin verkeerde die... gingen we wel iets gaan eten maar dat was in die tijd nog niet zo evident hé. Nu is dat ook weer evident maar dat waren eigenlijk snacks hé want daar was geen geld genoeg voor. Dat was dan een *croque monsieur* of een *filé d'arang*, die verdwenen is zelfs uit de kaarten van de snacks, die heel lekker was. Ik herinner mij die prachtige café, de Mokka. Dat was een restaurantje, dat was dicht tegen de Savoy, je kon daar een snack gaan eten.

En hoe ervaren je zo de veranderingen in het bioscooplandschap? Dus van al de wijkinematjes naar de...

Ah ja, hoe ik dat ervaar...

Ja die veranderingen vindt U dat positief, negatief...

Ik denk dat je nu veel doelbewuster naar de bioscoop gaat dan vroeger. Ik herinner mij thuis als mijn moeder vrij was of mijn vader dan vrij dan euh... op het laatste moment beslisten ze om naar de bioscoop te gaan en dat was dan vanaf de Ferrerlaan vanaf hun winkel 500 meter en ze zaten in de bioscoop en nu heb je een verplaatsing nodig, openbaar vervoer of een auto en dan ga je doelbewust naar die bioscoop in de hoop dat je je wagen kwijtgeraakt (lacht). Ik persoonlijk... *allee* het is praktisch die mega euh... zalen maar ik ga ik eigenlijk liever naar de Studio Skoop of naar de Sphinx omdat ik daar op zich al op gebrekkige zetels heb gezeten die altijd slechter waren of de zetels in mijn jonge tijd (lacht) maar toch heeft het iets. Maar het is naargelang de films hé, trouwens ik zie niet graag spektakelfilms euh... ik heb er nog niet teveel gezien maar je moet geen spektakelfilm gaan bekijken in een kleine zaal. En het genre films dat ze in de Sphinx spelen of in de Studio Skoop, eigenlijk zijn dat geen spektakelfilms hé. Ik zou zeggen intimistische films en dat is het soort film dat ik graag zie.

00:31:00 Ervoer je soms de verzuiling in de bioscoop? Dat er echt een onderscheid was tussen katholieken, socialisten, de liberalen...

Nee, nee.

Nooit iets van gemerkt?

Ik heb daar nooit niets van gemerkt, ook niet in die wijkcinema's hé. Vroeger werd er *allee* misschien nog nu maar... ik ben het vergeten opnemen een keer... werd de Kerk wel gebruikt als podium om politiek in te bedrijven dat is gelukkig bijna niet meer, BIJNA niet meer, BIJNA komt dat niet meer voor euh... Maar als forum, je hebt de Vooruit op St-Pietersnieuwstraat, men wilde de arbeiders een tempel geven. Die cinema die hebben de duisters in beslag genomen van de tijd dat ik dat ken. Ik heb daar veel vertoefd in die Vooruit. Die hebben dat verknald die cinema was totaal verloederd, kapotgemaakt. En dat heeft daar jaren gestaan dat dat niet gebruikt werd en dan is de cinema opnieuw in gang geschoten. Het was één van de cinema's dat je het best zag met die helling. Want het heeft jaren... en dan werd die zaal natuurlijk gebruikt door het feit dat dat eigendom was de Vooruit van de socialistische partij werd dat wel gebruikt om dus festiviteiten, 1 mei-feesten en dan vergaderingen of meetings daarin te houden maar in andere bioscopen heb ik nooit... De Cameo op de Rijnhoflaan was... dat liep in mekaar, het Volkshuis met ik herinner mij dat nog met de cinema want als het pauze was dan stonden daar veel mensen buiten een sigaretje te roken maar dat had niets met mekaar te zien, dat was een privé-eigenaar. En ze konden dat natuurlijk wel huren maar zoveel geld hadden ze niet op dat moment om te huren.

En merkte je dat soms in de filmprogrammatie?

Nee, er waren wel films bijvoorbeeld de Savoy dat was de zaal waar het... de goeie franse films in gedraaid werden, ik denk dus ook wel dat de Savoy drukker bezocht werd door de Franstalige elite van Gent. Je kon daar wel meer frans horen dan in andere bioscopen. En dat was wel... de Savoy en de Majestic... dat er daar een beetje een ander publiek was. Ook door het feit dat ze daar veel franse films hadden. Ze vonden dat nog elke week, een franse film, nu zou dat al wat moeilijker zijn... met de productie van een franse film. We zouden zelfs de Belgische films kunnen geven, een zaal voor de Belgische films en de Vlaamse films.

Dat zou al iets zijn... En herinner je je nog of er eventueel katholieke waarschuwingen waren tegen bepaalde films of dat er gewaarschuwd werd vanuit de katholieke kerk dat...

Ah ja *tuurlijk* dat je moet braaf zijn hé. Dat was vlug verkeerd hé, dat was dan nog censuur hé. Maar dan gingen de jongeren gaan kijken naar de programma's en waar op stond kinderen niet toegelaten daar gingen ze naartoe (lacht). Dan wisten ze dat het daar was dat ze moesten zijn hé.

En ook op school ofzo, dat er werd gezegd van...

Nee, ik heb in officiële scholen geweest en daar euh... nee.

Heb je je er ooit iets van aangetrokken als daar iets over werd gezegd?

Welja ik kan mij nog altijd serieus ergeren als ze... als ze standpunten nemen die te mijden zijn hoor.

En die censuur die eventueel werd uitgeoefend...

Dat was seksueel natuurlijk allemaal hé. Ah ja seks dat was taboe hé. Andere censuur...

Op geweld ofzo...

Nee, men heeft liever geweld dan seks hé.

Had je daar ooit last, *allee* heb je dat ooit hinderlijk gevonden?

Nee, ik vond dat ergerlijk dat ze zich daarmee bemoeiden maar ik heb daar zelf geen last van gehad. Ik deed toch wat ik wilde hé (lacht)

00:36:17

En waren er bepaalde criteria waaraan je beoordeelde of je naar een film ging kijken of niet? Wat bepaalde zo de filmkeuze? Wat bepaalde naar welke film je ging gaan kijken, was dat als de film succes had in andere landen zei je dan van aja die zou ik ook wel eens willen zien. Of was het de specifieke herkomst van een film dat je zegt als hij van daar komt dan wil ik ook gaan kijken...

Ja, maar dat was nog niet zo frequent in onze tijd, dat wij dat direct wisten dat dat succes had in andere landen hé die films. De communicatie was veel trager of nu maar bij mij bepaalde dat het genre films, de regisseurs, de artiesten.

Zijn er bepaalde sterren in een film dat je zegt van als die meespeelde... bepaalde acteurs of actrices?

Ah ja, een Marlon Brando en een James Dean dat waren de figuren hé. Een naam van vroeger, kwam er juist op dat was Pierre Brasseur hé. Jij kent dat waarschijnlijk niet, je bent te jong. Pierre Brasseur, de man met de prachtige stem, ongelooflijk en zijn zoon is ook acteur geworden, Claude Brasseur.

Ken ik ook niet.

Ah, je gaat eens naar de geschiedenis van de film moeten gaan hé (lacht). Ken je dat museum van de film in Brussel?

In Brussel, nee. Wel ik ken het wel maar ik ben er nog nooit naartoe geweest.

Ah ja, dat is interessant hé. Moet er een keer naartoe gaan, in functie van uw project. Het is geen thesis hé, het is een project.

Welja we zijn naar het MIAT geweest.

Ah ja, het MIAT en dinges hé AMSAB moet waarschijnlijk, in de Bagattenstraat hé. AMSAB kan U misschien meer of ik vertellen over de politieke invloed in de film. Ja dat is het euh... de socialistische archief van Gent hé. Hij kan U misschien meer over de Vooruit vertellen want ze hadden nog een kleine cinemazaal ook hé. Waar dat ze nu de pop euh... concerten, daar in dat straatje naar beneden hé. Dat was ook een bioscoopzaal. De kleine zaal en de grote zaal. Maar AMSAB, ik U misschien een keer de naam opgeven straks, die man die mijn vader zijn boek geschreven heeft...

Ah, U moet dan ook eens de titel van dat boek opschrijven.

Ja.

Ok, eens kijken of ze daar iets mee zijn.

Ik heb ernaar gekeken hoor, ik had het al gelezen natuurlijk maar ik herinner mij niet dat mij vader daar iets over gezegd heeft over de film en het sociaal gebeuren ja...

En wat zijn de specifieke dingen die je je herinnert van de film? Bepaalde films dat je je herinnert?

Ah ja, Citizen Kane hé euh... 'The Third Man' euh... De Bergmann-films, de namen schieten mij nu niet direct binnen maar ik heb ze allemaal gezien. Eén van de prachtigste films die ik ooit gezien heb is van Margritte Duras, 'Indian Song' of 'Indian Summer' ik kan het niet onthouden. Dat is dus een euh... die is op de academie geweest. Margritte Duras is ook niet de vrouw die films gemaakt heeft voor het grote publiek. Die heeft dan eens een gastlezing komen geven in de academie en dan hebben ze een hele week films van haar gedraaid. En dat is een film... een anderhalf uur waar dat geen woord in gesproken wordt maar gewoon teksten gedeclameerd en dat was de personen die bewegen. En prachtige film maar ik verwar al heel mijn leven dat ding, 'Indian Song' of 'Summer'. Maar dat was een prachtige film en dat iedereen die een beetje artistiek is... maar ja dat komt niet in roulatie hé. En in die clubs maar dat bestaat ook niet meer die clubs. De film is nog een beetje meer gecommmercialiseerd dan dat het ooit geweest is. Monsterfilms, horrorfilms, ik heb nog nooit naar een horrorfilm gekeken, ik weiger daar naar te kijken. Ik vind dat zo vergezocht allemaal. Stephen niet hé, Stephen niet (zijn kleinzoon). Hij is gek op de horrorfilm. Maar ja dat is een leeftijdsverschil hé. Generatie... generatie ze moeten er zijn hé.

En als je naar een film ging gaan kijken, de hele filmervaring ging je dan ook extra informatie opzoeken? Bijvoorbeeld interviews in verband met de film of iets opzoeken over de regisseur bijvoorbeeld...

Nee, ik las de dagbladen en de tijdschriften altijd. Ik ben een tijdschriftenlezer, ik ben nogal hongerig op informatie. Ik las wel over... ja ik wist wel waar ik naartoe ging en waarover het ging, dat wel.

En zou je van jezelf zeggen dat je een grote filmfan was?

Ja, nog altijd. Ik zie nog altijd heel graag heel mooie films.

Dus je gaat nog altijd naar de cinema?

Ja, ja.

En zijn er ook recente films waarvan dat je zegt de vind ik ook wel goed?

Ja zeker hé maar ja mijn geheugen... Alzheimer is onderweg zeker (lacht). Euh ik heb er een paar gezien. Ik heb... en ik zie ze thuis, ik ga niet meer weg, thuis, de Vlaamse films en ons Waalse Dardennes daar maken prachtige dingen hé. Ik heb nog onlangs, ik heb het opgenomen van die jong Belgische cineast euh... 'Meisje', dat is met Patricia Toy euh... prachtige film hé maar ja... geen roulatie. [Moqua], Marc Didden allemaal fantastische filmmakers hé. En nu de laatste film hier, dat ze hier gedraaid hebben op de baan euhm... 'Steve en Sky', prachtige film. Het is 'Steve en Sky'...

Ja, zo 'Steve plus Sky'.

En dat is met een minimumbudget gemaakt. Het is een beetje het genre dat in de academie gemaakt word hé. Het is niet daarom dat het goed is hé, het is een goede film. En we zijn veel te bescheiden de Vlamingen, al altijd gezegd, op alle gebied... fotografie ook... veel te bescheiden. We kunnen veel meer, we kijken altijd op naar de andere maar dat is niet nodig.

We kunnen zelf genoeg.

We kunnen zelf zeker genoeg en het uit zich meer en meer, vind ik. Vooral op gebied van film. Vroeger liepen wij achter de Hollanders die af en toe een keer een film brachten. Maar het is ook al lang geleden dat ze nog iets gemaakt hebben dat iets is op naar huis te schrijven maar hier moet je toch rekenen dat er toch regelmatig een tweetal, twee à drie films per jaar buiten komen die mogen gezien zijn hé. Waar de fransen ook eens naar mogen kijken, mogen naar opkijken.

En nu, kijk je meer naar video of DVD dan dat je naar de bioscoop gaat?

Euh ja, we worden een beetje luier zeker hé. Wij maken een selectie, we kijken niet naar alles hé en DVD... af en toe als je niet teveel last hebt met de apparatuur (lacht). Met de camera of video. Ik pak regelmatig films op omdat ik dan de reclame kan censureren.

Euh ja dat is zowat alle vraagjes...

Is het klaar? Je moet niet meer hebben...

00:45:50

Als er nog dingen zijn waarvan je zegt, kijk die informatie moet je ook weten of als er nog iets is waarvan je zegt dat moet er ook bij...

Nee, het zou misschien wel interessant zijn, ik weet niet of dat past maar dat je een keer... Je zit in de pol & soc hé, sociologisch die spreiding van die bioscopen eens in kaart brengt.

Dat is één van de pogingen..

Een plan, een plan en daar en keer... en ook die gordel van Gent euh... met die verschillende inwoners. De gordel van Gent dat wordt nu ingenomen door migranten hé. Eigenlijk is dat een beetje, ja dat is ook niet de *begoede* klasse die daar woonde destijds. Als je wil ga ik dat hier eens opzoeken...

Ah, die naam ja.

En als jij een keer wil lezen, dat boekje maar ja.

Ja, maar ik ga dat anders deze zomer eens doen, na mijn examens...

Na U... In het hoeveelste jaar zit je nu?

Nu zit ik in mijn eerste licentie.

Eerst?

00:47:25

Ja.

Naam INT: Nathalie Neiryndck
Naam RES: Eric Wante (1944)
Titel: JAREN 1950

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:33   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar de film ging kijken?**

Zes jaar.

Zes jaar, ja.

Ja.

En rond welke leeftijd ging u dan het meeste naar de bioscoop?

Goh, tussen 12 en 25.

12 en 25, ja en had je dan nog andere bezigheden op dat moment?

Ik ging naar de jeugdbeweging en ik speelde ook nog muziek.

Ja, ik heb hier nog een paar voorbeeldjes; dansen, lezen, muziek, theater, radio, ...

Ja, dansen was er ook bij.

Ah ja, op café of lessen?

Op café (lacht).

Wel ja, dat is een verschil hé. Kerkelijke activiteiten?

Nee.

Politieke activiteiten?

Nee.

Sportactiviteiten?

Nee.

Jeugdclubs?

Nee, ah ja, ja, sorry (lacht).

En wat was dat precies?

In de jeugdclub, in Gent, dat was in de Hoogstraat.

Ah ja.

Daar heb ik trouwens mijn vrouw leren kennen.

Ah ja (lacht). Wat was uw gezinssituatie toen u het meest naar de bioscoop ging?

Ik had een zuster en een vader en een moeder.

Ja. En zijn uw eerste herinneringen aan het bioscoopbezoek?

U bedoelt de eerste film of zo?

De eerste film, of eerste herinnering, wat u zich nog herinnert.

De eerste film was 'Bambi', dat weet ik, van Walt Disney.

En zijn er nog bepaalde herinneringen die je daaraan hebt of zo?

Ja, wat fragmenten zo.

Ja.

Ik was nog te klein.

Ja, en wat zijn uw beste herinneringen aan de bioscoop?

Van films?

Van films, of als er iets speciaals gebeurd is of zo.

Ja, ik lachte graag, komische films zag ik wel graag.

Ja, en is er iets dat eruit springt dat je zegt van dat ...

Goh ja, vooral Franse films.

Franse films, ja.

Franse komische films en Franse thrillers, dat was ook altijd goed.

En gaf u veel geld uit aan het bioscoopbezoek?

Nee, dat was gemiddeld één keer per week, dus ...

00:02:53

Ja. Waar woonde u toen u vaak naar de bioscoop ging?

In Gent.

In Gent, het centrum of ...

Ja, het centrum.

Ging u dan in diezelfde buurt naar de bioscoop?

Een beetje gespreid, het ging af van de film.

Dus u ging soms naar een andere buurt?

Ja.

Of naar een ander dorp?

Nee, dorp niet hé. Dat was allemaal in groot Gent.

Het was niet naar een andere stad of zo?

Nee, nee.

Nee, en waren het eerder kleine of grote bioscopen?

Alle twee.

Alle twee. Als u naar de film ging, was het de film dat u koos, of was het van we gaan naar die bioscoop en we zien wel wat er daar speelt?

Nee, nee, het was de film.

De film, ja. En wat was uw favoriete bioscoop en waarom?

De Capitole.

En waarom?

Ja, je zag overal goed en het waren schone films hé.

Ja.

De mooiste films kwam eerst daar uit.

00:03:50 Ah ja. Met wie ging u naar de bioscoop?

Ah, als ik klein was met mijn ouders, dan alleen en dan met mijn vriendin en mijn vrouw.

Was er een verschil naargelang naar welke bioscoop je ging, met wie je ging, bijvoorbeeld ging je met je ouders naar één bioscoop, met je vriendin naar een ander of zo?

Nee, dat was leeftijdsgebonden, toen ik alleen ging, gingen mijn ouders niet meer mee.

Ja, maar ging u dan ook naar andere bioscopen dan als u met uw ouders ging?

Nee. We gingen zowel naar wijkbioscopen als naar de centrumzalen.

Ja. Was er een verschil in tijd, bijvoorbeeld weekend of week naargelang met wie je naar de bioscoop ging?

Met mijn ouders was dat soms in de week.

En met uw vriendin?

Dat was meestal in het weekend.

00:04:40 Hoe vaak ging u naar de bioscoop?

Alle weken.

Eén keer per week?

Eén keer per week, meer niet.

Ging u meer of minder naar de bioscoop tijdens uw jeugd jaren, nadat u trouwde, nadat u kinderen kreeg?

Als we kinderen kregen gingen we minder, ja.

Minder, ja. Dus eigenlijk het meeste is tijdens uw jeugd jaren?

Ja.

Ging u dan vooral tijdens de week of tijdens het weekend?

Achteraf?

Tijdens uw jeugd jaren, wanneer u het meeste ging.

Meestal in het weekend toch.

Weekend, ja. Was er verschil tussen de zomer en de winter?

In de winter gingen we wel meer, in de zomer viel er soms wel eens een week van tussen.

Ja. En de vakanties, maakte dat iets uit, ging u dan meer of minder tijdens de vakantie?

Minder.

Minder, ja. En dan, hoe ging je naar de film? Taxi, auto, te voet, met de bus, met de fiets?

Te voet of met de tram, ja.

Te voet of met de tram, ok. Was dat in dagelijkse kledij of moest je zo zondagse kleren aandoen?

Nee, dagelijkse kledij.

00:05:49

Dan willen we een beetje weten hoe een bezoek verloopt, *allee*, verliep eigenlijk in die tijd en zo eigenlijk door de cinema wandelen, noemt dat. Wie kocht het ticket?

Als ik klein was, mijn ouders en anders kocht ik dat zelf.

Ja, en was er een rij om te wachten aan de kassa?

Bij schone films wel, ja.

Maar niet altijd?

Niet altijd, nee.

Kon je buiten het geluid van de film al horen?

Nee.

Nee, niets. Waren er verschillende soorten tickets?

Ja, volgens de zitplaatsen hé.

En weet je nog ongeveer hoe dat in mekaar zat?

Wel ja, helemaal vooraan waren het de fauteuils, dan had je de reservés dat was beneden, dan had je de balkons en in de Capitole had je nog een mezzanine ook, dat was de eerste balkon.

Ah ja, en wat was dan het kostelijkste?

De mezzanine was het kostelijkste.

Ja en het goedkoopste was dan?

Het goedkoopste waren de fauteuils en dan het balkon, het tweede balkon.

Was er controle, dat je geen goedkoper kaartje kon kopen en dan naar een andere plaats gaan?

Nee, want die ingangen waren meestal gescheiden, dus ...

Dus je kon eigenlijk niet zeuren.

Nee.

Was er een portier of ander zaalpersoneel?

Ja.

Een portier en?

Een portier en zaalpersoneel, ja. In de Capitole had je een portier en een zaalwachter en veel zaalpersoneel, dat ging rond met de piellamp om binnen te komen en met de versnaperingen gingen ze ook rond, de frisco's en zo.

En de bioscoop, hoe zag die er uit?

De Capitole was de schoonste en dan; ieder scherm had nog een doek.

Ja.

Die dus dichtging en openging als de film begon, dat heb je nu niet meer.

En zijn er nog zo'n dingen van versiering of zo?

Ja, dat was romantischer dan nu hé.

Ja.

Als je spreekt van versiering hé (lacht).

Ah ja, ik weet het niet.

Ja, wel, gewoon rechtaan rechtuit hé.

Waren het losse of vaste stoelen of zetels?

Meestal zetels en stoelen, wijkbioscopen hadden dikwijls houten klapstoelen.

Ja. En in het centrum was het dan meer zetels?

Zetels, ja.

Ja, was er verwarming?

Ja.

Was het er netjes?

Ja.

Het was er altijd gekuist, ja.

In de wijkbioscopen durfde er wel eens van alles naar beneden komen (lacht).

Kon je iets zien van de infrastructuur, van de projectoren of zo als je in de zaal zat?

Nee.

Nee, daar kon je niets van zien. Hoe verliep een programma?

(lacht) Een programma. Als je binnenkwam in het begin, want vroeger kon je binnenkomen wanneer je maar wilde.

Ja.

Als je binnenkwam in het begin, dan had je eerst wat publiciteit, dan een voorfilm, bijfilm en dan had je een hoofdfilm;

Waren er actualiteiten?

Actualiteiten ook, ja, want er was toen nog geen tv in die periode.

En hoeveel films waren er tijdens de voorstelling? Alleen de bij – en de hoofdfilm of ...

Ja.

Nog ...

Nee.

00:09:23 Dan het imago van de bioscoop, hoe was dat eigenlijk in die tijd?

Ja, het ging daar veel volk naar toe, dat is pas beginnen slabakken met dat de televisie is opgekomen.

Ja, dus dat was eigenlijk populair om daar naartoe te gaan.

Ja.

Kan u zich nog iets herinneren van de prijs of alternatieven voor de inkom?

In de beginperiode in de jaren '50 was dat iets van 15 frank, in de wijkzalen was dat iets van 15 frank, in de centrumzalen was dat 18, 20 frank, je kon zelfs vermindering krijgen voor een affiche of zoiets, dan was het 12 frank.

En van de verschillende zitplaatsen?

Tussen de zitplaatsen was er ook verschil, ja, hoeveel dat dat veranderde ... 10 en 12 frank.

Wat was het voor publiek in de bioscoop?

Gemengd, ja.

Eerder jonge of eerder oudere mensen?

Meestal was dat gemengd publiek.

Ja, en was het meer ...

Je had zalen waar het meer ouder publiek was.

Ah ja, en was het meer het gewone volk of was er ook ...

Nee, verschillende standen.

Ja. Hoe was de sfeer voor, tijdens en na de filmvoorstelling?

Deftig hé (lacht)

(lacht) Wacht, ik zal een paar voorbeeldend geven; werd er commentaar gegeven?

Ja, soms.

Na de film of ook tijdens de film?

Soms ook eens tijdens de film, ja.

Werd er gegeten?

Direct na de pauze hé, als het nog niet op was (lacht).

(lacht) En wat was dat toen meestal?

Meestal frisco's hé (vraagt aan zijn vrouw: 'Wat was dat meestal, frisco's hé?' Vrouw: 'Ja en die ijspralines hé') Ijspralinen later en popcorn is er ook nog bijgekomen achteraf.

Dat was pas later?

Later ja.

Waren er ruzies of rellen tijdens de film?

Van het publiek?

Ja.

: Nee.

Nee, werd er op de film gelet of werd er meer gebabbeld?

Nee, nee, de meeste kwamen voor de film.

Ja, er was dus een pauze, dat heeft u al gezegd. Wat betekende de bioscoop binnen de gemeenschap?

Ja, dat was een relatief goedkoop verzet hé.

00:12:01 Ja. Wat betekende het om naar de bioscoop te gaan? Was dat ontspanning, sociaal, ...

Ontspanning hé.

Ja, en wat betekende bioscoop in uw persoonlijke levensgang?

Ook ontspanning hé.

Ja, was het iets waar u echt naar uitkeek?

Ja, ik ging wel graag naar de bioscoop.

Hoorde een bioscoopbezoek bij een speciale gelegenheid?

Nee.

Het was gewoon iedere week gaan?

Ja, iedere week.

Was het een soort act van rebellie of niet?

Nee.

Nee, en kon het eigenlijk beschouwt worden als een soort sociale activiteit?

Nee, niet speciaal.

Het was niet bedoeld om mensen te ontmoeten en zo?

Nee, nee, nee.

Dus voornamelijk ontspanning en kon je het zien als een culturele uitstap of werd dat niet zo geïnterpreteerd?

Nee, dat werd niet zo geïnterpreteerd, het was niet zoals naar toneel.

Ah ja, nee. Associeerde u het bioscoop bezoek nog met iets anders, zoals daarna nog gaan dansen of nog iets gaan drinken of zo?

Gaan dansen achteraf, dat was er soms bij.

En hoe ervaart u de veranderingen in het bioscooplandschap?

Ja, het is een hele andere tijd hé, nu zijn het allemaal massabioscopen, ... de Decascoop, hoe noemt dat nu?

De Decascoop.

Nog altijd, vroeger was dat, ja, alles *stillekes* aan hé.

En hoe vindt u dat nu het zo veranderd is?

Ik vind dat wel goed nu, maar ik vond da vroeger ook wel goed, het zijn andere tijden.

Het maakt eigenlijk niet zoveel uit?

Het maakt niet zoveel uit, nee.

00:13:51 Nee. Dan gaan we het hebben over de verzuiling van de bioscopen, dat wilt eigenlijk zeggen dat er katholieke bioscopen waren en socialistische en we willen eigenlijk weten of u dat ooit heeft ervaren?

Je had er hier een socialistische, dat was de Vooruit hé, maar dat werd niet zo specifiek ervaren als socialistisch.

Ah, dat was ook niet een ander soort films of zo?

Nee.

Nee. Was er ook nog een katholieke bioscoop dat u zich kan ...

Nee.

En kan u zich katholieke waarschuwingen herinneren van; niet naar die bioscoop of niet naar die film gaan?

Niet naar de film gaan? In de tijd bestond dat wel , films werden afgeraden, dat stond dan in de dagbladen.

Dus u herinnert zich dat nog dat u hebt gelezen?

Ja, of kinderen toegelaten en kinderen niet toegelaten en af te raden.

'Et Dieu... créa la femme' met Brigitte Bardot.

Ah ja.

Ja, was er ook op school of in de kerk dat ze u waarschuwden?

Wel, voor die enen film (lacht).

I: (lacht)

Een film met Brigitte Bardot, maar dat was 2 keer niks hé in die tijd.

En had dat invloed op uw bioscoopgedrag? Ging u dan express wel naar die film, of toch niet?

Daar werd weinig naar gekeken, toch?

Nee, je ging speciaal naar die film gaan kijken.

Je ging speciaal gaan kijken, dat trok niet minder volk om dat het af te raden was of zo.

00:15:32 Ja. Wie bepaalde de filmkeuze?

In overleg hé, als we alleen gingen, alleen en als we met twee gingen in overleg.

Ja, en wat bepaalde eigenlijk die filmkeuze?

Ja, schone film, van horen zeggen, of van fragmenten of zo.

Ja, en het succes van de film in anderen landen, had dat een invloed?

Nee, nee.

En de herkomst van de film, van welk land?

Ook niet, nee.

De acteurs en actrices?

Ja, dat speelde wel een rol.

Ja, waren er speciale mensen die je echt goed vond of zo?

Van in die periode, ja: Gregory Peck, James Stuart, Stewart Granger, Harry Grant, Clark Gable, Sophia Loren.

Het waren er eigenlijk veel.

Veel, ja, zoals je er nu veel hebt, er zijn er al veel van dood hé.

Speelde de mening van iemand anders een rol om naar de film te gaan?

Nee.

En de genre, had u een favoriete genre?

Nee, ofwel om te lachen, ofwel om te *thrillen*.

Ja.

(lacht)

Anders maakt het niet zoveel uit.

Nee.

Speelde de reclame een rol, op affiches, of in tijdschriften of zo?

Nee, niet speciaal.

Nee, en de bioscoop waar de film speelde, speelde dat een rol om naar die film te gaan of was dat niet echt ...?

Eigenlijk niet nee.

I: Wat herinnert u zich nog van de film, van vroeger?

Van oude films, ah veel hé. (lacht)

Zijn er zo specifieke zaken waarvan u zei van; ja, dit was totaal anders of daar hebben ze mij verrast of zo?

Vergeleken met nu of zo?

Ja.

Minder geweld, minder luid ook, minder lawaai, nu kan je, als je het niet gewoon bent in de Decascoop, je oren toe doen. (lacht)

Ja, dat is waar. (lacht) U bent al de derde die het mij zegt, dat het te luid gaat. Herinnert u zich nog een specifieke film, dat u echt goed vond?

Veel, ja; 'Het kanon van Navarone,' 'The Bridge on the River Kwai,' al de thrillers van Hitchcock, en dan de Franse films, van Bourvil, Louis de Funès, Jean-Paul Belmondo, Alain Delon, Jean Gabin, allemaal mooie films.

Er is niet echt één die er echt uitspringt?

Nee, nee. Vanaf dat er een bepaalde acteur in zat, kon ik zeker zijn dat het een schone film was.

00:18:53 Ja. Ervoer u hinder van de filmcensuur, dat er stukken uitgeknipt waren of ...

Dat is mij nog niet opgevallen, ik denk dat je dat eerder in Amerika zal voorhebben dan hier.

Ja, hier is het ook voorgekomen met bepaalde films, maar het is niet altijd even opvallend dat er stukken uitgeknipt zijn.

Ja.

Bij de filmervaring, bleef dat gewoon bij naar de film te gaan kijken of ging u achteraf nog zaken gaan opzoeken in tijdschriften of zo?

Nee, gewoon naar de film kijken.

Ja, en kan u zichzelf als filmfan ... bestempelen zal ik maar zeggen.

Ik ging graag naar de cinema, ja.

Meer dan andere mensen of ...?

Nee, ik denk het niet.

Hetzelfde?

Gewoon.

En kijkt u nog steeds naar films nu?

Ja.

Via televisie?

Ja.

Video?

Alle twee, ja.

DVD?

Ook, ja.

En bioscoop?

Dat is lang geleden.

Dus dat is serieus geminderd?

Ja, ja.

En weet u nog zo, wanneer dat dat geminderd is?

Oh, ik denk dat dat twee jaar geleden is dat we nog eens naar de cinema geweest zijn, ja.

Ja, maar sinds wanneer is dat zo helemaal afgebouwd, dat bioscoopbezoek?

Ja, als de kinderen kwamen, dan is dat verminderd hé.

00:20:23 Ja. Ik heb eigenlijk gedaan met mijn vragen stellen, maar als u nog dingen te vertellen heeft...

Ja, ik kan hier nog veel vertellen (lacht)

Wel, dan is het nu het moment.

Wat er vroeger verschillend was met nu: vroeger kon je binnenkomen in de cinema wanneer dat je wilde.

Ja.

In het midden van de film, of op het einde van de film, of in het begin ook, soms was er zodanig veel volk dat als je op een goed uur binnen ging, dat tegen dat je binnen waart, hij al een half uur bezig was.

Ja.

En dan moest je heel de film uitzien en dan blijven zitten tot de volgende film en dan had je de keuze, ofwel nog eens de film helemaal uitzien, ofwel dat stuk dat je gemist had er bij nemen.

En kon je echt in het midden van de film, of moest je telkens wachten tot de film gedaan was en gewoon tussen de verschillende films binnenkomen?

Je kon midden de film binnen komen en dat was met een piellamp.

Ja.

Een juffrouw met een *piellamp* die naar de plaatsen ging die nog open waren en ze moest dan zien dat je niet sukkelde. (lacht)

En was er nog iets, ik weet niet, nog zaken waarvan je zegt...

Goh ja, er waren soms spektakelfilms en dan kon je soms rijen volk hebben tot aan de hoek van de straat, zoals de Majestic in de Veldstraat, kon er gemakkelijk tot aan de Korenmarkt een rij volk staan.

Amai, zoveel.

Gelijk films zoals 'Gejaagd door de wind' *allee*, ik weet niet of u dat iets zegt.

Ja, ja, 'Gone with the wind'.

Ja.

Ik heb hem nog niet gezien, maar hij schijnt wel goed te zijn.

00:22:08

En verschillende cinema's hadden hun eigen soort films, zoals de Capitole was spektakelfilms, die waren sowieso voor de Capitole, komische films en kluchten en zo was ook voor de Capitole en dan de Century speelde niets anders dan Westernfilms, cowboyfilms.

Ja.

Dus uitsluitend hé. En dan had je de Savoy, in de Kortedagsteeg, die speelde niets anders dan Franse films.

Ja.

In de Capitole werden er ook veel Franse films gespeeld, maar in de Savoy waren het uitsluitend Franse films. De Plaza speelde hoofdzakelijk Duitse films.

00:22:47

Ja. ... Van welke landen waren de meeste films afkomstig in die tijd? Nu is dat meestal Amerikaans, maar ik weet niet of dat toen ...

Ja, Engeland, Amerika, Frankrijk en Duitsland ook hé.

En Belgische films, kan je je daar nog iets van herinneren?

Ja, dat was niet vet hé.

Kan je je nog één herinneren of ...?

'Mira'

Ah ja, 'Mira' was de eerste, het is juist. 'Mira,' dat was wel redelijk oud hé.

'Mira', ik denk dat dat van ergens van de jaren '80 is of zoiets.

Ja, en dan 'Een woord van liefde,' maar dat is ook van daarna hé. Jij spreekt van de jaren '50, '60 zeker?

Ja. '50, '60.

Dat was toen maar dun gezaaid hoor.

Ja, het was niet echt ...

Nee, dat werd niet echt gedraaid in de cinema, dat werd zo eens gedraaid bij een gelegenheid.

00:23:56 Ja. Ging u naar veel verschillende cinema's?

Ja, we gingen naar veel verschillende.

Ja.

Ja, want mijn vrouw was meer de Noordkant van Gent en ik meer de Zuidkant. *Allee*, als je spreekt van wijkcinema's.

Ja, wijkcinema's en centrumcinema's, maar het zijn er zodanig veel.

Ja, je zal er wel een twintigtal gehad hebben vroeger. En dan de Capitole, in de Capitole werden er ook shows gegeven hé vroeger. Ben je al eens in de Capitole geweest?

Ik denk dat ik er ooit ben geweest als ik klein was, maar voor het moment is het al lang geleden.

Vroeger werd er daar ook, een keer of vijf zes per jaar een show gegeven van iemand die dan kwam zingen of zoiets.

Was dat dan in combinatie met een film?

Nee, nee, uitsluitend dat.

Uitsluitend show.

Ja.

Ja.

Gilbert Bécaud is hier een paar keer geweest, Johnny Hallyday, als u dat iets zegt?

Ja, ja, ja, ik ken nogal de Franstalige zangers, want mijn mama is een Waalse dus.

Die is hier ook twee keer geweest 'Les compagnons de la chanson' zijn hier ook drie keer geweest.

Dat ken ik niet.

Nee, maar dat is ook al heel lang geleden. En dan nog zo een paar, meestal Franse.

Ja, ging u daar ook naartoe?

‘Les compagnons de la chanson’ ben ik eens gaan bekijken, voor de rest ben ik niet binnengeraakt (lacht). In de Capitole had je een zaalwachter, die stond buiten als er veel volk was, die riep dan, gelijk de Balkon was altijd eerst bezet, want dat was het goedkoopst, dat was dan: ‘Balcon complet,’ er werd nog veel Frans gesproken in Gent vroeger.

Ah ja.

Het was altijd ‘Balcon complet’ en ‘mezzanine nog zoveel plaatsen’ of zoiets.

Ah, dat werd afgeroepen.

Werd afgeroepen, ja. Als ze riepen: ‘Nog vier plaatsen,’ dan mochten er vier binnen (lacht).

00:26:06 Heb je soms geen plaats meer gehad, dat je stond te wachten en ...

Dat het vol zat hé.

En wat deed je dan? Naar een andere cinema gaan of naar huis?

Als het te lang duurde gingen we weg, maar meestal bleven we wachten.

Maar als het vol zat, ging je dan naar huis of naar een andere cinema?

Soms eens naar een andere, soms, ja, naar huis en ging je niet naar huis, dan ging je ergens anders naartoe hé (lacht)

(lacht) Ja. Is er nog iets, ik weet het niet?

De eerste cinema’s zijn verdwenen met de televisie die opkwam.

Ja. Ging u dan ook als u een televisie had, minder naar de cinema?

Nee, zolang we jong waren gingen we wekelijks.

Ja, dus voor u had dat niet echt een invloed, die tv.

Nee, maar oudere mensen, die bleven rapper eens thuis.

Ja.

Want in de jaren ’50 zijn er wel nog een aantal wijkcinema’s bijgekomen hoor, *allee*, die die er daarvoor niet waren.

Ja.

Onder andere de Royal is erbij gekomen, de Scala, de Normandie en de Metro. Dat waren nieuwe cinema's, voor die periode, de andere waren ...

Van vroeger.

Van voor de oorlog nog.

Die zijn dan allemaal ook verdwenen?

Al die wijkcinema's zijn verdwenen, er schiet nog één over; de Normandie, dat is nu cinema Paris, dat is een sekscinema, hij draait niets anders dan seksfilms.

't Leopolke was ook een sekscinema, dat weet ik .

Wat? 't Leopolke, ah ja, maar daar zag je meer buiten dan binnen hé (lacht)

Ja, het schijnt, dat ze met de affiches probeerden mensen te lokken en dan ...

Er was daar overal een *plakkaatje* over geplakt, *allee*, zo'n streepje op waar er zagezegd iets te zien was. Maar binnen was er niets te zien. Maar die is dan afgebrand, tegen dat ik eindelijk kon gaan kijken wat er te zien was. Ik weet, er gingen daar wel veel gepensioneerden, er werd daar veel op die grond gespuwd, dat weet ik nog (doet dat na) (lacht).

(lacht) Dus daar was er eigenlijk ook altijd volk?

Ja, er was altijd volk, maar het zat nooit vol. Dat waren eigenlijk films zonder inhoud, zoals nu die seksfilms, *allee*, seksfilms, je kan dat niet vergelijken waarschijnlijk.

Ja.

Dat er vroeger niets te zien was.

Ah ja, ja.

(lacht)

Ja, dat zeggen ze ook altijd dat er in vergelijking met vroeger, nu veel meer wordt toegelaten qua seks en geweld en zo.

(knikt instemmend) In de Savoy, *allee*, het was geen seksfilm, het was een erotische film, voor die periode en die heeft geloof ik dertien weken gespeeld, dat was een Zweedse film of en Deense film.

Ja.

En er was daar eigenlijk ook niets te zien, maar dat was wel komisch.
Komische situaties en zo.

Ah ja.

Die had succes, ja. Maar er was daar eigenlijk geen naakt in te zien of zo, je moest je het ook zelf voorstellen.

Het was niets in vergelijking met nu?

Maar nee, er was daar niets in te zien, ik weet het niet meer, ik herinner het mij niet meer. (lacht)

(lacht) Je kon dan eigenlijk de films van toen niet echt vergelijken met die van nu?

Nee en zeker die films niet. Maar nu, een doorsnee film zoals 'Fatal Attraction' of 'Basic Instinct' of zoiets, daar is al veel meer in te zien dan vroeger. Vroeger moest je je alles zelf voorstellen, zelfs met Brigitte Bardot in de tijd. Heb je ooit eens een blote borst gezien van Brigitte Bardot, maar nee hé.

00:30:29 En wat vindt u eigenlijk, dat de films nu beter zijn, of minder dan vroeger?

Sommige zijn goed, maar er zit veel *bucht* tussen ook hoor.

En vind je dat het vroeger betere kwaliteit was of zo?

Er komen er nog schone uit hoor, het zijn er dan ook met goeie acteurs. Zoals die nieuwen met Harrison Ford die in april uitkomt, dat ziet er ook goed uit.

Dus eigenlijk, u blijft gewoon naar films kijken, maar gewoon niet meer naar de bioscoop gaan.

(Knikt instemmend)

Ja. Voor de rest is er niets ...

Is er niets speciaals.

Wel ja, ik denk dat het in de Majestic was, op het balkon van de Majestic zag je sowieso al slecht en er zat daar een madam met een hoed op en vroeger deden ze hun hoed niet af, ze hielden dus altijd hun hoed op hun hoofd en er was er één en hij zag niet, hij was altijd zo en zo aan het doen (doet beweging met zijn hoofd). Maar als de madam haar hoofd draaide, zag hij weer niet en er haalt daar één een schachtje uit, hij knipt al die pluimen af, tot hij zag (lacht) en die madam, haar hoed vol met stopsels.

(lacht) En ze heeft het niet gemerkt?

Nee, ze heeft het niet gemerkt, nee.

Allee, zo raar. En werden er nog andere studentenfratsen uitgehaald?

Goh niet zo direct.

Met een stukje stof misschien.

Ja, die ken ik, onze leerkracht heeft dat ook eens uitgelegd hoe we dat moesten doen, in het middelbaar.

Ah, in de Metro daar kwam je binnen onder het doek.

Ah, onder het scherm?

Onder het scherm, dus je kreeg die lichtflitsen in je ogen van die projectoren, de zaal zat voor u en je zag niets van de cinema. En dan moest je hier binnengaan dat je een beetje zag in het donker en dat je de film kon zien.

En werd dat scherm terug naar beneden gedaan?

Nee, nee, het scherm was eigenlijk boven de ingang.

Ah.

Dus je liep er gewoon onder.

Het scherm stond een stuk hoger dan, ja.

De kant van het scherm was breder dan de achterkant van de zaal.

De kant van het scherm ... ah ja, ja, de zaal was smaller dan ...

De zaal was smaller, door het feit dat het door twee straten liep.

Ah ja, interessant.

Maar ik weet wel, de eerste keer dat ik binnen ging deed dat wel raar.

Iedereen ziet u dan ook binnenkomen?

Ook ja. (lacht)

Vloeken dat je de film stoort of zo?

De zalen die nu nog bestaan zijn winkels geworden; het Lidotje is een garage geworden, vroeger zag dat er groot uit, nu ziet dat er klein uit.

En veel winkels ook in de Veldstraat.

Ja. Twee winkels in de Veldstraat. De Royal is zo'n Turkse bazaar geworden en de meeste zijn winkels geworden.

Ja.

De Savoy is een schoenwinkel geworden.

Ik weet het niet.

De Select en de Century, daar zou het shoppingscentrum moeten opstaan en de Plaza is de Sphinx.

Ja, daar ben ik nog geweest, ja.

Van wijkbioscopen; de City, de Ganda, de Nova, de Metro, de Royal, de Scala, de Normandie, de Calypso, de Odeon, die speelde niets anders dan den dikken en den dunnen (lacht).

(lacht) Alleen maar die films, niets anders?

Ja. *Allee*, in dat genre.

Ja, ja, ja.

Zwart-wit.

00:34:04 Ah, was dat toen nog overwegend zwart-wit?

Nee, nee, de eerste kleurenfilms, dat was 'Gejaagd door de Wind.'

Weet u nog welk jaar dat ongeveer was, want dat weet ik zelf niet.

'59 of zo.

Ah ja. Dus eigenlijk heeft u bijna nooit zwart-wit films gezien?

Jawel, in het begin toch veel. De meeste cinema's die kopen films zoals 'De hoop,' *allee*, een bijbelverhaal, de tweeden was 'De gladiatoren' dat was het vervolg op de eerste film.

Ah, had je dat toen ook al, van die vervolgverhalen.

Ja, van de Tien geboden hebben ze een hele reeks gemaakt.

Ja.

Van de tijd van de Romeinen werden er veel gemaakt. Al die zalen moesten dan ook nog veranderd worden voor dat nieuwe doek.

Ah ja, ja, ja, in het begin was het een vierkant.

In het begin was het vierkant, later rechthoekig.

Weet u nog in welk jaar dat veranderd is?

Dat zal ...

Ongeveer.

Ja, '55.

Ja en zijn er dan cinema's moeten stoppen omdat ze niet konden veranderen?

Nee, gewoon het doek wat smaller maken en wat langer.

Ah ja, maar soms dat het niet langer kon gemaakt worden.

Maar ja, je had dan een kleiner beeld hé.

Ah ok.

Zoals je nu op uw tv zo'n rechthoekig.

Ja, je krijgt daar twee bandjes.

Bandjes.

Ja. Ah, dat had ik nog niet gehoord, ik had gehoord dat het eerst vierkant en dan rechthoek was, maar ik wist niet rond welk jaar dat was.

Ja. Nu is het eigenlijk ook rechthoekig, lang, maar redelijk breed ook en redelijk hoog.

Ja.

Maar vroeger was het smal en lang.

Het is dus weer veranderd.

Ze zijn weer veranderd.

En weet u rond welk jaar dat was?

De eerste film in een cirkel zogezegd, dat was op de Expo van '58.

Ja, ja, dat hebben ze nu nog in Frankrijk.

Cinerama of zoiets.

Ja, zoiets.

Daar zaten de projectoren in het doek zogezegd.

Ah ja.

Dus, je had een cirkel al rond met doek en op de tien meter of zo had je een gaatje met de projectoren erdoor, dus aan de overkant.

En hoe moest je daar dan naar kijken; stond je recht of moest je gaan zitten?

Daar stond je recht.

Ja. Amai, dan moet je heel de tijd ronddraaien om alles te zien.

Maar het duurde maar twintig minuten.

Ah ja. Dat moet toch ver moeiend zijn om daar naar te kijken, ik weet het niet.

Dat zal het zijn.

Voila.

Dus, de publiciteit die gemaakt werd voor de bioscopen, zoals aan de Capitole, dat was constructie, zo'n decor boven de ingang.

Ah ja, ik heb dat gezien, dat was geschilderd.

Geschilderd, ja en uitgezaagd en al.

Dat moet spectaculair geweest zijn in die tijd.

Spectaculair. Dat was een man of vier die daar zijn werk aan had en dat was alle weken iets anders hé.

Ah, amai.

Soms als een film eens drie weken speelde, of vier weken een succesfilm, al die films die veel succes hadden speelden soms een vierde of een vijfde week. En dan ging dat naar de wijkbioscopen.

Ah ja.

Achteraf.

Ja, dat heb ik ook gehoord: eerst naar de centrumbioscopen en dan naar de wijkzalen, ja.

Maar dat was vier man die daar constant mee bezig had. Dat was de maandag en de dinsdag alles uitzagen, want tegen de donderdag moest dat klaar zijn.

Amai, dat moet veel werk geweest zijn, ja, ik heb dat gezien op de dvd 'Entracte', ik weet niet of u dat kent.

(knikt ja)

Van het bioscoopleven in Gent en daar hebben we zo beelden gezien, zo'n gigantisch stuk hout en daarop beginnen te schilderen, zo schoon, gewoon beginnen met zwarte strepen.

De acteurs die erop stonden moesten herkenbaar zijn hé.

Wel ja. Ik vond dat heel mooi geschilderd.

Dat is niet gemakkelijk, dat is een kunst op zijn eigen.

Ja.

Je moet rekenen, als je ervoor staat, het is niet zoals een schilderijtje hé ...

Nee.

Op ware grote hé, het is een gezicht van twee à drie meter.

Ja, ja.

Om daar de expressie van de acteur in te kunnen leggen.

Ja. Ik vond dat spectaculair toen ik dat zag op de dvd, nu zouden ze dat niet meer...

Ik weet niet, dat was wel wat later, de tweede 'King Kong,' dan hadden ze een King Kong gemaakt tot aan het dak.

Amai.

En die bewoog dan ook en er brandden lichtjes in zijn ogen (lacht).

In die tijd waren ze daar veel meer mee bezig en nu is het gewoon een affiche.

Ja, ook voor de prijs hé.

Ja, waarschijnlijk.

Dat is de enige reden voor die groepering in zalen van de Decascoop en Kinopolis.

En ook, de mensen willen keuze van film, ze moeten maar naar één bioscoop gaan om hun film te kiezen hé.

Ja.

Vroeger was er maar één zaal, dus maar één film.

Ja.

Je kon niet kiezen hé.

Ja, maar als ik nu naar de Decascoop ga, weet ik toch al naar welke film ik moet gaan.

Ja, ja, ja, ik ook, maar als hij volzet is, kan je een andere kiezen.

Als hij volzet is kan je een andere kiezen. ... *Voilà*, leg maar stil. Vroeger was de eerste vertoning om half twee.

Om één uur dertig, ja.

De laatste vertoning was om half negen, dus ...

En dan gedaan om elf uur?

(knikt ja)

Ja.

Ik weet niet of er nu muziek is, ik herinner mij dat niet.

Soms geven ze nu zelfs geen pauze meer, omdat het te kostelijk is.

Vroeger had je, voor de reclame, had je liedjes met, van die periode, meestal *slows*.

Je kon dan eigenlijk dansen tijdens de pauze.

Nee, nee, dat werd niet gedaan, het was altijd schone muziek tussen de Pathé Journal zeggen ze.

Ja, de actualiteiten.

De actualiteiten, Pathé Journal zeiden ze daartegen.

En tekenfilms van Tom en Jerry.

Ofwel had je tekenfilms van Tom en Jerry en documentaires en tekenfilms.

Die die we nu altijd op tv zien, constant herhaald.

Ik ben nog naar het Tom en Jerry festival geweest ook, dat was de hoofdfilm van Tom en Jerry, allemaal kort na mekaar, zoals ze nu op tv tonen.

Ja, nu is het op tv als ze vijf minuten overhebben is het al rap een tekenfilmpje.

Wat ik ook nog weet, in de Capitole, het was al in de *sixties*, dat de cinema compleet achteruit ging. In de Capitole, een film van Fernandel, met die koe.

Ja, ik heb hem gezien die film, maar ik weet niet meer hoe hij heet.

Thuis werd er daar veel over gesproken, over die film, het was een schone film en dat was dan, om speciaal her op te leven, in de Capitole, eerste een orkest met een Big Band en dan die première van die film. Dat was wel de moeite.

Ah ja, waarschijnlijk.

Maar alle spektakelfilms, die trokken sowieso toch veel volk.

Meer Italiaanse spektakelfilms dan, of ook nog van andere landen?

Oh ja, spaghettiwesterns, (spreekt tegen zijn vrouw) je had schone westerns, maar zeer langdradig, zo het genre van 'The Bold and the ...'

'The Bold and the Beautiful', 'Mooi en Meedogenloos.'

Die westerns waren ook zo, met eindeloze close-ups.

Maar het duurde maar twee uur, die series duren iedere dag een uur.

Goh ja, het waren schone films, maar het was verschillend met Amerikaanse westerns, maar het verhaal was goed. (praat tegen zijn vrouw) Orson Welles is ook van die periode.

Ja, die ken ik.

En de hele Sissi reeks is ook van die periode, met Romy Schneider; 'Sissi 2' en 'Sissi 3' (lacht), dan stonden ze ook tot aan de hoek, *allee*, tot aan de MacDonalds.

Ah ja, om te kunnen volgen hé. Werd dat rap na mekaar gespeeld, of was dat ieder jaar?

Nee, nee, er was geen jaar tussen, maar toch een maand of zes zeker.

Ja.

'De familie Von Trapp.'

Ah ja, 'The Sound of Music.'

Nee, nee, 'De familie Von Trapp,' een Duitse film.

Een oudere versie dan?

Ja, "The Sound of Music" is een heel stuk later.

00:47:57   **Ja.**

DEEL III
TRANSCRIPTIES JAREN 1960

Naam INT: Alex Stiévenart
Naam RES: Marc Cuypers (1959)
Titel: JAREN 1960

TRANSCRIPTIEFICHE

00:03:49   Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?

Dan was ik een jaar of twaalf. Je mocht niet altijd gaan met die wetgeving over kinderen toegelaten, kinderen niet toegelaten. En dan was ik 12 jaar toen ik voor de eerste keer naar de film ging.

Rond welke leeftijd ging u het meest naar de bioscoop?

Ah ja, want ik heb er in gewerkt. Ik ben tijdens de school, toen ik 14 jaar was reeds begonnen. In de wijkzalen ben ik toen begonnen met foto's uit te hangen. Als je nu naar de decascoop gaat dan zie je daar de foto's van deze week alleen, maar wij deden dat al op voorhand van deze week, toekomstige week, binnenkort. Dat ging ik in alle wijkcinema's doen. Met de fiets. Ik had twee zakken vol met het materiaal. Publiciteit voor alle cinema's die van mijn baas waren. Mijn baas is ondertussen overleden. En de zalen bestaan dus niet meer. Zo ben ik dus begonnen. Ik was daar dan op zaterdag en zondag en tijdens de week wanneer ik vrije tijd had. Dat is natuurlijk uitgegroeid, want dan ben ik begonnen films draaien. Dan ben ik dus filmoperator geworden. Ik ben daarvoor naar school geweest, naar Philips in Brussel. Wat dus ook niet meer bestaat. Dat was rond mijn vijftiende. Dat is snel, hè? Normaal gezien, want wettelijk mocht het eigenlijk nog niet, wettelijk moest je achttien jaar zijn, maar wij deden dat toch zo. Maar wij draaiden altijd films die altijd kinderen toegelaten waren, dus op dat vlak was er nooit een probleem. En zo hebben we dat een hele tijd gedaan.

Werd u daar van het begin voor betaald?

Ja, ik werd daar vanaf het begin voor betaald. Dat was toen een soort studentenjob.

Wat waren uw overige bezigheden, vormen van amusement toen?

Ik moet zeggen in die jaren, waren dat de goeie jaren voor de bioscoop; er werd minder uitgegaan. Zoals het nu al een paar jaar is, gaan veel mensen naar de discotheek, maar in die tijd kwamen de mensen veel meer naar de cinema dan dat ze ergens naar een klein discotheekje gingen. En na de film zag je ze dan wel een rustig een glaasje drinken in het café recht tegenover de cinema. Men kwam meer naar de film. Dat is nu allemaal geëvolueerd. De woensdagmiddag waren er speciale voorstellingen. Dat was 20 frank voor twee films. En dat waren allemaal klassieke films zoals Sissi en John Wayne en dergelijke. En allemaal

een groot succes, want dat zat altijd stampvol. Dat waren dus goeie jaren eigenlijk. Er zijn ook jaren geweest dat ik gedraaid heb voor Turken. Dus originele Turkse films. Dat was op een zondagmorgen. Iedere zondagmorgen was dat dus voor de Turken. Normaal gezien kwamen de film binnen in blikken dozen, maar bij die Turkse films kwamen ze in jutte zakken aan. Dan moest je maar beginnen zoeken; deel 1 of deel 2? Je kon er niet aan uit. Dat moet ik wel toegeven.

Deed u aan kerkelijke activiteiten, zoals bijvoorbeeld de KSA?

Ja, dat heb ik gedaan toen ik op de lagere school zat. (...)

Welke cinema was dat waar u werkte?

Ik werkte in allemaal. Dat was dus; Leopold, dat was de hoofdzetel. Dan had je de Ganda, de Ideal, de Cameo, de Metro, de scala en de normandie. De normandie is dan overgegaan naar mijnheer Van Crieckinghe die nu nog enkel de cinema Paris heeft. De Novy had je ook nog. Dat was dan aan de Brugsepoort.

Kan u zich nog uw eerste herinneringen voor de geest halen van uw eerste bioscoopbezoek?

Ik kende een dame en die werkte daar en zo ben ik daar begonnen. Film is altijd boeiend. Veel mensen denken; film is maar een film, maar je moet hem ook in elkaar steken en zo hè? Dus als je dan bekijkt hoe ze een film maken en je ziet dan de beelden op het grote scherm, dan zie dat die helemaal verschillend zijn. Dan zeg je misschien dat is gewoon ons oog, maar nee dat is de camera die dat doet. Dus de cameraeffecten. Het zijn ook speciale lenzen die erop zitten en heel de boel. Dus dat maakt heel het geheel anders. Je kan bijvoorbeeld hier een vamera neerzetten en je zal zien op TV is dat tweemaal zo groot. Je zit altijd met een groothoek op. Dat heeft mij altijd geboeid. Ik ben dan in contact gekomen met die dame en zij kon niet alles doen, want zij deed de kassa en de bar, en dan hadden we nog hot dogs en ijscream en al die dingen. Dan vroeg ze aan mij of ik haar daar niet bij wou helpen. Ik zei uiteraard ja en zo is dat verdezr uitgegroeid. Tot ik beginnen draaien ben.

Wat was uw gezinssituatie wanneer u het meest naar de bioscoop ging?

Ik woonde bij mijn grootmoeder en mijn vader, maar alle zondagen waren we bij mijn grootmoeder haar dochter en die had vier kinderen. En dus, et gans die familie gingen wij dus alle zondagen naar de cinema.

Wat zijn uw eerste herinneringen van bioscoopbezoek?

In feite was dat de zondagnamiddag een feest. We gingen met een stuk of zes naar de cinema.

Wat zijn uw beste herinneringen van bioscoopbezoek?

Qua zelfgaan, was het voor mij, dat als ik een keer zei: 'Ik kom niet.' Dat ik dan een keer naar de exclusiviteitszalen kon gaan. Dus bijvoorbeeld naar de Capitole of de Century of de Majestic. Zodat ik een keer kon zeggen dat ik de eerste versie gezien had. Voor dat ze later bij ons kwamen. Tegen dan waren er ook meestal een paar dingen veranderd. Er waren dan dingen die wij niet hadden, die ze daar wel hadden, bijvoorbeeld; stereo. Dus niet de dolby stereo die je nu hebt, maar de vier pisten stereo. Je moet een keer teruggaan naar de opening van de kinopolis Gent. Dan ga je wel heel wat fouten ontdekken. Dus als je de datum zou bekijken en je zoekt de reclame op dan zal je duidelijk zien; 'dolby stereo en 12 kanalen'. Dat kan niet. Vroeger had je vier pisten en Dolby digitaal is pas later uitgekomen, zelfs na dat de Decascoop is opengegaan. Dus het was enkel, maar films in vier pisten. Aan beide zijden stond de klank. Dan had je de 70mm waar er zes klankpisten op staan. Maar daar stonden er dus nog maar zes kanalen op. Die waren magnetisch. Die vier pisten films die waren optisch. Je moet dat maar eens opzoeken, je zal wel zien dat dat niet klopt. Er is nu een systeem dat het wel ondersteunt. Het Imax-systeem.

(...)

Ik draai nog steeds films in een school. Ik doe dat nu al 24 jaar en elk jaar tracht ik dat te verbeteren. Het is nog mono, ja. Ik zoek nog altijd stukken. Ik zoek nu een dolby-kop. De versterker heb ik reeds staan.

Toen ik in Brussel de film ging halen overtijd, hebben ze mij dat laten zien. Ze kennen mij daar allemaal, mijn baas had zelf een filmhuis! (zeer enthousiast) Ik vroeger altijd mee om de films. (...) Die evolutie is op een zeer korte tijd naar boven gegaan.

Terug een beetje naar vroeger... Gaf u veel geld uit aan de bioscoop?

Nee, nee. Ik moest niet betalen om de films te zien die ik zelf draaide. In de grote cinema's betaalde ik natuurlijk wel. In de Capitole bijvoorbeeld was dat 65 frank en bij ons was dat 40 of 50 frank. En de woensdagnamiddag aan 20 frank voor twee films.

00:21:30 Kan u zich alternatieven herinneren voor de bioscoop zoals bijvoorbeeld theater of zo?

Theater? Daar kon je toch voor rekenen dat je rond de 90 zat. Het voordeel bij ons was natuurlijk dat je elke keer 2 films te zien kreeg. Voor die 40. Terwijl in de exclusiviteitszalen zoals de Capitole dat weet ik nog heel goed, ik nam altijd de mezzanine, dat was maar een film en dat was gedaan. Bij ons voor die 40 frank kon je de hele dag blijven zitten. Dat was doorlopend. In de exclusiviteitszalen waren dat uren. De film afgelopen; dan moest je buiten. In het begin ging je binnen op eender welk moment en je bleef zitten tot je het stuk had gezien dat je gemist had. En dan zijn ook wij daar vanafgestapt. Omdat men niet meer wist hoeveel volk er ging komen. Bijvoorbeeld bij kassuccessen zoals 'King Kong' in het jaar '70, '78. Je komt daar binnen wanneer de film al twintig minuten bezig is... OK, maar dan zeg je op een moment van ik zit met 500 mensen in de zaal en er staat nog een rij te wachten. En in een keer. Mijn tickets zijn op. En de *kassiersters* zijn tot vijfhonderd

gegaan. Er zijn dan bijvoorbeeld misschien 5 plaatsen te weinig, want die mensen zitten er nog. Dus bijgevolg hebben ze dat bij ons ook veranderd.

Kan u zich nog herinneren wanneer ze dit hebben aangepast?

In de jaren '82-'83 hebben ze dat aangepast.

In het centrum was dat dus veel vroeger dan?

Dat was altijd de exclusiviteitszalen. Dat waren altijd de premières. Die premières konden al wel enkele weken gelopen hebben in een andere stad voor hij hier aankwam in Gent. Omdat er geen kopiën genoeg waren. Of als de film teveel succes had. Dat was allemaal met contracten. Je vraagt je soms af; die film loopt nu al 25 weken, hoe kan dat nu nog volk aantrekken? Dat zijn contracten. Hoe het nu zit weet ik niet. Want nu zie ik dat niet echt meer gebeuren. Die tijd wordt als maar korter. Want vroeger was het verschil tussen uitkomen in de cinema en op video, dat waren jaren. En nu zitten er daar nog 2 of drie maanden tussen. Het zal nog komen dat ze gelijktijdig op dvd komen als in de cinema. En het verdwijnt allemaal.

00:25:35 Koos men een bioscoop of werd de keuze bepaald aan de hand van het filmprogramma?

Als ik naar een grote zaal ging dan was dat om een bepaalde film te zien. Maar pas op er waren daar film van mijn baas die daar ook draaiden. Bijvoorbeeld 'La [submergation] du Japon.' Dat was dus met de voorloper van stereo. En dat hebben wij toen geïnstalleerd. En toen heb ik contact gelegd met de mensen van de exclusiviteitszalen. Zoals mijnheer Warie. Ik heb daar nog altijd zeer goeie contacten mee. Die man kon nog veel meer af van techniek dan ik. Qua installatie van de projectoren en het geluid, daar is hij zeer goed op de hoogte van. En we hebben dan een installatie gekocht. *Allee*, ik. We hebben er een 25-tal staan.

Waren er mensen die altijd naar de zelfde cinema kwamen en gewoon de film zagen die er was?

Inderdaad, dat waren altijd dezelfde mensen. Mijn baas die had de wijkzalen. Ik zal je nu het goeie voorbeeld geven. Mijn baas had twee wijkzalen op de Brugsepoort; de Novy en de Ganda. t ligt op een wandelafstand van 500 m. Dus; hier draaide je een film, hier 2 en daar 2. Je weet zelf ook dat hij niet overal dezelfde films moest draaien. Dus de mensen die in de Novy kwamen kijken die gingen dan naar de Ganda, want daar was er een andere film. Daar kwam je dus dezelfde mensen tegen. En juist omgekeerd kon het ook. Dat is een systeem dat *switched*. Bijvoorbeeld; vandaag speel je film 1 en 2 in de Novy en film 3 en 4 speel je in de Ganda. Maar dan speel je de week nadien film 1 en 2 aan de andere kant van Gent. En film 3 en 4 speelde je in nog een andere kant van Gent. Dat was een roulatiesysteem. Er zijn altijd mensen die een film gemist hadden en dan naar de zaal gingen waar de film dan speelde. Om een film van de Novy tot in de Cameo te laten komen ging er soms 2

weken overheen. Eerst moest hij paseren bij andere cinema's. Maar dan zag hij (de baas) dat zijn publiek die film daar nog niet had gezien.

Hoeveel weken liepen ze soms die films?

Als hij 8 zalen had dan liepen ze minsten 8 weken.

In een cinema, was dat dan elke week 1 nieuwe film?

Twee keer in de week. Je had films van vrijdag, zaterdag en zondag. En je had films op maandag, dinsdag, woensdag en donderdag. En in elke cinema was dat zo. En waarom was dat zo?

Had dat iets te maken met kinderen toegelaten en kinderen niet toegelaten?

Voilà. Tijdens het weekend, was de focus op het publiek familie. En tijdens de week dan mikte men op een publiek dat thuis was. Werklozen en dergelijke. Op de woensdagmiddag had je dan een speciale voorstelling, voor de oude van dagen, maar daar kwamen ook kinderen naartoe. Dat was voor 20 frank. Dat was het systeem en daar hebben we altijd zeer goed mee gewerkt.

00:31:48 Met wie ging u naar de bioscoop?

Meestal ging ik alleen. n waarom ging ik meestal alleen? Omdat je dan nooit geen ruzie had over welke film je zou gaan kijken.
(...)

00:33:24 Als men dan naar cinema ging was dat dan in het weekend of in de week?

Je had verschillende mensen. De drukste dagen waren zaterdag en de zondag. Tijdens de week was het minder druk maar toch; je had volk. Dat waren nooit geen volle zalen. De woensdagmiddag tegen 20 frank dat waren bijna altijd volle zalen hè. Zowel beneden als op balkon. Het is niet altijd gemakkelijk hoor. n die tijd had je natuurlijk ook concurrentie van de televisie hè. (...) Je had een publiek van 60-65 jaar. Je had twintig- en dertigers. En had kinderen in het weekend.

En uzelf?

Als ik ging was het in het weekend.

Heeft u ooit een verschil gemerkt tussen zomer en winter?

Ja, ja. In de winter, zijn er altijd de beste films. En in de zomer hadden we release-films; dus films die goed waren geweest in de winter, die dan nog eens terugkwamen. Als het snikkend heet is, weet je dat je niet zoveel volk gaat trekken. In de weekends kwam er meestal nog wel wat volk. Dat waren dan vooral kinderen waar de ouders dan even vanaf wilden zijn. 'Eet nog maar

eens een hotdogje, zie een filmpje en dan laten ze ons met rust.' Er is dus wel een groot verschil.

Kwam er meer volk in de vakantie?

Nee er kwam minder volk. Tenzij in de wintervakanties. Vroeger echter bestonden al die vakanties echter niet. Die vakanties waren allemaal veel korter. De Paasvakantie was 1 dag toen ik klein was en de kerstvakantie was geen week, want wij moesten tussen kerst en nieuwjaar naar school. Die vakanties zijn nu dus veel uitgebreider. Dus ga terug in de tijd hè.

En de zomervakantie?

Dat was juli en augustus. Nu gaan mensen soms 7 keer per jaar op vakantie, wij gingen maar een keer op een jaar op vakantie. En de rest van de dagen die we hadden; dat was om uw studies bij te houden. Om in te lopen. Zoals je nu ook inloopt bijvoorbeeld voor de tweede zit.

00:37:50

Hoe ging u naar de film?

Te voet of met de bus of met de tram. Ja, want ik rij nu hele dagen met een camionet. Wij rijden nog steeds met de tram. Ik heb dat altijd gedaan. Het is te zot om je auto proberen te parkeren in de stad. Ik heb ook altijd een auto gehad, maar ja. Het is niet te doen.

Ging men in dagelijkse kledij?

De zondag speelde wel een rol. De zondag kwamen de mensen met een schoon kostuumpje aan, een schoon cravatteje aan. Maar eigenlijk toen in de wijkcinema's, dat was gewoon volk. Dat was dus dagelijkse kledij. Je kon ze zo goed in de bakker tegzenkomen zoals ze de zondag naar de cinema kwamen. Dat was zo. De zondag zag je wel meer oudere mensen met een sigaartje en met een hoedje op en heel de boel. Dat wel. Maar nu? Ze zouden nog met een gescheurde broek naar de cinema gaan. Vroeger was dat ook zo. De laatste rij. Het vrijershoekske. Het is nog steeds het vrijershoekje, maar nu wordt het een beetje in het oog gehouden. Maar vroeger konden wij dat zo niet in het oog houden, we waren met te weinig. Ik, de operateur, iemand aan de kassa en iemand aan de bar.

Niemand in de zaal?

Wel ja, maar tijdens de week niet. Wij trachtten een klein beetje alles in het oog te houden. Als die film draait, dan draait die. Dan kan er in principe niets meer mee mislopen, als alles goed geplakt is. En dan hield ik een klein beetje de zaal in het oog. Je weet een bobijn duurt 40 minuten/een half uur dan weet je ik heb een half uur de tijd. Ik ga een keer naar beneden, naar het toilet. Ik ga een keer kijken hoe het in de zaal is. En de zondagnammidag had je veel kleine kinderen die dan begonnen rond te lopen. Die je dan terecht moest wijzen: 'Zet je neer alstublieft.' Dat gold voor andere mensen ook natuurlijk.

Dat was wel het geval, maar voor de rest heb ik daar nooit problemen mee gehad.

**Hoe verliep een bezoek eigenlijk?
Wie kocht het ticket?**

De zaterdag en zondag waren dat meestal de mama en de papa. Die kwamen naar de kassa. Twee tickets... Voor de kinderen en mama en papa die gingen ondertussen ergens anders naartoe. Zo gebeurde dat de zondag zeker en vast. Ze moesten dan op familiebezoek gaan of ze moesten ergens naartoe. Dan namen ze de kinderen naar de cinema. Mama of papa gaf nog wat geld om iets te kopen; een frisco of noem maar op. En voilà. En dan kwamen ze terug om de kinderen op te halen.

Als het dan geen gezin was, wie kocht er dan het ticket?

Meestal de man.

Was er dikwijls een rij?

Heel zeker. Ze stonden zelfs al te wachten een uur voor de cinema opening. De kassa ging altijd een half uur voor de voorstelling open. Als de voorstelling dus om 2 uur begint en je doet om half 2 je kassa open, dan stonden ze al van half 1 al te wachten aan de zaal. Wij weten dat omdat wij wisten dat de film nog teruggespoeld moest worden. Nu moet dat niet meer gedaan worden. *Enfin*, ik doe het nog wel op school omdat ik nog het oude systeem heb.
(...)

Albert Bert, de stichter van de kinopolis. Die is overleden. Dat was een hele goede vriend van mij. Die heeft mij veel dingen gegeven. In het begin waren wij vijanden omwille van de concurrentie. Maar ik bedoel groep tegenover groep. Op een zeker moment had ik een vraag. En hij zei: 'Kom hier naar Brussel, we gaan dat bespreken.' Ik ben naar daar geweest en we hebben dat geval besproken, maar ondertussen moest hij nieuwe zetels kiezen voor zijn zalen. Eerst zei ik dat het niet mijn zalen zijn dus dat ik daar niets over kon zeggen, maar ik zei wel dat ik de zeteltjes van de imax zeer goed vond. 'En die,' zei hij, 'want die wil ik zetten in die zaal.' 'Dat weet ik niet hè, jij bent baas. Ik heb u een vraag gesteld en u stelt mij een vraag waar ik geen antwoord op moet geven.' Uiteindelijk ging ik dikwijls twee keer per maand naar zijn kantoor in Brussel en dan hadden we een zeer uitvoerig gesprek over alles. Hoe dat hij het zag en dit en dat. En toen zei ik: 'Bert, gij zijt klein begonnen hè, maar gij gaat het nog ver schoppen.' En hij heeft het ver geschopt hè? Spijtig genoeg is hij nu overleden. Ik heb alle zalen gezien in Brussel.

Ik geef eerlijk toe dat ik hier in Gent al jaren niet meer naar de cinema geweest ben. Ik ga altijd naar Brussel.

(...)

Vroeger werden de ondertitels gebrand op de pelicule en nu is dat laserondertiteling en die staat niet altijd scherp.

(...)

Kon men buiten het geluid van de film al horen?

Nee. Je had maar een versterker van 40 watt.

Maar soms hadden ze buiten een klein luidsprekertje hangen...

Ahja. Dat is waar, maar wij schakelden dat uit. Dat klopt. Boven de kassa stond dat. Inderdaad. Zo'n luidsprekertje. Dat weet ik nog zeer goed. Op de kassa van de Novy, op de kassa van Ganda. In de Metro stond er geen... In de Cameo... heeft er een gestaan, maar die hebben we dan weg gedaan. Inderdaad die stonden er wel.

Waren er verschillende soorten tickets?

Ja, ja, ja. Er waren tickets met een normale prijs en tickets voor gepensioneerden.

En jongeren?

Jongeren dat was er nog niet nee. Aan die prijs was dat moeilijk. Nu kan je dat wel, maar nu krijg je steun. Dit is met steun van de ministeries, maar vroeger bestond dat allemaal niet.

Was daarop controle?

Ja. Elke dag. Het kan zijn dat hij een dag niet geweest zou zijn. Dat was iemand van de stad Gent die kwam. Dat was een klein mannetje. En die was zeer streng. En je had er nog een andere en die was minder streng. En die kwam kijken en die schreef dus iedere keer de nummers van uw ticketten op. Je hebt er zoveel verkocht vandaag, omdat je daar taxen op moest betalen aan de stad. Die tickets die gedrukt werden bij de officiële drukker in Deinze bij [ticketsfoot]. Die hadden allemaal een nummer en allemaal een stempel van de provincie of de stad. Dat weet ik niet juist meer.

En de controle op het binnengaan was die streng?

Ah ja hè. Want je had er sommigen die wel een ticketje kochten voor een gepensioneerde of die gepensioneerde kocht dat misschien wel voor iemand anders. En dan ging die kleine daar mee binnen, maar dat kon dus niet.

Hoe zagen de wijkbioscopen er uit?

Allemaal hetzelfde interieur. Ik bedoel daarmee; er was altijd een balkon en altijd een beneden. Altijd zeer goed verzorgd qua projectie, bekleding en opkuis. Het was altijd heel heel netjes en verzorgd. Elke zaal had wel een andere kleur. De Novy; de zijkanten waren in het blauw. De Ganda was in het rood en de Idéal was in het geel. Dus die hadden allemaal een verschillend kleurtje.

Waren het losse of vaste stoelen of zetels?

Allemaal klapstoelen.

Waren daar ooit zeteltjes bij?

Nee, nee. Allemaal klapstoelen. Geen houten hè, wel vast. Ze hadden wel een kussentje. Wat dat waren vroeger misschien wel houten hoor. Vroeger voor dat ik dat wist zal dat wel bestaan hebben en dan zal er misschien ook wel verschil in prijs geweest zijn, maar dat kan ik niet zeggen.

Was er een gordijn?

Altijd. Er was altijd een *rideaux* zoals ze zeggen. En er was altijd een voorrideaux ook. Daar bedoel ik mee; je hebt je scherm en je hebt je zwarte banden. En die schoven dicht. Als het een panoramique was dan schoven die tot daar zodat er enkel plaats was voor de film. En daarvoor had je dus het gewone gordijn.

Was er verwarming?

Ja. Verwarming is er altijd.

Was er versiering?

Een keer een kader van een artiest. Maar in de wijkzalen; zoveel versiering was er niet. Nee, nee, nee.

Zag u iets van de infrastructuur

Nee, nee. Dat kon je niet. Dat is allemaal veel veranderd. Nu zie je allemaal die projectoren staan. Vroeger niet, want je had vroeger brandbare film en ontbrandbare film, en dat waren dan kleine gaatjes waar juist de straal van het beeld doorkon. En je had een klein venstertje waar je door kon kijken. En dat was voor als er brand was, dan klikte je daar iets naar beneden. Daar zat zo'n metalen venstertjes en dat klikte je dan naar beneden zodat de brand niet kon overslagen naar de zaal. Dat was wel voorzien. En ik ben het tegengekomen. Ik heb een lamp gehad die gesprongen was. En dat sprong direct naar beneden.

En was er brand dan?

Nee, nee. En het ergst van al was; ik zat juist op het toilet. En mijn baas lag ziek in zijn bed. En ineens een knal, maar een knal hè! (enthousiast, leeft mee) En ik ben gaan kijken.... Lamp kapot en spiegel kapot. Maar dat is een klap. Zo een lamp van 600 watt.

Misschien goed dat u daar dan niet bij was...

Maar dat kan toch geen kwaad hoor. Het zit in de behuizing van de projector en die is vast. Je moet dus al een slot omhoog doen om daar in te kunnen.

Heeft u dan last gehad met het publiek?

Ah nee, want alles stond al klaar. Dan pakte je 2 of vijf minuten om dan die rol van de kapotte projector op de tweede projector te steken, maar dan zat je

natuurlijk in de miserie dat je een technieker moest hebben om die lamp te plaatsen en die spiegel te plaatsen en je moet dat terug helemaal afstellen en zo. Die lamp plaatsen is geen probleem, maar het is die spiegel die weer het licht moet hebben langs alle kanten.

Hoe verliep een programma; waren het reclamefilmpjes of dia's?

Ja. Dat waren filmpjes Vandam KH en dat waren filmpjes van Artctic. En dat waren ook dia's Vandam KH.

Waren er ook actualiteiten en dergelijke?

Nee. In die tijd nog niet.

In welke tijd is dat dan opgekomen?

Maar ze liepen wel in de exclusiviteitszalen. Dat waren filmpjes van Belgavox.

En die zijn later ook in de wijkzalen gekomen dan?

Ja, maar een heel korte tijd. Ik denk 2 of 3 maand, meer niet. In die tijd die films moesten betaald worden. In welke zin moesten die betaald worden? De bioscoopuitbater moest de publiciteitsfilms betalen. Er was een percentage, 2 of 1 %, moest er betaald worden op uw tickets voor de reclame. En dat is misschien nog zo, dat weet ik niet, maar zo was het vroeger.

En dan in zijn in de exclusiviteitszalen, de films van wijlen mijnheer Dubrulle, met de Daskafilms. Die man is er ook niet meer. Een hele goeie vriend ook. Verloren en gedaan.

(...)

Er zijn veel films in het stadsarchief, maar een heel groot deel ligt ook in het MIAT.

Daar ben ik nog niet zo lang geleden geweest...

Bij Patrick Schlich?

Ja.

Hij heeft die film gemaakt over de bioscoop...

'Entr'acte.'

Inderdaad. Die heb je gezien, wat vond je ervan?

Hij was wel interessant.

Daar is veel opzoekingswerk aan geweest. En die twee operateurs ook gezien? Albert en Jozef. Dat zijn twee goeie vrienden van mij. De ene heeft gewerkt

in de Plaza, nu de Sphinx. En hij de exclusiviteitzalen zoals de Capitole en dergelijke.
Alletwee goeie vrienden van mij. Patrick Schlich is ook een goeie vriend van mij hoor. Zeker.

01:02:40 Ervoer u de verzuiling van de bioscoop?

Niet dat het mij echt opgevallen is. Wij draaiden alle films. Wij draaiden 'De Tien Geboden.' Maar wij draaiden ook 'Ben Hur' en cowboyfilms en heel in het begin horrorfilms. Alles werd gedraaid.

En de Vooruit?

Ja de Vooruit daar ging wel socialistisch volk naartoe, maar ook de anderen. Maar de films die ze draaiden die hadden altijd al een groot succes gehad in andere zalen en dan draaiden zij die opnieuw. Bijvoorbeeld Louis de Funès; dat was een rage tot en met. En dan mocht je daar gaan kijken, daar zat altijd volk. Trouwens de projectoren van de vooruit heb ik. (trots)

Ik en een vriend van mij, wij collectioneren dat.

(...)

Wij zijn daarmee begonnen op een kermis. En nu hebben toch een 16 35mm's staan.

Elke keer als hij iets vindt stuurt hij mij erop af om te onderhandelen, want ik weet hoe ik moet onderhandelen...

(...)

01:06:23 Herinnert u zich katholieke waarschuwingen tegen bioscoopbezoek in uw omgeving?

Nee. Dat kan ik mij niet herinneren.

Wat was de houding van autoriteiten? De school, de kerk?

Neen, want vroeger was er bijna in elke school een eigen cabine. De school waar ik ging, het sint-amandsinstituut, daar hadden wij een eigen cabine. Dat waren 16mm films. St-Barbara-college.

(...)

Daar hadden ze ook hun eigen cabine. Daar hadden ze ook alles zelf. Dus werden er daar ook films getoond. Dikwijls uiteraard in de richting van het katholieke, denk ik. Maar ik heb nooit films gezien in die scholen. Maar bij ons. Ik zat ook op een katholieke school, maar ik ben daar toen eigenlijk nooit op ingegaan of die film nu katholiek was of niet. Meestal waren het toch films waar je over kon nadenken, waar over gepraat kon worden. In de film zat altijd een verhaal waar de les dan over ging. Ik herinner mij nog zeer goed; de films van Winnetou. Er zit een verhaal in en daar praatte we dan over. Maar eigenlijk katholiek gezien. Neen.

Kan u zich iets herinneren soms van films die ze draaiden in parochiezalen?

Ja. [St-Koletha], daar werden films getoond. Dat weet ik nog goed, want mijn broer speelde daar basket. Het waren er zeker drie of vier. Maar vraag mij de namen niet meer want dat weet ik niet meer. Er is zodanig veel veranderd op korte tijd.

01:09:30   Wie bepaalde er eigenlijk de filmkeuze?

Als ze als koppel kwamen, kocht de man meestal het ticket, maar wie koos er? Dat weet je niet. Het was elke keer twee films bij ons. Dus in principe konden beide partners aan hun trekken komen.

**Wat bepaalde een filmkeuze?
Baseerde u zich op succes van de film?**

Nee, nee.

Ooit gereageerd op sterren?

Inderdaad op sterren ja. En op land van herkomst soms ja. Want ik zag graag films met Sean Connery, ook al vind ik hem nu veel beter als vroeger, zijn acteerprestaties. En dan had je Barbara Streisand die in de films kwamen en John Wayne. En 'Old Schatterhand.' En Rolf Schneider met 'Sissi' en heel de boel. OK, maar de nieuwe opkomende artiesten die ken je niet, maar in de trailer, zag je, dat ziet er een goeie film uit, daar ga ik naar gaan kijken. Als je dan gaat kijken naar de acteursprestaties van die jonge acteurs, want die zijn dus nu volgroeid en klassesterren. Dan zijn die van vroeger daar niets tegenover. Als je nu die films van vroeger bekijkt via internet of zo. Het enige wat echt blijft dat zijn; Laurel en Hardy en Charlie Chaplin en dergelijke. Dat blijft altijd bij. Dat kan ik 10 keer bekijken dat kan ik 20 keer bekijken. Dat zal mij geen minuut vervelen. Maar daarentegen heb je dan wel zo films waarvan je zegt daar is niet veel aan. Je hebt bijvoorbeeld wel films zoals 'Spartacus' en 'Chitti Chitti bang bang'. Daar mag je 10 keer naar kijken. Die film verveelt niet. Het is niet altijd hetzelfde dat erin zit. Terwijl als je nu films ziet. Dat is altijd over hetzelfde. Terwijl dat die 'Spartacus' en 'Chitti chitti bang bang' en 'Around the World in 80 Days,' het draait wel om de wereld om te gaan in 80 dagen, ik bedoel wel de eerste versie met David Niven, maar je ziet altijd iets anders. Ik zie graag actiefilms. Ik zie ook graag de realiteit in films, want in veel films zie je wat er op straat ook gebeurt. Ik zie dat graag, maar het draait toch altijd maar om een ding; schieten, smijten slaan. Terwijl dat vroeger niet echt waar was. Vroeger OK er werd gevochten in 'Spartacus' ook en in 'Ben Hur' ook. Maar dat waren maar 1 of 2 scènes. Maar er zaten altijd verschillende verhalen in van verschillende families. Terwijl bijvoorbeeld; 'The Godfather.' Zeer goede film. Maar het draait allemaal maar om een ding. En dat is geld. Geld en macht. Over de verschillende families. Het is prachtig. Coppola doet dat zeer goed. Maar het gaat maar over een ding: geld, geld, geld, geld... En de maffia. Dat was vroeger niet zo. Nu wel. Allemaal met maar een thema. Niet veel variatie meer.

Het kan wel maar het is zeer uitzonderlijk. Alternatieve films zijn nu dikwijls wel nog beter op dat vlak.

Werd er door andere mensen hard gereageerd op sterren in films, kwam daar echt zoveel meer volk op af?

Ja, ja, ja. Zeker. Want het had een naam. Er is zo nog een film geweest die echt een flop was met John Travolta. Maar de mensen gingen toch gaan kijken. En hij is in heel de wereld uitgekomen.

Genre?

Alle genres waren goed. Ik zie dat in het eerste kwartier van de film, dat staat mij aan of dat staat mij niet aan. En als het mij niet aanstaat dan kijk ik niet meer verder. (...)
(Dubben wordt ook niet goed ontvangen)

Nu bent u duidelijk op de hoogte van de films. Had u vroeger zo ook uw bronnen?

Ja, ja. Vroeger bestond er daar een krantje van, van de uitgevers van de bioscopen. En daar stond alles in. Maar hoe lang is dat al geleden. Misschien bestaat het nog. Misschien kan ik er nog eentje vinden. En daar stonden de films in die de distributeurs gingen uitbrengen. Vroeger had je er veel meer. Nu zijn het er nog 4 of 5. Ze zijn allemaal samengesmolten.

Heeft u ooit last gehad van filmcensuur?

Ja, natuurlijk. Er was een filmkeuringscommissie. Je had dan kinderen toegelaten, kinderen niet toegelaten, dat was dan vanaf 16 jaar, maar je had ook familiefilms dat ze niet toegankelijk maakten soms. Dat was 12 jaar dan eerst, maar dat hebben ze dan ook opgetrokken naar 16 jaar. En dan had je nog de 18 jarigen. Maar het wilde niet zeggen dat die commissie de film goedkeurt dat je daar geen klacht tegen kan indienen, want dat ben ik zelf nog tegengekomen. Een nederlandse film was dat. Hij was kinderen niet toegelaten. En dan nog was er iemand in Turnhout die klacht heeft ingediend. Het was in strijd met de goede zeden. Die film is aangeslagen.

Was u een filmfan?

Ja. Ik doe dus nog steeds projectie voor een school. En ik heb eerste hand. Ze geven mij de volledige vrijheid. Ik selecteer de films en dan geef ik die door. Zij mogen daar dan uit kiezen. (...)

01:31:55

Hoe was de sfeer tijdens, voor en na de voorstelling?

De sfeer? Dat hing af van de film. Ik kan mij herinneren in het weekend, bij zo cowboyfilms dat ze wel eens reageerden: 'Oei, hij schiet hem dood!' En allemaal van die dingen. Commentaar geven. Dat had je dus in die wijkzalen. Met die kleine kinderen veel rumoer en dan de ouderen die om stilte vroegen. In de week als er dan veel volk zat dan durfde mensen elkander wel aansporen om stil te zijn.

Kon u eten?

Ja, vroeger mocht dat allemaal.

En rookte men?

Nee, dat mocht niet, maar er was wel een aparte rookruimte. Voor tijdens de pauze.

Waren er ruzies, rellen, ... ?

Een keer kan ik mij herinneren. En anders niet. Nooit geen probleem gehad.

Werd er op de film gelet?

Als ik weg was niet. Er was maar een operateur.

Hoe lang duurde dat meestal?

Vijftien tot twintig minuten. Maar ik moest de films opleggen en zo.

Was er een pauze?

Tijdens de film niet. Nooit.
Tussen de twee films wel.

Wat betekende de bioscoop binnen de gemeenschap?

Dat was ontspanning.

En sociaal?

Ja ik zei het reeds. Je zag altijd dezelfde mensen.

En zij hadden contact met elkaar?

Ja, zij hadden contact met elkaar. Maar zij kwamen dan een Cola'tje drinken. Of als de film gedaan was dan gingen ze er recht tegenover nog eentje gaan drinken.

01:34:54 Wat betekende het om naar de bioscoop te gaan?

Meestal ontspanning en de slechte zorgen vergeten.

Wat betekende de bioscoop in uw persoonlijke levensgang?

Dat hangt van iedereen af.

Hoorde een bioscoopbezoek bij een speciale gelegenheid?

Nee. Nooit gehad.

Was bioscoopbezoek een act van rebellie?

Neen. Ik denk het niet.

Was bioscoopbezoek een culturele uitstap?

Dat kan. Voor ons was het werk.

Als u zelf ging?

Ik keek niet naar de cultuur. Gewoon een goede film is wat ik zocht. Ik heb mij zo wel een keer vergist. Het is wel een prachtige film, maar ik heb mij wel zitten vervelen en dat was de film van 'Livingstone' over een vogel. Het zag er mooi uit en het was mooie muziek, maar het is zowat de enige film die mij tegengevallen is. Bijvoorbeeld ook 'l'Ours.' Het is een pracht van een film, maar het is toch altijd hetzelfde. Altijd die beer. Er zijn veel zaken die ik graag zie, maar er zijn ook zaken die mij soms tegenvallen.

Associeert u cinema soms met iets anders? Zoals naar het café gaan erna?

Ja, dat werd altijd zo gedaan. Café'tje achteraf. Maar ik weet dat zelf ook niet zo goed. Ik ging soms zo eens even op straat kijken en dan zag ik ze wel eens in de café'tjes zitten. Maar voor de rest kan ik over het sociaal leven van die mensen niet veel zeggen. Wij werkten daar.

Hoe ervaart u de veranderingen in het bioscooplandschap?

Technisch is het veel verbeterd. Maar de sfeer is minder. Je mist het gordijn... Je mist die charme. De charme van de bioscoop is weg. Je komt binnen en je ziet het wit scherm daar staan. Ik weet ook wel dat je een film op een wit scherm toont. Maar de charme is weg. En ook tijdens de reclamefilms en de trailers, blijven die lichten branden. Dat is ook zo storend. Terwijl bij ons ging al dat licht uit. En er werd nog begeleid met een pillamp. Maar nu heb je meer verlichting op de grond. (...)

01:43:00

(Nog enkele zeer interessante dingen gezegd over een avontuur in de oude cinema's van Antwerpen, waar ze nog extreem veel dingen hebben kunnen vinden die de curator niet gevonden had voordat hij de gebouwen leeg verklaard had. Hij samen met enkele vrienden alles leeggehaald. 6 camions vol. De films die daar zijn uitgekomen zitten gedeeltelijk in het MIAT en bepaalde dingen zijn verkocht geworden. De respondent stelt zich bereidt om nog meer vragen te beantwoorden moest men nog iets willen weten. Email: pyramide58@hotmail.com)

Naam INT: Alex Stiévenart
Naam RES: Jean De Meyer (1944)
Titel: JAREN 1960

TRANSCRIPTIEFICHE

00:05:00   Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?

Dat was bitter jong. Ik ben geboren in '44 en ik ben voor de eerste keer gegaan met ouders, denk ik, toen ik 4-5 jaar was.

Rond welke leeftijd ging u het meest naar de bioscoop?

Dat was toen de gewoonte. Van toen ik kind was gingen we 2 tot 3 keer per week naar de bioscoop. Dat is zo gebleven tot mijn 16-17 jaar. In de jaren 60 ben ik getrouwd en al en toen was de tijd van de cinema een beetje voorbij. De eerste tv's waren er toen. De eerste auto's ook. Dan begonnen we zo'n beetje weg te gaan; naar de zee, naar de Ardennen. De cinema, dat was toen een beetje gedaan. Dat begon te minderen.

Wat waren uw overige bezigheden, vormen van amusement toen?

De meeste mensen gingen dan op café. Er waren veel buurtcafé's. Iedere straat in Gent, zelfs de kleinste, hadden hun 2 à 3 café's. De mensen zaten toen nog aan de deur en speelden spelletjes en zo. De volksmens hè. De kermissen, dat meefde toen ook nog. St-Amandsberg toen ik klein was, dat waren 2 à 3 kermissen per jaar. En toen gingen we naar de andere kermissen ook. Van mijn vijf jaar naar de voetbal met mijn vader. Gaan vissen. Dat was ook een hobby van ons. Dus gingen wij altijd samen. Mijn vader en later mijn stiefvader.

Dat was ons tijdsverdrijf.

Wat was uw gezinssituatie wanneer u het meest naar de bioscoop ging?

Mijn vader is in de oorlog gebleven en mijn moeder is hertrouwd met mijn vader's broer. Eigenlijk een halfbroer van hem. Wij hebben dezelfde familienaam. Mijn moeder was huisvrouw. En dan gingen wij soms samen naar de bioscoop. In Gent was dat. De zaterdagavond was dat meestal.

Wat zijn uw eerste herinneringen van bioscoopbezoek?

Dat waren die kleine bioscopen op St-Amandsberg. Je had er zo een stuk of 5. dat was allemaal te voet dat wij dat deden. Aan de Dampoort. Odilon noemde dat. De mensen leefden zeer hard mee met die films vroeger. Als er een misdadiger opkwam dan riepen men hem uit en zo. Dat was zo een ambiance. Alles wat er in hun gedachten kwam zeiden ze.

Wat zijn uw beste herinneringen van bioscoopbezoek?

Onder andere de eerste bioscoop die Cinemascoop begon te geven en dan ook vrijen op het balkon. Ik ging toen rond mijn 16 dan wel eens met een meisje naar bioscoop en dat was dan een goed plaatsje om te vrijen hè. Dat zijn de eerste herinneringen.

Gaf u veel geld uit aan de bioscoop?

Nee dat kostte praktisch geen geld. Misschien 3 à 5 frank.

00:09:00 Waar woonde u op het moment dat u vaak naar de bioscoop ging?

Dat was St-Amandsberg, een randgemeente van Gent.

Ging u in dezelfde buurt naar de bioscoop?

Ja, dat was in de buurt. In een straal van 5-6 kilometer had je daar 5-6 bioscopen.

Bezocht u soms grotere bioscopen?

Dat gebeurde. Maar dan meer als tiener. Als ik zo 14-15 jaar was. Naar de Capitole. Aan het Zuid was dat meestal geconcentreerd. De Capitole, de century, Er waren er nog een paar hoor. En andere bioscopen, buurtbioscopen in Gentbrugge en al. Dat was kinderen niet toegelaten ook. Je moest 16 of 17 jaar zijn voor sommige films. En als ik daar 14-15 jaar was dan probeerde ik daar altijd binnen te gaan, dat was zo in het geniep. En wij kozen de cinematjes uit waar we het gemakkelijkste binnengeraakten. Dat hing er soms vanaf wie er aan de kassa zat.

Koos men een bioscoop of werd de keuze bepaald aan de hand van het filmprogramma?

Het was al nieuw dan in die tijd hè. Alle films vonden wij wel goed. En dat waren dan vooral westerns en zo. Meestal waren dat de buurtbioscopen. En met de vrienden een film kiezen ja. En sex speelde een grote rol. Maar dat stelde niet veel voor hoor. Een blote borst en dat was al een belevenis. Naar zo'n films trachtten wij te gaan. Onder andere in de Korte Dagsteeg had je een cinema... De Savoy noemde dat. Dat waren allemaal Franse films die ze daar speelden. En dat waren actrices zoals Martine Carol. En ze dierf een keer een borst laten zien of zo en dat trok ons hard aan. Dat was belangrijk voor ons als puber.

00:12:30 Met wie ging u naar de bioscoop?

Met mijn ouders en later met mijn vrienden.

En toen u getrouwd was?

Ik ben jong getrouwd, ik was nog 19 jaar nog geen twintig. En met mijn eerste vrouw ben ik praktisch nooit naar de cinema gegaan. Dat was zo die periode waarin de cinema's in Gent zijn beginnen afnemen en dat er minder volk naartoe begon te gaan. In de jaren '54-'55 toen ik 10 jaar was, toen zijn de televisies uitgekomen en de mensen bleven meer thuis.

Bent u ooit met uw dochter naar de film geweest?

Ik denk het niet. Praktisch niet.

Maakte het uit met wie u ging voor de keuze van de bioscoop?

Met mijn ouders was dat nu eens de metro dan weer aan de dendermondsesteenweg; dat was naargelang de film die ze speelden. Maar meestal waren dat toch politiefilms en westerns en zo. En toen ik een jaar of 14 was, zijn de eerste grote schermen gekomen. En dan waren dat spektakelfilms. Zoals 'De Mantel,' historische films, Bijbelse films. Ben Hur daarachter. Cinemaskoop was een hele belevenis in het begin. Dat was een groot scherm en stereo en zo.

Was er een verschil in tijd (weekend, week) naargelang met wie je naar de bioscoop ging?

Dat was meestal in het weekend. De vakanties stelden niet veel voor voor de werkmannen. Mijn stiefvader had een week congé.

En met uw vrienden?

Dat kon in de vakantie zijn. Overdag soms. Meestal aan het Zuid. De Century, de Capitole en zo.

U heeft reeds gezegd dat het de gewoonte was?

Ja dat was de gewoonte.

En toen u wat ouder was, was dat toen ook nog de gewoonte of bleven mensen al meer thuis?

Dat was ook nog de gewoonte. Als jonge gast, ik ben ook vroeg beginnen uitgaan en zo. Graag een pintje drinken en stoer doen... Dat was zo. Roken, drinken, de held uithangen. Dat was zo. En ook naar de cinema gaan, maar minder ook.

00:14:40 U zei dat u soms 3 keer per week ging?

Ja dat was zo mijn 13-14 jaar.

Was uw bioscoopbezoek seizoensgebonden?

Ja. Meer in de winter. Bij ons thuis was dat zo de gewoonte, op zondag in de voormiddag eerst naar de voetbal en 's avonds naar de cinema met mijn ouders, als hele jonge gast. Dat was de gewoonte de zondag.

00:16:27   Hoe ging men naar de film?

Te voet. Wij hadden nog geen auto's. Dat was altijd te voet. En toen als jonge gast dan was dat met de tram. Tot aan het Zuid of zo.

Ging men in dagelijkse kledij?

Kledij voor de zondag. We hadden niet veel kledij, maar voor de zondag was dat speciale kledij.

**Hoe verliep een bezoek eigenlijk?
Wie kocht het ticket?**

Dat was de vader. Dat was de plicht van de vader. Nu trekken de vrouwen alles naar zich. Ik ga dikwijls nog naar de cinema en dan is dat mijn vrouw die dat doet. Maar vroeger was dat de man.

Was er dikwijls een rij?

Dikwijls, zeer dikwijls.

Kon men buiten het geluid van de film al horen?

Ja. Praktisch overal.

Waren er verschillende soorten tickets?

Nee. Niet dat ik mij herinner. Of ja. Je had mezanine ook. En dan had je het balkon. Ik dnek dat dat goedkoper was. Maar ik weet het niet juist meer. Maar ik denk het wel. Dat was meer de cinema's in de stad die verschillende prijzen vroegen.

Was daarop controle?

Ja, dat werd afgescheurd. Als je binnenging stond er altijd iemand om dat af te scheuren.

Zaalpersoneel?

Ja. Mensen die uw plaats toewezen en zo. Dat waren meestal vrouwen dat dat deden. Meestal wel.

Hoe zag de bioscoop er uit?

Die eerste bioscopen, dat was zeer primitief. Zeer vuil ook dikwijls. De [Odilon], de Nova. Toen zijn er een paar nieuwe cinema's gekomen in St-

Amandsberg; de Metropole en de Scala. Dat waren volledig nieuwe cinema's. Heel comfortabel, met fauteuilles zoals nu. Maar die eerste cinema's als jong ventje, dat waren houten stoelen hè.

Waren het losse of vaste stoelen?

Ja het waren vaste stoelen. Hele rijen met houten banken zo die volledig opklapten zo. Volledig in het hout, geen fauteuilles. Toen moet dat de einde jaren 50 geweest zijn, toen zijn er twee nieuwe cinema's gekomen en dat was luxueus; met cinemaskoop en zo.

Was er een gordijn?

Ja. Dat was nog zo.

Was er verwarming?

Ja. Ik dacht wel dat dat goed warm was.

Was er versiering?

Bij die oudere was dat zeer primitief. Bij die nieuwere was dat met versieringen en al. Rode gordijnen en posters aan de muur soms.

Was het er netjes?

De eerste jaren was het er vuil en slordig. Maar later is dat wel properder geworden. Dat eerste zaaltje dat was de [Odilon] en dat was zo een vuilbakske eigenlijk. En daar hing zo een geur. Jaren nadien hebben ze toen een lijk gevonden in de kelder. Dat ging toch rond. Er hing daar altijd een rare geur rond.

Dat kan wel stinken zo'n lijk waarschijnlijk...

Het zal wel zijn ik heb er genoeg geroken.

Zag u iets van de infrastructuur (projectiekamer)?

Ja, je zag die achter u op het balkon, de projecteur en die stak uit zo een gat. En je hoorde dat lawaai. Je hoorde dat zo lopen. Je zag dat en je hoorde het ook goed.

Hoe verliep een programma; waren het reclamefilmpjes of dia's?

Reclame Vandam KH. Dat is bijgebleven. Dat is zoals ze de ster geven op Holland. Dat was eerst met reclame. De reclame Vandam KH.

En waren dat filmpjes of dia's?

Dat waren filmpjes. Reclamefilmpjes. En het journaal. Beelden van stakingen en de politiek en zo.

Was dat altijd zo of pas na een tijd?

Nee, nee, dat heb ik altijd geweten. De actualiteiten die ze gaven.

Waren dat doorlopende shows?

Sommige films niet. Meestal kon je wel doorlopend binnengaan. Daarom hadden ze nog iemand met een pillamp om met u mee te lopen.

Was daar misschien een verschil in tussen grote en kleine bioscopen?

Ik dacht dat je overal doiorlopend binnenkon.

Eén of twee films per vertoning?

Dat gebeurde soms dat het twee films waren. Een voorfilm. Zo een korte film en dan de hoofdfilm. Inderdaad dat was zo. Eigenlijk was dat een B-film; humorfilms van de *screwbrothers* en zo. Iets om te lachen meestal.

Was er een pauze tussen die twee films dan misschien?

Ik herinner mij geen pauze.

00:25:00

Wat was het imago van de bioscoop?

Praktisch iedereen van de gewone mensen frequenteerde de bioscoop. De bourgeoisie en zo, dat was nog Frans in Gent. Die gingen naar de Opera en zo hè. De eerste jaren toch. Toen is de Cinemascoop begonnen en toen is er veel veranderd; alles was toen veel properder en comfortabeler. En toen is zo ook de middenklasse meer beginnen gaan denk ik.

Wat herinnert u zich van de prijs

Ik herinner mij prijzen van het begin jaren 60 van 12-15 frank. Zoiets. Niet meer.

En was er verschil tussen de centrum en de buurtbioscopen?

Ja, de buurtbioscopen waren iets *goeikoper*. In het stad was het iets duurder altijd.

En alternatieven voor inkom van de bioscoop? Zoals bijvoorbeeld theater of de opera of zo?

Ook veel minder hoor. Maar als agent heb ik daar altijd dienst gedaan. Zowel in de KNS en de Opera en dat was duurder. Zeker veel duurder. Maar de prijzen weet ik niet meer.

Wat voor een publiek had de bioscoop?

Van die volkscinema's. Dat hing af van de buurt. In het centrum was dat meestal deftig. De Franse films onder andere was er altijd Frans publiek ook. De Capitole was ook altijd deftig. De Vooruit; dat was ook een cinema, dat was ook een beetje de arbeiderssoort. Dat verschilde, ja.

Als je met je familie ging waren dat dan meestal families?

Ja. Meestal families. Praktisch iedereen die ik kende, ging naar de cinema. Uit de volksbuurten dan.

Dat was soms ook met het meisje naar de cinema. Het bovenste balkon. In de vooruit ook. Dat zat daar dan te vrijen en te doen. Dat was de cinema vroeger, de plaats als je een meisje leerde kennen, dat je daar een beetje mee ging vrijen. Dat was gebruikelijk.

Hoe was de sfeer tijdens de filmvoorstelling?

Awel, de mensen leefden zeer meer met wat ze zagen. Roepen en briesen en 'Ik zou op zijn muil slaan!' en 'Zijn kop moet eraf!' *Allee* dat was zo. De mensen leefden geweldig mee.

Was dat altijd zo?

Meestal in die volkscinema's. In die buurtcinema's was dat meestal zo. In het centrum was dat meestal een beetje deftiger.

At men?

Ja, daar werd gegeten. Ze kwamen rond met nootjes, frisco's met zo'n mand. Zelfs met eieren en lookworst. Dat was toen zo op de café's ook. Men kwam dan zo rond met een mand met alle soorten lookworsten en eieren en daar kwamen ze soms in de cinema ook mee rond.

Rookte men?

Ja. Dat mocht niet, maar men keek daar niet naar.

Werd daar op sommige plaatsen wel naar gekeken?

Ja, in de nieuwere cinema's en in het centrum wel. In de buurtcinema's werd daar niet gekeken, daar rookte men, permanent.

Wat betekende de bioscoop binnen de gemeenschap?

Ja, dat was gebruikelijk, dat was ontspanning. Ik heb zo ook van moeder, die veel vertelt van de oorlog, gehoord dat toen allemaal Duitse films waren dat ze kregen. En het waren dan ook die Duitse sterren die ze zagen. Dat waren meestal operettes en zo. Dat was voor de volksmensen.

00:30:35 Was bioscoopbezoek een act van rebellie?

Ik herinner mij de film van James Dean. En begonnen ons ook te kleden toen. Die kwam er in voor met een jeansbroek en toen zijn ze dat bij ons ook beginnen verkopen en zo een zwarte *blousonne* of zo, zo op zijn Amerikaans. Toen zijn wij ons ook zo beginnen kleden. James Dean was zo een fenomeen op dat gebied hè. Dat was een idool van mij. En Marlon Brando, maar vooral James Dean. Zijn film 'Botsende jeugd' de Engelse titel ontgaat mij nu. Dat was een voorbeeld voor ons. Nu zeggen ze misschien dat we nu leven op de Amerikaanse manier en zo, maar eigenlijk heeft dat ons ook beïnvloedt. Ik zet mij daar nu geweldig tegen af, maar in feite heeft dat ons leven ook bepaald. Marilyn Monroe, James Dean, de oorlogsfilms die ze gaven... Ook veel oorlogsfilms die ze draaiden. De goede tegen de slechten. Wij leefden daarin mee.

Was bioscoopbezoek een sociale activiteit? Met uw ouders dan misschien meer dan met uw vrienden later?

Ja, dat was nog gebruikelijk. Na de cinema nog een keer op café voor de deur. Onmiddellijk de buurtcafé's in. Er werd daar zeer veel gedronken hè. Een Gentse volksmens in de tijd dat was veel drinken ook. En veel ruzie. Veel vechten. De meeste mensen zijn dat hier vergeten nu. Hebben ook veel meer, leven luxueus, maar de volksmens van Gent, dat was de soort ook. Familie tegen familie vechten en doen. Ja dat was erg. Ook mijn beginjaren als agent waren dat altijd vechtpartijen. In de cinema in onze buurt werd dikwijls een keer gevochten.

En dat was echt de gewone mens?

Dat waren in feite de gewone volksmensen. De ene die tegen de andere iets zei en het zat er tegen. Dat gebeurde veel in die cinema's.

Was bioscoopbezoek een culturele uitstap?

Dat had eigenlijk niets met cultuur te zien. Dat waren de vedetten die telden. Dat waren de vedetten van toen die de mensen aanspraken.

Hoe ervaart u de veranderingen in het bioscooplandschap?

Op zeker moment in de jaren '60 heeft de bioscoop het zeer moeilijk gehad. En dan in de jaren '70 was het praktisch gedaan. Dat is heel snel gegaan dat dat begon te verminderen.

Ik heb ook altijd geweldig veel gelezen. Van toen ik kon lezen, kroop ik altijd met een boek in mijn bed. En nu als ik naar de cinema ga kies ik films die mij interesseren. Boeken die ik gelezen heb, of meer alternatieve films.

En technisch?

Dat vindt ik wel positief. Ik heb die film van Spielberg gezien... 'Ryan... 'Allee die oorlogsfilm.

‘Saving Private Ryan.’

Ja. Dat geluid. Het is alsof je er middenin zit. Als je die landing hoort en die geweren en als die tanks afkomen en zo. Dat is Dolby; dat je er middenin zit.

En kleinere dingen zoals het gordijn en de mensen met de pillamp?

Ja, dat is met alles zo. Vroeger was er voor alles personeel en dat is weggefallen. Sommige dingen zijn jammer, maar we zijn het gewoon. Dat gordijn dient tot niets meer eigenlijk.

00:37:17 Ervoer u de verzuiling van de bioscoop?

De Vooruit was puur van de socialistische beweging, maar voor de rest van de katholieke beweging waren er in principe geen cinema's volgens mij in het Gentse.

Heb je ooit iets gehoord van films in parochiezalen en zo?

Ik ging daar niet naartoe. Ik ben niet katholiek. Ik heb mijn eerste communie gedaan. Ik ging ze niet doen. *Allee* mijn ouders... Omdat ik in de gemeenteschool zat in St-Amandsberg. Dat was eigenlijk een officiële school maar dat was volledig katholiek van aard, al die gemeentescholen. Dus daardoor heb ik mijn eerste communie gedaan op mijn zes jaar. Gewoon met de leraar naar een mis geweest, want ik heb het niet gedaan met de andere leerlingen. Want toen zijn ze komen vragen, want iemand die zijn eerste communie niet deed, dat waren ze nog nooit tegengekomen en toen hebben mijn ouders zich toch laten overhalen... Maar wat ik me wel herinner op St-Amandsberg werden daar overal affiches uitgehangen van de films. Op elke hoek van de straat hingen er reclameborden. En de affiches hingen daar op. En als er een actrice werd afgebeeld met een diepe decolté dan werd dat overplakt... door de burgemeester. De burgemeester van St-Amandsberg was geweldig katholiek en die liet dat overplakken met band.

Herinnert u zich katholieke waarschuwingen tegen bioscoopbezoek in uw omgeving?

Ja *zegers*. Op school kwam de pastoor 1 à 2 keer per week praten en die gaf af op die cinema's ook.

Dus dat vonden ze maar niets?

Dat vonden ze maar niets natuurlijk niet.

Wat was de houding van autoriteiten?

Alles wat Amerikaans was en een beetje losser dus, dat werd afgekeurd. In de kranten en zo; het volkske, de tijd,...

Maar toch werden die films gedraaid?

Ja toch wel.

Had dit een invloed op uw bioscoopgedrag?

Dat niet, nee. Ik ben altijd los van geest geweest. Integendeel. Van kleins af was ik een macho. De meisjes interesseerden mij geweldig. Dat heeft heel mijn leven meegespeeld. Al die verboden die we kregen, in feite mocht je niets doen. Als wij geschiedenis kregen op school en zo, dat waren allemaal verboden dat je kreeg. Maar wij deden dat toch.

00:41:08   Wie bepaalde de filmkeuze?

Toen ik klein was uiteraard mijn ouders. Maar dan werd er wel over gesproken thuis. Welke films spelen ze? Waar gaan we gaan? Ze spelen dat in de [Odilon], dat in de Metropole... Daar werd wel over gesproken.

En later met uw maten?

Ja, dat was iedereen zo'n beetje.

En met een meisje?

Je sprak af aan een cinema en de film was eigenlijk onbelangrijk dan. Dat was voor het vrijen dan.

Wat bepaalde een filmkeuze?

De sterren. John Wayne of zo. Dat speelde een grote rol. De sterren in die tijd. Als je die films nu nog ziet, dan vraag je u af waarom wij dat mooi vonden of spannend vonden, want dat was twee keren niets. We hadden niet veel nodig.

Genre? Actiefilms?

Ja. De volksmensen actiefilms en de vrouwen liefdesfilms hè. Maar meestal moest er actie in komen. Grote vechtpartijen en schieten. Dat interesseerde ons.

Hoe kwam je dat te weten, welke films goed waren?

De affiches speelden een grote rol. En de acteurs. Die beroemde acteurs. En ze zagen graag geweld ook. Oorlogsfilms en westerns en zo.

Was er misschien een filmboekje of zo?

Dat stond in de krant ook. Vooral de affiches.

Ging soms naar een bepaalde bioscoop omdat je wist dat ze daar jouw soort films speelden?

Ja. Met de cinemaskoop zijn ook de beroemde westerns uitgekomen. Historische films ook. Dat interesseerde mij geweldig, historische films. Ben Hur en een andere die ik in de cinemaskoop gezien heb, was de mantel. Ik weet dat nog goed. Dat zag ik graag ook. En de eerste franse films die ik gezien heb, die zag ik ook graag. Meestal gansterfilms, politiefilms. Italiaanse keek ik ook graag. De eerste films zo van Victoria De Sicca en zo als regisseur en als acteur. Dat is me altijd bijgebleven. De alternatieve films: dat waren meer normale mensen dat ze toonden. Die helden van Amerikaanse films, dit was meer realistisch.

Wat herinnert u zich van de film? Zijn er bepaalde scènes bijgebleven of zo?

Ja. 'The young Lions' *indertijd*. Dat was een film die ik toen al gelezen had. Dat is mij vree bijgebleven. 'De jonge leeuwen' van Irwin, dat ging over de oorlog. En dat heb ik altijd een van de beste films gevonden. Met Marlon Brando, Montgomery Clift. Dat zijn films die mij bijgebleven zijn. En ook: 'Zolang er mensen bestaan,' 'From here to Eternity.' Dat kwam ook van een boek. Ik las altijd boeken. En veel van die boeken zijn ook verfilmd geweest en het zijn klassiekers geworden.

Ik lees nog boeken waarvan dan de film uitkomt en die ga ik dan ook zien. Nu ga ik nog dikwijls naar de cinema met mijn vrouwke. Ik ben deze week nog geweest naar die Italiaanse film. Over een gansterbende in Rome. Het was mooi. Hij speelde aan de korenmarkt. Ik ben veel titels vergeten van films en van boeken ook.

Ervoer u hinder van de filmcensuur?

Bwa, je zag niet veel hoor. Mijn vriendin waar ik nu al jaren bij woon die ging ook naar een katholieke school. Daar werden nog franse titels gebruikt. Dat was erg als je dat hoorde. Ze mochten niet in de spiegel kijken ze mochten niet volledig uitgekleeft zijn ook niet om zich te wassen. Dergelijke dingen werden erin gebokst. Maar ja, dat is niet lang geleden... Als ze nu spreken van de moslims en zo maar dat was even erg. Zij die naar echt katholieke scholen gingen dat was erg.

Kwam u via andere wegen nog in contact met cinema?

Ik lees alle dagen de krant, van binnen en van buiten. Mijn vrouw legt zich daar meer op toe, ik lees meer de kritieken van de films soms. Als de film mij interesseerd of geïnteresseerd heeft.

Heeft u een dvd-speler?

Nee, dat heb ik nog niet. Het enige dat ik heb is een videospeler en dat gebruik ik meestal om een beetje sport op te nemen. Maar ik ben veel weg 's avonds. Dus als ik iets niets kan bekijken van sport of zo dan neem ik dat op. Soms ook een film, maar meestal kijken wij niet zoveel tv en blijven die films liggen. En dat is een keer uitzonderlijk als we nog eens een video kijken of zo. Nooit een film gehoord of zo. Dat heb ik nooit gedaan. Soms opnemen van tv, maar

hij blijft meestal liggen. Als we kijken zijn we meestal toch in iets geïnteresseerd. Ik kijk meestal naar canvas.

00:50:50 Als agent wanneer bent u dan begonnen?

Ik ben begonnen in '67. Toen waren er nog veel cinema's in Gent maar ze hadden niet zoveel meer te doen.

Wat was uw werk op dat vlak dan?

Toen reden wij 's nachts nog altijd de fietspatrouilles. En dikwijls gingen we dan zo eens een cinema binnen. En wij mochten dan controle doen op minderjarigen en zo, maar we deden dat niet. We deden dat meer om zelf eens naar een film te kijken of zo. Of als het slecht weer was om even te gaan schuilen of zo. En toevallig reed ik met een collega die dan operator was in de cinema's achter zijn uren. En in al die cinema's waar hij draaide, mochten wij voor niets binnen ook. En dan gebeurde dat dan een keer dat ik tijdens de week een keer naar de cinema ging in de die groep waar hij dan operator was. Dan was van een zekere Bonaerends. Die had de cinema Leopold. Dat waren meestal sexfilms die ze daar gaven. En bepaalde buurtcinema's. Ik heb daar maar een of twee keer gebruik van gemaakt. Maar we kregen ook korting op de cinema's in de stad. Een sterke vermindering. Dat was van de politie uit. Een vereniging bij ons en we konden kaarten krijgen voor afslag in de cinema.

En die controles waren die ooit georganiseerd of zo?

Ja, die wijkagenten moesten dat regelmatig een keer doen. Maar ik zat in permantie zoals ze zeggen. Ik moest dat in feite niet doen. Maar tijdens onze patrouilles deden we dat wel is om eens binnen te springen. Daar heb ik ook een herinnering aan. Ik zat als 14-jarige in een cinema op Gentbrugge. En het was een film van Fernandel. En ik mocht normaal niet binnen, je moest 16 jaar zijn denk ik. Het noemde 'Het schaap met vijf poten' en Fernandel speelde daar vijf rollen in. Vijf broers zogezegd. Onder andere komt er daar een fase in met een meisje van Honolulu met blote borsten. En toen die fase erin kwam. Hij speelt de rol van een schipper op zo'n oude boot. En hij zit te pokers voor geld. En op een zeker moment komt er zo'n vlieg in en die zet zich op de borst van die vrouw. Voor ons was dat interessant, wij waren 14 jaar. En op die moment kwam er een agent naast mij staan, tijdens die film. En ik dacht: 'Ik ga het hier aan mijne rekker hebben', want wij mochten niet binnen. Maar dat was waarschijnlijk een agent die zelf kwam kijken naar de cinema, maar ik durfde mijn niet meer bewegen hè. Hij stond naast mij zo. Dat is mij bijgebleven, dat ik dacht dat ik ging gepakt worden. En dat waren tamelijk zware boetes.

En toen u dat zelf moest doen was dat toen nog streng?

Dat was nog streng in '67, maar ik was niet zo een strenge. Ik ben zo nog al een losse op vanalles en nog wat, dus ik legde mij daar niet zo op toe. Toen

gingen wij dikwijls een keer een buurtcinema'tje binnen om even te schuilen of onze tijd te passeren. En zo dergelijke dingen.

De wijkagenten moesten die dat elke week doen of zo?

Ze kregen de opdrachten hè. Dat was nu en dan een keer.

Was dat regelmatig?

Dat was wel regelmatig denk ik ja. Vandaar; de ene cinema was al strenger dan de andere om u binnen te laten. Dat was ook wijkgebonden. Voor de commissaris die op de wijk was. Je had er die daar streng in waren of los in waren. Ik heb dat nooit moeten doen. Ik heb altijd in de permanentie gezeten. Maar je hoorde dat dan vertellen. Dat is allemaal lang geleden.

00:56:40 Dat was in principe alles. Is er nog iets dat u kwijt wil?

Maar om te zeggen dat ik een verwoede filmganger geweest ben dat is niet zo. Vroeger was dat gewoon zo. Beetje voetballen en beetje film. Dat gebeurde soms dat we 3 keer gingen. De zaterdag, de zondagnamiddag en 's avonds ook.

En mijn zuster die wat jonger was, die ging ook zeer graag naar de cinema, dat herinner ik mij ook. En daar ben ik later ook nog eens mee naar de cinema geweest omdat ze het mij zoveel vroeg.

00:57:40 Bedankt voor het interview.

Naam INT: Lies Van de Vijver
Naam RES: Jacques Dubrulle (1942)
Titel:

TRANSCRIPTIEFICHE

(vergadertafel: het interview start met een uitgebreide uitleg over het project De Verlichte Stad en een uitleg over de interviews en de bedoeling ervan)

00:00:01 **De eerste vraag die we eigenlijk altijd stellen is: weet u nog iets van uw allereerste bioscoopbezoek?**

Euh ja, ik weet dat ik naar Capitole ging – een bioscoop – met mijn ouders, omdat het een bioscoop was waar men zowel de tekenfilms programmeerde, de films van Walt Disney, en ook avonturenfilms waren daar dikwijls geprogrammeerd. Dus ik weet dat ik daar met mijn ouders voor de eerste keer naartoe gegaan ben. En ook naar andere zalen – de juiste datum kan ik nu niet meer zo precies gaan zeggen – maar dat moet in het begin van de jaren 1950 geweest zijn. Cinema Majestic in de Veldstraat bezocht ik ook vrij regelmatig omdat het vlak bij ons huis was, we woonden in de [Mageleinstraat] en dus we gingen zowel naar de Majestic, Eldorado, Plaza op de Kouter als de Capitol, dat waren zo een beetje de bioscopen waar ik met mijn ouders de eerste jaren dat ik naar de bioscoop ging meestal ging gaan.

00:01:24 **En hoe oud was u toen het meest naar de bioscoop ging? Wekelijks of...?**

Ik ben wekelijks beginnen gaan aan de leeftijd, denk ik, van 14 jaar. Ik ben – zelfs wat vroeger – ik heb zeer veel voorstellingen bijgewoond van de Katholieke Filmliga die toen op zondagvoormiddag projecties organiseerde in de Century was dat meestal, en die heb ik vrij vlug beginnen volgen, dus vrij vlug wil zeggen als ik in het Middelbaar Onderwijs was, omdat dat wel leuk was om de zondagvoormiddag een goede film te kunnen meepikken. En ook omdat ik via omstandigheden – ik weet niet meer precies hoe – maar ik heb ook nog als ik een jaar of 16 was behoord bij de Filmkeuringscommissie van de katholieke vleugel uiteraard die dus de KT en KNT en de verschillende quoteringen: aanbevolen, te mijden, af te raden. Vanaf dat ik 16 jaar was heb ik daar zo een jaar of twee aan mee gedaan door naar films te gaan en dan een formulier in te vullen met een hele boel opmerkingen. Ik heb ook zeer veel voorstellingen bijgewoond in het college – het Sint-Lievenscollege – waar we ook toch om de twee weken filmvoorstellingen hadden op woensdagnamiddag of zaterdagnamiddag en dus ik denk dat ik aan de leeftijd van 14, 15 jaar begonnen ben om bijna wekelijks naar de film te gaan door het feit dat ik woonde in het stadscentrum en de bioscopen allemaal op loopafstand waren en ik vrij vlug gepassioneerd werd door film.

00:03:17 U heeft dan eigenlijk die verzuiling van de bioscopen wel intensief meegemaakt? Want dat horen we eigenlijk niet erg vaak in Gent.

Wel verzuiling zou ik het niet durven noemen, ja er was natuurlijk het feit dat de Katholieke [...] was in die periode vrij streng bezig – in heel Vlaanderen – en organiseerde zeer veel filmvoorstellingen. Daar tegenover had je dan ook in de Vooruit waar men ook filmvoorstellingen organiseerde, trouwens reguliere projectie waar ik ook naartoe ging. Dus ik ging zowel naar de voorstellingen van de KFL noemde dat en de Vooruit niet vanuit een bepaalde overtuiging, eerder om programmatorische redenen, dat het wel leuk was om die voorstellingen te kunnen bijwonen. Ok, ik ben opgevoed, zoals zeer veel Vlamingen in die periode, in een katholieke omgeving en van daaruit werden we niet echt gestimuleerd, maar gewoon door het feit dat je naar het college gaat, werd je geïnformeerd welke films men programmeerde binnen de Katholieke Filmliga filmclub, als ik het zo mag noemen. Maar ik mag zeggen dat ik zowel naar de reguliere filmvoorstellingen ging – in die periode trouwens waren dat vier filmvoorstellingen per dag, zelfs een periode heeft men middagvoorstellingen georganiseerd. In Brussel waar ik gestudeerd heb, ging ik zeer veel onder de middag naar de film om 12 u een at ik mijn pistolets terwijl ik naar de film keek. In Gent hebben we dat niet lang gekend, er is een poging geweest om middagvoorstellingen te organiseren, maar dat heeft niet lang, geloof ik, gewerkt. Maar het voordeel was wel, zeker als je jong was, dat je al om 14u, 14u30 naar de film kon gaan en dat je dus telkens vier films op één dag kon bekijken. Dus ik deed in feite, alle cinema's bezocht ik. Met dat verschil, [...] profilering eerder van de films in functie van de zaal – want in die periode, jaren 1950, 1960 was het normaal dat men bijvoorbeeld in de Century vooral de cowboyfilms gaf of ook politiefilms, avonturenfilms, de Select was dikwijls de betere film in die periode, de Capitole de meer spectaculaire films en dus de zalen hadden wel een zeker profiel in programmering. Dat is dan wel later verwaterd geweest; de Franse films bijvoorbeeld dat was cinema Savoy in de Kortedagsteeg. Men heeft dat niet kunnen aanhouden, maar in mijn jeugd jaren had ieder bioscoop wel een eigen profiel in feite.

00:06:26 Had u daarin een favoriete bioscoop?

Neen, ik ging naar allemaal omdat ik een keuze toch deed op basis van mijn informatie die ik kreeg over film en dat ik toch zeer vlug georiënteerd ben geweest om een zekere kwalitatieve keuze te maken. Ik heb heel de Avant Garde, heel de Nouvelle Vague periode van de Franse film mee gemaakt. Dat was dan vooral in cinema Savoy, in Eldorado ook in de Veldstraat. Neen, ik ben naar alle bioscopen in Gent geweest, waar ik het minst ging was cinema Rex omdat dat aan het Sint-Pietersstation lag, als je daar de tram moest voor nemen. En de wijkzalen ook minder, behalve Metro op de Zwijnaardsesteenweg, trouwens een zeer mooie zaal voor die tijd als dat geopend geweest is in de jaren, eind jaren 1950, ik denk rond 1958, en dat was een zeer mooie projectie en daar ging ik ook wel graag alhoewel dat behoorde bij, hetgeen wat men noemde wijkzalen.

00:07:40 En die informatie verkreeg u die dan via... ?

Wel, enerzijds een beetje op school. Ik moet zeggen ik heb het geluk gehad van filmles te krijgen van pater [Borsenic] die zeer actief was met film en pater Pierlé, en witte pater nog, ik weet niet of er nog bestaan, en dat waren twee – dus een pater en een priester – die zeer actief bezig waren met filmopvoeding. Dus dat was een bron van informatie maar ik had ook thuis kranten, ik ben opgevoed in een boekhandeluitgeverij dus ik had veel toegang tot tijdschriften. Mijn ouders gingen ook wekelijks een keer naar de film dus ik had het geluk daardoor vrij vlug informatie te krijgen over de goede regisseurs, de interessante regisseurs, verfilmingen van boeken waar mijn moeder naar verwees, en zei: “ja, dat moet je gaan zien.” Ik herinner me dat ik de ‘Comte de Monte Cristo’ ‘De Graaf van Monte Cristo’ bijvoorbeeld in twee afleveringen met mijn grootmoeder nog gaan bezoeken ben in de cinema [...] en nadien een wafel gingen gaan eten in de Veldstraat bij Fritz, fameuze grote bier... die daar vlakbij was. Dus de keuze was sterk beïnvloed door mijn informatie uit kranten, tijdschriften, mijn ouders en zeker mijn moeder die mij daar toch ook veel indicaties voor gaf.

00:09:22 **Vanuit die autoriteitsfiguren – om het zo te zeggen – werd er dan ook gezegd: “dit mag niet, naar die bioscopen kan je niet gaan,” een soort anti-reclame?**

Wel, we waren wel een beetje beïnvloed door het feit – zeker door de katholieke pers – door het feit dat je die fameuze programmatieoverzicht kreeg van: ‘voor allen’, ‘voor volwassenen’, en dan achteraan ‘te mijden’ was de aanleiding... als je in je jeugd jaren natuurlijk kies je eerst welke films zijn er te mijden (lacht) en daar probeerde je op geluk naartoe te gaan. Dus men werd aangespoord om naar die films te gaan dan andere. Maar de informatie die ik... ik moet zeggen, ik ben nogal beïnvloed geweest door mijn directe omgeving, dus mijn ouders, ook vrienden van mijn ouders, ik heb .. een goede vriend was een professor aan het atheneum, die ook zeer veel van film hield, en die me ook zeer veel indicaties heeft gegeven. Ik herinner me dat ik met mijn vader naar een Hitchcock ging en dat hij mij heeft leren kijken naar een film: je moet daar op letten, je moet dààr op letten. Dus ik heb wel het geluk gehad van een zekere beeldvorming meegekregen te hebben – hetgeen te weinig wordt gedaan de dag van vandaag. Dus vanuit die leefwereld ben dus [...] om naar de film te gaan, heb ik dan mijn toekomstige vrouw leren kennen waar ik dan ook zeer veel mee naar de film ging. In feite gingen we tijdens de vakantie waar ik toch door de week gemiddeld twee tot drie films zag.

00:11:20 **U heeft nooit bijvoorbeeld geweten van actieve acties tegen bepaalde films?**

Ja, er zijn acties geweest, ook in de pers bijvoorbeeld herinner ik me, omdat in de boekhandel nogal wat klerikalen kwamen, werd toch over bepaalde films met een zekere ‘dédain’ of afkeuring ... maar ik heb dat, dat is een beetje vervaagd in mijn memorie. Uiteraard, ‘Et Dieu ... créa la femme’ de fameuze film met Brigitte Bardot. Als je die nu bekijkt dan zeg je: “hoe is het mogelijk dat men in die periode daarvoor een schandaal over maakt.’ Dat herinner ik me wel: de gekende, ook de grote calicots, die aanplakborden die geschilderd

werden, waar dat men ook soms vond dat het, een afbeelding van bepaalde vrouwenborsten te ver ging, en daaromtrent werd er soms wel een beetje polemieek gevoerd. Maar ik herinner me daar niet zo veel meer van eerlijk gezegd; om te zeggen het heeft mij getraumatiseerd (lacht). Het is me niet echt bijgebleven en ik zou moeten kijken in mijn boeken van film van vroeger om te weten rond welke films er in de tijd echt een polemieek werd gevoerd.

00:12:42 Toen het meest naar de bioscoop ging als veertien, vijftien jarige, ging u alleen of ging u met vrienden?

Ik ging zeer veel alleen. In het begin met mijn ouders, dan ging ik veel alleen en dan ging ik met mijn vriendin. Maar ik ben zeer veel alleen gegaan, ook voor een stuk omdat mijn ouders middenstanders waren dus ze werkten veel en hard. En als ik mijn best gedaan had, als ik vriendelijk was tegen mijn moeder dan gaf ze mij, in die periode was dat iets van twaalf, veertien frank, om naar de bioscoop te gaan en ik was dan stil en zoet voor drie uren. Dus gelijk men nu dikwijls de kinderen voor een televisietoestel plaatst, kon ik in die periode vermits ik in het centrum woonde naar de film gaan. En door het feit dat mijn ouders vaststelden dat dat me passioneerde dat ik daar ook veel over las, dat ik zelfs fiches heb bijgehouden per film die ik zag – ik had een hele grote fichebak met al de films waar dat ik mijn eigen bespreking van bijhield – hebben ze mij daar wel altijd in gestimuleerd om te gaan, ook omdat ze toch vaststelden dat ik niet om het even wat ging gaan bekijken. Ik zag bijvoorbeeld geen, niemand die – wat je daarnet vroeg, had ik een bepaalde cinema – neen, de Century ging ik zeer weinig omdat daar het soort films die men daar projecteerde die mij meestal niet zo sterk interesseerde. Dus laten we zeggen, ik ben vlug cinefiel geweest, hetzij dat ik ook altijd open gestaan heb voor de betere grote films, dus dat ik ... ik heb de opkomst meegemaakt van de Cinemascoop, het breed scherm, ja dat was dus wel een zeer spectaculaire ingreep in de filmexploitatie en dan ging ik ook naar die grotere spektakelfilms [...] kijken en ik ging dan zelfs met mijn vriendin naar Brussel omdat je daar projecties zag in de Variétés, in de Ambassador aan de Beurs, er waren grote bioscopen met enorm grote projectieschermen die we in Gent, behalve in de Capitole, niet hadden.

00:15:07 En kan u zich nog herinneren hoe dat zo verliep, een bioscoopbezoek?

Wel hetgeen ... ja, ik herinner me dat zeer goed door het feit dat je ging voor een totaalprogramma, je kreeg altijd actualiteiten geprojecteerd, dikwijls, bijna altijd ook een kortfilm, een animatiefilm, een tekenfilm of een andere documentairefilm. En dan was er een pauze en dan was er de langspeelfilm, er was ook een verkoop van Artic, dat behoorde – van een ijsje – dat behoorde bij het bioscoopbezoek in die periode, niet met popcorn, dat kende men gelukkig niet, maar wel tussen de voorstellingen in kon je dus een ijsje kopen en dat deden we dan ook graag. Op elk bioscoopbezoek dat ik deed, we kochten nogal vlug een ijsje of ijspralines die zeer populair waren in die periode. Dus voor mij was bioscoopbezoek meer dan alleen maar een film zien, want het behoorde toch bij een zeker weggaan, ook het feit, het element spektakel zat er meer in dan nu, omdat je had ook het gordijn dat voor, doek dat openging, dat maakte, ja, het was meer een totaalspektakel dat men beleefde. En ik heb ook

veel cinema's zien evolueren, de Capitole bijvoorbeeld is qua scherm dikwijls veranderd: eerst had men een standaard scherm, dan heeft men een tijdje iets breder, het fameus formaat Vista Vision gehad, dan heeft men het reliëf ingevoerd, men heeft dan ook een speciaal scherm in de Capitole daarvoor gebouwd, een van de weinige [...] trouwens in België, en dan is de Cinemascope opgekomen. En dus in de Majestic heb ik het meegemaakt dat de zaal – die een zeer grote zaal was, trouwens van een grote major studio – is dan ook omgebouwd geweest in twee zalen. En ik had uiteraard dan ook de sluiting meegemaakt van een hele reeks zalen waar ik ging zoals Eldorado die verdwenen is, de Savoy die dan veel later is verdwenen, de cinema Plaza die dan veranderd geworden is in vier zalen, cinema Calypso. Dus ja, dat zijn ze zowat in het centrum.

00:17:50 En omdat u de beide heeft gedaan, is er dan een verschil in sfeer tussen de Gentse bioscopen toen en de Brusselse bijvoorbeeld?

In een zekere zin wel. Omdat ik vond dat ik, zeker in de periode 1960 bijvoorbeeld, als alternatief voor televisie heeft men zeer veel grote films gedraaid – spektakelfilms, historische films – in groot formaat, in 70mm formaat, en dat waren voorstellingen die, je zat bijna zoals je naar de opera ging: je kwam binnen, er werden programma's verkocht en waren zelfs voorbehouden zitplaatsen, genummerde zitplaatsen. Het waren voorstellingen dikwijls dus met een pauze in voorzien in de film – intermezzo – en dan had je 15 minuten, kon je naar toilet gaan, moest je iets gaan drinken in de foyer. Dus als je de eerste keer naar Brussel naar die grotere bioscopen ging, was dat wel vrij spectaculair ook, cinema Métropole bijvoorbeeld dat had een gigantische grote zaal met zeer mooie Art Déco decoraties. Dus daarmee maakte dat toch meer indruk dan in Gent waar dat de zalen in verhouding toch een stuk kleiner waren. In verhouding ook van de [...] van het stad, en ook het feit dat in Gent bijvoorbeeld hadden we veel meer wijkcinema's in verhouding dan tot bepaalde andere steden. Omdat de zaalexplotatie zich meer over heel de stadskern heeft verspreid daar waar er in andere steden dikwijls meer concentratie was van de zalen.

00:19:43 Denkt u dat daar een verklaring voor is?

Ik denk dat te maken heeft, voor een stukje, met het feit dat we toch een arbeidersstad waren – meer dan nu in verhouding – en dat de arbeiders liefst weggingen in een directe omgeving. Er waren meer wijkzalen in Gent, denk ik – ik weet niet of er daar echt opzoekingswerk is over gemaakt, maar dat is de impressie dat ik me herinner – ook door het feit dat de programmatie een beetje anders was in de wijkzalen dan in de centrumzalen, enerzijds had men hetgeen wat men ook in de tijd de exclusiviteit zalen – dat waren de centrumzalen – en dan had je de wijkzalen waar een film pas als de film volledig gespeeld was in de centrumzalen, pas naar de wijkzalen gaan. Maar daar werden soms twee films op één voorstelling geprojecteerd, dus je kon twee films zien voor de prijs van één bioscoopticket toen. Hetgeen dat in de centrumzalen nooit is gebeurd bijvoorbeeld: dan ging je voor één bepaalde film. Dus het was wel een ander, een verschil ook in programmatie maar ook in aanbod.

00:21:07 **Dus er werd meer over nagedacht dan gewoon het overnemen van de films van de centrumzalen?**

Ja.

00:21:14 **Hoe heeft u eigenlijk die evolutie, hoe ervoer u dat? Vond u dat spijtig dat ze plots in verschillende fasen zijn beginnen sluiten?**

Wel, ik heb altijd gehouden – en ik blijf daarvan houden – en als ik in het buitenland naar bepaalde zalen ga, ook op buitenlandse festivals bijvoorbeeld en ik zie een bioscoop nog met traditionele inrichting en ook een doek die voor het scherm geplaatst is, vind ik dat nog altijd, het heeft een bepaalde sfeer dan de koeltes die ik vind in de grote complexen zoals Kinopolis, waar je binnen komt, weliswaar een degelijk zitcomfort hebt, een goede geluidsinstallatie, maar waar dat er minder show is in de zaal: je hebt direct het scherm en de projectie start en ik vind het nog altijd magisch als het doek opengaat en dan start de projectie. Dus op dat vlak blijf ik met een zekere nostalgie zitten naar die vroegere zalen. Ook het feit dat als je buitenkwam, ja, je was in de stad en kon je – zoals ik daarnet vertelde – bij Fritz iets gaan drinken. Bij de Capitole had je ook zeer veel cafés in de omgeving. Hier, als je de nieuwe complexen bekijkt, en dat is niet alleen in Gent maar ook in andere steden, zijn mastodonten neergeploft, en je komt buiten en meestal, ook niet overal, voel je u zo een beetje verloren en je wordt een beetje beschouwd als een kudde, want het binnen komen is meestal verzorgd maar het buitenkomen is via de ondergrond en is minder gezellig. Dus op dat vlak is er in het film beleven wel een andere mentaliteit en heeft men de zaken wat veranderd en nu gaat men nog een stukje verder – en dat vind ik een zeer spijtige evolutie – ik ben naar de opening geweest van Kinopolis Brugge, een prachtig complex, zeer goed van projectie, maar daar kom je eerste in een [...] binnen waar je kan kiezen om een popcorn te nemen, fruitsap of cola en dan kan je nog een dvd kopen, en dan kom je aan de kassa en vragen ze naar welke film ga je gaan kijken. [...] en men geeft trouwens ook vrij veel geld uit en dan vraag men nog naar film men wil gaan kijken. Dus men draait daar bijna de zaken om, daar waar voor mij nog altijd naar film gaan, is een film te kiezen en naar die film gaan kijken, eventueel daarvoor / daarna iets eten of iets drinken maar niet tijdens de voorstelling eten, dat vind ik verschrikkelijk. Dus ook de geur alleen, dat vind ik een zeer jammere evolutie, maar natuurlijk het is een trend die je niet kan omkeren en de jongeren van vandaag natuurlijk hebben niet anders, of weinig anders gekend bijgevolg accepteert men dat ook gemakkelijker. Maar als je die zekere nostalgie hebt, dat je daar anders tegenover kijkt. Dat belet niet dat ik evengoed verder naar de Kinopolis ga, maar ik ga toch eerder zoeker... ik zal bijvoorbeeld zeer weinig – ik heb het geluk natuurlijk van naar zeer veel films te zien in gesloten visie en ook naar festivals te gaan en dus in optimale omstandigheden – maar als ik zelf een keuze moet maken om bijvoorbeeld deze week naar de film te gaan dan zal ik eerder naar de voorstelling van 5u proberen te gaan omdat ik weet dat het rustiger is, dat er dan weinig popcorn [*lacht*] in mijn omgeving wordt gegeten omdat je nu één keer, ja, je wilt een film zien, je wil niet al hetgeen dat erbij hoort en ook niet geconfronteerd worden met 20 minuten reclame die men u eerst geeft en waar men dan geen

kortfilm meer geeft, geen actualiteiten en dat vind ik wel een beetje een jammere evolutie.

00:25:35   **Denkt u dat het bioscoopbezoek van vandaag zijn sociale aspect van vroeger heeft verloren?**

Wel, ik denk dat het leuke vroeger was dat je wel veel over film, de film zelf werd gesproken. Nu is het dan meer een uitgaan belevenis, en men gaat, toch veel jonge mensen, dat stel is toch vast, spreken af en kijken ter plaatse en in functie van beïnvloeding door publiciteit, promotie, “ah, zullen we naar dat gaan?” en in functie of er nog beschikbare plaatsen zijn, kopen ze een ticket en gaan ze naar de film en dan gaan ze iets gaan drinken en het is een avondje uit. Vroeger bestond dat natuurlijk ook wel, alleen had men al op voorhand bepaald naar welke film men ging, trouwens men moest ook kiezen de zaal en het was toch dikwijls een beetje: “we gaan naar die zaal omdat er daar die film speelt.” Iets anders is de wijkcinema’s waar men ‘d’office’ iedere week of om de twee weken naar een wijkzaal ging en dat men alles accepteerde wat men geprogrammeerd kreeg. Maar natuurlijk die uitbaters die die bioscopen runde die kende ook wel het publiek en die wist welke films het publiek meestal wel goed zal gevonden hebben. Momenteel zitten we in een totaal andere fase omdat de bioscoopexploitatie, niet alleen in België maar wereldwijd, enorm wordt beïnvloed door zakenmensen die alleen nog maar kijken [...]: hoeveel brengt het op en hoe kunnen we een maximaal rendement krijgen van onze zaal. Dus we keren een klein beetje terug naar de situatie van de beginjaren van de cinema waar in feite een beenhouwer in de straat een zaal had achteraan voor feesten en zei: “tiens, waarom zou ik geen film projecteren als er daar geld mee te verdienen valt.” Nadien is dat gelukkig geëvolueerd en hebben we een periode gekend van mensen die bioscoop uitbaten die echt met kennis van zaken films programmeerden, het publiek kenden, en op een echt professionele manier bezig waren. En nadien is dat weer geëvolueerd en nu zou ik, om het toch een beetje oneerbiedig uit te drukken, kunnen zeggen: ja, of die mensen nu filmzalen uitbaten of een spekjesfabriek runnen, het maakt niet veel verschil uit als het maar zijn rendement heeft en als er maar genoeg geld mee verdiend wordt. En dat is een beetje jammer want ik denk dat men toch met een cultuurproduct zit waar er toch met passie zou moeten bekeken worden welke film ga ik programmeren, omdat het aanbod zodanig groot is, maar jammer genoeg is alles mainstream geworden en programmeert men de films die de meeste en grootste campagnes hebben, de grootste vedetten hebben en is men dikwijls niet altijd zeer selectief in het aanbod.

00:28:53   **Heeft u dat idee ook nog van de weinig resterende kleinere bioscopen?**

Neen, ik denk dat men daar nog altijd goed bezig is. In Gent heb je Sphinx en Studio Skoop die, hetgeen men zou kunnen noemen de ‘art-house’ cinema huizen zijn. Zelfs al is Studio Skoop iets breder in programmering omdat ze ook het businessaspect bekijken en soms ook in parallel met Kinopolis programmeren. Maar in doorsnee is het toch een ander publiek dat daar naartoe gaat, die selectiever is en de uitbaters weten dat en programmeren toch in functie van een andere doelgroep. Maar bon, die hebben dan ook niet hetzelfde comfort die ze kunnen bieden, Sphinx is toch een oud complex aan het worden,

Studio Skoop doet zijn best om te renoveren op tijd en hebben ook airco. Dus op dat vlak vullen ze zeker die leemte aan die ontstaan is door het feit als Kinopolis hier gestart is, dat al die centrumzalen zijn de één na de andere verdwenen gewoon natuurlijk omdat het rendement van zo'n complex veel hoger lag dan die oudere zalen die op zichzelf moesten draaien met veel meer personeel in verhouding.

00:30:20 **Het sluiten van die verschillende zalen, zou dat enkel gelinkt zijn aan de opening van Decascoop of was er meer een algemene mentaliteitsverandering?**

Ik denk dat het een samenloop van omstandigheden is: de toenmalige uitbater van de centrumzalen – dat was één firma – mijnheer Lummerzheim, ik heb die vrij goed gekend, die de Capitole, de Century, Select, Rex, Majestic runde, die man kende weinig van cinema, die had die zalen geërfd van zijn ouders, en die had, naar mijn gevoel, weinig voeling met het product film. En als Kinopolis zich daar tegenover kon positioneren als een nieuw complex met zeer goede zetels, met perfect geluid, grote schermen enzovoort dan was de keuze van het publiek vlug gemaakt van te kiezen voor meer die grote schermen en dat betere zitcomfort, dan in die oudere zalen te gaan waar comfortevoluitie was en daarenboven dat de programmatie de afgelopen jaren – eind jaren 1990 – echt achteruit ging. Dus het was een beetje een samenloop van omstandigheden, ik denk dat in feite Kinopolis – of Decascoop vroeger – het vlug gehaald heeft: het was nieuw, het was trendy ook, en het was ja, als je bomvolle zalen hebt, dan spreek je toch over 3000 mensen, terwijl anders zitten ze verspreid over verschillende zalen in Gent. De sfeer was natuurlijk wel anders. Dus ik denk dat het echt een samenloop van omstandigheden was, wat trouwens – als je het vergelijkt met vele andere steden, kijk naar Antwerpen, kijk zelfs naar Brussel – sommige complexen hebben zich kunnen handhaven, kleinere zalen. En als je dat een klein beetje analyseert heeft het toch meestal te maken met de kwaliteit en de programmatie. Maar natuurlijk als je een politiek hebt van blockbusters programmeren en alleen in die grote doelgroep van publiek te werken, dan is dat iets anders dan gericht te gaan programmeren, dat vraagt veel meer inspanning, vraagt veel meer inzicht, vraagt vooral meer risico omdat je je ook niet weet of zelfs een goede cinefiele film wel een publiek gaat bereiken, het is altijd gokken 'gaat het publiek wel komen?'

33:12:00 **Die publieksverandering, was dat merkbaar persoonlijk ook? Bijvoorbeeld had u toen het idee dat het een heterogeen publiek in Capitole of Century was, terwijl men nu zegt het zijn de 16 tot 25-jarigen?**

Ja maar ik denk toch, als je kijkt naar de evolutie van het bioscoopbezoek algemeen – statistische cijfers van de jaren 1960-70-80 – dan zie je dat er veel steden naar beneden gingen en dan terug steeg op het ogenblik dat een complex openging. Het heeft natuurlijk te maken, door het feit dat het nieuw was – want dat trekt altijd aan – twee, dat de capaciteit groter werd plots daar waar het de laatste zeventig jaar eerder naar beneden ging, omdat een grote zaal indelen in twee zalen of in drie zalen maar de totale capaciteit van de zaal verminderde. Er was ook de grote concurrentie van de televisie in de beginjaren en ook het feit dat voor de mensen het aanbod van het weggaan ook vergrootte, zelfs de

dag van vandaag: men kan zoveel verschillende zaken doen, film is daar een onderdeel van, maar men kan aan cultuur doen of aan ontspanning doen op verschillende manieren daar waar dat in de ontstaansperiode van de film en in de jaren 1940-50 was uw aanbod van mogelijkheden veel kleiner. Je had in Gent één toneelzaal, de KNS toen, je had één opera en je had de filmzalen en veel meer daar rond bestond er niet. Als je kijkt naar de zalen die er nu zijn, de mobiliteit is vergroot, men gaat meer weg. Dus het uitgaanspatroon is enorm geëvolueerd en vandaar dat ik denk dat dat het cinemabezoek ook heeft voor een stukje beïnvloed. De mensen gingen vroeger alleen maar naar de film omdat hun keuze beperkt was terwijl nu heeft ieder zijn autootje en in het weekend, de zondag, rijden ze naar zee, of naar de Ardennen of naar iets anders. Men is met veel meer bezig dan vroeger.

00:35:45 De filmcultuur werd dan ook volledig anders beleefd waarschijnlijk. In uw omgeving zag u bijvoorbeeld ook – om het cru te zeggen – de James Deans rondlopen? Dus mensen die echt de filmbeelden in hun eigen leven gingen incorporeren?

Ja, ja, ja.

Had u toen ook het idee dat u deel was van een filmcultuur?

Wel, door het feit dat ik er veel over las, dat ik geconfronteerd werd met mensen die zelf toch graag naar de film gingen, had ik dan ook een vriendin die vlug gepassioneerd was. Zij was eerder een toneelliefhebster en ik was meer een film liefhebber en we hebben elkaars passies gedeeld en daardoor verruimd en onze vriendenkring hebben we misschien ook ongewild gekozen in functie van het feit dat die ook graag naar de film gingen. En ik ben ook kind van een – laten we zeggen – een omgeving waar er veel aan cultuur gedaan werd en ook gesproken werd. Dat beïnvloedt natuurlijk ook uw gedragspatroon. Maar ik denk – terwijl ik dat zeg, moet ik daar toch aan toevoegen, wat ik in het begin zei – dat wij, die generatie van na de veertig jaar, na je veertigste, 1940 en 1950, dat die generatie toch zeer veel filminformatie gekregen heeft op school, veel meer dan nu. Als ik kijk naar mijn kleinkinderen, die hebben op school denk ik nog nooit een film gezien, behalve documentaires dan. Maar wij werden toch, zeker op het einde van de lagere cyclus, kregen we al de eerste lessen in het film ‘-bekijken’ en ik het middelbaar zeer veel. En terwijl ik dat nu vertel, herinner ik me dat dat toch voor een stuk mee je gedragspatroon heeft beïnvloed. En ook dat je daarvoor zelf – dan was in de jaren 55: de films van Ingmar Bergman heb ik pas op latere leeftijd leren appreciëren maar je moest naar die films wel gaan kijken. Er werd daar over gesproken en je kreeg daar een uur uitleg over. Dus het heeft me wel aangewakkerd om daar te proberen open voor te staan. En dat heb ik de afgelopen twintig jaar dikwijls gezegd – zeker ook als ik met politici spreek: ik vind het jammer dat men in de opvoeding niet meer inspanning doet om de jongeren naar beeld te laten kijken. Men leert schrijven, rekenen, maar men leert niet ‘beeld-kijken’, ik bedoel daarmee niet alleen film, maar ook televisie. Dat is een vaststelling die ik doe en die ik trouwens, de bevestiging heb ik gekregen van mijn kleinkinderen die tegen mij nog niet zo lang geleden gezegd hebben: we zijn blij dat [...] ons soms verplicht om naar bepaalde film te kijken die ze zelf niet zouden kiezen.

Omdat ik een klein beetje selectiever te werk ga dan dat zij natuurlijk doen en dat ik zeg: kijk, bekijk ook eens dat of dat ik een film van Charlie Chaplin probeer te situeren, daar iets over te vertellen, zodanig dat ze zin krijgen om daar meer over te weten en dan ook een beetje bagage mee te geven.

00:39:38   Het is inderdaad een vreemde evolutie om al die – overtegenwoordige – media te hebben en dan erg weinig beeldeducatie.

Ja, kijk naar de kranten. Ik heb vandaag in De Morgen nog vastgesteld dat bij vier pagina's over festivals en popconcerten enzovoort met uitvoerige beschrijvingen en quoterings: dat krijg je niet over de film. Alhoewel dat De Morgen dan wel een goed voorbeeld is, want men schrijft er bijvoorbeeld nog veel over in de loop van de maanden naar de winter toe. Maar ik weet andere kranten, wordt er nog zeer weinig filmbesprekingen gedaan. Kijk naar de invloed van de filmkritiek, die is zo ineen – op televisie heb je geen filmprogramma meer, er is geen duidelijk programma over film. Dus resultaat daarvan is dat de zogezegde 'betere film' het veel moeilijker doet nu dan vroeger het geval was. En met als resultaat dat men nu alles zet op de blockbuster, op de films met grote campagnes. En het resultaat zie je: een complex zoals Kinopolis waar er dan in twee, drie schermen, theaters, terwijl er veel dezelfde film wordt geprogrammeerd om zo het publiek te kunnen slikken. Dat fenomeen heeft zich beginnen voordoen in de jaren 1980 waar men vaststelde: ja, we zouden beter in een tweede bioscoop dezelfde film geven zodat we zo veel mogelijk recette (noemt men dat dan), ontvangsten, te genereren.

00:41:26   Dus u heeft het idee dat in de jaren 40-50 tussen de Amerikaanse en de Europese film, dat er niet zo'n onderscheid werd gemaakt?

Wel, de Europese film deed het veel, veel beter in de jaren 40-50, tot begin de jaren 1960 dan nu. Als je kijkt naar de verhouding Amerikaanse film en de Europese films is dat er niet op vooruit gegaan, integendeel. Dus men ging – kijk een keer naar de periode 60-70, Italiaanse films was zeer [...] met namen als Fellini, Visconti; Spaanse film, Franse film die waren vrij goed gepositioneerd, maar de Amerikaanse film heeft die, heeft een stuk markt daarvan ingenomen. Ik ben niet tegen Amerikaanse film, want ze kunnen zeer goede cinema maken, alleen ben ik wel voor hetgeen wat men in Frankrijk noemt 'la diversité culturelle'. Diversiteit in cultuur is wel zeer belangrijk, zeker voor ons Europeanen. En we zijn, er wordt daar te weinig aandacht aan besteed. En die jongeren gaan voor [...] naar een Franse film gaan kijken, [...] dat daar zeer goede cinema wordt gemaakt. En dat is een spijtige evolutie, wij proberen daar vanuit mijn ervaring op het Filmfestival, proberen we daar wat aan te doen en stellen we vast, als we dan binnen een bepaalde context die betere film programmeren, dat er wel een publiek daarop afkomt en dat er wel [...]. Maar het vraagt misschien veel meer inspanning, men moet meer aan informatie doen om de mensen te leren weten: ah, wat ga ik zien en waarom moet ik dat zien. Terwijl als je kijkt naar vroeger, de programmablaadjes van de cinema's, van de centrumzalen, dat was een gewoon, daar stond bijna niets op: wat korte inhoud van vier, vijf lijnen en dat was het. Dus je kon, men moest

zijn informatie halen vanuit de besprekingen in de krant, op de radio, televisie, waar, in verhouding tot, zeer veel filminformatie werd gegeven.

00:43:52 Concludeerde u daaruit bijvoorbeeld wat uw criteria waren voor een goede of een slechte film toen in de jaren 1950?

Wel, ik geef toe dat ik toch wel vele filmkritieken las. Je leert natuurlijk zelf uw eigen opinie te vormen: 't is niet omdat de film een slechte kritiek kreeg dat je daarom niet naar de film zelf gaat. Want je leert na een tijd weten dat die bepaalde filmanalist een bepaalde manier heeft van film te bekijken, films die hij sowieso niet graag zal zien. We hebben dat nog altijd met Patrick Duynslaegher die in de Knack schrijft: je weet soms op voorhand, ja die film, omdat hij van die bepaalde cineast is, zal hij goed vinden, terwijl een andere, een Vlaamse film, hij automatisch zal afkeuren omdat hij daar principieel een allergie in heeft. Maar voor de rest, ik denk dat filmkritieken u dikwijls kunnen aansporen om daar iets te gaan kijken, dat vind ik wel.

00:44:55 Tot slot als korte vraag: die evolutie in het bioscooplandschap van de 'gouden jaren' in de jaren 1950 toen we zo'n dertig tot veertig zalen hadden tot vandaag, betreurt u dit?

Wel, ik betreur het, zonder daar dramatisch over te willen doen, in die zin: ik vind het een jammere evolutie. Ik vind, ik kan natuurlijk de zaak, denk ik, nogal goed situeren. Ik vind het een jammere evolutie omdat je vaststelt, maar dat is niet alleen met de bioscoopwereld, het heeft ook met de televisie te maken: alles wordt meer 'mainstream' de dag van vandaag. Hetgeen ik niet aangenaam vind, en vandaar dat ik mezelf betrap dat ik soms liever films die ik gemist heb op buitenlandse festivals [...] – ik zie toch bijna 150 films per jaar, dus dat is toch al een pak – maar zaken die ik mis, daar zal ik dan de dvd van kopen en thuis in goede omstandigheden rustig bekijken. Ik stel – maar dat is voor iemand van een zekere leeftijd die toch een stuk filmgeschiedenis heeft meegemaakt en ook belevenis van film heeft meegemaakt: ik weet dat de jonge mensen van vandaag daar anders tegenover staan, ik stel het zelf vast, het verschil in generatie bij mijn kinderen en wat mijn kleinkinderen boeit om te ervaren, omdat zij nu in een leeftijd zitten van twaalf jaar, van ook graag naar de film te gaan. Daar voel je dat het de periode is waar je ze moet begeleiden, en als je ze niet op de een of de andere manier begeleid – door ouders, vrienden, of school, ideaal zou zijn als de school daar [...] – dan vrees ik een klein beetje dat die jongere generatie film meer als een entertainmentaspect zullen bekijken en dat wel leuk vinden om naartoe te gaan. Maar de dag is niet ver af dat we niet meer naar de bioscoop zullen gaan alleen om film te zien maar dat je naar de bioscoop zal gaan om een voetbalwedstrijd te zien of een optreden van een zanger die je anders onmogelijk zelf kan betalen omdat men 50euro of veel meer gaat vragen en dat men voor 8euro het kan beleven in de bioscoop. Dus ik vrees dat we die weg zullen opgaan. De technologie is daar – neem nu zeer concreet: België Kinopolis gaat al zijn zalen uitrusten met digitale projectie, gevolg daarvan krijgt men toegang tot het product totaal anders. Men kan dus inderdaad morgen gemakkelijk een wedstrijd, een voetbalwedstrijd, een Eurosong of noem maar op, en daarvoor tickets gaan verkopen. Vermits dat die exploitatie van dergelijke grote groepen in handen

zitten van mensen die een bedrijf runnen met als opdracht van winst te genereren, dan is de verleiding groot voor te kiezen voor dat wat het meeste opbrengt. En niet kiezen voor hetgeen waar je misschien langer aan moet werken om een publiek te krijgen en dat brengt natuurlijk tot de discussie volgens mij van 'is film kunst?' Is het de 'zevende kunst' of is het de 'zevende kunst' plus een heleboel andere zaken. Ik vrees dat het laatste eerder is. Wij hebben de periode gekend van film als kunst zelfs in het entertainen, terwijl men nu komt tot: we gaan naar beeld kijken, en dat beeld kan een mooi verhaal zijn, dat kan evengoed een wedstrijd, dat kan om het even wat zijn. En dat is wel een serieuze evolutie in feite. Maar dat is niet alleen voor film zo, dat is ook in de andere: kijk naar opera. Opera wordt in sommige landen door veel meer mensen gezien dan bij ons. Waarom? Omdat ze ze opvoeren in grote arena's van 10, 15, 20.000 mensen. De echte operaliefhebbers zullen hun neus ophalen en zeggen: 'ja, in een opera daar moet je dichtbij zitten' terwijl wil je het betaalbaar maken en voor iedereen toegankelijk dan moet je het in grotere ruimtes gaan spelen. Dat is hetzelfde voor popconcerten: vroeger ging men naar de zangers kijken [...] voor duizend mensen en men vond dat fantastisch, nu diezelfde artiest die wil niet meer optreden voor duizend mensen want die zou een ticketprijs moeten vragen die veel te hoog ligt dus men gaat in de plaats voor 20.000, 50.000 of 80.000 [...] waar men dan wel aan een zogezegde democratische prijs een x-aantal zangers kan zien. Natuurlijk ik kom uit de periode waarin je het geluk had performances, optredens te zien in andere omstandigheden. Dus, alles is relatief en dus alle evolutie is in feite...

00:50:35

Eigen kan je dus zeggen dat de liefde voor de film in de bioscoopwereld een beetje aan het vervagen is voor ...

...een beetje aan het vervagen en ik denk de echte film liefhebber en die gepassioneerd is door een mooi beeldverhaal die gaat meer en meer thuis zitten, die zal een homecinema hebben en die zal een eigen ruimte hebben waar hij in goede omstandigheden naar een film kan kijken. Het is niet hetzelfde als de film beleven in groep want ten slotte geëmotioneerd worden in een zaal van 500 man of lachen met iets leuk is totaal anders dan alleen of met twee te zitten. De interactie wordt groter. Dus ik ben niet zo voor homecinema maar het is dikwijls toch nog de beste oplossing om bepaalde films toch nog in goede omstandigheden [...] te zien. Dus ik ben niet pessimistisch over de evolutie, ik stel vast dat die evolutie er is en men mag daar niet melancholisch over zijn in feite. Alleen als je de vraag stelt, en ik denk dat je dat dikwijls zal ondervinden bij mensen die je interviewt, ik vermoed het toch, dat een bepaalde leeftijd een zekere nostalgie naar dat vroegere cinemabeleven hebben. Elk op een andere manier natuurlijk, maar ik denk niet dat dat alleen voor film is, ik denk dat voor vele andere ... Ik ben nog vorige week op reis geweest, als je denkt, als ik met mijn ouders op vakantie ging in de jaren 1955-60, ja, hetgeen ik me herinner is dat je naar een museum ging, waren we daar met 500 man. Terwijl nu als je naar een museum gaat, als je nu een ticket een week op voorhand hebt geboekt, voor bepaalde tentoonstellingen, is daar een massa. Waarom? Alles is gedemocratiseerd, alles is toegankelijk, gelukkig maar. Maar je betaalt daar dan ook de prijs voor: je kan de zaken niet meer op dezelfde manier beleven. Dus ja: is dat goed? Het is te zien hoe je dat bekijkt.

00:52:52 **Ik denk dat we zowat alles hebben besproken. U bent alvast hartelijk bedankt.**

Met veel plezier.

Naam INT: Lies Van de Vijver
Naam RES: Cécile Haukart (1933)
Titel:

TRANSCRIPTIEFICHE

(aan tafel in de huiskamer)

00:00:01 (nav identificatiefiche: sportvereniging ja/nee)

De laatste twee jaar in een basketclub [...] Dat was in de turnles, dat was het plezantste. Turnen, 't is niet dat ik dat graag deed. En ... op zeker moment, we hadden twee uren turnen, en dat tweede uur dat was zo van alle spelen dat we deden, onder andere basket, en daar is er dan toch iets uit gegroeid dan de zaterdag. Maar dat mochten we als al ons huiswerk gedaan was. [...] Iedere zaterdag gaan basketten.

00:00:40 **Heeft u hier altijd in de buurt gewoond?**

Nee.

Van welke buurt bent u?

De buurt van Sint-Pietersstation.

Zijn daar dan ook uw eerste bioscoopbezoeken gebeurd, in die buurten?

Daar waren geen ... de enige bioscoop die daar was, dat was aan het Sint-Pietersstation: de Rex.

Die is opgericht in 1933.

Ja? Oh, dat wist ik niet.

Een van de eerste grote bioscopen.

[...] dat is een stukje Casino geweest een tijdje, maar ze hebben daar veel herrie rond gemaakt.

00:01:18 **Herinnert u zich nog wanneer u voor de eerste keer naar de bioscoop ging?**

De... ik weet nu niet of dat dat de eerste keer was, maar de eerste die ik mij herinner dat was 'Bambi'.

Bambi?

Ja.

En waar was dat?

In de Rex. Voor zover ik weet. Dat was een verrassing, we mochten een keer naar de cinema.

En u ging met uw gezin? Met uw ouders?

Ja ja, met ma of pa, of met ma alleen. Dat weet ik zo niet meer, maar over het algemeen was dat gezin samen.

00:01:50 En die eerste keer dat u zich herinnert, wat weet u daar precies nog van? Heeft u iets gegeten in de bioscoop of ...

Dat weet ik niet meer, ik was te klein waarschijnlijk. Ik weet nu niet van wanneer dat Bambi dateert, maar (denkt na) dat was zo maar bij gelegenheid, als er een keer iets speciaals was. [...] gelijk 'Sneeuwwitje' dat hebben we ook gezien, 'k weet die volgorde niet meer.

00:02:28 Dus als u terugdenkt aan bioscoopbezoek in uw kinderjaren, dan heeft dat altijd te maken met een soort van speciale gelegenheid?

God ja, ik moet zeggen dat was wel de oorlogsperiode. En zoveel films zullen er waarschijnlijk niet geweest zijn. Hetgeen dat er dan was waren dan toch meestal propagandafilms, er daar mochten we uiteraard niet naar toe.

Daar mocht u niet naar gaan kijken?

Nee, dat waren ... god ja, (denkt na) 'k zou niet kunnen zeggen wat dat dat was, maar euh... we hadden er misschien zelfs geen, geen besef van.

Dan was u twaalf, dertien jaar zoiets?

Ja, achter den oorlog is dat dan, beetje met een keer, want euh, de centen ontbraken ook.

00:03:28 Bioscoopbezoek was duur?

Dat weet ik niet. Ik weet in ieder geval dat er bijvoorbeeld in 't weekend de zaterdagavond, de zondag, werden er meer zo gezelschapspelen gedaan. En dan werd er met lucifers gespeeld, grote en kleine. En dat werd dan in een pot gestoken en achteraf, ons ma, die verving dat door centen. [...] soms ne keer van 't drinkgeld. En dan dat was soms 2, 3 frank drinkgeld dat we kregen, dat was veel, en daar dan 10 centimen of een kwartje dat ze zei 'allee nu moet je zoveel betalen als we verloren hadden', maar als we gewonnen hadden dan kregen we niks, dan moesten we het in de pot steken en dan, houdt ze dat uiteraard bij, maar dat werd dan gebruikt voor die dingen.

00:04:34 En behalve de Rex, ging u nog naar bioscopen?

Ik herinner mij dat wij dan, dat is zo beetje, stilletjes aan gegroeid *ne* keer dat je begint ... tot in '52, '53 is dat beetje met een keer gegroeid. En dat was meestal ons ma die dat in 't oog hield en als er zoiets was waarvan [...] ons kan interesseren dan mochten we daar naartoe. Die zaal dat had geen belang, dat was de film die speelde.

00:05:12 Dus het was niet zo, dat u zoiets had van: elke zondag gaan we naar die specifieke...

Nee, ze zei dat, kom, de zondag, *allee*, je hebt een goed rapport gehad ofzo, euh, morgen gaan we naar de cinema. En dat was dan, god, ik zeg niet dat [...] ik mij herinner, ja (denkt na) zoiets dat betrekking had met onze lectuur van die leeftijd of hetgeen dat we op school leerde. En achteraf is dat stilletjes aan, dat evolueerde zo met onze interesse die van thuis uit kwam of van school uit kwam. En dat waren, wat was dat? Goh, mantel- en degenfilms, hetgeen dat begint zo, euh ... maar dan zeker een groot deel wat dan wel een rol speelde was als er muzikale films waren. Ik herinner me zo een film over het leven van Gershwin, in de Vooruit was dat, Sint-Pietersnieuwstraat. En dan ja, al die dingen zo, maar ja, Mario Lanza dat was dan later. Euh, goh... wat zou er daar nog in gezeten hebben? (denkt na) Films van Zorro zeker, weet ik veel.

00:06:41 En werd dit ook geleid via de school ...

Nee nee, van thuis uit.

Puur van thuis uit?

Dat was eigenlijk meer ons ma die zich, die dat zo... maar zei besprak dat uiteraard met ons pa. Of als we zeiden, we hadden iets gehoord op school 'mama mag ik daar daar toe gaan, me me me me' 'ja maar, je moet dat aan papa vragen'. [...] naar pa 'ah ja, en wat zegt mama?' 'dat we het aan u moeten vragen' En dat was zoveel als toestemmen. Nee, maar dat was toch wel controle waar we naar toe gingen. En meestal nog samen ja.

00:07:26 Wanneer herinnert u zich dan alleen naar de bioscoop te gaan?

Dan toch wel zeer laat, zeer laat. Nee, zo het laatste jaar hoger middelbaar, met vriendinnen.

En was dat dan ook omwille van een film die u wilde zien of...?

Nee, dat waren dan vriendinnen en die zeiden ah ja [...] ik herinner mij, in de Savoy was dat, in de Kortedagsteeg, dat waren daar meestal Franse films en dan hadden we iets geleerd in de Franse letterkunde en zo en dan zeiden we 'oh daar geven ze iets over ... ik zeg nu maar iets 'Le Rouge et le Noir'. Zonder eigenlijk grondig te weten wat dat was, daar gingen we dan naartoe. We zochten toch zo precies altijd een aansluiting met hetgeen dat we geleerd hadden of interesses en zo.

Bent u dan ook gestopt met naar de bioscoop te gaan als u gestopt bent met studeren?

Nee, goh ik ben gestopt met naar [...] (denkt na) dat ik het niet meer weet. Ik denk in de jaren 80 zo iets. Dat is zo geleidelijk aan verminderd: andere interesses ja, dan buiten stad werken en dan geen goesting hebben en zo, of met vrienden en vriendinnen uitgaan en dan andere dingen beginnen doen in plaats van altijd naar de bioscoop te gaan. Eigenlijk op een moment dat de filmzalen beginnen verdwijnen zijn in 't stad.

Ja, ze waren in de jaren 80 bijna allemaal verdwenen in 't stad.

Ja, want dat was dan al dikwijls een probleem, omdat je ging dan de zaterdagavond weg en je zat daar, laat ons zeggen aan de Decascoop en dan geraakten we niet meer naar huis: de ene moest die kant van het stad hebben en de andere *diene* kant. En achteraf, ja je gaat dan iets drinken en dan moesten we te lang wachten om nog een laatste bus te hebben. Dat zijn zo allemaal dingen die erbij gespeeld hebben.

00:10:19 Maar u bent toch ook nog naar Decascoop geweest?

Ik ben ene keer naar de Decascoop geweest, (lacht) niet zo, een paar jaar geleden als ze... euhm, goh, hoe noemt die film nu? 'Pearl Harbor' gegeven hebben. Dat is de enige keer dat ik daar binnen geweest ben. En dan om mijn broer die zei: daar moet je naar toe gaan. Nu komt dat er niet meer van. Ik heb een hekel om 's namiddags of in de vooravond naar de film te gaan. Dat is iets wat ik liever 's avonds doe. Ik kom niet graag niet meer laat thuis.

00:11:00 En met dat u dan toch in Decascoop bent geweest, er moet toch een ongelooflijk verschil zijn geweest met vroeger?

Dat is een enorm verschil. Ik herinner me bijvoorbeeld, dat me er nu aan denken, en dat was, goh, wanneer is dat geweest? Begin (denkt na) ... wacht, ik denk, '82 of '83, als ons pa in de kliniek lag. Dan ben ik twee keer naar de film gegaan, een keer in de Sphinx en dat was, goh hoe noemt die film nu? Ik kan op de naam niet komen, die film over Mozart...

'Amadeus'?

'Amadeus'? Nee, dat was Amadeus niet, dat was een andere. Enfin soit, doet er niet toe. Dat was in de Sphinx, ja dat is de Sphinx hé aan het Arteveldeplein, of de Studio ...?

Studio Skoop is Sint-Annaplein.

Studio Skoop. En dan een keer naar de Majestic nog, en die heeft meer indruk op mij gemaakt, negatieve indruk: 't was een hele goede film, maar het was te lang geleden dat ik er nog geweest was. Majestic, dat was 'La Traviata' met Domingo. En ik heb dan gezegd tegen onze pa: maar nu heb ik een schone film gezien, maar je gaat verschieten als je terug thuis bent - hij is dan een maand of

twee drie in de kliniek gebleven - we gaan er nog een keer naar toe gaan. En die beelden, ik weet niet wat voor een systeem dat was, dat was Cinemascoop dat was dan ook een evolutie, revolutie: de eerste film in Cinemascoop, een driedimensionale film. Je moest dan een brilletje opzetten, iedereen ging daar naartoe, juist maar om die driedimensionale film te zien. Maar dan, de manier waarop er dan gefilmd werd, dat was ... als dat nog zo is, dan ga ik niet meer naar de film. We hebben er zo een paar meegemaakt en dan zijn we stilletjes aan achter gebleven.

00:13:51 **Maar dat had meer te maken met het soort film en niet met de Majestic?**

Met?

Majestic zelf, de bioscoop?

Nee, dat had meer te maken met dat daar een hele periode tussen geweest was, dat de manier van filmen veranderd was. En ja, die beelden komen allemaal anders over, en dat was eigenlijk een beetje te veel. En ik dacht, ja ze zullen dat wel een keer op tv, tv was ondertussen gekomen. En die was dan al van '53, maar wij hebben zeer laat een tv gehad thuis en eigenlijk maar tv in huis gehaald als het kleurentelevisie was. Dus ja dan gingen we ... wat dan niet beletten dat we een keer bij burens of bij vrienden een keer naar een film gingen kijken, ah tv ja.

00:14:52 **En ... weet u nog veel verschillende bioscopen in Gent of is het altijd maar bij een bepaald aantal gebleven?**

Nee nee, de ... wat dat we wel deden, dat was als je bijvoorbeeld ... er waren veel films in die jaren voor de jaren 70 die in twee of in drie delen gegeven werden. Maar dat was niet altijd twee weken na elkaar: die speelden soms twee drie weken soms vier weken, misschien nog langer in de Capitole bijvoorbeeld. En dat was dan: ja, we gaan nog wachten hé. En als het de laatste week was, dan gingen we naar de Capitole naar die film. En dan gingen we, nee... ja, dan gingen we de laatste week naar de Capitole ofwel de week nadien, dat was gewoonlijk in de Century aan 't Zuid. Owel de eerste week naar de Century en de week nadien of de dag nadien naar de Capitole naar 't tweede deel.

Om direct te kunnen gaan kijken.

Om direct aansluiting te hebben. Of wat dat we ook deden dat was, ja als we moesten sparen – dat was wel een financieel probleem, want dat was niet iedere week dat we gingen, maar als we dan ... later is dat iedere week geworden – maar dan gebeurde het ook dat we zeiden: ja, 't is een dure film, ze gaan hem wel in de Vooruit geven. Want in de Vooruit was dat altijd veel goedkoper. En in de vooruit kun je twee keer kijken voor hetzelfde geld. Je kwam daar binnen, die film was misschien tien minuten begonnen, soms een uur, en dan bleef je zitten en dan nog een keer tot je hem aan één stuk door gezien had. Zo van die dingen.

00:16:37 **Er waren dus wel serieuze prijsverschillen tussen de bioscopen?**

Ja ja, en in de bioscoop zelf: je had dan de benedenplaatsen die de duurste waren, en dan het balkon gelijk in de Capitole bijvoorbeeld; vanachter was het dan goedkoper; de mezzanine dat waren de duurste, en dan had je het balkon. En meestal gingen we naar de goedkoopste plaatsen, je zag hem toch voor hetzelfde geld. Dat deed er niet toe. En dan kwam er nog wel bij, als je zo in het midden van een film binnen gekomen was, dan was er pauze, dan kwamen ze rond met snoepjes, dan mocht er toch nog af en toe een snoepje af. Maar nee, we deden eigenlijk alle zalen. Liefst van al Capitole ... en de Majestic.

En waarom precies die twee?

Omdat het de gezelligste zalen waren.

De mooiste? De grootste?

De mooiste ja. Maar anders zo, voor de rest was het eigenlijk de film die primeerde. Ik denk dat we bijna alle zalen van stad gedaan hebben. We zijn zelfs nog naar de ..., de Dendermondesteenweg was er ook één, de Scala. Daar zijn we ook nog geweest. En dan, goh... zo'n klein wijkcinemaatje... op Gentbrugge (denkt na) Ik weet de namen allemaal niet meer.

00:18:18

Onze pa is een tijdje in een filmclub geweest: Laterna Magica. Maar hoe dat dat werkte, dat herinner ik me niet. Ik weet dat hij daar documentatie van kreeg, of dat hij daar soms naartoe ging. Maar ik denk dat dat zoiets was, waar dat ze niet commerciële films of minder gekende films gaven, dat wij daar niet mee naartoe gingen.

00:18:43

Als u zegt dat u specifiek voor de films koos, hoe was u daar van op de hoogte?

God ja, kijk dat had ik nu moeten bewaren, maar die heb ik nu weg gedaan: in de kranten was er iedere week een filmpagina, en daar werd dat in aangekondigd. Dus ja: de affiches die rond hingen, in uw programma's de films van de week en voor volgende week stond dat daar ook in.

00:19:14

Ik heb hier die doos gereed gezet. (gaat doos halen)

We zijn er niet allemaal naartoe geweest maar, kijk, het Leopoldke: daar gingen we nooit, de enige cinema waar we niet mochten naartoe gaan, dat waren vnzige films, *allee* ja, toen.

Ben u daar...?

De Cinéac? Nee, dat ken ik niet.

Dat is een actualiteitsbioscoop: een bioscoop die alleen maar nieuwsberichten gaven. In de Veldstraat was dat.

In de Veldstraat?

Later is dat de Eldorado geworden.

Ah ja, in de Eldorado daar zijn we geweest. Oh spijtig dat het jaartal er niet op staat. Kijk: *'du 5 à vingt-huit décembre'*, maar ze zetten het jaartal er niet bij. Maar dat moet oud zijn.

[...]

Kijk, dat is zo een van die filmladzijden. Nee, ons ma die zocht dan wel films uit die iets bijbrachten. Uit welke krant is dat: 'France Soir' van '72. 'Guerre d'Algérie' denk dat we daar naartoe geweest zijn, 'k weet het niet.

Kijk, en dat zijn dan al van die programma's, die je dan uiteraard moest betalen of dat je gaf wat je wilde: '52 kijk. 'Toekomstige week' Dat was [...] om te weten wat het de week nadien ging zijn.

'52 '53: die zitten op volgorde. [...] dat hebben we zeker gezien 'De Sneeuw van de Kilimanjaro'

En de artiesten die speelden ook een rol, later als we een keuze deden.

Bij alle bioscopen of alleen bij Capitole? Want Capitole was daar gekend voor.

Nee nee. Ja, maar [...] niet alleen films die ons om de inhoud interesseerden, maar ook als er artiesten op het programma stonden: oh dat is een goede, oh kijk, een Gregory Peck. En op school was dat dan ook: oh, ik heb een schone film gezien daar moet je een keer naartoe gaan. Ja zo van die dingen. Op de duur ging je ofwel voor – 't was toch altijd iets dat speelde: de titel, de inhoud, de artiesten. Zelf als een film dan wat minder was, je ging daar naartoe omdat je die artiesten graag zag. Ja, en de zaal zelf dat was secundair. Het belangrijkste was dus de film in feite, de film, de titel, de inhoud, de artiesten. Zelfs als de inhoud iets te maken had – ik zeg nu maar iets – ik ben altijd veel naar muzikale films geweest en er is zo een periode geweest dat ze films gaven bijvoorbeeld over het leven van Chopin, maar wie dat dan speelde, dat had dan geen belang.

00:23:12 En herinnert u bijvoorbeeld nog voorstellingen waarbij er ook nog andere dingen te doen waren? Bijvoorbeeld optredens van bekende ... ?

Nee, dat heb ik niet meegemaakt. Ons pa en ma, ouders, hebben dat meegemaakt – altijd horen vertellen. Dat gebeurde nog – ik geloof dat we dat een keer meegemaakt hebben in een wijkcinema, maar waar? Ik zie dat zaaltje nog voor mij, maar ik weet niet waar dat het is – en dat er zo, dat we daar naartoe gingen, niet voor de film, ik weet niet meer welke film het was, maar gewoon omdat ze zeiden: kijk, dat is iets dat wij als jongeren meegemaakt hebben, er was geen [...], dat was waarschijnlijk achteraf die tekst erop gezet, maar er zat dus zo iemand op een piano muziek te spelen.

00:24:07 Dus meer nostalgie dus eigenlijk?

Das was ons ouders die ons of mij dan toch wilde laten meemaken [...] om dat dus ook een keer te zien.

Uw ouders gingen ...

Om u een idee ervan te kunnen geven hoe dat toen ging. Maar ja, die sfeer van toen was er niet.

En hoe beschrijft u dan de sfeer die u zich herinnert aan de bioscopen?

Oh, dat was rustig. Iedereen zat rustig, maar [...] als er zo muziek was, kwam er commentaar uit de zaal. Of in de tijd van de stomme film, dan waren er altijd in de zaal die daar commentaar op gaven. De sfeer die ik mij herinner is de sfeer van nu: je zit in de bioscoop op uw gemak en je kijkt naar de film.

00:25:00 Behalve dat nu natuurlijk geen doorlopende voorstellingen meer zijn.

Nee nee. Vroeger was dat doorlopend: de film, de actualiteiten, dikwijls euh, ja... dat was de periode dat er geen tv was, dus Belgavox en zo en dan had je daar de actualiteiten van. Ja, en dat was gedaan, er was wel een klein stuk reclame, maar dat liep allemaal door elkaar: dat was achter de rug en de film begon.

00:25:40 En er werd niet gepraat in de zaal, of gegeten?

Niet dat ik me herinner, ik herinner mij dat niet. 't Was minder rustig als de film nieuw was: lachen, uiteraard de reacties. (lacht) Af en toe een die riep: onnozelaar of wat. Of een commentaar zo. In de centrumzalen gebeurde dat niet zoveel.

Meer in de buurt...?

In de buurtbioscopen wel.

Wat vond u er dan het leukste aan? Een beetje rustiger of dat er meer...?

Dat weet ik niet meer. Dat weet ik niet meer.

00:26:25 Als u zo terug denkt, merkt u daar een groot onderscheid in tussen die centrumzalen en die buurtzalen?

Toch wel. Publiek alleen al dat kwam.

Ah, vertel eens.

Ja, gelijk dat je zou zeggen: er is een andere mentaliteit, een andere, goh, ik zou bijna zeggen, opvoeding tussen de mensen die in het centrum woonden – we hebben altijd tegen het Sint-Pietersstation gewoond, dat waren de zogezegde betere buurten – dan als je naar de Brugsepoort of naar de Muide gaat, die mensen zijn eigenlijk spontaner, die reageren op alles. Van ons was dat: houd u manieren. Kom, dat is dan ook het verschil in de reactie van de mensen. Je voelt dat nu ook, als er zo mensen zijn die ... wij gaan ons inhouden, zij gaan spontaan reageren. Ik zeg nu niet dat het ene beter is dan het andere om omgekeerd, maar kom ja, er zit een verschil in reageren ook, die mensen zijn lossier precies. We werden thuis vrij streng gehouden.

Was dat dan anders in de Vooruit? Omdat dat toch een ander soort bioscoop was dan Capitole en Majestic?

Goh, waarschijnlijk wel zeker. Dat zijn eigenlijk dingen, ja je maakt dat mee, maar achteraf hecht je daar precies zo'n geen belang niet meer aan.

00:28:08   Nooit zo geen ervaring gehad in de bioscoop van: oei?

Nee. Nee, want we mochten ook niet, als het zo een keer was dat er een film was in een wijkzaal – hetgeen dat wij een wijkbioscoop noemden – buiten de centrum, dan mochten we er toch niet alleen naartoe. Dan ging er altijd ofwel ma ofwel pa ging mee. Ofwel als we met vriendjes en vriendinnetjes gingen, moest er toch altijd een volwassene bij zijn. Maar echt, zo van die brute dingen, hebben wij toch nooit meegemaakt.

Dus u bent nooit alleen naar de buurtbioscopen geweest?

Nee, dat mocht niet. Dat is iets anders dan nu. Het is daarmee dat we dikwijls zeggen: in onze tijd, dan mocht dat allemaal niet. Dus ja. Er zijn niet veel buurtbioscopen niet meer ook.

Geen meer eigenlijk. In Vlaanderen zelf nog wel, maar in Gent niet meer.

In Gent niet meer. Nee, ik weet er zelfs maar, buiten de Decascoop (denkt na), aan de Korenmarkt en ... de Skoop, dat is al dat ik hier weet.

Het is ook al dat hier...

't Is ook al. Dus dat zijn ...

00:29:44   Heeft u er een idee van, hoeveel dat u er ongeveer gekend heeft?

Bioscopen? Ik zal ze een keer opschrijven, dat ik niet twee keer dezelfde tel. (staat recht en neemt pen en papier, terug aan tafel)
Ik zal beginnen met de Rex, dat is aan het Sint-Pietersstation. Eldorado. Majestic. Die aan de Korenmarkt, hoe noemde dat in de tijd? De Plaza.

Die heeft zeven verschillende namen gekend.

Euh, de Capitole. De Century. Er was er nog een : naast de Century, er was er nog een – de Select. Dan had je nog de Savoy in de Donkersteeg. (telt) De Vooruit. De Leopold, maar daar mochten we niet naartoe, moet ik hem ook opschrijven?

Heeft die altijd die reputatie gehad?

Goh, ik heb dat nooit anders geweten. Ik heb dat nooit anders geweten. Euh ja...

U sprak ook over die ene van de Dendermondsesteenweg.

Ja, hoe noemt die nu? De Scala, dat was de Scala. Dan in de Noordstraat was er ook een waar we soms gingen. Oh, nog een: de Metro op de hoek van de Zwijnaardsesteenweg waar nu de DI is, daar gingen we ook. Goh, wat hebben we daar nog gezien ... 'Exodus' al die grote films, die historische films, ik denk dat we ze bijna allemaal gezien hebben. Aan de Noordstraat, hoe noemde die nu? Ik ga Noordstraat opschrijven, ik ga er toch niet opkomen. In de Wondelgemstraat was er ook ene, waar we toen gingen. Daar weet ik ook de naam niet meer van. (denkt na) En dan een... dan zijn er nog een paar waar we zo maar echt een keer per uitzondering gingen, maar waar ik de naam niet meer van ken. (telt) Het zijn er toch veertien. Ik denk dat er een twintigtal moeten geweest zijn op een zeker moment. Moet je die krabbel hebben?

Ja graag.

00:33:25 Van welke bioscoop heeft u dan de beste herinneringen?

Beste herinneringen op welk gebied?

Ervaringen? Of mooie films?

De centrumzalen.

De centrumzalen algemeen...

Ja. Later dan de ... een keer dat we zo iedere week begonnen te gaan, was dat toch meestal, meestal de Majestic en Capitoles, Century. De Savoy minder omdat de Savoy dat waren Franse films daar, dus wel films die uit Frankrijk kwamen. En daarvoor was mijn Fran niet goed genoeg, dat was wel ondertiteld, maar dat was dat niet. Want nu als ze iets op televisie geven in het Nederlands gesproken en Nederlands ondertiteld, dan doen ze de twee. In het buitenland begrijpen ze dat niet: hoe kan je dat nu? Ja, dat is gewoonte. Dat is gewoonte.

00:34:33 Dus als ik u goed begrijp: tijdens uw kinderjaren was het dan meer als er een speciale film was of voor een bepaalde gelegenheid. Maar u bent dan toch overgestapt naar regelmatig ...?

Ja, als kind, je moet iets beginnen leren. En dat is iets dat van thuis uit kwam: ah dat is interessant. En dat werd doorgegeven. Ik kan me moeilijk voorstellen, als ik zelf kinderen moeten hebben, kom dat ik niet zou [...] om dat eens. We zijn zo meegenomen naar toneel ook, naar opera, naar concerten. Als je dat niet van thuis uit mee krijgt, en je kan het – ik weet niet hoe het nu gaat op de scholen – maar goh in onze tijd wij ... in de vier talen: Nederlands, Frans, Engels en Duits kregen we letterkunde. Er kwam daar, in bepaalde lessen kwam daar een brok geschiedenis van dat land bij ook, maar dat vormt uw algemene cultuur, als je dan thuis daarmee opgevangen wordt. Pa, door zijn beroep, door altijd in dagblad, drukkerijen gezeten te hebben en zo. Hij deed dan veel de culturele pagina's. Ja, dat wordt door gegeven. Wij kenden, ik toch als kind – mijn broer is vier jaar jonger – maar, ik herinner mij als kind dat wij soms zeiden – ah, ik weet niet – waarschijnlijk met mama boodschappen gaan doen: gaan we papa gaan halen? Als het zo een uur was dat hij bijna gedaan

had, en dat we in die drukkerij rond liepen precies alsof we thuis waren, maar natuurlijk aan niemendal komen. Dan toonden ze ons wel dingen. Als je dat meekrijgt van thuis, ja het gebeurt dan dat het u niet interesseert en dan laat je dat ook vallen. Een keer dat je dan meer losgelaten wordt, als het u niet interesseert, ga je er niet meer naartoe.

00:36:48 **Maar u interesseerde het wel voldoende om wekelijks naar de bioscoop te gaan?**

Ja, maar er was niet zoveel om uit te gaan ook in die tijd. Dat was, ja... en achteraf is dan... we hadden dat een paar keer gedaan, en achteraf zijn daar concerten en opera. Dat heeft dat dan wel vervangen, want we zijn nog alle weken naar de opera geweest.

00:37:16 **En wanneer situeert zich dat dan dat u wekelijks naar de bioscoop ging? Was dat uw jeugd of...?**

(denkt na) Vanaf 3-'54 zoiets.

Ja, de grote bloeiperiode van de bioscopen eigenlijk.

Ja, ik werkte toen al, dus al wat meer zakgeld, kon je je ook al wat meer permitteren. Ja, dat moet die periode geweest zijn. Ja, want zo lang dat wij op school waren: school gaat voort en dan maar ontspanning. Nu is het omgekeerd hé (lacht) eerst ontspanning en dan de rest.

00:38:10 **U zei dat u tijdens de Tweede Wereldoorlog niet naar de propagandafilms mocht gaan kijken, kon u dan wel naar iets anders gaan kijken?**

Ik herinner mij dat niet. Nee, ik heb er ook nooit verder over nagedacht, ik heb me nooit die vraag gesteld en ik heb niemand meer in mijn omgeving die me daar meer kan over vertellen – wat ons betreft dan. Ik weet... ik herinner... nee, ik denk het niet. Misschien ja, als ... goh, als er zoiets was voor onze leeftijd een keer een film, dat we daar misschien wel naartoe gingen. Maar ja, ik herinner me het niet. (denkt na) Ik weet het niet.

00:39:13 **En – om nu even iets anders te vragen – heeft u ooit iets ervaren van het feit dat er socialistische bioscopen waren, liberale bioscopen, katholieke bioscopen?**

Dat wisten we niet eens.

Niets van ervaren?

Van de Vooruit wisten we dat, dat was de enige.

Omwille van de prijsklasse?

Goh, waarschijnlijk of omdat je daar regelmatig van over hoorde spreken. Maar anders?

Nooit een waarschuwing gekregen vanuit katholieke hoek van: niet naar die film...?

Nee, wij toch niet nee.

Ook niet vanuit 't school?

Nee, van school zeker niet. Goh, misschien dat de grootouders langs ma z'n kant – die gingen nogal veel om met de onderpastoors en dat die misschien gezegd hebben: ja, maar je moet uw kleindochter of uw kleinzoon niet naar die film laten gaan want... Maar dat weet ik dus niet. Dat was de periode dat we eigenlijk nog met de ouders naar de film gingen. Ik moet eerlijk zeggen, ik heb me dat nooit afgevraagd.

Niet zo ervaren dan, behalve Vooruit dan?

[...] voordien, ja, maar daar werd er ook niets negatiefs over gezegd.

En hoe werd dat naar buiten gebracht, dat dat zo een socialistische bioscoop was?

Goh...

[...]

Ja, dat werd gezegd: dat is cinema van de socialisten, maar verder ging dat niet.

Ook geen andere sfeer ofzo?

Ik ga ik nu ook naar de Vooruit naar concerten, ik heb mij dat nooit afgevraagd ofdat een zaal... er is iets dat mij interesseert en ik ga er naartoe als het past. En verder [...] dat niet bij mij. Ik zeg nu niet, moest er... gelijk dat iedereen weet dat de Vooruit van de socialisten is, maar ik ga daar naartoe. Maar moest er nu een zaal zijn die zo expressief van de Communisten is, dan zou ik er niet naartoe gaan. Maar de rest, dat kan me niet schelen.

Je merkte dat ook niet in het soort films dat ze programmeerden bijvoorbeeld?

Ik heb me daar nooit rekenschap van gegeven, of ik heb het me nooit afgevraagd.

[Uitleg over verzuiling in kleinere gemeenten / grotere gemeenten]

Maar ik kan me dat voorstellen in kleinere gemeenten – in dorpen – omdat die politiek heeft veel meer invloed en dat was meneer dokter en meneer pastoor. En dan, ik herinner mij als kind gingen we veel naar Latem op vakantie. Er waren daar kennissen van mijn grootouders – ik weet zelfs niet wat een verband dat was met die mensen, ik heb dat eigenlijk nooit geweten – en dat was al een heel evenement als er dan een van die kinderen – de kinderen van

bepaalde kennissen – de ene gingen naar de gemeenteschool en de andere gingen naar de katholieke school. Maar hier heb je dat...
Ik herinner me zelfs niet als wij... wacht hoor (denkt na) er werd daar misschien tussen de volwassenen over gesproken, maar toch niet om te zeggen. Ik zeg het, het enige waar we alleszins niet mochten naartoe gaan, dat was naar Leopold. En we waren dan zo braaf om daar ook niet naartoe te gaan. Want ze zouden dat een keer moeten zien: dan zouden we 'dat' niet meer mogen en dan zouden we 'dat' niet meer krijgen. We hadden meer schrik van de straf dan van het risico van, ja, je gaat het misschien niet weten. Dat zat er bij ons toch wel in (lacht).

00:43:45 **Dat horen we vaak van de Leopold. Het is een hele oude bioscoop.**

Ja, die is uitgebrand nog.

In de jaren '80, is die uitgebrand. Maar ik geloof dat hij opgericht is 2-'23 zelfs al

2-'23?

Ja, begin jaren '20 toch. En altijd blijkbaar die reputatie gehad.

Ja, ik geloof niet dat daar ooit iets anders gespeeld heeft. Die was daar voor gekend.

00:44:18 **Had u van sommige bioscopen toch niet het idee dat die bekend waren voor bepaalde soort films? Omdat u zegt: Savoy, bijvoorbeeld..**

[...] die historische films, dat kwam meestal in de Capitole, die massaproducties. En dan de, hoe noemen ze die nu? *Allee*, ik kan er nu niet op komen, zo gelijk een 'Scaramouche' dat was dan meer in de Majestic. Er was wel zo een richting: grote producties daar, natuurlijk de Capitole die leende zich daar beter voor. Maar de zalen die hadden wel een vorm van specialisatie, alhoewel, dat er daar veel gemengd in zat. Je gaat dat trouwens zien in die programma's die daar tussen zitten, er zit daar... want ik geloof dat ik ze zelfs een beetje per zaal gestoken heb ook.

[...]

Ik ben daar een jaar of twee geleden mee begonnen. (uitleg over informatie opera en andere)

00:46:23 **U hebt toch altijd precies het hele gamma van cultuur gedaan: film, theater. Is dat ook van kinds af aan begonnen?**

Dat is van in het begin zo geweest. Kijk, ik zeg het, we hebben dat mee gehad van ons ouders. En dan ja, je begint dan, als klein kind al – ik heb dat nog staan op zolder dat, ik heb dat terug gevonden, zo'n klein speelgoedpianootje, en dat speelt nog altijd – je kan daar niet meer op spelen van 'moedertje, doe open', 't is al dat je kan spelen erop. Wel ja, dan naar muzieklessen gegaan en zo. En veel, als kind, dat was dan vooral met pa, naar tentoonstellingen geweest, naar galerijen waar er schilderij-tentoonstellingen waren. Dat was dan zijn interesse.

Ja eigenlijk in euh... ik moet zeggen, ouders die zelf in cultuur geïnteresseerd waren, je krijgt dat dan mee. En zo kom tot, ja de ene beperkt zich dan tot [...] ja, nu ga ik bijna niet meer naar de bioscoop.

Mist u het?

Ik mis het eigenlijk niet. Want ik zeg soms... er was een vriendin van mij die gezegd had dat ik naar 'The March of the Penguins' moest gaan. Ik ben er niet naartoe gegaan, ik ben er niet toe gekomen. Ben dan wel nog [...] na 'Pearl Harbor' ben ik nog twee keer dat ik mij herinner nu de laatste jaren naar de cinema geweest en dat was – ik weet de titel niet meer – een Spaanse film, dat was in de tijd dat we op de Spaanse conversatie zaten. En dat was met een paar vriendinnen van die conversatie, en er was daar iemand bij: ah, ik heb niets gelezen, ik heb het allemaal verstaan. Ik zeg: maar je bent niet alleen, ik ook. Dat was niet waar, ze spreken te vlug, dus je kan het niet volgen. En ik weet, ik versta het nog als ik interviews hoor op de televisie – nu hebben we de Spaanse niet meer – maar ik moet niet naar ginder gaan om een conversatie te doen want dat kan ik niet meer, dat kan ik niet meer. En ik ben dan naar dingen geweest, naar ... goh, hoe noemt die nu weer? 'La Vita è bella'.

00:49:11   [...]

en nog een: die film over – dat was een Spaanse ook, een Franse – over Pablo Neruda, met ... hoe noemt die nu, die Franse artiest? Goh, ik onthoud de namen niet meer. ...

Dat zijn de laatste die ik gezien heb, dus veel vet is het niet meer.

(respondent stelt drank voor)

00:49:57   **Als u dan toch nog een aantal films, de laatste jaren... Heeft u dan een probleem – of gaat u liever naar Decascoop of Sphinx of heeft u zoiets van...**

Kijk, de laatste jaren, je hebt niet veel keuze meer hé. Dus ja, als er dan best iets is, kan het mij eigenlijk niet schelen. Nee, Decascoop minder, omdat het moeilijker bereikbaar is. Voor de rest?

Maar u heeft geen probleem met het hele multiplex idee?

Tuurlijk, het is niet meer van... het zijn allemaal kleine zaaltjes nu hé, en die zitten rap vol hé. Maar 'k zeg, we hebben nog [g/een] film gehad en we hebben gewoon op de grond gezeten. (lacht) Ja, er was nog plaats de twee eerste rijen, *allee*, de eerste twee rijen en dan moet je daar zo zitten (respondent kijkt fel omhoog) en we hebben wij ons achteraan op de grond gezet.

00:51:00   **En heeft u het idee dat u toch meer – voeling niet echt – maar de Studio Skoop en de Sphinx is dat dan toch meer een beetje zoals het vroeger was? Omdat dat toch kleinere complexen zijn of is het ook iets helemaal anders?**

Nee, ik vind het anders. Ik vind het anders dan vroeger.

In welke zin dan?

God ja, ik zou het niet kunnen zeggen. Dat was vroeger precies gezelliger.

...

Is het nu omdat het doorlopend was? Ik weet het ook niet.

00:51:37 Heeft dat lang geduurd die doorlopende voorstellingen in Gent?

Toch vrij lang, ja.

...

Ik kan er geen datum op zeggen, maar ... er waren wel films, als de meeste zalen – ik herinner me bijvoorbeeld in de Majestic, dat er daar al films waren die op uur begonnen als het in andere zalen nog gewoon doorlopend was en dat is in de jaren 1970 begin jaren 1980 toch geweest denk ik. Maar dat was dan eerder uitzonderlijk.

Voor bepaalde films.

Als dat films waren die extra lang waren. Dat je dan zegt, kijk ja, dat je wel op tijd moest binnen zijn, of er ontbrak een deel of je mocht niet meer binnen. En dat waren natuurlijk wel de eigenaars [...] om binnen te raken. Er werden kaartjes maar verkocht als... tegen het einde van de vorige vertoning [...] als de actualiteiten en de publiciteit begonnen.

...

Ik denk dat dat zo die periode moest zijn dat die vaste uren begonnen zijn. Ja, het is een voordeel ook hé: je moet er op uur zijn en de zaal moet niet ontruimd worden. Je kan geen twee keer meer blijven zitten hé.

Nee, dat gaat niet meer.

00:53:28 Van die grote bioscopen herinnert u zich iets van zaalpersoneel of mensen die...

Goh, in al die... dat was in alle zalen dacht ik. Je koopt je kaartje, je gaat dan binnen en dan stond er daar één of twee, en op de verdiepingen dan ook, een mevrouw programma's te verkopen en die ging dan mee met zo een kleine lamp om te kijken waar dat er plaats was: kijk, daar of daar kan je je zetten. Dat gebeurde dan wel. En dan in de pauze, dan kwam er een andere mevrouw met een bak voor haar, zo over haar nek, ja en dan stond er daar van alles in, weet ik veel: snoep, ijsjes, ja van alles... frisdranken.

En was dat dan ook zo in de wijkzalen of was dat dan minder?

Dat was ook zo. Waarschijnlijk op kleiner formaat, *allee*, ik bedoel niet in gestalte. Nee, ik denk dat ze u daar gewoon naar binnen lieten gaan – dat ze niet meegingen om u een plaats aan te duiden. Dat was dus wel in de centrumzalen. In de Rex en al die kanten. We probeerden wel binnen te raken zonder die madam te passeren om geen programma te moeten kopen hé (lacht). Wel ja, je zei dan soms wel meer 'Danku', maar dat had ze dan niet graag want dan kreeg ze niets. En dat is dan ook geëvolueerd dat er gezegd werd: kijk,

minimum zoveel en dat begon met 5 frank en dan was dat zeker 10 frank, ik weet niet. Ik weet zelfs niet of ze nu nog programma's geven, ik dacht het niet.

Ze delen die gewoon gratis uit, niet zo'n mooie zoals vroeger.

Dat was meer drinkgeld voor die mevrouw.

00:55:44 Als u zegt dat u toch meer voor de films ging, herinnert u zich echt grote evenementen in Gent waarvan dat iedereen, ja, absoluut een bepaalde film moest gaan zien?

Hoe bedoelt u?

Zo ja, een film waarvan de helft van Gent in één zaal wou gaan zitten omdat ze die film absoluut wilden zien.

(denkt na) Ja die grote spektakelfilms die ... dat werd weken aan een stuk gegeven en dat zat iedere keer stampvol dan hé.

En dat was dan meer in de centrum...

Dat was eigenlijk een keer dat de televisie er goed door was – in het begin gaven ze niet zoveel films hoor op tv, maar dan de kleurenfilm. En als dan Cinemascoop, ja dat was een nieuw systeem en dan wou iedereen dat zien hé. Dan zat het extra vol.

...

Maar ja, [...] Maar als dat aangekondigd werd zeker, dat dat iets speciaals was, dat er wel extra volk was, dan moest je aanschuiven hé. Normaal kon je vlot binnen, stond er misschien 10 of 20 man voor u, maar dat was niet zo erg. Maar ik heb nog geweten in Majestic dat er een file stond tot aan Bloch, tot aan de hoek, tot achter de hoek zelfs. Dan gingen we gewoon voort, we gaan op een andere keer weer komen. Of het zou zeer speciaal moeten geweest zijn dat je geen andere, ofwel geen andere keus had hetzij om elders te gaan hetzij om een andere keer weer te keren. En dan mocht het niet de laatste vertoning zijn want dan had je kans 9 kansen op 10 dat je niet meer binnen raakte. Maar ja, [pauze] en de commentaar dan, achter het weekend op school.

00:58:16 Heeft u veel gepraat over film?

Oh, "het was een schone liefdesfilm", zodanig dat sommige [...] naar zoiets gingen. [...] we moesten dat ook zo een beetje inkleden. Maar in feite was dat, dat waren romantische films maar zonder veel omhaal.

...

Ons ouders zouden dat ook allicht wel geweten hebben, zeker?

00:59:04 U heeft er in ieder geval goede herinneringen aan.

Ja, dat is een goede periode geweest. Ik zeg niet dat het nu minder is, het zijn andere films. Waar we nooit naartoe gingen, en dat was een eigen keuze ... er waren er niet zoveel hoor: ik ben nooit naar een science-fiction geweest,

misschien één keer. En dat was in euh ... Ik weet de zaal niet meer. En die Star Wars, nee, dat moet ik niet weten.

00:59:45 **Maar anders alle soorten van films... ?**

Alle soorten. Een goede cowboy film, een goede western, dat was ook een keer plezant.

00:59:56 **Echt ook favoriete sterren gehad?**

Uiteraard (lacht). Ik geloof dat er zelfs foto's in zitten (respondent doelt op de gegeven doos) niet altijd mijn favoriete filmsterren, maar foto's die gewoon bij het programma zaten of die ze uitdeelden. Dat wel. De grote van toen hé... allemaal. John Wayne, Gregory Peck, Elizabeth Taylor, noem ze maar op.

...

Eigenlijk hebben we toen, we hebben dat vorige week nog gezegd achter een concert, onze generatie – er zijn nu ... je ging naar de film, en iedereen kende de artiesten, en nu ga je naar films waarvan je de artiesten niet meer kent, die je in enkele films ziet, maar vroeger waren het altijd dezelfde die weer kwamen. Hoe komt dat? Waren er toen nu meer of is het nu op een andere manier, doen ze nu meer andere dingen bij, ik weet het niet.

Dus u had wel zo een aantal namen waarvan u zei als die meedoen, dan gaan we naar de film gaan kijken?

Goh, Gregory Peck, een John Wayne, het waren meestal mannen (lacht) wie was en dan nog? Stewart Granger, James Stewart, al die 'het van het'. (denkt na) Diegene die nu niet meer onder ons zijn, die nu ook al ... Charles (denkt na) Charlton Heston, Sophia Loren uiteraard [...] uit die grote films daar, die moesten er alleszins bij zijn.

...

Goh, er zijn er nog zoveel, langs de Franse kant ook, de films met Jean Gabin, met Jean Marais, Michelle Morgan, *allee*, al de groten, hetgeen ze nu al zeggen 'de groten van de Franse film, van de Amerikaanse film' want veel andere waren er niet – Amerikaans of Engels dat was voor ons hetzelfde. (denkt na) die zaten er allemaal tussen. En er was dan ook de vriendinnen op school die, de ene trok de andere mee, en zo leer je de andere dan ook kennen hé.

01:03:36 **Het is dus toch zo dat u na uw schoolperiode iets minder regelmatig ging?**

Nee, meer.

Meer na de schoolperiode? Ik bedoel nadat u van school was.

... meer geweest, dan hadden we meer tijd ook hé.

Dus meer dan wekelijks?

Nee, nee. Dan is eigenlijk na de schoolperiode, niet direct, maar dan is wel dan achteraf een keer dat je werkt: je hebt meer de kans, je hebt meer de middelen. En dan ik eigenlijk meer de wekelijkse periode begonnen hé.

En u zegt dat u dan toch tot in de jaren 1980 naar de bioscoop bent geweest, dat is dan toch al een serieuze 30 jaar toch.

Ja, ja. Toch zoiets ja.

...

Dat was soms de zaterdag en de zondag, als er zo een week was dat er speciale films waren zo. Achteraf, dan zouden we wel zo twee dagen na elkaar geweest zijn, maar in de week praktisch nooit. Maar ja dan kwam de muziek ertussen, dan gingen we wel in de week twee drie keer als het festival was, soms alle dagen naar een concert. En dan is wel de film beginnen verminderen ook.

Als u meer naar concerten ging?

Ja.

01:05:21 En wat voor concerten?

Klassieke muziek allemaal. Het mocht zijn wat dat wil, kennen of niet kennen. Ik heb daar nog een vriendin aan over gehouden en die is nog twee drie keer in de week naar een concert. Hetzij hier, hetzij naar Brussel, of dan gaat ze naar Wenen enzo, of dan gaat ze veertien dagen naar Bayreuth. Dat doe ik nu niet. Maar ik neem als ik in het buitenland ben en ik heb de kans dan neem ik wel 't een en 't ander mee. Je moet de kans hebben hé. In Mexico naar de opera geweest, er stond daar juist een vertoning, *awel* ja.

...

Het is me van pas gekomen allemaal op mijn werk ook, dus. Dan heb ik er toch, het is toch allemaal niet voor niets geweest... investering (lacht)
Onrechtstreeks ja.

...

Ik vind dat trouwens belangrijk. Ik vind dat triestig nu, als je dat hoort op tv die quizzen, zaken die wij zo stom vinden dat ze dat niet weten. Het was veel strenger op de scholen toen ook hé.

Het is helemaal veranderd natuurlijk.

Dat ze zelfs niet meer weten wie de eerste koning van België was. [...] Napoleon, zei er één (lacht) Op school ook werd er soms, maar dat was eerder sporadisch dat we onderricht meekregen dat dat een film was die aan te bevelen was. Dat was toen [...] dus dat was niet zo erg.

01:07:21 En was dat omdat dat aansloot bij de lessen?

Omdat dat aansloot bij een les, een film of een toneelstuk ofzo.

Ooit schoolvoorstellingen gedaan?

Ja, dat hebben we ook gehad.

Ook naar film?

In de KNS, of het NTG de vroegere KNS.

Film in de KNS?

Hoe zegt u?

Film in de KNS?

Ah, nee, toneel.

En ging u met schoolvoorstellingen naar film?

Maar film dat werd dan in onderricht... soms misschien wel, dat weet ik zo niet meer. (denkt na) dat we met heel de klas naar een film gingen kijken dat is misschien wel een paar keer gebeurd, omdat we hadden daar dan een voorbereiding op en dan een bespreking achteraf. Maar met ... (denkt na) dat was zowel van Nederlands, Engels, Frans als Duits zijn we naar – dat was dan wel de twee laatste jaren – en dat was maar van iedere taal één vertoning, en dat waren waarschijnlijk speciale vertoningen of speciale producties voor de scholen. Dat was dan in het origineel. En dus ja, dat was een keer een Shakespeare, daar moesten we dan toch een serieuze voorbereiding op hebben om dat *Shakespeareans* Engels te begrijpen. Daar heb ik niet veel van mee gedragen moet ik zeggen. Maar kom,... Ja, als je dat op school hebt dan blijft er allicht nog iets van over.

01:09:18 Maar er was wel een nadruk op toneel?

Op cultuur in het algemeen.

...

En nu die jongeren, ja, het interesseert hen allemaal niet. We kenden wij ook de lichte muziek van onze tijd, dat is natuurlijk anders dan nu. Want mijn broer bijvoorbeeld die had platen van Bobbejaan Schoeppe, maar hij ging in de vakantie, trok die al liftend naar Bayreuth voor Wagner. Dus dat zijn wel twee: Noordpool en Zuidpool, hé. En dat komt dus al, ik herinner me ook nog zaken van muziek van in die tijd, maar ja. Maar ken er nu, binnen de klassiekers van de muziek.

(uitwijding over een concert met een jongerenorkest, jongeren en muziek, Gershwin, minister van cultuur ~ Eurosongfestival, geen affectie voor de hedendaagse minimalistische operaproducties, Verona op vakantie ~ opera, kaartverkoop Aïda, vader en cultuur, thuis zitten)

01:18:57

Naam INT: Alex Stiévenart
Naam RES: Oscar Heirbrant (1949)
Titel: JAREN 1960

TRANSCRIPTIEFICHE

00:01:17   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?**

7 -8 jaar.

Rond welke leeftijd ging u het meest naar de bioscoop?

Tussen mijn 12 en mijn 16de.

Wat waren uw overige bezigheden, vormen van amusement toen?

Scouts, zwemvereniging. En uitgaan dat mocht toen nog niet.

Wat was uw gezinssituatie wanneer u het meest naar de bioscoop ging?

Ik was enig kind.

Wat zijn uw eerste herinneringen van bioscoopbezoek?

Dat was 'De Brug over de rivier Kwai', die ik gezien heb met mijn vader.

Wat zijn uw beste herinneringen van bioscoopbezoek?

De locale cinema's daar heb ik de beste herinneringen.

Gaf u veel geld uit aan de bioscoop?

Mijn drinkgeld ging daaraan op.

00:02:35   **Waar woonde u op het moment dat u vaak naar de bioscoop ging?**

Op de Brugsepoort.

Ging u in dezelfde buurt naar de bioscoop?

Ik ging bijna helemaal door Gent.

En soms naar een andere stad?

Nee.

Bezocht u soms grotere bioscopen?

Meestal de kleinere, die waren betaalbaar.

Koos men een bioscoop of werd de keuze bepaald aan de hand van het filmprogramma?

De film bepaalde.

Welke was uw favoriete bioscoop?

Ik denk mijn favoriete bioscoop was de Novy in de Blazoenstraat.

Waarom?

Die was vrij dicht in de buurt. Dat waren, na de stad de cinema's die de films vlugger binnenhaalden, want die buurtbioscopen waren altijd later om de films binnen te halen dan de centrumbioscopen.

00:04:00 Met wie ging u naar de bioscoop?

Meestal met vrienden of alleen.

Ging u soms met uw ouders?

Een keer; met mijn vader.

Dat was de eerste keer?

Dat was de eerste keer.

Bent u met uw vrouw nog geweest?

Met mijn vrouw was dat eerder sporadisch, niet echt veel meer.

En met de kinderen?

Met de kinderen ook niet.

Maakte het uit met wie u ging voor de keuze van de bioscoop?

Het was op verschillende locaties, het maakte niet uit met wie ik ging.

Was er een verschil in tijd naargelang met wie je naar de bioscoop ging?

Meestal was het in het weekend, nooit in de week.

00:05:00 Ging u dan dikwijls naar de bioscoop?

Dat was 2 à 3 cinema's per week.

Ging u soms meer in de zomer dan in de winter?

Dat maakte geen verschil uit.

En vakanties maakte dat iets uit?

Vakanties, dat was maar een week vakantie in die tijd, dus dat maakte niet veel uit.

00:05:50 Hoe ging men naar de film?

Te voet.

Ging men in dagelijkse kledij?

Wij mochten niet buiten in onze gewone kledij, wij moesten onze zondagse kledij aantrekken.

**Hoe verliep een bezoek eigenlijk?
Wie kocht het ticket?**

Ikzelf.

En met uw vrienden?

Ieder afzonderlijk zijn ticket.

Was er dikwijls een rij?

Neen. In die tijd kon je doorlopend binnengaan. Er was daar soms een verschil tussen boven en beneden, maar meestal zaten wij beneden.

Was daarop controle?

Ja, dat was vrij streng.

Kon je soms buiten het geluid van de film al horen?

Meestal wel ja. Om mensen te lokken.

Was er een portier?

Altijd iemand die de kaartjes afscheurde.

Zaalpersoneel?

Er was altijd zaalpersoneel. Ofwel ging de portier mee, ofwel ging er een dame met een lampje mee.

Hoe zag de bioscoop er uit?

Dat was een grote zaal, meestal de zetels met fluweel bekleed op een paar uitzonderingen na. Houten stoelen waren dat dan.

Waren het losse of vaste stoelen?

Dat waren klapstoelen.

Was er een gordijn?

Ja. Als de film gedaan was, was er een gordijn. Ook achteraan was er een gordijn om de zaal duister te houden. Zodanig als de deur opging dat de zaal duister bleef. En dan ging de deur weer dicht... In die tijd mocht je binnen gaan wanneer je wilde.

Was er versiering?

Foto's; artiestenfoto's die in de zaal hangen en zo.

Was het er netjes?

Meestal waren die zalen proper. Je mocht daar ook niet in eten of drinken.

Kwamen ze dan nooit rond met iets?

Met frisco's. Die mocht je dan wel binnen eten, maar zoals cola en chips. Dat werd niet verkocht.

Zag u iets van de infrastructuur (projectiekamer)?

Meestal is dat zo een klein raampje.

Hoe verliep een programma; waren het reclamefilmpjes of dia's?

Meestal was het met reclame ja. (...)

00:09:39 En waren dat filmpjes of dia's?

Dat waren filmpjes. Meestal filmpjes, soms dia's ook.

Waren er daar soms actualiteiten bij?

Dat was er voor de film en dan reclame Vandam KH.

Waren dat doorlopende shows?

Dat waren doorlopende vertoningen en dan waren er tryouts van de volgende week en dan was er soms nog binnenkort en dat was dan voor de weken daarna.

Eén of twee films per vertoning?

Er werden meestal twee films getoond.

00:10:40 Wat was het imago van de bioscoop?

Nee, dat was normaal. Dat was volks.

Wat herinnert u zich van de prijs

Ik durf dat niet meer zeggen, maar in Belgische frank. Tussen de 10 en de 13 belgische frank?

En alternatieven voor inkom van de bioscoop? Zoals bijvoorbeeld theater of de opera of zo?

Toneel was toen 20 à 25 frank. De grotere zalen waren toen ook wel 20 à 25 frank hoor. Maar ik spreek daar over de kleinere zalen.

Wat voor een publiek had de bioscoop?

Ja, dat was eigenlijk een vrij gemengd publiek. Ouderen, jongeren,...

Hoe was de sfeer voor tijdens de filmvoorstelling?

Die was dikwijls uitgelaten als het films voor jongeren waren. En als het voor kinderen was, dan werd er heel veel geroepen tijdens de film.

Werd er commentaar gegeven tijdens de film?

Als het zeer slecht was ja. Of als het afspelen niet vlot verliep. Het gebeurde vaak dat de film brak en als dat twee keer op vijf minuten gebeurde, ja...

Ooit commentaar op de film zelf?

Meestal in de buurtzalen tijdens de rookpauzes. Maar meestal was het stil in de zaal tijdens de film. Als er teveel gepraat werd, dan kwam de mevrouw met haar lampje zeggen dat je stiller moest zijn.

Heeft u er ooit ruzies meegemaakt?

Ik heb nooit ruzies meegemaakt nee.

En heeft u dat ooit gehoord of zo?

Ik heb dat noot geweten, nee.

Werd er op de film gelet?

Er stond altijd iemand achteraan in de zaal ja.

Er was een pauze zei u duurde die lang?

5 à 10 minuten; de tijd van een sigarette.

Wat betekende de bioscoop binnen de gemeenschap?

Ja, dat was zeer vernieuwend voor ons. Dat was een openbaring. Dat was een tap verder dan het circus.

00:13:30 Wat betekende het voor u om naar de bioscoop te gaan?

Ik ging heel graag naar de cinema. Dat gebeurde dikwijls dat wij twee keer bleven zitten om te kijken naar dezelfde film. Als daar geen volk was dan werd daar niet op gelet. Als er veel volk was natuurlijk dan moest je je ticketje tonen.

Is bioscoopbezoek ooit een act van rebellie geweest voor u?

De enige film die niet mocht, waar ik toch naartoe geweest ben, dat is 'West Side Story'. En als je dat nu bekijkt dan is dat niets meer. Daarvoor moest je 16 zijn.

Ik ben bijvoorbeeld nooit gedreven geweest naar de Metropole of zo. Ik was daar waarschijnlijk te beschaamd voor.

Bioscoopbezoek was dat een sociale activiteit?

Dat was een sociale activiteit. Men sprak af met vrienden en zo.

En achteraf naar een café'tje?

Bij ons was dat nog vrij streng. Wij moesten naar huis tegen een bepaald uur.

En andere mensen?

Ja, dat kon zijn dat later andere mensen dat nog deden.

Was bioscoopbezoek een culturele uitstap?

Ja. Als je dat cultuur kan noemen. 'De Tien geboden', 'Mozes' dat waren grote evenementen, die moest je zeker gezien hebben. Uiteraard 'West Side Story' ook.

Associeerde u de bioscoop ooit met iets anders? Zoals uitgaan of zo?

Soms als ik wat ouder was, durfde ik wel eens zeuren en dan uitgaan in plaats van naar de cinema te gaan.

Hoe ervaart u de veranderingen in het bioscooplandschap?

Zeer onpersoonlijk. En het vermoeiende is dat heel vroeg op voorhand moet zijn of je kan niet meer zitten. Ik vind het zeer onpersoonlijk om de dag van vandaag naar de cinema te gaan.

En kleine dingen zoals het gordijn of zo?

Ja, het intieme is eruit. Het is nu kaler. Het is commerciëler. Ook wat mij dikwijls stoort nu, is het gebruik van die chips, het gebruik van die Cola's. Wat er toch voor zorgt dat de cinema's niet meer zo proper zijn als ze vroeger waren.

En technisch?

Op technisch vlak is de kwaliteit natuurlijk heel wat verbeterd. Wat ik echter soms storend vind, dat is het enorme lawaai in moderne films, terwijl dat vroeger echt niet op de voorgrond was.

00:17:10 Ervoer u de verzuiling van de bioscoop?

Bij die kleine cinema's heb ik dat eigenlijk nooit ervaren. De enige cinema bij wie ik dat misschien een beetje heb kunnen ervaren is de cinema Ganda indertijd. Dat was een beetje links.

Was er in uw tijd sprake van een socialistische of katholieke bioscoop?

Neen. Ik heb daar ook nooit op gelet.

Herinnert u zich katholieke waarschuwingen tegen bioscoopbezoek in uw omgeving?

Er waren verschillende waarschuwingen. De katholieke zuil had veel invloed op de toelating van kinderen en dergelijke. Het censureren van prentjes. Nu is dat nog een bord per cinema. Met een paar foto's. Vroeger was dat een hele zaal vol met foto's een beetje zoals de sfinks nog altijd maar nog groter. En dat moest ook altijd gecensureerd worden.

Wat was de houding van autoriteiten?

De school waar ik naartoe ging die stond daar vrij open in, maar ik ben altijd naar stedelijk onderwijs geweest.

Had dit een invloed op uw bioscoopgedrag?

Neen. Nooit.

00:19:10 Wie bepaalde de filmkeuze?

Meestal werd dat bepaald van de week tevoren, omdat we dan de try-out gezien hadden en dan spraken wij af wat we de volgende week zouden zien. Dat was meestal in samenspraak. En als ze niet meewilden, dan ging ik alleen.

**Wat bepaalde een filmkeuze?
Ooit gereageerd op sterren?**

Naar bepaalde acteurs gingen we wel zien. Dat was
...

Ik ben heel slecht in namen. Maar er waren een paar namen die we toch meestal wilden zien, zoals Kirk Douglas... de oudere acteurs nu. Die nu allemaal bijna aan het afsterven zijn.
(Lacht)

Genre? Actiefilms?

In het begin was het meer de cowboyfilm, later was het meer muzieklms ...
En oorlogsfilms.

Die muzieklms was dat ook met uw vrienden?

Niet altijd.

Wat herinnert u zich van de film? Zijn er bepaalde scènes bijgebleven of zo?

Die beruchte scene in 'Ben Hur' met die twee wagens, dat is een scene die zeker bijblijft. 'West Side Story' die dansende confrontaties, die zijn mij ook altijd bijgebleven. Dat zijn zo een beetje de meeste.

Ervoer u hinder van de filmcensuur?

Ja, bepaalde films waar je niet in mocht, die je nu beziet en zegt: 'Waarom mochten we daar niet in?' Een vrouw in bikini toen was soms al genoeg om te censureren. Soms werd er ook gecensureerd voor het gruwelijke. Al die gruwelfilms waar wij niet naar mochten gaan kijken. 'The Elephant man,' een monument. Daar mochten wij niet naar gaan kijken. Die films van Hitchcock daar mochten wij niet binnen.

Kwam u via andere wegen nog in contact met cinema?

Wij kochten altijd een programma en daar stond altijd in wat er de week nadien werd getoond. Wij raadpleegden ook altijd de krant. En mond aan mondreclame. Rijkere vriendjes gingen soms vroeger naar de films in het centrum. Er werd dan heel veel over gesproken en achteraf moest je dat ook gezien hebben.

En zou u zichzelf een filmfan noemen?

Ik was een filmfan, ja.
Dat is nu teruggeschroefd door het onpersoonlijke. Wat er nu gebeurt in de massacinema's. Ik heb altijd een tegenkanting gehad tegen dat gestructureerde. De trappen af staan wachten om een ticket te krijgen dat was vroeger niet.

Kijkt u nog steeds naar films?

Ik kijk nog regelmatig naar films, maar op tv dan. Ik ga niet graag naar de huidige films. Maar ik ben dat dan te weten gekomen dat er ergens nog een oud cinemazaaltje is en daar ga ik nu soms naartoe. Nostalgie zeker. Wij hebben een videospeler, maar ik zal nooit een film gaan huren of iets dergelijks.

Heeft u misschien nog anekdotes of zo?

Meestal was dit natuurlijk het jachtterrein voor jongens om aan meisjes te komen. Dit gebeurde heel vaak.

(denkt even na)

Een bekende anekdote van mezelf was van toen ik nog niet uit mocht gaan. Wij kregen ticketjes en ik ging niet naar de cinema, ik ging dan op café met vrienden. En 's avonds gingen wij dan naar de cinema kijken naar wat er in de film gebeurde. Ticketje op de grond gaan zoeken, want ik moest dat dan laten zien thuis dat ik op cinema geweest was. En we hadden dat al een paar keer gedaan en op een gegeven ogenblik, mijn ouders waren waarschijnlijk iets te weten gekomen. En ze vroegen mijn ticket. Ze zaten ook altijd samen met de mensen met wiens zoon ik naar de film ging. En we hadden twee verschillende nummers.

(lacht)

Normaal gezien waren dat opeenvolgende nummers. Daar moesten we dan achter gaan zoeken. Achter tickets met opeenvolgende nummers. Ik vond dat nog wel plezant. Veel mensen smeten hun ticketjes weg aan de uitgang. Dat is niet voor iedereen, maar ik vind dat voor mezelf wel een anekdote.

U ging in het weekend soms 3 keer dan als ik het goed versta?

Inderdaad. Zaterdagavond, zondagmiddag en zondagavond.

En dat mocht van thuis?

Dat was geen probleem. Zolang we maar van de straat wegbleven. Het gebeurde ook dikwijls dat ze mij zo controleerden, vooral in het begin, dat ze mij daar kwamen op halen en dat ze mij daar afzetten.

Zijn er nog vragen die volgens u niet gesteld zijn?

(denkt na)

Er was een vrij grote verscheidenheid aan cinema's.

Een grote keuze uit cinema's, maar films?

De films... In iedere cinema was dat een andere film. Het uiterste van de stad was toen de Heuvelpoort en cinema Metro. Aan de andere kant was de cinema Forum... Mijn terrein. En zeer zeldzaam was dat een keer in de stad. En daar werd nooit dezelfde film getoond. Men kon wel bijvoorbeeld hier deze week deze film draaien en dan de week erna in een andere cinema. Maar wel altijd

in rangorde. Dus eerst was het de stad, dan was het de Novy, de Ganda, en dan was het nog een categorie lager. En daar waren dan nog verschillende categoriën in.

Wat er ook heel dikwijls gebeurde op het einde, als het heel slecht ging, dat was twee hoofdfilms geven, om nog volk te trekken. Wat ook dikwijls gebeurde, maar wat nu misschien niet meer mag, was dat mensen rechtstonden in de zaal bij een goede film. De cinemazalen waren volledig volzet en dan ging men in de gangen zitten of staan. Ook vooraan op de grond. Daarvoor zijn de nieuwe cinemazalen op vlak van brandveiligheid heel wat beter. Dan was het met een oog naar de film kijken met een ander oog kijken of er een plaats vrijkomt. Ook midden in de film konden er plaatsen vrij komen, wat waarschijnlijk heel storend was. Dat is tegen nu ook een hele verbetering.

En u vindt dat precies een beetje spijtig dat de kleine cinema'tjes verdwenen zijn...

Dat vind ik zeker spijtig. Het knusse, het aangename is daar wel wat weg.

De cinema is eigenlijk iets totaal anders geworden voor u?

Ja, vroeger was dat meer, als je het zo wilt noemen, was het toen meer cultuur en nu is het meer commercie. Men kan wel meer met de films, de stunts zijn ook veel spectaculairder. Maar de meeste films zijn teveel geamerikaniseerd. En zijn voor mij nu de dag van vandaag storend. Als ik nu ga, dan zou het zijn voor een franse of italiaanse film. Wat vroeger eigenlijk ook al zo was. Wat toen was er meer keuze. En nu moet je die in een alternatieve cinema gaan zoeken. Maar ook die, als je niet op tijd bent dan kom je er niet meer in. Wat wel juist is, maar als men dan zou spreken van reservaties of zo, maar niet mensen tot op de straat lmaten staan om een ticketje te kopen. Dit vind ik echt schrijnend. Dat zie toch aan de Decascoop ook. Ik ben een tijdje geleden nog geweest in de sfinks en we moesten aanschuiven tot aan de tramhalte. Dat is natuurlijk in het weekend. Men mag maar binnen als het hen past en zo. Ik herinner mij nog; dat was dan een beloning voor mijn eigen kinderen, omdat zij dus haar communie had gedaan of voor een verjaardag, mocht ze een keer een film kiezen. En dan gingen we met heel de familie naar die zelfde film. En dan was dat nog in Capitole en zo. We konden daar rustig binnen allemaal geen probleem. Maar ik heb dan nog twee kinderen veel later gehad. En we gingen naar de studioskoop want al de rest was weg. En we kwamen daar binnen en ik was eigenlijk heel dom geweest. Met 'E.T.' Dat is ook weeral een aantal jaar geleden. En ik ben met mijn kinderen als echte gentenaars de cinema binnengegaan. En we zetten ons daar neer en ik was mij daar helemaal niet van bewust dat dat zo gestructureerd was. En de film, we hadden hem een stuk gezien. En toen moesten we eruit, want de zaal moest leeg. *Tuurlijk* ja, dat is een domheid van jezelf, je moet jezelf maar informeren, maar het beknot de vrijheid.

00:33:00 Bedankt voor het interview.

(over ouvreuses)

Je voelt je meer klant. Als 15-jarige voel je dat misschien niet. Dat is een soort van service waar je niet bij stilstaat. Maar je mist het wel.

Naam INT: Alex Stiévenart
Naam RES: Hedwige Kimpe (1952)
Titel: JAREN 1960

TRANSCRIPTIEFICHE

00:05:25   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?**

De eerste keer? Ik denk 7 of 8 jaar

Rond welke leeftijd ging u het meest naar de bioscoop?

Van mijn 8 tot mijn 12 jaar.

Wat waren uw overige bezigheden, vormen van amusement toen?

Mijn andere bezigheden. Niets speciaal. Gewoon ja... Spelen op straat zeker.

Wat was uw gezinssituatie wanneer u het meest naar de bioscoop ging?

Ik woonde bij mijn grootmoeder en mijn vader, maar alle zondagen waren we bij mijn grootmoeder haar dochter en die had vier kinderen. En dus, et gans die familie gingen wij dus alle zondagen naar de cinema.

Wat zijn uw eerste herinneringen van bioscoopbezoek?

In feite was dat de zondagnammidag een feest. We gingen met een stuk of zes naar de cinema.

Wat zijn uw beste herinneringen van bioscoopbezoek?

Wat me bijgebleven is, is 'Christine' met Alain Delon. En er waren ook zo van die Duitse films met *ne* zekere Alexander, dat is me ook zo een beetje bijgebleven, maar dat waren altijd voor volwassenen hoor.

Gaf u veel geld uit aan de bioscoop?

Nee, eigenlijk niet. Nu ook niet.

00:07:40   **Ging u in de buurt naar de bioscoop?**

Mijn tante woonde dicht bij de bioscoop.

Waar woonde u op het moment dat u vaak naar de bioscoop ging?

Oppekkergem.

En op zondag waar was dat dan?

De kanten van het UZ, voor de brug van Zwijnaarde nog.

Was dat dan een buurtbioscoop waar u naartoe ging?

Dat was een buurtbioscoop. Dat was op het einde van de Zwijnaardsesteenweg.

Ging u ooit naar een bioscoop in een andere buurt?

Die periode niet. Toen die bioscoop gestopt is, dan zijn we een tijdje naar de metro geweest op de zwijnaardsesteenweg. Misschien een half jaar. De kinderen moesten dan te voet gaan. En mijn grootmoeder en haar dochter die gingen dan met de bus. Na een half jaar hebben ze dan beslist een TV te gaan kopen. En het was gedaan met de bioscoop, want de bioscoop was duurder ook. En je moest zo ver gaan.

Was dat een kleine of grote bioscoop?

De Vox. Dat is nu een klein grootwarenhuis. Een zaaltje. Zoals ge in en tijd had de Scala en de Ovi. *Allee* zoals toneelzalen; een beetje die grootte. Die zaten dan bomvol. Dat waren twee films dan en dat was al. Twee hoofdfilms. Geen reclame of zo. Gewoon één film, een pauze; en dan mochten we zelfs buiten want ze kenden ons daar. Dat waren altijd dezelfde die daar kwamen. En we gingen dan om snoep en je kreeg daar altijd foto's ook, dat herinner ik me ook nog. En dan na een kwartiertje of zo begon de tweede hoofdfilm. En dan was het 6 uur en dan waren we naar huis.

Koos men een bioscoop of werd de keuze bepaald aan de hand van het filmprogramma?

Ja, dat was de gewoonte... We gingen elke zondag naar *diezelfde* cinema. Dat waren twee andere films elke keer.

Wat was uw favoriete bioscoop? Waarom?

Dan was ik nog kind eigenlijk. En de metro dat was een gewone cinema, met reclame en zo. Dat was op den duur zo plezant niet meer. De eerste was dus plezanter.

00:11:10 Met wie ging u naar de bioscoop?

Met mijn familie.

Bent u later nog naar de bioscoop geweest, met uw man of met uw kinderen?

Een keer nog, toen we verkeerden. Dat was de Rex. Daar ben ik een keer geweest. Maar toen ik getrouwd was niet. Maar nu de laatste vijf jaar ga ik met een vriendin toch om de drie maanden een keer naar de bioscoop. Als er een film is die we echt graag zouden zien dan gaan we.

Was er ooit een tijd dat u in de week naar de cinema ging?

Nee.

00:12:00 Het was in uw jeugd jaren dat u dus het meeste ging?

Ja. Het is toch voor ongeveer vier à vijf jaar dat we dat gedaan hebben elke zondag.

Is er ooit iets dat je meer als een keer gezien hebt, omdat u elke week naar dezelfde cinema ging?

Nee dat waren er elke keer twee andere. 'Spartacus' met Kurt Douglas dat herinner ik me daar ook nog. Dat waren allemaal historische films en slagerfilms. Als je dat nu ziet op TV dan is dat oudbollig die films.

Was uw bioscoopbezoek seizoensgebonden?

Eigenlijk was dat het hele jaar door dat we dat deden. Dat was zo een buurtcinema. Daar zeer veel kinderen en ouders ook. Dat was vol. Iedereen liep daar binnen en buiten en zo.

Ging u meer of minder naar de bioscoop tijdens de vakanties?

Nee, eigenlijk niet. Dat was de zondagnammidag en dat stopte dan.

00:13:41 Wat was het imago van de bioscoop?

Amusement, een uitstap.

Kan u zich de prijs herinneren?

Nee. Dat was zeer goedkoop. Enkele franken zeker. De Metro, waar we later naartoe gingen dat was veel duurder. Dat was twee keer duurder. Dat scheelde een pak.

Wat voor publiek had de bioscoop?

Families. Veel kinderen. Veel jeugd vanuit de buurt.

Was er een verschil met Metro dan? Was er daar een ander publiek?

Ja, dat was een gewone cinema meer. Hij was duurder, meer naar het stad op. Meer een klassieke cinema meer.

**Hoe was de sfeer tijdens de filmvoorstelling?
Werd er commentaar gegeven?**

Nee, maar dat was soms wel eens rumoerig en dan werd ons gevraagd om stiller te zijn. En soms viel de film een keer uit. Dat was een beetje gebrekkig soms.

Tijdens de film werd er soms ook teveel lawaai gemaakt en dan werd er een keer gereclameerd.

Was het echt lawaai of commentaar op de film zelf?

Nee, echt lawaai maken.

At men?

Ja, want tussen de twee films mochten we buitenlopen achter snoep dus... Dat was in de tijd van de hartjes, dat herinner ik mij nog. Juist naast de cinema was er een snoepwinkel. Dat was Rita. Daar gingen we achter snoep en dan gingen we weer binnen. En die dames die daar werkten die kenden ons. Die wisten dat wij betaald hadden in het begin.

Rookte men?

Ik denk niet dat er gerookt werd. Er was daar geen cafetaria aan of niks hé. De cinema en toilettes en dat was het. Voor de rest was er daar niets.

Waren er ruzies, rellen, ... ?

Nee. Kabaal van de jeugd zo ja, maar...

U heeft verteld over de keren dat de film uitviel. Werd er op de film gelet?

Ik denk dat wel. Maar af en toe durfde hij wel eens uitvallen en dan was het groot kabaal in de zaal.

Was er een pauze?

Alleen tussen de twee films.

Wat betekende de bioscoop binnen de gemeenschap?

Iedereen kende iedereen zo'n beetje. Een vrij sociaal gebeuren. Nu ga je naar de film en je zit alleen.

00:16:50

Wat betekende het om naar de bioscoop te gaan?

Een keer weg, ontspanning.

Wat betekende de bioscoop in uw persoonlijke levensgang?

Het was elke zondagnamiddag, dat was normaal. Nu zou ik daar meer naar uitkijken. Omdat je nu echt een film kiest en daarna ga je iets drinken of zo. Nu is dat doelgerichter. In de tijd was dat logisch op de zondagnamiddag.

Hoorde een bioscoopbezoek bij een speciale gelegenheid?

Nee, eigenlijk niet.

Was bioscoopbezoek een act van rebellie?

Nee eigenlijk.

Was bioscoopbezoek een sociale activiteit?

Ja.

Was bioscoopbezoek een culturele uitstap?

Zuiver voor de film.

Associeert u cinema soms met iets anders? Uitgaan bijvoorbeeld, zoals u zei toen u verkeerde met uw man?

Wij hadden thuis ook een TV en we hadden dus niet de gewoonte om naar de cinema te gaan. Een keer zijn we naar de cinema geweest en dat is alles geweest op al die jaren dat ik getrouwd geweest ben. En nu ga ik nog regelmatig.

Hoe ervaart u de veranderingen in het bioscooplandschap?

Ja, veel beter natuurlijk. De film is beter van geluid van kwaliteit. De films op zichzelf zijn veel beter. Veel beter gefilmd en zo.

En de sfeer?

Ja, dat is elk op zijn eigen nu. Dat kan je niet vergelijken met hoe we naar de Vox gingen. Nu ga je naar de film. Hoe vaak gebeurt het dat je praat met de persoon die naast je zit? Eigenlijk nooit, hè?

00:20:00 Hoe ging men naar de film?

Te voet. En als we naar de Metro gingen, dat was een half uur drie kwartier. Dat was volledig de Zwijnaardsesteenweg af; dat was een eindje.

En hoe ging u naar uw grootmoeders huis?

Met de tram.

Ging men in dagelijkse kledij?

Eigenlijk meer zondagse kledij. Mijn grootmoeder was zo'n beetje; week en zondag.

Hoe verliep een bezoek eigenlijk?

Wie kocht het ticket?

Mijn grootmoeder en mijn tante kochten altijd de tickets.

Was er dikwijls een rij?

Ja, want het zaaltje zat altijd vol, dus...

Kon men buiten het geluid van de film al horen?

Nee, dat denk ik niet.

Waren er verschillende soorten tickets?

Ik denk dat het voor de jongeren nog goedkoper was... Voor ons was dat denk ik twee keer niets.

Was daarop controle?

Wel, de eerste keer en daarna was er geen controle meer, dan liep je gewoon buiten en binnen.

Was er een portier?

Nee.

Zaalpersoneel?

Ja, in de zaal was er zaalpersoneel.

Hoe zag de bioscoop er uit?

Ik denk. Indertijd vond ik dat goed, maar moest je dat nu zien, zou je denken; een oud zaaltje.

Waren het losse of vaste stoelen of zetels?

Dat waren vaste zeteltjes. *Allee*, niet echt zeteltjes, maar stoelen die opklapten.

Was er genoeg plaats voor de benen?

Ja, als kind. Ik heb daar eigenlijk nooit problemen mee gehad. Nu ook niet.

Was er een gordijn?

Ik denk dat wel. Ja dat was eigenlijk een cinemazaaltje ze.

Ja, nu hebben ze dat niet meer...

Ja. Het zal wel met gordijn geweest zijn.

Was er verwarming?

Ja, ik denk dat wel. Ik heb nooit koud gehad.

Was er versiering?

Nee.

Was het er netjes?

Ja.

Zag u iets van de infrastructuur?

Vanachter in de zaal zag je dat kotje waar ze de film projecteerden en daar zag je iemand zitten dan.

Hoe verliep een programma; waren het reclamefilmpjes of dia's?

Geen reclame in de Vox. In de metro was er nieuws; Televox of zo.

Waren dat filmpjes of dia's?

Ja, dat is ook al lang geleden. Ik denk dat dat in de tijd niet te veel filmpjes waren. Het nieuws dat was een film; dat was in zwart wit zo.

Eén of twee films per vertoning?

In de Vox twee films. In de Metro. Dat was een film, een pauze, reclame en dan nog is de film. Als je wou kon je nog is blijven zitten. Dat gaat nu ook niet meer.

...

Je kon ook binnenkomen als de film al bezig was. En dan kon je nog eens blijven zitten om de film van het begin te zien.

Vind je dat spijtig dat je dat niet meer kan?

Ja, nu gaat dat niet meer. Nu moet je altijd op tijd zijn. Je kan nu niet meer blijven zitten.

00:28:54 Ervoer u de verzuiling van de bioscoop?

Ik denk dat niet; dat was onpartijdig.

Kan u zich herinneren dat er sprake was van een socialistische of katholieke bioscoop?

Ah ja, in de Vooruit was er ook een cinema, maar daar gaven ze ook gewone films.

Herinnert u zich katholieke waarschuwingen tegen bioscoopbezoek in uw omgeving?

Nee zeker. Misschien dat ze wel eens zeiden; dat mag niet. Maar dan ging je toch maar gaan kijken.

Wat was de houding van autoriteiten? De school, de kerk?

Op school werd daar niet echt over gepraat. Ik ging naar de cinema, ik vond dat doodnormaal eigenlijk.

Ben je ooit met de school geweest naar de film?

Nee eigenlijk.

00:31:55 Ja ik heb nog enkele vragen over filmkeuze, maar aangezien u altijd naar de volgende film ging kijken had u in principe niet veel keuze...

Ja, en in de Metro gingen we ook elke zondag naar de film die er speelde.

Later, toen u bijvoorbeeld naar de Rex ging. Hadden ze daar meer zalen misschien?

De Rex. Ja eigenlijk ben ik overal zowel wat in Gent naar de film geweest hoor. Zoals de Capitole en zo.

Wie bepaalde er eigenlijk de filmkeuze?

In de Capitole en zo was dat de periode dat ik 18 19 jaar was. Dan was ik al wat ouder. Ja dan besliste ik zelf. Dan ging ik misschien twee keer op een jaar of zo.

**Wat bepaalde een filmkeuze?
Baseerde u zich op succes van de film?**

Jazeker. Dan dacht ik van ja die film wil ik wel een keer zien ja.

Ooit gereageerd op sterren?

Niet zo speciaal eigenlijk, nee.

En op meningen van anderen ging u daar ooit op af?

Ja, in feite wel eigenlijk. Nu ook eigenlijk. Je gaat naar de film als ze zeggen: 'Ah, je moet hem zien.'

Genre?

Ja, ik heb overtijd 'Brokeback Mountain' gezien en dat genre, ja, dat vind ik een mooie film. En zondag ben ik gaan zien naar 'De hel van Tanger'. Dat is

ook een mooie film. Maar geen actiefilms. Naar 'Munich' zijn we ook geweest, maar dat was mij teveel actie. Dat is mijn slag niet.

Ooit gereageerd op reclame?

Ja zeker. En dat dat dan tegenvalt.

Heeft u ooit de locatie uw films bepaald omdat u wist dat de films in die bioscoop goed waren?

Nee eigenlijk niet.

Herinnert u zich specifieke films?

Welke periode?

De beginperiode en later...

Er zijn veel films die ik mij herinner eigenlijk.

Is er zo een speciale film die is bijgebleven?

Awel, die film 'Christine,' die is bijgebleven en 'Spartacus' en zo als kind. De films van Hitchcock. De Elvisfilms die hebben we ook allemaal gezien in die eerste cinema. Dat was ook die periode (duidelijk geamuseerd).

Ervoer u hinder van de filmcensuur?

Nee die cinema; de Vox was altijd toegankelijk voor kinderen.

Bleef de filmervaring gebonden aan het bioscoopbezoek, of zocht u naast de vertoning nog verdere informatie op zoals recensies, interviews over de film, enz?

Nee eigenlijk. Want je wist eigenlijk niet welke film er ging spelen, behalve misschien van de week ervoor. Maar dat was zodanig de gewoonte, elke zondag. Misschien dat ze wel een spotje gaven van dat komt er volgende week. En dat stond ook in een boekje denk ik.

Was u een filmfan?

Nee eigenlijk niet.

En vroeger toen u klein was?

Awel, dat was de gewoonte hé.

Bekijkt u nog steeds films?

Ik heb geen dvd-speler. Mijn videospeler heb ik weggegeven, want ik gebruikte hem niet. Een dvd-speler ga ik nog wel eens kopen denk ik, maar wanneer weet ik nog niet.

Zijn er nog films op Tv die je nog wel eens ziet of zo?

Ja, ik kijk altijd wel welke films er gespeeld worden en als ik zeg: 'Ja, die wil ik nog wel een keer zien.' Dan kijk ik wel, ja.

00:32:35 Vraag naar anekdote.

Niet speciaal nee.

00:32:40 Bedankt voor het interview.

Je had er daar wel veel, rond het Zuid en zo. En ik ben er wel in vrij veel geweest uiteindelijk. In mijn tijd denk ik dat het er misschien een stuk of twintig waren of zo.

Naam INT: Alex Stiévenart
Naam RES: Sabine Vissers (1946)
Titel: JAREN 1960

TRANSCRIPTIEFICHE

00:05:23   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar een film ging kijken?**

Ik denk dat ik vier jaar oud was bij de eerste film die ik gezien heb.

Rond welke leeftijd ging u het meest naar de bioscoop?

Dat was tussen mijn zesde en mijn negende en een tweede periode tussen mijn 15de en mijn 19^e.

Wat waren uw overige bezigheden, vormen van amusement toen?

Toen ik vijf was; fietsen en gaan wandelen en tien ik 15 was; studeren. Toen wij vijftien waren mochten wij niet uit. We moesten eerst achttien zijn.

(...)

Lezen... Ik las.

Wat was uw gezinssituatie wanneer u het meest naar de bioscoop ging?

Die eerste periode: papa, mama en twee kinderen ...

En tijdens de tweede periode?

(beetje ongemakkelijk) En de tweede periode was mijn moeder gestorven.

Wat zijn uw eerste herinneringen van bioscoopbezoek?

(de herinnering doet haar glimlachen) Dat was op school. En ik herinner me vissen; een hoop vissen... Maar dat is alles.

Dat waren grote spoelen en dat ronkte geweldig.

En de eerste keer dat u naar een echte cinema ging?

Dat herinner ik me echt niet meer. Ik herinner me een film en toen ik die zag moet ik echt klein geweest zijn en die noemde 'Mon frère de Senegal.'

Wat zijn uw beste herinneringen van bioscoopbezoek?

(...)

Aah, maar ik vind eigenlijk alle verhalen mooi. Verhalen intrasseerden mij enorm. Ik vond het heerlijk om naar de bioscoop te gaan en bovendien vond ik

het heerlijk met mijn mamma naar de bioscoop te gaan indertijd. Met mijn broer en zo. Dat was zeer geestig.

Gaf u veel geld uit aan de bioscoop?

Ja, ik gaf veel geld uit. In de tweede periode dan, geloof ik dat dat de totaliteit van mijn zakgeld verbruikte. Dat was dus veel geld. *Allee* dat was 20 frank. Maar dat was dus wel veel geld, want dat was alles wat ik had.

00:09:00 **Waar woonde u op het moment dat u vaak naar de bioscoop ging?**

Ik woonde altijd in Gent. In de eerste periode woonde ik op de Kortrijkstesteeuweg. (...) En in de tweede periode was ik verhuisd en woonde ik een beetje verder.

Ging u in dezelfde buurt naar de bioscoop?

Nee, nee... In de tijd van mijn moeder gingen we regelmatig naar de stad. Maar dan hadden we een bioscoop ontdekt en dan moesten we geen tram meer nemen. Toen gingen we dikwijls naar de buurtbioscoop. Maar toen ik 15 geworden was, ging ik terug naar het centrum.

Bezocht u kleine of grote bioscopen?

Die buurtbioscoop was betrekkelijk groot. In het centrum waren ze niet echt groter.

Koos men een bioscoop of werd de keuze bepaald aan de hand van het filmprogramma?

Het was voor de film.

Wat was uw favoriete bioscoop? Waarom?

Ah, (denkt diep na)

...

Ik geloof dat ik geen favoriete bioscoop had. Als de film maar goed was. Ik vond de Capitole wel leuk en het Zuidpark. Maar dat ook weer niet want die *ouvreuses* waren hooghartig; zeer chique, en ik hield daar niet van.

00:11:20 **Met wie ging u naar de bioscoop? In de eerste periode met uw familie en in de tweede periode?**

Alleen.

Was er een verschil in tijd naargelang met wie je naar de bioscoop ging?

Ik ging ofwel op woensdagnamiddag ofwel op zaterdagnamiddag.

En met uw familie, wanneer was dat?

Op woensdagnamiddag.

00:12:00 **Ging u vaak naar de bioscoop? Wekelijks, tweewekelijks, maandelijks?**

Elke week. 1 keer.

Ging u meer of minder naar de bioscoop tijdens uw jeugd jaren / nadat u trouwde /wanneer er kinderen waren?

Nee, nee. Er waren echt die twee periode.

En toen u getrouwd was...

Toen woonde ik in het buitenland. Het was een ontwikkelingsland en er was niet echt een bioscoop.

Ik ben wel een keer geweest, maar ik begreep er niets van.

Was uw bioscoopbezoek seizoensgebonden?

Nee, nee. Elke week.

Ging u meer of minder naar de bioscoop tijdens de vakanties?

Nee, nee, altijd maar een keer...

Ik had maar geld voor een keer in de week dus ik kon geen twee keer..

00:13:15 **Hoe ging men naar de film?**

Met de fiets.

Ging men in dagelijkse kledij?

Dagelijkse kledij. Want mijn vader mocht dat eigenlijk niet weten dat ik naar de bioscoop ging. Dus ik moest er heel normaal uitzien.

Hoe verliep een bezoek eigenlijk?

Wie kocht het ticket?

Toen ik klein was mijn moeder uiteraard hè.

En later was...

Ik dat uiteraard.

Was er dikwijls een rij?

Nee. Er waren geen rijen

Nooit? Of soms?

Nee, echt nooit. Het was de periode van de doorlopende vertoningen en ik moest op vaste uren vertrekken, want ik mocht pas buiten om vijf voor 2 of zo en het begon om 2 uur. Ik ontweek de rijen. Soms kwam ik te laat binnen. En soms zag ik niet de hele film omdat ik weer door moest. Ik moest om 5 uur thuis zijn.

Kon men buiten het geluid van de film al horen?

Aah. In sommige bioscopen.

Waren er verschillende soorten tickets?

Ik kreeg afslag, omdat ik jong was, daarom bestond er voor mij maar een categorie.

Voor oudere mensen waren er wel verschillende categoriën?

Ik denk wel dat er verschillende categoriën waren ja. Reservé heette de ene. De andere... Balkon.

Was daarop controle?

Ja... Maar op woensdagnamiddag was er natuurlijk niet veel volk. De kassierster en de Ouvreuses, die hadden contact met elkaar. Dus ze wisten er zitten tien mensen in de bioscoop of zo, dus ze hadden zowiezo controle; ze zagen je binnenkomen...

Was er een portier?

Ja dikwijls wel ja.

Zaalpersoneel?

Een ouvreuse. En een kassierster en een portier en dat was het.

Hoe zag de bioscoop er uit?

De plaatsen waren nauwer dan nu. Als je nu daar de decascoop gaat, heb je veel plaats voor de benen... Wij hadden niet veel plaats, maar ik ben nooit groot geweest. Ik had dus meer dan genoeg plaats. Je kon er zo niet in wegzakken zoals in de decascoop.

Waren het losse of vaste stoelen of zetels?

Ja, het waren vaste stoelen. Het waren zeteltjes.

Was er een gordijn?

Ja.

Altijd?

Ja.

Was er verwarming?

Ja.

Was er versiering?

Er was een klok.

Overall?

Ja, en dat was wel handig aangezien iok altijd op thuis moest zijn. En ik moet zeggen tegenwoordig mis ik die klok wel. Want soms denk je van: 'Oei hoe laat zou het zijn...' En je hebt er geen idee van, want ik het donker kan je het niet zien. *Allee*, op moderne horloges misschien wel.

Was het er netjes?

Zeer proper.

En in vergelijking met nu?

Het was ouder. En wat ouder is, ziet er wat gebruiker uit. Eigenlijk was het properder. Er lag niet zoveel papier op de grond en zo.

Lag dat aan de mentaliteit van de mensen of aan de opkuisers?

Ik denk dat het aan alletwee wat lag.

Zag u iets van de infrastructuur (projectiekamer)?

Ja. Wat ik nu kan zien, kon ik toen ook zien... Niet meer dan dat.

Hoe verliep een programma; waren het reclamefilmpjes of dia's?

Reclamefilmpjes. En er was zoiets heel grappig. Belgavox heette dat en dat was het nieuws. En dat was zo op een dramatische toon gedeclameerd: 'De koning kwam vandaag in Congo aan!' Werkelijk zeer dramatisch.

Over wat gingen die nieuwsberichten dan zoal?

Over de koning en Congo en over koning Elisabeth op wereldreis en een walvis die aangespoeld was aan de zee,...

Eén of twee films per vertoning?

Het was dus die actualiteiten en dan al die reclamebeelden. En soms nog een B-filmpje ja. Maar ik was altijd zo ongeduldig dat de grote film begon, want als hij te laat begon dan zag ik het einde niet. Dus ik wou dat die film onmiddellijk begon. Ik had dus eigenlijk geen geduld voor die B-film.

00:19:45   Wat was het imago van de bioscoop?

Men vond dat normaal. Maar, euhm... (Kijkt even weg) Ik ging te veel. Het werd aanvaard een keer per maand te gaan, eventueel als er heel grote films waren, of grote successen, twee keer per maand. Maar elke week dat was toch verdacht. Wat ging ik daar gaan uitstekten in die bioscoop. Het was dus niet omdat er een slecht imago omhing dat ik niet mocht van mijn vader.

Wat herinnert u zich van de prijs

Ja, ja. 20 frank dus.

En alternatieven voor inkom van de bioscoop?

Een pocketboek kostte ook 20 frank. De prismareeks. En toneel daar ging ik niet naartoe en prijzen van treintickets en zo dat herinner ik mijn iet meer want dat betaalde mijn vader altijd.

Maar een groot brood...

(...)

... dat kostte toen 9 frank 75.

Wat voor een publiek had de bioscoop?

Beetje ouder toch. Maar als je 15 bent... Dan is iedereen die ouder is dan 30 oud. Dus ik weet niet hoe oud ze waren. Maar ik was dikwijls wel de jongste.

Waren er andere dagen waarop dit misschien anders was?

Dat kan dat weet ik niet.

Hoe was de sfeer tijdens de filmvoorstelling?

Het was allemaal voor 68 en de mensen waren gereserveerder, vriendelijker, dus er werd niet geroepen tijdens de film en zo, dat werd echt niet gedaan.

Werd er commentaar gegeven?

Luidop? Nooit.

Bij emotionele films begonnen mensen wel eens te wenen en zo zolas bij de Sissi-films en zo, maar ze weenden ook in stilte.

At men?

Ja, die dingen waar de *ouvreuse* rond kwam. Nu doen ze dat niet meer... Toen was er overal meer service. Ze kwamen aan je stoel voorbij met hun ijspralines en zo.

Rookte men?

Nee, nee, dat was verboden.

Waren er ruzies, rellen, ... ?

Nooit.

Werd er op de film gelet? Heeft u het nooit meegemaakt dat er iets technisch misliep of zo?

Nee dat heb ik nooit meegemaakt.

Was er een pauze?

Ja, er was pauze.

Wat betekende de bioscoop binnen de gemeenschap?

Wel, ik ging naar een katholieke school, en we kregen daar van die vreemde priesters. En sommigen daarvan stelden de bioscoop voor als de bron van het kwaad. Maar ja, voor anderen waren blousjes zonder mouwen de bron van het kwaad, dus de bron van het kwaad was nogal variabel.

00:24:40

Wat betekende het om naar de bioscoop te gaan?

Ik vond dat verschrikkelijk plezant.

Ik veronderstel dat dat dan wel iets belangrijks voor jouw geweest moet zijn?

Ik vond verhalen belangrijk, maar eigenlijk vind ik dat nog. Dat is eigenlijk niet veranderd.

Wat betekende de bioscoop in uw persoonlijke levensgang?

Misschien natuurlijk een ontsnapping.

Hoorde een bioscoopbezoek bij een speciale gelegenheid?

Neen, het ging meer om de film; als het zo een bekende film was of zo. Nu heb je bijvoorbeeld 'Brokeback Mountain' En daar gaan mensen nu ook naar kijken, maar toen was het aantal mensen dat ging kijken veel groter. Maar dat was dan een echt kassucces ofzo. En dan mochten we natuurlijk gaan kijken want iedereen ging kijken hè.

Het was wel een straf... Als ik een slecht rapport had of zo, dan mocht ik helemaal niet naar de film.

Was bioscoopbezoek een act van rebellie?

Ik denk niet dat dat een act van rebellie was. Ik had zin om te gaan dus ik ging... Punt.

Was bioscoopbezoek een sociale activiteit?

Nee, dat was natuurlijk een associale activiteit, want ik ging alleen. Het was dan soms wel weer meer een sociale activiteit, want mijn vriendinnen dekten mij in. En ik moest ze 's avonds opbellen en de hele film vertellen, zodat ze alles wisten.

Was bioscoopbezoek voornamelijk een ontspanning?

Alleen voor ontspanning.

Was bioscoopbezoek een culturele uitstap?

Neen.

...

Ik bedoel als je 15 jaar bent, ga je geen cultuur opzoeken hè?

(...)

Het waren eigenlijk wel culturele films, maar mijn bedoeling was niet dat het een culturele film was.

Hoe ervaart u de veranderingen in het bioscooplandschap?

Wat mij tegensteekt is het publiek dat schreeuwt middenin de film. Dus *allee* zo: 'Allee manneke!'

Komt dit zoveel voor nu?

Ik vind van wel. Meer in de Kinopolisgroep dan in de Sphinx of de Studio Skoop.

De klok mis ik ook ja. De service niet echt, want ik zit toch niet graag te eten in het donker. En de zetels zijn beter nu.

En het technische aspect?

De kwaliteit van het beeld en het geluid uiteraard, maar dat valt niet zo op, omdat het een eerder zachte stijgende lijn is. Daar is 55 jaar overheen gegaan dus dat is heel langzaam.

00:28:54

Ervoer u de verzuiling van de bioscoop?

Er was de Vooruit van de socialisten. En dan werd er in de parochies in de parochiezaal regelmatig een film getoond. Dat was wel een leuke film meestal... Wat ze nu noemen een familiefilm. Dat was wel leuk, maar dat was nooit een echt culturele of echt moderne film. Ik bedoel door hun keuze elimineerden ze zichzelf. Als je iet of wat nieuwe films wou gaan zien dan moest je niet naar de parochiefilm gaan zien.

Dus buiten de vooruit en de parochiefilms, was er niet echt een uitgesproken verzuilde cinema?

Niet dat ik weet.

Herinnert u zich katholieke waarschuwingen tegen bioscoopbezoek in uw omgeving?

Ja, de priesters hè.

Herinnert u er zich nog andere?

Neen, maar dat interesseerde mij niet, dus dat was het ene oor in het andere oor uit. Maar er moeten er nog wel geweest zijn.

En dat we altijd naar katholieke films moesten gaan en katholieke dokters en...

Wat was de houding van autoriteiten? De school, de kerk?

De school was dus ook katholiek. Dat was een pot nat. Er was dus censuur; je mocht niet binnen voor je 16 bij sommige films. Kinderen toegelaten of niet toegelaten... Dat heeft verschrikkelijk op mijn zenuwen gewerkt.

Ik herinner me 'West Side Story,' ik ging toen juist 16 worden. Hij is uitgekomen in september en ik verjaarde in december en ik hoopte elke week dat hij ging blijven. Enfin hij is gebleven.

De dag na mijn verjaardag, en dit mocht wel van thuis, dat is mijn eerste film kinderen niet toegelaten geweest. Maar daar werd wel hard op gecontroleerd, ik moest mijn identiteitskaart tonen en zo.

Had dit een invloed op uw bioscoopgedrag?

Dat had geen invloed.

00:31:55 Wie bepaalde de filmkeuze?

Mijn moeder en mijn broer.

Wat bepaalde een filmkeuze?

Mijn broer zijn wild gedoe als klein jongetje. We gingen dus meestal naar cowboymfilms zien.

En later toen u zelf besliste?

Vroeger had ik een abonnement op een filmblad. Het was ongelofelijk katholiek gericht. Je kon er wel het verhaal lezen en zo en als ze zeiden dat het verhaal mooi was en zo dan was dat ook wel zo. Maar je moest dan wel geen rekening houden met een moreel oordeel. Ze zeiden dan bijvoorbeeld: 'Mooie film, maar gevaarlijk voor de jeugd.' Dat moest je dan aan je laten voorbijgaan.

Ooit gereageerd op sterren?

Nooit... Nu nog niet.

En op meningen van anderen ging u daar ooit op af?

Ik kon er niet echt naar vragen.

Genre?

Op een bepaalde leeftijd denk ik wel dat ik van die romantische films hield, maar er was een grote bloei zo rond de jaren '62. En toen heb ik een hoop Franse films gezien. Zo met Jean Morreau en alles. Maar ik ging dus niet voor hem.

De bioscoop waar de film speelde?

Nee, maar er was bijna elke week zo'n cowboyfilm. Goed voor mijn broer dus. Maar we gingen soms wel eens naar de [Satin]. Voor 'Bambi' of zo.

Wat herinnert u zich van de film?

Er zijn toch altijd stukken bijgebleven. In le huitième jour is er een scene waar men een muziekstukje laat zien uit een oudere film en ik herinner mij die originele scene volledig. En dat was allemaal voor 56, want mijn moeder is gestorven in 56 en toen zijn ze plots gestopt die films.

Er is wel een film die mij is bijgebleven. Het is de enige film die ik echt geweldig vond, hoewel mijn jongste zoon mij 30 jaar later mee heeft genomen naar allerlei gewelddadige films zoals 'Terminator' en dergelijke. 'Het oversteken van de rio grande' of zo. Dat was verschrikkelijk; Indianen werden vermoord en... Ja, dat heb ik verschrikkelijk gevonden. Wat ik daarna ook gezien mag hebben van verschrikkelijke films. Het is deze die ik echt verschrikkelijk heb gevonden.

Bleef de filmervaring gebonden aan het bioscoopbezoek, of zocht u naast de vertoning nog verdere informatie op zoals recensies, interviews over de film, enz?

Later hadden we een leraar op school die nogal eens over film praatte. Dat was ook wel een priester, maar dat was dan een verlichte priester zeker. Die raadde ons soms films aan. En dat waren altijd wel mooie films. Hij had ons een filmforum aangeraden. Daar ben ik dan wel regelmatig naartoe gegaan. Ook wel in het zwart, want dat mocht ook niet omdat dat 's avonds was. Maar die films waren heel goed. Daarom geen nieuwe films, maar zo'n klassieke heel mooie films.

Wat was uw uitvlucht dan als u wegging om naar de film te gaan?

Ik ging naar een vriendin. Ik was niet buister goed in wiskunde en ik mijn vriendin wel, en dan ging ik dus wiskunde herhalen. En ik kon heel snel fietsen. Dus ik had maar zes minuten nodig.

Was u een filmfan?

Ik was dus wel een filmfanaat. Maar ik ben nooit een fan geweest van één acteur... Of actrice. Er waren uiteraard wel acteurs die ik knap vond. Je loopt tenslotte niet met je ogen in je zak, maar ik denk niet dat ik compleet verliefd rondliep of zo.

Bekijkt u nog steeds films?

Ja, ik ga nu opnieuw terug naar de film, maar niet zoveel. Ik ben lerares. En soms vraag ik aan mijn leerlingen wat er goed is en dan zeggen ze: 'Ja, mevrouw, daar moet u naar gaan kijken!' En dikwijls hebben ze gelijk. Dus ik heb nu die 'Brokeback Mountain' gezien en die was mooi en vorig jaar heb ik die film gezien van dat visje... 'Nemo.' En dat vond ik eigenlijk ook goed. En ik zou daar op mezelf niet naartoe gegaan zijn.

00:39:40 Bedankt voor het interview.

Ik herinner mij 'Zorba de Griek.' 'Daar kwam zoveel volk op af. Elke dag stond het er vol op straat. Heel ver op straat. Dag na dag na dag. En dan die heel die Sissi-dingen; dat was ook zo'n succes. En 'de familie Von Tramp,' de voorganger van de 'Sound of music.' Een ongelooflijk succes.

DEEL III
TRANSCRIPTIES JAREN 1970

Naam INT: Jan Vervaet
Naam RES: Rudi Bellemans (1956)
Titel: JAREN 1970

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:14   **Hoe oud was u toen u voor het eerst naar de cinema ging?**

Zestien.

En wat waren uw eerste herinneringen bij dat cinemabezoek?

Dat was iets abnormaal hé. De films waren in kleuren en het was de periode van de zwart-wit televisie, dan het grote scherm, de grote zalen...Dus dat was allemaal overweldigend.

U had toen al ervaring met televisie?

Ja, we hadden wel al een televisie thuis, maar nu was dat opeens zo in kleuren en op groot scherm: dat was iets heel anders.

Overweldigend?

Ja, dat kwam zo op je neer: 'Waar ben ik hier ergens?!' We waren al met het school naar de cinema geweest als jongere, maar dus echt bewust beginnen kijken naar de films in de cinema, zelfs al was ik zestien, dat was technisch iets raar.

Wanneer bent u vaak naar de cinema beginnen gaan? Vanaf 16 jaar?

Vanaf 16 jaar.

00:01:31   **Hoe vaak ging u zo ongeveer?**

Toch minstens één keer om de twee weken.

Is dat ook zo gebleven toen u uw vrouw leerde kennen?

(overtuigd) Nee, nee. Ik ben dus beroepsofficier geweest in het leger en eens ik naar het leger ben beginnen gaan is dat eigenlijk volledig gestopt.

Wanneer was dat dan? Heeft u daar een idee van?

In '76 ben ik naar het leger gegaan, dus vanaf '76 is dat dan volledig gestopt.

En na uw legeropleiding, tijdens uw beroep ook niet meer?

Af en toe een keer.

Maar echt sporadisch?

Ja, met de kinderen eens er kinderen waren.

Dus eens er kinderen waren ging u terug iets meer?

Ja, ja.

00:02:19 Wat waren uw beste herinneringen aan de cinema?

Wel, als jonge gast zowel in de grote als de lokale cinemazalen, dat waren de beste herinneringen. De gezelligheid, dat was eigenlijk het beste, vooral in de buurtcinema's. Decascoop in Gent was toen nog niet gekend, de grote cinema's waren er met drie of vier zalen, dat was dan wel in het Brusselse. De lokale cinema's, daar heb ik de beste herinneringen aan.

00:02:52 Naar welke cinema's ging u zoal?

In de tijd was dat in Laken en als ik dan in het Gentse kwam wonen had je er één in de buurt van het Van Beverenplein, dat weet ik nog, en dan hier in Zelzate, Ertvelde,...

En weet u nog namen van die bioscopen?

(denkt na) Nee.

Bent u vaak in het centrum van Gent geweest?

Ja, eens ik in Gent kwam wonen vaak. Ik ben altijd graag naar de cinema geweest. Door het werk werd dat niet meer mogelijk en ging ik ze allemaal een beetje af.

Over het algemeen liet ik me leiden door het programma op tv van Jo Röpcke voor de keuze van films en als dat een topfilm was dan wachtte ik een paar weken tot hij in de buurtcinema's kwam, omdat dat dan goedkoper was. Wanneer ik wekelijks ging, dat was dan afhankelijk van de programma's en de tijd die ik had. Voor de doorsnee films was dat naar de grote complexen, voor de topfilms ging ik naar de kleine complexen.

Dus voor grote films à la 'Ben Hur'...

Ja, dan ging ik liever naar de kleine omdat die goedkoper waren en dan had je ook minder storing van je omgeving.

In welke mate misschien?

Wel, in een zaal waar je met 200 man zat had je in het algemeen meer storing. Nu ken je dat allemaal niet meer, maar dat was dan de tijd met de plaatsaanwijzers die met u meegingen met de zaklamp. Bij de lokale bioscoop

kwamen de mensen op tijd, dat was meer een groepsgebeuren op zichzelf, en je werd veel minder gestoord.

00:04:50 Dus daar waren de mensen op tijd en werd er veel minder gestoord?

Ja, veel minder gestoord door uw directe omgeving.

Dus in de buurtcinema's keken de mensen echt naar de film en werd er weinig gepraat?

Ja.

Heeft u ooit rellen gezien? Is er ooit gevochten geweest in de cinema?

Nee, nooit geweten.

00:05:07 En die centrumzalen dan?

Ook niet, op dat punt heb ik nooit problemen gehad. Er zijn wel een paar keer films geweest waar er maatschappelijk een probleem was, dat er dan betogingen waren en dat die film niet mocht doorgaan. Met 'Turks Fruit' bijvoorbeeld, dat is er één geweest, dan werd er buiten betoogd om de mensen...want het was schandalig dat je daar naar ging gaan kijken.

Was dat katholiek protest?

Ja, dat was in het algemeen onder...In de jaren '70 is de splitsing geweest, dus een overstap naar minder invloed van de katholieken op het culturele gebeuren.

Maar u heeft het wel nog meegemaakt dat ze stonden te protesteren?

Ja, dat heb ik nog allemaal meegemaakt.

Heeft dat een invloed gehad? Zei u dan: 'Ah, dan ga ik niet gaan kijken.'

(overtuigd) Nee, juist wel! Je bent dan ook in die tijd, zestien à zeventien jaar, dat je revolteert en dan ga je ze daarvoor nog uitkiezen (grinnikt). Dan ging je op de duur niet meer voor de film, maar dan ging je gaan om de heisa die er rond was.

00:06:20 U ging toen vooral kijken uit een soort sociale rebellie?

Wel ja, dat hoorde er bij hé. Ik noem nu 'Turks Fruit', maar je had er nog zo'n paar hoor...(denkt na) mijn geheugen laat me op dat gebied in de steek.

00:06:35 Maar de katholieke partijen en autoriteiten waren wel aanwezig? Die liepen daar af en toe rond?

Ja. Pas op, dat is misschien maar twee of drie keer echt gebeurd in die periode, vanaf de jaren '70 toen ik veel naar de cinema ben beginnen gaan, dan is dat maar een paar keer gebeurd maar het gebeurde toch af en toe eens.

Hoe denkt u dat de autoriteiten, de scholen en de Kerk, daar toen tegenover stonden? Was dat een oord van verderf?

(veert recht) Dat heb ik nog meegemaakt, dat er vanaf de preekstoel werd gesproken, maar dat was dan meer naar de jaren '60 toe, dat er in de cinema niet veel goeds te beleven viel.

En heeft u een idee hoe de scholen daar tegenover stonden?

Wel ja, je had de scholen die onder de invloed van de Kerk stonden en die speelden dat spel mee. Maar ik herinner me nu nog, ik zat in een Brusselse stedelijke school van liberale komaf, en als 'De Loteling' is uitgekomen dan is daar schande over gesproken. Dat werd niet gestimuleerd om daar naartoe te gaan, alhoewel dat in het kader van cultuur was. Daar was onder andere een verkrachtingsscène die in het boek niet voorkwam en daarom heeft de school dat nooit gestimuleerd om naar die film te gaan kijken, alhoewel het dus een vrije school was hé! Ik spreek nu van de periode van de jaren '70 en toch werd dat niet gestimuleerd. Het werd ook niet tegengehouden, want ik heb er trouwens nog spreekbeurten over gemaakt, over het verschil tussen het boek en de film, dus men hield het niet tegen maar men ging het toch ook niet promoten.

Maar waarschijnlijk eerder niet zo positief?

Nee, dat was dan zo die periode. Ten tweede, en dat was niet zo zeer voor de film maar voor het onzedige gebeuren. Ik ben ook nog naar de cinema geweest voor een mooi plaatsje op de achterste rij en dat ik van de film niet veel gezien heb (glimlacht).

00:08:50 Dat werd af en toe wel eens gedaan?

Dat was de charme van de bioscoop. Als ik nu terugdenk aan mijn jeugdherinneringen, is dat nog altijd iets wat mij bijblijft.

Dus ook eigenlijk één van de betere herinneringen?

Ja, dat bij nog van alles hé: het gezelligheid van het groepje jongeren en dan op de laatste rij gaan zitten in het donkerste hoekje. Je moet er geen tekening bijmaken hé (grinnikt)? Niet dat we openlijk zouden hebben liggen vrijen hoor, seks komt er nog niet bij kijken, maar je mocht toch wel iets meer doen omdat het donker was dan wanneer je het ergens anders zou gedaan hebben.

00:09:33 Met wie ging u eigenlijk vooral naar de cinema in die tijd?

Met vrienden uit de jeugdbeweging was dat, afspraken met klasgenoten,...

Dus meestal met een groepje mensen?

Ja, in het algemeen was dat toch met een groepje.

Wanneer bent u eigenlijk naar Gent gekomen?

Ik ben naar Gent verhuisd (denkt na) in '72, '73, maar toen ging ik nog in Brussel naar school. Dan ben ik vanaf '72, '73 in Gent komen wonen.

En dus ook in Gent vooral met vrienden en de jeugdbeweging?

Ja. Vrienden altijd, met vrienden van de scouts gebeurde dat frequent. Dan zijn we ook nog eens naar het Leopolleke geweest in de tijd.

Aan het Sint-Pietersplein?

Ja, ja. De ABC bestond toen nog niet, maar dan ging je naar het 'Leopolleke'. Ja, dat hoorde er allemaal bij hé.

00:10:29   Ging u daar af en toe naar toe?

Dat is allemaal sporadisch gebeurd. Dat hoorde bij het normale uitgaanspatroon, ik zal het zo zeggen.

Hoe stonden mensen eigenlijk tegenover het Leopolleke?

Ah ja, dat was het klassieke hé...Dat is hetzelfde zoals men het 'glazen straatje' bekeek: niemand kende het, maar iedereen kon er over spreken. Maar er was nog nooit iemand geweest! Met het Leopolleke was dat dus juist hetzelfde. Iedereen sprak er van, maar als je vroeg: 'Ben je er al geweest?' dan was er nog nooit iemand geweest.

Maar de zalen zaten wel vrij gevuld eigenlijk?

De zalen waren gevuld, maar er was nog nooit iemand geweest (glimlacht).

00:11:11   In de tijd dat u naar de cinema ging zat u in de jeugdbeweging, de scouts toen. Of de chiro?

Chiro, maar in het Gentse bij de scouts.

In het Gentse bij de scouts. Had u daarnaast nog andere sociale activiteiten? Ging u gaan dansen? Deed u iets van muziek of sport?

Nee, dat minder. Toneel, maar daar bleef het bij. Voor het toneel ging ik altijd naar Brussel, naar de KVS. Ik heb jaren een abonnement gehad op de KVS, zelfs al woonde ik in Gent. Omdat ik ook in Brussel nog naar school ging. Ik ging dus alle dagen van Gent naar Brussel voor mijn middelbaar, en ik had toch een abonnement dus dat gebeurde dat ik eens naar de KVS ging. Vijf voorstellingen op een jaar was dat toen.

En ja, hier met Romain de Koninck hé, dat waren één of twee stukken per jaar waar ik ook altijd naar ging kijken. (denkt na) Hoe noemt hij nu weeral?

De Minardschouwburg.

De Minard, ja!

00:12:09 **Toen u dus veel naar de cinema ging kijken, hoe was uw gezinssituatie dan?**

Wel, mijn moeder was weduwe en ik was de jongste van vier.

En u woonde in Zelzate?

Nee, dan in het Gentse.

In welke buurt?

Aan de Nieuwe Wandeling. (...)

00:12:44 **Ging u dan vaak naar bioscopen dicht in de buurt of speelde dat niet echt een rol dat die dichtbij waren?**

Dat speelde niet echt een rol.

Maar u ging af en toe wel?

Ja, zelfs al in het Gentse ging ik toen naargelang het programma, dan ging ik naar Ertvelde of ging ik hier naar Zelzate. Naargelang de omstandigheden, naargelang de filmprogramma's... Daar liet ik me effectief leiden door de filmprogramma's. We zijn nog eens geweest naar de Halfvastenfoor begin maart in Gent: in één keer gingen we dan naar de foor op het Sint-Pietersplein en week erop gingen we eens naar de cinema.

Dus geen favoriete cinema?

Nee, nee.

00:13:32 **Uw keuze van films liet u bepalen door het programma. Dat las u in de krant of zo?**

Op tv was er een programma met Jo Röpcke. (denkt na) Hoe noemde dat weeral? 'Filmmagazine' of zo iets, dat ging zuiver over film... 'Première'! Ja, 'Première'. Ik volgde eigenlijk zuiver wat daar besproken werd, dat was mijn leidraad. En de krant, wat er in de krant geschreven werd, maar vooral bij Jo Röpcke. Alleen naar 'Première' heb ik gekeken.

Las u dan in de kranten de recensies?

(overtuigd) Jaja.

Liet u zich ook leiden door het feit dat er bepaalde filmsterren meespeelden?

Nee.

Of een bepaald genre?

Nee. Het enige waar ik nooit naartoe ben geweest zijn griezelfilms.

Met een bepaalde reden of gewoon geen interesse?

Ik kon daar niet tegen. Nu nog, als ik een slang zie bijvoorbeeld dan heb ik de rillingen. Daar ben ik geen voorstander van.

00:14:28 Gaf u eigenlijk veel geld uit aan de cinema in die tijd?

Ik weet niet meer hoeveel dat toen was, maar van mijn zakgeld mocht je toch rekenen dat het een derde tot de helft was. Alles gezien hé, met uw pint ervoor en uw pint erna. Met alles erop en eraan mocht je toch rekenen op een verhouding van toch wel een derde van uw weekgeld.

Dus eigenlijk wel vrij veel geld?

Ja, in verhouding. Ik denk dat dat nu nog wel hetzelfde zal zijn zeker?

**00:15:02 Het wordt altijd duurder...
U zei daarnet dat u ook een pintje ging drinken: u associeerde een bezoekje aan de cinema ook met een bezoekje aan een café?**

Ja, dat was het uitgaan.

Dus op voorhand een café, dan de film en dan nog ergens naartoe?

Ja.

Werd er dan veel over de film gesproken eigenlijk?

Ja. Later natuurlijk, toen ik mijn vrouw leerde kennen en toen we ook nog naar de cinema gingen, dan was dat met een etentje, dan gingen we op restaurant gaan eten. We waren al ouder en dan was dat meer onder ons beiden dat we gingen. Maar voordien...mijn groep ging zelden naar een dancing, dat was meer een café.

Toen u uw vrouw leerde kennen zat u nog niet in het leger?

Ik was al in het leger toen ik haar leerde kennen, maar dan zat ik nog in België.
(...)

Maar het bioscoopbezoek was dan al verminderd?

Ja, het was al veel verminderd.

Hoe ging u eigenlijk naar de cinema's? Ging u te voet? Nam u het openbaar vervoer?

Het openbaar vervoer, en eens ik 18 jaar was reed ik met de auto.

00:16:25 Uw bioscoopbezoek: wanneer ging u hoofdzakelijk? Was dat in het weekend of...

Het was altijd in het weekend: de zondagmiddag of de zaterdagavond.

En tijdens de vakanties, ging u dan meer of minder?

Nee, bij vakanties zou ik gaan waar ik op vakantie was. (...)

Maar als u in Gent bleef tijdens de vakanties, dan ging u niet meer of minder?

Nee, dat had geen invloed.

En tijdens de winter of de zomer?

In de winter natuurlijk meer omdat je ook veel meer aanbod had.

Er werden echt meer films geprogrammeerd?

Er was meer aanbod aan films. (...)

00:17:57 Heeft u gedurende de jaren dat u in Gent zat geen favoriete bioscoop gehad? Eén die u eigenlijk nog is bijgebleven?

Nee.

U heeft dus vaak wijkzaaltjes bezocht, in welke wijken was dat dan meestal?

Aan het Van Beverenplein ben ik geweest en dan vooral Zelzate.

En Zelzate?

Zelzate minder, maar Ertvelde al eens meer.

Maar de namen van bioscopen...

Maar de namen, nee...dat weet ik niet meer. Als we in Gent gingen, dan was dat aan de Zuid.

De Select of de Capitole?

De Capitole was dat aan de Zuid. Ik spreek nog altijd voor de Decascoop er was.

Dat is pas in de jaren '70 of '80 geweest zeker, de Decascoop?

Ja.

Dus de Capitole, dat was die grote zaal met dat balkon? Daar ging u dus ook?

Ja, eigenlijk het meeste als we in Gent waren. Je had er ook één aan de Korenmarkt. (...) Maar aan de Korenmarkt ben ik niet zoveel geweest.

Was dat de Palace? De vroegere Sphinx...

Ik weet niet meer hoe die noemt. Daar ben ik nog een paar keer geweest. Als ik het moet verdelen: als ik op een jaar 50 keer naar de film zou gegaan zijn, dan was dat een keer of 10 naar het Zuid, een keer of 5 aan de Korenmarkt en al de rest in de lokale cinema's.

Dus echt de wijkcinema's, dus zalen zoals Majestic en Vooruit heeft u niet echt bezocht?

Nee.

00:19:43 **Ging men in dagelijkse kledij naar de cinema?**

Ja.

De meeste mensen dus geen speciale kledij, maar gewoon dagelijkse kledij.

(knikt)

00:19:55 **Wat was eigenlijk het imago van de bioscoop binnen de gemeenschap zelf? Hoe stonden de mensen daar tegenover?**

Wel, ik heb het dus weten opkomen dat de cinema als een 'cultureel effect' werd aanvaard. Van het 'zedenloze', dan spreek ik van de jaren '60...

In de jaren '60 had het nog wel een slecht imago eigenlijk?

Ja, in de jaren '60, toen waren wij nog maar 12 jaar of zo, maar bij mijn broers en zussen was dat nog niet zo goed gekend om naar de cinema te gaan. Er werd veel minder gekeken. Ik heb de overgang gekend waarbij de échte Vlaamse films zijn beginnen op te komen.

In de jaren '70?

In de jaren '70 zijn die dan beginnen op te komen: 'De Loteling', 'Mira', ...(denkt na) Goh ja, wat heb je daar allemaal?

‘Pallierter’ en dergelijke?

‘Pallierter’ enzovoort. Dan werd de cinema dus als een culturele zaak erkend.

Dus als er meer Vlaamse films waren vonden de mensen het eigenlijk beter?

(overtuigd) Jaja.

Was het ook een plaats voor ontspanning?

(overtuigd) Jaja. Dat werd meer gecombineerd met vrije tijd. Men kreeg minder arbeid en meer invulling van vrije tijd, en de cinema kwam dus meer... Ook de welstand had daar mee te maken, het werd meer en meer betaalbaar. Ik heb echt die overgang nog meegemaakt.

00:21:28 Kan u zich nog iets herinneren van de prijs?

In het Brusselse was dat 20 frank als ik me niet vergis.

En in het Gentse, weet u daar nog iets van?

Ja, 25 of 30 frank. Maar dat was dan nog met het verschil: balkon was altijd 5 frank duurder dan beneden.

Waren er ook balkons in de wijkcinema's?

Ja, je had er zowel in Zelzate, en in Ertvelde zeker... Bij Zelzate twijfel ik... Het Van Beverenplein weet ik ook nog: je had dus een balkon en dat was dan 5 frank meer. Ik heb nog geweten van prijzen van 25 en 30 frank, maar ik weet niet meer van wat...

Maar die zalen aan het Van Beverenplein of in Zelzate waren wel goedkoper dan de Capitole?

Ja, ze waren goedkoper.

Hoeveel verschil zat daar ongeveer op?

Dat scheelde toch hoor, in die periode scheelde dat toch gemakkelijk 10 frank.

Dus het was dan echt 40 frank voor de Capitole denkt u?

Ja.

Waren er verschillende prijstarieven?

Naargelang de film was er ook een verschil. Voor een film die langer dan anderhalf uur duurde moest je meer betalen dan de klassieke ‘De Dikke en De Dunne’-films, de klassieke films.

Dus een film van 90 minuten was de gewone prijs en 'Ben Hur' die vier uur duurde...

Daar moest je meer voor betalen.

Hadden kinderen korting?

(overtuigd) Ja! Je had nog de korting van de Bond van grote en jonge gezinnen, soldaten,...

Ah, die kregen ook korting?

Die kregen ook korting. (denkt na)

De gepensioneerden?

In het algemeen waren dat de gepensioneerden, de soldaten en de kinderen. Dat waren de klassieke kortingen.

Weet u of er soms ooit speciale acties werden gedaan à la: "Als je verkleed komt, mag je gratis naar de bioscoop"?

Nee, dat heb ik niet gekend.

00:23:47 Het bioscoopleven zelf behoorde bij jullie tot het uitgaansleven zelf?

Ja.

Binnen de gemeenschap, werd dat ook vaak gelinkt aan uitgaan of een speciale aangelegenheid?

Nee.

Gewoon bij de jeugd dus eigenlijk?

Dat hoorde bij ons. In mijn tijd, toen ik jong was ging je naar de klassieke bals om te dansen, maar dat was nog niet zo gekend...Dat was ook al meer voor het chiquere volk. Dat begon allemaal opkomen, de dancing,...Ofwel ging je naar een bal, en elke week was er wel ergens een bal, ofwel ging je naar de cinema. Zij die zich goed genoeg voelden gingen dan naar het toneel.

Toneel was al voor de hogere...

Dat was al voor de...Ja.

00:24:49 Wat voor publiek was er toen eigenlijk in de cinema? Was dat vooral jeugd, waren dat vooral oudere mensen?

De jeugd, dat was het klassieke. De zondagmiddag had je heel veel kinderen.

Veel gezinnetjes?

Gezinnetjes. En de zaterdagavond was de klassieke uitgaansavond bij de vroege films. Op zaterdagavond had je een vertoning om zeven uur en dan nog de tweede vertoning om tien uur, en om tien uur was er veel voor de plus zestienjarigen. Heel veel films waren voor plus zestienjarigen, veel meer dan nu, nu heb je dat praktisch niet meer. Drie vierden van de films was plus zestien jaar.

00:25:37 Drie vierden van de films?

Ja, vanaf er een blote borst te zien was of vanaf er een beetje geschoten werd, dan was dat voor plus zestienjarigen hé.

Kan u zich nog bepaalde titels herinneren die 16+ waren?

Nee, eerlijk gezegd niet.

Maar dat waren dus echt veel films?

Ja, dat was dus drie vierden van de films. Maar het was dan ook één van de sporten om als min zestienjarige proberen binnen te raken in een film voor plus zestienjarigen.

00:26:06 Lukte dat? Was er strenge controle in de cinema?

Bah nee, dat was...Op de buiten wel! Als je jonger was, dan moest je dat niet proberen. Er was sociale controle hé.

Maar bij de grote cinema's in het Gentse zelf...

In het Gentse was dat nog makkelijk.

00:26:22 U zegt dus dat er veel +16 –films waren, vanaf er een blote borst te zien was was het voor zestienjarigen. Filmcensuur, heeft daar iets van gemerkt?

(overtuigd) Ja, dat heb ik nog geweten, met de zwarte vierkantje ervoor. Met een beetje naakt, striptease-scènes,...

Wat echt wel opviel?

Ja, dat er in geknipt werd. De titels ben ik vergeten, maar het is geweest met die maffiafilm...(denkt na)

'The Godfather'?

'The Godfather'! We zagen op een bepaald moment dat de filmcensuur bepaalde scènes er in had gelaten en niet geknipt had. Ofwel is het 'The Godfather' ofwel is het 'The French Connection', die zijn in dezelfde periode

uitgekomen. Dat waren twee maffiafilms en ik weet dat er een hele heisa is geweest rond de filmkeuringscommissie, die er bepaalde scènes niet had uitgeknipt. Dus dat was er allemaal, vooral naar het seksuele.

Vooral op gebied van seks werd gecensureerd, minder op gebied van geweld?

Ja.

Was dat dan echt bij alle cinema's of was het dan bijvoorbeeld bij het Leopolleke dat er...

Nee, daar ging je voor het bloot en daar moest je 18 jaar voor zijn. Je moet je voorstellen: als er buiten foto's hingen van een film en er was een actrice met een diepe décolleté, dan werd er een zwart papiertje voor gehangen.

Maar dan wisten de mensen al van: 'Ah, ok...'

Ah ja, zelfs als dat al een diepe décolleté was, dan zag je dat op die foto hé. Je zag minder dan dat je aan het strand of in het zwembad zag! Maar het was verplicht om er een zwart balkje voor te hangen. Dat was dan zelfs een lokmiddel om mensen naar daar te lokken, want als je een zwart balkje zag kon je misschien eens wat bloot zien. Maar dat was dus een periode waarin dat allemaal verplicht was.

Denkt u dat dat het gewenste effect op de mensen heeft gehad, of was het eerder iets van: 'We gaan net wél gaan kijken!' ?

Wel ja, dat was het juist. Mensen van mijn generatie, we spreken van de lente van '68...Vanaf dan is alles veel losser beginnen te worden, die filmkeuringen zijn beginnen losser te worden. Ik heb daar allemaal nog het begin van gekend.

Maar in de loop van de jaren '70 werd er al minder gecensureerd?

Ja. Ik ben dus veel naar de cinema beginnen gaan vanaf ik dertien jaar was en dat was de periode waarin dat allemaal langzaamaan een beetje losser is beginnen worden.

Maar toen u wegging zag u toch nog de zwarte balkjes?

Ja, dat heeft nog altijd...die zwarte balkjes...En in de hoek van het scherm was er altijd een vierkantje. Dat heeft toch tot '77 geduurd en dan is dat beginnen verdwijnen.

Was er in de Leopold strenge controle aangezien het 18+ was? Kon u daar als zeventienjarige ook nog binnen?

Dan geraakte je daar ook nog binnen. We zijn er zelfs eens met een heleboel monitoren en monitrices van de scouts naartoe gegaan, naar het Leopolleke, en als je met tien of twaalf ging dan werd daar niet naar gekeken. Ik zeg niet dat je

er als veertienjarige zou binnengeraken, maar ik heb het nooit geweten dat ze naar identiteitskaarten vroegen.

00:30:24 In de zalen, mocht er toen gerookt worden? Werd er toen gerookt?

Ik heb nog zalen gekend waar er mocht gerookt worden, maar niet zoveel.

Niet veel? En wat voor zalen waren dat dan eigenlijk?

Vooraf ook de regionale zalen weeral, je had daar ook nog de rokersafdeling en de niet-rokersafdeling.

In die wijkcinemaatjes?

Ja, in de wijken...Ja, ja, daar had je nog de rokers en de niet-rokers. Aan uw zetel was er dan zo'n asbakje, dat heb ik nog geweten.

Ook in de Gentse bioscopen?

Ook in de Gentse, ja, ja.

Maar dat waren maar een paar cinema's die dat deden?

Ja, maar het roken in cinema's is ook in die periode beginnen afzwakken omwille van veiligheidsmaatregelen. Er is in die periode eens een brand of twee geweest, niet in België, met een hoop doden, en dan is dat een algemene wet geworden dat er niet meer gerookt mocht worden in de cinema.

Hoe zat het met die verdeling tussen rokers en niet-rokers? Waar werden de rokers dan geplaatst in de cinema?

Over het algemeen moesten de rokers achteraan gaan zitten.

Dus de achterste rijen werden voorbehouden voor de rokers?

Ja, voor de rokers.

En was er een soort scheiding?

Nee, dat was gewoon een zaal en de rokers moesten achteraan zitten en de niet-rokers vooraan.

00:31:46 En werd er gegeten?

Wel, je had dus pauzes. Het klassieke programma was: een paar tekenfilms, een heel kleine pauze, dat was dan meestal voor de mensen die te laat waren, dan begon de voorfilm met Daska...

Het filmjournaal eigenlijk? Dus er waren eerst een paar voorfilmpjes?

Eerst een paar tekenfilmpjes enzovoort, dan een kleine pauze, daarna had je Daska met daarna een iets grotere pauze, je kon dan nog eens naar de wc gaan, en halverwege de film werd er nog eens gestopt.

In het midden van de film?

In het midden van de film en dat was dan de grote pauze. Dan kwamen ze rond met ijsjes en zo.

Dus ook de films van 90 minuten werden onderbroken?

Ja, dat werd ook onderbroken en dan had je dus pauze. Dan werd er een reclamespot of twee, van frisco's en zo, gespeeld en dan kwamen ze rond, de dienststers met hun bak.

Dus een tweetal reclamefilmpjes tijdens de pauze en dan buiten die reclamefilmpjes ook nog even gewone pauze?

Ja, en dan begon je aan het tweede deel van de film en waren velen nog aan het eten. Maar dat was niet bijvoorbeeld chips en zo, er bestonden alleen ijsjes, kauwgom, enzovoort. Je zou er dus geen last gehad hebben van krakende chips.

En chocolade en zo?

Chocolade, dat wel. Zoals je dat nu hebt, met die grote zakken chips, dat had je dan allemaal niet.

Werd er ook gedronken?

Ja, ze hadden frisdranken. Geen bier hé, het was alleen frisdrank.

Dat werd ook verkocht?

Ja, ja.

Waren er ook trailers in die tijd?

Ja, dat had je ook.

Waar werden die eigenlijk geplaatst binnen het programma?

De trailers kwamen in het algemeen als het tweede deel van de film begon, ofwel vlak voor de hoofdfilm begon.

Dus wel rond de film?

Ja, altijd rond de film.

Maar de film werd dus in twee geknipt, en tijdens de pauze...

Ja, ja.

De mensen reageerden nooit als de film in twee werd ‘geknipt’? Dat was de gewoonte?

Nee, nee, want dat was de gewoonte. Ik ga nu nog heel weinig, maar dat is dus eigenlijk iets wat ik nog altijd mis, die pauze halverwege. Dat is al jaren het geval niet meer, maar ik vond dat heel aangenaam.

Dus na het Daska-journaal was het dan de pauze. Waren die trailers voor de grote pauze of na de grote pauze?

Nee, altijd erna, de trailers werden altijd gegeven net voordat de hoofdfilm begon. Dat was naargelang ze, de hoofdfilm dus, gemonteerd waren. De trailers waren niet zoals je ze nu hebt, toen had je een trailer van vier of vijf minuten over een film. Nu is dat allemaal flitsend, maar in die periode...Je kon zelfs denken, als je niet goed oplette, dat de hoofdfilm al begonnen was.

Dus het was echt wel gemiddeld vijf minuten dat ze duurden?

Ja, want het gebeurde dat de trailers werden samengesteld door de operator zelf en niet door de filmmaatschappij, dat heb ik nog geweten. Wat dus overall gebeurde, was dat de operator naargelang zijn publiek, want de operator kende zijn publiek, zijn trailers uitkoos.

Dus echt aparte spoelen opleggen en zo?

Ja.

Gebeurde dat ook in de Capitole of was dat vooral in de kleine zalen?

Nee, dat gebeurde ook in de Capitole. Ik zeg niet dat dat door de operator zelf gemaakt werd, maar...

Hij besliste zelf wel? Het stond niet meteen op de spoel van de grote film?

Ja. Je had in die tijd ook altijd twee of drie projectoren. Je had de projector die de reclamefilmpjes draaide, de projector die de trailers en zo deed en dan de projector van de hoofdfilm. Ik ben ooit nog een paar keer bij zo'n operator mogen gaan en die was eigenlijk continue bezig met filmspoelen te verzetten. Als de *éne* af was, stond de andere klaar.

Was er één of meerdere operators?

Nee, over het algemeen was dat één iemand. Op de zaterdagavond gingen ze met twee zijn, voor filmbreuken enzovoort, maar anders was het één operator per scherm.

Zijn er vaak filmbreuken voorgekomen?

(overtuigd) Ja, dat was frequent.

Hoe werd daar dan op gereageerd?

Ah, applaus en lachen. Vooral als het dan op een heel spannend moment was, dan werd er wel eens gedacht dat ze het expres deden. Ik heb gehoord dat er in mijn tijd wel operators waren die de knop even omzetten om de duivel uit te hangen. Dat was wel geen breuk, maar dat was wel frequent.

Dat werd wel vrij snel opgelost?

Awel ja, dat was frequent. Dat was één van de charmes. Je moet ook weten: dat was normaal hé. Als je naar de televisie keek en er was één avond waarop er géén bordje op het scherm kwam met ‘even geduld’, dan was dat een mirakelavond. Dus ook op de televisie had je nog de storingen, ook omdat het veel rechtstreekse uitzendingen waren. Dat was normaal in een cinema en zeker als een film al een paar weken speelde.

De films die gespeeld werden: kon u met één ticket blijven zitten?

Nee, je moest dus buiten. Daar werd op gekeken: als de film gedaan was moest je naar buiten. Als je wilde blijven, als je te laat was binnengekomen wist de zaalmevrouw dat in het algemeen, zij had je naar je plaats begeleid, dan was dat goed. Je moest dat haar niet wijsmaken, want zij wist dat. Dan mocht je blijven zitten, en als je de film volledig had gezien ging je weg.

Het personeel zelf: wie was er zoal in de bioscoop? Hoeveel personen zag u zo meestal?

In de gewone cinema’s mocht je rekenen op een viertal verkoopsters.

En deden die nog iets anders, die verkoopsters?

Ja, uw plaats aanwijzen.

En stonden ze soms te controleren?

Die stonden te controleren in de zaal ook, als er wat lawaai gemaakt werd of als iemand zich niet gedroeg hoe het moest, dan kwamen ze wel eens voorbij de rij en schenen ze: ‘Ik heb u wel gehoord!’ (...)

Maar het waren dus vrouwen?

(overtuigd) Ja, altijd vrouwen.

En maakte dat indruk, een vrouw die zei dat je moest zwijgen?

Ah nee, maar dat hoorde bij de charme van de cinema.

Maar de mensen werden dan wel rustig ?

Awel ja, ik heb eigenlijk nooit geweten dat er miserie was in de cinemazaal (...) Al wat met gezag te maken had, daar was nog een eerbied voor. Iemand die u uw plaats aanduidde had een gezag, hoe knap ze ook was, en daar werd niet zomaar tegen ingegaan.

Waren er ook mensen die aan de deur de kaartjes controleerden?

Ja, het verschil met de grote...Je had dus een verkoper, kaartjesknipper, controleur...Dan ging je binnen en werd je kaartje gescheurd, je had in het algemeen nog de zaaldame die uw plaats nadien zou aanwijzen maar die er in het begin ook stond en toezicht hield...

Maar dat werd alleen gedaan als iemand te laat was?

Ja, maar die stonden er bij het begin van de film. Je kocht dus je kaartje, je kaartje werd afgescheurd,...

Waren dat dan mannen?

Dat waren mannen in het algemeen, aan de ingang.

Dus de controleurs en de kaartjesknipper...

De controleurs. Dan ging je naar binnen, naar je zaal. Stel: je had twee zalen, dan kwam je binnen langs dezelfde ingang en dan moest je naar zaal 1, en als je dan de zaal binnenging keken ze nog eens of je wel een ticketje van zaal 1 had. Dat was dan de zaaldame.

Bij de lokale cinema's, in Ertvelde en Zelzate, was de man filmoperator, de vrouw deed de tickets en dan waren er één of twee verkoopsters die dan ook je ticket controleerden als je binnen ging. De vrouw van de operator deed de kassa en dan had je één of twee, naargelang de grootte, zaalmeisjes. Daar was er vooral controle of je een ticketje had voor het balkon of voor de grote zaal en tijdens de pauze waren ze dan met twee om de frisco's te verkopen.

In de grote zalen waren er dus twee controles?

Ja, voor de zaal en in de zaal zelf, daar was het echt om te kijken of je het juiste ticket had. Want er waren prijsverschillen, je ticketje moest kloppen met wat je besteld had. Dat was aan de ingang van de zaal.

Dus bij het genre van de film was er ook een verschil in prijs?

Dat kon zijn, ja. Ik denk dat kinderfilms goedkoper waren dan gewone films. Als je de zondagmiddag naar een film van Bourville en De Funès gaan kijken, of een film van Disney, of een film met Marlon Brando...daar waren verschillen tussen in de prijzen. Zeker in de grotere cinema's, waar je drie of vier zalen had, was de duurste film in de mooiste zaal. Daar werd allemaal verschil in gemaakt.

De operator die de films draaide, merkte u dat die daar aanwezig was?

(overtuigd) Nee.

En de spoelen zelf, maakten die geluid?

Ja, als je op de achterste rij zat kon je soms de operator naar de voetbal horen luisteren. Dan kon je de commentaar horen, je kon hem soms horen babbelen en je hoorde de projector gaan.

Dus de achterste rijen waren eigenlijk voorbehouden aan de mensen die meer met hun vriendin of vriend wouden bezig zijn?

Ja.

Werden er buiten affiches geplakt?

Ja, hier in het Gentse had je dat. Ik ga terug naar de jaren '60: in de Brusselse grote cinema's had je nog de houten decors die beschilderd werden.

Denkt u dat dat in Gent ook zo was?

Hier in Gent heb ik dat ook nog geweten in de jaren '60 en tot begin jaren '70 had je dus die grote decors die beschilderd werden aan de cinema.

Was dat dan ook in de wijkcinema's?

Dat was niet in de wijkcinema's. Bijvoorbeeld aan het Brouckèreplein in Brussel was er een hele grote ingang en daar werden die decors in hout en karton gemaakt. Bijvoorbeeld voor een western was dat met uitgesneden paarden enzovoort, zodat je duidelijk zag dat er een western werd gespeeld. Dat was een beroep op zich, die decors maken. Later is dat dan door de affiches vervangen, dat was om de mensen naar de cinema te lokken. Maar je zag dus ook affiches waarbij je niet wist waarover de film ging. Als je nu naar de Decascoop gaat, dan zie je affiches met een uitleg over de film. Dat was toen maar een paar affiches.

Dus in de wijkzalen gewone affiches, en in de centrumzalen later ook gewone affiches?

Ja, ja.

Was er vaak geluid te horen op straat?

Nee.

Aan het cinemaloket zelf, was er binnen de groep iemand die de tickets ging kopen, of...

Over het algemeen was dat zo om het gemakkelijk te houden: één iemand ging.

En was dat een vaste persoon?

Nee, naargelang iemand zin had.

Heeft u vaak lange rijen weten staan bij een cinema?

Eigenlijk niet zo veel toen, ook vooral omdat wij in 80% van de gevallen naar die lokale cinema's gingen en daar had je dat minder. Het waren echt uitzonderingen wanneer je bij een lokale cinema niet zou binnengeraakt zijn, zelfs al was het een belangrijke film.

Dat viel eigenlijk nog goed mee?

Dat viel eigenlijk in het algemeen goed mee. Ik heb nooit meegemaakt dat je zoals nu, zoals in de Decascoop, vier dagen niet binnengeraakt of je moet er al een uur op voorhand staan...Dat heb ik nooit geweten.

Dus geen supergrote successen, waar massa's mensen op straat stonden?

Nee, het was wel zo dat de films veel langer gespeeld werden ten opzichte van nu.

00:48:05 Dus er was eigenlijk ook geen nood aan?

Je kon drie maanden naar dezelfde film, en dat was dan bijvoorbeeld een cinema die maar één zaal had. Die film werd twee à drie maanden gespeeld, tot er geen volk meer kwam. Op het moment dat er minder volk kwam stopten zij met spelen. Terwijl je nu de films ziet die ze gemiddeld minstens twee à drie weken houden. Maar toen: zolang een film veel volk bleef krijgen, bleef hij gespeeld worden.

De films die u in de centrumzalen bekeek ging u achteraf...

Ik ging altijd naar de lokale cinema's, maar dat was altijd een paar weken later. Er was maar één uitzondering in heel België, en dat was de zaal in Ertvelde. Die had een contract met het verdeelhuis in Brussel en die kon dus op hetzelfde moment een film van de Decascoop bij hem hebben. Maar dat is één van de weinigen geweest die dat had. Naar de lokale cinema's ging je ook omdat het goedkoper was: als je maar 20 frank moest betalen in plaats van 40 frank...Daar kijk je naar hé.

Waren er bepaalde cinema's die een vast genre hadden?

Nee, buiten het Leopolleke en later de ABC, maar daar ben ik eigenlijk nooit geweest, dat waren dus sekscinema's. Maar van alternatieve films heb ik nooit geweten. Dat bestond misschien wel, maar dat heb ik nooit geweten.

Heeft u ooit al van de Savoy-cinema gehoord?

Die naam zegt mij iets, maar *da's* ook al.

U denkt dus echt niet dat franse films vooral daar werden gespeeld en westerns in een andere cinema?

Nee, dat heb ik niet geweten.

00:50:24 En de zalen zelf, hoe zagen die er uit? Waren die meestal goed verzorgd?

De grote zalen wel, de kleine zalen waren over het algemeen versleten. Houten stoelen nog... Bijvoorbeeld als de Decascoop opengegaan is, was dat een verademing: airco, de geluidskwaliteit, het zitten in een zetel van de Decascoop. Voor één zetel in de Decascoop zat je met twee in de gewone zalen en op de buiten, dat was ook de charme van de oude lokale cinema's: het *versletene*.

Versleten in de zin van ouderwets? Of ook vuil?

(overtuigd) Nee!

Gewoon een beetje ouderwets?

Ouderwets, maar niet vuil.

De stoelen waren altijd wel mooi?

Dat was altijd proper, daar werd de zaal tussen de twee vertoningen door nog gekuist.

In alle cinemazalen, dus ook de kleine?

Ja, zowel de kleine als de grote. Zondagmiddag waren er bijvoorbeeld twee vertoningen, om twee uur en om vijf uur, dan was dat om vier uur gedaan en werd de zaal nog eens opnieuw gekuist, zodat de mensen voor vijf uur in een propere zaal binnenkwamen.

Waren er veel versieringen in de zalen?

Niet echt.

Was er een gordijn voor het doek?

(overtuigd) Ja. Dat was de charme, het gordijn dat open ging.

Bij alle zalen?

Ja.

Was er een verschil in stof? Bij een grote zaal, zoals bijvoorbeeld de Capitole: was er dan een mooier doek?

Nee, dat was niet zo. Het gordijn kwam over het algemeen overeen met de bekleding van de zaal. Als de zaal vol met rode stoelen was, dan ging dat gordijn rood zijn. Als dat een zaal met bruine stoelen was, dan was het gordijn bruin. Wat je dan ook had, zowel bij de grote als bij de kleine, zijn de balkons.

Daar hingen van die gordijnen rond: je betaalde wel meer, maar je zat iets chiquer.

In de kleine zalen zat u dus meestal op houten banken? Lange banken met klapstoeltjes zonder kussens of zo?

Ja, van die klapstoeltjes zonder kussens: dat hoorde er bij.

En in de centrumzalen...

Dat waren dan zetels.

00:53:02 U heeft daarnet eventjes over de katholieken gepraat. Waren er volgens u bepaalde cinema's die aan een bepaalde politieke partij gehecht werden?

Ja, je had dus de tijd met cinema's waar ze dus de 'brave films' vertoonden onder invloed van de parochianen, waar de pastoor nog iets in de pap te brokken had. Daar zou je dus geen Brigitte Bardot gezien hebben. En dan had je de gewone, de privé-uitbaters, die daar niet naar keken.

En de Vooruit was in de tijd van de socialisten als ik me niet vergis, dat had je dan wel. Je had er in het Gentse ook één die van de katholieke was hoor...(denkt na) ik geloof dat die was ergens in de Sint-Pietersnieuwstraat. Ik dacht dat het daar ergens was, maar ik weet niet meer...

De Vooruit was in de Sint-Pietersnieuwstraat. Was daar nog een andere bioscoop?

Bijvoorbeeld die van het Van Beverenplein; dat weet ik niet meer welke gezindheid dat was. Maar in de Sint-Pietersnieuwstraat had je er één van de parochie: de parochie had daar zijn café en naast dat café was de cinema. Ik geloof dat dat Rialto heette, maar ik ben daar niet zeker van. De Sint-Pietersnieuwstraat...het was alvast ergens in die wijk en dat hoorde bij de parochie, die cinemazaal.

Denkt u dat er veel katholieke cinema's geweest zouden zijn?

Nee, niet zoveel. Enfin, ik denk dat als ze in Gent twee of drie gehad hebben, dat het dan veel zal geweest zijn.

Maar die in de Sint-Pietersnieuwstraat was dus wel van de parochie?

Ja, dat weet ik, dat die van de parochie was. Die werd dan ook gebruikt voor vorming van de parochianen, werken enzovoort. Dat weet ik nog, dat die overdag gebruikt werd voor de vrouwenbond of zo.

En zag u dan dat alleen de socialisten naar de Vooruit gingen en de katholieken naar daar?

(overtuigd) Ja.

Zouden er misschien katholieken of liberalen geweest zijn die dachten: ‘Kom, we gaan eens naar de Vooruit’?

Nee. Misschien zij wel, maar omgekeerd niet.

Katholieken gingen dus nooit naar de Vooruit?

Nee, dat was doodzonde hé. Als jij in de Vooruit zou gezien worden, dan had je een doodzonde begaan, dan moest je gaan biechten bij meneer pastoor.

Mochten socialisten binnen bij de Rialto?

Ja, dat wel. Daar heb ik geen hetze rond geweten, maar het was weer de sociale controle die zou waken op hetzelfde niveau als mocht je het Leopolleke zijn binnengegaan. Of waar in een wijkcinema een gewaagde Brigitte Bardot-film speelde, daar was wel sociale controle op.

Maar vooral in de kleinere wijken?

Ja, dat was meer in de kleinere wijken. Dat was het nadeel van de lokale bioscoop, dat er een grotere sociale controle was.

00:56:36 U vertelde mij dat u vaak naar ‘Première’ gekeken hebt met Jo Röpcke. Was u echt geïnteresseerd in film?

(overtuigd) Ja, ja.

U keek dus naar dat programma om meer op te steken van de film?

Ja.

Heeft u nog interviews gelezen met regisseurs of acteurs?

Nee, dat niet. In die periode moest je mij niet vragen wie precies welke acteur was.

Dus geen echte interviews, maar u ging wel meestal extra informatie opzoeken?

Waar ik wel in geïnteresseerd was, was het onderwerp waar de film rond draaide en wat de relevantie was: ‘Was het een oorlogsfilm en wat vond men er van?’ Het was de periode dat er veel oorlogsfilms waren, de tweede wereldoorlog was nog maar twintig jaar gedaan. Oorlogsfilms, de gangsterfilms, de Franse cinema draaide goed met Bourvil en de Funès, enzovoort.

Daar keek ik dus wel naar om mijn keuze te bepalen. Als je naar tien films kon gaan kijken, wilde ik wel weten wat hij aanbeval en daar ging ik dan naar kijken.

Dus vooral echt de recensies in de krant en de filmprogramma’s, daar ging u wel op zoek naar?

Ja.

U wist er wel wat van af. Bepaalde u binnen uw groep de filmkeuze?

Nee, we waren allemaal een beetje in hetzelfde genre geïnteresseerd. We hadden niet veel keuze, want we keken bijna allemaal naar 'Première'. 'Zouden we daar naartoe gaan? Dat ziet er een toffe uit,' dat werd meer op die manier bepaald.

00:58:11 Zijn er nog bepaalde films die u zich echt nog herinnert?

(denkt na) Ik kan u echt geen titels zeggen...Ja, ik weet wel nog dat ik toen ik naar die maffiafilm daar...

'The Godfather'?

Ja, 'The Godfather', dat die mij nog is bijgebleven. Dan had je ook 'Don Camillo' van Fernandel, dat zijn nog zaken die ik in de cinema ben gaan bekijken...'Le Gendarme de Saint-Tropez'...Dat zijn zaken die me zijn bijgebleven. Maar in hoeverre...Is het mij bijgebleven omdat ik het in de cinema gezien heb, of omdat ik het al honderd keer op televisie gezien heb? Maar dat zijn de zaken die ik me nog herinner.

00:59:15 Kijkt u nu nog af en toe naar films?

Ja, op tv, maar de cinema is overgenomen door mijn zoon.

Maar u kijkt dus via televisie? Echt op televisie of maakt u gebruik van dvd of video?

Ja, dvd's huren en zo.

Dus dvd's en als ze er iets is op de televisie.

Ja, en films opnemen op video in de tijd. Ik heb er hier honderden staan.

Maar de cinema zelf...

...maar de cinema zelf is minder.

Is daar een bepaalde reden voor?

Fysiek gaat het moeilijker.

00:59:51 Ok, mijn vragen zitten er op. Heeft u nog vragen of opmerkingen?

Het is voor mij een...Ik heb het goede meegemaakt. Als ik mijn oudste zus en broer hoor, die hebben nog het andere meegemaakt, die hebben die echte censuur nog meegemaakt. (...) Ik heb dat niet meer meegemaakt.

U kunt eigenlijk concluderen dat u de gouden tijd nog heeft meegemaakt?

(glimlacht) Ja.

Ik wil u hartelijk bedanken voor dit interview.

Graag gedaan.

01:00:51

Naam INT: Jan Vervaet
Naam RES: Dany Cuypers (1943)
Titel: JAREN 1970

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:18   Hoe oud was u toen u voor de eerste keer naar de bioscoop ging?

(verrast) Oh, dan moet ik een beetje in mijn verleden zoeken. Ik was, denk ik, 12 jaar, dus 1955.

Wat was uw eerste herinnering?

Dat was een Walt Disneyfilm en dat was een hele ervaring voor ons, want beeld was niet courant. In een zaal gaan zitten en daar dan dingen zien defileren was dus echt wel ingrijpend voor een jong kind op dat ogenblik.

Rond welke leeftijd bent u veel naar de bioscoop beginnen gaan?

Zes jaar later, rond 18 werden we een beetje los gelaten van thuis en konden we zelfstandig kiezen naar welke films we gingen kijken. Dus ja, 1961 is dat dan.

00:01:19   Wat waren eigenlijk de beste herinneringen op vlak van de bioscoop, in de tijd waarin u veel ging?

Ik vond de zalen heel knus. Vooral de grote centrumzalen, de kleine zaaltjes van de wijk waren eerder, ja hoe moet ik dat noemen...gezellig, maar gezellig omdat je daar een beetje verborgen dingen kunt doen. Op de achterste rij met uw lief, zo van die toestanden. Maar dat waren houten zittingen. De centrumzalen, dat waren pluchen zetels met veel pluchen decor, dus dat was ten eerste al mooi.

De films liepen heel veel langer dan nu, dus een film liep weken, soms maanden, de opvolging was niet zo ferm, er was heel veel romantiek in de films waar ik naar ging kijken. Er waren ook oorlogsfilms, maar dat was minder mijn genre.

Dus ja, het was wel één van de grote ontspanningsmomenten natuurlijk, naar de film kijken.

Dus vooral de knusheid die ermee gepaard ging?

Ja, en de gezelligheid.

00:02:24 **Naast het bioscoopbezoek, waren er dan ook nog andere activiteiten of vrijetijdsonspanning?**

Ja, wij gingen naar de dancing. Dat waren dus gelegenheden waar elke zaterdag of zondag werd gedanst. Met een orkest, zeer dikwijls. We gingen naar *thé dansants*, dat was ook dansen, maar dat was dan in de namiddag, het *échte thé dansant* van vijf tot tien en dan was dat gedaan, dan ging iedereen naar huis. Enfin, de meeste dan toch wel (lacht).

Studentenfuiven waren er ook uiteraard. Cantussen en al die toestanden, dat bestond toch ook al.

Ja, dat zal het zowat geweest zijn. Een paar bals!

Sport?

Ik deed niet aan sport.

Jeugdclub?

Ja, ik was wel bij de scouts. Op 18 jaar was ik dan zelf Akela bij de Seascouts. Dus dat was ook ontspanning, maar dan had je wel enige verantwoordelijkheid natuurlijk.

00:03:21 **De gezinssituatie, toen u het meest naar de bioscoop ging, hoe was die?**

Ik ging, mijn ouders gingen niet zoveel. Dat was een beetje minder courant dat zij echt naar de film gingen. Ze zijn...In de jaren '60 is de televisie dan frequenter in de huiskamer gekomen. Dat bestond al vroeger, maar niet iedereen had dat, televisie, dus mijn ouders bleven dan wel eerder thuis om tv te kijken. Die gingen dan minder naar de film, ik ging dan met mijn lief naar de cinema, of met vriendinnen.

00:03:53 **Gaf u dan veel geld uit aan de bioscoop?**

Wel, de film was inderdaad in vergelijking met ons zakgeld, want wij kregen toen zakgeld in die tijd. Jobs zoals studenten nu doen, dat deden wij niet. Ofwel thuis eens meehelpen en als je iets extra deed kreeg je dan een extra centje van je oma of zo.

Maar de film op zich was wel vrij duur voor uw budget. Ik kreeg bijvoorbeeld 100 frank per week, dat was veel, omdat ik een enig kind was. Kinderen die met meer waren kregen soms 25 frank en een filmkaartje kostte in de jaren '60 25 frank.

Dus met één filmbezoek was ik één vierde van mijn zakgeld kwijt.

Daarom gingen we veel naar de Vooruit. De Vooruit was een veel goedkopere cinemazaal, daar was het maar 10 frank voor een film! Dus dan konden we meer keren gaan, en ze gaven dezelfde films. De zaal was even mooi, want dat was de grote theaterzaal die ondertussen gerestaureerd is. De stoeltjes waren wel van hout op dat ogenblik. Niet zoals in de centrumzalen, van pluche.

00:05:01 **Hoe vaak ging u dan eigenlijk naar de bioscoop?**

Goh, toch wel twee keer per maand.

Twee maal per maand?

Ja. Die film in die zaal, maar in een andere zaal speelde dan een andere film.

00:05:12 Maar uw huiscinema was de Vooruit?

Degene waar ik het meest naartoe ging waren de Vooruit, de Capitole, de Majestic,...

Vooraf de centrumzalen?

De centrumzalen, ja. Ik ben niet zoveel naar de wijkcinemaatjes gegaan.

In welke buurt woonde u in Gent?

De Dampoort. Daar waren drie zalen nochtans: Cinema Normandie, die nu een andere cinema is geworden, zo'n sekscinema, en die Paris heette, want dat sluit blijkbaar beter aan bij seks dan Normandie (lacht).

Dan was er de Metro, dat was verder op de Dendermondsesteenweg. Maar er waren er aan de kant van de Muide... Er waren veel wijkcinema's.

Allemaal kleine zaaltjes?

Dat waren allemaal kleine zaaltjes.

Wat wel ook heel leuk was, en dat deden we wel, je bleef dus doorzitten hé. Nu betaal je één vertoning en dan moet je buiten. Maar daar betaalde je je kaartje en bleef je zitten indien je drie keer naar de film wou kijken. Dus het gebeurde wel als het een mooie romantische film was, dat we twee keren bleven zitten.

En dat was voor de prijs van één kaartje?

Dat was voor de prijs van één kaartje, ja.

Dus er werd niet zoveel gecontroleerd?

Dat was courant, dat was niet eens frauderen. Je kocht een kaartje en dan mocht je de hele dag in de zaal blijven zitten. Je mocht niet buiten en weer binnenkomen natuurlijk, maar blijven zitten kon perfect.

Maar het waren wel altijd dezelfde films die...

Het waren toen dezelfde films. Zoals nu, drie vertoningen op een dag, dus je bleef soms voor twee vertoningen zitten. Als je een beetje teveel op de achterbank had zitten vrijen, moest je soms wel twee vertoningen doen (lacht). Want je had de *éne* helft dan gezien, en de volgende helft keek je daar. Ze kwamen toen ook rond in de zalen, nu is dat ook al gedaan, maar ze kwamen rond met frisco's. Er was een pauze en dan kwamen ze rond met frisco's. Dames met een mandje aan hun arm.

00:07:00 **Hoe verliep het cinemabezoek eigenlijk? U komt dan binnen...Met wie ging u vooral eigenlijk?**

Met mijn lief of met een vriendin. Zelden met mijn ouders.

En wie bepaalde de keuze van film?

Als het met vriendinnen was, dan was het onder ons, en dan waren het meestal toch romantische films. En als ik met mijn lief ging, dan was het eerder in samenspraak en dan liet ik mij wel eens verleiden om naar een cowboyfilm te gaan kijken of een *schiefilm*, een oorlogsfilm,...Als er een beetje historische achtergrond zat.

De reclame! Dat werd toch ook gedaan. Er werd dus wel reclame gemaakt voor die film en die film, en daar liet je je ook wel een beetje door beïnvloeden.

Want iedereen zei: 'Zèg, dat is een goede film, daar moet je naar gaan kijken!'

00:07:53 **Hoe verliep eigenlijk het programma?**

Je had een nieuwsbericht, Belgavox noemde dat. Daar werd het nieuws van de week, zwart-wit natuurlijk...Dan had je reclames. Dan had je de voorstelling van de komende film: "Binnenkort in de zaal." Dat kreeg je dus ook, een beetje zoals nu eigenlijk hoor, maar dan allemaal in zwart-wit tot...Ja, in de jaren '60 hadden we kleurenfilms hé. Maar die nieuwsberichten, dat heb ik in mijn herinneringen toch altijd in zwart-wit gezien.

In de jaren '70, was dat dan ook nog?

In de jaren '70 was dat nog ook...Maar dan is Decascoop opgekomen, jaren '70, en dan is het filmgebeuren toch wel heel veel veranderd, in die zin van: je betaalde toen een kaartje voor één vertoning, Decascoop was de eerste die dat invoerde, een kaartje voor één vertoning. Er werd nog wel met frisco's in de zaal gekomen, toestellen van nu, dat bestond nog niet. Chips en zo, dat was er niet.

En (steekt vinger op)... veel zalen in één complex, dat was de grote revolutie. Evolutie eigenlijk ook.

Die ijsjes en dat snoepgoed, wanneer werd dat precies verkocht? Stond iemand constant in de zaal of was dat alleen tijdens de pauze?

(overtuigd) Nee, nee! Zij kwam tijdens de pauze met een mand en daarin lagen frisco's, pralines,...Geen chips, alleen ijswaaren lagen daarin. Geen drankjes ook.

Enkel ijsjes?

Altijd ijsjes! Cornetto's, pralines of frisco's.

En geen sigaretten, er mocht niet gerookt worden waarschijnlijk?

Geen sigaretten, er mocht in de zaal niet gerookt worden.

In geen enkele zaal?

Nee, nee. Niet in...Ik hoorde dat tijdens de oorlog, als mijn ouders naar de doofstomme film gingen, dan werd dat wel gedaan. Maar in mijn tijd werd niet gerookt. Buiten mocht je wel hé. Als je pauze had, dan had je zo'n *hole*, en daar rookten de mensen wel. Maar niet in de zaal.

En die pauze, wanneer viel die? Tussen de twee helften van de grote film?

Nee. De grote film werd niet onderbroken. Dat viel tussen de reclameblok, de nieuwsberichten en de voorfilms. En de grote film ging aan één stuk door.

Hoe lang duurden die pauzes ongeveer?

Goh (denkt na), 20 minuutjes zo? De tijd om uw ijsje op te eten. Die dames die trouwens in de zaal kwamen, die riepen dan ook hé. (roept) 'Friscoooo's!'

En dat had veel succes?

Dat had veel succes, ja, ja, absoluut. Zeker in de avondvoorstelling.'s Namiddags was er minder volk, zoals nu ook, het was vooral de avondvoorstelling die het meeste volk trok hé. En de weekends.

00:10:35 Wanneer ging u eigenlijk het meest?

Het weekend, niet in de week. Ik ging zelden in de week. De zaterdagavond, niet de vrijdagavond want dat was ook geen uitgaansavond omdat de scholen de zaterdagmorgen nog open waren, dus wij moesten op zaterdagmorgen naar de les en dan ging je de vrijdagavond niet zo laat uit hé. Zondagnamiddag ook.

Zaterdagavond en zondagnamiddag?

Zaterdagavond en zondagnamiddag, ja.

00:11:01 Wat voor plaats had de bioscoop eigenlijk binnen uw leven? Wat associeert u daar eigenlijk mee?

Amusement en iets zien van de wereld. Iets weten dat je anders alleen maar kon horen, en daar kon zien in levende lijve. Als je bijvoorbeeld een nieuwsbericht had gehoord op de radio: 'Er is een ongeval gebeurd,' in de week zag je dat dan op de film. Het was iets spectaculairder eigenlijk, wat je beleefde. Dat was altijd leuker dan het alleen maar te horen. En ontspanning hé! Het was weekend.

00:11:36 Van die ontspanning, werd er nog een activiteit gekoppeld aan een filmbezoek? Ging u daarna iets gaan drinken?

(knikt) Ja, wij gingen altijd iets gaan drinken. Niet iedereen deed dat, maar wij deden dat altijd.

We hadden in het naar huis rijden zo'n stamcafé waar we dan nog een pintje of twee dronken en dan naar huis.

Proberen met de laatste tram nog natuurlijk.

U ging vooral met het openbaar vervoer naar de cinema?

Ja, en later met de fiets. Openbaar vervoer en fiets.

Vanaf welke leeftijd ging u dan met de fiets?

Vanaf 18.

En hoe kwam dat? U had meer zelfstandigheid of zo?

Ja. Dan mochten we later naar huis, want de laatste tram was al om half elf. Als we vreeën, moesten we anders thuiskomen, maar als we met de fiets gingen mochten we van thuis tot twaalf uur weggaan, dus namen we uiteraard de fiets.

Op café, werd er dan gesproken over de film? Werd er gedebatteerd?

Sommige films, als het een film was met...Ja, de meisjes als ze buitenkwamen, als we met vriendinnen gingen: 'Goh, dat was toch mooi hé!' Maar er waren wel een aantal films waar dan ook debatten werden over opgericht onder de studenten.

Wij hadden op school bijvoorbeeld een leraar, wij hadden Jo Röpcke als leraar, dus hij...

00:12:59   Dat is die televisiecoreyfee?

Ja (glimlacht). Dat was onze leraar, communicatiewetenschap gaf hij in mijn studie, ik deed sociale studie. Hij prees soms een aantal films aan om naar te gaan kijken, alhoewel hij toch nog niet meteen op televisie de dingen deed...Maar uiteindelijk, tijdens mijn studie is dat begonnen. En dan zei hij: 'Als studenten van de film raad ik u dat aan, we gaan dat dan bespreken.' Dus dan waren we wel aandachtiger dan wanneer het inhoudelijker was hé. Maar we gingen sowieso toch maar in het weekend naar de film.

00:13:23   U had nu wel een richting die bij de film aansloot, maar de school, de instelling op zich in die tijd, hoe stond die eigenlijk tegenover film? Werd dat als educatief beschouwd of waren ze eerder afkerig?

In het begin, ik spreek dan al van de jaren '50, dan zeiden ze ons op school, vooral in een katholieke school, dan was het eerder van een beetje verderf. Een film van Walt Disney, dat kon nog wel, maar als het zo'n romantische film was met kusscènes alleen al, want dat was dan ook wat we zagen (lacht)...Nee, nee, door de school werd dat zeker niet gestimuleerd, zeker niet in mijn jeugd.

En de jaren '60, '70?

Na '68, dat is dan eigenlijk de ontplooiing geweest van veel meer vrijheid, dan hadden ze natuurlijk wat minder impact op ons hé. Ze zeiden het misschien wel.

Er waren dan ook veel katholieke en niet-katholieke recensies naargelang de krant die je las of die je hoorde. Die zei: 'Dat is kinderen niet toegelaten.' Er werd veel strenger gecontroleerd ook. Er waren er veel meer 'kinderen niet toegelaten', en er werd dus duidelijk naar de identiteitskaart gevraagd om te bewijzen dat je wel de leeftijd had om te mogen gaan kijken.

In de jaren '60 en '70?

Ja, ja.

De katholieke groeperingen, hebben die vaak tegen de film geprotesteerd?

(overtuigd) Ja! Ik heb dat toch...Ik ging toen niet naar een katholiek onderwijs meer, maar ik heb wel regelmatig gelezen, of in de krant debatten gehoord of vriendinnen die naar het katholiek onderwijs gingen, dat er toen toch wel geschreven werd van: 'Dat is geen goede film! Daar mogen kinderen zeker niet naartoe! Het is verderfelijk!'

Vooraf in de gedrukte media?

Ja.

Heeft u ooit protesten gezien? Stonden ze soms met groepjes voor de cinema?

Ja, dat heb ik ook gezien (glimlacht). De eerste film, dat was van de jaren '70, dat was met Brigitte Bardot, 'Et Dieu...créa la femme'. Dat was één die ik me herinner, daar stonden ze effectief met pancartes, dat was in de Capitole dat dat speelde, en daar stonden ze dus. Wie binnen wou gaan, werd weggeduwd en beschimpt en geroepen van: "Hoeren!" Van die toestanden, jaja, dat heb ik meegemaakt.

Was dat dan een groot protest of bleef dat beperkt bij vijf mensen?

(kijkt verbaasd op) Nee, nee, ze waren soms wel met een dertig-, veertigtal hoor. Dat waren dan groeperingen, of vanuit de school met de pastoor of de priester die daar les gaf. Een paar nonnen stonden daar dikwijls bij. En dan jeugdverenigingen, katholieke jeugdverenigingen, die kwamen daar ook wel naartoe.

Die deden dan een ronde bij de verschillende zalen?

Bij die zalen waar ze de films speelden gingen ze toch van het één naar het ander ja. Maar dat is een film...'La Dolce Vita' is ook zo'n film geweest waar ze veel buiten stonden te roepen, en dan bleven ze hé. Soms was het wel zo luid, ze hadden dan geen megafoon, ik weet niet of ze dat kenden, maar een

soort 'cornet' gemaakt van karton waar ze luider mee konden roepen, en het gebeurde soms dat als je binnen zat je ze nog hoorde roepen van op de straat.

00:16:26 **Op de straat zelf trouwens, was daar al iets van de film te merken? Werd er soms filmmuziek van die film gespeeld of een bepaald fragment om mensen te lokken?**

Dat herinner ik mij niet. Straatmuziek zo?

Ja.

Nee, maar wel affiches. Dat hing wel uit, in winkels bijvoorbeeld. Je kon ook een affiche aan je raam hangen, dat gebeurde wel al.

00:16:48 **Die katholieke groeperingen...Waren er dan bepaalde cinema's die meer controversiële films draaiden dan andere cinema's?**

In Gent, dat zul je wel al gehoord hebben, was er het 'Leopolleke'.

Op het Sint-Pietersplein.

Dat was dus op het Sint-Pietersplein en die gaven alleen seksfilms. Daar was regelmatig...Daar werden ook politie-invallen gedaan hé! Dat was dus niet alleen de bevolking, maar daar werd dus ook echt politie-invallen gedaan om te zien of de grens niet overschreden was. Dan stond daar veel meer protest. De Select was ook zo'n cinema die wat meer durfde. Het ging altijd over seks. Over geweld hoorden wij zeer weinig, maar als het over seks ging...Het was altijd dat soort films dat beschimpt werd.

Dus de katholieken vooral over de seks?

Ja, vooral over dat. Andere films, zoals er nu zijn, films over de godsdienst, dat werd toen zo nog niet gespeeld, dus ja...

00:17:46 **De verzuiling, ik weet niet of u vertrouwd bent met die term, maar u zei dat u vaak naar de Vooruit ging. De Vooruit heeft zo'n stigma van socialistisch...**

De verzuiling bedoel je?

Ja, van zo'n socialistische cinema te zijn. Was dat merkbaar? Praatten de mensen daar over?

Er waren er die zeiden: 'Ge moet uw lidkaart van de socialisten mee hebben om daar binnen te geraken! maar dat is niet waar. Iedereen mocht daar naartoe. Dat was tegen hun winkel eigenlijk hé, mochten ze alleen maar de socialisten binnenlaten. Hoe meer er kwamen, hoe meer geld er voor de socialistische zuil binnenkwam, dus dat was geen probleem. Maar er was wel een meerderheid van socialisten die er naartoe gingen.

De katholieken gingen er zéker niet naartoe, want die werden echt gestigmatiseerd. Ze zouden misschien gewild hebben voor hun portemonnee, maar dat durfden ze niet. Want ik moet u zeggen, wij waren zelfs in het weekend, in de jaren '60, eind '50 – begin '60, door de pastoors gecontroleerd om naar de voor te gaan bijvoorbeeld. Dan werd je 's maandags op het matje geroepen. Naar de cinema gaan, zéker naar de Vooruit of een controversiële... Zij liepen echt rond in de steden om hun leerlingen te controleren.

En dat heeft echt blijven bestaan tot in de jaren '60?

Tot '68, in '70 was dat gedaan. De jaren '70...ze durfden wel nog eens protesteren. Men zei nog iets, men maakte nog wel opmerkingen. Ik zat toen in het hoger onderwijs, *allee*, ik zat niet meer in het onderwijs, ik was afgestudeerd en werkte. Maar je hoorde dan wel van kinderen van vrienden van ons, dan werd er wel nog gezegd: 'Ge zijt dit en dat!' maar daar werd niet naar geluisterd.

De grote katholieke protesteren waren toen al...

Die waren al uitgedoofd. Een paar kleine minderheden probeerden nog wel, nu proberen er nog een paar kleine minderheden, maar echt het grote protest was er in de jaren '70 niet meer.

Waren er nog andere cinema's buiten de Vooruit, wat wel een vrij duidelijk voorbeeld is, waaraan mensen een bepaalde politieke partij linkten? De katholieke partij, de liberalen,...?

Als cinema weet ik het niet, dat herinner ik me niet.

Daar werd niet over gesproken?

Nee, maar er waren wel parochiezalen waar films werden vertoond. Dezelfde films als in de zalen, ze kochten dan die bobijnen, het ging dan natuurlijk altijd over de brave films. Dat was ook een deel van de bevolking die dan niet naar de cinema ging, maar wel in de parochiezaal naar de cinema ging kijken. Dat bestond wel, dus dat was wel gelinkt, meestal aan de katholieke zuil. De andere zuilen...De liberale zuil had niet zo'n eigen zaal waar mensen naartoe gingen.

Maar er werd dus niet echt over gesproken? Behalve bij de Vooruit, waar het toch een beetje de sfeer...

Ja, de Vooruit was een *échte* cinemazaal met een echt apparaat achter, en dat was gekend. Dat was van de *rooien* en van de *sossen*, enzovoort.

Maar iedereen ging er wel naartoe, buiten de katholieken?

(overtuigd) Ja. Ik ken mensen van andere meningen, zeker studenten, die trokken zich dat helemaal niet aan. Het was goedkoop, dus wij gingen daar zeker naartoe.

00:20:44 De tickets bleven in de jaren '60 en '70 ook 10 frank? Iets in die aard?

Euh, ik denk dat in de jaren '70 was het misschien wel al 15 of 20 frank in de Vooruit, maar dan was het in een andere cinema wel 50 frank hé.

Maar het bleef goedkoop.

Ja. De precieze prijs...Maar ik weet dat er altijd een verschil is geweest, zeker van 30 à 35 procent goedkoper.

Hoe gingen de mensen naar de cinema? In welke kledij? Gewone werkkledij?

Nee, nee, men maakte zich toch op om naar de film te gaan. Zondag en zaterdag waren de heren in pak en de dames met een hoed op. In de jaren '70 al niet meer, maar tot in '68. Dat is eigenlijk wel een draaischijf geweest van zeden en gewoontes.

U deed ook mee? U kleepte zich ook op?

Ja, ja, wij kleepten ons ook beter op. We hadden de zondagse kleren en de wekelijkse kleren, en de zondag en de zaterdag, als we naar de film gingen, kleepten wij ons op. Zelfs als we met de fiets gingen en toch, want op de fiets moest je een altijd ding...maar dan hadden we in een fietszak andere schoenen, want we gingen niet met platte sportschoenen waar we op de fiets mee zaten de cinemazaal binnen. We hadden dan ons hakjes mee die we dan omwisselden en buiten in de fietszak staken (lacht).

00:22:07 Tot hoe lang bent u eigenlijk beginnen gaan? Naar de bioscoop zelf? Bent u dat blijven doen?

Ik ga nog altijd naar de bioscoop.

Nog altijd twee maal in de maand, of misschien niet meer?

Ja, ja, toch. Ik ben nog altijd een...ik kijk zelden films op televisie, ik wil film in de filmzaal zien, op het groot scherm met de muziek, enzovoort.

Heeft u een dvd-speler of videorecorder?

Ja, ja, we hebben dat allemaal, maar ik kijk daar niet naar. De kinderen, ja.

Dus vooral de bioscoop?

Maar ik ga naar de bioscoop, ja. Ik ben gisteren nog geweest, vorige week nog geweest,...Ik ga echt nog graag naar de bioscoop.

00:22:44 In de jaren '60 en '70: herinnert u zich nog bepaalde films waar u echt onder de indruk van was?

(overtuigd) Ja, ik herinner mij zeer een film waar ik heel veel...Dat was 'Suddenly, Last Summer' met Montgomery Clift en Elizabeth Taylor. Dat was een aangrijpende film, dat was...Ooh ja, ik ben daar drie keer naar gaan kijken dan, met een vriendin en wenen en...Ooh ja, ja.

Op één dag tijd?

Nee, op een maand tijd. Die film speelde zeker 7, 8, 9 weken. Ja, ja, dat is een film die me heel erg is bijgebleven.
'Et Dieu...créa la femme', daar zijn we ook naar gaan kijken, want dat was dan iets helemaal nieuw met Brigitte Bardot. 'Vadim', da's ook zo'n film die bijbleef.

00:23:29 Bij dat type film, wat toen nog een beetje controversieel was in die tijd misschien...Was er last van filmcensuur? Heeft u daar ooit iets van gemerkt?

Dat waren films 'kinderen niet toegelaten', dus je moest écht boven de zestien zijn om er naar toe te mogen. Dat werd gecontroleerd, maar ik was toen al ouder, dus ja...Ik kon er wel zo in.

U had niet het gevoel dat er scènes werden weggeknipt?

Nee. Nee, je kon niet vergelijken hé. Wat men ons vertelde: 'Je gaat dat zien, je gaat dat zien,' dat zagen we ook. Zat daar dan nog meer in wat ze wegdeden? Er werd daar niet over gepraat, zeker niet in de media.

00:24:08 Dat zijn dus een paar controversiële films. Ging u soms naar de cinema als een soort van rebelle tegen de maatschappij?

(overtuigd, hevig knikkend) Ja,ja! Dat deden we wel, en dan gingen we meestal niet alleen maar effectief in groepjes en dan zeiden we: 'Zaterdag gaan we eens naar die film gaan kijken hé!'

Dat was dan echt om tegen de ouders een beetje...

Ja! Van mij was dat niet tegen mijn ouders, maar vooral tegen het establishment. Ze schreven dan bijvoorbeeld in de gazet: 'Die film tut tut tut.' Dat lazen we dan, en het is waar dat wij misschien meer gemotiveerd waren door Jo Röpcke in de tijd, want hij stimuleerde dat dus wel hé (glimlacht). Daardoor was het misschien wel waar dat wij in onze studiegroep meer die dingen deden en dat we daardoor meer kans kregen om een aantal eigen ideeën op te bouwen als protest tegen de kleinburgerlijkheid, de kleingeestigheid, de schijnheiligheid en wat weet ik allemaal. Dat deden we wel.

Dus naast ontspanning en sociale rebelle, was het dan ook nog een culturele aangelegenheid? Speelde dat mee, het culturele aspect?

Dat was een nieuw medium, dus ja, dat was belangrijk. Dat was een evolutie, in die tijd dachten we: "Dit is het summum, ze gaan niet meer kunnen

uitvinden.” Je moet die periode zien...Tot in de jaren '50 is eigenlijk alles blijven stilstaan. Mijn ouders, van aan hun geboorte tot aan de jaren '50, is niets geëvolueerd. (...).

Dat was toen zeer revolutionair, en wij konden ons niet voorstellen...Telefoon, wij konden ons niet voorstellen dat daar nog véél meer ging komen in die periode, zelfs als jonge mensen.

Ook in de jaren '60 en '70?

'70 niet meer hé! '70, dan ging het...Ik spreek echt altijd van voor '68. Vanaf '70 ging het ook vlugger, en dan hadden we inderdaad het gevoel: “Ha, we hebben het einde nog niet gezien, er zal nog wel van alles gebeuren!” Echt een breuklijn dan.

De ervaringen van na '68 mag u ook altijd meegeven om de verschillen een beetje te tonen.

Ja.

00:26:38 Uw ouders gingen niet echt naar de film. Binnen de samenleving zelf, hoe werd de bioscoop aanzien? Wat voor plaats had de bioscoop eigenlijk...

Ik denk dat het opnieuw weer iets was voor jonge mensen. Zoals je het nu nog ziet: het was vooral een jonger publiek en uitzonderlijk bij kinderfilms waar ouders meegingen. Er gingen ook natuurlijk een paar oudere mensen naar de film, maar die generatie was dat niet gewoon, dus die zijn daar niet mee ingestapt. Het waren vooral jongere mensen die naar de film gingen. En voor mij, en mijn vrienden en omgeving, was dat echt een cultuurpatroon. Film gaan kijken behoorde tot de...Ik ging ook onder andere, en ook jonge mensen deden dat toen, wij gingen toen ook naar de opera of naar het toneel. Film was daar een onderdeel van, van het beleven van cultuur.

Dus u ging naast de scouts en zo af en toe ook eens naar de opera?

Ja, ja, dat deed ik ook.

00:27:42 De bioscopen waar u naartoe ging, de Vooruit, Capitole, Majestic,...Hadden die een bepaalde uitstraling binnen de samenleving?

Ja, ja, dat waren de mooie grote zalen hé. Ja, ja, het publiek dat daar kwam...De wijkmensen kwamen zelden naar die cinema's. De mensen die daar kwamen waren de mensen van het centrum en de *begoedere* klasse, want het waren zalen met veel uitstraling. Het waren heel mooie zalen hoor. De Capitole, ben je al in de Capitole geweest?

In de Capitole ben ik al geweest, ja.

Wel, dat creëert nog het beeld van hoe het was. Maar alle centrumzalen waren zo. Het was ook duurder dan de wijkcinemaatjes. De wijkcinemaatjes waren duurder dan de Vooruit, maar toch goedkoper dan de centrumzalen.

De Vooruit was eigenlijk zo'n beetje tussen de twee? Een grote zaal, maar een beetje volks?

Voilà. Dat was de ideologie van de partij ook: 'Cultuur moet voor het volk zijn, maar dat moet niet zo stoeferig zijn, je moet toch een beetje het niveau van de mensen kunnen aanvaarden.' Dus de drempelvrees mag daar niet zo groot zijn, en het zou ook te duur geweest zijn veronderstel ik. Hadden ze die omgeving van de centrumzalen moeten bouwen, dat zou voor hen ook een zwaardere investering geweest zijn. Ze lag wel in het centrum, die zaal, ze lag waar nu de Vooruit ligt hé.

00:29:01 Hoe waren die zalen eigenlijk ingekleed? Was er veel versiering in die tijd? Was daar een gordijn voor het doek?

Ja, heel mooi. In de jaren '60 ging nog het gordijn voor het scherm toe. Als de vertoning begon ging het gordijn open. Dat waren fluwelen gordijnen met gouden koorden rond die opzij werden getrokken.

Was dat bij alle zalen?

De centrumzalen, niet in de wijkzaaltjes. Alleen in de, weet ik, de twee wijkzaaltjes die ik ken waren de Metro en de Normandie, daar was dat niet.

Maar in de Vooruit ook wel?

In de Vooruit was ook een gordijn, jaja.

Waren er controleurs voor de kaartjes?

Ja, ja. Er waren zaalmeisjes, dat waren vrouwen meestal. Dus aan de kassa kocht je een kaartje en voor je de zaal binnenging...Als je binnenkwam terwijl de vertoning bezig was had je de zaaljuffrouw die met een zaklamp je naar je plaats begeleidde.

Had u verschillende prijsklassen in die tijd? Was er een onderscheid tussen volwassen- en kindertarief? Waren er nog andere onderscheiden?

In de Capitole was er in elk geval kaartjes voor beneden en kaartjes voor het balkon, en daar was dan een prijsverschil tussen. In de Vooruit niet; in de Vooruit was het één prijs, en ik geloof dat het in de andere zalen allemaal parterre was, zoals in het theater, parterre of balkon.

Wat waren de duurste tickets?

De parterre, dat was het duurst. En dan de achterste rijen, dat was goedkoper. De dagvertoning, de avondvertoning: dat was ook een andere prijs. Het was goedkoper in de namiddag en duurder 's avonds.

Maar u had ook een verschil tussen kinder- en volwassenentarief?

Ja, dat bestond ook wel. Voor kinderen onder de 12 jaar bij een kinderfilm, want anders mocht je toch niet binnen, waren de kaartjes goedkoper.

Wie kocht de kaartjes eigenlijk binnen uw gezelschap? Was dat één iemand of maakte dat niet veel uit?

(denkt na) Ja, we kochten wel allemaal ons eigen kaartje of we gaven de centen aan één iemand, en die kocht dan vijf of zes kaartjes.

Maar geen vast persoon?

Nee, nee.

Heeft u ooit al lange rijen meegemaakt? Stonden er toen veel grote rijen voor de cinema?

Voor zekere films moest je wel lang...Eén van die films was, herinner ik mij, dat was in jaren '70, dat was...een film over de bevrijding. De titel ben ik vergeten, maar daar zaten veel ouderen in, omdat dat hun leefwereld geweest was. Het was een film over de ontschepping in Normandië en dan...maar de titel ben ik helaas vergeten. En daar weet ik, daar stonden we aan te schuiven tot buiten.

Maar er zijn nog films hoor, waar mensen stonden aan te schuiven.

Was dat een zeldzaamheid of gebeurde dat regelmatig?

Ja, dat gebeurde toch vrij frequent, zeker als het een film was die vrij veel reclame had gekregen en waar er dus gezegd werd: 'Dat moet je gaan zien hé!'

Aangezien u nu nog naar de bioscoop gaat: die rij, was dat ongeveer even groot als nu? Was die langer?

Nee, nee. Wat je nu meemaakt in de Decascoop, in de Kinopolis...Nee,nee. Die toestanden heb ik toch nooit gekend, nee. Ze waren korter.

00:32:25

Had u eigenlijk een favoriete bioscoop? Waar u het liefst van al zat?

Waar ik het liefst van al zat? Dat was toch wel de Century, de Capitole, de Majestic,...dus de centrumzalen, omdat die comfortabel waren hé. Dat waren kussens op de zetels, en je zat daar op je gemak.

De zaal waar ik graag ging was de Vooruit, omdat het een mooie zaal was ook. Het was niet zo'n bekrompen zaaltje, het was echt die grote theaterzaal hé. Maar daar zat je minder goed natuurlijk.

Daar waren het houten stoelen.

Dat waren houten stoelen toen, korte plaats tussen de benen.

Zoals de wijkzalen eigenlijk?

Zoals de wijkzalen.

Waren dat dan stoelen apart?

Nee, dat waren ook banken. Met klapzeteltjes, en als er één iemand zat te wiebelen, dan wiebelde de hele rij mee natuurlijk, want dat hing allemaal aan elkaar (lacht).

00:33:11 Tijdens de voorstelling trouwens, werd er veel naar de film gekeken of was er ook veel gepraat tijdens de film?

Er was niet zoveel gepraat. Volgens mijn herinnering bleven de meeste mensen toch wel aandachtig kijken naar de film. Je moest natuurlijk ook altijd de ondertitels lezen, als je niet mee was had je het niet mee hé, Engels was niet zo courant.

Heeft u ooit iets meegemaakt als een ruzie of een rel binnen de bioscoop?

Ik heb één keer, maar dat was waarschijnlijk niet over de film maar over persoonlijke dingen, ik herinner mij wel dat dat fel was. Af en toe mensen die zeggen: 'Shht! Zwijgen!' dat wel, maar één keer heb ik wel een ruzie, die zijn dan trouwens buiten gegooid. Een vrouw en een man hadden een echtelijke ruzie veronderstel ik. Dat is stilletjes begonnen, maar dat is vrij luid uitgedeind, met een stamp hier en een stamp daar. Dan is een zaaljuffrouw en een meneer erbij, ik denk de eigenaar...

Dus als er iets gebeurde werd er wel kordaat opgetreden?

(overtuigd) Ja, ja! Je werd buiten gehaald hoor. Af en toe, als er dan teveel lawaai was, soms op de achterste banken, jongen die daar zaten...Dan werd er 'Zwijgen!!' geroepen (grinnikt). Er was wel controle. Dat gekraak van chips en dingen, dat zou niet gekund hebben denk ik.

Het vrijen op de achterste bank is ook een courant gegeven?

Ja, dat was een courant gegeven, absoluut.

00:34:37 Was er nog iets dat u opviel? Waren de zalen net?

De zalen werden ook, elke keer kwam er iemand rond om de papiertjes van de frisco's die op de grond lagen, want ja, mensen vergeten dat...die werden opgekuist. Er waren regelmatig...Nee, de zalen waren altijd proper.

Dus er werd tussen de twee voorstellingen door...

Ja, absoluut. Het was de zaaljuffrouw die dat allemaal deed. De ouvreuse, zoals men ze toen noemde.

Maar het publiek mocht dan wel blijven zitten?

Het publiek mocht blijven zitten, ja. Maar de mensen stonden wel eens op om naar het toilet te gaan en om een keer een sigaretje te gaan roken.

Dus er werd tussen de banken ook nog eventjes gekuist?

(overtuigd) Jaja! Daar werd toch ook op gelet, dat het proper lag. Maar zeer dikwijls waren in die zalen de eigenaars ook hé. Veel van die zalen waren privébezittingen, dus de eigenaar was daar. En zijn eigen goed wou hij natuurlijk goed beschermen en goed proper houden. Het was niet zo'n anoniem iemand die nu eens moet gaan, het was zijn eigen zaak. Vandaar dat er ook wel gelet werd op netheid en orde. Er waren trouwens een zaal waar de eigenaar altijd aanwezig was, en er mocht niet geroepen of gezeverd worden in de zaal of je vloog meteen buiten.

00:35:53 Weet u welke zaal dat was?

Als ik het goed voorheb, was dat een zaal aan de Sint-Salvadorstraat of aan de Sleepstraat. Hoe die zaal nu heet...Ik heb het er deze week nog met een vriendin over gehad, van dezelfde leeftijd. En dat was meneer Alphonse, zo heette de eigenaar, maar de naam van de zaal, dat heb ik nu niet...Of dat nu de Cameo was of de Ideal...

De Ideal [Royal] was in de Sleepstraat geloof ik.

Ja, ik denk dat het dan de Ideal [Royal] was. Daar was de eigenaar altijd aanwezig, daar ben ik ook een paar keer gegaan omdat ik naar de Muide naar school ging, en dat was dus maar gewoon rechtdoor. Dat is één van de weinige wijkcinemaatjes waar we naartoe gingen.

00:36:34 Ah, dus daar ging u wel eens in de week naartoe?

Ja, dat was dan 's namiddags hé. En daar herinner ik mij dat ik meneer Alphonse ... Je mocht daar niet met chocolade binnen in zijn zaal, niet met snoepjes,...Allemaal verboden.

00:36:47 Dus ook geen ijsjes?

Nee, dat was buiten. De ijsjes kwamen, maar dat was tijdens de pauze, en dat at je dan buiten op. Hij was zeer...Wij aanvaardden dat allemaal, want wij waren dat gewoon, dat soort discipline. Er is veel veranderd...

Zijn er nog andere dingen, dat je denkt van...

Ik heb heel lang kaartjes bewaard. Niet voor de schoonheid van het kaartje, want het waren gewoon ticketjes, maar voor de herinnering. "Dat met die, dat met die." Dat werd dan opgeschreven en bij de verhuis heb ik dat allemaal weggedaan. Spijtig, maar ja...

00:37:20 U hield dan kaartjes bij...

Ah, programmaboekjes! Dat kreeg je ook. Je kreeg dus bij elke film een vouwblaadje met reclame op én de korte inhoud van de film.

00:37:34 U keek naar de film. Was u ook nog met iets anders bezig? U zei dat u dingen spaarde. Las u dan ook recensies?

Ja, ja, dat deed ik ook.

Dus u verdiepte zich ook echt? Interviews met de regisseur of zo?

Ik kende een paar namen van recensenten. Bijvoorbeeld de éne zei: 'Die film moet je gaan bekijken, en die film moet je gaan bekijken.'...In het begin doe je dat, enfin, deed ik dat. Dat was met een paar vriendinnen, ik was daar niet alleen in. Dan deden we dat, en dan zeiden we: 'Amai, wat is dat voor iets?!' En op den duur wist je, als die zei dat je moest kijken, dan gingen we niet en als de andere zei dat je niet moest, dan gingen we wel. Omdat je uw idee probeert...ofwel had je ook: 'Als hij zegt dat je moet gaan kijken, dan moet je ook gaan kijken! Dat gaat zeker goed zijn!'

Maar dus na verloop van tijd liet u zich leiden door de kritieken?

Ja, dat doe ik nu nog hoor. Nu kijk ik op het web, en nu kijk ik naar meningen van vorige kijkers en ik begin zo'n beetje namen van kijkers te onthouden, want je ziet altijd dezelfde mensen die hun mening geven. Dan zeg ik: "Ah, als die dat gezegd heeft. Ik ben naar een film geweest die hij heeft aangeraden en ik vond dat ook goed." Dus je zoekt toch naar gelijkgestemden bij wijze van spreken.

Naast de recensies en de meningen, wat bepaalde eigenlijk nog de filmkeuze?

De voorfilmpjes die je zag. Dus als je iets zag waarbij je zei: 'Dat ziet er wel iets uit, dat zou ik wel eens willen gaan bekijken.'

00:38:59 Waren er nog andere dingen? Bijvoorbeeld: 'Ah, hij speelt in die zaal, dat is een goede zaal dus daar zullen we naar gaan kijken.'

Wel, de goede films speelden ook altijd in de goede zalen. Daar moest je niet kiezen, je kon ze sowieso daar gaan bekijken. Soms, als je één gemist had in de hoofdzaal en je wou dan...want die werden nooit samen in de wijkzalen en de hoofdzalen afgespeeld.

De hoofdzalen van het centrum hadden altijd de prioriteit op grote films en dan pas gingen ze naar de wijkzaaltjes. Het was bijvoorbeeld als ik één gemist had, dat ik ook eens een keer naar de Ideal ging, om te zeggen: 'Ah, ik was hier niet, ik heb het niet kunnen zien.'

En in de wijkzalen kwam hij dus binnen toen hij al weg was uit de centrumzalen?

Ja.

Of soms gelijktijdig?

Nee, nee, ik heb niet de herinnering dat ze gelijktijdig in de wijkzalen speelden en in de hoofdzalen. Het werd altijd een beetje later gespeeld in mijn herinnering. Het kan zijn dat er wel waren hoor, maar bon, 't is al lang...

Waren er cinema's die bepaalde genres...U heeft vooral naar romantische films gekeken heb ik begrepen?

Ja, dat was eigenlijk wel...Maar veel van de films die toen uitkwamen, waren zo. Je had wel cinemazalen, de Leopold bijvoorbeeld, dat heb ik al gezegd, dat waren alleen maar seksfilms. Dan had je een paar zalen waar bijvoorbeeld avonturenfilms meer werden gespeeld dan in andere zalen. Welke zalen dat nu eigenlijk waren, dat weet ik nu niet. Maar wel de grote films, en veel films waren toen grote films, de productiecapaciteit is niet wat ze nu is, werden altijd in de centrumzalen afgespeeld naargelang ze speelden. Specialiteit...Nu is dat de Sphinx, dat heette toen de Plaza, en de Plaza gaf meer de kinderfilms. De grote zalen ook, maar het speelde wat langer in de Plaza dan bijvoorbeeld in de Capitole. Walt Disneyfilms en andere kinderfilms.

Wat voor films speelden er zo nog in de wijkcinema's, behalve de 'afdankertjes' van de centrumzalen? Hadden ze nog een eigen aanbod dat niet in de centrumzalen geraakte?

Niet wat ik er mij van herinner. Ik heb niet in de herinnering dat je...Nu heb je bijvoorbeeld, de Scoop speelt de films die niet in de Kinopolis komen, omdat ze wat meer gericht zijn op een ander publiek. Maar dat heb ik niet in herinnering. Ik heb dat dan waarschijnlijk niet gevolgd, misschien was dat wel, maar dat heb ik zelf niet in herinnering.

U ging vooral naar de wijkzalen, naar de Ideal [Royal] omdat dat op weg naar school was, ofwel omdat u een film gemist had in de centrumzalen?

Voilà, daarvoor ging ik naar de wijkzalen, want ik ging het liefst van al naar de centrumzalen. We spaarden daar wat meer voor, het was wat duurder, maar het gaf ook zo'n beetje de sfeer van grootsheid hé? Netjes gekleed, je zat in een mooie zaal, je zat in een mooie zetel. Wij waren dat niet gewoon om dat sjiek mee te maken, behalve in de opera of in het toneel, maar dan was ik 18 voorbij hé...Als kind ging je met de ouders naar de zaal en uw ouders waren dan ook netjes gekleed.

Het was een gebeuren. Het was echt iets waar je u voor instelde met de geest en met het lichaam, met alles. Het was iets speciaal, de cinema.

00:42:11 Het publiek was vooral jeugd eigenlijk, in de jaren '60?

Het was toch vooral in de jaren...Zoals nu ook: je kan ze tellen hé, de vijftigplussers en de zestigplussers. Tenzij men een soort seniorenweek of zo inricht, maar het is altijd de jeugd geweest en het is nog altijd de jeugd.

00:42:29 Werden er toen soms speciale evenementen georganiseerd?

(schudt het hoofd)

00:42:33 Nee, gewoon de film afspelen?

Film afspelen. Met wat grotere reclame er rondom omdat het een duurdere film was. Disneyfilms bijvoorbeeld, ik kom daar altijd op terug, maar dat was altijd met veel poeha aangekondigd omdat dat waarschijnlijk zeer dure producties waren en dat ze daar de centen moesten uithalen. Maar voor de rest, speciale weken zoals je nu kunt hebben, voor senioren of voor mindervaliden, dat was nooit gedaan hoor, nee.

Je ging naar de film als individu, met vrienden, met uw lief, met een paar kameraden maar niet met een groepering. Ik was bij de scouts, maar er werd bijvoorbeeld nooit tijdens de jaren '60, '70 als activiteit 'naar de film gaan' ingevoerd. In mijn groep in ieder geval niet. Dat was *not done*, je deed dat niet. Als je bij de scouts was, moest je met je groep buiten gaan spelen, maar naar de cinema gaan? Dat was niet gezond! In het donker zitten, al die lucht,...Dat was *not done*.

Het was puur entertainment, maar er waren betere alternatieven te vinden?

Voilà, zeker voor de jongeren, de heel jongere.

De kinderen.

De kinderen. Jongeren deden al vaak hun eigen zin, maar de kinderen...Nee, nee, daar ging je niet mee naar de cinema. Op zijn hoogst een Walt Disney en dat was het dan.

00:43:58 Als u een soort samenvattend gevoel of idee rond uw cinemabeleving in de jaren '60 of '70...

Dan was het voor mij in elk geval toch een heel grote brok van mijn ontspanning die ik heel erg apprecieerde, omdat het toch iets was dat de wereld opende. Je kreeg toch dingen te zien die je niet te zien kreeg. Mooie fotografie, landen, films die zich afspeelden in landen die je nog nooit bezocht had en misschien ook nooit ging bezoeken,... Het was toch een groot zicht op de wereld, en daarbij was het ook een beetje glamour, dat speelde ook mee. Je kon je een tijdje wanen als een chique madame of met een hoop vriendinnen giechelen over zaken die je maar één keer in de maand ging doen.

Het was toch echt iets dat impact had op ons leven, de cinema. Ik heb de beste herinneringen aan die jaren en ik geloof dat het daar is dat ik de basis gelegd heb om altijd naar de film te blijven gaan, omdat de beleving van zoiets in een grote zaal op een groot scherm toch altijd veel meer indruk maakt en meer impact heeft dan het op een klein schermje te zien, op een televisiescherm bijvoorbeeld.

En de rest van uw vriendengroep denkt er hetzelfde over?

Ik heb toch een aantal vrienden met wie ik naar de film blijf gaan hoor, die eigenlijk nog altijd graag cinema zien omdat het een stukje met jeugdsentiment te maken heeft waarschijnlijk en een beetje toch, of een beetje veel...Het hééft ook meer impact. Nu is het met de muziek, nu durven we soms niet meer gaan omdat het té luid is en teveel op u inspeelt.

Maar u prefereert bioscoop boven televisie omwille van de kwaliteit?

(overtuigd) Ja, voor de film? Absoluut zeker! Ik kijk ook alleen nog maar televisie als het een film is die ik echt gemist heb omdat ik er niet was, en dan zeg ik: 'Ik vind hem inhoudelijk zo goed, ik ga hem eens op tv zien,' en ik ben altijd ontgoocheld (glimlacht).

En dat had u vroeger ook? U ging voor films altijd naar de bioscoop?

Ja. Mijn ouders hadden nochtans een televisietoestel. Soms werd er wel eens gezegd: 'Waarom moet je je geld geven aan die dingen?', dat was de jaren '70 hé, want in de jaren '60 was er al helemaal geen film op televisie. Maar eind jaren '70, ik was getrouwd, we gingen naar de film en zeiden dat dan tegen mijn ouders. 'Ah maar *allee*,' zei mijn vader, 'ze geven dat op televisie ook! Moet je daarvoor je geld uitgeven?' Ik zeg dan: 'Ja maar, dat is hetzelfde niet. Dat is zo schoon niet!'

Dus wij waren echt wel de generatie die film als medium en als beleving echt omarmde. En ik vind het nog heel leuk, ook de sfeer: mensen rondom u hebben en buitenkomen met iemand. Ik zei dan: 'Ah, dat was mooi hé?' en de mensen spraken elkaar dan.

Er werd vaak echt over gesproken?

(knikt) Ja, ja. Toch zeker het half uur na de film, zeker weten. En als het misschien iets was dat belangrijker was werd er soms op cafébezoek of bij vrienden thuis... 'Ben je naar die film geweest?' Veel mensen gingen toen van onze leeftijd. 'Goh zeg, en wat vond je daar van?!' Dus dat werd echt...Maar er waren er niet zoveel hé, dat bleef langer hangen. Het is wel leuk (glimlacht).

00:47:27 Ok, is er nog iets dat u kwijt wil?

Ik denk dat ik al een grote babbelaar ben, dus dat ik al veel vertelt heb (lacht).

Het was interessante informatie.

Ik hoop dat je er iets mee kunt doen.

Ik wil u hartelijk bedanken voor dit gesprek.

Het is met plezier gedaan en je bent altijd welkom (glimlacht).

00:47:42

Naam INT: Jan Vervaet
Naam RES: Antoinette D'Hondt (1944)
Titel: JAREN 1970

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:18   **Hoe oud was u toen u voor de eerste keer naar de cinema ging?**

Ongeveer 13, 14 jaar.

Wat was uw eerste herinnering?

'Vakantiedromen.' Dat was mijn eerste film dat ik gezien heb.

En was dat een Vlaamse film?

Nee, dat was een Amerikaanse film.

U mag er gerust wat meer over vertellen.

Dat was heel schoon. Dat was een prinses die een gewoon meisje wilde zijn. Maar ik mocht eigenlijk niet naar die film gaan van mijn ouders. Naar het poppenspel mochten wij gaan, want toen waren wij 12, 13, 14 jaar, dan was dat nog geen tijd (om naar de cinema te gaan). Mijn vriendinnen legden bij om een keer naar de film te gaan, en dat was mijn eerste film. Ik heb dat altijd onthouden.

00:01:16   **En rond welke leeftijd bent u eigenlijk meer naar de bioscoop beginnen gaan?**

Toen ik mijn man leerde kennen. Dan was ik 18 jaar. Dat was soms 2 tot 3 keer per week.

En had u daarnaast nog andere bezigheden? Bijvoorbeeld dansen, lezen, sportieve activiteiten,...

Zwemmen.

En wat was de gezinssituatie toen u het meest naar de bioscoop ging? Was u dan al getrouwd met uw man of had u dan gewoon nog verkering?

Dan verkeerden we. We hebben twee jaar verkeerd, en toen we getrouwd zijn gingen wij ook nog regelmatig, 2 tot 3 keer naar de film. Dan zijn de kinderen gekomen, en eens zij op een zekere leeftijd gekomen waren, gingen wij naar tekenfilms kijken met het hele gezin.

Wat zijn eigenlijk de beste herinneringen die u overhoudt aan die periode op het vlak van film? Uw mooiste bioscooperinneringen, een bepaalde dag,...

(overtuigd) Veel! (lacht) Maar ja, de mooiste... Het feit dat we met het gezin samenzijn. Mijn man zorgde er altijd voor dat we samen naar de cinema konden gaan. Eerst wij twee, en hij zag alles graag. Hij las eerst de kritiek, en als we dan naar huis kwamen, we kwamen soms te voet naar huis, konden we daar over spreken. De éne keer viel dat tegen, de andere keer viel dat mee. Als dat een film was die goed meeviel, dan hadden we daar veel aan: we konden er veel over vertellen. Dat waren schone herinneringen, ja.

00:02:55 En jullie gaven voor die tijd vrij veel geld uit aan de bioscoop?

(overtuigd) Ja! Mijn man rookte niet, hij dronk niet,... Wij gingen anders niet weg hé. De bioscoop was eigenlijk onze enigste uitstap.

00:03:10 Waar woonde u toen u vaak naar de bioscoop ging?

In de Jacques Eggermontstraat in Ledeberg. Mijn vader was kleermaker. Wij zijn ingetrouwd, en daardoor konden wij vaak naar de cinema gaan. We staken de kinderen in hun bed, en wij trokken naar de laatavondfilm. Mijn vader was dus altijd thuis, en wij konden naar de laatavondvertoning gaan (lacht).

U ging in dezelfde buurt naar de cinema?

Wij gingen overal waar het schoon was. Wij hadden geen specifieke zaal. De Capitole, de Majestic, aan het station [Rex] of de Savoy, of hier op Ledeberg. Op Ledeberg niet zo veel meer.

De meeste bioscopen waren toen al gesloten?

Ik denk dat wel.

Er was nog één bioscoop die open was geloof ik.

De Agora?

De Agora was al gesloten denk ik.

Zie je het? Maar dus hier, 'Vakantiedromen', mijn eerste film, heb ik in de Casino gezien. (...) Of de Roxy. De Roxy was hier ook, maar op Ledeberg hebben wij dan, want dat was in de jaren '64 of '65 dat we veel gingen. Ons Anneke [eerste dochter] is in '65 geboren, dus tot '70, '80... Tot de jaren '80 zijn we veel geweest.

U ging dus gewoon waar de films zich afspeelden. Een kleine of grote zaal maakte u niet veel uit?

(overtuigd) Nee!

Heeft u een favoriete bioscoop gehad?

Nee, als er een schone film was ging mijn man daar naartoe. Als hij de kritiek gelezen had, dan gingen wij naar om het even welke cinema.

00:05:04 Als u naar de film ging was het bijna uitsluitend met uw man, en later met de kinderen?

Ja.

Met vrienden bent u niet veel gegaan?

Nee.

Was er een verschil in tijd? Ging u soms met uw kinderen alleen, of als u kinderen had altijd met de man samen of ging u ook eens apart? Altijd met het hele gezin?

Het hele gezin meestal. Maar hij kon wel eens met de oudste dochter gaan, als ik eens een keer niet meekon of als de kleine eens ziek was, maar dat is niet zo dikwijls gebeurd. Meestal met het hele gezin. Onze jongste is van vijf jaar later, en daarmee was het altijd het meest met de grootste. En als zij groot werden, wij met ons twee altijd. Maar met dan naar tv te kijken, met ouder te worden keek hij dan ook graag naar tv. Daar waren dan ook mooie films op hé. Ja, wij zijn duidelijk voor de film bij ons (glimlacht).

00:05:58 Dus u bent vooral geweest in de jaren '60 en '70 en vanaf de jaren '80, toen de televisie opkwam, een beetje verminderd?

Ja.

Ging u vooral in de week zelf, de werkweek, of was het meestal in het weekend dat u ging?

Nee, dat was tijdens de week ook. Omdat mijn man bij de Lijn werkte moest hij zondag ook werken. De zaterdag en het weekend moest hij ook werken. Daarmee gingen wij als hij vrijaf had naar de film.

Waren er bepaalde periodes waarin u iets meer naar de film ging? Bijvoorbeeld in de zomer of in de winter, als het een beetje kouder werd, of tijdens de schoolvakanties of zo?

(overtuigd) Altijd gelijk.

00:06:42 Hoe verplaatste u zich naar de bioscoop? Gingen jullie met de auto, te voet,...?

Met het openbaar vervoer of te voet terugkeren, af en toe was er dan geen tram meer (...). Maar daar zaten wij niet mee in, wij vertelden dan. Dat was onze uitstap.

Maar hoofdzakelijk openbaar vervoer, tram of bus?

Ja, meestal. Als we de tram nog konden nemen voor de late vertoning, als hij gedaan was kwamen we met de tram naar huis.

In die tijd, gingen de mensen naar de bioscoop in dagdagelijkse kledij of kleedden ze zich een beetje om? Kleedden de mensen zich een beetje deftig, of droegen ze dezelfde kleren van op hun werk?

Voor mij persoonlijk?

In het algemeen.

Mijn vader was een kleermaker, dus wij waren altijd proper. En als ik gekuist had, dan had ik mij wel iets mooier aangedaan.

En zag u dat ook bij de rest van het cinemapubliek?

Het is te zien in welke cinema's. Als je naar de Capitole of de Majestic ging dan was het toch wel iets meer klasse vond ik.

Dus een verschil tussen de kleinere wijkzaaltjes en de grote centrumzalen?

(overtuigd) Ja, ja! Dus als je meer naar de kanten ging van Dampoort, dan was dat toch al iets minder. Wij trokken ons niets aan van anderen, dus wij kunnen dat moeilijk zeggen.

Ik zou nu snel eventjes een cinema uit die tijd proberen doorlopen.

(vragend) Wat zeg je?

De cinema doorlopen. Het vervolg van de hele avond, hoe het bezoek verliep. Wie kocht de tickets?

Mijn man.

Heeft u vaak grote rijen gehad om het ticket te kopen? Was de film populair in die tijd? Moest men vaak aanschuiven voor tickets?

Sommige, ja ja. Maar dan konden wij bijvoorbeeld zeggen: 'We gaan 's middags gaan.' Als er dus heel veel volk stond, dat deden we dus niet graag. Mijn man wachtte niet graag. Of op voorhand kopen, dat deed hij ook (...). Ofwel gingen we 's middags, maar dat is niet zoveel gebeurd. Maar als er dan films waren waar er heel veel volk was...Ja, dat deed hij wel.

Als u wist dat er op een bepaald tijdstip veel volk ging, dan besloten jullie om naar de andere voorstelling te gaan?

Ja.

Heeft u soms ook gehad dat er buiten geluid van de films hoorbaar was? Vroeger werd dat gedaan. Was dat daar?

(twijfelend) Ja, toch niet zoveel. Maar de muziek hoorde je wel!

De filmmuziek zelf?

Ja. En de affiches, dat was ook wel mooi. Je had zo van die grote affiches hé. (...)

Als u dan aan de balie stond om uw tickets te kopen, kon u dan kiezen tussen verschillende soorten tickets? Was er bijvoorbeeld een weekendverkoop of een weekverkoop, of een bepaalde leeftijdscategorie kinderen betalen zoveel of ouderen betalen zoveel? Waren er verschillende tickets dat u kon kopen?

Ik denk dat wel. Van de kinderen toch hé?

Ja.

Ja, maar van ons weet ik dat niet.

Maar dus niet qua datum? Gewoon qua leeftijd was er een verschil?

Ja. Ah ja, het was in 't weekend misschien duurder, dat zou goed kunnen. Dat weet ik allemaal zo niet, want hij [echtgenoot] deed dat allemaal.

Was er sterke controle op de tickets?

Als je binnen ging moest je via de ouvreuses met hun programma's, en die scheurden dat dan hé.

En werd er streng gecontroleerd? Stel dat bijvoorbeeld een volwassene het gedurfd zou hebben om een ticketje aan kindertarief te kopen, zou hij door de mand gevallen zijn wanneer hij zijn ticket liet controleren?

Ik denk dat wel. Dat zouden wij nooit gedaan hebben, maar ja...

De bioscopen die u bezocht hebt, hoe zagen die er ongeveer uit? U bent blijkbaar naar heel veel bioscopen geweest...

De grote zalen waren mooi hé, zoals de Capitole, de Majestic,... Dat waren mooie zalen.

Met gordijnen voor het filmscherm?

Ja, zo gedrapeerd hé. Maar die buitenzaaltjes niet.

En waarschijnlijk had u bij de grote zalen ook verwarming, versieringen aan de muur,...?

Ja, ja, we hebben nooit kou gehad (lacht).

En de kleinere zalen? Was dat dan ook goed in orde meestal?

Wel, die stoelen soms eens, dat had je ook wel, dat je rug soms pijn deed.

U zat op gewone stoelen?

In die buitenzalen, ja. Maar in de grote zalen had je mooie zetels hé.

Heeft u voorbeelden van bepaalde bioscopen waar u nog op stoelen moest zitten? Mocht u zich toevallig enkele namen herinneren...

Gewone stoelen? Aan de Dendermondsesteenweg, daar was het nog met gewone stoelen. En in de Savoy, in de Kortedagsteeg, dat waren geloof ik ook houten stoelen.

Waren de bioscopen goed verzorgd, waren ze telkens mooi opgeruimd?

(overtuigd) Ja! *Allee*, toch die in de stad, meestal gingen wij in de stad. (...)

Was er iets te zien, als u aan het kijken was, van de projectiekamer? Was die goed zichtbaar of was die aan het oog onttrokken?

Nee, nee. Als je eens omkeek tijdens de pauze kon je... Je had het nieuws ook hé. Het nieuws begon, en de reclame dan, en dan durfden we wel eens kijken. Dat was juist zo'n gaatje waar die lichtstraal uitkwam.

Zoals nu eigenlijk.

(lacht) Dat weet ik niet. Het is nu al lang geleden dat ik nog eens geweest ben.

Maar er was wel altijd een pauze?

Ja. Maar we durfden wel, op het laatste dan, juist naar de film gaan ook. En weet je wat we ook deden? Als de film ons niet aanstond, buitengaan. (Lacht) Dat deden we ook, als hij ons niet aanstond hé. Mijn man, als het hem niet aanstond zei hij: 'Kom, we gaan naar huis.'

Kon u dan nog vragen om uw geld te krijgen?

(overtuigd) Nee, dat deden we niet!

U deed dat niet, maar was er een mogelijkheid om eventueel uw geld terug te vragen?

Ik denk dat niet. Nee, als ge binnen gaat...

De voorstelling zelf, hoe zat die in elkaar? Dus eerst had u een nieuwsbericht?

Ja.

Dan was er reclame?

Reclame, en af en toe was er nog eens een bijfilmpje, zoals ze zegden. Dat was dan eens een tekenfilmpje of een ander filmpje, en dan begon de grote film hé.

Was er in het midden van de grote film een pauze?

Ik denk dat niet, nee.

(verrast) Ah, had u daarnet niet gezegd dat er pauzes waren tussen de film?

Tussen de...euh...het nieuws, en euh... Ja maar, wacht eens. Ah nee, dat zal tussen die korte film geweest zijn. Dus die bijfilm, dat zal daartussen geweest zijn. En dan kwamen ze rond met de frisco's. Ja, zo was het.

Tussen de kleine filmpjes en de hoofdfilm...

Was er een pauze, ja. Maar dus eigenlijk de film, op het laatste denk ik, of als het een zeer lange film is. Als het een film is zoals 'Ben Hur', dat was een lange film van 3 uur, dan was er wel een pauze. Maar de gewone film was anderhalf uur en dan was er geen pauze. Maar wel tussen, *allee*, als je naar het nieuws ging, en als je dus naar die...Dan waren er altijd twee films, maar wij gingen nooit voor die bijfilm. En dan was er wel een pauze.

Die bijfilm, was dat dan een klein filmpje? Een tekenfilmpje of zo?

Ja, meestal een tekenfilmpje.

Of een documentaire?

Ja, documentaires. Mijn man zag dat ook nog wel graag, maar ik zo niet.

En als de hoofdfilm gedaan was, dan was de avond gedaan of werd er dan nog iets gedaan in de bioscoop? Kon men nog iets kopen of werd er nog iets getoond?

Wij zijn altijd naar huis gaan, nee. Je kon dan wel iets gaan drinken, veel mensen gingen dan misschien iets gaan drinken, maar dat deden wij niet, nee.

00:16:11 In die tijd, de jaren '70, eind jaren '60, wat was dan het imago van de bioscoop? Wat voor een plaats nam dat in binnen de gemeenschap? Vond men dat een rare plaats? Werd dat algemeen bezocht? Hoe keek men daar tegenaan?

(vragend) Ik weet niet wat je bedoelt.

Wel, vroeger rond de eeuwwisseling, dan waren bioscopen nog iets voor het kermisvolk en toen werd daar op neergekeken. Maar in de loop der jaren is dat een gewone plaats geweest voor iedereen. Wie weet kan u zich herinneren of daar neerbuigend over gedaan werd?

Nee.

Iedereen ging daar naartoe?

Iedereen, dat niet! Je moest voor film zijn hé...Ik zeg het, niets speciaal.

Werd er binnen de stad veel reclame gemaakt voor de bioscopen?

In de krant.

Of op de radio?

Radio...Mijn man kocht een krant en dus de *boekskes* hé. Hij kocht altijd Film en Televisie. En dat las hij altijd, en de krant. De krant en de kritieken ook in de krant. Eén keer per week had je dus een speciale krant met de kritieken in.

En op straat zelf of in de winkel, werd er dan vaak over de bioscopen gesproken?

Nee, maar op mijn man zijn werk wel. Op de Lijn wel hé. Daar kon hij soms met collega's wel eens over spreken, ja, en uitwisselen...En dus vrienden die ook graag naar de film gingen, dan kon hij daar wel over discussiëren. Ja, en affiches, affiches hingen ook nog uit.

00:17:55 En weet u nog iets van de prijs van de tickets? Hoe hoog die ongeveer was?

Goh nee...Die ticketten, daar heb ik nooit nog niet...

00:18:05 Wat voor publiek kwam er naar de bioscoop eigenlijk? Als u rondkeek voor de film begon, zag u dan gewone mensen zoals u en uw man? Waren dat verschillende soorten mensen die naar de bioscoop gingen?

(zuchtend) Ja, zoals wij zeker? En af en toe waren er jongeren, vooral de laatste jaren. Ja, jongeren dan wel.

Dus u zag eigenlijk steeds meer jongeren naar de cinema gaan?

Ja.

Dus jaren '60 meer een ouder publiek, en naarmate de jaren '70...

Ja, meer jongere mensen, ja.

Heeft u een idee waar dat aan zou kunnen liggen? Waren er meer jongerenthema's toen?

Ik denk dat niet, ik denk dat de jongeren zich daar meer in interesseren dan de ouderen. Ik denk dat wel, ja.

Misschien mochten ze meer van de ouders?

Ja, want vroeger keek ik zelf ook, ik mocht ook niet gaan hé.

00:18:58 Hoe was de sfeer eigenlijk tijdens de voorstelling? Was er veel lawaai als de film speelde? Werd er gerookt?

Soms.

Soms was er lawaai?

Ja, maar dat had mijn man niet graag (lacht).

Wanneer was er dan lawaai?

Het is te zien welke film het was.

Dus bij een spektakelfilm werd er al eens geroepen?

Ja, maar niet zo dikwijls. Nee, ik moet niet zeggen dat het zo opviel. Maar mijn man zou voortgegaan zijn hé (lacht).

Ja, maar ik heb het ook hoor, als filmfan. Dan zeg ik daar ook wel iets van. Werd er soms gerookt in de zaal?

Ik denk het niet. Je mocht niet roken!

Ah, het mocht niet?

Ah nee,nee. Dat stond daar op hé. "Verboden te roken", dat weet ik ook nog, ja. Maar mijn man rookte toch niet.

Hebben jullie soms ooit ruzies meegemaakt in de bioscoop? Een rel of zo?

(schudt het hoofd)

Het bleef altijd wel vrij kalm in de bioscoopzaal?

Ja. Wel wanneer er een paar zaten te babbelen, of zo tegen...Mijn man kon het niet verdragen dat ze met hun voeten...

Tegen de rugleuning...

Ja, dan kon hij er misschien eens iets van zeggen. Maar er is er nooit iets...Of we gingen ons verzetten. Maar dat is niet veel voorgevallen.

Dus algemeen bekeken keek men vooral naar de film?

Ja. En als het ons niet aanstond, gingen we voort (lacht). Veel kan ik niet zeggen op dat gebied. (...).

00:21:33 Een bioscoopbezoek, bij jullie was dat eigenlijk gewoon in de week. Dus daar was niet echt een speciale aangelegenheid aan verbonden? Dat was gewoon: 'Als de film goed is, dan gaan we'?

Ja.

Had uw man of u nog een andere motivatie om naar de film te gaan? Was er een soort van rebellie om naar films te gaan die eigenlijk niet mochten gezien worden in die tijd? Of was het een sociale activiteit?

Nee, juist zo...Hij zag heel graag film, en ik nu nog.

En vooral omwille van de ontspanning?

Ik denk dat wel, ja. Hoe hij gemaakt was, mooie zichten... We kwamen niet altijd overeen. Bijvoorbeeld 'Zorba de Griek', hij zag dat dus de eerste keer, we hebben die drie keer gezien, en dat vond hij een heel mooie film. Ik niet. En dan met de tweede keer te gaan, ben ik dat beter beginnen te begrijpen, ik was niet altijd mee waarschijnlijk, en dan zag ik dat ook graag. En dan zijn we nog eens geweest met ons oudste dochter en die ziet dat heel graag. (...) Mijn man keek naar alles.

Weet u soms hoe de mensen toen, in het algemeen, naar de film keken? Was dat ook gewoon voor ontspanning, of heeft u soms opgemerkt dat er echt mensen keken omwille van andere redenen, bijvoorbeeld om te rebelleren tegen de maatschappij of zo?

Daar is bij ons nooit over gesproken. Nee, bij ons toch zeker niet. Bij een andere mens...Nee, dat denk ik niet.

00:22:59 Hoe ervaart u nu de veranderingen binnen het bioscooplandschap? Het is natuurlijk al lang geleden dat u nog naar de bioscoop bent geweest...

(...)

Vroeger waren er een stuk of 20 zalen in Gent of meer waarschijnlijk, en nu zijn er eigenlijk nog maar drie grote. Decascoop, en dan nog twee andere.

Daar speelden dan meer films in hé. Het is nu omgekeerd.

Wat vindt u eigenlijk van de situatie zoals ze nu is?

Ook goed, ja.

U mist geen bioscopen in de buurt?

Nee. Moest mijn man hier nog zijn, we zouden regelmatig... We hebben dat nog gedaan, op het laatst toen hij ziek was, dat we naar de Decascoop gingen.

En de kostprijs of zo, maar daar weet u misschien niet zo veel van?

Dat weet ik niet meer. En de kleinkinderen ook niet meer, zij kunnen dat nog niet onthouden hé. Het spijt me (lacht).

00:23:59

U moet er niet aan denken. Nu zou ik het even over de politieke kant van de bioscoop willen hebben.

(verrast) Daar ga ik ook niets meer van weten.

Om een voorbeeld te geven: de Vooruit cinema, u weet die misschien zijn, aan het Zuid...

Daar zijn wij ook nog geweest. En dat waren ook houten zetels! Dat was geen aangename...

Niet echt comfortabel?

Nee. Maar dat kon ons niet...Ik zeg het, mijn man ging uitsluitend voor de film! Dat was eigenlijk een film liefhebber.

Was dat voor de rest een comfortabele zaal? Groot?

Daar zijn we nooit meer geweest.

De Vooruit was dus het gebouw van...

De socialisten.

De socialisten, en sommige mensen zeiden: 'De Vooruit, dat is een socialistische cinema. Alleen mensen die op de socialistische partij stemmen, zouden naar de Vooruit gaan.' Heeft u daar iets van ervaren?

Nee.

Of waren er andere bioscopen waarvan u denkt: 'Ah, een politieke partij is daar aan gelinkt'?

Het enigste dat ik weet was de Vooruit, maar andere cinema's weet ik niet. De Savoy in de Kortedagsteeg was meer waar ze Franse films speelden, dat weet ik ook nog.

Maar politiek?

Politiek gezien weet ik niet, de Savoy...Dat weet ik niet. Weet jij dat?

Nee.

Ah nee, maar omdat je dat nu zegt van de Vooruit, dat was juist, dat was een socialistische zaal. Maar de andere zalen: nee.

En werd er soms bij jullie over gesproken, over 'die socialistische cinema'?

Nee, nooit. Wij trokken ons dat niet aan. Ik zeg het, politiek gezien...

00:25:33

Bent u soms gedurende die jaren ooit geconfronteerd geweest met een katholieke waarschuwing voor een bepaalde film?

Mijn man, als hij een kritiek las...Ja, dat stond er wel in, in de krant, dat stond er wel bij. Dus gequoteerd, dat herinner ik me nog. Hij zei, toen de kinderen groter werden: 'Dat mag niet gezien worden.' Ja, wij zijn nogal katholiek hé.

Uw man zei dat?

Ja, ja, dat zei hij wel.

Uw man is een recensent of zo? Schreef hij over de films?

Hij schreef daar niet over, maar hij las daar heel veel over.

En dat stond dus in de tijdschriften, waar de waarschuwingen...

Ja, in de krant. Hij kocht altijd de krant en boekjes van Film en TV en hij bewaarde dat. Dat volgde hij wel, en het was ook gequoteerd volgens de leeftijd hé.

Was dat bij de kranten in het algemeen of was dat ingegeven door de katholieke partij?

Dat zou hij ook beter weten. Ja, dat kon hij wel zeggen af en toe...Het was te zien welke krant je kocht. Als je dan ook de Vooruit kocht... Hij kon dat wel vergelijken. Maar we kochten altijd de Gentenaar.

Maar hij heeft nooit acties meegemaakt van een katholieke groep voor de cinema?

Hij? Nee, nee.

Hoe stonden de school en de Kerk tegenover de cinema? Hadden zij daar problemen mee, of zagen ze daar geen graten in?

Als dat een goede film was...Ik denk dat niet. Natuurlijk, je moet naar geen films gaan...(glimlacht betekenisvol).

Als u man dan zag...Hij hield dus rekening met de kritiek die gegeven werd op bepaalde films?

(overtuigd) Ja, dat wel!

Dus dan gingen jullie niet meer naar die film kijken?

Nee. Hij kon soms eens zeggen, *allee*, naar zijn gevoel op of als hij naar de affiches ging kijken, want daar hingen toen foto's uit achter het glas. 'Ik zou toch wel eens willen gaan kijken.' En dan had hij soms dat hij zei dat de mening, de kritiek toch niet altijd klopte.

Dus jullie hielden niet altijd rekening met de kritiek?

Nee.

Maar meestal wel?

Meestal wel.

00:27:48 Om ongeveer af te ronden, gaan we het nu eventjes hebben over uw persoonlijk ervaring met films. Uw man bepaalde de filmkeuze blijkbaar. Was er een bepaald iets wat zijn keuze dreef? Waarom hij voor een bepaalde film koos?

Oorlogsfilms zag hij heel graag. Hij kon dus heel veel vertellen van de oorlog, en dat zag hij dus wel graag.

En heeft u ooit keuzes gemaakt, of heeft u altijd uw man gevolgd?

Ik heb ook euh...Zoals 'Ben Hur' bijvoorbeeld zou ik graag gezien hebben.

En op welke basis koos u de films? Was dat een bepaalde bioscoop of het type, genre?

(overtuigd) Het genre! Het genre film, ja.

U liet zich niet tegenhouden? Als er een bioscoop was met veel reclame of zo...Het was gewoon de film?

Uitsluitend de film, ja. Horror, dat zei mij niets.

00:28:38 Wat herinnert u zich nog van de films? Zijn er bepaalde films die u zich nog herinnert, die echt een indruk op u hebben nagelaten?

Ik zeg het, ik heb er al een paar genoemd hé.

‘Ben Hur’ ...

En euh... ‘Een stukje hemel’, dat was ook heel mooi.

‘Een stukje hemel’?

‘Een stukje hemel’, dat was van een doof meisje en haar leraar was Sidney Poitier, ik kan heel moeilijk namen uitspreken. Dat was een neger en die werd daar verliefd op, zogezegd, maar op het laatste... Nee, die leraar zijn broer zei: ‘Eén boom. Het zijn al die bomen en je kiest één boom’. En dat meisje was doofstom hé. *Allee*, dat heeft een indruk op ons beiden nagelaten, dat was een heel mooie film. Maar we hebben veel gezien hoor.

Maar dat was dus de film die u het meest is bijgebleven?

Ja, dat is eigenlijk een film... Er zijn er nog hé. We hebben zowel psychologische gezien als oorlogsfilms, griezelfilms. Mijn man zag graag eens een griezelfilm, daar was ik zo niet voor.

00:29:45 Dus films zoals een griezelfilm bijvoorbeeld, heeft u daar veel last gehad van filmcensuur of zo? Werden die veel gecensureerd in die tijd, de films? Bijvoorbeeld een griezelfilm of een psychologische film met een zwart kantje eraan?

Dat zou toch kunnen denk ik hoor, maar ik zelf persoonlijk weet dat zo niet. Dat zou hij ook wel weten.

U heeft zich nooit gestoord aan...?

Ah ja, dat wel, dat ik zei: ‘Dat moet er niet inkomen,’ of...

Ok, dus als er gecensureerd werd, dan had u daar weinig problemen mee?

Nee. We zijn eigenlijk ook nooit naar seksfilms geweest, dat hebben we nooit gedaan.

00:30:29 De filmervaring zelf bleef in die tijd vooral verbonden aan de bioscoop? Televisie in die tijd, nog niet?

Wel, met de jaren dan... We werden ouder, we keken dan al meer naar de televisie.

Reeds in de jaren '70 of was dat later gekomen?

Ons Anneke is van... Toen ze een jaar of 10 was, zijn we meer thuis gebleven. Ze is in '65 geboren, en tien jaar bij... '75 ja. De jaren '80 zullen we het meest thuis gekeken hebben.

Bent u dus eigenlijk, net als uw man zaliger, ook een filmfanaat?

Ik zie wel graag een film, ja. Want nu zou ik nog wel graag...ja, ik kijk nog regelmatig naar een film. (...).

Maar u houdt het vooral bij het kijken naar de film?

Ja.

U gaat dus niet bijvoorbeeld interviews lezen met bepaalde sterren, of recensies?

Nee, dat doe ik niet. Ik heb dat nooit gedaan, mijn man deed dat wel.

De films die u nu ziet bekijkt u vooral via televisie?

Ja.

Heeft u een dvd of videospeler of zo?

Ja, een dvd.

Gebruikt u die soms om films te bekijken?

Nee. Tot nu toe...Video's heb ik nog, mijn man deed dat, maar ik persoonlijk niet. Ik zeg niet dat, als ik ouder ga zijn, dat ik dat niet ga doen, maar nu ben ik nog actief in de parochie. Veel computerwerk. Met die computer, ik heb nog veel moeten leren, en daarmee is die film wel verminderd. Maar ik zie dus wel graag een film. (...)

U kijkt nu nog even graag naar films als vroeger?

(overtuigd) Ja, ja.

Maar het komt er gewoon minder van?

Ja...

00:32:40 **Dat zijn ongeveer de vragen eigenlijk. Heeft u nog het gevoel dat u nog over iets anders wil spreken? Of denkt u dat u iets heeft dat nog interessant kan zijn voor het interview of zo?**

Ik denk het niet, het meeste is gezegd. Dus de zalen weet jij ongeveer allemaal, het waren veel zalen hier in Gent hé.

En u ging dus eigenlijk overal naartoe?

Wij gingen overal naartoe, ja.

En geen speciale favoriete bioscoop of zo?

Nee.

**Waren er dan bepaalde bioscopen met een speciaal filmaanbod?
Aangezien jullie af en toe graag een griezelfilm zagen, uw man dan toch,
waren er dan bepaalde cinema's in Gent die vooral dat soort films
speelden?**

De Savoy in de Kortedagsteeg, dat waren over het algemeen altijd Franse. Daar hebben wij een paar keer met Cathérine Deneuve gezien, en een heel mooie gezien in de Savoy...Dat was 'Le Chat', 'De Kat'. Dat was ook een heel goede film. (...).

Mijn man kon dus altijd de diepte van een film uitkiemen, en daar spraken we dan over. Dat was eigenlijk zo...Met die bedoeling gingen wij naar de film. Zoals van de oorlog ook hé, die historie van vroeger, dat bewonderde hij altijd.

**Als jullie de film gezien hadden, jullie praatten er achteraf nog over,
gingen jullie dan meteen naar huis of gingen jullie achteraf eens op café of
zo?**

Nee, dat deden we niet. Maar thuis of in ons bed, dan waren we daar over bezig, en dan kon hij boekjes nemen en dan toonde hij dat. (...)

00:35:06 Hartelijk bedankt voor dit interview.

Naam INT: Jan Vervaet
Naam RES: Helena Meerschaert (1950)
Titel: JAREN 1970

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:18   **Wat zijn uw eerste herinneringen aan de bioscoop?**

Mijn eerste bioscoopervaring, als jong meisje dan?

Hoe oud was u eigenlijk toen u voor de eerste keer ging? Ik zal misschien daarmee beginnen.

Ja, ik heb daar over nagedacht. Ik denk toch ongeveer een 13 à 14 jaar. Ja, zoiets.

En wat waren de eerste herinneringen die u had?

In onze tijd, als ik het zo mag noemen, was dat eerder een afspraakje met een jongen, of in het begin misschien nog met een vriendin, maar eigenlijk wel met een jongen, ja.

Wanneer bent u eigenlijk meer naar de cinema beginnen gaan? Dus het toppunt van uw bezoek eigenlijk.

Ik moet zeggen, als jong meisje eigenlijk niet zo veel, want zakgeld was er bij ons niet bij. Als we gingen, dan was dat op invitatie van, of met misschien een beetje zakgeld dat we achterhielden. Maar...

00:01:28   **U gaf weinig geld uit?**

Weinig of geen geld eigenlijk aan de cinema.

Dat is altijd zo geweest? Toen u al wat ouder was, kon u al wat meer uitgeven, of bent u altijd vrij zuinig geweest op het cinemabezoek?

(overtuigd) Eigenlijk altijd zuinig geweest op de cinemabezoeken. Op uitnodigingen gingen we dan zo mee.

Van de jongen?

Ja, die mij meevroeg.

00:01:51   **Vanaf welke leeftijd bent u iets meer gegaan, of geregelder?**

Ik heb eigenlijk, euh...heel vroeg hoor, op zestienjarige leeftijd, mijn man...(glimlacht) In de cinema bij de film 'Help' van the Beatles zijn we samengekomen, ik weet niet in welk jaar dat was, maar ik was ongeveer 16 jaar en dan zijn we eigenlijk frequenter naar de cinema beginnen gaan.

Hoeveel keer was dat? Heeft u daar een idee van?

Dat zal dan toch wel om de 14 dagen geweest zijn, ja.

Ging u dan meestal tijdens het weekend of in de week?

In het weekend, jaja.

En op welk tijdstip? 's avonds? 's middags?

Dat was in de middag.

De matineevoorstelling?

(denkt na) Dat was op zondag ook denk ik, in de namiddag. Ja, dat was niet zo gebruikelijk, 's avonds. Dan mochten we ook niet buiten van ons ouders.

Dus vaak zondagnamiddag naar de bioscoop?

Zondagnamiddag, ja.

Ging u soms weer als het vakantie was? Ging u dan meer naar de bioscoop, of ging u minder naar de bioscoop of bleef dat hetzelfde?

(twijfelt) Dat weet ik niet zo direct. Ik denk misschien wel meer, ja.

00:03:14 Wat zijn uw beste herinneringen die u nog heeft aan de bioscoop uit die tijd?

Wat bedoelt u met herinneringen?

Dat mag van alles zijn.

Het interieur? De cinema zelf?

Wat in u opkomt, wat indruk op u gemaakt heeft. Of gewoon hartverwarmende...

Gewoon de ambiance. Ja, gewoon de ambiance en als jong meisje, je muist er eens van tussen en uw ma weet eigenlijk niet zo goed waar je zit. Ze denkt dat je naar de jeugdbeweging bent...

Zo'n beetje het geniepige?

Voilà! Ja, het geniepige.

Het ondeugende. Wat niet mag.

Ja.

00:04:00 **Wat was eigenlijk de gezinssituatie toen u vaker begon te gaan? Woonde u dan nog thuis?**

Jazeker.

En uw ouders...Had u al broers of zussen in de jaren '60?

Ja, ja.

Hoeveel? Twee broers en...

Twee broers en één zus.

Werd er binnen de familie vaak naar de cinema gegaan?

Ik denk dat mijn oudste, want wij schelen nogal veel...Er is een brug tussen mijn oudste broer en mijn zus van acht jaar, en mijn oudste broer en mijn zus gingen wel frequenter naar de cinema denk ik. En dan komen wij daar achter, ik en mijn jongste broer. Die ging wel niet naar de cinema, ofwel wist ik het niet.

En uw ouders? Hebben die u ooit meegenomen naar de cinema?

(overtuigd) Nee! Nooit zelf, nee.

Zij zijn ook nooit naar de cinema geweest?

Ik denk van wel.

Ah ja, maar in hun jonge tijd.

In hun jonge tijd, ja.

00:04:47 **Welke bioscopen bezocht u zoal?**

Er waren er in ons buurt heel wat hoor. We hadden om te beginnen de Novy, de Ganda, dat was heel vlakbij. De City, dat was dan al iets chiquer omdat dat meer naar de stad op was.

Meer een centrumzaal?

Meer centrum. Dan hadden we de Majestic in de Veldstraat, de Plaza op de Korenmarkt. Aan de Zuid hadden we dan...Nee, aan Sint-Pietersstation hadden we dan de Rex. Aan het Zuid de Capitole en de ... (denkt na) wacht hoor...De Rex, de Capitole, en de... (denkt na). Ja, daar kan ik nu niet direct opkomen.

Ja, ik ben ook aan de naam aan het denken, want een vorige respondent...Zo'n langgerekt zaaltje?

(overtuigd) Ja!

De Select!

De Select, ja! Inderdaad, ja.

Dat waren dus de bioscopen die u voornamelijk bezocht?

(knikt)

Binnen die bioscopen, was er een bepaalde bioscoop die er voor u uitstak, waar u het liefst naar toe ging?

(lacht) Ja, dat was euh...Ik denk dat dat de Majestic was, dat was zo met van die logekes, zo noemden ze dat, achteraan, en dat was dus het intiemste eigenlijk.

Ah ja.

Ja. Ik geloof niet dat er andere...Maar het meeste gingen we wel naar de Ganda en de Novy. Meer naar de Novy dan eigenlijk.

Maar zelf vond u de Majestic dan wel het leukste?

Ja, dat was zo wat chiquer.

00:06:33 Met wie ging u zo vooral naar de bioscoop? Met vriendjes?

Met een vriendje, ja.

En wie bepaalde dan welke film er gezien werd? In overleg of een bepaald iemand?

Dat was eigenlijk niet zo belangrijk. Als we maar samen naar de cinema gingen eigenlijk.

Dus gewoon samen...

Gewoon samen ergens naartoe, ja.

00:06:45 Dus de film zelf speelde niet zo'n rol?

Nee. Soms wel. Als er dan natuurlijk zo'n film uitkwam zoals, ik weet het nog goed...hoe noemde hij nu weer...'Ben Hur'! Dat was dan wel DIE film. De City! Heb ik die vernoemd daarjuist?

Ja.

Dat was in de City dat ik dat gezien had, en dat was dan eigenlijk aanschrijven tot als je binnen kon om 'Ben Hur' te zien. Ik weet nog goed dat ik op het trapje gezeten heb!

En heeft u dan nog vaak van die grotere rijen gezien in die tijd? 'Ben Hur' is wel een klassieker, een kaskraker.

'El Sid' ook wel denk ik. 'El Sid', 'Ben Hur'...(denkt na). Zo van die romantische films nog, gelijk 'Mariandel', maar ja, ik weet niet of jij daar kennis van hebt. Dat was een Duitse film met Peter Kraus en...

En wat was dat dan?

'Mariandel'. Ja, dat was een Duitse film. Dat was héél romantisch en dat was zo in Zwitserland of Duitsland opgenomen. Ik herinner mij dat nog heel goed.

En die was dus populair bij het filmpubliek?

Populair bij de jeugd die dat dan eigenlijk graag zag of in die sfeer wou komen. Ik bedoel dan: met uw vriendje daar naartoe gaan, da's in die sfeer komen.

00:08:16 **Maar u bent dus echt vooral met uw vriendje geweest? Minder met vriendinnen?**

Of in groep, met vriendinnen van de scouts. Dat wel zo, van: 'We gaan er eens op uit.'

Was het daar ook zo van: 'We willen er gewoon op uitgaan,' of werd er dan meer de film gekeken? Of was het gewoon van: 'We gaan eventjes naar de cinema'?

Ah nee! Dan was het gewoon om naar de film te gaan.

Werd er dan beslist echt welke film jullie wouden zien, of was het ook zo van...

'We gaan eens samen naar EEN film, en naar die cinema.' En wat spelen ze dan juist, goh ja...Dat stond zo nog niet in de krant en zo denk ik toch. Ik weet het niet.

00:08:52 **Bij 'El Sid' en 'Ben Hur' heeft u moeten aanschrijven, heeft u op de trapjes gezeten.**

Ja, ja!

Heeft u dat nog vaak elders gezien dan in die tijd, in de jaren '60? Dat er echt grote rijen wachtenden stonden voor bepaalde films of voor bepaalde cinemazalen?

(denkt na) 'A Clockwork Orange', maar dat is jaren daarna gebeurd hé.

De jaren '70.

Dat was in de Plaza gebeurd. Ah, dat was in de jaren '70, ja. Dat heeft mij zeer tegengestoken, maar dat was op aandringen van mijn broer, dat weet ik nog.

En daar was veel volk?

Héél veel volk! Ik vind dat een heel degoutante film.

Maar voor de rest in de jaren '60 zelf niet echt grote rijen gezien? In die zin dat ze buitensporig waren.

Zo die massafilms van toen, ja.

Zoals 'Ben Hur' eigenlijk?

Ja, ja. 'De Mantel' heb ik ook nog gezien. Zo eigenlijk een beetje die katholieke getinte films, die grote massafilms, of hoe noem je dat nu?

De blockbusters eigenlijk zo'n beetje?

Ja.

De grote producties waar er echt...

Voilà, ja.

00:10:08 **Dus katholieke produkties... Waren er bioscopen die een bepaald politiek tintje hadden? Waren er katholieke cinema's? Waren er socialistische cinema's? Waren er liberale cinema's? Waren er bioscopen waarvan de mensen dachten: 'Ja, dat is toch voor een bepaalde partij of een bepaalde strekking'?**

Daar kan ik mij niet over uitspreken. Daarover heb ik geen inzicht.

00:10:36 **De katholieken in die tijd, hoe stond de Kerk eigenlijk tegenover film en bioscoop?**

Ik moet zeggen, ik ben heel katholiek opgevoed en ik ging ook zeer vaak parochiaal, wekelijks bijna, parochiaal naar de Kring bij ons. Dat was in de...(denkt na) Reinaertstraat, dat bestaat nog. En daar werden wij flink in het oog gehouden en daar mochten wij van ons ouders wel naar toe. Dat was ook in de namiddag.

En dat waren jeugdfilms?

Dat waren allemaal jeugdfilms, ja.

Heeft u een idee hoe ze stonden tegenover de gewone films die vertoond werden? Of over de bioscoop zelf; dat ze dachten: ‘Oei, dat zijn oorden van verderf, want de jonge koppeltjes komen daar vrijen’?

Op school, ik ging bij de nonnetjes op school, en dat mocht dus niet. Ze zouden dus nooit mogen weten hebben dat ik gemengd naar de cinema ging. Ik bedoel dan: met een jongen naar de cinema.

En was dat dan meer bij bioscopen dan ergens anders? Ik kan mij voorstellen dat ze waarschijnlijk zeiden dat je nooit met jongens over de straat mocht lopen.

In het zwembad ook niet, hé! Wij mochten dus niet gemengd gaan zwemmen. Ik bedoel dan: niet gaan zwemmen, als het gemengd was in het zwembad.

Maar de bioscoop zelf associëren ze wel met koppeltjes en vrijen op de achterste rijen?

Ja, ja.

Dus ze hadden daar niet echt een goede blik op, op de bioscoop?

(overtuigd) Nee!

Heeft u daar ooit iets van gemerkt? De katholieke gemeenschap in het algemeen?

Ik geloof zelfs dat dat in ons reglement stond in de scholen. Dat stond zeker in het reglement, dat we niet mochten zwemmen als het gemengd was. Maar ik geloof zelfs dat daar in stond, van bioscopen, dat het ook verboden was om te bezoeken. Dan gingen we met een groep meisjes binnen, en een groep jongens binnen en dan...switchen.

Uitwisselen.

Uitwisselen, ja.

Dus er stond echt in het reglement dat gemengde bioscoopbezoeken verboden waren?

Ik geloof dat dat daar ook in stond. Zeker over het zwemmen, maar bioscoopbezoeken mochten ook niet.

Dus de school zelf, dat is dus eigenlijk dezelfde mening, die vonden niet dat dat kon, dat soort dingen?

(knikt)

En de gewone katholieke partijen of verenigingen? Heeft u die ooit weten protesteren tegen bepaalde films of tegen bepaalde bioscopen?

Manifestaties, optochten voor de deur om mensen te verhinderen naar een film te gaan?

Nee, dat heb ik zelf nooit meegemaakt in mijn jeugd.

Het bleef eigenlijk binnen de schoolmuren en voor de jeugd?

Ja, ja. Maar we moesten er heel voorzichtig mee zijn hoor. Ik bedoel dan: dat ze ons niet samen zagen binnengaan en zo, daar letten we wel allemaal op.

00:13:29 U zei daarnet dat u soms, bijvoorbeeld bij 'Ben Hur', op de trapjes hebt gezeten...

Ja!

Dat zou nu niet kunnen, wegens brandveiligheid. Hoe ging het er eigenlijk aan toe in die zalen?

(overtuigd) Dat zat bomvol!

Altijd bomvol?

Voor zo'n film toch. Dat is eigenlijk nog een goede souvenir, want dat zat eigenlijk bomvol. Wij zaten op de trapjes gewoon, bij het binnenkomen hé.

Dat heeft u eigenlijk bij veel films gezien?

Bij die massafilms wel.

00:14:01 Die massafilms, waar speelden die zich af? Was dat in de centrumzalen of...

Dat was in de City. Dat was in de City, dat weet ik nog heel goed. Maar de meeste waren dan toch wel... Aan de Korenmarkt, de Plaza... Dat heeft nog een andere naam gehad daarvoor hé? De Plaza... dacht ik. Ah, je had nog de Majestic in de Veldstraat ook! Daar ben ik ook nog geweest.

Dat waren vooral de cinema's die de grote films draaiden?

Ja.

Novy en Ganda, dat waren de kleinere?

Dat waren de kleinere zalen. Maar eigenlijk wel gezelliger als je iets moest wegsteken. Ik bedoel dan: als je naar de cinema wou en uw ouders mochten dat niet weten, dan gingen we naar zoiets.

In de tijd dat u ging, bent u dan voornamelijk naar cinema's uit de buurt geweest of ging u voornamelijk naar cinema's in het centrum? Welke cinema's bezocht u eigenlijk het meest?

(denkt na) De beide.

Het maakte dus niet echt uit? De afstand speelde geen rol?

Nee, want wij fietsten daar naartoe dan. Dat was dan alles met de fiets te doen.

00:15:13 Dus u verplaatste zich bijna altijd met de fiets? Geen openbaar vervoer of te voet?

Nee.

Altijd de fiets?

Altijd de fiets, ja.

00:15:21 Uiteindelijk, de reden waarom u naar de film ging was eigenlijk een sociaal aspect: gewoon samen zijn en naar de film gaan?

Ja. Of een afspraakje, of met vriendinnen samen of met vriendinnen en een groep jongens en dan uitwisselen.

De keuze van de bioscoop deed er echt niet toe?

Nee.

Als er drie van de zeven...

Als we er maar uit zijn!

00:15:49 Dus de film was niet zo belangrijk, meen ik op te maken?

Soms wel. Soms wel, ja.

Waarop werd die film dan gekozen? Was dat een genre dat jullie goed vonden of een bepaalde plaats waar ze dat soort films speelden? Wat speelde eigenlijk mee als jullie een bepaalde film wouden zien? Was dat omdat er bepaalde sterren in meespeelden?

Omdat er rond een bepaalde film veel reclame gemaakt werd.

Of de recensie, of reclame...

Ja.

Dus vooral de reclame. En die reclame, waar was dat dan? Was dat op straat? Was dat in kranten? Mond-aan-mond reclame?

(denkt na) Goh ja, wat was dat toen? Radio, dat was toen zo nog niet hé? Dat zal wel met affiches en zo geweest zijn denk ik.

En die vooral deden beslissen om naar de film te gaan?

Ja, de éne beïnvloedde dan de andere, en zo werden er afspraken gemaakt.

Dus ook mond-aan-mond reclame: 'Die film moet u echt gaan zien.'?

Ja. Of gewoon omdat we dan eens samen wilden zijn. Er eens van onder zijn of er eens van tussen zijn.

Had u een bepaald genre dat u het liefst zag?

Héél graag romantische films, ik persoonlijk dan hé.

Romantische films...ik ben eventjes aan het denken. De films zelf; naast de film, zocht u nog andere informatie? Ging u bijvoorbeeld recensies lezen of ging u interviews lezen?

(overtuigd) Nee!

Gewoon de film zelf.

Toen toch niet hé.

Later deed u dat wel?

Ik zou zeggen: mocht ik nu naar een film gaan, ik zou daar wel meer interesse in hebben.

Beschouwd u zich als een filmfan?

(overtuigd) Nee! Ik ben ook zeer selectief, qua televisie ook. Zéér selectief.

00:17:46 Kijkt u nu nog vaak naar films?

Dan kijk ik eerst in het boekje wat voor film het is. Het mag zeker geen gewelddadige film zijn, zéker niet met geweld. Er moet iets...voor mij altijd iets huishoudelijk inzitten.

Gaat u nog geregeld naar de cinema?

(overtuigd) Nee, nooit!

Dus televisie dan?

Ja, als ik naar een film kijk is het televisie.

Beschikt u over een video- of dvd-speler?

Video én dvd, mijn zoon boven, maar...

Maar daar maakt u nooit gebruik van. Huurt u soms video's?

Nooit.

Dus u kijkt eigenlijk gewoon films die op televisie komen?

Ja, en als er iets is en ik kan niet kijken, dan neem ik het wel op. Dan kijk ik wel eens op een moment waar ik er rustig naar kan kijken en niet zomaar...

00:18:36 U zegt dat u vooral met een vriendje ging of met een paar vriendinnen van de scouts...

Ja, ja.

Na de film, werd er dan nog iets extra gedaan?

(overtuigd) Nee!

Ging u dan naar een café of zo?

Nee, nee. Dat zat er niet in.

Was daar een bepaalde reden voor?

Het uur hé, het uur ook. Ja, geld ook natuurlijk, maar...

Werd er soms nog nagepraat over de films?

Eigenlijk niet, nee. We waren gewoon uitgeweest.

Dat waren de middagvoorstellingen, maar als die waren afgelopen werd er verondersteld om naar huis te gaan?

Ja, ja.

00:19:14 Werd daar streng op gecontroleerd? Ik heb dus gehoord dat de Kerk en uw school, die stonden daar vrij wantrouwig tegenover.

Ja.

De maatschappij, de mensen in de straat...

Van thuis uit ook, ja.

Hoe zagen zij eigenlijk de bioscoop? Niet per sé uw ouders. Hoe werd de bioscoop binnen de maatschappij, de gemeenschap, ervaren?

Het was niet zo evident dat een meisje van toendertijd vijftien naar de cinema ging.

Het was geen onschuldig oord van ontspanning?

Nee.

00:19:56 Als u dat soort dingen hoorde, 'eigenlijk mag ik dit niet doen,' ging u dan soms ook naar films als een soort van rebellie tegen uw ouders of tegen uw school, van: 'Ik ga toch naar de cinema!' ?

Nee.

Ok. Of voor het historische of het culturele aspect?

Ja, ja! Nee.

Gewoon voor de ontspanning en om er eens tussenuit te zijn?

Ja.

00:20:18 Het cinemapubliek zelf...Het werd toch niet 100 procent aanvaard, de bioscoop, maar alleen voor jongeren. Dus oudere mensen mochten wel gaan, of zeiden ze toch ook: 'Ja, eigenlijk zouden jullie toch niet naar de bioscoop mogen gaan'?

Ja, maar die gingen dan op een ander uur denk ik. Die gingen dan niet...Ik weet niet of er eigenlijk avondvoorstellingen waren, waarschijnlijk wel, maar die zaten dan niet 's middags in de cinema denk ik.

Maar er werd niet gezegd: 'Bioscoop is niet goed voor de mensen'? Het was gewoon voor de jeugd?

Ja.

En vooral voor de meisjes dan waarschijnlijk. Of ook voor de jongens?

Niet zo goed voor de meisjes, want sowieso als wij naar de cinema gingen dachten ons ouders: 'Ja, ze zitten in het donker, wat gebeurt daar allemaal?'. Dat was eigenlijk onze bedoeling ook.

00:21:07 Dus u ging vooral 's middags eigenlijk? Uitsluitend 's middags eigenlijk.

Ja.

Wat voor volk zat er eigenlijk in de cinema?

Allemaal jeugd.

Allemaal jeugd?

Ja, en het zat ook niet altijd vol hoor. Behalve als het van die heel speciale films waren.

Denkt u dat de cinema vooral jeugd aantrok, dus ook bij de avondvoorstellingen, of denkt u dat het wel gelijk verdeeld was over de bevolking? U denkt eigenlijk dat vooral de jeugd naar de films kwam?

(denkt na) Misschien op latere uren dan toch wel de andere leeftijdsgroepen...

Maar daar heeft u eigenlijk nooit echt weet van gehad?

Nee, daar kan ik mij niet over uitspreken.

00:21:55 Als u dan samen met de jeugd in de cinema zat, werd er veel geroepen? Werd er naar de film gekeken? Was het luidruchtig in de zaal?

Nee.

Heeft u soms een gevecht gezien?

(overtuigd) Nee, nooit!

Dus iedereen gedroeg zich uiteindelijk wel?

Ja, ik heb dat nog nooit gezien.

En dat was in alle zalen? Dus ook de wijkzalen, de centrumzalen?

Ja. Nee, ik heb dat nog nooit gezien.

Werd er gerookt in de zaal?

(overtuigd) Nee!

Mocht het?

Ik weet niet of dat mocht.

En gegeten of gedronken?

Er werd met frisco's rondgekomen!

Met frisco's?

Frisco's en wacht hoor...ijspralines was dat toen in de tijd, en dat was het.

00:22:43 Wanneer werd daar mee rondgekomen?

Tijdens de pauze.

Tijdens de pauze. En die pauze, wanneer...

Alles begon eerst met een genre documentairefilm. Nee! Het nieuws, het begon altijd met het nieuws! Denk ik. Reclame, dat was minder. Het nieuws, dan wel een reclamefilm misschien of een kortfilm... Een kortfilm.

Een kortfilm? Was het echt een kortfilm of een soort trailer? Was het zo'n voorfilmje van een film die nog in de zalen moest komen of was het echt een film op zich?

Ja, dat was het! Een voorfilmje, ja. Maar altijd het nieuws!

En dan de trailer, de voorfilmjes voor films die kwamen?

Ja. Dan was er een onderbreking en dan was het pauze.

Dus dan was er pauze? Dus nog geen reclame voor de pauze?

(twijfelt) Nee, nee. Nu weet ik niet of ze al met frisco's rondkwamen, dat weet ik niet.

00:23:00 **Ok, we zijn terug. Het verloop van de voorstelling was dus eerst een journaal, een nieuwsbericht...**

Ja, altijd.

... en daarna kwamen dan de voorfilmjes, reclames voor de andere films...

Het voorspel voor het volgende, ja.

Was er dan reclame of was er dan een pauze? Varieerde dat?

Er was een pauze, maar ik vraag me nu eigenlijk af wanneer. Misschien wel na dat voorfilmje hoor, voor het begin van de grote film. En dan kwamen ze rond met frisco's en ijspralines kan ik mij herinneren.

Drank?

Dat kan ik me eigenlijk niet herinneren, drank in die tijd. In mijn tijd toch niet. Ik denk zelfs dat blikjes toen nog niet bestonden.

Of doosjes of zo...Maar u kan zich dat niet herinneren?

Ik kan me dat niet herinneren.

Dus waarschijnlijk zal dat er niet geweest zijn?

Nee.

Vooraf frisco's en ijspralines.

Ja.

En nog ander snoepgoed? Chocolade of zo?

Nee.

Wie droeg dat rond?

Dat was zo'n dame die dan bij het binnenkomen ook de ticketjes afscheurde. Dus bij het binnenkomen, als je de cinema binnenkwam, moest je aan een loket een ticket kopen. Meestal waren dat wel dames, en dan scheurden die dat ticketje af en dat was dan diezelfde dame die tijdens de pauze rondkwam.

De persoon die het kaartje verkocht, was dat ook meestal een dame of was dat ook een heer?

Dat was meestal wel een dame aan het loket.

Dus de medewerkers die u als bezoeker zag waren eigenlijk meestal vrouwen?

Vooraf vrouwen, ja.

Wie kocht vaak de ticketjes bij jullie? Was er iemand die de ticketjes kocht?

Niet op voorhand, dat ging toen niet. *Allee*, heel in het begin ging dat niet. Dat waren de jongens die dat kochten voor ons.

De liefjes eigenlijk.

De liefjes.

En als u met de scoutsgroep ging?

Dan was dat met ons eigen spaargeld.

De prijs, herinnert u zich dat nog?

(zucht) Ik zou zeggen: 15 en 20 frank, maar dat is misschien wat te veel. Ik weet het écht niet meer.

Die 15 en 20 frank, waren dat dan verschillende tarieven of denkt u dat het ongeveer 15 à 20 frank kostte?

Waar je zat hé. Als je op het balkon zat, betaalde je meer. Als je beneden zat, dan was dat minder. Je had dan cinema's met van die *logekes*, en dat was dan nóg meer. Maar daar hebben wij nooit gezeten, omdat dat voor...

Dus bij de Majestic heeft u die loges nooit gedaan?

Eigenlijk...Eén keer kan ik mij precies herinneren, maar...(denkt na) niet zo goed meer eigenlijk. Maar dat was met speciale tarieven.

Was er in alle bioscopen een balkon aanwezig?

Ik kan mij geen enkele cinema herinneren waar er geen balkon was. Nee, overal.

Dus in de Novy en de Ganda...

... was dat overal met een balkon.

En dat was dus allemaal duurder?

Dat was allemaal duurder, het balkon.

Die tickets: waren er verschillende prijsklassen? Was er korting voor kinderen, voor ouderen? Was het echt puur de plaats die een verschil uitmaakte? Ik bedoel: als u als kind en volwassene alle twee op het balkon wou zitten, moest u dan alle twee 20 frank betalen of moest het kind minder betalen?

(twijfelt) Dat weet ik niet meer.

Heeft u weet van bepaalde alternatieven? Acties waarmee u gratis naar de cinema kon?

Nee. Ik denk niet dat dat bestond in die tijd.

U denkt vooral één prijs, met verschil voor grond en balkon?

Ja.

Dus in alle bioscopen, ik noem ze nog eventjes op, Novy, Ganda, de City, de Plaza, de Rex, de Select,...Die hadden allemaal een balkon?

De Majestic in de Veldstraat had ook een balkon hé.

Dus eigenlijk alle cinema's die ik heb opgenoemd?

Ja. Ah, er was nog een cinema in Mariakerke, maar daar ben ik maar één keer geweest en daar was maar een klein balkon denk ik. Hoe dat cinemaatje noemde, dat weet ik niet meer.

Het interieur van de zalen zelf, hoe was dat?

Dat vonden wij heel mooi, heel sjiek eigenlijk.

Was er een verschil te merken tussen de zalen in de wijken of...

(knikt) Ja, ja.

Op welke manier? Minder verzorgd?

De bekleding van de zetels en zo. De bekleding van de muren, de inkom,...

Was dat even goed bij die wijkzalen als bij de Majestic en de Plaza? Of was dat iets minder in die kleinere wijkzalen?

Dat was minder in de kleinere wijkzalen.

Waren er nog andere elementen? Waren er gordijnen voor het doek die opengingen als de film begon?

(overtuigd) Altijd met gordijnen. Ik kan mij geen enkele cinema herinneren zonder gordijnen.

En de stof van die gordijnen...

Floer, over het algemeen rode floer. Of donkerbruine floer.

En die kwaliteit was overal hetzelfde, of was dat in de wijkzalen iets minder?

Dat zal wel iets minder geweest zijn waarschijnlijk, daar durf ik mij echt niet over uitspreken.

De stoelen zelf: kon u gemakkelijk zitten?

Wel, ik denk dat wij toch nog op houten stoelen gezeten hebben hoor. Van die klapstoelen, houten stoelen. Ja, ja.

Weet u nog in welke cinema dat was?

(denkt na) Dat zullen dan weer zo meer die wijkcinema's geweest zijn. Heel in het begin dan toch.

De Novy en de Ganda?

De Novy en de Ganda. Misschien wel de City ook nog...

Hoe zat u dan in de Majestic, de Plaza of de Select? Had u dan echt zeteltjes ter beschikking?

Toch niet de fauteuils van nu, hoor.

Maar dat was wel bekleed?

Ja, iets beter. Maar toch ook nog altijd van die klappers, maar ja, dat is nu nog altijd hé.

Maar geen volledige zetels? Het waren dus meestal banken die...

...bekleed zijn, ja.

Waren er in de zalen ook versieringen aanwezig? Aan het plafond of schilderijen?

Ik herinner mij nog heel goed dat het licht zo uit gouden driehoeken, maar welke cinema dat nu was, zo gouden driehoeken en daar zat dat licht in? En grote affiches ook!

Aan de buitenkant of aan de binnenkant? Aan de buitenkant waarschijnlijk?

In de inkomhal zo. Humphrey Bogart,...die grote filmacteurs. Die hingen daar wel, grote foto's.

Waren er ook grote decoraties buiten de cinema om het volk te lokken? Waren er grote panelen opgetrokken?

Nee, maar wat er wel was, in de inkom van de cinema, daar waren dus ramen die open en toe schoven. Daar hingen ze altijd nieuwe foto's achter.

Zoals ze dat nu doen waarschijnlijk? Als u tenminste weet hoe het nu is...

Ah ja.

Dus gewoon een paneel met daarin posters en een beetje informatie.

Awel ja, daar werden dus de foto's regelmatig...en de mensen gingen eigenlijk daar naartoe, kijken hoe de foto's waren en dan...

Maar daarbuiten, bovenaan geen grote posters of affiches?

Ik kan mij dat niet herinneren.

Was er buiten muziek te horen? Om klanten te lukken, muziek van de film zelf afspelen?

Dat denk ik niet, nee. Toch nooit op gelet.

De controle van de kaartjes: die dames, controleerden zij streng? Bijvoorbeeld, ik weet niet of u zich dat nog kunt herinneren, maar bij de middagvoorstellingen...

Ja, ja, dat je niet binnenmocht.

Wanneer mocht u dan niet binnen? Als u te jong was voor de film of zo?

We gingen nooit naar films die verboden waren, dat werd eigenlijk in die zalen ook nooit vertoond. Denk ik toch niet. Er waren bepaalde cinemazalen die...

00:31:31 **Toch niet tijdens de middagvoorstelling waarschijnlijk.**

Er was op het Sint-Pietersplein een cinemazaal, de...(denkt na)...waar ze seksfilms en zo...

De Leopold?

(wijst vastberaden) Het Leopolleke, ja! Maar dat was dan ook iets waar wij nóóit naartoe gingen.

Maar wanneer mocht u dan niet binnen van die controleurs? U zei dat u soms niet binnen mocht...

Ik denk in de namiddagvoorstellingen dat iedereen binnen mocht, omdat ze dan wisten welke film er gedraaid werd.

Het 'Leopolleke' had de reputatie van sekscinema?

(overtuigd) Jaja!

Werd daar dan op gefoeterd, door de kerk en uw school? Of werd er gewoon angstvallig over gezwegen?

Dat was voor ons sowieso dat wij daar niet naartoe gingen. Ik moet zeggen: wij voelden ons daar ook niet toe aangetrokken. Er was misschien wel een groep jongeren die zich daartoe aangetrokken voelde, maar wij...

En werd daar veel over gesproken op straat? Had dat zo'n reputatie?

Ja, dat had de reputatie van een vuile cinema.

Een slechte reputatie?

(lacht) Een slechte reputatie, ja.

Vuil, in de zin van de filmpjes, of ook van...

Ah, de filmpjes hé. Ah ja!? Misschien wel...

00:32:47 **De zalen zelf, lagen die er netjes bij in de tijd dat u ging?**

Ja, eigenlijk wel.

Overall even netjes? Waren de kleine zalen evengoed verzorgd als de centrumzalen?

Dat was misschien wel iets minder. Maar niet om te zeggen...

Niet om te zeggen: 'Erg vies' ?

Nee, nee.

00:33:08 **Zijn er nog bepaalde films die u zich vandaag nog herinnerd? Die u toen gezien hebt en waarvan u denkt: 'Wow, dat blijft mij bij!' ?**

Ja, die 'Mariandel'.

Dat was met Werner Kraus?

Ik denk Peter Kraus.

Ah, Peter Kraus.

En ik denk Conny Froboess. En, maar dat was dan al veel later ... (denkt na) ... 'Doctor Zhivago', maar ja, dat was eigenlijk ook niet in die jaren hé? Ja, die is mij eigenlijk zeer... ik heb daar beelden van en ik heb hem nooit herbekeken.

Heeft u nog films uit die periode herbekeken of meestal maar één keer in de cinema?

Ja, ik ben zo. Als ik een film gezien heb, wil ik hem geen tweede keer zien.

Dus u ging nooit eens films opnieuw bekijken?

(overtuigd) Nee, nee! (denkt na) 'Help' van de Beatles, ja.

Die heeft u meer bekeken?

Eén keer daarna, ja. Dat was de film waar ik mijn man heb leren kennen, ik zal het zo zeggen. *Aller*, niet leren kennen... ik kende hem al...

Dus die heeft u later nog eens op televisie gezien of in de zalen?

Ja, op televisie.

00:34:26 **Die tijd waarin u uw man leerde kennen, hoe zat het dan met uw cinemabezoek? U ging één keer om de veertien dagen met uw vriendje of een vriendin. Ging u meer naar de cinema toen u uw man leerde kennen of minder?**

Ja, wij gingen dan toch wel eens samen naar de cinema.

Maar ook één keer om de veertien dagen? Niet langer?

(overtuigd) Nee, zeker niet!

En toen u trouwde en kinderen kreeg?

Nee, dan was het totaal gedaan.

Vanaf u kinderen kreeg, ging u niet meer naar de cinema?

Nee, want de televisie is dan in het gezin gekomen...Nee, mijn kinderen zijn alledrie graag naar de cinema gegaan.

Wat was dan de reden dat u niet meer ging? Gewoon door de opkomst van de televisie?

Ja, en die behoefte was er zo niet meer. We waren samen. Waarom doe je dat eigenlijk? Om er eens van tussen te zijn...

00:35:23

In de zalen zelf: de projectieruimte, waar de films werden afgespeeld, zag u dat eigenlijk? Hoorde u dat tijdens de film?

Ja, als je op het balkon zat, dan had je zo'n groot gat waar je dus eigenlijk die film kon horen afspelen, ja.

Had u daar last van?

Goh, wij hadden daar geen last van. Nu zullen ze daar misschien last van hebben, maar toen in de tijd niet.

Is het in die tijd soms voorgevallen dat de filmspoel in twee brak?

(overtuigd) Ja!

En hoe werd er dan gereageerd? Bleef men stil of werd men...

Goh ja, dan was het een beetje uitbundiger natuurlijk hé. Dan werd er eens gelachen.

De projectie stond achter u, in een aparte kamer?

Ja, achter mij.

Zag u de projectionist?

(overtuigd) Ja, ja! Dat gat was groot genoeg, dat herinner ik mij.

Werd er in de zalen gecontroleerd? Stond daar een wachter?

Wel, er liep altijd een vrouw rond met een zaklamp.

Altijd?

Altijd, en dat was ook dezelfde vrouw die dan met de frisco's langskwam en als ze dan een koppeltje zag die, enfin ja...als die teveel lawaai maakten, dan was het met de zaklamp in het gezicht schijnen. Die liep dus constant rond.

Die controleerde echt?

(overtuigd) Ja, ja!

Was dat in alle zalen?

Dat was in alle zalen.

Weet u of dat tijdens de avondvoorstellingen ook gedaan werd of was dat iets dat tijdens de middagvoorstelling gebeurde?

Goh, wij zijn toch ook wel naar avondvoorstellingen geweest...Dat werd toch altijd gedaan hoor, die controle.

Dus dat was écht controle? Niet enkel om bijvoorbeeld de mensen hun plaats te wijzen?

Ook! Dat mocht dan ook hé, mensen die te laat waren moesten ze de plaats wijzen en dat was dan eigenlijk een onderbreking. De film werd voortgedraaid, en ja...

Mochten jullie nog eens blijven zitten om de film opnieuw te bekijken?

Ja, dat mocht.

Dus voor één ticket...

...mocht je blijven kijken.

Was dat gedurende de volledige jaren '60, of was dat eerder iets van begin jaren '60? U heeft niets anders geweten dan dat u dat mocht blijven doen?

(denkt na) Dat zal dan wel helemaal in het begin zijn geweest, begin jaren '60...

Bij de tweede helft was dat waarschijnlijk al minder?

(denkt na) Ik kan dat niet zo goed zeggen.

Maar toen u veertien jaar was mocht het wel?

(overtuigd) Zeker!

00:38:08

Ik denk dat ik ongeveer rond ben met mijn vragen. Heeft u nog verdere opmerkingen? Iets waarvan u denkt: 'Ah, dat is misschien nog interessant om te vermelden!?' Bepaalde herinneringen?

(denkt na) Ik kan mij wel nog herinneren dat wanneer het grote films waren zoals 'Ben Hur', dat de aankondiging gebeurde door iemand die voor het gordijn kwam staan en dan aankondigde: 'Die film, die regisseur,...' Dat weet ik niet meer.

Bij de grote films?

Ja, zoals bij toneel eigenlijk.

De grote films waren eerder weggelegd voor de zalen in het centrum?

Ja, en na een hele tijd kwam dat dan in de kleine zalen.

Hadden de kleine zalen dan ook nog aparte films? Speelden zij altijd de films die al eens in de centrumzalen waren geweest? Hadden zij ook bepaalde films die niet in de centrumzalen vertoond werden?

Ja, maar dat waren dan eigenlijk...Ja, dat ging gewoonlijk van de grote zalen naar de kleine zalen. Maar die hadden andere films ook hoor. Niet zo populaire films, ik zal het zo zeggen.

Wat voor soort films? Vanalles?

Zo van die romantische...kleine producties.

00:39:44

De zalen zelf waren ook altijd goed verwarmd? Goed aangekleed? U heeft nooit te klagen gehad over een bepaalde cinemazaal?

Nee.

U heeft eigenlijk ook niet zo'n grote verschillen gemerkt tussen de cinema's onderling?

(denkt na) Nee.

De kledij zelf: hoe gingen jullie naar de cinema? Hebben jullie zich opgekleet voor jullie gingen?

Toch wel, ja.

En echt 'mooi maken' of gewoon zien dat je niet vuil was? Werden er echt mooie kleren aangedaan?

Ja, als meisje ging je je toch wel een beetje opkleden en als jongen ook wel toch, ja.

Dat was bij de rest van de cinemabezoekers ook zo?

Jeans was er nog niet bij in die tijd.

Iedereen maakte zich toch een beetje op om naar de bioscoop te gaan?

(knikt) Ja.

00:40:38 Heeft u nog verdere toevoegingen?

Je had mij gevraagd aan de telefoon of ik soms foto's had, maar dat heb ik niet.

Dat was optioneel.

Ja, want dat zou wel tof geweest zijn.

Maar we hebben al een beetje materiaal hoor. We gaan het aan iedereen vragen, we kunnen het maar proberen hé. Dan stel ik voor dat we afsluiten, ik wens u hartelijk te bedanken voor het interview.

(glimlacht) Dat is niets. Dat is graag gedaan.

00:41:57 Bedankt voor uw informatie.

Naam INT: Jan Vervaet
Naam RES: Oscar Vermeulen (1950)
Titel: JAREN 1970

TRANSCRIPTIEFICHE

00:00:17   Hoe oud was u ongeveer toen u voor de eerste keer naar de bioscoop ging?

Plus minus 8 à 9 jaar. Eind jaren '50, laat ons zeggen, rond de periode van de wereldtentoonstelling die iedereen kent. Die periode was dus de tijd dat ik naar de cinema gegaan ben.

Wat was de eerste herinnering? Wat herinnert u zich nog van die eerste ervaring in de bioscoop?

Wel, mijn eerste ervaring was dat ik met mijn moeder meestal op zondagmiddag naar een bepaalde cinema, cinema Ideal in de Wondelgemstraat in Gent, dat we daar naartoe gingen om die middagvoorstelling te bekijken. Dat waren meestal de Duitse films uit die tijd, toen waren die heel populair, Duitse komedies met redelijk bekende acteurs, waarvan u nu sommige trouwens nog leven, onder andere Conny Froboess, voor zover ik weet, leeft nog, Karlheinz Böhm leeft nog. Nu niet meer, maar dat waren toen op het ogenblik toch bekende acteurs.

Dat waren dus de eerste herinneringen?

Dat waren dus eigenlijk de eerste herinneringen, de eerste zaken die ik me tevoorschijn kan halen, eind van de jaren '50. Het waren dus eigenlijk lichte films, komedies waar we naartoe gingen.

Vooral de Duitse komedies?

Ja, ja. En eigenlijk, de vroegste herinnering die ik had was...De eerste herinnering, dat blijft eigenlijk bij één flash, en dat is dat ik rond mijn 5 jaar met mijn broer en mijn schoonzus naar cinema Normandie gegaan ben op de Antwerpse Steenweg, en dat we daar een film gezien hebben waarin dus de reizen van Odysseus beschreven werden. De scène waar ik heel sterke herinneringen aan heb, waar ik schrik had, was als Polyphemus de Cycloop zijn oog wordt uitgestoken door Odysseus. Met die paal, met die in het vuur geharde punt en dan die schreeuw van de cycloop,...Toen moest ik mij verbergen en mijn gezicht wegsteken in mijn schoonzus haar schoot uit schrik. Dat was eigenlijk de sterkste cinematografische herinnering. Ook in die tijd, want dat doek was heel groot. Het mannetje heel klein en het doek heel groot, dus uiteindelijk heel indrukwekkend.

Vanaf welke leeftijd bent u eigenlijk veel naar de bioscoop beginnen gaan?

Wel, de periode die ik daarnet beschreven heb. Eind jaren '50, in de helft van mijn lagere schooljaren. Om een datum te zeggen: rond de wereldtentoonstelling van '58, en van toen af aan meer en meer. Van eind jaren '50 tot 1963/1964 met mijn moeder dan op zondag, en daarna met mijn neef toen we samen als jonge adolescenten eens begonnen weg te gaan. Wat toen al redelijk wat was, misschien is dat nu niet meer zo buitengewoon, maar toen, als je alleen de straat op mocht was dat al iets.

En uw ouders waren daar akkoord mee?

Ja, ja, dat was familie hé. Mijn neef was uiteindelijk hun kleinkind, dat was de zoon van mijn oudste broer.

Ging u dan naar de matineevoorstellingen? Mocht u ook naar de avondvoorstellingen?

Avondvoorstellingen niet eigenlijk, dat was meestal de matinee.

En met uw moeder?

Ook meestal 's namiddags. Ik herinner mij dat de voorstelling toen, tenzij het een lange film was, meestal begonnen om drie uur. Rond vijf uur, half zes was dat dan gedaan, dan konden we naar huis en avondeten en eigenlijk was uw namiddag dan ver voorbij hé. De zondag, als je eet, daarna nog wat rondlummelt en dan te voet naar de cinema moet, ...tja, dan was je er ongeveer hé. Uw filmpje bekijken en naar huis, dan was uw namiddag eigenlijk voorbij.

00:05:24 U bent dus hoofdzakelijk met uw neef naar de cinema geweest tot u uw vrouw leerde kennen?

(denkt na)

Of bent u altijd met uw neef op stap geweest?

Ja, alhoewel ik moet zeggen dat ik vanaf mijn zestiende minder naar de cinema ben gegaan, zeker hier in Gent, omdat ik dus bij het leger gegaan ben. (...). Toen kwam ik wel in het weekend naar huis, maar dat was ook niet elk weekend, maar ook dan gingen we nog regelmatig samen op stap.

00:05:58 En voor uw legeropleiding, hoeveel keer ging u ongeveer naar de cinema?

Eén tot twee keer per week (denkt na), meestal ook maar de zondag hoor.

Meer in het weekend dus?

Meer in het weekend, in de week bijna niet. Ik kan mij zelfs niet herinneren dat ik ooit in de week naar de cinema geweest ben, ik weet zelfs niet of er voorstelling waren. Waarschijnlijk wel voor de mensen die het konden doen,

maar in ieder geval zou het bij ons nooit opgekomen zijn. We zaten ook op school hé, dus in de week kon je moeilijk...Misschien in vakantieperiodes...In vakantieperiodes durfden we ook eens gaan.

Als het vakantie was, ging u dan meer of minder naar de cinema?

Dat gebeurde wel eens dat we tussendoor ook gingen, maar om nu concreet te zeggen welke dagen...Dat zou wel gebeurd zijn, dat we ook eens tijdens de vakantie gingen.

Dus niet direct meer, maar het kon ook eens in de week gebeuren?

Ja, het kon ook eens in de week gebeuren. De mogelijkheid was er wel meer.

Maar wel één à twee keer per week? Niet opeens verhogen naar vier keer per week?

(overtuigd) Nee, nee, zeker niet. Ook vanwege de prijs, wij hadden in die jaren niet zoveel te spenderen dat we zomaar *à volonté* naar de cinema zouden kunnen gegaan zijn.

00:07:21 Heel veel geld spendeerde u niet aan de cinema?

Nee, ik heb geen concrete herinnering aan hoeveel dat kostte, hoeveel dat was in vergelijking met het gemiddelde inkomen van de mens, maar dat moet betaalbaar geweest zijn aangezien ik met mijn moeder ook op zondag ging. Als dat niet betaalbaar geweest was, wij hadden nu niet bepaald veel geld over thuis, zou dat niet gebeurd zijn. Het moet betaalbaar geweest zijn, ook voor gewone mensen, het bioscoopticket.

Naast het bioscoopticket, gaf u dan ook nog geld uit aan andere zaken, zoals bijvoorbeeld snoepgoed?

Ja, snoepgoed...Er werd daar trouwens redelijk wat gesnoepd hoor. Het was nu wel de periode dat er nagenoeg geen snacks bestonden. Wat er wel bestond in de tijd zijn frituren (...). Als er één snack was, dan was het eigenlijk het klassiek pak friet.

00:08:34 Maar u mocht daar niet mee binnen in de cinemazaal zelf?

Nee, nee.

Het was voor of na de film?

Met snoep mocht je wel binnen. Ijsjes werden uiteraard niet graag gezien, maar daar werd ook niet echt de hand in gehouden voor zover ik weet. De snoep, dat was dan de klassieke snoep: nootjes en allerhande zaken, rode caramelsaus met noten in en ook natuurlijk ook ijsjes hé. Ook toen al, de frisco's zoals men zei, dat werd toen ook al verkocht.

Dat werd daar verkocht? Snoep zelf dus ook?

Bepaalde snoep, niet alle snoep, maar bepaalde snoep werd ook verkocht tijdens de pauze. Zeker dus ijsjes, dat was tijdens de pauzes de klassieke versnapering.

Het personeel van de cinema: er waren dus snoepverkopers. Wie was er nog zoal aanwezig in die cinemazalen?

Wel, eigenlijk waren er geen specifieke snoepverkopers, dat waren eigenlijk de ouvreuses. Eén of meer ouvreuses, naar gelang de grootte van de cinema, die eigenlijk de snoep verkochten tijdens de pauze en alleen tijdens de pauze. Je kon dus niet doorlopend snoep kopen, het was niet zo dat er een winkeltje in de cinema was waar je voortdurend snoep zou kunnen kopen hebben, waar iemand vreemd aan de voorstelling iets zou kunnen kopen hebben. Het was eigenlijk meer tijdens de pauze dat ze rondkwamen met een bak, zoals je nog op de films kunt zien, zo'n houten bak met een band rond de nek met dus letterlijk voor zich die bak ijspralines, frisco's, nootjes en dergelijke toestanden.

Liep zij rond in de zaal, of moesten de bezoekers naar haar komen?

Nee, meestal was het zo dat de ouvreuse zich aan de eerste rij tegen het doek stelde. Dat was ook wel eens op een andere plaats: in het midden, op het gangpad,... Veel cinemazalen, vooral dan de iets grotere, hadden ook in het midden een gangpad hé. Je had dus gangpaden links en rechts, maar bij de kleintjes was dat dan meestal beperkt tot links en rechts, maar de iets grotere hadden in het midden ook nog een rij. Zoals je nu trouwens nog kunt zien in de Capitole: daar is in het midden ook nog een gangpad. Dus zij kon dan in het midden gaan staan, bijna letterlijk in het midden van de zalen, maar meestal, in mijn herinneringen, was het wel vooraan dat ze stond. Iedereen ging dan rustig, het was ook niet zo dat er een stormloop was, daar naartoe. Je kon soms een beetje wachten eer het aan u was, maar...

De projectionist, was die goed zichtbaar in de zalen?

Nee, die kreeg je eigenlijk nooit te zien.

Was dat goed hoorbaar, de filmspoelen die werden afgespeeld?

Nee, op zich hoorde je het geluid uit de cabine niet. Je zag het licht dat uit de projector kwam, maar het geluid vanuit de projectiekamer kon je eigenlijk niet horen.

Dus dat viel eigenlijk niet zo op tijdens de voorstelling?

Nee, toch niet in de periode dat ik ben geweest. De projector was al in een aparte kamer, waarschijnlijk achter glas, de projectiekamer was buiten de zaal. De zaal was er zelf van afgesloten, dus bij mijn weten kon je daar geen geluid van horen.

Hoe zat het met de versieringen in de zaal?

De éne zaal was ook al wat mooier dan de andere, maar meestal toch vrij fatsoenlijk ingericht.

De centrumzalen waren waarschijnlijk iets mooier ingericht dan de wijkzalen?

De centrumzalen waren in dat opzicht wel chiquer dan de wijkzalen die dan weer meer bedoeld waren voor de volksmensen zoals veel wijkbewoners. Dat was eigenlijk meer voor de speciale films.

De kledijcode: was er een verschil te merken tussen de wijkzalen en de centrumzalen? Hoe kleedden de mensen zich wanneer ze naar de cinema gingen?

Door het feit dat ik in de beginjaren praktisch uitsluitend naar wijkzalen ging kan ik natuurlijk moeilijk vergelijkingen trekken voor die jaren. Maar het was dus wel zo, hoe meer je naar centrumzalen ging, toen ik een flinke tiener was en zelfs al bij het leger zat, toen gingen we ook meer naar centrumzalen. Toen begonnen er ook meer grote producties op de komen. Daar waren de mensen redelijk fatsoenlijk gekleed, niet specifiek opgekleed zoals je naar de opera zou gaan, maar toch...

Dagelijkse kledij, maar verzorgd? Geen gescheurde broeken of zo?

Nee, nee, meer verzorgde kledij. In de wijkzalen had je meer ontspannen kledij, al moet ik zeggen dat je iemand die vuil gekleed was, zonder consideratie voor de medemens, toch niet veel vond. In de zomer kon je natuurlijk in je jeans, je bloesje en je t-shirt rondlopen, dat was ook geen probleem, maar ik bedoel dus echt...

Een basisverzorging?

Een basisverzorging, ja. Maar niet echt formeel, er werden ook geen vereisten gesteld door de uitbaters van de zalen.

Ook niet in de chiquere zalen, zoals de Capitole of de Majestic?

Nee, voor zover ik weet niet, maar je was toch gekleed op een normale manier.

00:15:03 Toen u naar de cinema ging, had u daarnaast dan nog andere activiteiten om u te ontspannen? Jeugdbeweging? Muziek? Bepaalde andere activiteiten?

Ja, in mijn geval was dat, er zullen allicht ook verenigingen geweest zijn voor mensen die muziek speelden maar bij mij was dat niet zo, een jeugdbeweging. De scouts.

Welke periode ongeveer?

Dat was in de periode tussen 1960 en 1965. Plus minus tussen mijn tiende en vijftiende.

Toen u later uw vrouw leerde kennen, ging u dan vaak gaan dansen of zo?

Jaja, ik heb mijn vrouw leren kennen in een dancing.

U ging dus ook geregeld naar dancings?

Ik ging geregeld naar dancings. Eens ik bij het leger zat, en in de weekends naar huis kwam, want dat was uiteraard alleen in het weekend dat we vrij hadden (...).

00:15:28 **Toen u meer naar de bioscoop ging, ging u vooral alleen met uw neef en uw vrouw. U ging niet vaak weg met familie of andere vrienden?**

(overtuigd) Nee, in mijn geval niet. Er waren waarschijnlijk wel andere mensen die dat deden, maar in mijn geval was dat niet zo. Dat was uitsluitend met mijn neef, voor ik mijn vrouw kende, en daarna met mijn vrouw.

Uw familie zelf, uw vader, moeder, broer en zus, gingen die ook vaak naar de cinema?

Nee. Mijn moeder ging dan ook niet meer of uitzonderlijk naar de cinema. Mijn vader voor zover ik weet nooit. Mijn broer en zijn vrouw ook niet denk ik.

00:17:12 **Op het moment dat u vaak naar de cinema begon te gaan, waar woonde u dan in het Gentse?**

Ik woonde dan op de Nieuwe Vaart, dat was tussen de Wondelgemstraat en de Muide. Het stuk kanaal eigenlijk, dat naar de haven leidt.

Ging u dan in dezelfde buurt naar de bioscoop of ging u soms ook ergens anders?

Ja, daar onmiddellijk in de buurt zelf was er niets uiteraard, maar op loopafstand waren er verschillende zalen. Wij konden dus ofwel de richting uit naar de Wondelgemstraat. Wondelgemstraat, Rijkhovelaan,...

Dat was dus de Ideal?

In de Wondelgemstraat was er cinema Ideal. In de Rijkhovelaan had je cinema Cameo. Op het Van Beverenplein, wat daar ook niet ver vandaan was, had je dan de Forum.

Dat waren allemaal wijkzalen?

Dat waren allemaal wijkzalen en op de Muide zelf had je er geen voor zover ik weet. Maar wel in de Sint-Salvatorstraat, daar had je als ik me niet vergis de

Nord [Nord II]. Zo zijn er ook twee zalen geweest, want ik denk dat er ook één was in de Noordstraat en dat was dezelfde eigenaar die twee zalen had. En de éne heette Nord I, de andere heette Nord II. Dat is dan van naam veranderd, maar hoe dan ook waren dat twee zalen van dezelfde eigenaar op dat ogenblik.

00:18:49 Die bioscopen bezocht u altijd te voet?

Ja, dat eigenlijk te voet. We gingen ook wel eens verder dan dat, bijvoorbeeld de Bevrijdingslaan, de Blazoenstraat,...waar er ook cinema's waren. Maar eigenlijk, voor zover het mogelijk was, als er films speelden in die zalen, ging ik bij voorkeur daar naartoe, omdat het makkelijker bereikbaar was.

Op latere leeftijd ook, of ging u dan meer met het openbaar vervoer de grotere zalen opzoeken? Of bent u altijd van het principe geweest: 'liefst zo dicht mogelijk'?

Nee, nee, absoluut niet. Op het moment dat we wat meer onafhankelijker werden of alleen op straat mochten lopen namen wij ook de tram of de bus.

Dus vanaf u meer met uw neef begon te gaan?

Ja. Zelfs dat was ook al weer...Wij deden heel veel te voet, het was allemaal te doen.

00:19:49 Had u een favoriete bioscoop?

(denkt na) Een favoriete bioscoop? *Bwa*, nee, ik zou dat eigenlijk niet zeggen. Uiteraard, favorieten...Wij gingen heel veel naar zalen zoals de Cameo, Forum en Ideal, omdat die dichtbij waren. Maar favorieten...Zeker in de latere jaren bepaalden we onze cinema aan de hand van welke films er gespeeld werden.

00:20:15 De films, werden die gekozen op basis van de film zelf of de bioscoop waarin hij draaide?

Op basis van wat er gedraaid werd eigenlijk. De reputatie, hetgeen er van verteld werd, wat je ervan verwachtte, waarover het ging,... Wij bekeken nogal veel Westerns en historische films, dat was toen heel populair. Uiteraard ging ik daar dan naartoe hé.

De bioscoop zelf is geen doorslaggevende factor geweest?

(schudt het hoofd)

00:21:05 De keuze van de film werd bepaald door de film zelf. Was er nog iets dat meespeelde in de filmkeuze? Op basis van wat bepaalde u welke film u wilde zien?

Wel, eigenlijk waren het dus twee zaken. Er waren redelijk veel aanplakbiljetten op verschillende plaatsen in de stad. In de buurt had je reclamepanelen waarop affiches naast elkaar stonden waarop de films werden aangekondigd. En ook uiteraard de mond-aan-mond reclame. Het waren die

twee zaken die het voornaamste waren, gewoon van horen zeggen hé: op school, van vriendjes, van volwassenen, van burens,...die erover spraken. In de krant waren enkele bladzijden gewijd aan het programma van de cinemazalen, wat waar speelde op welke moment. De kleine zalen werden onder elkaar vermeld en de grote zalen hadden dus ook nog een afbeelding erbij, allemaal in de krant.

In de kranten zelf, las u dan ook de recensies en de interviews?

Nee. Ik las die niet en ik weet niet of er in die tijd veel recensies waren in de gewone kranten, de kranten die meer populair waren. Bestond de Standaard al? Ik weet dat niet, het Laatste Nieuws kwam bij ons altijd binnen en daarin voor zover ik weet niet, maar het kan zijn dat daar korte zaken in voorkwamen die ik in ieder geval niet las.

En de sterren die meespeelden in de film?

Ah ja, dat speelde ook wel een rol natuurlijk. In die jaren, eind jaren '50, begin jaren' 60, was bij de historische films die wij graag zagen Charlton Heston dé ster op dat ogenblik. Er waren er nog hoor: Stephen Boyd, die trouwens ook in 'Ben Hur' meespeelde. Er waren zo enkele bekende sterren die... Trouwens, James Dean: die heeft een heel korte carrière gehad, maar die heb ik ook zien spelen, dat was iemand van ons generatie.

Bepaalde dat ook bij u de keuze van films? Was het soms belangrijk om te weten welke sterren er meespeelden?

Ja, toch wel. In die zin, niet dat we niet naar de film zouden gekeken hebben als...Zo hebben we ook acteurs leren kennen die we ervoor niet kenden uiteraard, maar natuurlijk: als er een film werd gespeeld waar, ik zeg zo maar iets, Charlton Heston in meespeelde, dan was dat bijna een garantie dat het goed zou zijn. Je keek daar wel naar.

In jullie tijd was het dus een soort synoniem voor 'kwaliteit' als er grote namen meededen?

(overtuigd) Ja! Als je er later over leest, dan is dat een studiomodel: die mensen werden geëngageerd bij bepaalde studio's en die speelden in bepaalde producties mee. Ik zeg niet dat dat altijd dé garantie was voor de cinefiele top, maar in ieder geval stond het wel garant voor gestroomlijnde producties die af waren en voldeden aan de criteria voor kwaliteit.

Had u een favoriet genre?

Avontuur, westerns, historische films. Vooral historische films zag ik heel graag, ook mijn neef trouwens, wij zijn daar altijd gek op geweest. Geschiedenis heeft trouwens altijd mijn interesse weggedragen (...).

Maar bepaalde genres die u niet lagen, ik zeg zo maar iets, romantische komedies: daar ging u dan niet naar gaan kijken?

Toen ik met mijn moeder naar de cinema ging, maakte zij uiteraard meer de keuze en dat waren dan vaak die films. Die waren erg populair in die tijd, die Duitse romantische, lichte komedies. Maar toen ik met mijn neef ging was het eigenlijk meer het jongensachtige, het avontuurlijke. Toen zouden wij niet naar 'meisjesfilms' gaan kijken zijn, zo weinig mogelijk liefst. Geen kleffe zoenfilms, maar liever steek, slag en...(lacht).

Besloten jullie dan gezamenlijk naar welke film jullie gingen kijken, of besliste u voor hem of hij voor u?

Samen, denk ik. Ik heb daar geen concrete herinneringen aan dat we daar ooit ruzie over zouden gemaakt hebben, dat deden we niet, we beslisten eigenlijk samen, beperkt door het feit "wat speelde waar?". Er was een keuze te maken tussen enkele cinema's. Het was ook niet zo dat we naar andere steden zouden gegaan zijn, we bleven beperkt tot onze omgeving.

00:26:45 Toen u met uw vrouw, uw moeder of uw neef ging, die drie verschillen situaties: was er dan ook een verschil van de bioscoop waar u naartoe ging? Ging u dan naar andere bioscopen of ging u naar dezelfde bioscopen met de drie verschillende mensen?

Toen ik met mijn moeder ging was het meestal in die cinema in de Wondelgemstraat, de Ideal, waar meestal die Duitse romantische komedies gespeeld werden.

Toen ik met mijn neef ging was het ook soms daar omdat die niet uitsluitend die films speelden, maar dan gingen we ook naar de andere wijkzalen zoals Cameo en Forum, maar ook bijvoorbeeld naar de Bevrijdingslaan, de Ganda of de Blazoenstraat, naar de Novi. En zelfs ook nog naar het centrum, naar de Century op het Wilsonplein of de Select.

Toen ik met mijn vrouw naar de cinema begon te gaan, was het meestal de centrumzalen.

00:27:52 Gedurende die evolutie, eerst naar de bioscoop gaan met uw moeder en dan met uw neef en uw vrouw, bent u dan altijd 1 à 2 keer in de week blijven kijken? Is dat bioscoopbezoek dan vermeerderd of verminderd?

Wel, toen ik met mijn vrouw ging kijken was ik natuurlijk beperkt door het beroepsleven en beperkte zich dat meestal tot de zaterdagavond. Toen werd het dus meestal wel verschoven van de matineevoorstelling naar meer avondvoorstellingen. Toen ik met mijn vrouw ging, waren het meestal zaterdagavondvoorstellingen.

Maar wel nog altijd evenveel kijken, maar op een ander tijdstip?

Ja, maar op een ander tijdstip. Het was meestal één keer in de week, bijvoorbeeld de zaterdagavond, dat was zo'n beetje de uitgaansavond, dan was het meestal toen. In de beginperiodes van de jaren '70, ik spreek dan wel van de helft van de jaren '70 want ik ben getrouwd in '72, en in het begin van de jaren '80 toen de Decascoop opkwam gingen we dan naar Decascoop.

00:29:08

U heeft veel ervaring bij verschillende zalen: ziet u bepaalde verschillen tussen centrumzalen en wijkzalen? U heeft daarnet gezegd dat wijkzalen meer voor het gewone volk was; had u daarnaast nog andere punten waarvan u dacht dat ze verschilden? Kwamen de grotere films in de centrumzalen bijvoorbeeld...

Ja, voor zover mijn herinnering strekt werden in de centrumzalen toch de grotere producties gespeeld. De zalen zelf waren ook meestal mooiere zalen, soms ook groter, alhoewel dat relatief is. Bijvoorbeeld de Select die aan het Wilsonplein was, dat was niet echt een grote zaal: het was een smalle zaal, wel diep doorlopend, maar eigenlijk een smalle zaal en of die meer zetels had dan de Forum, dat betwijfel ik. Ik denk het niet zelfs.

Maar bijvoorbeeld Capitole, Century en Majestic, dat waren grote zalen voor die tijd. Die waren ook veel mooier ingericht, bijvoorbeeld fluwelen zetels en dergelijke toestanden.

De zetels, was daar...

Je had dan van die lopers in het midden.

Hoe zat het dan bij de wijkzalen? Zat u ook op fluweel of waren dat houten banken?

Houten banken op zich kan ik me niet concreet herinneren welke zalen enkel puur houten banken hadden, maar er waren er toch met klapstoeltjes die maar gedeeltelijk bekleed waren. Weliswaar de zitting en de rugleuning met een soort kussen in de stof, maar eigenlijk bleven het stoeltjes die bekleed waren, terwijl je in zalen als de Capitole, zeker op het balkon, eigenlijk zetels had. Een soort van clubzetel waar je veel aangener in zat.

Waren de centrumzalen duurder dan de wijkzalen?

Voor zover ik weet, dat scheelde misschien niets, maar veel zal dat niet gescheeld hebben. Ik kan me geen concrete prijzen meer herinneren.

Geen grote verschillen?

Nee.

Dus de mensen moesten het, los van de afstand, in principe niet laten om eens naar de centrumzalen te gaan?

(overtuigd) Nee, nee, absoluut niet. Ik denk niet dat daar verschil tussen was.

U zei daarnet dat de zalen luxueuzer waren in het centrum. Werden ze ook beter onderhouden? Werden de papiertjes van de snoep daar beter opgeruimd? Werd er meer gepoetst?

Nee, voor zover ik weet waren die zalen voor zover ik weet bij aanvang, zeker bij de eerste voorstelling van de dag, meestal erg proper. Er werd

waarschijnlijk gestofzuigd, bekens opgeruimd, ... Die waren eigenlijk allemaal proper. De ene cinema was natuurlijk al wat ouder dan de andere, sommigen konden misschien wel een opknappbeurt gebruiken, maar verwaarloosde of vuile zalen heb ik nooit meegemaakt.

Ok, dus het was de ouderdom, de avondse sfeer die...

Ja, en op het ogenblik dat er dan vernieuwd werd in die cinema, dan was dat op dat ogenblik weer de modernste zaal.

00:33:02 Wat kan u zich herinneren van de versiering? Waren er motiefjes aan het plafond? Waren er gordijnen voor de schermen?

Gordijnen voor de schermen hadden ze allemaal, hé.

Allemaal?

Allemaal. Voor Capitale weet ik zeker dat er een gordijn was zoals in het theater. Maar ook de anderen, het doek bleef niet uitsluitend een wit filmdoek, er kwam altijd een soort gordijn voor. In sommige gevallen een duurder gordijn, maar het doek ging altijd dicht op het einde van de voorstelling en ook zelfs tijdens de grote pauzes ging dat toe.

De pauzes, wanneer werden die gehouden? U ging binnen in de cinema; hoe verloop het programma eigenlijk? Was dat zoals nu, na de reclame meteen de film, of waren er nog andere zaken?

Meestal begon in die jaren de film altijd met actualiteit, zoals je nu televisienieuws hebt maar dan geconcentreerd tot de actualiteiten van de week of van de laatste tijd. Die werden dan gepresenteerd als een vorm van wereldnieuws.

Duurden die overal even lang? Was dat overal hetzelfde type actualiteitenfilm?

Ja, dat was Belgavox denk ik.

Als die afgelopen waren, werd er dan overgegaan tot de film, of was er eerst pauze of reclame?

Meestal was er, voor zover ik weet, voor de film een pauze. Eerst had je in vele gevallen die actualiteit en dan wat reclame. Maar de reclame was beperkt, voor zover ik weet was dat meestal over zaken zoals snoep en meubelzaken. Meer lokale reclame ook.

Bij de wijkzalen werd er soms echt door de lokale handelaars reclame gemaakt?

Ja, van het Gentse dan, niet van de wijk alleen. Het was wel een beetje gestandaardiseerd, maar van de omgeving van Gent bedoel ik. Niet die grote internationale reclames, behalve toen ook al grote reclames van Coca Cola. Die

hadden toen al die massareclame's waarbij je een hele hoop jonge mensen bijeen zag om het bevel te geven: 'Koop Coca Cola.'

Maar dat was de enige uitzondering op allemaal lokale reclame?

Ja, eigenlijk wel. Voor de rest was dat uiteindelijk voor zaken die in de omgeving van Gent van toepassing waren.

Na de reclame, werden er dan ook nog trailers vertoond?

Voorfilms werden er vertoond. Dat was meestal na de pauze zelfs of voor de pauze, naargelang de film zelf geprogrammeerd werd. Maar het was dus meestal zo: actualiteiten, reclame en dan voor de film eigenlijk de voorfilm. Dat waren dan die trailers die vertoond werden, meestal voor wat de volgende week geprogrammeerd ging worden. Wat je nu soms ook op dvd kunt tegenkomen, dat je eens een voorfilm hebt.

Werd de hoofdfilm zelf soms onderbroken voor een pauze?

Bij lange films wel.

Type 'Ben Hur'?

Ja, ja, daar zeker! Ook films van, ik kan nu niets concreet zeggen, meer dan twee uur en een half, dan werd er wel eens onderbroken, waarschijnlijk omwille van de lengte van de rollen. Maar een gewone standaardfilm rond de 90 minuten werd meestal niet onderbroken, die liep door. In een bepaalde periode begonnen ze vanwege het teruglopende bioscoopbezoek meerdere films voor uw ticket...Dan kon je dus naar twee films gaan kijken.

Maar dat was wel later?

Dat was wel later, op het einde van de jaren '50 was dat nog niet. Maar op een bepaald ogenblik, vermoedelijk door de opkomst van de televisie, toen het bioscoopbezoek begon terug te lopen dachten de bioscoopeigenaars toch mensen te lokken door onder andere meer te geven voor uw geld.

Dan kon je bijvoorbeeld twee hoofdfilms voor de prijs van één bekijken?

Ja, absoluut.

Probeerden ze mensen op straat nog met andere middelen te lokken? Was er bijvoorbeeld bij het voorbijgaan geluid van de film te horen op straat?

Je kon dat uiteraard wel horen op straat, maar het was meestal zo dat in de hal tegen de kassa één of meerdere luidsprekers waren opgesteld of gehangen. 'Opgesteld' mag ik niet zeggen, ze stonden niet op de grond, dat was het type kermisluidsprekers. Luidsprekers die dus synchroon liepen met het geluid van de film, zodat je dus als voorbijganger kon horen wat er op dat ogenblik werd gespeeld.

Het waren dus echt geluidsfragmenten uit de film zelf?

Ja, het liep mee met de film.

00:40:42 Heeft u een idee welk imago aan de bioscoop werd toegekend binnen de maatschappij? In Gent zelf, hoe werd de bioscoop eigenlijk ervaren?

Wel, ik kan natuurlijk niet spreken voor de volwassenen van die tijd, die misschien naar producties gingen die meer kunstgericht waren, voor zover die er waren, maar voor de mensen denk ik dat dat gewoon een kwestie was van ontspannen. Eén van de ontspanningsmogelijkheden, die in die tijd toch beperkter waren dan nu. Nu heb je eigenlijk veel mogelijkheden, maar toen had je buiten film en theater eigenlijk niet veel. Zomaar eventjes weggaan was in die tijd niet evident. Als je in het weekend weg wou gaan, nu neem je je auto en je bent vertrokken, maar in die tijd hadden niet zoveel mensen een auto, zeker niet bij de mensen in het gewone werkmilieu. Er waren wel mensen met een auto, iedereen had uiteraard een verschillende situatie, maar toch veel minder, dus de mensen waren meer gebonden aan hun stad en hun omgeving in hun vrije tijd. Film was dus eigenlijk vrij belangrijk.

Werd het ook gelinkt aan de duistere kantjes: vrijende koppeltjes op de achterste rijen,... ? Werd dat er vaak aan gelinkt?

Oh, het is wel een feit dat in veel cinema's door de oudere adolescenten, dat de achterste banken toch heel wat vrijende koppeltjes bevatten. Daar moet je niet aan twifelen, dat was zo.

Maar dat heeft niet echt meegespeeld in het imago? Het imago was gewoon: een goede plek om te ontspannen?

Ja, absoluut. Waar iedereen ongeacht wie hij was naartoe kon gaan. Wie een filmpje wou zien of wie met zijn lief op de achterste rij wilde bezig zijn (grinnikt)...Er gingen heel veel mensen naar de cinema.

Dat is ook het beeld dat u eigenlijk van de bioscoop had?

Dat was eigenlijk toch zeker de indruk die ik had.

00:42:57 Ging u naast de ontspanning soms ook naar de film als een vorm van sociale rebellie? Een interessante vreemde film die een beetje tegen de schenen schopte: ging u daar soms naartoe om eens te kijken wat het is, om een beetje tegendraads te doen tegen de maatschappij?

Niet bepaald, niet bepaald. Toch niet in mijn geval, zeker niet als kind en jonge adolescent kwam dat eigenlijk niet vaak te pas. Die rebellie tegen de maatschappij, dat was niet zo...Ja, natuurlijk later, in de tweede helft van de jaren '60, de Viëtnamperiode, dan waren ook de films daar naartoe gericht hé. Dan gingen wij uiteraard meer naar films die die onderwerpen aanraakten, die wouden we dan ook zien op dat ogenblik.

Ging u soms ook naar de films omwille van het culturele of het kunstzinnige aspect?

Ja, later wel. Zeker in de periode dat de Franse film hier meer en meer populair was. Franse films, bepaalde Italiaanse films,... Ik herinner me 'Satyricon' van Fellini die speelde in de zaal Savoy in de Kortedagsteeg, en ook Franse films die we zagen. We zagen die heel graag, ik en mijn neef, omdat die toch speciaal waren. Of dat nu *policiers* waren of anderen, die werden toch op een bepaalde manier gemaakt.

Maar vooral omwille van de ontspanning?

Vooral omwille van de ontspanning, maar ook omdat ze een beetje speciaal waren vergeleken met anderen. Dat heeft zo toch zijn periodes gehad hé, de periodes van de westerns en de grote producties. Dan waren die voorbij, half jaren '60 waren die grote producties eigenlijk voorbij. Dat kan je nu trouwens nog zien, als je dvd's bekijkt van 'Ben Hur', 'El Sid', 'The Fall of Rome',...Die zijn allemaal in dezelfde periode gemaakt, op een tijd van zes à zeven jaar en dan was die periode weer voorbij, ook van de grote westerns. Dan zijn meer de Franse films, de Nouvelle Vague en dat soort films, populair geworden. Zij werden dan ook door iedereen bekeken omdat dat min of meer het aanbod was.

00:45:32 Waren er bepaalde bioscopen die zich meer op een bepaald genre toespitsten?

Wel, om er één te noemen die ik zeker weet: de Savoy in de Kortedagsteeg speelde toch meer de 'betere film'.

Europeser?

Ja, en ook een beetje meer intellectueel gericht. Niet zo zeer voor de mensen die zich met een zak snoep twee uurtjes wilden ontspannen zonder aan iets te denken, maar dus echt films waar dus ook eventjes moet bij nagedacht worden. Ook vreemde films hé, ik weet dat ik nog als zwart-witfilm 'Repulsion' gezien heb...(denkt na) met wie was dat alweer...Deneuve...Een heel rare film, toch zelfs redelijk griezelige...

De titel komt mij bekend voor. Is dat niet van Alfred Hitchcock?

Nee...(denkt na)...Nee, van Polanski. De debuutfilm van Polanski, een heel rare film over twee zussen. Ik herinner er mij niet teveel meer van: zwart-wit en heel vreemd. Zo waren er nog anderen, er is een periode geweest waarin er heel wat griezelige films gemaakt werden. Dat waren wel Amerikaanse, met Bette Davis...(denkt na)...een heel vreemd mens... Hitchcock uiteraard, 'Pyscho'! Die is trouwens van '60 hé?

Ja.

'Pyscho' was een film die een enorme indruk heeft nagelaten op iedereen die er naar ging kijken. Nu kan je dat moeilijk voorstellen, maar mijn zus was

zeventien jaar ouder dan mij, dus in '60, als de film afgespeeld werd, was ik 11 en zij was dan 28, dus een volwassen vrouw. Zij kon er schijnbaar tegen, ik heb hem later pas op televisie gezien, maar ze heeft me verteld dat er dus mensen waren die letterlijk ongemakkelijk werden tijdens de film. Die moesten dus buiten omdat ze er niet tegen konden vanwege die douchescène. Die gruwelijke scène waarin die naakte vrouw, Janet Leigh, wordt afgeslacht in die douche door die schaduw met dat groot mes: toen was dat verschrikkelijk, ongezien! Die brutale moord met dat afschuwelijke "IE! IE! IE!" (bootst muziek na en maakt steekbewegingen), die soundtrack van Bernard Herrmann die dan model stond voor latere films. Toen waren de soundtracks nogal zangerig en muzikaal, maar dat was de eerste waarbij geluidseffecten bewust werden gebruikt om de gruwelijkheid van die scènes te benadrukken. Het is nu moeilijk voor te stellen dat mensen nog ergens ongemakkelijk van worden tijdens die film, als je ziet wat ze nu allemaal durven presenteren, zelfs voor kinderen... Maar toen werden mensen werkelijk nog gechoqueerd door bepaalde scènes.

00:49:13 **Voor zo'n film, werd er dan bij de bioscopen extra promotie gemaakt? Waren er dan bepaalde acties of grote affiches die werden uitgehangen? Zijn er echt blockbusters geweest waar ze veel reclame voor maakten?**

(twijfelt) Ik denk niet dat er daar speciaal meer voor gedaan werd, aangezien die niet meteen speelden in wijkzalen, of pas in een later stadium als ze de grote zalen al voorbij waren. Meestal waren er bij de cinema's, zoals je nu in de meeste Amerikaanse films nog kunt zien, boven de ingang grote tot zeer grote afbeeldingen van de film geschilderd door een soort kunstenaars.

Dat was dus vooral bij de centrumzalen en de grotere films?

Ja, bij de grote. Zalen zoals Cameo of Ideal hadden dus geen geschilderde reclame of aankondigingen boven de filmzaal, maar de grote zalen hadden dat wel: panelen die geschilderd werden en de titel op een soort aankondigingsbord buiten. Dat wel, en ook in de krant waren er, zoals ik al zei, bij de grote zalen soms ook afbeeldingen terwijl de kleine zalen gewoon onder elkaar vermeld werden, en het waren er nogal wat, gewoon met de titel van de film en het uur van de vertoning. Een soort programma eigenlijk. Iedere cinema, waarschijnlijk de Decascoop nu nog, had dus zijn eigen programma's die verkocht of uitgedeeld werden aan de ingang in de zaal door de ouvreeses.

Werd het vaak verkocht of kon u het meestal gewoon meenemen?

Ik denk dat er normaal voor het programma iets gevraagd werd, maar hoeveel het was in die jaren... Het was ook niet dat het onbetaalbaar was of zo.

00:51:22 **U had het daarnet over 'Psycho' die nogal een indruk heeft nagelaten bij veel mensen. Wat zijn uit die periode de films die u het meest zijn bijgebleven? Films waar u echt nog sterke herinneringen aan heeft?**

Uit die periode? De jaren '60?

Jaren '60, '70,...De tijd waarin u het meest naar de bioscoop ging.

Redelijk breed genomen, tussen '60 en '70...Ja uiteraard, ik heb hem wel op televisie gezien, 'Psycho' was indrukwekkend, maar toen zijn er eigenlijk redelijk wat geweest. Rond de jaren '60, toch heel die reeks historische films die heel indrukwekkend waren, alleen al omwille van de grootse technische manier waarop ze die dingen aanpakten in die jaren. Rond de jaren '60 waren het overwegend 16mm films, zwart-wit en mono, die afgespeeld werden in de meeste zalen. De meeste Franse films waren zwart-wit, ik herinner mij er nog redelijk veel. Er was daar niets speciaals aan hé: gesproken film en daarmee was het gedaan.

Maar toen begonnen ze uit te pakken met die 35 en later zelfs 70mm producties die in heel levante kleuren waren, heel groots opgevat en ook met een heel indrukwekkende sound voor die jaren.

Stereo dan al ondertussen?

Stereo eigenlijk, ja. Bijvoorbeeld 'Ben Hur' was stereo hé. 'El Sid' was stereo, '55 Dagen van Peking' was stereo, 'Fall of the Roman Empire' identiek, dat waren voor die tijd de grote producties. Die grote producties waren meestal voor historische films waar ze mee uitpakten.

Ook oorlogsfilms hé. Een film die bijvoorbeeld heel veel indruk heeft is 'The Bridge over the River Kwai', héél indrukwekkende film. Voor bepaalde oorlogsfilms, voor historische films, een oorlogsfilm is eigenlijk ook een historische film in een nabijer tijdperk, dat soort zaken.

Grote producties werden minder gebruikt voor zomaar een 'huis-, tuin- en keukenfilm'.

Dus het zijn echt wel de historische grote films, vaak in stereo, die u het meest zijn bijgebleven?

Ja. Kleur is dan wel meer ingeburgerd geraakt, zelfs op 4:3-formaat gedraaide films, zoals de films van Jerry Lewis, waren meestal in kleur. De kleuren zijn dus wel meer en meer ingeburgerd geraakt, maar ik heb nog heel veel zwart-wit films gezien ook. Maar eens de kleurenfilm meer ingeburgerd geraakte is dat er meer en meer gekomen, alhoewel er nu nog mensen zijn die af en toe eens voor een zwart-wit film kiezen.

00:54:24

Ik zit nog eventjes met 'Psycho' in mijn hoofd. U zei dat dat echt een indruk nagelaten heeft en dat uw zus heeft gezien dat er mensen ongemakkelijk werden. Dat was dus waarschijnlijk een film die veel stof deed opwaaien...

Ja, mijn zus heeft me dat verteld.

Ja, maar dat is een film vrij veel stof deed opwaaien, nogal controversieel...

(overtuigd) Ja! Dat was een heel controversiële film, ook de roman. (...)

Was er dan protest vanuit de katholieke strekkingen? Heeft u daar vaak iets van gemerkt?

(overtuigd) Nee.

Die waren niet echt aanwezig in het straatbeeld?

Nee. Ik zeg niet dat er in bepaalde parochiebladen daar niet over geschreven werd in negatieve zin, dat durf ik niet zeggen, maar in ieder geval...voor de gewone mens werd dat niet aan- of afgeraden, absoluut niet.

De overige instellingen, bijvoorbeeld de Kerk maar ook de school, hoe stonden zij tegenover de cinema en de film op zich?

Ik denk neutraal. Ik kan mij niet herinneren dat in de scholen hoe dan ook veel over film gepraat werd. Het was niet een onderwerp dat tot de privésfeer...Waar je naar ging kijken in de vrije tijd, dat raakte de school niet. Ze beperkten zich in die tijd tot wat moest geleerd worden.

Dus ze hadden er niet echt iets op tegen?

Nee.

00:56:53 De katholieken hadden vroeger een eigen katholieke pers. Hadden zij vroeger ook eigen cinemazalen? Waren er zalen die een bepaald politiek kleurtje hadden, waarvan u dacht: 'Dat is een katholieke cinema, dat is één voor de socialisten'?

Voor zover ik weet was er maar één die die reputatie had, die een zaal was met socialistische strekking, en dat was zaal Vooruit. Wat nu nog centrum Vooruit is, daar was vroeger cinemazaal Vooruit op de Sint-Pietersnieuwstraat.

De katholieken zelf of andere politieke partijen, gingen zij ook naar die bioscoop?

(...)

Dus het was een socialistische bioscoop met een socialistisch aura rond zich. Weerhield dat de mensen die op de katholieke of de liberale partij stemden om naar die bioscoop te gaan?

Nee, ik denk dat niet, want die speelden ook films zoals ergens anders. Het was niet speciaal zo dat die andere films zouden gespeeld hebben, dat was volgens mij uit hetzelfde circuit dat die kwamen.

00:58:21 Heeft u iets gemerkt van filmcensuur?

Nee.

Nooit veel last van gehad?

Nee. De enige censuur die je had, er zal toen wel censuur geweest zijn, was 'kinderen toegelaten' en 'kinderen niet toegelaten', waar je dan 16 voor moest zijn in principe. Wat wel eens met de voeten getreden werd natuurlijk...

00:58:48 De controle was niet echt streng?

Nee, niet echt streng. Een klein kind, een echt onderdeurtje moest niet proberen om een zaal binnen te gaan waar een film zou gespeeld hebben 'kinderen niet toegelaten'. Alleen, onvergezd...zeker niet. Men vroeg wel eens het paspoortje, maar dat gebeurde heel zelden. Meestal was het zo dat ik bijvoorbeeld binnen mocht als ik zestien was en dat ik mijn neef, die anderhalf jaar jonger was...Dat mannetje was ongeveer even groot als ik, en dat was geen probleem om in de meeste gevallen ook mee binnen te geraken.

Waren er verschillende prijstarieven voor de bioscoop zelf?

Voor zover ik weet niet, misschien vermindering voor ouderen. In een later stadium, maar dat is dan eind jaren '70, dat er dus ook tarieven waren in de stadszalen waarbij ook de studenten vermindering kregen. Maar in mijn vroege jeugd...de zalen waar wij naartoe gingen werden niet bezocht door studenten, die kwamen daar niet. De studenten die toen in Gent aanwezig waren, ik weet niet of die veel naar de cinema gingen, maar die zullen in elk geval niet naar de wijkcinema's geweest zijn.

Weet u dat er in uw jeugd jaren geen studentenkortingen waren of heeft u dat gewoon niet gezien? Weet u dat dat er maar pas in de jaren '70 is gekomen?

Wel, ik weet dus niet bewust wanneer dat begonnen zou zijn. Ook alweer omdat, toen ik eigenlijk nog een kind was, ik naar zalen ging waar geen studenten kwamen. Het waren meestal mensen die, in de grote zin, tot de buurt behoorden of die toch in elk geval er niet ver vandaan woonden. Ik denk dat studenten toen, voor zover ze naar de cinema gingen, toch meestal naar centrumzalen gingen.

Dus het was eigenlijk gewoon een standaardtarief met vermindering voor kinderen en ouderen?

(twijfelt) Ik denk dat het zoiets moet geweest zijn. Begin jaren '70, toen ik getrouwd was en met mijn vrouw naar de cinema ging, heb ik geweten dat er ook tarieven waren onder andere voor studenten, dat die bestonden.

Waren er soms ook bepaalde acties? Nu houdt de Decascoop soms acties à la: 'als je verkleed bent, mag je gratis binnen of aan verminderd tarief.' Hebt u ooit...

(verrast) Ah, doen ze dat?

Niet veel, denk ik, maar ik heb dat ooit eens geweten voor een bepaalde film een tijdje geleden. Werd dat toen soms ook gedaan?

Voor zover ik me kan herinneren niet. Ik heb er geen weet van dat ze speciale zaken deden.

Wat ik wel weet, dat heeft niets met reclame te maken, is dat er op een bepaald moment, waar ze nu over spreken en wat er ook zal doorkomen technisch gezien, in de jaren '70 zelfs al sprake was van driedimensionele films. Op bepaalde ogenblikken hebben ze dus een aantal films gedraaid waar je dus een brilletje bij uitgereikt kreeg, zo'n wit plastic brilletje met donkere gekleurde...één glas was gekleurd, het andere niet, of het nu links of rechts was weet ik niet...Maar in ieder geval: met dat brilletje op kon je, en dat was dan speciaal met die opnametechniek met de camera, dan een soort dimensie zien in het beeld. Toen experimenteerden ze dus al op bepaalde ogenblikken met die driedimensionele films. (...)

Dat zal waarschijnlijk geweest zijn om de concurrentie met de televisie aan te kunnen?

Jaja, om toch nog iets speciaals te bieden vergeleken met televisie, wat uiteindelijk toch bij veel mensen het zien van films vergemakkelijkt heeft. Niet in het eerste stadium, waarbij een beeld uiteraard niet mee kon met het filmbeeld, maar toen de schermen groter werden en de producties die gespeeld werden op televisie belangrijker werden, waren er toch meer en meer mensen die meer naar televisie keken en minder naar films. Dat was bij mij zo en dat zal bij andere mensen ook zo geweest zijn. (trekt grote ogen) Wat niet belet heeft dat ik tot de helft van de jaren '70 volop naar de cinema ging.

Dus er was wel voldoende aantrok voor bioscopen. Heeft u vaak rijen gezien, was er grote interesse voor de bioscoop?

Ja, ja.

Heeft u vaak grote rijen gezien?

Niet in die zin dat je een uur zou moeten aanschuiven, maar bij bepaalde producties kon je wel in de hal belandden en dat er voor de kassa toch een aantal mensen voor u stonden, dat je toch een beetje geduld moest hebben.

Maar nooit echt buitensporige rijen?

(overtuigd) Nee, nee. Niet in die zin dat mensen niet zouden binnengeraakt zijn bijvoorbeeld. Maar natuurlijk, laatkomers...Dat heb ik nog geweten, dat er bij bepaalde films laatkomers ergens op een rij helemaal vooraan moesten gaan zitten of in bepaalde gevallen zelfs recht stonden in de gang.

Dat werd toegestaan?

Dat werd toegestaan, maar dan wel achteraan zodat ze niemand konden storen. (...)

01:04:25

Wat zijn nu eigenlijk van die jaren uw beste herinneringen aan de bioscoop? Hoe heeft u dat ervaren? Hoe blikt u daar nu op terug?

(denkt na) Als je dat duidelijk wil samenvatten, dan als een periode van aangenaam tijdverdrijf. Heel aangenaam tijdverdrijf, wij waren eigenlijk content dat dat bestond. Maar langs de andere kant, zoals ik gehoord heb van mijn ouders, ze bestonden al langer hé. Ook in de tijd van mijn ouders gingen ze elk weekend naar de cinema. Als je hen hoorde praten was het natuurlijk over de stille film en toen werden films in stukken gespeeld, iedere week een stukje, want blijkbaar konden ze om technische redenen toen geen volledige films afdraaien. De films waren ook veel korter, en als ze al langer waren moesten ze ze in episodes afdraaien. Ook zij beleefden daar plezier aan, maar toen was het natuurlijk ook helemaal nieuw. Bij ons was film op zich niet nieuw hé, de film bestond al lang en was eigenlijk een verworvenheid, terwijl...Als je dat hoort van je ouders, dan is dat helemaal zo evident niet. Voor hen was dat helemaal iets nieuws, maar voor ons was de film heel ingeburgerd. Film was eigenlijk...

Eigenlijk een beetje zoals het nu is ongeveer? Misschien iets minder vanzelfsprekend, maar toch vanzelfsprekend genoeg om eens in het weekend...

Om in het weekend naar de film te gaan eigenlijk. Het was een middel van ontspanning hé, terwijl er nu veel meer mogelijkheden zijn uiteindelijk. De andere zaken, buiten theater en film kon je eigenlijk niet zoveel meer doen op dat moment. Toen waren er natuurlijk ook mensen die auto's hadden en in het weekend wegreden, maar de gemiddelde mens verplaatste zich in het weekend niet veel. Het is dus wel zo dat, zeker in volkswijken waar ik over kan meespreken, de mannen eigenlijk niet zoveel naar de cinema gingen. Het waren uiteindelijk vooral vrouwen, kinderen en jonge gasten die naar de cinema gingen. Mijn vader bijvoorbeeld ging niet naar de cinema, die ging rond in de buurt, aan het praten met andere mannen, sigaretjes roken en op café gaan zitten en dergelijke...Maar cinema? Nee.

01:06:42 **Werd dat vaak gedaan, dat u als u naar de bioscoop ging achteraf nog op café ging?**

Ja, dat wel. Met mijn moeder natuurlijk niet, als kind, dan gingen we naar huis, maar toen ik met mijn neef naar de cinema ging gingen wij daarna ergens een pint gaan pakken in een café of zo.

Werd er dan gesproken over de film die u gezien heeft?

(overtuigd, glimlacht) Ah ja, hé! Uiteraard werd daar over nagekaart.

01:07:09 **Wat vindt u eigenlijk van de hedendaagse evolutie binnen het bioscooplandschap?**

Ja, op zich natuurlijk...De films zijn wat ze zijn hé. Je kan je over het studiosysteem vragen stellen, wat er tegenwoordig nog als film tevoorschijn komt in de Amerikaanse film. Hiernaast vind ik wel dat er een flinke verarming van het filmlandschap is, door het feit dat je beperkt bent tot enkele zalen of enkele grote zalen waar meerdere cinemazalen aanwezig zijn. In ieder geval,

vroeger had je meer mogelijkheden: je moest je minder verplaatsen en je kon dichterbij naar de cinema gaan. Dat vind ik uiteindelijk een verarming. Het zal wel zijn reden hebben waarschijnlijk, maar het is niettemin zo...

Gaat u nog vaak naar de bioscoop?

Ik ga niet meer naar de bioscoop, ik ben vanaf de tweede helft van de jaren '80 eigenlijk overgeschakeld op video.

Met de komst van de Decascoop en het verdwijnen van de kleine zalen?

In de beginperiode ben ik nog veel naar de Decascoop geweest, maar eens de thuisvideo is beginnen opkomen ben ik eigenlijk overgeschakeld naar het bekijken van, in de eerste instantie, videocassette's. Later ben ik nog eens uitzonderlijk naar de cinema geweest, maar niet meer op regelmatige basis en zeker de laatste jaren niet meer. Alleen videocassette's en de laatste jaren dvd's. Vanaf de dvd opgekomen is, eigenlijk dvd die dus een hogere kwaliteit biedt. Het is aangenaam, zoals ik het aangenaam vind om thuis te kijken naar een goed scherm in uw eigen omgeving waar je niet gestoord wordt. Mij heeft altijd in grote mate, zeker in grote zalen met meerdere zalen zoals Decascoop...het teveel aan volk, het drummen, het lawaai...Tijdens de voorstelling stoort me dat buitengewoon, ik moet me kunnen concentreren op de film.

Dus u vindt het nu meer storend dan vroeger? Meer drukte?

Ja. Toch na mijn ervaringen in de jaren '80. Als ik daarna niet geweest ben kan ik moeilijk rechtstreeks gaan meepraten, maar wat ik hoor van collega's in elk geval is dat er nog regelmatig storend gedrag aanwezig is.

01:10:06

Dat wou ik u nog vragen, ik ben het daarnet vergeten vragen...Vroeger in de bioscoopzalen zelf, werd er dan op de film gelet of was er veel gepraat tijdens de film? Was er soms ruzie? Werd er veel geroepen?

Nee, roepen en ruzie maken niet, maar je had altijd babbelaars die dan door mensen die de film wouden bekijken in vriendelijke en minder vriendelijke verwoordingen werden aangemaand om stiller te zijn, wat denk ik zeer menselijk is, zeker als iemand voor je zit te tateren en jij wil de film volgen.

Maar niet in buitensporige mate? Er werd vooral op de film gelet?

Vooral wel, ja.

Werd er gerookt in de zalen?

Nee, er mocht niet gerookt worden. Helemaal niet, vanwege het brandgevaar.

En drinken, mocht dat?

Nee, als je niets meenam...Er waren ook geen mogelijkheden in de cinema. De cinemazalen hadden geen...misschien wel enkele groten, het kan wel zijn dat Capitole een foyer had en ik denk dat je daar iets kon krijgen, maar ik herinner me dat niet met zekerheid. Zeker in de wijkzalen niet, bij de pauze waarin je een ijsje kon kopen waren er eigenlijk geen mogelijkheden om in de cinemazaal zelf iets te kopen.

01:11:41 Nog een slotvraag van mijn kant uit: vond u dat u vroeger een filmfan was en bent u nu nog steeds een filmfan?

Ik ben nog altijd een serieuze filmliefhebber, zelfs een 'veelkijker' van films.

En vroeger ook dus?

Vroeger ook. Film heeft mij eigenlijk, tja: ik ben er mee opgegroeid en ik zal er waarschijnlijk ook mee doodgaan als ze ze nog maken (glimlacht). Ik zie dus graag film: film en lezen, dat is het zo wat. Muziek uiteraard ook.

01:12:20 Nu moet u natuurlijk werken, maar nu u eigenlijk de luxe heeft om thuis naar films te kijken, kijkt u dan meer dan één à twee keer per week of is het nog altijd één à twee keer per week?

Nee, meer! Meer mogelijkheden hé? Als je dan toch de mogelijkheid hebt om een film af te spelen via uw dvd-speler, dan ga je rapper al eens een film die je zelf al hebt of een film die je huurt ofwel zelfs een film die je opneemt...Eén of andere zender die een film uitzendt die je al een paar jaar niet gezien hebt, om nog maar eens terug te komen op 'Psycho': die heb ik verschillende malen op televisie gezien. Die draaien ze regelmatig nog eens of die komt op dvd uit, die ga je ook eens opnieuw huren...

Maar u bekijkt dus meer films van vroeger?

Ik bekijk eigenlijk nog meer films dan vroeger omdat de mogelijkheid om ze te gaan bekijken er alleen maar was in de cinemazaal en dan...Tja, door de omstandigheden, als je dan in de week naar school moest... (...)

01:13:50 Het interview op zich zit er op, maar als u denkt dat u nog nuttige informatie voor het interview heeft of als u zelf nog bepaalde vragen heeft...

Nee, nee, op zich geen vragen. Ik vond het eigenlijk heel aangenaam om dat nog eens op te rakelen, want je gaat er zelf dan nog eens over nadenken, over die zaken, en dan komen bepaalde flarden van herinneringen toch weer terug. Het is niet gemakkelijk om je alles in detail te herinneren als het zolang geleden is, maar ik vond het interessant en ik hoop dat het project bijdraagt tot een begrip van die jaren, van hoe het was eigenlijk. Zal daar iets van beschikbaar zijn op schrift of zo?

01:14:50 Dat zijn we nog aan het navragen, maar ik wil u alvast hartelijk bedanken voor het interview voor de batterij leeg is!

